

corum. **P**er locusta & bruchis: cui non erat numerus.
Et comedit omne fenum in terra eorum: & comedit omnem
fructum terre eorum. **E**t percussit omne primogenitum in
terra eorum: primitias omnis laboris eorum. **E**t eduxit eos
cum argento & auro: & non erat in tribubus eorum infirmus.
Letata est egyptus in profectione eorum: quia incubuit
timor eorum super eos. **E**t expandit nubem in profectione
eorum: & ignem ut luceret eis per noctem. **P**erierunt et
uenit coturnix: & pane celi satiuauit eos. **P**er
rupit petram & fluxerunt aque: abierunt in sicco flu-
mina. **A**d in memor fuit uerbi sancti sui: quod habu-
it ad abraham puerum suum. **E**t eduxit populum suum
in exultatione: & electos suos in leticia. **E**t dedit
illis regiones gentium: & labores populo possederunt.

Et custodiunt iustificationes eius: & legem eius requirunt.

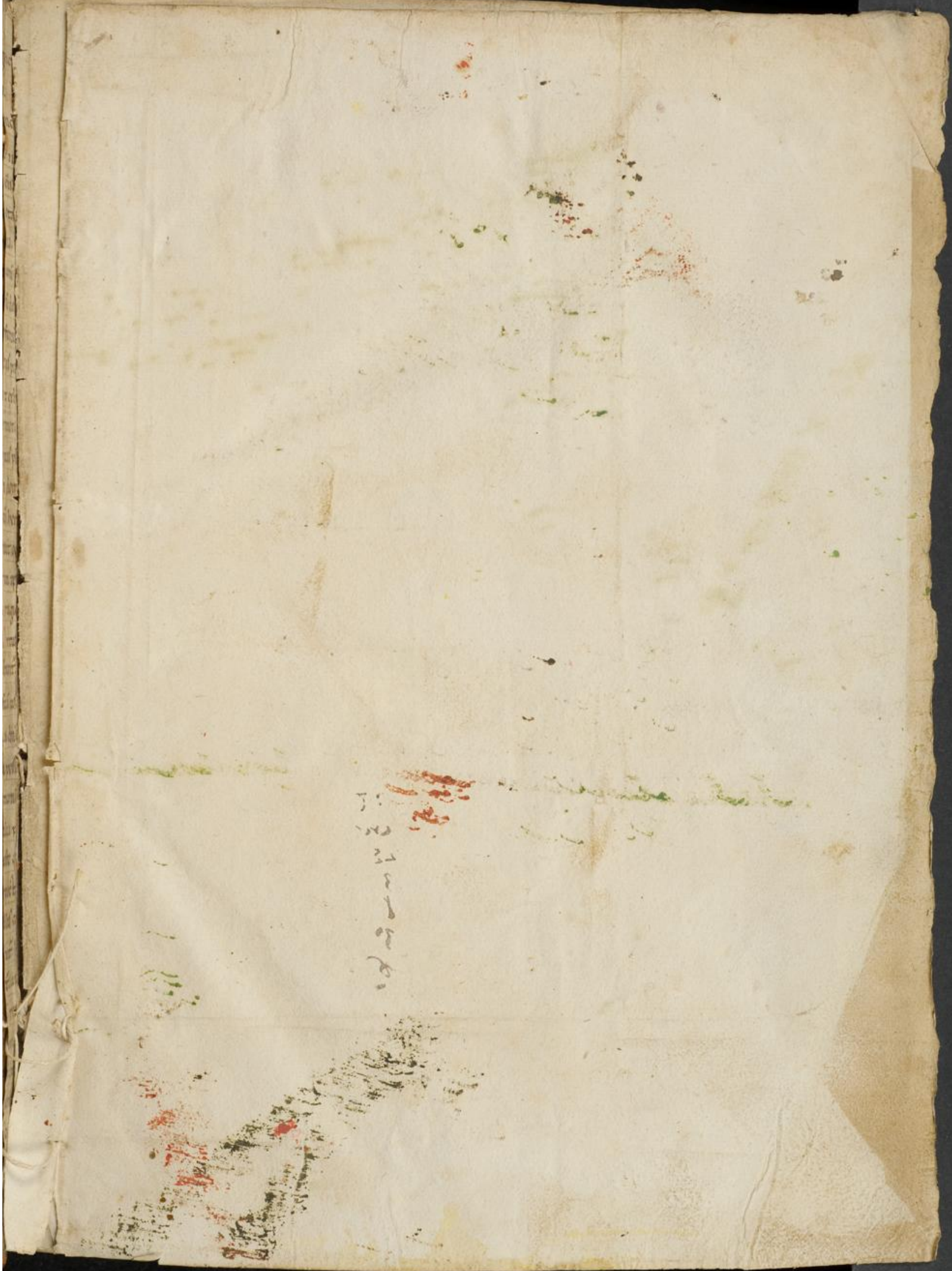
Confitemini domino quoniam bonus: **P**ater & **F**

quoniam in seculum misericordia eius. **Q**uis loquetur poten-
tias domini: auditas faciet omnes laudes eius. **B**e-
ati qui custodiunt iudicium: & faciunt iusticiam
in omni tempore. **M**emento nostri domine in benepla-
cito tuo: uisita nos in salutari tuo. **A**d uiden-
dum in bonitate electorum tuorum: ad letandum in le-
ticia gentis tue: ut lauderis cum hereditate tua.

Peccatum cum patribus nostris: in iuste equum iniqui-
tatem fecimus. **P**atres nostri in egypto non intellexerunt
mirabilia tua: non fuerunt memores multitudinis
misericordie tue. **E**t irritauerunt ascendentes: in
mare mare rubrum. **E**t saluauit eos propter nomen
suum: ut nota facerent potentiam suam. **E**t in-
crepauit & exiecatus est: & eduxit eos in abyssis sic
in deserto. **E**t saluauit eos de manu orientium: &
erant eos de manu inimici. **E**t opuit aqua
bulantibus eos: miserere eis non remansit. **E**t credi-
derunt in uerbis eius: & laudauerunt laudem eius. **C**ito
facient oblitum factum operum eius: & non sustinuerunt consilium eius.

Supplicauerunt deus in deserto: & temptauerunt
iniquos. **E**t dedit eis petitionem ipsorum:
in uocem uocauerunt manus eorum. **E**t irritauerunt
in uocem suam: & non seruauit eos dominus. **A**pta est terra
in deserto: & uenit super congregationem

abyron. **E**xursum ignis in synagoga
combussit peccatores. **E**t fecerunt
orauerunt sculptile. **E**t mutauend
litudinem uiruli: comedentes fecerunt: ne
qui saluauit eos: qui fecit mirabilia in terra eorum: terribilia & terribilia
dixit ut disperderet eos: si non mutauit.
in afflictione in conspectu eius. **Q**uis
ne disperderet eos: pro nichilo habet de
bile. **N**on crediderunt in uerbis feni
in tabernaculis suis: non exaudiebat
uauit manus sua super eos: ut per ex-
to. **E**t ut diceret semini eorum uer-
ret eos in regionibus: **E**t iniquas
comederunt sacrificia mortuorum: dom-
in aduentionibus suis: & in uer-
na. **E**t stetit sinees & placuit
Et reputatum est ei in iusticia: in ip-
neratione usque in seculum. rugie
ad aquam traditionis: & uer-
quia exacerbauit spiritum eius: bunt
bus suis: & non disperderunt gentem us-
Et commixti sunt inter gentes & da-
seruierunt sculptilibus eorum: & sal-
Et immolauerunt filios suos: & filiam
effuderunt sanguinem innocentium: &
& filiarum suarum: quas sacrificauit
nam. **E**t infecta est terra in spe-
nata est in operibus eorum: & fornicul-
tibus suis. **E**t uariis furore
abominat est hereditatem suam. **E**t
in manu gentium: & dicitur factum
tribulauerunt eos quoniam eorum: &
nibus eorum: sepe liberauit eos. **I**f-
uerunt eum in consilio suo: & humiliati
suis. **E**t iudicium eum respiciunt: &
ne eorum. **E**t me-
eum secundum multam: &
in misericordia: in conspectu omnium: &
nos fac nos dominus: & omnia

Handwritten text, possibly a signature or date, written vertically in the lower-left quadrant of the page.

R. R. II 425

Formularium Advocatorum et Procuratorum Romana
Curia Vide in Medis Libri.

~~_____~~

**Repertorium Militis
alias Absenti.**

Frater Arnoldus a Sollmann Confessor ad S. Apru In Colonia ¹⁵³¹ 1531
Creatus in fore mosterum Vetens motus a 1544. ff. No. dui. Arch. ep.
Oratur pro eo Obijt pling dieu a. 1555

yi ymua

Exuperat cunctas hec iuris practica milis
Nec modo materias inuenit illa tibi.
Sed butrij firme ⁊ alioꝝ dicta resoluit.
Chanceme qui reliquis doctioꝝ esse cupis
Si mihi no credis: doctoꝝ consule queꝝ
Consuleꝝ: vel potius qui sapis ipe vide

Repertorium clarissimi viri domini
Johannis **H**ilts: in vtroq; iure do-
ctoris excellentissimi.

Absenti q̄ri- tur actio ex

cōtractu p patrē celebra-
to etiā si fili⁹ cuius noie cō-
trahit sit nāfalis tm̄ dū/
modo fili⁹ ratificet contra-

ctum. et h̄ ē verū de eq̄tate canonica etiā si cō-
tractus fuerit celebrat⁹ p eplam patri et nō fi-
lio transmissam nōt **Ro. conclu. cclij. et vide**
in vbo snia. in vbo electio. in vbo p̄sumptio
in vbo p̄sens. in vbo stipulatio. in verbo gra-
tia. s. gra p quam q̄s sit.

Absens in fuitio pape an habeat p̄p̄te et re-
sidente. dic q̄ sic. vt in. c. cū dilect⁹ de cle. non
resid. et idē de absente i seruitio epi vel ecclie.
vt p̄t̄ eo. ti. c. ex p̄te. ij. et c. ad audiētā. vide
Jo. an. de consue. c. fi. li. vj. in nouel. et qd̄ ibi
nō. domi. de sancto gemy. q̄ dicit q̄ sit extēsiō
de casu vō ad fictū q̄ ius equiparat casuz fi-
ctum vero. sicut ē in. c. ad audiētā. et c. ex p̄te
ij. de cle. nō resid. licz ip̄e nō alleget. et ista etiā
fuit mens **Jo. an. licet p̄ alia verba loquat. et**
vide. s. sub vbo p̄ns. et s. p̄mo.

Absens nō habet p̄sentem nisi i casib⁹ exp̄ssis
in iure. qz est qd̄a fictio q̄ nō pōt allegari nisi i
casibus in iure exp̄ssis. nō. **Jo. an. de cle. non**
resid. in. c. ex p̄te. ij. p̄ quo ē casus in. l. ij. s.
hec vba. ff. de nego. ges. et illā. l. allegat. Bar.
ad h̄ p̄ singulari in. l. oēs ppli. ff. d̄ iusti. et iu.
vide supra. s. p̄mo.

Absenti si sit donatio nemine p̄ eo recipiente.
nullum ius nec aliqua actio sibi acquiri nōt
glo. **C. de donati. l. nec ambigi. et de sacrosā.**
ecclie. l. illud. et nōt **Cy. et Bar. in. d. l. illud. p̄-**
dicta intellige nisi fiat donatio p̄ eplam dona-
tario directā. vt. **C. de donati. l. si aliqd̄ Sed**
de eq̄tate canonica dici pōt qz etiāz p̄mo casu
valet donatio facta absenti sicut dicit **Jo. an.**
de donatione facta p̄te absente in. c. si cautio
i. ij. colū. de fide instrū. vide s̄b vbo stipulatio
vbi de h̄ in p̄n. **Sed Jo. an. in addi. spe. in ti.**
de cessi. acti. s. p̄sequēter. in p̄n. dicit qz non va-
let donatio siue cessio ex causa donationis v̄l
ex alio titulo facta absenti nemine p̄ eo recipi-
ente. nisi iterueniat nūci⁹ vel eplā. vel nisi ali-
quo p̄ eo recipiēte iterueniat ratihabitio.

Absenti si lex dicat aliqd̄ acq̄ri. debet itelligi i-
terueniēte nūcio vel eplā nōt glo. ff. de actio.
et ob. l. p̄sensu. idēz nōt **Bar. ff. de p̄cura. l. in**
cause. s. si ex p̄te. vide **Hal. C. mā. l. p̄ diuer-**
sas i xiiij. questione.

A

Absens in fuitio legati habet p̄p̄te et censet
residēs quo ad puinciā sibi cōmissam. idēz in
eo q̄ residet cū cardinali s̄m p̄suetudinē q̄ ser-
uat s̄m **Hosti. Sed veri⁹ est s̄m Jo. an. qz oi-**
bus cardinalib⁹ sup h̄ puilegia p̄cedūt. **Sed**
residēs cum archiepiscopo non censet p̄sens
vt nō. **Jo. an. in. c. cū dilect⁹. de cle. nō resid.**
Est t̄m differētia an q̄s cēseat residēs. an vero
sit puilegiat⁹ qz in absentia fruct⁹ p̄cipiat acsi
resideret. qz p̄mo casu habet p̄p̄te et residen-
te quo ad oia. et ij. dūtayat quo ad fructū p̄-
ceptiones. et nota. **Jo. an. in. c. fi. de p̄sue. lib.**
vj. sup vbo p̄alle. in nouel.

Aceptatio si fiat p̄ expectatē p̄mo d̄vno
b̄nficio. postea de alio. et nō constat qd̄
obus acceptatū fuerit qz eadem die acce-
ptata fuerūt ambo. electio ē eadem. idē si
duo b̄nficia simul acceptauerit. idē si diuisim
acceptauerit si i acceptatiōe sc̄bi p̄stetur qz
non vult dimittere p̄mū. et nō. archi. xxj. q. j.
relatio.

Acta facta corā iudice seculari an faciāt
fidē corāz ecclesiastico et ecōtra. vide s̄b
vbo iudex. s. iudex ecclesiasticus. et v̄l
de sub vbo p̄ducens.

Acta p̄batoria p̄cernētia merita cause p̄cedūt
a pari cū snia. vt cui p̄iudicaret snia. p̄iudicēt
illi acta. nō. **Jo. an. de iudi. at si clerici. i p̄n.**

Acta an possent p̄bari p̄ testes. vide sub vbo
p̄batio. s. p̄bari possunt acta.

Acta p̄p̄ie sūt illa q̄ in iudicio fiunt. et ideo p̄i
ma cōmissio d̄ citādo partē cū fiat ante iudici-
um. non est de actis. nota. **Jo. an. de iudi. c. i.**
v̄si. examinem. et nota. **Ro. cōclusiōe. cclxij.**
nā et libell⁹ si porrigat an citatiōem. nō est de
actis. nō. **Jo. an. eo. ti. v̄si. opponit. ij. Item**
p̄fessio facta corā iudice nō t̄m aimo ligandī
neclitē p̄stādī. nō ē p̄p̄ie act⁹ iudicial nō.
Jo. an. de iudi. at si clerici. in p̄n. vbi vult ex
glo. sicut nec appellatio nec ap̄loz datio. nō.
Ro. p̄clu. cccxxj.

Acta an possent p̄ notariū recipi et scribi in ab-
sentia iudicis. vide s̄b vbo notarius. s. nota/
rius cause.

Actoꝝ appellatiōe cōp̄hēdit snia diffinitiuā.
ff. de re iudi. l. actoꝝ. et nō. glo. f. ff. de iu. fil. l.
in fraudē. s. neqz. et ita tenet **Jo. an. in addi.**
spe. ti. de sen. in p̄n.

Actore nō p̄bāte re⁹ absoluit etiā i b̄nfi-
cialib⁹. lz ip̄e re⁹ nullū ius habeat. nō.
Ro. p̄clu. cclv. et notat sub vbo cōtu
mar. s. editio. et s. j.

Actore nō p̄bāte debet re⁹ diffinitiuē absolui.
et actori sup petitis p̄petuū silētiū ip̄oni. licet
re⁹ nullā petitionē dederit nō. **Ro. p̄clu. cxvj**
vide sub vbo re⁹. s. re⁹ p̄uētus. et sub verbo li

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

bellus. §. libellus si ē datus.
Actore nō pbāte qñq̄ ferf absolutoria p ipso
 actore puta qñ actor possessor ⁊ re nō posses/
 sor petūt sibi bñficiū adiudicari tūc enī q̄libet
 ē actor ⁊ re. vñ neutro pbāte absoluit q̄libet
 ab impetūde alteri. als stat regla actore nō
 pbāte re absoluit. nō. Ro. ꝑclu. xv. ⁊ si i ca/
 su ꝑdicto re dedit obiectū ⁊ non pbavit. de/
 bet i expēsis ꝑdēnari vt nō. Ro. ꝑclu. cclij.
Actore ꝑtumace i nō veniēdo añ litē ꝑtestatā.
 debet re absolui ab obfuaōe iudiciū si h pe/
 tat. ⁊ actor i expēsis cōdēnari. ꝑmissis tribus
 monitionibꝫ ꝑ audiētā ⁊ q̄rta ex supabūdātī
 vt Ro. ꝑclu. lxxvj. Si aut nec re neqꝫ actor cō/
 paruit. tūc lz edictū sit. circūductū q̄ ad actuz
 fiēdū i termino citatiōis. tñ actore postea cōpa/
 rente ꝑt de nouo ad illū actuz ⁊ ad alios ꝑce/
 di ꝑtra reū ꝑ audiētā ꝑtradictaz si ꝑma cita/
 tio fuit ad totā causam vsqꝫ ad sniaz iclusue.
 nō. Ro. ꝑclu. cccxxxvj. qd ꝑcedit tā in citati/
 one iuris q̄ hois. nō. Ro. ꝑclu. cxxvij.
Actor i causa bñficiali. mortuo reo ⁊ possessore
 ꝑt petē vt ꝑ audiētā ad vltiora ꝑcedat cō/
 tra oēs q̄rū iterest. ad finē q̄ bñficiū sibi adiu/
 dicef ⁊ fructꝫ seq̄strati ei dēf nō. Ro. ꝑcl. xiiij
Actor si agit sup turbatiōe ⁊ molestatiōe bñ/
 ficiū qd afferit ad se spectare. sufficit q̄ ꝑbet d
 iure suo lz nō ꝑbet turbatiōez. qz adūsariꝫ sa/
 tis turbat ⁊ ipedit qñ i iudicio se opponit ar.
 ff. de ac. re. do. l. pōp. in fi. qd est verū si actor
 nō possidet ⁊ impedit ne possessionē habeat.
 Quid aut si possideat. dic vt nō. cōpos. de re/
 scrip. mādatū. ⁊ itē q̄ro de illis. ⁊ melius per
 Bal. in l. ordinarij. l. de rei vē. vbi dic q̄ si
 re se opponit afferēs se possidere: sufficit. qz
 eoꝑo actore i possessione turbat. secꝫ si simpli/
 citer negat itētiōne actoris. ⁊ vide Bar. ff. vti
 possi. l. j. §. huiꝫ aut. ⁊ meliꝫ i l. si ꝑus. in. v. cō/
 clu. de noui ope. nūcia. Sz ibi loq̄f de turba/
 tione turf ⁊ nō possessiōis vt lapꝫ alle. cōsilio
 lxx. vbi loq̄f de turbatione possessiōis. ⁊ In/
 noꝫ. de resti. in ite. in. c. ij. i glo. ꝑ monachos.
 circa mediū. ⁊ mirū videf. vide oīno sup ver/
 bo turbatio. ⁊ ꝑ. §. actor agēs possessorio.
Actor lz nullā habeat actionē in esse ꝑductā.
 ꝑt tñ iudicē secularis officii iplorare qñ reus
 locupletaref cū aliena iactura. ⁊ tūc itimatio
 ne facta debet iudex ex iplorato officio puidē
 re. nō. Jo. an. de iudi. dilecti. ⁊. lz an agenti.
 videf tñ q̄ i casu ꝑdicto nō possit actio deficē
 re ꝑ l. si me ⁊ ticiū. ff. si cer. peta.
Agere an possit ille q̄ hz exceptiōez ꝑtra adu/
 sariū. ⁊ iplorare officii iudicē ne ab eo inq̄te/
 tur. ⁊ corā q̄ iudicē hꝫ petere debeat. vide sub
 ꝑbo exceptio. §. exceptiōne habēs.
Actor an possit plures actiōes simul i eodez li-

bello deducere vel agē ex titulo duplicato. vi
 de sb ꝑbo libellꝫ. §. libellꝫ ꝑt formari. ⁊ sb ver/
 bo dñs. §. dñs ex vna causa ⁊ agere ex titulo
 duplicato. vide sub ꝑbo renūciato. §. renūci/
 are videf q̄s iuri. ⁊ sub ꝑbo actio. in ꝑn.

Actor si ꝑbarius validū lz deduxit iualiduz.
 an obtinere debeat. vide sub ꝑbo ꝑbatio.

Actor lz i agēdo nō possit pluribꝫ ꝑtrarijs iuri/
 bus vti appellādo. tñ ⁊ etiā replicādo sicut ⁊
 reꝫ excipiēdo ꝑt iuribus ꝑtrarijs se tueri. nō.

Jo. an. i de. si appellatiōem ad fi. de ap. ⁊ ibi
 glo. ⁊ nō. Bar. ff. de appel. l. exp̄ssum. ⁊ de ex/
 cep. l. nemo. in fi. ⁊ facit qd nō. gloj. de reg. iu.
 c. exceptionē. in fine.

Agere an possit q̄s vt declaref dñs rei quā pos/
 sidet. vide sb ꝑbo libellꝫ. §. libellꝫ i rei vēdicē.

Actor nō ꝑt reū corā diuisis iudicibꝫ etiā ex di/
 uersis causis recōuenire. ⁊ an reꝫ recōuenꝫ ꝑof/
 set ꝑdēte iudicio trahere actoreꝫ ꝑ viā recōue/
 tiōis corā alio iudice. vide tex. i. c. dispēdia. d
 resc̄pti. li. vj. ⁊ qd ibi nō. ꝑ glo. ⁊ doc.

Actor agēs ꝑditiōe ex. l. diffamari. nō tenet li/
 belliū offerre nec litē ꝑtestari nec aliū iudicia/
 riū ordinē obseruare. debet tñ petē terminuz
 adūsario assignari isra quē doceat d iure suo.
 als si nō doceat: postea nō audif. vt nō. Bal.

in. d. l. diffamari. l. de inge. manu. ⁊ Bar. in
 l. mācipioꝫ. de oper. liber. ⁊ Inno. de offi. or/
 di. i. c. q̄rēte. in. ij. glo. iūcto eo qd ipenō. i. c.
 latoꝫ. q̄ si. sūt legit. debet tñ actor anteqꝫ termi/
 nū assignari petat. docere q̄ adūsariꝫ diffama/
 uit. vt nō. Bar. in. l. ticia. in fi. ff. d accusa. ⁊ si

adūsariꝫ i termino nihil ꝑbet. ferf ꝑtra etū snia
 ꝫ quā cōdēnat vt decetero nō infamet. ⁊ sup/
 dicta infamatiōe ꝑpetuū silētiū sibi imponat
 nō tñ ꝑnūciat actori aliq̄d ius cōpetē circa id

de q̄ fuit diffamatus. vt nō. Bal. in. d. l. diffama/
 mari. ⁊ Inno. i. c. causaz. ij. q̄ si. sunt le. Et di/
 cta snia non ē diffinitiuā lz interlocutoria. ad
 quā ferēdā debet adūsariꝫ solēniꝫ citari ꝫ tria
 edicta. als nō ꝑt ferri dicta snia vt nō. Bal. in

d. l. diffamari. Antho. dic q̄ ē diffinitiuā i. c.
 cū olim. de testi. penul. colū. i fi. ⁊ idem sentit
 Bar. i. d. l. ticia. ⁊ actor agēs ꝑditiōe. ex. d. l.
 diffamari debet agē corā iudice ipius actoris
 nō corā iudice ipiꝫ adūsariꝫ. vt nō. Inno. i. d.
 c. latoꝫ. sup ꝑbo oīno. sub ꝑbo exceptio. §. ex/
 ceptionē habēs.

Actor si petit electionē vel sniaz ꝑfirmari vel i/
 firmari. vel bñficiū. vel aliā rē sibi adiudicari
 an ꝑ reo ꝑtra ipm actoreꝫ possit ferri snia etiā
 adiudicatoria. nō data aliq̄ petitiōe ꝫ ipm re/
 um. Inno. tenet q̄ sic i. c. cū ꝑtingat. d off. de
 le. Sz hosti. ⁊ Jo. an. ⁊ an. alif distinguūt i. c.
 ex ꝫ questione. de resti. spo. vbi oīno vide.

Actor agēs possessorio tāqꝫ spoliatꝫ hꝫ ꝑbare

duo. scz se possedisse. 7 spoliatū fore. d. offi. de le. 7 sultatiōi. Si tñ pbet se possedisse 7 adūsariū nūc possidē. psumit q adūsari⁹ actorē spoliauerit vt sentit an. i. c. suborta. d. re iudi. imo eo ipso q adūsarius iterdicto vñ vi puet⁹. se i iudicio opponit. pbat spoliatio fm Inn. i. d. c. suborta. sz ibi loq̄t i possessiōe q̄ q̄s p̄t spoliari solo xbo 7 aīo spoliatī. puta i possessiōe vñ q̄si subiectiōis. nā eo ipso q̄ q̄s negat se subiectū 7 dicit se nō velle obedire illi cui ē subiect⁹ 7 d. facto nō obedit. p̄uat 7 spoliat eū q̄si possessiōe subiectiōis. p qd̄ videt sec⁹ eē i possessiōe rerū corpaliū. qz nō p̄t q̄s inuit⁹. solo xbo adūsariū p̄uari. 7 vide s. s. actor si agit.

Accusator nō debet audiri petens accusatū citari nisi p̄us se inscribat. qñ accusat⁹ debet venire d. lōginq. nō. Jo. an. de accu. c. f. 7 idēz tenet ibi an. lz vterqz dicat ibi q papa 7 trariū fec̄ i. c. licz. e. ti. Spe. dicit q lz h̄ sit vey d iure. n̄ tñ fuaē d̄ p̄suetudie vt ipse nō. i. ti. d. accu. s. i. v. his igif. 7 v. nec mirū.

Accusator aut an euitet infamiam si añ sniaz soluit id in q si pdēnaret infamis efficeret. vide sub xbo infamis. s. infamiā vitat.

Accusator si nō p̄t pati penā talionis. dz se obligare ad aliā penā arbitrio iudicis iponēdā. si nō pbauerit accusatiōez. nō. spe. d. adul. s. f. v. si q̄rif. 7 idē nō. do. an. i. c. sup his. d. accu. in fi. in. j. colūna.

Accusator lz se nō inscribat ad penā taliōis debet tñ ad illā pdēnari si nō p̄bet. vt nō. archi. iij. q. iij. c. null⁹. s. inscriptio. idem tenet Jo. an. in. d. c. sup his. de accu. ij. glo.

Accusator regularit̄ tenet se inscribē. alif n̄ tenet accusat⁹ r̄ndere. vt nō. archi. iij. q. iij. c. null⁹. s. inscriptio. fallit i mult̄ casibus q̄s nō. hosti. i. sūma. de accusa. c. q̄liter pcedat.

Accusator si accusat d̄ crimie ciuilit̄. an teneat se inscribere. vide sub xbo ciuilit̄. s. f.

Adherēs. vide sub xbo testis. s. testis eē nō p̄t ille q̄ est adherēs.

Adept⁹. qd̄ h̄ xbu ipoztat. an adeptiōem iuri vel possessiōis. vel vtriusqz. vide sub xbo assecutus.

Aiudicatio p̄t fieri mihi d̄ re mea. derebus eccl̄. n̄ alie. c. f. li. vj. 7 ibi nō. Jo. an.

Aiuctū. vide qd̄ opef xbu rōne adiucti s. sub xbo xba. s. xbu rōne.

Administratoz nō dz p̄p̄e h̄re bñficiū nec titulū i bñficio cu⁹ administratio ē sibi p̄cesā vt colligif ex nō. p. do. an. i. c. de. 7 si p̄ncipalis. vbi i glo. sup xbo electiōez d̄ rescriptis 7 vide sub xbo dignitatis. s. dignitas venit.

Administratoz eccl̄ie cathedralis vñ alteri⁹ eccl̄ie inferioris. p̄t oīa facē q̄ posset p̄lat⁹ h̄is eccl̄ie siā i titulū. excepto misterio cōsecrationis. de

elec. is cui. li. vj. idō p̄nt bñficia p̄ferre vt nō. ibidē Jo. an. sup. iij. glo. in nouella.

Aduersari⁹ me⁹ dz ois ille q̄ mihi i lite etiā p̄ aliū mota adūsaf. qd̄ nōf. p̄p̄ statuta repellētia aduersarios ab accusādo. nō. an. de iudi. c. f. v. nota scdo aduersariū.

Adulteriū an sit mai⁹ delictū alijs oibus vide sub xbo delictū. s. delictū adulteriū

Aduocati p̄fessio nō nocet dño. de ap. c. cū causaz. ideo p̄ eū fit lit⁹ p̄tel. si dño p̄sente 7 nō p̄tradicitē fiat. vt no. an. in. c. pastoral. de iudi. vide tex. 7 glo. de cēsi. c. oli. 7 vide sub xbo lex. s. lex siue quota legis.

Aduocati eozūqz filij 7 nepotes an possint p̄ci nuli debito carcerari. vide sub xbo carcerari. s. carcerari nō potest.

Aduocat⁹ an p̄dat ius qd̄ hz in re sup q̄ p̄ alio officii aduocatiōis p̄stat. vide sub xbo renūciatio. s. renūciare videt.

Aduocat⁹ an possit eē testis p̄ cliētulo suo. durate aduocatiōis officio vñ eo finito. vide sub xbo testis. s. testificari nō p̄t aduocat⁹

Aduocati an p̄dāt p̄uilegia collegij si aliq̄b⁹ an nis a ciuitate absentes steterit. vide sub xbo collegiū. s. ij.

Alias hec dictio ē exclusiua q̄litate 7 defect⁹ ac vitij p̄narrati. vt patz ex tex. de cor. vi. c. significauit.

Alimēta q̄ debēt iure sanguinis. nō p̄nt peti iure actionis sed officio iudicis. nō.

Alimēta q̄ debēt iure sanguinis. nō p̄nt peti iure actionis sed officio iudicis. nō. Bar. i. l. si q̄s a liberl. i p̄n. ff. de libe. ag. 7 nō p̄nt peti p̄ tpe p̄terito. s. p̄ futuro dūta/ rat. vt nō. Bar. i. l. libertat⁹ q̄s. s. f. ff. d. ali. et ciba. 7 vide sub xbo mōach⁹. 7 sub xbo pater.

Alimēta q̄ debēt alicui miseratiōis causa. non p̄nt peti si ille cui debent p̄t ex operibus suis victū sibi q̄rere. vt nō. p. glo. Bar. 7 Bal. in. l. si marit⁹ i id. ff. solu. ma. 7 talia alimēta nō debēt fm dignitatē p̄sone. s. fm necessitatē vi/ uēdi fm Jac. d. arena 7 Bal. i. d. l. si maritus

Alimēta q̄ miseratiōis causa post mortem viri debēt ab ei⁹ heredib⁹ vxori. infra añū q̄ dos nō soluit ita demū p̄nt peti si vxor aliūde non hz vñ se alat. s. post añū p̄t alimēta petere vi/ more. lz aliūde se alere possit. qz tūc petit vt in teresse. vt nō. Bal. i. l. f. s. cū aut. l. de reit vx.

Alio casu incūbit onus p̄bandi vxori qz alia bona nō hz de q̄b⁹ se alere possit. qz il/ la negatiua ē sūdamētuz sue itētiōis iux nōta p. glo. Bar. 7 Bal. in. l. si xō. s. f. ff. q̄ fatif. co/ giū. 7 eodē casu q̄ debet vxor miseratiōis cau/ sa alimētari. tenet cuz heredib⁹ viri habitare 7 ibi opari. si heredes volūt 7 ipa honeste ha/ bitare p̄t. 7 si non opat̄. debet tātomin⁹ p̄ ali/ mētis recipe quātuz ē p̄cium operarū vt nō. Bal. i. l. diuortio. i p̄n. ff. solu. ma. imo si ope

Alio casu incūbit onus p̄bandi vxori qz alia bona nō hz de q̄b⁹ se alere possit. qz il/ la negatiua ē sūdamētuz sue itētiōis iux nōta p. glo. Bar. 7 Bal. in. l. si xō. s. f. ff. q̄ fatif. co/ giū. 7 eodē casu q̄ debet vxor miseratiōis cau/ sa alimētari. tenet cuz heredib⁹ viri habitare 7 ibi opari. si heredes volūt 7 ipa honeste ha/ bitare p̄t. 7 si non opat̄. debet tātomin⁹ p̄ ali/ mētis recipe quātuz ē p̄cium operarū vt nō. Bal. i. l. diuortio. i p̄n. ff. solu. ma. imo si ope

Alio casu incūbit onus p̄bandi vxori qz alia bona nō hz de q̄b⁹ se alere possit. qz il/ la negatiua ē sūdamētuz sue itētiōis iux nōta p. glo. Bar. 7 Bal. in. l. si xō. s. f. ff. q̄ fatif. co/ giū. 7 eodē casu q̄ debet vxor miseratiōis cau/ sa alimētari. tenet cuz heredib⁹ viri habitare 7 ibi opari. si heredes volūt 7 ipa honeste ha/ bitare p̄t. 7 si non opat̄. debet tātomin⁹ p̄ ali/ mētis recipe quātuz ē p̄cium operarū vt nō. Bal. i. l. diuortio. i p̄n. ff. solu. ma. imo si ope

Alio casu incūbit onus p̄bandi vxori qz alia bona nō hz de q̄b⁹ se alere possit. qz il/ la negatiua ē sūdamētuz sue itētiōis iux nōta p. glo. Bar. 7 Bal. in. l. si xō. s. f. ff. q̄ fatif. co/ giū. 7 eodē casu q̄ debet vxor miseratiōis cau/ sa alimētari. tenet cuz heredib⁹ viri habitare 7 ibi opari. si heredes volūt 7 ipa honeste ha/ bitare p̄t. 7 si non opat̄. debet tātomin⁹ p̄ ali/ mētis recipe quātuz ē p̄cium operarū vt nō. Bal. i. l. diuortio. i p̄n. ff. solu. ma. imo si ope

essent tales q̄ ex eis vxor possit sibi victuz q̄-
rere. nō tenent heredes aliq̄ alimenta p̄stare
vt nōf. s. s. primo.

Aliq̄s. h̄ relatiuū ponit diuinitatē et plita-
tē iter multos. nō. Ro. p̄du. xv.

Al. an hec dictio implicet vide tex. d̄ re-
scrip. c. sedes. de. nō p̄t. d̄ p̄cu. et de. j. d̄
p̄bē. et Jo. an. de p̄bē. cū null. li. vj. i. no
uel. et Jo. an. in de. j. de rescrip. et per eundez
in. d. c. sedes. et vide sub v̄bo gen.

Altare. portatile an possit p̄ ep̄m alteri
p̄cedi. vide sub verbo missa.

Aternatiua. materiam alternatiue vide
plene p̄ Bar. in. l. si is q̄ ducēta. s. vtrū.
ff. de rebus dubijs. et l. j. e. ti.

Aternatiua vel. aliq̄n ponit p̄ id ē. nō. glo. in
l. ij. ff. ad. l. acq̄l.

Aternatiua nō reddit rem dubiaz q̄n i vtrāq̄
p̄tē p̄cludit intentū allegātis causaz. nō. glo.
in. c. pia. de excep.

Aternatiua si cadit iter res. electio ē debitoris
si cadit inē actiōes. electio ē creditoris. idez si
cadit mixti inē res et actiōes. nō. Bar. ff. d̄ v.
ob. l. stipulatiōes. nō diuidūt. in p̄n. v. septi-
mo querit.

Aternatiū vicib⁹ si qd fieri d̄z paritatē significat
vt p̄tz i aut. de alie. et emphi. i p̄n. i tex. et glo.
i de. ij. de iure pa. ff. q̄n dies vsufruc. legit. ce-
dit. l. j. in p̄n. et ff. de v̄ui. l. v. et ff. de vsufruc.
l. quotiēs. in p̄n.

Ambasiator q̄ i legatiōez iuit p̄re publi-
ca ciuitatē sue vel etiā p̄ d̄no suo. non p̄t
durate legatiōe sua p̄ueniri. d̄ fo. cōpe. c.
fi. qd̄ q̄lit̄ itelligat. vide ibi p̄ Inno. et Jo. an.
Ambasiatori donata nō cedūt ei⁹ lucro vel il-
loz quoz ambasiator erat. vide Jo. an. d̄ ap.
a collatiōe. li. vj. i glo. vlt. sup. tex. i nouel.

Ambasiatori an sint reficiēda dāna p̄ eū passa
si forte fuit in itinē capt⁹ vel reprobat⁹ vide
Bar. ff. de fur. l. si seru⁹. qd̄ nō. Bal. i. l. inter
causas. s. an̄ oia. ff. mā. et p̄ spe. i ti. de iudi. s.
specialia. v. illd̄ aut. et v. sequē. et nō. Inno. et
Jo. an. d̄ iur̄iur. c. sic. et Jo. an. i. c. significāte
de pigno. et do. an. i. c. olim. v. venio ad q̄ntū
de resti. spo. et vide oīno Bar. i. l. si i bis. i p̄n.
ff. solu. ma. et l. si merces. s. culpe. ff. locati.

Ambitiosus d̄z symoniaz cōmittere. nō.
Jo. an. de p̄ben. qz̄ int̄atū. et talis ē infa-
mis. nō glo. f. q. j. nullus.

Anim⁹ p̄bat ex p̄sūptiōib⁹ et p̄iecturis et
q̄nqz p̄ iuramenta. nō. glo. de sica. l. j.
vide glo. et Bar. ff. q̄bus ex cau. i pos. ca. l. ful-
cim⁹. s. qd̄ si aut.

Anim⁹ p̄bat ex v̄bis et facti p̄cedētib⁹ nō. gl. ff.
d̄ do. ex. l. ap̄d̄ cellū. in p̄n. d̄ p̄sti. pe. l. j. s. eu3
qui. nā p̄ circūstantias p̄bat anim⁹ i foro p̄ie

tiofo. nō. glo. in de. j. de homici.

Ante. hec dictio i assignatiōe termini sta-
tuti ad aliqd̄ faciēdū an̄ decimā diē stat
iclusiuē vt̄ itelligat an̄ decimā diē cōple-
tā. vt̄ nō. sub v̄bo termi⁹. s. si ē assignat⁹.

Antecedēs si ē phibitū. itelligit phibitū
et p̄sequēs. d̄ elec. q̄lit. et c. q̄l̄q̄s. et c. de
legib⁹. l. nō dubiū. et vide sub v̄bo lex. s.

Antiq̄ facta an̄ p̄sumat̄ i lex q̄ phibet.
dubio rite et legitime facta. vide sub v̄bo
p̄sūptio. s. p̄sumit̄ p̄ factis.

Antiquū factū d̄z qd̄ excedit spaciū cētū v̄l. xl.
ānoz. nō. an. d̄ testi. c. veniēs. i penl. co. ad fi.

An⁹ i rōna curia incipit a die natiuitatis
xp̄i vt̄ nō. Ro. p̄du. xlviij. S̄z i p̄tib⁹
anglie et frācie incipit ab incarnatione.
vt̄ nō. Ro. p̄du. cv.

Ann⁹ icept⁹ nō habet p̄ cōpleto i b̄nificijs cōfe-
rēdis. q̄n p̄stitutio dicit q̄ nō dent̄ b̄nificia ni-
si habētib⁹ tot ānos. nō. Ro. p̄du. cccxij.

Appellatio suspēdit sniaz. nō. Ro. p̄du.
cccl. s̄z nō suspendit p̄firmatiōē ex iudi-
ciū factā. et p̄sequēter nec alia ex iudicia-
lia. nō. do. an. d̄ app. p̄stitut⁹ i penul. colū. fal-
lit i sentētij̄s cēsura3 q̄ nō suspēdūt p̄ appella-
tiōē vt̄. j. s. p̄xi. et vide sub v̄bo iudex. s. litl
p̄testatio. et sub v̄bo renūciatio. s. renūciari nō

Appellatio sic nō suspēdit sniaz (p̄t iuri.
excōis tā lata. ita nec sniaz suspēsiōis. casus
ē als in. c. is cui. de sen. ex. li. vj.

Appellatiōis causa ē eadē cū p̄ncipali. t̄n̄ instā-
tie sūt diuerse. nō. Ro. p̄du. xxj.

Appellatio p̄t iterponi etiā ex iudiciū. et s̄l̄iter
p̄nt apli ex iudiciū dari. nō. Ro. p̄du. cccxxj.
Appellatio sola deuoluit etiā cognitiōez nulli-
tatis. nō. Ro. p̄du. cccxxij. et sic p̄tz q̄ a snia
nlla p̄t appellari. nō. do. an. d̄ app. dilecto. et
p̄t iudex appellatiōis p̄nūciare eā eē nullaz.
qd̄ dic vt̄ ibi. et vide. j. appellās a snia nlla.

Appellatio etiā a snia nlla deuoluit cāz ad cu-
riā. nedū appellatiōis s̄z etiā negocij p̄ncipalē.
et in vim talis appellatiōis p̄t appellās p̄seq̄
etiā nullitatē. nō. Ro. p̄du. cccxlj.

Appellās ab iterlocutoria tenet exp̄mē aliquā
cām nullitatē vt̄ iniq̄tatē sic q̄n appellat a gra-
uamine. als si valet appel. nō. Ro. p̄du. vij.

Appellās a grauamie vno vel plurib⁹ exp̄ssis
adiecta clausula generali et ab oib⁹ alijs graua-
minib⁹ q̄ ex acti vel p̄cessu colligi p̄nt. nō p̄t p̄
sequi nisi grauamia exp̄ssata. et dicta general
clausula nihil opaf. s̄z p̄ iustificatiōe graua-
minis exp̄ssi b̄n̄ possit appellās adducē gene-
raliter oēs causas grauaminis q̄ apparent ex
actis. nō. Ro. p̄du. v.

Appellās a snia lata sup̄ reuocatiōe attēptato-
rū tenet causas grauaminis exp̄mere. qz̄ q̄ ad

hoc habet piterlocutoria. s3 p̄t etiaz causas
nō exp̄ssas p̄seq̄ r p̄ nouas p̄batiōes d̄ iusti-
cia docere. qz q̄ ad h̄ habet p̄ diffinitua. nō.
Ro. 2du. viij.

Appellatio exiudicialis si ē cōmissa alicui au-
ditori i palatio ap̄lico. statim post cōmissiōez
claudunt̄ r ligant̄ man̄ executoris. s3 añ cō-
missionē non. nō. Ro. cōclu. cccxxij.

Appellatiōe ad curiā i p̄tib⁹ interposita siue añ
sniāz siue post. auditor cui appellatiōis cau-
sa cōmittit̄ inhibet iudici a q̄ stat̄i cuz p̄stat̄ si-
bi appellatū r p̄ appellatiōem causaz ad cu-
riā deuolutā. als nō. nō. Ro. cōclu. xj.

Appellatiōe a grauamie ad curiā i p̄tib⁹ inter-
posita. auditor cui p̄mittit̄ cā appellati. cū ne-
gocio p̄ncipali r cū p̄tate citādi ad p̄tes. p̄t d̄
eq̄tate r d̄ stilo curie inhibere iudici a q̄. etiaz
añ decretā citatiōez. nō. Ro. 2du. xxj. qd̄ in-
telligo p̄cito sibi de appel. r deuol. vt. s. p̄.

Appellatio a grauamie iniusta si ē i p̄tibus ad
curiā interposita r auditori in curia cōmissa si-
mul cū negocio p̄ncipali r cū p̄tate citādi ad
p̄tes. s3 auditor p̄nunciet male appellatū. tñ
fm̄ stilū curie nō fit remissio ad p̄tes. s3 reman-
et cā i curia. r h̄ p̄p̄ appositōez man̄ pape
l3 forte de iure p̄trariū sit. nō. Ro. 2du. xj.

Appellatiōe i curia interposita ab auditore ca-
mere vel ab alijs iudicib⁹ in curia. p̄t auditor
cui facta ē cōmissio appellatiōis citata p̄te ad
dicēdū p̄tra cōmissionē. stat̄i ibibē nisi iudex
a q̄ fuit cardinalis vl̄ coauditor palatiū. q̄ casu
ñ fit inhibitiō añ obf̄uatiōez triū emioz. nō.
Ro. 2du. xj. S3 nec tūc f̄uat̄ ill̄ em̄is d̄z inhi-
beri si appellatiō fuit interposita ex cā manife-
ste friuola. r l3 ibi beaf. nihil opaf̄ nec ipedif̄
p̄ h̄ p̄cessus iudici a q̄. nō. Ro. 2cl. cccxxvij.

Appellatiōe interposita r inhibitiōe secuta. p̄-
cessus fact⁹ p̄ iudicē a q̄ p̄ inhibitiōez ē null⁹.
idē d̄ p̄cessu facto post appellatiōez legitimā
r añ inhibitiōez. nō. Ro. 2du. cxxvj. Procef-
sus at̄ fact⁹ p̄dēte termino ad recipiēdū ap̄los
h̄i valet fm̄ 3o. an. vt nō. Ro. cōclu. cxxiij.

Appellatio iniusta a grauamie si ē i curia inter-
posita ab auditore camē vl̄ alijs iudicib⁹ i cu-
ria. s3 auditor palā p̄nunciet male appellatuz.
tñ nō remittit̄ cām ad p̄mū iudicē fm̄ stilū cu-
rie nisi p̄m⁹ iudex fuerit cardinalis vel coau-
ditor. nō. Ro. 2du. xj. in fi.

Appellari p̄t a futur⁹ grauaminib⁹ i causis b̄n̄
ficialib⁹. r ē i illis speciale. nō. Ro. 2du. cxi. i
alijs nō p̄t a fuō grauamie appellari nisi i ex-
iudicialib⁹. r qñ a fuō grauamine appellat̄
t̄ps p̄sequēdi appellatiōez nō currit a die ap-
pellatiōis. s3 a die q̄ grauamē inferf̄. vt i de.
Appellatio q̄ fit a cardinali si (sic. d̄ appel.
ue añ sniāz siue post. nō p̄sueuit fm̄ stilū curie

cōmitti in palatio s3 cōmittit̄ alteri cardinali
nō. Ro. cōclu. xj. in fi.

Appellatio generalis a fuō grauamie r p̄tra
incertā p̄sonā. valet d̄umodo sit certa q̄ ad rē
r factū. nō. Ro. cōclu. cccxc.

Appellatio nō itelligit̄ deserta l3 appellās nō
cōpeat i termino p̄rogato ad recipiēdū ap̄los
idem si nō cōpareat i termino anticipato. nō.

Appellatio ñ cēset (Ro. 2du. cccxxxix. i p̄n.
deserta l3 appellās ap̄los sibi p̄ iudicē p̄ ter-
minū iuris oblatos nō receperit. dū tñ eos i-
fra terminū iuri debite petierit nō. Ro. 2du.
cccxxxix. v. in sc̄do dubio. Si ei eos ifra. xxx
dies nō petierit appel. ē deserta. vt i de. q̄uis
d̄ app. r vide qd̄ ibi nō. i. c. ab eo. e. ti. li. vj.

Appellās l3 frequēter nō petat ap̄los cū illa in-
stātia q̄ debet. si tñ iudex a q̄ appellatiōi de-
fert. sufficit nec d̄ appellatio deserta. nō. Ro.
cōclu. cccxliij. r. cccxviij.

Appellās si t̄pe debito nō petat ap̄los vel i ter-
mino assignato nō p̄seq̄ appellatiōez. censet̄
appel. deserta r tacite renūciatū. vt nō. Ro.
2du. cccxlvij. qd̄ ē vez. etiā si appellef̄ a dif-
finitua. nō. Ro. cōclu. ccclij.

Appellās i p̄tib⁹ cui iudex assignat certuz em̄i
nū p̄sequēdi appellatiōez. r aliū certū termi-
nū ad eū certificādū d̄ p̄secutiōe. si infra em̄i-
nū p̄mū iter arripiat. sufficit l3 infra terminū
ip̄m resc̄ptū sup̄ appel. non ipetret. nec d̄z ap-
pellatio deserta l3 iudicē a q̄ d̄ p̄secutiōe nō cer-
tificet. s3 iudex nō certificat̄ p̄t sniām exeē. q̄
tñ executio reuocabif̄ si appellās obtinebit i
causa. nō. Ro. 2du. xxj. Qui aut̄ nō icipit̄ p̄-
seq̄ appellatiōem suā infra t̄ps a iudice statu-
tū. deserit appellatiōem. nō. Ro. 2du. cxcix.

Appellās i p̄tib⁹ ad curiā si assignet̄ ei cert⁹ ter-
min⁹ ad p̄sequēdū. sufficit q̄ vltima die termi-
ni iter arripiat. nisi em̄in⁹ eet assignat⁹ ad p̄e-
f̄tādū se p̄spectui ap̄lico. qz tūc req̄rif̄ q̄ etiā
p̄sentet se. In appellatiōib⁹ q̄ fuit i curia req̄-
rif̄ maior diligētia. s3 q̄ nedū i termino iter ar-
ripiat vsus cācellariā. s3 etiā vicecācellario p̄-
sentet si eū h̄re p̄t p̄ cōmissiōe. als p̄stet̄ q̄
p̄ eū nō stet. alioqn̄ appellatio d̄z cē deserta nō.

Appellās nō itelligit̄ ap̄ (Ro. cōclu. cl.
pellatiōem deserē aut ei tacite renūciare. l3 pe-
tat corā iudice a q̄ vt p̄figat terminū appella-
to ad cōparēdū corā iudice ad quē. qz talis p̄-
f̄ixio termini b̄n̄ ptinet ad iudicē a q̄. de ap. c.
p̄sonā. r. c. oblate. nec p̄t dici q̄ p̄b̄ recedat
appellās a iurisdicitiōe iudici ad quē qz talē
terminū statuē. nō p̄det ex iurisdicitiōe. s3 ex
qd̄ iuri ordiatiōe ad lites abbreviādas. idō
iudex appellatiōis p̄b̄ nō offendif̄. s3 potius
ei iurisdicitiōe adiuuat̄ vt nō. 3o. an. de app.
cū appellatiōib⁹ li. vj. in nouel.

Appellatio si ē defra v[er]o ab initio n[on] (q[ui] post decē dies interposita) non p[otes]t valida s[er]uā p[ro] appellatōe fieri. imo d[icitu]r s[er]uā executiōis m[er]itari nō obstāte q[uo]d p[ro] talē iudicē appellatiōis talis fuit ip[s]a s[er]uā reuocata. q[ui] n[on] habuit iurisdic[ti]o[n]e n[on] reuocādi. vt i. de. si. appellatiōez. d. app. l. b. v[er]o nisi iudex appellatiōis p[ro]nūciat se cōpetē tē iudicē. 7 t[em]p[or]e fatale lapsū nō e[st]. q[ui] tūc facit se iudicem 7 valet s[er]uā reuocatoriā p[ro]me. vt nō. an. in. c. ex tenore. de ap. penul. colū. ad finez.

Appellatiōe defra an reuocet executio facta appellatiōe p[er]dente. vide s[er]uā v[er]o executio facta appellatiōe p[er]dente. vide s[er]uā v[er]o executio facta appellatiōe p[er]dente.

Appellatiōez deferēs (c[aus]a. s[er]uā. executio p[er]dente vel ei renūciās. nō intelligit renūciare iuri at tēptatoz ei q[ui] sito p[ro]tra attēptatē post ip[s]az appellatiōez. nō. an. d. eo q[ui] mit. i. pos. c. cū venissent. v. opponit q[ui] papa.

Appellatio deserit duobus modis. tacite p[ro] lapsū fataliū. 7 exp[re]sse p[ro] renūciatiōez appellatiōis. nō. i. de. si. appellatiōez. d. ap. i. glo. iij.

Appellās a g[ua]mie l[icet] postea appellet etiam a diffinitiuā. nō intelligit p[ro]me appellatiōi renūciāsse. q[ui] geminata appellatio nō nocet. vt glo.

Appellās si sc[ilicet] vice (i. de. j. de do. 7 p[ro]tu. appellat ab eadē s[er]uā v[er]o g[ua]mine). tenet sc[ilicet] appellatio nō p[ro]ma. nō. d. ap. c. dilect[us]. p[ro] an. v[er]o si quō appellat. Cui[us] p[ro]trarium tenet archi. et Bar. cui[us] opini. tenē d[icit] an. ibi i. fi. p[ro]sulti[us] e[st].

Appellatiōi tacite renūciare videt[ur] q[ui] ad aliū iudicē aliq[ui]d ip[er]trat sup[er] cā vel re p[ro] q[ui] appellauit nō. Innocē. d. res[er]u. ex p[ar]te g. vide an. d. ap. c.

Appellatiōi tacite renūciat ille (sollicitudiez q[ui] p[ro] appellatiōez a g[ua]mie p[er]cedit corā iudice a q[ui] d. offi. dele. c. gratū. etiā si p[ro]testet se ab appel. nō velle recedē s[ed] eā p[ro]f[er]q[ue] de app. sollicitudinē. nisi ille p[ro]cessus fiat ad docendū aut ad iustificādū g[ua]mē. vt p[ro]t[er] d. app. si a iudice li. vj. i. glo. m[ul]ta t[em]p[or]e p[ro] q[ui] appellatiōi nō renūciat. vt nō. e. ti. c. p[ro]sonas. 7. c. sepe. vide. f. s[er]uā. appellatiōi renūciare intelligit.

Appellatiōi exp[re]sse renūciās. intelligit etiā nullitati renūciāsse. q[ui] nullitas iclusa tacite in appel. ē accessoriū ad ip[s]az appel. q[ui] nō. ita dicit Bal. i. l. i. c. d. sen. ex picu. reci. vide Fran. d. zabo. i. de. si. appel. i. fi. d. app. p[ro]dicta intellige q[ui] appellās vult vti nullitate icludēt iclusa i. appel. s[ed] si vult nullitatē p[ro]ncipalit[er] deducere p[ro]ma nō obstāte. nō renūciat appel. vt p[ro]t[er] i. l. si exp[re]ssū. ff. d. app. vbi desertio appel. non p[ro]cludit viā nullitati. 7 t[em]p[or]e desertio h[ab]et se tacitā renūciatiōez. vt nō. i. de. si. appel. d. app. in. iij. glo. 7 b. tenet do. an. i. e. de. sup. glo. fi. q[ui] idem sentit. 7 idē vult Bar. in. d. l. si exp[re]ssuz. 7 do. an. i. c. dilecto. d. ap. vide d. sen. ex. licet. li. vj. i. ij. glo. 7 q[ui] nō. domi. de sc[ilicet] gemy. sup. ea. et dicit ibi Jo. an. sup[er] v[er]o p[ro]sequat[ur] i. nouel. q[ui]

nō solū deserēs s[ed] etiā exp[re]sse vel tacite renūciat ans appellatiōi p[ro] nihilomin[us] p[ro]f[er]q[ue] nullitatē vide ibi oino lapū. q[ui] limitat b[on] dictū q[ui] agit d[icitur] fauore aie. q[ui] casu renūciās appellatiōi audif sup[er] nullitate. als sec[us] f[er]m eū.

Appellatiōi l[icet] q[ui]s videt[ur] renūciare p[ro] actū affirmatiū corā iudice a q[ui] gestū. nō t[em]p[or]e p[ro] actū sonantē i. pati. nō. Inno. de resti. spo. cuz olim. 7 do. an. de fi. p[ro]f. c. veniēs. in. iij. colū.

Appellatiōi renūciare intelligit q[ui] iudicē a quo adit 7 corā eo aliq[ui]d i. cā agit. q[ui] d[icitur] plures limitatiōes recipit. p[ro]tia limitatio ē si ille act[us] fuit ab adūsa p[ar]te acceptatus. als sec[us]. sc[ilicet] si iudex a q[ui] fuit iudicialit[er] adit[ur]. sec[us] si ex iudicia liter d[icitur] ip[s]o p[ro]f[er]do. tertia si iudex a q[ui] nō potat adiri vt iudex ad quez. als sec[us]. q[ui]ta si fuit iudex adit[ur] vt d[icitur] se cām examaret. sec[us] si vt cām i[n]structionē ad sedē aplicā remittēt. q[ui]ta si ille act[us] sonat i. agē. sec[us] si i. pati. sexta f[er]m q[ui] d[icitur] adit[ur] iudex a q[ui]. sec[us] si adit[ur] alius iudex inferior separat[ur]. s[ed] hec vltima nō placet do. an. q[ui] p[ro] dicta nōuit d[icitur] eo q[ui] mit. i. pos. c. cū venissent. v. opponit q[ui] papa. vide s[er]uā. s[er]uā. appellatiōi tacite

Appellatiōi interposite nō intelligit (renūciat excōicat[ur] renūciare petēdo absolutiōez corā iudice a q[ui] si p[ro]testet q[ui] nō itēdit appellatiōi renūciare q[ui] ē verū q[ui] petit absolutiōez ad finē vt habilitet ad appellatiōem p[ro]sequēdam als nō iuuat p[ro]testatio vt nō. do. an. i. c. q[ui]sio/ni. de appel. 7. c. qua fronte.

Appellatiōi interponēdo nō videt[ur] q[ui]s renūciare l[icet] infra terminū appellādi aliq[ui]e actū fecerit corā iudice q[ui] g[ua]uit. q[ui] d[icitur] lig. si ille act[us] p[ro]cernit grauamē. nō. Ro. p[ro]du. cclxxv. puta q[ui] ille act[us] ē mera executio grauamīs vt nō. an. d. ap. sollicitudinē. iij. colū. v. sc[ilicet] casus. 7 tāgit etiā p[ro] eū d[icitur] eo q[ui] mit. i. pos. cū venisset. v. opponit q[ui] papa. Itē limita illō verū: q[ui] grauāt[ur] aliq[ui]d agit parēdo iussui iudicis. se[us] si sp[er]te offerēs q[ui]d agat. vt nō. Jo. an. de ap. c. fi. li. vj. sup. glo. q[ui]d si. i. nouel. s[ed] h[ab]ost. d[icitur] indistincte. nō videri renūciāsse. vt nō. Jo. an. d. testi. i. c. significauit sup[er] v[er]o infra. x. dies

Appellatiōi future an possit renūciari. vide s[er]uā v[er]o renūciatio. s[er]uā. renūciari nō p[otes]t iuri.

Appellās si tacito vel exp[re]sse renūciat appellatiōi. p[otes]t ad priorē iudicē redire resect[us] expensis p[ar]ti appellate. nisi iudex appellatiōi detulisset. q[ui] tūc ad eū redire nō posset p[ar]tib[us] etiam p[ro]sentitib[us]. nisi fieret ei remissio p[ro] sup[er]iore v[er]o nisi iudex a q[ui] eēt ordinarius. nota. Ro. p[ro]du. cclxxv. v. ex b[on] insurrexit. 7 vide s[er]uā v[er]o iudex. s[er]uā. iudex p[ro]ferēdo.

Appellās p[otes]t re itegra id ē an cōmissionē appellatiōis p[ro]sentatā iudici ad que: renūciare appellatiōi: 7 iuito adūfario. nō. Ro. p[ro]du. ccccix.

vide oino an. in. c. iterposita. §. ille. de app. et vide infra appellatio si est iterposita.
Appellatio dicitur iterponi infra. x. dies a die scie: et computat tempus de momento ad momentum. de ap. certatiōi li. vi. et nō. Ro. p. clu. xlviij. idō si ferat snia ptra absentē et indefensū citatū ad domū ac p̄sūptiue p̄tumacē. nō p̄t infra. x. dies a tpe q̄ sciuit rē latā petē se restitui ad appellandū. qz iure cōmuni p̄t appellare. nō. Ro. p. cl. cxx. idē i citato p̄ edictū. nō. Ro. p. cl. cxxij.
Appellās nō solū dicitur pbare se appellasse. s; etiā infra decēdiū se appellasse. nō. Ro. p. cxxj. et nō. Jo. an. de app. rōana. §. si nō. in. v. p̄stiterit. i. nouel. Presumit tñ q̄s infra decēdiū a die noticie appellasse. qñ appellat a grauamine de q̄ dicit habuisse noticiā a. xv. dieb' citra.
Appellari p̄t etiā (vt nō. Ro. p. clu. cccij. post. x. dies a iudice grauate. qñ act' q̄ fit a iudice nō h̄z vim snie. qz nō ois vox iudic' ē snia vel qñ snia nō trāsit in rem iudicatā. Adūtat tñ appellās vt tūc nō appellet a grauamine il lato ex eo q̄ illū actū nō reuocauit vbi petituz fuit eū reuocari fm pau. et ab. qd̄ dicit an. alibi nescire. in. c. dilect'. ij. d̄ resc̄. ij. colum. et nō. spe. i. ti. d̄ ap. §. restat. v. et nō. alibi dicit an. q̄ i casu p̄dicto non ē necessaria appellatio nec la p̄sus p̄dicti excludit facultatem reclamādi. ita nō p̄ eū d̄ re iudi. qd̄ ad p̄sultatiōez. nō. Ro.
Appellatiōe iterposita. currūt. xxx. p̄ clu. xxx dies tā p̄ti ad ap̄los petēdū siue recipiēdū q̄s iudici ad eos dandū. q̄ dies cōputat' a die appellatiōis nō a die snie. s; Jo. an. aliter dixerit. nō. Ro. p. clu. xxx.
Appellatio p̄cessa p̄ sniaz latā sup̄ restitutione ad appellādū dicitur interponi infra. x. dies a die snie late sup̄ ip̄a restitutione nō. Ro. conclu.
Appellatiōis p̄sequēde t̄ps p̄t ex (ccccxxvij pacto p̄tū minui et augeri. dūmō nō proget' ultra triēniū. nō. Bal. in. l. si. §. si. C. d̄ temp. appella.
Appellās h̄z anū ad p̄sequēdū. et ex cā biēniū. d̄ ap. cū sit rōana. et. c. ex rōne. An aut' def' biēniū ip̄o iure. an p̄ restitutionē. et an ultra biēniū def' aliud t̄ps ex iusto ipedimēto. vide plene p̄ Inno. et an. in. d. c. ex rōne.
Appellatiōis p̄sequēde t̄ps nō currit pendēte cōpromisso. sec' i tpe dato ad appellandū. vt nō. Ro. p. clu. cxlvj.
Appellatiōis p̄sequēde t̄ps nō currit ei q̄ agit sup̄ attēptat'. imo etiā t̄ps q̄ fit executio snie late sup̄ attēptatis subducit' d̄ fatalib'. et p̄dicit' nā qñ appellās obtinuit i attēptatis. sec' si succubuit. qz tūc sibimet ipedimētuz p̄stat. ideo t̄ps ei currit. nō. Ro. p. clu. xcix.
Appellādū t̄ps nō currit p̄sequēti cām nullitatis. si pbabili rōne motus credidit sniaz fore

nullā. p. l. p̄tra maiores. C. d̄ inoffi. testa. fm Bal. ibi. s; illa. l. nō facit ibi. qz loquit' i reme dijs p̄trarijs q̄ simul deduci nō p̄nt. sed nullitas et appellatio p̄nt in eodē libello simul deduci. nō. Bar. in. l. si exp̄ssum. ff. de ap. et etiā Bal. in dicta. l. cōtra maiores dicit: q̄ in his q̄ simul deduci p̄nt nō habebit locū illa lex. nāz etiā a snia nllā p̄t appellari. et p̄t appellās vltalis appellatiōis p̄sequi negociū p̄ncipale et causam nullitatis nō. Ro. p. clu. cxxij. Bar. autē dicit indistincte: q̄ donec q̄s p̄sequē causam nullitatis nō currūt tpa appellatiōis. l. si exp̄ssum. de appel. in fi. iij. colū.
Appellatiōis t̄ps datū a iure ad p̄sequendum potest iudex ex causa minuere. nō. Ro. p. clu. cccxxij. qd̄ intellige de tpe dato ad p̄secutionem inchoandā. sed t̄ps p̄secutionis finiēde nō p̄t abbreviari p̄ iudicē. neq; p̄ appellatum. nō. Ro. p. clu. cxcix.
Appellās cui iudex non p̄fixit terminū ad appellatiōem p̄sequendā. p̄t eū p̄sequi vsq; ad annū. nec p̄t appellat' eū p̄uenire impetrādo nisi circa finē anni. nō. Ro. p. clu. cxcix. qd̄ vltimū ē verū in appellatiōe q̄ fit extra curiā. s; si fiat in curia tūc statim datis aplis p̄t appellatus p̄uenire. siue termin' ad p̄sequēdū fuerit p̄fixus siue nō. nō. Ro. p. clu. cj.
Appellatiōe iterposita a grauamine. an iudex ordinari'. vel cui causa appellatiōis delegat' possit de cā p̄ncipali cognoscere. vide s; vbo iudex. §. iudex appellās a grauamine.
Appellat' p̄t petere: q̄ obmisso appellatiōis articulo p̄cedat' corā iudice ad quē i negotio p̄ncipali nō tñ poterit ad hūc p̄cessum artare appellat' nisi circa finem anni. nō. Ro. p. clu. cxcix. Intellige q̄ appellat' p̄t h̄ petere etiāz inuito appellatē. ita tñ q̄ iudex appellatiōis reuocet grauamiam p̄ iudicē a q̄ appellat' illa/ta ex negociuz p̄ncipale. puta p̄p̄ ex cōmunicatiōe et p̄denatiōez exp̄saz. Itē h̄ vez qñ papa vel legat' adif' q̄ p̄t adiri per q̄relam. secus in metropolitano qui solum per viam appellatiōis adif'. nisi iudex a quo appellatuz detulerit appellatiōi. nō. an. d̄ app. vt debitus. v. opponit' q̄ etiā. xj. colū.
Appellās a grauamine cui pars appellata dixit et petijt q̄ deberet cum omnibus iuribus et munimētis ad totam causam spectantibus in termino comparere. si non venit in termino. nō est ei danda remissio nec nouus terminus pro ipsis iuribus producendis. imo eis non expectatis procedetur vltari' i causa fm Inno. nō. Ro. p. clu. c. v. ex p̄missis.
Appellās a grauamine cui' appellatiōez iudex admisit. nullū tñ terminū ad p̄sequenduz assignauerit. tenetur circa finem anni compare

re ad totā causam si appellat? b velit z petat. idē etiā si iudex appellatiōez si admisit. dū tñ appellat? eā approbet z petat q appellās ad totā cām cōpareat. An at appellātenō cōparete. possit appellat? petē q pcedat i negotio sup pncipali p audiētā sine noua citatiōe. du biū ē. Anno. videt velle q sic. q possit pcedē qñ appellat? tpe appellatiōis vñ etiā postea lōge an finē āni petierit q appellās ad totam cām cōpareret. sec? si solū b petēt circa finem āni. maior tñ ps dñoz voluit. q neutro casu possit pcedi sine noua citatiōe. nō. Ro. 2du. **Appellās a grauamic** (cxix. v. ex pmissis cui iudex pfixit tminū ad psequēdū. si nō venit i tmino ptra eū pcedi. nedū i cā appel. s? etiā i cā pncipali sine noua citatiōe lz appellat? nil petierit fm Anno. qd ē vez qñ appellatio fuit a iudice admissa vel a pte approbata. als sola tmini fixio nō opaf delationē. neq deuolutiōez negocij pncipalis. nō. Ro. 2du. **Appellās a guamic cui?** (cxix. v. ex pmissis appellatiōi iudex nō detulit. tminū tñ ad psequēdū pfixit. nō ptra an tminū lras impetrare. nec etiā appellat? z sufficit q vterq mittat pcuratorē ad ipetrādū z tradicēdū. ac vbi iudex deserit z tminū pfigit. tūc ptes nedū ad ipetrādū z tradicēdū s? etiā sufficēf debent mittē ad totā cām. z b nō ex vi pfixionis s? delationis iudicij q trāsfert z deuoluit totū negociū pncipale ad curiā nō. Ro. 2du. cxix. v. **Appellatio qlibet cui iudex detu** (ex pmissis lit deuoluit cām. nec pōt dici nulla ex cā eo q aliq cā nō sit i ea inserta. nō. Ro. 2du. clxviij. **Appellatio a guamic lz nō sit admissa p iudicē** si tñ ē recepta siue approbata p appellātem z appellat? petit iux formaz. c. cordi. deuoluit nō solū cām appellatiōis s? etiā negocij pncipalis ad curiā. nō. Ro. 2du. cxix. in fine. **Appellās ab iterlocutoria habēte vim diffinitive. tenef fuare. c. cordi. z nō de. appellāti. de app. nō. Ro. cōclu. xxij.** **Appellatio qñ iterponit fm formam. c. statui mus. c. vt. circa. z. c. cupiētes. debet i ea fuari. c. cordi. de app. li. vj. Ro. 2du. ccdxviij.** **Appellās i bñficiali ptra etiā p? lapsa tpa. c. statuum? cōparē z appellatiōez pseq infra ānu z pcedere ptra absentē p audiētā ptradictarum. nō. Ro. cōclu. cxxviij.** **Appellatiōe iterposita ad curiā fm formaz. c. statuum? z de. cām electiōis. sufficit q ps i curia pñs expectet absentē p xx. dies fm formā dicti. c. statuum?. qb? elapsis ptra i cā pcedi etiā omiffis trib? citatiōib? in audiētia fieri psuetis. nō. Ro. cōclu. lxxv.** **Appellat? ptra i rōna curia etiā i absentia appellātis. z etiā eo iuito pseq appellatiōez in pti/bus iterpositā fm formā. c. statuum?. de elec.**

lz sibi nō fuerit itimata fm formaz de. cām. e. **Appellat? ptra pseq** (ti. nō. Ro. 2du. xxxix. appellatiōez etiam inuito appellāte. z eo psequēte ptra appellās se defendē. nō. Ro. cōclu. lxij. z 2du. cclxxiiij. z pdicta vera etiā si ipse appellat? nō deserēdo appellatiōi pcessit i cā corā iudice a q. vt nō. Ro. 2du. cccix. z vide aliqd 2du. cccv. **Ex his decisiōib? rote colligif q diligētia appellati i faciēdo cām appellatiōis cōmitti. excusat negligētā appellātī z siliter appellati diligētia post cām cōmissaz i psequēdo obseruatiōez termioz infra pñū fatale. excusat negligētā appellātī qui nllōs tminos fuauit. sec? si diligētia fieret post tminū fatalis lapsū. z sic p? desertiōez. z b casu loqf de. si appellatiōe. de appel.** **Appellatio in cā bñficiali vt deuoluat cām ad curiā. sufficit q intimef appellato i loco eccle i q residē tenef. z i ecclia cathedrādi lz psona siter nō apbēdaf nec alibi fuit perqfir? nō.** **Appellatio i cā bñficiali i ptrib? (Ro. 2. xix. iudicialit ad sedē aplicā iterposita ppter aliquā pbabilē exceptiōez nō admissaz: statim q fuit intimata appellato totū negociū pncipale deuoluit ad curiā. nō. Ro. 2du. cxxxv.** **Appellatio qñ dicit ad curiā itroducta z qñ dicitur ichoata. vide sb? vbo itroducta. z qñ dicitur deuoluta z qñ effect? deuolutiōis. vide plene p an. i. c. veniēs. d. renūci. z aliqd. in. c. si duob?. vj. carta de appel.** **Appellatio i cā bñficiali non deuoluit cām ad curiā lz appellato def copia appellatiōis aīo itimādi. nisi p alia indicia pster appellatū habuisse certā noticiā appellatiōis. qz intimatio pdicta ferri dicit legitime fm formā de. cām. q forma ē q appellato def copia sb autētica forma lz ei tenoz nō legat. vel lecto ei tenore scripture autētica. sufficit copiaz tradē nisi petat eā sb manu publica. qz tūc i forma publica debet dari. Ro. 2du. clxij.** **Appellatio iterposita viua voce ad papā ante sniaz vt qñ appellat ab electiōe vel silib?. nō deuoluit. qz nllā ē nisi iudex a q ei detulerit. qz tūc etiā deuoluit cām ad curiā etiā si nō fuerit aliq cā inserta nec apli petiti nō. Ro. 2du.** **Appellatio exiudicialis lz sit ptra (ccclxxviij) intimata. nō inducet verā litispēdētā. ē tñ q/dā puocatio ad cāz bñs vim citatiōis vt nō.** **Appellatio exiudicialis a (Ro. 2. cccxviij. guamic i cā bñficiali i ptrib? iterposita z legitime itimata lz sit deserta. ptra tñ appellat? eā cōmitti facē z i negotio pncipali pcedere p audiētā ptradictaz. nec reqfir noua citatio ad ptes. lz si appellans vellet post desertiōe pcedere. debet de eqtate aduersariū ad ptes citare de nouo vt nō. Ro. 2du. cx.** **Appellatio exiudicialis i qb? differat a iudici**

ali et quibus conveniat. vide per an. i. c. bone. de ap-
pel. penul. colū.

Appellās i p̄tib⁹ exiudicialit^r. asserēs sibi cano-
nice p̄uisū de b̄nificio q̄d possidet. et adūsario
nullū ius i eo cōpetē q̄ ip̄m possessore indebi-
te inq̄erat et molestat. nō repellit ab obiecti-
bus postea dādīs i curia l̄z in appellatiōe sua
nil obiecerit i p̄sonā vel formā. sec⁹ si i appel-
latiōe sua ius suū nō dixerit. s̄z solū ius p̄i ad
uerse directe ipugando appellauit. nō. Ro.
Appellatio p̄ alterā p̄tū t̄m iter/ (p̄clu. cclj.
posita. tribuit ius p̄i appellate petēdi sniaz i
meli⁹ reformari. q̄ sic appellās petit eā infor-
mari. ita et appellat⁹ debet posse eā petē refor-
mari et si q̄d omisū ē suppleri. nō. Ro. cōclu.
cccl. **Sz** adūte q̄ ibi loq̄t^r q̄n appellās appel-
lauit a snia i totū. q̄d autē si appellauit solū in
p̄tib⁹ p̄tra eū facientib⁹ cogitabis.

Appellatio debet fieri corā iudice vt ei debet^r
honor^r f̄uef. nisi mer⁹ appellātis vel absentia
iudic^r appellatē excusat. q̄ tūc i absentia iudic^r
cis fieri p̄t. cū p̄restatione t̄m de metu et absen-
tia. et adūte t̄m q̄ quātū ad appellatiōez peti-
tionē ap̄toz. d̄r iudex eē absens q̄n nō ē i loco
publico ciuitat^r vel fr̄e i q̄ iudicauit. nec suffi-
ceret q̄ eēt i orto. nō. Ro. p̄clu. cclj.

Appellās i absentia iudic^r etiā an notificatiōez
sibi factā. ita eximif ab ei⁹ iurisdictione siclet^r
i p̄ntia eius appellasset. f̄m Inno. et nō. Ro.
p̄clu. ccxcv. q̄d itellige q̄n non p̄t h̄ri copia iu-
dic^r. als sec⁹. vt nōr Inno. i. c. fi. d̄ app. v. q̄ro
an sufficiat. etiā archi. in. c. appellatio. e. ti. li.
vj. et vide lapū alle. sua. xxxix. et an. in. d. c. fi.
v. q̄ro an sufficiat. et i cle. j. de appel.

Appellatio manifeste friuola an sniaz iterposi-
ta. puat quē iure appellandi a snia a q̄ als lici-
tū sibi eēt appellare. nō. Ro. p̄clu. ccxcv. et ē
tex. i. cle. si an. de do. et p̄tu. et q̄ appellatō dica-
tur manifeste friuola vide ibi.

Appellare p̄t terti⁹ rōne sui interesse a snia lata i
fauore actoris p̄tra possessorez i eā b̄nificiali et
poterit impedire executiōez sniēne ip̄i appellā-
ti p̄stituat durior adūsari⁹. nō t̄m poterit ipe-
dire sequestratiōez fructuū et possessiōis. nō.

Appellās a grauamie i ter (Ro. p̄. ccxxij.
tia istātia an diffinitiuā si postea seq̄t diffiniti-
ua p̄tra eā p̄formis alijs duab⁹ sentētijis i. j. et
ij. instātijis latis. nō ē audiēd⁹ i p̄secutione ap-
pellatiōis nisi p̄mo dictā sniaz exeq̄ patiat^r vt
nō. Ro. p̄clu. ccxx. Jo. an. dic^r p̄trariū i cle. j.
de re iudi. i glo. penul. et meli⁹ i glo. an penul. et
idē dic^r an. i. c. cle. sup glo. penul. s̄z decisio ro-
te loq̄t q̄n causa appellatiōis fuit cōmissa p̄
tertia sniaz. q̄ si an cōmissa fuisset. tūc audito-
res fuissent varij vt dicit rota ibi.

Appellatiōi a diffinitiuā ius defert. et etiā an

q̄ denf apli p̄t appellās eā facē remitti et p̄le
qui corā iudice ad quē. sec⁹ i appellatiōe abi-
terlocutoria. nō. Ro. cōclu. ccxxij. s̄z cōmis-
sio facta de appellatiōe anq̄ sit iterposita. nō
valet. de rescrip. c. fi.

Appellatiōis cōmissio si imediate post ip̄az ap-
pellatiōez iterpositā p̄sentat^r p̄missario. cēset
surrepticia et an appellatiōez iterpositā ipetra-
ta q̄n cācellaria et officiales curiē nō sūt i eodē
loco vbi snia lata ē. als sec⁹. nō. Ro. p̄clu. ccj.

Appellatio iterposita p̄ abbatē et p̄uētū a snia
p̄iunctim p̄tra eos lata. p̄t p̄seq̄ p̄ solū abbatē
in fauore ecclie. nō. Ro. p̄clu. ccj.

Appellatio alternatiua puta si q̄s appellat ad
papā vel archiep̄m. valet f̄m rotā l̄z non f̄m
Jo. an. et ille erit iudex coram q̄ fiet p̄secutio.

Appellatiōe p̄dēte (nō. Ro. p̄clu. cciiij.
nihil debet inouari q̄d sit i p̄tis p̄iudiciuz. ea-
vero q̄ adūsario nō p̄iudicat inouari possunt
nō. Ro. p̄clu. ccxcviij.

Appellari p̄tra snia lata a delegato vicarij siue
officialis ep̄i. ad ip̄m ep̄m vel ad vicariū dele-
gantē. et i arbitrio appellātis ē ad quē appel-
let. nō. Ro. p̄clu. ccclij. et p̄clu. ccclv.

Appellatio a snia archiep̄i q̄ ē legat⁹ nat⁹ i sua
p̄uincia. nō debet nec p̄t iterponi ad eū vt ad
legatū s̄z ad ei⁹ superiorē. nisi q̄n ep̄s non sol⁹
s̄z cū alijs quoz erat imediat⁹ superior p̄nūci-
auerit. quo casu ad euz vt ad ep̄m appellari
p̄t. nō. Ro. p̄clu. ccxj.

Appellari p̄tra vicario ep̄i ad ep̄m ip̄m. q̄n vi-
cari⁹ p̄cessit non vt vicari⁹ ex vi sue ordinarie
iurisdictionis sed vt specialis cōmissari⁹. vbi
grā q̄n appellat a collatiōe b̄nificij facta p̄ vi-
cariū. q̄ nō potuit facē ex p̄tate sui vicariat⁹
sine aliq̄ sp̄eali cōmissiōe. nō. Ro. p̄clu. cclv.

Appellari nō p̄t ad superiorē omisso medio nisi
appellet a subdelegato et collega suo. vel nisi
appellet ad papā. si t̄m a subdelegato appel-
ad papā p̄t excipi. s̄z si non excipit valet p̄cel-

Appellari nō p̄tra re- (sus. nō. Ro. p̄. ccxx.
sc̄pto p̄ncipis. nec a p̄nūciatiōe facta de p̄nci-
pe p̄sulēdo. nō. Bar. i. l. j. §. j. ff. de app.

Appellare nō p̄t d̄ns si p̄curator ei⁹ ifra decē
diū appellare neglexit. vide Bar. i. l. j. i fi. ff.
q̄n. app. sit necel. et an. i. c. j. vt li. nō p̄tel.

Appellās a snia lata p̄tra falsū p̄curatorē. itel-
ligit ip̄az sniaz ratificare et p̄firmare. vt nō pos-
sit dici nlla ex defectu mādati. ff. rē ra. ha. l. iij.
§. falsus. nō. glo. i. l. licet. C. de p̄cu. et i. c. j. d̄
re iudi. vide Jo. an. in addi. spe. ti. de sen. p/
la. §. q̄m. v. q̄d si p̄curator.

Appellari nō p̄t a papa sic nec a p̄fecto p̄torio.
nō. spe. ti. d̄ recusa. §. recusari. v. s̄z nūqd ali⁹.
vt nō. glo. de excessi. pla. sicut vnire. vide sub
vbo papa. §. papa nemini est.

Appellari nō p̄t ab his q̄ iudici p̄scie reliquūē
 nō. Ro. ꝑclu. ccccxxiiij. vide glo. q̄ ꝑtradice
 videt. in cle. f. d̄ iurepa. s̄ illa glo. itelligit q̄
 ad finē deuoluēdi. nō q̄ ad finē suspēdēdi. vt
 nō. an. in. c. f. de cōsti. vlt. colū. vide sub v̄bo
 iudex. s̄ iudex cui cōmittit. Itē dic̄ Jan. i. c.
 fi. d̄ ferijs. q̄ appellari nō p̄t ab his q̄ iudicis
 arbitrio cōmittūt. qd̄ itellige d̄ his q̄ sunt mo
 dici vel nulliꝝ p̄iudiciꝝ vt ꝑtz ex causa ꝑ eū ibi
 formata. ꝑ ꝑtz etiā ex ter. quē allegat i. c. ꝑsu
 luit. d̄ offi. dele. q̄ ter. loq̄t de actu parui p̄iu/
 diciꝝ. ꝑ h̄ tenet Bal. i. ti. de mili. vasal. q̄ cōtu.
 est. v. f. adde tñ. coll. x. vñ Jo. an. ꝑ lapꝝ i. c. ij
 de iura. ca. li. vj. post Inno. loq̄t qñ iudici da
 tur arbitriū sup̄ certo ꝑ determinato ꝑ leges.
 puta q̄ ferias patrie litigantiū possit fuare ꝑ
 nō fuare. vel qz ꝑtumacē possit i die sequētē
 expectare ꝑ nō expectare. nullꝝ enī cōq̄ri p̄t si
 iudex fac̄ qd̄ lex ei specialiter ꝑmittit. vt. d. c.
 ꝑsuluit S̄ si arbitriū iudici datū ē indetermi
 natū. debet itelligi d̄ arbitrio boni viri. vt nō
 Bar. in. l. si sit. ff. de lega. f. i. p̄n. ideo si illd̄ iu
 dex excedit. credo q̄ possit appellari. ar. eoz
 q̄ nō. Bar. i. l. ij. ff. de arbi. ꝑ ꝑdicta ꝑfirmant̄
 ex his q̄ plene nō. an. de cōsti. c. f. v. opponit̄
 q̄ imo. ꝑ vide ꝑ euz de accusa. sup̄ his. super
 glo. iij. v. arbitriū. ꝑ in v. astringendus.
Appellari nō p̄t ab impatore ad papā i t̄pali
 bus. nō. glo. di. x. qm̄ cōtrariū. nō. Jo. an. in
 cle. pastorat. s̄. vey. d̄ re iudi. ꝑ fac̄ qd̄ nō. ꝑ
 eū. ꝑ Inno. i. c. licz ex suscepto. de fo. cōpe.
 vbi dicūt q̄ a iudice seculari nō recognoscere
 sup̄iore appellat̄ ad papā. vide. f. s̄. appella
 ri non p̄t ad papā.
Appellari nō p̄t ab executore aplico i eo qd̄ si/
 bi cōmittit in q̄ eiꝝ cōscia onerat. vt nō. Ro.
 ꝑclu. ccccxxiiij. vide dñi. qui hoc limitat i. c.
 statutū. s̄. possessore. de rescrip. li. vj.
Appellare nō p̄t victoz ab omissoe ꝑdēnatio
 nis exp̄saz facta post q̄ iterlocutoria reuoca
 tionis attēptatoꝝ trāsuiit i rē iudicatā. qz t̄ps
 dicte ꝑdēnatiois trahit̄ ad t̄ps iterlocutorie.
 nō. Ro. ꝑclu. ciij.
Appellare nō p̄t verꝝ ꝑtumax. fictus sic. ꝑ d̄: fi
 ctus q̄ citatꝝ ad domū. nō cōparuit. Ro. ꝑclu
 xlviij. idē i citate ꝑ edictū. s̄ fm̄ obseruatioez
 rote etiā verꝝ ꝑtumax appellat dūmō appel
 let infra. x. dies cōputādos a tpe snie nō scie.
Appellare nō p̄t verꝝ (nō. Ro. ꝑclu. ccclix.
 contumax. fallit d̄ equitate in eo q̄ fm̄ formā
 c. statumꝝ. de elec. li. vj. verus ꝑtumax repu
 tat. ꝑtra quē absentē si ꝑ audiētiā ꝑtradicta
 rū ꝑcessuz ē ꝑ snia lata. p̄t appellare infra. x.
 dies a tpe late snie nō a tpe scie cōputādo. tñ
 ꝑ sepiꝝ admīssus ē appellās ifra. x. dies a tpe
 scie qñ citatus non fuit ꝑsonaliter apprehen

sus. nō. Ro. ꝑclu. cxxxij.
Appellās q̄ adūsario itimauit appellatioez. si
 eā n̄ ꝑseq̄t. s̄ adūsario eā ꝑsequēte ferat snia
 ꝑtra appellatē. nō possit ab illa snia appellare
 qz censet ꝑtumax. nō. Ro. ꝑclu. ccdxviij.
Appellās a snia nlla p̄t ꝑseq̄ nullitatē v̄ndecū
 qz ꝑueniētē. qñ appellat̄ a diffinitiuā. s̄ si ab
 iclocutoria. n̄ p̄t ꝑseq̄ nisi nullitatē q̄ colligit̄
 ex causis i ip̄a appellatione exp̄s̄is ꝑ ip̄a ap
 pellatione iustificata ex forma sui. fm̄ Inno.
 de app. dilecto. s̄ dic̄ pleniꝝ vt ibi ꝑ an.
Appellari p̄t a snia arbitri qñ talis snia ex for
 ma legi vel statuti parit actioez. s̄ a snia arbi
 tratoris nō. vt nō. Bar. i. l. ij. ff. de arbi. sed a
 snia arbitratoris que trāsactio d̄. tenet alibi
 Bar. q̄ appellari possit i. l. fi. de app. reci. vi
 de oino. f. appellari p̄t a snia arbitri.
Appellās a grauamē exceptiois reiecte v̄t nō
 admisse quā obtulit ꝑbaturū iustificat appel
 lationē eoiꝝ qz docet ꝑbatioez oblataz. qd̄ ē
 vey si realit̄ obtulit habendo ibi testes vel in
 strumēta. secꝝ si ꝑbalit̄ tñ obtulit. nō. Jo. an.
 de testi. ex ꝑte ade. S̄ ꝑtrariū tenet an. qz suf
 ficit ꝑbalit̄ offerre i. c. iterposita. ad fi. d̄ app.
 ꝑ qz d̄: sufficē ad appellatioez iustificadā ꝑba
 tionē fuisse oblata. vey ē q̄ ad iualidāda ꝑ re
 uocāda gesta post appellatioez. nō q̄ ad cōse
 quēdū exceptiois effectū nisi exceptiois verit̄
 tas ꝑbet. ideo si fuit opposita exceptio pacti
 de nō ꝑtedo. nō ꝑseq̄t absolutoria s̄ illā rea
 liter obtulit se ꝑbatur. nisi corā iudice appel
 latiois ꝑbet pactū nō. Jo. an. i. d. c. ex ꝑte
 ade. ꝑ de appel. non solū. sup̄ v̄bo. verā. ꝑ. c.
 romana. v. qd̄ si. sup̄ vlt. glo. li. vj. i nouella.
 idē nō. an. in. d. c. interposita.
Appellatiois vim obtinet itineri arreptio ad
 sup̄iore post grauamē illatū. ꝑ reuocāt attem
 ptata ꝑ iter arreptū achi eēt attēptata post
 appellatioez siue iter arripiat̄ ad papam siue
 ad aliū sup̄iore ordinariū q̄ possit adiri ꝑ q̄re
 lam. secus i eo q̄ ꝑ q̄relā adiri nō p̄t. nō. an. d̄
 appel. dilecti.
Appellationis vim obtinet arreptio itineri ad
 sup̄iore qñ sit ꝑ cāz ceptā ꝑ grauamē illatū
 vel saltē cōmiatū. siue fiat i ꝑpa ꝑsona siue ꝑ
 nunciū. dū tñ cā exp̄mat̄ sic qñ appellat̄. nō.
 an. d̄ app. dilecti. qd̄ ꝑcedit qñ certū ē qz ꝑꝑ
 b̄ ad sup̄iore vadit vt d̄ grauamē ꝑq̄rat. ꝑ ꝑ
 cessum ꝑtra se habitū ꝑerat reuocari ꝑ iter ar
 riptat̄ ifra. x. dies a die grauaminis. ꝑ oia ser
 uet q̄ fm̄ nat̄ az appellatiois adaptari possūt
 fm̄ archi. ꝑ ꝑdicta limita qñ iter arripit̄ d̄ fa
 cili non p̄t h̄re copīā iudicis a q̄ appellet. als
 itineri arreptio nō habet ꝑ appellatione fm̄
 Inno. nisi metu iudici q̄s n̄ audeat appellare v̄t
 nisi tāta sit occupatio qz n̄ p̄t appella. scribē ꝑ

formare. et tunc dicitur dicitur verbo in presentia iudicis. vel
 saltē iudici et aduersario seu eorum alteri infra tempus
 appellandi intimare. aliter itineri arreptio non habet
 vim appellatiōis iudicialis. sed quāquā possit valē
 ut extraiudicialis secundum Juno. Hosti. tū dicitur quod
 vim habet iudicialis dūmō fuerit illa quā pōt iterue
 nire secundum nāfaz appellatiōis. nō. an. de app. vt
 debet. vij. co. x. op. s. videf. Si vero itineris
 arreptio sit ad papā an causaz ceptā. tūc si sit
 i ppria psona: suspēdit iurisdicōez inferiori
 siue sit ordinari? siue delegat?. et h p ti. de pe
 gri. nō ex eo quod habet vim appellatiōis. s. qz ex
 causa itinerates ad papā eximūf ab inferiori
 bus iudicib? quā causa ē pbabil. q aut sine p/
 babili causa vadūt. nō gaudēt pūilegio s. pof
 sūt ad domū citari et snia ptra eos ferri. vt nō
 i. d. c. vt dilect?. Ad aut dictū ē i itineris arre
 ptione an causaz iceptā suspēdē iurisdicōez
 limita quā arripit an noticiā lraz delegatiōis
 sec? si post noticiā habitā. qz tūc dolose facere
 videf. Itē sec? quā iter arripit nō i ppria pso
 na s. p nūciū. nō. an. in. c. meminim?. de app.
 qd limitat quā nūci? mittit solū p ipetrādo. s. s.
 si solū mittit p restitutiōe adūsus sniaz quaz
 nō habet inferior? pcedē. tūc habet vim suspēdiōis et
 expectabil? nūci?. nec pus mādabit snia exe
 cutiōi. et h maxie i his quod p suenerūt p nūcios i
 petrari vt collegia. magni plati. pncipes et se
 nes. idē si nūci? mittit p pultādo sup dubio
 noue cause occurrētis et nō p suete. q casu de/
 bet expectari rūsuz. vt nō. an. in. c. vt debet?.
 Appellatiōis vim obtinet si quod dicitur quod p tectiōi
 talis iudicis se submittit vt nō. Bal. i. l. j. i. fi. C.
 si q p di. po. et vide etiā i. c. ad audiētā. d ap.
 Appellās a snia excōicatiōis ptra eū lata qz li
 bello nō rñdebat. si iudici a q inhiberi facit p
 cessus p eū dē iudicē postea habit? ē nullus p
 inde acti ab alia iterlocutoria foret appellatū
 et inhibitiū. qz dicta excōicatio cēset de articu
 lis cause. cū occasione negocij pncipalis facta
 fuerit nō. Ro. p. clu. clxxxviij.
 Appellatio legitima a grauamine nō solū sus
 pendit s. abdicat iurisdicōez a iudice a q ap
 pella? nō. Jo. an. de testi. in. c. ex pte ade.
 Appellatio legitima a grauamie facē sniaz dif
 finitiuā postea latā esse nullā. q nō recoualescit
 s. appellatio deserat. de sen. excō. l. li. vj. et
 ibi nō. p Jo. an. et p archi. et p lapū alle. j.
 Appellatio sic deuoluit totū negociū ad supe
 riorē. ita et nullitas. nō. Bar. C. quō et quā iu/
 dex. l. i. vt psonas. j. et ff. de iudi. l. iudex. de
 ap. l. si expsum. circa fi.
 Appellare nō pōt ille q obligauit se ad stādum
 snie iudicis. qz talis obligatio habet vim renūci
 ationis appellatiōis. nō. an. de iureiurā. c. qn
 tauallis. v. xxv. differētia.

Appellare nō pōt pūict? p testes ptra quos nihil
 opponit secundum Jo. an. c. vera. penul. carta. i. ij.
 co. de coha. cle. et muli.

Appellari nō pōt a snia arbitri volūtate a pti/
 bus electi. qz nō parit actiōez. et si ē emologa
 ta s. tūc pariat actiōem. tūc qz ps approbauit
 expse nō pōt appellare. s. Bar. dicat quod appro
 bauit vt latā nō vt sic latā. ideo pōt appellare
 secundum eū. s. male diē. Sed si ex forma statuti pa
 rit actiōez et habet executiōem paratā. tūc appel
 ri pōt. nō. an. d iureiurādo qntauallis. v. xxv.
 dīa. Itē pōt appellari quā pūctū ē quod appellari
 possit. secundum Bar. S. adūte quod illa appellatio nō
 sapit nāfaz appellatiōis cū nō nisi a iudice ap
 pellet. sed sapit naturā cuiusdā reclamatorie
 vt nō. ibidē an.

Appellari pōt a snia arbitri iuris. et ille dicitur arbi
 ter iuris q eligif sup aliq incidēti iudicialiter
 pēdēte corā iudice. et idē de arbitris quā iudici
 alib? q eligūf a iudice ad examinādūz vel de
 clarādū aliqd corā iudice. et approbationes si
 de iustoz extimatiōes et siles. sec? i arbitris q
 eligūf vigore statuti sup ptraūsus vtrētibz
 iter pūctos et affines vel siles. qz ex necessi
 tate eligāf. qz tū nō eligūf sup aliq incidēter
 pēdente corā iudice. non appella? ab eis secundum
 Bar. vt nō. an. i. d. c. qntauallis. v. xxv. dīa
 Appellari pōt a snia arbitri p tertio electi p iu/
 dicē duob? discordātib? secundum butri. qz iudex ē
 sic arbiter iuris secundum Jo. an. Tu dic quod poterit
 reclamari. s. nō ppric appellari. qz nō ē arbi
 ter iuris. cū nō eligāf ad decidēdū aliqd inci
 dēs pēdēs corā iudice. s. corā arbitris. et idēz
 quā terti? eligif a ptrib? iudice mādare. et mul
 tomin? poterit appellari quā eligitur volūtate
 ptium sola. nō. an. in. d. c. qntauallis. v. xxv.
 dīa. et vide j. s. p. primo. et s. s. appellari pōt
 a snia arbitri.

Appellari s. nō possit a snia arbitri siue laudo
 arbitri seu arbitratoris. vt nō. Fre. de senis
 p silio suo. cclxxxv. nō. Bar. in. j. i. ff. de arbi.
 licz. p trariū nō. in. l. si. ff. de app. reci. p tū ap
 pelliari a snia lata p iudicē sup petitione redu
 ctionis ad arbitriū boni viri. qz vt iudex p nū
 ciavit secundum butri. Aduertite tū quod s. iudex redu
 ctionis discrepet a iuris rigore. si tū p nūciat
 secundum naturalē eqtate i reformādo arbitratoris
 dictuz. nō poterit iuste appellari. qz p tū eo mō
 q potuit arbitrator sniare. q non tenet se q ri
 gore. s. nāfalē eqtate. quā si nō ē secut? p iu
 dex reductiōis reformare. qd nō. ita an. i. d. c.
 qntauallis. v. nūqd aut. xxvj. co. S. Jo. an.
 i addi. spe. ti. d app. s. i. qd. v. qd si puenit in
 ter ptes. videf tenere quod a snia lata sup redu
 ctione non possit appellari. idē tenet Bar. i. d.
 l. i. ff. de le. ij. p trariū tener Bal. i. l. j. C. d his

que pe. no. dicit tñ qd si causa reductiōis fuit snia arbitral' lata pfirmata. sūt vires diffinitiue acie cēt lata i pma instātia. ⁊ reductio petitiōnis hz vim pme appellatiōis. idō alia vice dūtaxat appellare potit vt nō. **Bal.** in. l. i. **C.** nel. in vna eadē causa ter. puocare.

Appellari nō p̄t a snia sup fructib' vel expensis. qñ nō appellat a snia lata sup negocio p̄ncipali. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis antepen. colum. ⁊. sed est dubiū.

Appellatio a snia lata p dñz feudi vel p pares curie. fit ad superiorē dñm feudi si dñz superiorē hz a q̄ de feudo ⁊ yniūfali iurisdicōe i loco vel saltē de feudo fuerit iuestit'. Si aut nō hz superiorē dñz feudi. tūc ē dubiū. s. p̄m **In.** noē. si agit reali. tūc appellabit ad ordinariū loci illi' i q̄ sita ē res feudalis. si agit d̄ iniuria p̄tra fidelitatē facta. appellabit ad iudicē rei in q̄tū agit p̄sonali. **S**z si agit mixta vt inter dicto vñ vi vel in rem sc̄pta. appellabit ad superiorē illi' loci vbi ē res feudalis. dic breuif qd iudex appellatiōis erit iudex tribunalis. i. supior' loci i q̄ fact' ē p̄cessus. qz appellatiōes magi regulāt a tribunali q̄ a p̄sona. nisi p̄suetudo aliter disponat. nō. an. de iudi. ceter. ⁊. venio ad sc̄dm. l. q̄ in causa.

Appellari p̄t a snia lata p iudicē d̄ p̄sensu p̄tū. nō. an. i. d. c. q̄ntauallis. ⁊. xi. xrv. d̄ra.

Appellari p̄t a iudice p̄uate ordinē iudiciariū si de iure p̄t p̄cedere ordie nō p̄uato. nō. an. d̄ co. de. ⁊. ml. c. vera. xliiij. colū. in fine.

Appellari p̄t a snia nllā. text' ē de re iudi. exhibita. ⁊. c. fi. ⁊. nō. an. in. d. c. vera. penl. carta. ⁊. venio ad vltimū. s. iudex talis appellatiōnis debet p̄nūciare appellatiōne iniustā. i. iusta causa q̄re snia ē nulla. ⁊ p̄dēnare appellatē i expēsis. vt nō. spe. i. ti. d̄ sen. pla. s. vt autez ⁊. in iudice aut. in fine. sed **Jo.** an. ibi in additionibus aliter loquit.

Appellari p̄t a snia in manifesto lata. qz iure nō p̄hibet. nōt **Jo.** an. in. d. c. v̄ra penl. carta. iij. colum.

Appellare an possit q̄s veniēs p̄tra p̄fessionē veraz vel fictā ore suo vel p̄curatoris sui vel defuncti factam. vide sub x̄bo notozii. s. notozii an impediāt.

Appellare an possit q̄s a snia in notozio lata. si ue sit notozii facti v̄l p̄sūptiōis vel fictiōis v̄l p̄fessiōis vel p̄batiōis v̄l snie. vide s̄b x̄bo notozii. s. notozii an impediāt. ⁊. s. sequēti.

Appellans a grauamie tenet exp̄mere grauaminis causam. etiam notozia. qz lz notozietas excuset a p̄batione. nō tñ a p̄positiōe. notat an. in pal. c. vera. penul. carta. iij. colum.

Appellatiōi ab alio interposite ad herēs. nō p̄t illa appellatiōe vti nisi deceat se. ⁊. decēdiū q̄

appellare potuit ad herēs. ip̄am qz ad herēs nē iudici a quo intimasse. nō. **Ro.** p̄clu. cxxxij. ⁊. nō. glo. de elec. c. vt circa. li. vj. sup x̄bo ad herēs. ⁊. dicta ad herēs debet esse exp̄ssa. nec p̄t fieri nisi p̄ illū cui' interest. vt nō. **Jo.** an. i. nouel. sup glo. p̄dicta.

Appellari nō p̄t ad papā omissio medio. qñ appellat a subdelegato delegati nō in totū. d̄ offi. dele. si delegat'. s. ad cū q̄z li. vj.

Appellari nō p̄t a snia lata p cardinalē cui fuit causa cōmissa appellatiōe remota. ⁊. h' p̄p̄ dignitatez p̄sone. nō. **Bal.** in. l. ij. ff. de offi. p̄fec. ⁊. p̄ mo. in. c. j. de officio legati. li. vj.

Appellari nō p̄t ad papā a snia lata p iudices secularē. tpali iurisdicōi ecclie nō subiectuz ⁊. h' verū d̄ iure. s. de p̄suetudine ecclie secus. tex. de app. si duob'. ⁊. si. deniqz. dicta tñ consuetudo nō ē generalis s. specialis i q̄busdam loci p̄m **Jo.** an. ⁊. an. ibidē. s. vacāte imperio de iure p̄t appellari ad papā a iudice seculari. nō. glo. ij. q. vj. c. ij. vide supra. s. appellari nō p̄t ab imperatore.

Appellatio interposita p̄ tertiū rōne sui interesse nō valet nisi in ea exp̄mat aliqua causa p̄ quā sua interesse dicat. nō. **Bar.** in. l. si a snia. i. pn. ff. de appel.

Appellari p̄t a iudice reijciēte exceptiōem expresse vel tacite. p̄cedēdo ad vltiora nō admitta exceptiōe. vbi aut exceptiōez nō reijcit tacite nec exp̄sse. s. dicit velle deliberare. tūc si tertio req̄sit' hūilit' vt deliberet non r̄ndet. p̄t appellari hac cā assignata. p̄m **Hosti.** in. c. interposita de appel. ⁊. idē nō. an. e. ti. dilecto ij. colū. ⁊. oppono qd ex quo.

Appellari an possit a snia lata p̄tra officialē in syndicatu. vide **Cy.** **Bar.** ⁊. **Bal.** l. q̄. app. n̄ reci. l. nllī. ⁊. archi. ij. q. v. s. nllī q̄z. ⁊. spe. ti. de app. p̄ma pte. s. q̄b'. ⁊. tertio. nō licet.

Appellatio si ē interposita in causis maioribus (⁊ maiores appellat' de q̄b' inferiora papa n̄ p̄t cognoscere s. iurisdicōi pape sūt specialiter reuerate) nō p̄nt ptes tali appellatiōi renūciare. **S**z si appellet' i causis medijs (⁊ medie sūt oēs cause sp̄uales ⁊ eccliaſtice maioribus excepti) tali appellatiōi anq̄ sit recepta p iudicē ad quē. p̄nt ambe ptes renūciare ⁊ redire ad iudicē a q̄. s. vna ps altera inuita non p̄t ex q̄ nō recepta ē appellatiō nō licz a p̄tib' renūciare nisi ad p̄uatū eaz interesse. s. cōponē nō p̄nt sine iudice ad quē. **V**bi aut appellat' i minorib' causis (⁊ miores sūt qñ agit de tpa/ lib') tūc anteq̄ appellatiō sit recepta p̄nt ambe ptes ⁊ etiā appellās inuito appellato renūciare appellatiōi ⁊ redire ad iudicē a q̄. dūmō nō iter sit appellati. vel si iter sit. ⁊ satisfaciāt. postq̄ x̄o appellatiō sit recepta. nō lz partib'

ad iudicē a q̄ redire sine licētia iudicis ad quē
 lz p̄ cōpositionē p̄nt ab appellatiōe recedere
 quādocūq; tā an̄ receptā appellatiōez q̄ p̄
 etiā iuito iudicē ad quē. vt nō. **Jo. an. p.** **Ho**
sti. d. cri. fal. c. fi. vide. s. s. appellās p̄ re inte-
gra. s. Bal. simplicif dicit q̄ appellās non
p̄t renūciare si appellati interest. in. l. fi. c. q̄n
p̄uo. nō ē ne. vide tex. 7 glo. in. c. q̄uis. s. ce-
tez. de elec. li. vj.

Appellās an possit petē q̄ appellat? cōpellā
 snia exhibere a q̄ appellatū ē. als nō p̄sit snia
 appellato. vide **Inno. 7 an. in. c. g. p̄petu? vi**
carius. de fide instru. 7 Frede. de senis. p̄ sillo
ccij. 7 Bar. in. l. fi. c. de fide instru.

Hertissima p̄batio q̄ dicat: vide s̄ ver
 bo p̄batio. s. p̄batio indubitata.

Hostia nō ē excōicatus ip̄o iure: nisi
 q̄n̄ ē irregularis 7 dimittit habitū. vt i
 c. ij. ne de. vel mo. li. vj.

Hostolice sedis appellatio an cōphē/
 dat papā tm̄. vel etiā legatū de latere:
 dic q̄ i maiorib? seu reseruatīs cōphēn
 dit papā tm̄: 7 i alijs cōphēdit etiā legatū. nō
 lap. de elec. si abbatez. li. vj. nisi addat dictio
 restrictiua puta aplice sedis dūtaxat. qz tunc
 nullo casu cōphēdit legatū. nō. idez lap. i de.
 grauis. de sen. excō.

Arbitrē eligif vt iudex. scilz vt p̄cedat
 ordine iudiciario i substātib?. et b̄ q̄
 qd p̄cedēdū. d̄z etiā q̄ ad dirimēdū p/
 nūciare d̄ iure: lz possit si vult p̄nūciare iniq̄.
 nō. an. d̄ iuriur. q̄ntauallis. v. venio ad mate
 riā **p̄nt tm̄ ptes remittere ordinez iudiciariū.**
vt arbitrē nō tenet ordine iur/ p̄seq̄ i p̄cedē
do. ita tm̄ q̄ de iure p̄nūciat. qz cuz arbitrē h̄z
p̄tatez a p̄tib?: p̄nt ptes illam qualeficare. nō.
an. e. ti. v. ex. his decidif q̄ si in cōpromisso. 7
vide s̄ vbo appellatio arbitratoris. vbi plu
ra de arbitro tāgūf. s. p̄fessio. s. p̄sūptio. s. te
stis 7c.

Arbitrē an possit esse ille q̄ ē excōicat? dic lz ta
 lis i arbitriū assumpt? nō possit p̄tib? p̄tradice
 rib? officii exercere p̄p̄ periculū excōicatio/
 nis: tm̄ i ip̄m tenet cōpromissum 7 acceptatio
 7 etiā laudū si ptes se p̄sentēt 7 nō p̄tradicat.
 idē si ferat eis absentib?: q̄n̄ p̄t absente parte
 laudare. idō tūc erigif appellatio. nō. an. i. d.
 c. q̄ntauallis. v. xxxiij. d̄ria.

Arbitri snia lz nō possit p̄ viā appellatiōis re
 tractari nisi i certis casib?: p̄t tm̄ p̄ viā nullitati
 retractari. vt si lata ē snia sine ordine iuris vl
 p̄ pecuniā vel p̄tra ius expresso errore in snia
 vel cōtra formā cōpromissi. nō. an. in. d. c. q̄n
 tauallis. v. xxv. differētia.

Arbitri snia lata seruato iur/ ordine lz sit iniq̄
 nō p̄t peti reduci ad arbitrium boni viri. nō.

an. i. c. q̄ntauallis. v. iij. d̄ria. qd̄ itellige fm̄
 distinctionē positam. vt in. s. primo sequenti.

Arbitri snia si nō patif vitiū nullitatis lz iniq̄/
 tatis. q̄q̄ nō possit p̄ appellatiōe retractari
 nisi i certis casib?. si tm̄ fuit lata dolo parti vel
 arbitri. retractabif p̄ exceptionē vel replicati
 onē doli. si autez als esset iniusta p̄ter dolum
 ptis 7 arbitri. tūc in q̄b? casib? nō retractaref
 sentētia arbitratoris. nec ista retractabif. sed
 in q̄bus arbitratoris snia retractaref: tunc lz
 fm̄ **Inno. hic. q̄q̄ inique standum sit: tm̄ fm̄**
Hosti. reducef ad arbitriū boni viri quando
cuidēs ē iniq̄tas nutriēs peccatū. 7 de pecca
to d̄z p̄stare q̄n̄ p̄stare de cuidēti lesione. et lex
nedū canonica. lz etiā ciuillis vult peccata cor
rigi. 7 hoc intelligif verū q̄n̄ infra. x. dies fuit
reclamatū: ita q̄ non p̄t dici snia emologata.
qd̄ sequif **Jo. an. 7 dicit curiā ita seruare. qd̄**
ē indubitāter verū q̄n̄ apparet enormis lesio
qz tūc laudū p̄sumif dolum. merito cōpetit
remediū actionis et exceptionis doli fm̄ ius
ciuile. lz fm̄ ius canonicū habebit plus. qz
officio iudicē poterit peti retractari nō obstā
te iuramēto. ctsi iuramētū obstaret poterit iu
dex ex officio puidere. nō. an. i. d. c. q̄ntaua
lis. v. xxv. differētia.

Arbitri laudū emologatuz expresse vel tacite.
 p̄ lapsū. x. diez parit actionē i factū. 7 h̄z ere
 cutionē paratā sicut snia q̄n̄ est sine pena. sed
 q̄n̄ ē cū pena. videf **Inno. velle q̄ nō p̄t emo**
logari. lz dic q̄ p̄t saltē q̄n̄ ē clausula rato ma
nēte pacto. si aut laudū nō ē emologatum nec
stipulatiōe vallatū: tūc d̄ iure ciuili non parit
actionē cū nudū sit. poterit tm̄ ad penā agi. s̄
de iure canonico agere poterit lz nudū sit. qz
cōsensu p̄tū adest: q̄ fm̄ ius canonicū pdu
cit ius agēdi saltē possiciuz iudicis. nō. an. in
d. c. q̄ntauallis. v. xj. differētia.

Arbitrē potest interlocutoriā mutare. p̄t etiāz
 mutare circa accessoria diffinitive dūmodo si
 at eadē die. idem si vult reformare q̄ ad dicta
 men: nō mutata snia. s̄ vobū dubiū declarare
 n̄ p̄t nec diffinitiuā mutare si sup̄ toto p̄nūcia
 uit: ita q̄ suo funct? ē officio: siue snia sit aliq̄
 siue nulla. idē si nō sit diffinitiuā. s̄ tm̄ iudicis
 officii finire facit. p̄dicta vera nisi i cōpro
 misso dictū sit q̄ n̄ possit iudicare semel 7 plu
 ries 7 quotiēs ei placuerit. quia tunc poterit
 sic facere 7 corrigere sup̄ diuersis capitulis
 tm̄ nō sup̄ eodē qz sup̄ eadē re nō p̄nt fieri plu
 res snie. nisi cōpromissum esset tale q̄ non cō
 tineret nisi vnū articulū siue caplm̄ tm̄. qz sup̄
 illo possit pluries laudare 7 seipsum corrige
 re. als vba cōpromissi nihil oparent. Si aut i
 cōpromisso dicat q̄ possit semel 7 pluries iu
 dicare 7 iā iudicatū corrige 7 mutare tūc etiā

si sint plures articuli poterit quilibet mutare
 fm Bar. l3 Jo. an. sentire videt qd nō valeat
 tale pactū vt circa idē mutare possit. qz h̄ cēt
 iurare ad delinquēdū. vt nō. an. in. d. c. q̄nta
 uallis. v. opponit qd nō p̄t. et addit qd nō. e.
 ti. v. xvij. d̄ria. vbi p̄dictaz clausulā qd possit
 pluries iudicare z mutare restringit tā i arbi
 tro q̄ i arbitratore ad casū q̄ p̄mūz laudū fuit
 nullū. qz tūc p̄t iterato iudicare circa idem et
 mutare. vide Bal. in. l. si q̄s arbitratu. d̄ ver.
 obli. vbi dicit qd illa clausula. vbi semel z pluri
 es laudare possit. opaf si sint plura capla i cō
 promisso. qz tot possit sniaz diuiso tpe ferre q̄t
 sē capla. nō qd possit sniaz reuocāe nec corrigē
 s3 si i cōpromisso ē vnū caplm dūtaxat. tūc dī
 cta clausula opaf qd laudū sup illo caplo latū
 semel. p̄t p̄ aliud laudū reuocari. vide qd ibi
 dem Bal. nō. in. l. j. C. si adū. rē iudī. vbi sim
 pliciter tenet qd ex clausula p̄dicta p̄t sepi? cir
 ca diuisos articulos iudicare: nō at circa idēz.

Arbitratoris lauduz si petis reduci ad
 arbitriū boni viri tāq̄ iniquū. cui incū
 bit onus pbandi. vide Jo. an. i addi.
 spe. i. ti. de arbi. s. sequit. v. itē qd si cōpromis
 sū. z an. de pba. qm̄ p̄tra. penl. carta. i. sine. z
 de iurīur. q̄ntauallis. v. venio ad sextū. circa
 finē. v. etiā vide sub vbo arbiter. p̄ totū.

Arbitriū siue arbitramētū si ē nullū z petas re
 duci ad arbitriū boni viri. p̄t iudex sup nulli
 tate p̄nūciare fm̄ hosti. vt nō. an. de app. di
 lecto. v. nunq̄d aut. x. colū.

Arbitrator nō p̄t eē ille q̄ ē excōicat? vel seru?
 nō. an. d̄ app. dilecto. v. nūq̄d aut. x. colū. cō
 trariū nō. de excōicato. de iurīur. q̄ntauallis.
 v. xxiiij. d̄ria. l3 Jo. an. teneat p̄mā ptē i arbi
 tratore publice excōicato. vt nō. an. in. d. v.
 xxiiij. d̄ria. Itē excōicat? p̄t eē arbiter. z tenet
 cōpromissuz z laudū si ptes se p̄sentēt z nō cō
 tradicāt. idēz si laudū ferat eis absētib?. qm̄
 p̄t absente pte laudare. ideo tūc extigit appel
 latio. nō. an. in. d. v. xxiiij. d̄ria.

Arbitrator p̄t eē furiosus h̄ns dilucida infual
 la qm̄ cōpromissuz acceptauit z iudicauit tpe
 q̄ habebat sanū intellectū. nō. an. de iurīuran.
 q̄ntauallis. in fine.

Arbitrator p̄t esse filiū familias: etiā p̄re iuito
 nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. in fi.

Arbitrator p̄t eē p̄sbr. qz non repit phibitum.
 nō. an. in. c. q̄ntauallis. in fi.

Arbitrator p̄t esse monach?. s3 arbiter nō: nisi
 abbate imperant e. l3 cyprian? dicat qd nec ar
 bitrator eē p̄t. s3 ille q̄ ē de ordine minoz n̄ p̄t
 esse arbiter necqz arbitratōz. Abbas l3 fm̄ q̄s/
 dam nō possit esse arbiter etiā in causa mona
 sterij sui. p̄t tñ eē arbitratōz. nō. an. in. c. q̄nta
 uallis. v. ix. d̄ria.

Arbitrator p̄t eē ille iudex ad quē cōpromissa
 cā p̄tinet iure ordinaro. vel etiā p̄ delegatōez
 s3 arbi? eē nō p̄t de iure ciuili nisi sit p̄nceps.
 s3 nō s̄bditi v? etiā s̄bditi i eo d̄ q̄ iudex nō ē iu
 dex p̄nt cōmittē i iudicē vt i arbitriū. z idō i
 iudicē a q̄ ē appellatū. p̄t vt i arbitriū cōpmitt
 ti. qz nō ē ampli? iudex. s3 d̄ iure canonico p̄t i
 quēlibet iudicē ordinarū z delegatuz cōpro
 mitti. etiā vt i arbitriū. nō. an. i. d. c. q̄ntauall.
 v. x. d̄ria. Adde qd etiā d̄ iure ciuili p̄t ordina
 ri? iudex z delegat? i arbitriū assumi. retēta si
 bi p̄tate ordinaria vel delegata. vt nō. e. c. v.

Arbitrator nō p̄t recusari vt (xxij. d̄ria.
 suspectus. arbiter sic ex causa. nō. an. in. d. c.
 q̄ntauallis. v. vij. d̄ria. z. v. x. d̄ria.
 Arbitrator p̄t q̄s eē etiā in causa ppria. nō. an.
 de iudi. cū venissent. s. nū qd aut. qz assumit
 vt bon? vir. s3 i causa ppria nō p̄t q̄s eē arbi?
 sic nec iudex. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v. ij.
 d̄ria. z. v. yj. d̄ria. Adūte tñ qd idē an. in. e. c.
 in p̄ncipio dicit qd q̄s p̄t esse arbiter z arbitra
 tor sup iniuria ppria.

Arbitrator p̄cedit i causa absqz solēnitate iuri
 vel ordinis iudiciarij fm̄ Anno. d3 tñ eē iudi
 ciū laborare ad v̄tate inq̄redam vt pleni? in
 struat. nō. an. i. d. c. q̄ntauall. v. venio ad ma
 teriā. p̄t tñ si vult ordinē obfuarē. vt nō. e. c.

Arbitrator p̄t p̄cedē i dieb? (v. iij. d̄ria.
 etiā feriat. i honozē dei tñ n̄ cōpellit si n̄ vult
 l3 ptes i h̄ p̄ueniāt. s3 arbiter nō p̄t i talib? fe
 rijs p̄cedere etiā p̄tib? volētib?. nō. an. in. d.
 c. q̄ntauallis. v. xvij. d̄ria.

Arbitrator nō astringit ad tps instātie statute
 i iudicialib? causis. sec? i arbitro fm̄ Cy. cui?
 tps instātie incipit. nō a die cōpromissi s3 a die
 lit? corā eo mote. Jo. an. tenet qd i arbitro nō
 h3 locū instātia. qd d̄ iure canonico expeditū
 ē. qz nec i iudice locum h3. nō. an. in. d. c. q̄nta

Arbitrator nō artat (uallis. v. xvij. d̄ria.
 facere scripturā d̄ acti q̄ h̄nt corā eo: cū nō ser
 uet ordinē iudicioz. nō. an. i. d. c. q̄ntauallis.
 Arbitratrix p̄t eē mulier (v. venio ad sextū
 q̄uis nō sit i dignitate posita. s3 non p̄t esse ar
 biter siue arbitra. nisi sit i dignitate. nō. an. in
 d. c. q̄ntauallis. v. vij. d̄ria.

Arbitrator z etiā arbiter nō tenent aliq̄d iura
 mētū p̄stare. l3 Bar. dicat p̄trariū i arbitratio
 re. vt nō. an. i. d. c. q̄ntauallis. v. v. d̄ria.

Arbitrator non tenet ptes citare ad sniaz siue
 laudū. l3 Bar. dicat p̄tra. arbiter sic. nisi i dis
 cussioe z p̄cessu cause fuerint ptes p̄ntes fm̄
 Cy. vt nō. an. i. d. c. q̄ntauall. v. ex his inferit

Arbitrator cū nō diffiniat. p̄ vim snic nō artat
 ad p̄nūciādū i scriptis. nec cū alia solēnitate cū
 totū ponat i eius p̄tate. s3 arbiter artat vt iu
 dex. nō. an. i. d. c. q̄ntauallis. v. ij. d̄ria.

Arbitrator debet iudicare fm equitatez. arbitri vero fm ius. Arbitri ergo fuare debet rigorem iuri. arbitratores iusticia. fm Jo. an. vt no. an. in. d. c. qntauallis. v. iij. dria.

Arbitrator pot ferre sententia siue laudu in ecclesia. arbitri non. sicut nec iudex. no. an. i. d. c. qntauallis. v. xxij. dria.

Arbitrator pot manu extedere ad res extra copromissum. qd intellige fm Bar. quando se extendit ad conera. sed ad oia extranea no pot. na si de re esset copromissu. possit de quaitate et rei extimatioe laudare. ide si aliqd rei vl speciei vel quaitatis assignaret in recopelati one adiudicati sup re sup q pncipaliter est copromissuz. no. an. in. d. c. qntauallis. v. xxiiij. differentia.

Arbitrator si sup toto pnuciauit bene vel male. functus est officio suo et non poterit ampli mutare. Cy. dicit q si iure suo potest laudare et pot mutare. si iure alieno et fuauit formam copromissi no pot mutare lz nulliter laudauerit secus si formam no fuauerit. qz tuc non e functus officio suo. si tn in copromisso dictu sit vt pnuciare possit quatiens voluerit. tuc semp mutare poterit eti circa idem. qd itellige qn laudu fuit nullu. no. an. i dicto. c. qntauallis. v. xvij. differentia. et vide oino qd ipe no. eo. ti. v. oppono. q no pot. et sub. v. arbitri. s. arbitri pt interlocutoria.

Arbitrator cogit laudare si copromissuz suscepit. non tn videt suscepisse lz pfens fuerit. vl aliter et sciens et no cotradixerit. arbitri autem no cogit laudare lz copromissum suscepit: nisi in copromisso sit pena apposita vl pignora. In aut valeat pactu q arbitrator no possit cogi. dicit no. an. in. d. c. qntauallis. s. xxj. differentia.

Arbitrator si est assumptus sup substantialibz tractatus et no arbitrat. no valet contract. qz no recedit a psona. secus si pfecto contractu assumptus e sup aliquo accessorio. qz tuc ex contractu pfecto orit actio. cui pt officiu iudicis deuiure sup accessorio. lz ille no arbitret. no. an. in. d. c. qntauallis. v. xxj. differentia

Arbitrator est ille cui dicit volo stare volutati tue. sed quando sit copromissum i aliquo vt sci scite an ptes possit pcordare. talis no dicitur arbitri nec arbitrator. lz mediator. no. an. d. c. qntauallis. v. qd si suscipiat. Itē arbitrator dicitur ille cui qs dicit volo stare dicto tuo. lz si ini que arbitret pot peti reduci ad arbitriu boni viri. no. ff. de arbi. l. penul. et Bar. in. l. si. ff. d. o. stipu.

Arbitrator est ille in que copromittit vt i arbitratorē vel in bonu viru: nisi p aliqua vba copromissi aliud possit apprehedi. no. an. in. d.

c. qntauallis. v. ex his decidit qd de tali. Itē arbitri censet ille in que copromittit vt in arbitru et in bonuz viru. qz arbitri dicitur bonu vir. no. an. e. ti. v. ex his decidit qd si dicat.

Arbitrator dicit ille in que copromittit. vt in arbitru arbitratozem et amicabile copositorē. cu ptate pcedendi de iure et de facto et sententiadi de iure tm. idem si copromittit in eu vt i arbitratorē et amicabile copositorē cu eadem ptate. qz no repugnat arbitrameto q ei arbitriu deducat ad limites iuris. et tunc informabit arbitrator arbitrium suum a iure. no sola equitate.

Arbitri aut dicit ille in que copromittit vt in arbitru cu potestate pdicta. vt no. an. in. d. c. qntauallis. v. ex his decidit qd si i copromisso. et. v. se. na arbitri censet q vt arbitri assumit. nisi ex alijs verbis aliter appareat. vt qz dictu sit q possit pcedere ordine iuris no seruato vel alijs cofimilibz vbis. no. an. e. ti. v. ex his decidit qd d tali. Itē arbitri censet ille q eligit vt litis disceptator. no. an. eo. ti. v. ex his decidit qd si dicat.

Arbitrator an arbitri dicat ille in que copromittit tanq in arbitru arbitratorē et amicabile copositorē vl tanq i arbitru et arbitratorē simplicif. dic q pt quaz via vult eligere. vel arbitri vl arbitratoris fm Bar. lz specu. dixerit q videt elect vt arbitri saltē vbi adiecta e pena. no. an. i. d. c. qntauallis. v. ex his decidit qd si est.

Arbitrator an arbitri dicat ille qui assumit vt possit pcedere ordine iuris fuato vel no fuato. dic q vtrazq habebit ptatez. etsi n expmit an pcedat vt arbitri vl vt arbitrator. cogno/ scit ex modo pcededi. qz si ordinē iuris fuauit in totu. censet arbitri. als celebif arbitrator fm Inno. etsi ab initio seruauit ordinē et i fine no (qz forte sine scriptis sententiauit) no valet snia. qz pcedendo ab initio fuato iuris ordinē. videt viaz arbitri elegisse et alteri vie arbitratoris renūciasse fm Dy. sed vitas est fm Hosti. q valet snia tanq arbitratoris. qz vie arbitratoris no repugnat q p pte vel i toto seruet ordo. pot tn seruare et non fuare p ut ei placet. Ex his seq q siue a pncipio seruauit ordinē et no in fine. siue in fine seruauit ordinē et no in pncipio medio et fine. q iudicatur vt snia arbitratoris. etsi e equa fm naturalē eqtatem. ei stabif fm Jo. an. vt no. an. in. d. c. qntauallis. v. iij. dria. lz Butri. alif dixerit in hoc vltimo. vt no. an. e. c. v. ex his decidit alia disputatio.

Arbitratoris copromissum no finit morte alterius copromittentiū. qz illud e pactu vel transactio q trāsit ad heredes: etiā si copromissum

fuerit factū sup cōtractu iniendo . qz species
pditionalis obligatiōis transmittit ad here/
des nisi sit t̄lis q̄ p̄sone cohereat . vel vbi p̄tra
ctus nō sit trāsmisibilis ad heredes . Arbitri
aut cōpromissuz finit̄ morte alteri? cōpromit
tēium . nō . an . e . c . x . xij . d̄ria .

Arbitratoris vel arbitri cōpromissuz non finit̄
bāno ⁊ publicatiōe bonoz alteri? cōpromittē
tū . cū existēs p̄ditio nō obligat fiscū . nō . an . i
c . q̄ntauallis . x . xij . d̄ria . als . x . ex b̄ insurgit
⁊ idē nō . e . ti . circa finē .

Arbitratoris p̄tās ⁊ laudū sic recipit essentiaz
a p̄sensu ⁊ voluntate p̄tū . ita p̄traria volūta/
te p̄t partes a laudo recedere . nō . an . in . d . c .
q̄ntauallis . x . ex b̄ insurgit .

Arbitrator assumit̄ sup eo d̄ q̄ p̄tes n̄ sūt p̄cor
des . ⁊ nō solū sup p̄tractu s̄ etiā super lite . t̄n
ip̄a assumptio ⁊ p̄cessus nō expedit̄ p̄ viā iudi
ciū s̄ p̄tractū . vñ cōpromissuz ⁊ laudū d̄: poti
us cōpositio vel trāfactio q̄ iudiciū vel finia
siue arbitriū . nō . an . i . d . c . q̄ntauall . x . ij . d̄ria

Arbitratoris laudū i certo cōpromisso ē q̄dam
transactio . eo respectu qz sit de re dubia . ⁊ qz
p̄tes cōpromittit̄ vt a lite recedāt . t̄n p̄prie et
stricte nō ē trāfactio s̄ cōpositio . qz trāfactio
p̄prie fit aliq̄ hincinde dato vel retento . s̄ ar
bitrator p̄t i totū absoluerē vt i totū p̄dēnare
Itē a trāfactiōe p̄prie nō recedit̄ s̄ iniqua . a
laudo aut̄ recedi p̄t p̄pter excessuz ⁊ iniq̄tatē
nō . an . in . d . c . q̄ntauallis . x . ij . d̄ria .

Arbitratoris dictū p̄prie nō ē finia neclauduz
s̄ trāfactio q̄dā . nō . an . in . d . c . q̄ntauall . x . ex
b̄ insurgit alia . xij . d̄ria . sed nec est p̄prie trans
actio s̄ cōpositio . vt nō . s . s . p̄xi .

Arbitratoris laudū si incidit i p̄tractū puta q̄n
assumit̄ q̄s vt arbitrator d̄ p̄cio rei vendite .
agēdū ē actiōe ex illo p̄tractu . q̄n statim post
p̄tractū fuit assumptū . si nō incidit i p̄tractū .
tūc si i cōpromisso intercessit iuramētū . manda
bit̄ arbitramētū executiōi p̄ officii iudicis . dū
modo sit equū vel ad eq̄tatē redactū si nō in
ter sit iuramētū s̄ stipulatio : agit̄ ex stipulati
one . si aut̄ ē nudū : tūc parit̄ solū exceptionez
nisi sup aliq̄ actione sit cōpromissum . qz tūc il
la actiōe agit̄ fm̄ Innoē . in alia pte dicit qz s̄
sit nudū : fuādū ē t̄n si ē equū . **S**z hosti . dicit
qz etiā q̄n ē nudū mādabit̄ executiōi iudicis of
ficio . qd̄ de iure canonico p̄cedit . fm̄ qd̄ etiā
nudus p̄sensus parit̄ ius agēdi saltē p̄ officii
iudicis . nō t̄n qz habeat executiōez paratā ni
si statuta locoz aliter p̄uideāt . ⁊ hoc v̄p̄ fm̄
Bar . vt nō . an . in . d . c . q̄ntauallis . x . ex b̄ in
surrexit alia . xij . d̄ria .

Arbitratoris laudū nō emologatū taciturnita
te . x . diez . s̄ exp̄sse p̄t emologari . nō qz p̄ oia
habeat vim emologatiōis . s̄ valebit vt pactū

vel trāfactio fm̄ Inno . vt nō . an . in . d . c . q̄nta
Arbitratoris laudū p̄tra (uallis . x . xj . d̄ria .
ius latū . est nullū si forma cōpromissi habeat
qz d̄ iure ⁊ de facto p̄cederet . s̄ de iure t̄n p̄/
nūciaret . qz illa exp̄ssio qz de iure t̄n p̄nūcia
ret dedit formā cōpromisso cuz tacite nō ines
set . sec̄ in laudo arbitri dicto modo assumpti
qz i illo dicta exp̄ssio tacite inerat . s̄ Bar . in b̄
ultimo dubitauerit . ⁊ sub illo v̄bo de iure nō
venit solū ius cōe: s̄ etiā ius statutū ⁊ p̄suetu
do iuri cōmuni p̄traria . nō . an . i . d . c . q̄ntauall
Arbitratoris dictū siue laudū si (lis pe . col .
cōtinet modicā lesionē . p̄t peti reduci ad arbi
triū boni viri . ⁊ i b̄ differt a laudo arbitri . qd̄
de iure civili nō p̄t peti reduci . **R**atio d̄rie ē
qz cōpromittens in arbitriū q̄ vt iudex p̄cedit
fuato iuris ordine : p̄tēnit iudicē . ideo ad euz
reuerti nō p̄t . sed q̄n cōpromittit in arbitra
tozē . nō p̄tēnit iudicem cū non agat corā iudi
ce vt iudice sed via cōtractus . nō . an . in . d . c .
q̄ntauallis . x . nūc videamus .

Arbitratoris laudū nō reducit̄ ad arbitriū bo
ni viri p̄pter modicā lesionē : nisi dol' ei' ver'
vt p̄sumpt' intercesserit . qz tūc ex q̄libet dāno
p̄t peti reductio cū dol' remitti nō p̄t . nō . an . i
d . c . q̄ntauallis . x . venio ad sextū .

Arbitratoris laudū p̄t indistincte reduci ad ar
bitriū boni viri p̄pter enormē lesionē . q̄n i cō
promisso simpliciter dictū fuit qz possit dare de
iure vni? alteri : etiā i magna quātitate . qz ali
ud ē dānū modicū . aliud ē enorme . ⁊ idō sub
v̄bo magna . nō cōprehēdit̄ enormis . nō . an . i
d . c . q̄ntauallis . x . venio ad septimū . ibi ad/
uertite t̄n rē . ⁊ sub v̄bo enorme . nō cōprehēdit̄
enormissima . vt q̄ excludat̄ q̄s totaliter a fa
cultate petēdi reductionez . ponat̄ i cōpromis
so qz n̄ p̄t peti reductio rōne lesionis etiā enor
missime . vel qz arbitrator p̄t dare d̄ iure vni?
alteri in pte ⁊ i toto . vt nō . ange . in sua dispu
tatione q̄ incipit . duo adiuuicē litigātes . ⁊ vi
de oīno . j . s . arbitratoris laudū si ledit . **Q**ue
aut̄ dicat̄ lesio i magna quātitate . dicit an . qz
est magna q̄n in dimidia . vt nō . e . ti . x . venio
ad quintū . ⁊ . x . mihi videf . **B**ar . dicit qz est
magna q̄n i sexta . ⁊ vterqz alle . l . vnde si ner/
ue . cū p̄ncipio . l . sequētis . ff . p̄ socio . ⁊ ponit
Bar . in . l . si societate . s . arbitroz . e . ti . **E**go di
co qz vterqz dicit p̄tra tex . illi? . l . vnde si nerue
cū . l . se . vbi tex . apte declarat qz lesio dicatur
magna q̄n est i tertia pte .

Arbitratoris lauduz si ē iniquū : p̄t reduci non
obstāte qz i cōpromisso fuit emologatū laudū
futurū . qz talis emologatio h̄z vim simplicis
renūciatiōis . sec̄ si emologatio sit secuta post
laudū . qz tūc nō ē loc' q̄rele . qd̄ ē verū q̄n emo
logās fuerat certificar' de lesione . als sec̄ . nō .

an. i. d. c. q̄ntauallis. v. venio ad septimū. cir
ca. finem.

Arbitratoris laudū etiā si de re ipsa ē iniquū ex
imperitia ppter dolū arbitratoris. p̄t peti re-
duci. l3 cōpromissum fuerit incertuz ⁊ penali
stipulatiōe vallatū. l3 Butri. dicat p̄trarium
q̄n nō apparet de dolo vl' culpa arbitratoris
nō. an. i. d. c. q̄ntauallis. v. venio ad fm quo
iure. q̄d intellige fm distinctionē positā in s̄-
pximo sequenti.

Arbitratoris laudū si ledit tertium vel ē p̄tra de
um vel p̄tra pietatē vel p̄tra oia alia iura: p̄t
reduci ad arbitriū boni viri. si autē ē simpliciter
p̄tra ius p̄uate ptis: ita demuz p̄t reduci si le-
sio est i sexta pte: fm Bar. vel in dimidia. ⁊ h̄
veri. que portio aliter adiudicat q̄n arbitra-
tor assumit sup lite ⁊ p̄trouersia q̄n assumi-
tur sup cōtractu. ⁊ p̄dicta pcedūt etiā in com-
promisso iurato in q̄ ptes simpliciter et genera-
liter pmiserunt stare laudo. l3 si simpliciter ⁊
exp̄sse dictū sit q̄ p̄t arbitrator ius vni' ptis i
totū vel in ptē alteri dare. vel q̄ possit iudica-
re alte ⁊ basse q̄d idē ē. vel q̄ p̄t de iure vnius
dare alteri i parua vel i magna quātitate. dic
q̄ lesio ē maxima ⁊ ex pposito ⁊ h̄ cōstat: po-
test reduci non obstantibus. dictis v̄bis sic ef-
fuse prolatis. secus si lesio est re ipsa ⁊ non ex
pposito seu magna ⁊ hoc p̄stat fm Jo. an. l3
veri. ē q̄ etiā tūc p̄t reduci: q̄ illa v̄ba effusa
magis fuerūt plata ad beniuolentiā ⁊ sub spe
late p̄sidentie q̄ deceptiōis future. vbi autē
nō p̄stat q̄ lesio fuerit ex pposito vel re ipsa. i
dubio ex magna receptiōe p̄sumit dol'. ⁊ sic
reductio peti p̄t. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v.
venio ad q̄ntū vel ad septimuz. ⁊ p̄dicta pce-
dūt etiā si renūciatio vel pactū vel iuramētū
itercesserit de nō petēdo reductiōez. q̄ quod-
libet iuramētū recipit intellectū fm p̄ncipale
p̄positū. vt nō. an. e. ti. v. venio ad septimuz
Adūte tñ q̄ si in cōpromisso d̄: q̄ possit arbi-
trator de iure vni' ptis alteri dare i parua ⁊ i
magna quātitate: non poterit tñ enormiter le-
dere cū triplex ē damnū. s̄. modicū. magnū. ⁊
enorme. vt nō. an. in. d. c. q̄ntauallis vl'. car-
ta. in p̄nci. vbi tñ adūte. ⁊ adūte q̄ lesio enor-
mis d̄: q̄ sextā ptē excedit. cū in sexta dicat le-
sio magna. vt p̄t in .l. vnde si nerue. cū .l. se. i
p̄ncipio. ff. p̄ socio. vbi tex. dicit q̄ lesio in se-
xta p̄tinet manifestā iniquitatē. ⁊ idē dicit Bar.
in .l. si societate. s̄. arbitriū. eo. ti. vide oīno. s̄
s̄. arbitroris laudū. ⁊ cōcor. Bal. q̄ ratiōe
enormis lesionis p̄t peti reductio. q̄buscunq̄
in cōpromisso appositis nō obstantibus. vt ip̄e
nō. in .l. cū antea. l. de arbi. fallit. si statutum
dat validitatē laudo. q̄ casu etiā rōne doli nō
p̄t p̄tra laudū aliqua exceptio opponi. vel q̄

laudū reuocari non p̄t. vt nō. Bal. sup rubri-
ca. l. de app. ⁊ idē videt si statutū dicit q̄ cō-
tra laudū non p̄t aliq̄ exceptio opponi. vel q̄
laudū sit p̄cisum. vt nō. Bal. l. de excep. rei
iudica. l. ij.

Arbitratoris snia l3 i respectu iuri rigore sit iniq̄
si tñ fm naturalē eq̄tatē est. non p̄t reduci ad
arbitriū boni viri. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis.
v. iij. d̄ria. ⁊ sicut arbitrator nō tenet seq̄ iu-
ris rigore sed h3 pcedere fm naturalē eq̄tatē
ita ⁊ iudex aditus sup reductione ad arbitri-
um boni viri nō tenet rigore iuris seq̄ sed fm
naturalē eq̄tatē debet sniaz reformare ⁊ etiaz
ex iusta causa. ⁊ p̄ bono pacis p̄t in aliq̄ mo-
dico p̄t ledere. nō. an. e. ti. v. nūc videamus
⁊ p̄sumit iusta causa ex quo i modico ledit. si
tñ in totū sequit ius scriptuz omīssa naturali
eq̄tate fm quā poterit laudū i aliqua pte con-
firmare. nō p̄t p̄ hoc eius snia retractari. q̄ l3
possit naturalē eq̄tatez seq̄ in retractādo arbi-
tratoris laudū: tñ nō artat illā seq̄ si nō vult.
vt nō. an. e. c. v. q̄ro an in hac. penul. colū. l3 h̄
vltimū dictū videt p̄tra primū arguēdo d̄ to-
to ad ptem.

Arbitratoris laudū l3 nō suspendat p̄ petitiō-
nē reductionis ad arbitriū boni viri: tollit tñ
effect' p̄sumptionis ei' sicut i appellatiōe ab
excōicatiōe. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v. ve-
nio ad sextū. vbi ergo nō p̄det reductio ⁊ re-
clamatio: p̄sumit q̄ laudū sit iustū. vt nō. an.
in. c. q̄m p̄tra. de p̄ba. penul. carta. v. nunq̄d
aut p̄ dicto arbitri.

Arbitratoris lauduz reducit ad arbitriū boni
viri p̄ officiū iudicis ⁊ q̄nq̄ iure actionis fm
Bar. ⁊ nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v. ad scōz q̄
Arbitratoris laudū p̄t peti reduci ad iure.
arbitriū boni viri vsq̄ ad .xxx. ānos. q̄ t̄to
tpe durat. ⁊ officiū iudicis per q̄d peti' dicta
reductio. imo q̄nq̄ p̄t p̄petuo peti. vt q̄n cō-
petit officiū iudicis loco exceptiōis q̄ p̄petua
est. l3 Bar. dixit ⁊ male q̄ q̄nq̄ finit' quadriē-
nio ⁊ q̄ in oī casu ē necesse q̄ petēs reductiōez
p̄tradixerit laudo infra annū saltē c̄x iudiciū
q̄d nō est vex. q̄ iure nō cauet. nō. an. in. d. c.
q̄ntauallis. v. q̄ro tertio. Idē d̄t Bal. ff. pro
socio. l. vnde si nerue. ⁊. l. de p̄trabē. emp. l.
si. penul. colū. v. q̄ro vsq̄. sec' in laudo arbi-
tri q̄d nō p̄t nisi ad. x. dies retractari. vt nō. s̄
v̄bo arbiter. s̄. arbiter sniaz nō patit.

Arbitratoris laudū si peti' reduci ad arbitriū
boni viri iure actiōis vel p̄ officiū iudicis q̄d
dat p̄ncipaliter ppter se vel loco actionis. de-
bet sup dicta reductiōe adiri iudex ei' contra
quē peti'. vbi autē agit officio iudicis q̄d dat
loco receptiōis. tūc debet adiri iudex ip̄i' pe-
tētis. q̄ d̄: cōpetēs sup dicto officio: sicut esset

cōpetēs sup exceptiōe actorē agēte. quod est
notandū. **A**duerte tñ q̄ si dubiū est de redu-
ctione laudi. ppter iuramētū aditur iudex ec-
clesiastic⁹. idē si laudū est sup materia spectā-
te ad eccliaz. vt sup matrimonio. idē si ē latū
p̄tra pietatē. idē si ex eo insurgit euidēs pctm̄
an aut tunc adiri debet iudex ecclesiastic⁹ pe-
tētis reductionē: vel ei⁹ p̄tra quē petif p̄tz ex
premissis. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v. venio
ad quartū. vide qd̄ nō. p̄ eū de fo. compe. cuz
sit. v. colū. v. tertius casus. vbi dicit q̄ iudex
ecclesiastic⁹ etiā inter laicos ē iudex cōpetens
in causa reductiōis ppter iuramētū. et si lau-
dū qd̄ petif reduci appareat nullū: poterit iu-
dex reductiōis sup nullitate pnunciare. nota
an. de app. dilecto. penul. colū. in p̄ncipio. qd̄
est nota dignū. et qd̄ dictū est i causa reductio-
nis laudi ad eundū esse iudicē actoris vel rei:
limita nisi tale laudū ex forma statuti p̄duce-
ret actionē et haberet vim snie. q̄ casu ad eum/
dus eēt iudex. et superior arbitratoris de cui⁹
snia cōquerif. s̄ p̄mo casu conquerif de p̄tra
ctu videlz de laudo de q̄ h̄z vim trāsfactionis
vt nō. p̄ Bar. et Bal. i. l. ij. C. vbi et apud quē
et ita limita qd̄ nō. Bar. in. l. si societate. s̄ ar-
bitriū. ff. p̄ socio. v. quero q̄s est. et vide oīno
Fre. d̄ senis p̄silio. xxvij. vide etiā an. q̄ fre.
limitat de fo. compe. si clerice. xj. colū. i p̄nci.
v. ex hoc decidif. eo. ti.

Arbitratoris laudū p̄t detegi iniquū ex nouis
p̄bationib⁹: qm̄ in causa reductiōis non est ne-
cesse q̄ arguas dol⁹ eius. si aut exigif dol⁹ tūc
nō p̄t iniquitas detegi nisi ex eisdē actis. qz als
nō p̄cluderet dolus q̄ nō cadit i ignoratē: nisi
facto arbitratoris occurrisset q̄ minus p̄bati-
ones facte essent. vbi aut corā arbitratorē nō
apparēt acta ad q̄ cōficiēda nō artat. de facili
nō p̄bat dol⁹ nisi p̄sumptiue. vt si absoluit in
totū vel i magna pte: et agēs vult p̄bare debi-
tū clarū. nā tūc cōcluderet dol⁹ p̄sumptiue. p̄e-
dicta itelligē de oīno nouis. nā ad p̄bandum
acta antiq̄: p̄nt noui testes p̄duci. vt si agēs
vult p̄bare corā arbitratorē aliqd̄ fuisse p̄ba-
tum. nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v. venio ad se-
xtum. vide. s̄. p̄ximo.

Arbitratoris laudū qm̄ petif reduci ad eq̄tatē
debet petēs p̄bare iniquitatez et lesione. non qz
laudo p̄sumat. s̄ qz petēs fundat se i lesione.
et hec ē ei⁹ intētio quaz habet p̄bare. et ideo si
ppter laudū ē re⁹ absolut⁹ i toto vel i magna
pte. et actor p̄ducit clara instrumēta vel testes
de debito: nisi appareāt alie circūstantie p̄su-
mif laudū iniustū: s̄ possibile sit arbitratorēz
habuisse p̄bationez sup exceptiōib⁹ qz p̄ his
nō p̄sumif. et qz laudū nō trāsit i rem iudicatā
nō. an. in. d. c. q̄ntauallis. v. venio. ad sextū.

idē si petēs reductiōez dicat se cōdēnatū et nō
apparet aliē q̄ sit debitor. coīpo laudū p̄bat
iniustū. vt nō. an. i p̄silijs suis cōsilio. ccvij. et
fuit opi. **F**rā. d̄ are. quā recitat. an. in. d. c. q̄n-
tauallis. v. venio ad septimū. ibi p̄ quē dicit
Frā. vide oīno s̄ vbo p̄sūprio. s̄ p̄sumif pro
Arbitratoris vel arbitri laudū si ē pe-
titū reduci ppter iniquitatē et petēs succubat: i
penā cōpromissi icidit nisi euidēter appareat
de causa iusta petēdi. nō. an. in. d. c. q̄ntauall
v. s̄ est dubiū. antepenul. colū.

Arbitratoris laudū si ē latuz sup eo qd̄ als per
sniazerat decisū: an valeat. vide s̄ vbo com-
Arbitrator p̄t p̄cedere vt arbi-
trator sup vno articulo: et vt arbitrator sup alio:
et vt iudex delegat⁹ sup alio qm̄ in iudicē dele-
gatū sit cōpromissū tāqz i arbitriū arbitratorē
et vna ptas p̄ aliā additā nō expirat. d̄ p̄bē. c.
nisi eēt. et ibi singulariter b̄ notat an.

Arbitriū simplicif p̄cessū itelligif d̄ ar-
bitrio boni viri. s̄ si addif vbo liberū:
itelligif q̄ p̄t etiā iniuste facē. dū tñ do-
lus mal⁹ absit. itē vbo videbit⁹ et verbū place-
bit. ipoztat arbitriū boni viri. s̄ vbo iudicio
tuo ipoztat liberū arbitriū. nō. Bar. in. l. si sit
legatū. in p̄ncipio. ff. de le. j. et plen⁹ i exuagā-
ti ad reprimēdā sup vbo videbit⁹. vbi d̄ vbis
iudicio tuo dicit p̄trariū. idē i vbo plenū. idē
i vbo liberū. vt. ff. d̄ lega. iij. l. fideicō missa. s̄
si sit. et ita ibi nō. Bar. et vide p̄ eū de arbitrio
generalif cōcesso. in. l. ambitiosa. ff. de decre.
ab ordi. fa. et vide glo. de vbo videbit⁹. i. c. ij.
de cor. vici. et ibi p̄ an. et ibi plenissime p̄ eū in
c. j. de p̄sti. vbi de multis vbis loq̄t an impoz-
tent arbitriū boni viri. et de accusa. c. sup bis.
penul. colū. et vide sub vbo nolo. s̄.

Arbitriū differt a facultate et a p̄scia. nā qdam
cōmittūf i iudicē facultate. et in illis p̄t iudex
s̄m velle suū p̄cedē. qz sic agēdo facit qd̄ ius
vult. vnde nō ē op⁹ q̄rele. idē in cōmissis con-
sciētie iudicis. in q̄b⁹ nec appellat⁹. si tñ appel-
lef opabit⁹ q̄ ad finem deuoluēdi vt superior
possit deliberare an qd̄ actū ē reuocēf **S**i cō-
missis arbitrio iudicis ē aduertēdū: q̄ aut cō-
mittūf ad arbitriū liberū. aut ad arbitriū cuz
causa. vel ad arbitriū iudicē siue boni viri. p̄i-
mo casu p̄t iudex s̄m velle suū p̄cedē acti eēt
cōmissū i ei⁹ facultate s̄m **F**o. an. qd̄ ē verum
s̄m **Bar.** i bis q̄ sūt leuis p̄iudicij. s̄ in his q̄
sūt ḡuis p̄iudicij vt i sentētijs tenēf seq̄ regu-
las iur̄ naturalis et eq̄tatis rationalis. s̄ sit li-
ber a regulis iuris positui et ciuilib. q̄nimo et
remedia iur̄ ciuilib ex q̄b⁹ eēt ius q̄sitū vt p̄e-
scriptio fuare tenēf. qz ex q̄ q̄sita sūt ex natu-
rali eq̄tate affixa. et illa tollere eēt p̄tra natura-
lem eq̄tatē. s̄ eni liberū arbitrium concludat

voluntate et ratione regulata dummodo excludatur dolus. illud est verum ubi non tangit iudicium tertium secundum lap. secundo modo quando committit ad arbitrium cum causa. vel ad arbitrium iudicis vel boni viri. tunc non tenet sequi regulas civiles circa ordinatoria lites et modum procedendi. sed circa deciforia et modum finiendi sic: nisi et circa ipsa deciforia iam determinata aliter daretur arbitrium. quod tamen casu tenet sequi naturalem rationem. et quatenus illam egredif: per viam appellatiōis vel reductiōis ad arbitrium boni viri reuocabif. non. an. de costi. c. f. v. op. q. imo. sed Bar. in exuagan. ad reprimendam concludit: quod in commissis ad arbitrium boni viri iudex tenet sequi regulas civiles: etiam quod ad ordinatoria lites. et per eo videt casus i. l. f. ff. de arbi. vbi patet quod si causa committit in arbitrium eius arbitrio cognoscenda et finienda: tenet non solum in iudicando sed etiam in procedendo: etiam iuri ordine seruato. et hoc videt verum. sed dictum an. per cedit in his quod committit ad liberum arbitrium. vt patet ex l. qua alle. C. de inoffi. testa. si quoniam. que loquitur de actu in libera facultate processu. et vide de oino sub verbo liberum.

Archidiaconi officium est inducere beneficia per episcopum. et alios in corpore possessione. et examinare ordinandos. quod officium per alios exercere cum non sit electa industria certe persone non. Ro. conclusio. ccliiij. et vide sub verbo dignitas. s. cura. et s. platus.

Archidiaconatus de iure comitis est maior dignitas per pontificalem non. an. in. c. f. de offi. archi. et Jo. an. in. c. deliberatiōe. de offi. dele. li. vj. i. glo. iij. si. et vide sub verbo dignitas quod dicat maior Archidiaconus de iure comitis per (i. s. dignitas ecclesias infra limites sui archidiaconatus sitas visitare. et ab eis procuratiōez recipe semel in anno. vt patet i. c. madam. de offi. archi. l. ibi gl. dicat quod aliud est ex consuetudine prescripta. sed text. nihil dicit de consuetudine. debet ergo glo. intelligi de iure. idem probat i. c. ad hec. e. ti. vbi dicit text. quod archi. habet iurisdictionez audiendi iurgias singulorum ei sollicitandi prochieles ac corrigendi et emendandi quod viderit corrigenda. i. quibus verbis iudicis potestas iurisdictionis visitandi. nec potest dici quod sibi loquitur de consuetudine. quia papa fuit de iure consultus et de iure respondit. et ideo declarat illum text. hosti. et Jo. an. in. c. fi. eo. ti. sup verbo duntaxat. idem probat per text. in. c. cum aplos. de censu. et in. c. f. in fi. e. ti. li. vj. iuncta glo. pua sup verbo plati. et hoc tenet Jo. an. i. c. cum satis. sup verbo aiaz. de offi. archi. idem tenet archi. xiiij. di. c. si quis magister. s. archidiaconi. et xxv. di. plectis. sup verbo cum iussione. nec obstat. c. fi. de offi. archi. quod ibi loquitur in abbatibus. et idem in prioratibus per actualibus et sequenter in ecclesiis collegiatis. quod cum sint maioris tituli non possunt per archi. visita

ri. sed tanquam de maioribus et grauioribus episcopo referunt. et hoc etiam probat ex text. dicti. c. ad hec. ibi ardua etc. sed prochieles ecclesie et alia beneficia inferiora que sunt minoris tituli. potest archi. visitare et hac distinctiōez faciunt hosti. et Jo. an. i. d. c. fi. sup verbo monasterio. et sup verbo duntaxat et probat ex text. in. c. fi. de offi. archi. vbi est expressum quod archiepiscopus potest presbiteros in sua plebe minores titulos habentes visitare et de eis curam habere. ergo foris potest archidi. cuius iurisdictionis amplior est vt patet i. c. f. de offi. archiepiscopi. et hoc episcopus possit visitare ecclesias infra limites archidiaconatus presbitutas. non propterea impedit archi. quoniam et ipse visitare possit. vt non. Jo. an. i. d. c. madam. Item archi. potest visitare si vult semel in anno ecclesias extra archidiaconatum eius sitas. tamen in eadem diocesi in qua est archidiaconatus et hoc verum: episcopo alio non visitate. sed de termino in terminum tenet eadem de necessitate visitare. episcopo non visitate. vt non. Jo. an. i. c. f. de offi. archi. Archidiaconus non est platus si non assumit per electionem. vt non. Jo. an. in. c. ij. de iudi. vide sub verbo platus. s. appellatiōe plati.

Archiepiscopus de iure comitis potest visitare omnes ecclesias sue puincie. de presbitero. c. cum ex officio. de censibus sopite. et melius de censibus. c. fi. li. vj. nec contra hec prescribi potest vt. d. c. cum ex officio. et vide sub verbo episcopus.

Archiepiscopo tenent omnes suffraganei iurare fidelitatem et obedientiam. de ma. et obe. cum dilecti. de puile. c. antiq. et vtrobique non. per glo.

Archiepiscopus ad loca exempta intra puincia suam declinat vel per ea transitu facies. potest ibi crucem ante se portare sacre et populo suo soleniter benedicere. ac in pontificalibus etiam cum pallio celebrare. et facere coram se etiam sine pontificalibus celebrari. sed extra puincia sua non potest archiepiscopus vti pallio etiam cum licentia eius ad que spectat: nisi sup hoc esset privilegium. sed pontificalibus scilicet crismado ordinado et degradado vti potest cum licentia diocesani loci. quod strictior est usus pallij quam pontificalium. vt i. cle. fi. de puile. i. text. et glo. et de benedictione solenni non. Jo. an. i. c. abbates. de puile. li. vj. i. nouel. Archiepiscopus aliter et quoniam potest intrare diocesim et in subditos suffraganeorum suorum iurisdictionez aliquam exercere. vide de offi. ordi. c. pastoral. i. pn. et. c. f. e. ti. li. vj. et de presbitero. cum ex officio. et de sup. neg. pla. c. f. li. vj. et de foro. ppe. c. f. e. li. et de peni. et remis. c. penl. et de censibus. c. perpetuo. li. vj.

Archiepiscopus vide sub verbo dignitas.

Archinotum vti scriptura que reperit in archinotum publico faciat plenam fidem. vide sub verbo scriptum. s. scriptura de archinotum.

Arestare proprie est precipere alicui sub pena ne de loco certo recedat. non. Fracis. in cle. j. in pn. de hereticis.

Argumētū a contrario sensu nō habet locum quā eēt contra alia iura. nō. glo. d. fo. cōpe. c. significasti. als validū ē. d. his q̄ fiunt a pla. cu3 applica. 7 vide an. in. c. publicato. ad fi. de elec.

Argumētū a cōiter accidētib⁹ ē validū i materia p̄bationū. nō. p. gl. 7 Butri. Bar. 7 Bal. in. l. neq; natales. l. de p̄bati.

Argumētū a cōtrario sensu habet locum quā sumit a v̄bis dispositiuis. vel ex v̄bis a q̄b⁹ sumitur causa finalis. secus si impulsiuus v̄bis. Itē secus quā sumit a v̄bis modalib⁹ vel narratiuis v̄l ab vna cā finali t̄m vbi cause sūt plures. nō. an. de elec. publicato. ad finē.

Argumētū a seq̄la absurditatis siue vt euitet absurditas. ē validū in iure. vt patz de p̄ben. dudū. s. p̄siderantes. li. vj. in tex. 7 glo. 7 nō. Jo. an. in. c. quīs enī. e. ti. 7 li. i. nouel. 7 patz ff. de nego. ges. l. pomp. scribit.

Ama insignia alicui⁹ an alter possit si/ bi assumere 7 deferre. vide an. in. c. dilecta. de excef. pla.

Articul⁹ dat⁹ p̄ agentē interdicto recupande in q̄ dicit se bñficiū q̄ spoliatus fuit: canonicē 7 legitime possedisse. debet admitti l3 articulas p̄ducatur suā institutio nē. nec dicat p̄ quē fuit institut⁹. qz postea in termino dato ad p̄bandū poterit institutiōem suā p̄bare p̄ scripturā vel testes Satis enī in articulo exprimit colorē eoispo q̄ dicit se canonicē institutū: p̄sertim qz dicit⁹ articul⁹ nō est obiect⁹. s3 de iure dat⁹. ideo nō req̄rit tam exactā specificatiōez nō. Ro. p̄clu. cclxviii. 7 nō. an. d. resti. spo. c. i. lris. xiiij. colū. v. ex his decidit. 7 vide s̄b v̄bo error. s. iudex recipiēdo.

Articuli de p̄scriptiōe exceptiōis dati p̄ decanū vel caplm̄ contra ep̄m visitatē: nō p̄cludunt nec admitti debēt nisi i eis def. d. alio p̄lato q̄ hmōi iurisdictionez contra ep̄m p̄scribit. vel q̄ illi scz decan⁹ 7 caplm̄ p̄scripserit q̄ alteri p̄lato subsint. nō. Ro. p̄clu. cclxxxiiij. idē dicit an. de p̄scrip. auditis. vj. colū. v. oppono q̄ non

Articuli dati sup̄ p̄scriptiōe sūt p̄clu. possit dētes eoispo q̄ articulas dicit se legitime p̄scripsisse: l3 nō dicat q̄ p. xl. annos. nō. Ro. p̄cl. cclxviii. 7 l3 nō dicat q̄ t̄m titulo possidet nō. an. de resti. spo. i. lris. xiiij. colū. v. ex his deci

Articuli male specificati i p̄ma instātia (dicit. p̄nt meli⁹ specificari in sc̄da. 7 nō dati in p̄ma p̄nt dari in sc̄da. nō. Ro. p̄clu. xxxv. vide. l. p̄ hāc. l. de tēp. app.

Articuli i materia obiectiua nō debēt admitti nisi exacte specificēt. ideo excipiēs q̄ bñficiū resignatū p̄ adūrsariū idē aduersari⁹ post resignationē tenuit 7 fruct⁹ p̄ se vel p̄ aliū p̄cipit nō audit nisi illū aliū exprimat 7 d. mādato ei⁹

specificet. det. 7 idē in obijciēte contra p̄mū imperatē de p̄scriptiōe gr̄e sue p̄ acceptatiōez alteri⁹ bñficij p̄ se vel p̄ aliū factaz. nō. Ro. p̄clu. Articuli materia obiectiua l3 requirāt exactā 7 magnā specificatiōez terminorū. scz nois. loci. 7 t̄pis. 7 aliaz. circūstātiarū de q̄b⁹ in. l. libelloz. ff. de accu. t̄m de necessitate nō req̄rit specificatio diei 7 hore dūmodo mēsis 7 annus bñ specificēt: nisi dies et hora essent de substātia materie i articulis deducte nō. Ro. p̄clu. cclxvj.

Articuli nō dicūt obiectiui s3 de iure p̄tis: quā tēdūt ad purificandū 7 implendū gr̄az articulat̄is. l3 directe 7 p̄ncipaliter inferāt ius alteri p̄ti nō cōpetere. tūc ergo dicūt obiectiui quā p̄ eos nō docef p̄ncipaliter nec in p̄sequētia de iure articulāt̄is. s3 p̄ncipaliter docef de nō iure alteri⁹ p̄tis idē aduersarij. nō. Ro. cōclu. xxviii. vide oīno Old. p̄silio. cxv. 7 cxxxvii ac. cxviii.

Articuli dati i certū casū 7 euentū: si ille casus nō euenit. nō sūt admittēti: qz p̄bati non releuāt. d3 q̄ articulas expectare illū euentū i quē dedit. anq̄ ad p̄bādū admittat. nō. Ro. p̄cl.

Articulas p̄t formari p̄ v̄ba iuris. (clxv. l3 cauti⁹ sit fieri p̄ v̄ba facti q̄ ad testē vt clari⁹ p̄bet testis. nō. de resti. spo. in lris. xiiij. colū. v. ex his decidit.

Articuli contra q̄s excipiūt q̄ nō sint admittēdi p̄nt admitti saluo iure imp̄tinētū 7 nō admittēdoz. 7 ita h3 cōis practica p̄pter lites abbreviādas. nō. Jo. an. de offi. dele. cū p̄tingit Articuloz v̄ba 7 etiā positionū. debēt (in ff. itelligi put ruditer p̄posita sūt 7 put vis seu natura v̄boz de facto importat. non aut recipiūt intellectū a natura subiecte materie: nec a iuris iterp̄tatiōe. vt nō. an. in. d. c. fraternitatis. de testi. iij. carta. v. ex p̄dictis. p̄t deci di alia q̄stio. 7 idē nō. Jo. an. in. c. cū iohes. d. fi. instru. sup̄ v̄bo vnica t̄m venditio.

Assetur⁹ siue adept⁹ dicit q̄s bñficiuz. quā titulū habet siue ius i possessiōe bñficij si aut h3 ius t̄m: non dicit assetur⁹ nec adept⁹ bñficiū. s3 ius i bñficio. vt ptz i. c. ne captade. de p̄cel. p̄ben. li. vj. vbi tex. ponit ista duo p̄ diuisis: assequi bñficiuz: et asseq̄ ius in bñficio. 7 ibi nō. Jo. an. i v̄bo t̄mipse. i nouella. fateor t̄m q̄ v̄bū assetur⁹: p̄t verificari in asscutiōe iuris etiā sine possessiōe. vt ptz i. c. si is cui. 7 i. c. si paup̄ cleric⁹. de p̄bē. li. vj.

Atemprata lite p̄dēte reuocāt etiam post mortē attēptātis. nō. Ro. p̄cl. liiij 7 vide sub v̄bo iudex. s. snia. s. appel. Attēptata post appellationē legitimā nō validant. l3 appellationi postea deferaf v̄l ei renūciatur. imo adhuc p̄nt peti reuocari per viam

attēptati. nō. an. d. eo q̄ mit. in pos. c. cū venif
sent. v. oppono q̄ papa. s. Ro. dicit q̄ attē/
ptata post appellationē a diffinitiva nō reuo-
cant p̄ modū attēptati post appellationē de
desertā: q̄n de desertiōe apparet ex actis. sec⁹
si desertio egeat alia p̄batiōe. l. aliquib⁹ visū
fuerit: q̄ cū exceptio desertionis sit p̄iudicia/
lis petitiōi attēptatoꝝ: q̄ d̄ illa exceptiōe eēt
aū oia cognoscēdū nō. Ro. ꝑclu. x. vide oino
ꝑ. s. b. v. bo. executio. s. executio facta p̄dēte.

Attēptata p̄dēte tpe appellādi reuocāf p̄ viā
attēptati sicut si post appellationē attēptata
forent. fallit in snia excōicationis q̄ lata aū ap-
pellationē nō reuocāf p̄ viā attēptati s. eget
absolutionis iudicio s̄m Jo. an. nō. Ro. ꝑcl.
dcccxx. v. de sc̄do. p̄dicta itellige i attēptati
p̄dēte tpe. x. diez a die snie. s. attēptata p̄
dictos. x. dies a die snie aū appellationē q̄ tū
postea fuit itēposita infra. x. dies a die snie:
n̄ reuocāf p̄ viā attēptati s. p̄ viā iniusticie sic
docto de iniusticia i appellationis causa. nō.
Ro. ꝑclu. clxxxij.

Attēptata p̄ executiōe snie excōicationis post
appellationē ab ip̄a snia itēpositam. puta
denūciatio aggrauatio ⁊ reaggrauatio. non
reuocātur p̄ viā attēptati q̄ speciale ē. in snia
excōicationis q̄ appellatio eā nō suspēdit. nō.
Ro. ꝑclu. ccccviij. vide an. in. c. bone. d̄ app.

Attēptata p̄dēte causa restitutiōis ad appel-
lādū: reuocāf p̄ viā attēptati. idō multo forti⁹
i attēptatis post restitutiōez ꝑcessam ⁊ aū ap-
pellationē itēpositā. durante tū tpe appellā-
di. fallit i attēptati circa cēsuras eccliasiticas.
nō. Ro. ꝑcl. cccclxij. sed ꝑtrariū p̄mi dicti. nō.
Ro. ꝑclu. ccccxxvij.

Attēptata lite p̄dēte p̄ iudicē a q̄ aū appellati
onē a grauamie itēpositā. nō p̄nt reuocari p̄
iudicē ad quē p̄ viā attēptati. sec⁹ si forent at-
tēptata post appellationē vel inhibitionem.
nō. Ro. ꝑclu. cccclxij.

Attēptata post appellationē itēpositā ante
diffinitiuā sniaz. nō reuocāf nisi in euētū veri-
tatis cause appellationis: s. p̄bata veritate
cause appellationis. idē in attēptatis p̄ appel-
lationē exiudicialiter itēpositā. p̄dicta itel-
lige nisi appellans obtulisset se p̄baturū cau-
sas ḡuaminis ⁊ nō fuit admīssus. q̄ tūc p̄ re-
uocatione attēptatoꝝ sufficit p̄bare causas le-
gitimā fuisse exp̄ssam: ⁊ se obtulisse p̄baturū
⁊ nō fuisse admīssum. fallit i appellationē etiaz
exiudicialiter itēposita sup̄ electionib⁹ ca-
tbedraliū vel regulariū eccliaz. q̄ tunc q̄cqd
fit ꝑtra ⁊ post appellationē emissam ex causa
p̄babili l. nō oblata p̄batiōe: ē ip̄so iure nulluz
nō. Ro. ꝑclu. ccccxxvij. vide plene p̄ an. i. c.
bone. d̄ appel. vbi plene tractat materiam at-

temptatorum.

Attēptata p̄ iudicē vel ptē post appellationē
ex iudiciū itēpositā aū notificatiōez eiusdē
eis factā: nō reuocant p̄ modū attēptati ꝑꝑe
iustā ignozantie causam. nō. Ro. ꝑclu. cxcviij
vide an. in. c. bone. de appel.

Attēptata p̄ actorē lite p̄dēte post mortē rei ⁊
possessoris. p̄nt peti reuocari p̄ surrogatū ad
ius ⁊ litē defuncti. iudex tū nō ad instātiā ip̄i
us surrogati s. ex mero et puro officio debet
illa attēptata reuocare: faciēdo possessionem
cū fructib⁹ restitui. q̄ possessio nō dabit surro-
gato. s. manebit vacua donec lis fuerit finita.

Attēptata at post tertiuū nō p̄t surrogat⁹ pete-
re reuocari p̄ viā attēptati. q̄ nūq̄ fuit lis int̄
illos duos. l. actor q̄ temp̄ fuit i lite: bñ p̄t di-
ctam reuocatiōez petere. nō. Ro. ꝑ. cccxciiij.

Attēptatū dici nō p̄t si actor q̄ obtinuit i posses-
sorio itrauit possessionē ꝑꝑria autoritate ꝑo
executiōe snie: l. petitorū tūc penderet. ideo
p̄ viā attēptati nō possit peti reuocari talis
possessio. nō. Ro. ꝑclu. cccc. v. s. pone.

Attēptatū an dicat id qd̄ iudex facit p̄ executi-
one snie a q̄ fuit appellatū: si appellās nō cer-
tificauerit iudicē de ꝑsecutiōe facta i termino
sibi assignato. vide sub v̄bo executio. s. execu-
tio snie nō impedit.

Attēptata lite p̄dēte nūq̄ veniunt reuocāda
ad instātiā illi⁹ ptis d̄ cui⁹ iure clare nō cōstat
p̄fertim q̄n reuocatio tendit ad restitutionē
possessiōis bñficij: ne def̄ viciosus ingressus.
nō. Ro. ꝑclu. clv. qd̄ itellige q̄n notozie ⁊ cla-
re ꝑstat de non iure suo. nō. Ro. ꝑclu. clv. eo
tū casu pōt iudex reuocare ⁊ ex suo mero offi-
cio nō ꝑmoto. non vt p̄ti de cui⁹ nō iure ꝑstat
restituaf: s. vt tertio ꝑferaf. nō. Ro. ꝑcl. xiiij
in fi. ⁊ nō. an. in. c. bone. de appel.

Attēptata lite p̄dēte nō p̄nt peti incidenter re-
uocari. i q̄ petitiōe ⁊ reuocatione attēptatoꝝ
ꝑcedit nullo iuris ordine fuato: cū iudex ex
mero suo officio p̄t ea in ꝑstinum reuocare. ⁊
req̄rit vt agēs p̄bet titulū. nō. Ro. ꝑclu. xiiij
nō. an. in. c. bone. de appel.

Attēptata lite p̄dēte si quis petat reuocari in
causa beneficiāli: sufficit q̄ p̄bet se possedisse
tpe litis inchoate: ⁊ ea p̄dēte spoliatū fuisse
l. aliter possessionē suā nō colozet. q̄ b̄ inter/
dictū ē magis ꝑuilegiatū q̄ interdictū vñ vi.
ratio ē. q̄ hic offendit iudex ⁊ ꝑs. sed i inter/
dicto vnde vi ibi ꝑs tū. nō. Ro. ꝑclu. xiiij. et
nō. an. in. c. bone. de appel.

Attēptata post appellationē i ptib⁹ ad curiā in-
tēpositā: p̄nt peti reuocari nō obstāte litis cō-
testatione facta sup̄ appellationē. q̄ i quacūq̄
ꝑte iudicij pōt talis reuocatio peti. ⁊ ante oia
debet exp̄diri. nō. Ro. ꝑclu. clxxx.

Attēptata post appellatiōem si petant reuocari: nō sufficit pbare p̄ p̄fessionē appellati ap/ pellatiōem interpositā: nisi doceat q̄ infra .x. dies ⁊ p̄ habentē p̄tatem appellādi fuerit ap/ pellatū. nō. Ro. ꝑclu. clxxxv.

Attēptatorz remediū cōpetit spoliātū q̄ a spoli/ ato fuit vltimo spoliat⁹: nā facit p̄ vltimo spo/ liato: q̄ vltimū spoliatū ē p̄us purgāduz. nō. Ro. ꝑclu. clxxx. ⁊ vide sub v̄bo spoliatio.

Attēptans lite pendente nō solū venit p̄dēnā/ dus p̄ viam attēptati ad restitutionē possessi/ onis seu rei quā occupauit. s̄ etiā ad fructus p̄cipiendos quia violento possessori cōpara/ tur nisi habuerit pbabilez colorem dubij. nō. Ro. ꝑclu. xvj.

Attēptata lite p̄dēte nō p̄nt reuocari post cō/ clusionē in causa. nō. Ro. ꝑclu. lv. qd̄ verum ad instantiā ptis. s̄ ex mero iudicis officio nō p̄moto: reuocari p̄nt etiā post p̄clusionē. nō. Ro. ꝑclu. xiiij.

Attēptata p̄ ep̄m visitantez p̄ochialē eccliam sue diocesis. nō debēt reuocari ex eo q̄ rector illius ecclie p̄bet illa fuisse attēptata post ap/ pellationē p̄ eū iterpositā in q̄ dixit se ab ep̄o exemptuz p̄uilegio vel p̄scriptione: nisi p̄bet etiā exemptionē saltē aliquāliter s̄ non plene nō. Ro. ꝑclu. ccxxix.

Attēptatorz reuocatio nō habet locū i irretre/ ctabilib⁹. nō. Ro. ꝑclu. ccclxij. in fi.

Attēptata lite pendēte p̄ p̄curatorem non ha/ bentē ad hoc speciale mandatū non veniunt reuocanda p̄ viā attēptati. q̄ in generali mā dato nihil venit illicitū. nō. Ro. ꝑclu. lxxviiij ⁊ lap. in. c. eum q̄. de p̄ben. li. vj.

Attēptatorz sentētia p̄ quaz mādatur attem/ ptata reuocari: est executioni mādanda ante oia etiam anteq̄ de p̄ncipali cognoscat. que executio fieri debet etiā in expensis in q̄bus pars extitit p̄demnata. nō. Ro. ꝑclu. xcvi. et ꝑclu. xcix.

Attēptatorz snia p̄ quā mādaf attēptata reuo/ cari: h̄z vim diffinitiuē. ideo p̄ ea taxabit tan tū notorio quātum p̄ diffinitiuā. ⁊ p̄ registro quātum p̄tinet. p̄ aduocato autē ⁊ p̄curatore ad arbitriū iudicis put viderit eos laborasse vt nō. Ro. ꝑclu. xcvi.

Autoritas q̄n req̄rit ad validitatē act⁹ oportet q̄ in ip̄o actu vel statim ⁊ ime/ diate post iterueniat. vt de decimis. c. cū iohānes. vbi ponit statim collectis fructi/ bus post iterueniat als̄ nihil opaf nō. Anno. de ꝑsue. c. cuz ꝑsuetudinis. ⁊ de re. ecclie. non alie. c. s. li. vj. ⁊ an. in. d. c. ꝑsuetudis. Bar. i. l. si q̄s mihi bona. s̄. iussū. ff. d̄ acq̄. here. ⁊ Bal. in. l. nec q̄c̄q̄. s̄. vbi decretū. ff. de offi. p̄cō. et l. j. ⁊ vide sub v̄bo p̄latus.

Autoritate pape d̄ fieri qd̄ facit legat⁹ ex speci/ ali cōmissiōe. sec⁹ si facit iure legatiōis. q̄ p̄i/ mo casu facit vt delegat⁹. sc̄do vt legat⁹. de p̄ ben. c. eū q̄. als̄. h̄i qui. ⁊. c. si eū. ⁊. c. si aplice. li. vj. Primū casū intellige q̄n i speciali cōmis/ sione specialiter exprimit q̄ legat⁹ autoritate pape faciat. sec⁹ si nō exprimit s̄z simpliciē mā/ dat legato vt aliqd̄ faciat qd̄ t̄n ad eū iure or/ dinario p̄tinebat: p̄t̄z de rescriptis. cū aliqd̄ in fi. li. vj.

Autoritas cui⁹ diocesani req̄rit i alienatiōe rei site i vna diocesi. ⁊ spectātis ad eccliaz alteri⁹ diocesis. vide Jo. an. de p̄uile. c. pastoralis.

Autoritate n̄ra facta dicūt p̄ nos facta. q̄ oia n̄ra facim⁹ q̄b⁹ n̄raz imprimur autoritatē. de p̄bē. aplice. li. vj. C. de vete. iu. enucle. l. j.

Auditor sacri palatij nō p̄t post mortez pape p̄cedere i causis: etiā an mortem inceptis. nō. an. in de. auditor. i fi. d̄ re scriptis. ⁊ vide sub v̄bo appellatio. ⁊ vide s̄b v̄bo iudex auditor.

Auis patern⁹ ⁊ auia paterna i successi/ one nepotis in bonis ex linea q̄si pater na q̄stis excludūt matrē. ⁊ s̄i s̄ter auus matern⁹ ⁊ auia materna i bonis ex materna li nea q̄stis. excludūt patrē. ⁊ idē in pauo ⁊ p/ auia. ⁊ alijs superiorib⁹ ascēdētib⁹. C. de bo. q̄ libe. l. q̄ sit. ⁊ nō. Bar. C. successio edic. ita q̄. In alijs autē bonis aliūde q̄ ex linea pater na vel materna q̄stis: succedit ascendēs p̄i/ mior i gradu ex quib⁹ linea paterna vel m̄na. sit. C. ad tercu. auē. defunc. Bal. autē dicit q̄ s̄z in lucris nuptialib⁹ q̄ ad nepotē ex linea pa terna v̄l materna puenerūt. p̄ferat ille auus ex cui⁹ linea bona fuerūt: t̄n i certis bonis ex q̄cunq̄ linea acq̄stis p̄ferat ascendēs p̄ior in ḡdu. ⁊ si sint plures i eodē gradu oēs pariter admittant. vt ip̄e. nō. in. d. l. qd̄ sic. ⁊ in auē. defuncto. C. ad terculia. v. quō vtz pater.

Aui ⁊ auie appellatiōe p̄tinet ⁊ cōp̄hēdit etiā pau⁹ ⁊ pauia de p̄p̄ria ⁊ vera significatiōe. ⁊ i auē. vt s̄z matri et auie. C. q̄n muli. tute. off. s̄ugi. poss. admittat auia ad tutelā ceteri muli erib⁹ exclusis: nō itelligit̄ exclusa pauia ⁊ nō per Bal. ⁊ Bar. ff. de postu. l. an eoz. s̄. item pomponius.

Autē ista dictio ē adūsatiua. ⁊ de ei⁹ na tura ē aduersari his q̄ sūt eiusdez gene ris. vt si dicerē scholares legūt petrus aut currit. itelligit̄ petr⁹ s̄z scholaris. nō. per glo. ⁊ Bar. ff. de adul. l. mariti. s̄. finali.

Annit⁹ qui ex forma statuti non debet audiri si nō fuit p̄tra euz opposita cau sa appellatiōis. vide sub verbo

exceptio. §. exceptio cōpetēs rē.

Basilica dicitur ecclesia constructa auctō sit cōsecrata. post cōsecrationem appellat ecclesia. nō. Jo. an. d. iure pa. nobis. super verbo ecclesiam.

Beneficiū p̄t p̄ferri p̄ papā sub cōditiōe si vacabit. de p̄ben. c. ij. li. vj. nō p̄ inferiorē. vt nō. c. ti. r. li. c. si tibi absentij. in glo. sed nūq̄d sub cōditiōe aut si vacat: etiā p̄ inferiorē p̄ferri p̄t. nō. in. c. ij. de elec. li. vj. in glo. sup̄ v̄bo iuncta. r. p̄ lap. alle. vj. etiā si colator ignorat vacationē. vt nō. p̄ Jo. mona. r. Jo. an. in. d. si tibi absentij. r. vide sub v̄bo ad ministrator. in p̄nci. v̄. ep̄s. v̄. cura p̄ totum. gr̄a p̄ totū. homicida. v̄. itelligim̄. v̄. irregu/laris. v̄. iudex. v̄. iurans. v̄. litigiosus. v̄. pa/pa. v̄. possessio. v̄. p̄lat̄. v̄. p̄mutatio. v̄. p̄uilegiū. §. p̄uilegia dicūt.

Beneficia p̄ferre ē iurisdictionis: l3 voluntarie. nō. Jo. an. ne se. vacan. c. illa patz. de elec. no sti. r. c. transmissam.

Beneficiū appellatiōe an includat p̄bēda. vel nō si forte q̄s sit ad beneficia dispensat̄. vide Ro. p̄clu. cxxxiij. r. vide §. §. b̄nificij appella/tio largo.

B̄nificiū in q̄ differt a p̄uilegio: vide s̄b v̄bo p̄uilegiū. §. p̄uilegia differūt.

Beneficiū appellatiōe p̄tinet canonica siue canonicatus sub expectatione p̄bende quādo ē canonicatus intra numerū. sec̄ si extra numerū: nisi p̄bende nō essent distincte. nō. Ro. p̄clu. ccccxxvj. Canonica enī ē quoddā ius spiritua le qd̄ ex institutione alicuius recepti i canoni cū oritur r. creatur. ex quo ei cōpetit stallus i choro r. vox in caplo vt ibi notatur.

Beneficiū appellatiōe cōtinet vicaria p̄petua in ecclesia p̄ochiali. nō. lap. sup̄ tractatu p̄mutatiōnū Fre. de senis in addi. sua ibi posita.

Beneficiū appellatiōe continentur p̄stimoniam: quādo clericis solita sunt cōcedi in p̄petuum beneficiū. nō. Fre. in tractatu p̄mutationum q. ix. r. cōpos. de elec. statum̄. r. hosti. r. Jo. an. de rescriptis. postulasti. r. ibi p̄ an. eo. ti. c. in nostra. v̄. veniam̄ ad q̄stiones. sed l3 p̄stimoniam appellent̄ beneficia: r. tamē nō intitulā tur nec in titulū siue p̄ titulo beneficij assignā tur. vt nō. Hen. de de. nō refi. c. fi. de p̄ben. d̄ multa. in p̄ma distinctiōe. r. Auil. in de. gr̄e. de rescriptis. quē ibi sequit̄ d̄ns an. in. vj. colū. l3 idē an. in de. fi. de offi. ordi. tenet q̄ p̄stimoniam dan̄ in titulū. p̄ b̄ videf̄ tex. in. c. fi. in p̄n. de p̄cel. p̄ben. li. vj. r. vide Fre. in tracta/tu p̄mutationū. q. xiiij.

Beneficiū appellatiōe modo sūpta: cōphē dit p̄bēdas. nō. Ro. p̄clu. ciiij. imo etiā digni tates cōprehēdit r. etiāz minora beneficia. vt

nō. in. c. j. de reg. iu. li. vj. r. vide i de. j. de se/ quef. pos. r. qd̄ ibi nō. an. dic q̄ i fauorabilib̄ cōphēdit dignitates. sec̄ in ambitiosis. nō. pe. more. in. c. fi. in fi. de offi. vica. li. vj.

Beneficiū appellatiōe nō p̄tinet hospitalia i litteris gratiosis ad beneficia cōcessis: nisi de ip̄is hospitalib̄ fieret mentio specialis. nota. Ro. p̄clu. ccccxxvj. in alijs autē q̄ i litteris p̄dictis si hospitale est cōsuetum cōferri cleric̄ in titulū p̄petui beneficij: beneficiū est. als̄ nō nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q. ix. sed l3 sub noie b̄nificij nō veniāt hospitalia: veniunt t̄n sub noie officij. vt nō. glo. in de. dispendio/ sam. de iudi. sup̄ v̄bo beneficijs.

Beneficia reseruata dicunt̄ illa q̄ vacant p̄ asse/ cutionem alterius incōpatibilis. vel p̄ mun̄ cōsecrationis imp̄sum. vel per resignatiōem in curia factaz nota Ro. conclu. xiiij. vel per mortem beneficiati decedētis in curia vel i lo/ co vicino curie infra duas dietas. p̄ tex. de p̄ben. c. ij. li. vj. declaratū. in. c. p̄senti. c. ti. r. li. vbi vide oino.

B̄nificiū cōp̄o q̄ papa sibi reseruauit: statim ligā tur manus ordinarij etiam re non integra. d̄ elec. si eo tēpore. li. vj. et nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q. j. r. xxvj. r. ideo nullus inferi/ or a papa potest cōferre etiā si cōferens sit ex/ ecutor vel legatus apostolicus. vel etiāz p̄t tale beneficiū optari vi alicui cōsuetudinis. nō. Ro. p̄clu. cxxiiij. r. hoc vez ē etiā si i ptate legati p̄tineat q̄ possit b̄nificia q̄liter cūq̄ va/ cātia r. indebite occupata p̄ferre. nō. Ro. p̄. cxxij. sec̄ si p̄tineat q̄ possit reseruata p̄ferre ex/ ceptis vacātib̄ i curia p̄ obitū: q̄ nō veniūt i generali p̄cessiōe reseruatoz. nō. Ro. p̄. xciiij. Hic adūtef̄ q̄ l3 b̄nificiū sit reseruatu: t̄n si i reser/ uatione nō ē decretū irritās: videf̄ q̄ p̄t p̄ferri p̄ ordinariū: q̄q̄ si p̄ferat puniatur. vt nō. glo. in. d. c. si eo tpe. l3 cōtrariū sentit ibi Jo. an. i nouel. de p̄cel. c. si caplo. in glo. iij. eo. ti. p̄ p̄mo dicto facit qd̄ idē Jo. an. nō. in. c. fi. d̄ p̄sue. c. li. in nouel. sup̄ v̄bo vacātib̄. l3 illi re/ spōdet̄ p̄ id qd̄ nō. d̄ p̄bē. c. cū i ecclesia. i gl. fi. e. li. r. vide qd̄ nō. an. de p̄sti. cū in ferrarien. sup̄ v̄l̄simo nōbili circa intellectū finis illi. §. r. qd̄ nō. p̄pos. d̄ rescp̄. c. caplin. circa finem.

B̄nificia reseruata dicunt̄ se vacare p̄ resignatiōez etiā i manib̄ ordinarij nō solū pape factā nō. Ro. p̄. cxxiiij. nō p̄nt t̄n talia b̄nificia aucte ordi/ narij p̄mutari siue sint reseruata generalit̄ siue specialit̄ r. motu p̄p̄o nō. Fre. i tracta. p̄muta/ tiōnū. q. j. l3 nec aucte legati habēt̄ generalez p̄tatez recipiēdi resignatiōez b̄nificioz ex cā p̄ mutationis. r. illā p̄ferēdi. q̄ illa p̄tās non ex/ tenditur ad reseruata: nisi in puincia legatio nis essent omnia beneficia reseruata. vt nō. in

tractatu p̄dicto. q. ij.

Beneficia reseruata si ex causa p̄mutationis resignent in manib⁹ ordinarij. ⁊ cū ordinari⁹ illa p̄ferre nō possit: voluit resignātes adire papam. forte p̄pter vitandas expensas possunt auēte p̄pria reuerti ad sua b̄nficia reseruata: nisi sint p̄ aliū occupāta. quo casu nō poterūt reuerti sine auēte superioris. nō. Ro. ꝑ. cl. xxv. ⁊ vide circa h̄ vltimuz qd̄ nō. Ro. ꝑ. lx. ⁊ qd̄ nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q. iij. vbi dicit papā adeundū: si de facili ⁊ sine grādi p̄iudicio adiri pōt.

Beneficiū dicit reseruatum: si de eo papa p̄uidit i certū futurū modū vacandi. lz non eo lz alio modo vacauerit ⁊ cōsequenter p̄uisio nulla fuerit. nō. Ro. ꝑ. clu. cccxxj. idem si papa de illo mādauit p̄uideri. lz p̄uisio h̄mōi ex aliq̄ causa effectū sortiri nō potuerit: dicta tamē reseruatio intelligit̄ specialis nō generalis. nō. Ro. ꝑ. clu. clxxvj. p̄dicta limita vt nō. s̄b̄ v̄bo grā. s̄. grā b̄nficialis ꝑ. cessa. ⁊ sub v̄bo papa. s̄. papa eo ip̄o q̄ mādat.

Beneficia collatorū ⁊ subcollatorū semel reseruata. lz eoz officiiū postea cesset tamē semper manēt reseruata. qz per decretū semel fuerūt affecta: cui⁹ affectio nunq̄ tollit̄ nisi p̄ collationē papalē postea subsequatā. qd̄ est verum in beneficijs obtentis tēpore reseruatiōis vel añ secus in obtentis post nō. Ro. ꝑ. clu. clxxvj. ⁊ dicta reseruatio inducit̄ eo ip̄o q̄ p̄ officiiū cōfertur: etiā ante attēptationē ⁊ exercitiū officij. nō. Ro. ꝑ. clu. ccij.

Bnficia reseruata vacātia i curia. lz elapso mēse si papa de his non p̄uiderit p̄nt p̄ferri p̄ ordinariū s̄m formā. c. statutuz. de p̄ben. li. vj. tñ illud caplm̄ est p̄ exuagan. bonifacij hodie reuocātū. nō. Ro. ꝑ. clu. ccij.

Beneficia deuoluta p̄nt p̄ferri p̄ executionem apostolicā. sed reseruata nō nisi in concessiōe hoc specialiter exp̄matur. nō. Ro. ꝑ. clu. cxv. possunt etiam legati talia beneficia deuoluta p̄ferre. vt nō. glo. tam de exēcutore q̄ de legato. in de. si de b̄nficio. de p̄ben. ⁊ vide s̄b̄ v̄bo delegat⁹. s̄. legat⁹ pōt beneficia.

Beneficia manualia lz sint ad nutuz reuocabilia: tñ per eoz reuocationē vacare censet̄. nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q. xvj. Itē per mortē dicunt̄ vacare in gl. magna in de. quia regulares. d̄ sup. neg. p̄la. ⁊ in de. etsi p̄ncipalis. de resc̄ptis sup v̄bo p̄ electiōem.

Beneficia manualia an possint ex p̄suetudine p̄scripta effici p̄petua. vide sub verbo religio sus nō pōt p̄sentire.

Beneficia manualia lz p̄ papā vel ei⁹ auēte cōferant̄. tamē ad nutū plati reuocari possunt. qz non intelligit̄ papam velle ius platorū tol-

lere: nisi ex certa sciētia auferat̄ plato potestatem reuocandi. nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q. xvij. vel nisi ex certa sciētia papa b̄nficiū manuale conferat: vel ab alijs collatū p̄firmet. vel nisi sc̄da iussione approbet. ⁊ qui certam sciētia allegat illam p̄bare debet. vt nō. an. ⁊ Inno. in. c. porrecta. de p̄fir. vti. vel inuti. ⁊ vide. s̄. b̄nficiuz manuale. ⁊. s̄. beneficia regularia.

Beneficia pleno iure in tēporalibus ad religiofos spectantia. debēt regi per vicarios perpetuos episcopo p̄sentādos ⁊ p̄ eū instituēdos vbi autē ad eos p̄tinent pleno iure tam in spiritalibus q̄ in tēporalib⁹. tunc possunt ibi ponere vicarios tēporales ad nutum remouibiles. nō. Ro. ꝑ. clu. cclxxij.

Beneficia p̄sueta dari decicis secularibus: nō possunt ꝑcedi religiofis sine disp̄satione papae. ⁊ ecōtra p̄sueta dari religiofis siue monachis: nō debēt dari clericis secularib⁹. de p̄bē. cum de b̄nficio. li. vj. ⁊ q̄ dicat̄ sic p̄sueta dari vide ibidem.

Beneficia oīa sūt secularia d̄ iure cōmuni. idō dicētī b̄nficiū regulare vel monasticū. incūbit onus p̄bandi. et potest hoc p̄bari: vel ex p̄imeua fundatione b̄nficiij in q̄ actū fuit q̄ cēt regulare v̄lex eo q̄ p̄ regulares fuit rectū spacio. xl. annoz. nō. Ro. ꝑ. clu. xxxij.

Beneficiū si est impetratū tanq̄ seculare. sufficit impetrātī p̄bare q̄ illud b̄nficiuz in vltimo statu fuit rectū p̄ seculares: nisi ex aduerso p̄baretur q̄ aliquādo per regulares rectū fuisset. quia necesse haberet impetrās probare q̄ tanto tēpore p̄ seculares rectū fuisset. qz i illo statu p̄scriptū esset. nō. Ro. ꝑ. clu. xxxij. vide oīno domi. de sancto gemy. in. c. cum de b̄nficio. de p̄ben. li. vj.

Beneficia cōmendata non vacant durāte cōmēda q̄ est canonicus titulus. lz ea sublata remanet antiqua vacatio. ideo si ante cōmēdaz p̄tinebat collatio ad ordinariū: sublata cōmēda facta per papā redibit collatio ad ordinariū. lz compo. innuat p̄trarium. nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q. xv. lap. autem ibi in addi. dicit q̄ si cōmendatarius decedat in curia: b̄nficiū vacabit in curia. ex quo sequitur q̄ non remanet antiqua vacatio lz inducitur noua. vide omnino. s̄. b̄nficiū reseruatum vacans. j.

Bnficiū qñ p̄fertur in gubernationē siue administrationē qd̄ idē est dicere qd̄ in cōmēdam. nō. an. de elec. c. q̄relam. in. j. notabili.

Bnficiū p̄bēdale vacat ip̄o iure eo ip̄o q̄ p̄ben dat⁹ aliam p̄bēdā affectur i eadem ecclesia. de concess. p̄ben. c. litteras. ⁊ ē hodie exp̄ref sū etiā si vna ex illis p̄bēdis sit alteri b̄nficio

cōnera. vt ptz in cle. fi. de pben.

Beneficiū primū vacat eo ipso q̄ illud vnicū habētī p̄fert sc̄dm incōpatibile: et possessionē ipsi sc̄dm nāciscif vel p̄ eū stat quo min⁹ nāciscif. qz valet collatio sc̄dm l3 an collationez. ij. non dimiserit primū exp̄sse. sed vbi canonica obtinētī plura incōpatibilia p̄fert aliud incōpatibile: nō valet collatio ipso iure sine dispensatione nisi an collationez vltimā priora dimittat. et p̄ acceptationez etiā talis collatiōis. nullus bñficij ius pdit nec vacat priora bñficia si sano p̄silio vltus se abstinēt ab adeptione possessionis bñficij vltimo collati. s3 si possessionez apprehēdit: priora pdit. vt nō. i. de. si plures. de p̄bē. et archi. in. c. nō p̄t. e. ti. li. vj.

Beneficiū primū nō vacat p̄ assecutiōez possessionis sc̄dm incōpatibilis ex titulo iualido quez assequēs validū putauit. vt ptz de pben. si bñficia. li. vj. et ibi nō. lap. que vide. qd est verū si id vez putauit errore facti. sec⁹ si errore iuri. vt nō. glo. e. ti. et li. eū q̄ i vbo sc̄nter.

Beneficiū primū vacat p̄ assecutiōez possessionis alteri⁹ bñficij incōpatibilis: etiā si viciose et violētē dicta possessio acq̄sita fuerit. qz non debet eē melioris q̄ditiōis iuasoz et c. nō. Ro. p̄du. l. viij. et ē tex. de p̄bē. eum q̄. li. vj.

Beneficiū primū nō vacat p̄ assecutiōem sc̄dm incōpatibilis. qñ quis fuit assecut⁹ sc̄dm ex causa p̄mutationis fiende d̄ p̄mo. expectat ergo q̄ ep̄s resignatiōem p̄mi bñficij ex causa p̄mutationis acceptet et vacatiōi p̄sentiat. et tunc incipit vacare: nō ante. qz adeptio possessionis sc̄dm bñficij nō ē facta simpliciter s3 ob causam ideo expectat q̄ causa sequat. nō. Fre. in tractatu p̄mutationū. q̄stione. xj.

Beneficiū sc̄dm p̄ cuius assecutiōem inducitur vacatiō p̄mi: nō p̄t q̄s recipere sine licentia ei⁹ ad que p̄mi bñficij institutiō et destitutiō pertinet nisi p̄traria p̄suetudo. xl. annoz sit in cōtrariū. nō. Ro. p̄du. cccclj. iij. colū. Ex hoc apparet q̄ l3 per assecutiōem sc̄dm vacat p̄muo quo ad p̄iudiciū assequēt: tñ non vacat quo ad p̄iudiciū superioris nisi ip̄e p̄sentiat. vt nō. an. post Hosti. in. c. de multa. d̄ pben. v. oppono q̄rto.

Beneficiū curatū vel nō curatuz (requirens tñ cōtinuā residentiam) nō vacat ipso iure p̄ adeptiōem alterius nō curati: etiā p̄tinuā residentiam req̄rentis. s3 habet electiōem bñficiatus qd̄ retineat. et ē necessaria monitiō et priuatiō nō. Jo. an. in addi. specu. in titu. de cleri. non reside. c. j. s. j. post p̄ncipium. nisi consuetudo aliter se habeat. vt notat per euz et p̄ mathe. i. c. de multa. de pben. idem nō. Oldra. cōsilio cxlij. et idem tenet Fran. de zabo. in cle. fi. de cle. non resi. q. viij. et ix. Contrariū tenet In-

nocē. in. d. c. fi. et c. ex tue. eo. ti. nec est verum q̄ Inno. in. c. ex tue: loquat i curatis et dignitatibus et p̄sonatibus dūtaxat: put dixit Jo. an. et Oldra. imo loquit etiā de bñficijs inferioribus. qd̄ patet. qz cum prius dixerit p̄mi haberi p̄ derelicto per acceptationez sc̄dm et cōsequenter p̄muo ipso iure vacare: postea subiicit q̄ l3 primū vacat de iure nō tamen vacat de facto. et ideo cōferri nō potest. fallit i casu. c. de multa. de pben. quod loquit in curatis. dignitatibus et p̄sonatibus. qz illa cōferri possunt l3 de facto non vacet. vult ergo q̄ etiā alia bñficia vacent de iure. sed cōferri non possunt. qz de facto non vacant. et ideo voluit Innocē. in dicto. c. fi. in fi. vbi dicit tres fuisse species cōsuetudinis. Prima est q̄liter cōsuetudo habet q̄ eo ipso q̄ acceptat sc̄dm videt habere p̄muo p̄ derelicto et tūc vacat p̄muo ipso iure. Secūda species ē quādo cōsuetudo habet q̄ acceptans sc̄dm debet in eo facere cōtinuam residentiam. et tūc idē: qz acceptādo sc̄dm requirens cōtinuam residentiam: tacite videtur velle ibi residere et sic cōsequēter p̄muo requirēs similit̄ residentiam p̄ derelicto h̄re et ei renūciare cū i vtroq̄ simul residere nō potest et q̄ vult p̄sequens: necessario intelligit velle antecedēs et omne id per qd̄ ad p̄sequēs peruenitur. Tertia species ē qñ p̄suetudo habet q̄ acceptans bñficiuz nō p̄cipiat ip̄m siue ei⁹ fruct⁹ nisi in eo resideat. et tūc per acceptationem talis bñficij non videt acceptans habere p̄muo p̄ derelicto nec ei renūciare. qz cōsuetudo hoc nō habet nec importat: sed solū fructibus et comoditate bñficij p̄uat illū q̄ non esset residens. ex his apparet intentionē fuisse Inno. q̄ vbi cōsuetudo vel statutum nō limitatur ad residentiam respectu fructuū s3 simpliciter vult bñficiū requirere residentem: q̄ eo ipso cēseat incōpatibile cū alio beneficio similit̄ residentiam requirēte. et cōsequēter p̄ acceptationē secūdi. p̄muo vacare possit ipso iure et ita declarat euz do. an. in. d. c. fi. de cle. non resi. et in. c. d̄ multa. in fi. de pben. l3 in. d. c. fi. restrinxit Inno. quādo consuetudo habet q̄ bñficiū talē requirat residentem. quia alis si nō resideat: sit acceptans ipso iure priuatus sed Innocē. ad hoc se non restrinxit. l3 p̄p̄te/rea an. postea in. d. c. de multa meli⁹ dixit distinguēs: q̄ vbi p̄suetudo req̄rit residentiam limitatā respectu fructuū. h3 locū opi. Jo. an. al3 p̄cedit opi. Inno. et hāc opi. Inno. firmat Jo. cal. et Jo. an. p̄p̄ idēptitatē rōnis sc̄dm incōpatibilitatē. vt. d. c. fi. de cle. nō resi. et idem tenet Pau. in de. gr̄e. de rescriptis. l3 Lau. et Fr̄. d̄ zabo. ibi aliter dicant. et idem finaliter voluit Jo. an. in. d. c. gratie in glo. sup vbo bñficiuz

vbi app'bat opi. **Inno.** in quolibet beneficio residētia req're. l3 nō sit curatū nec dignitat nec personat'. nisi forte q's diceret q' ibi **Jo.** an. loquit' alio casu: videlz quādo acceptans scdm nō habet in p'mo ius i re s3 ad rem. sed in addi. spe. e. ti. de cle. nō resi. loq't q'n habebat ius i re: cui nō sic facile renūciat. tñ ista n'sio nō valet cū de eodē casu sit eadez ratio tacite renūciatiōis. p' quā cle. 7 ei' rōnez dico hodie declaratā 7 approbatāz opi. **Inno.** p'dictam p'pter incōparibilitatē. 7 p'pterea **Jo.** an. ad dictū intellectū dicte cle. q' loquit' de tacita renūciatiōe iuris i re 7 ad rem adducit **Inno.** q' loq't de tacita renūciatiōe iuris i re. per quaz cle. 7 ei' rōnez dico hodie declaratā 7 approbatāz opi. **Inno.** p'dictā. 7 diē **Jo.** an. in addi. spe. 7 lap. alle. cx. vj. 7 sequētes dicūt q' **Inno.** i fi. c. de cle. nō resi. p'trariū diē ei' q'd dixerat in. c. ex tue. e. ti. tñ h' nō est vez. qz **Inno.** i. d. c. fi. in p'n. cū dicit q' req'rit' monitio et puatio vt bñficiū vacet: nō loq'tur q'n q's erat p'm in cōpatibile asscur'. s3 si bñficiat' se absentet 7 residere nō vult. quo casu debet moneri vt veniat. 7 si nō veniat debet puari. als bñficiū suū nō vacaret l3 nō resideat.

Bñficiū curatū nō vacat l3 in eadē ecclia quis assequat' eccliaz parrochialē annexā p'bende qz p'benda ē pncipale bñficiū qd nō ē curatū 7 p'ochialis ecclia sibi annexa ē accessorium cui deseruit p' vicariū ppetuū. vt d' p'bē. sup eo. li. vj. 7 i exuagāti execrabilis. ad finē.

Bñficiū curatū habēs: si aliud simile assequatur nisi p'mū i manib' ordinarij realiter 7 de facto inframensem dimittat. inabilis hodie efficiē fm **Jo.** an. i cle. si plures. de p'bē. an aut' idēz sit i dignitatib'. videt' velle ibi q' sic in glo. si. relata ad tex. p'dicta itellige q'n scd3 assequatur pacifice p. c. cōmissa. de elec. li. vj. 7 p' cle. gratie. de rescrip. 7 ita itelligit genle. in exuagan. execrabilis.

Beneficia nō vacāt p' spōsalia. s3 p' matrimoniū p' verba de p'nti p'tractū. l3 nō p'sūmatuz. q' d' de b' scdo sūt dubiū. nō. **Ro.** p'clu. xxvij

Bñficiū nō vacat: l3 q's renūciat liti 7 cause. nisi forte lis eēt corā ordinario ad quē ptinet recipere resignatiōez bñficij. nō. **Ro.** p'ccxcix. 7 vide s' b' xbo renūciatio. s. renūciās liti.

Bñficia q' sūt de mēsa ep'at' vel monasterij: nō dicūt vacare p' obitū rectoris. nō. **Fre.** in tracta. p'mutationū. q. xxxij. 7 idē nō. **Ro.** p'cl. cclxij. 7 q'le p'tātez h3 p'lar' in bonis mēsalib' vide dictā p'clu. cclxij. 7 si ep's alteri p'tulerit bñficiū qd erat de mēsa sua: an illo cui cōtulit mortuo: bñficiū vacet. vide an. in cle. j. de rescriptis. 7 vide sub verbo mensa.

Beneficia nō p'nt vacare i ecclia in q' nō ē cert'

numer' canonicoz nec distinctio p'bendarū. nō. lap. sup tracta. p'mutationū. **Fre.** q. xxxij in addi. ibi posita. idē si est cert' numer' canonicoz. s3 statutū 7 ordinatū est q' ad minozes numez reducat' ita q' aliquo ex eis cedēte vel decedēte: null' eius loco substituat' donec sit deuētū ad numerū restrictū. vt nō. **Fre.** i tracta. p'mutationū. q. xxxij. 7 xxxv.

Beneficia q'n pmutant'. negari nō p't q'n ibi interueniat vacatio. ideo hincinde necessaria ē collatio. nō. **Fre.** in tractatu p'mutationū. q. j si tñ ep's pmutantib' p'sentiat vel auētez interponat. p'tulisse videt'. vt nō. idē **Fre.** q. xxvij

Beneficia pmutata vtz vacēt p' resignatiōez vel p' mortē: si pmutatio fuit nulla 7 pmutantes credētes eā tenere administrauerit i beneficijs 7 decesserint i eis. dic q' si fuerūt ambo vel alter in dolo scientes pmutatiōē non valere: dicunt' vacare p' resignatiōez quo ad dolum. p' mortē quo ad nō dolosū vt nō. **Fre.** in tractatu p'mutationū. q. vj. qd dicitū ē vez in eo q' fuit in dolo. idē si fuit in culpa. qz scire debebat pmutatiōem nō valere. nō. idē **Fre.** q. vj. iūcta addi. lapi ibi posita.

Bñficiū d' vacare l3 q's ad illud sit elect' dum modo nō sit cōfirmat'. nō. glo. singu. in cle. j. vt lite pē. sup xbo collato. post p'firmatiōez sūt non vacat l3 electio nulla fuerit: nisi p'firmatio infirmet'. nō. **Inno.** de p'ces. p'ben. iter dilectos.

Bñficiū si vacat in curia: nō p't p'ferri p' inferio rem a papa. qz paria sūt bñficia vacare i curia 7 bñficia eē resuata. nō. **Fre.** i tractatu p'mutationū. q. j. 7 est tex. in. c. ij. de p'ben. li. vj.

Beneficia ex causa pmutatiōis reseruata. nō possunt p'ferri nisi ipsi pmutare volētibus. nō. **Ro.** p'clu. xxij.

Beneficiū patronale si p'feratur p' episcopum patrono inuito vel irreq'sito: collatio ē nulla. si autē pmutetur: tunc pmutatio nō est nulla s3 annullanda. nō. **Ro.** p'clu. ccv. s3 lap. dicit q' etiā pmutatio ē nulla. vt nō. i tracta. pmuta. **Fre.** de senis. q. ij. i additi. ibi posita.

Beneficia resignata ex causa pmutatiōis i manibus ordinarij. l3 per ipm non p'ferāf. tamē potestas p'ferendi non deuoluit ad superiorē nisi pus per superiorē monitus fuerit vt infra certū terminū pmutantib' p'ferat 7 hoc facere neglexerit. quia ad talia beneficia p'ferēda non est tēpus a iure p'fixum. nō. **Fre.** i tracta. pmuta. q. xxix. diē tñ ibi lap. i additiōe q' si ille q' resignatiōē recipit tertio requisit' nō cōtulerit vel etiam in p'ma req'sitione dixerit se nolle facere. potuerūt permutātes ad priora beneficia redire. 7 idem forte elapsis sex mensibus recipere.

Beneficioꝝ collatio dicitur esse de bonis et fructibus episcopi. ideo vacante sede non succedit caplin in pꝛate pꝛeferendi. non glo. singu. i. c. cu olim. d. maiori. et obe. ideo collatio dicitur donatio. quia l. episcopus teneat beneficium vacans pꝛeferre. non tamen tenet certe pꝛone pꝛeferre. non glo. de pꝛe. relati. et e. ti. c. quis. li. vj. sup. verbo pꝛeferat. et de offi. vica. c. si. e. li. ille ergo cui episcopus pꝛeferit tenet episcopo naturali obligatōe ad antidota. iuxta id quod non. ff. d. de pe. heredi. l. si et si lege. §. pꝛeferuit.

Beneficioꝝ collatio in ecclesia cathedrali pꝛtinet de iure cōi ad episcopum et caplin simul: sicut quidam. vel ad episcopum solū sicut alios videlicet sicut doctores antiquos. l. quibus caplin eligat: tamen auctoritas inferioribus ecclesijs collegiatis. electio pꝛati pꝛtinet seu spectat ad collegiū. Collatio autem aliorum beneficiorum inferiorum ad quem pꝛtinet. an ad collegiū vel an ad episcopum dubiū est. l. Jo. de lig. tenet quod ad collegiū pꝛtinet pꝛesentatio: ad episcopum institutio. sicut in erigēte capellam in parochia aliena. quia ad eū ut ad rectore pꝛtinet pꝛesentatio ad episcopum non institutio. et in dubio pꝛesumit collegiū beneficia in sua ecclesia existētia erexisse seu creasse. non. Ro. pꝛolu. l. vj.

Beneficioꝝ autem dispositio in dioecesi regulariter pꝛtinet ad episcopum. non. Ro. pꝛolu. ccccxxix. l. in ecclesijs collegiatis spectat collatio ad pꝛatum et caplin: et non requirit alia pꝛfirmatio superioris. Electio autem pꝛati spectat ad caplin: et pꝛfirmatio ad episcopum. non. an. in. c. j. de elec. nisi privilegium vel consuetudo aliud inducat: ut ibi non. vide pleniꝝ pꝛ eundem cum ecclesia vulterana. d. elec. An autem collatio beneficiorum ecclesie cōmendata pꝛtineat ad cōmendatariū. vel ad eū cui data est ecclesia in administratiōe. vide an. de elec. c. qꝛelaz. j. colū. et quod non. de pꝛe. c. de monachis. et collatio capellaniaz pꝛtinet ad pꝛatū in cuius ecclesia sūt capelle fundate. ut non. in. d. c. qꝛelā. d. nota ultimo quod ad subiectionē. et vide sub verbo cōmenda. §. j.

Beneficiū siue pꝛbenda prime vacatura. dicitur affecta pꝛ eo quod aucte aplice est effectus canonicus. non. Fre. i. tracta. pꝛmuta. q. j. idē non. Ro. conclu.

Beneficia plura et pꝛbendas plures (cccxxvj. an possit quis habere de iure cōi. vide archi. de rescriptis. c. gꝛa. li. vj. et pleniꝝ pꝛ mathe. et an. i. c. si. de de. non resi. dic tamen quod plura beneficia simplicia pꝛtinet quis etiā in eadē ecclesia obtinere ex dispensatiōe etiā inferioris a papa. Item dignitatē pꝛsonatū. vel officiū cum canonicatu et pꝛbenda. sicut plures dignitates vel pꝛsonatꝝ siue officia et administratiōes simul cum canonicatu et pꝛbenda: non pꝛtinet in eadē ecclesia obtinere sine dispensatione pape. d. pꝛue. c. j. li. vj. Quid autem in diuisis ecclesijs. dicitur ibi non. pꝛ Jo. mo. archi. et Jo. an.

et vide. c. cu singula. e. ti. et li. et quod non. glo. de pꝛe. pꝛe. l. rās. et de pꝛe. de multa. et vide sub verbo dispensatio. §. dispensare non pꝛtinet episcopus sup. pluralitate. Adde quod duas pꝛbendas in eadē ecclesia et cetera etiam si vna eaz sit dignitati annexa. nec etiā duas canonicas in eadē ecclesia pꝛtinet aliqꝛ ex dispensatione episcopi obtinere. sicut vna canonicā cum dignitate pꝛsonatu vel officio sic. ut patet in cle. si. de pꝛe. i. tex. et glo. si. et non. Jo. an. de pꝛe. pꝛben. c. l. rās tuas. sup. glo. vlt. Item non pꝛtinet quis in eadē ecclesia esse rector et canonicus. l. possit esse rector et capellanus. non. lap. allega. cxxvj.

Beneficia duo quis habere non pꝛtinet: cum episcopus pꝛtinet euz aliter pꝛuare nisi secū fuerit dispensatū. et sufficit illā dispensationē iteruenire ex postfacto. non. Ro. pꝛolu. ccccxxv.

Beneficiū vnu habēti non pꝛtinet aliud pꝛferri: l. cōferens possit aucte aplice beneficia pꝛferre pꝛsonis idoneis. quod verū est si pꝛmū beneficium est sufficiens. alio si haberet duo vel etiam tria non sufficientia: pꝛtinet ei de alio pꝛuidere. et quod dicitur beneficium sufficiens vel non. non. Ro. pꝛolu. ccccxxvj.

Beneficiū vnu habēs si aliud acceptet. an pꝛmo intelligat renunciare. vide archi. de rescriptis. gꝛa. li. vj. et Anno. et mathe. in. c. si. de de. non resi. et quod non. e. ti. cōquerete. et in de. gꝛe. de rescriptis. et pꝛ an. et Jo. an. in. c. nra.

Beneficiū simplex vel duplex siue cōpositū quilibet cognoscat. vide archi. i. c. gꝛa. d. rescriptis. li. vj.

Beneficiū simplex an possit pꝛferri patiēti sciētie defectū. vide gl. d. elec. c. eū in cūctis. in pꝛnci. §. episcopus et alij.

Beneficiū pꝛtinet pꝛferri subalternato modo vacādū: videlicet si vacet tali modo vel tali vel quocumque alio. itē pꝛtinet pꝛferri etiā non expresso aliqꝛ modo vacādū. sicut sufficit dicere pꝛfero tale beneficium vacans. non. lap. alle. vj.

Beneficiū acquiri pꝛ solam collationē siue pꝛuisionem pꝛ quam ius qꝛitur etiam ante possessionem adeptam. de rescriptis. c. gratia. d. pꝛben. si tibi. li. vj. et c. quondam. et ibi non. Jo. an. in nouel. et est textus in. c. si. de pꝛe. pꝛe. li. vj. et non. Anno. et Jo. an. d. his que fi. a maio. par. ca. c. ex ore.

Beneficiū possessionē ingrediens pꝛpria auctoritate pꝛ executionem sententię. vel alio legitimo titulo: non pꝛiuat iure suo si nullā violentiam cōmiserit. nota. Ro. cōclu. cccc. d. l. pone. secus si violēter itrauit. ut non. Ro. pꝛolu. l. vj. et pꝛolu. ccccxxvj.

Beneficiū an possit pꝛferri ei quod suspensus est quo ad se tū. vide sub verbo suspensus.

Beneficiū semp̄ est curatū quā est pꝛncipalis dignitas in ecclesia collegiata. si ad illud eligat quis in rectore et pꝛlatu pꝛ capitulum ipsius ecclesie non. Ro. pꝛolu. ccccxxij. et vide quod non. lap.

de pben. c. cū in illis. li. vj.
Beneficiū non p̄t aliq̄s resignare sine aucte su-
 perioris ad quē p̄tinet resignatiōez recipe. be-
 ficiū p̄ferre. ⁊ q̄ p̄t resignatē inuitū destitue-
 re. nō. Ro. cōclu. ccxciiij. ⁊ ad illū p̄tinet resi-
 gnationē recipe q̄ p̄t resignantez inuitū desti-
 tuere. nō. p̄clu. clxxiiij. **P**redicta vera q̄n resi-
 gnans h̄z ius i re. s̄z si habet ius soluz ad rem.
 p̄t renūciare i manib⁹ cuiuscūq̄. nō. Ro. p̄cl.
 cclix. ⁊ vide s̄b x̄bo renūciatō. s̄. renūciare nō
Beneficiū si ē acceptatū tāq̄ vacans (p̄t.
 vno modo siue post mortem vni⁹ qd̄ vacabat
 post mortē alteri⁹: valet acceptatio s̄z nō pui-
 sio. q̄ acceptatio nō est nisi qd̄ declaratio vo-
 lūtatis q̄ satis declarata est q̄n p̄stat de corpe
 b̄nficij s̄z fuerit erratū in p̄sona. nō. Ro. p̄clu.
 ccxiiij.
Beneficiū impetrās tanq̄ vacās p̄ obitū. non te-
 net p̄bare tituluz sui p̄decessoris s̄z sufficit q̄
 p̄bet eū possedisse ⁊ p̄ tali reputatū fore **I**dē
 in eo q̄ p̄tendit ius in b̄nficio ex causa p̄muta-
 tionis. q̄ non tenet p̄bare de titulo ei⁹ q̄ secū
 p̄mutauit. s̄z solū de possessione ⁊ reputatiōe.
 vt nō. Ro. cōclu. cvj. vide omnino lap. alle.
 lxxxviij. vbi dicit q̄ si p̄tra p̄batē cōmunē re-
 putationē ⁊ famā defuncti: p̄bare defūctuz
 habuisse certū titulū s̄z inualidū. ⁊ ex h̄ nō cō-
 cludif eū ius nō habuisse q̄ potuit esse q̄ ha-
 buit etiā aliū titulū bonū.
Beneficia nō p̄nt dari ad t̄ps p̄ inferiorē a papa
 nō glo. in. c. j. de capellis mo. li. vj.
Beneficia vacatura s̄z non possint esse debita ex
 dispositiōe hoīs: p̄nt t̄n deberi ex dispositiōe
 legis. nō. glo. de p̄bē. dilect⁹. f. ⁊ ibi do. an. et
 p̄ eundē in. c. cū m. de p̄sti. sup̄ q̄ dic vt hodie
 nō. p̄ glo. de p̄cessiōe p̄ben. c. ij. li. vj.
Beneficia vacatā p̄ asscūtiōez dignitatis ad
 quā q̄s ē elect⁹ ⁊ cōfirmat⁹ i curia: nō dicūtur
 vacare i curia s̄z in loco vbi possessionē digni-
 tatis assequit⁹ p̄ se vel p̄ p̄curatorē ad h̄ man-
 datū habentē. si aut̄ nō habet mandatū. tunc
 vacāt in loco in q̄ fit ratificatio. s̄z si post cōfir-
 mationē (ante t̄n p̄secrationez) erat possessio
 nē asscūct⁹: tūc vacant in curia vbi fit p̄se-
 cratio. vbi aut̄ possessionē dignitatis nō fuit asse-
 cutus p̄ senecp̄ aliū s̄z p̄ eū stetit q̄ min⁹ asse-
 queret⁹: tūc vacant in loco in q̄ vacasset si pos-
 sessionē fuisset asscūct⁹. nō. glo. singu. in de. f.
 vt lite pendēte. sup̄ x̄bo collato.
Beneficiū vacās ex renūciatiōe p̄ p̄curatorē
 ad h̄ habētē mādātū in curia facta. d̄z vacare
 i curia s̄z p̄ncipalis t̄pe renūciatiōis sit ex curi-
 am. s̄z si p̄curator nō habuerit mādātū ad h̄.
 t̄n p̄ncipalis ratificauit tūc d̄z vacare i loco ra-
 tificatiōis. nō. glo. singu. in de. f. vt lite pendē.
 sup̄ x̄bo collato.

Beneficioz p̄ferēdoz t̄ps q̄n icipit currere ei
 ad quē p̄tinet collatio iure p̄prio vel etiā de/
 uoluto. vide sub x̄bo ep̄s. s̄. ep̄s q̄n. ⁊ s̄. ep̄o
 ad quem.

Beneficialis causa d̄z ⁊ sup̄ b̄nficio agi: siue agat
 petitorio siue possessorio ad b̄nficiū. qd̄ ē vez
 i materia nō exorbitāti. sicut ē in casu de. j. di-
 spendiosam. de iudicijs. sec⁹ in exorbitātib⁹ i
 q̄bus debēt x̄ba p̄prie ⁊ stricte intelligi. tunc
 d̄z d̄starat causa b̄nficialis ⁊ sup̄ b̄nficio agi:
 q̄n agif sup̄ iure ⁊ titulo b̄nficij. vt nō. an. de
 iura. calū. c. ij. x̄. nō hic i. iij. colū. s̄z si agif su-
 per possessione: illa nō est p̄prie causa b̄nficia-
 lis s̄z q̄ si b̄nficialis. vt idē an. nō. de ordi. cog.
 c. cū dilect⁹. s̄. verum. x̄. q̄ro an hec exceptio.
 viij. colū. **P**er q̄ patz q̄. c. si hi p̄tra q̄s vt lite
 pendē. li. vj. qd̄ loq̄tur i materia exorbitanti
 vt ibi nō. **J**o. an. in nouel. debet intelligi q̄n
 agitur sup̄ iure ⁊ titulo b̄nficij nō sup̄ sola
 possessione. ⁊ ita itellexit ibi **J**o. an. in glo. su-
 per verbo litigat. iūcta glo. quā posuit in. c. j.
 eo. ti. ⁊ li. sup̄ x̄bo litigantib⁹. s̄z lap. ab. ibi di-
 xerit q̄. d. c. ij. habet locū etiā si possessorio
 agat. s̄z p̄ p̄dicta apparet q̄ male dicit nō ob-
 stante. de. j. de sequel. pos. quā alle. quia ideo
 ibi possessoriū cōprehēdit. q̄ illud in illa de.
 exprimit. als possessoriū non venisset vt ex p̄-
 missis apparet. qd̄ p̄bat p̄ id qd̄ nō. **J**o. an. i
 ea. de. in glo. sup̄ x̄bo etiā si dignitas.

Beneficiū primū non dicit vacare p̄ asscūctio-
 nem administrationis alterius incōpatibilis
 delate ex cōsuetudine vel statuto eccl̄ie vacā-
 te sede. nec p̄pter talē administratiōem cū re-
 tentione p̄mi b̄nficij q̄s incidit in penā cōsti-
 tutionis execrabilis. nō. pe. more d̄ offi. lega.
 c. deliberatiōe. li. vj. sup̄ glo. in verbo electio-
 nis. ⁊ ibi vide **J**o. an.

Beneficiū manuale si abbas vel ali⁹ p̄latus re-
 uocet nō subsistente iusta causa ⁊ rationabili
 an p̄t reuocat⁹ habere recursum ad superio-
 rem. vide **J**o. an. de p̄ben. cum singula super
 glo. ad idē li. vj. ⁊ de sta. mo. cū ad monasteri-
 um. i glo. super x̄bo oportuerit. ⁊ glo. sequē.
 ⁊ qui de. vel vouē. c. insinuāte. super. iij. glo.
Si autē tale beneficiuz monacho cōferatur p̄
 papā vel collatū per abbatē papa confirmet:
 non poterit abbas reuocare nisi ex causa no-
 ua sup̄ueniēte. nō. an. de elec. c. cum inter. et
Jo. an. de p̄ben. c. nisi super x̄bo d̄ p̄uentib⁹
 de offi. ordina. presenti. in principio. li. vj. in
 nouel. vbi dicit q̄ monacho cui papa cōtulit
 prioratū manuale: quo ad illuz est ab abbate
 emācipat⁹. h̄ itellige q̄n papa p̄fert ex sua po-
 testate. sec⁹ si ex deuoluta. q̄ tunc natura ⁊ vi-
 res b̄nficij non alterantur. nō. an. de confir.
 vt. c. p̄orrecta. vide oino s̄. s̄. beneficia manu

aliaz p papā. 7 vide Jo. an. post Inno. d. offi. fi. dele. sup eo. 7 pe. more. d. offi. ordi. pnti. li. vi. 7. vi. lap. ibidē q̄ dicit q̄ hodie p exuagā. pnt ad nutū reuocari nō obstāte puisione v̄l p̄firmatiōe papali. vide lap. de casti. alle. ix. 7 xxxiii. vbi dicit q̄ lz bñficiū manuale collatū monacho p papaz sit p illa vice ppetuū. tñ si postea vacet redit ad nafaz suaz 7 efficit manuale. 7 idē nō. an. de p̄fir. vii. porrecta. vide oino sub x̄bo religiosus. s̄. religiosus nō pos

Beneficiū q̄ q̄s ē ip̄o iure puat? (sit p̄sentire an possit cōferri p ordinariū añq̄ ille p sniaz declarē puat? vide lap. de casti. alle. cxx vii ad finē. vide tex. 7 glo. vbi dicit dubiuz determinatū. d. p̄bē. licz ep̄s. li. vi. vbi dicit exp̄sse q̄ valet collatio lz nō posset eo nō vocato auferri possessio. 7 ita cōclu. Inno. de resti. spo. c. sollicitate. in pe. q. adē dicit glo. de elec. cōmissa li. vi. sup x̄bo iusto impedimēto.

Beneficiū aut ius i bñficio nō acq̄rit p sniaz ordinariā iniuste p aliq̄ puū latā. vide sub verbo snia. s̄. snia in reali.

Beneficia p̄moti ad eccl̄iaz cathedralem nō pnt p̄ferri p papā vt vacātia: añq̄ p̄mot? possessiōne eccl̄ie pacifice adipiscat. nō. glo. in cle. f. vt lite p̄. q̄d itellige de p̄tate ordinaria. qz de absoluta p̄t cū in bñficialib? habeat p̄tatem liberā. vt p̄t ex tex. d. cle. in fi.

Beneficiū q̄d sit eccl̄iasticū cognoscit ex tripli ci q̄litate. videlz p̄sone puidētis q̄n ē p̄sona eccl̄iastica. 7 p̄sona puū q̄n soli clerico puū def. 7 bñficiū q̄n hz aliq̄d sp̄ūalitaris annexū qz p̄pter diuinū officiu dāt bñficiū eccl̄iasticū. Itē q̄n bñficiū dāt pure 7 in p̄petuū. non p̄ditionaliter nec ad t̄ps. nō. Jo. cal. et nō. an. d. rescriptis. in. c. vera. 7 p̄mas q̄litates ponit Jo. an. de rescriptis. postulasti.

Beneficiū reseruatū vacās lz alteri cōmendet: non expirat reseruatō. qz donec durat vacatio durat reseruatō. d. p̄bē. statutū. 7 de elec. si eo tpe. li. vi. 7 nō. Ro. p̄clu. cxx vi. lz p̄ cōmendam non desinit bñficiū vacare. ḡ. 7 c. p̄bo antecedēs. qz p̄ cōmendam nō acq̄rit ius i bñficio vt nō. gl. in. c. nemo. d. elec. li. vi. 7 bñficiū um vacās nō desinit vacare nisi alteri sit ius q̄sitū in re. vt nō. i. cle. f. vt lite p̄dē. ex h̄ descēdit q̄ habēs cōmendam p̄lature nō d̄r p̄lar? vt nō. glo. i. d. c. nemo. 7. xxi. q. f. q̄ plures. qz p̄lar? hz ius i re: cōmēdatari? nō. vt nō. Inno. d. accusa. si p̄stiterit. imo nō solū ius non hz nec possessoriū. vt p̄t ex tex. 7 glo. in. d. c. si p̄stiterit. 7 p̄p̄lea qz cōmēdatari? nō hz ius in bñficio. p̄mittūt iura q̄ q̄s possit eodē tpe sine disp̄satiōe tenē duas prochiales. vnā i titulū bñficiū: aliā i cōmendam. vt ē casus i. d. c. dudū ij. de elec. 7. d. c. q̄ plures. xxi. q. f. **P**er quos

tex. patz qz p̄cedēs cōmendam. nō p̄fert titulū in bñficio. qd̄ ḡ dicit glo. in. d. c. nemo. qz comenda ē titulus canonic? intelligit de titulo q̄ ad administrationē n̄ q̄ ad ius i bñficio comēdata/ to q̄rendū. nō obstāte qd̄ dicit glo. qz durāte cōmēda nō vacat eccl̄ia. qz vez ē qz nō vacat de facto p̄pter titulū comende. lz vacat de iure ex eo qz null? hz titulū ex q̄ ius q̄rat in bñficio. 7 ita distinguit archi. in. d. c. qui plures. **U**el magis apte dicendū ē cū titul? comende sit iuris: qz eccl̄ia comēdata n̄ vacat simpliciter 7 p̄fecte etiā de iure: lz vacat p̄m qd̄ videlz respectu tituli bñficiū p qd̄ q̄rit ius in re. et ista fuit mens Jo. an. lz nō sic aperte declarauit i. d. c. nemo. in nouel. ex h̄ seq̄t qz cū p̄ comendam nō cessat p̄fecta vacatio. nō cessat etiā reseruatō. vbi enī aliq̄ dispositio duratura est ex subsistētia alicui? rei lz p̄s ip̄ius rei pereat. tamē si aliq̄ p̄s subsistat in re tota dispositio durat ff. d. viufruc. l. si cui insule. 7 de p̄trahē. emp. l. donū. s̄. si non quātacūqz. donec ergo papa de bñficio reseruatō p̄fecte puiderit p titulū ex q̄ ius in bñficio q̄rit 7 p qd̄ vacatio p̄fecte extinguit. reseruatō nō expirat. **P**er h̄ ad dubiū de q̄ q̄rit cōcludēs dico: qz morte comendatariū lz expiret titul? comende. tñ nō inducitur noua vacatio q̄ ad titulū bñficiū. quia illa semp̄ durauit. 7 p̄ illā etiā durauit reseruatō. 7 p̄pterea lz comendatari? decedat. non poterit inferiora papa obstāte reseruatōe de illo bñficio puideri. 7 p̄ ista defēdit opinio Fre. defenis. q̄ idē tenuit lz has rationes non allegauit in suo tractatu permutationum. xv. q. **R**ota i antiquis dicit p̄dicta esse vera q̄n comenda sit ad t̄ps certū. secus si ad incertū. qz tunc reseruatō expirat. sed do. de sc̄to gemy. in. c. nemo. distinguit aut papa reseruat bñficiū puisioni vel dispositiōi sue aut collatiōi. p̄mo casu p̄ comendaz expirat reseruatō. sc̄do casu sec? lz ad vnū aliud aditēdū est qz lz bñficiū comēdatū nunq̄ fuisset reseruatū. tamē ex quo papa i eo manū apposuit illud comendando non p̄t inferior de illo se itromittere anteq̄ papa perfecte puideat. ar. c. vt nostrū de appel. 7 qd̄ nō. Jo. an. de excels. p̄la. c. iter dilectos. 7 ita tenet compos. de elec. cū nobis olim. i. fi. vide s̄. s̄. bñficia comendata.

Beneficia regularia nō sunt perpetua sed manualia 7 ad nutuz reuocabilia. de sta. mona. cum ad monasteriū. s̄. f. 7 in cle. f. s̄. ad bec. e. ti. 7 in cle. f. s̄. p̄missa. de sup. negli. p̄rela. et vide s̄. s̄. beneficia manualia. et. s̄. beneficiuz manuale. qd̄ itellige nisi sint bñficia electiua: illa enī sūt p̄petua nec pnt reuocari sine iusta 7 magna causa. de sta. mo. c. ij. s̄. fi.

Beneficiū simplex nō dicit req̄rere cōtinuaz 7

personalem residētā lz ex ei⁹ fundatiōe debeat
ibi esse p̄sb̄ deputatus ad missaz quotidie ce-
lebrādā. qz poterit facere celebrari p̄ aliū. nō.
lap. alle. cxvj. z. cxvij.

Beneficiorū pp̄ietas ē illoz ad quos spectat
collatio eorū. vt nō. Inno. de transac. c. sta

Beneficiū si impetrat p̄ non cleri (tuim⁹.
cum tpe impetratiōis nō valet impetratio. si-
militer si p̄sentat nō cleric⁹ p̄ patronū non va-
let p̄sentatio. nō. an. de iurepa. cōsultatiōib⁹
in sc̄do notabili. Quid si tēpore l̄raz patroni
nō erat cleric⁹ sed tpe p̄sentationis ip̄az l̄raz
fuerit cleric⁹ cogitabis? Quid de ordine quē
requirit b̄nificiū an debeat adesse tpe quando
q̄s impetrat vel p̄sentat. vide de p̄b̄. si p̄ cle-
ricis. z de insti. c. j. li. vj. vide plene p̄ an. i. c.
fi. de rescrip. ix. colū.

Beneficia plura an p̄t quis habere sine disp̄-
satione. vide plene p̄ an. z Fr̄a. de zabo. i. cle.
gr̄e. de rescriptis.

Bigam⁹ ver⁹ ē q̄ cū vidua vel corrupta
matrimonii p̄traxit. vel q̄ diuersis tē-
porib⁹ successiue habuerit duas vro-
res z an nō corruptas. qd̄ ē vez q̄n matrimo-
niū tenuit. sec⁹ si de facto vel cū vidua vl̄ cor-
rupta vel cū sc̄da vrozē cōtraxit. qz tūc ē iter-
pretatiue bigam⁹. nō. Ro. p̄clu. ccccxxvij

Bigam⁹ siue sit ver⁹ siue interpretatiu⁹: non p̄t si-
ne disp̄satione ad ordines pmoueri. dispen-
sat aut̄ ep̄s quo ad miores. sed quo ad sacros
sol⁹ papa cū vō bigamo dispensat de potesta-
te absoluta nō de ordinaria. cuz interpretatiuo
autez de ordinaria disp̄sat. nō. Ro. conclu.
ccccxxvij. Qd̄ dictū est ep̄m disp̄sare posse
q̄ ad miores. vez ē fm̄ Hosti. s. Jo. an. z an.
tenēt p̄trariū in. c. sup̄ eo. de bigamis. p̄ tex.
e. ti. c. j. li. vj. vbi etiāz h̄ tenet Fr̄a. vercellen.

Bigam⁹ p̄mot⁹ ad ordines sine disp̄satiōe. re-
cipit caracterē s̄z nō executionē ordinū. z sup̄
tali executionē sol⁹ papa disp̄sat etiā de ordi-
naria p̄tate. nō. Ro. p̄clu. ccccxxij.

Bigam⁹ ē irregulari de iure positiuo. s̄z non ē
iure naturali. nō. Ro. p̄clu. ccccxxvij.

Bona fides p̄sumit̄ eoi⁹ q̄ titul⁹ p̄ba-
tur. vbi aut̄ nō apparet de titulo q̄liter
p̄bef̄ bona fides: vide s̄b̄ vōbo p̄scriptio
s̄z p̄scriptio iuris incorp̄oralis mere realis vi-
delicet fuitutis. z s̄z p̄scriptio iuris incorp̄o-
ralis mixti. Et adūte q̄ vbi bona fides p̄sumi-
tur. h̄ nō sufficit nisi ps̄ deducat z alleget bo-
nā fidem. nō. an. de censu. puenit. iij. carta. v.
circa quartū.

Bonā fidē d̄z habere ille q̄ errat in iure. puta si
habuerit titulū de iure iualidū quē putat va-
lidū. idō tūc p̄cedit p̄scriptio i casib⁹ i q̄b⁹ suf-
ficit sola bona fides: sicut ē de iure canonico i

p̄scriptione q̄ nō est p̄tra ius cōmune. nō. an.
de censu. puenit. in vlt. colū. vide pleni⁹ sub
vōbo p̄scriptio. s̄z p̄scribere volēti.

Brauiū si debeat ei q̄ p̄us ad brauium
applicuit. z equus siue regatio q̄ alios
eq̄s p̄cesserit an illi debeat. vide Bar.
in. l. j. s̄z itē acq̄rim⁹. v. certū. ff. de acq̄rē. pos.
z in. l. j. s̄z q̄sitū de acq̄ quoti. z esti. z Bal. in. l.
q̄ fundū. ff. quēad. serui. amit. z si plures siml̄
ad palliū applicant an illis cōmuniter vel nul-
li palliū debeat. etsi nulli debeat. sed de nouo
curri debeat. an illi soli q̄ simul applicuerunt
vel etiā oēs alij debēt ad cursū admitti. vide
Bal. in p̄hemio. ff. s̄z cuz nos. z ange. in. l.
cū q̄. ff. ad trebellia. z in. l. ex duob⁹ impuberi-
bus. ff. de vul. z pupil. substi.

Brocardū si non valet qd̄ ago vt ago.
nec valet vt p̄t. p̄cedit q̄n peccatur in
causa efficiētī z formali simul. vel in so-
la forma. sec⁹ q̄n peccat in materia vel i causa
efficienti t̄nū. qz tūc valet vt p̄t. nō. an. de offi.
dele. cū sup̄. de app. ex insinuatōe. z d̄ spon.
impu. c. a nobis.

Brocardū q̄n nō possum alteri culpaz obicere
de q̄ lucrū sentio. q̄liter debeat limitari z itel-
ligi vide s̄b̄ vōbo culpa.

Brocardū vinco vincētez te dico vincē te q̄lit̄
itelligat. vide Cy. i. auē. licet. c. d̄ nat̄ ali lib.
z Bar. in. l. de accessionib⁹. ff. de diuer. tēpo.
p̄scrip. z pleni⁹ in. l. claudi⁹ felix. ff. qui po. in
pig. ha. z vide tex. z glo. in. c. aucte. de p̄cel.
p̄ben. li. vj. z Aldra. p̄silio. clxxxv.

Canonice eccle

Canonice eccle
sie cathederal̄ lz p̄b̄dā n̄ habe-
at s̄z expectet. cētes in dignita-
te. z debet interesse electionib⁹
tractatib⁹ p̄silijs z alienatiōib⁹
nō. Ro. p̄clu. ccccxxvij. z vide s̄b̄ vōbo p̄sensu
Canonice eccle cathederalis h̄nt p̄minētiaz et
maioritatē sup̄ alios clericos ciuitatis z dyo-
cesis. z dicunt̄ ps̄ corp̄is eccle z ep̄i. qz ep̄s
ē caput z ip̄i mēbra. z esse canonicū honor est
nō. Ro. p̄clu. cxxxij.

Canonice nō h̄z ius eligendi nisi ei sit assignat⁹
loc⁹ i caplō. nō. an. d̄ cau. pos. c. fi. ix. colū. v.
ex p̄dictis p̄cludit̄. z multi sūt canonici q̄ nō
h̄nt ius eligēdi. nō. Inno. de elec. c. bone.

Canonice an possit eē p̄curator p̄ canōico etiā
sine mādato. vide s̄b̄ vōbo p̄curator. s̄z p̄cura-
tor p̄t esse canonic⁹.

Canonicoz receptio vbi nō ē cert⁹ numer⁹ non
h̄z t̄ps limitatū a iure infra qd̄ fieri debeat s̄z
p̄ superiorē p̄t certuz t̄ps assignari infra qd̄ si
receptores negligētes erāt superior recipiet.
nō. Fre. in tract. pmu. q. xxix.

Canonicus vltfranumerarius sub expectatiōe p̄bende sicut sunt expectatēs apostolici in ecclesia vbi est distinctō p̄bendarū vocant̄ canonici in v̄bis. **N**ec p̄petuo retinet illū canonicatū p̄ papā collatū. imo vacante p̄bēda canonicali intra numerū ⁊ collata expectati. statim cōsequit̄ nouū canonicatū intra numerū. et p̄mus esse desinit ⁊ redit ad papā. no. **R**o. con. clu. ccccxxvj. idē nō. an. de p̄sti. cū in vlti. carta. v. ij. q̄ est differētia. ⁊ in colū. fi.

Canonic⁹ ⁊ p̄benda distincta ⁊ p̄ eo instituta. tantā h̄nt inuicem cōnexitatē ⁊ correspondētiam q̄ ille q̄ assequit̄ p̄bendā canonicalem p̄ p̄sequens assequit̄ canonicatū illū p̄ quo fuerat instituta. p̄pterea dicūt doctores. q̄ si papavtēdo sua p̄tate excellētī dat alicuī canonicatū sup̄ numerū sub expectatiōe p̄bēde et postea p̄benda vacans sibi cōferēt. eō ip̄o intelligitur sibi p̄ p̄sequēs collatus canonicatus q̄ cū p̄benda vacauit. ⁊ alter canonicat⁹ p̄mo p̄ papā collatus desinit. no. **R**o. p̄clu. ccccxlj. idem nō. an. de p̄sti. cū in vlti. carta. v. ij. que est differētia. ⁊ vi. f. sub v̄bo collatiōe p̄bende

Canonicus p̄t de iure recipi in ecclā vltra numerū p̄bendarū q̄ in eadem certe ⁊ distictē sūt no. **R**o. p̄clu. cccxxij.

Canonicus regularis hodie p̄t sine dispensatione ⁊ p̄sensu sui p̄lati p̄fici p̄ ep̄m ecclē parochiali etiā seculari. no. **R**o. cōclu. cclij.

Canonicatu vacante p̄nt plures eligi ad illū canonicatū. fm̄ inno. ⁊ no. **R**o. p̄clu. ccccxxvj. in p̄in.

Canonicus ratōe solius canonicē p̄cipit q̄tidianas distributōes ⁊ p̄cipiat de cōmunit⁹ redditibus ⁊ superexcrecentibus fructib⁹. h̄z etiā mensam grossam. imo etiam oēs fructus vbi nō est distinctio p̄bendarū. qd̄ est verū in canonicō intra numerū. secus si sit extra nūerū. no. **R**o. p̄clu. ccccxxvj. vide. f. s. canonic⁹ supernumerarius.

Canonica p̄t dici beneficiū ecclēsticū. ⁊ appellatiōe canonicē continēt omne b̄nificiū ecclēsticum canonicē obtentū. no. **R**o. p̄clu. ccccxxvj. ⁊ io. an. in. c. f. de elec. lib. vj. sup̄. v̄bo canonicas. in nonella.

Canonica censet̄ mater. ⁊ p̄benda filia. qz ex canonica p̄cedit ⁊ p̄ ea instituta est. no. **R**o. con. clu. ccccxxvj.

Canonicus cui⁹ etatis esse debeat vide sub verbo minor. s. minor. xiiij. annis.

Canonicū appellatiōe an cōp̄bendat̄ cleric⁹ vel ecclā. dic q̄ sic in materia larga ⁊ fauorabili secus in stricta ⁊ odiosa in qua appellatiōe canonicorū nō veniūt clerici. nō. lap. de elec. c. f. li. vj.

Canonicū an ⁊ quādo ⁊ de quibus rebus p̄nt

facere statuta. vi. glo. clarā in. c. ij. de v. sig. et ⁊ qd̄ no. io. an. de p̄sti. cū omēs. in p̄n. ⁊ an. e. ti. cū in. viij. colū. v. nota q̄ canonici.

Canonicū duo si recipiant simpliciter vacante dū taxat vna p̄benda valet receptio ⁊ p̄benda debetur p̄mo recepto. ⁊ si nō cōstet quis p̄mo receptus sit. est locus gratificatiōi. p̄ cap̄m tam de superexcrecentibus fructibus alteri p̄uidebitur. **U**bi aut̄ duo in canonicos recipiūt nō simpliciter sed formaliter exp̄mit q̄ eos recipiunt ad p̄bendā vacantē. ⁊ hoc fit sub diuersis ratōibus. vt qz dicunt recipim⁹ vos in canonicos. ⁊ vob assignam⁹ talem p̄bendā. tūc valet receptio ⁊ nō assignatio. vbi v̄o sub eadez oratiōe ⁊ vnico verborū cōglutino plures recipiunt. puta recipimus vos ad talē p̄bendam ⁊ si cōstat q̄ recipiunt̄ aimo scindēdi eā. non valet receptio. secus si recipiūt aimo p̄stitue di duas p̄bendas. ⁊ hoc cōstat ⁊ redditus sufficiūt p̄ duabus. tūc valet receptio ⁊ assignatio.

Idem si redditus nō sufficiūt. sed tūc age ad integritatem vel de vacantibus v̄ de nō vacantibus si sup̄sunt excrecentes in dubio. si nō cōstat quo aimo recipiūt nō valet receptio de p̄sti. cū. m. v. venio ad scdm. ix. colū. p̄ an.

Canonicus si recipit simpliciter in canonicū nec aliqd̄ dicit̄ de p̄benda vacatura. valet receptio ⁊ debent ei superexcrecentes. q̄bus nō extantibus. debet ei p̄uideri cū se facultas obtulerit. vbi aut̄ recipit in canonicū ⁊ ex interuallo ei p̄mittit̄ vacatura tūc valet receptio. sed nō vacature p̄missio. **I**dem quādo eodez instanti sed sub diuersa verborū p̄ceptōe ⁊ oratiōe quis recipit in canonicū ⁊ p̄mittit̄ sibi vacatura eo animo vt sit statim canonicus ⁊ postea tpe vacature habeat p̄bendā. **U**bi autē eodem instanti sub diuersa oratiōe verborum fit receptio ⁊ p̄missio vacature. effectus tamē vtriusq̄ cōferēt in temp⁹ vacature quia intendunt receptū nō esse canonicū statim sed h̄re solam p̄bendam ⁊ canonicatū ⁊ p̄bendam tēpore vacature. tunc nō valet receptio nec vacature p̄missio attenda vnitate effectus in tpe simultaneo. **I**dem ⁊ fortius vbi fit receptio ⁊ vacature sponso sub eadem oratiōe s̄ effect⁹ conferēt in diuersum tpus. quia recipit vt statim sit canonicus ⁊ habeat p̄bendam solū p̄ximo vacaturam. tunc inno. variat̄ p̄mo dic̄ nō valere receptiōnem nec vacature p̄missionem attenda potius sepatōe effectus q̄ cōiunctiōe verborū. vt no. an. de cōsti. cū. in. v. venio ad tertū. xvj. colū.

Canonicorū ⁊ p̄bendarū numerus si est in ecclesia certus ⁊ determinatus. tunc licet fruct⁹ superexcrecant. sola superexcrecentia nō rumpit̄ numerus p̄bendarū nec etiā canonicorū

est tñ in potentia recipiendi et ex debito rumpi deberet. tamen si canonici non rumpant nec eis mandatur quod aliquem ultra numerum in canonice recipiant non est ruptus numerus. et superexcrecentes redditus debent assignari in utilitatem ecclesie. licet inno. compof. et hosti. dicant quod sola superexcrecentia rumpat numerum prebendarum. ubi autem aliqui canonici sunt ultra numerum recepti et super sunt redditus excrecentes. non tamen est deventum ad creatioem novarum prebendarum. tunc licet sit ruptus numerus canonicorum non tamen numerus prebendarum. sed est in potentia rumpendi antequam assignentur et compelli possint ad assignandum superexcrecentes prebendas. Creatis autem et assignatis istis prebendis. rumpitur numerus canonicorum non tamen prebendarum sed augmentatur. Sed non rumpitur determinatio antiquarum prebendarum. hoc est dicere quod non remanet ruptus numerus sed bene augmentatus. et consequenter ecclesia remanet numerata quo ad prebendas. pluribus autem canonicis ultra numerum receptis si superfluum fructus excrecentes sufficientes pro una prebenda duntaxat. ruptus est numerus canonicorum sed non prebendarum. est tamen in potestate et debito rumpendi pro uno tantum. et fructus excrecentes debent assignari primo recepto. si non apparet quis primo receptus sit debent communiter dividi inter omnes. ubi vero plures ultra numerum sint recepti et voluntate ipsorum creati sint de novo quantum ad prebendam. tunc licet communis opinio videatur velle quod sit ruptus numerus prebendarum. verius est quod non sit ruptus sed augmentatus. Ex his apparet quod facilius rumpitur numerus canonicorum quam prebendarum. quia receptio unius canonici ultra numerum canonicorum rumpit numerum canonicorum. sed non creatio prebende ultra numerum. ut non. an. de preb. cum. m. v. venio ad quartum. xviii. colum. An autem in casibus predictis valeat impetratio in ecclesia non facta mentione de numero. ibi vide. et sub verbo gratia. §. gratia impetrata in ecclesia numerata. secus autem quando ecclesia non est numerata ex consuetudine secus ex statuto. sic non. io. an. de preb. ex parte super verbo consuetudinem.

Canonicus supernumerarius si est in canonicorum receptus et ibi non est consuetudo de installando canonicos. habet vocem in capitulo et omnia iura canonice nisi aliud haberet consuetudo que in hoc servanda est. licet hosti. dicat quod talis consuetudo non valet. ubi vero est consuetudo in ecclesia de installando. tunc ante installationem non habet vocem. post installationem vero habet vocem secundum naturam loci in quo installatur. nam si assignatur ei locus in capitulo intererit electioibus et

aliis que ad capitulum spectant. si assignatus est ei locus in choro. habebit locum in choro legendi et cantandi secundum ordinem suum et omnia alia que ad chorum pertinent et consuetudo in contrarium non valeret secundum hosti. ut non. an. de preb. c. cum. m. ultima carta. §. quero an ibi.

Canonicus supernumerarius debet habere quotidianas distribuciones si receptus est propria auctoritate et voluntate capituli. secus si ex necessitate de mandato superioris receptus sit in prebenda vacante. secus si non sit receptus in prebenda quia nedum aliqua vacavit secundum inno. quod non placet io. cal. qui vult quod eisdem quod quis esset creatus canonicus quod ei debent distribuciones et alia iura canonice. dicunt considerandum esse quantum litera papa mandata recipi. si mandatur ut simpliciter recipiat in canonicum. verum est dictum inno. sed si mandatur quod recipiat in canonicum cum plenitudine iuris canonice. est vera opinio io. cal. ut non. an. de preb. cum. m. ultima colum. Sed Rota dicit quod ex consuetudine approbata curie talis canonicus non debet habere distribuciones predictas. ut ibi non. et vide §. canonicus ratione.

Canonicus cui est collata prebenda non dum tamen habuit possessionem. an habeat vocem in capitulo. et si non voce an valeat electio. compof. dicit quod est vocandus aliter poterit electio cassari propter contemptum. archi. tenet tale non installatum non debere vocari cum non habeat possessionem iuris sibi collati. et eligere est fructus possessionis non proprietatis. an. dicit quod opinio compof. est vera. quia id quod dicitur verum dominum non habere vocem. est verum quando alius est in possessione et bona fide. sed ubi possessio est vacans eius est vox qui habet ius proprietatis. secundum inno. vel dic secundum an. quod opinio archi. est vera. quia ex quo moritur canonicus. possessio iuris eligendi extinguitur et ius eligendi. et quasi possessio restringitur ad alios canonicos. et sic episcopi soli de sunt in possessione contra prebendam. ut non. an. in. c. cum. m. de preb. penul. colum. §. tertius casus.

Appellatus. vide diligenter in verbo gratia. §. gratia pro quem fit quis et c.

Capitulum sunt partes et membra corporis episcopi. et ideo vacante sede vere vel ficte spectat ad capitulum iure communi administratio temporalium et spiritualium. no. Ro. conclus. ccc. et vide sub verbo prebenda. et in verbo universitas. §. universitas vel collegium.

Capituli appellatione non venit prebenda. no. lap. de preb. c. si. li. vj. vide glo. in de. ut hi qui dicitur et quali. super verbo in eisdem.

Capitulum non succedit sede vacante in his que sunt voluntarie iurisdictionis. no. Ro. conclus. cccxxx. et cccxix. Ideo non potest beneficia con-

ferre. potest tamē p̄sentatos instituē. no. glo. de p̄ben. cum nullis. §. cū autē. li. vj. Itē p̄t beneficia deuoluta cōferre. no. io. an. de elec. q̄q̄. li. vj. In quibus autē alijs succedat ⁊ in quibus non. vide plene p̄ petrū mo. in. c. j. de maio. ⁊ obe. li. vj.

Capitulum vacante sede potest electos confirmare. p̄sentatos instituere. ⁊ quem ex causa beneficio puare. ⁊ alia que sunt iurisdicōis necessarie exercere. ⁊ idō potest admittere resignatōem beneficij nō solum spectantis ad collationē sed etiam institutōnem episcopi defuncti. quia resignatio necessario debet fieri i manibus eius ad quem p̄tinet institutio ⁊ destitutio. no. Ro. p̄clu. c. c. lxxij.

Capitulum sede vacante potest resignationem beneficiorū admittere ⁊ ea conferre. ⁊ p̄sequēter potest p̄ mutantibus beneficia auctoritatē p̄stare nisi quādo collatio ad solum episcopū p̄tinet sine capitulo. q̄ tunc capitulū non succedit in potestatem cōferendi. no. fre. in trac. p̄muta. q. xxvj. succedit tamē in potestātē autorizandi p̄mutationes quādo collatio p̄tinet ad alium q̄ ad episcopū. quia talis auctoritas est de iuri sditōne episcopali. vt no. glo. in cle. j. de reruz p̄muta. in qua iurisdicōe capitulū succedit. ⁊ ita vult quedam additio posita in d. q. xxvj. Sed aduerte q̄ glo. in. d. cle. j. tenet q̄ capitulum vacante sede nō potest auctoritatem p̄stare p̄mutationi quādo collatio p̄tinet ad solū episcopū cum capitulū conferre nō potest. sed cōtrariū dicit domi. de sanc. gemy. in additōe p̄dicta. ea ratōne. quia collatō que fit p̄mutantibus fit de necessitate. vt dicitur. in. d. cle. j. ⁊ sic cum sit necessarie iurisdicōis capitulū potest cōferre. vt no. §. p̄rio

Potest tamen huic ratōni responderi q̄ licet post factam ⁊ admissam resignatōem collatio sit necessaria. tamē admittere resignatōem ex causa p̄mutatōnis est volūtarie iurisdicōnis cum p̄mutatio sit p̄hibita nisi ex causa illā superior admittat. vt no. in. c. quesitū. de reruz p̄mutatōe.

Capitulum licet succedat episcopo in potestatem cōferendi beneficia ad collatōnem episcopi iure p̄prio spectantia que episcopus cōferre neglexit. tamē nunq̄ succedit in potestates cōferendi beneficia ad collatōnez episcopi iure deuoluto spectantia. no. Ro. p̄clu. c. c. c. j.

Capitulum licet p̄lato defuncto excommunicato vel suspensio possit beneficia cōferre fm distinctōnem. c. j. ne. se. va. li. vj. ⁊ etiaz iurisdicōnalia exercere. vt in. c. j. de maio. ⁊ obed. e. li. Tamen p̄lato absente licet in remotis nō poterit capitulū p̄dicta ministrare nisi p̄latul esset captus. vt in. c. si episcopus de sup. neg.

p̄la. e. li. ⁊ nisi in casu vbi solum consiliū p̄lati requirendū esset. vt in. d. c. j. in fi. ne. se. va. ⁊ ibi vide la. q̄ tenet cōtrarium.

Capitulum vel collegiū quis debeat cōvocare vide sub v̄bo vniuersitas vel collegiū. §. vniuersitas.

Carcerari nemo potest p̄ debito ciuili. nisi p̄us facta executōne reperiat non soluendo. vt no. bar. §. qui bo. ce. pos. l. j. ⁊ ff. de suspe. tuto. l. tutor. §. tutor. ⁊ nisi d̄bitor sit p̄ illo debito cōdemnatus. vel nisi d̄bitum sit fiscale ⁊ d̄bitor in cōtumacia p̄sistat. vt no. bar. in. l. sacrilegi. §. ff. ad. l. iuli. pecu. vbi plene videas. sed glo. hosti. io. an. ⁊ an. in. c. ij. de pigno. dicunt p̄ debito ciuili p̄ quo cōstat quem posse carcerari nisi bonis cedat. vide sub v̄bo d̄bitor. §. d̄bitor non iuuat. ⁊ vide sub v̄bo fuga.

Carcerari nō potest p̄ debito ciuili aduocatus siue doctor siue licenciatus in legib⁹ aut i p̄b̄lica aut eorū filij. sed nepotes illo p̄uilegio nō gaudent. p̄dicta limita nisi d̄bitum ciuile descendat ex crimine. vel dolus d̄bitoris arguitur. vel nisi cōsuetudo sit in cōtrarium que de cennio p̄scribitur. no. mathe. in. c. odard⁹ de solu. ⁊ de aduocato no. bal. in. l. miles. in p̄i. ff. de re iudicata.

Carcerari nō potest femina p̄ debito ciuili. sicut nec clericus nisi d̄bitum descendat ex crimine vel dolus d̄bitoris arguat. vel nisi in contrariū sit cōsuetudo que decennio p̄scribitur. vt no. mathe. de solut. c. odardus. ⁊ de clerico no. bar. in. l. miles. in p̄n. ff. de re iudi. vide sub v̄bo d̄bitor. §. d̄bitor non iuuat. ⁊ vide quo ad clericum sub v̄bo clericus. §. clericus si p̄ debito. ⁊ quod no. io. an. de sen. excō. si clericus. li. vj. sup. v̄bo excessus i nouel. ⁊ e. ti. c. vt fame. sup. v̄bo ⁊ quorū.

Carcerari an potest d̄bitor postq̄ bonis cessit vide sub verbo d̄bitor. §. d̄bitor non iuuat. **C**arcerari potest scriptor ⁊ p̄cise compelli vt quod p̄misit scribere scribat. quādo p̄sone industria est electa. quod in dubio p̄sumitur. no. an. in. c. ij. de pigno.

Carcerari potest quis vigore statuti etiā in causa quo de iure cōmuni non posset. licet dy. dicat q̄ tale statutū non valet. no. bar. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. ticio centū. §. ticio centū relicta. **C**arcerare an possit iudex ecclesiasticus ⁊ p̄latus clericū sibi subiectuz. vide de offi. ordina. cum episcopus. li. vj. ⁊ de sen. excō. si clericus e. li. ⁊ e. ti. vt fame. ⁊ quod ibi no. io. an. in. d. c. si clericos. in nouel. ⁊ vide lap. alle. xxij.

Cardinali ⁊ legato creditur de his que coram eo agunt. no. inno. de accu. c. u. j.

dilectus. et vide per eundem de offi. dele. cum iure in glo. j. **A**rchi. idem dicit. viij. q. iij. c. talia. et lxxvij. di. nobilissimus in addi. potest dici. de gestis autem coram alio non creditur ei si tangunt preiudicium tertij. secus si nulli sit preiudicium ut notat archidiaconus in di. capi. nobilissimus in additi. dicas quod ut no. gl. d. senten. exco. c. sicut. **F**o. an. dicit quod solo verbo cardinalis legati creditur de legato in his que non requirunt speciale commissionem. in alijs secus. ut ipse no. **F**m hosti. in. c. j. de offi. dele. li. vj. in nouel. super glo. tria genera. et ibi ponit rationem differentie. sed contrarium no. io. an. **F**m eundem hosti. in. c. ad eminentiam. de sen. excom. ubi dicit credendum cardinali etiam in requiruntibus specialem commissionem. **A**libi dicit io. an. **F**m eundem hosti quod creditur cardinali **F**m consuetudine curie. secus de rigore ut ipse no. de ap. constitutis. ij. sup. verbo cardinalis. spe. dicit quod indistincte cardinali creditur etiam in requiruntibus specialem commissionem. **C**onstitutum tamen quod in actu per eum gesto is cuius geritur inferi faciat tenorem sue potestatis in ti. delegato. **S**upest. **N**. quid si delegati iuris dictione. sed in ti. de testi. **S**. j. **N**. quid si advocatus. dicit quod de rigore non creditur ei. **A**n. **D**butrio dicit quod legatus de latere potest officium legationis sine litteris exercere. et super hoc quod sit legatus potest litteras testimoniales dare ut ipse no. de testi. in inte. cum ex litteris. **N**. q. ro factum. **A**libi dicit idem an. quod cardinali non creditur de gestis a papa in quantum tangunt preiudicium tertij. **S**i autem asserit aliquid sibi commissum a papa vive vocis oraculo. et hoc littera attestatur non simplici verbo. tunc creditur ei ut alteri scribenti. **E**t concludit quod cardinali creditur in his que attestatur scripto et que sunt levis preiudicij licet eius sigillum sit ignotum. dum tamen cesset surreptio et quod attestatur sit verisimile. si vero sigillum sit cognitum et attestatur verbo de potestate sua creditur ei quo ad omnia que transfunduntur in potestate de iure communi dummodo sit notus. sed non creditur quo ad illa que non transfunduntur sine speciali commissione. si autem attestatur de gestis coram se non creditur ei de rigore iuris. sed de consuetudine curie secus. et quod dicitur de rigore non creditur. intellige indistincte quando attestatur verbo. sed si scripto. creditur ei putatur creditur litteris simpliciter placati et non aliter nisi quod pigui est eius testimonium vel propter eius dignitatem ita no. an. in. c. quod sup. his. de fide instru.

Cardinales an vacante sede succedant in iurisdictione pape. vide glo. de scisma. c. j. li. vj.

Cardinales an habeant ius episcopale in suis ecclesijs. vide per. mo. j. c. j. de maio. et obe. li. vj

super glo. j. et per alios in clem. ne romani. de electi.

Cardinales non includuntur super generali excommunicatione quorumcumque. nisi de eis fiat mentio specialis licet episcopi includantur **F**m **A**nno. licet per. more contra in. c. j. de scisma. li. vj. per io. mo. facit quod no. io. an. de sen. excom. quia piculosum. li. vj. in glo. ij. in nouel.

Cardinalis dignitas hodie maior est qualibet alia dignitate. quia ipsi simul omnes cum papa iudicant et non possunt ab alio quam a papa et suis collegis iudicari. ut no. io. an. de pben. c. dilectus. j. in pnci. imo nec potest papa aliquid arduum facere sine eis. **F**m io mo. in. c. sup. eo de here. li. vj. licet io. an. ibi in nouel. de h. dubitet. **H**osti. dicit quod parum aut nichil potest papa sine consilio cardinalium facere. ut recitat io. an. in. c. antiqua de privilegio. **E**x hoc sequitur quia ubi fit mentio de dignitate non continetur dignitas cardinalatus. quia nec dignitas episcopalis continetur nisi de ea expressa mentio fiat. ut no. io. an. de concess. pben. c. dilectus. ratio est quia dignitas episcopalis non est dignitas sed culmen dignitatis. ut no. glo. in. c. j. de privilegio. li. vj. ergo multo fortius in dignitate cardinalatus. quia maior est episcopali et qualibet alia. **E**t est advertendum quod cum sit necesse de tali dignitate expressam et specialem facere mentionem. verba generalia vel etiam specialia puta quecumque sit dignitas non sufficerent. per ea que no. io. an. in. c. quia piculosus. de senten. exco. li. vj. in nouel. et etiam videtur quod non sufficerent verba generalia licet adderet clausula etiam si de dignitate esset fienda mentio specialis. per ea que no. cy. in. l. j. **E**t quando imper. inter pu. et vi. vide sub verbo dignitas. **S**. dignitas appellatio.

Cardinales an faciunt collegium. dic quod sic. ut no. ioh. an. de iudi. c. ad liberandum. in glo. non contra.

Cardinales presbyteri et diaconi non tenentur iurare obedientiam pape. sed cardinales episcopi sic. et rationem differentie ponit io. an. in. c. antiqua. de privilegijs.

Cassatur quod nullum est. sed intellige quod cassatur de facto quatenus de facto processit. et proprie dicitur cassari quod de iure non valet. ut lite non contestens. et ibi no. glo. sup. verbo cassamus. et in. c. per venerabile. sup. verbo. non servat. qui filij sunt legitimi.

Connullatio quid sit. vide in. l. ea est natura. ff. de re. iuris.

Causa cessante cessare debet et effectus. per an. in. c. post translationem. de renun. viij. colum. **N**. oppono. et de ap. c. cum cessante. et vi.

de sub verbo ciuilib. per totuz. spūalis. p totū vide etiā plene p bar. in l. ij. §. ticio. ff. d. dōa. **C**ausa que dicat finalis vel impulsua. et an in dubio psumat finalis vel impulsua. vide an. de renū. c. post translationez. ix. colum. v. sed quero.

Causa quādo dicat pendēs vel cepta. vide s̄b verbo. lis. in p̄nci.

Causa limitata limitatum pducit effectū. ff. de itin. actuz. p̄ua. l. j. §. si quis hoc. vide sub v̄bo. limita.

Causa que dicat magna siue grauis. et que parua siue leuis. vide bar. in l. admonendi. de iur. iur. colū. antep̄nt. in fine.

Quesimus. quid operet̄ hoc verbum in l. positum. an inducat nouam dispositionem vel declarat antiquā. vide glo. in clemen. j. de cōces. p̄ben.

Quesus prestatio quādoq; arguit subiectōez quādoq; exemptionem quando q̄ ē signū prestatiōis. no. an. de cau. possessionis. c. si. ij. colū. v. venio ad quedam p̄x. colū. v. nunc autē restat.

Quesio actōis an requirat q̄ actōi denunciet̄ vt impediatur soluere cedenti et qualiter singulariter limitetur. dicit l. ij. c. de noua. vide bal. c. quādo puo. non est nece. l. j. vlti. colū. et bartho. in l. facta. §. si heres. ff. ad trebel.

Cessionario nocet sententia lata contra cedentem et transactio facta cum eodem quādo an cessionem erat lis contestata contra debitorē. no. bar. ff. ad trebel. l. facta. §. si heres. sec⁹ si ante cessionem nō erat lis contest. no. bal. c. q̄ puo. non est ne. l. j. vlti. colū.

Cessione facta vtrum pactum vel transactio p debitorē cum cedente noceat cessionario. dic q̄ si cessio ad cōmodum cessionarij facta fuit et debitor sciuit cessionem. qualitercunq; sciuerit non p̄iudicat. secus si ignorauit. vbi autē cessio fit ad cōmodū cedētis. tunc p̄iudicat. nisi interueniat alterum de tribus positū. in l. ij. c. de noua. vt no. bar. in l. si cum emptore ff. de pac. et ff. ad trebel. l. facta. §. si heres. et cy. in l. ij. in fi. denouatio.

Cedi potest actio iudicati et officium iudicis p executionē sententie. ff. famili. hircul. l. si heres. §. vel inductio vel iudicio.

Cedi potest actio iniuriarū no. bar. ff. de iniur. l. iniuriarū. in fi.

Cedi pōt ius vsufructus. no. bar. ff. ad trebel. l. qui ita. in p̄n.

Cedi non potest ius petendi restitutōez ex fidei cōmisso. no. bar. ff. de v̄bo. ob. l. si stipulatus fuerim. in p̄n. et ad trebel. l. qui ita. in p̄n. et l. restituta. in p̄n. et est tex. in l. si mulier. §. ex af

el. ff. de iure dō. vide p bal. in l. ij. c. de pacti. et p̄missa videtur q̄ ne heres potest cedere ius adeundi hereditatem.

Cedi an possit quod nō est transmissibile ad heredes. vide bar. de iniur. l. iniuriarū. ij. et de verbo. obli. l. si stipulatus fuerim. in p̄n. et ff. de adminif. tu. l. ex pluribus. et d̄ lega. j. l. si sit. §. si. als est lex. si quis ita et c.

Cedi potest realis actio id ē rei vindicatio etiā p non possidentem. et dubitat̄ an p talem possessionem transferat̄ dominiū. an aut cessionarius potest agere rei vindicatōne ex iure sibi cesso. dic s̄m io. an. q̄ sic contra possidentem sed contra non possidentem distinguit. aut ceditur actio competens. et nihil agitur. aut cōpetitura. et tunc valet. et intentabit̄ quādo ille alius ceperit possidere. no. Ro. cōclu. clxxiij. et vide omnino tex. et glo. in l. fi. c. de here. v̄l actio. vendi. et glo. ij. in l. plane. ff. fami. hirc. et quod no. cy. in l. j. c. de alie. mut. iu. causa fac. et vide sub v̄bo libellus. §. libellus in rei vindicatōe.

Cessionario non obstat exceptio banni vel ex cōmunicatiōis que obstatat cedenti. vide s̄b v̄bo. exceptio. §. exceptio banni.

Cedens bonis an libere et an carcerari possit. et an alimēta deducere possit. vide sub verbo debitor. in p̄n. §. j. et ij.

Cessio actōis p̄sumitur simulata quādo fit p quantitate pecunie vel re alia quā cedens p̄tetur se recepisse. et non apparet de reali traditiōne. quo casu licet confessio noceat confitenti tamē non nocet tertio cōtra quem agitur ex cessione. no. bar. qui dicit se pluries consuluit se in l. p̄ diuersas. c. mandati. quod est verū s̄m p̄nico. de mataf. et bal. quādo p̄cium fuit minus iustum. als secus. vt no. per eos. in d. l. p̄ diuersas. fatetur tamen q̄ si p̄cium fuit p parte donatū. tunc in p̄iudiciū tertij nō valet nec p parte donata nec p parte confessata. si non apparet de solutione aliter q̄ p cōfessōez vt ip̄e no. in l. ij. c. nelite pen.

Cessio p̄sumitur simulata si est facta p miori p̄cio q̄ res valeat. vnde non valet nisi p p̄cio quod est datum. et idem quādo p parte donatur et p parte venditur. quia nec tunc valet p parte donata sed duntaxat p parte vendita quia p̄cium datum est. sed si in totū fiat cessio ex causa donatiōis valet nisi fiat potentiori. vt no. inno. et io. an. et an. in c. ex parte. d̄ alie. mu. iudi. cau. fac. et idē tenet bar. et bal. in d. l. p̄ diuersas.

Querum. hec dictio est cōiunctio copulatiua orationū nō dictionū. quāq; tamē ponit̄ aduersatiue. no. an. de cōha. de. v̄stra. ij. colū. in p̄n.

Citatio p̄ma debz fieri de p̄sona p̄ncipali. nō de eius p̄curatore. iō si p̄curator licet citatus nō cōpareat. nō pōt cōtra dñm p̄cedi in vim citatōis ad ea que sunt magni & pleni p̄iudicij. sed ad ea que sunt levis p̄iudicij. nec ad p̄muz decretū p̄cedi potest. no. bar. in. l. q̄uis. de dam. infect. & idem no. an. de do. & p̄tu. causam. & vide. f. citari non oportet p̄ncipalem.

Citatio p̄ma p̄sonaliter debet fieri nō ad domū si citatus potest repiri. quādo autē dicatur nō posse repiri. vide an. in. d. c. causam. & bar. in. l. iij. §. p̄tor. de dam. infec. Hosti. dicit q̄ non dicit repiri q̄n est extra p̄uinciam. inno. dicit q̄n est extra ciuitatē. & hoc tenet nisi causa celeritatem desideret. qz tunc sufficit q̄ sit absēs a iudicio vt possit citari ad domū. & p̄dicta refert. an. in. d. c. causam.

Citatio ad domū ad sententiā audiendā valet si citatus semel in causa fuit p̄sonaliter apprehensus. vel si semel comparuit & in iudicio sistere p̄misit. no. Ro. p̄clu. xlvi.

Citatio ad domū non valet q̄tuz ad testes recipiendos. vide Ro. p̄clu. xlvi. & in cle. j. super v̄bo p̄sonalif. d. iudi. & plene disputat io. an. in regula p̄sumif. de mercuri. & q̄n valet citatio ad domū & q̄n non. vide an. in. c. causaz. de do. & p̄tu. & in. c. fi. de eo qui mit. in possess. & bar. in. l. iij. §. p̄tor. de dam. infect. & quando citatio fit ad domū. dz intelligi de domo i qua habitat ip̄e tpe citatōnis licet alibi maiori tpe anni habitauit. no. an. in. d. c. causam.

Citare sufficit clericū in loco b̄nificij in quo residere tenet & in ecclā cathedrali licet p̄sonalif non comprehendat. qz ecclā cathedralis succedit loco domicilij. no. Ro. p̄clu. lxxix. **A**libi dicit q̄ quādo cōmittitur citatio in partib⁹ nisi fiat diligentia p̄ inquirendo p̄sonam citandam in loco domicilij. licet fiat citatio in loco beneficij de quo agit & etiā in ecclā cathedrali non sufficit. etiam si aliquis asserens se p̄curatorem citandi dicat citandū fore absentē & petat vt recipiat copiam citatōis. nisi de suo mandato legitime constet. no. Ro. conclu. ccxxiiij.

Citatio p̄dictum est exorbitans a iure cōi. iō stricte dz intelligi in suis terminis & formis a iure p̄missis. no. Ro. cōclu. ccclij.

Citatus p̄ edictū habet perinde ac si citatus esset p̄sonaliter. si tñ non cōparet nō dicit verus contumax sed fict⁹. no. Ro. p̄clu. ccclix. **P**redicta tñ intellige quo ad p̄cessum cause. sed q̄ ad excōmunicatōz nō sufficit citatio p̄ edictū nisi fiat p̄ audientia cōtradictarū. no. Ro. cōclu. ccclij.

Citatio q̄n cōmittit fieri p̄ edictū in romana cu

ria & extra. q̄q̄ ip̄a citatio legalē in audientia cōtradictarū & affigat in valuis palatij et ecclesie maioris vbi est curia. nō sufficit s; oportet q̄ etiā legalē & publice in locis circūvicis in p̄ribus in q̄bus mandat citari & affigat valuis illozū locozū. nec sufficit in vno tñ ip̄ozū locozū fieri. nec etiā sufficit affixio copie. sed oportet q̄ affigat ip̄a l̄ra original citatōis que debet stare affixa p̄ aliquas horas. no. Rotā conclu. ccxix.

Citatio p̄ edictū in curia dz fieri in valuis ecclesie maioris die feriata cū tñ nō teneat audientia contradictarū que dieb⁹ feriatas nō tenetur. & tunc succedat ecclā loco audientie predictę. no. Ro. conclu. ccclij.

Citatus ad videndū admitti articulos probandos in curia & extra. dz etiā citari in partib⁹ vbi fit remissio quādo testes ibi p̄ducūt & iurant. & si pars citāda ibi n̄ est nec habeat domiciliū citabit p̄ edictum & req̄renē p̄curatores & aic. no. Ro. conclu. x.

Citatus ad videndū decerni remissionē ad partes p̄ iuribus extrahēdis & in publicā formā dandis. dz nihilomin⁹ citari in partib⁹ q̄n iura extrahēt & publicabūt. no. Ro. p̄clu. x.

Citatio p̄ audientia contradictarū fit p̄tra absentem. facta p̄s fide de absentia. no. Ro. cōclu. cxxv.

Citat⁹ specialif ad vnū actū & generalif ad reliquos act⁹ vsq; ad sniam inclusiue. pōt contra eum sine alia citatōe p̄cedi vsq; ad sententiā. qd est verum q̄n iudiciuz est in loco remoto a dyocesi citati. secus si iudiciuz ageret in citati domicilio. **I**tem sec⁹ q̄n agit in loco remoto. & citatus cōparuit se p̄ se vel p̄ p̄curatorem. qz tunc ad reliq; actus citari dz ex quo p̄sens est ip̄e vel p̄curator. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. de cita. §. viso. & itē licet. & addit an. fm fre. de sentis q̄ etiā si nō cōparuit ip̄m non ardat dicta citatio general. nisi ad p̄mū actū qui imminet post litis p̄testationē. vt no. an. d. of fi. dele. cōsulu. in fi. vide. f. §. primo.

Citatus ad certū terminum vel certum actū et generalif ad p̄cedendum in causa vsq; ad sententiā inclusiue. si non comparet potest cōtra eū vt cōtumacem p̄cedi p̄ audientiam p̄tradictarū. no. Ro. cōclu. cccxxxviiij.

Citatio tamē que tunc fit p̄ audientia contradictarum est magis ex vrb̄anitate q̄ ex necessitate quādo ex speciali cōmissione citat⁹ q̄s ad totam causam. no. Ro. conclu. xc. **E**t dicta citatio p̄ audientia cōtradictarū habet locū etiā si actor in termino p̄me citatōnis nō comparuit. licet etiā neutro comparēte fuit circūductum edictū quo ad actum in illo p̄mo termino fiendum. tamen postea potest de nouo

ad illum actū et ad alios pcedi p audientiam actore postea cōparente. no. Ro. conclu. ccc. xxxviiij. quod pcedit tam in citatōne iuris q̄ hoīs. vt no. Ro. ꝑclu. cxxviiij. vide. s. s. p̄.

Citatus in causa beneficiāli si non cōparet potest contra ip̄m absentem pcedi p audientiam contradictariū vsq; ad sententiā inclusiue. qđ intellige ex iure competenti actori temp̄e ob/ tente cōmissionis. sed si vellet vti nouo iure q̄ sito post litem motam vt quia lite pendēte impetrauit gratiaz in forma si neutri. tūc oportet q; aduersario dicta gratia intimetur. secus si pcuratorem misit. tamen ille habebit inducias ad dñm cōsulendū siue de nouo citef p audientia. no. Ro. conclu. cccviiij.

Citatus ad curiam legitime si nō comparet potest contra eum absentem impetrari cōmissio q; contra ip̄m pcedatur p audientia sola facti veritate inspecta et terminis non seruatis. nec est necesse q; sibi dicta cōmissio intimetur. no. Ro. conclu. iij.

Citatio noua an requiraf aliter q̄ p audientiaz quando appellans vel appellatus vult procedere in negotio pncipali post desertionem appellatōis a grauamine. vide sub verbo appellatio. s. appellatio extrajudicialis a gūamie.

Citari non potest p audientiam ad causaz desertionis pncipaliter commissam ille q; ad sedem apostolicam appellauit. et causam appellatōis committi non fecit. no. Ro. conclu. cccv. Et si contra eum absentem p audientia pcedatur. processus non valet. no. Ro. ꝑclu. cccvj.

Citatio p audientiam potest fieri ad instantia actoris contra omnes quorū interest mortuo reo et possessore. no. Ro. conclu. cxi. Et ad instantiam rei vt absoluatur ab obseruatione iudicij actore contumace ad litem contestatam. no. Ro. cōclu. lxxvj.

Citari potest actor p audientiam vsq; ad diffinitiuam inclusiue quādo post decretam citatōem in partibus cōtra reum recessit de curia nullo dimisso pcuratore. licet nō constet citationem decretam fuisse executam. sufficit em̄ q; ex parte rei pducatur post decretam citationem sufficiens pcuratorū ad causam. q̄a ex hoc psumitur citatio executā. nisi procuratorum statim post decretam citatōnez et recessum actoris fuisset pductum. quo casu debet iudex aliquatū supsedere et aduentū actoris expectare. no. Ro. cōclu. cclxxxij.

Citari non potest p audientiam ille quez executor citatōis specialit̄ citauit. et psonaliter apprehendit vigore general̄ clausule in decreto citatōis apposite de citādo omēs interesse putantes. no. Ro. conclu. cccvj.

Citatio si est decreta cōtra aliquos legitie licet non sit executā in omnibus locis in quib; mā datur sed in quibusdam tantū. si tamen illi omnes contra quos citatio fuit decreta constituerunt pcuratores ad causam illam psequēdā psumūt habuisse certā noticiā citatōis it̄m q; contra omnes legitime et psonaliter citatos pcedi potest. no. Ro. conclu. cclxj. et cclxij.

Citatus legitime in partibus si non compareat licet habeat procuratorem in curia cum mandato qui mandatum non producit potest contra ip̄m pncipalem pcedi p audientia contradictarum. vt no. Ro. conclu. cclxij.

Citari potest per audientiam appellans cuius appellatio reperitur auditori commissā etiam ad instantiam non habentis mādatum. quia auditor etiam sine commissione habebat iurisdictionem habitu. no. Ro. conclu. cccxj. Secus ergo si fuisset commissā alteri non habenti als iurisdictionē ad instantia falli pcuratoris. Citari potest p audientiam ad videndū se reintrudi in excommunicatōnem ille qui ab excommunicatōne licet male fuerit absolutus. no. ro. conclu. cclxxxij.

Citatio non potest fieri a iudice absq; parti petitione. ideo in citationibus dicif ad petitionem talis. in dubio tamen si apparet citatōis cōmissionem et relatōnem scriptam psumitur requisitōem pcessisse quia psumūtur omnia solenniter acta. no. an. de iudi. c. j. s. nota tertio practica.

Citatio si apparet facta p nuncium licet nō appareat de commissione. psumitur commissio pcessisse. fm̄ Gui. sed bar. dicit contrariuz qz hec est solennitas que preuenit actum. no. an. de iudi. c. j. s. examinemus. vide omnino s̄ verbo nuncius. s. pmo nūcio referenti.

Citatio facta p publicum nunciū iuratū valet licet non sit pprius nuncius iudicis. no. Ro. conclu. ccc.

Citatio potest cōmitti notario. ip̄e tamen non potest scribere relatōnem ppriam sue citatōis licet spe. dixit q; eius scripture credatur. no. an. de iudi. c. j. s. examinemus.

Citatōis actus et executōis officij an pōt cōmitti pti p iudicē. vide an. de iudi. c. j. s. nō lito practica. dic q; pōt cōmitti s; adūlari? non artat̄ credē citanti nisi habeat lras publicas iudicis. adūte tñ q; pti asserēti se citasse nō creditur adūsa pte negāte nisi alif pbet. qz non d; eē testi in cā ppa. vt no. an. de iudi. c. j. s. examinemus. bar. etiā dic q; q̄libz pōt pstrui nunci? in cā ppa. vt ip̄e no. in l. j. ff. de fui. fu. et in l. eū q; s. si epla. ff. de fur. l. iuste possidet. ff. de acqui. posses.

Citatio licet regularit̄ fieri non potest p partes

absq; speciali licentia iudicis. hoc tamē fallit in debitore fugiente quem potest creditor auctoritate propria realit̄ citare p̄ capturā nō verbaliter ad p̄ueniendum iurisdictionem. qz citatio in p̄ueniendo exigit̄ legitima. Itē fallit in reperto capto in flagranti crimine. imo et in q̄libet delinquente qui potest capi a quolibz vt ducatur ad iudicem. fallit etiam in citatōe appellatōnis extraiudicialis quam potest quis propria auctoritate facere cum causa. no. an. de iudi. c. j. v. examinemus.

Citatus p̄sumitur omis ille qui in iudicio se p̄sentat. quod est verū in habitante extra locū iudicij. secus in eo qui est in ciuitate in qua iudicium agitur. p̄dicta v̄a in eo qui p̄sonaliter compareret. sed si nunciū mittit indistincte p̄sumitur citatus. no. Ro. conclu. ccclvj. et idem tenet archi. lxxxij. di. c. p̄posuisti.

Citati p̄sumunt̄ testes coip̄o q̄ comparent et se p̄sentant ad testificandū. fm̄ do. de Rota. vt no. an. de iudi. c. j. v. oppono secundo. quod dicit Ro. esse verum p̄sertim quādo testis iurauit in p̄sentia aduersarij nihil opponentis. vt no. Ro. cōclu. ccclvj.

Citatio adeo est necessaria vt si casualiter quis in iudicio sit inuentus nō compellitur respondere ad id p̄ quo nō fuit citatus. no. an. de iudi. c. j. v. nota q̄rto. que distingue tamē vt no. j. s. citari non debet.

Citari non oportet illum q̄ p̄sens est. no. bar. in l. j. ff. de in ius voca. ideo valet electio processus et sententia et omnis actus factus p̄sente illo q̄ citandus erat licet non citatus fuerit. no. io. an. c. fi. li. vj. de elec. sup̄ v̄bo. als̄ i nouel. sed quo ad sententiā intellige de p̄sente q̄ non contradicit. licet ad omne dubiū tollēdū cautius esset citare partes (licet p̄sentes) peremptorie ad sententiā audiendā. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. de pla. sen. s. vt autem. v. et nō in fine. sed an. dicit q̄ tunc valet demum p̄cessus factus contra p̄sentem et tacentem quādo fuit a iudice certioratus. als̄ non dicit̄ processus factus. et in dubio fm̄ bar. nō p̄sumit̄ certioratus nisi p̄ eo esset lata sententia. si autem p̄sens nō tacet sed contradicit. tunc dic vt i. s. qui p̄ime sequitur. no. an. de iudi. c. j. v. oppono secūdo.

Citari non debet p̄sens in iudicio q̄ non contradicit. sed si contradicat aduerte. aut interrogatus dixit se velle respondere. aut nō fuit de h̄ interrogatus. vel si fuit respōdit se nolle respondere. et tunc si als̄ fuit in iudicio p̄ illa causa et potuit esse de liberatus cogit̄ respondere vel recedere iudice eum monēte. sed tamē nō monito si p̄sens staret et non responderet valeret quod agitur. si autem nūq̄ plus fuit i iudicio

et non apparet citatus nō compellitur respondere. sit tamen cautus in allegando. si pretendit defectum citationis non excusat̄. qz sufficit q̄ sit p̄sens. sed si p̄tendit defectum citationis vi deliberatōnis. auditur et non compellitur respondere. compellit̄ tamen libelluz accipere. quia nō est de actis cum et ante citatōem porrigat̄. et p̄dicta p̄cedunt vbi nō est verisimiliter deliberatum. als̄ compellit̄ respōdetam in criminali q̄ in ciuili. no. an. de iudi. c. j. v. oppono secūdo.

Citatio incerta et vaga ac minus generalis nō valet. puta si quis citat̄ ad audiendum voluntatem iudicis sup̄ tota causa. no. Ro. conclu. cccxxv.

Citatio valet sine die. quia dies intelligitur q̄ citius poteris. de app. c. cum parati. et ibi no. an. in q̄rto notabili.

Citatus ad audiendum ferr̄ sententiā tali die vel postea quādocūq; placuerit. non debet illicitiatus recedere finita die licet pars citas nō comparuit. alioq̄n vt contumax puniri poterit. debet ergo etiā die sequenti comparē vt sententiā petere fm̄ Guif. de 303. no. an. d. iudi. c. j. v. oppono tertio.

Citatus ad diē certā si nō cōpareat et iudex p̄pter absentiam citantis ex benignitate prorogz terminū in diem sequentē. tenet ille die sequenti cōparere sine alia citatōe. alioq̄n vt contumax puni. no. an. de iudi. c. j. v. oppono tertio.

Citatus ad certū terminū comparēs nō debz illicitiatus recedē a terminū cōpletū nec etiā p̄. licz citas nō comparuit. nec sufficit accusare contumaciam citantis s̄z dz etiā in die sequenti cōparere nisi in p̄mo terminū fuit licētiatus a iudice. alioquin cōdemnabit̄ in exp̄sis. adūsario postea comparēte. qz duo sunt p̄cepta. scz vt cōpareat et ad diē cōpareat. licz bar. huic dicto tradicat q̄n citas in p̄mo terminū nō comparuit. no. an. in. d. c. j. de iudi. v. oppono. iij.

Citatus cōparēs p̄t ex impedimēto morbi ei cōtingēt̄ illicitiatus recedē. q̄n est tal̄ morbus q̄ excusaret eū a cōparēdo ip̄o iure vt morbus sōticus. dz t̄n̄ dimittē p̄curatorē q̄ excusatorz suas alleget. et cessante impedimento redire cōpellitur. no. an. de iudi. c. ij. v. oppono tertio.

Citar̄ cōparēs si repiat iudicē ab eē a loco iudicij. p̄t finita hora citatōis p̄pa auctoritate recedē cū nō sit ibi licētiatus. iō licētiatus a iure. si at̄ iudex p̄ns est sed infirmus talit̄ q̄ ad actum pro quo quis citatus est non valet intendere. tūc debet petere q̄ eum licētiat̄ vel diem proget et si tanta sit infirmitas q̄ iudex his non valet intendere vel esse in termino. tunc elapso termino intelligitur licētiatus a iure. no. an. in d. c. j. v. oppono tertio.

Citatio adeo est necessaria q̄ licet quis sit contumax tamen actus gestus contra contumacē alia die vel hora ad quam specialit̄ citat̄ non sit. non valet. no. an. in. d. c. j. §. oppono ftio. in fi. hoc verum intellige nisi iudex progauerit terminū in diem immediate sequentē vel ad ulteriozem progari consuetum. vel nisi p̄ ma citatio fuerit etiam generalis ad totaz causam. vt no. an. de dolo. 7 contu. c. cuz dilecti. §. oppono q̄ citatus. **P**redicta intellige vbi reus est contumax. vbi autē actor non comparer. citatio circūducitur. vnde nec in diem sequentem nec in aliā potest actus fieri sine noua partis vocatōne. vt no. io. an. 7 an. in. c. cōsuluit super. ij. glo. de offi. dele. 7 p̄sumitur iudicem terminū prorogasse eo ip̄o q̄ in diez sequentem distulit actuz facere. vt no. bal. in. l. 7 post edictum. in p̄nci. ff. de iudi. sed p̄trariū sentit an. in. d. c. cū dilecti.

Citatus ad videndum iurare testes ad diē certam non iuridicā. si testes iurauerint de die sequenti sine noua partis citatōne seu vocatōne. non valz. no. **R**o. conclu. xvj. vide supra primo. §.

Citatus ad terminū certum. qua die 7 hora debet comparē. vide sub v̄bo terminū. §. j. et. §. terminus si est datus 7 terminū si est assignatus.

Citatus p̄sonaliter ex quacūqz causa. debz p̄sonaliter comparere. nec sufficit p̄curatorem mittere. no. **R**o. conclu. cclxij. vide §. §. duos prime sequentes.

Citatio p̄sonalis hoc est q̄ citatus p̄sens debeat p̄sonaliter comparere. non artat senes q̄ sunt valitudinarij 7 adeo debiles q̄ nō valēt equitare. 7 tales excusant̄ etiā a veniēdo ad iudicium causa testimoniū p̄hibendi sed debz ad eos mitti. no. **R**ota conclu. cclxvij. vide §. §. primo. §. §. primo.

Citatus vt p̄sonaliter compareat excusatur p̄pter guerras 7 inimiciās generales capitales 7 p̄sonales. non p̄pter guerras 7 inimiciās generales. p̄sertim si detur 7 p̄betur q̄ talis citatus cum litteris saluiconductus p̄cipis illius patrie potest venire 7 illas obtinere sicut alij fecerunt. vt no. **R**o. conclu. cccij. vide §. §. primo. 7 §. §. citatus vt p̄sonaliter.

Citatio quando fit p̄ iudicem delegatum. debz habere insertum tenorem delegatōnis si fit p̄ litteras. secus si p̄ nuncium. no. **R**o. conclu. cccx. sed an. in. c. p̄terea de dila. in prima op̄positōne tenet q̄ etiam quādo citatio fit p̄ litteras non requirit̄ q̄ tenor delegatōnis inseratur. sed sufficit q̄ iudex narret se delegatum vt citatus teneat comparere allegaturus p̄uilegium suum.

Citatus per vnum ex pluribus iudicibus dele-

gatis datis in solidum vt compareat corā eo. vel collega suo. nō tenetur comparere coram collega qui non citauit. 7 si p̄ illum collegam fiat processus contra eum. non valet. no. **R**o. conclu. cvij.

Citatio non requirit̄ ad dicendum p̄tra rescriptum delegatōnis. sed sufficit q̄ inserto tenore rescripti citetur pars vt veniat responsura de iure alteri parti. vt videtur dicere spe. in titu. de cita. §. iam de citatōne. §. sed pone. 7 de cilio **R**ote. in conclu. cccxx. 7 an. in. c. p̄terea. de dila. **E**t ratio est in promptu. quia iudex licet in veritate sit iudex. si non est de sua iurisdictione certus vel de ea dubitet. nō potest p̄tez citare nec in causa p̄cedere. de offi. dele. c. quoniam abbas.

Citare autē ad dicendum contra rescriptū. est in dubium reuocare suam iurisdictionem. 7 sic citando implicat contradictionem. quia citando vt iudex affirmat se iudicem 7 citādo vt dicat contra rescriptum in dubium reuocat iurisdictionem. stilus autē curie qui habet q̄ in curia citatur pars ad dicendum cōtra cōmissionem. non est ad finem vt illa ommissa iudiciū non teneat. sed ad finem q̄ res de qua agitur fiat litigiosa licet in citatōne non exprimat̄ illa. de quibus in cle. ij. vt li. penden. 7 ita no. **R**o. conclu. cclxvij. **C**onclude q̄ tenor delegationis insertus in citatione facit fidem 7 ei credendum est ad finem q̄ citatus teneatur comparere nisi iudex citatōnis sit vilis p̄sona vel in partibus valde remotis. vt no. **A**n. de offi. delega. c. cum in iure.

Citatio vltra duas dietas valet si sit ad curiā. licet in rescripto siue cōmissione cuius vigore fit citatio nō dicatur non obstatē constitutiōe concilij de duabus dietis 7c. nisi citatus haberet ex speciali p̄uilegio q̄ vltra duas dietas citari non posset. quo casu non valet citatio si in rescripto non sit mentio de p̄uilegio. ergo ī alijs citationibus videtur exp̄mendum illud si non obstan. 7c. no. io. an. de rescrip. nōnulli sup v̄bo ad iudiciū.

Citatio licet p̄mittatur ex rescripto vltra duas dietas non obstante constitutiōne concilij. intelligitur taliter p̄missa q̄ non excedat quatuor dietas. aliter posset quis in infinitum trahi quod esset absurdum. no. io. an. de rescrip. c. nōnulli sup v̄bo mentionē.

Citatio si est facta de illo q̄ de necessitate citare non debuit. non tenet illum citans expectare. no. frā. post alios. de elec. quia p̄pter §. il lud. q. x.

Citatus ad aliquid coraz iudice competēte ad qd̄ de iure citari non debuit. tenetur comparere allegaturus defensionē suam als potest

excommunicari tanq̄ contumax. melius tñ faci-
et iudex si se absteineat. no. Ro. 2clu. xxxij.
Citatus an teneat comparere allegaturus pri-
uilegium ⁊ defensionem cōtra iurisdictionez
iudicis. vide glo. notabilem de accusa. veniēs
in glo. si. vide omnino archi. xv. q. iij. c. ij. in
fi. ⁊ io. an. in regula scienti in solutōe questio-
nis mercurialis. ⁊ an. qui plenissime loquitur
in. c. p̄terea. de dila. ⁊ per bar. ⁊ bal. in. l. ij. ff.
si quis in ius voca. nō ierit. vide sub x̄bo ex-
emptio. §. exemptus ab ordinario.
Citatio potest committi ⁊ decerni in die feria/
ta. dum fiat ad diem nō feriatam. Ratio est.
quia tale decretum nō est actus iudicialis. s̄
pōt fieri in domo ⁊ parte nō vocata nisi quā-
do decretum de citando fit cum cause cogni-
tione. Executio aut̄ ipsius citatōnis nō est du-
bium q̄n potest fieri die feriata. quia fit p̄ nun-
cium nō p̄ iudicem. no. Ro. 2. cclij.
Citatio ad sententiam audiendā non valet. ni-
si sit pemptoria ⁊ expresse dicat q̄ pemptorie
citatur. no. Ro. cōclu. cccxxxv. quod est vez
in prophanis. secus in beneficialibus in q̄bus
pceditur sine figura iudicij. vt no. Ro. con.
cccxxvij. sed in prophanis in quibus proce-
ditur vt in notorio vel saltem summarie. non
requirit̄ solennitas pemptorij. no. An. de co-
hb. cle. v̄ra. xj. colū. in p̄n.
Citatio ad sententiā audiendam censet̄ habere
pemptorium expressum quādo in ea ponitur
comminatio q̄ si citatus nō comparuerit iu-
dex ad sententiā procedet. secus si cōminef̄
q̄ pcedet put̄ iustū fuerit vel put̄ de iure po-
terit. fm bar. no. Ro. 2clu. cccxxvij
Citatio siue monitio quam facit episcopus i sy-
nodo habet vim pemptorij ⁊ monitōis. ita q̄
sine alia monitōne contrafaciens penam etiā
excommunicatōis incurrit. no. Rota. conclu.
ccccxv.
Citatio omissa in sententiā ferenda licet regu-
lariter reddet eā nullam. tamē hoc fallit in sē-
tentiā excommunicatōis ⁊ censure. no. an. de co-
habi. cle. ⁊ mu. vestra. xj. colum. ⁊. nunq̄d au-
tem omissa.
Citatio quādo fit in genere de omnibus quoz
interest. nō est artatoria. sed monitoria. et q̄d
operet̄ vide Ro. 2clu. xlj. ⁊ vide. §. primo
Citare nō potest executor citatōnis aliquoz in
specie qui nō sit in commissione sibi facta spe-
cialiter nominatus. licet in ea sit clausula ge-
neralis citandi possessores vel omnes quoz
interest. no. Ro. cōclu. ccccj.
Citandi sunt absentes quādo aliquis eligitur
vel recipit̄ in canonicum. alioq̄n eis instanti-
bus nō valeret receptio. no. Ro. conclu. cccc
xxvj.

Citare debet quis ad pductionem instrumenti
sicut ad pductionē testium. tex. est. C. de fide
instru. l. iudices. als instrumentū nō pbat ni-
si saltem pars citata fuerit ad dicendū contra
instrumentū pductum. no. Ro. 2clu. x.
Citari debet quis ad taxationem fructuum in
quibus extitit condemnatus. no. Ro. cōclu.
cclxxxvj. Contrariū no. Ro. conclu. cccxx. vi
de sub x̄bo iudex.
Citatio nō requirit̄ ad condemnatoz expensa-
rum fm cy. quia de eius constat presumpti de
exactis in iudicio. no. anth. in. c. vestra. de co-
habi. cle. ⁊ mu. xxxvij. colum. ⁊. secundū est
p̄ncipium.
Citari an debet pars quādo iuramentuz alteri
parti relaxat̄ vel ab alio absoluit̄. vide plene
p an. in. c. debitoroz de iur̄tur. in. ij. carta.
Citatio facta in curia p cursorē ad dicenduz
cōtra cōmissionem. inducit litis pendentiam
quo ad postea attemptata reuocanda. licz nō
exp̄mantur in citatōne ea. de quibus in cle. ij.
vt lite penden. no. Ro. cōclu. cclxv.
Citari an debeant partes quādo arbiter v̄ ar-
bitrator pcedit. vide supra x̄bo arbitrator. §.
arbitrator nō tenet̄.
Citari an debeat p̄or quādo p abbatem a quo
p̄oratus dependet onus imponit̄ p̄oratu. vi-
de supra x̄bo abbas. in p̄n.
Citari an sufficiat pcuratozem si dñs est p̄sens
vide an. de do. ⁊ cōtu. c. causam.
Citari nō oportet p̄ncipalem qui dimisit procu-
ratozem licet in loco aduersarij defuncti alter
tertius surrogetur. sufficit em̄ citare dictum p
curatozem ad dicendū cōtra cōmissionem p̄/
dictam. no. Ro. 2clu. cccxxj.
Citatio ad locū notorie non tutū non valet. an
autem talis notozietas sufficiat absq̄ eo q̄ ex-
cipiat̄ de loco nō tuto. vide an. de coha. cleri.
vestra. xxxvij. colū. ⁊. sc̄dm ē p̄ncipiuz. ⁊ vi-
de glo. pe. in cle. appellati. de app. ⁊ plenius
p an. in. c. ex parte. j. de app. Adde q̄ si locus
non est tutus ratōne delicti ipsius citati. tenet̄
citatus comparere als delictū remaneret im-
punitum. vt no. bal. C. de epis. ⁊ cle. l. omnis
vlti. colū. ⁊ ita debent limitari inra dicētia q̄
citatus ad locum non tutum nō tenet̄ compa-
rere.
Citatus ad locū non sibi tutum si tamen est tu-
tus suo pcuratozi. sufficit quādo quis artat̄ ⁊
artari potest ad comparendū p pcuratozem.
no. an. de testi. cum olim. in. ij. notabili. s̄z ple-
nius p eundem in. c. ex pte. j. de app.
Citatio facit desinere rem esse integram quātū
ad iurisdicōis exerciciū. no. an. de iudi. quia
§. venio ad q̄ntum.
Citari an debeat ille qui est contumax. vide. §.

prime se. et vide sub verbo contumax. §. contumax non potest mulctari.

Citatus si est personaliter apprehensus et citati respondere se non venturum. vel nihil respondeat et non compareat. vel maliciose procuret ne citatio ad eum perveniat. non est ulterius citandus nec ad testimonium receptionem nec ad sententiam. *fm* innoc. quod est notabile. no. *Ro. conclu.* cccxxviii.

Citatio sicut non requiritur in sententia iuris ubi pena ipso iure infligitur. ita etiam non exigitur in sententia hominis penam iuris inferentis sed declarantis. quod intellige quo ad promulgationem sententie. sed si vellet ad executionem procedere et neget factum ex quo pena a iure infligitur. tunc ad sententiam declaratoriam illius facti exigitur partem citari. no. *de ap. reprehensibilis.* et *io. an. ibidem contra primum dictum tenet no. Ro. conclu.* lxi. ubi dicit partem citandam esse quam petit declarari eam incidisse in canonem late sententie. et vide duos §. pri. sequentium. et vide sub verbo declaratio.

Citatio an non requiratur ad sententiam super notorio ferendam que est mere declaratoria sententie a iure late. an autem in processu precedente sententiam sit pars citanda. vide *an. de cohabit. cle.* et *mul. vestra. xi. colu.* et generaliter an in notorio sit necessaria citatio. vide sub verbo notorium. §. notorium an excuset a citatio.

Citatio non requiritur quando executor gratie apostolice *fm* tenorem gratie se per testes informat de vita. moribus. conversatione. ac scientia et cantu impetrantis. no. *Ro. conclu.* cccxxiiii.

Citatio non requiritur quando iudex recipit testes super fama vel notorio vel super legitimatone persone. no. *an. de cohabit. cle.* et *mu. c. vestra. xlviii. colu.*

Citatio non requiritur quando iudex ad sui informationem procedit ut bonus vir. no. *anth. i. d. c. vestra. xxxviii. colu.* in *fn.* et plenius per eundem *an.* et *inno. de psump. c. fi.* et *io. an. i. clemen. j. de offi. dele.*

Citatio rectoris ecclesie non requiritur quando ecclesia sua alteri ecclesie vnitur. *tex. est i. d. clem.* si una. *de re. eccle. no. alic.* secus si ipsa ecclesia seu bona eius dimembrantur. no. *io. an. in. cle. predicta in glo. sup verbo defensor.* et idem tenet *Ro. conclu.* cccxxj.

Citatio non requiritur ad videndum articulos admitti. si pars fuerit citata ad dicendum contra et dixit contra. quia non interest ammodo partis ex quo exceptiones suas dedit. sed appellare potest quia iudex exceptiones suas repellit. no. *Ro. conclu.* xc.

Citari non oportet ad actum nisi illum qui ex actu ledi potest. et qui si presens esset contra acta

dicere posset. et utrumque copulativè requiritur. *ff. de adop. l. nam ita diuus.* et *de ven. inspi. l. §. denūciari.*

Citari non oportet violentum ad delationem iuramenti quod adversario suo in eius odium defertur. secus in aliis iuramentis. no. *Rota conclu.* cclxxxvij.

Citatio non requiritur ad appellationem interponendam nec ad apostolos dandos quia sunt actus iudiciales. no. *Ro. conclu.* cccxxj.

Citatio non requiritur quando privilegium vel dispensatio conceditur. no. *an. de confir. vii. vel in uti. c. cum dilecte.* et *de filiis presb. c. veniens. iij. colum. in fine.* Item quando privilegium concessum innovatur in curia. secus si extra curiam ex speciali commissione fiat innovatio. *fm* hostien. *vt no. an. in. d. c. cum dilecte.* sed *glo. in l. nam ita diuus. ff. de app. dicit partem citandam quando rescriptum impetratur ex quo aliter ledi posset. et idem sentit bar. ibidem.*

Citatio an vitietur si executor citatiois erravit in nomine citandi. vide sub verbo error in nomine.

Citatio non requiritur ad interlocutoriam ferendam. et valet talis interlocutoria licet sit iniusta *fm* *Inno. vt no. Ro. conclu.* xc. nisi ab illa interlocutoria fuerit appellatum. *fm* *inno. Et hoc quod dictum est procedit in interlocutoria non habente vim diffinitive. secus si vi diffinitive habeat. vt quia decedit articulum de quo principaliter agitur. no. Ro. conclu.* cccxvj. Item secus si interlocutoria contineat aliud dari vel fieri vel ex ea pars possit ledi. *vt no. bar. in. l. nec quicquam §. ubi decretum. in principio. ff. de offi. proconsu. et le. Sed an. tenet quod in omni interlocutoria requiritur citatio partis. dicit vt ipse no. de procu. auditis. §. opono scdo.*

Citatio partis sicut non requiritur ad validitatem sententie excommunicatiois. *vt no. anth. de cohabit. cleri. vestra. xlv. colum.* §. nunquam autem omissa. ita nec requiritur citatio ad sententiam absolutioziam ab excommunicatione. quod est verum si excommunicatio facta fuit ex officio iudicis. secus si ad instantiam partium. notat *glo. xj. q. iij. excommunicatos. licet autem pars sit vocanda hoc ultimo casu. si tamen non vocetur absolutio tenet. no. io. an. de ap. qua fronte. et idem tenet anth. ibidem. §. quo modo an licet. Inno. aliter dicit de offi. dele. e. prudentiam. §. sexta. super verbo maliciam. Sed *Ro. dicit quod excommunicatiois sententia lata ex falsa causa et non servato iuris ordine valet mero iure no. Ro. conclu.* cclxv. §. iij. quod intelligit *Rota* premissis tribus citatio nibus. et sicut sententia excommunicatiois lata ex falsa causa et sine iuris ordine valet ita et sententia absolutioziam*

ab excommunicatiōe qz pari passu ambulāt. no. Ro. ꝑclu. cccxxxij. An autē sit necessaria monitio vt excommunicatio valeat ⁊ iusta sit. dic qd excommunicatio nō potest iuste fieri nisi precedat monitio. quod est verū quādo p̄fertur a iudice secus si a parte. vt no. an. de cens. venerabilis. ⁊ an. de sen. excō. c. sacro. ⁊ debz eē trina monitio p̄ tex. de ap. cum sp̄ali in p̄cipio. ⁊ de sen. excom. cōtingit. ⁊ c. sacro. fallit quādo ep̄s monet in synodo. quo casu vnica monitio habet vim trine monitiōis q̄ ad penam iustam etiā excommunicatiōis. no. Ro. cōclu. cccxxxv. Item fallit quādo excommunicatio imponit nō p̄ cōtumacia sed p̄ delicto. q̄ casu nulla requirit monitio. vt no. an. in. c. j. de excels. pla. quod dicit io. an. verum quādo excommunicatio fit p̄ crimine notorio. ita dicit ip̄e in. c. j. de offi. dele. li. vj. in nouel. sup̄ vbo violentijs. licet sentiat p̄trarium in. d. c. sacro. Item fallit quādo excommunicatio imponit a canone ip̄o iure tex. est de ap. reprehensibilis. Item quādo fit ad defensionē excommunicantis p̄pter bona ei p̄ vim ablata. vt no. io. an. de sen. excō. dilecto. li. vj. sup̄ vbo defendere in nouel. Item quādo p̄ futuris delictis. no. io. an. de sen. excō. sacro. in p̄n. sed Ro. dicit qd nō debeat aliquis excommunicari nisi sit personalit̄ monitus ⁊ apprehēsus. vel nisi impediat qd nō potest ad eū citatio puenire. vel noticia citatiōis que ad eū puenit cōstituatur eum verū contumacem. no. Ro. ꝑclu. cclxij. ⁊ cclxj. Alibi dicit rota qd licet nullus p̄sonalit̄ monit⁹ ⁊ citatus excommunicari debeat. si tñ p̄ edictū fuit citatus in audientia p̄tradictarū sufficit. secus si in alio loco p̄ edictum citef. no. Ro. ꝑclu. cclxij. Alibi dicit qd debeat p̄cedere legitima citatio vt in eius contumaciā possit p̄cedi p̄ audientia p̄tradictarū ad excommunicatiōnem. no. Ro. ꝑclu. cccxxxij. Tu autē concludit qd licet requiratur monitio ⁊ citatio vt excommunicatio sit iusta. nō tamē vt sit valida. imo absqz monitiōe ⁊ citatiōe valet sententiā excōmunicatiōis licet iniusta sit. vt no. glo. de ap. reprehensibilis. ⁊ de sen. excō. romana. s. sed nec in speciali. vj. ⁊ in. c. j. vt lite nō contes. in glo. fi. in fine. ⁊ inno. de de. excō. minif. illud. Etiam fre. de se. cōsilio. xj. ⁊ an. in. c. fi. de preben. ⁊ in. d. c. vestra de cōba. cle. ⁊ idēz sentit decisio Rote cōclu. cccxxxij. quod limita in sententiā que fert̄ ab ordinario. sed si a delegato tunc si est iniusta est nulla. no. Ro. cōclu. xxxvj. Idem si fert̄ ab ordinario p̄tra p̄uilegium pape. vt no. inno. de excels. pla. c. ad quozūdā Idem si fert̄ ex eo qd quis excommunicato participat. vt in. c. statuimus. de sen. excō. li. vj. c. cōstitutōnem. e. ti. ⁊ li. Adde quo ad instātiā

q̄ sententiā excommunicatiōis nō requirit citatiōnem quādo fert̄ cōtra cōtumacē sicut nec requirit̄ in sententiā p̄demnatiōis expensarū. vt no. an. de iudi. c. j. v. opponō q̄rto. Item vbi apparet de cōtumacia nulla monitio est necessaria. no. hosti. ⁊ io. an. de cens. venerabil. ⁊ d. c. j. de offi. dele. sed sententiā suspēsiōis ⁊ interditi si fertur sine cōtumacia nō valet nisi monitio p̄cedat. secus si ferat̄ p̄ delicto etiam notorio. no. inno. ⁊ io. an. de excels. pla. c. j. vel p̄ defensione rerū suarū. d. c. dilecto quod loq̄t̄ etiā de sententiā interditi. ⁊ in casu illius. c. nō requirit̄ monitio vt ibi no. io. an. in nouel. Citari debet q̄s quādo petif̄ declarari eum incidisse in canone late sententiē. iudex tamen debet hoc summarie cognoscere. no. Ro. ꝑclu. xij. vide omnino. s. s. citatio sicut nō requiritur in sententiā.

Citatio requirit̄ ad absolutoriā ab obfuatione iudicij que fert̄ cōtra cōtumacē. s. ad circūductionē edicti nō ē citatio necessaria qz est leuis vel nullius p̄iudicij. vt no. an. de iudi. c. j. v. oppono quarto.

Citatio an sit necessaria ad missionē in possessionem ex p̄mo decreto q̄ fit cōtra cōtumacem vide sub vbo contumax. s. cōtumax non pōt mulctari.

Citatio an sit necessaria quādo fit aliqua declaratio. vide sub vbo declaratio. in p̄n. ⁊. s. s. citari debz quis quādo. s. citatio sicut nec requirit̄ in sententiā.

Citatio nō valet quādo fit simul cū monitiōe p̄ illum cui mādāt̄ vt ticiū moneat qd infra decē dies beneficium dimittat als citat eum ad curiam. no. spe. ti. de cita. s. j. v. sed potest papa ⁊ pe. more de offi. dele. cū p̄les. li. vj. ad finez. Citatio licet sit executā si tñ de executiōe nō est iudici p̄ nunciū facta relatio. nō potest iudex p̄tra sic citatū p̄cedere ad aliquem actū tāqz cōtra cōtumacē. ⁊ licet post actū fiat relatio actus nō p̄ualefcit. no. bartho. ff. qui ex cau. i. pos. ea. l. hec autē. s. j. ⁊ de cōdi. ⁊ demō. l. mltum. ⁊ no. inno. de offi. dele. cum contingat. ⁊ bal. l. quomō ⁊ quādo iudex. l. p̄sentaneum penul. colū. in fine. hec vera nisi piculum esset in mora expectando relatiōnem vel nisi iudex ex aliqua p̄sumptione credidisset partez citatam nisi nunciū nundū retulisset. vt no. bal. in. l. falsus. ff. de furtis.

Citatio general̄ ad totam causam opat̄ qd reo nō comparēte p̄cedi potest vsqz ad sententiā inclusiue sine alia citatiōe. sed si semel comparat oportet eū postea citari ad reliquos act⁹ ⁊ p̄dicta vera quādo lis agit̄ in loco longinq̄ a domicilio vbi difficile est eum ad quemlibet actū citare. vbi autē lis agit̄ i domicilio rei

nunc general' citatio non sufficit ad pcedēdū
cōtra reū absentem vltra p̄mū actum. vt no.
io. an. in addi. spe. ff. de cita. §. viso. & itē licet
in die. & an. in. c. cōsuluit. de offi. dele.

Citatus vt psonalr compareat nō tenet psona
liter cōparere nisi in certis casibus expressis i
iure. de q̄bus h̄ in. l. fi. c. de pcura. & in. c. f.
de iudi. li. vj. vel nisi tal' citatio fiat de speciali
mādato pape. vt in. c. fi. de ma. & obe. & in ill'
casibus in q̄bus tenet psonaliter cōparere ex
cusatur mittere pcuratorem. si habet iustū im
pedimentū q̄ psonaliter venire nō p̄t puta i
infirmirate dum tamē nō sit quartana. vt no.
glo. de pcura. querelam. vel metus inimico
rum. vt no. glo. xvij. di. puenit. vide autem &
alia plura impedimēta iusta p eandem glosā.
& arch. sup ea specificata q̄ ibi vide. & vide. §.
§. citatus vt psonaliter.

Citari an debeat iudex q̄ in causa pcessit vt ve
niat ad defendendū eius pcessum a quo ē ap
pellatum. vide sub v̄bo iudex nō est citādus.

Citatio facta p lras nō artat nisi citato def
copia litterarū si illā petat. vt no. spe. in ti. de ci
ta. §. iam de citatōne. & hoc aut factō. qui ad
hoc allegat de pba. c. qm̄ contra. & c. fi. s̄ me
lius facit tex. quem ipse nō vidit in cle. causam
in fi. de elec.

Ciuilis causa est cuius finis est comodū
partis & interesse p̄uatum. Criminalis
est cuius finis est interesse publicum et
vindicta publica. Dixta est q̄ participat de
v̄troq̄. & ideo causa fiscalis ex qua non agit
ad vindictā sed ad interesse fisci dicit' ciuil'. no
ta. an. de iudi. sup rubrica.

Ciuilis causa & nō criminalis dicit' quādo agi
tur de p̄uatōne beneficij ppter crimen. q̄ tal'
p̄uatio nō est directa pena criminis. q̄d patz q̄
etiam nō habenti b̄n̄ficiū p̄t pena criminis
imponi. als sequeret' q̄ carentes b̄n̄ficijs pos
sent impune delinquere. vt no. Ro. conclu. cc
ccij. Ex his infertur q̄ agens ad p̄uatōz bene
ficij ppter crimen nō tenet se inscribere. quia
inscriptio non habet locum quādo agitur ci
uilit' vt in. c. tue. de pcura. sed hoc casu qm̄
agitur ad p̄uatōnem beneficij. videtur inscri
ptio necessaria. vt no. an. in. c. sup his. de ac
cu. j. colū. in fi. & ibi textus dicit q̄ nō tenet in
scribere ad penam talionis sed ad aliā penam
extraordinariam arbitrio iudicis. siue crimen
deducat excipiendo. vt. d. c. sup his. siue agē
do. vt. d. c. tue. in glo. penul. & q̄ hec causa sit
ciuilis. no. glo. de testi. ex parte ade. & est tex.
in. c. tuas. de symo.

Ciuilis causa grauis equiparat' criminali s̄m
bu. & bar. vt no. an. in. c. fi. de iuriur. que autē
dicatur grauis. no. p glo. & doc. in. c. querelā

de pcura.

Ciuilis causa differt a sp̄iali. & sunt species se/
parate. vt no. glo. xj. q. j. in summa. licet glosā
in cle. j. de offi. dele. in v̄bo ciuili dicere videat
tur q̄ sub ciuili cōphenditur sp̄ialis. possit
tamē illa glo. allegari ad contrariū q̄ nō com
phenditur ex vi vocabuli sed p̄ extensionem
& idemp̄tatem ratōnis. vt dispositū in ciuili
habeat locum in sp̄iali quādo est eadē ratio.
de sen. excō. c. si ciuitas. li. vj.

Ciuilitas appellatōne & similiter appel
latōne castri vel ville nō continētur s̄b
urbia nec contingētia edificia. fallit qm̄
alia loca subijciunt' eccl'astico iterdicto. tex. ē
de sen. excō. c. si ciuitas. li. vj.

Ciuitas si p̄uetur episcopatu. an dyocesis intel
ligatur etiam p̄uata. io. an. post archi. in. c. se
licis. de p̄ben. li. vj. §. ciuitas hoc tractat.

Ciuitas in tribus casibus in iure expressis p̄i
uatur episcopatu. vnus est. xxv. q. ij. c. fi. secū
dus est in. c. vbi piculum. de elec. li. vj. tert'
in. d. c. felcicis.

Clausula generalis non obstantib' iu
ribus & statutis in contrariū tē. q̄ ponit
p̄suevit in gr̄is apostolicis & cecis. nō
operat' q̄ papa videatur in dubio dispensare
contra ius cōmune. quid autē operetur dicta
clausula quo ad statuta. vide Ro. conclu. iij.
Item dicta clausula non tollit statuta iurata
vel p̄ sedem apostolicā confirmata nisi hoc ex
p̄matur. vt no. io. an. de filijs pres. c. j. i nouel.
sup glo. quia non. & vide sub v̄bo. lex statutū
& iudex. §. rescriptū.

Clausula p̄uata ratōne pcedat. non facit condi
tionem. no. io. an. in. c. ex insinuatōe. de rescri
ptis. in nouel. sup v̄bo. in fine.

Clausula derogatoria specialis an intelligatur
inclusa in qualibet dispositōne iurata ita q̄ iu
ramentum habet vim specialis clausule. vide
sub v̄bo. iuramentū. §. iuramentū non habet
Et an idem sit in dispositōne pp̄rio motu fa
cta ita q̄ pp̄rius motus habeat vim specialis
clausule. vide sub v̄bo. motus.

Clausula specialis vel generalis an requiratur
derogatoria p̄cedentis dispositōnis quando
agitur de tollendo rescripto vel p̄uilegio pre
sbyteri. & an motus pp̄rius siue certa scientia
habeat vim specialis clausule derogatorie. vt
de archi. xxv. q. ij. vltima volūtas. & gaspar.
de rescriptis. nōnulli. & io. an. & an. de offi. or.
c. ex parte. h. & bal. in p̄hemio vsus feudozū.
& quomō in corporalibus. p̄ Bar. & bal. in. l.
pacta nouissima. c. de pac. & p̄ bal. in auten.
hoc inter liberos. c. de testa. & quid ergo. et
& quero quid si omnino. vide & in. l. hūanum
c. de legibus. vlti. colum. & p̄ fre. de senis cō
silio. xlvij. & plentius consilio. cccxxiij. & per

io. an. in. c. j. de excels. pla. li. vj. in nouel. 7 per fran. de za. in de. j. de sepul. 7 per cy. in. l. j. **C.** quando imper. inter pu. 7 vidu. **Bar.** in. l. si qd in pn. de le. iij. 7 in extrauagan. ad repmenda sup xbo. non obstan. 7 vide p an. in. d. c. non nulli. 7 de consti. que in ecclesiariu. 7 de rescriptis. c. j. 7 de consti. c. j. li. vj. 7 vide sub verbo scientia. 7 vide omnino lap. in. c. quis. 7. c. si ppter. 7. c. si eo tempore. de rescriptis. 7 de pben. ei cui. li. vj. 7 de elec. cum ex eo. e. li. 7 i. c. iacobus de symo. q. vlti. 7 vide omnino. j. s. primo. 7. s. s. primo. 7. j. sub verbo. motus. 7 vide io. an. post archi. de preben. cum in ill. in pn. super verbo. prouideri. li. vj. i nouel.

Clausula derogatoria posita in lege vel in alia dispositione hoc modo si contra fiat non valet. tollit p sequentem dispositionem contrariam si in ea dicat generaliter non obstante aliqua lege vel dispositione in contrarium. no. an. in. c. q in ecclesiarum. de consti. sed si clausula dicat q non valet nisi de illa lege vel dispositione fiat mentio specialis. tunc oportet si illi derogare debeat q de ipsa fiat mentio specialis. vt no. an. in. c. nonnulli. de rescriptis. vel q dicat non obstante aliqua dispositione contraria etiam si in illa essent derogatoria verba. non tamen requiritur q illa verba specificet. vt no. **Bar.** in. l. si quis. in princi. de le. iij. vel saltem q dicat non obstante aliqua lege vel dispositioe in contrarium etiam si de ipsa deberet fieri mentio specialis. vt no. in. ca. j. de rescriptis. **Cyn.** tenet contrarium dicens q hoc vltimum non sufficit. d. l. j. **C.** vbi impera. inter pu. 7 vidu. 7 cu cy. concoz. archi. xxv. q. ij. in summa. 7. c. cum in illis. in princi. de pben. li. vj. ad finem. sed concordari possunt quia loquitur in clausula derogatoria posita in. l. **Sed** fre. de senis in consilio. xi. vj. dicit idem quod an. in clausula derogatoria posita in privilegio. sed contrarium dicit in consilio suo. c. xxxij.

Clausula posita in medio vel in fine dispositionis siue sit p modum clausule separte 7 per sestantis siue sit tm qualitas annexa plurib⁹ extraneis in eadem oratione positis. ad que referatur an ad omnia an duntaxat ad prima. vide bar. in. l. j. licet. 7. l. talis scriptura. de le. j. 7 ff. vi bo. rap. l. pretor. ij. s. critq; differentia. 7. l. si ita stipulatus. s. grifogonus. de verbo. obl. **In. l. sey o. s. gayo. de fide instru. **Et. l. repetis** dis. de lega. iij. 7 de libe. 7 postu. l. iij. s. filius 7 p io. an. 7 an. in. c. inquisitioni. de ap. 7 per eundem an. in de. j. ad finem. de sup. neg. prela. x. omnino vide. 7 p eundem de rescripti causam que.**

Clausula habentes tenorem presentibus pro expresso etc. que sepe ponit in litteris. operat q

papa possit ex certa scientia facere qd in litteris continet. no. **Ro. cōclu. ccix.**

Clausula generalis non obstantibus privilegii is quibuscuq; etc. derogat duntaxat privilegii non insertis in corpore iuris. non autem derogat illis que in corpore iuris inserta sunt. vt patet ex tex. 7 glo. ff. de iudi. l. heres absens. in princi. 7. **C.** vbi de cri. agi oportet. aut. qua in puincia. 7 no bar. in extrauagā. ad repmenda. sup xbo. non obstantibus.

Clausula generalis non obstan. aliqua lege in contrarium. requirit in privilegii 7 in rescriptis contra ius comune concessis ad totale preiudicium iuris alterius. l. rescripta. **C.** de preci. impera. offe. 7. l. si. **C.** si contra ius vlti. vti. pub. 7 ibi no. per bar. 7 bal. **Bar.** tamen dicit hoc verum in privilegio. secus in rescripto. sed bal. dicit idem etiam in rescripto. sed io. an. dicit contra q valet privilegium sine clausula non obstanti. secus in rescripto. vt ibi ipse no. in. c. j. de excels. prela. li. vj. i nouel. 7 sine dicta clausula non valent talia privilegia vel rescripta. nisi interueniat secunda iussio. vt no. bal. in. l. nec damnosa. **C. d. preci. impe. offe.** **Predicta** vera nisi princeps concedat tale privilegium vel rescriptum in his in quibus habet liberaz administrationem vt habet papa in beneficialibus quo casu licet rescribat contra ius comune tamen valet etiam absq; tali clausula non obstante vt no. an. in. c. que in ecclesiarum. de consti. 7 in c. j. de rescriptis. 7 tunc dicit rescriptum contra ius comune quando in illo non reperit finalis nec impulsiva ad concedendum. 7 in. l. statutus est contrarium. vt no. bal. in. d. l. nec damnosa. vide omnino. j. sub xbo privilegii. s. privilegii. contra ius comune.

Clausula generalis non obstante aliqua lege in contrarium. requirit in privilegii 7 in rescripti contra fiscum 7 contra publicam utilitate concessis. als non valeret. l. nec damnosa. **C. de p. ci. impe. offe. 7. l. si. C.** si contra ius vlti. vti. pu. quod intellige nisi interueniat secunda iussio. vt no. s. s. primo. quando autem dicatur rescriptum esse contra fiscum vel pub. vti. declarat bal. in. d. l. rescripta. **C. de p. ci. impera. offe.**

Clausula tollens obstacula contra impediētia effectum totalem gratie non includit obstacula inducentia dilatonem. ideo vt omnia includat sic formanda est. non obstantibus aliquibus p que posset gratia impediri vel differri. vt no. per glo. 7 doc. de rescriptis. c. si ppter. li. vj.

Clausula fm stilum curie in litteris poni sive ta licet non apponatur habet p expressa. imo si est apposita in aliqua parte rescripti intelligitur vbi apponi consuevit. vt no. an. de p. sti. cu. m. viij. colu. x. nota q clausula.

Clausula si est ita que ponit in lris ⁊ rescriptis an requirat pbatōz oim narratorū. an vō satis sit alterū de narratis pbare qđ d iure sufficeret ad intentū. vide d rescrip. oli. in fi. ⁊ c. ij

Clericus non dicitur potentior laico nisi habeat potestatem vel superioritatem iuris dictionalem sup laicū. imo laic⁹ dicitur potēti⁹ qz terribili⁹. fm hosti. no. Ro. conclu. c. xij. ⁊ vide sub vbo canonicus. monach⁹. pcurator. religiosus. pbyter. regularis.

Clericus an dicat usufructuarius vel vsuari⁹. vel simplex administrator in bonis eccle. vidē sub vbo patus. s. p. l. licet sint.

Clericorū appellatōe comprehendunt oēs psonae ecclesiastice que gaudent privilegio canonis si qđ suadente ⁊ qui sunt de familia clericorum ⁊ etiam clerici pme tonsure tm. qđ de cōiugatis vide an. de iudi. cū nō ab homie. ⁊. quō q. ⁊ an appellatōe clerici comprehendant pbyteri. vide an. de cōba. cle. c. vestra. ⁊. nota q materia. ⁊ clericorū privilegio gaudent pversī. no. glo. de sen. excō. non dubiū. An autē appellatōe clerici comprehendat canonicus ⁊ econtra vide sub vbo canonic⁹. s. canonici appellatōe. An autem comprehendat cardinal. vide archi. ⁊ alios de elec. nemo. li. vj.

Clericus in minoribus ordinibus ⁊ nō i sacris pstitutus nō pōt. de iure cōmuni eligi ad prochiealem ecccliam. vt no. glo. de elec. cū ex eo. li. vj. sup vbo dyaconus.

Clericus secularis an possit aliquo casu pesse eccle regulari. dic q sic qñ esset vnica eccle seculari. no. an. de iudi. c. causam. S3 an regularis possit sine dispensatōe pesse eccle seculari. no. an. de iudi. causam. vide sub vbo canonicus. s. canonicus regularis.

Clericus si p debito civili tenet inuit⁹. detinetur excōmunicatōz incurrit etiam si clericus pmissit obstagium. hoc ē de certo loco se nō recessurum. secus si clericus stet in certo loco voluntarie reclusus. no. io. an. ⁊ an. de iureiurā. ex rescripto. p̄dicta intellige nisi debitorz civilē descendat ex crimine. qz tunc potest cleric⁹ impune detineri. p tex. de app. dilectus. et de penis. grauis. Item intellige nisi dolus debitoris arguat. vel nisi p̄suetudo sit in p̄trariuz que consuetudo decennio p̄scribit. no. math. de solu. odardus. vide sub vbo carcer. s. carcerari non pōt p debito civili carcerari. p̄z qz si habet bona illa debēt accipi. si non h3. nō tenet ultra q̄z facere possit deducto alimēto ne egeat qz h̄ est privilegiū cleric⁹. vt p glo. no. ⁊ bal. in. l. miles. in p̄n. de re. iuris.

Clericus cuiuscūqz ordinis etiam in minoribus gaudet privilegio clericali. ⁊ subest soli iudici

ecclesiastico. nec coram seculari pōt pueniri. no. antho. de iudi. cum nō ab homie.

Clericus non potest p aliqua causa conueniri coram iudice seculari nec vi pacti nec vi iuramenti nec vi alicuius cōsuetudinis. no. antho. de iudi. at si clerici.

Clericus etiam ratōe feudi qđ tenet a laico nō pōt conueniri a laico dño feudi. no. antho. d iudi. at si clerici. in p̄n. ⁊. oppono. cū glo. sed cōtrarium tenet glo. quam antho. p se allegat. xj. q. j. in summa.

Clericus non pōt iurisdictōz quam ep̄s in euz habet progare ad aliū. no. an. de iudi. ceterū. ⁊. quomō aut in casibus. hoc verū paciscēdo sed cōtrahendo in loco ep̄o suo non subiecto fortit forū iudicis ecclesiastici illius loci qz ista progatio iurisdictōnis fit a lege licet p̄fectum hominis. vt in. c. dilecti. de fo. compe. ⁊ ibi no. p inno. ⁊ io. an. ⁊ an. p̄mittēdo autē soluere in alio loco ep̄o suo nō subiecto nō pōt clericus sine consensu ep̄i sui iurisdictōez illius progare. vt no. a nge. in. l. j. ff. de iudi. ⁊ spe. in ti. de fo. compe. iudi. addi. s. j. ⁊. in clericis autem.

Clericus nō pōt reconueniri corā iudice seculari nec in ciuili nec in criminali siue de crimine agat criminaliter siue ciuilitate. licet io. an. dixit q in causa mere ciuili pōt reconueniri nisi actio sit tal nature q infamet. bar. tñ simpliciter tenz q in ciuili potest reconueniri. ⁊ h̄ dicit cōmuni vsu ⁊ p̄suetudine approbari. sed fm p̄mam opi. tal consuetudo nō pōt opari s3 eēt potius corruptela nisi darex expressus seu tacitus consensus pape vel tolerantia de certascia. no. an. de iudi. at si clerici. in p̄n. ⁊. oppo no. cum glo.

Clericus cōiugatus ppter eius crimē p iudicē secularem captus nō est remittendus ad forū ecclesiasticū nisi doceat se contraxisse cū vnica ⁊ virgine ⁊ portasse habitum ⁊ tonsuram. no. Ro. conclu. cvij.

Clericus qñ dicat suspensus a deo vel ab hoie vel a iure. ⁊ an celebrans post talē suspēsiōnē efficiat irregularis. vide plenissime p An. de cle. excōmu. minif. c. finali.

Clericus suspensus quo ad se tm. p̄uat⁹ est omni actu speciali ad eius cōmodū. no. an. d cle. excō. minif. c. fi. ⁊ an suspensus beneficijs obtentis p̄uet ⁊ reddat inabil ad obtinēda. vidē de eta. ⁊ quali. c. cum bone. ⁊ ibi p an. ⁊ vide s. s. primo.

Cleric⁹ suspensus a iure quo ad se licet nō q̄ ad alios est inabilis quo ad bñicia obtinēda. iō non potest eligi tex. est de cle. excō. minif. si celebrat. ⁊ mlt̄o fortius magis est inabil si suspēditur ab hoie. vt p̄z in tex. et glo. de eta. ⁊ q.

e. cum bone. Ratio est qz talis dicitur suspensus etiam quo ad alios. vt no. glo. in. d. c. fi. Nam pmo casu suspensus est a iure licet habeat ordinem quo ad habitum non tñ quo ad se ordines executioz. vt no. de pben. ei. cui. li. vj. in glosa penul. in fi. ideo ad bñficia cēset inabil. vt no. in de. ij. de eta. 7 quali. in glo. ij. in fi. 7 clarius ibidem p Guido. 7 an. 7. s. s. primo.

Clericus recipiens ordines a non suo epō sine licentia suilepī. suspensus est ipō iure nō tamen tali suspensione que irregularitatem inducat si postea celebret nisi etiam ab homine suspēdat. no. glo. in. c. eos d̄ tempo. or. li. vj. 7 archi. ix. q. ij. lugdunen. Sed io. an. dicit in. c. qd̄ translationē. de temp. or. qz talis est suspensus a iure quo ad se nō quo ad alios. sed glo. in. c. si celebrat. de cle. exco. minis. dicere vidz qz sit suspensus etiam quo ad alios. etiam qñ suspēso est ex alia causa q̄ ex participatōe cū excomunicato.

Clericus ipō iure suspendit̄ eo ipō qz est notorius homicida vel notorius hereticus vel notorius peccator. qui tale peccatū cōmisit qd̄ etiā post pactam penitentiam impedit ordinis executionem. no. io. an. de symo. c. p tuas. ideoz si est notorius fornicator. vt. no. glo. in. c. cū nō liceat. de p̄scrip. 7 hosti. 7 io. an. in. c. vt clericorum. de vi. 7 ho. cleri.

Clericus suspensus ab officio. an etiā intelligatur suspensus a bñficio. vide glo. magnam. in de. cupientes. de penis. 7 qd̄ opatur suspēso vide plene p glo. de consue. cū dilectus. 7 vid̄ sub x̄bo suspensus. p totum.

Clericus pōt suspendi si est infamatus saltē de facto ex crimine. licet qdam dicāt qz sola p̄denatio sup crimie absqz infamia sufficiat ad suspensionē. quod nō placet. Sed infamat̄ de iure potest deponi. Ex quo nō omne crimē inducens infamiam iuris est depositōe dignus no. an. de iudi. at si clerici. in pn. x̄. ad tertiū.

Clericus recipiens eccliam de manu laici nisi monitus renunciet suspendit̄ ab officio 7 bñficio 7 si p̄seueret deponit̄. laicus x̄o excomunicatur. de iure pa. c. p̄terea. 7. c. relatū. 7 vide. c. quisqz. de elec. 7 quod ibi no. innocē. q̄ distinguit an de manu laici quis recipiat eccliam vt bñficiū vl̄ vt p̄prietatem. 7 vide quod no. glo. de renū. c. quod in dubijs. 7. xvj. q. vi. si quis deiceps 7. c. sequē.

Clerici irregulares pnt̄ dici a iure suspensi. no. anth. de coha. de. vestra. in q̄nta oppositōne Clerici suspensio. cū ab altari p̄petuo nō remouet sed ad t̄pus suspendit̄. 7 ideo si suspensio est p̄petua hz remotōnis effectū. depositio at̄ nil aliud est qz ab altari p̄petua remotio. no. an. de iudi. at si clerici. in pn.

Clericus pōt a bñficio p̄uari. si tenet fornicariā siue concubinā publice. secus si occulte. vt p̄z de testibus. c. ex parte ade. 7 ibi. no. an. 7 vid̄ j. s. s. primo.

Clericus potest ex crimine suspēdi deponi 7 de gradari. suspendit̄ em̄ ex omni crimie ex quo de facto est infamatus. dum tñ ex eo populus scandalizet. als̄ secus saluo casu dilapidationis 7 symonie in q̄bus statim suspendit̄. Deponit̄ autē ex omni delicto causante incorrigibilitatem. 7 etiā ex oi delicto causante irregularitatem. Item si delictū est publicū 7 scādolosum. item si delictū diu continuet̄. itez si habet in se infamiam iuris vel qualitatem enormitatis sicut est piurium adulteriū vl̄ homicidiū que inter enormia computant̄. de simplici fornicatōe dubitat̄. Sed dic̄ si fornicatio est notoria vel scandalosa vel diu cōtinuata est diq̄ depositōne cessantibus dictis qualitibus si est cū moniali. idem si est cū x̄gine vel nupta. idem si cum p̄sanguinea. idem si cū filia spūali vel cum ea quam ad pniam recepit. idē si cum soluta non x̄gine. idem si eā duxit vxorē. ideoz si nō duxit vxorem sed simpliciter cognouit 7c. 7 est in sacris qz ibi est annexū adulteriuz spirituale. secus si nō est i sacris. Ex his cōclude qz clericus habens p̄laturā potest ex notabili negligentia deponi qz est in eo graue delictū. Degradat̄ autē ex omni crimine cū incorrigibilitate als̄ regularit̄ non degradat̄. fallit i heresi 7 in falsario litterarū apostolicarū 7 i fortiligio. De homicidio dubitat̄. sed veritas ē qz ex illo non degradat̄. no. an. de iudi. c. at si clerici. in pn. x̄. quomō ad declaratōez. qd̄ est verum nisi sit incorrigibilis. vt no. ibidez an. e. ti. c. cum nō ab hoie. x̄. nō hic aptum. Item deponit̄ clericus si est vsurarius. vt no. glo. xiiij. q. iij. clerici. 7 vide. s. s. s. primo.

Clericus qñ suspendit̄ vel deponit̄ ex delicto si est corrigibilis nō p̄cedit̄ ulterius. sed si est incorrigibilis tunc excomunicat̄ 7 anathematizat̄. 7 si ecclia ultra nō habeat qd̄ faciat traditur curie seculari cui nullo casu tradi debet p̄pter incorrigibilitatem nisi falsari⁹ sit litterarum apostolicarū. no. an. de iudi. cuz nō ab homine. vlti. colū.

Clericus actualiter degradat⁹ statim incipit eē de foro seculari. 7 anteqz tradat̄ curie seculari. Sim io. an. secus in x̄botenus deposito qui non efficit̄ de seculari foro anqz tradat̄. Adūte tamen degradatōnis formam. nam si dicit̄ degradam⁹ te. 7 nihil aliud p̄ferit̄ absente iudice seculari tunc ex hoc nō subest iudici seculari. sed si cōp̄sente clericus degradat̄. tradit⁹ censet̄. si x̄o dicit̄ degradamus te 7 eximus te omni p̄uilegio clericali. tunc etiam tradit⁹

cenſet. no. an. de iudi. c. at ſi cleri. §. de adulte
rijs. v. venio ad tertiū p̄trariū. ſi tñ cleric⁹ de
poſitus iteret delictū ſtatim ip̄a incorrigibili
tate p̄dit bñficiū clericale ⁊ ſubest iudici ſe
culari ſine traditōne vel degradatōe. idem ſi i
corrigibilitas ſurgit ex trina monitōe licet ex
preſſa de poſitio nō ſit facta ſm io. an. vt no.
an. de iudi. cum non ab hoie. v. oppono ſcdo
Clericus qualiſ degradat⁹ ⁊ qualiſ tradat⁹ cu
rie ſeculari. vide an. de iudi. c. at ſi cleri. §. d
adulterijs. in fine.

Clericus dicit⁹ incorrigibil⁹ quando ter monit⁹
non deſiſtit. vel quādo de poſitus reuertit⁹ ad
p̄ora delicta vel in illis p̄ſeuerat. Nō autē dici
tur incorrigibil⁹ licet p̄niam ſibi iniunctā non
ſeruat vnde p̄ hoc nō poſſet tradi ſeculari cu
rie. no. an. de iudi. cum non ab hoie. v. quero
qualiſ. ⁊ vide ibi in. v. nota practica.

Clericus quando deponit⁹ ex delicto ſi dicat ſe
paratū corrigi debet in monaſterium detrudi
ad penitentiā pagendā. non debet tñ intantū
vita attenuari q̄ veriſimilit⁹ moriat⁹. no. an. d
tudi. c. cū non ab hoie. v. quero qualiſ.

Clericus p̄ enormi delicto p̄mo deponit⁹ ⁊ ſi eī
corrigibilis q̄ delictum iterat ex cōmunicat⁹.
tertio anathematizat⁹. ⁊ vltimo traditur curie
ſeculari. no. an. in. c. cu3 non ab hoie. de iudi.
v. nota practica.

Clericus cuiuſcūq̄ ordinis etiā in minorib⁹ po
teſt deponi p̄ furto ⁊ ex quolibet alio delicto
enormi. no. an. de iudi. cum nō ab hoie. in p̄n.
Item cleric⁹ p̄ me tonſure tantū patit⁹ degra
datōis actum ſm archi. vt no. an. e. c. v. quo
modo cui.

Clericus irregularis ex delicto nō eſt ip̄o iure
de poſitus ſed deponendus. nō eſt tñ traden
dus curie ſeculari añ incorrigibilitatem. no.
an. de iudi. cū non ab hoie. v. nota crimina.

Clericus de poſitus an p̄dat p̄uilegium cleri
cale. vide glo. ⁊ io. an. ⁊ an. in. c. ad abolendam
ſup vbo p̄rogatiua. de hereticis.

Clericus licet ſit homicida vel alſ irregularis
nō eſt inabil⁹ ad beneficia. ⁊ licet poſt bñficiū
adeptum cōmittat homicidiū nō p̄uatur ip̄o
iure bñficio. ſm compoſ. vt no. io. an. de con
ceſ. p̄ben. ſup vbo poſſidebat. licet Ro. aliter
dicat conclu. cclij. Ex delicto autē añ p̄motio
nem ⁊ bñficiū adeptū cōmiſſo p̄uandus nō
eſt. p̄ tex. de pur. ca. c. ſi. ⁊ ibi p̄ an. Cōtrariū
no. io. cal. in. c. querelam. de iureiuran. nec ob
ſtat. c. ſina. de purga. cano. quia ibi non erat
delictum p̄batur ſed ſola infamia p̄batur. et
ſic debet ſe infamatus purgare vbi delictum
de quo infamat⁹ eſt graue. ⁊ idem in quolibet
crimine nō occulto etiam ante p̄motōnem cō
miſſo. ⁊. c. finale debet intelligi in crimine leui

vel occulto. vt ibi no. per p̄bi. hoſti. ⁊ io. an. ⁊
an. vide tamē an. in. d. c. cum noſtris. viij. co
lum. vbi dicit collatōnem bñficiū factā irregu
lari valere. ſecus in electōne facta ad p̄laturā
⁊ ibi dicit io. cal. in. d. c. querelam. ⁊ vide ſub
vbo irregularis ⁊ homicida.

Clericus poteſt ex crimine falſitatis bñficio p̄
uari. p̄ tex. de reſcriptis. olim. ⁊ ibi no. an.

Clericus p̄t p̄ inobedienciā beneficijs ſuis p̄
uari. no. glo. in. c. dolentes. de cele. miſſarū.

Clericus an egeat diſpenſatōe p̄ omni delicto
dic q̄ ſi agit reſpectu pene imponende ab ho
mine ſi delictū eſt omnino occultū. id eſt nō p̄
babile. non eget diſpenſatōne quia ecclā non
iudicat de occultis. Si delictum eſt occultum
⁊ non notoriū. p̄babile tamen. eget diſpenſa
tione. ſed vbi agit de diſpenſatōe quo ad of
ficiū ordinis. dic vt no. an. de iudi. c. at ſi cleri
ci. §. de adulterijs. v. quero an quodlibet.

Clericus coniugatus nō poteſt eſſe iudex ordi
narius nec delegatus in cauſa ſp̄iali. no. Jo.
an. in. c. iohannes. de de. coniuga. p̄ quod di
cit lapus in. c. j. de offi. vic. li. vj. qd̄ vide ple
ne p̄ an. in. d. c. iohannes.

Clerici ⁊ p̄lati an dicant⁹ eſſe de territorio v̄dſ
ſtrictu dominorū temporalium. vide pe. mo. in
c. ſi. in p̄n. de offi. vica. li. vj.

Clericus nō poteſt aliquod iuramentū preſta
re coram iudice laico ſine licentia ſui p̄lati ſeu
ſuperioris. ſed coram iudice eccleſiaſtico ſic.
ſiue ſit ordinarius ſiue delegatus. quia coip̄o
q̄ eſt iudex habet p̄ ſuperiore quo ad cauſam
coram eo vertentē ſm inno. ⁊ io. an. in. c. ij. de
iura. calum. Sed aduerte qd̄ eſt verū quo ad
clericū coram eo litigantē. vbi autem nō eſſet
actor neq̄ reus ſed vt teſtis vellet iurare i cā
inter alios vertente. vide q̄ nō poſſit ſine cō
ſenſu ſui p̄lati. ⁊ ita videt inno. loqui in. c. j.
Poſſet tamen dici q̄ ſicut iudex delegat⁹ eſt
ſuperior quo ad ptes. ita quo ad teſtes compell
endos vt iurent ⁊ deponant.

Clericus p̄motus quo ad ſacros ordines iſra
tempus pubertatis. ſi inuitus ⁊ coactus fuit
p̄motus non tenet continere. ſed m̄ſimoniū
p̄trahere poteſt. vt no. glo. in. c. vnico. de de.
p̄ ſal. p̄moto. Idem ſi nō fuit coactus dū ta
men infra pubertatē contradixit. ⁊ in contra
dictōne p̄ſeuerauit vſq̄ ad pubertatem. Idē
etiā ſi infra pubertatē nō contradixit. dum
modo ſtatim cū incepit ad pubertatē p̄uentre
contradicat. ⁊ illud ſtatim intelligit⁹ infra tri
duum. vt no. inno. ⁊ hoſti. in. c. pueri. de tem
pori. ordi. alſ non audif. vt no. compoſ. ⁊ io.
an. in. d. c. vnico. ⁊ archi. j. q. j. pueri. licz glo.
aliter dixerit in. d. c. vnico. ⁊ in. d. c. pueri.

Clerici non poſſunt eſſe p̄curatores in foro ſe

ulari. sed in ecclesiastico sic. no. ino. de obli. ad rati. c. si. sed in foro seculari possunt cum licentia episcopi. no. inno. in. c. j. de iura. calu. vide ne de. vel mo. c. j. r. xvj. q. iij. p. totu.

Clericus succedens laico non potest coram iudice seculari conueniri. vt no. glo. r. archi. xj. q. j. clericus nullum. quod intellige nisi instatia fuisset cu defuncto inchoata. vt no. ange. in. l. heres absens. in pn. ff. de iudi.

Clericus eo ipso qd fit miles puatur omib⁹ suis beneficijs. vt no. glo. in. c. si. de de. non refid. quod intellige quando semel exercuit. als ex sola militia non pdit puilegium clericale. vt no. inno. c. j. de appel. Idem no. glo. r. archi. l. j. di. si quis. vide ant. qui plura reqrit ad puuatione in. d. c. j. de appel.

Clericus qui est in sacris non potest de iure instrumeta pficere nec officiu notarij exercere. licet contrariu de facto seruetur. vt no. hosti. io. an. r. anth. in. c. sicut ne de. vel mo.

Clericus ecclesie an r. quando possit agere r. defendere sine madata p rebus r. iuribus eccle. r. an r. quando agit an debeat agere noie ppo l eccle. vi. io. an. r. plenius p antho. in. c. cu oli. de testibus.

Quadiutor quid sit. r. quis. ac cui. r. per quem. r. in quibus casib⁹ def. r. qd eius officiu vel potestas. r. quando expiret. vide plene p io. an. de de. egro. c. si. r. p oldra. consilio. xliij.

Collatio differt a puisione. dispositone psentatione. institutioe r. electoe. de preben. c. cum in illis. li. vj. r. clem. j. e. ti. vnum tamē quandoqz ponit p reliquo. no. ro. conclu. ccccxxix. Dic qd sub xbo electois com phendit psentatio r. institutio in alijs qz i impetratōibus bñficiorum. vt no. in de. j. de re. pmu. in fi. penul. glo. r. no. sub xbo libellul. s. libellus in quo laicus. r. vide sub xbo beneficiu. s. caplm. s. possessor. s. puisio rē.

Collatio episcopi quando ptinet ad eum confirmare. conferre habet vim confirmatōis supioris. no. anth. de resti. spo. in lris. xxvj. colu. v. venio ad vltimu.

Collationis r. puisionis vim obtinet inductio i possessionem r. receptio in canonicu. quando inducens vel recipiens habet potestatem cofe rendi r. puidendi r. nulla alia pcessit collatio vel puisio. als secus. no. Ro. conclu. ccccxxij. Contrarium sentit oldra. consilio. cxlj. in. sine vide omnino io. an. in addi. spe. sup rubrica. de institu.

Collationem beneficij videt facere episcopus eo ipso qd pmutantibus consentit. vt no. fre. in tractatu pmuta. q. xxvj. p quod concludi potest qd redemptibus ad pōra beneficia iux for-

mam. c. si bñficia. de pben. li. vj. intelligit facta collatio de nouo p supiozem cui⁹ auctori- tate redeit.

Collatio bñficij quo pars est ipso iure puuata. an potest fieri anteqz p sententia declarē puata. vide lap. de castel. alle. cxxvij. ad fi.

Collatioe pbende an acquirat ius in canonica- tu. dicit an. qd sic fm compos. r. rotam. vt ipse no. in. c. cum m. ferrari. de consti. carta vl. v. descendamus. nam cu pbenda sit p canonica i stituta. eipso qd vacans pbenda conferit intelli gitur etiā canonica collata. vt no. archi. et io. an. in nouel. in. c. si clericus. de preben. li. vj. Idem tenet io. an. r. compos. in. d. c. si clerico. de pben. li. vj. Idem tenet io. an. r. compos. in. d. c. cum m. de costi. r. gui. r. gens. in de. si iux. de pbē. Idem tenet Ro. cōclu. ccccxlj. Et ecō- uerſo collato canonicatu censet collata pbenda vacans p illo canonicatu instituta. secus si tempe quo conferit canonicatus pbenda nō vacaret. quia forte conferit canonicatus ultra numeru. vt no. lap. in. c. si postqz. c. ti. r. lib. et vide sub xbo canonicus. s. canonicus ultra numerari. s. canonicus r pbenda.

Collector non censet iudex sed admini- strator siue negociorū gestor. no. Rotā pdu. cclvj. r. vide. s. xbo bñficiu.

Collector deputatus p papam potest nedum vnum sed plures. r. nedu post sed etiam an lit contestatōz alios subcollectores facere r. sub- stituere. no. Ro. pdu. cclvj.

Collegio vel mōasterio futuro nō pōt do natio fieri de re. de re iudi. abbate. sane li. vj. nec potest puilegium concedi. de eccle. cdi. c. penul. sed legari sic. no. bar. ff. de alie. le. l. seruos. r. vide in xbo bñficiu. capi- tulu. puentus. electio. eccle. statutū.

Collegij puilegiu pdit qui a collegio p qnque- nium absens est vel fuit. saluo qd i collegio ad uocatorū qui fuit absens p trienniu pdit col- legij puilegium. no. bar. in. l. p hanc. l. d. ad- uoca. diuer. iudici.

Collegium ad sui essentia non requirit aliquez ibi esse platum. vt no. archi. xxij. q. ij. sic i glo sa. sed contra innocen. de prebend. c. cum non ignozes.

Collegia que sunt licita r. que illicita. vid bar. in. l. si. ff. de colle. illici.

Collegiu faciunt duo de iure canonico. d elec. c. j. r. ita tenet pau. r. fran. de zabo. in de. et si pncipalis. de rescriptis. licet de iure ciuili req- rantur tres. vt. l. veracius. ff. de xbo. sig. In- no. dicit qd etiam de iure canonico requiruntur tres. in. c. postulasti. d iure pa. r. idē dicit archi. fm tancre. x. q. j. c. j. sed anth. in. d. c. de elec. dicit qd duo faciunt pgregatōz. tres no collegiu

Quoniam qui omnes fructus terre percipit et domino pensionem in pecunia soluit. tenetur soluere omnia que imponuntur terre quaz colit. **L.** de anno. et tribu. l. j. li. x. et ibi nota glo. fi.

Quoniam commenda an sit titulus beneficii ecclesiastici. vide archi. de rescriptis. si propter. in fi. et de elec. nemo. li. vj. **D**ic qd est titulus canonicus. vt no. fre. de senis. in tractatu pmuta. q. xv. et vide. s. verbo beneficiu. s. beneficiu reseruatū vacans. et s. pmutatō Commendatarius potest presentare clericum ordinandū ad titulum ecclesie. fm archi. in. ca. nemo. de elec. li. vj. **R**atio est quia potest commendatarius fructus ecclesie sibi commendate recipere. ergo consequenter potest presentare quia presentare est fructus iuris patronatus percipere. vt no. do. de sancto gemy. in. c. nemo s. allegato. p quam rationem patet qd etiaz potest eligere et beneficia conferre. quia eligere et conferre est fructus iuris eligendi et conferendi percipere. vt no. sub verbo fructus. s. fructus appellatōne. et hoc maxime verum est quando commendatario concedit qd possit fructus nedū in utilitatem ecclesie sed etiam in suos vsus conuertere prout comuniter hodie fiunt commende. vide. s. verbo beneficium. s. beneficiorum collatio.

Quoniam compromissum generale de omnibus litibus si factum est cum clausula qd lis et questio intelligat de omni eo et toto qd erit laudatum. tunc valet laudū etiam sup eo quod aliter erat p sententiā decisum. no. de arbi. c. exposita. **R**atio est fm euz qd potuit de validitate sententie in dubium reuocari. ppter ea dicit. bar. in. l. post rem. ff. de transac. qd qn sententia dicit nulla ex causa pbabili vel est appellatum vel appellari potest ab ea. tūc de contentis in tali sententia potest fieri compromissum. et vide. s. verbo arbitrator. p latus. et s. p latus sicut non potest.

Quoniam compromissum an potest fieri sup decimis vel decimarū fructibus vel spūalibus alijs adiacentibus. vide sub verbo decima. s. decimarum ius.

Quoniam compromissum si non valet in psona vni. nō valet in psona alterius. quia non debet claudicare ad instar iudiciorū. ff. de arbi. l. cuz dies. s. penul. et l. sed interpellat. s. finali. et l. si pupillus.

Quoniam conciliū an potest facere statutum contra ius. vide sub verbo statutum. s. statuta cōtra ius. et vide sub verbo papa.

Quoniam concilia quando vbi et p quos celebrata fuerunt. vide p io. an. in. c. nemo. de elec. li. vj. in nouel. sup glo. ij.

Quoniam conclusio non requirit in causa beneficii. secus in pphana. no. Ro. cōclu. v. et vide sub verbo iudex.

Quoniam conclusio in causa non impedit pductōem instrumentorū in causa beneficii et matrimoni ali in quibus potest pcedi sine figura iudicii. no. Ro. conclu. xxxj. imo et in causa pphana. idem est fm equitatem rote. vt no. Rota conclu. clx.

Quoniam conclusio in causa non impedit quin adhuc possint recipi testes sup habilitatibus psonae impetrantis. et sup pbatōne signoz et notariorum et sigilloz p partem aduersaz negatorum. no. Ro. conclu. vj.

Quoniam conclusio facta ad instantiā actoris si iudex admittit articulos rei videt tacite reuocasse. quod est verū si iudex sciuit conclusionem factam. secus si ignorauit quia forte successit alteri qui cōclusionem fecit. no. Ro. cōclu. v.

Quoniam concordia an possit compellere iudex partes litigantes ad concordiam faciendam. vide an. de mutu. peti. c. j. vltima colum.

Quoniam concubina largius sumit fm canones qd fm leges. quia canones appellat concubinam illā cum qua illicita et prohibita copulatio habet. leges aut appellat concubinam illā que sine nuptiis in domo tenet qsi loco vxoris. et talis concubinatus fm leges pmittit. sed p canones prohibet. no. an. de coha. de. vestra. v. nota qd sumit. et quali nomine antiquitus vocabat concubina. vide tex. i. l. mansurius. ff. de verbo. signi. et l. de do. in. vi. et vxo. l. ij.

Quoniam concubine potest dari aut pmitteri et tenet obligatio nisi fiat p militem aut clericū qui miles celestis est. no. glo. et bar. in. l. affectōnis. ff. de dona. et cy. in. l. j. **L.** de dona. inter vi. et vxo. **S**ed pmissio p concubinam facta occasione concubinar nō valet. vt no. Bar. in. d. l. affectōnis. **I**tem nec miles nec clericus potest legare concubine. vt no. bar. ff. de testa. mili. l. miles. s. mulier.

Quoniam conditio non dicit impleta quando implet ob aliam causam qd causa cōditionis implende. no. Ro. cōclu. ccccxij.

Quoniam conditio potestatiua licet impleat non trahit retro. secus in casuali. no. Ro. cōclu. ccclyvj.

Quoniam condicionalis pmissio non dicit illa p quam quis pmittit mibi soluere cū petiero. ff. de vbo. obli. l. cum petiero. secus in pmittente soluere si petiero. vt no. glo. et bar. in. l. liber hō. s. decem. e. ti.

Quoniam conditōnes iuris nō faciūt conditōnales dispositōnes sed monitōz inducūt. vt no. an. de iureiur. c. quinquauallis. penul. colū.

Conditio vel modus an possit impleri p herede eius q implere debebat ⁊ contra an sufficiat eam impleri in psonam heredum eius cui implendū erat. glo. aliquid tangit in .l.ij. **C.** de pac. inter emp. ⁊ vend. vide plene p cy. **C.** de condi. in ser. l. si ples. ⁊ p bar. in .l. si decem cū petiero. de vbo. obli. ⁊ in .l. a testatore de condi. ⁊ demon.

Conditio si institutus decessit sine heredib⁹ vñ sine filijs adiecto fide cōmissario qualif. intelligatur. vide sub vbo fideicōmissum. §. ij.

Conditio resolutiva resoluif ipō iure. quod ē verum in conditōne extrinseca. secus in intrinseca. vt no. an. de consti. cum. m. v. huic oppo no. mirabilif obuiat. xix. colū.

Conductor pcedij an teneat ipse vel locator ad onera que p̄dio imponuntur. vide. s. vbo colonus.

Connexio operaf q res separte nature trahunt ad naturam alterius p cōiunctionōnem ⁊ cōnexitatem. ⁊ id cōnexorum idem est iudiciū. no. an. de iudi. c. quāto.

Confessio ⁊ sententia pcedūt a pari. vt cui p̄iudicaret sententia. p̄iudicet p̄fessio. no. an. de iudi. c. at si clerici. in p̄n.

Confessio extraiudicial non valet fm inno. vt no. an. de iudi. at si clerici. in p̄n. v. vl. ex glo. sed rota dicit q̄ confessio extraiudicialis licet plane p̄bet in ciuilibus. nō tamen in criminalibus quo ad effectum pene ordinarie infligēde. ideo p̄sbyter confitens adulteriu⁹ extra iudiciū. non deponitur. tamen bñficio p̄uatur no. **Ro.** conclu. clxxv. **Tu** dic in criminali q̄ confessio extraiudicialis sup crimine fac̄ plenam p̄bationem si fiat p̄sente ⁊ acceptante p̄curatore fisci vel eo c⁹ p̄ncipalr̄ interest sec⁹ si fiat eo absente nisi fieret in cōspectu p̄li vñ maioris partis p̄ quam talis confessio ingerit suspitōem ⁊ p̄sumptōnem vehementē de delicto. ita q̄ possit dici notorium p̄sumptōis vel suspitōis. vnde sufficeret ad condemnatōz. nisi aliter illā p̄sumptōnem purgaret cōfitens. vt no. an. de coha. de. vestra. xxxj. colū. **Et** sic in hoc casu plus nocet cōfessio sup crimine q̄ sup contractu. cum confessio facta parte absente in cōtractibus non sufficiat ad condemnatōnem. vt no. in p̄n. eiusdem colum. cū ibi dicit q̄ confessio in contractibus debet habē comites suos. ⁊ vide. §. confessio facta parte absente.

Confessio extraiudicialis sup crimine si sumif vt delictum ⁊ p̄betur nocet in iudicio. Si vñ sumitur vt p̄batio delicti. tunc si facta est p̄sente eo cuius interest ei nocet. sed eo absente tunc facit solum iudiciū. no. an. de iudi. c. at si clerici. in p̄n. vlti. colū. vide bar. ff. de adulte.

I. capite quinto.

Confessio criminis supueniens pendente iudicio facit vt ex eadem tela ⁊ instantia possit sequi sententia sine accusatore ⁊ libello. quod i dubitanter p̄cedit quādo confessio facta est i eadem instātia. idem tamē ⁊ si in alia dūmō p̄mum iudiciū in quo facta fuit cōfessio fuerit ad penam ordinariā institutum vel illi conexum. secus si in p̄mo iudicio foret de crimie exceptum. quia tunc confessio sup crimine non sufficeret ad finem pene imponende nec in eodem iudicio nec in alio si crimen nō esset annexum. vt no. an. de coha. de. vestra. v. venio ad quartū. xxxv. colum.

Confitens crimen in iudicio potest ex illa confessione condemnari etiam si p̄cessus accusatōnis vel inquisitōnis alis sit inualidus. qz in confessione nō requirit̄ p̄cessus nec alius iur̄ ordo quod est verum quādo confitē in iudicio p̄ncipaliter ⁊ p̄ se. secus si confitē incidenter p̄ quandam consequentiā. vt no. bar. in .l. si confessus. ff. de custo. ⁊ exhibi. re.

Confessio respondentis libello in dubio interpretatur p̄ ipō reo respōdēte. no. an. de excep. cum venerabilis. ij. columna. v. venio. secus in alia cōfessione quia illa interpretat̄ cōtra confitentes. ⁊ sic intellige quod no. io. an. de accu. cum dilecti. **Ratio** differentie potest esse qz p̄mo casu confessio fit ad elidendam cōfessionē actoris. non ergo debet operari contrariū ei⁹ ad quod inducitur. ⁊ ad hoc fac̄ vna decisio rote conclu. cccxij. **Vel** dic q̄ ratio est quia confessio facta in iudicio siue p̄ actorem siue per reum semp̄ interpretat̄ p̄ confitente. vt no. glo. ⁊ bar. in .l. si quis intentōne ambigua. ff. de iudi. secus de confessione facta extra iudiciū. ⁊ ita potest intelligi quod no. in .d. c. cum dilecti. **Sed** verius est q̄ ibi non dicit̄ confessioez ambiguum interpretari contra confitentes. sed dicit̄ q̄ si confessio duo continet. vnū pro confitente. aliud cōtra. statuer̄ ei quod est contra. nō ei quod est pro. ⁊ sic nihil facit ad p̄positū de confessione ambigua.

Confessio facta coram iudice competēte non tamen aimo litigandi vel litem cōtestandi. licet non sit omnino actus iudicial tenet. hinc ē q̄ filius eam facere potest sine cōsensu patr̄. habet tamē hoc de natura iudicij quia habz executionē paratam ⁊ eam non sequit̄ sententia sed p̄ceptum. no. an. de iudic. c. at si clerici. in p̄n. v. vl. ex glo. bal. tenet cōtrariū in p̄fessioe facta p̄ filiū familias. **C.** de bonis q̄ liberis. l. cum nō solus. §. necessitate. ⁊ ibi vide glosam ⁊ bartolum.

Confessio facta corā iudice aliquo nō tñ in forma iudicij nō operat̄ effectū confessionis. no.

an. in. d. c. at si clerici. §. vi. ex glo.

Confessio facta corā iudice de re de qua nō liti-
gat non p̄iudicat p̄tenti. no. an. de cohabi.
cle. 7 mu. vestra. penul. colū. in fi.

Confessio facta coram iudice incompetēte nō p̄-
iudicat coram iudice competēte nec ex ea pos-
set sequi aliqua p̄demnatio. no. an. de iudi. at
si clerici. in p̄n. 7 vide quod no. e. c. §. etio op-
pono q̄ sententia. Sed plenius dic q̄ p̄fessio
facta coram iudice incompetente licet non va-
leat vt iudicialis tamen valet vt extraiudicia-
lis. 7 tantū habet effectuz q̄ licet ex ea directe
non possit cōdemnari confitens p̄ iudicē com-
petentem. compellit tñ p̄ eum p̄sistere in illa
ac illi dare intellectū ita tamē q̄ illam excuset
7 si eā non excusat poterit ex illa condemnari
fm inno. 7 ita fuit p̄ mltos consultū 7 det̄mi-
natum. Sed verius q̄ nec vt extraiudicia-
lis valet q̄ facta est in iudicio vetito qñ facta
fuit p̄ clericum corā iudice seculari. operat̄ tñ
dicta confessio aliquos effectus. p̄mo q̄ si scā
sit super crimine 7 ex ea insurgat infamia. sal-
tem facti. poterit ei purgatio indici in qua si d̄
fictet indirecte condemnabit̄. Si autē possit
confessionem excusare 7 se purgando det̄ illi
alium intellectū. nō condemnabit̄ sed purga-
bitur. idem si ex ea surgat ingens suspicatio l̄
ingens p̄sumptio opatur etiā dicta confessio
q̄ facit indicij 7 coadiuuat alias p̄batōnes.
7 vigore indicij poterit poni ad torturā. 7 cō-
pellef vel confessionē excusare vel in illa p̄se-
uerare als condemnabit̄. 7 ita debet intelligi
inno. vt no. an. in. d. c. at si clerici. in p̄nci. §.
vlti. ex glosa.

Confessio facta coram arbitro vel arbitratore
valet vt extraiudicial' non vt iudicial'. fm cy.
vt no. anth. de iureiur. q̄ntauall. §. xiiij. d̄fa.

Confessio facta coram arbitratore secuto lau-
do non reuocat̄ si laudum est validū. quia ne-
gociū est finitū cum sit transactio. secus i lau-
do arbitri. q̄ non videt̄ adhuc finituz nisi sit
emologatū. no. an. in. d. c. q̄ntauall. §. xx. dif-
ferentia.

Confiteri dicif qui nō diffitef. quādo illud nō
diffiteri venit ex contumacia nō responderi.
no. an. de coha. cle. 7 mu. v̄ra. §. nota q̄ qñq̄

Confiteri an videat̄ p̄ducēs instrumēta omia
contenta in eo vera esse. vid e sub v̄bo error.
in p̄ncipio.

Confessio viri vel vxoris p̄ matrimonio vl' cō-
tra matrimoniū an valeat 7 an p̄batōz faciat
vide. xxx. q. vi. §. his ita. 7 de eo qui cog. cō.
vx. sue. c. sup eo. 7 quod no. an. in. c. fi. de con-
fessis. viij. colū. i fi. 7 vide tex. 7 quod ibi no.
an. de apel. c. cum causa.

Confessio in bñficialibus nō p̄iudicat. vt si q̄s

confitef quē tenere bñficiū iuste cuz tñ iniuste
teneat. no. an. in. c. fi. de cōfess is. 7 io. an. in. c.
j. in fi. e. ti. li. vj. in nouel. An autē cōfessio ad
uerfarij p̄bet titulū bñficiū in fauorem alterius
partis. vide sub v̄bo p̄batio. §. p̄bati non po-
test titulus.

Confitens aduerfariū appellasse nō intelligit̄ p̄-
pterea cōfiteri q̄ §. decendiū appellauit. ideo
talis p̄fessio nō est sufficiens p̄batio. 7 si con-
fitens etiā diceret q̄ infra decē dies appella-
tum fuerit nō sufficeret. nisi diceret q̄ appella-
tio fuit interposita ab habente potestatez ap-
pellandi. no. Ro. conclu. clxxxv.

Confessio sup dominio de p̄terito nō concludit
in fauore aduerfarij dominiū de p̄feti. no. ro.
conclu. cccxij. vide tex. de transac. c. p̄terea.
ij. 7 de excep. cum venerabil. 7 vtrobiz per
an. 7 quod no. per glo. 7 bartho. in. l. certum
§. j. ff. de confessis.

Confessio sup his q̄ iuris sunt si est contra ius
nō nocet. no. an. de confes. c. fi. vltij. colū.

Confitens se homicidiū fecisse p̄ter dolum. tenet̄
p̄bare q̄ sine dolo fecit als punif 7 cōtra eum
sue p̄fessionis statur. no. Bar. in. l. j. c. de sica.
vide §. §. p̄ximo.

Confessionē acceptans p̄ se. tenet̄ etiā acce-
ptare cōtra. no. Ro. cōclu. cccxcj. vide io. an.
de confes. c. statuim. li. vj. in nouel. sup v̄bo
confessionē. 7 bar. in. l. aurelius. §. idem que-
sijt. de liber. lega. vide. §. §. p̄xi.

Confessio persuasione aduerfarij facta potest
p̄bata persuasione reuocari. no. bar. c. de iu-
ris 7 fac. igno. l. error. 7 ff. de confes. l. non fa-
tetur. 7 p̄bata p̄suasione p̄sumitur error. no.
an. de confes. c. fi. penul. colum. 7 vide §. §. cō-
fessio indeliberate. 7 §. sequen.

Confessio ficta non trahitur ad alias res vel p̄-
sonas nisi ad quas vera confessio extendet̄
no. an. de iudi. at si clerici. in p̄ncipio. §. nunc
venio.

Confessio ficta non infamat vel etiā sentētia
lata sup crimine ex ficta confessione. no. an. in
d. c. at si clerici. in p̄n. §. ad tertiā.

Confessio indeliberate facta etiā apud acta
potest reuocari. etiā non docto de errore. S;
deliberate facta non reuocatur nisi de errore
doceatur. no. an. de despon. impu. attestatio-
nes. 7 vide. §. §. confessio persuasione. et vide
sub verbo error. §. error confessionis. 7 §. er-
rorem suum.

Confessio non p̄iudicat confitēti quādo contra
confessionē est directe sententia lata. 7 tūc licz
p̄feti venire p̄tra talē p̄fessionē. no. an. de ex-
cep. cū venerabil. viij. colū.

Confessio facta p̄te absente v; in depēdētib' a
sola volūtate p̄fētis. idē in p̄fessioe iudiciali

que fit in libello. quia libellus semploquit et
dat iudici vt detur parti. idem in confessione
que fit in exceptionibus quia hic est libellus rei
qui semp loquit. idem in confessione extraiu-
diciali que fit p epistolam vel librum vel in testa-
mento. als regulariter in confessione iudiciali et
extraiudiciali requiritur presentia partis vel alter-
ius qui pro reo recipiat et ipse ratum habeat.
tamen de equitate dici potest qd semp valet con-
fessio etiam parte absente. qd sufficit sola mens
de qua constat. no. an. de fi. instru. si cautio. ij
colu. et vide. s. s. ij. vide omnino bar. in. l. non
solum. s. si deliberationis vba. de libe. le. et vi.
l. ex hac scriptura. de dona. ad finem.

Confitens vnum confitetur tacite omne id qd ne-
cessario ex illo sequitur vel quod est antecedens
ad id vel ab eo dependens vel conexum. de con-
f. c. translatio. de transac. c. pterea. ij. et d. of.
dele. c. cum sup. et ibi no. an. in. v. notabili nisi
illud vnum quis fateatur excipiendo. quo ca-
su non intelligitur fateri aliud et quod ex illo se-
quitur necessario. vt no. glo. in. d. c. pterea. et
est tex. de excepti. cum venerabilis. et ibi no.
io. an. sup. f. glo. Si tamen illud exceptum ali-
ter probetur qd p confessionem excipientis. tunc
illo probato censetur probatum id quod ex illo se-
quitur. vnde probata pmutatione probatur pmu-
tantem fuisse dominum. nec potest compermutans
referre questionem dominij quia recipiendo rem
ex causa pmutationis. confessus fuit. tacite p-
mutantem fuisse dominum. vt patet in. d. c. cum
venerabilis. et ibi no. an. x. colu. v. oppono qd
excipiens. et ibi hoc psequitur p tres columnas.

Sed predicta procedunt inter contrahentes siue
compermutantes. an tamen quo ad tertium preiu-
dicet confitenti dicta tacita confessio dubium
est. possit dici qd sic de iure canonico sicut qd etiam
absenti pdest confessio. vt no. s. s. primo.
Confessio facta in tormentis non precedentibus in-
dicijs ex quibus confitens torqueri potuerit.
non preiudicat confitenti etiam si in illa p tor-
turam pseueret. vt singulariter no. bar. in. l.
penul. ff. de questi. bal. dicit qd preiudicat confi-
tenti si in ea pseueret. in. l. j. c. de confessis. s. j.
glose quas p se inducit non loquuntur quando
indicia non precesserunt torturam.

Confitens se certam summam ex causa dotis vel alia
recepisse. si postea apparet qd post confessionem
fuit ei pars decima summe soluta presumitur pl^o
non habuisse. ideo vltra illam partem non tene-
tur nisi appareat illam partem fuisse datam p
resta et p completa solutione. no. bar. c. man-
dati. l. ab anastasio. ad finem.

Confessio facta in vltima voluntate an valeat et
probet in preiudicium confitentis et heredis et etiam
tertij. vide an. in. c. si. de succes. ab intel. v. vlti-

timo est videndum. et v. quando vba enunciatur i
instrumento. et in. c. si cautio. de fi. instru. v. ali-
us est effectus. et p bar. in. l. cum quis decedens
v. codicillus. et s. ticia. de le. iij. et p cy. et bal.
c. de non nu. pe. l. generalit. vide. s. s. confes-
sione facta p absente.

Confessio facta inter personas prohibitas presumi-
tur facta in fraudem legis. non solum si fiat i
vltima voluntate. vt. l. qui testamentum. ff. de
pba. sed etiam si fiat in contractu. vt. l. j. c. d
na. li. et ita tenet bar. in. d. l. qui testamentum. et
in. d. l. j. et de le. iij. l. cum quis decedens. s. ticia.
de vul. et pu. l. si quis qui ex bonis. licet bal.
dicat contrarium in contractu in. d. l. si is qui
ex bonis.

Confessionem suam licet quis non possit reuocare.
nec contra eam venire. potest tamen eam excusare
et declarare. vt est casus in. c. cum dilecti. d. ac.
Confiteri an videatur qd excipit. vide sub verbo
exceptio. s. exceptio obijciens non videtur etc.

Confirmatio principis presumitur ex certa
scientia facta quando in confirmatione po-
nitur tenor confirmati. etiam si in confirma-
tione adijciatur clausula sicut iuste etc. et tunc il-
la clausula non stat conditionaliter sed exponitur
si p quia. p tex. de confirma. vti. c. penul. et ibi
no. anthoniū.

Confirmatio quando fit ex certa scientia cum
suppletione defectuum an propterea intelligatur
supplere defectus necdum quo ad solennitatem
sed etiam quo ad substantiam. vide sub verbo.
gra. s. gra p quam papa ex certa scientia etc.
Confirmatio eius quod nullum est nihil operatur
etiam si fiat ab eo qui dare potest. aex. est de fid
instru. c. inter dilectos. s. ceterum. Sed bar.
dicit qd confirmans dat quando ipso iure nullum
est confirmatum. secus si confirmat imperfectum
quod non est ipso iure nullum vt electionem. s. j.
si confirmat id quod est ipso iure validum. tunc
si confirmans non potuit tollere confirmatum non
dat. ideo si tollere potuit sed de nouo dare vo-
luit. als secus. ita no. bar. in. l. more als est. l. et
quia. ff. de iuris. om. iu.

Confirmare videtur episcopus eligendo vel co-
ferendo quando ambe potestates in eo concu-
runt. no. Ro. p. clu. cccxxij.

Confirmatio facta per papam de aliquo gesto
actu cuius tenor in confirmatione inseritur pro-
bat illum actum. licet scriptura originalis eius-
dem actus non producat. quod est verum quoniam
ille actus erat p papam factus vt privilegium
vel indultum. secus si factus erat p alium quia
tunc non probat sine originali. nisi talis confir-
matio facta esset partibus presentibus vel voca-
tis. vt no. hosti. io. an. et an. in. c. penul. de co-
firma. vti. vel inutili.

Conscientia diffinit sic. Consuetudo est cognitio siue scientia cuiuslibet cordis sui ipsius quam nemo scit nisi solus deo no. Ro. conclu. ccccxxiij. et vide. s. verbo appellatio. s. appellari non potest ab his. et sub verbo iudex. s. iudex cui committit ut in causa.

Consilium licet sit requirendum quando aliquis tenet aliquid facere cum consilio. non tamen est de necessitate sequendum. no. glo. et io. an. de arbi. cum olim. et de elec. cu in veteri. nec refert an dicat eum consilio vel de consilio. no. io. an. in. d. c. cum olim. et an. de elec. cum in veteri. et bar. ff. de exerci. l. j. s. si ples. et vi. plene an. in. d. c. cu olim.

Consilium differt a consensu. ut no. ne sede vacante. c. j. li. vj. in. glo. sup verbo assensu et sup verbo cum consilio.

Consensus capituli vel patroni vel alterius si requiritur in actu qui fit ab alio licet in illo actu non interuenit. sufficit quod ante vel post interueniat. Ex hoc inferit quod cessante consensu actus propter contemptum non redditur nullus sed per sententiam annullandus. no. ro. conclu. cccxcv. et vide conclu. clxx. fallit in electioe in qua defectus consensus alicuius reddit eam nullam nec confirmat. licet postea supueiat consensus. ut no. io. an. in. c. j. de re. ec. no. alii. vj. sup glo. super. in nouel. et vide fre. in tractatu pmutationum. q. xxx. vide plenissime per anth. in. c. cum consuetudinis. de consue. et vide sub verbo consilium. s. ij.

Consensus canonicorum etiam non collegialiter prestitus in receptioe alicuius canonici facit eum verum canonicum sine alia electioe vel collatione. s. in inno. ut no. Ro. conclu. ccccxxij. ad finem.

Consentire videtur qui tacet in temporali concessione non in perpetua. no. glo. in. c. ij. de his que sunt a prela. et de re. ec. no. alie. c. j. in glo. penult. li. vj. Vide io. an. in regula qui tacet. et de presump. nonne ubi dicit contra bar. et cy. et Bal. C. ad vellei. si sine. et bar. in. l. que dotis. ff. sol. matri.

Consentire videtur qui tacet in actu sibi utili honorabili et meritorio secus in oneroso. no. io. an. in regula is qui tacet. et inno. de elec. in generali. nisi in oneroso esset factum tacetis alio ad iunctum declarans consensum. quo casu etiam in onerosis qui tacet consentit et iuri suo renunciat. ut in. c. ex ore. de his que sunt a prela. et no. bar. in tacente qui subscribit vel sigillat in. l. que dotis ff. solu. matri. bal. in ti. an. ma. sue. r. x. in bn. c. si quis. in fine. colla. iij. Sed in actu facto me absente in mei fauore vel iudicium. an. eo ipso quod scio et non contradico videar consentire et approbare. vide bar. in. l. quo enim. ff. rem ratam haberi.

Consequenti destructo destruitur antecedens. ff. de spon. l. oratio. et vide sub verbo bolex. s. lex que prohibet.

Conseruator quis esse potest. vide de offi. dele. c. j. et fi. li. vj. et in de. et si principaliter de rescriptis. in glo. sup verbo delegatus.

Confortes litis qui dicantur. vide sub verbo procurator. s. procurator sine mandato admittit cum cautione.

Constitutio. vide sub verbo bolex. p. totum.

Consuetudo potest operari quod valeat dispensatio licet non fuerit requisitus consensus eius qui de iure requiritur debeat. no. an. de iudi. c. at si clerici. s. de adulterijs. v. venio ad declarandum.

Consuetudo non valet super eo de quo non potest disponi per legem. no. an. de iudi. clerici.

Consuetudo multum operatur circa ius patronatus transferendum. no. Ro. conclu. cccciiij. in principio.

Consuetudo generalis de qua multi doctores attestant non est probanda quasi sit notoria. ut no. mathe. in. c. relatum. ij. de testa.

Consuetudo tantum tempus requirit ad eam inducendam quantum requirit prescriptio ad prescribendum. et in hoc nulla est differentia inter consuetudinem et prescriptionem licet in alijs sint multe differentie. igitur si consuetudo tangit pueros vel eorum bona et non est contra ius. inducitur spacio decem annorum quia tanto tempore eorum bona prescribunt. sed si tangit ecclesias vel earum bona. non inducitur minori spacio. xl. an. quia tantum tempus requiritur in prescriptioe rerum suarum s. in inno. ut no. Ro. conclus. ccccxlj. v. colu.

Consuetudo rationalis dicitur illa que non est contra ius. habet tamen aliam iuris approbationem ad quam inducendam requiritur spacium quadraginta annorum s. in inno. no. Ro. conclu. ccccxlj. v. colu. sed illa que est s. in ius prescribitur decennio. ut no. Ro. conclu. ccccxxx. vide. j. s. consuetudo rationalis valet.

Consuetudo licet non sit contra ius tamen si per eam detrahatur in toto vel in parte iuri ecclesie vel ecclesiastice persone. non inducitur minori spacio. xl. annorum. no. Ro. conclu. ccccxlj. v. et vj. colu.

Consuetudo in ecclesia in qua est certus numerus et distinctio prebendarum videlicet maiores et minores sed non est certus numerus canonicorum per quem disponitur quod receptus in canonicum ultra numerum prebendarum et carens prebenda non potest optare maiorem sed deputat minorem prebendam valet et tenet no. Ro. conclu. cccxxij.

Consuetudo per quam disponitur quod habitus siue optatus minor prebendam in ecclesia ubi sunt maiores

Consuetudo romana

et minores prebende possit postea iuxta ordinem sue receptionis optare maiorem cum vacabit. valet et tenet. no. Ro. conclus. cccxxij.

Consuetudo per quam disponitur quod habens minorem prebendam possit optare maiorem prebendam cum vacabit non operatur. quia habens maiorem potest obtinere minorem quia de minori licet ascendere sed de maiori ad minorem non licet descendere secundum iohannem mo. sed iohannem an. contrarium tenet. vti no. Ro. conclus. cccxxij.

Consuetudo optandi non potest introduci in ecclesia in qua non est numerus canonicorum nec distinctio prebendarum. quia tunc prebenda vacare non potest. idem si in ecclesia est numerus canonicorum sed non est numerus neque distinctio prebendarum. et idem si est numerus prebendarum correspondens numero canonicatum et canonicorum sed ipse prebende non sunt distincte. et per officiales capituli bona administrant. et cuiuslibet canonico sua equalis portio fructuum datur. et iste proprio vocabulo appellantur portiones et non prebende. secus si capitulum per officiales non administrat. sed per seipsum bona capituli ad tempus diuidit et cuiuslibet canonicorum partem in prebendam assignat et elapso tempore reducuntur bona in communem et fit noua eorum diuisio. tunc enim potest induci consuetudo optandi partem in prebendam defuncto assignatam. et talis consuetudo inducitur decennio. vti no. Ro. conclus. ccccxlj. in principio.

Consuetudo optandi potest induci in ecclesia in qua est certus numerus canonicorum et certus numerus et distinctio prebendarum que actualiter sunt distincte a dote et fundatione alterius ita quod quilibet prebenda sit donum dotis sue. sed dicta consuetudo non potest induci minori spacio. xl. annorum. quia est contra ius scriptum quod quis sine facto superioris acquirat canonicum titulum in beneficio. sed si prebende non essent ab earum fundatione distincte nec esset domina quilibet dotis sue sed capitulum bona communia eorum ad tempus diuideret et cuiuslibet canonico partem assignaret ita quod tempore elapso bona reuenterentur in communem et fiat noua eorum diuisio. tunc consuetudo optandi tales prebendas per capitulum assignatas induceretur spacio. x. dierum. quia non est contra ius cum titulus non mutetur. et inter tales prebendas non sunt tituli beneficiales nec fit actualis diuisio sed duntaxat fit put in mera temporalitate consistit. vti no. Ro. conclus. ccccxlj. ij. et iij. colu. sed an. aliter loquitur. vti in. s. q. stati. seq.

Consuetudo optandi inducitur decennio patente et tacite consentiente episcopo vti si in ecclesia cathedrali sciente episcopo plures sint optate prebende quia quod potest expresse statuere potest ex lapsu decennij tacite consentire. sed si si

at optio ignorante episcopo. non induceretur consuetudo valida nisi spacio. xl. annorum. ex quorum lapsu presumitur scientia et tacitus consensus superioris. nec potest in primo casu consuetudo decennio induci. cum sit contra ius scriptum quod beneficium auctoritate propria sine canonica institutione quis obtineat. quia imo auctoritate superioris scientis et tacite consentientis et volentis quod optio habeat vim collationis. quod potest ordinarius facere ex quo ad eum pertinet collatio. et sic nulli preiudicium facit. nec est contra ius sed nouum modum iuri communi addit. nec ius commune requirit quod expresse fiat collatio per forma sed sufficit tacite fieri. et tacitus consensus vim collationis habet. vti no. fre. de hoc tacito consensu in tractatu permuta. q. xxvij. et Ro. conclus. ccccxxij. Et predicta colliguntur ex notatis per an. de consue. c. fi. xxvj. colu. v. conclude. et in penul. colu. vbi alle. iohannem an. qui de premissis loquitur in. e. c. in. iij. membro summe sue v. sub hoc membro. et in antepenul. et penult. q. eiusdem membri. et eadem auctoritate que optans nouum beneficium acquirit. eadem auctoritate antiquum dimittit. et sic non propria auctoritate antiqua prebende renunciat. sed auctoritate superioris per statutum concessa. et sic non obuiat de renun. c. quod in dubijs. et. c. amouet. nec obstat si dicatur quod per hoc datur ius ad vacatura contra concilium lateranensem. et sic videtur contra ius quia concilium duntaxat prohibet quando ex speciali dispositione hominis tale ius datur non quando ex generali dispositione legis siue statuti. quibus non est prohibitum. vti no. idem an. de p. sti. cum m. xxvj. colu. v. venio ad tertium notabile. Sed Rota aliter dicit vti. s. s. p. xi. precedenti. et opinio Rote est verior. quia episcopus nec per expressum nec per tacitum consensum potest dare ius ad vacatura. vti in. d. c. constitutus. et. c. fi. de concess. preben. sed opinio an. potest saluari in optione que in mera temporalitate consistit de qua loquitur glo. quam allegat in. c. fi. de consue. li. vj. in glo. iij.

Consuetudo et statutum optandi precedunt a pari. quia sicut facultas optandi datur per consuetudinem ita et per statutum. vti no. de consue. c. fi. li. vj. in glo. iij. in fine. et potest episcopus facere statutum de optando. no. an. de consue. c. fi. na. xxvj. colu. v. conclude. quod indubitanter puto verum quando statutum fit de optandis beneficijs ad collationem episcopi spectantibus. secus putarem in alijs. ne facto episcopi ius aliorum ledatur. Et an. valeat statutum aliorum inferiorum super beneficijs optandis ad eorum collationem spectantibus sine auctore episcopi factum. et similiter an in ecclesijs inferiorum inducatur consuetudo optandi ex lapsu decennij. dubium est quia licet

nulli nisi sibi p̄is tales inferiores p̄iudicent. tamē vidē q̄ sine auctoritate ep̄i vel alteri^o superioris sui nō possunt tale statutū facere. et cōsequētē nec cōsuetudinem inducere. Imo ⁊ contra ep̄m taliter statuentē facit. q̄ nedom sibi sed etiā successori in collatōe p̄iudicat nisi dicat q̄ successor poterit statutū reuocare. qd̄ p̄cederet q̄n̄ solus episcopus statuisset. secus si cū consensu capituli quia tunc sine cōtrario consensu capituli reuocari non possit cogitab̄ nam ⁊ p̄ statutum p̄dictū fit p̄iudicium pape ad quem solū spectat dare ius ad vacatura. ⁊ sic decisio rote melius ponderat q̄ an. p̄ tex. c. constitutus. de p̄ces. p̄ben. licet rota illuz textum non alleget.

Consuetudo optandi nō h̄z locū in beneficijs q̄ sunt de iure patronatus. no. fre. de senis consili. lxxij.

Consuetudo optandi nō h̄z locum in beneficijs reuatis. no. Ro. conclu. xxiiij. nec in beneficijs q̄ p̄mutantur. no. fre. in tractatu p̄muta. q. xxiiij. ⁊ in consilio. lxxij. licet lap. ab. alif in q̄dam disputatōe ibi distinguat. ⁊ limitat dictū fre. in p̄mutatōe facta motu p̄po. vel etiā ad instantiā partis s̄m fauorem iuris canonici. sec^o si in fauorem iuris p̄uati ip̄oz p̄mutantium.

Consuetudo optandi sicut nō p̄t fieri de beneficijs eius q̄ in curia decessit. ita nec de grossis fructibus quos idem defunct^o optinebat etiā si ad capitulū redirent. no. Ro. p̄clu. xxviii.

Consuetudo optandi vigens in aliq̄ ecclā tollit. siue verius differē q̄n̄ papa mandat in eadem ecclā alicui p̄uideri de p̄ma vacatura non obstantibus p̄suetudinibus illius ecclē in cōtrarium q̄buscunq̄. quod q̄liter intelligat. vide Ro. conclu. cccxxviii.

Consuetudo facit scripturā p̄uatā haberi p̄ publica. tex. est de fi. instru. cū dilectus. dat etiā iurisdictionem als non habenti. ⁊ facit illegitimum q̄ als est legitim^o ad p̄motiōez. ⁊ cōtra facit legitimū qui als est illegitim^o ad m̄rimonium. vt no. glo. in. d. c. cum dilect^o. ⁊ est tex. de arbi. cū dilecti. ⁊ vide s̄b x̄bo scriptura. i. p̄n.

Consuetudo an poterat potestatem dare legitimā non habenti. vide sub x̄bo filius. s̄. filij legitimū.

Consuetudo non valet q̄ elect^o nō cōfirmatus admittret. no. glo. compos. ⁊ io. and. de p̄sue. cum venerabil. idēz videt velle inno. de elec. transmissa. ⁊ de cōces. p̄ben. p̄posuit. vt ibi refert io. an. in p̄n. ⁊ hosti. in. d. c. transmissa. licet cōtrar iuz senscrit hosti. in. c. quia nos. de ap. vt ibi refert io. an. s̄z ant. p̄cise tenet q̄ n̄ valet p̄suetudo in. d. c. cum venerabil. ⁊ c. transmissa. ⁊ dicit q̄ est casus in. d. c. cū venerabil. idē tenet archi. de p̄ben. eum q̄. li. vj. ⁊ idē firmat

ibi io. and. in nouel. licet autem nō valeat consuetudo q̄ non confirmatus administret. valet tamen consuetudo q̄ installatio vel alius actus post electōnem habeat vim confirmatōnis. no. io. an. in addi. spe. de acti. ⁊ peti. s̄. super petitionibus. ⁊ p̄ litteras. ⁊ si electus nō confirmatus administret. efficit̄ ineligibil^{is} ad beneficia. no. io. an. de elec. c. auaricie. li. vj. i. glo. fi. in nouella.

Consuetudo potest induci ex actib^o negatiuis q̄n̄ negatiua intellectualiter colligitur ex affirmatiuis actibus. no. an. de cle. coniuga. c. io. hannes.

Consuetudo excusat a pena temporalī non ab eterna siue gehennali. no. glo. de tempo. ord. c. ij. ⁊. iij. di. c. deniq̄. Quod dixi de temporalī. limita s̄m quosdam in pena imponēda ab homine. secus in pena que imponitur a canone. vt no. io. an. in. c. j. de treu. ⁊ pace. sup. ij. glo. in fi.

Consuetudo non excusat a peccato quando q̄s contra legem p̄ceptoziam venit. secus si veniat contra legem nō p̄ceptoziam. vt no. io. an. in nouel. de treu. ⁊ pa. c. j. sup. ij. glo. als v. ⁊ vi de qd̄ no. p̄cū. sup. rubrica. de cōsue. in fi.

Consuetudo potest dispensatōz als inualidaz validare. no. an. de iudi. at si clerici. s̄. de adulteris. ⁊. venio ad declarandū.

Consuetudo non valet q̄ dentur distributōes quotidianenō interessentibus diuinis. ⁊ idēz de portionibus funeraliū. de cle. non resi. c. j. li. vj. ⁊ no. glo. de rescriptis. c. fi. e. li. licet lap. contrarium dicat seruari in ciuitate florentie. vt ipse no. allegatione. xxxvj. sed in allegatōe xliij. dicit q̄ sicut de iure non valet dicta consuetudo ita p̄ locum ab oppositis nō valet cōsuetudo q̄ distributōes ⁊ funerales portiones non dentur interessentibus diuinis.

Consuetudo exigendi vectigalia siue gabellas non valet nisi tanto tēpe sit p̄uata q̄ contrarij nō sit memoria. no. cyn. in. l. ij. **C.** noua vecti. ⁊ bar. in. l. si publican^o. ff. de publici. ⁊ est tex. in. c. sup. q̄busdaz. s̄. p̄terea. de x̄bo. sig. ⁊ s̄m illū tex. debent intelligi. l. impatores. ff. de polici. ⁊. l. fi. **C.** no. vecti. ⁊ b̄ p̄cedit etiā si princeps illā consuetudinē sciuerit cū ⁊ impositio nem noui vectigalis sibi specialiter reseruauerit ⁊ cuilibet alteri prohibuerit. ⁊ in hoc volū tatem suam declarauit. vt. l. j. **C.** no. vecti. p̄sumitur potius in illa voluntate perseverasse q̄ consuetudinem tolerasse. nisi cōsuetudo seruata fuerit tanto tempore cuius contrarij nō sit memoria. vt no. Bar. in repetitōe. l. vecti galia. **C.** no. vec. ⁊ idem est in oibus p̄ncipi re seruatis in q̄bus non valet cōsuetudo nisi rāti t̄pis cuius p̄trarij nō sit memoria. vt no. an. d̄

consue. c. fi. co. xxvj. §. p. que puto. vide §. s. b. xbo pscripto. §. p. scribi an potest ius exigedi pedagiū.

Consuetudo laicorū nō ligat clericos. nec etiā p eis valet qñ specialit̄ & expresse disponit o psonis clericorū vel de rebus eccliarum. no. bar. in. l. j. c. de sum. tri. & idem sentit io. an. in addi. spe. in ti. de consti. idem sentit an. i. c. quod clericis. de fo. compe. **Q**uid aut̄ de consuetudine generali non exp̄mente psonas nec res ecclesiasticas. vide plene p an. in. d. c. quod clericis. & p io. an. in regula sine culpa. in. ij. q. ffione pncipali li. vj. vide sub xbo lex. §. lex imperialis.

Consuetudo nō potest habilitare psonam alia inabilem ad matrimoniu contrahendum sed econtra potest abilem inhabilitare fm glosaz vincē. & goff. de consang. & affini. c. quod sup his. sed tunc demū valet cōsuetudo inhabilitans abilem qñ habet pcursum iuris antiqui licet correcti. vel qñ eius transgressio inducēt scandalū fm glo. in. c. sup eo. de cogna spūali **H**osti. aut̄ dicit q nulla consuetudo pōt inducere aliquod impedimentū ne matrimoniu cōtrahat. nisi sit approbata p ius scriptū v̄l per papā. ita no. ipe in. d. c. sup eo. v̄l nisi ei? trāsgressio induceret scandalū. vt no. p eū in. d. c. j. de cogna. spūali. secus vbi scandalū non imminet. & qui aliter soluit tāq̄ nō intelligēs offendit. ita dicit ipe in. c. qd dilecto. de cōsan. & affi. sed io. an. in. d. c. quod sup his dicit q opi. vincē. & goff. est vera in p̄suetudine ordinata ad matrimoniu impediendū ne cōtrahat. secus si ordinat̄ ad matrimoniu iam p̄tractum dirimendū. An. in. d. c. sup eo. distinguit aut̄ consuetudo ordinat̄ vt impediatur matrimoniu cōtrahendū. & valet. aut vt dirimat iā cōtractū. & tunc si dirimat ad tempus. pōt. si aut̄ dirimat p̄petuo. nō potest. nisi concursus iuris antiq̄ secū habeat & eius trāsgressio scandaluz inducat. vel nisi sit a iure vel a papa ap̄ pbata. Adde qd no. io. an. in. d. c. j. de iugi. suo vbi dicit q nō valet cōsuetudo q vidue nō possunt nubere nisi p̄s cum dño terre de aliquo se redimant. dicit etiā in. c. statutū. de hereti. li. vj. in nouel. q nō valet statutū disponēs quemlibet p̄trahentē cū filiofamilias sine p̄sensu patris certā penā incurrere. licz id nō firmet. sed b̄ firmat an. in. c. j. de spon.

Consuetudo particularis in certa ecclā suāda est. i ca lz ecclā metropolitana v̄l alie circūuicie ecclēsie eiusdem puincie habeat p̄trariā consuetudinem. sed si in aliq̄ particulari ecclā nulla est cōsuetudo. tenet̄ illa ecclā suare consuetudinem ecclē metropolitanane. & si in metropolitana cessz cōsuetudo. tenet̄ suare p̄suetudinē

vigentem in alijs circūadiacentibus ecclesijs no hosti. & io. an. in. c. sup eo. de cogna. spūa. vide qd no. de offi. archi. c. vl. in glo. fi. & de elec. cū ecclā vulturana. & de censu. sup eo. & de p̄sue. cum olim. in tex. & glo.

Consuetudo ratiōnabilis valet s̄ irratiōnabilis nō valet. & licet qdam dicāt an sit ratiōnabilis v̄l nō certam doctrinā dari nō posse sed arbitriū fore. veritas tamen est q illa dicit̄ ratiōnabilis q̄ est a iure approbata vel saltē non improbata. & tunc p̄sumitur ratiōnabilis donec irratiōnabilitas detegat̄. nisi esset cōtra ius qz tūc p̄sumitur irratiōnabilis donec ratiōnabilis probetur. fm io. an. vt no. an. de consue. c. fina. in. iij. & iij. colū. vide. §. §. consuetudo ratiōnabilis dicitur.

Consuetudo cōtra substantiā actus non valet qz impossibilitatem continet. no. an. in. c. fi. de cōsue. iij. colum.

Consuetudo irratiōnabilis licet fm leges habeat nomē p̄suetudinis. tñ fm canones perdit illud nomē & appellat̄ corruptela. no. an. in. c. fi. de p̄sue. carta. x. §. ex his concludit̄ differētia cōsuetudinis.

Consuetudo pōt induci exp̄sso & tacito cōsensu & ex scripto & nō scripto qñ illud agit q p̄suetudo inducat. nō tñ inducat̄ munētaneo consensu s̄ assuefacto. & b̄ verū in p̄suetudie vera sed ficta & intitulata pōt̄ m̄cūaneo induci no. an. in. d. c. fi. de p̄sue. v. colū.

Consuetudo an extēdat̄ de vna re vel p̄sona ad aliā v̄l de vno iure ad aliud. vide inno. io. an. & an. in. ca. fi. de offi. archidiaconi. & de capel. mona. c. dilectus. **A**duerte tñ q p̄suetudo extendit̄ ad opposita fm inno. vt no. an. de censu. puenit. in fine.

Consuetudo differt a p̄scriptōe qz p̄suetudo acq̄rit ius p̄tra quēlibz indifferēt̄. p̄scriptio aut̄ p̄tra singularē & p̄tra plēs vt p̄tra singul̄ res fm cy. **I**te finis p̄suetudis est creare ius publicū qd appellat̄ dispositōes. finis p̄scriptōis est creare & q̄rere ius vt p̄uatū qd appellat̄ dispositōes. **I**te p̄suetudo ē ex pte e? cui fauet & c? p̄tra quē determinat̄ ad certā p̄sonam. v̄l etiā si ex parte eius cui queritur sit certa persona vel locus dummo ex parte ei? contra quē determinat̄ ad omnes indifferēt̄ & nō ad plures vt singulos. vel etiā ecōūso si ex pte e? p̄tra quē determinat̄ ad certā p̄sonam siue ad plēs & singulos. sed ex parte eius cui querit̄ est indifferēt̄ non determinata ad certam personam p̄scriptio dō est que ex parte v̄triusq̄ determinatur ad certam p̄sonam vel saltē determinatur ad certā p̄sonam vel locū ex pte eius cui queritur sed ex parte eius contra quē de terminat̄ ad plures vt singulos non indifferēt̄

ter ad omnes. et predicta per exempla declarat an. de consue. c. fi. carta. ix. alias. viij. **P**etrus recitat. et d. dico substantialem. et licet dictum sit quod consuetudo creat ius publicum. prescriptio privatam. est tamen dare casus in quo consuetudo creat ius privatam. et tamen appellatur consuetudo non prescriptio. puta quando applicatur ad materiam que tempore non queritur nec ibi potest cadere prescriptio ex defectu requisitorum ad prescriptionem. no. an. de censu. puenit. v. colu. et xij. in pn.

Consuetudo ut locum habeat oportet quod procedat a tacito consensu habentis potestatem legis condende. no. an. de consue. c. fi. x. carta. f. colu.

Consuetudine prestationis longi vel longissimi temporis an producat et acquirat obligatio personalis ad annuam prestationem in futurum fiendam. vide sub verbo prescriptio. et prescriptione tanti temporis.

Consuetudo quod quis non sit pluralis in prebendis est laudabilis et rationabilis. vt no. inno. et io. an. in. c. fi. de cle. no. resi. ad finem.

Consuetudo quod canonicus non installatur non habeat vocem in capitulo valet. Item valet consuetudo quod nullus canonicus habeat vocem nisi si habeat prebendam. Sed hosti. dicit primum. vt no. an. in. c. cum. m. de consti. vltima carta. q. ro an. hi.

Consuetudo laicorum concernens fauorem ecclesiarum et laicorum valet et ligat clericos absque alia approbatione pape. sicut etiam valet lex imperatoris vel imperialis facta in fauorem ecclesiarum. Sed statutum laicorum inferiorum a principe non valet nec ligat clericos nisi per papam specialiter approbet. no. io. an. post hosti. et ino. in. c. fi. de solu. licet Bar. aliter dicat in. l. j. l. de sum. trini.

Consuetudo iurisdictionem dare non potest inferiori prebato ab episcopo deponendi aliquem clericum. vt no. io. an. de fo. compe. cum continet. ad fi. et de arbi. cum dilecti. et l. de emanci. l. j. et no. glo. ix. q. iij. coquestus. et vide ibi archi.

Consuetudo non requirit titulum ad prescribendum. secus in alijs prescriptionibus. vt no. inno. de cau. posses. cum eccla. et io. an. post hosti. de prescrip. cum olim.

Consuetudo quod vicarij ecclesiarum que de iure dunt esse perpetui habeant temporales et ad nutum amouibiles si valet. vt in. c. f. de capel. mona. li. vj. et ibi no. glo. sup. verbo consuetudine. possit tamen illi tex. responderi quod loquitur in vicario presentato episcopo et per ipsum instituto. qui non potest etiam ex consuetudine reuocari ad nutum presentantis. secus forte esset in vicario deputato per rectorem et non instituto per episcopum. quia talis ex consuetudine

potest reuocari ad nutum rectoris. vide ibi verbo. ecclesia. et ecclesia prochieal. debet. et quod valeat consuetudo sentit io. an. in regula qui contra iura. de re. iur. li. vj. in mercurialib. ad fi. Consuetudo etiam contra legem inducitur spacio x. annorum de iure ciuili. vt no. glo. in. l. de quibus. sup. verbo inuenta. iuncta glo. fina. ff. de legi. et hoc tenet Bar. in. l. ij. l. que sit lo. consue. Et idem de iure canonico quando datur tacitus consensus eius qui potest illi iuri derogare. vt no. an. in. c. fi. de consue. vj. carta. in. ij. colum. Jura autem canonica requirentia tempus. xl. annorum ad consuetudinem inducendam contra ius commune. debet intelligi quod non adest consensus eius qui habet potestatem illud ius tollendi. vt quod habens illam potestatem non fuit presens in loco consuetudinis. secus si presens fuit. vt no. in. d. c. finali.

Consuetudo autem rationabilis que non est contra ius. inducitur decennio etiam de iure canonico vt no. io. an. in. c. fi. de consue. li. vj. in glo. iij.

Consuetudo quod episcopus solus sine capitulo potest res ecclesie alienare non valet. vt no. glo. et in no. in. c. cum causa. de re. iudi. et io. an. post hosti. in. c. romana. ad finem. de ap. super glo. prescripta. li. vj. in nouel. et idem no. bar. in autem. hoc ius. et tertio dicebam. l. de sacrosan. ecclesijs.

Consuetudine induci non potest quod episcopus sine consensu capituli possit vnam ecclesiam alteri vnire vel rem ecclesie vnus etiam in causa licita alienare. vt no. sup. verbo. episcopus. et potest episcopus cum consensu. et et episcopus non potest prescribere.

Continentia cause non debet diuidi sed coram eodem iudice agitari. et quando dicatur esse continentia cause. videtur tex. glo. cy. bartho. et bald. in. l. nulli. l. de iudic. quod limitat an. in. c. fi. de iudi. et oppono. et glo. j. de cau. posses. et p. c. j. in vltima oppositio. et de seqs. posses. et fruc. c. j.

Continue. aliter hoc verbum intelligendum sit. vide sub verbo presens.

Contra. ad quid teneatur qui promisit vel iurauit non facere contra aliquem. vide per an. in. c. petito. de iure iurando.

Contrariozum vno solo posito reliquum remouetur. ff. de v. ob. l. hec verba ille. et l. de testa. l. non codicillum. et ff. de diuor. l. fi. et finali.

Contumax dicitur ille qui citatus comparuit sed illicentiarum recessit. et talis potest dici non solum verus sed etiam manifestus contumax quia talia iudicialia non possunt esse non manifesta. no. an. de iudi. c. j. nota citatum. Si actus contumax dicitur quod citatus per edictum non

comparuit. no. Ro. cōclu. ccclix. Contrariū tenet bar. in hoc ultimo. C. quomō r quādo. l. ea que. Et quis dicat verus cōtumax vel fictus. v. de plene p glo. in de. j. de dolo r con. r bar. in. l. fi. ff. de in inte. resti. r vide. s. vbo. actor. s. excomunicatus est.

Contumax quādo appellare possit. vide glo. i. de. j. de dolo r conu. r p bar. in. l. fi. ff. de i. in. resti. r vide. s. vbo. appellatio.

Contumacia tanto maior videt quāto ex mino ri surgit s̄m io. an. vt no. an. de iudi. cum non ab homine. in fi.

Contumacia actoris nō comparentis in termino quo fecit eum citari. punif in eo q̄ reus cōparens in termino potest petere edictum circūducti vel se absolui ab instātia iudicij. Si autem nec reus comparuit. tūc actore post terminum cōpatente debet in causa p̄cedi p̄tra reū p̄ audientia contradictarū tanq̄ contra cōtumacem. licet em̄ neutro in termino adueniētē circūductat edictū quo ad illū actuz p̄ tunc in termino fiendū. tamē post terminuz potest de nouo ad illū actum r alios p̄cedi p̄ audientia cōtra reum absentē si citatus fuit ad totā causam vsq̄ ad sententiā inclusiue. no. Ro. p̄clu. cccxxviii. Et hoc habet locū tam in citatōne homis q̄ iuris. no. Ro. cōclu. cxx viij.

Contumaci quādoq̄ interdicti admistratō beneficij p̄pter suspitōz dilapidatōis. no. an. de iudi. c. j. penul. colum. v. oppono. cum glo.

Contumax nō potest mulctari ex antiqua p̄tumacia ad actū mulcte imponēde. no. an. de iudi. c. j. v. nota contumacem.

Contumax potest p̄ iudicem ex officio puniri r mulctari etiam parte non petente. no. an. de iudi. c. j. v. q̄rto q̄ in his.

Contumax non potest criminaliter cōdemnari ad finem depositōis lite nō contes. r nō liquida causa. secus si agatur ciuiliē p̄pter nō re fidentiā. no. an. de iudi. c. j. v. nota quinto in criminali.

Contumax nō potest mulctari nisi de nouo cite tur vt veniat ad se defendendū. quia mulctari nō debet. nec etiā potest cōtra eum ferri sententia absolutoria ab obseruatōne iudicij sine noua citatōne. ad circūductionem tamen edicti nō est necessaria citatio. quia hoc est leuis vel nullius p̄iudicij. r idem in sententiā excomunicatōis ferendā cōtra contumacē. que nō requirit nouam citatōnem sicut nec sententia cōdemnatōis expensarū. r aduerte q̄ quātuz ad excomunicatōem sufficit de cōtumacia cōstare etiam aliē q̄ p̄ citatōem. sed missio i possessionem nō potest fieri contra cōtumacem si non est citatus ad actum missionis. nisi fuisset cōtumax in iudicis cōspectu vt quādo iudex

iubet parti q̄ litem cōtestet r pars cōtumacter recedit lite non contes. quo casu potest ad missionem p̄cedi sine alia citatōne s̄m bar. vt no. an. de iudi. c. j. v. oppono q̄rto.

Contumax in nō comparēdo si agit de federe matrimonij vel cōuenit de crimine notorio r famoso. potest post annū episcopatu r bñficio p̄uari absq̄ alio iudicio. quia p̄seuerans per unum annū in contumacia habet p̄o confes sio de tali delicto. r si delictum est tale qd̄ p̄uat ip̄o iure vt heresis. erit post annū ip̄o iure p̄uatus. r vtroq̄ casu non auditur amplj post annum sup delicto quo ad beneficiū vel bona sed bene audif si sup delicto velit se defendere vt deponat. no. an. de iudi. c. j. penul. colū. Contumacia an sit delictū. vide cy. C. v. cri. stel. sup rubri. r bar. in. l. omne delictū. ff. de re milita. r in. l. si plures. ff. de adminif. tu. vbi etiā glosa notat.

Conuentus siue collegiū dicit vbi in ecclesia sunt duo vel tres. in vno tm̄ retinetur ius collegij. no. glo. de elec. c. j. v. iure patrona. nobis. vbi ponit signa per que cognoscif an ecclesia sit cōuentualis. vide s̄b vbo. ecclesia collegiata. s. p̄elatus. r. s. ecclesia collegiata.

Conuersus licet sit laicus respectu professionis. tamē non respectu habitus. iō conuersi p̄sone ecclesiastice reputatur. no. de elec. ex eo. in glo. fi. li. vj. r vide. s. verbo clericus.

Copia quādo danda est. an debeat dari sub autētica forma. vide. s. verbo appellatio. s. appellatio in causa beneficii ali nō deuoluit.

Copia iudiciorū an sit danda p̄t p̄ iudicem. vt de sub vbo. iudici. in p̄n.

Copia libelli danda est reo exp̄sis actoris. vt no. io. an. in de. causam. de elect. super verbo porrecto. r hoc tenet ibi pau. fran. de zabo. et an. r idem specu. in ti. de libel. ob. s. j. v. actoris. Contrariū tenet ange. in. l. j. s. edere. ff. v. eden. v. dicit esse capitulum. bar. dicit. q̄ i ali quibus locis seruaf q̄ datur copia expensis actoris. in ali quibus seruaf q̄ datur copia expensis rei. ideo seruanda est cōsuetudo curie. vt ip̄e no. in aut. offerat de lins contes. Sed de rigore iuris debet reus recipere copiaz libelli suis expensis. vt no. p cy. r bal. in. d. auten. offerat.

Copiam instrumentorū in iudicio p̄ductorum non tenet p̄ducens dare suis expensis aduersario. vt no. ange. in. l. j. s. j. edere. ff. de eden. nisi esset instrumentū mandati p̄curatoris qz illius copiam tenet dare alteri parti exp̄sis ip̄ius p̄ducens ne pars aduersa grauet ex

absentia principalis. vt no. Bar. in l. ij. §. defectum. ff. ex qui. cau. in posses. ea. quod intellige nisi principalis esset talis q̄ non posset cōparere psonaliter vt vniuersitas. vt no. ange. in d. §. defectum.

Copia cuiuslibet intimatōnis que fit p̄ti ad fauorem intimatis debet dari expensis ipsius intimantis. vt no. io. an. in de. causam. de elec. sup. xbo porrecto. et idem tenet ibi pau. fran. de zabo. et an. licet gens. et guil. dicāt ibi triū.

Copia littere cicatozie debet dari citato si illaz petit. et si non dat non artat ad comparēdū. vt no. spe. in ti. de cita. §. iam de citatōe. §. h aut facto. qui ad hoc alle. de pba. qm̄ contra. et c. si. Sed melius facit tex. quē ipse nō vidit in de. causam. in fi. de elec. vbi est expressum q̄ omnis intimatio que fit alicui vt artef ad aliquod agendū nō artat nisi littere q̄ intimatur detur copia si petat. Constat autē q̄ lra cicatozia debeat intimari et legi citato. vt dicit spe. in d. §. iaz de eta. §. porro. ergo debz dari copia illius littere si petat. talis citatio nō artat. hoc etiam pbat ex p̄ncipio. d. cle. q̄ vult q̄ appellatio intimes appellato. talis intimatio nō deuoluit causam nec artat appellatū ad cōparendum nisi copia illius appellatōis det si petatur. Constat autē q̄ intimatio dicte appellatōnis habet vim citatōnis ad aliam curiaz. de elec. c. statum. et c. cupientes. li. vj. et no. fran. de zabo. in d. cle. in p̄n. q. xxvj. vbi ē expressum q̄ citatio facta p litteras non artat citatum nisi def copia litterarū si petat. p hoc facit ratio quia littere citatozie ideo p̄sentantur citato vt ex earū tenore possit se instruere de exceptōnibus et defensionibus suis tā contra partem q̄ cōtra iudicem. vt in. c. p̄terea. de dila. et no. spe. in d. §. iam de citatōe. i p̄n. ergo illarū litterarū danda est copia petenti. alioq̄n non possit se instruere de defensionib⁹ suis et consequentē denegare sibi facultas defensionis p̄tra de. pastorat.

Redere. quid importat hoc verbū. vide p an. de p̄sump. c. tertio loco.

Reditor an dicat possidere rem sibi impigneratam. vide sub verbo possessio. §. possidere. dicit.

Riminalis causa que dicat. vide. §. xbo ciuillis. et §. xbo delictum. §. delictū differt.

Rimen an differat a delicto et a peccato. vide sub xbo delictum. §. delictum differt.

Repam ex qua lucrū sentio non possū alicui obijcere ad aliud q̄ ad lucrū consequendum vel cōsecutum retinēdum. no bar. in l. brauius. ff. de fideiusso.

Quam hec dictio quādoq̄ sumit p quādo. quādoq̄ p quia. et quādoq̄ p quāuis. quādoq̄ ponit copulatiue. et tunc aut cōiungit accessorie vel eque p̄ncipaliter. vi. an. de resti. spo. in litteris. f. colū. Sed nunq̄ facit conditōz. vt no. §. xbo conditio. §. cōditionalis pmissio.

Cura qualiter accipiat. vide archi. de si. p̄res. c. f. li. vj. in. g. dic q̄ cura. et per io. an. et anth. de de. nō resi. in. c. q̄ non nulli. et de offi. archi. c. cum satis.

Curam animarū habent de iure cōitria beneficia. videlicet dignitas decanalis. archidiaconalis et ecclā parrochialis. no. p glo. et an. de elec. c. cum in cunctis. §. inferiora. Idem in q̄ libet dignitate p̄ncipali in ecclā collegiata vel conuentuali. no. lap. c. cum in illis. de p̄bē. li. vj. Quod intellige quādo collegiū vel cōuentus eligit sibi rectorem in p̄latum. no. Ro. cōclu. ccccxxxij. ad finem. Idem in quolibet p̄lato etiam inferiore episcopo. no. p glo. et an. de offi. or. cum ab ecclesiarū.

Curata ecclā pp̄rie dicitur que habz curā actu. Illa autē que habet curaz habitu dūtaxat. habetur p non curata saltem quo ad vitandam penam constitutionis de curata loquētis. no. io. an. de elec. licet canon. li. vj. in glo. sed nunquid. Et hosti. de cleri. non resi. q̄ nōnulli. et gen. in extraua. execrabilis. sup. xbo bñficia. et pau. et an. in de. ibi de offi. vica. Archi. tenz contrariū. vt recitat. io. an. in. d. c. licet canon in nouel. sup. d. glo. sed nunq̄. et ibi videtur io. an. stare in hac opinione. licet etiam hoc teneat inno. et io. cal. in. c. de multa. de p̄bend. et spe. in ti. de lega. §. videnduz. §. sed querit quod beneficiū. Fre. de senis tenet contrariū suo consilio. lxxx.

Curata potest effici ecclā de consuetudine. no. io. an. de offi. ordi. c. conquerente. in xbo recipiendo. §. siue aut. et idem no. an. de cau. pos. c. si. xxvj. colū. §. ex his deciditur.

Curatū non dicit beneficiū ex eo q̄ habeat baptisimū et crisma. no. hosti. de de. nō resi. quia nōnulli. et Fre. de senis cōsilio. lxxx.

Cura potest p curatū etiam inferiorē ep̄o committi et delegari alteri ad t̄pus subsistente necessitate et iusta causa. no. hosti. et io. an. in. c. iij. de offi. archi. et idem no. io. an. in. c. cum eo de elec. li. vj. sup. xbo ab eis. et sup. xbo i diuinis. in nouel. imo etiā rector ecclē curate q̄ nō est p̄byter potest alteri p̄bytero curē exercitium cōmittere. vt no. glo. in de. f. de p̄ui. sup. verbo p̄byter.

Cura parrochialis ecclē que regit p vicarium p̄petuum dicit esse non solū penes vicarium vt in. c. si. de offi. vica. et no. glo. in de. duduz.

de sepulturis. sup verbo sacerdotibus. s; etiam est penes rectorem pncipalem. vt no. glo. in. c. sup eo. de pben. li. vj. 7 no. io. an. in. c. ex posuisti. de preben. 7 gens. in extraua. excrabilis. sup vbo perpetuos. quod est veru quado rector pcepit decimas. oblatones. 7 alios redditus ecclesie 7 vicario est certa portio assignata. vt no. an. in cle. j. de offi. vica. qn autez cura agitur p vicariu temporalem. tunc cura spectat ad ipm vicariu p m pau. vt no. fran. de zabo. in cle. j. in. v. pntatos. de excessi. p-lato. Sed 7 tunc negari non potest quado sit etiam penes pncipalem rectorem qui maiore iurisdictionem habet sup vicariu temporales q sup ppetuum. qz temporales remouere potest sed no ppetuu. 7 vide. j. s. curatum beneficium obtinens.

Curatum beneficium non potest conferri nisi illi qui xxv. annum attigerit. de elec. c. cum in cunctis. s. inferiora. nisi cura talis beneficii regat p vicariu ppetuum. quia tunc potest conferri illi qui. xx. annu compleuit. vt est casus in cle. ne in agro. s. ceteru. de statu monachorum. et pdicta intellige in beneficio quod non est alteri vnitu. secus si sit vnitu pbende. quia tunc sufficit q ille cui confertur habeat etatez que sufficiat ad pbendam. ratio est quia tunc beneficium curatu tanq accessoriu ad pbendam sequit naturam pbende que est pncipalis. et pbatur in. c. sup eo. de pben. li. vj.

Curatum beneficium obtinens tenet infra annum a die monitionis se facere ad sacerdotiu pmoueri. als potest puari p sententia. de elec. cum in cunctis. s. inferiora. Et ibi no. inno. 7 Jo. an. sup verbo admoniti. 7 patet ibi in tex. in vbo remoueat. 7 hoc quado beneficium non est ecclia parochialis. Si autem est parochialis puatur ipso iure sine monitione. nisi infra annu a die possessionis adepti pmotus sit. de elec. licz canon. 7 comissa. li. vj. 7 hoc quado ecclia parochialis non est collegiata. sed si e collegiata requirit monitio ad puatoz. vt patet i c. statutum. e. ti. 7 li. secus si est conuentualis quia tunc monitio non requirit. vt est casus i clemen. ne in agro. s. ceterum. de sta. mona. vide fre. de senis consilio. lv. 7 lxxxvj. Et qd dixi annum incipe a die possessionis adepti vl monitionis facte. intellige quando collatio facta fuit ei qui. xxv. annuz attingit. sec' si fiat ei qui. xxiiij. annum attingit quod esse potest quado cura illius beneficii regitur per vicarium ppetuu. quo casu sufficit q se pmoueri faciat infra. xxv. annu. vt dicto. s. ceteru. Et pdicta intellige in beneficio curato alteri anexo. secus si sit annexum siue vnitu prebende. vel alteri beneficium no curato. quia tunc non te-

netur pbendatus se aliquo tempe facere ad sacerdotiu pmoueri cuz pbenda q est beneficium pncipale sacerdotium no requirat. vt pbatur in. c. sup eo. de pben. li. vj. 7 vide casus in. c. extirpande. s. q. no. e. ti. Et hoc veru quado beneficium curatu vnitur accessorie ad aliud non curatu. secus si equibncipaliter vnias. qz tunc si est parochial ecclesia tenet pmoueri. 7 habet locum. c. licet canon. quia puatur ipso iure ex non pmotione licet non sit monitus. si non est parochialis ecclesia requirit monitio ad puationem. 7 habet locum. c. cum in cunctis. s. inferiora. sed pmo casu quado accessorie vnitur non tenet pmoueri nec puat ex non pmotione. p tex. d. c. extirpande. s. qui no. qui no tollitur p. c. licet cano. vt no. io. an. in. d. c. licet canon. sup verbo psonaliter. ratio est quia tunc beneficium accessorie vnitu assumit naturam 7 consuetudinem illius cui vnitur. de sta. mona. c. recolectes. s. fi. 7 no. glo. et etiam no. an. in. c. j. ne se. vacan. Et hanc differetiaz duoru casuum circa puatione ponit lap. in. c. statutum. de elec. li. vj. nec obstat q pbendarius qui est rector ecclesie parochialis sibi vnite. dicat ratione illius ecclesie aliquam curaz habere. vt no. io. an. in. d. c. super eo. quia illa non est cura fori penitential sed iudicial 7 contentiosa. vt no. Joh. de lig. in. d. c. sup eo. 7 talis cura non requirit sacerdotium. vt no. fra. de zabo. in cle. j. de offi. vica. q. xx. 7 pbatur sic nam archi. habet curam animaru in foro contentioso. vt in. c. j. de offi. archi. 7 de elec. dudum. ij. s. sed cum in iure. 7 tamen in archidiacono non requirit q sit sacerdos sed sufficit q sit diaconus. vt in. c. cum in cunctis. s. inferiora. de elec. Item talis cura non facit beneficium incompatible cu alio curato fori penitential. imo quo ad hoc habet p non curato. vt e casus in. d. c. sup eo. 7 in extrauaganti. execrabilis. ad finem. vide omnino sub vbo ecclia. s. ecclia parochialis si est. 7 vide. s. s. cura parzo.

Curator ad litem non tenet facere inuentarium. no. Ro. conclu. xliij.

Curator tenet satisfacere rem minoris salua fore. als non potest administrare nisi sit dat' in testamento vel a iudice p inquisitionem. C. d. tu. 7 cu. qui satisfacere non debent. l. j. 7. ij. sed hoc die etiam datus p inquisitionem satisfacat. vt dicit glo. in. d. l. j. quod est veru si dat' a defensore vel magistratu ciuitatis. secus si a pside. vt no. glo. in auten. vt hi qui obli. habe. perbi. res minorum. s. penl. colla. vj. 7 hoc tenet bar. in. d. l. j. C. de tu. 7 cu. qui satisfacere no debent. 7 idem tenet azo in summa. e. ti. vide Bar. et bal. in. l. si nemo. ij. s. hoc edictum. ff. de testat. tu. vbi idem tenet quod dictu est.

Dammum si quis ppe p seipm immediate dat. cōpetit ptra eū actio legis aquilie. sed si causam damni pstitit. cōpetit actio in factuz. ff. ad l. aquil. l. qua actōne. §.

sed si q̄s. v. celsus. 7 ptz. e. ti. l. si seruus fuū. §. si. 7. l. si seruū meū. §. si. 7 dicte actōes competūt etiam si damnū inferens v̄ dāni causaz p̄stans nō habuerit animū damnificādi. dum tñ re ipsa damnificauerit 7 culpa p̄cesserit. vt l. sed 7 q̄cunq̄. §. j. 7. l. q̄ occidit. §. si q̄s alienū 7 no. glo. in. l. scientia. §. q̄ cum aliter. e. ti. Et dicte actōnes competūt nō solū ad dāna 7 expensas. sed etiā ad operas amissas 7 q̄ in futurum amittent. 7 ad omne interesse etiā ex rem vt. l. ait lex. 7. l. se. e. ti. 7. ff. si q̄dru. paupiem fecit. dicat. l. ex hac. 7 de his qui cie. vel effu. l. finali.

Damnū si q̄s intulit 7 alius occasionez damni dedit. an ptra illū q̄ occasionez damni dedit agere possim ad reficiendū. dic vt no. glo. de testi. sicut nob. 7 de homici. c. de cetero. vide. §. pxi. 7 vide de offi. ordi. c. si canonici. i. tex. 7 glo. penul. sup verbo. occasione.

Damnū si mihi datū sit p inimicū ticiū vel inimicitias q̄s habeo cum ipso ticio. possum agere cōtra ipm ticiū vt damnum mihi refartiat. vt no. bar. ff. solu. mati. l. in his. i. p̄n. et. ff. loca. l. si merces. §. culpe. Sed aduerte q̄ Bar. loq̄t q̄ p̄cedit ptractus nō vidēdo. vnde cōtra ticiū oriat obligatio p̄sertim quādo inimicitia erat ex causa iniusta cōtracta qz delictuz vnus nō debet esse ad iniuriā vel penam alterius. vt in regula. non debet. 7 in regula. sine culpa. li. vj. 7 in. c. j. de iureiur. e. li. vide. §. §. pximo. 7 qd̄ dicif de ambasiatorē capto vel de reprobato. vide. §. sup v̄bo ambasiator.

Damni appellatōe an p̄tineāt expense. vide de iniur. c. in nostra. 7 quod no. archi. ij. q. j. in p̄mis. ybi declarat. e. in nostra.

Debet. hoc verbum necessitatem importat. no. Ro. conclu. cclxx.

Debitor cedendo bonis nō liberat. et si ad pinguiorē fortunam puenerit cōuenitur. no. glo. de solu. c. odardus. et de homici. sicut dignū. §. eos. licet contrariū no. glo. in. c. cū tu. de vsuris. 7 vide sub verbo fideiussor.

Debitor cedēdo bonis acq̄rit p̄uilegium q̄ nō pōt effectualit̄ conueniri nisi quatenus facere potest deducto negeat. no. io. an. d̄ soluti. c. odardus. sup glo. fi. Sed hoc limita quo ad post cessionē q̄sita. quia de q̄sitis añ. nulla fit

deductio. sed quo ad alia nudus exulat. no. cy. in. l. j. C̄ qui bo. ce. pos. in. iij. q. 7 idē. no. mathe. in. d. c. odardus. Item etiam quo ad bona post cessionē q̄sita licet fm̄ leges fiat de ductio ne egeat. tñ secus fm̄ canones fm̄ vin cen. 7 hosti. sed fm̄ goff. idem etiaz fm̄ cano. quo ad forū iudiciale sed nō quo ad penitētia le. in quo nō remittit̄ peccatū nisi totū soluat̄ debitū 7 es alienū. vt no. io. an. de vsu. cū tu. sup glo. 7 licet. Ex his conclude q̄ post cessionem debz cedens alimētari ex fructibus futuris beneficij sui. sed ante cessionē omēs fructus assignant̄ creditori. nulla facta deductōe do nec sibi fuerit ex fructibus satisfactum. vt no. io. an. in. d. c. odardus. ad fi.

Debitor nō iuuat se cedendo bonis quin possit carcerari p debito ciuili q̄n illud debitū descēdit ex delicto vel dolo ip̄ius debitoris. no. mathe. in. d. c. odardus. Item quādo añ cessionē bona sua in fraudem creditoris alienauit. no. bar. in. l. fi. i. fi. ff. de p̄uil. credi. s. j. io. and i. d. c. odardus dicit q̄ etiam p debito descendente ex delicto. si agit ad purum interesse. Idem si agit ad furti penam applicandā parti. quo casu actore volente (si nō habet debitor vnō soluat) debet iudex penā pecuniariā als parti applicandā in corpalem cōmutare. non obstāre cessione fm̄ inno. 7 io. an. vbi. §. Sed hoc casu putarē q̄ si veller creditor debitorē incarcerari. deberet certum tps p̄figi. quo in carceribus stare deberet vt illo elapso liberat̄ fieret. quia tunc carcer assignat̄ p̄ pena nō p custodia. quia pena carceris loco pecunie quaz non potest soluere surrogat̄.

Debitor obligatus dare fideiussorē si nulluz in uenerit qui fideiubere velit. an sufficiat si iuratoriā cautionē p̄stet. vide sub v̄bo fideiussor. in p̄ncipio.

Debitor si est obligat⁹ ad vendendū rem certo precio eo sibi obligato licet nō recepto habet veditio p̄fecta. l. labeo scribit. §. mihi biblio tecam. ff. de contrahē. em. 7 no. bar. in. l. si fideiussor. §. fi. de lega. j. 7. l. fideiussorē. §. agrī palam. de le. iij. vide. §. §. pximo.

Debitor obligatus ad vendendū rem nō dicif obligatus ad nudum factū sed ad tradenduz 7 dominiū transferendū si est dñs. no. bar. i. l. si fideiussor. §. fi. de lega. j. 7. l. fideiussorē. §. de lega. v. quero si testator iussit. 7 ange. in. l. in extimatōnibus. ff. de pe. here. Ex hoc seq̄t q̄ talis debitor potest p̄cise compelli vendere 7 tradere. nec liberat̄ p̄stando interesse. iuxta no. p̄ bar. in. l. stipulatōnes nō diuidunt. vj. carta. v. ad tertiū venio. ff. de v̄bo. obli. 7 ibi plene vide p eum q̄n debitor potest ad factuz p̄cise compelli.

Debitor pmissens factū etiam euz iuramento nō potest p iudicem laicū nec etiā ecclesiasticum compelli p̄cise ad factū sed sufficit euz p̄stare interesse. quia iuramentū recipit intellectum ⁊ mentem s̄m materiā sup qua p̄stat s̄m In no. Jurans ergo aliqd̄ facere intelligit v̄ interesse p̄stare s̄m q̄ lex intelligit. vt no. an. de iudi. c. j. ⁊. sed dubium est. ⁊ de arbi. per tuas vj. colū. vide quod no. p euz. in. c. ij. d̄ pigno. vbi dicit scriptorem posse p̄cise cogi ad scribē dum quod p̄misit quādo fuit electa industria p̄sone quod p̄sumit. vide omnino bal. q̄ alit̄ loquit̄. ⁊ qui ponit plures casus in q̄bus potest quis ad factum p̄cise compelli. vt. in. l. in actōnibus. ff. de iniurijs. ⁊. l. de sen. p. eo. l. j. xiiij. ⁊. xv. colum. ⁊. mō querit̄. de aliquibus. ⁊. ⁊. sed pone q̄ de venditōne.

Debitor pmittēs soluere vbiq̄q̄ locorū. non potest extra suū domiciliū cōueniri nisi i loco in quo reperit̄ vel in quo habet bonū s̄m in op̄tionē cōmunē. ⁊ hoc maxime p̄cedit quando certa loca enumerant̄ ⁊ general̄ clausula subiicitur. vt p̄mitto soluere bononiē. ferrarie. ⁊ vbiq̄q̄ locorū. Aduerte tamē q̄ tunc nō poterit p̄ueniri in remotiori loco ab exp̄ssis. no. an. de iudi. c. j. ⁊. cōcludo.

Debitor pmissens soluere creditori vbiq̄q̄ ei placuerit. ⁊ sic p̄ vba significātia arbitriū boni viri p̄t cōueniri in loco vbi bon⁹ vir arbitretur s̄m naturalē eētatem. licet non p̄t al̄s ibi cōueniri de iure. secus si p̄mittat p̄ vba significātia liberā voluntatē vt p̄mitto soluere vbi voles. q̄ tunc intelligit̄ de loco vbi al̄s cōueniri poterat. ⁊ ita debet intelligi bar. vt no. an. de iudi. c. j. ⁊. cōcludo.

Debitor pmittēs soluere vbiq̄q̄ debitum petieris. p̄t in quolibet loco cōueniri in quo extraiudicialit̄ debitū petitiū est. q̄ in instāti petitiōnis iurisdicōne creat̄. Idem si dicat p̄mitto soluere vbiq̄q̄ cōueniar. secus si dicat p̄mitto respondere coram quocūq̄ iudice corā quo petieris ⁊ ibi soluere. quia tunc intelligitur de petitiōne iudiciali que nō debet fieri nisi coram iudice rei. Si autem dicat p̄mitto respondere ⁊ soluere quocūq̄ loco petieris. videtur q̄ cōueniri potest in omni loco i quo extraiudicialit̄ petat̄. vt illud verbum petieris ad diuersa relatum diuersimode intelligatur nisi dicat̄ q̄ cum possit vtrūq̄ eque determinare. s̄. in petitiōe iudiciali. vbi aut̄ diceret p̄mitto soluere vbiq̄q̄ me inueneris in tuscia. certum est q̄ in quolibet loco in quo reperit̄ sortitur forū ratōne cōtractus. ⁊ hoc verū est q̄ loca sunt incerta. sed si plura loca exp̄mantur vt p̄mitto soluere bononiē ⁊ ferrarie. tūc obligatio diuidet̄ ⁊ nō poterit ex altero in ill' lo-

cis infolidum conueniri nisi hoc adiectum sit. Cautum est ergo illud addere. vt no. anth. de iudi. c. j. ⁊. cōcludo.

Debitor si simpliciter p̄mittat respondere vbiq̄q̄ vel vbiq̄q̄ inueniet̄ vel in quocūq̄ foro. nō potest inuitus extra locū sui domiciliū cōueniri. quia semp̄ potest añ litem cōtestatā penitere ⁊ iurisdicōnem al̄s nō sui iudicis declinare. quod est verū quantū ad p̄ncipales causas sed quia penitendo ⁊ declinādo obligat̄ parti ad interesse. poterit p̄ illo interesse conueniri coram ip̄o iudice declinato. quia executōnez pacti destinauit in loco iudicis nō sui. ⁊ sic q̄si quo ad pactum videt̄ ibidem contraxisse s̄m Guil. quod est singulare dictum. vt no. an. de iudi. c. j. ⁊. cōcludo. ⁊ hoc puto siue ad interesse agat̄ ex pacto quādo fuit vestitū siue agatur ex dolo quādo fuit nudū. q̄ sicut p̄ cōtractum q̄s sortit̄ forum. ita ⁊ p̄ doli siue delictū Debitor obligatus naturalit̄ tū an ⁊ qualiter possit cōueniri coram iudice ecclesiastico. vid̄ sub verbo iudex.

Debitor obligatus ex pluribus causis. si soluit ⁊ non exp̄mit in quaz causam soluat. in quam causam debeat solutō cedere. vide p̄ bar. in. l. j. ff. de soluti. ⁊ pleni⁹ in. l. euz ex plurib⁹. e. ti.

Debitor nō censet̄ idoneus quo ad vitandam satisfactōz. licet possideat immobilia alibi q̄ i loco iudicij. vt no. glo. ⁊ bar. in. l. ff. de p̄zi. agen. in. re. li. xij. ⁊ bal. in. l. sciendū. in. pn. ff. q̄ satisfada. cogū. quod intellige quādo possidet i mobilia in loco valde longinquo a loco iudicij. secus si possidet in loco p̄p̄inquo. nisi ibi esset debitor multū potens. vt no. Bar. in. d. l. sciendum. §. j. ⁊. l. ij. in. pn. e. ti. Dicit̄ etiaz q̄s de fuga suspectus si non possidet immobilia i loco delicti vbi cōueniri ⁊ puniri debet. vt no. rat. io. an. in. c. si clericos. sup̄ vbo ne fugiat. d̄ sen. excō. li. vj. in nouel.

Debitor tenet̄ ire ad domū creditoris ⁊ ibi debitum soluere. no. inno. in. c. significante. d̄ pigno. sed plenius de hoc. Et cuius exp̄sis debet res debita portari ad domū creditoris. vt de bar. in. l. item illa. ff. de consti. pe. ⁊ bal. i. l. acceptam. l. de v̄suris.

Debitor obligatus ad rem tradendā licet possit illam tertio extraneo vendere. vt. ff. de publi. l. siue autē. §. si duobus. tamē non potest eam vendere nec alienare in cōsortem secum ad eandem rem tradendā obligatum s̄m Inno. quod est notabile. vt no. an. in. c. cū m. de consti. xxxiiij. colū. ⁊. venio ad octauū.

Debitor sortit̄ forum ratōne contractus. s̄ ita demū potest in loco contractus cōueniri si ibi reperiat̄. vt in. c. romana. §. contrahēs. de foro compe. li. vj. nisi renūciauerit p̄uilegio fori

quo casu etiam si non reperiat ibi potest ibidem conueniri. vt no. p. bar. 7 bal. 7 glo. in. l. fi. ff. si quis in ius vo. no. ie. Sz cōtradicit ibi ange. p. d. s. contrahētes. vide anth. in. d. c. dilecti. 7. c. fi. de foro compe.

Debitor obligatus in tempe. an teneat soluere in pncipio tempis vel in fine. Sic vt no. bar. in. l. qui hoc anno. de xbo. obli. 7 p. bal. qui aliqbus. dicit ptra. in. l. f. qm dies le. ce.

Debitor an psumitur liberat? p solutōez si habet penes se instrumentū obligatōis incisum vide sub xbo psumptio. s. psumit debitor.

Debitor qui est i fuga potest psonaliter capi 7 sine auctoritate iudici si comode iudex haberi nō potest. Idem in debitorē de fuga suspecto debet tamen ante omnia summarie cognosci. vt no. io. an. in. c. ij. de pigno. vide bar. 7 āge. in. l. ait pto. s. si debitorem. de his q̄ fiunt in fraudem creditorū.

Decanus. an decanatus sit dignitas. vi de sub xbo dignitas.

Decernimus. hoc xbum est iuris declaratiuuz. no. anth. de iudi. c. decernim? in fi. Sed io. an. dicit q̄ significat noui iuris editōz non antiqui declaratōnem. vt ipse no. in. de. q̄uis. de apel. 7 in. de. ij. de regu. 7 in. c. eos. de sen. excō. li. vj.

Decima. quibus clericis debeantur decime de iure. vide Ro. conclu. xix. 7 vi de sub xbo iudex. s. iudex potest proce dere sine figura.

Decima siue ius decimādi non cadit in laicum nisi ex p̄uilegio apostolico. s3 fructus decimarum sic. no. Ro. conclu. xliiij. 7 no. glo. de loca. c. ij. 7 de deci. c. q̄uis. 7 no. antho. de resti. spo. ex parte. iij. colum. Primū dictum limitatur nisi essent decime ante cōciliū lateranē. laicis concessē quia ille cadunt in laicū. tamen cum sint quid spūale ptinent ad laicos ex singulari gratia 7 fauore ecclesie. no. Ro. cōclu. cclxxvij. In concessis autē post concilium lateranē. verum est q̄ papa potuit 7 potest statuere quod vult. dū tamē ex toto ipas nō tollit. vt no. Inno. sup rubrica. de deci. 7 antho. e. ti. parochianos. iij. colum. Sed in feuduz potest papa cōcedere laico decimas. inferior autē a papa non potest. sed oliū ante p̄ciliū lateranē. poterat qlibet cum auctoritate superioris p̄lati. no. io. an. de his que fi. a p̄la. cum apostolica. Item licet papa nō possit vniuersaliter omēs eximere a solutōne decimarū. potest tamē ex speciali p̄uilegio aliquibus h̄ perpetuo concedere. no p glo. 7 hosti. 7 io. an. et fran. de zabo. in. c. a nobis. de deci.

Decime si tanto tempe cuius inittij nō est mēoria sint cōsueue dari in feudū. p̄sumit concessē

ante conciliū lateranen. no. io. an. de his que fi. a p̄la. cum apostolica. Et ratio est quia licet deuoluant ad eccliam etiam p renūciatōez vasalli. potest p̄latus eas cōcedere alteri etiā laico. quia non dicunt de nouo infeudari nec alienari. no. fran. de zabo. c. ij. de feu.

Decima feudalīs laico in ppetuum ab ātūquo concessa potest p ipm laicum cōsentiente ep̄o etiam sine consensu capituli concedi ecclesie i feudum. p tex. de his que fi. a p̄la. cum apostolica. in fi. 7 etiam ipi capitulo concedi pnt. vt no. glo. in. de. ij. sup xbo mense. de re. ec. non alie. sed non potest p ipm laicum concedi laico etiāz cōsentiente ep̄scopo. vt no. io. an. 7 fran. in. c. phibemus. de deci. licet glosa ibi dicat contrariū.

Decima laico iuste 7 canonice concessa transit ad eius heredem nisi hoc expresse fuerit actū tex. est de deci. c. ad hec. 7 no. glo. e. ti. q̄uis. non intelligas de concessione ante conciliū lateranen. sed de cōcessione post.

Decimas 7 ius decimandi potest vna ecclesia p̄scribere contra aliam. no. Ro. conclu. ccccxiij. sed laicus nō potest ius decimandi p̄scribere. fructus autē decimarū pceptos bene p̄scribit. no. Ro. conclu. xliiij. 7 no. glo. d̄ loca. c. ij. 7 de deci. c. q̄uis. 7 no. anth. de resti. spo. ex parte. iij. colum. 7 vide sub xbo p̄scriptio. s. p̄scribi non potest exemptio.

Decimarū ius nō potest in compositōe vl trāf actōne deduci. quia est spūitale. 7 super spūitalibus nō potest componi nec transigi. s3 super accidentibus 7 coherētibus extrinsecis ad ius spūale sic. p̄m inno. 7 no. antho. de con fir. vti. c. penul. valet tamē transactio in p̄iudicium trāfigentis licet nō in p̄iudiciū succes foris. no. glo. de deci. ex mltipli. 7. c. nuper. Sup fructibus autē decimarū trāfigi potest. vt patet ex. s. primo p̄cedēti. dicit tñ hostiē. q̄ p medium nō arbitri sed arbitratoris 7 am̄cabilis compositoris poterat ipm ius decimarum in transactōe deduci. vt no. io. and. in. c. finali. de re. p̄muta. p̄mutari aut nō potest cū aliqua re temporalī. vt no. ibi in glo. si. nisi forte papa approbaret. vt no. anth. ibidem. in fi. vide io. an. post inno. in. c. statuimus. de trāf ac. sup. j. glo. 7 in. c. de cetero. sup xbo cōponit. 7 sup xbo ius aliquod. 7 in. c. sup eo. e. ti.

Decime an sint ex p̄cepto legis diuie vel canonicę. 7 an nō soluentes illas peccent. vide inno. sup rubrica de deci. 7 io. an. e. ti. a nobis. 7. c. in aliquibus. 7 in regula. qui p̄oz in q̄stione porozū. iij. pte. 7 anth. e. ti. prochianos. 7 archi. xvj. q. j. decime. 7 no glo. de deci. c. j. li. vj.

Decimas an possit papa tollere 7 extinguere.

disponēdo q̄ non soluan̄ in toto vel in parte vide sub v̄bo papa. s̄. papa licet nō possit.

Decime licet de iure cōmuni debeant. si tamē in aliqua puincia de consuetudine cōmuniter non soluan̄ et ibi aliq̄ue res vendant̄ ex quarum fructibus decime emptori petunt̄. an v̄ditōr teneat̄ emptori ad interesse. vide s̄b verbo venditor. s̄. venditor vendens.

Decime fructuū germinantiū siue nascentium vel alterius luci. an debeāt solui deducti expensis siue sine deductōne? vide tex. et glo. et quod ibi no. p̄ inno. hosti. et io. and. et ant. in c. pastoralis. de decimis.

Decime que debent̄ episcopo et que debentur rectori parochialis ecclē. vide quod no. per glo. et doc. in c. cum contingat. de deci. et ibi plenissime p̄ anth. post io. cal.

Decime si ex p̄uilegio concedunt̄ ecclesijs. tale p̄uilegium extendit̄ etiam ad decimas noualium. vt in c. ex pte. iij. de decimis. sec⁹ si tale p̄uilegiuz laico concedit̄. vt p̄t̄ in c. tua. e. ti.

Decimas possidens et p̄scribens in fundo pro parte culcinato. si postea reliqua pars de nouo culcinef. decima illius p̄tis nouit̄ culcinate debet̄ illi ad quem p̄tinet ius decimandi in pte antiquitus culta. quia sequit̄ naturam p̄dij antiqui cui adheret et cuius ps est s̄m vin cen. et no. io. an. in c. fi. de p̄uilegi. et specu. i. ti. de p̄ba. s̄. j. v̄. quia si ps agri. et talis ps licet sit nouiter culta non appellat̄ noualia q̄ trahitur ad p̄ncipiū antiq̄tus cultum. vt no. io. an. et anth. in c. fi. de v̄bo. signi. et quia sicut in grediēs certam ptem fundi acquirit possessio nem totius. licet omēs glebas terre nō tangat l. iij. in p̄n. ff. de acqui. posses. Ita etiā p̄cipiēs decimas in aliqua pte fundi acquirit q̄si possessione iuris decimandi in toto fundo licz sine gule glebe fundi non sint culte. sec⁹ vbi essent fundi separati. quia tunc possidens et p̄scribens decimas in vno nō acquirit possessionē nec ius decimandi in alio. vt in c. cum contingat. de decimis.

Decimas maiores si q̄s possedit et p̄scripsit i certo fundo. potest petere etiā minores ex eodez fundo puenientes licet eas hactenus nō p̄cepisset. vt patet de deci. cum in tua. quod intelligo quādo minute fuerūt ibi collecte. al̄s forte secus esset. vt no. sub v̄bo possessio iuri decimandi.

Decimas de pascuis herbarū et de lignis in siluis incisis et de piscibus valliu si quis p̄cepit et p̄scripsit. et illa loca postea reducant̄ ad culturam. decime fructuum ex noua cultura prouenientiū p̄tinent ad illū qui decimas de herbis lignis et piscibus et eisdem locis prius p̄cepit. vt no. io. an. in c. cum p̄tingat. de deci.

Decimas si quis p̄cepit et p̄scripsit ex fundo in quo postea plantant̄ de nouo vites et arbores fructifere que ante ibi nō fuerāt. decima de fructibus vitiū et arborum debet̄ ei qui p̄scripsit decimas eiusdem fūdi. quia quicquid ex illo fūdo p̄cipit licet fructus sit insolit⁹. decima est vt no. anth. in c. cū cōtingat. de deci.

Decime taxatio quomō intelligat̄ in gratijs expectatiuis p̄ quas impetrant̄ beneficia ad certum valorem s̄m taxatōnem decime. vide io. an. in addi. specu. sup rubrica. de p̄ces. p̄ben.

Declaratio potest fieri p̄ superiorem parte absente et etiam lite pendente. no. in no. de verbo. signi. c. olim. vide ibi io. an. et an. qui limitant̄ inno. vide etiaz eundem anth. in c. fi. de constitu. et vide sub verbo. interpretatio.

Declaratio trahit̄ retro vsq̄ ad temp⁹ et p̄ncipiuz actus qui declarat̄. ff. de testa. l. heredes palaz. s̄. j. et in auten. de fili. an. do. instru. na. p̄p̄fi. et no. bal. l. de legi. l. nō dubium. i. iij. nota. et no. p̄ io. an. in c. fi. de verbo. signi. lib. vj. sup glo. p̄ hoc. in nouel. et addi. specu. i. ti. de testi. s̄. nunc videndū. v̄. hoc etiam. et vide sub v̄bo lex siue constitutio declaratoria.

Declarare ad eum p̄tinet cuius est concedere. l. de legi. l. fi. de sen. excō. c. inter alia.

Declaratio debet fieri circa rem dubiam. quia in re clara non cadit declaratio. no. Bar. in l. ab executore. v̄. quero secūdo. ff. de app. et cōpos. de rescrip. causam q̄. Et patet de le. iij. l. ille autem. s̄. cum in v̄bis. et no. Ro. conclu. ecclē vj. vide omnino quod no. antho. in c. fi. de consti. et vide sub v̄bo interpretatio. s̄. interpretationem.

Decretum ex falsa causa interpositum licet nullum sit. dat tamē interim colorē tenendi donec casset̄. no. an. de cle. con iuga. c. diuersis fallacijs.

Delegatio potest fieri de his q̄ sunt meri imperij s̄m canones. sed non s̄m leges no. Ro. conclu. cccxlix. et vide sub verbo iudex a papa.

Delegari non possunt ea que sunt ordinis nisi fiat delegatio in episcopum. in inferiorem nō potest. et que sit ratio vide archid. lxxxv. di. c. puenit.

Delictum quod sit impediens ordiis executionem. etiam post penitentiā pactā vide glo. et doc. de renū. nisi. in p̄ncipio et vide. s̄. verbo clericus.

Delicta enormia et grauia sunt. p̄iurium. adulterium et homicidiū. et alia que arbitrio iudic relinquant̄. et que sunt crimina suspensioe. de gradatōne et depositōne digna. vide anth. de iudi. c. at si clerici. in p̄n. s̄. q̄ro ad declaratōz.

Delinquens potest a quolibet capi vt ducat ad iudicem licet in flagranti crimine nō sit re-
pertus. no. anth. de iudi. c. j. v. examinemus

Delinquens non repellit ratōne alicuius cri-
minis ab agendo in iudicio. no. anth. de iudi.
c. intelleximus. v. idem credo.

Delinquens in cōspectu iudicis etiam p tribu-
nali sedentis nō magis ei nocet q̄ si in absen-
tia iudicis delinqueret. quia iudex ad h̄ nō se-
det. no. anth. de confes. c. j. viij. colū.

Delictum adulterij maius est omnibus alijs. p̄-
ter crimen lese maiestat. no. bar sup rubrica
ff. de adulte. Sz dic̄ fm antho. quo ad criminis
quantitatē non est maius omnibus alijs sed q̄
tum ad criminis cōmunitatem ⁊ frequētādem
maius est omnibus alijs. quantū ad pene q̄n-
titatem est ita graue sicut omnia alia qz p eo
imponit̄ pena mortis. quantū ad delicti extē-
sionem est de grauioribus. quia nō solum de-
linquit in se sed in alium. nam duoz aime pol-
luuntur. no. an. de iudi. at si clerici. s. de adul-
terijs. v. venio ad vltimum.

Delictū vnicum censet̄ si quis aliuz vno impe-
tu pluries pcusserit. quia ille p̄ses pcussiones
p vna habent. no. io. an. de regu. iuris. deli-
ctum. li. vj.

Delinquens licet sit p penitētiā absolutus a
pena fori penitentialis. potest tamē accusari
⁊ puniri in foro contentioso. no. glo. ⁊ io. an.
de diuoz. gaudemus. ⁊ ibidez dicit glo. xxxij
q. ij. admonere. licet hosti. dicat contrarium.
in. c. tue. de pcura. vbi dicit q̄ ecclesia debet
penitēte defendere. cuius dictum potest sal-
uari quādo penitētia fuit publica qz illa succe-
dit loco pene fori cōtentiosi. vt no. an. in. c. de
his. de accu. dispensatus autē vt nō obstante
delicto possit ad supiores ascendere ⁊ in susce-
ptis ordinibus ministrare. nō potest amplius
accusari de tali delicto. ⁊ hoc operat̄ dicta di-
spensatio. vt no. glo. vlti. ⁊ io. an. sup ea. in. c.
si. de temp. ordi.

Delictum differt a crimine. quia delictum ē ge-
nus generalissimū. crimen est gen⁹ subalēnuz
vt no. glo. in. l. j. c. si aduer. delic. Item deli-
ctum ⁊ crimen differūt a peccato. no. in. regla
peccatū. de regu. iur. li. vj. in. j. glo.

Delictum potest vnico actu contra plures cō-
mitti. ⁊ tot erunt delicta quot ⁊ p̄sone contra
quas delinquit. ⁊ p qualibet p̄sona pena cō-
mittet̄ in solidum. vnde si statutū dicit q̄ pro
quolibet insultu facto in p̄sonam alicuius pu-
niat̄ insultans in. xij. ⁊ quis p̄ses s̄il̄ insultet.
tot erunt pene quot p̄sone insultate. vt no. p
bar. ⁊ ange. in. l. ij. s. si plures. ff. de sepul. sec⁹
si statutū puniat delictū cōmissū circa res lz il-
la res in q̄ deliquit sit pluriū p̄sonarū. vt si sta-

tutum puniat turbantē possessionē alicui⁹. qz
tunc vnica pena turbans puniē. vt ibi no.

Delinquens qui crimen in se cōfiteat an possit ⁊
debeat interrogari de socijs criminis. ⁊ qua-
lem fidem facit depositio eius contra socios.
vide bar. in. l. rescripti. s. j. ff. de questi. ⁊ an-
tho. in. c. j. de confes. ⁊ cy. in. l. si. c. de accu.

Delinquenti opem p̄stans an teneat eadē pe-
na qua delinquens. ⁊ qualiter quis dicat opē
p̄stare vel auxiliium. vide bar. in. l. is qui opē
⁊ l. in furti. s. ope. ff. de furtis.

Delictum sacrilegij quibus casibus dicat̄ com-
mitti. vide io. an. de sen. excō. c. cum p̄ causa.

Delinquens si sit in tortura non p̄cedentib⁹ in
dichs facta confiteat̄ crimen ⁊ postea in illa cō-
fessione pseuerauerit. an sibi p̄iudicet tal̄ con-
fessio. vide sub v̄bo confessio. s. confessio fa-
cta in tormentis.

DEnunciatio qualiter fieri debeat. vide
s̄. verbo appellatio. s. appellatio in cau-
sa beneficali nō deuoluit. ⁊ vide sub v̄
bo p̄testatio.

Deportatus ⁊ damnatus in metallū an
potest agere ⁊ cōueniri ⁊ stare in iudi-
cio tam p̄ p̄teritis viribus ante depor-
tatōnem q̄ etiam p̄ futuris obligatōibus. vj
de anth. de iudi. c. intelleximus. circa finem.

Depositum si est factum de pecunia nō
data in sacculo signata sed simpliciter
numerata. tacite actum videt̄ q̄ depo-
sitarius vti possit illa pecunia ⁊ tantūdem sin-
genere restituere teneat. l. dies sponsariorum
s. j. ff. depositi. ⁊ tunc depositum excedit na-
turam depositi. quia dominiū ⁊ possessio trā-
sit in depositariū. vt patet in. l. lucius. ⁊ l. pu-
blica. s. j. e. ii.

Depositum factū ad certum tempus pōt etiaz
ante tempus repeti ad beneplacitū deponen-
tis. l. j. s. penult. ff. depositi. quod intellige in
deposito stante in sua natura. secus si naturā
depositi excedat. vnde quādo deponit̄ pecu-
nia. vti in eum transit dominiū ⁊ possessio ita
etiam excedit in alio quod nō potest ante tem-
pus reuocari ne facultas vtendi semel conce-
sa auferat̄. cum hoc casu depositum sit factū
gratia depositarij. sed p̄mo casu fuit factū gra-
tia deponentis. vt patet ex no. p̄ bar. in. l. in
comodato. s. sicut ff. comoda. Ratio differē-
tie est quia p̄mo casu non interest depositarij
q̄ non reuocet̄ depositum ante tempus. secū-
do vero sic.

Deuolutio cause ad curiam quādo dica-
tur esse facta. vide Rotā. conclu. xix. ⁊
conclu. clxiiij. ⁊ plenius p̄ antho. in. c.
veniens. de renū. vbi etiam ponit effectus h⁹
deuolutōnis. ⁊ vide aliquid p̄ eundem in. c. si

duobus. in. vj. colum. de app. et vide sub verbo appellatio. §. appellatio in causa beneficii. in partibus cum pluribus. §. sequentibus. et vide sub verbo introducta.

De uoluntate negocij principalis ad curiam non fit ex commissione facta in curia super nullitate definitiue sententie in partibus late. licet iudex nullatenus pronunciet sententiam nullam. no. anth. in. c. auditis. de procurato. in. viij. notabili. nisi partes consentiant quod etiam in principali procedatur in curia. vt ibi no.

Dies termini an computentur in termino et an fiat computatio de momento ad momentum. vide sub verbo terminus. §. termini dies.

Dies quando plures per termino assignantur. an intelligantur continui vel utiles. vide sub verbo terminus. §. termini si non sint.

Dignitas. personatus et officium quod sint. vide archi. in. c. j. de consue. li. vj. et plenius vide ibi domi. vide tex. cum glo. de le. iij. l. legatis. §. si ex officio. et vide sub verbo platus. §. plati appellatio.

Dignitas esse potest. de preben. c. nisi. et no. glo. de verbo. signi. c. quis. et obtinet primum gradum dignitatis quando fit per electionem. et non habet supra se abbatem. vt no. archi. de preben. li. vj. c. licet. Predicta intellige nisi prioratu principali. secus si in claustrali. quia ille non est dignitas. vt in de. et si principal. de rescriptis.

Dignitas esse abbatem. et comparatur dignitati episcopali que simpliciter non est dignitas sed culmen dignitatis. no. archidia. de preben. licet. in. vj.

Dignitas esse archidiaconum. etiam si ipse archidiaconus ratione consuetudinis nullam exercet iurisdictionem. sed thesauraria. prepositura et decanatus et alia in ecclesia cathedrali non sunt dignitates. in alijs autem ecclesijs collegiatis ille qui est caput et platus ecclesie electus a collegio et per episcopum confirmatus dicitur esse in dignitate. quia habet iurisdictionem super eligentes. sed habens administrationem rerum vel preminentiam vt sunt syndici. procuratores. castellarum. et sacriste. non sunt in dignitate sed officio. habes autem administrationem cum iurisdictione vt camerarius pape est in dignitate. no. Ro. conclu. clxxvj. Alibi dicit Rota quod esse prepositum non est de iure dignitas nisi quando prepositus succedit in locum archidiaconi. sed archiepiscopus byteratus est dignitas. Idem de decanatu in dubio. nisi sit decanatus ruralis. vt no. Ro. conclu. ccccxxxij. Sed an esse archiepiscopus byterum sit dignitas. vide guil. pau. et anth. in. c. de multa. de preben. et vide in magis glo. in clem. vt ibi qui. de eta. et quali. et tex.

de consue. cum olim. et de insti. c. si. Sic quod dignitas est nisi consuetudo sit in contrarium. vt no. fran. de zabo. in clem. j. de preben. Et ratio est quia archiepiscopus byter etiam ruralis habet iurisdictionem ordinariam in minoribus causis vt no. per glo. in no. et antho. et io. an. in. c. si. de offi. archiepiscopus byteri. Sed Fre. de senis dicit quod tunc demum archiepiscopus byteratus ruralis est dignitas quando habet etiam ecclesiam collegiatam actu. vt ibi no. in consilio. lxxx. et vide Ro. i antiquis conclu. cxxiiij. et conclu. cxxv.

Dignitas venit sub nomine presidentie non sub nomine administrationis nisi ex adiuncto alio appareat. no. anth. in de. j. de rescriptis.

Dignitas est esse canonicum in ecclesia cathedrali etiam sub expectatoe prebende. ideo talis canonicus sicut ceteris in dignitate positus. cause a sede apostolica committuntur. no. Ro. conclu. ccccxxvj. Idem no. antho. etiam in canonico super numerario. in. c. cum. m. ferrari. de costis. ad finem. Alibi dicit Ro. quod esse canonicum est honor. vt no. conclu. cxxxij. Item mendicantes qui sunt ad nutum reuocabiles deputati vt alij presunt. dicuntur in dignitate donec fuerit reuocati. no. fre. in tracta. pmutato. q. xvj.

Dignitas est quicquid ex consuetudine dignitali reputatur. no. Ro. conclu. ccccxxxij. quia tantum operatur consuetudo et reputatio ecclesie quantum ius commune quod potest dignitates inducere vt no. Ro. conclu. clxxvij.

Dignitas archidiaconatus est de iure commune maior post episcopum. que autem sit maior dignitas in ecclesia collegiata vel prepositus vel decanus. quidam dicunt quod prepositus. quia succedit in locum archidiaconi. decanus vero in locum archiepiscopus byteri. et archidiaconus est maior in dignitate archiepiscopus bytero. licet archiepiscopus byter sit maior in ordine. sed dic vt no. Rota conclu. ccccxxxij.

Dignitas esse plebanum quia plebanus habet ecclesiam collegiatam actu. als secus. et idem in preposito. no. Fre. de senis consilio. lxxx. vide rotam que aliter dicit in preposito. conclu. cxxij. et domi. dicit idem in plebano. in. c. j. de consue. li. vj. concordans cum fre.

Dignitatis appellatio non comprehenduntur episcopales siue ecclesie cathedrales. nec in constitutionibus nec in privilegijs siue in dispensationibus. vt in. c. dilectus. de concess. preben. c. ij. li. vj. Et hoc etiam tenet ibidem io. an. in glo. ij. salvo in his que ius vetus coadiuuat. appellatio dignitatis venit etiam episcopalis. vt no. io. an. in. c. auaricie. de elec. li. vj. super verbo dignitatis. in nouel. vide sub verbo cardinalis. §. cardinalatus dignitas.

Digniora preferenda sunt minus dignis. d. cau.

prior claustralis

pos. cum dilectus.

Dignitas est esse vicarium episcopi. no. glo. in cle. auditor. de rescriptis. 7 pe. more. in. c. fi. 8 officio dele. li. vj. 7. quero an electi. 7 no. glo. in cle. 7 si pncipalis. de rescriptis. sup xbo de legatus Item vicarius late intelligedo appel latur p latus. no. an. de iudi. decernimus. 7. opono q alij.

Dignitas que dicat maior post pontificales in ecclesia cathedrali. vide io. an. in. c. de libatõe de offi. lega. li. vj. vbi dicit q ppositura e ma ior concurrentibus qualitatibus de quib? ibi loquit. vide. s. s. dignitas est esse archidia.

Dilatio donec pendet non potest iudex ad vltiora pcedē nisi ex causa dilatio nem reuocet. de appel. c. significante. et ibi no. io. an.

Diocesani appellatõe an comprehendat inferiores episcopo. vide glo. in xbo diocesani. in clemē. 7. quif. de fo. compe. 7 in cle. j. de iure pa. in xbo. diocesani.

Dioecsis qualiter sumat. vide quod no tat glo. in cle. ne romani. s. sane. 8 elec. Dioecsis appellatõe comprehendit ci uitas in constitutõibus. statutis 7 p uilegijs secus in rescriptis. vt no. inno. 7 hosti. in. c. j. de offi. ordi. 7 no. glo. in. c. j. de re. pmuta. lib. vj. vide anth. in. c. rudolphus. de rescriptis.

Dioecsis 7 in diocesi 7 de diocesi esse censetur locus exemptus. quia p exemptionem non de sinit esse de diocesi. licz diocesanus nõ possit in locum illū iurisdictionem exercere. vt i cle. ij. s. ij. simili modo de p uilegijs. 7 no. fre. de se nis. consilio suo. ij.

Directe si quid fieri p bibeatur non debz fieri indirecte. c. statutū. li. vj. de here. 7 ibi no. io. an. in nouel. ff. de his q no. infra. l. athletas. s. ait p ror. 7 de negoci. gestis l. si ex duobus. 7 no. p dynū. in regu. cū quid.

Dispensatio quatenus respicit p iudiciū dispensantis debet late interpretari. qz hoc respectu beneficium est. Sed si at tendat materia sup qua dispensatur. Bic q si est dispensatio iure debita. vt quia facta est ex legitima causa. tunc licet late non interpre tur tamē non debet nimis restringi saltez tali ter q reddat inutilis quia ius est non gratia. Idem si sit gratia sed motu ppo concessa nec iure debita sed simpliciter est pmissa. quia tunc est stricti iuris 7 restringenda taliter q qstum minus potest gratie cõferat. 7 hoc quo ad pncipaliter dispositõni subiecta. nam ad cõsecu tiua omnino necessaria 7 pncipaliter connexa semp extendit. no. antho. de iudic. at si clerici. s. de adulterijs. 7. venio ad quartum pnci pale. Predicta intellige in alijs dispensatiõib?

qz matrimonialib? qz matrimoniales debent large intelligi in fauorem matrimonij. nisi ex larga interpretatõe scandalū sequeret. vt p r ex tex. c. qd dilectio. de consan. 7 affi. 7 decla ratum est hodie p extraua. cle. vj. que incipit nuper. de qua io. cal. mentõnem facit in. di. c. qd dilectio. licet hodie velle videat q etiā in m rimonialibus dispensatio sit odiosa 7 conse quenter restringēda. vt recitat io. an. in. c. qd circa. e. ti. s. male dicit quia imo est fauorabil 7 late intelligenda. vt patet in extraua. p r dicit que vult q dispensatio in simplici trahat ad mixtum. quod patet quia dispensatio i q r to gradu simpliciter facta trahitur ad casum vbi tertius gradus est cum quarto mixt. qd non fieret si dicta dispensatio odiosa esset. qd dispensatio in simplici non traheretur ad mi xtum. vt no. io. an. in addi. specu. sup rubrica qui filij sunt legit. 7 bar. in. l. ij. in pn. ff. de ver bo. obli. Et est ponderandum q trahit ad mi xtum. etiam si id quod miscet de p se sumptū sit difficilius dispensatõis eo sup quo exp se dispensat. quod patet quia in tertio gradu difficilius dispensat qz in quarto. patet etiam in extraua. p r dicta iuncto. c. finali. de consan. 7 affi. quia verba dispensatõnis matrimonia lis illū latum recipiunt intellectum quem reci piunt xba iuris cõmunis. quod est notādum 7 vide. j. s. dispensandi facultas. 7. s. dispen satio facta sup impedimēto.

Dispensatio facta cū illegitio vt possit bñficia ac ceptare intelligit de pmo 7 vnicō. iō stati cum vnicū bñficiū acceptū fuerit grā expirauit. et licet illi renūciaret. aliud q se q nõ possit etiā p viā pmutatõis sine noua dispensatõe. fm ar chi. licet io. an. s. no. Ro. 7 clu. cccxxij. p q e text? in. c. nõ pōt. de pben. li. vj. Illi in textui responder ibi io. an. in nouel. sequēs io. mo. 7 vide fre. in tracta. pmu. q. xij.

Dispensatio papal facta in illegitio ad beneficia simpliciter nõ pcludit bñficia curata nec pben das eccle cathedral. sec? si grā sit exuberās. s. q possit obtinē bñficia q cū qz. fm io. an. s. di pensatõ facta p epm ad bñficia q cū qz. nõ in cludit p bēdā eccle cathedral. fm io. mo. licet archi. alif dixit. no. ro. 7 clu. cxxxij. 7 vide s b xbo grā. s. grā hñs ad collatõz epi. 7. s. se. Itē vide. j. s. dispensatõ scā cū illegitimo.

Dispensatio facta super incompatibilibus. nõ intelligitur concedere q dispensatus nõ tene tur in altero beneficioz psonaliter residere 7 in altero p substitutum deseruire. debet ergo in vno personaliter seruire in altero p substi tutum. vel potest nunc in vno nunc in alio re sidere 7 deseruire. no. glo. sup xbo retinere. in. c. non potest. de pben. li. vj.

Dispensatio insufficiens et inualida super duobus incompatilibus retinendis. licet non triuat ius retinendi tamē ordinario prebet obstaculum cōferendi scdm. dum tamē in dispensatione dicat q̄ possit p̄mum cum sc̄o retinere non obstante cōstitutioe concilij generalis et sic operatur dispensatio q̄ nō potest secundo sine licentia pape p̄uari. sed p̄mū potest ordinarius conferre p. c. de multa. de prebē. vt io. an. no. in. c. non potest. sup verbo canonice. li. vj. in nouel. Et fuit dictum spec. in. ti. de dispensatōe. §. videmus. ad fi. v. porro.

Dispensatus vt non obstante etate possit tenere curatum et consequi. videtur dispensatus q̄ infra annum se non faciat p̄moueri. et ideo nō obstante etate et q̄ non sit in sacerdotio poterit consequi nedum beneficiū sed et fructus qui alis applicantur collegio vel capito q̄diu curatum obtinens se faciat ad ordines p̄moueri. quia p̄pter hoc solum videt facta dispensatio q̄ sit adiuncta clausula. puiso q̄ interim animarū cura et. no. anth. in. c. at si clericus. §. de adulterijs. v. ad quartū p̄ncipale. et no. io. an. de elec. cum ex eo. sup verbo iusta de causa. li. vj. in nouel.

Dispensatio vt quis potest beneficiū consequi et tenere non obstante absentia. non poterit p̄ hoc p̄cipere fructus. quia ista dispensatio non ita directe respicit p̄ceptōnem fructuum sicut illa que sit sup defectu etatis p̄ curato beneficio obtinendo. no. anth. in. d. §. de adulterijs. v. ad quartū p̄ncipale. et io. an. in. c. ex eo. in nouella.

Dispensare non intelligit̄ papa sup incompatilibus. licet alicui p̄uideat de beneficio curato et in puisione dicat non obstante alio simili quod obtinet. quia expressio facta de beneficio obtento censet̄ facta ad vitandum surreptionem et non vt dispensatōz retentōis inducat. tex. est de p̄ben. nō potest. in fi. li. vj.

Dispensatus ad ordinē non intelligit̄ dispensatus ad beneficiū. cum quis possit habere ordines sine beneficio. no. anth. in. d. §. de adulterijs. v. ad quartū p̄ncipale. Aliter dicit q̄ intelligit̄ dispensatus ad beneficiū non curatus et sic seruat̄. vt no. ipe i. c. postulasti. de rescri. et idem tenet oldra. cōsilio. cccxij.

Dispensatus ad dignitates ecclesiasticas non intelligitur dispensatus ad episcopatum. et dispensatus ad episcopatū. nō intelligit̄ dispensatus ad archiepiscopatū. fm inno. de p̄ces. p̄ben. dilectus. et p̄ archi. de p̄ben. licet. f. li. vj. vide antho. in. d. §. de adulterijs. v. venio ad tertium.

Dispensatio facta cuz illegitimo vt possit tenere beneficiū in ecclā cathedrali nō poterit illō

consequi in metropolitana. no. io. an. de prebē. q̄uis. f. li. vj. in verbo metropolitana. q̄d intellige quādo dispensatio est arta ad ordines et vnum beneficium dūtaxat. secus si est ampla ad plura beneficia etiam curā animarum habentia. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. de fil. p̄sby. §. j. circa finem. Item secus videtur si dispensat̄ q̄ potest tenere beneficia ad collatōez archiepiscopales spectantia. vt colligi potest ex no. p. io. and. in addi. specu. in ti. de accu. et peti. §. sup petitōnibus. et. v. penul. in fine. et d. c. q̄uis. sup verbo. hoc casu. in nouella. et quod dictum est. s. de dispensatōne ampla vt comprehendat non solum cathedralem s̄ etiaz metropolitanam. fuerūt verba oldra. cōsilio cccxij. vbi etiam dicit notabiliter q̄ licet dispensatio non comprehendat beneficiū curatū. si tamen non est restricta ad beneficia certe ciuitatis vel diocesis. est ampla ad beneficia certe p̄uincie. et fortius si est amplior ad beneficia totius mundi. sub tali dispensatōne veniet beneficia etiam in ecclesia metropolitana. p̄tra q̄d videtur quod no. inno. in. c. dilectus. de concel. p̄ben. sed non est contra. quia alijs terminis loquit̄ et verba ibi posita non sunt apta includere archiep̄atum.

Dispensatus an ex hoc q̄ dispensatus est sit ad episcopatū abilitatus vt ad euz p̄moueri possit ab inferiore a papa. dicit q̄ si est dispensatus quo ad solam penam deponitōis. nō poterit ab alio q̄ a papa p̄moueri. sed si est dispensatus simpliciter et quo ad p̄motōnes futuras. tunc poterit p̄moueri. cum macula sit ex toto deleta. secus in casu quo macula remaneret. vt in dispensato sup defectu nataliū non legitimādo. no. anth. in. d. §. de adulterijs. v. venio ad tertium.

Dispensatus simpliciē. censet̄ dispensatus quo ad omnia. et ideo dispensatio simpliciter facta cum delinquente super delicto. abilitat eū nō solum quo ad beneficia habita sed etiam quo ad habenda. quia ex toto deletur vitium in dispensato. secus si dispensatio refertur ad res. vel ex toto non delet̄ viciū. no. antho. in. d. §. de adulterijs. v. ad quartū p̄ncipale.

Dispensandi facultas alicui p̄cessa in hac forma q̄ p̄t dispensare cū adultero et cū incestuoso. intelligit̄ diuisim nō p̄iuncti. i. cū adultero tm̄. nō aut̄ cū eodē possit de vtroq̄ delicto sil̄ dispensare. q̄ facultas dispensandi in q̄tū ius relaxat et de iure singulari p̄cedit̄. stricti iuris ē iō restringi d̄z. cui? p̄rium in hoc dixit bar. vt no. antho. in. d. §. de adulterijs. circa fi. vide s̄b vbo fili? q̄ est spuri? vbi oino vide limitatōne p̄dictoz. Adde q̄ hīs facultatē dispensandi cū nato d̄ adultero. nō possit dispensare cū nato

de adulterio duplicato. s. de nato ex p̄re vro
rato ⁊ matre alteri vxozata. vt patet ex no. p
io. and. in addi. specu. sup rubrica. qui filij sūt
legit. ⁊. quero si natus. ⁊. ⁊. huic questioni.

Dispensatus vt possit plures p̄sonat⁹ recipere
si ei canonice conferant. si postea eos receperit
minus canonice licet peccet ⁊ p̄sonatus ab
eo auferri possint quia male ⁊ iuste tenet. nō
tamen quia plures tenet. ⁊ sic dispensatio ex
cusat a pluralitate beneficiorū nō ab iusta de
tentōe. vt no. inno. ⁊ io. an. in. c. dudum. ij. de
elec. ⁊ spe. in ti. de dispensa. s. videndū. ad fi.
⁊. quid si dispensatur. Ex his infer⁹ q̄ talis
non incurrit penam inhabilitatis que infligitur
tenenti duo incompatibilia sine dispensatione.
vt in extrauaganti. execrabilis. In contrariū
facit quia dicta dispensatio fuit condicionalis.
⁊ conditio deficit. ⁊ consequenter nihil debz
operari. ⁊ hoc tenet an. in. d. c. dudū. vlti.
colum. Si autē dispensatio non fit p̄ditionaliter
sed simpliciter quis dispensat⁹ vt possit plura
incompatibilia retinere. tūc si dispensatio refer⁹
ad obtemperantia minus canonice. nihil operat⁹
quia est surrepticia. sed si refer⁹ ad obtinenda.
tunc p̄cedere potest opi. Inno. de q̄ s. vt no.
domi. de sancto gemi. in. c. nō potest. s. illud.
de p̄ben. li. vj.

Dispensatio nō valet quādo fit pendente im
p̄tratione qua est obtentū vt beneficijs p̄uuef
⁊ alteri certo conferant. non em̄ potuit dispē
sari in p̄iudiciū tertij impetrantis cui erat ius
quesitum saltem ad rem. no. antho. in. d. s. de
adulterijs. ⁊. ij. ex parte p̄sone.

Dispensatio validat electōnem que nulla erat
p̄pter dispensatōis defectū vbi nō agitur de
p̄iudicio electi. quia electio nulla p̄pter talem
defectū respicit quāda suspensionez ⁊ habet
quid validitatis s̄m inno. ⁊ no. antho. in. d. s.
de adulterijs. ⁊. ij. ex pte p̄sone.

Dispensatio est actus iurisdictionalis ⁊ mensuratur
potestas dispensandi a potestate penaz imponendi.
vnde nō potest q̄s dispensare super pena quā
imponere nō potest. no. antho. in. d. s. de
adulterijs. ⁊. ij. ex pte p̄sone.

Dispensare an videat⁹ ille q̄ scienter p̄uidet
indigno licet non exp̄mat q̄ dispensat. videf q̄
nō. no. glo. de filijs p̄es. veniens. de scisma. c.
ij. de cle. coniuga. diuersis fallacijs. ⁊ p̄ inno.
⁊ antho. in. d. c. veniens. vbi omnino vide. et
p̄ eundem antho. vide plenissime in. c. consul
tatōibus. de iure patro. in. ij. ⁊. iij. carta.

Dispensare non potest legatus de laterē super
pluralitate beneficiorū incompatibiliū quia b̄
solus papa possit. no. Ro. ⁊. clu. cclxxij.

Dispēfare potest episcopus sup pluralitate be
nificiorum. no. Ro. conclu. cccxv. ⁊ vide. s.

verbo beneficia plura. ⁊ vide. s. s. dispensare
nō potest ep̄s sup pluralitate beneficiorū.

Dispensare nō potest episcopus circa etatē p̄
mouendorū ad ordines. no. de eta. de quali. i
cle. fi. in glo penul.

Dispensare non potest episcopus cum patiēte
defectum ordinis vel etatis vt beneficiū cura
tum obtineat. vt no. an. de iudi. at si clerici. s.
de adulterijs. ⁊. oppono q̄ dispenset. dic tam
hodie de hoc. vt no. in. c. j. de eta. ⁊ quali. lib.
vj. in nouel. vbi omnino vide.

Dispensare sicut non potest episcopus de eta
te. cum rectore parochialis eccle. ita nec cū p̄
petuo vicario. vt no. Ro. ⁊. clu. cclxxij.

Dispensare potest episcopus contra cōcilia ge
neralia ex causa magne necessitatis vt utilitatē
⁊ que sunt cause p̄missae ⁊ p̄hibite episco
pis quo ad dispensatōz. vide Ro. ⁊. clu. cclxxij.

Dispensare non potest episcopus sup irregu
laritate quam irregularis ab episcopo dispē
sabilis celebrando incurrit. no. antho. de cob
bi. cle. vestra. in. y. oppo. circa finem. nā solus
papa sup irregularitate dispensat ⁊ sup defe
ctu qui erat in p̄moto ad episcopatū tempore
p̄motōnis. no. an. de iudi. at si clerici. s. de a
dulterijs. ⁊. venio ad tertij.

Dispensare non potest episcopus sup plurali
tate beneficiorū curatorū vel dignitatum. aut
p̄sonatum. sed sup beneficijs simplicib⁹ sic.
de p̄ben. de multa. ⁊ de concef. p̄ben. litteras
⁊ vtrobiz no. glo. ⁊ vide. s. verbo b̄nificium.
s. beneficia plura. ⁊ vide. s. s. dispensare po
test episcopus sup pluralitate. ⁊ vide omnino
antho. in. d. c. de multa. ad finem.

Dispensare non potest episcopus sup duabus
canonijs ⁊ p̄bendis in eadem ecclesia. s̄ in ca
nonia p̄sonatu vel officio sic. no. io. an. de con
cef. p̄ben. litteras. ⁊ in clemen. fi. de p̄bē. i glo.
vlti. vide antho. in. c. vlti. ad fi. de p̄ben.

Dispensare non potest episcopus in bigamia
que inducit irregularitatem ex defectu. ⁊ ta
men dispensat cum mutilatis licet ex defectu
irregulares sint. no. antho. de iudi. at si clerici.
s. de adulterijs. ⁊. oppono q̄ dispenset. Sed
rota dicit q̄ episcopus cum bigamo vero dis
pensat vel etiam cum interpretatiuo quo ad
minores ordines. non quo ad sacros in q̄bus
solus papa cum bigamo vero dispensat d̄ po
testate absoluta non ordinaria. Cum interpre
tatiuo autem de ordinaria potestate dispēsat
⁊ super executōe ordinum ad quos fuit biga
mus sine dispensatōne promotus solus papa
dispensat etiam de ordinaria potestate. no. ro
tam conclu. cccxxvj.

Dispensare nō potest episcopus cū illegitimo licet
sit irregularis ex alieno v̄lito. no. an. in. d. s.

de adulterijs. *v.* oppono q̄ dispēset. dic tam̄ hodie de hoc vt in. c. j. de supplen. negli. pla. li. vj. sup glo. penul. in nouel. omnino vide d̄ eta. 7 quali. c. j. li. vj. in nouel. in. fi. de fi. pres. c. j. e. li. in tex. 7 glo. sup. verbo beneficiū. cum tribus glo. sequē. 7 in nouella sup dictis. glo. 7 sup. verbo cura.

Dispensare nō potest episcopus cū clerico deposito ppter crimen. sed ante depositōem sic cum suspensio autē potest dispensare tam post suspensionē q̄ ante. no. anth. in. d. s. de adulterijs. *v.* oppono q̄ nō dispēset. Ratio autē quare post depositōem non dispēsat est. qz nō deponitur quis nisi ex delicto graui et manifesto 7 sic causante irregularitatem in quo solus papa dispēsat. vt no. anth. e. s. *v.* venio ad tertium. in fi.

Dispensare potest episcopus in adulterio 7 minoribus delictis cum clerico als suspendēdo vel deponendo. Sed aduerte q̄ requirit illū iniquem dispēsat egisse penitentiā in totū vt p parte de crimine sup quo fit dispensatio. qz cum impenitente 7 in peccato pseuerante non potest dispensari. no. anth. in. d. s. de adulte. in pn. 7 in. *v.* venio ad tertium. quod est verum ex debito iusticie. si tamen fieret illa dispensatio nulla penitētia pacta teneret. vt no. in. d. *v.* venio ad tertium.

Dispensare potest episcopus in heresi. Itē cū sacrilego 7 cum scismatico tam in beneficio q̄ ordine. Item in omnibus capitalibus occultis 7 cōclude in materia delictorū q̄ in adulterio 7 leuioribus dispēsat episcopus. nisi vbi reperitur expresse phibitū. in grauibus autē siue maioribus nō dispēsat. nisi vbi apparet expresse pmissum. 7 maiora omnia intellige delicta que causant irregularitatē siue ex delicto siue ex defectu. als hoc relinquit arbitrio iudicis qui in maioribus informabit arbitriū cōsiderando adulteriū 7 piurium cū qb̄ dispēsat. no. anth. i. d. s. de adulterijs. *v.* venio ad vltimū. vsqz ad finem.

Dispensare potest episcopus cum incestu. sed non potest cum eodem dispensare de adulterio 7 incestu simul fm io. an. vt no. anth. i. d. s. de adulterijs. *v.* venio ad vltimū.

Dispensare potest episcopus cum reo etiaz inuito accusatore. licet delictū sit pbatus. quia potestas dispensandi in episcopo est libera. 7 quia hoc habet a iure. nō debet ei beneficium iuris auferri. quod intellige nisi dispensatio tangeret puatum p̄iudicium accusantis. vt qz erat cum reo coelectus. sed nō potest dispēsa- re cū accusatore q̄ non pbauit. cū puniat ex p̄ sumptōue calumnie. fm io. an. vt no. anth. in. d. s. de adulterijs. *v.* ij. ex pte plone.

Dispensare potest ep̄s cū clerico infamle 7 ipsum ad famā restituere post p̄niaz sicut potest p̄nceps 7 senatus. qz ecclā h̄z senatū. no. anth. de iudi. c. at si clerici. in pn. *v.* venio ad scdm.

Dispensare non solum ep̄s potest. sed etiaz cogitur post p̄niam pactam subsistente cā. nō tamen ad hoc dat̄ actio sed iudicis officium implorat. quo implorato si nō dispēsat peccat. 7 iniuriam facit. 7 tunc coram superiore agi p̄t saltē eius officiū implorādo. sed si dispensatio peti sine causa. tunc nō cogit̄ dispēsa- re licet penitētia sit pacta. potest t̄n si vult cum sit p̄missa dispensatio. 7 tunc est gr̄a. sed p̄mo casu est debita. 7 tūc est ius cū sit executio iusticie. no. anth. in. d. c. at si clerici. s. de adulterijs. *v.* ij. ex parte plone.

Dispensare nō potest ep̄s circa canones penales vel inhabilitates in casibus in q̄bus ep̄s est phibita dispensatio. sed ecōtra dispēsat in casibus in quibus est p̄missa specialiter. vbi *v.* non apparet specificē phibita nec permessa ep̄o. tunc si phibitio actus esset concilij nō dispēsat ep̄s. si est concilij 7 late sententie. non dispēsat inferior ep̄o excepta excommunicatione. si autē est alia constitutio q̄ penal̄ vt inhabilitans. tunc si dispensatio est permessa simpliciter. licet non sit permessa specificē. potest episcopus dispensare nisi illa p̄stitutio legem imponat ep̄o. 7 sic regula p̄dicta restringit ad canones astringentes subditos. sed si dispensatio est phibita. vel saltem non aparz iure p̄missa. vt quia ius aliqd̄ phibet non tamen excipit ne dispēset. tunc ep̄s nō dispēsat quia habet seruare canones. no. anth. i. d. s. de adulterijs. *v.* conclude. penul. colū. In materia aut̄ delictorum dic vt. d̄. in alijs. s. dictum est.

Dispensare potest ep̄s contra p̄pam constitutionem. quia 7 eam potest in totū tollere. qd̄ intellige nisi constitutio transuerit in contractum vel alterius p̄uilegium. vel nisi constitutio sit iurata. quā licet tollere possit. cōtra eaz tamen non dispēsat cum seipm̄ nō potest ab soluere a iuramento. no. anth. in. d. s. de adulterijs. vlti. colū. Cōtrarium tenet pe. more in hoc vltimo. in. c. licet canon. de elec. li. vj. in glo. super verbo carere. de quo vide plenus p̄ anth. in. c. j. de his que fi. a ma. par. ca. 7 vide quod no. p̄ eundem. in. c. cum. m. de consti. vj. colū. *v.* nota diligenter.

Dispensare potest ep̄s etiam sine consensu capituli fm cōmunē opinionē. qz ius dispēsa- di cōpetit ep̄o de iure speciali in quo nō h̄z capitulū cōmunicare. 7 licz h̄ nō est de iure sc̄pto possz h̄ p̄suetudo opari. no. antho. in. d. s. de adulterijs. *v.* venio ad declarandum.

Dispensare potest episcopus confirmatus tantū licet nōdum consecratus. quia dispensatō est actus iurisdictionis. no. anth. in. d. §. de adulterijs. v. venio ad declarandū.

Dispensare potest episcopus et quilibet inferior in materia penitentiali nisi vbi sit expresse prohibitum. quia penitētie sunt arbitrarie. falsit in casibus reseruatīs. qui habent in. c. j. de penitē. li. vj. ita no. anth. in. d. §. de adulte. v. concludo. penul. colum.

Dispensare nō potest p̄latus inferior episcopo etiam vbi est p̄missa dispensatio nisi specialit̄ appareat inferioribus concessa. quia talia vt grandia episcopis reseruant̄. nisi abbas v̄l inferior p̄latus epalem haberet iurisdictionem. no. anth. in. d. §. de adulterijs. circa finem.

Dispensatiōem als̄ inualidā potest cōsuetudo validare. no. anth. in. d. §. de adulterijs. v. venio ad declarandū.

Dispensare potest solus papa in voto hierosolimitano. quod est verū in voto p̄pter succursus terre sancte facto. secus si quis vouerit visitare sepulchrū vel sanctū Jacobū vel romā quibus casibus etiā inferior a papa dispensare potest. no. anth. de fi. instru. quod sup̄ his. in fi. Sed contra hoc videt̄ tex. et glo. de voto quod sup̄ his. v. rursus.

Dispensare potest papa matrimoniū contrahi in secūdo gradu cōsanguinitatis in linea eq̄li nō in linea inequali. no. io. an. et anth. in. d. c. litteras. de resti. spol. et de diuoz. gaudemus. Sed ex causa potest in linea inequali et in quolibet gradu lege diuina prohibito dispensare no. io. an. qui si. sunt legit. p̄ venerabilem. sup. ij. glo. in fine. debet tamen esse magna causa fm̄ inno. hosti. io. an. et archi. vt no. j. §. dispensare an possit papa. vbi omnino vide. Item pōt dispensare ex causa in p̄mo gradu affinitatis. tex. est in. c. fi. de diuoz. nec obstat q̄ sit prohibitum lege diuina que non potest tolli p̄ humanam. quia non tollit̄ sed ex causa distinguit̄. et hoc fieri potest vt no. inno. de consti. que in ecclesiarū. ad quod optime facit quod no. io. an. in regula. actus legitimi. de regu. iur. li. vj. in mercurialibus. in fi.

Dispensare nō potest papa q̄ matrimoniū carnali copula cōsummatū dissoluat̄. sed si nō in tercessit copula. dispensare potest. no. glo. de conuer. cōiu. ex publico. quod vltimū p̄cedit de potestate absoluta. sed de ordinata non potest nisi subsit causa fm̄ hosti. et io. and. ibidē ergo maior est potestas pape in dispensando circa matrimoniū cōtrahendū q̄ in dissoluen do circa iam contractum. quia libere dispensat q̄ contrahit̄ contra legem canonicā etiam sine causa. et cōtra legem diuinā cū causa. vt s̄

primo. §. dictū est. In contracto autē dissol uendo si est simpliciter ratū. et sic lege canonica validum dispēsat libere sine causa de potestate absoluta. sed si est consummatū q̄ p̄ ip̄s reputat̄ conformitas carnis inter christū et ecclesiam. nulla ex causa rumpi potest. et q̄ aliter sentit hereticus est. no. io. an. in. d. c. ex publico. in fi. Sed aliter no. p̄ eum. in. c. actus legitimi. de regu. iuris. li. vj. in mercuri. in fi. vid̄ glo. in. c. fi. de transac.

Dispensare in quibus nō potest papa. vide in. no. de sta. mo. cum ad monasteriū. et glo. in. c. litteras. de resti. spolia. in. iij. glo.

Dispensatio p̄ quam concedit̄ p̄moto q̄ beneficia que tempe p̄motōnis obtinebat retinere possit. intelligit̄ de illis que canonicè obtinebat. quia talis dispensatio in beneficijs obtentis nouum ius nō tribuit sed antiquū conseruat et progat. tex. et glo. de rescriptis. si ḡtio se. li. vj. in fine.

Dispensatio generalis restringit̄ ad casus in quibus facilius dispensat̄. ideo si sup̄ pluralitate beneficiōrū dispenset̄. intelligit̄ in diuersis ecclesijs non in eadem. no. anth. de p̄ben. de m̄ta. vj. colū. v. venio ad tertiam partem.

Dispēfare pōt solus papa cum corpe viciatis. no. io. an. de corpe vicia. c. j. significante. sup̄ glo. finalem.

Dispensatio in maiori non extendit̄ ad s̄ile vel minus. nisi illud minus in maiori includatur. no. io. an. de rescriptis. postulasti. ideo dispēsat q̄ possit p̄moueri ad diaconatum non obstante illegimitate. videt̄ cōsequēt̄ dispēsat q̄ ad ordines inferiores ordinari possit no. io. an. in addi. specu. in ti. de le. §. fi. v. qd̄ si dispensatū. et anth. in. d. c. postulasti.

Dispensare an potest legatus cum illegitimo q̄ ad beneficia curata et sacros ordies. vide glo. de fi. p̄ref. c. j. li. vj. sup̄ v̄bo. sedis apostolice. **D**ispensatio licet tanq̄ odiosa non extendatur ad casum parem vel minorem. illud est verū in diuersis et separatis speciebus. secus in inclusis vel conneris. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. de lega. §. fi. v. ij. **T**rahitur etiam dispensatio ad cōsecutiua. vt no. glo. de p̄ben. quia in tantū. nam consecutiua possunt dici inclusiua et connera.

Dispensatio facta sup̄ impedimentū affinitatis valet. et in vim eius potest dispēsat̄ matrimoniū cōtrahere. licet in dispensatiōe nulla fiat mentio de impedimēto publice honestat̄ iusticie. ort̄ ex sponsalibus vel matrimonio. vt no. Guif. de mō. lau. in. sacramentali suo. i. fi. licet io. an. dixerit cōtrariū et male sup̄ arbo re affinitatis. restringēs talē dispēfatōz ad affinitatē ex coitu illicito ortā. qd̄ est falsuz. **T**ū

quia in dubio non debet presumi delictum. ff. p socio. l. merito. tum etiā quia verba dispensationis matrimonialis non sunt restringenda. sed fauore matrimonij late intelligēda sicut et verba iuris cōmunis. vt patet in extraua. de. vj. que incipit nuper. iuncto. c. si. de consang. et affi. nisi ex cōsuetudine restringat vt scādalum euitet. vt patet in. c. qd dilectō. e. ti. Sed certum est vbi p ius cōmune tollit impedimētum affinitatis. intelligit large de omni affinitate ex licito et illicito coitu orta. et consequenter intelligit etiam sublatum impedimentum publice honestatis tāq̄ cōsecutiū. vt no. per glo. et anth. et omēs doc. in. c. nō debet. e. ti. ergo idem dicendū est quādo p dispensatōz tollitur impedimētū affinitatis. vt cōmuniē intelligat etiā sublatū impedimētū publice honestatis iusticie. nec iuuat dicere q. c. non debet cum glo. loquit quādo impedimētuz tollitur in genere quo ad omēs. et dispensatō solū tollit in specie quo ad aliq̄s quia quod operatur dispensatio generalis in suo genere. idem perat specialis in sua specie. ff. de admini. tu. l. si duo. et si io. an. dictā extraua. vidisset. sup arboze p̄dicta nō dixisset. nec etiā dixisset illō quod scripsit in summula p euz cōposita super. iij. li. decretaliū. vbi dicit q. si cū aliq̄bus dispensat vt possint in q̄rto gradu cōtrahere restringit dispensatio vt locū habeat dūtaxat quādo vterq̄ contrahentiū est in quarto gradu. quod est falsuz et contra tex. extrauagan. p̄dicte. et vide. s. s. j.

Dispensatio quedā est simpliciter pmissa. et que dam est de iure debita. et dicit de iure debita quādo petitur ex legitima causa. vt no. glo. l. di stin. dño sancto. et c. vt constitueret. hinc ē q. licet p ipā cōsequenda non det actio. pōt tam iudicis officium implorari. vt no. glo. f. q. vij. exigūt. Et si ordinarius eam denegat peccat. et potest haberi recursus ad supiorem. vt no. glo. in. d. c. exigunt. et d. c. dño sancto. Ratio est quia talis dispensatio nō est mere grē sed ius quoddam et iusticie executio. vt no. archi. in. d. c. vt constitueret. et de elec. licet canon. li. vj. Dicit autem debita quādo petitur propter grauiā scandala vitanda. vt patet de cōsan. et affini. quia circa. et f. q. vij. necessaria. Itēz ppter stragem gentiū vitandā. vt. d. c. vt constitueret. et. xxij. q. iij. ipā pietas. Item ppter pacem habendam et guerrā vitandā. et vbiq̄ q. vtilitas publica suadet. vt in. c. si. qui filij s. le. et f. q. vij. noli. et c. quotiēs.

Dispensare nō potest papa circa matrimonia contrahenda super defectu consensus. videlicet q. matrimoniū valeat inter illos q. non cōsenserunt. no. io. an. in. c. p. venerabilem. qui

filij sunt legitimi. super glo. ij. et idem no. anth. in repetitōne eiusdem. c. xij. colum. et videam⁹ ergo. Potest tamē papa ex causa necessitatis ppter bonum pacis dispensare q. impuberes matrimoniū contrahāt licet pfectū consilium siue cōsensum nō habeant. vt est casus in. c. ij. de despon. impu.

Dispensare an potest papa q. constitutus in sacris in ordine subdiaconatus possit matrimonium cōtrahere. et cōsequenter an potest dispensare cōtra votum continentie. vide quod no. glo. xxxij. di. de illo. et de deri. cōiu. cum olim dicit q. potest dispensare cum causa. non autē sine causa. et que sit sufficiens causa. no. archi. xxv. q. f. sunt quidam. et io. and. de sta. mona. cum ad mōsteriū. et hostiē. in summa. de voto. s. qualiter. ad finem. et vide omnino inno. in c. nisi cum p̄dem. sup verbo maliciaz. de renūci. vbi casus dispensandi contra iura exp̄mit. Sed hosti. alibi concludere videt q. non potest dispensare in contrahendo sed in contracto retinendo. sicut ip̄e no. in ti. qui cle. v. vo. s. quis vouens. et vide igit q. summus p̄tifer. et s. p̄ce. et sequē. si tamen bene videat. dicit etiam ibi q. ex causa potest papa dispensare etiam in cōtrahēdo cōcludendo. fm tho. scda scde. q. lxxxvij. arti. xj. q. cum cōstituto in sacris potest papa dispensare vt matrimonium cōtrahat. secus in p̄fesso religionem aliam quam approbatā fm formā. c. f. de voto. li. vj. Sed io. an. post Inno. et hosti. dicit q. etiā cū p̄fesso potest papa dispensare ex magna causa et magnā causam appellat quādo p dispensationē succedit pax patrie. vel patria infidelis ad fidem conuertit. vt ip̄e no. in regula. seml deo. de re. iuris. li. vj. et in. d. c. cū ad monasterium. sup vlti. glo. et in. c. f. de voto. sup glo. fi. et vide omnino quod no. p iohā. de ymo. in c. placet. de cōuer. coniu. vbi dixit papā posse ex magna causa dispensare etiam cum p̄fesso. fuit etiam de mēte magistri sententia. vt notat archi. xxv. q. f. sunt q̄dam. vbi omnino videtur quia ibi specificat plures causas ex quibus dispensatio fieri potest. puta p magna guerra sopienda. vel p augmētando cultum diuinuz si essent pauci fideles. vel p vitandā strage gētium. vel si communis vtilitas totius ecclesie aut vnus regni vel putencie hoc exposceret q. dispensatio fieret. et p̄dicta pcedunt de potestate ordinata. sed de plenitudine potestatis videt q. papa potest. sup quolibet voto continentie etiā solennifato dispensare etiā sine causa. vt no. hosti. in summa. in. et si quis disputabit. quinimo videt etiam q. de ordinata potestate pōt papa etiā sine magna cā dispensare q. p̄sbyter et monach⁹ possint m̄rimoniū p̄trahē

quia presbyter et monachus non prohibentur lege diuina contrahere sed solum phibentur ex constitutione canonica. ideo si constitutio ecclesie non emanasset matrimonium contractum per presbyterum vel monachum valeret. vt no. hostie. et io. an. in. c. rursus. qui de. vel voue. etiam no. in. c. meminimus. e. ti. Notum ergo continentie et solennitas voti non impediunt matrimonium sed sola constitutio ecclesie. vt est expressum in. c. f. de vo. li. vj. et ibi etiam no. io. an. in nouella. vide etiam p ipm in regula. semel deo et. c. actus. de regu. iuris. li. vj. Sicut ergo ecclesia sua voluntate statuit q tales non possunt contrahere matrimonium et si contrahant non valet. ita et contraria voluntate posset statuere q de cetero matrimonia contracta p tales valerent. et ita tenet hostie. et io. an. et anth. in. d. c. rursus. ergo si papa potest statuere q ad omnes q presbyter et monachus possint. contrahere. fortius poterit cum vno dispensare q contrahat. et hoc articulo vti hostien. et io. an. in. c. cum ad monasterium. tamen ibi concludunt q requiratur magna causa. sed ratio et argumentum concludunt q talis causa non requiratur ppter hoc. quia eius est reuocare cuius est statuere et concedere. nisi dicas q cum ecclesia ex magna causa statuit q constitutus in sacris et monachis non possint contrahere. quam causam refert Jo. and. in. d. c. f. de voto. li. vj. in nouel. Similiter absq magna causa non debet contrarius statuere nec etiam dispensare. ar. l. nihil est tam naturale ff. de re. iur. et quod no. glo. in. l. minor. in pn.

Dispensatus p papam vt non teneat se facere ad ordines pmoueri. ita habet vocem in. c. et quotidianas distribuciones percipere et optare potest si consuetudo optandi adest acti pmotus esset. quia impedimentum quod obstabat sblatum est p dispensationem. vt no. io. an. in cle. vt hi qui. de eta. et qua. in glo. sup verbo annexi. et sup verbo in capitulo. et idem no. pau. et ant. in. e. clemen.

Dispensatus non est idem cum illo qui non eget dispensatione. vt no. io. an. in regula. in generali. li. vj in mercuri. sub mēbro. xlv. hoc intellige quo ad omnia sed quo ad id in quo est dispensatus idem censetur. vt ibi no. et vide. s. yba facientia.

Dispensatus ad beneficium curatum non obstante defectu etatis. potest consequi parochiale ecclesiaz nec tenetur pmoueri ad sacerdotium ante xxv annu. et vi talis dispensationis consequens fructus etiam si ex consuetudine vel statuto vel alio iure debiti essent alteri quodam rector ecclesie non reciperet sacerdotium. quia p dispensationem predictam fingitur sacerdos quo ad fructus. vt no. anth. de elec. cum ex eo. sup verbo. iusta de causa. in nouel. vide. s. dispensatus. vt non ob

stan. s. dispensatus vt possit.

Dispensatio pape facta sup matrimonio contracto lege canonica phibito. trahitur retro vsq ad principium contractus. secus si fuit diuina lege phibitum. quia tunc dispensatio non trahitur retro. sed valet vt ex nunc. non vt ex tunc. vt no. io. an. in. c. p venerabilez. q si. sunt le. super. ij glo. Sed anth. dicit q nullo casu dispensatio trahitur retro. vt ipse no. in. d. c. p venerabilez in. x. colum.

Dispensare potest archiepiscopus et legatus sup defectu etatis et ordinu ad episcopatum ex causa necessitatis vel utilitatis ecclesie. vt no. io. an. i addi. spe. in ti. de lega. s. nunc de episcopatu. sed nunquid legatus. licet spe. ibi teneat contrarium. et idem quod specu. tenet anth. in. c. p. terea. de eta. et quali. et hosti. in summa. de eta te et quali. s. etas. et idem sentit inno. in. c. innotuit. in. j. glo. de elec. vbi dicit q cause maiores sunt sedi apostolice referuare. et cause electionu episcoporu sunt de maioribus causis. vt ibi dicit. et est casus licet ipse non alleget in. c. quis. in pn. de elec. li. vj. et io. an. videtur casus in. c. f. de eta. et quali. li. vj. vbi a contrario sensu colligitur q in dignitatibus curatis non potest ordinarius dispensare sup etate. et ita tenet ibi io. an. in glo. sup verbo non imminet. i nouel. et si hoc phibetur in dignitatibus inferioribus. fortius in dignitate episcopatus dicendum est q maiorem curam habet cum episcopus curam habet non solum sui capituli. sed etiam totius sue diocesis. de offi. ordi. si episcopus. et. c. cum episcopus. li. vj.

Dispensatio facta alicui plura incompatibilia retinere. restringitur ad duo tantum. vt no. anth. de elec. dudum. ij. penul. colu.

Dispensatus an possit duo incompatibilia retinere. intelligitur de primis duobus que habuit de pben. non potest. s. illud. li. vj.

Dispensandi facultas concessa alicui qui potest dispensare cum alio vt retineat duo incompatibilia si ei canonice transferatur. si dispensatio fiat cum habente curatum tpe dispensationis. non valet dispensatio quia non est suata forma rescripti sicut quidam. s. io. mo. tenet contrarium. et no. io. an. in. c. non potest. super verbo recipe. de pben. li. vj. in nouel.

Dispensandi facultas concessa episcopo vt possit dispensare sup retentione pluriu incompatibilium. intelligitur q debeat dispensare cum personis laicis et cum iuribus. non cum alijs. no. inno. et io. an. de elec. i. c. dudum. ij. sup verbo canonice. b. vix qui facultas dicit q possit dispensare cum vno vel pluribus non expressis personis nominibus. secus si nota persona exprimat. vt no. spe. ti. ij. s. videndum. v. quid si papa.

Dispensandi facultas concessa episcopo vt cum tribus clericis curata beneficia habeantur q possit dispensare

sup alijs curatis tenēdis si eis canonicē confe-
rantur. si epūs dispensat cum clericis non ha-
bentibus curata dispensatio nō valet nec ex-
cusat tenentem incompatibilia etiāz canonicē
acquisita. qz dispensatio fuit contra formā in-
dulgētie. vt no. io. an. de pben. non pōt. li.
vj. sup vbo recipe. in nouel.

Dispositio quelibet in tpus collata. itel-
ligitur rebus sic se habentib⁹ z nō mu-
tato statu psonē. no. glo. in. l. qd seru⁹.
ff. de condi. ob cau. z est tex. in. l. cum qd. i. pñ.
C. de solu. z. c. quemadmodū. de iureiur.

Distributōnes quotidiane nō debētur
duplices vni duo beneficia habēti i ea-
dem ecclā. licet si illa bñficia essent duo
rum deberent cuilibet eorum simplices distri-
butōnes. licet io. an. dicat contrarium. vt no.
anth. de re iudi. cum olim. z p anth. facit qd
no. Ro. conclu. cxxx. vbi omnino vide q̄ ibi
allegant. Etiam hanc opinionē an. pbat tex.
in. c. felicit. s. adijcētes. de cens. li. vj.

Distributōnū quotidianarū appellatōe comp̄-
hendunt portiones funeraliū. no. lap. alle. xl
ij. In contrariū facit textus de cle. nō residē.
vbi tex. parificat duo p̄dicta. ergo nō sūt idē.
Sed potest dici q̄ ex quo a iure parificant. dis-
positū in vno habet locū in reliquo. fm theo-
ricam traditā p̄ guil. z anth. in. c. de mtra. de
pben. z digni.

Distributōnes quotidiane an possint ex cōsue-
tudinē deberi interessenti. vide. s. vbo cōsue-
tudo non valet q̄ distributōnes.

Distributōes quotidiane z mortuaria siue an-
niuersaria nou comp̄hendunt in valore bñf-
cij. no. io. an. in addi. spe. sup rubrica. de con-
ces. pben. n. demū querebat. z idem dicit ol-
dra. de quotidianis distributōibus. in consi-
lio. cxvij.

Districtus qualif accipiat. vide glo. in
cle. ne romani. s. sane. de elec. z. e. ti. c.
vbi piculum. s. porro. dicit io. an. q̄ di-
strictus z territorii idem sunt. in. c. lz. d. pba.

Districtualii appellatōe continent etiā cleri-
ci quo ad eorū fauores. vt no. io. an. in. c. fi. d
offi. lega. li. vj. in nouel.

Duisio bonorū cōmuniū debet fieri per
fratrem maiorē z antiquiorē. z mior fa-
ctis partibus habet electōz accipiendū
quā partem vult. vt no. anth. p bar. in. c. j. de
parro chjs. Contrariū dicit bar. q̄ p sortem
dimittit. in. l. j. C. de his qui se deferunt. li. x.
z in. l. ij. C. qn z qbus debe. quar. pars. e. li.

Doctor vel eius filius aut nepos an pos-
sit p debito carcerari. vide. s. vbo car-
cer. s. j. z vide sub verbo scholaris.

Doctores decretorū sunt legū doctoribus pfe-

rendi quo ad honores deferendos. In iudicā-
do autē z consulēdo ceteris parib⁹ magis cre-
ditur in arte sua pitis. vt no. an. de iudic. at si
clerici.

Doctoris filius est ceteris paribus pferendus
l. nemi. C. de aduo. diu. iudi. z ibi nol. p bar.
Doctor quib⁹ puilegijs gaudeat. dic q̄ decem
que declarat Fran. de zabo. in. cle. ij. in pñci.
de magistris. q. iij.

Dolus qualif pbetur. vide bonū tex. z
glo. de renun. c. ij. li. vj. z de rerū p̄mu.
c. ij. e. li. in glo. sup verbo fraude. z per
io. an. in regula scientie. li. vj. in nouel. z p bar
tho. in tractatu. de teste. s. dolus. z vide sub
verbo. opinio.

Domiciliū originis mutari non potest.
no. glo. ff. de sena. l. penul. Sed domici-
lium quod q̄s ex habitatōne sibi cōsti-
tuit mutare potest vbo z facto trāfferendo se
ad aliū locū cum familia z rebus. vt no. bar.
ff. ad municipales. l. domicilium. z de fun. in
struc. l. p̄redia.

Dominii pprie nō cadit in iurib⁹ incor-
poralibus. sic nec possessio sed appellat
quali dominiū z q̄si possessio. tex. est in
c. fi. de iudi. z vide an. in. iij. notabili. et vide
s. verbo confessio realis. z j. pbatio. z in ver-
bo pprietas. p totum.

Dominii an transferat p solam cessionem. vi-
de. s. verbo cesso. s. cedi potest.

Dominii an acquirat p constitutū factū a do-
mino q̄ nō possidet. vide bar. in. l. quod in eo.
in pñ. z. l. interdū. s. fi. ff. de acq̄rē. posses. z. l.
cellus. de vsuca.

Dominij bonorū ecclesiasticorū cui⁹ sit. vide sub
vbo platus. s. plati nō sunt. z. s. sequē.

Dominij appellatōe intelligit de directo quan-
do vbu⁹ dominiū pferit ab eo q̄ suo dominio
tantū vti potest. secus q̄n vti potest suo dñio
z alterius vt in cessionario rei vendicatiois q̄
potest vti dominio directo cedentis z suo vti
li. tūcem appellatōe dominiū venit etiam vtile
no. Ro. conclu. cxliij. Sed in statutis appel-
latōne dominiū intelligit de directo. no. bar. l.
l. ij. ff. de vsucapionibus.

Dominii directū z vtile acquirit ex p̄scriptōe
inquantū directe z vtile accipim⁹ put distin-
guit ex modo vtendi. qz scribens eā simpliciter
habz omnē vsu ergo habz vtrūqz dominiū
als nō haberet dominiū totale sed partiale. s. j.
accipiēdo directū dominiū put directe descē-
dit a iure naturali. vt quādo res vacās occu-
patur vel a vero dño tradit. tale directū pre-
scriptiue nō querit. vt no. io. an. in mercuria-
libus. in regula. possessor. sup. iij. q. in fi.

Dominii pōt i aliū trāfferi absqz vā possessio

ne. dum tñ aliqua traditō interueniat. no. an. tho. de cau. posses. c. fi. xiiij. colū. v. venio ad scōm articulum.

Dominū an transferat p sententiā vlt traditōnem. vide bar. in. l. pomponi. §. si iussu. ff. de acqren. posses. et videtex. ff. de sta. libe. l. statu liberaf a ceteris. §. qñtus. dic q nō transit vt no. glo. de offi. iudi. c. fi. vide omnino bal. i. l. j. c. cōmuni vtrius. iu. vide etiā tex. et glosaz et bar. in. l. exceptōz. ff. de excep. rei iudi. et in. no. in. c. cum dilectus. de elec.

Dominū an transferat in alium p cōfessionem possessionis dicentis alium esse dñm cum tamē ipse sit dñs. vide bar. et bal. in. l. cū falso. c. de iuri. et fac. ig.

Dominū transferē sine possessione eoiſe q ipse pnceps aliquid dat p gratiā vel in pñlegiū vt no. bal. in. pñemio vsus feudozū. v. dixi se xto. secus si pnceps gratiam non faciat s3 cum alio contrahat. vt no. bal. in. c. j. §. inuestitura de na. suc. feu. colla. x.

Dominus tenet ex delicto vicarij vlt alterius officialis sui delinquentis non in officio sibi commissō nisi qñcito sciuerit purgauerit eius delictū. no. Ro. pdu. cdxvj

Dominus non pōt agere p subditis vel colonis suis actōne iniuriarū contra episcopū vlt aliū talliantē excommunicantē spoliantē aut turbantem nisi pmissa fuerent in odium ipsius domini. et similis non potest dñs agere pro rebz ablatiis subditis vel colonis suis. quia dñi nō interest nec est pcurator subditorū. no. Rotā conclu. xxxvii. Et vide iura ibi alle. et do. an. tho. qui plene loquit in. c. dilectis. de appel. in. ij. et iij. contra. sed contrariū videt tenere archidiaco. ij. q. j. in pñis. in. c. dilectis. Distinquit autē interesse quod dñs petit p iniuria facta subdito. discutit et pbatur p minimos circuitus aut sine magno circūitu. pmo casu potest dñs agere p tali interesse. scōo casu secus. et ponit exempla. sed ista distinctio nō videtur vera cū quodlibet verum interesse peti possit. etiam si p magnos circūitus pbetur vt patet in interesse quod cōsistit in lucro cessante. l. ij. §. si. ff. de eo quod cer. lo. dari oportet. et l. j. c. de sen. que p eo quod interest pferūtur. et hoc tenet inno. et hosti. et io. an. in. c. sacro. de sen. excō. et anth. in. c. salubriter. et. ca. nauiganti. de vsu. et io. an. declarans inno. in. d. c. nauiganti. Idem tenet cy. et bal. in. auten. ad hec. c. de vsu. et tenet bar. in. l. j. alle. vide omnino sub verbo vniuersitas ciuitatis et quod no. lau. et fran. de zabo. in. de. j. in. pñ. de reli. et vene. san.

Dñs rogando subditū dicit sibi mandare. q̄a rogatio dñi pceptum est. vt patz in tex. et glo.

ff. quod iussu. l. j. §. si ego. et no. bar. in tracta. de tyranno. v. septimo quero. ij. colum. in fi. vñ vsus Est rogare ducum species vioēlta iu bendi. no. bal. c. quod cum eo. l. si mādatoz.

Dñs ex vna causa. amplius nō potest fieri dominus ex alia. quia quod meum est. amplius meum fieri non potest. nisi pma causa esset dubia. vel nisi p secundā vberius et pinguius prouideat. no. io. an. fm io. mo. de pñit. cum perſone. li. vj. sup. vlti. glo. in nouella. S3 aduerte ne decipiaris. q̄ licet io. mo. dicat regulam fallere in dictis duobus casibus. tamen recte intelligendo nō est verū q fallit. quia remanēt pma causa ex qua fuit dominū acquisitum impossibile est q dñs ex vna causa fiat domi⁹ ex alia. vt naturalit̄ patet. vt no. bar. in. l. iij. §. ex pluribus. ff. de acqren. posses. vbi autēz pma causa ē dubia vel in iure vel in facto. tūc quia ppter tale dubiū non constat quem esse dñm non potest ex alia causa circa dominū q̄rere. Et hoc casu non est verū dicere q dominus ex pma causa fiat dñs ex secūda. quia nō constat q ex pma sit domin⁹. et paria sunt non esse. vel esse et nō apparere. ff. de testam. tu. l. duo sunt titij. Item nec fallit regula alio casu quādo ex secūda causa dicat pinguius prouideri. l. fundo legato. ff. ad. l. fal. quia ibi pma causa ex qua fuerit acquisitum dominū rei legatę pendente conditōne resoluit ipō iure adueniente conditōne. p. l. ij. c. co. de le. et autē. ibi posita. ideo cum desinat esse dñs ex pma causa. possit fieri domin⁹ ex secūda. vt dicit textus in. c. inter dilectos. de fi. instru. et sic ibi adueniente conditōne legati eodē mōto resoluitur dominū ex pma causa et de nouo acquiritur ex scda. et ita colligit̄ ex ordine intellect⁹

Domin⁹ feudi nō potest alienare pprietatez sine consensu vasalli. de phi. feu. alie. p fre. c. j. §. p̄terea ducatus. vt no. glo. in. l. inuitis. ff. de fideicōmis. libe. Idēz no. hosti. et io. an. in. c. dilecti filij. de maio. et obe. et cy. in. l. j. c. de noua. quod intellige nisi alienet̄ cum vniuersitate curie vel castrī. vt no. glo. in. c. si quis. quo tempe miles inuesti. petere debet. Idem no. bal. in. l. ij. in. pñ. ff. solu. matri. Sed qdam distinguūt q si domin⁹ vult alienare in parez vel in potentiorē. potest etiam sine cōsensu vasalli. in inferiorē non. vt no. cy. an. d. l. j. S3 illud pcedit quādo alienat̄ in specie. sc̄o si cum vniuersitate. quo casu etiā in rusticū alienari possit. vt in. c. j. §. eadem lege. de lege contra. tamē ille textus facit cōtra. quia licet i medio lano illud seruet̄. tñ alibi contrariū cōmunit̄ fuatur. et hoc p regula tradit̄ ille tex. vide ibi Baldum.

Dñs terre non potest terrā suā alteri dño sub-

hicere contra voluntatem subditorū suorū. vt no. hosti. io. an. 7 anth. in. c. dilecti filij. de ma. io. 7 obe. 7 bal. in. c. si quis. quo tempe miles inuesti. pe. de. Quod intellige quando vellet se 7 terrā suam alteri domino subūcere. nō tamen eam totaliter transſerre. quia dupliciter interest subditorū ne hoc fiat. p̄mo quia eorū interest non habere plures dños. vbi ḡ vellet quis terrā suam libere 7 in totū alienare. vidz q̄ possit etiam inuitis subditis. quia cessat interest esse subditorū non mutare dominiū. vt no. inno. de p̄scrip. auditis. quod p̄cederet quādo nouus dñs esset tyrannus. vel als male regeret subditos. als secus. Adde q̄ ciuitas nō potest vni dño se subūcere. vt no. io. an. de here. p̄sidentes. li. vj. in. nonel.

Dñs ciuitatis vel caſtri an eo ip̄o q̄ est domi⁹ fundet intentū suum de iure cōmuni sup iurisdictionē in eadem ciuitate vel caſtro. dic vt no. tatio. an. in. c. nimis. de iureiurā. 7 antho. de de fo. compe. cum contingat. 7 q̄dam est p̄tās dominica. in. ij. colum.

Dñs an possit manumittere seruum suū p̄ procuratorem. vide sub v̄bo p̄curator nō potest constitui p̄ dñm.

Donatio encenniorū que fiunt sp̄se tēpore nuptiarū p̄ consanguineos 7 amicos viri 7 vxoris diuidit hoc modo. qz encencia que fiunt p̄ consanguineos 7 amicos viri sunt viri. alia sunt vxoris. vt no. Bar. ff. de vul. 7 pupi. l. sed si p̄les. §. in arragato.

Donatio facta inter virum 7 vxorē firmat iuramento. no. p̄ Bal. in. l. si quis p̄ eo. ff. de fideiussu. 7 in. l. seyus 7 augerius. ff. ad. l. fal. Et fre. in consilijs suis cōsilio. cxi. Sed antho. dicit q̄ non firmat iuramēto licet iurans teneat iuramentū seruare. vt ip̄e no. in. c. cum cōtingat. de iureiur. in. xij. colum. 7 ex his deciditur. quid de donatōne. vide sub verbo iuramentum licet validat donatōem.

Donatio an possit fieri absentī. vide. s̄. verbo. absens. §. absentī si sit.

Donatio causa mortis non potest fieri nisi presentī 7 stipulatī. vel si est absens oportet q̄ notarius p̄ eo stipulet. no. bar. in. l. tam his. §. j. ff. de dona. cau. mor. Nec potest dōtario cā mortis fieri substitutio nisi p̄ stipulatōem. vt no. bar. in. l. ei cui. e. ti. licet autē donatio causa mortis facta absentī. nullo p̄ eo recipiente nō valeat vt donatio. valet tñ vt fideicomissū vt no. bar. in. d. l. tam his. §. j. 7 in. l. j. e. ti.

Donatio ob causam nō est pp̄te donatio. ff. de dona. l. hoc iure. §. labeo. 7 §. fi. ideo nō eget insinuatōne. vt no. glo. e. ti. l. acquilius. qd̄ intellige. vt ibi no. Bar. 7 vt no. guil. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. dicta tamen donatio ob

causam ita est contractus nominatus sicut et simplex donatio. vt no. p̄ glo. 7 bar. in. l. si. ff. de condi. ob causam.

Donatio causa mortis ad sui confirmatōz non requirit adhibitōnez hereditatis. vt no. bal. ff. de condi. ob cau. l. congruis. als cum quis. et idem no. bar. in. l. sequens questio. de le. ij. licet ip̄e dubitauerit in. l. in mortis causa. ff. de dona. cau. mortis.

Donatio facta inter virum 7 vxorē nō firmatur morte donantis. nisi traditio rei donate interuenierit. ff. de dona. inter virū 7 vxorē. l. pomponius. vel nisi aliquid intercesserit qd̄ loco traditōnis habeatur. vt. l. quod de suo. C. de dote cauta 7 nō numerata. 7 ibi no. glo. idem no. bar. in. d. l. pōponius. idem no. bal. in. l. j. C. de dōa. ante nup. Sed aduerte quia Bar. dicit confessionem de recepto factā animo donandi habere loco traditōnis. S3 glo. in. d. l. de suo. 7 bal. in. d. l. j. requirunt aliud vltra confessionem.

Donatio si in ea dicat q̄ sit ob merita p̄cedentia an ex tali narratōne probent merita. vide Bal. in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. 7 l. si donatōne. C. de colla. 7 autē. vnde si parens. de inoffi. testa. 7 bar. in. l. si forte. ff. de caſtrē. pe.

Donatio facta extraneo p̄ carentem filijs. dissoluit ip̄o iure in totū ex natiuitate filij. C. de reuo. dona. l. si vnq̄. sed donatio facta filio reſoluitur ex natiuitate alterius filij p̄ legitima dūtaxat ip̄i filio postea nato iure nature debita. vt. C. de inoffi. dona. l. si totas. 7 nota. per Bar. ibi. 7 in. l. j. e. ti. 7 in. l. ticia seyo. §. imperator. de lega. ij. 7 p̄ bal. in. d. l. j. 7 l. si totas. nec potest p̄ donatorem dictis legibus renunciari etiā cū iuramento in p̄iudiciū filij postea nati. vt no. p̄ bar. 7 bal. in. dictis. l. 7 p̄ io. an. i addi. specu. de instru. edī. §. porro. 7 item nō

Donatio facta ob merita p̄cedentia non potest reuocari etiam p̄pter ingratitudinem. vt. ff. de dona. l. acquilius. 7 l. si pater. §. j. 7 ibi notat glosa

Dos etiam constante matrimonio potest mutari 7 inter virum 7 vxorē de vna re in aliam conuerti si dotis vtilitatem concernat. ff. de iure dotiū. l. ita cōstāte. 7 l. si.

Dos siue res dotalis an possit p̄scribi p̄tra mulierem. vide sub verbo p̄scriptio. §. p̄scribi an possit dos.

Dammodo. ista dicitio non importat cōditōnem sed modum. no. Ro. conclu. cccxxvij. 7 no. glo. de p̄ben. in. c. non potest. li. vj.

Dantaxat. quid hec dicitio importat. vide sub verbo. tantū.

Etiam hec di-
ctio iuncta speciei maioris
gradus includit species mi-
nores etiam si materia sit o-
diofa. notat glo. in clemen.
s. de sequef. posses. et fruc. i
verbo etiam.

Ecclēsia habet senatum. ideo potest or-
dinarius ecclesie illa facere que pōt se-
natus. no. antho. de iudi. c. at si derici.
in pñ. v. venio ad tertiū. vide sub in verbo ex-
ecutio. in verbo instantia. in verbo possessio.
et in verbo platus.

Ecclēsia collegiata que dicat. vide in cle. ij. de
eta. et quali. et ibi p anth. Dicit q collegiata ē
illa in qua sunt duo fm ius canonicuz. vt no.
s. vbo collegium. s. collegiū faciunt. licz glo.
dicat q requirant tres. licet in vno tantū re-
tineat ius collegij. no. glo. in. c. j. de elec. et de
iure patro. nobis. et ibi per io. an. qui ponit q-
litates ex quibus cognoscit eccliam esse colle-
giatam. videlicet sigillū. tractatus cōmunis.
arca cōmunis. refectoriū et dormitoriū cōmūe
et fraternitas cōmunis et similia. et h in dubio.
Ubi autem ex pūilegio. consuetudine v l fun-
datōe constat eccliam esse collegiatam vel non
illi standum est dictis qualitatibus circūscri-
ptis. vt no. ibi io. an. dicit em inno. in. c. postu-
lasti. e. ti. q si in fundatōe ecclesie fuit ordina-
tum q ibi essent tres vel plures clerici. v l si p
tot dotata fuit. censet collegiata. secus si ordi-
natum fuit q ibi essent duo tantū vel vnus li-
cet postea cōtingat numerū augeri. Item di-
cunt hostien. et io. an. in. d. c. nobis. q de iure
cōmuni ecclesie cathedrales et ecclē reglāres
que ad congregatiōez fiendā sufficienter sunt
dotate. et viuunt in cōmuni. habent ius colle-
gij. et idem dicit archidia. x. q. j. c. j. vbi etiam
addit fm vincen. q nō sufficit ad hoc vt ecclē
sia sit collegiata q ples sint ibi clerici nisi ad h
sint constituti. vt sint vnum corpus et habeāt
arcam cōmunem. Addit etiaz fm tan. q duo
non faciūt eccliam collegiatā sed tres ad min^o
ad esse autē collegij non requirit ibi esse prela-
tum. no. archi. xij. q. ij. sicut. in glo. Sed con-
tra Guil. de mō. laud. in extraua. suscepti. in
pñ. sup verbo ecclesijs dicit q illa dūtaxat est
collegiata in qua duo vel plures tanq facien-
tes vnū corpus cōsueuerūt cōuent. collegiū.
vel capitulū vocari. et cōmunit a gētib^o sic ap-
pellari et tales haberi. vide hē. boyck. qui ple-
ne no. in. d. c. postulasti. et fran. de zabo. ibi et
in de. statutum. de elec. in. iij. q. vide omnino
fre. q cōcordat cū guil. in cle. et si pncipales. su-
per vbo cōuentualem. de rescri. et ibidem dic

anth. in. d. c. j. de elec. in. j. notabili.

Ecclā curata que dicat. vide. s. verbo cura. s.
curata ecclā.

Ecclēsie appellatione comprehenditur cymite-
rium et totus ambitus et etiam capelle sibi con-
tigue. secus in existentibus extra septa ecclē.
vt ibi notatur.

Ecclēsia hz hoc speciale q acquirit dominiū si-
ne apprehensiōe possessionis. no anth. de cau.
pos. c. fi. xx. colū. v. venio ad tertiū. et est text^o
L. de sacrosan. ec. l. fi. Itē acqrit possessionez
sine apprehensione qn est heres instituta. vt i
c. in pñtia. de pba.

Ecclā habet hoc pūilegiuz q qlibz pōt venire
ad defensionē bonozū ecclē. no. ro. pclu. ccj.

Ecclē appellatione non intelligit de episcopali si-
ue cathedrali sed de inferioribus ecclesijs fm
inno. de conces. pben. dilectus. et p archi. licz
de pben. li. vj. vide ter. in. c. q̄uis. e. ti. et li.

Ecclā cathedral succedit loco domicilij cuiusli-
bet clerici sue diocesis. sufficit ergo clericū ibi
citari et in loco sui bñficij. no. Ro. pclu. lxxix.

Ecclā restituit aduersus lapsum tēpis dati ad
appellandū. de resti. in inte. c. fi. et tēpis dati ad
pbandū. vt in. c. coram. de resti. i. inte. Et ad-
uersus pscriptōz. no. inno. de resti. in inte. c. j.
et in pluribus alijs casib^o restituit. no. p Jo.
an. in cle. j. de resti. in inte. et in. c. j. et fi. e. ti. i. an-
tiq̄s. vide. s. ecclā restituit nō solum.

Ecclā cathedral dicit vacare eo ipso q ep̄s trā-
latus est ad aliam eccliam et a vinculo prioris
absolutus. quod est verū qn apparet voluisse
transferre inuitum. als nō vacaret. nisi trāsla-
tus translationi consentiret. no. io. mona. de
elec. generali. li. vj. quod plenius psequit io.
an. in regula. quod ob gratiam. e. li.

Ecclāstice rei alienatio facta ex falsa causa. ser-
uata tñ forma iuris. an sit nulla vel veniat re-
scindenda falsitate pbata. vide sub vbo. ve-
nio. in pncipio.

Ecclā et eius bona an obligent ex tractu pla-
ti. vide sub verbo prelatus.

Ecclē acquirif dominiū rei empte de pecunia
ecclē. no. glo. xij. q. ij. apostolicos. et de pecu.
cle. c. inqrendum. et similit acquirif actio per-
sonalis ex contractu p alium sup re ecclesie ce-
lebrato. qd est verū in subsidiū. illo q ptraxit
non existente soluēdo. als secus. vt no. bar. in
l. si vt pponis. L. de rei vendi. Si tamē debi-
tor q ex contractu de re vel sup re minori inui-
to contrahenti tenebat soluerit ipi cōtrahen-
ti ignorans rem fuisse ecclē. liberaf licz ille cō-
trahens non sit soluendo sicut dicit de mino-
re cui ecclā equiparāf. vt. l. filie. ff. de solu. et
quod ibi no. bar.

Ecclā restituitur non solū contra priuatus sed

etiam contra eccliam p̄scribentē. no. glo. **Cy**.
 r̄bal. **C**. de sacros. ec. auten. item sibi qui.
Ecclia restituitur aduersus p̄scriptōz. xl. anno
 rum. p̄ tex. de. j. de resti. in inte. licet io. an. ibi
 dicit contrariū in. iiii. glo. in fi. r̄ male. qz̄ tex.
 generaliter loquit̄ de p̄scriptōne aduersus tē
 poris lapsū. nec distinguit̄ an ille lapsus sit
 x. vel. xxx. vel. xl. annoz. r̄ ita tenent ibi pau.
 hosti. gen. r̄ fran de zabo. **Idem** tenet antho.
 in. c. auditis. de resti. in inte. **Item** etiaz ante
 dictam de. restituebat̄ ecclia aduersus tales p̄
 scriptōnem. p̄ tex. in. c. j. e. ti. vbi dicit̄ q̄ ecclie
 lesa semp̄ vtitur iure minoris. quod intelli
 ge quo ad restitutōnem p̄cedendā nō quo ad
 cursū p̄scriptōnis ip̄o iure impediendum.
 vt no. antho. in. c. j. de p̄scrip. r̄ illud verbum
 semp̄. importat q̄ omni casu. l. j. r̄ ibi no. ff. so
 lu. mati. sed minor contra talem p̄scriptōem
 restituitur. **C**. in qui. cau. in inte. resti. non est
 ne. l. finali. r̄ de p̄scrip. xxx. an. l. sicut. §. p̄nt.
 iuncta. l. ait p̄tor. in p̄n. ff. de mino. ergo r̄ ecclie
 fia. **Fateor** q̄ verbum semp̄. supponit̄ p̄ regu
 la r̄ reseruantur casus excepti. vt dicit glo. r̄
 bar. in. d. l. j. **Sed** in aliqua lege vel decretali
 non reperit̄ exceptum q̄ ecclia non restitua
 tur aduersus talem p̄scriptōem. ergo restitue
 retur. r̄ ita tenet inno. in. d. c. j. r̄ anth. in. d. c.
 auditis. r̄ hosti. e. ti. in summa. ij. pte. §. quan
 do. §. vlti. r̄ §. in quibus. v. in p̄scriptōibus.
 r̄ in. c. contingit. de transac. **Nec** obstat ratio
 glo. in. d. c. auditis que dicit q̄ frustra canōes
 p̄mitterent talem p̄scriptōnem cōtra eccliaz
 si restitueret̄ quia argumentū non valet. nam
 r̄ contra minorem p̄mittit lex talem p̄scriptō
 nem r̄ tamē cōtra eam restituit. r̄ similis p̄mit
 tunt aliquas p̄scriptōnes minoris tempis cō
 tra eccliam r̄ tamen aduersus illam restituit̄.
 vt in. c. coram. de resti. in inte. r̄ no. hostien. r̄
 io. an. in. c. j. r̄ fi. e. ti. nec potest dici iura sic p̄
 mittentia frustratoria. quia si restitutio nō pe
 tatur r̄ finiatur infra quadriennū. petēs resti
 tutōnem amplius nō audis. **C**. de tem. in ite.
 resti. l. fi. r̄ in de. j. e. ti. nisi in certis casibus q̄
 notat̄ in tex. r̄ glo. in. c. j. de resti. in inte. l. vj.
Ecclia parrochialis que dicit̄. vide io. and. de
 de. nō resi. c. quia nōnulli. sup̄ v̄bo prochia.
 r̄ hosti. in summa de prochia dicit q̄ parro
 chialis est que habet prochia limitatā. vt i
 c. pastoralis. in p̄n. de his que fi. a p̄la. r̄ actu
 prochianos habet. vt no. in. c. licet canon. de
 elec. li. vj. sup̄ v̄bo. prochia.
Ecclia prochia. debet regi p̄ rectorem. nec po
 test eam regere p̄ alium nisi in contrariū sit cō
 suetudo. vt no. io. an. in. c. extirpande. de pre
 ben. vel nisi sit alteri beneficio connexa. q̄ ca
 su potest intelligi p̄ vicariū p̄petuū quem ha

bet in ea p̄sentare. vt. d. c. extirpande. §. q̄ nō
 puto tamen q̄ ex consuetudine possit regi per
 vicariū temporalem p̄ ea que dixi in p̄ncipio.
 r̄ de facto ita reperit̄ seruari. sup̄ quo vide. s̄
 v̄bo p̄suetudo. §. p̄suetudo q̄ vicarij.

Ecclia prochia. si est p̄ se p̄ncipalis alii be
 neficio non annexa tenetur rector p̄ se r̄ non p̄
 alium in eadem residere. quod si nō facit. p̄t
 monitōne p̄missa p̄uari p̄ sententiā. vt in. c. qz̄
 nouelli. de de. nō residē. debet etiam infra an
 num se ad sacerdotiuz facere p̄moueri. quod
 si nō facit p̄uatur ip̄o iure etiam sine monitōe
 vt in. c. licz canon. de elec. li. vj. vbi autē ecclie
 fia prochia. est alteri b̄nficio nō curato an
 nexa. tunc licet vicaria p̄petua eiusdem ecclie
 que regit̄ p̄ vicariū p̄petuum in eadem ecclie
 fia sit curata r̄ incompatibilis cū alia cura. vt
 no. io. and. in. c. fi. de offi. vica. r̄ patz̄ ex textu
 clemē. j. e. ti. tamē ip̄a ecclia respectu ipsius
 p̄ncipalis rectoris censet̄ nō curata. quo ad h̄
 vt sit compatibilis cum alio curato. h̄ est verū
 siue sit alteri beneficio annexa. vt in. c. sup̄ eo.
 de p̄ben. li. vj. siue non sit annexa. vt in extra
 ua. execrabilis. §. q̄tum autē. vbi autē est an
 nexa. non tenet̄ rector in ea residere nec p̄pter
 eam facere ad ordinez sacerdotij p̄moueri. vt
 in. c. extirpande. §. qui nō. de p̄ben. tenet̄ ta
 men in ea facere deseruiri p̄ vicariū p̄petuum
 p̄ episcopū ad eius p̄sentatōnem instituentū.
 qd̄ si nō facit. p̄uatur ip̄o iure. monitōe tamē
 p̄missa sine qua tamen p̄uatio non sequit̄. **¶**
Inno. r̄ io. an. in. d. c. extirpande. vide omni
 no sub v̄bo cura. §. curatū b̄nficiū obtinens.
Ecclia vna potest habere p̄les sacerdotis q̄
 rum quilibet exerceat curā animarū in solidū
 potest etiam inter eos esse diuisa cura. vt vn̄
 exerceat curaz̄ in aliquibus. alter in alijs. nec
 ista sunt cōtra ius. vt no. inno. de p̄ben. c. cuz̄
 non ignozes. vide oino oldra. p̄silio suo. lxvj.

Edere nō tenetur actor nec reus instru
 menta seu p̄uilegia sua. p̄sertim si asse
 rat illa esse sua p̄p̄a. potest tñ iudex ex
 officio partem compellere ad exhibenduz illa
 sibi. r̄ ip̄e habet videre an sint p̄p̄ia vel com
 munia vel ad causam facientia. vt no. **Ro.** cō
 elu. ccvj.

Edere sicut quis compellit̄ sua p̄p̄ia instrumē
 ta fauore fisci. ita r̄ fauore matrimonij. vt no.
 io. an. in addi. specu. de instru. edi. §. vidēdū.
 v̄. ex p̄missis. r̄ de p̄cu. c. j.

Edere tenetur quilibet collegiatus etiā fiscus i
 strumentū propriū petentis. **Idem** si instru
 mentū sit cōmune. qd̄ autē dicit̄ cōmune. vi
 de io. an. r̄ antho. in. c. j. de p̄ba. vbi pulchre
 loquitur sup̄ hoc. **Sed** si est p̄p̄ium eius a q̄
 petitur edi tanq̄ inutile r̄ penes quem est ex

aliquo facto vel quasi inter partes et quod potest nocere illi a quo petit. ut quia solutum est debitum. vel quia cassata est sententia lata pro eo quod habet instrumentum sententie. isto casu potest peti editio. Si vero petit instrumentum editi ut fiat inutile. ut quia peto cassari sententiam et peto ut in causa appellacionis exhibeatur. dic ut in c. g. perpetuus. de fi. instru. Si autem instrumentum est utile utriusque parti vel inutile non surgit hoc ex aliquo facto vel quasi inter partes. tunc si actor petit editi ad suam intentionem fundandam non auditur nisi reus sit usurarius. fallit in fisco cui quis tenetur edere instrumentum proprium et ad intentionem fundandam. fallit etiam in causa matrimoniali. et hoc operatur fauor fisci et matrimonij. et etiam propter peccatum respectu matrimonij. idem possit dici in dotibus. in alimentis. in legatis ad pias causas. in ecclesijs. in hospitalibus. in libertatibus. et omnibus alijs multum privilegiatis saltem ubi aliter non habetur copia pbandi. Idem possit acceptari ubique manifestum arguitur peccatum in retentione instrumenti et aliqua fides vel presumptio possit fieri de instrumenti habito. saltem ex officio vel denunciacione euangelica quod edere compellatur. imo plus dicit Rota quod omni casu potest iudex ex officio partem compellere ut instrumentum exhibeat altera parte iurante quod editionem non petit calumnie causa. Tu dic quod de iure non potest iudex hoc facere nisi ex magna causa. et magna causa est quando parti perisset copia pbandi aliter. et maxime si ei non possit imputari quare instrumentum non habuit. ubi autem actor petit sibi editi instrumentum ad appellacionem pbandam audit quia actor in replicacione reus est. quod reo semper fit editio etiam ad exceptiorem fundandam se iuuandam. ut si petam a te fundum quem mihi vendidisti et est contentio in quantum fundus se extendit. cogitur reus actori edere ad istam intentionem iuuandam. Idem si pactor essent violente presumpciones. quo casu ad complendam pbandi compellitur reus edere instrumentum. ubi vero petitur editio non a parte litigante sed a tertio habente instrumentum proprium ipsius tertij. tunc regula est quod compellitur edere nisi talis editio petatur contra fiscum. no. anth. de pba. c. j. in. ij. et. iij. colum.

Edificium si fiat de pecunia ecclesie in solo alieno. solum cedit edificii fauore ecclesie. ut no. glo. xij. q. ij. apostolicos. Idem notat specu. in ti. de emp. et ven. §. tertio loco. §. quid si clericus. quod est verum quando edificans est dominus soli. et ita loquitur ibi. Sed io. and. in additiōe dicit in. d. §. quid si clericus quod potius dicendum videtur edificium quod

sit ecclesie et solum sit primi domini. et ideo dicit ant. in. c. inquirendum. de pecu. cleri.

Electio si fiat de prelato ad ecclesiam non cathedrali nec regularem non habet locum in tali electione. c. quia sit. de elec. li. vj. nec in ea seruanda est forma. c. quia propter. de elec. licet io. an. dicat contrarium. ut notat Ro. conclu. clxxvj. et an talis electio debet fieri infra semestre vel trimestre. vide Ro. conclu. ccccxxij. et vide. §. verbo collato. confirmatio. dispensatio. possessio. nominatio et c. Electio habet vim confirmacionis quando ad eligentem spectat electio et confirmatio eodem iure. secus si diuerso. no. de elec. ut circa. lib. vj. in glo. ij. Idem no. io. mo. e. ti. et li. c. j. ideo tenet archi. in. d. c. j. et. lxxij. di. in synodo. Et compos. de elec. cum inter canonicos. ubi omnino vide.

Electio licet cassetur. si tamen electus per superiorem confirmetur sola confirmatio tenet et possessio et omnia facta per eum. no. Ro. conclu. c. lxxxiij. Et ideo electo confirmato obediendum est licet electio fuerit nulla dummodo confirmatio teneat. no. innocen. de excess. pla. c. inter dilectos.

Electus confirmatus licet non sit consecratus habet legitimam administracionem ratione cuius potest excommunicare. iudicare et suspendere. no. Ro. conclu. ccccxy. tñ ante consecracionem non vocatur episcopus. ut ibi no.

Electus non confirmatus non potest beneficia conferre. de elec. c. nosti. et c. transmissa. nisi esset in partibus valde remotis a loco ubi peti confirmatio debet. de elec. nihil. in fine. vel nisi electus esset bona fide in electione prelatore. ut no. inno. in. d. c. nihil

Electus aut confirmatus a cuius confirmacione appellatur beneficia conferre non potest. no. glo. de elec. auaricie. li. vj.

Electus si fuerit confirmatus sed nullus. et post talem confirmacionem administrat. an incurrat penam. c. auaricie. de elec. li. vj. vide §. bo. pena. §. pena decretal.

Electus si electioni consensit dicitur ante confirmacionem spiritualiter coniugale vinculum cum ecclesia contraxisse. de elec. cuz inter canonicos et de transla. inter corporalia.

Electus non habet ius in re per solam electionem sed demum per confirmacionem. de accu. super his. habet autem ius ad rem per solam electionem. no. glo. in. cle. j. ut lite pendente. super bo. collato. et per anth. et per eundem. de rescriptis. in nota. circa fi. et de isto iure in re et ad rem in beneficio. vide tex. et glo. in. c. fi. de concess. prebend. li. vj. et de prebend. si tibi absenti. et c. si is cui. et c. quidam. e. li. et in cle. j. de sequel. possess.

Electus non confirmatus si administrat. nō solum puatur iure sibi competenti ad rez s; etiā efficitur ineligibilis ad omnia bñficia. no. io. an. de elec. auaricie. li. vj. in glo. fi. in nouella. ratio est quia puat ppter delictum ⁊ vicium suū ergo rē. vt in. c. sup. eo. de elec.

Electio sub conditōne facta an valeat. vide de elec. c. ij. li. vj.

Electio rectoris in ecclā collegiata v' conuen- tuali p̄tinet ad collegium vel conuentum nisi in fundatōne aliter sit actum vel consuetudo aliter se habeat. d. iure patro. nobis. ⁊ no glo. de elec. c. j.

Electio quādo fit etiam absentes vocādi sunt si sine piculo vocari possint nisi cōsuetudo sit in contrarium. de p̄ben. cum in ecclesijs. li. vj. ⁊ no. de offi. ordi. quis. e. li. ⁊ vide quod no. vj. q. j. factus. Si tamen fiat electio a maiori parte capituli. licet alijs non vocatis nō pro- pterea est ip̄o iure nulla. de elec. c. quod sicut. ⁊ no. e. ti. c. quia propter. ⁊ c. auditis. ⁊ quan- doq; valet facta etiam a minori parte capitu- li. licet alijs non vocatis. puta si instet finis tē- poris p̄fixi ad eligendum. vt no. io. an. d. elec. cum nobis.

Electōnis decretum quā formam habere debz vide de elec. innotuit. Que autē sunt de s̄b̄stā- tia ⁊ forma electōnis. vide p̄ Inno. io. and. ⁊ antho. e. ti. ecclesia nostra. ij. §. deniq; ⁊ an in dubio p̄sumatur electio solemniter facta. vide sub x̄bo p̄sumptio. §. p̄sumit quis.

Eligere an possit quis suspensus ⁊ vtrum ipse possit eligi. vide de cleri. exco. minis. c. finali. ⁊ vide sub x̄bo suspensus.

Eligendi facultatem habens non potest seipm eligere. no. p̄ glo. ⁊ bar. in. l. plane. ff. qd̄ cui? vni. ⁊ in. l. si tibi mandauero. §. si tibi. ff. man. ⁊ no. p̄ glo. de elec. cum in iure.

Eligentes licet eligant indignuz. vt homicidā illegitimum vel als̄ irregularem. nō p̄pterea deuoluif̄ potestas eligendi ad supiores ex ne- gligentia. quia non est negligens qui eligit li- cet malum elegerit. nisi elegerit omnino icapa- cem vt feminaz vel infantē. sed bñ pōt deuolu- ui ex malicia si scienter indignum elegit. no. in no. ⁊ io. an. de concef. p̄ben. cum nostris. i. p̄n. ad hoc vide Ro. conclu. clij.

Electores etiam mortuo electo q̄ de electōe sua litigabat cum tertio possunt in iudicio compa- rere ratōne sui interesse ⁊ petere declarari ius eligēdi ad eos p̄tinere. ⁊ aduersariū amouen- dum fore. no. Ro. cōclu. clxix.

Electio an sit nulla si illiteratus ad dignitatem ecclasticam eligatur. vide sub x̄bo episcopus. §. episcopi ⁊ alij.

Electio quando tractat non possunt electores

variare post scrutiniū publicatū. vt in. c. pu- blicato. de elec. quod intelligif̄ quādo in scru- tinio reperif̄ quis a maiori pte nominatus. q̄ casu est ius sibi quesitum. ⁊ compellendi sunt electores ad electōnem de eo faciendam in cō- muni. secus si in scrutinio non sit aliq̄s a maio- ri sed a minori vel media dūtaxat pte nomina- tus. quo casu cum ex tali nominatōe nō sit noia- to ius quesitum. compellendi non sunt electo- res. sed possunt variare. quia nulli iniuriā fa- ciunt ex variatōne p̄dicta. ⁊ sic cessat ratio. c. publicato. ⁊ consequent̄ cessat eius dispositō no. io. an. in. d. c. publicato. sup. tex. in verbo. nequeunt. xvij. q. ⁊ facit quod no. de elec. cuz in iure. in glo. fi. ⁊ quod no. io. an. sup. ea. Fa- cit etiam quod idem io. an. no. in. c. publicato in. j. q. vbi dicit q̄ ante illud capitulū tenebat omnes docto. posse variari. cum igif̄ illud. c. in ratōne sui p̄hibeat variatōnem soluz in ca- su quo electores possunt compelli ad electōez de p̄sona nominati faciendā. quod est verum quādo fuit nominatus a maiori parte capitu- li. ergo si fuit nominatus a minori vel media pte seruabunt iura antiqua que non reperiū- tur exp̄sse correctā. ⁊ vide oino. §. §. p̄ximo.

Electio quando tractat ⁊ electores discordant in nominatōe p̄sonae eligende. an vna ps pos- sit ad aliam accedere. dic q̄ de accessu et eius effectu potest queri ad triplicem finem. p̄mo vt si p̄ accessuz accrescat numerus vsq; ad du- plo maiorem partez possit electio confirmari nllā exceptōe admiffa. secūdo vt si crescat nu- merus vsq; ad maiorem partem licet non du- plo maiorem. possit p̄sona electa administra- re ante confirmatōnem. tertio vt si crescat nu- merus vsq; ad maiorem partē possit cōmunis electio valida fieri. quo ad p̄mos duos fines certum est in electōnibus virozum nō habere locū accessum. quia si ab initio vir electus fu- erit a duplo maiore pte tamē minor pars exci- piendo ⁊ pbando aliquid quod vota maiori partis nulla redderet confirmatōnem impedi- ret. vt in. c. scriptum. de elec. ⁊ e. ti. sij quando li. vj. licet etiam vir ip̄e sit ab initio a maiori pte electus. tamen ante confirmatōnem ammi- nistrare non potest. de elec. c. qualiter. ⁊ e. ti. auaricie. li. vj. Non est ergo mirum si qd̄ non possunt ab initio. non possunt p̄ accessum. In electōibus autem mulierū licet abbatissa a du- plo maiori parte ab initio electa debeat nulla exceptōe admiffa confirmari. ⁊ si fuit a ma- iori parte licet non duplo maiori electa potest ante confirmatōnem administrare. tamen per accessum ex post nō potest hos fines ⁊ effect? consequi. vt in. c. indēnitatibus. §. si qua x̄o. de elec. li. vj. qui tex. de his duobus effectib?

debet intelligi. quia in pcedentibus de illis effectibus loquitur pcedentia declarant sequentia. I. talis scriptura. de lega. f. Quo ad tertium finem ante. c. publicato poterat fieri accessus de minori ad maiorem partem et e converso de minori ad mediam partem capituli. et e converso de pari ad parem numerum. vt no. io. an. in. d. ca. publicato. de elec. in. f. q. 7 p. c. publicato. statutum est q post scrutiny publicatus non possunt electores videlicet vna pars alteri succedere et variare in iudicium illius qui in scrutiny reperit nominatus a maiori parte. imo talis nominatus possit petere q electores compellantur electionem de eo facere in communi. Si ergo in scrutiny nullus reperitur nominatus a maiori parte capituli vel media. poterit vna pars alteram accedere fm iura antiq. que hoc casu non apparent immutata. et quia cessat ratio. c. publicato. quia nullus a minori parte capituli nominatus potest petere q electores compellantur eum eligere in communi. Si ergo his casibus aliquis nominatus a minori vel media parte capituli deueniat per accessum ad maiorem partem capituli. ille petere poterit q electores compellantur de eo facere electionem in communi p iura predicta. et hoc voluit io. an. in. d. c. publicato. q. xvij. non obstante. c. indemnitate. s. si qua vero. quia loquitur de accessu quo ad duos primos fines seu effectus duxerat vt p dixi. et quia cum ille sit ter. nouus corrigens iura antiqua sic debet intelligi vt minus q possit ledat et corrigat p ora iura dummodo aliquid operetur. de elec. cuz expediat. li. vj. Sed et si quis pertinaciter diceret dictum. s. si qua vero. indifferens et generaliter intelligendum de omni fine et effectu accessus vt ille non possit fieri etiam quo ad fines faciendi electionem validam licet p accessum deueniat ad maiorem partem. tamen nemo negabit q si in contractu electionis quis fuit a media parte capituli nominatus non possit illi medie parti accessus fieri. quia ille. s. si qua vero prohibet accessum ad maiorem et minorem partem duxerat ergo ad mediam partem poterit accedere fm iura antiqua que in hoc non reperiuntur correcte. et ita firmat io. an. in. c. quorundam. de elec. li. vj. sup. xbo a minore. in nouella. et idem voluit in. d. s. si qua vero. in. f. glo. que licet pma facie videatur facere contra. tamen recte intelligenti facit pro. quia et ibi finaliter dicit iura antiqua illesa seruari quando electio fit a media parte capituli. et si dicas illi glo. responderi non potest. quia licet dicat iura antiqua illo casu manere incorrecta. tamen eodem casu concludit medie parti non posse fieri accessum et conclusionem hanc pbat p ratos dicens q electio

facta media parte duxerat nedum de religioso sed de alio quocumque est ipso iure nulla etiam fm iura antiqua eo ipso q est facta a maiori parte. vt patet. in. c. quia ppter. et in. c. ecclesia vna. f. et ij. de elec. ergo non potest p accessum ratificari. vt in regula. non firmat. Dic aduerte q recte intelligenti responsio patet q illa glo. loquitur in electione. nos loquimur in nominatione que electionem pcedit. fateor q electio eo ipso q non fit a maiore parte est ipso iure nulla et consequenter non potest p accessum ratificari. s. nominatio licet sit facta non a maiori sed media parte non est ipso iure nulla sed pendet ab euentu accessus. et si p accessus crescat vsq ad maiorem partem incipit valere et ex ea potest ad electionem pcedi fm iura antiqua. de quibus s. et vide oino sub verbo nominatio. et. s. s. p. Electio quando spectat ad episcopum et capitulum simul et episcopus solus vel etiam cum minori parte capituli elegit vnum et maior pars capituli elegit alium que electio valet. vide sub xbo episcopus. s. episcopus capit. Electio tunc demum requirit obseruari formam c. quia propter. quando fit de episcopo vel abbate vel principali rectore i ecclesia collegiata. non autem requiritur illa forma in canonicatibus et pbendis nec in alijs dignitatibus vel beneficijs inferioribus. vt no. glo. compos. Inno. io. an. et domi. antho. in. d. c. quia propter. de elec. et etiam requiritur illa forma in episcopatibus. quando electio fit p viam compromissi. vt no. cal. et anth. in. c. cum in iure. de elec. Electio non requirit seruari formam. c. quia propter. consequenter non requirit q fiat de necessitate collatio vtorum. quia illa collatio inducitur ex forma predicta. no. compos. et io. an. de elec. in genesi. in xbo collatio. nec etiam requirit q fiat communis electio p vnum vice oim no. io. an. in. c. sicut cum. de elec. in glo. ordiaria. Et idem tenet inno. et compos. in. d. c. i genesi. vt refert ibi. io. an. sup. xbo apparer. licet cal. et anth. contrarium sentiant in. c. cum i iure. de elec. Sed idem ant. stat. cum inno. in. d. c. i genesi eligere potest quis vt conferat pinguius beneficiu ex pluribus simul vacantibus quando hz facultatem pferendi plura beneficia vsq ad certum numerum et facta collatione et de isto numero de pto vno si vacat duo alia simul quorum vnum est pinguius alio poterit pinguius conferre et illud eligere. no. glo. de pben. quis. ij. li. vj. sup. xbo de cedentium. in. fi. Eligere an possit acceptas alterum ex pluribus beneficijs p eum simul in diuerso tpe acceptati. vt de. s. xbo acceptatio. in. pn. **S**phiteota an possit dari emphiteosis in dotem p filia sua. vid. ro. q. clu. ciij. f. 4

... de elec. in. f. q. 7 p. c. publicato. statutum est q post scrutiny publicatus non possunt electores videlicet vna pars alteri succedere et variare in iudicium illius qui in scrutiny reperit nominatus a maiori parte. imo talis nominatus possit petere q electores compellantur electionem de eo facere in communi. Si ergo in scrutiny nullus reperitur nominatus a maiori parte capituli vel media. poterit vna pars alteram accedere fm iura antiq. que hoc casu non apparent immutata. et quia cessat ratio. c. publicato. quia nullus a minori parte capituli nominatus potest petere q electores compellantur eum eligere in communi. Si ergo his casibus aliquis nominatus a minori vel media parte capituli deueniat per accessum ad maiorem partem capituli. ille petere poterit q electores compellantur de eo facere electionem in communi p iura predicta. et hoc voluit io. an. in. d. c. publicato. q. xvij. non obstante. c. indemnitate. s. si qua vero. quia loquitur de accessu quo ad duos primos fines seu effectus duxerat vt p dixi. et quia cum ille sit ter. nouus corrigens iura antiqua sic debet intelligi vt minus q possit ledat et corrigat p ora iura dummodo aliquid operetur. de elec. cuz expediat. li. vj. Sed et si quis pertinaciter diceret dictum. s. si qua vero. indifferens et generaliter intelligendum de omni fine et effectu accessus vt ille non possit fieri etiam quo ad fines faciendi electionem validam licet p accessum deueniat ad maiorem partem. tamen nemo negabit q si in contractu electionis quis fuit a media parte capituli nominatus non possit illi medie parti accessus fieri. quia ille. s. si qua vero prohibet accessum ad maiorem et minorem partem duxerat ergo ad mediam partem poterit accedere fm iura antiqua que in hoc non reperiuntur correcte. et ita firmat io. an. in. c. quorundam. de elec. li. vj. sup. xbo a minore. in nouella. et idem voluit in. d. s. si qua vero. in. f. glo. que licet pma facie videatur facere contra. tamen recte intelligenti facit pro. quia et ibi finaliter dicit iura antiqua illesa seruari quando electio fit a media parte capituli. et si dicas illi glo. responderi non potest. quia licet dicat iura antiqua illo casu manere incorrecta. tamen eodem casu concludit medie parti non posse fieri accessum et conclusionem hanc pbat p ratos dicens q electio

Emphiteosi finita p̄ generatōnem finitam. pos-
sunt descendentes petere q̄ eis refirmitur. et
si nō refirmitur sit eis iniuria ⁊ possunt apel-
lare ad supiores ⁊ petere vt eos cogat q̄ eis re-
firmatio fiat. vt no. bar. ff. de p̄uile. cre. l. j. i. fi.
⁊ ff. de aqua coti. ⁊ esti. l. j. §. pmittitur. **O**pi-
nio bar. videtur restringenda s̄m leges i qui-
bus scribit p̄ quas mouet. videlicz quādo do-
minus vellet alteri in emphiteosim dari v̄l q̄n
p̄nceps rem concessam certe p̄sone non vellet
successors rei confirmare. nec ad vsus ip̄i p̄ci-
p̄is conuertere sed rem in p̄mo statu dimitte-
re vbi autē domin⁹ non vellet alteri in emphi-
teosim dare sed p̄ se ⁊ sua mensa rem retinere
vel p̄nceps rem certe p̄sone concessam ad pro-
prios vsus committere. videt hoc fieri posse
quia p̄ma charitas incipit a seip̄o ⁊ nemini in-
iuriam facit q̄ vtitur iure suo. ⁊ sic cessant ra-
tiones ⁊ argumenta legū p̄dictarū. vide etiaz
bar. in. l. si. mihi. ⁊ ticio. de ver. obli.

Emp̄tor re empta non agit de emptiōe
contra venditorē si ei non denuncia-
uit vt veniret ad defensionem litis. licz
vnditor sciuerit litem motā. no. bar. in. l. qui
v̄rozi. §. quod ego. ff. de adulte.

Emp̄tor si agit ad rem emptam possit repelli p̄
exceptōnem precij non soluti. l. iulianus. §. of-
ferri. ff. de ac. emp. que exceptio sinō fuit op-
posita ante sententiam potest opponi in execu-
tione. vt no. specu. ti. de execu. sen. §. finali. ⁊
item pone emp̄tor. Si tamē non confidit d̄ v̄-
ditore potest p̄cium deponere penes p̄sonam
idoneam. quod sufficit s̄m bar. in. l. si solutu-
rus. ff. de solu. Sed glo. tenet in. d. §. offerriq̄
debet p̄cium tradere. ⁊ ita tenet azo. in sūma.
de acti. emp. ad fi. p̄ iura que ibi alle.

Ep̄iscopus non potest cōmittere alteri
q̄ vicario suo generali potestatem con-
ferendi beneficia vacatura. no. Ro. cō-
clu. ccdxxx. ⁊ vide. s̄. verbo dignitas. caplm.
dispensatio. electio. p̄latus. statutū. ⁊ c̄.

Ep̄iscopus licet ex consuetudine vel p̄uilegio
habet collatōnem certi b̄nificij siti in diocesi al-
terius ep̄iscopi. non potest tamen resignatōez
eiusdem b̄nificij recipere a volente illud p̄mu-
tare. ⁊ sic licet ad eum p̄tineat collatio. nō ta-
men institutio nec destitutio. vt no. Ro. con-
clu. ccdxxxj.

Ep̄iscopus licet sit extra diocesim potest b̄nifi-
cia sue diocesis cōferre. de p̄ben. statutū. li. vj
⁊ ibi no. in glo. penul. ⁊ p̄bat in. c. post electō-
nem. de cōces. p̄ben. ⁊ ibi no. p̄ io. an. sup̄ v̄bo
mandatis. In contrariū facit quia cōferre b̄n-
ficiū est iurisdicōis. vt no. j. sub v̄bo iuris-
dictio. §. iurisdicōnal actus. ⁊ illa que sunt iu-
risdicōis nō potest ep̄iscus facere ex suā dioce-

sim. vt no. j. §. p̄ximo.

Ep̄iscus etiam ex suam diocesim p̄t in pontifica-
libus celebrare ⁊ p̄dicare etiā sine licentia dio-
cesani loci. s̄m Hosti. quod approbat cōsuetu-
do. licet inno. contradicat. Sed illa que sunt
iurisdicōis ⁊ officij sicut est crismare degra-
dare ⁊ ordinare ⁊ similia facere non p̄t extra
suam diocesim sine licentia ep̄i loci. cū licen-
tia sic. vt no. glo. in de. fi. de p̄uilegijs. sup̄ ver-
bo eisdem.

Ep̄iscopus regularis habet disponere ⁊ cōfer-
re omnia b̄nificia in sua diocesi existentia. no.
Ro. conclu. ccccxxxix.

Ep̄iscus fundat intentum suum de iure cōmuni i
subiectōne ecclesiarū sitarum in sua diocesi. ⁊
eodem modo archiep̄iscopus in sitis in sua p̄-
uincia quo ad archiep̄iscopalem dignitatem
⁊ in sitis in eius diocesi quo ad ep̄iscopalem.
no. antho. de cap. mo. c. fi. j. colū.

Ep̄iscopus probat subiectōnem eccle p̄ duo si-
gna. p̄mo ex eo q̄ constat prelaturam accedere
ad synodum ep̄iscopi. secūdo q̄ prestat ei cen-
sum. Aduerte tamen q̄ non sufficit p̄bare cē-
sum solum nisi probetur in signuz subiectō-
nis. vt no. e. c. ij. colum. quod est verū quo ad
vniuersalem subiectōz. sed quo ad subiectōez
respectu ip̄ius census soluendi sufficit proba-
re ip̄am census solutōnem. vt no. e. c. xix. colū
na. ⁊ nunc autē restat.

Ep̄iscopus non potest aliquem sibi nō sbiectū
ordinare sine licentia sui ep̄iscopi. de temp. or-
di. c. fi. li. vj.

Ep̄iscus nō potest h̄re eccliam cathedralem cū p̄-
positura. vt no. anth. de iudi. causam.

Ep̄iscus an possit concedere indulgentiā celebra-
di ⁊ celebrare faciendi sup̄ altari portatili. vi-
de sub v̄bo missa.

Ep̄iscopus ex consensu capituli potest ex iusta
causa rem vnius ecclesie alteri ecclesie conce-
dere ad tempus ⁊ etiam perpetuo. no. io. an.
de rescriptis. si propter. li. vj. in nouella. sup̄
verbo ecclesie tue fabrice. ⁊ idem no. de re. ec.
non alie. dudum. li. vj. in glo. iusta videbat.
vt no. de religiosis domibus. cōstitutus.

Ep̄iscopus potest cum consensu capituli vni-
re ⁊ diuidere ecclesias ⁊ perpetuam sbtractio-
nem vni ecclesie facere ⁊ alteri dare. no. fre. de
senis. in tracta. pmu. q. xxiiij. Sine consensu
capituli nō possit. vt probatur. xvj. q. j. per ce-
pimus. §. sicut. ⁊ no. archi. e. q. c. ⁊ temporis
qualitas. ⁊ hosti. in summa. de his que fiunt
a p̄la. §. j. ⁊ sed nec. ⁊ to. an. in de. ne in agro.
§. ad hoc. in verbo assensu. de sta. mona. ⁊ in
de. si vna. de re. eccle. nō alie. in v̄bo p̄sentien-
te. nec p̄t ep̄iscus p̄scribere qd sine p̄sensu capi-
tuli possit vnire. vt ibi dicit io. an.

Episcopus potest parrochiale ecclesiaz vnire episcopali vel alteri dignitati ex causa rationabili. no. Ro. conclu. cxiij. Tu dic qd cuz consensu capituli non potest aliquod beneficium vnire vel donare mensue episcopali nec mese capitulari conuicti nec diuifim. vt no. glo. de rebus ec. no aliena. in cle. ij. sup. vbo mēse. nisi esset beneficium de mensa episcopi quia illud potest donare capitulo auctoritate sua. licz tutius sit qd fiat auctoritate superioris. vt no. glo. in cle. eadem sup. verbo capitulo. Sed sine consensu non possit vnire nec donare vna ecclesiam alteri. vt no. glo. in. e. cle. sup. vbo p̄sentiente.

Episcopus sine consensu capituli non potest quem beneficium puare. vt no. de consue. c. iij. li. vj. et de excef. pla. c. j. hoc verum quando p̄cedit ordine iudiciario. als secus. vt quando clericus citat et monef vt refideat vel vt titulum sui beneficij ostendat. vt colligif ex no. p. io. an. in addi. specu. sup. rubrica. de cle. no. refidē. vide. j. s. ep̄s potest clericum.

Episcopus etiam in spectantibus ad eum non iure proprio sed deuoluto habet requirere consilium capituli. no. anth. de elec. ne p̄ defectu quod est verum de honestate no. de necessitate. vt no. ibidem p̄ eum et p̄ glo. et vide qd no. e. si. cum in cunctis.

Ep̄s an possit facere statuta contra ius etiam de consensu capituli. vide sub vbo statutum. s. statutum contra ius comune.

Ep̄s an ea que facit p̄sumat in dubio facere de consensu capituli. vide sub vbo prelat. s. p̄latus p̄sumitur.

Episcopo quando incipit currere semestre ad conferendum beneficium ad eum deuolutum p̄ negligentiam patroni non p̄sentantis. vide sub verbo patronus.

Episcopo ad quem p̄mo et ei ad quem secundo ptinet collatio beneficij. currit tempus semestre conferendi a noticia vera. et qui eam allegat p̄bet. quia ignorantia p̄sumitur fm Innocē. tñ rota concludit qd archiepiscopo qui singulis annis tenet celebrare conciliū puinciale et inuestigare statutū beneficiorū sue puincie. currit tempus a die deuolutōnis no. attento qd dicat illam ignorasse. si tamē pbabilem ignorantiam allegaret. staref de hoc ip̄ius iuramēto. Sed io. an. dicit hoc relinqui arbitrio iudicis considerata qualitate beneficij et mō vacationis ac loci distantia et fama. no. Ro. conclu. cliij.

Episcopus debet eligi et infra tres menses a die electōnis sue debet confirmatōnem petere als cassatur electio. et infra alios tres menses a die pacifice possessionis adeptę debet consecratōnem petere. quod siue fecerit siue non. puatur

ip̄o iure p̄oribus beneficijs dicto trimestri lapsio. no. de elec. cum in cunctis. et e. ti. c. comifsa. li. vj. et nisi infra aliud trimestre iusto impedimento cessante se fecerit consecrari. puatur episcopatu et sic in effectu ad consecratōz dantur sex menses. vt est tex. de trans. pla. in corozalia. licet in. c. qm̄ quidem dicat de. v. mēfibz tantū. vide glo. de elec. si electio. li. vj. i glo. penul. et puatio p̄dicta fit p̄ sententiaz no. ip̄o iure. vt. d. c. quoniā qdem. nec requiritur qd aliqua monitio p̄cedat s̄z sufficit solus lapsus tempis ad hanc puatōnem. vt. d. c. cum in cunctis. et ibi no. p̄ compos. et io. an. et ad hoc vide quod no. p̄ inno. et io. an. de p̄ben. extirpade. et p̄ antho. in. d. c. cum in cunctis.

Episcopus postq̄ est consecratus non potest deponi nec ab amministratōe vel episcopatu remoueri. nisi p̄ solum papam vel habentem ab eo mandatū. sed excommunicari suspēdi v̄ interdici potest p̄ archiepiscopo et p̄ eius officialem archiepiscopo absente. no. an. de iudi. c. j. v. opono quinto. ibi plene videas p̄ qd p̄tra ep̄m procedi possit.

Episcopi appellatōne in materia iurisdictionali comprehenditur electus confirmatus. s̄z in materia p̄portionabili vel indifferenti cōprehenditur solus cōsecratus. no. anth. de iudi. c. at si clerici. s. de adulterijs. v. ij. ex parte p̄sone. de quibus autē cognoscere possit electus et cōfirmatus nōdum cōsecratus. vide antho. e. s. v. venio ad declarandum. Sed rota simpliciter dicit qd ille qd non est consecratus. nec dicit episcopus nec p̄ episcopo scribit licet sit electus et confirmatus. vt no. Ro. conclu. ccccix.

Episcopi et alij qd ad dignitates eligunt v̄ promouentur debent esse litterati. als puantur et remouent. de eta. et quali. c. fi. et de elec. si forte. li. vj. et vide quod no. doc. de elec. cū in cunctis. in p̄ncipio. et defectus scientie reddit electōnem nullam et potest p̄nunciari nulla probato defectu. non tamen sufficit cōtumacia p̄ p̄batōne si citatus vt veniat ad subeūdiz examen nō veniat. vt no. lap. in. d. c. si forte.

Episcopi et archiepiscopi non debent a clero ex actiones indebitas facere. als puniuntur. d. excef. prela. c. j. sed debent solum p̄curatōnes et debita subsidia exigere. de censu. cum apostolus. et debitum est quādo episcopus ad papam vel ad regem vel synodum vel quādo facit expensas p̄ communibus negocijs diocesis fm innocen. vt no. io. an. de sta. mona. c. j. Item vbicunqz episcopus indigeret sine culpa sua. vt no. io. an. d. c. cum aplus. vide io. an. de iur. de. ad liberandam.

Ep̄i et superiores p̄lati hnt mez et mixtū impluz et qd sunt meri imperij. vide Ro. conclu. ccccix.

*no. s. ep̄s an possit
p̄p̄tate ḡseruare*

Episcopus et inferior episcopo an possunt ab-
soluere ab excommunicatōne. vide sub verbo .
excommunicatio. §. excommunicatū possit.

Episcopus eodē q̄ est episcopus habz ius ca-
nonie annexum. vt no. glo. de concess. p̄bend.
c. postulastis. ille tamen canonicus non requi-
rit p̄bendam quia satis p̄bendatus est de mē-
sa sua nisi cōsuetudo aliter se habeat. vt no. io.
han. an. super dicta glo. et vide aliam glosam
optimā melius declarantē in. c. irrefragabilis
§. excessus. de offi. ordi. licet hostien. dicat q̄
episcopus non potest esse canonicus. q̄ idem
non potest esse pater et filius. quod io. an. re-
p̄bat. de p̄ben. cum in ecclesia. li. vj. in nouella.
et vide illum textum.

Episcopus est caput capituli et canonici siue ca-
pitulum sunt membra et faciūt vnum corpus.
et vbi in electōne vel collatōne discordat epi-
scopus a capitulo. statim diffinitō episcopi si
habet vocem in capitulo vt p̄latus nisi aliud
ratōnabile obsistat. si nō habet vocem vt ca-
nonicus statim diffinitōni sanioris parti capi-
tuli. nisi aliquod ratōnabile obijciat. no. 3o.
an. in. c. j. de excess. p̄la. Alibi etiam dicit h̄ ca-
su stare diffinitōni episcopi nisi recuset vt su-
spectus. vt no. io. an. de concess. p̄ben. postula-
stis. sup verbo nobiscum. Et qd̄ dixi stari dif-
finitioni sanioris partis capituli quando epi-
scopus habet vocez vt canonicus. dic illā cen-

Sanior ps que sit

feri saniorē partē que cum episcopo concor-
dat licet sit minor numero. nisi alia ps nume-
ro maior aliquid ratōnabile opponat. vt notat
io. an. fm̄ hosti. de his que fi. a p̄la. c. quanto
sup hoc vide quod pulchre no. an. de concess.
p̄ben. postulastis. vbi concludit q̄ si episcopus
habet vocem vt p̄latus. et in capitulo sunt. xx
canonici. non valet quod facit episcopus cuz
p̄. quia nō habet secum maiorē partem capitu-
li. secus si vocem habet vt canonicus. Idem
tenet compos. in. c. cum ecclā vulturana. de e-
lec. idem archi. xxj. di. in p̄n. idem io. an. in. c.
j. ne se. va. li. vj. sup verbo assensu. et ex his re-
probatur opinio hosti. recitata p̄ io. an. in loci
p̄alle. in quibus concludit vocem capituli fa-
cere maiorē partem capituli cui adheret et p̄
qua diffinit simul. quod falsum est et eā repro-
bant docto. p̄fati. et fre. de sentis. consilio suo.
ccxxij. q̄ etiā tenet nō valere qd̄ facit maior ps
capituli ep̄o contradicēte q̄ debet vt p̄lat⁹ in-
teresse. Sed contrariū sentit in hoc io. an. i. c.
a collatōe. de appel. li. vj. in nouel. dicēs q̄ fm̄
h̄ nūq̄ esset dare maiorē partem ep̄o p̄tradi-
cente. et sic pōt sp̄ ep̄s etiā solus electōnes et
collatōnes impedire qd̄ esset absurdū. et iura
sic debent intelligi q̄ nō sonent in absurdum.
Episcopus in dubio p̄sumit esse in capitulo vt

p̄latus non vt canonicus. et p̄ quos act⁹ appa-
reat eum ibi stare vt p̄latus vel vt canonicū.
vide glo. de appel. a collatōne. li. vj. et ne se. va.
can. c. j. e. li. et tex. in. c. statuimus. de maio. et
obe. Sed qualitercūq̄ sit in capitulo non ha-
bet nisi vnam vocem. vt plene disputat 3o.
an. in. d. c. a collatōne. in nouel. li. vj.

Episcopus si puidet de beneficio auctoritate iu-
ris quod ei non competit. an valeat si auctori-
tate alterius iuris et ex alio capite ius ei cōpe-
tebat. vide sub. v. p̄uisio facta.

Episcopus nō potest esse pcurator alterius ni-
si in causa amici. episcopat⁹ et ecclē sue. vt no.
an. et inno. in. c. cū. i. et a. de re iudi.

Episcopus nō consecratus licet electus et con-
firmatus an possit causas criminales cogno-
scere et diffinire. vide sub verbo vicari⁹. §. vi-
carius episcopi licet.

Episcopus potest facere statutū cōtra aliquaz
consuetudinē ecclesie. sed nō cōtra ius cōmūe
licet populi seculares et cōtra ius cōe statuere
possint. et ratōnem differētie ponit antho. de
consti. cū. m. vij. colū. v. nota q̄ canonici. vid
quo ad ep̄m quod no. sub vbo statutū. §. cō-
tra ius cōmune. et vide. s. verbo canonic⁹. §.
canonici an et quando.

Ep̄s fundat intētū suum de iure cōi sup iuris-
dictōe puniendi excessus in sua diocesi exclu-
so quolibet alio p̄lato inferiore. et si inferior ta-
lem iurisdictionē habeat. h̄z ex consuetudie. vt
no. anth. de fo. compe. cū cōtingat. in. iij. nō.
Idem no. glo. in. c. irrefragabili. §. excessus.
de offi. ordi. et quod dictū est de causis crimina-
libus. idem in m̄rimonialibus. vt est casus in
c. accedentib⁹. de excess. p̄la. et idem in omnibus
dignitatem talem p̄cernentibus quorum ali-
qua ibi exprimuntur et aliqua suppleuntur per
io. an. in nouella. Scias tamen q̄ consuetudo
non possit dare iurisdictionem inferioribus ab
episcopo deponendi clericos. vt no. io. an. in
d. c. cum contingat. ad fi. et idem tenet antho.
ibidem.

Episcopus potest de iure communi iurisdictionē
exercere in tota sua diocesi etiam i causis
in quibus inferiores prelati habent ordinariā
iurisdictionem. et inter episcopum et alios infe-
riores est locus p̄uentioni. et si non constat
quis p̄uenerit. p̄fertur episcopus ratione
maioritatis. no. io. an. in. c. pastoralis. sup. j.
glo. de offi. ordi. et antho. in. c. cum contingat
de foro competen. Ex consuetudine tamē po-
test inferior solus excluso episcopo iurisdictionē
habere in certo loco. vt no. 3o and. in. c.
cum episcopus. de offic. ordinan. libro. vj. in
nouella. et antho. in. d. c. cum contingat. vj.
columna.

Episcopus nō cōsecratus non potest exercere illa que sunt ordinis. vt no. hostiē. compos. et io. an. de elec. transmissam. ⁊ archidia. xcy. di. sin. peruenit.

Episcopus debet creari ⁊ deputari in ciuitatibus non in castris. vt patz in. c. j. de pūil. ⁊ debet deputari in ciuitatibus honorabilib⁹ non in paruis. vt patz. lxxx. di. episcopi.

Episcopus potest clericū beneficio puare si monitus non ostendat titulū beneficij. vt no. io. an. in addi. specu. sup rubrica. de cle. non residen. quod intellige in beneficio recenti. secus in vetusto. in quo sufficit clericū iurare se habuisse titulū ab illo qui dare potuit. vt no. hostien. de symo. licet hely. ⁊ fre. de senis. ⁊ silio cccxxiij. vide. s. s. epūs sine consensu.

Episcopus non potest legitimare filium illegitimum. sed potest dispensare cōtra illegitimitatem habilitando eum. vt no. anth. in. c. per venerabilem. qui filij sunt legit. in. xx. colum. ⁊ nunqd autē possit episcopus.

Episcopus nō potest p̄scribere q̄ etiam in casu illicito possit rem ecclē sine consensu capituli alienare. vt no. io. an. in cle. si vna. in xbo. cōsentiente. de re. ecclē. nō alie. ⁊ hoc pbat tex. ⁊ ibi no. inno. de re iudi. cū causa. ⁊ de app. romana. ad si. sup xbo scripta. li. vj. in nouella.

Epistola. vide sub xbo absens.

Qui pollens. vide sub xbo indiffinita.

Equitas quādo p̄feratur rigori vt ecōtra. vide Ro. conclu. xxv.

Equitas nō scripta est seruanda p̄ iudicem. vt in cle. q̄uis rigor. de app. ⁊ no. Ro. ⁊ clu. ccccj.

Error in nomine eius contra quem fit executio citatōnis vel alterius actus nō viciat actum si de p̄sona constat p̄ alias circūstantias. ⁊ idem si fuit error nomis in rescripto. vt no. Ro. conclu. cxxix. ⁊ no. Inno. in. c. significante. de rescriptis. ⁊ pbat p̄ tex. C. de testa. l. si in nomine. ⁊ in sti. de le. s. si q̄s in nomine. ⁊ vide bal. in. d. l. si in nomine. ⁊ C. de here. in sti. l. si. ⁊ inno. ⁊ io. an. cal. ⁊ antho. in. d. c. significante. ⁊ p̄ hosti. plenissime. in sūma. de rescriptis. s. que possunt. in. j. ⁊ ij. colum. ⁊ p̄ specu. in titu. de rescriptis. presentū s. ratōne autē. ⁊ quid de dubitante. ⁊ quid ibi no. io. an. in addi. specu.

Error iuris excusat quādo p̄pter varias opinionones doctorū est dubiū iuris pbabile. no. io. an. de postu. pla. c. j. ad finem. ⁊ vide sub xbo sententia. s. sententia lata expresso iuris errore.

Error si est commissus p̄ procuratorem in dādīs positionibus. p̄ iuramentum potest corrigi p̄ p̄ncipalem sine expressa reuocatione erroris. Sed p̄ncipalis positōnem ab eo datam per

iuramentum reuocare non potest. no. Rotā. conclu. lviij. quod intellige nisi alleget errozes maxime in facto alieno quem vult probare et reuocare. iuxta no. in. c. cum in positōnibus. de iureiur. li. vj. quod allegat dicta decisio. iō fm iura que alle. debet intelligi.

Errorem suuz potest procurator reuocare ⁊ cōtrarios articulos siue contrariam materiam dare etiam si p̄mam materiam dederit p̄ iuramentum licet de errore suo non doceat aliter q̄ p̄ iuramentū sup errore prestitum quod pro cedit magis de stilo q̄ de iure. ⁊ hec vera in causis beneficialibus ⁊ matrimonialib⁹. In p̄phanis autē nō potest reuocare qd cū iuramento dedit. als sic. no. Ro. ⁊ clu. cclij.

Error communis habetur p̄ veritate in iurisdictione ordinaria. secus in delegata in q̄ non sufficit probatio cōmunis reputatōnis. no. in nocen. de rescriptis. dilecta. quod limita quādo error siue viciū est circa cōmissionem delegantis qui est actus puatus. secus si viciū siue error esset in persona delegati. per textuz in. c. ad probandum. de re iudi. vt no. antho. in. d. c. cum dilecta. vide omnino Cal. in. d. c. ad pbandum. cuius dicta ponunt sub verbo ex cōmunicatio. s. ex cōmunicatus non potest esse iudex.

Error confessionis licet possit reuocari vsq̄ ad sententiam. tamē secus si allegerit error i scriptura instrumenti p̄ducti. no. innocē. de censu. cum olim. ad finem. ⁊ bar. in. l. non fatetur. ff. de confes. ⁊ vide omnino. s. s. error tacite. quod limita quo ad verba dispositiua i instrumento contenta non quo ad narratiua. q̄ confessio que insurgit ex productōne instrumenti non traditur ad ea que instrumentū nō probat. vt no. bar. in. l. post legatum. in p̄nci. ff. d. his quibus vt indignis aufe. ⁊ idem sentit rota. conclu. cclxx. Sed verba narratiua non pbant nisi inter contrahentes ergo ⁊c. Prop̄ ea dicit antho. q̄ producens instrumentū potest postea dicere illud non solenne ⁊ non face re fidem. in. c. cum venerabilis. de excep. v. colum. ⁊. o. pono q̄ contra. ⁊ p̄dicta procedunt in confessione tacita que insurgit ex productōne p̄dicta. secus si pars expresse confitetur dando articulū de contētis in instrumēto. q̄ tūc narratiua instrumēti sunt redacta i dispositiua p̄ exp̄ssaz p̄fessioz. ⁊ tūc illa p̄fessio ⁊ cor dās cū instrumēto reuocari nō p̄t nec admit tī ps ad pbandū p̄riū. ⁊ pbat p̄fessio s̄b memoratōne instrumēti facta licet instrumentuz de se in verbis narratiuis vel etiam alijs non probaret. ex hoc voluit inno. in. d. c. cū venerabil. in glo. nō ē verū. ⁊. s. si p̄fiteat. l. j. bar. in. d. l. post legatum dicat q̄ potest p̄bare cōtra

rum. sed loquitur quādo instrumentū est de se nullum. Adde q̄ articulus datus p̄ modū obiectus nō potest reuocari. *tex. notabil. d. elec. c. ab eo. li. vj. ⁊ vide sub verbo pducēs instrumentum. ⁊ vide omnino. s̄ verbo cōfessio. s̄ cōfessione. ⁊ s̄ cōfessio indeliberate.*

Error cōmunis non iuuat nec p̄ veritate habetur quādo sententiā publice lata est cōmūi errori siue cōmuni opinioni contraria. quia talis cōmunis opinio non est pbabilis. sed ille qui vult se ex cōmuni opinione iuuare sciebat veritatem esse cōtra opinionē cōmunez. no. cal. dere iud. ad pbandum. ⁊ anth. de pben. dilectus. in penul. colum.

Error iuris vel facti qualiter pbetur. vide bar. in. l. non fatef. ff. de confessis. ⁊ vide sub vbo ignorantia. in pn.

Error cōmunis an faciat gesta valere. vide inno. de offi. dele. cum sup. ⁊ de elec. cū dilect. ⁊ c. nihil. vbi plenius loquitur. ⁊ ibidem vide compos. io. an. ⁊ anth.

Error etiam in facto pprio tolleratur vbi agitur de damno vitando. l. sed ⁊ si me p̄sente. in p̄ci. s̄ cum iter. ff. de condi. inde. ⁊ l. si tibi liberum. ff. de acti. emp. ⁊ no. p̄ bar. ⁊ bal. in. l. sed ⁊ si me p̄sente. ⁊ p̄ dy. ⁊ io. an. in nouella. in regula ignorantia. li. vj. ⁊ talis error pbatur eo ipso q̄ pbatur rem aliter se habere. vt no. glo. la in. l. cum in debito. in pn. ff. de pba. ⁊ c. tex. in. l. si post diuisionem. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ p̄ bar. ⁊ bal. in. d. l. sed ⁊ si me p̄sente. Et p̄dicta sunt vera in errore adhibito extra iudicium. idēz si adhibet in iudicio circa preparatoria. sed si circa decisoria tunc non p̄sumitur error licet pbetur rem aliter se habere. nisi pbentur alie circūstātie ex quibus error p̄sumatur. vt no. bar. in. l. non fatef. ff. de confessis. ⁊. sed quero qualiter.

Error iuris toleratur vbi agit de damno vitando. l. iuris ignorantia. ij. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ no. p̄ bar. ⁊ bal. i. l. ij. C. quod me. cau. Idē dy. ⁊ io. an. in nouella. in regula ignorantia. li. vj. ⁊ pbatur talis ignorantia ex qualitate facti ⁊ psonarum. puta si dicens se errasse erat grossus ⁊ illiteratus. vt no. bar. in. l. nō fatef. ff. de confes. vel si in negotio in quo erratum erat varie ⁊ pbabiles opiniones sint. vt no. io. an. in. c. de postu. in nouella. in fine. P̄dicta limita in errore iuris adhibito ex iudiciuz secus si in iudicio adhibeat quia ille reuocari non possit. vt no. bar. in. d. l. non fatef. ⁊. for. mo vnam questionem.

Error iuris non impedit p̄scriptōnem. vide sub vbo p̄scriptio. s̄ p̄scribere volenti.

Error tacite confessionis surgentis ex p̄ductōne instrumenti non potest reuocari nec admit

titur quis ad pbandum talē errorem. secus i simplici confessione abstracta ab instrumento. quia p̄mo casu pducens instrumentuz potuit ⁊ debuit atēq̄ pduceret deliberare an sibi expediret pducere. sed sepe ex improuiso et in/ deliberate emanat cōfessio. quia memoria labilis est. Item plus est habere tacitā cōfessionem ⁊ instrumenti plationem cōtra confessionem tantū. ⁊ ita no. Inno. ⁊ io. an. de censi. cū olim. in fine. P̄dicta limita quādo p̄ errorem improbat instrumentū directe. secus si indirecte puta p̄duri instrumentū in quo appareo de bitorem in. x. pducendo. confiteor tacite q̄ sū debitor. volo pbare q̄ solui vel q̄ feci pactuz de non petēdo ⁊ consequenter q̄ nō sūz debitor in effectu debeo admitti. quia ista pbatio non repugnat veritati instrumenti. Ita no. do min⁹ anth. in. d. c. cum olim. Ex p̄missis apparet q̄ illi qui p̄ dictam theoreticā inno. p̄cludūt q̄ cōfessionē deductam in instrumenti v̄ aliā scripturam reuocari nō posse ratōe alicui⁹ erroris. nō bene allegant. quia inno. hoc non dicit. sed bene dicit q̄ confessio tacita que surgit ex p̄ductōne instrumenti non reuocatur. quia duo concurrūt. s̄ confessio ⁊ instrumentū. sec⁹ ergo vbi est alterū tantum fm eum. ideo si aduersarius pduceret instrumentū in quo contineretur cōfessio mea. possem illā cōfessionē reuocare ratōne erroris p̄inde. ac si de illa n̄ la fuisset scriptura facta. Item p̄dicta limita i p̄ducente scripturā siue instrumentū que vel quod de se facit plenam pbationem. sec⁹ in p̄ducente scripturam que datur vt cōtēta i ea aliunde pbentur. vt patet in p̄ducente articulum vel positōnem. nam ratōe erroris potest talis positio ⁊ articulus reuocari. vt no. io. an. in. c. cum in positōnibus. de iur. iur. li. vj. in vbo sup iusta causa. ⁊ vide. s̄ s̄ error p̄fessiois

Q̄. ista dictio est ampliatiua. no. bar. in. l. cū antiq̄orib⁹. C. de iure. delibe. ⁊ p̄pterea natura istius dictōis est diuersa p̄iungere. q̄nq̄ t̄n copulatiua ponit p̄ disiunctiua sed im p̄pe. ⁊ q̄n ponit inter duo adiectiua non requirit in eodez subiecto p̄cursū vtri usq̄ s̄ verificat in alio t̄m. vt no. anth. i. c. penul. de vi. ⁊ ho. de. in de. in plerisq̄. d. elec. Et de natura h⁹ dictōis vide plene p̄ anth. de co. ha. de. vestra. ⁊. nō q̄ materia. ⁊ p̄ bar. i. l. si his q̄ s̄ vtrū. ⁊. nota q̄ materia. ff. d̄ re dub. vbi plenissime loquitur. ⁊ vide omnino p̄ eus in. l. j. ff. de pac.

Et circa hoc v̄bum denotat tempis p̄tinuatōz no. Ro. conclu. xxv.

Et si hoc verbum licet cōmuniter significet aduersariū p̄ quīs. vt patet de pben. duuz. li. bro. vj. ⁊ de insti. c. j. e. li. de iniurijs. c. j. e. li.

Tamen quādoq; ponit p̄ditionaliter ad como
dū p̄ferentis. vt nō. antho. de excep. c. cū ve
nerabilis. ij. colū. v. nota sc̄do.

Et ista copulatiua quāq; non p̄iugit. vt. l. si ita
q̄s heredes. ff. de here. insti. quā. l. nota.

Ras. vide supra in x̄bo annus.

Eidēs et euidentissima p̄batio q̄ dicat
vide sub x̄bo p̄batio. s̄. p̄batio indu
bitata.

Exceptio firmat regulā i casib; nō exce
ptis. de p̄uile. si papa. li. vj. r. ff. de pe.
le. l. nam qd̄ liquide. in fine. nō. Ro. p̄.
cccxvj. r. vide supra x̄bo articulus.

Exceptio lz firmat regulā tñ nūq; ampliat eaz
nō. Bar. ff. de vsu. le. l. generali. s̄. v̄xon. et d̄
fun. instruc. l. q̄cqd̄. s̄. deniq;. r. vide in de. j. d̄
p̄bē. r. pe. do ant. in. c. licz. de offi. vica. li. vj.
licz lap. ibi dicat p̄trariū. in vlti. q̄stione.

Exceptio lz debet specialiter apponi tamen
q̄cqd̄ deducit ad iudiciū p̄ reū lz non dicat q̄
excipiēdo deducit: tñ in vim excipiēdi intelli
git r̄ p̄sumit esse deductū. nō. Ro. p̄. ccxciiij
lz aut̄ non sit necesse q̄ exceptio specificē r̄ in
forma opponat sed sufficit factū narrare ex q̄
resulter exceptio. tñ si opponat inepte: excipi
ens succūbit. nō. Bal. in. l. j. s̄. labeo. ff. d̄ flu.
et ne qd̄ in flu. r̄ in. l. j. ff. de excep. et l. y. in. l.
domū. C. de rei vendicati.

Exceptio dubia q̄ p̄t p̄cludere r̄ nō p̄cludere
debet admitti cū postea possit i p̄cessu detegi
r̄ declarari. nō. glo. de p̄cura. ex insinuatōe
r̄ ant. d̄ resti. spo. in litteris. ix. colū. s̄. ex his
decidit.

Exceptio spoliatiōis facte p̄ tertiū lz possit op
poni executiōi. tñ nō p̄cessui nec diffinitioni.
vt nō. Ro. p̄. cccxcij. nō. anth. d̄ resti. spo.
i lris. viij. colū. s̄. oppono q̄ agenti.

Exceptio spoliatiōis facte ab alio q̄ ab actore
q̄ non mādauit nec ratuz habuit nō p̄t opponi
nisi i criminatib; causis vel nisi spoliatio con
cludat inopiam. nō. Ro. p̄. clu. cccxcix. et nō.
antho. de resti. spoli. in lris. viij. colū. s̄. oppo
no q̄ agenti.

Exceptio spoliatiōis rerū p̄uataz nō p̄t oppo
ni s̄ agētē sup̄ ecclesiasticis nec ecōuerfo. nō.
Ro. p̄. clu. cccxcix.

Exceptio aliq̄ an possit opponi s̄ executionem
grē. id ē p̄tra inductionē in possessionez. vide
sub x̄bo executio.

Exceptio banni vel excōicationis q̄ obstabat
cedētī an obstet cessionario. vbi p̄ 3o. an. de
iure patro. c. j. li. vj. inouel. sup̄ glo. penul.

Exceptiones etiā nullitatis si reuocāt p̄ rescri
ptum vel p̄stitutionem intelligat etiā de pem
ptorijz r̄ nullitatib; etiā de defectu iurisdic
tionis p̄cedētib;. vide s̄ x̄bo rescriptū p̄ qd̄.

r̄ s̄ x̄bo lex. s̄. lex siue p̄stitutio p̄cludēs.

Exceptio an transeat ad singularē successorēz
actiue r̄ passiue. vide plene p̄ anth. d̄ iudi. qz
s̄. venio ad sc̄dm.

Exceptio an actiue r̄ passiue trāseat ad vniuer
salē successorē etiā q̄ nō causat ius a p̄decesso
re vt successor i dignitate. vide plene p̄ anth.
de iudi. qz. s̄. venio ad sc̄dm. et. s̄. venio ad
quartū.

Exceptio s̄ actorem opposita q̄ p̄uandus veni
at iure qd̄ habeat i re quā petit. ē admittenda
lz non ip̄o iure sed p̄ sniam p̄uandus ē. vt nō.
de cau. posses. pastoral. in glo. penul. qd̄ intel
lige si excipiēs petat actorē p̄demnari r̄ p̄ua
ri p̄ sniam r̄ se absolui. qz snia sup̄ ista p̄uatio
ne est necessaria. nō. anth. de fo. cōpe. c. si dili
gēti. xj. colum. s̄. lz posito q̄ req̄rat.

Exceptionē habēs p̄t aduersariū p̄uenire im
plorādo officiu; iudicis ne ab eo inquietē lz
ab ip̄o nō p̄ueniatur nō. anth. de iure iur. q̄n
tauallis. s̄. venio ad sc̄dz quo iure. Et aduer
te notabiliter q̄ tale officiu; implorabit a iudi
ce ip̄ius implorātis nō a iudice eius s̄ quem
implorat. qz hoc casu ille cēset iudex compe
tens ad dictū iudicis officiu; qd̄ venit loco ex
ceptiōis q̄ cēt cōpetens sup̄ ipsa exceptione si
actor agēt. vt nō. e. c. s̄. venio ad q̄rtū.

Exceptio ordinis: vt prius de vna causa q̄ de
alia cognoscat. r̄ omnis exceptio q̄ non p̄pe
tuo lz ad ip̄s impedit ē dilatoria. nō. Bar. l.
ij. ff. de excep. r̄ idē in exceptione p̄iudiciali.
vt q̄n vna causa est p̄iudicialis ad aliaz. ideo
talis exceptio nō p̄t opponi post litis p̄tes. C.
de p̄ba. l. exceptionē. iij. colum.

Exceptio dilatoria habēs causam successiuaz
r̄ multiplicatiuā nō cōsumitur p̄ litis contes.

Ideo exceptio q̄ bannit non audiat r̄ excep
tio loci nō tuti r̄ exceptio q̄ q̄s nō cōueniat
vltra duas dietas. exceptio fori: p̄nt opponi
post litis cōtes. si reus de nouo citat. quia de
nouo grauaf. que exceptio p̄dest quo ad fu
tuos act; nō quo ad p̄teritos. nō. anth. d̄ res
criptis. dilect. ij. et spe. in ti. de app. s̄. restat
s̄. r̄ nō. r̄ in ti. de cita. s̄. qd̄ si re. r̄ vide. s̄. s̄.
exceptio cōpetēs ex statuto.

Exceptio declinatoria iurisdicōis non p̄t op
poni p̄ illum q̄ interrogatus p̄sente iudice an
velit coram eo respōdere dicit q̄ sic: ex q̄ patz
q̄ anteriori actu litis p̄tes. p̄cludit via ad de
clinatoriā. nō. anth. d̄ iudi. c. j. s̄. nō septimo
vt ilē. vide bar. in. l. nō videt. ff. de iudi.

Exceptio declinatoria iurisdicōis nō potest
opponi p̄ illū q̄ ante litis p̄tes. interrogat; an
coraz iudice vellet litigare respōdet q̄ sic. qd̄
est verū q̄n sciuit vel scire debuit exceptionez
sibi cōpetere. als secus. Item lz veruz quādo

respondit se velle litigare. si autem constituat procuratorē ad respondendum saluis exceptionibus suis: tunc secus. nō. ant. d. iudi. c. f. v. oppono q̄ locus. 7. v. ex his decidit.

Exceptio declinatoria supueniēs post litē contestat. sicut possit opponi nō obstante p̄testatione: ita 7 supueniēs post pactuz de non litigando pōt opponi nō obstante cōstitutione 7 pacto. qz pactum 7 renūciatio restringit ad causam subsistentē fm̄ tps̄ pacti 7 renūciatiōis. 7 idē in exceptiōe recusatoria ppter suspitiōnē. nō. antho. de iudi. c. f. v. oppono sc̄do q̄ hec.

Exceptio declinatoria iurisdictionis non tollit p̄ satisfactionē de iudicio sisti vel de iudicio soluēdo: de mādato iudicis factā. qz illa satisfactio recipit intellectū: p̄mitto sistere put̄ d̄ iure debeo. nō. ant. de iudici. c. f. v. ex his decidit. 7 **Bar.** de re iudi. l. q̄daz cōsulebat. nec etiā tollit per aliū actū quē ps̄ corā iudice facit ante litis cōtesta. nō. anth. de re iudi. inter monasteriū. v. oppono q̄ p̄. vide tex. 7 **Bar.** in. l. nō videt. ff. de iudi. 7 vide 7 sup̄ vbo renūciatio. 7 renūciare nō itelligit̄ exceptioni.

Exceptio excōicationis p̄tra procuratorē excōmunicatū lz̄ sit dilatoria: pōt opponi etiā post litē p̄testa. ppter periculū excōicationis quia causa opponēdi est successiua. nō. anth. de p̄ba. post cessionez. penul. colū. **Esti** dicta exceptio opponit̄ p̄tra iudicē: corā quo p̄bāda sit vide **Jo. an.** de excep. pia. li. vj. sup̄ verbo iudex. i. nouella. 7 p̄ **Bar.** in. l. q̄dam p̄sulebat de re iudi. 7 p̄ anth. de offi. dele. cū sup̄. 7 per

Exceptio cōpetens ex dñicū. in. d. c. pia. statuto q̄ bānitus non audiat. non p̄t opponi 7 bannitū in causa appellatiōis si i causa p̄ncipali bannit̄ fuit reus originari⁹: siue fuit p̄pellās siue appellat⁹. **Sz** si fuit actor originari⁹ i p̄ncipali in q̄ non fuit opposita exceptio bāni. tunc si ē appellās: non p̄t opponi in causa appellatiōis. qz in illa reus censet̄. si appellat⁹ nō audis̄ opposita exceptiōe nisi etiā appellās appellatiōnē suā p̄sequat̄. nō. anth. de excep. c. significauerūt. vj. colū. ad fi. 7 vide s̄. 7. exceptio dilatoria.

Exceptio p̄iudicialis an sit p̄us tractāda 7 finienda q̄ causa p̄ncipalis 7 an p̄cessus simul super vtroq̄ valeat. vide antho. in. c. tua. d. oz. cog. in p̄ncipio. 7 sc̄da oppo. 7 p̄ **Bar.** in. l. fundū. ff. de excep. lz̄ **Bar.** ibi loquat̄ i pluribus actionib⁹ p̄ncipaliter intentatis quaz vna est ad aliā p̄iudicialis.

Excipiēs de delicto an teneat̄ exp̄mere locū 7 tps̄ delicti sicut fit in accusatiōe. vide sub verbo tps̄. 7. tps̄ non solū.

Exceptio pemptoria de q̄ p̄stat p̄ instrumentuz p̄t opponi in vim dilatorie ad p̄cessuz impedi-

endū. 7 idē in qualibet alia q̄ sit notoria. qd̄ ē singulare. vt nō. spe. in ti. de excep. 7. edicto. v. lz̄ an re⁹. 7. v. vt autē. 7 idē nō. anth. de rescriptis. sup̄ lris. xvij. colū. taciturnitas tñ di cte exceptionis de q̄ p̄stat in instrumēto non viciat rescriptū tāq̄ surrepticiū: lz̄ taciturnitas notorie sic. vt nō. xvij. colū.

Exceptio surreptionis in beneficialib⁹ pōt opponi nō solū ad merita lz̄ etiā ad p̄cessum 7 7 lras: qz surreptio non solū viciat gr̄am lz̄ etiā rescriptū 7 pariter afficit vtrunq̄. vt nō. **Jo. an.** de excep. pastoralis. ad finē magne glo. et de rescriptis. p̄stituitis. qd̄ ē verū qm̄ in lris creatur simul ius 7 iurisdiction. vbi aut̄ p̄mo p̄ lras ius creatur: postea ex iteruallo datur lit̄ tere q̄ in possessionē mittat̄. tunc lz̄ p̄me lit̄ tere surrepticie sint nulle 7 7 illas p̄t opponi et p̄tra rescriptū q̄ in possessione ducat̄. non p̄t dicta surreptio opponi. vt nō. **Inno.** in. c. f. de litis p̄testa. li. vj. 7 ibi **Jo. an.** i. nouella. 7 idē dicit anth. de rescriptis. p̄stituitis. penul. colū. **Sz** aliter distinguit i. c. sup̄ lris. c. ti. xvij. colū. vbi etiā dicit idē in p̄uilegijs qd̄ i beneficialib⁹. 7 idē dicit **Jo. an.** fm̄ cōpos. in. c. ad audientia. ij. de rescriptis.

Exceptio pacti de nō agēdo vel iuramēti d̄ nō agendo ē declinatoria fori. ideo debet opponi an̄ litis p̄testationē ad impediendū p̄cessum. postea aut̄ opponi nō pōt sec⁹ i exceptiōe pacti de nō petēdo nō firmato iuramēto. qz illa est pemptoria. ideo debet opponi post litē p̄testa. nō ante. vbi aut̄ pactū esset iuramēto firmatū vel simpliciter q̄s iurasset nō petere: tūc etiā an̄ litis p̄testa. p̄t opponi exceptio vt impediatur p̄iuriū. nō. **Inno.** 7 **Jo. an.** in nouella. in. c. f. de litis p̄testa. li. vj. **Idē** i pacto vel iuramēto d̄ nō pueniēdo qd̄ in pacto de nō agēdo. vt nō. **Jo. an.** de rescriptis. ad audientia. ij. in fi.

Exceptio pacti vel iuramēti de lris nō impetrādis debet opponi p̄tra rescriptū an̄ litē p̄testa. postea opponi nō p̄t. vt nō. **Inno.** 7 **Jo. an.** de rescrip. c. p̄stitut⁹. 7 idē nō. anth. in. d. c. cōstitutus. 7 in. c. sup̄ lris. c. ti. xvij. colū. **Idē** nō. **Jo. an.** de rescriptis. ad audientia. ij. ad fi.

Exceptio dolose 7 sciētē omissa in causa p̄ncipali: nō p̄t opponi in causa appellatiōis. 7 sicli mita. l. p̄ hāc. **L.** de tēpo. appella. **Sz** exceptio ignorāter omissa i causa p̄ncipali etiā si sit dilatoria p̄t opponi i causa appellatiōis. 7 sicli mita. c. in nris. d̄ p̄cura. vt nō. anth. de rescrip. ad audientia. ij. in. iij. colū. 7 admittit̄ excipiēs q̄ p̄babilitatez ignorauit. petita restitutiōe ex causa generali. sc̄z si qua iusta causa eē videbitur. 7 idē dicit ibi in. v. venio ad sc̄dm.

Exceptio dilatoria supueniēs post litē p̄testa. p̄t opponi post litē p̄testa. si erat orta an̄ sed eius

noticia deuenit ad ptem post litē cōtes. vt nō. anth. de p̄sti. cū m. ix. colū. v. venio ad scōm. vide. f. s. exceptiones dilatorie.

Exceptio q̄libet q̄ orta est post terminū peremptoriū potest opponi post terminū. Idez si añ terminū erat orta s̄ post terminū ad noticiāz ptis deuenit. sed h̄ vltimū mirabiliter limita f̄m **Hosti.** in exceptionib⁹ dilatorijs: secus in peremptorijs q̄ post terminū opponi non p̄nt lz de nouo ad noticiā puenerint. fallit i casib⁹ de q̄bus. in. c. vt circa. d. elec. li. vj. **Judex** tñ d̄ facili debet dictū peremptoriū reuocare ex causa p̄dicta. ita nō. anth. in. c. cū m. d̄ p̄stitu. ix. colū. v. venio ad scōm.

Exceptiones dilatorie p̄misse opponi post litē p̄tes. intelligunt̄ p̄misse opponi eo casu dūtaz at quo d̄ iure opponēdi non est p̄uisum p̄ viā agendi. als secus. eo casu quo p̄mittunt̄ oppo ni possunt opponi vsq̄ ad actū q̄ fit vel fieri so let post litis p̄tes. vt in actu receptionis testitū vel alio ad quē nō p̄cedit nisi lite p̄tes. postea aut̄ opponi non possunt. vt nō. anth. d̄ p̄stitu. cum m. v. sed hoc ē vnū dubiū. x. colū. .z idēz nō. anth. quo ad primū. in. l. pompo. s. rati. ff. de p̄cura.

Exceptio ista tu nō habes mandatū sufficiens nō p̄t opponi post litē p̄tes. qz litis p̄testatio supplet defectuz dubij mandati. sed exceptio tu non es p̄curator: potest opponi post litis cō testa. ad impediendum futuros actus: nō ad annullādum actus iam factos. **Legiste** tamē indifferēter dicūt q̄ ante litem p̄tes. .z post. exceptio tu nō es p̄curator: repellit. nec valēt gesta ad p̄iudiciū domini. vt nō. ant. de p̄sti. cum m. v. ad scōm dic. x. colū. vbi declarat̄ intellectū. l. pompo. s. rati. ff. de p̄cura. **Aduer** tem q̄ lz **Jo. an.** in. c. j. de elec. li. vj. in glo. super v̄bo absentia dixerit f̄m **Inno.** q̄ ista exceptio tu non es p̄curator: p̄t opponi q̄nq̄ ad ipediēdū futuros act⁹ n̄ ad annullādū act⁹ iā factos. ip̄e nā recitauit **Inno.** ip̄fecte q̄ dicit q̄ lz p̄curator q̄ ad act⁹ iā factos non teneat̄ docere de mādato p̄ instrumētū originale: teneat̄ tñ pbare q̄ illud in actis exhibuit. .z ita iā tenet ange. in. d. s. rati. .z domi. .z sanc. gemy. in. d. c. j. vbi **Inno.** h̄ dixit in glo. sup̄ v̄bo absentia. .z vide sub verbo p̄curator. s. p̄curator d̄ cuius mādato.

Exceptio ista tu nō es p̄curator: nō p̄t opponi i executione snie nec in causa appellationis. vt nō. ange. in. l. pompo. s. rati. ff. de p̄cura. primū dictū ē vez q̄n p̄curator obtinuit. secus si succubuit. vt nō. **Cy.** in. l. optimā. **L.** de p̄tra. emp. .z per **Bar.** in. d. s. rati. vide oino s̄ verbo p̄sumptio. s. p̄sumi. non debet quē eē p̄curatorē. vide **Bal.** in. l. ita demū. **L.** d̄ p̄cura.

p̄limitatione dicti angeli.

Exceptionē obijciens non videt̄ de intentionē aduersarij aliqd̄ p̄fiteri. vt in regula. exceptio nem. li. vj. quod itellige quādo aduersari⁹ negat exceptionē. secus si illam p̄fiteatur. vt nō. **Bar.** in. l. non vtiq̄. ff. de excep. sed alibi dic̄ q̄ in his in q̄bus ps sibi p̄iudicare nō potest: excipiens non censet̄ cōfiteri. vnde si ille q̄ dicitur seru⁹ excipiat dicēs se manumissum. p̄ h̄ non fateat̄ q̄ fuerat seru⁹. **Idem** si ille qui dicitur excōicatus dicat se ab excōicatione abolutum: qz p̄ cōfessionem nō potest q̄s se facere excōicatum vel seruū. in his autē in q̄bus pōt sibi quis p̄iudicare: si ambe ptes fatent̄ exceptionem: tunc excipiens fateat̄. si vna pars negat alia fateat̄. tunc si exceptio nō p̄batur excipiens nō fateat̄: si p̄batur: tunc excipiens nō cēsetur fateri ad comodū negātis s̄ ad comodū suū. sic fallit in aut. si dicat̄. **L.** de testi. **Et** qd̄ dictū est de negate: p̄cedit siue factū negat siue solēnitatē in facto. **Et** p̄dicta p̄cedūt quādo exceptio fit de eo quod nō dependet a mera volūate excipiētis. in dependētib⁹ autē a mera volūate dīcedū est put̄ dicit̄ i vltimis volūtatib⁹. ita nō. **Bar.** in. l. decem. de verbo obli. **Ant.** dicit regulā eē q̄ excipiens nō fateat̄ que regula p̄cedit maxime quādo pus negat̄ intentio. vel quādo excipiens dicit se non p̄fiteri. vel quādo illam ponit̄ p̄ditionaliter quod facere censet̄ lz verba intelligi possint aduersariue. p̄cedit etiā quādo actor negat̄ exceptionē quo ad ius .z factū: qz non potest se ex negato fundare. fallit p̄mo ista regula quādo intentio ponit̄ separatim ab exceptione. vt si dico te mutuasle sed fecisse pactū de nō petēdo. p̄ quod datur intellect⁹ regule vt illa p̄cedat quādo actor ex verbis exceptionis p̄secutiue .z interclusiue p̄supponentis intentionē vult fundare intentionē. secus si ex alio separato: qz tūc ex illo fundat̄ lz nō ex exceptionē. **Fallit** scdo quādo intentio trahit̄ ex v̄bis exceptionis nō interclusiue vl̄ pregnāter aut tacite. qz lz nō fateor: intentū inclusum i exceptione. fa/teor tñ ip̄am exceptionē. **Fallit** tertio quādo factū est iterclusū in exceptionē .z actor fundat̄ se in facto put̄ est in facto: sed nō put̄ est i iuri effectū. .z tūc excipiens videtur fateri factū. nā si agit̄ ex delicto infamāte: opponens trāfacti onem videtur fateri factū ex quo infamaf̄. et sic finalis ratio est quare excipiens nō fateatur. qz intētionē interclusam potest dupliciter ponere. p̄mo vt i facto. scdo vt in iure sonat. i dubio videt̄ fateri vt i facto: nō vt in iure: .z verba p̄ eo interpretētur. ideo si super facto se fundat actor: fateat̄ reus si sup̄ iure nō est p̄fessata actoris itētio. ita nō. ant. in. c. cū venerabilis.

de excep. v. opono q̄ excipiēs. ix. colū.

Exceptio de re iudicata trāfacta vel finita pōt
oponi ad impediendū p̄cessum vt in. c. j. d. li-
tis p̄testa. li. vj. ⁊ expone iudicata efficaciter.
trāfacta firmiter. ⁊ finita irtractabiliter. fm̄
Jo. mona. vt nō. Jo. an. in. d. c. j. sup glo. suf-
ficiebat. in nouella. et sup illo verbo finita in-
cluditur exceptio iuramēti decisorij super li-
te iudicialiter p̄stiti. vt nō. Jo. an. in. d. c. j. su-
per vbo finita. in glo. ordinaria. includit etiā
exceptionez iuramenti de non agendo sup eo
quod iā deductū erat in lite p̄us mota. Itē in-
cludit exceptionez cōpositionis facte super li-
te: lz illa compositio amicabile non sit tran-
sactio. Itē includit exactionē als exceptionē
arbitrij emologati eo casu q̄ ex arbitrio emo-
logato oritur actio ⁊ exceptio sicut est de sen-
tentia vt nota. Jo. an. super glo. predicta in
nouella.

Exceptio p̄scriptionis potest opponi ad p̄ces-
sum. fm̄ Bar. in. l. j. i. ff. ad terculi. ⁊ angel.
in. l. vir bonus. ff. iudi. solui. Contrariū tenet
Jo. an. in. c. j. de litis p̄testa. li. vj. sup glo. suf-
ficiebat. in nouella. dic pleni⁹ vt nō. Bal. in. l.
elegāter. s. si q̄s post. ff. de p̄di. inde.

Exceptio solutionis ⁊ acceptilationis ⁊ q̄libet
alia p̄ quam declaraf̄ actori actionez ip̄o iure
nō cōpetere. pōt opponi ad impediēduz p̄ces-
sum. vt nō. Bar. in. l. cū q̄rebat. in p̄nci. ff. iu-
di. sol. ⁊ ange. in. l. vir bon⁹. e. ti. et Bal. in. l.
elegāter. s. si q̄s post. ff. de p̄di. inde.

Exceptio quelibet pemptoria que ante litē cō-
testa. non deberet admitti ad p̄cessum impedi-
endū: si tamē fuit admissa ⁊ pbata impedit
p̄cessuz vt circūitus litū euitetur. vt nō. Jo.
an. in. c. j. de litis p̄testa. li. vj. super vbo retar-
dat. in nouella. ⁊ nō. anth. in. c. fi. de libel. ob-
la. ⁊ in. c. exceptionē. de excep.

Exceptiōes que d̄ sūmario habēt impedire p̄-
cessum ita demū debeāt admitti si eaz pbatio
offeratur incōtinenti parata. si eni requirerēt
altiorē indaginē: non debent impedire p̄o-
cessum. vt nō. Bar. in. l. naz postea. in p̄nci. ff.
de iur. iur. ⁊ anth. in. c. fi. de libel. ob. ⁊ ange. i.
l. vir. bon⁹. ff. iudi. sol.

Exceptio nō numerate pecunie potest opponi
per p̄sonas ecclesiasticas etiā post lapsum bi-
ennij quādoctiq̄ ⁊ p̄latus renūciādo dicte ex-
ceptioni non p̄iudicat ecclie nec etiā successori
dictam exceptionē opponere vsq̄ ad quin-
quēniū nō postea. Ratio ē quia dicta excep-
tio fuit ab initio p̄ legem inducta ⁊ limitata
ad quinquēniū. qd̄ nō potuit postea p̄ aliā le-
gē imperialē decurtari ad p̄iudiciū eccliaz

Exceptio precij nō soluti an potest opponi i exe-
cutione sententie late cōtra venditorē ad rem

tradendā. vide s. v. emptor.

Excipere an potest q̄s de iure tertij. vide ple-
ne per Jo. cal. de rescrip. mandati. v. itē que-
ritur. pone. y. carta.

Exceptio quādo fit in. l. vel canone datur p̄ b̄
intelligi q̄ nisi id fuisset exceptū: includeretur
vt nō. Jo. an. d̄ p̄scrip. si p̄pter. sup glo. mor-
te. in nouel. li. vj.

Excommunicatio vt valeat non requirit
de necessitate cōtumaciaz nec culpam.
q̄ talia nō sunt de substātia excōicatio-
nis. sunt tamē de substātia iuste excōmuni-
cationis. q̄ si p̄feratur etiā iniuste ligat. tex. de
sentē. excō. romana. s. si. li. vj. ⁊ vide s. verbo
attemprata. in vbo episcopus. in vbo laicus.
⁊ in vbo motus. in vbo pena. in verbo sentē-
tia. ⁊ s. in verbo exceptio. s. exceptionē excō-
municationis.

Excommunicatio vt valeat ⁊ iusta sit. an req̄rat
monitionē ⁊ citationē. vide s. vbo citatio par-
tis. ⁊ vide s. s. pri. in p̄n.

Excommunicatus si petat absolutionē ad caute-
lam asserēs se exemptuz a iudice q̄ excōmuni-
cauit eū: non debet absolui nisi p̄mo aliquali-
ter (lz nō plane) doceat de exemptione ne illuda-
tur ordinarie potestati. nō. Rota. p̄cl. ccxcvj.
⁊ cōclu. ccxix.

Excommunicatus cū petat absolutionē ad caute-
lam necesse habet pbare excōmunicationē.
ad quā pbandā quo ad effectū absolutionis
sufficit pbare q̄ fuit denūciat⁹. imo fm̄ q̄sdaz
sufficit sola p̄fessio dicentis se excōicatum. vt
nō. Ro. p̄clu. ccclxxiij.

Excommunicatus petens absolutionē ad caute-
lam habet necesse duo pbare scz se ex causa le-
gitima appellasse ⁊ post appellationē excōmu-
nicatū fuisse. nō. Ro. p̄clu. ccclxxiij. Qui au-
tem appellationi ab alio interposite adhesit et
post adhesionē excōicatus fuit: non debet au-
diri petēs absolutionē ad cautelā nisi doceat
se infra decendiuz quo appellare potuit adhe-
sisse: ip̄amq̄ adhesionē ordinario intimasse.
nō. Ro. p̄clu. ccxxj.

Excommunicat⁹ si petat se absolui simpliciter vt
ad cautelaz: sufficit volēti impedire opponere
exceptionē manifeste iniurie vel offense in ge-
nere. oportebit tamē postea pbare in specie.
nō. Ro. p̄clu. xlij.

Excommunicatus petēs absolutionē ad cautelā
cōtra quā opponitur exceptio rei iudicate vel
manifeste offense ex eo q̄ rei iudicate non pa-
ruit debet absolui si dicit excōmunicationem
latam post appellationē legitimā. vel si alleget
nullitatē sentētie ex defectu iurisdictionis. q̄
vtroq̄ casu reddi⁹ excōmunicatio a sentētia
dubia. ⁊ tūc habet locū absolutio ad cautelaz

Si eni de iurisdictione stare: absolutio cessaret. idem si non constaret de iurisdictione. quia tunc certum esset excommunicationem non valere. nec est opus absolute. Tunc ergo fit dicta absolutio ad cautelam quam est dubium de iurisdictione. et dicitur dubium quam negas iurisdictionem habet suam datam suam intentionem de iure communi. quia iudex qui sententiam tulit non habet iurisdictionem de iure communi. vel si habebat: probatum est de non iurisdictione per unum testem: et sic facta est dubia iurisdictione. et hoc est verum nisi aduersarij ex aduerso profecte probet iurisdictionem. Aduerte tamen quod non sufficit ei simpliciter deducere et probare iurisdictionem nisi etiam deducat et probet notorietatem iurisdictionis vel saltem communem opinionem siue publicam vocem et famam esse de ipsa iurisdictione. quod si debet induci manifesta offensa ex sententia cui non pareretur: oportet quod etiam iurisdictione iudicantis manifesta sit. quod tene metum. non. Ro. conclusio. cccxij.

Excommunicatus cum petit absolute ad cautelam ad quam impeditur si opponit aduersarij manifesta offensam ipso iure siue hois assignatione: incipit sibi currere terminus octo dierum ad probandum a die exceptionis propositae. et currit terminus predictum de momento ad momentum. non. Ro. conclusio. cccij.

Excommunicatus per manifesta offensa non auditur nec absoluitur antequam satisfaciatur. Sed si offensa est dubia et conqueritur de nullitate sententiae excommunicationis: non est necessaria absolutio. et auditur persequens iudicium nisi petat se absolui ad cautelam: quo casu debet absolui praesumpta cautione de satisfaciendo. Excommunicatus autem pro contumacia non absoluitur nisi prius contumaciam purget. et de expensis satisfaciatur. Si vero contumacia est dubia: tunc si contentur nullitate sententiae: non absoluitur ex necessitate sed possit petere ad cautelam. Sed si contendit in iusticia sententiae: tenebitur absolute petere. aliter non auditur in causa in qua contumax fuit. Predicta procedunt nisi quis esset excommunicatus: quod iacet in peccato et semel fuit absolutus: quod si postea excommunicaretur non absolueretur ante finem iudicij. non. ant. de iudi. c. j. v. venio ad glosam in verbo. Quod autem dictum est excommunicatum per contumaciam non absolui nisi de expensis satisfecerit: intelligitur vel nisi de satisfaciendo fideiussorem dederit. non. Ro. conclusio. lx.

Excommunicatus per manifesta contumacia non absoluitur antequam satisfaciatur. Ideo si per manifesta offensa. non. ant. de iudi. c. j. v. nota secundo excommunicatum. ad hoc de contumacia vide textum in c. venerabilis. §. secus. de sen. excō. li. vj. nec excommunicatus liberatur sola satisfaciendo nisi actualiter absoluitur. non. anth. in. d. c. j. v. nota tertio excommunicatum.

Excommunicatus propter contumaciam quod citatus non comparuit: si anno in excommunicatione perseverat habetur pro convicto de delicto pro quo convenitur. et potest privari episcopatu et beneficio absque alio iudicio. Sed ante annum non privatur nisi celebraverit. quo casu privari potest propter irregularitatem et propter contemptum in celebrando non. ant. de iudi. c. j. carta si. vide etiam per eum in c. pastoralis. §. v. de appel. vide §. §. pri.

Excommunicatus non potest privari titulo beneficii quod privatur ex redditibus beneficii. nisi excommunicatio processerit ex causa privante ipso iure. non. ant. de iudi. c. j. v. nota sexto excommunicatum. vide plenius per eundem de eta. et qli. cum bone. circa si. vide etiam per eum in c. pastoralis. §. v. de app. vide §. §. pri.

Excommunicatio inducit per haec verba ab habere potestatem excommunicandi. videlicet iubemur taliter ut excommunicatum vitari. et illa dicitio ut vel si cut: non notat improprietatem sed veritatem. idem si haec verba proferantur. Si a comunione hominum alienus. et sic verba referuntur ad preteritum. Idem si dicatur nullus comunicet tali donec absoluitur satisfaciendo premissa. secus si simpliciter dicatur. nullus comunicet tali: nam talia verba non inducunt directam sed potestatem indirectam excommunicationem. Ex quo tres sequuntur effectus primo quod talis indirecte excommunicatus non peccat comunicando cum alijs. secundo quod nec ipse nec comunicantes cum eo sunt excommunicati maiori excommunicatione. tertio quod talis indirecte excommunicatus celebrando non incurrit irregularitatem. non. ant. de iudi. c. j. v. opono quod per haec verba.

Excommunicatio et anathematizatio differunt secundum Jo. an. quod prima est sine solennitate. secunda cum solennitate sed solennitas anathematis est quod episcopus cum xij. episcopis eam facit cum candelis accensis quod in fine anathematis debent prostrare et pedibus calcare. non. ant. de iudi. c. j. v. non ab hoie. v. opono cum glo.

Excommunicatio potest fieri in genere per edictum in incertam personam: ut quam ponitur edictum per ordinarium quod omnes clerici sue diocesis solvant charitativum subsidium infra certum tempus sub excommunicationis pena etc. quo casu ligantur praesentia quod erant praesentia in loco edicti quam fuit propositus. non illi quod erant ita distantes quod ad eorum noticiam non potuit edictum cum verisimilitudine pervenire. non. Ro. conclusio. cccxxv. vide bonum textum. de ista excommunicatione in genere in c. constitutus. §. de testi. et de sen. excō. romana §. caueat. li. vj. et quod non. glo. super verbo nomina. tim. in c. si sacerdos. de offi. ordi.

Excommunicatus minor excommunicatione debet excommunicari maiori si participat ex contemptu. non. ant. de de. excō. ministrā. c. si.

Excommunicatio facta post legitimam appellacionem non valet etiam si appellas non prosequatur appellacionem non. de appel. c. sepe. in glosa super verbo rata. et de appel. per tuas.

Excōicatio facta p̄ plātū depositū pendēte ap-
pellatiōe a depositiōe valet lz postea deseraf
nō. de apel. c. sepe. in glo. sup̄ vbo rata.

Excōicar? iuste d̄r q̄ est ad fruct̄ p̄ceptos gene-
raliter d̄natus si p̄ executorē sine fuit moni-
tus vt infra certū tps̄ dictos fruct̄ sub excō/
municationis pena restitueret et nō fecit nec
aliud infra terminū opposuit. r̄ nō absoluetur
nisi satisfecerit. nō. Ro. 7. c. l. clxxviij.

Excōicatio an p̄bet eo q̄ q̄s petat se ab excō/
municatione absolui. glo. dicit q̄ sic. de elec.
venerabilē. s̄. s̄. s̄. enī. vide Jo. an. d̄ ordi. cog.
cū dilect̄. sup̄ glo. penul. r̄ de homi. c. exhibi-
ta. r̄ Bar. de vbo. obli. l. decē. Et Jo. an. i di-
ctis locis cludit q̄ si petaf absolutio in iudi-
cio p̄bat excōicationez nisi exp̄sse dicat q̄ pe-
tit ad cautelā. r̄ idē dicit Bar. in. d. l. decē.

Excōicatio non p̄bat p̄ denūciationē q̄ ex-
ceptio excōicationis opponit̄ in vim pemptorie
lz in vim dilatorie tunc ē dubiū. nō. Ro. 7. c.
ccxliij. **Alii** dicit q̄ lz non p̄bet p̄ denūciati-
onē quantū ad repellendū illū q̄ d̄r excōicat̄.
p̄bat tñ quo ad effectū obtinēde absolutiōis
ad cautelam ab ip̄a excōicatione. vt nō. Ro.
7. c. l. clxxiiij. vide ant. de iudi. c. j. v. oppo-
no q̄ p̄ hec verba. circa finē. vide qd̄ nō. Jo.
an. p̄ r̄tra. de sen. excō. licz. li. vj. sup̄ verbo
nūciari. r̄ de exceptio. c. pia. e. li. sup̄ vbo no-
men p̄prium. **Hosti.** dicit q̄ p̄ denūciationez
p̄batur excōicatio facta p̄ ordinariū. i. c. pru-
dentia. s̄. sexta. de offi. dele. Et idem tenet ibi
ant. r̄ idē dicit arch. xj. q. iij. nemo d̄natus. et
d. c. pia. r̄ idē tenet Jo. de ymola. vt recitat
domi. in. d. c. licz. dic̄ tñ dicta decisio q̄ curia
seruat p̄rariū.

Excōicatio nō p̄bat p̄ b̄ q̄ q̄s excipiēdo dicat
se ab excōicatione absolutū lz non p̄bet abso-
lutionē. qz p̄ b̄ nō fatef se de p̄senti excōicatū
vt nō. Bar. in. d. l. decē. de vbo. obi.

Excōicatus si fuit absolut̄ lz male nō debet in-
eandē excōicatiōis s̄niaz reintrodui siue redu-
ci nisi canonica monitione p̄missa r̄ ex noua
causa iusta r̄ approbata puta ex noua p̄tuma-
cia. ad hāc tñ reintusionez nō req̄rit monitio
p̄sonalis s̄z sufficit citatio p̄ audiētia cū trina
monitiōe ex q̄ ab initio an̄ p̄maz citationē fuit
p̄sonalif apprehesus. nō. Ro. 7. c. clxxxiij.

Excōicare an possit ille cui certū ministeriū est
cōmissum. si impedit̄ illud expedire. vide sub
vbo iudex. s̄. iudex cui certū misteriū.

Excōicare etiam p̄nt inferiores plati. imo q̄li-
bet clericus ex p̄suetudine p̄scripta lz p̄t v̄m
Anno. vt nō. Ro. 7. c. l. cccxcix. nam excōmu-
nicādi p̄tās p̄t haberi r̄ acq̄ri nedū p̄ platum
sed etiā p̄ inferiorē clericū habētē iurisdic-
tiōē vel p̄minētia in subiectos. vt nō. anth. de

ca. po. c. fi. xxvj. colū. v. ex his decidif. Adde
q̄ nullus p̄t excōicare nec ab excōicatione ab-
soluere. nec penitētias iniungere nisi sit sacer-
dos. r̄ si nō sacerdoti talia cōmittant̄: debet il-
la p̄ aliū sacerdotē idoneū expedire. q̄nimo
nec talia possunt cōmitti p̄ nō sacerdotem. vt
nō. Jo. an. in. c. fi. sup̄ vbo iniungere penitēti-
as. de offi. dele. r̄ vide sub vbo laicus ex con-
cessiōe. r̄ 7. p̄rmo. s̄. r̄ sub verbo iudex. s̄. iu-
dex q̄libet.

Excōicatum p̄t ep̄s r̄ etiam inferior absoluerē
saluo q̄ ab excōicatione iuris inferior non ab-
soluit nisi a iure sibi specificē sit p̄cessum vel ni-
si habeat episcopālē iurisdic-tione. nō. ant. de
iudi. at si cleri. s̄. de adulterijs. penul. r̄ vlt.
colū. vide. s̄. s̄. p̄ri.

Excōicar? p̄pter iniectiōnē manuū i clericū p̄t
absolui p̄ ordinariū si mulier ē vel nō sui iur̄.
tex. est de sen. excō. mulieres. Idem in q̄libet
alio ex cui? iniectiōe non ē enozmis s̄z leuis in
iuria illata. tex. eo. ti. puenit. r̄ d̄r enozmis q̄n
sequit̄ mēbri mutilatio. vel magna sanguinis
effusio. vt p̄z. e. ti. cū illoz. ab illa tamē enoz/
mi r̄ atroci p̄t legat̄ absoluere. vt nō. anth. de
sen. excō. ad eminentiā.

Excōicationez an incurrat laic̄ capiēs clericū
delinquētē. vide s̄b. v. laic̄. s̄. s̄. capiēs.

Excōicatiōez nō incurrit q̄ p̄ defensiōe p̄sone
vel rez man̄ violētās i clericū iniecit. nō. gl.
in. c. olim causam. de resti. spo. r̄ c. si vero ali-
cui? s̄. si v̄o. de sen. excō. licz. in. d. s̄. si v̄o. vi
deaf̄ tex. in p̄rariū: i eo q̄ dicit talē nō debere
ad summū p̄tifficē trāmitti vt absoluaif. per
qd̄ innui videf̄ eū esse excōicatū nō tñ q̄ arte
tur p̄ absolutiōe adire summū p̄tifficē. qz p̄t
absolui p̄ ordinariū. S̄z dic̄ q̄ p̄ rōnem illius
tex. cludit̄ eū nō excōicatū. r̄ p̄sequēter non
tenet̄ p̄ absolutiōe adire papā nec inferiorē
Ratio enī q̄ ibi ponit̄ ē. qz vim vi repellere li-
cet. r̄ oia iura p̄mittit̄. q̄ qd̄ lege p̄mittente fit
penā nō meref̄. l. de adul. l. gratus.

Excōicatione incurrit q̄ manū violētā in cleri-
cū etiā excōicatū: vel monachū lz bigamū in-
iecit. nō. Jo. an. de re. iur. delictū. li. vj.

Excōicatione incurrit q̄ clericū inuitū detinet
lz eū i p̄sone nō ledat. d̄ sen. excō. c. nup. i pn.

Excōicatione incurrit nō solū q̄ man̄ violētās
in clericū iniecit. s̄z etiā q̄ in iici mādaui. i. tex.
de sen. excō. mulieres. Idē etiā in eo q̄ p̄sentit
vel p̄sultit locutiōe vel oratiōe. id ē vbo vel in
scripto. vt nō. glo. quāte. de sen. excō.

Excōicatione vnicam incurrit q̄ vnicō impetu
pluries clericū p̄cussit: qz ille plures p̄cussio/
nes p̄ vna habent̄. nō. Jo. an. de re. iur. deli-
ctum. li. vj.

Excōicat? pluribus de causis si i absolute

ynam tm̄ exp̄mit: manet p̄ alijs excōicatus. d̄ sen. excō. cū p̄ causa. 7 d̄ offi. ordi. ex pte.

Excōicari nō p̄t p̄ debito q̄ bonis cedit: qz̄ cessat p̄tūmācia q̄ est excōicationis causa. nota. Jo. an. d̄ solu. **Odardus**. sup̄ glo. fi.

Excōicatus minori excōicatione (sc̄z̄ qz̄ cuz̄ ex cōmunicato sciēter p̄icipat) suspensus ē quo ad se tm̄. non q̄ ad alios. 7 sic q̄ ad cōmodum alienū. ideo p̄t eligere s̄z̄ nō eligi: qz̄ inhabilis ē ad oīa bñficiā 7 sp̄ialia respicientia fauorez̄ suuz̄ non alienū. de cle. excō. ministran. c. fi. 7 ibi p̄ antho.

Excōicatus occultus nō est vitādus fm̄ **Inno**. vt nō. anth. de cobra. cle. 7 mulie. v̄ra. in quinta oppositiōne. ideo talis occultus excōicatus q̄ cōmuni opinione habet p̄ libero p̄t bñficiā als̄ ad collatiōnē suā spectantia cōferre. 7 si p̄fert vel p̄firmat: valet collatio vel confirmatio. vt nō. ant. de re iudi. ad pbādū. vlti. colū. **Hec** limita nisi ille p̄ q̄ sit p̄firmatio vel collatio scīret eū excōicātū. nō. **Cal.** de re iudi. ad pbādū. **Et** idē sentit anth. de p̄ben. dilect. ij. vlt. colū. in p̄nci. **Et** vide. s̄. excōicatus p̄t aliqd̄. 7 s̄. excōicatus nō p̄t p̄uilegiū habere. nec p̄t in iudicio agere vt. j. s̄. excōicatus minori. nec excōicātū absoluere. vt nō. **Cal.** in. d. s̄. ad pbāduz̄. vide oīno lapū alle. lxxxix. vij. colū. vbi tenet p̄trariū.

Excōicatus maiori excōicatione p̄t bñficiū acceptare: sed non p̄t de illo sibi facere p̄uideri. nō. **Ro.** p̄clu. cix. 7 non p̄t eligere nec eligi. vt nō. in. d. p̄clu. cix. **Predicta** limita nisi excōicatus ignoret p̄babiliter se excōicātū. vt nō. glo. de cle. excō. mi. aplice. 7 ita p̄t limitari. c. j. de rescrip. li. vj. **Hosti.** in. d. c. aplice. distinguit iter excōicātū oīno occultū vt ibi recitat **Jo.** an. quē videas. 7 qz̄ non p̄t eligere nec alium actū sp̄ialē exercere. nō. d̄ iur̄iur. q̄ntauallis. x. xxiiij. d̄ria. vide. j. s̄. excōicatus p̄t aliqd̄.

Excōicatus p̄t matrimoniū p̄trahere. testamētū cōdere. 7 p̄tractus inire. 7 equiparāf̄ depoztato. nō. **Ro.** p̄clu. cix. 7 de cōtractu concor. ant. de iur̄iur. q̄ntauallis. x. xxiiij. d̄ria. **Sed** de p̄tractu 7 alijs ex̄iudicialibus: an excōicatus possit illa facere. vide pleni p̄ eundē ant. in. c. veritatis. de do. 7 p̄tu. 7 p̄ **Bal.** in. l. j. c. de iur̄. 7 fac. ignorā. 7 p̄ **Jo.** an. in. c. j. de offi. vica. li. vj. in nouella. i. fi. vbi dicit fm̄ **Hosti.** p̄tractū excōicati claudicare. sicut dicit̄ de cōtractu pupilli. 7 semp̄ valet p̄tractus ad vtilitātē suā si notori⁹ est excōicatus vel si nō dicit̄ excōicationē nullā. vt ip̄e nō. de sen. excō. solet sup̄stes. ad fi. li. vj. in nouella.

Excōicatus minori excōicatione p̄t eē in iudicio. sec⁹ i excōicato maiori: siue sit excōicatus publice siue occulte. nō. anth. de iudi. c. intel-

leximus.

Excōicatus p̄t acq̄rere ius patronat⁹ de p̄sensu ep̄i. s̄z̄ nō habet exercitium añ absolutiōez̄. vt nō. **Jo.** an. de iure patro. nobis. sup̄ verbo si **Excōicatus** non p̄t iurisdictionē de (quis. legare. de re iudi. ad pbādū. vt nō. in. c. j. de offi. vica. li. vj.

Excōicatus non p̄t aliqd̄ p̄uilegiū impetrare. nō. lap. de rescrip. c. j. li. vj. qd̄ limitari p̄t nisi p̄babiliter excōicatum se ignoret. vt nō. glo. de cle. excō. ministran. aplice. **Sed** **Hosti.** ibi distinguit inter excōicatum oīno occultum 7 non oīno occultuz̄ vt ibidē refert **Jo.** an. quē videas. **Antho.** tenet qz̄ impetratio p̄uilegiū non est ip̄o iure nulla. secus i impetratione rescripti. vt ip̄e nō. in. x. qd̄ i p̄uilegio. lapus aut̄ aliter dicit̄ allega. lxxxix. vij. colū. 7 vide s̄. s̄. excōicatus occultus.

Excōicatus s̄z̄ si possit impetrare rescriptū ad agēdum extra curiā: potest tm̄ impetrare in curia qz̄ rescripta q̄ impetrant̄ ad agenduz̄ in curia sunt potius distributiones. ideo q̄libet etiam inhabilis admittit̄ ad talē impetrationē. nō. **Ro.** p̄clu. clxx. 7 p̄clu. clviij. **Ratio** huius cōclusionis p̄cederet in rescripto impetrato ad auditorem rote q̄ als̄ habet iurisdictionē ordinariā in cognoscēdo. secus i impetrato ad alium iudicē etiā in curia. s̄z̄ aut̄ nō valeat rescriptum impetratū ad agendū ex̄ curiā: valet tm̄ si ē motu p̄prio p̄cessuz̄ 7 absolutiōe facta poterit ex illo agi. nō. lap. d̄ rescrip. c. j. li. vj. **Itē** valet indistincte si est impetratuz̄ ab ignorāte se excōicatus si est p̄babilis ignorātia. vt nō. glo. de cle. excō. ministran. aplice. **Sed** **Hosti.** ibi. distinguit inf̄ excōicātū oīno occultū et nō oīno occultū. 7 ibidē refert **Jo.** an. quē videas **Excōicatus** si nō auditur excipiēs p̄t impetrare rescriptū sup̄ hoc qz̄ non auditur: inquātū impetrat ad eundē iudicē. s̄z̄ ad aliū iudicē impetrare non potest. nō. ant. de excep. significauerūt. vlti. colū.

Excōicatus p̄t impetrare rescriptuz̄ sup̄ appellatione sua interposita p̄sequēda. **Itēz̄** p̄t petere restitutionē ad appellādū. nō. **Ro.** p̄clu. cccxxiiij. vide infra. s̄. p̄xi.

Excōicatus non p̄t petē restitutionē p̄ncipaliter aduersus sn̄iaz. nisi in causis matrimonia libus 7 bñficialibus fm̄ **Hosti.** nota. **Ro.** conclu. cccxxiiij. vide ant. de iudi. intellexim⁹. dic̄ qz̄ sic si petitur restitutio ex clausula generali. qua pbata nisi subueniref̄ damnū patetur innocēs vel periclitaref̄: tūc auditur restitutionē petens. **Sed** si petit̄ restitutio ex solo fauore dependēs. tunc non audit̄ si p̄ncipaliter petit̄ restitutionē ad appellādū quia illa ordinat̄ in finez̄ defensionis. ideo excōicatus

admittit. nō. ant. de exceptio. significauerūt.
 v. ex his decidit. penul. colū.

Excōicatus nō p̄t agere de nullitate sententie
 nec aliū recōuenire. nō. Ro. p̄clu. ccccxxiij.
 quo ad nullitatez. vide ant. de iudi. intellexi-
 mus. dic q̄ non p̄t de nullitate agere fm̄ Jo.
 an. qz p̄t se defendere p̄ exceptionē si executio
 petat. hoc itellige nisi nullitatez p̄sequat̄ per
 viā appellatiōis. qd̄ p̄t. vel nisi inia esset aliq̄
 quo ad opi. lz nulla q̄ ad veritatē. tunc enī au-
 dit. qz p̄ opinionē q̄ ip̄m stimulat se defendit.
 nō. ant. in. d. c. significauerūt. vlti. colū.

Excōicatus nō p̄t iudicialiter agere. Fallit qñ
 agit ex. l. diffamari. vel auf. q̄ semel. qz neces-
 sario agit tūc. vt nō. ant. in. d. c. significauerūt
 vij. colū. et circa hoc vide j. s. excōicatus lz
 possit esse. Itē fallit in causa appellatiōis a
 ppria excōicatione. sed conueniri possit ne ex
 suo delicto comodū reportet. et qñ puenit de-
 bet p̄ aliū non excōicatus r̄ndere. p̄t tñ si vult
 p̄ se defendere. et p̄ defensione q̄ sibi p̄mittit
 licet cū eo p̄icipare. nō. ant. de iudi. intellexi-
 mus. dic q̄ non solū in appellatiōe audit̄ ex-
 cōmunicat̄. qz lz fuerit actor originari⁹ in p̄-
 ma instantia: censet̄ reus et defensor i appella-
 tiōe p̄pter stimulū snie p̄tra euz late. fm̄ Jo.
 an. et archi. vt nō. anth. d. excep. signi-
 ficauerūt. v. opono q̄ non debuerit. hoc ve-
 rum in q̄tum petit sniaz contra selatam cassa-
 ri. sed in quātū peteret vltra hoc fieri p̄ adiu-
 dicatoriā vel declaratoriā: non auditur qz
 illo respectu actor est fm̄ hosti. et Ro. lz glo.
 et Jo. an. contrariū dicāt qñ appellatur a diffi-
 nitua. opinio Jo. an. p̄cederet quādo añ cō-
 clusionem non fuisset opposita excōicatio. als
 p̄cedit hec opinio. Et p̄dicta p̄cedunt i acto-
 re appellante. sed si est appellatus nō auditur
 volēs p̄sequi appellatiōē si de excōmunicati-
 one opponit̄: nisi appellās etiāz p̄sequat̄. quia
 p̄mo casu actor censetur etiā in appellatiōe: se-
 cūdo reus. originari⁹ autē reus siue sit appel-
 lās siue appellatus: audit̄ indifferenter in cau-
 sa appellatiōis sicut in p̄ncipali nō obstante ex-
 cōmunicatiōe. quia semp̄ p̄ reo habet̄. vt nō.
 anth. in. d. c. significauerūt. v. quero cum. vj.
 colū. **P̄dicta** itellige in appellatiōe iudici-
 ali. sec⁹ in mere extraiudiciali. qz ille excōmu-
 nicatus indifferēter non admittit̄ cum illa sit
 puocatio ad causam. sed si non esset mere ex-
 traiudicialis vt in eo q̄ appellat ab executorē:
 qui vult p̄uidere admitteret̄. nō. Joh. an. de
 excep. pia. li. vj. sup̄ verbo iudiciorū. in nouel-
 la. **Item** p̄dicta itellige quādo excōmunica-
 tus appellat a sentētia vel ex eo q̄ sibi denega-
 tur defensio. sed si appellat ex eo q̄ sibi simpli-
 citer audiētia denegat̄: non audit̄ fm̄ archi.

quod est notabile. vt nota. anth. in. d. c. signi-
 ficauerunt.

Excōmunicatus lz possit in causa excōmunica-
 tiōis agere. habet tamē necesse absolutionē
 petere ante igressū iudicij ne p̄temnere vidē/
 atur. nō. anth. de offi. dele. prudētia. s. sexta.
 v. octauo qd̄ in causa appellatiōis. quod est
 verū quādo litigat p̄ seipm̄. secus forte si per
 p̄curatorē litigaret. nō. ant. de iudi. intellexi-
 mus. **Item** p̄mum dictū verū in appellatiōe
 interposita a sentētia non habet necesse pete-
 re se absolui. **Ratio** ē. qz p̄mo casu quādo ap-
 pellat a sentētia excōmunicatiōis fatetur se
 ligatū. merito p̄temnit si nō facit se absolui. et
 qz non stimulat sentētia excōmunicatiōis q̄
 nō trāsit in rem iudicatā. vt nō. ant. de excep.
 significauerūt. iij. colū. v. nec. ob. de sen.

Excōicatus lz possit esse in iudicio vt reus con-
 uentus. tamē non potest vt reus esse i iudicio
 agendo ex lege diffamari. vel petēdo q̄ actor
 compellat̄ p̄sistere in actiōe fm̄ formā auf. q̄
 semel. quia hoc esset ad ei⁹ comodū volūtariū
 nō. antho. de iudi. iutellexim⁹. vide s. s. excō-
 municatus nō p̄pter hoc iudicialiter. **Aduer-**
 te tamē q̄ ea q̄ p̄ excōmunicato iudicialiter fi-
 unt: valent ad ei⁹ p̄iudicium in fauorē p̄tis re-
 cipientis. vt nō. Jo. an. in. c. j. de offi. vica. li.
 vj. in nouella. in fi.

Excōmunicatus p̄t vt terti⁹ p̄ suo iteresse com-
 parere ad causam. qz non d̄ actor: sed reus ne-
 cessitate puocat⁹. nō. doc. de excep. cū iter. vi
 de pleni⁹ p̄ anth. in. c. dilecti. e. ti.

Excōmunicatus duab⁹ excōmunicatiōib⁹. si
 impetrat absolutionē sup̄ vna: non potest re-
 pelli p̄ aliam. nō. Jo. an. de rescrip. c. j. li. vj. i
 nouel. sup̄. v. excōicationis.

Excōmunicat⁹ non potest regulariter i iudicio
 agere. etsi iudiciuz agit̄ coram delegato ab
 eo impetrato ē nullū. si corā ordinario repellit̄
 si opponat̄. nō. ant. de iudi. itellexim⁹.

Excōmunicatus nō potest esse in iudicio tanq̄
 iudex vel testis. nec vt aduocat⁹. nec vt nota-
 rius cause. nec vt assistēs actori. nec vt causaz
 sollicitās. nec vt accusator p̄ publico iteresse.
 nec vt p̄sequens inq̄sitiōē. vel vt eam p̄mo-
 uens nec p̄ iniuria sibi illata. nō. ant. de iudi.
 itellexim⁹. nec etiā p̄t vt tutor vel curator de-
 cretū interponere. **Et** p̄dicta vera i publice
 excōmunicato sec⁹ in occulto. nō. Bal. d̄ iuri
 et fac. ig. l. j.

Excōmunicatus nō potest esse in iudicio vt tu-
 tor nec vt ali⁹ legitimus administrator. vt pa-
 ter p̄ filio etiā si sit miles. nisi p̄sensus patri re-
 quireret̄ in signū repudiationis. nō. ant. d̄ iu-
 dicis. c. itelleximus.

Excōmunicatus nō potest esse in iudicio cōpē

sando. vel responsum petendo. vel extrajudicialiter appellado. vel volutarie excipiendo. vi de ant. de iudi. intellexim^o.

Excōicatus in oibus casib^o q^o p^ot esse in iudicio. in illis oib^o si impedi^o potest agere p^o iniuria sibi illata circa casum ⁊ p^omissum. nō. ant. de iudi. intelleximus.

Excōmunicatus lz repellat^o ab agēdo i iudicio tñ in suspēso sec^o vel interdicto siue alio criminoso qui non repellitur. nō. anth. de iudi. intelleximus.

Excōmunicat^o in omnib^o casibus in q^o potest esse in iudicio: in eisdē potest p^ostituere pcuratorem. qz potestas pcuratores cōstituendi regulatur a potestate agendi. ⁊ sufficit talem pcuratorē h^ore generale mādatur. lz ant. dixerit q^o req^orit speciale. no. ant. d iudi. intelleximus.

Excōicat^o lz nō possit constituere pcuratorem ad recipiēdā absolutiōez ab excōicatione. p^ot tñ litem sup absolutiōe p^o pcuratorē agitare nō. anth. de iudi. intellexim^o. p^omū dictū limita f^o in 3° mo. vt nō. sup vbo pcurator nō p^ot cōstitui. ⁊ vide 3°. 5. excōmunicatus potest p^o pcuratorem.

Excōmunicat^o an possit esse in iudicio tanq^o pcurator vniuersitatis vel alteri^o p^oriati. vide anth. de iudi. intellexim^o. ⁊ plenius p^o eundez in. c. post cessionē. de pba. ⁊ de excep. significauerūt. ⁊ dic vt 3°. 5. excōmunicatus non p^ot.

Excōmunicatio sicut pōt fieri ad tps ita ⁊ absolutio ab excōmunicatiōe potest esse tēporalis: vt elapso tpe statim q^o reincidat i excōmunicatiōe. q^o dīcāt archi. ⁊ Cal. et nō. ant. de testi. c. veniēs. ij. in fi.

Excōmunicatus nō potest esse pcurator alterius in iudicio ex parte actoris nec ex pte rei. si erat excōmunicatus tēpore cōstitutionis ⁊ tēpore susceptionis mandati. Et idem si tēpore cōstitutionis tñ vel susceptionis tñ erat excōmunicat^o: licet tēpore quo mādatur vtif serperiat ab excōmunicatiōe absolutū qz mādatur ab initio fuit vitiosū ⁊ nulluz. ido postea nō recōualefcit nisi noua ⁊ exp^ossa domini voluntas supueniat tēpore quo pcurator ē absolut^o ⁊ abilis effect^o. Et ē aduertēdū q^o pcess^o cum tali pcuratore habit^o ē ipso iure null^o etiā si non opponatur. lz Inno. ⁊ specu. in hoc vltimo aliter dixerint. vbi vero tēpore mādatur et susceptionis mādatur pcurator ē capax lz post supuenit inhabilitas qz excōmunicat^o. tunc pcuratoriū valet. sed donec excōmunicat^o manet non pceditur cuz illo. pcessus tñ fact^o valeret hoc casu si non opponeret. qz habet fūda mentum potestatis lz non exercitium. supueniente aut^o capacitate qua absoluatur: vñtur p^omo pcuratorio. ⁊ sic excōmunicatus nō pōt

esse pcurator i causa oino aliena ita nec i causa sibi cōmuni cuz illo cuius pcurator vult eē nō. ant. de pba. post cessionē in vl. carta. i casibus tñ in q^obus dixi excōicatum non eē pcuratorē: poterit aliū substituere si ad hoc habeat mandatū. qz actus substitutiōis extrajudicialis ē et p^o viam cōtractus expedit vt ibidē nō. ant. circa hoc vltimū. vide sub vbo pcurator inhabilis. Adde q^o sicut pcurator excōmunicatus non admittit^o in p^oma. ita et si post sententiā cōtra se in p^oma instantia latā ⁊ post appellatiōe ab eo interpositam excōmunicatus non auditur in p^osecutione appellatiōis. nō. anth. de excep. significauerūt. vij. colum. ⁊. ex hoc deciditur.

Excōmunicatus non potest nomine sue dignitatis cōtrahere. qz cōipso q^o excōmunicatus: est suspēsus ab administratione. q^o pcedit siue sit nominatim ⁊ publice excōmunicat^o siue occulte. Et idē si non nominatim lz a canone est excōmunicat^o: dūmodo certū sit eū incidisse. si nomine pprio pōt ⁊ trahere ⁊ ex p^otractu oritur obligatio hinc inde. nā si nō opposita excōmunicatiōe potest esse i iudicio in quo q^osi ⁊ trahitur: ergo ⁊ ⁊ trahere potest q^o dīcāt doc. ⁊ archi. actionē tamen quesitā non poterit intentare durāte excōicatione si d^o excōicatione opponat. nō. ant. de do. ⁊ p^otu. c. veritatis i scda oppositiōe. ⁊ d^o sen. excō. si vere. vide oino. lap. alle. lxxxix. co. vij. ⁊ vide 3°. 5. p^ori.

Excōicat^o p^ot aliqd spūale agere si id q^o agit facti ē: vt recipe in canonicuz. lz si vult aliq^o agē q^o ad eū spectat p^ot iuris sūt. si spectat ad euz ratione publici officij (vt puidere de p^olatura vel canonicatu: vel instituere vel cōfirmare) valet quod agit q^o diu ab ecclesia tolerat^o. dicit^o autem non tolerari quādo notoriū ē vel pbabile q^o sit publice excōmunicat^o. et si notoriū ē nihil spirituale valet q^o ratiōe publici officij agit. sed si est pbabile: tūc in sacramentalib^o lz non valeat quo ad executionez: valet tamē quo ad caracterē quē cōferendo et recipiēdo confert ⁊ recipit spiritualia vel sacramentalia actiue vel passiue exercendo nihil agit. vnde si talis publice excōmunicatus alienatū p^ostaret auctoritatem vel decretū vt tutor vel iudex auctoritas vel decretuz non teneret. Spūalia autem spectatū ad excōmunicatiōez ratiōe p^ouati iuris non potest agere excōicatus etiā toleratus. nō. anth. de do. ⁊ p^otu. c. veritatis. ⁊. q^o q^o q^o ritur. iij. colū. nec etiā pōt. vt nota. Jo. an. d iure patro. nob. sup vbo si q^o. vide oino Cal. q^o aliter loq^otur de re iudi. ad pbandum. ⁊ ant. in. c. j. de exceprio. li. vj. ⁊. q^oro an valeat. ⁊ vide 3°. 5. excōicatus occultus. et 3°. se. ⁊ vide 3°. 5. p^ori.

Excōicatus publice nō p̄t instrumēta p̄ficere: q̄z autoritas p̄ficiendi instrumēta cōpetit no-
torio rōne publici officij. ⁊ illa q̄ ex publico of-
ficio cōpetūt: publice excōicatus exercere non
p̄t. nō. ant. de dolo ⁊ p̄tu. c. veritatis. iij. co-
lum. ad fi.

Excōicat⁹ an possit esse testis. vide Jo. an. de
sen. excō. decernim⁹. li. vj. ⁊ p̄ Inno. de trans-
act. ex lris.

Excōicatus nō perdit p̄pter excōicationē ob-
ligationes añ excōicationē exortas ⁊ sibi q̄si-
tas: l̄z ex eis agere non possit excōicationē du-
rāte. s̄z post absolutionē aget. nam ⁊ durante
excōicatione obligationes acq̄rit: ex quibus
postea absolut⁹ agit. vt si excōicatus spoliē:
aget post absolutionē de spoliatiōe facta ante
absolutionē. **An autē obligatio excōicato q̄si-**
ta sicut durāte excōicatione suspēdit̄ quo ad
effectū agēdi ⁊ ab inuito exigēdi: ita etiam su-
spēdit̄ quo ad effectū soluēdi si debitor ad
certū terminū soluere iurauerit ⁊ sub pena p̄-
misit vt sic debitor nō soluēs nō incidat i p̄iu-
riū nec i penā: dic q̄ si est obligatio fidelitatis
iurate: suspēdit̄. ⁊ idē si sit alia obligatio q̄ si
delitatis s̄m hosti. nec debet debitor dici p̄iu-
rus p̄pter legitimā causam supueniētē q̄ tacite
inerat. l̄z Inno. ⁊ hosti. p̄tradicat̄. S̄z opi-
nio. hosti. tenet do. ant. d̄ dolo ⁊ p̄tu. c. veri-
tatis. v. colum. ⁊. quandoq̄ queritur ad ob-
ligationes.

Excōicat⁹ an possit elemosinā facere: dic q̄ sic.
si cū hūanitate fac. nō. ant. de do. ⁊ p̄tu. c. ve-
ritatis. vj. colū. ⁊. q̄nq̄ q̄rit an excōicatio.

Excōicat⁹ si p̄ se sniaz reportauit valet snia ex
quo nō fuit excōicatio opposita. vel si fuit op-
posita nō fuit pbata. tñ ad ei⁹ executionē agi
nō poterit nisi absoluat̄ ab excōicatiōe. ⁊ hoc
p̄cedit i snia p̄ ordinariū lata. sed lata p̄ dele-
gatū non valet. nō. ant. de excep. significauerūt.
⁊. si est dubiū. v. colū. in p̄n. ⁊ vide in s̄-
p̄rimo ⁊ sequēti.

Excōicatus non p̄t esse iudex. ideo snia p̄ eum
lata non valet. q̄d est verū in excōicato p̄ sen-
tentiā publice latā. ⁊ tunc etiā si cōmuni opi-
nionē habet p̄ nō excōicato valet snia p̄ eum
lata nisi sit snia excōicationis vel absolutiōis
ab excōicatione. s̄z illa snia p̄ excōicatū occul-
tum lata l̄z valeat mero iure. si tñ ille p̄ quo la-
ta est sciuit illuz excōicatum: debet irritari in
odiū ei⁹ qui scienter ⁊ volūtarie i illo actu cū
excōicato cōmunicauit. ⁊ ab eo actuz sentētie
suscepit. nō. Cal. de re iudi. ad p̄bandū. ⁊ vi/
de s̄. s̄. p̄ri. ⁊ vide oīno lap. q̄ tenet p̄trarium
in allega. lxxix. vj. colū.

Excōicatus iudex si erat excōicatus tempore
date rescripti delegationis l̄z t̄p̄e late sentētie

vel iurisdictionis exercite foret absolut⁹: non
valent gesta p̄ eum. quod est verum in publi-
co excōicato. secus i occulto excōicato nisi im-
petrās illuz iudicē sciuit tēpore impetratiōis
eum excōicatum. quo casu cōmunis toleran-
tia nihil operat̄ q̄ ad validitatem rescripti. vt
nō. ant. de rescrip. dilect⁹. iij. penul. colū.

Excōmunicatus potest p̄scriptionē interrūpe-
re naturali iterruptione ⁊ etiam ciuili: si excō-
municatio non opponit̄. vel si opponitur nō p̄-
batur. q̄d est verū coram ordinario. sed coraz
delegato p̄ eum impetrato nō possit ciuilit̄ i-
terrūpere. nō. ant. de excep. significauerunt.
⁊. sed ē dubiū. v. colum. in p̄ncti.

Excōmunicatus si p̄queritur de snia cēsūre pe-
tens illam reuocari auditur non obstāte excō-
municatione. quia ibi vertit̄ periculū anime.
Idē si nō cōquerit̄ de snia lata i causa matri-
moniali i qua silit̄ t̄rit̄ periculū anime. nō.
anth. i. d. c. significauerūt. penul. colū.

Excōicatus petēs retractari sentētiā que non
trāsiiuit i rem iudicatā auditur. q̄ se defendit
aduersus stimulū snie stimulantis. nō. anth. i
d. c. significauerūt. vlti. colū.

Excōicatus petēs laudū reduci in arbitriū bo-
ni viri audit̄ nō obstāte excōicatiōe. q̄z defen-
dit se aduersus stimulū laudi siue sentētie ar-
bitralis stimulantis. nō. antho. in. d. c. signifi-
cauerūt. vlti. colū.

Excōmunicat⁹ potest p̄ p̄curatores petere ab-
solutionē s̄m stilū curie si habet ad id specia-
le mādatum. sed de rigore iuris sec⁹ s̄m ho-
sti. l̄z Inno. dicat q̄ etiā de iure p̄t ex causa.
vt nō. Jo. an. de sen. excō. cū desideres. Ant.
tenet ibi q̄ s̄m Jo. an. etiā de iure possit abso-
lutio peti p̄ p̄curatores. **Contrariū dic̄ d̄ iudi.**
itellexim⁹. in p̄n. iij. colum. ⁊ vide sub s̄bo p̄-
curator. s̄. p̄curator non potest p̄stitui p̄ excō-
municatū. ⁊ vide sub s̄bo excōicatus. s̄. excō-
municatus l̄z non possit.

Excōmunicatus potest alium recōuenire. tex.
est de excep. cum iter. in fi. l̄z glo. senserit p̄tra-
rium. iij. q. j. i summa.

Excōmunicatus l̄z non possit regulariter aliq̄
remedio possessorio agere: potest tamen mari-
tus possessorio agere ad repetēdā vxorē. nō.
glo. ix. q. iij. q̄m multos. ⁊ h̄ tenet hosti. i sū/
ma. de restitu. spoli. s̄. quādo faciēda. ⁊. q̄d si
vir. **Sed Cal.** dicit q̄ non potest agere licz iu-
dex ex officio suo possit ei mulierem restituere.
et hoc tenet antho. de ordi. cog. c. finali. ⁊.
venio ad scōam partē vide. j. s̄. excōicat⁹ po-
test petere.

Excōmunicatus potest ius patronat⁹ acq̄rere
s̄z non pōt illud exercere donec absoluat̄. nō.
ant. d̄ iure patro. nob. ⁊. tertio q̄ro. ⁊ idē nō.

Jo. an. in. c. c. x. si q̄s.

Excōicatus p̄t et i3 eccliam ingredi ad audien- dum x̄bum dei ⁊ ad oranduz. nō. ant. de iure patro. nobis sup verbo si q̄s. i3 nō p̄t audire officiū fm Inno. i3 Hosti. aliter dicat. vt nō. Jo. an. in. c. responso. de sen. excō.

Excōicatus p̄t petere piugē non obstāte exce- ptione excōicationis. nō. Hosti. ⁊ Jo. an. i. c. inter alia. de sen. excom. vide s̄. s̄. excōicatus licet non possit.

Excōicatus i3 non possit cōtra sniam allegare nullitatē vel aliaz exceptionē ad sui defensionem: tñ si impetrat rescriptū sup dicta nullitate vel alio remedio sibi cōpetentē nō valet rescriptū. p̄ tex. in. c. j. de rescrip. li. vj. Et ita de terminat Jo. an. ⁊tra Hosti. in. c. significauerunt. de excep. ⁊ generaliter cōcludit Jo. an. q̄ exceptis duob⁹ casib⁹ in. d. c. j. exp̄ssis. non valet aliq̄d rescriptū p̄ excōicatus impetratū etiā sup p̄cernētib⁹ eius defensionē: qñ p̄ tale rescriptū iurisdictioni excitatur vt ip̄e nō. in. d. c. j. in glo. ordinaria: sup verbo alia. ⁊ i nouel la sup verbo appellationis. ⁊ idē vult anth. in d. c. significauerūt. ad fi. i3 aliter dicat in. d. c. j. in p̄nci. ⁊ in. ij. colū. vbi p̄cludit q̄ q̄cqd̄ per mittitur excōicato vt posset dicere vel petere p̄sequēter p̄mittitur q̄ sup illo possit rescriptū impetrare. S3 p̄mum ē veri⁹. qz hodie nō p̄t excōicatus aliq̄d rescriptū iurisdictionis collatiuū impetrare nisi i duob⁹ casib⁹ vt exp̄ssum est in. d. c. j. sec⁹ in rescripto iurisdictionis ex- citatio vt dictū est.

Excōicatus si absoluitur an recuperet fructus medio tpe ex bñficio suo p̄ceptos ⁊ integrum statum suum. vide glo. in. c. pastoralis. s̄. ve- rū. de apel. ⁊ vide glo. fi. de testi. c. veniens. ij. ⁊ de elec. qui diligētia. in glo. fi. ⁊ quod ibi nō. anth. in. c. testimoniū. de testi. ⁊ vide glo. iij. q. j. in sūma. vide q̄ nō recuperet aliena- ta medio tēpore. p̄ tex. de rescrip. q̄uis. li. vj. ⁊ q̄d ibi nō. Jo. an. i nouella. ⁊ p̄ domi. ⁊ Jo. an. in reglā sine culpa. i mercurialibus. ⁊ per Bar. in. l. fi. ⁊. de sen. passis.

Excōicatus plurib⁹ excōicationib⁹ an p̄ vnam generalē absolutionē possit dici ab oībus ex- cōmunicationib⁹ absolutus. vide d̄ sen. excō. cū p̄ causa. ⁊. c. officij. de offi. ordi. ex parte. ⁊ q̄d nō. Bar. de no. ope. nūci. l. de pupillo. s̄. si pluribus.

Excōicatio suspētio. interdictū: in q̄bus cōue- niant ⁊ in q̄bus differāt. vide Jo. an. in. c. j. d̄ sen. excō. li. vj. sup x̄bo obseruari. in nouella

Accusator etiā sine mādato admittit̄ in criminali ad allegādū causas absentie nō. ant. ⁊ Jo. an. d̄ accusa. veniēs. S3 in ciuili nō admittit̄ sine mādato. vt nō. p̄ eol

dem de pcura. q̄relam.

Executio sentētie p̄tra quā petitur resti- tutio i integrū non p̄t fieri p̄dēte cau- sa restitutionis nisi detur cautio. nota Ro. cōclu. cclxij. Et qñ cautio dari debeat. vide Ro. p̄clu. cclxij. ⁊ sub x̄bo restitutio. s̄. restitutio in integrū si intentat̄. sed eti detur cautio: nō debet fieri executio de iuris rigore fm quosdā. vt nō. Ro. p̄clu. ccccxxvij. ⁊ hoc tenet Bal. quādo non ē p̄sumptio cōtra petē- tem restitutionē ex qualitate cause vel p̄sone p̄nūciantis. C. de in inte. resti. l. j. ⁊. C. d̄ trāf act. l. si causa cognita. p̄ quo facit tex. ff. d̄ mi- nori. l. p̄fes. i3 idem Bal. aliter dixerit. C. d̄ p̄ci. imper. offe. aut. que supplicatio. ⁊ d̄ ordi. cog. l. fi. Jo. an. dicit q̄ qñ aduersus sentētiā petitur restitutio ex dispositione iuris cōmu- nis illa impedit executionē sciendam sed nō re uocat iam factam. vt nō. in addi. spe. in ti. de suple. s̄. differt. ⁊ fm hoc possunt p̄clusiones rote p̄cordari. vt illa que dicit executionē nō fieri etiā data cautione intelligatur quādo re- stitutio petitur de iure cōmuni. alia intelligit̄ quādo petitur de gratia a p̄ncipe nō a lege cō- cessa. vel etiam si vtrāq̄ intelligas quādo pe- titur restitutio de iure cōmuni. tūc distingue q̄ aut est p̄sumptio calūnie cōtra petētem re- stitutionē: ⁊ tunc executio fit: data tamē cau- tione. aut non est p̄sumptio calūnie cōtra euz ⁊ tunc si detur cautio nulla fit executio. vt nō per glo. Inno. ⁊ Jo. an. ⁊ domi. anth. in. c. su- scepta. de restitu. in inte. ⁊ ita possunt concor- dari p̄dicte conclusiones rote. Vel distingue fm Bal. in. d. l. j. aut executio est retractabil. ⁊ illa suspenditur restitutione petita. aut est ir- retractabilis: et tunc si statim offeratur obla- tio probationis tunc distingue. aut est p̄sum- ptio calūnie aut nō. adde duos casus in quib⁹ pendente causa restitutionis non debet fieri ex- ecutio. vn⁹ quādo causa restitutionis ē cōmis- sa p̄ papā. qz tunc videtur ad se totum nego- ciū reuocasse. vnde inferior nō potest se intro- mittē. alia qñ papa nō cōmisit: tñ iudex cau- se restitutionis milit executori inhibitoriam. vt nō. antho. de resti. in inte. suscitata. in fi. et idem deducit decisio rote p̄clu. cclxij. Sed q̄ ad p̄mū casū decisio sentit̄ p̄riū p̄cl. ccccxxvij ⁊ vide j. s̄. executio snie suspendit̄. ⁊ vide j. s̄. p̄ri. ⁊ vide s̄. x̄bo executor. p̄ totū.

Executio triū sniaz cōformium nō impedit̄ i3 p̄tra eas per minorē vel eccliaz restitutio pe- titur. vt nō. Bal. in. l. vnica. l. ne in vna ⁊ ea. cau. tertio puo. Cōtrarium sentit lau. vt reci- tat dñs Frā. de zabo. i cle. j. d̄ reiudi. i. q. xxij fauorabilior enī ē causa restitutionis q̄ nullita- tis. quod p̄t3. qz p̄tra petentē restitutionem

non fit executio nisi detur ei cautio sed cōtra allegantē nullitatē fit executio etiaz nlla data cautioe. vt nō. Lau. 7 Fran. in de. p̄dicta. s̄z et̄i q̄s dicat rationē dicte clemē. q̄ ē p̄sūptio calūnie s̄ litigantē post tres sentētias habere locū eā in petēte restitutionē s̄ eas: t̄nc dic̄ q̄ sicut allegās nullitatē q̄ ex actis apparet auditur ita audiet̄ petēs restitutionē si allegat iniquitatē aparētē ex actis: q̄ tunc cessat p̄sūptio calūnie. 7 b̄ voluit **Oldra.** i allegātē nullitatē in p̄silio. xv. 7 idē voluit **Inn.** in allegātē iniquitatez in .c. cū bartoldus .de re iudi. Si dicat̄ cū illa de. ius nouū inducat vt ibi glo. dicit̄: nō videt̄ fm̄ p̄missa q̄d nouū inducere cū 7 ante illā fiebat executio snie etiā vnice nō obstatē nullitate: nisi statim de nullitate p̄staret. vt. l. iij. s̄. p̄dēnatū. ff. de re iudi. et ibi nō. **Bar.** Rūdeo q̄ de. duo inducit. primo q̄ licz q̄s vellet statim p̄bare nullitatem aliter q̄ ex actis. nō audiet̄ nec admittit̄ ad p̄bandū pp̄t̄ p̄sūptionē calūnie q̄ insurgit ex trib⁹ sententijs vt de. p̄dicta. olim audiebat̄ vt nō. in p̄dicto. s̄. p̄dēnatuz. s̄z vbi p̄batio nullitatis fit ex actis 7 nō extrinsecis: illa ē p̄batio p̄bata q̄ excludit p̄sūptionē calūnie. ideo etiam hodie admittit̄. sc̄o iducit̄ illa clemē. q̄ l3 olim nullitas cui⁹ p̄batio req̄rebat̄ altiorē indagat̄ nem nō impediret executionē t̄n̄ p̄pterea non impediebat̄ iudiciū nullitatis s̄z vtrunq̄ suo Marte trālibat̄: q̄ nō erant p̄cessus p̄trarij. s̄z hodie p̄ clemē. impediet̄ p̄cessus donec itegre sit paritū. 7 l3 ps̄ hec non opponeret: potest iudex officio suo nō supplere 7 p̄cedentez super nullitate repellere. vt nō. glo. in de. p̄dicta. **Sz** dicef̄ q̄ l3 de nullitate notorie p̄ster: t̄n̄ executio nō impediet̄. q̄d p̄tz quia snia lata p̄ appellante sup̄ appellatione a grauamine q̄ notoriū inducit 7 sniaz diffinitiuā post latam appellationē notorie nullaz ostendit: eius executio nem nō impedit. vt nō. Jo. an. in. d. clemē. in glo. sup̄ vbo pendere. **Respōderi** possit q̄ illa nullitas nō p̄stat ex actis antiquis s̄z ex nouis post diffinitiuā secutis. 7 aliud ē posse ex acti p̄stare ex nullitate sentētie tēpore quo fertur: aliud q̄d postea ex interuallo per acta noua nullitas derogat̄. sed l3 sit diuērsitas casuū: non videt̄ diuērsitas rationū. quare ratioe inspecta dari possit q̄ illa glo. clemē. male dicit. q̄ cessante ratione clemē. cessare debet dispositio eiusdem. **Ratio** enī de. fuit p̄sūptio calūnie q̄ cessat si aliud appareat q̄d calūniā excusat. vt nō. Fran. d̄ zabo. in. e. clemē. q. j. **Si** q̄s autē velit potius terminos Jo. an. in glo. p̄dicta q̄ rationē tex. inspicere: tunc dicam q̄ sumus extra terminos illos 7 sum⁹ in terminis quādo petif̄ restitutio que ita datur p̄tra plu

res sentētias sicut cōtra vnā p̄bata lesione vt est casus. in. c. cum ex litteris. de resti. in inte. 7. l. minor aut̄. ff. de minori. 7 hoc videt̄ verius q̄ clemē. ius nouū inducit. 7 dicit̄ Jo. an. in. j. glo. 7 ius antiquū corrigit q̄d p̄mittebat nullitatez opponi si statim offerebat̄ p̄rompta p̄batio. 7 ius corrigēs nō extendit̄ ad aliū casum etiā si sit eadē ratio. vt nō. Jo. an. in de. dudū. de sepul. sup̄. v. de iure. **Itē** etiā in casibus in quibus fit executio p̄ eandē rōnem oportet q̄ sit oīno eadem ratio. vt nō. Jo. an. i de. dudū. de sepul. sup̄ vbo de iure. 7 nō. glo. i. c. j. de tēpo. ordi. li. vj. sed nō est eadē ratio facie executionis contra petentē restitutionē que ē cōtra allegantē nullitatē. q̄ fauorabili⁹ p̄uidet̄ iura in suspēdenda executione quādo petitur restitutio q̄ q̄n allegat̄ nullitas. quod p̄tz. quia etiā ante clemē. si cōtra petentē restitutionē non erat p̄sūptio calūnie suspendebat̄ executio l3 statim si offerat̄ p̄rompta p̄batio. vt nō. Jo. an. in. s̄. p̄dicto differt. 7 **Gal.** i d. l. c. de in inte. resti. **Sed** allegās nullitatez nō audiebat̄ nisi statim p̄baturuz se offerret. vt nō. **Gal.** in. d. s̄. p̄dēnatuz. **Itē** et̄i calūnia erat cōtra petentē restitutionē: t̄n̄ suspendebat̄ executio nisi ei daret̄ cautio. quod non erat in allegātē nullitatē. **Et** si dicat̄ nō ē dare casum in quo nō sit p̄sūptio calūnie p̄tra petentē restitutionē. q̄ petit restitui s̄ sniaz que transiuit in rem iudicatā p̄ q̄ p̄sumit̄. de elec. c. bone. r̄ndetur q̄ ad b̄ q̄ dicat̄ eē p̄sūptio calūnie s̄ petentē restitutionē: oportet q̄ illa p̄sūptio surgat aliunde q̄ ex snia. vt patet ex. d. c. suscitata: vbi dicit̄ tex. q̄ ex plurib⁹ de p̄sūptioe calūnie 7 malicie apparebat̄. puta si ex sola snia inferreret̄ p̄sūptio calūnie: frustra distinguit̄ glo. 7 doc. in. d. c. suscitata: an s̄ petentē restitutionē esset p̄sūptio calūnie vel nō: 7 t̄n̄ sic oēs distinguūt. 7 vide sub vbo restitutio. s̄. restitutio i integrū nō dat̄.

Executio snie s̄ quā petif̄ restitutio ad appellā dū nō p̄t fieri pendēte causa hui⁹ restitutiois alioq̄n reuocat̄ p̄ modū attēptati. ideo multo fortis si fiat post restitutioem p̄cessam 7 an appellatioem interpositā: durate t̄n̄ tpe appellādi. nō. **Ro.** p̄clu. cccclxij. **Sz** p̄trariū p̄mi dicti nō. **Ro.** p̄clu. cccclxij.

Executio snie suspendit̄ quādo ille p̄tra quē lata est iter arripit vel mittit ad papam causa petendi restitutionē contra sententiā vbi inferior nō potest restituere. 7 expectat̄ nūci⁹ nec prius fiet executio. nō. ant. d̄ appel. vt debet̄. ix. colū. in fine.

Executio sententie late cōtra possessorem i causa beneficiāli potest impediri per tertiu⁹ appellantē ratioe sui interesse ne sibi nou⁹ 7 durior

aduersarius p̄stituatur. nō potest tamē imp̄dire sequestrationē possessionis ⁊ fructuū. nō Ro. ꝑclu. cccxxij. Sed plenius dic q̄ executio sententię potest ꝑ tertiuꝝ impediri ratione sui interesse quādo tertius a sententiā appellat: vel appellationē per p̄ncipalem interpositā ꝑ sequitur: ⁊ tunc si ꝑcedit vt solam executionē impediatur: sufficit sūmarie docere de iure suo quo ad modū ꝑbandi. sed ip̄a ꝑbatio debet esse plena. Si autem vltra hoc intendit q̄ super iure suo ꝑnunciatur ⁊ super sententiā vel nullitate: tūc oportet litem cōtestari sup̄ vtro q̄. Si vero sententiā nō suspendit nec suspensam ꝑtestatur de nullitate cōtēdit ⁊ sententiā est lata cōtra illum q̄ potuit rem deducere ad iudiciū in ꝑiudiciū ipsius tertij scientis: tunc tertius nō potest impedire executionē sententię late eo sciēte. sed si ē lata eo ignorāte vel etiā sciente quādo p̄ncipaliter litigās non potuit rem iudiciū deducere ad ꝑiudiciū ipsius tertij: vt si subditus vel colonus litigat de re dñi tunc aduerte q̄ si executio fiat in alia re q̄ i petita: potest tertius eū impedire. idem si fiat in re petita cuius possessio est vacās. quia interest tertij vt res remaneat vacās ne graue onere ꝑbationis. secus ergo si res petita possidetur ꝑ victum: quia tunc siue tertius p̄ncipaliter agat siue contra sententiā de iure suo excipiat: executionē nō impedit. sꝫ cū iure suo discutitur ꝑstita cautione victo ꝑ victoreꝝ de re tertio restituēda in euentū victorie. vbi autē ip̄e tertius rem petita possidet: tunc fit executio in ꝑiudiciū victi nō in ꝑiudiciū ipsius tertij possessoris. nō. an. de testi. veniēs. ij. colum. ꝫ. oꝑono q̄ nō impediatur.

Executio sententię quādo petitur ⁊ potest ꝑ tertij ratiōe sui interesse impediri: oportet q̄ saltem sūmarie doceat sua interesse. ⁊ illud sūmarie intelligit quo ad modū ꝑbādi: nō quo ad speciem ꝑbationis: nam nō requirit litem cōtestatio ⁊ datur ad hoc ꝑbādū breuis dilatio iudicis arbitrio q̄ nō excedat tēpus in q̄o debet fieri executio. ipsa tamē ꝑbatio debet esse plena ꝑ testes vel instrumēta: nec sufficit ꝑbatio ꝑ iuramētū. sufficit tñ q̄ q̄s ꝑbet se electū lz nō ꝑbat electionē canonicā q̄ ꝑ peteret si cōfirmationē haberet necesse ꝑbare se canonicē electū. nō. ant. d. elec. veniēs. ij. iij. colum. ꝫ. veniēs ad declarationē.

Executio sine late i genere ꝫ oēs quorū interest nō ꝑt fieri ꝑtra possessore q̄ nō fuit specialit̄ vocatꝫ ad causam. nō. Ro. ꝑclu. ccccj.

Executio sententię potest fieri cōtra vniuersalē successorē qui est eiusdē cōditionis cum ꝑdecessore. sed si est diuerse cōditionis vt q̄ laico successit pupillus vel ecclia. tunc dubiū est, sꝫ

solutio pendet ex illo an ꝑuilegiatꝫ succedens nō ꝑuilegiato vtatur ꝑuilegio. Item ꝑmū dictum verum nisi mutetur iudex per successio nem. quo casu dubium ē. Tamē satis dici ꝑt q̄ trāsit ius exequēdi si actu non possit executio fieri per ꝑmū iudicē nisi in eius territorio habeat rem sup̄ qua in reali sententiā lata eēt. sed tunc fieret per aliū. nō. anth. de iudi. quia ꝫ. venio ad vltimū.

Executio sententię late in ꝑsonali vel alteriꝫ iuris ꝑsonalis nō fit ꝑtra singularem successorē ex ꝑtractu. sꝫ si est successor singularis ex vltima voluntate: tūc distinguitur: aut dolose est res in eum alienata: ⁊ trāsit executio. aut sine dolo: ⁊ tunc secus.

Executio autē iuris realis nō fit cōtra singularem successorē nō habentē causam a ꝑdecessore. sed si habuit causā ab eo: tūc si ius exequēdi tēpore alienationis erat in esse ꝑductū. q̄ snia erat lata. vel erat in actu ꝑducendi quia erat lis mota trāsit executio in successorē si ꝑ talem litē res erat facta litigiosa ⁊ ꝑsequens inalienabilis vt q̄ erat q̄stio de ꝑprietate. se/cus si non obstāte lite poterat res alienari: vt q̄ erat q̄stio de sola ꝑpoteca. vbi vero ius exequēdi tempore rei alienate nō erat i esse ꝑductū nec i actu ꝑducēdi: tūc executio litē postea execute nō trāsit ad singularem successorē. ꝫ dicta vera nisi singularis successor ꝑ suā sniāꝫ vel patiētiā ꝑdicauerit. Et aduerte q̄ vbi dixi executionē trāfire ad singularem successorē est verū etiā si res alienaret in nō suppositum qui est alteriꝫ territorioꝫ nam cōtra eum in alia diocesi existente fieret executio. ita tamē si res esset in territorio sententiantis secꝫ si res trāssisset ad aliam diocesim. nō. ant. de iudi. q̄. xv. ꝫ. venio ad vltimū. Et idē Bar. an. l. creditores. ꝫ. de ꝑig. lz alibi simpliciter dixerit q̄ executio sententię late ꝑtra vnū nō fit cōtra alium singularem successorē. vt nō. ꝑ euꝫ. ff. si vē. no. muli. i. ꝑo. mi. l. j. ꝫ. necessario. ⁊. ff. vt i. ꝑo. le. l. j. ꝫ. q̄ i possessionē. sꝫ Inno. ⁊ Jo. an. in d. c. q̄. in glo. vltima. in fine ꝫcludūt. q̄ i realitā in beneficialibꝫ nō fit executio cōtra singularem successorē nisi eo vocato ⁊ ꝑcedente sententiā ⁊ sūmaria cognitione si ip̄e vel alius velit ꝑtradicare.

Executio sententię an possit peti ⁊ fieri ꝑ illo cui cessā est actio in factū ⁊ officiū iudicis q̄ danē ꝑ executiōe sententię. vide sup̄ ꝫbo cessio. ꝫ. cedi ꝑt actio iudicati.

Executio sententię declaratorie late in reali contra ꝑuentūꝝ nō possidentē: habet executionē paratā ꝫ eū si post sniāꝫ ad ip̄m possessio sup̄ueniat. nō. ant. de iudi. dilecti. in fine. ⁊. c. cꝫaminata. iij. colū. ꝫ. venio ad glosam.

Executio vni⁹ sine latez impediatur per excep-
tionem nullitatis si nullitas incōtinenti pbe-
tur als non . tamē si nullitas deducitur pviaz
actionis coraz alio iudice quā ille iudex inhi-
beat ne executio fiat: nihilomin⁹ executio fie-
ri p̄t. s3 si agēs de nullitate obtinebit in causa
nullitatis: executio retractabit. nota. Ro. cō
Executio triū sententiarū (clu. cclxvj.
 conformiū nō potest impediri p̄textu alicui⁹
 nullitatis nisi nullitas opponat ex defectu iu-
 risdictionis. nō. Ro. 2clu. cix. 7 vide oīno cō
 clu. cccx. Sed fm̄ anth. etiā nullitas notoria
 ex defectu iurisdictionis nō impedit talē exe-
 cutionem vt ip̄e nō. in cle. f. de re iudi. in glo.
 sup verbo p̄dere. dic tamē finaliter in additi-
 one speculi. q̄ dictū suum p̄cedit quādo alle-
 gatur defect⁹ iurisdictionis habitu 7 actu tunc
 impedit executionē. Sed lap. dicit in .e. cle. f.
 q̄ exceptio nullitatis ex defectu iurisdictionis
 impedit executionē p̄dictam quando allegat
 defectus iurisdictionis ab initio. sec⁹ si ille defe-
 ct⁹ supuenisse ex postfacto. **Oldra.** autē in
 cōsilijs suis tenere videtur q̄ omnis exceptio
 nullitatis notoria v̄l q̄ ex actis appareat impe-
 dit executionē p̄dictam. vide s̄. s̄. executio tri-
 um sniaz cōformiū. vide oīno s̄. s̄. v̄bo appella-
 tio. s̄. appellās a grauamine.
Executio triū sententiarū lz non possit impedi-
ri p̄victum etiā si allegat nullitatē earū tñ ter-
ti⁹ cōparēs p̄ suo interesse poterit ip̄edire fm̄
formā eorū q̄ habent in .c. cū sup. in pn. de re
iudi. 7 idem nō. anth. ibidem in .ij. notabili. 7
idē tenet Fran. in cle. f. de re iudi.
Executio sentētie late sup attēptatis debet fie-
ri anteq̄ cognoscat de p̄ncipali. nō. Ro. 2cl.
xcvj. 7. xcix. et si ē lata sup possessione debet fi-
eri executio anteq̄ de petitorio cognoscat. qz
sapit naturā veri possessorij. vt nō. Ro. 2. cix
Executio snie late in possessorio debet fieri an-
te ingressum petitorij. nō. Ro. 2clu. cix.
Executio snie non impeditur p̄ appellationem
 si apellās non certificet iudicem a quo de p̄se-
 cutione appellatiōis facta in termino sibi assi-
 gnato. illa tñ executio venit reuocanda si ap-
 pellās obtinebit i causa. nō. Ro. 2clu. xcj. Et
 sic p̄tz q̄ dicta executio nō reuocat per viam
 attēptati.
Executio gr̄e id ē inductio i possessionē nō pos-
sit impediri p̄ aliquā exceptionē vel appellati-
onem nisi opponat crimē cū infamia. nō. Ro.
2clu. ccccxxij.
Executio sentētie si pars eaz fecit aucte ppria
 ingrediendo possessionē siue executionē. p̄t
 cōueniri interdicto vnde vi. nō tamē puatur
 iure suo si nullā violētiam cōmisit. nō. Ro. 2.
 cccc. 7. sed pone. dic q̄ victor q̄ victum aucte

ppria 7 sine executore spoliavit: p̄t cōueniri
 interdicto vnde vi ad interesse: nō ad restitu-
 tionē possessionis fm̄ Inno. 7 Jo. an. in .c. cū
 olim. ij. de p̄uile. qd̄ est verū in bñficialib⁹. s3
 in p̄phanis p̄t p̄ueniri etiā ad restitutionem
 possessionis. vt nō. anth. in .d. c. cū olim.

Executio snie sup notorio late p̄t fieri etiā pen-
dēte decēdio. als ad appellādū dato: qz cū nō
possit appellari: frustra deferē. nō. anth. de co
ha. cle. v̄ra. penul. carta. iij. colū.

Executio snie non p̄t fieri p̄ iudicem a quo lz
 lapsa sint fatalia p̄sequendū appellationē: nisi
 p̄us citetur pars ad docendū de diligentia et
 impedimēto p̄pter que dicere velit sentētiā
 nō esse exequendā. nō. Bar. in. ff. ne appel. p̄
 den. l. f. in fi. lz Inno. dicat q̄ aliqua citatio nō
 requirit. c. ex ratioe. de apel. vide etiā quod
 nō. Bar. ff. de apel. l. si exp̄sum. 7. quero qm̄
 ista duo iudicia. 7 vide sub v̄bo iudex. s̄. iu-
 dex appellatiōis a diffinitua.

Executio sentētie cōdēnatorie ad quātitatē in
 certam fit sola v̄bali oblatione q̄ cōdēnatus
 offerat se paratū iudicato parere. nō. Bal. ne
 li. in vna eademqz cau. l. f. Sed verius dic q̄
 vltra verbalē oblationē requiritur q̄ cōdēnna-
 tus det fideiussores de soluendo quātitatē que
 liquedabitur. 7 ita tex. quē Bal. allegat. ff. d̄
 sta. libe. l. rationē. 7 b̄ optime p̄bat ille tex. in
 l. seru⁹ si heredi. in fi. e. ti.

Executio sentētie d̄ cuius iniq̄tate constat per
 partis cōfessionem potest impediri lz trāsue-
 rit i rem iudicatā. vt nō. Inno. in .c. quia ple-
 riqz. de emuni. ecclē. quod est verum etiam si
 victus iurasset sentētie parere. vt nō. Jo. an.
 in .d. c. qz pleriqz.

Executio facta pendente appellatione a diffini-
 tiua non reuocatur appellatione deserta si exe-
 cutio fuit directa. sec⁹ si indirecta. vt nō. Jo.
 an. in .c. licz. de sen. excō. li. vj. in nouella. sup
 glo. antepenul. vide s̄. v̄bo attēptata. s̄. j.

Executor non potest vt suspectus recusari cuz
 nō habeat cognoscere sed soluz exequi quod
 est cōmissum. nō. anth. de iudi. cū venisset. 7
 inferior aut. 7 vide s̄. v̄bo iudex. s̄. iudex de-
 legatus a papa si nō est.

Executor merus puta sentētie non habet taxa-
 re fructus in q̄bus pars extitit cōdēnata. qz
 licet possit aliquas p̄bationes recipere ad su-
 am instructionē sup excepti vel p̄positis corā
 eo: nunq̄ tamē potest sup his iudicare v̄l dis-
 nire. s3 debet ad supiorē remittē. nō. Ro. 2cl.
 cclxvj. et si h3 potestatē taxandi an teneatur
 partez citare in taxatione. vide s̄. in v̄bo cita-
 tio. s̄. citari debet pars.

Executor datus ad exequendū sentētiā per
 quā fuit victus in fructib⁹ cōdēnatus potest

executionē facere nō solū de fructib⁹. s; etiaz de pceptis post sniam vsq;quo fiet executio. nō. Ro. ꝑclu. ccccxxx.

Executor sentētie ꝑ quam q̄s ē generaliter cōdemnatus ad restituendum fructus pceptos pōt generaliter monere ꝑdemnatū vt dictos fructus infra certū terminū sub excōicatiōis pena restituat. qđ si nō fecerit: erit iuste excōmunicat⁹. nisi infra terminū allegauerit se dictos fruct⁹ nō pcepisse vel in vtilitatē bñficij ꝑuertisse. nō. Ro. ꝑclu. clxxviii.

Executor dat⁹ ad sniam exequendaz vel ad ꝑuidendū de bñficio: nō req̄ritur qđ sit in dignitate nec qđ seruet ea de q̄bus habet in. d. c. statutū. de rescrip. li. vj. fm Jo. an. qđ est veruz in executore mero. secus in mixto assumēte sibi iurisdictionē ꝑcedente cum cause cognitione. nō. Ro. ꝑclu. cccxxxvij.

Executores tam sententiaz q̄ gratiaz: delegati sunt. ꝑ delegata iurisdictione vtunt nō ordinaria. nō. Ro. ꝑclu. cccxxxvj.

Executor gr̄az apostolicaz etiā in forma pauperz appellat iudex. nō. Ro. ꝑcl. ccccxy.

Executor apostolicus non pōt añ litteras sibi ꝑsentatas aliquem ꝑcessum vel aliquā executionem facere. nō. Ro. ꝑclu. ccccxxxviii. **Tribus** aut executorib⁹ datis in beneficialib⁹ cū clausula qđ si nō omnes: possunt duo gr̄az purificare ꝑuidere: tertio impedito lz eis non ꝑstet de impedimēto. secus in alijs q̄ in beneficialib⁹. nō. Ro. ꝑclu. clxxiii. ꝑ hoc videtur qđ in beneficialib⁹ sufficiat executorē se putare executorē lz in vitate nesciat vt patz in predicta ꝑclu. clxx. Sufficit ergo qđ opinio executoris cum veritate cōcordat vt ibi patz. qđ nō. s; ad intellectū huius vide oino s̄. verbo iudex delegatus si ignorat.

Executor apostolicus lz alteri cōmittat vices suas in omnib⁹ causis in q̄bus est vel erit executor: tamē illa cōmissio nihil valet qđ ad causas q̄ nō erant tūc sibi cōmisselz postea cōmittant. nō. Ro. ꝑcl. ccccxxxvj. in ꝑn.

Executor habēs potestātē purificādi gratiaz in forma pauperz: datis alijs duobus executoribus in casu quo ipse nollet aut non possit lz facere. si cōmittit alteri vices suas qui hoc facit valet hñdi cōmissio ita qđ purificatio facta ꝑ alios duos nō valet: qz cōmittēdo videt mādatū adimplere ꝑ sic cessat potestas aliorum. nō. Ro. ꝑclu. clxxxvij.

Executori dato ad ꝑuidendum non est certuz tēpus a iure ꝑfixum infra qđ ꝑuidere debeat notat Fre. in tracta. ꝑmutationū. q. xxix.

Executori aplico cui cōmittit certe ꝑsone ꝑuisio vident oia ꝑambula cōmissa ꝑ qđ ꝑuenit ad illā ꝑ sine q̄bus ipa ꝑuisio expediri non ꝑt

nō. Ro. ꝑclu. ccccxxiii. circa fi.

Executor gratie apostolice quādo se informat ꝑ testes de vita. moribus. ꝑ ꝑuersatione impetrantis ac de scientia ꝑ cantu eius: an teneatur ipm citare ꝑ vocare. vide sub verbo citatio. s; citatio nō req̄ritur qñ executor.

Executor cui cōmittit absolutio certe ꝑsone et penitētie inuictē: ꝑt alteri subdelegare. lz In no. teneat ꝑtrariū. vt nō. Ro. ꝑcl. ccccxxiii.

Executor apostolic⁹ potest subdelegare nō solum ꝑuisionem sed etiaz informationē. nedū circa vitā mores ꝑ ꝑuersationē impetrātis. s; etiā circa scientiā ꝑ lecturā. ꝑstructiōez ꝑ cantum ei⁹. nō. Ro. ꝑcl. ccccxxiii. ꝑ vide. s; ꝑ. pr.

Executor apostolicus cui cōmittit sola et nuda examinatio testiū nō potest alteri subdelegare. quia meri facti ē. secus si cōmittat receptio testiū. qz illa habet fieri cū cause cognitione. ideo subdelegari pōt. nō. Ro. conclu. ccccxxiii. et vide s̄. vbo iudex delegatus cui cōmittitur.

Executor vltime volūtatis an possit cogi acceptare ꝑ exequi officiū sibi a testatore datū. dic vt nō. ant. de iuriur. q̄ntauallis. v. xxj. dñia.

Executor testamēti ꝑt esse femina ꝑ mior. xxv annis. nō. glo. de testamē. c. fi. li. vj.

Executor testamēti nō potest esse religiosus nisi si petita ꝑ obtenta licētia superioris. de testa. c. fi. li. vj. salvo eo quod dicit in demē. exiui. s; certū. de vbo. signifi. teneť tñ dictus religiosus si officiū exeq̄tur ordinario reddere rationem. vt in de. religiosus. de testa.

Executor testamēti mortuo non trāsit eius officium ad heredem vel successorem: nisi fuerit datus sub nomine dignitatis. quia tūc trāsit ad successores in dignitate. nisi datus in testamento sub nomine dignitatis fuisset ꝑꝑinqu⁹ testatoris: quia ꝑpter affectionē ꝑsone vi deť datus. ꝑ est ꝑ inde ac si sub noie ꝑꝑio ꝑ nō dignitatis dat⁹ foret. de testamē. c. fi. li. vj. in tex. ꝑ glo.

Executores testamenti si sint plures dati sine clausula qđ si non omnes: vno mortuo vel i re motis agente vel id exequi nolēte: ali⁹ potest exequi nisi testator expresse vetauerit qđ vnus non possit sine altero. quo casu altero mortuo eꝑs exeq̄tur nisi testator aliter sibi ꝑuideat. de testamē. c. fi. li. vj. in tex. ꝑ glo.

Executor apostolicus an possit cōferre beneficia reseruata ꝑ deuoluta. vide s̄. verbo beneficia. s; bñficia deuoluta.

Executor datus ad vendendū ꝑ ꝑcium recipiendum non potest cōfiteri ꝑcium recepisse. nō. Bal. in. l. a diuo pio. s; s; si emptor. ad fi. d re iudi. ꝑ vide s̄ vbo ꝑcurator. s; ꝑcurator habēs mādata ad recipiendū.

Executoris ptās an expiret mortuo papa siue mandato re integra. vide sub. n. grā. s. grā facta lz nondū. vide etiā sub vbo mandatus. r vide. f. executoris iurisdicō.

Executor si nulliter puidet vel aliud factuz p ignorantia facti nulliter agit. p̄r de nouo puidere r actū validū iterare. secus si p ignoratiā iuris nulliter egerit. fm Inno. in. c. j. d̄ re iudi. r hec vera in actu exiudiciali executiuo grē vel bñficiū a pncipe. secus in alijs actibus executiuis: etiā p ignorantia facti nulliter gestis. vt ptz in. c. si cōpromissari. s. si vero. de elec. li. vj. r ita nō. antho. in. c. in lris. de offi. dele. vide lap. in. d. c. cōpromissari. r p Jo. an. ibidē in glo. approbat. r sup ea. i nouella.

Executor an possit excōicare impediētes r rebelles. vide sb vbo iudex. s. iudex cui certum ministeriū.

Executoris ptās durat ppetuo donec negociū sibi cōmissum plenū sortiat effectū. r hoc verum qñ illud negociū non req̄rit sniaz. r in lra executoriali ponit̄ clausula cōtradictores rē. vbi autem snia req̄ratur: tūc ptās exequē di nō durat nisi vsq̄ ad annū post sniam latā vt nō. Inno. r Jo. an. in. c. pilloz. de pben. r vbi semel facta est executio: expirat ptās executoris. vt nō. Jo. an. in. c. q̄rētī. in fi. d̄ offi. delega. nisi in lra executoriali eēt clausula defendēs inductū rē. qd̄ dic vt nō. Jo. an. in. d. c. pilloz. r plenū p Jo. cal. in. c. cuz nostris. d̄ p̄cel. p̄bē. i. xiiij. q. vide Jo. an. i. c. fi. d̄ offi. dele. li. vj. sup glo. q̄si dicat. in nouella. r vi. de. f. s. primo sequenti.

Executoris iurisdicō siue ptās p q̄s actus ppetuet̄ r desinat esse res itēgra. vide Jo. an. i nouella. r lap. r domi. de sanc. ge. in. c. si cui de pben. li. vj. r vide s. s. pxi.

Executor si pcedit vim gratie surrepticie. an pcessus sit null⁹ ip̄o iure. vide sub verbo grā bñficialis qñ.

Exemplū rescripti delegatiōis insertuz in citatiōe iudicis delegati. an fidē faciat r ei credēdū sit. vide s. verbo citatio. s. citatio nō req̄rit ad dicēdū r̄ rescriptū.

Exemptus an possit suspēdi vel excōi/cari p ordinariū anteq̄ ad ip̄m exemptum pueniat noticia exemptionis. vide sub vbo gratia. s. grā p quam q̄s fit. r vide s. verbo ep̄s. s. ep̄s fundat. r s. ep̄s pbat r in vbo p̄uilegiū. s. si p̄uilegiū exiuit cū pluribus. s. sequenti.

Exemptio visitationis r correctiōis an possit p̄scribi. vide sub vbo p̄scriptio. s. p̄scribi nō p̄t exemptio.

Exemptiōis p̄uilegiū: an tollat vnico actu cōtrario. vide sub. n. p̄uilegiū perdit.

Exempt⁹ ab ordinario de iure cōi non tenet citatus coraz ordinario cōparere allegatur⁹ exemptionē suā. sec⁹ si sit exempt⁹ p p̄uilegium nō. archi. xv. q. iij. c. ij. in fi. r spe. in ti. d̄ citatione. n. sed pone. in fi. r vide s. verbo citatio. s. citatus an teneat. Itēz si exemptio ē notoria: nō tenet citat⁹ comparere. de vbo signi. c. ex pte. j. de p̄uile. cuz p̄sone. li. vj. Et Bal. dicit q̄ exemptus ip̄o iure nō tenet comparere. secus in exempto ope exceptionis. vt ipse nō. in. l. generaliter. l. de epi. r cle.

Expense compensant̄ hincinde qñ actor r re⁹ a suis mutuis petitionib⁹ veniūt absoluedi. nō. Ro. r̄clu. xv. r vide quod nō. r̄clu. cclij. Idem qñ actor p pte vincit r p pte succumbit. nō. Jo. an. de do. r̄tu. finē. r vide sb verbo interesse.

Expensas non tenet reficere ille qui habuit istam causaz litigādi: sed fructus sic. nō. Ro. r̄clu. clxxvij.

Expēsas litis tenet litigās q̄ succūbit soluere. r in illis debet p̄denari a tpe q̄ sciuit vel scire debuit se indebite litigare: nō ante: vt si cōueniatur ps ex facto alieno ex q̄ possit ignorantia p̄tendere nō tenebit ad expēsas factas nisi a tpe q̄ fuerūt p̄ducta iura vel testes ex quibus potuit scire. p̄ tex. ff. depo. l. si q̄s inficiat r ibi nō. p Bar.

Expēsar̄ p̄denationē nō euitat q̄s i scōa instātia qñ snia p̄ma p eo lata reuocatur ex eis de actis in scōa. sec⁹ si ex nouis actis reuocet fm Inno. r Jo. an. nō. Ro. r̄clu. cccxxij.

Expēse r fruct⁹ in q̄bus spoliās possessorio recuperāde mētis fuit p̄demnat⁹. debēt solui r restitui anteq̄ ip̄e p̄denat⁹ audiat i petitorio s̄ ecōtra si spoliat⁹ i possessorio p eū intētato succubuit r i expēsis p̄denatus fuit: nō repellitur ideo a petitorio. qz dictas expensas non soluerit. Ratio p̄mi dicti est in odiū spoliāt. nō. Ro. r̄clu. cccvij.

Expēse alimētōz r litis debēt subiecto litigāti r̄ platū qñ subiect⁹ aliū de nō habet r̄ plat⁹ est soluēdo. nō. glo. in. l. fi. l. de ordi. cog. vide pleni⁹ in. c. ex pte. de accu.

Expensas litis an teneat pcurator soluere notario cause put tangunt p̄ncipalem suū. vide sub verbo pcurator. s. pcurator cōstitut⁹ ad causam: vbi d̄ q̄ sic.

Expēse q̄ hūt in electionib⁹ r cōfirmationibus q̄s eas soluere r cui solui debeant. vide d̄ electi. vt p̄terite. p glo. Inno. r Jo. an. e. ti. c. cupientes. li. vj. in glo. fi. r plenissime. p hosti. in sūma. de elec. s. penul.

Expresse: qñ hoc vbum p̄fertur a lege tūc nō sufficit tacite agere nō. Ro. r̄cel. cclxij. Et qñ expresse debet de re aliq̄

mentio fieri: vba generalia non sufficiunt. nō.
Jo. an. de sen. excō. q. piculosuz sup vbo ex/
pssa. in nouella. li. vj. Contrariū nō. Bar. in. l.
p̄roz. in p̄nci. ff. d. noui. ope. nūcia. vide tex. et
glo. sup vbo clausula. s. clausule habentes te
Expressa exceptio in lege vel in cano (nozē.
ne dat intelligere q. si non fuisset exp̄sse casus
exceptus remaneret s̄ regula iclusus. vt nō.

E sub. v. exceptio. s. exceptio qm̄ sit.
E tremū vide s̄ vbo p̄sumptio.
E tūc. ista dictio denotat t̄pis extremi-
tatem. nō. Ro. cōclu. cxxiij. 7 nō. Jo.
an. in. c. p̄reera. de appella.

Facere dicitur

Facere dicitur q̄ facit qd̄ nō debet. ff. d. re. iur.
l. qui nō facit. 7 b̄ est vez etiaz
q̄ ad penas imponēdas. vt nō.
Jo. an. in. c. j. de vsur. li. vj. in
glo. oz. 7 in. c. vt inq̄stionis. s. fi. de here. li. vj.
in nouella. 7 vide sub vbo factū.

Facere aliqd̄ de facto lz̄ de iure non teneat: an
sufficiat q̄ ad actionē vel exceptionē q̄rēdam.
vel q̄ ad penā cōmittēdā. vide Bar. in. l. vbi
pactū. i. fi. c. d. trāfact. vbi enā Bal. tāgit.

Actū suū qm̄ possit q̄s reuocare 7 s̄ fa-
ctum p̄p̄riū venire. vide p̄ ant. d. cleri.
7 iuga. c. diuisis fallacijs. 7 p̄ Bar. in. l.
post mortē. ff. d. adop. vide s̄. vbo facere.

Falsi pena puniē q̄ falsū instrumētū p̄-
ducit sciēter. Itē causam p̄dit. nō. ant.
de exceptio. cū venerabilis. v. colū. v.
oppono q̄ s̄. 7 vide qd̄ nō. p. eū in. c. penul. de
crimi. fal. 7 vide sub vbo p̄ducēs. s. p̄ducēs
falsuz. 7 sub vbo notari. s. notari. si scripsit
cū plurib. s. sequēti. 7 sub vbo testis. s. testi
falsum deponēs. 7 s. sequēti.

Falsitatis appellatiōe intelligit̄ de illa dūtaxat
q̄ p̄tinet̄ i aliquo d̄ articulis expressis in. l. cor-
nelia. de fals. ideo statuta q̄ faciūt mētionē de
falsitate debēt itelligi de illa. vt nō. Bar. in. l.
qd̄ sit falsū. i. fi. ff. ad. l. cornelia. de fal.

Falsi pena puniē ille dūtaxat q̄ falsū dolo cō-
misit. qd̄ ē vez i eo qd̄ ē vere falsū. s̄ in q̄si fal-
so nō req̄rit̄ dol. nō. Bar. in. l. diuus. in p̄n.
de fal. s̄ nec ois q̄ vere falsuz dolo cōmittit
puniē. l. cornelia. de fal. s̄ ille dūtaxat q̄ dolo
falsū cōmisit de q̄ in. e. l. cornelia exp̄mit. nō.
Bar. in. l. qd̄ si falsū. e. ti.

Fama differt a rumore i b̄: qz rumor ab
icerto. fama a certo p̄cedit autore. Itē
fama p̄cedit a minori parte vicinie. ru-
mor enī a maiori pte. nō. anth. de coha. deci.
vestra. xvij. colū. v. ad gradū p̄sumptionis.
7 vide sub vbo testis.

Fama nō facit plenā p̄bationē nec semiplenaz

p̄bationem sine alijs āminiculis. qd̄ nō. Ro.
cōclu. cxxx. i. sine. meli. dic q̄ i factis antiq̄s
fama facit plenā p̄bationē. 7 dicunt̄ antiqua
q̄ excedūt sp̄atiū centū vel. xl. annoz. idem in
non antiq̄s si est res de difficili p̄babilis. iun-
ctis q̄buscūq̄ āminiculis. s̄ si est de facili p̄-
babilis: tunc nō facit plenaz p̄bationē nisi in
his q̄ sūt leuissimi p̄iudicij. nō. ant. d. testi. ve-
niēs. j. 7 vide s̄ vbo p̄batio. s. p̄f. antiquū.

Fama qm̄q̄ sumit̄ a iure p̄ plena p̄batiōe: nō
q̄ ip̄a sit plena p̄batio. s̄ qz talis ē materia in
q̄ sufficit p̄sumptio. nō. ant. d. coha. cleri. v̄ra.
v. ad gradū p̄sumptionis. xvij. colū.

Fama si p̄bat̄ hincinde p̄traria: q̄ p̄ualeat. vi-
de Jo. an. de accu. cū oporteat i glo. nō. lz̄. et
spe. in. ti. de inq̄si. s. nūctractem. v. qd̄ si plu-
res. 7 Bar. ff. de q̄sti. l. de minore. s. tormēta.
7 Bal. in. l. sacrosancte. c. de epis. et de. 7 de
eden. l. accusare. 7 ff. de iuriur. l. admonendi.
v. qd̄ si statutū dicit q̄ p̄tra magnatē. 7 vide
glo. in. c. cū in tua. de sp̄o.

Fama nō probat̄ nisi testis de illa deponēs dī-
cat etiā nō iterrogat̄ a q̄b. audiuit: v̄l penes
q̄s sit ip̄a fama. nō. Jo. an. de accu. cūz opoz/
teat sup vbo nō subdito. et in. c. q̄liter. ij. sup
vbo honestis. Sed aduerte q̄ ibi non loquit̄
de fama s̄ de infamia penes graues p̄sonas.
q̄ infamia nō probat̄ nisi testes exprimāt p̄so-
nas apud q̄s sit. vt nō. ant. de renū. c. sup hoc
vj. colū. s̄ pbare famā alicui. facti simplici-
ter nō videt̄ req̄ri q̄ testes exprimāt penes q̄s
sit ip̄a fama. Bar. in. dicit p̄trariū in. l. de mi-
nore. s. tormēta. de q̄sti. qz ois fama debet ha-
bere originē ab honestis p̄sonis. etsi testis nul-
lam p̄sonā exprim̄ non debet iudici. p̄stare an
fama ab honestis p̄sonis originem habuerit.
ipe tū Bar. loq̄t̄ qm̄ testis fuit iterrogat̄ a q̄/
bus audiuit. s̄ ratio Jo. an. et ant. 7 etiam
ip̄i. Bar. p̄cludit etiā nō facta iterrogatione.
vide qd̄ nō. Jo. an. d. accu. licz. in. v. fame.

Famolu qd̄ d̄. vide sub vbo manifestū.

Fama cū vno teste an faciat de veritate plenā
p̄bationē in probāda excōicatione vel realia
vide ant. de testi. veniens. j. vlti. colū. vide s̄.
s̄ fama nō facit. glo. tenet in. d. c. veniēs q̄ i
criminali nō sufficit fama cū vno teste. qd̄ pro-
cedit etiā si de crimine ciuilit̄ agat. vt nota.
gl. in. c. tā l̄ris. e. ti. Et idē tenet specu. vt nō.
ant. in. d. c. veniens. lz̄ p̄trariū sentiat hosti.
vt nō. ant. in. d. c. tam l̄ris. Bar. dicit q̄ fama
cū vno teste de veritate plenā facit p̄bationē
in. l. admonēdi. de iuriur. idē dicit Bal. in. l.
ij. in p̄ncipio. ff. de excu. tu. licz in cōtrariuz fa-
ciat qd̄ ip̄e nō. c. de testi. aut. rogati. 7. c. de

Fama nō numerat̄. pe. l. si ex cautōe. q. xij.
Familiar appellatiōe q̄s p̄tineat. vide
b

tex. in. c. licz. §. cū vero. de pūlle. li. vj. 7 in. c. fi. de xbo. signi. li. vj. 7 qd nō. ibi p Jo. an. in nouella. 7 p Bar. i. l. j. §. familie. ff. d. publi. et vide tex. in. l. finali. C. de xbo. signi. 7 in. l. p. nūciatō. ff. e. ti. **A**duerte tñ q aliud ē quē esse familiarē. 7 aliud ē esse de familia alicui. nam q est familiaris: ē de familia alicui. s3 nō conuertit. vt p3 in vxore 7 filio q sūt de familia: 7 tñ nō sūt familiares put nomē familiar. sumitur fm cōmunē vsūm loquēdi fm quē de/bēt xba itelligi. l. labeo. ff. de supellec. le. Itē agnati sūt inuicē de eadē familia cōmuni ei? a cui? stipite descēderūt. tñ vn? agnar? nō dē de familia ppria alteri? agnati. 7 iste ē itelle/ctus dicte legis pnūciatio.

Familiaris qñ dicat desinere eē familiar. dic q desinit qñ dñs eū licētiauit. vñ qñ ipse familiaris seipm licētiat. vt nō. Jo. an. in. d. c. fi. d. xbo. sig. in nouella.

Femina. vide sub xbo mulier.

Feris nō impediūt libellū offerri. potest enī tpe feriato libellus dari iudici non parti. nō. ant. d. dila. p̄terea. x. oppono scdo. ij. colū. **E**t h̄ vez etiam i ferijs i honozē dei inductis. vt nō. ant. in. c. fi. de iudi. i vlti. opposi. 7 vide supra xbo arbiter. 7 i. x. citatio **F**erijs repētinis renūciari nō pōt. nō. Jo. an. i clemē. sepe. de xbo. signi. 7 ant. in. c. fina. d. ferijs. 7 Bal. in. l. j. C. de ferijs.

Feriatas dieb? p̄t fieri snia excōicationis. nō. lap. de p̄sti. c. vt aiaz. li. vj.

Ferijs p̄dētibus pōt p̄cedi i possessorio ante ferias inchoato. suspēdi tempore feriaz. vi. Ro. p̄clu. cxxxvj.

Feriatas dieb? etiā pascalib? 7 q̄dragesimalib? cōtra famosos 7 delinquētes q fecerūt exitiū plurimoz p̄cedi p̄t. nō. ant. de iudi. cum non ab hoie. x. sexto.

Ferijs ob necessitatē hoiuz introductis potest causa bñficialis 7 matrimonialis ac vsurarū tractari. sec? i ferijs i honozē dei inductis. vñ in repētinis. qz illis renūciari non potest. nō. Jo. an. i clemē. fina. de xbo. signi. sup xbo ob necessitates. 7 ant. in. c. fina. de ferijs.

Feriatas diebus etiā i honozē dei p̄cedi pōt: qñ res est tpe peritura. 7 nō dē peritura quādo perit sola iurisdicctio. sed qñ perit res ipsa vel ipm de q agitur. vel actio vel p̄batio. nō. ant. de iudi. c. fi. in vlti. oppo.

Feriatas dieb? ob necessitatē hoiuz itroductis p̄cedi p̄t in causa vniuersitat. q p̄ sindicū liti/gat. 7 sic tota vniūsitatis nō occupat fm guil. na. S3 Inno. tenet h̄riū. qd veri? videt vt nō ant. in. d. c. fina. de iudi. vlti. oppo.

Feriatas dieb? ob necessitatē hoiuz p̄cedi pōt in causis publicis. 7 dicif causa publica quā-

do agit de regimine publico vt castri. 7 etiam i causis ecclesiarū: etiā quādo ecclia agit p̄tra laicuz s3 hoc de ecclia non seruet de facto fm Hosti. S3 nec de iure fm Inno. ē verum. vt nō. ant. de iudi. c. fi. vlti. oppo.

Feriatas diebus hoiuz causa inductis p̄t dari tutor 7 curator. sec? i inductis ad honozē dei. nō. ant. de iudi. c. fina. ad fi. 7 p̄sequēter i eis/ dem ferijs p̄t p̄ eū iuctariū p̄fici 7 administra tio sibi decerni. nō. Bal. C. de ferijs. l. actus.

Feriatas dieb? etiā ad honozē dei inductis pōt q̄s capi vt ducat ad iudicē quādo iminet periculū fuge. nō. ant. de iudi. c. fina. ad fi. 7 bar. in. l. ait p̄tor. §. si debitorē. ff. d. bis que i frau. cre. 7 hoc vez etiā i ciuili: nisi debitoris cōdi tio mutata nō eēt. qz tūc nullo tpe capi p̄t. vt nōt Bar. C. de ferijs. l. finali.

Feriatas dieb? p̄t fieri executio snie qñ sunt ferie hoiuz causa inducte. nō. Bar. in. l. j. §. nūciatō. ff. de no. ope. nūci. 7 l. oēs. C. de ferijs. 7 Bal. in. l. fi. C. de ferijs. **I**dē in repētinis. nō. arch. ij. q. j. **S**icut idē i inductis ad honozē dei fm Fre. de senis consilio suo. cxliij. 7 idez dicit Jo. an. in. c. fi. de iudi. sup vlti. glo. **C**ōtrariū i h̄ dicit Bar. in. l. oēs. C. de ferijs. 7 Bal. in. l. fi. e. ti. 7 ibi est casus nisi eēt executio p̄tra publicos latrones. qz illa fieri potest etiā in ferijs ad honozē dei inductis vt notat Bal. i. l. puinciaz. C. e. ti. 7 ibi casus. dic plenius fm Jo. an. i addi. spe. in ti. de li. p̄tes. §. nūc dicendū. x. xxv. q. vbi res est tpe peritura pōt in ferijs etiā ad honozē dei inductis executio fieri. sed si non est tpe peritura: tūc p̄ceptum de exequēdo non pōt fieri in ferijs. ipa tamē executio i ciuilibus p̄t fieri in ferijs causa hominū inductis 7 repētinis: nō in ferijs i honozē dei nisi res sit tempore peritura: vel i mineat periculū animaz: in criminalib? autez possit fieri executio i ferijs repētinis causa hominū inductis non in ferijs in honozē dei nisi contra publicos latrones 7 nocturnos depopulatores agrozū: 7 idez notat antho. in. d. c. fina. d. iudi.

Feriatas dieb? nō p̄t interponi decretū i alienatione rei minor. nō. Bal. C. d. ferijs. l. act?

Feriatas diebus etiam in honozē dei pōt apel latio interponi: 7 in fatalib? appellatiōis oēs ferie cōputātur s3 in illis nō potest appellatio exerceri: si tamē i fine fatalis occurrerēt ferie repētine: debet p̄s restitui: secus si occurrerēt infra fatalia. nō. Bal. C. d. ferijs. l. j.

Feriatas diebus alijs q̄ in honozē dei: potest citatio p̄ iudicem decerni 7 nūcio cōmitti: nūci? similē p̄t illā erequi dūtaxat i alijs ferijs q̄ in honozē dei inductis fm Oldra. vt nō Bar. in. l. j. §. nūciatio. d. no. ope. nūci. l3 Cy.

et Bal. dicat aliter. **L.** de ferijs. l. fi. vbi dicit Bal. q ex p̄suetudine p̄dicta fiunt etiā in die dominica. et idē dicit in relatione nūcij q die feriata fieri possit etiā in camera. fm **Ja. butri.** l. ipe tuti? putet q fiat in die iuridica. nisi causa sit talis i q tpe feriato p̄cedi possit.

Feudū potest pater dare i dotem p filia sua. et durat vsq; ad vitā feudatarij tm̄. **Quid autē d re emphiteotica.** vi. **Ro.** p̄du. ciij. et vide s̄. vbo appellatio. et j. vbo iudex. et in verbo vasallus.

Feudozū cōsuetudines an debent p iure scripto fuari: ita q faciāt ius cōmune. vide **Jo.** an. in. c. ij. de feu.

Feudū nō p̄dit p alienationē vasalli: nisi dñs velit q p̄dat. notat matthe? in. c. ij. de feu.

Feudū dari cōsuetum masculis nō potest p̄latus concedere feminis. nō. **Bar. in auf.** q̄bul cunq;. **L.** de sacrosanc. eccle. **Idē nō.** **Frā.** et mathe. in. c. ex pte. de feu.

Feudum reuersum et deuolutū ad ecclesiam. si p̄latus aliū de illo nō infeudat infra annū efficitur de mēsa. ideo nō potest postea infeudare sine solēnitate que in alienatiōe req̄rit. nō. **archi.** xxxv. q. viij. c. j. quod p̄cedit si p̄latus illo anno fructus de feudo p̄ceperit. nō. **Frā.** de feu. ex parte. **Bar.** dicit q efficitur d mēsa eo ip̄o q per habētē potestātē et autoritatēz p̄lati scriptum est in libro aliaz possessionum de mensa: quādo p̄latus declarauit de mensa factum. vt ip̄e nō. in. l. vacātia. **L.** de bo. va. li. x. vide **Inn.** q̄ aliter loq̄t in. c. vt sup. d re. eccle. nō alienā.

Feudi q̄stio iter vasalluz et dñm si est feudaliz vñ anexa feudali et h̄ p̄stat. vt qz agif sup iure feudi et p̄ditione ex legib? feudoz. vel agitur ex tributo vel fidelitate tributa et debita: vel ad reddendū debitū et tributū. vel agif rei v̄dicatione. vel iterdicto vel alia actione dñi tñ intentat de iure feudi: decidif p pares curie. idē si agif de iniurijs in feudo vel de feudo v̄l ratiōe feudi cōmissis in dñm. idem si agif ad penā p̄uatiōis feudi. si v̄o cā nō ē feudalis et hoc p̄stat vt qz agif p̄sonali aut pignozaticia vel depositi: tūc agendū est coram ordinario. **Idem** si agif de alijs iniurijs factis etiāz i rebus feudilib?: dñ tamē nō tangāt naturā feudi vel fidelitatē. **Idem** si agif iterdicto vnde vi vel alio possessozio iterdicto: dum tñ nō intentef iure feudi vel nō agat p h̄ in admissiōnem feudi. **Idē** si agatur p iniurijs p̄sonalib? nō tangentib? feudi naturā. vbi vero dubitatur an causa sit feudalis vel non: debet p̄pus hoc dubiū terminari fm **Inno.** et cognoscef h̄ per pares curie et sūmarie: dum tamē agat actione per quā ius feudi poterit in iudicium

deduci. nō. ant. de iudici. ceterū. v. venio ad glosam.

Feudi q̄stio vt deuoluat iurisdictionē ad dñm feudi vel ad pares curie i casibus suis: oportz q in libello talia narrent ex quib? pateat q̄stionem esse feudale. nō. **anth.** de iudi. ceterz. v. venio ad glo. vel saltē qz efficiat dubiū an sit feudalis vel nō. vt nō. ant. e. v. circa fi.

Feudi q̄stio inter vasallos cognoscef et deciditur p dominū feudi fm **Hosti.** et nō. **anth.** d iudi. ceteruz. v. quero an si ordinarius. et nō. etiā. e. c. in fi. **Et** p̄dicta locū habēt etiā si ordinarius p̄cedat sciente dño feudi et non cōtra dicēte: lz **anth.** de s̄ima. in hoc vltimo cōtrariū dixerit. vt nō. ant. e. c. penul. v. qd si dñs

Feudi q̄stio inter vasallū et vasalluz cognoscef p dominū quādo certū est qz questio tāgit naturā feudi vt qz vnus dicit se i feudo debere succedere alter negat. vel dicit se habere ius i re feudali quā alter tenet. qd ius dicit sibi cōstitutū de cōsensu tam dñi qz vasalli. vel agit rei vendicatione expressa causa. qz res est feudalis. et dicit se feudatariū alter negat. naz qz quilibet eozū fatetur dominū feudi esse dominū qz ip̄e domin? iudex est. **Item** si simplicif agitur rei v̄dicatione: nō expressa causa lz si certum est qz questio siue causa expressa nō tāgit naturā feudi: vt quādo actor deducit dominū vtile vel directū ex alia causa qz feudi vt qz dicit se p̄scripsisse vel emisse a vero dño tunc si poterit domin? cognoscere qz iudicare nō potest nisi sup causa specialiter deducta et illa nō tangit iurisdictionē suam. et ideo quādo agitur coram ordinario: nisi domin? feudi habeat als p̄ter naturam feudi ordinariāz iurisdictionē in vasallos: qz tūc cognosceret nō ratione feudi lz vniuersalis iurisdictionis. **Si** vero dubiū est an causa deducta tangat naturam feudi vel nō. qd possit esse dupliciter. vel quia causa agendi ē generalis q̄ p̄t cōcludere et nō p̄cludē causam feudalem: vt quia agēs rei v̄dicationē nō expressa causa videat omne dominū directū et vtile in iudiciuz deduxisse et tūc cognoscef domin? feudi. **Aduerte** tamē qz si reus in p̄ncipio opponat cōtra iurisdictionem repellitur actor nisi in additione ad libellum vel in alia postea exprimat causam vel q̄litatez imprimētē iurisdictionē in dominū feudi. potest sc̄do esse dubiū qz lz specificē agatur ex causa feudali negatur causam esse feudale et tūc si negatur dominū feudi: p̄cedit dominus et sūmarie cognoscef. **An** questio tangat naturā feudi. sed si negatur dominū fore dominū feudi: tunc domin? nō cognoscef: qz nemo iudex in p̄pria causa. de hoc ergo cognoscef ordinarius. coram quo si excipiat qz dñs

feudi sit dominus: poterit coram eo pbari sū marie p excipientē: quia pbatione pendente debet ordinarius in pncipali supsedere: quia quādo est p iudicialis ⁊ ea pbata remittetur cognitio ad dñm feudi sū Inno. vt nō. ant. de iudi. cetez. ⁊. venio ad scdm.

Feudi questio tāgens vasallū clericū an possit cognosci ⁊ decidi p dñm laicū. vide sūbo iudex iurisdictionē habens.

Feudi questio quādo est inter vasallos a scdo domino inuestitos: an terminari debeat p ipsum scdm dominū a quo imediate habuit feudum an per p̄mūz dominū superiorem a quo scds dominus fuit inuestitus. dic sū Inno. q̄ si scds dominus cessit soluz certam feudi p̄te debet sub eo fieri id quod dictum est fieri cuz p̄mo feudatario seu vasallo: secus si totum in feudauit: qz tūc sub p̄mo dño fieri debet. nō. ant. de iudi. cetez. ⁊. q̄ro qd si feudatari⁹. penul. colū. ⁊ nō. e. c. circa fi.

Feudi questio adeo debet per dominuz feudi decidi in casibus p̄missis q̄ nō potest iurisdictione illius cause feudalis in aliū progari. S3 iurisdictione que competit parib⁹ curie in causa feudi inter dominū ⁊ vasallū: bene potest in aliū progari volente domino ⁊ vasallo: qz tūc nulli fit p̄iudiciū. nō. ant. de iudi. cetez. ⁊. quero an in casib⁹.

Feudi questio an inter vasallū ⁊ tertiu qui nō est vasallus cognoscitur p ordinariuz. quia h casus non est a legibus feudozū determinat⁹: ⁊ sic remanet sub regula vt actor forz rei seq̄ nō. ant. de iudi. cetez. ⁊. venio ad tertiu.

Feudi questio quādo est inter pares curie termināda: debēt eligi conuasalli habētes similia feuda ab eodem domino. ⁊ ideo sup feudo comitū debēt vocari aliū vasalli comites. sup per alijs feudis inferiorib⁹ debent vocari aliū vasalli habētes similia feuda: ⁊ illi dicūt pares. nō. ant. de iudi. cetez. ⁊. q̄ro qui dicantur penul. colū.

Feudi questio quādo est termināda per pares nō eligentur nec vocabūtur omnes. sed vnuz ex eis eliget dominus: vasallus aliū sū glo. decreti. Quidam tamē dicunt q̄ ipi pares ex se eligent tñ duos. vel quot voluerint. qz habent iurisdictionē a lege eo ipso q̄ sunt vasalli sed als non haberēt iurisdictionem. ideo possunt dare q̄bus volunt. ⁊ illi electi ab eis partim ordinaria p̄m delegata iurisdictione vt̄tur. sed glo. feudozū dicit q̄ eligent pares in cōcordia domini ⁊ vasalli. etsi discordant eligētur in numero pari. ⁊ p̄mo eliget dominus. scdo vasallus. ⁊ p̄dicta pcedunt nedū in feudo laici: s3 etiā ecclesie. nō. ant. de iudi. cetez. ⁊. q̄ro q̄ pares. penul. colū.

Feudi questio quādo deuoluif ad pares: si dominus non habet pares. eligētur arbitri ad similitudinē iudicis suspecti sū Inno. S3 gl. feudozū dicit q̄ reuertit ad ordinariuz. quia cū iurisdictione detur eis p̄ter ius: cessante modo per quē lex dat iurisdictionē. reuoluif iurisdictione ad alieū antiquū. qd pcedit nedū i feudo laici: s3 etiā ⁊ clerici. nō. antho. de iudi. cetez. ⁊. q̄ pares. penul. colū.

Feudi questio quādo est ad dominū deuoluta si negligit cognoscere: potest adiri p̄ximus superior ordinarius q̄ cognoscet. nō. anth. de iudi. cetez. ⁊. qz si dñs. penul. colū. idem si non possit iurisdictionem exercere p̄pter p̄ruuā vasalloz. vt nō. idē ant. e. c. i p̄n. ⁊. nō. qd.

Feudi questio si deuoluif ad dominuz vel ad pares curie: debēt in pcedendo seruare ordinem iudicioz ⁊ sunt iudices ordinarij. nota. ant. de iudi. cetez. in fi.

Feudi questio quādo est de iurisdictione domini feudi: potest illam exercere etiam i psonaz ecclesiasticā. nec tūc ordinari⁹ clerici potest se de illa introumittere. quod est notabile. vt nō. antho. de iudi. cetez. in p̄n. ⁊. nota quod vbi tribuif. Aduerte tamen q̄ si domin⁹ feudi sit laicus: nō potest cognoscere in clericuz. nota anth. e. ti. at si clerici. in p̄nci. ⁊. opono. cum glo. Quod est verum si agatur criminalit̄ de crimine occasione feudi: secus si sit causa mere ciuilibis tangēs naturā feudi: quia de illa domin⁹ laicus cognoscit etiam iu clericū sū Inno. cōmune opinionionez. vt nō. antho. de fo. cōpe. c. verū. ad finē. p̄me colū. ⁊. vij. colū.

Feudi questio existēs inter vasallos: potest p dominū feudi alteri delegari. ⁊ lz in delegatione dicat saluo iure ipius domini: nō poterit p hoc delegatus aliqd domio abiudicare. nota Ro. p̄du. cxciij.

Feudum an transeat ad legitimos vel etiaz ad legitimos ex legitimatis natos. vide sub sūbo fili⁹. s. filius legitimatus.

Fictio trahens se retro lz comprehendat in se voluntarie gesta medio tēpore: tñ non cōprehendit illa que d̄ necessitate gesta sunt. nō. Bar. in. l. j. in p̄nci. ff. de his q̄ nō. infra. ⁊ vide sub sūbo sba. s. sba denotātia. ⁊. s. sequenti.

Fictio simplex nō operat tantū quātū operat fictio p̄iudicia p̄uilegio. vt ibi nota. s. sub verbo statutū. s. statutū non extendit.

Fictio si ad eūdem finē cum veritate cōcurrat: p̄ualet veritas fictioni. secus si fictio et vitas tendant ad contraria vel diuersa. nō. Bar. in l. filio. in p̄nci. de libe. ⁊ postu.

Fictio trahit retro quo ad actus p̄dentes. nō quo ad perfectos ⁊ p̄sumatos. vt notat anth.

in. c. p̄te rea. de apel.
Fictio differt a p̄lūptiōe iuris ⁊ de iure. vt nō.
anth. de spon. is qui.

Fidei cōmissari⁹ vniuersalis transmittit
ius petēdi fidei cōmissum vel saltez ius
deliberādi ante restitutionē factam: et
etiā ante aditam hereditatē. nō. Bar. d. lega.
j. l. cū filio. penul. ⁊ vlti. colū. qd̄ itellige in fi/
deicōmissio pure relicto. vel i die certuz.

Fidei cōmissari⁹ decedens aq̄ p̄ditionis vlt̄ diei
euentum: non trāsmittit. C. de ca. tol. l. j. §. si
ue aut̄ sub p̄ditione. nisi p̄ditio esset tacita. vt
nō. Bar. in. §. siue aut̄. ⁊ hoc d̄ tacita conditi
one declara. vt nō. Bar. in. l. cōditiones q̄ ex
trinsec⁹. ff. d̄ p̄di. ⁊ demō. ⁊ i. l. iij. C. d̄ lega. j.

Fidei cōmissuz relictu⁹ sub p̄ditione. si filius in
stitutus decesserit sine heredib⁹: itelligitur id
est sine liberis. q̄z als fidei cōmissuz nunq̄ pos
sit habere locū: cum quilibet heredes habeat
saltē fiscū. ff. ad trebel. l. ex facta. §. finali. ⁊ ibi
nō. Bar. etiā d̄ p̄ditioe si decesserit sine filijs

Fidei iussorem si quis dare tenet et ipm
dare non potest: q̄ non inuenit volen
tem fidei iurare: sufficit iuratoriā cauti
onē p̄stare. ter. d̄ donati. inf. vi. ⁊ vro. p̄ vras
Fidei iussor si vult agere cōtra p̄ncipales: quia
dicat se soluisse debitū. oportet q̄ p̄bet veraz
solutionē. nec sufficeret instrumētū i quo cre
ditor fateat se a fidei iussore pecuniā recepisse.
vt nō. Bar. ff. d̄ iuriur. l. duob⁹. §. a fidei iussore.
re. vide sub verbo p̄curator. §. p̄curator ha
bens mādatū ad recipiēdū.

Fidei iussor an possit eē testis p̄ncipali sup cō
tractu p̄ q̄ fidei iussit. vide sub vbo testis. §. te
stificari nō pōt fidei iussor.

Filius emācipatus lz sit clericus potest
recipere cessionē a patre contra laicū.
nō. Ro. cōclu. clxxij. ⁊ vide sub verbo
negatiua an ⁊ quādo. ⁊ i verbo p̄sumptio. §.
p̄sumi an debeat q̄s. ⁊ vide in vbo p̄curator
§. vniuersitas. §. arbitrator. §. p̄scriptio. §. p̄
scribitur iuri.

Filius nō p̄t inuitus emācipari nisi ex causa. si
cut nec pater possit cogi inuitus emancipare
nisi ex causa. nō. Bar. in. l. q̄daz cū filiū. ff. de
vbo. obli. fallit i infāte q̄ p̄ter ei⁹ p̄sensū eman
cipat. p̄ tex. l. iubem⁹. i fi. C. d̄ emāci. li.

Filius naturalis ⁊ etiam spurius lz non possit
patri succedere: possit tamē in bonis que non
fuerunt patris succedere fratri suo pupillo ex
iudicio patris pupillariter eum substituentis

Itē ex iudicio heredis instituti p̄ patrem pōt
etiā in bonis que fuerūt patris succedere. nō
Bar. de vul. ⁊ pupil. l. si is q̄.

Filius spurius nō potest ab eo cui pater vēdit
bona reposcere: q̄ p̄sumit in fraudez factum

nō. Bar. ff. d̄ vul. ⁊ pu. l. si is cui.

Filius familias potest p̄ patre impetrare rescri
ptum ad agendū nedum curia sed extra etiā
sine p̄sensu patris. nō. Ro. cōclu. clxx. ⁊ p̄t in
causa bñficiali esse in iudicio etiā sine cōsensu
patris. nō. Ro. p̄clu. clxxij.

Filius familias potest i aliquib⁹ casib⁹ esse in iu
dicio sine cōsensu patris. in alijs aut̄ casibus i
q̄bus requirit̄ cōsensus patris si ex post facto
interueniat validat̄ iudiciū prius habitū. nō
Ro. cōclu. clxx. potest etiam filius familias in
alio casu in iudicio coram iudice cōparere: et
debitum cōfiteri ⁊ p̄ceptum de soluendo reci
pere. vt nō. s. verbo confessio facta corā iudi
ce competente.

Fili⁹ legitimatio p̄tinet ad papam ⁊ imperato
rem ⁊ regem nō cognoscentē superiorē. Item
potest fieri p̄ cōsuetudinem ⁊ per statutū vni
uersitatis nō alterius. ad h̄ vide Inno. ⁊ ant.
de fi. instrumē. cū p̄ tabellio

Filius illegitim⁹ ē inhabilis ad bñficia. vt nō.
Ro. p̄cl. cclij. Cōtrariū nō. Inno. ⁊ Jo. an.
in. c. cū n̄ris. in p̄n. ⁊ de p̄ces. p̄ben.

Filius illegitim⁹ non p̄t legitimari p̄ inferiorē
a p̄ncipe ad successionē hereditariā. nec etiam
papa id pōt: nisi in terris sibi tēporali domi
nio subiectis. nō. Ro. p̄clu. cxcv.

Fili⁹ legitimat⁹ vel nepos legitim⁹ ex filio legi
timo natus: an succedat i feudo. vide Jo. an.
in. c. latoz. q̄ filij sūt legiti. sup. j. glo. ⁊ Bal. in
c. naturales. i ti. si de feu. cōtro. fue. inter do.
⁊ cognā. vbi tex. dicit q̄ nō. vide aliqd̄ p̄ eū i
l. finali. in fine. C. d̄ vbo. signifi.

Fili⁹ ex scdo matrimonio nar⁹ censet̄ legitim⁹
lz pater p̄mo cū alia p̄traxisset: si scdm matri
moniu⁹ fuit publice cōtractū ⁊ vro: scda igno
rauit p̄mum matrimoniu⁹. secus si sciuit vlt̄ sci
re debuit: vt q̄ p̄mum etiā fuit publice cōtra
ctum. lz si scdm matrimoniu⁹ fuit clandestinū
tūc ex illo nar⁹ nō est legitim⁹ lz mater p̄mum
matrimoniu⁹ ignorasset. si tamē sup p̄mo esset
lata snia diuortij a qua nō eēt appellatū: tunc
nar⁹ de scdo eēt legitimus lz sentētia diuortij
postea retractaret. nō. Inno. ⁊ Jo. and. in. c.
cū inhibitio. de clādesti. despō.

Fili⁹ nar⁹ ex muliere cū qua nō potuit cōtrahi
obstante impedimēto cōsanguinitatis aut af
finitatis aut publice honestatis: habet̄ p̄ legi
timo si de facto fuit publice matrimoniu⁹ con
tractum ⁊ vir ⁊ mulier vel alter ipoz ignora
uit impedimētū. quod p̄sumitur eo q̄ publi
ce p̄traxerūt. sed si clādestine: tūc nō habetur
p̄ legitimo: etiā si vir ⁊ mulier impedimētum
ignorauerint. vt nō. Inno. ⁊ Jo. an. de clam
desti. despō. cum inhibitio.

Fili⁹ hereditatē paternā etiā non aditam trās

mittit ad quemlibet heredē etiā extraneū. nō
Bar. ff. d. testa. mili. l. ex militari. in fi. trāsmittit
ur: tū eam ex bñficio abstinēdi. vt nō. Bar. ff.
de acq. heredita. l. si q̄s filiū. §. j.

Filius l3 sit suus heres ⁊ necessarius patris de
iure ciuili: tamē qz de iure p̄torio habet bene/
ficiū abstinēdi nō potest vt heres a credito-
ribus hereditarijs p̄ueniri: nisi p̄bes q̄ here-
ditati se miniscuerit l3 se nō abstinuerit. nota
Bar. ff. d. acq̄reda hereditate. l. necessarijs.

Fili⁹ p̄mogenit⁹ nō p̄t sine causa p̄uari p̄ p̄ez
bonis ⁊ iurib⁹ q̄ ex p̄suetudine vel als iure p̄ri
mogeniture sibi debent. vt nō. Jo. an. ⁊ ant.
i. c. licz. de voto. ⁊ i regula. sine culpa. q. ij.

Fili⁹ p̄mogenit⁹ sicut excludit sc̄do genitū d̄ bo-
nis p̄mogeniture debitis: ita ⁊ fili⁹ p̄mogeni/
ti patre defūcto excludit patruū sc̄do genitū.
nō. Oldra. p̄ filio. cccxj. ⁊ Jo. an. in addi. spe
cu. super rubri. de feu. ⁊. redeundo. l3. Cy. di-
cat p̄trariū. C. de bo. ma. l. si vna. idem tenet
Oldra. dicēs q̄ hec opinio est p̄stātor de ve-
ritate iuris in cōsilio. xcij. Bal. tetigit. C. de
ope. liber. l. liberti. ⁊ pleni⁹ disputat. C. d̄ iure
liber. l. cū antiquiorib⁹. ⁊ ibi similiter dicit q̄
nepos p̄feratur q̄n id quod peti⁹ iure p̄moge-
niture feudum est. Cōtrariū tenet Bal. in. l.
vt itestato. C. de suis ⁊ le. in. l. tutela. §. si duo
ff. de testa. tu. idē tenet Bar. in. aut. post fr̄s.
C. de legi. here. vbi dicit q̄ ius p̄mogeniture
p̄sistit in feudo. filius sc̄do genit⁹ p̄fertur ne-
poti. ⁊ vide oīno qd̄ nō. Bar. in. l. is potest. ff.
de acquirē. here. ij. colū. vide oīno sub x̄bo
mors. §. mortu⁹ p̄ re publica. Aduerte tamen
q̄ non dicitur filius p̄mogenitus regis qui na-
tus est ante dignitatē regalem. vt nō. Bar. in
l. cū satis. C. de agri. ⁊ censi.

Filius institut⁹ de restituēdo grauatus p̄t de
trahere duas q̄rtas s̄m canonistas. de testa.
Raynūci⁹ ⁊ Raynaldus. ⁊ debēt legiste hāc
opinionē sequi. vt nō. Jo. an. in. d. c. raynal-
dus. ⁊ tangūt Bar. ⁊ Bal. in. l. pompo. §. me-
minisse. ff. de inoffi. testamē. ⁊ Oldra. consilio
suo. cl. vj.

Filiusfamilias nō p̄t testari nec codicillari etiā
patre volēte. l3 causa mortis donare p̄t: eo cō-
sentiente. nō. Bar. ff. de testa. l. q̄ i p̄tate. requi-
ritur tū q̄ ille cui donat sit p̄sens vel publica
p̄sona stipule⁹ p̄ absente. nō. Bar. in. l. tā is.
§. j. ff. de dona. cau. mor. patri autē p̄sententi
etiā nō p̄t filiusfamilias causa mortis dona-
re. p̄t ergo pater p̄sentire filio donanti ad co-
modū alteri⁹ sed nō ad comodū ip̄ius patris.
ideo nec consensus patris valeret si fili⁹ dona-
ret fratri in eiusdez patri p̄tate existētī: inq̄stū
ex illa donatiōe q̄rere⁹ patri vsufruct⁹. vt nō
p̄ glo. ⁊ Bar. in. l. j. ff. de auto. tu.

Filius militis dici non debet q̄ ante adeptā mi-
litiā natus est. dicit Bal. in. l. imperialis. §.
is illud. C. de nup.

Filius an sequatur p̄ditionem patris vel m̄ris
vide sub x̄bo seruus. §. j.

Filius legitimat⁹ habilior ē ad bñficia q̄ dispē-
sat⁹. qz legitimatio vberior est. et per eam ba-
stardus efficitur legitim⁹. vt nō. anth. in. c. cū
vinconienf. de elec.

Fili⁹ bastardus nō d̄ esse de domo vel familia
vel agnatione patris. ⁊ hoc s̄m p̄p̄riā signifi-
cationē. l3 si cōmunis modus loquendi eēt q̄
appellatione dom⁹ vel familie vel agnationis
p̄tinerent bastardi: tūc sine dubio p̄tinerent.
Itē fili⁹ bastardus d̄ nobilis si pater fuit no-
bilis. vt nō. Bar. in. l. si. C. d̄ x̄bo. signifi. Cō-
trariū dicit Bal. in. l. cū legitime. ff. d̄ sta. ho.
⁊ refert anth. in. c. venerabilez. q̄ filij sunt le-
giti. xxviii. colū. Si p̄deres verba Bar. nō
p̄tradicit. qz non dicit q̄ fili⁹ bastardus sit no-
bilis: sed qz est nar⁹ ex patre nobili. d̄ etiaz de
parētela esse ⁊ de sanguine patri. vt nō. Bar.
in. l. p̄nūciatio. §. familie. ff. e. ri. vide plenius
p̄ euz in. l. tutelas. in p̄nci. de ca. di. ⁊ quod d̄
in bastardo: idē in legitimis ex bastardo nai.
vt nō. Bal. in. d. l. fina. C. de x̄bo. signifi. Ad-
uerte tū q̄ l3 bastardus dicat esse d̄ genere et
sanguine patris: tū hāc habet q̄litate q̄ d̄ de
genere ⁊ sanguine imp̄obato. vt nō. Jo. an. i.
c. statutuz. ij. de here. li. vj. in nouella. sup. gl.
supradixit. vide glo. in. de. j. d̄ baptis. sup. ver-
bo liberi. S3 videt q̄ bastardus nō dicat esse
genere patris: qz gen⁹ sumit p̄ agnatione. vt
nō. p̄ glo. ⁊ Bar. ⁊ ange. in. l. j. ff. de proba. ⁊
sic gen⁹ ⁊ agnatio sunt noia ciuilia q̄ nō cadūt
in bastardis. vt nō. Bar. in. locis. s̄. allega. ⁊ i.
l. ex facto. §. si q̄s rogat⁹. ff. ad trebel. vbi etiā
ange. idē dicit. ⁊ Bal. in. l. generalit. §. fi. C.
de insti. ⁊ substi. Itē dicit Bal. q̄ bastardus
nō ē de castro nec d̄ domo legitimorū nec p̄t
portare arma ip̄oz nisi ei p̄cedat vt ip̄e nō. in
l. filiū. ff. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. l3 anth.
dicit q̄ ex cōmuni vsu seruat cōtrariū: l3 stri-
cte dicat fili⁹ quē nuptie demōstrāt. vt ip̄e nō
in. d. c. p̄ venerabile. xxviii. colū.

Filius eximitur a patria potestate eo ip̄o q̄ est
factus ep̄s. tex. est i. c. p̄ venerabilem. qui filij
sunt legiti.

Fili⁹ illegitim⁹ an p̄t legitimari p̄ statutū ciui-
tatis. Bar. dic q̄ nō. in. l. ij. ff. de testa. ⁊ in. l.
nō ambigif. ff. de legi. idē dicūt butri. ⁊ Bal.
si p̄ls habet ad h̄ p̄tatez a p̄ncipe p̄cessam: ⁊
tūc planū ē q̄ p̄t legitimare. idē si p̄ls ē in q̄si
possessione legitimādi tāto tpe cui⁹ p̄trariū nō
est memoria. idē si allegat p̄cessionē cū possessi-
one t̄pis decimalis. per. l. cuz in rem x̄so: his

cessantibus si ipsi habet regalia. et multo minus potest si non est liber. et hec vera in quantum ipsi vel let legitimare ita quod filius esset integratus ad iura legitimatatis ubique locorum. si autem vellent simpliciter habilitare filium ad successionem acti legitimus esset: potest ad bona que sunt in territorio status entis etiam si spurius sit secundum Bar. ut non. anth. in. c. p. venerabile. que filii sunt legitimi. colu. xviii. non. nunquam autem potest civitas. sed Bal. dicit contrarium in spurio sed de naturali fateatur quod potest per statutum habilitari ad succedendum. in. d. l. j. de iure annulorum aureo.

Filius que spurius et incestuosus simul: an potest legitimari per habentem potestatem et privilegium legitimandi spurios et incestuosos. Jo. cal. dicit quod non quod istud privilegium est exclusum in quo non venit dicta species mixta. ut refert Jo. an. i. additi. spe. sup. rubri. que filii sunt legitimi. non. huic questione. Bar. dicit contrarium in. l. j. ff. de verbo. signi. Anth. dicit quod opinio caldrini est vera quod alteri non fieret iudicium per legitimatorem talem venienti ad successionem. opinio Bar. est vera quando fieret alteri iudicium ut non. anth. in. d. c. p. venerabile. xx. colu. non. nunquam autem habens. vide s. verbo dispensatio. §. dispensatio facultas.

Filius illegitimus an possit legitimari per episcopum. vide s. verbo episcopus. non. episcopus non potest legitimare.

Filius et si legitimatus simpliciter. et postea pater habuit filium legitimum ex uxore legitimatio evanescit: quod in rescripto legitimatorem inest dicitur si pater legitimus non habuerit secundum Frā. de verbo. ut non. Jo. an. in additi. specu. de successione. ab intestato. §. j. non. sed ex facto. Contrarius tenet Goffre. ut non. ibi specu. et idez non. anth. in. c. p. venerabile. que filii sunt legitimi. xxvii. colu.

Filius illegitimus si legitimatus post mortem patri et tacet patrem reliquisse filios legitimos. non valet legitimatio tanquam surrepticia ex taciturnitate predicta. ut non. Jo. an. in additi. specu. de successione. ab intestato. §. si. non. sed ex facto.

Filius natus ex duplici adulterio scilicet ex patre uxore rato et matre alteri uxore. si in impetratone legitimatorem dicat se natum de adulterio: tacita duplicitate predicta: non valet impetratio tanquam surrepticia. ut non. Jo. an. in additi. spe. sup. rubri. que filii sunt legitimi. non. quero si natus. et habet tenet anth. in. c. p. venerabile. qui filii sunt legitimi. ix. colu. non. nunc descendendo ad secundum. idem si filius sit natus de adulterio mixto cum incestu et tacuit se incestuosum. ut non. Jo. an. sup. rubri. predicta. non. huic questione.

Filius si legitimatus legitimatorem noui iuris collatiua puta tali conferimus legitimatorem: talis legitimatio non trahit retro. sed si legitimatus legitimatorem restitutiua: ut reintegram te ad omnia iura

primaeva acti legitime natus esses: tunc trahit retro usque ad principium natiuitatis. ut non. ant. in. d. c. p. venerabile. xxj. colu.

Filius qui legitimatus an sint citandi illi que alii sunt ab intestato successuri. dicit Jo. an. quod non valet legitimatio nisi consentiant illi quibus iudicatur: quod legitimatio fit ex iurisdictione prorogata ut ipse non. in. d. c. p. venerabile. in verbo libere. et in verbo potuit. sed in additi. spe. in ti. de successione. ab intestato. §. j. non. sed ex facto. per primam questionem non facit differentiam inter iurisdictionem prorogatam vel non prorogata: sed simpliciter dicit non prorogari agnatis quibus erit ius quesitum. Hosti. dicit quod si legitimatio fiat viuo patre: sufficit consensus soli patris: proterquam in feudalibus in quibus requiritur etiam consensus domini feudi. sed si fiat mortuo patre: requiritur consensus omnium quibus iudicaretur in successione: ut refert Jo. an. in. d. c. per venerabilem. in verbo requisisti. et idez dicit Hosti. in summa. qui filii sunt legitimi. penul. colu. quo ad hereditatem iam deuolutam. sed quo ad deuoluendam: non requiritur consensus alicuius secundum Hosti. ibi. Bar. autem in. l. galli. §. et quid si tamen. dicit quod si pater petit filium legitimari: tunc si pater ordinauit in testamento filium legitimari: non requiritur citatio alicuius secus si pater nil ordinauit: quod tunc requiritur citatio et consensus illorum quibus erat ius succedendi quesitum. posset tamen princeps si vellet etiam illis irrequisitis legitimare. Et idez dicit Bal. in dicto. §. et quid si tamen. sed antho. in hoc passu diffuse et satis inuolute loquitur tamen conclusio sua est hec. aut legitimatio fit post mortem patris de cuius successione agit aut in vita. primo casu si non exprimitur aliquid de iure alteri quesito: valet legitimatio: sed non ad preiudicium illius de cuius preiudicio agit. si autem princeps exprimat de hereditate et iure alteri quesito: valet legitimatio in terris legitimantis etiam ad preiudicium alterius non citati. sed in alijs terris non valet nisi consentientibus illis quibus est ius quesitum. secundo casu principali quando legitimatio fiat in vita patri si fit ad patris voluntatem: valet etiam ad preiudicium sperantis hereditatem etiam illo non vocato. exigitur tamen quod fiat mentio agnatorum. et quod dicatur non obstante lege. nec sufficeret secundum sine primo. si vero fiat ad instantiam filii: tunc non valet non consentientibus agnatis: nisi princeps fuerit certificatus patrem alios liberos vel agnatos legitimos habuisse. et hec vera: etiam si princeps motu proprio legitimatorem faciat. ut non. ant. i. d. c. per venerabile. xxj. et **Filius** non potest legitimari nisi ipse et pater (xxij. colu. ter eius si viuit consentiat. ut non. ant. in. d. c. p. venerabile. xxij. colu.

Filij legitimatio potest fieri p̄ pcuratores tam ex parte filij q̄ ex pte patris. vt nō. ant. in. d. c. p̄ venerabilē. xxij. colū. Et idem tenet Bar. i. l. gallus. §. fositan. de libe. et postu.

Filius an possit emancipari p̄ pcuratores tam ex pte sui q̄ ex pte patris. vide sb̄ x̄bo pcurator. §. pcurator. nō p̄t p̄stitui p̄ patrē.

Filiū nō p̄t aliq̄s adoptare p̄ pcuratorē. ff. d̄ adop. l. post mortē. §. si. et ibi nō. Bar. Idem nō. ant. in. d. c. p̄ venerabilē. xiiij. colū.

Filius lz potest legitimari vt fili⁹ patre petēte: tñ nepos ex filio p̄mortuo nō p̄t peti legitimari vt nepos petēte auo. qd̄ ē vex i legitimatio ne restitutua. lz in collatiua sic. vt nō. anth. in. d. c. p̄ venerabilē. xxij. colū.

Fili⁹ potest legitimari vt succedat in certa parte et in certa nō. nō. antho. in. d. c. p̄ venerabilem. xxij. colum.

Filius legitimatus an cōprehenditur in statuto loquēte de legitimo vide sub x̄bo statutus loquens de legitimo. et §. se.

Filius legitimatus simpliciter acquirit indifferenter ius succedēdi agnatis: siue de illis fiat mentio in legitimatiōe siue non. et hoc verū in legitimatiōe restitutua. et idem in collatiua si fiat als habenti succedēdi ius a natura. lz si fit als non habenti a natura tunc nō acq̄rit ius succedēdi nisi iter p̄sentientes. vt nō. ant. in. d. c. p̄ venerabilē. xxv. colū.

Filius legitimat⁹ viuente patre rūpit testamētum patris in quo ip̄e nō fuit institut⁹. vt nō. ant. in. d. c. p̄ venerabilē. xxvj. colū.

Fili⁹ legitimatus excludit substitutuz patri sb̄ cōditione si pater decefferit sine liberis legitimis. fm̄ Jaco. d̄ are. vt nō. Jo. an. in additi. spe. in ti. d̄ succes. ab intesta. §. j. v. sed ex post facto. in fine. Contrariū dicit antho. in. d. c. p̄ venerabilē. xxvj. colū.

Fili⁹ appellatione non continet bastardus. nec quo ad honores et comoda. nec quo ad penal et damna. vt nō. Bal. in. l. filium. ff. d̄ his qui sunt sui vel alie. iur. vide sub x̄bo statutuz. §. statutū deponēs de filio.

Filius naturalis tm̄: pp̄rie dicitur ille qui ē natus ex cōcubina in domo retenta: lz ex cōmuni vsu loquēdi dicitur filius quilibet natus ex soluto et soluta. vt nō. Jo. an. in addi. spe. in ti. qui filij sunt legiti. super rubri. v. que stionē. de statuto. et nota. antho. in. d. c. p̄ venerabilē. xxvij. colū.

Filiusfamilias si per viginti annos se gessit p̄ sui iuris: liberatur a patria potestate. l. j. et ibi nō. C. de pa. po. Si aut̄ fuit emancipat⁹ sed minus legitime. tūc si p̄ decēniū se gessit p̄ emancipato: effici⁹ sui iur. l. post mortē. ff. d̄ adop. Et p̄dicta nō. ant. d̄ censi. puenit. penul. co.

Filius viuo patre non d̄: habere aliq̄d ius i legitima. nec viuo patre est ei debita lz q̄si debita. nō. Bar. in. l. fi. de li. ag. S3 Bal. aliter dicit in. l. iij. C. de iur. et fac. igno. et lz quo ad legitima filij naturalis. S3 i legitima filij adoptiui siue arrogati: vide q̄ filius i illa ius habeat viuo patre: qz etiā in vita patris sibi debetur et dies cedit lz non veniat nisi post mortē patris. et sic viuo patre ex cōstitutioe diui p̄j statim pater adoptiuus tenetur et obligat ad quartā: lz non possit peti nisi post eius mortē et est casus in. l. j. §. si impuberi. ff. d̄ colla. bo. per quem tex. cōcludit q̄ filius decedēs viuo patre adoptiuo: trāsmittit ius suū et illā quartā: lz Bal. dicat p̄trarium in. l. si arrogator ff. d̄ adopti. et male. quia contra tex. in. d. §. si impuberi. imo bene dicit: et est casus p̄ eo. nā ibi datur cōclusio q̄ illa que ad heredem trāsmittitur: conferunt. ideo si tractatur de collatione quarte viuo patre: non fit collatio. ergo etiam nec fit trāsmissio. nec obstat q̄ tex. dicit q̄ quarta debet viuo patre: quia illud verbum debetur: stat imp̄prie. vel debet i euentū q̄ pater p̄decedat. Sic etiā dicim⁹ q̄ filio naturali debet q̄rta siue legitima iure naturali: et tñ intelligit q̄ debet in euentū quo pater p̄decedat als sequeret q̄ plus iuris haberet i legitima filius adoptiu⁹ q̄ filij naturalis. cōtra id qd̄ nō. glo. insti. de adop. §. cū aut̄. et in. l. si erogaf. ff. e. ti.

Filiusfamilias si recipit dotē in pecunia vel in specie et ex re vel pecunia dotali aliq̄d lucret: vtrū patri de dote vel lucro aliquid acquirat in pp̄rietate vel vsufructu. vide Bar. in. l. cōtra iura. §. j. ff. de re. amo. actione.

Filiusfamilias est capax dotis. ff. solu. matri. l. ij. §. q̄ si in patris. ff. fami. hircif. l. p̄poni⁹ filadelfus. ideo illaz non acq̄rit patri. vt notat Bar. in. l. placet. ff. de acqui. heredi. saluo q̄ actio p̄ dote restituenda ē cōmunis patris et filij. in. d. §. q̄ si in patris.

Filiusfamilias an et qñ p̄t cū patre p̄trahere et se inuicē obligare. vide plene p̄ Bar. in. l. frater a fratre. ff. de cōdi. inde.

Filiusfamilias acq̄rit p̄ri vsufructū d̄ oibus q̄ ex opa sua q̄rit: qz talia reputant̄ aduenticia. A. de bo. q̄ li. l. cū oportet. i p̄n. et nō. ibi Bar. in. l. si tibi. x. §. si partus. ff. de pactis.

Filiusfamilias est capax dotis vxoris. et filiafamilias est capax donatiōis p̄pter nuptias viri: et tam filius q̄ filiafamilias sūt capaces lucroz nuptialiu: et in illis habent hodie heredes. C. de bo. que libe. l. qd̄ satis. et Bar. in. l. post dotem. An aut̄ filiusfamilias habeat heredem in dote. vide Bal. in. d. l. quid satis. et Bar. in. l. post dotē. ff. solu. matri.

Filius familias succedit filio suo nepoti quo ad
aut in proprietate. auus autem retinet usufru-
ctū. **C. de bo. que libe. l. quid satis. 7 ibi nō. p
Ly. 7 Bal.**

Filius emancipatus non potest patri stipulari:
sz pater filio emancipato sic. 7 que sit ratio dif-
ferentie: vide **Bar. in. l. quod dicitur. ad fi. ff.
de vbo. obli.**

Filius an potest stipulari patri existēti i prāte:
vide **Bar. in. d. l. quod dicit. ad fi. 7. l. si fili.
ff. de vbo. obli.**

Fines castrorū 7 villarū non est necesse
ponere in libello in quo petitur castruz
vel villa: sed sufficit nomē castri vel vil-
le exprimere: quia castra et ville cōmuniter sūt
nota: nisi essent duo castra. vñ due ville eiusdē
nois. nō. **Bar. i. l. si i rem. ff. de rei vēdi.**

Fines pbant p antiquos libros 7 p antiqua i-
strumēta. vt pbatur de pba. c. cuz causam. et
d̄ censi. cū olim. in tex. 7 glo. Et lz tales fines
describāt p verba narratiua ob aliud emissa:
tñ qz in talibus sufficiūt leues pbationes. illa
vba narratiua faciūt plenā pbationē. vt nō.
**Jo. an. in. c. abbate. s. papa. d̄ priuile. li. vj. in
glo. sup vbo pbata. idem nō. Bal. C. de iur.
deli. l. cū aliqs. 7 d̄ epi. 7 de. l. puēticula. si au-
tem instrumēta nō essent antiq̄: ruc licz fidem
facerēt int̄ p̄trahētes: nō tñ qd ad tertiū. vt nō
**Bal. in. d. l. puēticula. Sz intelligit glo. 7 qd
nō. Bar. in. d. l. cū aliqs. 7 Inno. in. c. cum in
iure. de offi. delega.****

Fiscus nō est ver⁹ heres deportati siue
illius cuius bona sunt publicata licz in
ip̄m fiscū trāseant oia bona p̄denati. sz
cōditionalia iura puenit. nota ant. de iuriur.
q̄ntauallis. v. xij. d̄ fia.

Fiscus si vendit rem alienā: an emptor sit secu-
rus: vide pulchre p **Bal. in. l. j. C. de here. vl
ac. ven.**

Fisci puilegia 7 iura in corpe iuris sperfa. vide
pulchre collecta p **Bal. i. d. l. j. C. de here. vl**

Forma dat esse rei: 7 ea defi (ac. ven.
ciēte res deficit. qd est vez in forma es-
sentiali 7 naturali. sec⁹ i accidētali 7 vo-
luntate hois inducta. nō. ant. de rescrip. sup
litteris. x. colū. Sz **Jo. an. dicit qz vbi forma
trahit ab homine: nō valet ip̄o iure actus fa-
ctus forma nō fuata. sec⁹ i forma tradita a iu-
re. vt ip̄e nō. in de. j. d̄ sequel. possel. super. v.
nullatenus.**

Fornicatio oēm carnalē illicituz ꝓcubi-
tū comprehendit. nō. ant. de coha. cleri.
vra. ij. colū.

Fornicator siue sit p̄sbr siue sit simplex cleric⁹:
eodē iure 7 eodē modo punitur. nō. ant. d̄ co-
habi. cleri. vra. v. nota qz.

Fater vterinus tm̄: excludit fratrem cō-
sanguineū tm̄ a successiōe alterius fra-
tris i bonis ex materna linea quesiti. et
ecōuerso frater ꝓsanguine⁹ tm̄: excludit vte-
rinum tm̄ in bonis ex paterna linea q̄sitis In
q̄sitis aut aliūde q̄ ex paterna vel materna li-
nea: succedūt eq̄liter. **C. de legi. here. l. d̄ emā
cipatis. 7 ibi nō. Bar.**

Frater aut vtrimqz ꝓiūctus fratri defuncto: ex-
cludit tam vterinū tm̄ qz ꝓsanguineū tm̄ in q̄-
buscūqz bonis. **C. de le. here. aut. cessante. let
aut. post fratres fratru.**

Fraus q̄liter p̄bet: vide bonum tex. 7
glo. in. c. ij. de renū. li. vj. 7 d̄ re. pmut.
c. j. e. li. in glo. sup vbo fraude. dic qz dolus 7
fraus pbāt semiplene p iuramētū. vt patz in
tex. 7 glo. i. c. ex l̄ris. de resti. i integz.

Fraus p̄t cōmitti ꝓ legē 7 ꝓtra psonā. in q̄tuz
cōmittit cōtra legē: est species separata a do-
lo. in q̄tum cōmittit ꝓtra psonā ē species do-
li. dolus enī est gen⁹: 7 pōt cōmitti vbis et re
ip̄a id ē p verba 7 facta. fraus autem p facta
tm̄ fm̄ **Tho. de aq̄no cui standum est lz q̄nqz
iura his verbis abutant. vt notat Bar. i tra-
ctatu de teste. s. fraus.**

Fructus q̄liter 7 in q̄bus casib⁹ in sortē
cōputant vide singulariter p antho. d̄
iuriur. ad nr̄am. s. penul. v. oꝓono. et
vide s. vbo exp̄se. 7 j. in vbo itereffe. in ver-
bo iudex. in verbo libellus. s. libellus genera-
lis admittit.

Fruct⁹ appellacione ꝓtinet collatio bñficiorū: q̄
d̄ esse i bonis 7 fructu mēse episcopalis. nō.
glo. de ma. 7 obe. cū olim. 7 vide s. vbo bene-
ficiū. s. beneficiorū collatio. idem in electi-
one 7 ꝓsentacione. nota **Ro. conclu. ccl viij.**
nā fructus possessionis iuris eligendi 7 ꝓsen-
tandi est ip̄a electio 7 ꝓsentatio. sed iudicare
7 excōdicare nō sūt fruct⁹ iurisdictionis. nec ꝓ-
prie fruct⁹ dici p̄nt sed poti⁹ periculū laboris
7 cure. nō. **Ro. ꝓclu. cccxix.**

Fruct⁹ iuris patronat⁹ ē ip̄a ꝓsentatio. q̄ est fru-
ctus industrialis: nō naturalis. vt nō. d̄ re iu-
di. cum **Bertoldus. i glo. fi. 7 nō. Jo. an. in. c.
ꝓsultationib⁹. de iure patro.**

Fructus quos agēs possessorio 7 obtinens cō-
secutus est. aduersario tenetur idem aduersa-
rio postea i petitorio agenti 7 obtinēti restitu-
ere. qd̄ intellige vt nō. **Ro. ꝓclu. cccxxx viij.**
Sed simpliciter alibi dicit qz q̄ obtinet i possel/
torio: lz succūbat i petitorio: nō tenet fructus
restituere. vt nō. **Ro. ꝓclu. cccc.**

Fructus bñficij nō tenet restituere q̄ bñficiū
iniuste detinuit: si ab initio habuit bonam fi-
dem 7 colorē detinendi qz talis dicitur possel/
sor bonefidei. nō. **Ro. ꝓcl. xxvj. Sz alibi dic**

quod fructus beneficij tenetur restituere qui succubuit huiusmodi habuerit iustam causam litigandi. quia pars beneficij sunt et beneficium debentur. et huiusmodi ante litem testamentum possit quis in casu esse beneficii dei: tamen post litem contestata. de malefidei si succubuit. ideo ad restitutionem fructuum tenetur. non. Ro. p. clu. clxxvij. Aduerte tamen quod fructus extantes sibi tenetur possessor quantumcumque beneficii dei fuerit restituere. non. ant. de resti. spo. i. lit. teris. xvj. colu. v. si opponitur exceptio.

Fructus beneficij si succedenti debeantur in beneficio pro tempore predecessoris vel heredis defuncti: an vero debeantur ecclesie. vide de offi. ordi. cum vos. et quod non. Jo. an. e. ti. presenti. li. vj. vide oino ibi pe. more et per archi. de rescriptis statutum. s. accessorem. e. li. et per eundem. xij. q. v. c. j. vide tex. de testa. cum in officijs. et melius. e. ti. relatum. ij. et ibi per matthe. et vide glo. que facit differentiam inter platum et canonicum in eo quod platus de successor predecessoris: canonicus vero non. in. c. quod sicut. de elec. sup. verbo consentire. i. glo. in fine. et vide tex. et Bal. in. l. de functa. ff. de usufructu. et Bar. in. l. diuortio. i. pnci. ff. solu. matri. et in. l. ff. de iure filii. vide oino Cal. et Fra. de zabo. in. c. ff. de pecu. cleri. et vide sub verbo platus. s. plati huiusmodi sunt.

Fructus non tenetur restituere possessor qui errauit in iure. quia error iuris excusata fructibus. fm. Dy. i. regula possessor. Bar. tamen aliter distinguunt in. l. ff. de iure filii. s. et si lege. s. scire. ff. de peti. here. vide oino i. c. nihil. de elec.

Fructus consistit in redditu. sed non conuertitur quia partus ancille est in redditu sed non in fructu. vt non. glo. de elec. generali. li. vj. in glo. penulti. vide tex. ff. de exerci. li. l. j. s. exercitiores. et quod non. Bal. ff. de condi. inde. v. inde. l. si vrbana. et ff. solu. matri. l. diuortio. s. funduz. et s. q. in anno.

Fructus et pensiones rei alienate an pertineant ad emptorem vel venditorem: vide Bar. in. l. ff. s. ff. de iure filii. et ange. i. l. ff. s. penul. ff. de his que in frau. credi. et Bal. in. l. in vedendo. s. finali. ff. de ptra. emptio.

Fructus iurisdictionis si primo anno pertinet ad unum scdo ad alium et vltima die primi anni committitur maleficii pro quo fit condemnatio ad penam in scdo anno: talis pena debet illi ad quem fructus primi anni pertinebant. vt non. Cy. et Bal. i. l. ff. de iur. oi. iudi. et Bal. tagit etiaz. ff. solu. matri. l. diuortio. in pnci. vlti. colu. Cy. alle. l. quecuq. ff. de acti. et obli. Bal. alle. l. is qui in puteu. s. si postea. quod vi aut cla. Ego alle. l. ff. s. non soluz. in fi. ff. de his que in frau. credi. que melius facit.

Aga eius qui dicitur deliquisse an probet delictum plene: vel semiplene: vel sal

tem indicium faciat. vide sub verbo probatio. s. probationi.

Non potest agere contra furem pro re furata sibi pro alius subtracta nisi fudat intentum suum super alio interesse quam super eo quod ipse domino rei teneat furti. posset tamen agere triticaria ratione soli possessionis. non. ant. de resti. spo. i. lris. v. p. b. ptz. v. colu.

Furiosus habens dilucida iterualla an possit esse arbitrator. vide s. verbo arbitrator. s. arbitrator potest esse furiosus. et vide sub verbo senia.

Furoz et dementia qualiter probetur: et an semel furiosus presumat pseuerasse talis. vide sub verbo probatio. s. probat furoz.

Omnitium ab homine platum non significat de necessitate domini. verificatur nedum in possessione sed etiam in detentione. non. glo. in. l. ij. in pnci. ff. de ori. iur. idem si pferat a lege. tex. e. in. l. j. in fi. cum. l. sequente. ff. nau. cau. sta. et i. l. ij. s. in hac. ff. vi bono. rap. et non. per Bar. in dicto. s. in hac. et sup. rubri. de no. co. compo. et super rubri. de no. ope. nucia. Sed antho. dicit quod quicquid significat domini. quicquid possessione rei. quicquid quasi possessione iurisdictionis. in c. j. de postu. pla. penul. colu.

Omnis subsequens species numeratas restringitur ad qualitatem specierum enumeratarum. de rescriptis. sedes. de cura. qui ad agendum li. vj. et in clem. non potest. e. ti. et non. antho. in clem. j. de pben. et vide per eundem in. c. sedes. de offi. archi. s. fi. v. scdo op. pono. et per Bar. in. l. ff. s. cui dulcia. de tri. vi. et ole. le. et in. l. qsitum. s. fi. de fun. instruc.

Generi per speciem derogatur: huiusmodi in dispositione speciali posteriori non fiat mentio de generali. de pbe. quis. ij. et c. dudum. li. vj. vide sub verbo vniuersitas. s. vniuersitas a generalitate

Generalis dispositio tamen operatur quo ad genus quantum specialis quo ad speciem. ff. de admi. tut. l. si duo. C. de pscip. xxx. ano. l. oes. et C. qui muli. tu. offi. fu. po. l. fi. Vide Bar. ff. si qs cau. in iudi. sist. cau. fac. non obtinuerit l. sed si qs. s. qsitum

Generalis sermo an comprehendat personam loquentis: vide Bar. in. l. j. ff. de sena. et Cy. in. l. in qsitio. C. de solu.

Genus si est unum comprehendens plura et aliud est genus comprehendens pauciora: illud quod pauciora comprehendit habet pro specie vide si i. eadem dispositione vel etiam si in diuisis sunt duo generalia quorum unum est minus altero illud quod minus est: pro specie reputatur: et pro illud

tanq̄ p̄ speciem generi derogatur. l. vrozem
 §. codicillis. 7. §. fi. de le. iij. 7. l. fuo manumif-
 so. de pecu. le. l. q̄sitū. §. fi. de fun. instruc. 7. nō
 Bar. in. l. j. §. j. ff. de no. ope. nūcia.

Generalia v̄ba accessorie apposita: restringunt
 ad suū p̄ncipale. l. p̄dij. in p̄nci. ff. de lega. iij.
 7. ibi nō. Bar.

Generalia 7. vniuersalia verba apposita verbo
 futuri tēporis: si dispositio continet actus cō-
 cessi extētionem: nullam recipiūt limitationē
 siue restrictionē 7. vniuersaliter intelligūtur
 si ex tali intellectu non resultat dispositio vitio-
 sa. nō. Bar. in. l. j. §. nūciatio. ff. de no. ope. nū-
 cia. nec resultat absurditas vt nō. Bar. in. l.
 nō dubiū. C. de legi.

Generalis quitatio et liberatio an extēdat ad
 inexcogitata: 7. ad ea ad q̄ q̄s tenetur rōne do-
 li. vide Bar. in. l. amelio. §. gayus. ff. de libe-
 le. in. l. tres fratres. ff. de pac. 7. Cy. 7. Bal. in
 lactioe. C. de rāfactio.

Gratia apostolica cōsiderat̄ 7. discutit̄
 fm̄ datam: nō fm̄ p̄sentationē vel rece-
 ptionem ip̄ius gratie. de p̄ben. cū qui.
 li. vj. Vide antho. de iure patro. p̄sultationi/
 bus. i. sc̄do notabili. dictamē q̄ quo ad impu-
 gnādaz dictā gratiā de surreptioe: inspicitur
 tempus date. sed quo ad p̄petuādā potestātē
 executoris in eadem dati 7. quo ad ip̄am pote-
 statem i exercitiū deducēdā: inspicitur temp̄
 receptionis litteraz. nō. Ro. p̄cl. ccccxxviii.
 7. circa tertiū. ad fi. vide plene p̄ Jo. an. de p̄-
 ben. dilectus. ij. sup. glo. ij. in fi. 7. quod nō. gl.
 vlti. in de. fina. de rescrip. 7. tex. cū glo. in de.
 si de bñficio. de p̄bē. vide plenissime p̄ ant.
 in. d. c. dilectus. vj. colū. 7. vide s̄. in v̄bo bñfi-
 cium. i. v̄bo clausula. i. v̄bo dispēsatio. p̄ totū.
 in verbo p̄uilegiū. p̄ totū.

Gratia si est impetrata de bñficio tāq̄ vacante
 vno modo: 7. vacat alio modo: nō debet bñfi-
 cium impetrātū q̄ expressit falsum modū vacā-
 di 7. tacuit verū. nō. Ro. p̄clu. xxvij. nisi i gra-
 tia sit illa clausula siue alio quouis modo va-
 cer. nō. Ro. conclu. cxxix. vide oino lap. alle.
 lxxxix. vbi singulariter limitat. c. susceptū. et
 idem in gratia de bñficio vacaturo. naz dicta
 clausula: vel alio quouis modo includit oēm
 speciem vacatiōis fm̄ Jo. an. quod est veruz
 fm̄ lap. de vacatiōe cōtingente p̄ eādem p̄so-
 nam i gratia nominatā. secus si per aliam. nō.
 Ro. p̄clu. ccccxxj. dictū lapi itellige nisi i gra-
 tia dicere siue ex alteri? cuiuscūq̄ p̄sona va-
 cet vel vacauerit. put hodie cōiter sit.

Gratia bñficij vacātis impetrans si narrat plu-
 res modos vacādi: sufficit altez p̄bare. nota.
 Ro. p̄clu. lxxx.

Gratia bñficialē impetrās tenet̄ de bñficio qd̄

obtinēt specialē facere mētionē: nec sufficit ge-
 neralis. qd̄ qualiter itelligat̄. vide ant. i de. fi.
 de offi. ordi. 7. Oldra. p̄silio. cxi. i. fi. vbi oino
 vi. 7. iterato lege.

Gratia bñficij impetrans lz de oibus bñficijs q̄
 obtinet tenetur facere mētionē: tñ nō de q̄lita-
 tibus ip̄oz bñficioz. nō. glo. in de. f. de p̄ben.
 7. nō. Ro. p̄clu. cvii. lz ergo qualitātē ex abū-
 dātī exp̄mar: puta si dixit illa bñficia fuisse p̄-
 eum creata et dotata: p̄bare non tenetur. nō.

Ro. p̄clu. lxxxj. Sed si valorē ip̄oz bñficio-
 rum expressit: illū p̄bare tenetur si neget. als
 nō. nō. Ro. p̄cl. cclxxx. lz autē regulariter nō
 tenet̄ impetrans dictas qualitates exp̄mere:
 fallit i tribus. in qualitate dignitatis. in qualita-
 te cōtinue residētie. 7. in q̄litate cure fm̄ Cal.
 vt nō. ant. de rescrip. i. nostra. 7. tertio quero
 tamē glo. in. d. demē. j. dicit contrariū in qua-
 litate cure.

Gratia bñficij impetrās ex causa p̄mutationis
 nō tenet̄ de alijs suis bñficijs aliquam facere
 mētionē. nō. Fre. de senis. i tractatu p̄muta.
 q. xvij. 7. i p̄silio. lxxij. p̄ q̄ p̄cludi p̄t q̄ impe-
 trās bñficiū simpliciter si habet gr̄am p̄mutā-
 di aliud: nō tenet̄ d̄ illa gr̄a facere mētionē.
 qz p̄ illā nō habet ius ad bñficiū simpliciter lz
 ex causa p̄ quā debet aliud dimittere. vt colli-
 gitur in. d. q. xvij. in fi.

Gratia bñficij impetrās tenet̄ verū valorē bñ-
 ficij impetrati nō solū exprimere lz etiā p̄bare
 lz nō neget qz pars gratie sue ē. nō. Ro. p̄clu.
 cccxlj. sed valorē bñficij obtenti nō tenetur
 nō. Ro. p̄clu. cclxxx. lz autem valorē fructuū
 bñficij qd̄ impetrat exp̄mere tenetur: tamē de
 quotidianis distributiōib⁹ non tenet̄ mētio-
 nem facere. quia ille danē ratiōe certi ministe-
 rij p̄sonalis 7. nō sunt de corpore beneficij. nō.

Ro. p̄clu. cxxx. idēz in mortuarijs 7. anniuer-
 sarijs. nō. Jo. an. in addi. specu. sup. rubri. de
 p̄cl. p̄bē. 7. demū q̄rebat̄.

Gratiam impetrās a papa vel eius legato lz te-
 neatur facere mētionē de omnib⁹ beneficijs
 q̄ obtinet. vt in. c. fi. de offi. lega. li. vj. quod p̄-
 cedit siue legatus conferat iure legatiōis siue
 ex speciali cōmissiōe pape: vt nō. Jo. an. i de.
 fina. de offi. ordi. in glo. penul. lz quo ad speci-
 alem cōmissiōē p̄trariū sentiat domi. in. c. is
 cui. de p̄ben. li. vj. sup. glo. ij. S; cum Jo. an.
 tenet lap. in. d. c. fi. tamē secus est qñ impetrat
 ab ordinario vel ei⁹ delegato. vt i de. fi. d̄ offi.
 ordi. 7. ibi nō. in glo. super verbo habentibus
 7. nō. Fre. i tracta. p̄muta. q. xvij. vide circa
 legatum 7. ordinariū qd̄ nō. Jo. an. in nouel-
 la. 7. post eum lap. in. c. si motu pp̄rio. de p̄bē.
 li. vj. 7. c. fi. de offi. le. e. li. in glo. fina. Expre-
 missis aparet qz collatio beneficij facta per

delegatū pape: nō valet nō facta mētiōne de bñficijs obtentis vt sentit glo. penul. i. d. cle. si. qd̄ pcedit siue facultas conferēdi sit ꝛcessa delegato gr̄a ip̄ius dele. siue gr̄a eiꝝ cui debet ꝛferre vt nō. lap. in. d. c. si. de offi. lega. Quid aut̄ si legatꝝ ꝛferat motu ꝓprio: an de obtētis debet fieri mētiō. dicit Jo. an. qꝫ nō in. d. c. si. glo. vlti. Domini. recitat alios aliter dicētes. sꝫ dic̄ vt ibi plene distinguit lap.

Gratiā bñficij impetrās nō tenet̄ facere mētiōnē de q̄litate ordinis annexi ip̄i bñficio impetrato ꝓm̄ ant. vt nō. Cal. de rescrip. in n̄ra. ꝫ. tertio q̄ro. nec etiā tenet̄ facere mētiōnē de titulo bñficij patrimonialis vt ibi nō. ꝫ. se. De ꝓmo dicto ē casus i. c. ei cui de ꝓbē. li. vj. ꝫ. ibi b̄ nō. Jo. an. sup̄ ꝫbo qd̄ possit. i. nouella.

Gratiā bñficij collegiati vel ꝓuentualis impetrās: si b̄ exp̄mit qꝫ sit collegiatū vel ꝓuentuale nō tenet̄ aliter facere mētiōnē de cura. etiā si habeat curā ꝓochialē ex̄ collegiū vel ꝓuentū: nisi essent due ecclie separate vt collegiata ꝫ parochialis simul iūcte et vnite: ita qꝫ vna nō sit alteri annexa nec ei subsit. notat lap. i. c. cū in illis. de ꝓbēdis. li. vj.

Gratiā bñficij impetrās sicut tenet̄ facere mētiōnē de bñficijs in q̄bus habet ius in re: ita et de illis in quibꝫ habet ius ad rem. nō. Jo. an. in. c. si motu ꝓprio. de ꝓben. ꝫ in. c. gr̄a. de rescrip. in glo. ꝫ i. nouella. li. vj. ꝫ in regula igno rāna. e. li. i. nouella. ꝫ nō. gl. in clemē. si roma nus. in ꝫbo obtinet. de rescrip. sꝫ Inno. in. c. in n̄ra. de rescrip. distinguit. an gr̄a sit de bñficio vacāte vel vacaturo. quod ē notabile. sed oīno vide Ro. ꝫclu. ccccxxvj.

Gratiā bñficij impetrās sꝫ de beneficio qd̄ obtinet teneat̄ facere mētiōnē siue de iure siue de facto teneat. si tñ dic̄ se id̄ canonicē tenere qd̄ de facto obtinebat: nō ꝓpterea gr̄a viciat̄. qꝫ qꝫ iuste vel iniuste teneat: est qd̄ extrinsecuz a gr̄a nisi iniusta detētio redderet eū inhabilez ad bñficiū. nō. Fran. in clemē. si romanꝝ. in si. de ꝓben. vide oīno ꝫ. ꝫ. beneficialē gr̄az impetrās tenet̄. nā illud ꝫbū canonicē: debet intel ligi sic id̄ est ꝓ illū qd̄ potuit ꝛferre sꝫ ex ꝓsona eius cui ꝛfert̄ nō valet collatio. vt nō. specu. ti. de dispen. ꝫ. videndū. ꝫ. sꝫ nūq̄d nocet. idē nō. compos. de elec. dudū. ij. ꝫ. Jo. an. in. c. nō possit. sup̄ ꝫbo canonicē. de ꝓben. li. vj. in nouella. vide oīno in spe. ti. ij. ꝫ. videndū. ꝫ. sed nūquid nocet.

Gratiā bñficij impetrās tenet̄ facere mētiōnez de alio bñficio qd̄ obtinet sꝫ de facto ꝫ nō d̄ iure teneat. nō. de ꝓben. eū qd̄. li. vj. in glo. eadez rōne. Itē tenet̄ facere mētiōnem de bñficio i quo habet ius sꝫ possessionem nō habeat: dū modo sciat sibi collatū esse. secus si ignorat. d̄

rescrip. gr̄a. li. vj. nā etsi ꝓsposiatus ē bñficio te netur de illo facere mētiōnē. vt nō. ant. d̄ rescrip. in n̄ra. ꝫ. venio ad q̄stiones.

Gratiā bñficialē impetrās tenet̄ facere mētiōnem nō solum de bñficio qd̄ obtinet iniuste: sꝫ etiā de iniusta detētione. als gr̄a nō valet etiā si motu ꝓprio (absqꝫ generali tñ clausala non ob.) facta sit. qꝫ sꝫ nō possit allegari defectus surreptionis: ꝓt tñ allegari defectus intentio nis. nō. lap. in. c. fina. de offi. leg. li. vj. ꝫ. Predicta itellige quādo ꝓdicta detētio facit quē inhabilē ad beneficia. als secus. nō. Frā. in cle. si romanꝝ. i. si. de ꝓbē. ꝫ lap. etiā idē sentit. sꝫ gas. ꝫ cal. in ꝫsilys suis sup̄ rubrica de ꝓben. ꝫ silio. xj. dicūt indistincte gratiaz eē surrepticiam nisi motu ꝓprio facta sit. vide oīno ꝫ. ꝫ. bñficij gratiam impetrās sꝫ de bñficio. Adde qꝫ nō solū de iniusta detētione sed etiā de fructibꝫ ꝓceptis tenet̄ facere mētiōnē: nisi ip̄los in vtilitatē ecclie cōuertisset. vt nō. Jo. an. in addi. specu. i. ti. de dispē. ꝫ. videnduz. circa si. ꝫ. sed pone aliqꝫ. nā ex ꝓceptiōe dictozꝫ fructuum fuit factꝫ inhabilis ad bñficia ꝫm̄ ho/ sti. vt nō. spe. ibidē. ꝫ idē Jo. an. ibidē. ꝫ ꝫm̄ hosti. in. d. c. dudū. ij. de elec. sup̄ ꝫbo cano-

Gratiā bñficij impetrās sꝫ teneatur fa (nice. cere mētiōnē de alijs bñficijs ꝫ ꝓstimonijs qd̄ obtinet tñ nō de hospitali qd̄ nō in titulū sed i administrationē ꝓceditur. ꝫ similiter nec d̄ pen sione. qꝫ nō habet i titulū sed i stipēdiū. nora. ant. i. clemē. si. de offi. ordi. ꝫ tenet̄ Ro. cōclu. cccxxij. i. antiquis. ꝫ similiter non tenet̄ face re mētiōnem de titulo sui patrimonij ad quē fuit ordinatus. nō. Jo. an. de rescrip. postula sti. nec i victualibꝫ clerico ꝫ victu suo assigna tis sup̄ quibꝫ eꝫ ordinauit. nō. pau. i. cle. ij. de vita ꝫ ho. cle. ꝫ nō. j. q. ij. clericos. Simi liter nō tenet̄ facere mētiōnē de possessiōibus quas habet ab ecclia i stipēdiū. nō in titulū vt nō. ant. in. d. c. postulasti. quod itelligit ibi Jo. an. quādo dātur i stipēdiū vt laico. simi liter nō tenet̄ facere mētiōnē de bñficio sibi ad tꝓs ꝫ nō i perpetuū collato. vt nō. do. ant. i. d. c. postulasti.

Gratiā bñficialē impetrās ad bñficiū vacatu rum si cum alio i data cōcurrat: ꝫfertur ille qd̄ diligētior fuit i ꝓcessu. etsi i diligētia ꝫcurrat nō ꝫt executor gratificare sꝫ gratificatio perti net ad caplm̄ cui als spectat collatio bñficioꝫ vt nō. Ro. ꝫclu. xcviij.

Gratiā impetrās de canonicatu sub expectatiōne ꝓbēde sub cōditione casuali: cuz clausula qꝫ ea purificata sit perinde acti a tēpore date fuisset canonicatꝫ collatus cū referuatione et decreto. ꝫfertur impetra ꝫditione habēti gra tiam purā sub eadē data ad bñficia vacatur

ra etiā si habēs purā p̄uenerit in p̄sentādo eā suo executori. q̄ purificatio p̄ditionis trahit retro. nō. **Ro. p̄clu. ccclyvj.**

Gratia impetrās p̄ quā sibi cōferē canonicat⁹ sub expectatiōe p̄bende l̄z p̄bendaz non acceptauerit infra mēsem: poterit postea acceptare re integra. id est si post mēsem alteri nō fuit collata nec p̄ aliuz acceptata: l̄z tunc executor nō p̄t p̄ferre obstante forma mādati. ideo recurrat impetrās p̄ collatione ad ordinarium vel ad papā. secus in eo q̄ nōdū erat canonic⁹ sed canonicādus expectās canonicatū l̄z p̄bendam: q̄ talis elapso mēse non poterit acceptare. nō. **Ro. p̄clu. cccxvj.** Itē sec⁹ si in grā t̄ps p̄figitur acceptationi sicut hodie fit: q̄ mādatur puideri de b̄nficio q̄d infra mensem duxerit acceptandū: q̄ tūc elapso mense acceptare nō possit. vt nō. pau. in clemē. j. d̄ p̄cel. p̄ben. l̄z idem tenet ibidem **Jo. an. in glo. sup. verbo infra mēsem.**

Gratia habēs de beneficio q̄d infra mēsem duxerit acceptandū. si infra mēsez acceptauit l̄z executor ei nō puiderit non p̄pterea acceptatio euanescit: q̄ ad puidentuz nō ē executori t̄ps a iure p̄fixum. ideo p̄t acceptās recurrere ad papā p̄ puisione sibi faciēda. vel obtineat causam sibi comitti in palatio. l̄z auditor p̄nunciato sibi b̄nficio debito. puidebit ei s̄m formā cle. auditor. de resc̄p. nō. **Ro. p̄cl. ccvij.**

Gratia si q̄s impetrat i cōmuni forma pauperz ad b̄nficiū vacaturū: p̄t ei⁹ executor gratiaz purificare ad instātiāz p̄ sanguinei impetrātis etiā nullū mandatū habentis: l̄z etiā ex officio inquiredo de p̄uersatione l̄z vita eius. an aut̄ p̄iuncta p̄sona possit acceptare b̄nficiū sine mādato. vide **Ro. p̄clu. cclxxxv.**

Gra in cōmuni forma pauperz semper fit cū exceptione q̄ impetrās nō possit in ecclia cathedrali acceptare nō. **Ro. p̄clu. cccx.**

Gratia facta i cōmuni forma pauperz nō cōprehendit canonicatū in ecclia cathedrali. l̄z si habens talē grām impetrat postea in forma grē specialis canonicatū sub expectatione p̄bende dicta p̄ma grā expirat l̄z cassat̄ expresse i sc̄dis l̄ris. nō. **Rota p̄clu. ccccxxvj.**

Gratia quādo fit in forma pauperū: examināf impetrans in curia de litteratura. p̄structiōe. l̄z cantu. l̄z in p̄tibus cōmittitur executori examinatio de vita. morib⁹ l̄z cōuersatione. l̄z q̄n fit in forma speciali dignū arbitramur. tūc papa habēs impetrātē de vita l̄z moribus cōmē datū: cōmittat in partib⁹ solaz examinationē scientie l̄z idoneitatis id est lecture cōuersationis. cōstructiōis. l̄z cāt⁹. nō. **Ro. p̄cl. ccccxxiij.** per alia etiā cognoscif an gratia sit i cōmuni forma pauperū vel in forma speciali. vt nota-

tur infra. s̄. grā specialis.

Gratia habens in cōmuni forma pauperū si infra mēsem acceptat b̄nficiū ante purificatio nem gratie: l̄z p̄ eum non stetit quo min⁹ purificaret sed per executorē: valet acceptatio l̄z i pedit collationē ordinarij dūmodo postea cōstet de habilitate l̄z bona cōuersatiōe impetrātis t̄pe impetratiōis l̄z acceptatiōis. nō. **Ro. p̄clu. clyxj.** p̄rouisio aut̄ facta p̄ executores an purificatiōe nō tenet. nō. **Ro. p̄clu. cccv.** Gratia facta in forma pauperū cum decreto s̄m clemē. j. s̄. secus. d̄ p̄cel. p̄ben. nō ligat manus ordinarij ante purificatam p̄ditionez s̄m rotam. l̄z multi doct. dicant cōtrarium. notat **Ro. p̄clu. xcij.**

Gra in forma pauperū si p̄currit i data cū gratia speciali ad eādē collationē: reputant̄ ambe gratie pariles. ideo si habens grāz i forma pauperū fuerit diligētior in p̄sentando p̄ferē in p̄benda postea vacante: etiā ante purificatam p̄ditionem quādo cōditio nō depēdebat ab alterius potestate s̄m tenorē. c. si p̄ te. d̄ rescrip. nō. **Ro. p̄clu. ciiij.** l̄z idem in gratia facta dignū arbitramur cōcurrēte cuz grā in forma speciali pure facta. vt nō. **Ro. cōclu. ccclyvj.**

Gratia facta l̄z nondū executā non expirat per mortē pape. l̄z cōsequēter nō expirat potestas data executori tāq̄ accessoria. secus in grā faciēda. nō. **Ro. p̄clu. cccxlv.** p̄dicta vera in grā speciali. sed in gratia que fit in forma pauperū: an potestas l̄z iurisdicatio executoris expiret per obitum concedētis: vide **Ro. p̄clu. ccccxxvij.** s̄. circa tertū. et q̄d nō. **Jo. an. d̄ p̄ben. si cui nulla. li. vj. in nouella.** quādo aut̄ gratia facta dicatur l̄z non in fieri. vide **Rota p̄cl. cclxxiij.** **Jo. an. dicit q̄ gratia dicit̄ facta quādo papa puidet l̄z dat executorē q̄ possessionē det. faciēda d̄z quādo papa nō puidet sed mādat puideri l̄z mandat̄ executori q̄ puideat l̄z in possessionē inducat. vt ipse nō. i. d. c. si cui. sed rota in. d. cōclu. cccxliij. dicit q̄ gratia d̄z facta etiā quādo papa mādat puideri: dum tamē id mādat fieri absq̄ iudiciali indagine. l̄z d̄ certo corpore beneficij vacātis l̄z certe p̄sone. quo casu etiā si papa moriat̄ re itegra durat potestas executoris s̄m **Ro.** sed aduerte quia videtur hoc cōtra theoricā doc. l̄z etiā cōtra tex. in. d. c. si cui. quod loq̄tur etiā quādo papa mandat puideri d̄ b̄nficio vacante.**

Gra si ē expedita p̄tra stilū curie: an sit admitte da: vide sub. s̄. rescriptū aplicū si est.

Gra si de plurib⁹ sub eadē data l̄z de eodē b̄nficio facte reperiant̄: nec apparet q̄ p̄cesserit: q̄d turis sit. vide **Jo. an. in nouella. de p̄ben. si a sede. de rescrip. duob⁹. li. vj.**

Gra dispensatiōis qd operet. vide s. verbo di
spensatio p totū.

Gra facta alicui vt sibi possit d vno bñficio vl
plurib' puideri: intelligit de bñficijs simplici
bus nō curatis si de curatis i gra nō expmāf
de pbe. cu3 i illto. i pnci. li. vj. nisi gra esset exu
berans: puta si dicat q: ei possit de quocunq;
bñficio puideri fm Jo. an. vt nō. Ro. cōclu.

Gra motu pprio facta in beneficia (cxxxij).
libus non dicitur ambiciosa. secus i impetratu gra
tiar scz vbi ē ad instantiā data. nō. Jo. an. de
rescrip. duob' li. vj. in nouella. Resuatiōes
etiā qd faciūt executores graz odiose sunt. sz
resuatiōes generales pape vel etiā speciales
motu pprio facte: debēt tanq; fauorabiles la
te interpretari. nō. Frede. i tracta. pmuta. q. j.

Gre expectatiue si sint duob' sub eadē data cō
cessē: sz vn' habet motu pprio alter nō: pferē
ille q; habet motu pprio lz alter puenierit euz
i p'sentando. nō. Jo. an. in. d. c. duob'. z Fre.
in. d. q. j.

Gra p quā qd sit exempt' vel capellan' hono
ris: opatur effectū suum z anteq; pueniat ad
eos qd' sit intantū q non possit excōicari vel
suspendi p ordinarios etiā hoc ignorātes. nō
Ro. pclu. cccclj.

Gra apostolica nō censet pfecta ex sola signa
tura supplicatiōis facta p papā: sz tūc demū p
fici' qn sup ea lre sunt pfecte. z ideo in bñfici
alib' littere habēt loco tituli. z an lras confe
ctas nō dicit qd habere canonicū titulum. nota
Ro. pclu. ccccxxviii. qd itellige q ad ptātez
z iurisdictiōe dandā executori. qz d illis loq
tur decisio rote. sup b' tñ an lra habeat loco ti
tuli: vide qd pulchre nō. io. an. in nouel. in pro
hemio. li. vj. sup vbo trāsmittim'. dicit grāz
esse pfectā etiā ante lras pfectas. z vide ibi
domi. de sanc. gemy. q dicit q lz in gra motu
pprio facta reqranē littere ad pbatonez gre
facte: tñ secus i gra nō motu pprio facta: qz il
la p̄t pbari p testes. per. c. si motu pprio (a cō
trario sensu) de pben. li. vj. In cōtrariū facit
tñ dictū pauli qd ibi recitat idē domi. dicit enī
paulus q vbi papa facit grām sup q mandāt
fieri lras: non dicit gra pfecta anteq; lre sunt p
fecte. Sz ita est q papa signādo supplicatiōe
tacite mādāt lras fieri fm signaturā. qd patet
qz vicecācellari' sup eadē supplicatiōe scribit
p quē debeat fieri minuta: postea ingrossāda
Gram expectatiuā habēs cū clausula añferri:
pferē habēti priorē datā: etiā si in bñficio qd
vacauit z acceptatū fuit p primū ante gratiā
scdi dū tñ pmo añ grām scdi p̄uisū nō fuerit.
nō. Ro. pclu. ccccxl.

Gratia specialis dicitur nō solū illa p quā statim et
pure pferē canonicat' sub expectatiōe pben.

de cū pseruatiōe z decreto i forma laudabili:
sz etiā illa que fit sub cōditione i forma dignū
arbitramur: cū clausula q purificata p̄ditōe
fit perinde ac si a tpe date fuissz canonicat' col
latus z reseruatio cu3 decreto facta. nō. Ro.
pclu. cccclxvj. vide supra. §. gra qn fit.

Gra facta sub modo nō resoluit ipō iure lz mo
dus nō seruet sz p̄t agi ad retractationē z ad
traditionē rei date. nō. Ro. pclu. cccxxvj.

Gra alicui facta semper intelligit sine p̄iudicio
iuris alteri quesiti: etiā si ius illud non sit in
re sed ad rem. ideo per indultū alicui factum
nō fit p̄iudiciuz apostolico expectati fm vin.
nō Jo. an. de vbo. signi. tua. z multo fortius
nō fit p̄iudiciuz illi cui certa z determinata p/
bēda eēt debita. vt ē tex. z glo. in. c. cū i ecclia
de pbe. li. vj. z §. §. gra p quā papa.

Gra per quā papa ex certa sciētia cōfirmat di
mēbratiōe factam per legatū suplendo oēm
defectuz si quis interuenisset: non solū dicit sup
plere defectus quo ad solēnitatē puta partis
vocationē sed etiā quo ad substātiā puta po
testatem dimēbrātis z veritatē cause exp̄sse:
qd itellige qn p̄firmatio est facta cu3 caule co
gnitiōe z pte vocata. nō. Ro. pcl. cccxxvj.

Gratia bñficialis afficit beneficiū i gratia com
prebensum etiā anteq; habeat rata per illū
cui est facta: adeo q d illo beneficio tanq; affe
cto null' potest disponere nisi ille p̄us cui gra
tia est facta dicat se nō velle illā habere ratam
vel infra terminū ad hoc per iudicē statutum
ratam nō habuerit. vt ptz in. c. si tibi absentī.
de pben. li. vj. Et idem in gratia d bñficio va
caturo quādo est appositus mensis cū decreto
qz illa ita afficit durāte mēse ac si eēt de benefi
cio vacāte. p. cle. j. §. sec'. de pcel. pben.

Gratia de bñficio vacaturo generaliter in pro
uincia ciuitate vl' diocesi cōcessa si non habet
clausulam qd duxerit acceptandū: restringit
ad p̄mū qd vacabit. ideo censet specialis: non
generalis. z si sint plures gratie similes: p̄ferē
prior in data si gratia p̄sentetur anteq; alteri
cōferatur. vbi autez gratie plures habēt clau
sulam seu beneficiū acceptandi: tunc si est ap
positus mēsis cum decreto: p̄fertur p̄mus do
nec mensis durat. sed si non est mēsis apposit'
tunc quādoq; ante acceptationēz p̄mi valet
p̄uisio facta scdo. z etiā ordinariū collatio: nō
obstante decreto p̄mi. nota Jo. an. de pcel. p/
ben. executor. in pnci. z i fine. li. vj. i nouella.

Gratia quādo fit de bñficio vacaturo sine clau
sula quod duxerit acceptandū z sine appositio
ne mensis: non possit executor in puincia ge
raliter inhibere q alter se non intromittat do
nec habenti grām p̄uisum fuerit z hoc p̄pter
incertitudinē. sed in diocesi possit talē inhibi

tionem facere: quia gratia restringit ad p̄mū beneficium quod vacabit. et illud facilius in diocesi q̄ in puincia (que latior est) sciri poterit. vbi vero in gratia ponit̄ clausula acceptā di sine appositione mens̄is vel etiam cum mēse sine decreto: tunc equū esset q̄ etiā in diocesi non potest executor generalē inhibitionē facere p̄pter incertitudinē: cum tūc t̄tute clausule acceptandi non restringit̄ ad beneficiū p̄mū quod vacabit. l̄ hoc sit equū: tamē nō p̄batur per tex. vbi autem esset appositio mens̄is cum decreto: nō esset necessaria inhibitiō executoris q̄ sufficit papalis. nō. **30h. an. de p̄cel. p̄bē. executor. i. sine. li. vj. in nouella.**

Gratia expectatiuā habens s̄m modernā formam in qua aponit̄ mens̄is cum decreto: nō potest aliquod b̄ficiū in vim gratie acceptare ante vacationē. secus si mens̄is non sit appositus: quia tūc possit acceptare p̄mā sc̄dam v̄l tertiam p̄bendam p̄xime vacaturā nulli alteri de iure debitam. nō tamen possit acceptare certam p̄bendam in specie anteq̄ vacet propter captionem mortis. notat **Ro. p̄clusionē cccxxij. in p̄inci.**

Gratia facta cum decreto irritante non afficit beneficiū vel p̄bendam vi decreti ante purificationem conditionē: ante etiam tacite intellectam. sed ea purificata retro trahitur ad tempus date si verba gratie hoc importāt. et hec vera in cōditōe casuali: secus in potestatiua depēdēte a volūtate tertij cui⁹ purificatio nō trahit̄ retro. nō. **Ro. p̄clu. cccxvj.**

Gratia beneficiālē impetrās si offert se aliud beneficiū quod obtinet dimissuruz in euentū quo beneficiuz vigore dicte gratie consequat̄ an aliud beneficiū quod se obtulit dimissuruz potest ante executionē dicte gratie cū alio p̄mutare et postea cōsequi effectuz gratie. vide **Ro. p̄clu. cccxxxix.**

Gratia per quā mādatur alicui p̄uideri d̄ aliquo beneficio in aliqua ecclesia i q̄ nō est nisi vnū b̄ficiū: nō possit h̄re effectū in illo vnico b̄ificio: q̄ illd̄ relatiuū aliq̄ supponit diuīsitatē. Idē si dicat̄ in gr̄a q̄ mādatur p̄uideri de b̄ificio spectante ad collationē ep̄scopi si quod vacat vel cum vacauerit: quia illud relatiuū quod: est equipollens relatiuo aliquod. nota **Ro. p̄clu. cccxj. et. nō. glo. in demen. f. de p̄ben. li. vj. super verbo in ecclesia. ideo habēs gratiā expectatiuā ad collationē decani et capituli cōiuniter et diuisim: nō potest acceptare vniciū b̄ficiū spectās ad collationē decani diuisim. nō. **Ro. p̄clu. cccxxvij.****

Gratia si ē talis q̄ per eam mandet̄ p̄uideri de p̄benda cum dignitate licet altera tantū vacet scilicet p̄bēda vel dignitas: poterit de

illa p̄uideri. et impetrās erit sub expectatione alterius nō vacantis: sicut si copulatiue de p̄benda et dignitate fuisset gratia facta. sec⁹ si vt qualitas quid adijciatur. vt si dicatur p̄uideas d̄ beneficio cū cura. nō. anth. de. resti spo. i. litteris. ij. col. in p̄zi.

Gratiā habēs de beneficio quod in certa ecclesia duxerit acceptandum possit acceptare beneficium ad cuiuscunq̄ presentationē. insti/ tutionem vel electionem spectans in ipsa ecclesia. quia quādo nō exprimitur aliquis modus: venit omnis modus. nota **Ro. conclu. cxcij. secus si aliquis modus exprimat̄ in specie: etiam si genus subsequatur puta ad collationem v̄l quīs aliam dispositionē: q̄ tūc nō cōprehendit b̄ficiā electiua ad electionē alicui⁹ spectātia. p̄ tex. de. f. de p̄ben.**

Gratia per quam papa mandat p̄uideri de beneficio p̄tinente ad collationē alicui⁹: nō comprehendit b̄ficiā p̄tinētia ad collationē illi⁹ si simul cū alio. de p̄ben. cuz in illis. in fi. li. vj. qd̄ declara s̄m. c. fi. e. ti. et li.

Gratiā habēs d̄ b̄ificio spectāte ad collationē vel p̄uisionē ep̄i: an possit acceptare b̄ficiū spectans ad ep̄i p̄sentationē et capituli admissionē. vide **Ro. p̄clu. cccxxxix.**

Gratiam habens acceptandi beneficia in certa ecclesia: potest acceptare beneficiū in ei⁹ cōmunitario vel ambitu vel capellis sibi cōtiguīs. nota **Ro. p̄clu. cxcj.**

Gratiam habens de beneficio acceptando potest acceptare p̄bendam: quia appellatiōe beneficii continetur p̄bēda largo sūpto vocabulo. nō. **Ro. p̄clu. cccx.**

Gratiam habens ad collationē ep̄scopi in forma speciali potest acceptare p̄bendam etiam in ecclesia cathedrali: dūmodo spectat ad collationē ep̄scopi. nō. **Ro. cōclu. cccxl. et vide s̄. s̄. p̄xi. et vide s̄. s̄. disp̄satio papalis. et s̄. di sp̄satio facta cum illegitimo.**

Gratia per quā mādatur alicui p̄uideri de beneficio in aliqua ecclesiarū certe ciuitatis: nulla ecclesia specificata: nō cōprehendit ecclesiā cathedralem. secus si mandetur p̄uideri i aliqua ecclesiarū certe puincia: q̄ tūc nō solū cōprehendit cathedrales ecclias s̄ etiaz metropolitanas ecclesias. de p̄ben. quīs. li. vj. Aduerte ad p̄muz: quia l̄ gratia per quā mandatur p̄uideri de beneficio in aliqua ecclesiarū ciuitatis non cōprehendit beneficia in ecclesia cathedrali. secus quādo mandatur p̄uideri de beneficio ad collationē ep̄scopi spectante. vt notat **30. an. in dicto. c. quīs. super v̄bo hoc casu. in nouella. Et idē si p̄uideri mandetur de beneficio spectante ad collationē ep̄scopi in aliqua ecclesiaruz ciuitatis. nota **30. an. in****

additi. specu. de ac. 7 pe. §. super petitionib⁹
 v. penul. in fine.

Gratia facta ad dignitates ecclesiasticas nō cō
 prehendit episcopatū. fm Inno. in. c. dilect⁹
 de pben. 7 gratia super episcopatu nō cōpre
 hendit archiepiscopatū. vt ibi p eū 7 archid.
 de pben. li. vj. c. licet.

Gratia an vicietur ex falsa latinitate. vel ex de
 sectu littere vel sillabe aut dictionis vel orati
 onis. vel rasura. vel si est cōtra stilum cācella
 rie expedita. vide sub vbo rescriptū. §. rescri
 ptum viciat. 7 §. sequēti.

Gratia siue sit indulgētia siue confirmatio siue
 reuocatio siue pūilegium: ita redditur nulla
 ex surreptione sicut rescriptū de indulgentia
 7 cōfirmatione. patet de elec. duduz ecclesia.
 ad finē in tex. 7 glo. sup verbo expressa. de cō
 fir. vti. vel inuti. porrecta. in fi. De reuocatio
 ne patz de fi. instrumē. q. sup bis. De pūile
 gio prz de deci. ex multiplici. 7 nō. Inno. d. re
 scrip. cum dilcā. 7 est tex. de fi. pby. c. ij. 7 de
 pben. nō possit. in pn. li. vj. 7 vide Jo. an. in. c.
 si cui. e. ti. 7 li. De pūile. nō. antho. de rescrip.
 sup litteris. ij. carta. v. quid in pūilegio. 7 ad
 uerte q. gratia in beneficalib⁹ reddit ipō iu
 re nulla per surreptionē. vt nota. gl. de rescp.
 si pponente. 7 de preben. cum teneamur. 7 in
 omnib⁹ litteris cuiuscūq. gratie. secus si litte
 ris iusticie i quibus distingue. vt nō. Jo. an.
 de fi. pref. c. ij. li. vj. in nouel. 7 vide sub. v. re
 scriptum ad lites.

Gratia si dicat surrepticia ex falsi expressione:
 tenetur impetrās pbare que expressit vera eē
 sz si dicat surrepticia ex veri taciturnitate: te
 netur excipiens pbare illud tacitū verum eē.
 nō. Jo. an. de litis ptesta. c. j. li. vj. in nouella
 vide tamē quod notatur per eū in additi. spe.
 sup rubz. de clādesti. despō. 7 per Bar. in. l. p
 scriptione. L. si contra ius vel utilita. publi. 7
 per Inno. de pūile. ex pte. Aduerte q. Jo.
 an. in. d. c. de litis cōtes. loquitur in gratia be
 neficali. sed super rubrica p̄dicta loquitur in
 alijs beneficalib⁹ vt in dispēlatiōe matrimo
 niali. in qua cōcludi videtur q. si papa dispen
 sauit: onus pbandi incūbit ei qui dicit falsita
 tem exp̄ssam. secus si papa nō dispensauit sed
 alteri dispēfare mādauit. qd nō. Sed Oldra.
 dicit q. etiā si papa dispēsaui: onus pbādi in
 cūbit dispēfato. vt ipse nō. p̄silio. c. liij.

Gratia beneficalis si est surrepticia nō tribuit
 executori aliquā iurisdictionē. nō. de rescrip.
 ad audiētā. qz in rescp̄tis gratiosis surreptio
 viciat ipō iure: vt ibi 7 in. c. si motu ppzio. de
 pben. li. vj. 7 de rescrip. postulasti. vide §. grā
 bñficialis qñ est.

Gra bñficialis p̄cessa p papaz si est surrepticia

non impedit qñ ordinarius cōferre possit: qz
 per litteras surrepticias nō ligant manus in
 feriozū. nota Jo. an. de excessi. pla. inter dile
 ctos. sup glo. vnde nō valuit. debuit tamē su
 per illa surreptione p̄nūciari p papam: non p
 inferiore. nō. lap. de pben. si tibi. li. vj. vide s
 v. bñficiū d̄z referuatū.

Gratia non semper dicit surrepticia lz veritas
 sit tacita. sed tunc demū quādo est tale tacitū
 qd ius expresse dicit exp̄mi debere. vt nō. gl.
 in clemē. j. de preben. super vbo vel alteri. vel
 quādo ius expresse hoc non dicit: ē tamē tale
 tacitū qd si papa sciisset: verisimile est d̄ iure
 q. gratiam non fecisset. nō. Ro. p̄clu. .ccxy.
 v. ix. vel etiam si sciisset: non tamē sic de faci
 li. nō. Fre. in tractatu p̄muta. q. ij. quod ē ve
 rum in bñficialibus. vt nō. antho. de concess.
 pben. cum nostris. vj. colū. in fine. 7 de rescp̄.
 in. ij. colum. in fi. 7 est tex. notabilis de rescri
 ptis. postulasti. in fi. 7 nō. domi. 7 Jo. d̄ ymo
 la. in. c. si motu ppzio. de pben. Adde q. si ap
 paret ex q̄bus papa sit motus grāz facere: suf
 ficit illa esse vera lz alia sint falsa. vt nō. lb. ver
 bo rescriptū. §. j. 7 vide oino. §. §. gratia i bñfi
 cialib⁹ si ē. ad cognoscendū aut an papa fuit/
 set als grām factur⁹ vel non factur⁹ colligitur
 ex p̄icturis 7 ex q̄litateb⁹ p̄sonaruz. nō. Jo.
 an. de rescrip. si p̄ponēte.

Gratia motu ppzio facta lz nō possit dici surre
 pticia: tñ p motū ppzium nulla inducīt dispē
 satio sup incōpatibilia. nec fit habilis nec tol
 litur ius tertij. nō. glo. in clemē. si roman⁹. 7. c.
 p litteras. de pben. 7 nō. Ro. cōclu. .cvij. dic
 tñ q. mor⁹ ppzium ampliāt qñq. grām als stri
 cte interpretandā. p quo est tex. in. c. si plurib⁹
 de pben. li. vj. 7 notat lap. in dicto clemē. per
 lras. lz glo. ibi aliter dicat. p̄dicta limita nī
 si in grā motu ppzio facta sit apposita genera
 lis clausula nō obstante. quo casu oēs defect⁹
 censent̄ sublati. nō. lap. in. c. si ppter. d̄ rescp̄.
 7. c. si eo tempore. nisi defect⁹ vel impedimen
 tum p̄cederet a iure naturali vel quasi. vt si il
 le cui gratia fit sit infans. laicus vel mulier. q̄
 sunt oīno incapaces beneficij. vt nō. lap. in. c.
 si cui. de pben. li. vj. Sz lap. de castil. tenet q.
 dicta clausula generalis nō tollat defect⁹ pro
 p̄rios p̄dictos vt ipse nō. allega. vj. 7 vide ip
 sū i allega. cxij. vide oīno domi. d̄ san. gemy.
 i dictis. c. i. vj. vbi als opiniones recitat.

Gra etiāz motu ppzio facta de bñficio curato
 vel p̄ncipali i ecclia: d̄z surrepticia nisi i ea fiat
 mētio d̄ cura 7 p̄ncipalitate beneficij. nō. Ro.
 p̄clu. .ccvij. hoc limita nisi in dicta grā sit posi
 ta clausula generalis non obstante zc. vt nō.
 lap. in. c. si eo tpe. 7. c. q̄uis. et. c. si ppter. de
 rescripti. li. vj. sed lap. de castil. tenet q. dicta

clausula generalis nil operat quo ad pmissa
vt notat supra. §. primo.

Gra nō pōt dici surrepticia qñ facta ē ex certa
sciētia. nō. glo. in. c. q. de fi. p. r. et nō. Jo. an.
in. c. olim. de xbo. signi. sup. xbo. aperiendū.
sz nō dicitur ex certa sciētia facta nisi hoc exprimat.
nō. glo. in. c. statutū. de rescrip. li. vj. sup. ver/
bo lraz. et in clemē. et si pncipalis. e. ti. in glo.
fina. vt nisi aliqd tñe dicat ex quo appareat pa
pam scire. nō. Inno. de eta. et qñ. eam te. et Jo.
an. de p. fir. vt. vel inuti. porrecta. et ant. in. c.
f. de p. sti. li. vj. in. vj. oppo. vel nisi scda iussio i
tercedat que motu pprio equiparat. nō. bal.
L. d. p. ci. impera. offe. l. nec dānosa. et Jo. an.
et anth. in. d. c. porrecta. et plus operat gra fa
cta ex certa sciētia qñ si fiat motu pprio. vt ptz
ex nota. in. §. se. in fi. Dicit etia ex certa scien
tia fieri qñ in gra pfirmatiōis inserit tenor cō
firma. nō. ant. in. c. penul. de p. fir. vt. vel iuti.
vide oino. §. sub xbo sciētia.

Gra si impetrata fuerit pendēte lite non facta
mētiōe de lite: nō valet. qz surrepticia ē siue
cōtineat priuilegiū siue ius nouū. ratio est. qz
nō censet intentiōis papa velle colligati pre
iudicare. nō. Inno. in. c. fi. vt li. pendē. p. quā
rōnez ptz qz etia si motu pprio gra fiat: colliti
gant nō p iudicatis. qz motus pprius nō tollit
defectū intentiōis. vt nō. in. c. si motu pprio.
de p. ben. li. vj. in nouella. et ita tenet Hostien.
Jo. an. et anth. in. c. causam q. et ibi ponit Jo.
an. sup. scda glo. plus ergo opat si gra fiat ex
certa sciētia: qz tūc litigati p iudicat. vt nota.
Jo. an. in. d. c. fi. vt lite pendē. sup. f. glo. et i. c.
olim. de xbo. signi. sup. xbo. aperiendū.

Gratia qñ est impetrata pēdē. lite nō facta mē
tiōe de ipa lite lz nō valeat nec pfit impetrā
ti p aduersariū in eadē lite: istud est vez qñ im
petrat a cōmuni dño partiū. sec? si gra et ius
impetrenf a puato: qz tūc illd ius supueniēs
pdest impetrāti. nō. Ro. p. clu. cccxcviiij.

Gra vt dicat impetrata lite pendēte sufficit qz
tpe impetrationis reperiat eā esse cōmissam.
qz p hoc inualidat gra lz alius actus nō sit fa
ctus in causa. vt in. c. causaz q. ij. de testi. et ibi
nō. anth. qd est verum si cōmissio fuerit impe
trati intimata. secus als. vt nō. ibi. Jo. an. sin
gulariter: qz lz cōmissio nō intimata nō inuali
det gram ex toto: tñ impetrans non possit vti
dicta gra ad p iudiciū litis illius.

Gratia impetrata lite pendēte nō facta mentio
na de lite non dicitur surrepticia quādo aduer
sarij non interest: qz nulluz ius habet nec pos
sitionē. idem si impetrās tacuit appellatiōne
per eum sup illo negotio interpositam et parsi
apellate non interest. Sed Jo. an. videt vel
le qz lz gratia valeat: tamen impetrās nō pol/

litilla vti in eadem lite: sed in alia in futurum
sic. nō. Ro. p. clu. cccxcviiij. et hoc nō. Jo. an.
post Inno. in addi. in. c. fi. vt lite pendē. qd li
mita nisi impetrās dolo vel malicia tacuisset
litis pendentia: qz tūc etia in alia lite nō pdes
set impetratio facta etia lite pēdē. vt nō. ant.
in. d. c. fina. sed Inno. in. d. c. f. e. ti. dic qz ois
impetratio etia facta lite pēdēte: valet dūmo/
do nō fiat in p iudiciū iuris aduersarij sui. idē
dicit Jo. an. in. c. causam q. de testi. qd limita
fm lap. qñ de iniusticia aduersarij pstarēt. si
interim q ad illā nō pstarēt: impetratio nō va
leret et tpe nō. i. c. f. e. ti. li. vj. vbi oino vide.

Gratia obtēta per reū possessore bñficij nullum
ius habentē in beneficio ante ipam gratiā: nō
dicitur surrepticia lz dicitur gratia aduersarij sui que
nulla erat ppter surreptionē et de appellatiōe
ab ea interposita nō fecerit mētiōe qz quod
nullū est: nō pstat impedimentū. ideo lz tacea
tur nō surripit. nō. Ro. p. clu. cccxcviiij.

Gratia beneficalis ē surrepticia si in ea tacet i
petrans aliam gratiā sibi factam lz inualidaz
fm Hosti. et Jo. an. de rescrip. in nostra. lz gl.
f. in fi. ibi dicat cōtrarium. et idem dicit glo. j. i
in fi. in. c. ex tenore. e. ti. et de p. cel. pben. cum i
nostris. in glo. iij. p. dno concordia dicit pōt qz
dictū Hosti. pcedit quādo prima gratia ē nul
la vitio impetratis: qz tacuit aliqd bñficiū qd
habebat. als pcederet opinio glo. et b videt
sensisse Jo. cal. et ant. in. d. c. in nra.

Gratia expectatiuam habēs si aliam expectati
uam impetrat non facta mētiōe de prima. se
cūda gratia est surrepticia. nota. Ro. conclu.
ccccxv. qd est vez etiam si impetrans velit
pme gratie renūciare. vt nō. Jo. an. ptra In
no. de rescrip. in nostra. et idem si ante impetra
tionem secūde obtulit se dimissuz primā i cer
tum euentū quaz nō dimiserat: qz euentus nō
venerat. nota. Ro. cōclu. cccxv. Adde qz si im
petrās scdam expectatiuā ignorauit primā vel
etiā sciuit sed nō acceptauit: nō dicitur impetratio
surrepticia lz de pma nō fuit mētiō facta. nō.
ant. in. d. c. in nra. et terti? est casus.

Gratia beneficalis cēsetur surrepticia si impe
trans habens canonicatū et p bendam expref
sit canonicatū et tacuit p bendam. quod ē ve
rum quādo p bende sunt in eadem ecclesia di
stincte. als secus. nō. Ro. p. clu. cccccxxx. si au
tem habet solum canonicatū et illum tacet: an
gratia sit surrepticia. glo. ij. in. c. in nostra. de
rescrip. dicit qz sic. idem dicit archi. de p. beb.
c. si motu pprio. in xbo beneficiū. li. vj. et vide
Ro. p. clu. cccccxv. et idē dicit lap. in canoni
catu etia supra numerario. vt in dicio. c. si mo
tu pprio.

Gratia p quā papa puidet de beneficio ad qd
13

erat alteri ius q̄situm: an sit surrepticia si d̄ ea non fit mentio de iure ad rem alteri competēti. videtur q̄ non per. c. hi qui. de p̄ben. li. vj. iuncto. c. relatu. e. ti. quia ius in re p̄ualet iuri ad rem. eo. ti. quodā. li. vj. Quod maxime videt̄ vez si gratia est motu pp̄rio facta: per c. si motu pp̄rio. eo. ti. 7 li. 7 quod ibi nō. **Jo.** an. in nouella. in glo. idem verbū. nec obstat q̄ p̄nceps nō videtur tollere velle ius alteri q̄ situm. vt nō. de v̄bo. signi. in fine. dilecto. qz veruz est de iure quesito in re: non de iure ad rem: quia illud non extēdit. vt in. d. c. hi qui. **Jo.** an. distinguit q̄ aut beneficiū vacat in curia aut extra. p̄mo casu valet p̄uisio pape lz i ea nō fiat mentio de iure alteri ad rem quesito quia nullus p̄ter papam potuit de tali beneficio disponere. sc̄do casu sec̄ si p̄uisio eēt motu pp̄rio. ita distinguit ip̄e in. c. dudū. de p̄ben. li. vj. super. j. glo. 7 in. c. si postq̄. eo. ti. et li. sup. verbo a p̄dictis. in nouella. **Sz** rota distinguit aliter q̄ aut ius ad rem est alteri quesitum p̄ electionē vel p̄sentationē. aut per acceptationē habentis gr̄am expectatiuā. p̄mo casu non valet p̄uisio pape nō facta mētiōe de illo iure alterius. sc̄do casu sec̄. notat **Ro.** 7 clu. cccxxvij. 7 ratio differentie ibi ponit̄. 7 vide s̄. s̄. gr̄am alicui. 7 j. s̄. gr̄a mādati.

Gratia expectatiua in certa ecclia vel collatiōe non ideo est surrepticia q̄ in ea non fit mentio de alia simili gratia vel collatiōe. **Et** idem si alter in eadē ecclia auctoritate ordinaria erat p̄us i canonicū recept̄ p̄ quā receptiōem erat sibi ius q̄situm ad p̄bendam p̄xime vacaturā quia de illa receptione vel iure non tenet̄ impetrans facere mētiōē. 7 impetrans q̄ auctoritate apostolica expectat: illi alteri lz p̄us recepto p̄fer. nō. **Ro.** 7 clu. cccxxvij.

Gratia d̄ surrepticia q̄n impetrās tacuit appellationē quā fecerat occasione eiusdē b̄nficij super quo impetrat: nisi ps appellata interesset: qz tunc surreptio allegari non p̄ōt. nota **Ro.** 7 clu. cccxxvij. 7 vide qd̄ notat **Jo.** an. de offi. dele. ex l̄ris.

Gratia ē surrepticia si impetrās nō facit mētiōem de appellatione partis aduerse. d̄ confir. vii. bone. **Sed** ille tex. videt̄ facere p̄ 7 tra. vide qd̄ nō. **Jo.** an. de offi. dele. ex l̄ris. **Idē** si nō facit mētiōē de appellatione pp̄ria. de rescrip. c. ex p̄te. s̄. vez. 7 vide ibi anth.

Gratia cēset surrepticia q̄n est facta p̄ p̄cedentem determinationē pape de q̄ i ip̄a gratia nō facit mētiōē. vt p̄t̄ in tex. 7 glo. de re iudi. cū olim. 7 s̄ talē p̄sūptionē surreptiōis admitit̄ p̄batio i s̄ariū vt dicit̄ ibi **Inn.** 7 **Jo.** an.

Grā nō d̄ surrepticia lz impetrans non fecerit mētiōē de statuto p̄trario in ecclia non cō/

firmato p̄ papam: nisi impetrās esset d̄ numero statuentiū. nō. lap. in additi. i tracta. p̄muta. **Fre.** sup. q. xxxiiij. **In** cōtrariū videt̄ tex. de rescrip. 7 institutus. vide j. s̄. gr̄a b̄nficialis nō d̄ surrepticia.

Gratia facta p̄tra generale p̄ciliū an censeatur surrepticia si in ea nō fit mētiō specialis de dicto p̄cilio. tex. videt̄ dicere q̄ sic in. c. ex parte de capel. mona. sed **Inno.** videt̄ ibi sentire cōtrariū. **Archidi.** tenet q̄ nō valet gratia. in. c. j. de cōsti. li. vj. p̄ quo videt̄ casus de rescrip. nōnulli. **Sed** **Jo.** an. determinat̄ ibi cōtrariū sup glo. vt si. **Sed** vide tex. de eta. 7 qlita. eaz te. 7 **Inno.** de renū. post translationē. in fi. vi d̄ anth. in. d. c. ex p̄te. 7 d̄ rescrip. c. j. iij. colū. 7 de p̄sti. que i eccliaz. penul. colū. e. ti. 7. c. j. li. vj. v. oppo. q̄nto cū glo.

Grā facta d̄ b̄nficio patronali: tacito d̄ iure patronatus: ē surrepticia. qd̄ ē verū in beneficio vacāte. s̄ si beneficiū erat vacaturū (forte per assecutionē alteri?) an gr̄a impediēs illā vacationē tacito iure patronat̄ sit surrepticia: sub iudice lis ē. nō. **Ro.** 7 clu. cvij. **Item** p̄dicta i tellige de iure patronat̄ competēte laico: vel etiā clerico rōne patrimonij. secus si competet clerico ratione ecclie: vt colligit̄ ex textu 7 glo. 7 qd̄ ibi notat **Hosti.** **Jo.** an. 7 antho. i. c. dilect̄. de iure patrona.

Gratia impetrata de b̄nficio specialiter reseruato non d̄ surrepticia lz de tali reseruatiōe nō fuit facta mētiō. secus si fuisset generaliter reseruatiū. nō. **Ro.** 7 clu. cccxxvj. **Sed** in antiq̄s dicit̄ rota indistincte q̄ nō tenetur impetrans de reseruatiōe facere mētiōē. vt nō. **Ro.** 7 clu. cccclxxv. nisi eēt reseruatio p̄cedēs ex eo q̄ b̄nficiū vacauit in curia qz illud nō venit in generali p̄cessionē. p. c. j. d̄ p̄ben. li. vj. 7 ita tenet̄ decisio in antiq̄s 7 clu. cccclxxiiij. **Sz** **Fre.** aliter dicit q̄ si reseruatio erat generalis 7 nota i curia: valet gr̄a lz in ea nō fiat mētiō de reseruatiōe. sec̄ si erat specialis 7 decreta d̄ certis beneficijs. si t̄m p̄staret p̄ q̄ specialis gr̄a facta eēt 7 illi papa puidisset: valeret: nisi de reseruatiōe mētiō facta nō eēt. 7 idē si specialis reseruatio facta eēt in odiū p̄ferentis. qz forte p̄ferebat indignis. 7 qd̄ dicit̄ est de collatiōe seu p̄uisione. idē in p̄mutatiōe. nō. **Fre.** i tractatu p̄mu. q. iij.

Grā impetrātis dispēsationē sup p̄mo b̄nficio curato obtinēdo nō obstāte assecutiōe sc̄di curati ē surrepticia: si i ea nō fit mētiō de p̄uisione alteri p̄us de eodē b̄nficio facta: lz nōdū acceptata. 7 q̄q̄ etiam postea nō acceptet: t̄m dispēsatio nō p̄ualefcit p̄m archi. nō. **Jo.** an. de p̄bē. si tibi absentis. li. vj. super. v. nō subsistit. in nouella.

Gra sup bñficio facta nō redditur surrepticia lz in ea nō fiat mētio de dispēfatione quaz impetrans habebat ad psequēda bñficia rōne i/habilitatis psonē vl aliūde. sed scda dispēfatio bene censet surrepticia si de pma nō faciat mētionē. nō. **Jo. an. de fi. pres. c. ij. li. vj. in nouella.** Et idem dicit **Oldra. p. silio. c. xij. Aduertere** quia hoc dictū scdm nō pbat ille tex. nec dicit q in scda dispēfatione sit necesse fieri mētionē de pma. sed solū dicit de defectu siue inhabilitate fiat mētio. **Cōcedo tñ q etiā sufficit in scda dispēfatione de pma fieri mentionem quia narrādo pma dispēfationēz narrat defectum. et psequēter satisfaci. d. c. ij. quod fūda tur in sola taciturnitate defectus non prime dispēfationis.**

Gra dispēfationis sup bñficio censet surrepticia si impetrās eā tacuit aliq bñficiū de obrētis. de pben. non possit. in pñ. li. vj. etiā si d factō r nō de iure illud obtinebat. et nō. e. ti. et li. euz q. in glo. eadē rōne.

Gra p quā mādatur alicui puideri de maiori pbanda vacante vel vacatura in eadē ecclesia i qua p impetrātem dicunt esse pbande maiores et minores nō est surrepticia. lz eni ibi sint medie pbande de qbus nō fecit mētionē: de illis tñ medijs vel inferioribz sibi non poterit puideri: qz nō veniūt i gfa. nō. **Ro. p. cl. c. xij.**

Gram bñficialē impetrās et offerēs se aliud bñficiū quod obtinere asserit dimissuruz. si illud non obtinet: an gfa surrepticia sit. vide **Ro. p. clu. c. ccc. xxxix.**

Gra nō censet surrepticia si impetrans expmit bñficiū qd pncipaliter obtinet: lz nō expmat bñficia illi pncipali annexa vel ei cōsecutiuā. nō. **Ro. p. clu. c. ccc. xxxix. et idē nō. Jo. an. de preben. sup eo. in nouel. li. vj.**

Gra si neutri: semp cēsēt surrepticia nisi oia expmantur q possunt papam mouere ad pcedēdū vel denegādū. qz est noua gfa et noua puidio siue nouus titulus acqritur. nō. **Ro. cōclu. c. xij. vide j. s. pxi.**

Gra p quā qd impetrat se surrogari in ius et litem defuncti: surrepticia est si impetrās in ea nō expmit bñficia que obtinet. si tñ pmo qd impetrat bñficiū litigiosum vacās: p mortē nō facta mētionē dñite et expressit tunc bñficia sua lz postea quādo impetrat surrogationēz i ius et litem defuncti non expmat bñficia p dīcta dum tamē se referat ad priorem gratiā super eodēz beneficio impetratam que nulla fuit. quia tacuit litem p dēntiaz. non censet scda gratia surrepticia. qz sufficit q i priori gfa ad quaz se refert scda expressit bñficia sua. et ista scda gfa censet reformatio pme. nō. **Ro. p. cl. c. lxxij. Contrariū huius vide dē determinare**

glo. in. c. si aplice. de pbc. li. vj. vide s. s. pxi. et j. s. pxi.

Gra p quā ius pinguius sup bñficio impetrat siue p quā ius qsitum augetur. ita fit surrepticia (si bñficia obrēta tacētur) sicut fieret si bñficiū vel dispensatio sup eo impetraret. et ita respōdit bonifacius ab auditoribus pultus lz archi. aliter censet: vt nō. **Jo. an. de pbc. si apostolice. li. vj. in glo. penl. et super ea. in nouella.** **Aduerte tñ qz Jo. an. loquitur qñ gratia p quā ius augetur imutat naturaz prioris gfe siue iuris.**

Gra facta vni reuocās gfa factā alteritan debeat itelligi gfa dūtaxat inualidā reuocasset an etiā si valida sit. vide sub rbo papa. s. pa.

Gra est surrepticia si impetrās pa si mādēt canonicatū et pbandā reuocatos dicat q igno rās reservationē vtrūqz acceptauit cū solā pbandā acceptasset: et papa canonicatū vltra numerū sibi ptulisset lb expectatiōe pbande. ita nō. **lap. in. c. si motu pprio. q nota quibusdaz vide mirabilis: sed nō est. nō eni ideo gfa est surrepticia. qz expmit se acceptasse d factō canonicatū reservationē que non acceptauerat. lz qz tacuit verū canonicatū que habebat ex collatione sibi facta p papā.**

Gratia surrepticia non valet etiā si aduersar impetrationi p sentiat. nō. ant. **fm Anno. d re iudi. cuz olim in vltimo nōbili. secus i recepto ad lites surrepticio. vt nō. do. d sanc. gemy. i. c. ab eo. de ap. li. vj.**

Gra mādati d puidēdo sup certo bñficio facta opat q si aliā silem gfa qd sup eodē bñficio impetrat nō facta mētionē d pma gfa: non valet impetratio scda: qz nō ē verisile q si papa fuisset memor de pma: pcessit scdam. tex. et gl. de offi. dele. ex pte. j.

Gratia mādati de puidēdo hz vim reservationis. nō. **Jo. an. de elec. si eo tpe. li. vj. i nouel.**

Gratia in beneficialibus non est surrepticia lz impetrans tacuit beneficium sibi absenti collatum: etiā si sciuit collationē: dūmodo non acceptauerit. nō. **lap. alle. lxxix. v. modo dīco. et ant. de rescrip. i nra. v. tertius casus. Sed Jo. an. aliter sentit. de rescrip. gfa. in. vj. et j. gfa bñficialis nō d.**

Gratia non ē surrepticia lz impetrans tacuerit modū vacatiōis bñficij. sufficit eni q vacatiō nē expmit. et dicēdo simpliciter q vacat: itelligit de vacatione iuris et facti. nō. **lap. allega. lxxix. vj. colū.**

Gratia in beneficialibus si ē surrepticia ex dolo impetrantis non valet indistincte etiā si cessante surreptione papa gratiam fecisset. idēz si fuit surrepticia ex simplicitate. secus si ex ignorātia. quia tunc distinguitur an igno/

tantia fuit improbabilis et tunc indistincte non valet gratia. si vero fuit probabilis: tunc siue surreptio fuerit inductiva solius forme: hoc est dicere siue papa non fuisset alius gratiam facturus quocumque modo. siue fuisset facturus sed in alia forma: distinguitur an illa gratia sit reducibilis ad vias iuris: et tunc valet per illam viam ad quam reduci possit. si non est reducibilis: non valet. ita concludit anth. in. c. super litteris. de rescriptis. iij. carta. v. scdo q. i. litteris beneficiis. Sed Inno. in duobus verbis dicit. q. aut surreptio fit metiendo. aut tacendo. pmo casu non valet gratia: etiam si papa fuisset alius gratiam facturus. scdo casu secus: quia plus est metiri quam tacere. vt nota. p. eum. in. c. si pponete. de rescrip. et ibi est tex. de pmo membro. et i. c. susceptum. e. ti. li. vj. et no. glo. de pben. cu teneamur. et est ratio. quia expressio falsi presumitur facta per dolum. vt nota. Inno. in. c. fina. de cri. fal. sed de scdo membro habemus hodie casum contra Inno. in. c. si motu proprio. de preben. li. vj. et ibi domi. et Joh. de ymola aliter dicunt circa istas duas surreptiones tenent tamen idem quod Inno. quoniam fit surreptio per falsam expressionem et vide s. s. gra. beneficiis qm.

Gratia beneficalis non dicitur surrepticia nisi impetrans tacuerit beneficiu in quo vel ad quod probabiliter ignorat ius sibi competere. d. rescrip. gra. li. vj. l. 3. Jo. an. dicat ibi in nouella q. speciale est in casu illius. c. Sed in. c. super litteris. e. ti. in pnci. glo. dicit et melius q. generaliter hoc procedit vbi cumque est probabilis ignorantia non obstante. c. constitutus. e. ti. quia ibi ignorantia fuit improbabilis cum impetrans in certa ecclesia debuerit se informare de qualitate ipsius ecclesie an esset numerata vel non. vt notat ant. in dicto. c. super litteris. iij. carta. v. quid in litteris beneficalibus. vide s. in. s. gra. in beneficiis non est.

Gratia beneficalis quando est surrepticia vel obrepticia sicut vicia gratia ipso iure ita et processus vigore illius gratie factus est ipso iure nullus etiam si de surreptione non opponatur. quod est verum secundum compos. quando executor gratie processit vt merito executor. secus si partes iudicis assumpsit: quia tunc processus valet si non opponitur de surreptione. et quod dixi processum esse nullu quando processit vt executor: limita id verum nisi vitium surreptionis sit remissibile per partem quod est quando surreptio sumit originem a causa fundata super fauore partis: puta quoniam quis impetravit in ecclesia numerata non facta mentione de numero. si enim canonici quorum fauore dicta surreptio trahit originem recipiant impetrante: et de dicta surreptione non excipiant scientes ius et factu vel factum tamen non valet p-

cessus executoris secundum Inno. vt non. anth. in. c. ad audientiam. ij. de rescrip. et e. ti. constitutus. Et si sint plures a diuersis in privilegijs vel beneficijs impetrate que illarum alteri preferantur. vide ant. i. c. f. de rescrip. colu. antepenul. et vlti.

Gratia impetrata in ecclesia numerata non facta mentione de numero est nulla et surrepticia etiam si sint redditus superexcrecentes. l. 3. copostell. Hosti. et Jo. an. dicant contrarium si superexcrecentes assunt. Si tamen numerus canonicorum ruptus sit ex receptione alicuius supnumerarii: tunc non est necesse mentionem fieri de numero etiam si numerus prebendarum non sit ruptus: quia vbi est determinatus numerus prebendarum tamen et non canonicorum: non est necessaria mentio de numero. vt non. anth. in. c. cum in de constitutu. xx. colum. v. quero quid dicatur. Et quando dicatur ruptus numerus canonicorum vel prebendarum. vide s. verbo canonicus. s. canonicorum. Aduerte tamen q. si quis impetrat canonicatu et prebendam tanquam vacantes: tacite dicitur mentionem fecisse de numero. quia in ecclesia non numerata non cadit proprie vacatio. vt not. Jo. an. in. c. constitutus. super verbo vacare. et super verbo si vacat. de rescriptis.

Gratia impetrata in ecclesia in qua certus numerus canonicorum et prebendarum est determinatus ex statuto iurato et per papam confirmato: est surrepticia nisi in ea fiat mentio de numero siue statuto ac de iuramento et confirmatione. nec sufficeret de iuramento et statuto exprimere: nisi etiam de confirmatione exprimat. vt non. ant. d. rescrip. constitutus. vj. colum. v. eadem glo. et idem dicit ibi Jo. an. Et adde q. ecclesia non possit fieri numerata ex consuetudine: l. 3. ex statuto sic. vt non. Joh. an. de pces. pben. ex pte. super verbo consuetudine.

Gratia que ex taciturnitate statuti censeatur surrepticia non excusat surreptionem nisi narret statutum si tacet eius apostolicam confirmationem. vt non. ant. in. c. constitutus. de rescrip. vj. colu. v. eadem glo. Et idem dicit ibi Jo. an. in. c. f. d. si. pres. li. vj. in nouel. super glo. q. non. ibi vide. Sed hoc intellige quando statutum etiam sine confirmatione valebat sed ex confirmatione fuit nouum robur additum sicut est statutum ecclesie quod valet sine confirmatione pape. secus putaretur in statuto populi recognoscentis superiores: quod non valet sine confirmatione superioris. nam que de tali statuto facit mentionem: intelligitur loqui de statuto valido: et consequenter confirmato.

Gratia impetrata a papa de canonicatu et prebenda tanquam vacantibus pro mortem alicuius canonici prebendati in ecclesia in qua non est determinatus numerus canonicorum nec distinctio prebendarum valet. vt notat ant. in. c. si. de conce. preben.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including a large red initial 'M' and various fragments of text.

li. vij. sup verbo distinctio: qz lz quo ad deuoluenda pteaz pferendi ad superiores ex negligencia inferioris p collu lateranen. no dica i tali ecclesia canonicat nec pbenda vacare vt ptz de pbē. dilecto. r de pcel. pben. ex pte. in quo ad papā vt ipe possit pferre taqz vacate d: vacare. vt e calus in. c. pstitutus .de rescp. et ibi hoc nō. anth.

Gratia in bñficialibus ē surrepticia nisi i ea fiat specialis r expsa mētio de bñficio vel lris ad bñficia obtentis. nec sufficit q fiat mētio generalis. vt nō. **Jo. cal. in. c. in nostra. de rescrip. viij. oppo. r vide qd nō. anth. in. c. fina. d offi. ordi. r ibi est tex.**

Gratia si impetraret de bñficio cui fructus valore centū florenoz annuatim fm extimationē decime non excedat r in loco vbi beneficiū impetrat non reperit aliqua taxatio decime. dicit **Oldra. q vel dicendū est graz nō valere vel q valor intelligitur fm verā extimationē: ita q beneficiū maioris valoris non cadit sub gra. vt ipe nō. in cōsilio. cccxvij. Sed Jo. an. plures opiniones referēs aliter dic et pcludit in addi. specu. sup rubrica. de pcessi. pben. r ibi videas.**

Grā pte eē surrepticia p pte r p ptenō. r sicvti le p inutile nō viciat. vt est tex. in. c. si eo tpe. de rescrip. li. vij. r nota p glo. r lap. d pben. ei cui. li. vij. r p anth. in clemē. fina. de rescrip. hoc ver qn ptes sūt separabiles. secus si inseparabiles. vt nota. de rescriptis. constitutus. in. j. glo.

Grā impetrata sup pmo bñficio qd libere r pfecte nō vacat: nō pualescit lz post impetrationē supueniat libera r pfecta vacatio. vt nō. **Jo. an. post archi. in. c. si clerico. de pbē. li. vij. sup glo. nota qz. in nouella. r facit qd ipe nō. in. c. si tibi absenti. e. ti. r li. sup vbo non subsistet. i nouel. r qd nō. i de. gre. de rescp. sup. r resignaueris. r facit regula. nō firmat. li. vij.**

Hereditas ex

Hereditas ex ponit r sumit loco bonozū qn deducit i ptractu inter viuos: vt si qs dicat dono tibi hereditate meā. nō. **Bar. in. l. qñtum .s. si seru. de lega. j.**

Hereditas ē. lz i ea nihil sit. ff. d pe. here. l. here ditas. r de vbo. signi. l. hereditat/ appellatio. r nō. glo. ff. de pecul. l. peculiu. s. penul.

Hereditas nō vacat vbi seru. heres ē: lz se nō imisceat. qz sola existētia sui heredis cōtinuat dñiuz. nō. glo. r **Bar. l. d po. l. cū hereditas.**

Heres lz de iure ciuili nō teneat ex delicto defuncti nisi qten ad eum puenit vlus cū defuncto ptestata sit: tñ de iure ca-

nonico tenet indistincte vt ptz i. c. fl. de sepul. r de raptio. c. i lris. r vide sū vbo successor.

Heres vniuersalis succedit i iure litis et cause sui defuncti. vt nō. **Ro. p. clu. cccx.**

Heres institutus in re certa h expreso q nihil pl habeat: nullo alio vniuersaliter instituto habet p herede insolidū. nō. **Ro. p. cl. cccxxvij.**

Cōtrariū tenet **Val. in. l. quotiēs. s. si duo. ff. de here. insti. quē approbat ange. cū certi limitationib. in. l. penul. ff. d iniusto r irri. testa.**

Heres institut i tertia pte tm: psequitur totam hereditatē nō obstante q testator dixerit velle alias duas ptes capi p veniētes ab intestato. nō. **Ro. p. clu. cccxxvij. Cōtrariū** sentiunt **Bar. r ange. s. s. pxi.**

Heredis appellatione regularit ptinet nō solū heres pimus sz etiā heres heredis i infinitum fallit in casib. expressis i iure. ff. de vbo. signi. l. sciendū. r. **L. de lega. l. manualib. r itelligitur etiā de herede extraneo nisi resultaret absonus intellectus. vt nō. Bart. in. l. gall. s. si etiam parētē. r ibi etiā limitat p mū dictuz qd intelligat de herede i infinituz: nisi resultaret iniqtas r i mentē disponētis. p. l. ex facto. s. fina. ff. ad trebel. r vide qd ibi nō. **Bar. in. l. q liberis. s. hec vba. de vulga. r pupil.****

Heredis institutio fit p h. vba vel his filia: volo q res mee vel bona mea sint talis vel ptineat ad talē. qd ē verū qn talia vba pferunt p viā vltime voluntatis: nullo alio herede instituto. **L. de pactis. l. licet. r ibi nō. p Bar. r Val.**

Heres sortit foruz ex psona defuncti. nec aliq pprio pūlegio excusat. qd qliter itelligat. vt de an. in. l. heres absens. in pnci. ff. de iudi. r vide s. **v. cleric. s. cleric. succedens.**

Hereticus occultus potest recipere baptismū in casu necessitatis dūmodo si vbi in forma ecclesie cōferatur. secus in notorio heretico. nō. anth. de cohabi. clerico. vestra. in qnta oppo. r vide sub verbo contumax in nō cōparēdo.

Heretici sunt ipso iure excomunicati. de here. excomunicamus. in pnci. etiam si sint occulti. r idem in scismaticis. nō. gl. xxiiij. q. j. c. j.

Heretici ad omnia beneficia et officia ecclesistica sunt inhabiles. de here. statutum. li. vij. r nō possunt ecclesias nec alia spūritualia possidere. nota antho. de cau. possessi. c. fi. x. nūc scdo. xxv. colum. r nota glo. viij. di. quo iure r puatur ipso iure oibus beneficijs. nō. ant. de iudi. c. j. carta fi.

Heretici sunt oibus suis bonis spoliadi. de here. vergētis. imo eoz bona ipso iure publicat r pscant. vt ptz. e. ti. cū scdm. li. vij.

Heretici r eoz fautores r aduocati ipozūqz heredes vsq ad secundā progeniē sunt inha-

bles ad beneficia temporalia et honores aut publica officia. nota. archid. xxiij. q. iij. dixit apostolus.

Obedientia includit tria. naz qui tenet alteri obedientiam prestare debet ei reuerentiam exhibere: preceptum eius suscipere et iudicium suum subire. notat glo. xvij. dis. in summa. potest etiam ille cui obedientia debetur visitare et corrigere. no. glo. de excessi. prela. sane. no. in pot. picipere illi q. debet obedientiam vt res suas ei tradat. vt no. Jo. an. de sen. excō. c. inquisitioni. sup. v. mortalis

Omnicida an sit inhabilis ad beneficia ecclesiastica. vide sub. v. clericus. s. clericus lz sit.

Onoz auget vtilitatem. ff. de iudi. l. si longius. in fi. et honoz ceteris rebus p/ferendus est. ff. si qs omif. cau. testa. l. iulianus. et vide sub. v. dignitas.

Hospitalitatis quod laicis cofertur vt etiam clericis gubernaduz comittitur non tamen in beneficiu: non dicitur titulus totaliter pphanus sed ecclesiasticus est. et ei accedunt spiritualia. nec potest vendi sine vitio si monie. no. Fre. in tracta. pmu. q. x. Paul. dicit q. hospitalitatis non est officiu ecclesiasticu. qd patet. quia laicis cofertur et conceditur. vt refert Fran. de zabo. in clemen. quia contingit. v. vt aut in vno notabili de reli. domi. et vide sub vbo bnficiu. s. beneficiu aut. et in v. religi ofus. s. religiosi sut fratres.

Hospitalia lz habeant iura spiritualia vt ecclesias vel decimas no veniunt in litteris coefferis sup. puiffionib. clericoz: nisi i ipsi litteris b. expresse dicatur. vt nisi hospitalia predicta essent tanq. accessoriu annexa ecclesie: et hoc costaret. si autem non costaret vel hospitalitatis et ecclesia essent ita anexa q. neutru foret principale tunc non venit in litteris. vt notat glo. et ant. in clemen. per litteras. de preben. Predicta intellige in hospitalibus quoz fructus sut deputati ad vsum pauperu et quoz rectores tenent de ipis fructibus reddere ratione. sec. i hospitalibus que cedunt rectorib. vt faciunt fruct. suos sicut de alijs bnficijs. vt no. Zen. et Fran. de zabo. in. d. de. p. l. f. as.

Hospitalia non habent certum tempus a iure pfixuz infra quod eozu gubernatio debeat committi quando rectore carent. sed superior potest certum tempus assignare: quo elapso si ille ad quez pertinet negligens fuerit: superior committet. no. Fre. de senis in tractatu pmutationu. q. xxix.

Hospitalia an veniant sub noie beneficij vel officij. vide sub vbo beneficiu. s. beneficij appellatione no ptenent hospitalia.

Conom' eccle

se alteri quo ad gubernatione vel comedam subiecte: no potest agere i iudicio absq. licentia gubernatoris. no. antho. de elec.

Querela. in pmo notabili. et vide sub vbo laic. pot. ex p. s. uetudine.

Est dictio ista no solu declaratiua s. restrictiua. vt no. glo. et bar. ff. ad. l. aqli. l. ij. et d. fu. instruc. l. q. sit. s. penul.

Bone an ceseat ille q. si possidet bona i loco iudicij lz possideat alibi. vide sub vbo debitor. s. debitor no censet.

Honoraria pbat p iuramentu. fallit q. allegat sup. eo qd e publice notu. vt no. Ro. p. clu. ccccxxv.

Ignorantia psumit in his q. qs scire et indagare no tenet. secus i alijs et i his q. qbus est fama. no. Ro. cōclu. ccliiij. Ad qd vide qd no. ant. in. c. p. stitutus. de rescrip.

Ignorantia crassa et supina non excusat. tex. de eo q. renu. epi. c. j. in fi. et no. glo. de elec. inno. tuit. v. ignorantia.

Ignorantia iuris qualif. pbat. vide s. in pnci. et s. v. error iuris.

Ignorantia iur. excusat q. ppter varias opiniones docto. e dubiu iuris pbabile. no. Jo. an. d. postu. pla. c. j. li. vj. i nouel. ad fi.

Ignorantia iuris toleratur quado illud ius non frequentatur: sicut est lex gallus. vt no. Jo. mona. in regula ignorantia. quod intellige nisi errans in iure tractat de lucro. q. casu imputet sibi q. potuit peritiores p. sulere. vt no. ibidem Jo. an. in nouella. li. vj.

Ignorantia iur. tolerat i muliere i certis casib. duxat i iure exp. s. no. in oib. l. regula. s. j. ff. de iur. et fac. igno. et l. fi. C. e. ti.

Ignoranti no currit tempus quo ad pena ei imponenda: sed bene currit quo ad lucruz percipienduz. nota Bar. in. l. genero. ff. de his qui no. infra. An autez currat vel non quo ad ius p. seruandum. vide Bar. in. l. fi. ff. si quis i tel. li. esse iur. fu. et Bal. C. d. dolo. l. fi. et C. q. ad. mit. ad bo. poss. pnt. l. q. diu. et de epi. et cle. l. id. qd pauperib. v. venio ad tertiu. cuz se. vi. de etia Bar. in. l. j. s. si qs aut. ff. de iti. actuz pua. et vide glo. de pb. statutu. in vbo. xx. di. es. e. li. Itē ignorantia no currit tps nec negligētia imputat. de concessi. preben. q. diuersita.

Ignorantia restituit aduersus (tem in fine. p. scriptione. ideo heres et qlibet habes iustaz causam ignorantie si non egit et ptra eum p. scrip. tio est completa: pot. pete se restitui. no. Bar. ff. de iti. actuz p. l. j. s. si qs aut. l. genero. ff. de his q. no. infra.

Legitim^o an sit habilis ad bñficia. vi/ de s. xbo filii. s. filii illegitim^o. z s. ver bo cleric^o. s. cleric^o lz sit.

Uspedire dicitur qd differt vlt retardat. tex. est d' excep. pia. s. fina. li. vj. z nota. ibi per archid.

Imperatoris electio nō habet certum tps a iure pñtū infra qd fieri debeat lz superior p̄ certū terminū electorib^o as signare qd elapso si negligētes fuerint superior eligit. nō. Fre. i tracta. p̄mu. q. xxix. z vide s̄b xbo papa. p totū. z s̄b xbo p̄nceps. p totū.

Imperatoris sup̄ma ptās siue ip̄i^o ptātis plenitudo an possit possideri p inferiorē. vide s̄b verbo possessio. s. possessio seu quasi sūme plenitudinis.

Imperatoris assertioni an standū sit sicut a/ fertioni pape: vide Fran. de zabo. in clemen. pastoralis. in p̄nci. de re iudi. in. ij. q. dic q si i perator assertit illum p̄tra quē fert sentētiāz eē citatū: p̄sumit citatus: vt nō. Bal. in. l. j. ff. d' offi. p̄fec. p̄to.

Imperator p̄t deponi ex quolibet si est incorri gibilis. vt nō. glo. xl. di. si papa. in fine. idēz si est inutilis. vt nō. archi. sup eadē glo. in fine. vide oino Jo. an. in. c. ad aplice. de re iudi. li. vj. in p̄ma glo. z sup ea. in nouella. qd aut pos sit eum deponere: vide sub verbo papa nō p̄t imperatorem.

Impator an possit legitimare bastardos in ter ris ecclie. Ja. de bel. in auf. qui. mo. naf. effi. sui. tenet q sic. idem cal. z gaspar i p̄silijis suis sub rubrica. q filij sūt legi. consillo. ij. Cōtra rium tenet Bart. in. l. q in puincia. ff. de ritu nup. z bu. et Bal. in. l. j. C. de iure anu. aure.

Sed ant. in. c. p venerabilē. qui filij sūt legiti. xij. colū. distinguit sic. aut imperator vult legi timare disponendo in radicē matrimonij. z nō potest: nec i terris ecclie: nec imperij. aut vult confirmare iure legitimitatis de nouo: z tūc quo ad spiritualia non potest. ideo legitimat^o ab imperatore: nec p̄t ordinari: nec bñficiari. sed q ad tēporalia z honores z heredita tes si vult legitimare legē generales p̄dendo: p̄t etiā in terris ecclie: non solū ex v̄tute legis sed ex generali approbatiōe ecclie quā fecit ca non ex quo lex nō repugnat canonu. si autem vult legitimare p̄ rescriptū: nō p̄t in terris ec clie: tenēdo q talis iurisdicctio lz volūtaria sit. progabilis p̄ recognoscentē superiorē. sed tenēdo q sit progabilis: tūc p̄t legitimare. lz illi q lederent (scz veniētes ab intestato) p̄sen tiant. hosti. dicit q patre viuēte sufficit p̄sen sus patris z filij. eo aut mortuo requirit p̄sen sus illoz qbus ē ius q̄situz succedendi. z q ad feudalialia exigit p̄sensus dñi feudi: vt ibi reci/

tat do. anth. z qd dicitū est i imperatore: idēz intelligas in habēte ptātem legitimādi ab im peratore. vñū tñ aduerte q habēs talē ptātez nō possit legitimare ad p̄iudiciū alioz: habentiū spem tñ in hereditate nisi b̄ ex p̄uilegio p̄ qd dicta ptās dat exp̄maf. vt nō. anth. in. d. c. p venerabilē. qui filij sūt legi. xvij. co. ad fi. Imperator nō potest creare notarios i terris ecclie vel ecclie subiectis. vide sub verbo notari^o. s. j. z sub xbo instrumētū. s. j.

Usp̄riuz. vide s̄. verbo delegatio. z i in xbo p̄scriptio.

Ista dicitio p se sumpta quāq nōt ter minū in q. aliqñ sumit p sine. sumit et alijs modis. vt nō. ant. de resti. spoli. c. in lris. in p̄nci.

Incendiari^o q̄ pena punif: ponit infra z vide sub xbo o pena. s. pena autem in cendiarij.

Inchoata. qd b̄ xbu importat: z qñ di cas appellatio inchoata: vide sub xbo introducta.

Iudicia debēt dari p copā illi i quem sūt surrepta vt i illa possit defensiōes suas facere. nō. Bar. in. l. fina. circa fi.

Indicia an faciāt plenā p̄bationē (de p̄ba. etiaz in criminalib^o): vide ant. de p̄bati. tertio loco. penul. colū.

Indiffinita equipollet vniūfali. d' elect. vt circa. li. vj. z nō. Ro. p̄du. cclxxix. z p̄du. cccxcvj. qd ē vez ex larga signi ficatione: nō ex ppria z stricta. vt nō. Bar. in l. q edificij. ff. de serui. v̄ba. p̄e. tñ etiā in sta tutis indiffinita eq̄pollet vniūfali quando non est ratio quare magis intelligatur d̄ vno particulari q̄ d̄ alio: vt nō. Bar. in. l. omnes populi. in. q. an statuta recipiāt interpretatiōez restrictiūā. vide arch. xix. di. si romanor. i fi/ ne. vbi dicit q indiffinita alie sumit fm cano nes. aliter fm leges. z aliter fm loicos.

Indubitata p̄batio que dicat: vide s̄b verbo p̄batio. s. p̄batio indubitata. z vide sub x. notariū.

Infamis. infamib^o omnes dignitates z actus legitimi iterdicti sūt z p̄denari ex crimine qd infamat.

Infames remanēt etiā si emendati sint. vt nō. glo. de testi. c. testimoniū. in xbo emēdatus. z vide s̄. xbo cleric^o. in xbo p̄fessio. z sub i ver bo testis. s. testis si dicat quem.

Infamia an inferat ex ficta p̄fessione vel etiaz ex sententia lata super crimine ex ficta confes sione: vide supra xbo cōfessio. s. p̄fessio ficta facta.

Infamis efficit etiā ex inq̄sitione d̄ publico iu dicio p̄denatus quādo post cōdemnationem

punitur tali cohercione q̄ infamat idē si absq̄
punitioe p̄demnatur ex inq̄sitione q̄ in locū
accusationis publici iudicij succedit . secus si
inq̄sitiō p̄mittatur tanq̄ iudiciū p se paratuz
s publico iudicio . nota . Bar . ff . de pub . iudi .
l . infamem .

In famiaz vitat q̄ ante sniam soluit id in quo si
p̄demnaret infamis efficeretur . nō . Bart . in
l . infamem . de pub . iudici . z Bal . in . l . si reus .
ff . de pcurato .

In famia facti qd̄ operef . vide plene per archi
diaco . ij . q . vij . testis .

Inimic⁹ capitalis dicitur qui alteri mor/
tem minatur vel eum accuset de crimie
capitali . nō . glo . ff . de arbi . licz . idem si
accusat de crimie ex quo venit publicāda ma
tor pars bonozū . vt nō . Bar . in . l . atbletas . § .
dat remissionē . ff . de excu . tu . p̄ eū . in . l . iij . § . fi .
de adimen . le . z vide tex . z glo . de accu . cuz p
manconella . z . c . cum oporteat . in glo . q̄nta . z
q̄d nō . Jo . an . sup . ea .

Infra . hec dictio includit . nam si qd̄ in/
fra . xx . dies fieri debet : vicesima dies i
cludit . nō . Jo . an . de apella . p̄trea . ij .
sup . vbo infra . xx . dies . z vide sub vbo termi
nus . § . terminus si ē datus .

Infringere d̄ : non solū ille q̄ totū inua/
lidat sed etiaz q̄ diminuit . vt nō . archi .
xxiij . q . iij . illi q̄ .

In iuria nō fit sciētī z volenti . vt i regu/
la . scienti . d̄ re . iuris . li . vj . vide glosaz
de sentē . excō . cōtingit . z vide sub vbo
probatio .

In iuriā nemini facit q̄ iure suo vtitur . de elec.
cū ecclia vultarana . z . c . cū nobis olim . z . ff . d̄
iniur . l . iniuriarū actio .

In iuriarū actio inde nasci non debet vnde iura
nascunt . de accusa . qliter . f .

In iuria lz generaliter dicat̄ omne qd̄ non iure
fiat . vt institū . d̄ iniur . i p̄nci . tamē specialiter
quo ad titulū de iniurijs z q̄ ad danduz actio
nē iniuriarū : illd̄ solū d̄ : iniuria qd̄ fit p̄tume
lie causa . vt . ff . d̄ iniuri . l . j . i p̄n . in tex . z glo .

In iuriarū actio tollit̄ anno p̄ iniurijs vbalib⁹ .
q̄nimo siue actio iniuriarū sit p̄tozia siue ciuilis
descēdens ex . l . cornelia : tollit̄ anno . z ille
annus ē p̄tinuus : nisi in casu mer⁹ . qz tunc est
vtilis . vt nō . Jo . an . in addi . specu . in p̄nci . de
iniur . § . j . in fi . p̄n . z idem tenet archi d̄ . in sum
ma de iniuri . i tribus casib⁹ ex . l . cornealia de
scētibus ē p̄petua . i illis aut̄ casib⁹ q̄bus dicit̄
tur anno finiri : verū est nisi infra annuz fuerit
lis p̄testata . tollit̄ etiā dissimulatiōe : vt si tem
pore platorū vboz ille p̄tra quē p̄ferebatur
nō fuit irat⁹ nec iniuriā ad animū reuocauit .
nō . Ro . cōclu . cccxxiij . S3 Jo . an . in . c . olim

videf velle q̄ sufficiat citatio ad p̄petuandā
actionē iniuriarū . q̄daz tñ dicunt q̄ b̄ non vo
luit . lz bene dixit q̄ si sup iniurijs esset lis cōte
stata vel saltē citatio facta : talis iniuria nō re
mittit̄ p̄ salutationē vel p̄ pacis osculū i ecclē
sia datū . certū est tñ q̄ si agēs iniuriarū petat a
p̄ncipe causam cōmitti z cōmittat̄ infra annū
actio p̄petuat̄ acsi eēt lis p̄tel . vt in . l . ij . l . q̄n
li . pri . da .

In iuriā p̄tēdēs ex actu iudicialiter gesto z su
per q̄ litigat̄ : p̄t statim ip̄a lite etiā p̄dēte su/
per iniuria q̄relam deferre lz nō possit i causa
vltorius p̄cedere nec petere sniaz ferri nisi de
mū post litē finitā . l . de iniur . l . si q̄dem . et di
cta q̄rela debet fieri iudici z cū litis p̄testa . l .
de libe . cau . l . si tibi seruitut̄ . als actio iniuria
rū finitur nisi infra annū a die act⁹ iniuriarū
p̄tinenti fuerit lis p̄test . l . de iniur . l . si nō cō
uicij . videf tñ durū q̄ lite p̄dēte sup illo actu
debeat posse agi iniuriarū cū a futuro litis eūē
tu sup illo actu dependeat ab iniuria illata : z
sic p̄sequēter annus deberet incipere a die lit̄ si
nite . p . l . § . si p̄deat . ff . ad maced . Et dictas
l . q̄ dicit̄ q̄relā z lit̄ p̄tel . fieri lite p̄dēte : itel
ligā d̄ q̄rela z p̄testatiōe fienda p̄ p̄tez ex iudi
ciū ad finē reuocādi ad aiuz iniuriā illatā .

In iuriarū actiōe tenet̄ quē iudex iniuste excōi
cauit : si dolose excōicauit . nō . gl . xj . q . iij . illd̄
z d̄ appel . c . sollicitudinē . i glo . an pens̄ . z ita de
bet itelligi d̄ sen . excō . c . sacro . vbi d̄ q̄ iudex
iniuste excōicans non solū ad iteresse parti te
net̄ . lz etiā puniit̄ si culpe q̄litas exigit . id ē . si
dolo fec̄ . vide glo . xj . q . iij . temerarius . z . ff . de
iniur . l . illd̄ . z qd̄ nō . Bar . i . l . iniuriarū . § . quo
iure . e . ti .

In iuriarū actiōe an teneat̄ q̄ alteri vbu iniurio
sū dixerit si verū dixerit . vide Cy . l . de iniur .
l . si nō puicij . z Bar . e . ti . l . q̄ cū nocentē . z io .
an . e . ti . c . fi . z pleni⁹ i addi . spe . eo . ti . i p̄n . z de
cau . possessionis . ad fi . § . pone . z oino vide
z plenenissime Oldra . p̄silio . liij . S3 q̄cqd̄ p̄/
dicti dicat̄ : p̄clude duos casus . q̄ dicēs alteri
vbu iniuriosū exiudicialiter lz p̄bet illd̄ verū
tñ tenet̄ de iniurijs . secus si iudicialit̄ accusan
do . z de vtroq̄ ē casus i . l . j . l . d̄ famo . li . Ra
tio d̄rie ē euidēs : qz q̄n iudicialit̄ dixit : p̄tz q̄
anim⁹ dicētis nō ē ad iniuriā lz ad rei publice
vindictā z vtilitatē . lz q̄n exiudicialiter dicit̄
nō cadit alia cōiectura nisi q̄ sint dicta ad cō
lecturam siue iniuriā z ex odio . vt patz in tex .
l . de famo . li . l . j .

In iuriarū actiōe non tenet̄ ille q̄ in iudicio exci
piēdo aliqd̄ iniuriosum dixit . qd̄ pot⁹ animo
defendēdi q̄ iniuriādi dicit̄ itelligit̄ nisi exci
piens fuerit p̄tinax in p̄bādo illud dictū . qd̄
qz falsū erat . p̄bare nō potuit vtilius ē q̄ non

venire ad actū pbationis. vt nō. **Jo. an. i. ad-**
 diti. spe. i. ti. d. accusa. s. j. x. s. pone. z vide no
 ta. p. eū. in addi. specu. sup. rubri. d. iniurijs
Iniuriaruz nō tenet nec offendere d. q. frangit
 ostia meretrici vel q. vrozem alteri? cognofcit
 q. nō animo iniuriādi vel offendendi s. libidi
 nis causa cēfēt. nō. **Bar. i. l. vez. ff. de furtis.**
Iniuriādi animo psumit factū z dictū: qn ver
 bum vel factū de se ē iniuriōsū. de facto ē glo.
 in. l. illud. ff. de iniur. de vbo est tex. et glo. in
 l. nō quicij. **C. e. ti. z etiā ē tex. in. l. item apud**
s. ex his apparet. in fine. ff. e. ti.
Iniuriaruz tenet q. alteri dicit tu es fur vel latro
 vel ei aliqd crimē improperat vel eū blasphe
 mat: vel aliquā iniuriā i te vel i tuos cōmissaz
 improperat. vel dicit tu mētiris. vt nō. **Bar.**
in. l. itē apud labeonē. s. s. qd dicit. ff. d. iniur
z. l. iij. i. pnci. ff. deli. z posthu. Itē si dicat tu
 mētiri saluo honore tuo. vt nō. **Bar. ff. d. acq.**
heredi. l. si qd extraneus. i. pnci. Item i eodē
 q. dicit tu mendaciū dicis. vt nō. **Bar. in. l. iij.**
s. si qd in te. ff. d. cri. stelli. **Predicta limita ni-**
si illi q. dicit tu mētiris vel mēdaciū dicis: pri-
us eēt dictū q. aliqd illicitū cōmississet. vt nō.
Bar. ff. de pcura. l. q. oia. s. j.
Iniuriaruz tenet q. alteri absentī dicit: vel alteri
 dici facit z bonos mores ciuitatis aliqd vbu
 tendēs ad ei? infamiā vel inuidiā: dū tñ illud
 dicat i actu vel vociferatiōe. z illud appellatur
 quicij. vt pba. ff. de iniur. l. itez apud. s. ait
 ptoz. cū. s. sequēti vsq. ad. s. ex his apparet in
 clusiuē. idē in eo q. dicit aliqd verbū cōtinens
 alterius infamiā. vt nō. **Bar. in. l. turpia. i. pnci.**
ci. de leg. j.
Iniuriaruz nō solū tenet ille q. alteri vbo vel fa/
 cto iniuriā facit s. etiā q. iniuriā p aliū factam
 recitat z cōmemorat ex iudiciū. tex. est in. l. j.
C. de famo. li. Ratio ē. qz talis recitatio non
 tēdit nisi ad iniuriā iniuriati. sec? si iudicialitē
 accusando recitetur. qz talis recitatio tūc ten
 dit ad vindictā z vtilitatem rei publice. vt ibi
 dicit tex.
Iniuriaruz ita demū qd tenet ex dicto vel facto
 i alteri? cōtumeliā: qn id qd dicit vel facit ē z
 bonos mores ciuitatis. nō aut sufficit q. sit z
 bonos mores eius i cui? cōtumeliā fit. tex. ē no
 tabilis. ff. de iniur. l. item apud. s. ait ptoz. x.
 idē ait. cui ergo incūbit onus pbadi: an agēti
 q. sit ptra bonos mores ciuitatis: an reo q. nō
 sit. **Putā q. l. itate vboz vel factoruz inspiciēdā**
esse. Si enī verba vel facta cōmuniter in oi lo
coreputarent mala vel iniuriōsa q. vult dice-
re q. talia nō reputant in ciuitate i q. sūt dicta
debet illā negatiuā pbare: qz psumptio est z
eū ex q. l. itate verborū. vt nō. glo. in. l. illud. ff.
eo. z. l. si nō quicij. C. e. ti. z ibi nō. C. y. Et ecō

tra si vba cōmuniter vel alijs locis nō reputā
 rent iniuriōsa: q. vult dicere q. in ciuitate in q.
 sūt dicta reputant iniuriōsa debet pbare: qz
 habet ptra se psumptionē.
Iniuriaruz actiōe tenet q. metuz infert: nō q. fur
 tum facit. nō. **Val. ff. qd me. causa. l. si cuz ex/**
cep. s. post annū.
Iniuriaruz actio an dicat ad vindictaz: vel pscq
 rem familiarem: vide **Bar. in. l. ptoz. s. j. ff.**
de iniur.
Iniuriaruz actio an includit dāni refectionē: vt
 in ea habeat ratio dāni. vide **Bar. in. l. item**
apud labeonē. s. si qd suo. ff. de iniur.
Iniuriaruz actiōe agi nō ptra illū q. sacrilegiū
 cōmittit fm **Inno. vt nō. Jo. an. in. c. cū pro**
causa. de sentē. excō.
Iniuriaruz actiōe p. qd agere z nihilomin? dam
 nū qd ex iniuria passus ē petere: qz vna actio
 nō tollit p aliā: cū vna tendit ad vindictam z
 alia ad rei psecutionē. vt ē casus in. c. canoni/
 ci. de offi. ordi. li. vj. z ibi nō. glo. super verbo
 damnis.
Inouam? hec dictio significat antiq
 iuris pfirmationē. vt nō. glo. z ant. de
 iudi. decernin. i. fi. **Innouare non dicit**
 suā possessionē p. tinuat z vti ea. imo subinno
 uaret si ea vti nō pmitteret. vt notat glo. d. ap
 pella. nō solū. li. vj. in glo. magna. z idē in gl.
 in clemē. vt lite pendē.
Inquisitio facta sup crimine nō pcedē
 te infamia z pcessus ex inde fact? valet
 si nō opponit. z ita loq. c. in q. s. i. d. d.
 accu. vt nōt ant. de co. cle. v. r. xxxv. colū:
Inq. s. i. tio non p. fundari de iure civili sup solo
 dicto officialis denūciātis lz nulli p. tradicant
 s. oportet q. post denūciationē iudex recipiat
 informationē z postea ad dictū officialis for/
 met inq. s. i. tionez. vt nōt ant. d. co. ba. de. vestra
 xlviij. colū.
Inq. s. i. tio nō fit regularitē sup crimine d. iure ci/
 uili. **Fallit i notorio crimine i q. iudex p. ex of**
 ficio sine accusatore pcedere. sed de iure cano
 nico p. iudex ex officio suo inq. rere: nō solum
 de notorio s. etiā de famoso id ē de quo fama
 laborat. z multo forti? si est manifestuz. z p. di
 cta vera si crimen sit notoriū notozietate facti
 siue p. fessionis siue p. sumpcionis siue pbatio
 nis. vt nōt anth. de co. ba. cleri. z muli. vestra
 xxxv. colū. x. venio ad q. r. tū.
Inq. rere qnq. sumit p. inuestigatiōe iuri. qnq.
 p. inuestigatiōe facti. vt nōt ant. de co. ba. de
 ri. vestra. x. nō q. vbum.
Inq. s. i. tio inchoata vtz in ea supsedenduz sit si
 supueniat accusator. vide **Bar. in. l. si marit?**
j. de adulteri. z de li. agnos. l. iij. s. fi. z By. de
re. iur. factū legitime. z C. y. de accu. l. ea q. d. ez

228
r 3o. an. de pur. cano. cū dilectus. in glo. sup
xbo r incest. ad fi. r pleni in addi. specu. in
fi. d. in d. s. n. n. tractem. n. porro
signa. vide supra xbo arma.

Istantia i bñsialib? p mortuo litiga
toze finiri cū iudice. nō anth. de iudi. qz
w. n. venio ad qrtū. in fi. r vide supra
verbo appellatio. i xbo electio. r in. n. patro
natus.

Istantia inchoata cū defuncto lz transeat ad
vniuersales successorē: tñ inchoata cū prela
to vel cum clerico nō trāsīt ad successorē in p
latura vel beneficio: nisi defunctus egisset li
tes nomine ecclesie vel beneficij: et non nomi
ne proprio. nō Ro. p. clu. d. xvj. Sed anth. di
cit qz ad successorē in platura vel dignitate q
non p̄tendit ius a predecessorē trāsīt instātia:
qñ questio est realis: hoc est tāgens dignitatē
secus si psonalis. r ideo si agit petitorio p̄tra
aliquē sup ecclia rōne tituli: nō trāsīt instātia
ad successorē in titulo. nec iudex poterit illaz
expedire lz nullus esset successor: si de causa li
queat. qz tunc nō agit noīe ecclesie sed nomi
ne psonē fm Inno. vt nōt anth. de iudi. quia
w. n. venio ad qrtum.

Istantia sicut trāsīt ad heredes ita r ad fidei
comissariū vniuersalē. qd est verū instātia in
choata cū defuncto. secus si inchoata cū here
de: qz fideicomissari? ē heres defuncti nō he
redis. nō. ant. d. iudi. qz w. n. venio ad qrtū.

Intātia tūc trāsīt ad singularem successorē qñ
ad eū trāsīt res vel ius agēdi de necessitate: vt
qz duo diuidūt iter se hereditatē r vn? eoz est
p̄mo p̄tē. lz si res vel actio nō trāsīt d. neces
sitate: nec trāsīt instātia etiaz si viciose succe
dat sciēs rem alienā vel etiā p̄ vum occupataz
nisi eā scienter a spoliatoze recepit. secus ergo
si manu spoliatozis nō habuit. sed eo mortuo
forte occupauit fm Inno. qd est notabile. vt
nō. ant. d. iudi. qz w. n. venio ad qrtum.

Istantia cause nō inchoate p̄ pcuratozes: eo
mortuo trāsīt ad dñm. nō anth. de iudi. qz w.
n. venio ad qrtū.

Istantia cause inchoate per filiu? eo mortuo
trāsīt ad patrē. nota antho. de iudi. qz w. n.
venio ad quartū.

Intātia nō trāsīt ad fiscū suc cedētē i locū p̄ua
ti delinquētis. Ratio ē fm quosdaz: qz fiscus
pprie nō ē heres. q̄ ratio non placet Inno. qz
nō trāsīt de filio i patrē: qz pprie nō est heres.
Ratio ergo ē. qz fisc? habet iudices separatos
q̄ ratio pcludit qz ad fiscū pprie tanqz ad here
dem nō trāsīt instātia. nō. ant. de iudi. qz w.
n. venio ad qrtū.

Intātia inchoata p̄ laicū nō trāsīt ad eccliam
ei succedētē: qz r ecclia hz iudices separatos

sicut fiscus. r ita ratio pcludit qz idē in clerico
succedētē laico. nō. anth. de iudi. qz w. n. ve
nio ad qrtū. Sz in n: venio ad qrtū: videt in/
nuere p̄trariū in clerico succedente titulo vni
uersali: i eo qz dicit clericū succedētē laico sin
gulariter irrecōueniēdū esse corā laico.

Istantia inchoata p̄ delinquentē: p̄t mortuo
accusatoze finiri p̄ iudicē qñ causa tāgit publi
cam vtilitatē r de ip̄a causa liquet: ne delictū
maneat impunitū fm Inno. nō. anth. d. iudi.
qz w. n. venio ad qrtū. in p̄nci.

Istantia finit trienio de iure ciuili: nō solū in
causis i qbus lis p̄testat sed etiaz i illis in qb?
lis nō p̄testat. vt nō. Bar. r Bal. in. l. p̄pera
dū. s. etsi qd. C. de iudi. licz Bar. aliter dixit
rit allegādo. l. litib?. C. de agri. et cen. li. xj. et
qñ lis nō p̄testat incipit instātia a die a q̄ con
testat scz quādo incepit tractare d. merit? cau
se. vt nō. Bar. in. d. s. etsi qdem. Bal. dicit qz
incipit a die quo p̄mo pars est citata. in aut. q̄
semel. in fi. C. quomodo r qñ iudex. dic etiaz
Bal. qz in materia executiua nō est dare instā
tia aliquo tpe limitatā. in. l. cōsentaneuz. in fi.
C. quō r qñ iudex. r in. l. ij. C. d. exe. rei iudi.
qd̄ intellige quādo petif mera executio facti.
secus si petatur p̄nūciari executionē fieri vel
nō fieri debite: qz tunc erit instātia cū sit sen
tentia p̄ferēda r snia sine instātia ferri nō p̄t.
vt nō. Bar. in. l. j. C. quādo puo. nō ē necess.
Aliud est ergo petere executionē sentētie vel
instrumēti qd̄ habet executionē paratā ex for
ma statuti: r aliud ē petere p̄nūciari sentētiā
vel instrumētū exequendū. Juxta nō. per
glo. r doc. in. l. ab executore. C. quo. ap. non
reci. r p̄mo casu p̄t saluari dictū Bar. in. l. litib?
bus. in scdo casu non.

Istantia cause p̄ncipalis currit r finit trienio
nec ps restituit siue steterit p̄ iudicē siue par
tem siue per tertiu? quomin? causa finiatur. vt
nō. p. glo. r Cy. acbutri. Bar. r Bal. in. aut.
itē si in appellatione. C. de tempo. app. itē nō.
Bar. in. aut. clericos. C. de epif. r cle. vbi dic
qz impedimēto etiā iusto nō progat etiā instā
tia triēnalis. glo. tamē dicit p̄trariūz quando
stetit per iudicē: qz tunc pars restituit. in. l. p̄
perandū. s. sinantē vtrunqz. C. de iudi. Sed
doc. p̄dicti non tenent illam glo. in dicta aut.
item si in appellatione: r in corpore vnde sumif
in. aut. vt spō. lar. s. hec quoqz. in. glo. sup ver
bo p̄iudicium. Sed ant. in. c. venerabilis. de
iudi. tenet qz datur restitutio qñ stetit p̄ iudi
cem. sec? si p̄ partē vltimū. r q̄ hāc opinionē
tenet: sit cautus vt sepius requirat iudicēz vt
expediat causam r p̄testetur qz per eum non
stetit quomin? infra tēpus expediat. q̄s non
dicere? stare p̄ iudicem lz p̄ ptis negligentiaz

vt notat **Bar. in. d. §. finautē vtrūq.** **S**z prima opinio verior est q̄ indistincte non dēt restitutio vt nō lex pperandū circūueniatur. et hoc probat tex. ⁊ ratio in .l. arbitrio. §. dolo. ff. de do. ⁊ in .l. pperandū. in fi. vbi lex illa soli minori dat restitutionē ⁊ dūtaxat i subsidū quādo ille ex cui⁹ facto perit instantia non est soluendo. multo ergo minus restituēt maior. Item qz exceptio firmat regulā in casibus nō exceptis. l. nam qd̄ liquide. §. fina. **C.** d̄ priui. fateri possit q̄ etiam maior restituat quando ille ex cuius facto instātia perit non est soluendo. ⁊ hoc tenet glo. in. d. §. dolo. ⁊. d. §. h̄ qz. ⁊ idem tenet antho. in. d. §. venerabilis. Et lz **Bar. in. d. §. dolo.** dicat q̄ quādo stat p iudicem datur restitutio: ipse loquitur de instantia cause appellationis intelligendo eum sicut debet intelligi fm iura q̄ allegat. ⁊ eodē modo debet intelligi glo. in. l. sed etsi p̄ p̄tozē. in pn. ff. ex qui. cau. maio.

Instantie enī cause appellationis fateor q̄ si stat per iudicē vel tempus nō currit ipso iure fm glo. in. d. l. sed etsi per p̄tozē. et fm **Bal. in. d. auē.** item si appellatione. vel decursu tēporis datur restitutio fm glo. in. d. §. hoc quoqz ⁊ in. d. auē. item si appellatione. ⁊ ibi hoc tenet **Bar. de quo per anth. in. c. ex ratioē de appel.** Sed in instātia earū pncipale tempus habet: nec datur restitutio nisi in subsidū. ⁊ rationē differētie dicit doc. in. d. auē. item si. qz i causa pncipali pempta instātia: nō perit ius partitis. secus in instātia cause appellationis. non obstat tex. in. d. l. sed etsi p̄ p̄tozē. in pncipio ⁊. §. ait p̄toz. siue cui. quia ibi ex lapsu tēporis perit actio ⁊ ius partis. idō si stetit per iudicē dat restitutio. vt dicit **Bar. ⁊ Bal. in. d. auē.** itez si. Non obstat lex iter vtile. ff. de minori. quia ibi loquitur in tēpore quod est vtile vel quasi vtile. ideo si ex facto vni⁹ partis cucurrit: alteri parti subuenit ipso iure p restitutionem. secus i tempore instātie cause pncipalis l. pperanduz. quod est p̄tinuū. ita dicit **Bar. in. l. ait p̄toz. §. fina. ff. ex qui. cau. ma.** Et lz glo. in. d. §. dolo: dicat q̄ quādo stat per p̄tez datur restitutio. tamē **Bar.** dicit ibi cōtrariū per rationē tex. ⁊ hoc approbat antho. in. d. c. venerabilis. per tex. i. d. §. dolo. Pro quo facit glo. in. d. §. hoc quoqz. in glo. fina. que licz loquat in instātia cause appellatiōis. idē ⁊ fortius dicēdū est i instātia cause pncipalis: que pempta nō perit ius partis.

Instantia idē est dicere q̄ petitio. vnde qm̄ i actō: qd̄ actū ad instātia talis: idem ē dicere qd̄ ad petitionē talis. nō. anth. de p̄sti. cuz m. v. nō diligēter. viij. colū. in pn.

Restitutio si precedat omnē actuz sumi

tur p collatiōe. si sequatur p̄sentationē: sumitur p cōfirmationē. idem si sequat electionē sed si sequatur totalem iuris trāslationem: vt quia sequitur electionē ⁊ p̄firmationē vel sequitur collationē: tunc sumitur p collatione possessionis ⁊ modicuz differt ab inuestitura. vt nōt anth. de iure patrona. cōsultationē. in iij. notabili. ⁊ aliqd̄ tāgit in. c. q̄relam. d̄ elec. in. iij. colū. ⁊ vide s̄. verbo collatio.

Instrumentū exemplatū in vim compulsoz p̄ alium q̄ qui confert nō vocata parte ad ip̄am exemplationem nō probat. nota **Ro. p̄clu. x.** nisi pars ad dicendū cōtra dictum exemplum p̄ductum citata nō cōtradixerit: sed potius p se v̄sa fuerit in p̄tib⁹ p se facientibus. vt notat **Ro. cōclu. cclv.** et vide sub verbo exemplū. ⁊. f. in v̄bo p̄ducēs **I**nstrumentū vbiqz rogatū p notariū creatum a papa vel imperatoze p̄bat vbiqz etiam extra eoz iurisdictionē. sec⁹ i notarijs creatis a regibus. p̄elat. ⁊ vniuersitatib⁹ habentib⁹ potestatem de cōsuetudine vel priuilegio creandi notarios in eozū territorijs: quia talium notariōzū instrumenta ita demuz p̄bat extra territoriū creantuz vbi sunt cōfecta. vt notat **Ro. p̄clu. cclix.** ⁊ **Bar. in. l. ij. ff. de offi. p̄con. fu. ⁊ le.** ⁊ nota antho. in. c. p̄ venerabilē. qui si l̄ij sunt legitimi. xxvj. colū. v. ex antedictis: vbi etiā dicit q̄ papa potest creare notariū imperio subiectū. ⁊ eodē modo imperator potest creare notarios subiectos ecclesie: per rationem quā ibi ponūt doct. quia ille est actus volūtarie iurisdictionis ⁊ progabilis: ⁊ idē dicit **Bal. de imperatoze in. l. eum q̄. ff. de iuri. omni. iu.** ⁊ vide. s̄. §. j.

Instrumentū sentētie si narrat cōmissionē siue delegationē iudicis ⁊ litis contesta. ⁊ alia substātia iudiciorū: p̄bat p̄sūptiue sic eē quando sentētia lata fuit parte nō reclamāte ⁊ p̄sente. fm **Inno.** idem fm **compostel.** si lata ē parte absente per p̄tumaciam. nota **Ro. conclu. cclxxxix.** ⁊ vide sub v̄bo sentētia. §. sententia eo ip̄o. vbi dicit idem eē quādo de sentētia apparet p̄ testes tm̄. ⁊ vide plenissime p̄ anth. de p̄ba. c. qm̄. v. ad glo. intellectū. xvij. colū. et. f. sub v̄bo p̄sumptio. §. sumit p̄ snia.

Instrumenta plura si reperiāt cōtraria ⁊ eadem die facta: valet illud quod verisimili⁹ est ⁊ si sint eque verisimilia: valet illud quod est p̄ reo cōtra actozem. ⁊ hoc quādo p̄ducitur a diuersis. sed si ab eodem: neutrū valet. nota **Bart. l. de fi. instrumē. l. scripture.** ⁊ **Bal. in. l. de rebus. l. de donati. ante nup.** Si tamen cōstaret quod instrumentuz prius factum esset illi starctur. vt notat **Bar. d̄ le. ij. l. semp̄oni⁹ p̄oculo.** hoc etiam de verisimilitudine tenet

Bal. dicens q̄ vbi nō est verisimilitudo: motus iudicis nō cōcurrit cuz instrumēto. vt. d. l. scripture. ⁊ idēz in effectu dicit antho. in. c. imputat. de fi. instrumē. Cōcludit tamē in dubio iudicandū cōtra illum cui onus pbādi incūbit siue sit actor siue reus. ⁊ vide archi. xiij. q. ij. vltima volūtas. ⁊ **Bar.** in. l. j. §. ff. d. bo. poss. fm tabu. vbi loquit̄ de duobus testamētis ab eodē ⁊ eadē die p̄fectis. ⁊ vide oino in §. instrumēta duo. ⁊ lb. n. pcuratores duo

Instrumētū falsū pducens qua pena puniat̄. vide sub verbo pducens. §. pducens falsum instrumentū.

Instrumētū si quis p se pduxit: an illō postea impugnare possit: vide sub n. pducēs instrumentū nō pōt.

Instrumētum lz quis pducatur in p̄tibus tm̄ p se faciētibz: an p̄bet etiam p̄tra eum si qd̄ p̄ eū faciat: vide sub verbo pducens instrumentūz cū p̄testatione.

Instrumētum pductum si est reprobātū i parte que facit p̄ pducēte: an reprobās poterit illo vti in parte que facit cōtra pducēte: vide sub verbo pducens. §. pducens nō pōt. ⁊ s̄ verbo error. §. error p̄fessionis. ⁊ §. error tacite p̄fessionis.

Instrumētū si ē ad instātiā alicui⁹ de falso reprobātū: an tertius p̄t illo vti. vide ant. q̄ filij sūt legitī. causam. ⁊ ibi etiā p̄ Inno.

Instrumētū si sit in aliq̄ pte falsū: an fidē faciat vide ant. de fi. instru. ex l̄ris. de reli. domi. cū venerabilis. vbi glo. nōbilit̄er ponit.

Instrumētum vel alia publica scriptura: an vicietur ex defectu false latinitatis. vel ex defectu sillabe. vel orationis aut dictionis: vide lb̄ verbo rescriptum. §. rescriptū viciat̄: cuz pluribus. §. se.

Instrumētū in q̄ notari⁹ attestat̄ se de p̄terito rogātū de aliquo actu certo loco ⁊ tpe: corāz q̄bus p̄bat illud p̄teritū fm̄ hosti. ⁊ nō. ant. de p̄ba. c. qm̄. xxij. colū.

Instrumētūz an valeat si non apponat̄ in eolo cus loci. vide Jo. an. de re iudi. abbate sane. ad fi. in glo. ⁊ sup̄ eadez in nouella. ⁊ in addi. specu. d̄ instru. edi. §. instrumentū. n. quid si locus. ⁊ de fi. instru. inter dilectos. super verbo facilius. ⁊ **Bar.** in. l. de pupillo. §. q̄ nūciat. de no. ope. nūcia. ⁊ p̄ **Bal.** ⁊ **Cy.** in. l. optimā. C. de p̄traben. ⁊ cōmit. stipula.

Instrumētū viciatur si in eo nō est indictio app̄posita. secus si est posita sed errata ⁊ in dubio p̄sumitur potius error in indictione q̄ in āno fm̄ **By.** ⁊ nō **Bar.** in. l. j. in fi. C. de no. co. cōpo. Sed Jo. an. sup̄ data sexti. in nouella dicit q̄ ita viciat̄ instrumētūz ex indictione per errorem posita sicut ex om̄issa: nisi ex p̄tocol-

lo aliter possit apparere q̄ sit indictio om̄issa vt errata. ⁊ idem sentit antho. q̄ recitat Jo. an. ⁊ non reprobat in. c. inter dilectos. de fi. instru. Cōtrarium tenet **Bal.** i. l. imperator. j. de sta. homi. An autem om̄issio vel error anni vel in dictionis possit corrigi ⁊ stetur correctiōi. vide doc. p̄dictos i locis p̄dictis. ⁊ vide sub verbo notari⁹. §. notari⁹ nō pōt corrigere.

Instrumētū nō p̄bat si in eo nō ponitur nomē imperatoris ⁊ annus imperij i terris imperio subiectis. vel nomē pape ⁊ annus pontificat⁹ eius i terris ecclesie subiectis. nota Jo. an. super data sexti. i nouella. quod intellige nisi cōsuetudo loci aliter se habeat. sicut dicit Jo. an. sup̄ data p̄dicta de indictione que potest ex cōsuetudine omitti.

Instrumētum si cōtinet aliqua verba que non solent a partibus expr̄mi s̄ a notario: p̄sumitur esse illa verba notari⁹ ⁊ non partiū. p̄sumitur enī illud fuisse a partibus expr̄ssuz qd̄ ex cōsuetudine p̄ ptes expr̄mi solet. nō Jo. an. super data sexti. in p̄nci. vlti. colū. in nouella. **Bal.** autē dicit q̄ vba que p̄fert notarius p̄fert in p̄sonam p̄trahentis. ⁊ ideo pars p̄sens ⁊ non contradicens intelligit̄ illa p̄ferre ⁊ fateri vera esse. ar. l. filius et de matre. ita notat **Bal.** in. l. mater. C. d̄ re. ven. in. iij. colū. ⁊ idē voluit **Bar.** in effectu. ff. de te. tu. l. si quis filiabus. ⁊ b̄ v̄z in p̄tinentib⁹ ad officij p̄ris. secus in p̄tinentib⁹ ad officij tabellionis. vt nōt **Bal.** C. de te. l. errore.

Instrumētū si pducatur p̄ publico pte p̄sente ⁊ nihil opponente sed tacēte: nō tenet pducēs vlt̄erius p̄bare q̄ fuit manu publica cōfectū: quia pars non opponēs tacēdo videtur ipsuz approbasse. nota **hosti.** ⁊ Jo. an. in. c. quoniā contra. de p̄ba. sup̄ verbo instrumentū. ⁊ idē tenet antho. ibidēz. ad hoc facit qd̄ nōt **Bal.** in. l. j. C. de rela.

Instrumētū valet ⁊ p̄bat lz p̄tocolū non reperiat̄. fm̄ **Nico.** d̄ ma. ⁊ nota **Bal.** sup̄ rubrica de fide instru. ⁊ C. d̄ eden. l. fi. vij. colū. quod itelligit̄ nisi actus ex cōuentione partiū debuit in scriptis fieri. vt ibi notat **Bal.** v̄t̄ nisi cōsuetudo aliter se habeat. vt nō. gl. in aut. de tabelli. §. fi. ⁊ cum glo. dicat generalem eē cōsuetudinē hodie vbiq̄ notarios facere p̄thocolla instrumētōz: sentire videtur q̄ non valet instrumentū cui⁹ p̄thocollum non reperitur: sicut hodie nō valebāt talia instrumenta in vrbe constantinopolitana in qua solum statutum erat q̄ p̄thocolla fierent. ⁊ p̄sequēter cum hodie per generalē cōsuetudinē sūt vbiq̄ ordinatū q̄ p̄thocolla fiant: nō valebit aliqd̄ instrumentū cuius p̄thocolluz nō reperitur: quia p̄sumitur falsum tanq̄ factū p̄tra

consuetudinē. et ista fuit mens illius glo. Sic etiaz dicimus qd si notarius nō posuit i instru mento annū domini qui de cōsuetudine gene rali poni debeat loco āni imperatoris psumi tur instrumētū falsum : quia ad sollicitudinez ptinet dictum annū ponere. vt notat Bal. in l. si post diuisione. l. de iur. et fac. igno. Sic ergo in pposito psumit instrumētū falsum si nō fecit pthocollū: quia et hoc facere pertinet ex cōsuetudine ad sollicitudinē tabelliōis.

Instrumētū an possit cōficere pater de cōtrac tu filij. vel ecōuerso filius de cōtractu patris. vide bar. in l. si pater. ff. de fals.

Instrumētū hñs publicā formā facit plenam fidem licz negeē scriptum manu illius notarij sub cui⁹ nomine scriptū asserit. quando instru mentū esset ita antiquū qd per testes viuētes manus illi⁹ notarij pbari nō possit. vt nō. bal. l. si. iustu. l. comparatiōes. ff. sed hic dubi tatur. et de sacrosanc. ecclesi. auē. quas actio nes. in fine.

Instrumētū si est pro parte falsū viciat totum quando falsitas est in substātia negocij vel in circūstantijs ipsius negocij. sec⁹ si falsitas sit i alijs substātiā negocij non cōcernentib⁹: pu ta qd vnus ex cōtrahētib⁹ dicatur oriundus d vna terra cum sit oriund⁹ de alia. vt nō. inno de here. fraternitatis. quod tenet ibi io. an. et dicit anth. ibidem qd opinio innocē. seruatur vide quod nō. per glo. et archi. ix. di. si ad sa/ cras. et per bar. et bal. l. de transacti. l. si et fal sis. vbi dicit bal. scdm vnam opinionē quam tamē nō firmat. quia licz falsitas i vna parte instrumēti viciat instrumētū in totū: tñ sus/ picio i vno capitulo instrumēti que de trahit fidei instrumēti in illo capitulo nō detrahit fi dei i alio ca. Et hāc opinionē firmat. l. de fi. instrumen. l. scripture. in fi. vide omnino ff. §. proximo.

Instrumenta duo si reperiant i eodem loco et tempore de eadē re pfecta : psumitur vnitas facti siue rei. secus si fieret in diuersis locis et temporibus. et ido si notarius reddit pluries idem instrumētū in publica forma nō habet nisi p vnico instrumēto : et vnicam facit pba/ tionem tñ. etsi inuicē differūt : statur ei quod minus cōtinet. quia in pluri et non minori psumitur error. si tamē de pthocollo et originali scriptura constet : illi statur. vt notat Bal. in l. sempzoni⁹ pculo. de lega. ij. Ex his apparet qd in pluri nō psumitur falsitas sed error : qui si psumeret non valeret instrumētū in aliqua pte. fateor qd si in pthocollo esset aliquod scri ptum quod falsum pbaretur: tunc nec ptho collum nec instrumētū inde sumptuz aliquā fidez faceret in aliqua sui pte. s3 nō reprobatō

pthocollo : psumitur error i instrumēto inde sumpto quaten⁹ variat a pthocollo. vt i auē. de tabellio. in fi. et h fuit d mente Bar. et Bal. in. d. l. sempzoni⁹ pculo. vide oino ff. §. pxi. et §. instrumēta plura. et sub vbo psumptio. §. psumi aut debeat vnicus.

Interdictū speciale positū i certa eccle sia si dicatur nulluz potest relaxari ad cautelam. sec⁹ in interdicto generali qd non relaxatur donec veritas reperiatur vide licet qd iniuste sit positū: et tūc relaxatur i totū vt notat Ro. pclu. cccc. vij. dicit autem inter dictū generale id quod ponitur in puincia. ci uitate. castro. vel villa. et lz iterdictū generale respectu locorū nō possit relaxari ad cautelaz tñ sec⁹ in interdicto psonaz. vt qñ interdictū vniuersitas vel collegiū. nota Jo. an. de sen. excō. pñenti. li. vj. et vide sub vbo snia.

Interdicto generali durate potest ianuis clau sis celebrari baptismus et penitentia pferri et vbu dei pdicari. secus in iterdicto speciali in q si pdicta fiant: loc⁹ pphanaz. et faciētes irre gularitatē incurrūt. ita nōt Ro. pcl. cccc. vij

Interdictus ab ingressu eccleie qb⁹ explicadis itelligit phibit⁹. vide sub v. suspensus. §. su spesus ab ingressu.

Interesse siue extimationez nō recipiūt spūalia: sicut sūt cause bñificiales. nota Ro. pcl. cxxx. vij. et pcl. cccc. ij.

Interesse appellatiōe: iterueniūt fruct⁹. ideo qd petit iteresse: itelligit etiā fruct⁹ petē. ff. si ser. ven. l. loci. §. i pffozia. et ibi nōt angel⁹.

Interesse nō dicit rōne expēfaz qñiūt i lite. s3 solū qñ itereft rōne rei qñ pncipalit agit. vt nō. p glo. et Bar. ff. si qd cau. l. et si post res.

Interrogatio nō artat ptem respōdere p iuramētū. nec ad id pt ps cōpelli per iudicē: nisi iterrogatio detur etiaz p iu ramentū partis illā faciētis vel fieri petentis. nō Ro. pclu. lxxij.

Interrogatiōes an pñt fieri pti et testi post ter minū pemptoriū datum ad pbandū: vel post pclusionem. vide antho. d. fi. instru. cū iohes. et plenius p eundē de iureiur. cū causam. et q ad pte. vide §. pxi. se.

Interrogationi pccernenti decisionem et nego cium pncipale non tenet pars respōdere: nisi interrogās deducat interrogatiōne dispositi ue in positionē et articulū Si tamē interro gatus hoc nō obijciat sed respōdet: valet respō sio et piudicat ei pffessio. sed iterrogationibus pparatozys semp est respondendū lz disposi/ tiue nō dentur. Ratio pmi dicti est: quia non debet iudiciū claudicare. sicut ergo iterrogās vult releuari ex confessione aduersarij: ita de bet esse ecōtra vt etiā interrogatus releuetur

ex confessione interrogatis. quod esse non potest nisi interrogatio deducatur dispositiue in positionem quam simpliciter interrogatus nihil ponit. nota Ro. 2. du. xxxij. Sed antho. dicit quod iudex potest interrogare partem circa principales questionem in. xj. casibus. Sed extra principales questionem interrogat ubi cuius equitas suadet et ante litem contestata. et post etiam post conclusionem in causa. non solum ad dubiam probationem declaranda sed etiam ad ipsam fundandam. quod est notabile. ut notat ipse anth. de iudi. c. vno. v. nota septimo.

Interpretatio illius est cui est condere. de sententia. excō. inter alia. et. l. de le. l. fi. et de concep. c. fi. li. vj. et vide s. verbo declaratio.

Interpretationem non recipiunt verba expressa et clara. ut notat Inno. de testi. cum clamor. in fi. et nota anth. in clemē. fi. d. rescrip. colū. penult. in pnci. et i. c. presentia. de pbatio. xij. colū. et non glo. de p̄sue. cum dilectus super iure. et vide s. verbo declaratio. s. declaratio debet fieri.

Introducta dicitur appellatio causa ad curiam quando est in auditorio principis intimata puta vicecellario qui tenet in hoc auditorium pape. l. de appella. l. i. of ferendis. et de tempo. ap. l. fi. s. in his Inchoata autem dicitur quoniam pars est citata ut. d. l. fi. s. illud. et sic aliud est causam introductam esse. aliud inchoatam. et aliud deuolutam. de qua deuolutione vide s. verbo deuoluta. et s. verbo appellatio.

Intrusus dicitur qui auctoritate propria beneficium ingreditur et si de canonico titulo non constat. aliter secus. quia habens canonicum titulum potest propria auctoritate comprehendere possessionem. sicut in Hostie. et Jo. an. ut notat anth. de cau. posses. c. fi. xxv. colū. de resti. spoli. l. litteris. xxvj. colū. v. venio ad ultimum imo habens canonicum titulum etiam si violenter apprehendat possessionem non dicitur intrusus. ut notat domini. de sanc. ge. in. c. fi. eum qui. in pnci. li. vj. negari tamen non potest quin ex tali violentia ius suum amittat: ut patet ex tex. d. c. eum qui. in fi. Et hoc dicitur quod postea iniuste tenendo dicatur intrusus ut. s. intrusus est. ibi loquitur de ingrediēte ab initio sine canonico titulo. et vide s. intrusus non dicitur. et s. intrusus non dicitur qui.

Intrusus non dicitur habes antiquissimam possessionem sed de titulo non doceat: quod ex sola antiquitate corroborat possessionem. ut notat antho. de resti. spoli. in lris. xij. colū. v. si ultra hoc.

Intrusus quicquid per intrusionem fit inhabilis ad beneficia: quandoque non. ut notat Fran. in clemē. si romanus. de pben. in fi. Inhabilis fit quicquid quod si ex electione facta per abusum laicorum se in-

trudit. de elect. quisquis. Item quandoque sine dispensatione quis tenet duo curata vel duas dignitates vel personatus. eo. ti. dudum ecclesia. ad fi. et de pben. de multa. et hoc declarat ex tranagās execrabilis. vide in specu. d. dispē. s. videndum. v. s. nūquid nocet.

Intrusus an dicatur ille qui beneficium per symoniam recipit sciēter vel ignorāter: vide s. verbo symonia. s. symoniacus est ab omni.

Intrusus non dicitur qui vi occupat beneficium. no. pe. more. de pben. eum qui. li. vj. in primo notabili. Contrarius videtur sicut Inno. vi. s. s. pxi. dicit quod imo est intrusus si non habeat canonicum titulum. ut dicitur intrusus improbitior illo qui sine vi iniuste occupat. sicut ille qui iniuste et vi rem rapit dicitur improbitior fure illo qui sine vi clamdestine furat. l. ij. s. certum. ff. vi. bo. rap. vide s. in pnci.

Intrusus dicitur quicquid propria auctoritate ingreditur sed sit electus: dum tamen non sit confirmatus. ut notat Inno. in. c. nihil. de elec. et est tex. de pben. c. cum iam dudum.

Intrusus dicitur quicquid recipit beneficium ab illo qui non habet potestatem transferendi etiam si ad illum collatio pertineat: tamen quod durat suspēione transferre non possit recipiens ab eo collationem et possessionem dicitur intrusus. ut est casus in. c. tāta. d. excol. pla.

Intrusus est quicquid beneficium iniuste sciēter ingreditur et administrat. ut est casus i. c. eum qui. de pben. li. vj. et ignorātia iuris huius casu scientiam non excludit. ut non. ibi gl. super verbo sciēter.

Poteca tacite pertrahitur in bonis defuncti pro eo qui defunctus sepeliuit pro quantitate quam in funerabilibus expedit et profert omnibus alijs creditoribus habentibus tacitam hypothecam non expressam. ut patet in. l. et si quis. s. j. in. l. penult. et ibi non. gl. ff. d. reli. et super. fune. idem notat ange. in l. q̄sitū. in pnci. ff. de pulie. cre.

Poteca tacite pertrahitur in bonis prelati male administratis. ut notat glo. de pigno. ex lris. xvj. q. j. filii. et sic bona prelati sunt tacite obligata ecclesie.

Irrregulari nullus est iure diuino: sed acta penitentia celebrare licet. et irregularitates fuerunt inducte a sanctis patribus ob scandalum vitandum. ut notat ant. de cohabi. cleri. et mulie. v̄ra. in. v. oppo. et in quarto casu. super quod videtur. s. irregularitatem nullus. guiller. in cle. j. d. homi. vbi etiam dicit quod sit irregularitas et quod sunt species eius. propterea pro penitentia eius vel baptisimum irregularitas non tollit. non Jo. an. in. c. gaudem. de diuoz. et vide s. v. clericus.

Irrregularitas causatur ex omni crimine notorio. et suspēdit quae penitentia pacta nisi cum eo dispenset. non ant. de coha. cle. et mu. v̄ra. i. v. oppo.

Irrregularitatem incurrit excoicatus: non solum si celebrat. sed etiam si celebratorem autorizat. secus si

celebratē simpliciter audiat. nō glo. in clemē. fina. de puile. sup xbo celebrari.

Irregularitatē nō incurrit suspēsus celebrādo qz irregularitas nō accumulāt irregularitati sed forte nō esset peccatū dicere qz irregularis dispensabilis ab epō: incurrat celebrādo irregularitatē in qua solus papa dispensat. nota ant. de coha. cleri. 7 mulie. vestra. in. v. oppo. circa fi. Sed dic qz ita irregularitates incurrit suspēsus sciētē in ptempm diuina celebrādo sicut ex cōmunicat. d sentē. excō. c. j. in fi. li. vj. secus si pbablliter ignorauit suspēsiōnē vt ibi nō. p Inno. 7 vide qd nō. p eundē in. c. sacro. e. ti. sup xbo ingressum.

Irregularitas tollit 7 abolet p ingressum religionis. nō Ro. 7 clu. ccccxxviii.

Irregularis vt homicida non ē incapax dignitatē vlt bñficiū ecclesiastici. imo illud iuste tenet nec remoueat vel deponat. nota Inno. 7 Jo. an. de pces. pben. cū nostris. in pnci. super. x. possidebat. **A**duerte qz Inno. ibi non dicit. s3 bñ dicit qz homicida 7 irregularis nō est omnino incapax: qz cum dispēsiōne capax est: 7 bñficia ante homicidiū vel irregularitatē q̄ sita retinet: etiā sine dispensatione donec illis renūciat vel puetur. 7 sic conclusio ē fm eū qz irregularis non potest beneficia acq̄rere sine dispensatione sed p̄us acq̄sita retinet sine dispēsiōne donec puetur. 7 ita etiā declarat domi. anth. 7 Fran. de zabo. in. d. c. cum nr̄is. Compostella. dicit qz tenet collatio facta irregulari. quod ē verū in collatione bñficiū: sec̄ in collatione ad platuram. nota anth. de pces. p̄bē. cum nostris. viij. colū. et est casus. **S**ed rota simpliciter dicit qz irregularis ē inhabilis ad bñficia. 7 vide s. verbo clericus. s. clericus 7 homicida sit. 7 nō puetur ip̄o iure bñficijs obtentis: tenet compos. de elec. quod sicut. colū. antepenul. **C**ōtrariū tenet archi. di. l. studeat s3 adult. nō ē inhabilis ad bñficia obtinenda. vt nōt cōpos. d rescrip. c. f. colū. anpe. ad finē.

Irregularitatē incurrit q̄ duratē generali iterdicto celebrat: vt baptismū aut penitētiā pfert vel xbu dei p̄dicat. nō Ro. 7 clu. ccccxxvii.

Irregularitatē nullus incurrit nisi in casib⁹ expressis iure. tex. ē de sentē. excō. is qui. li. vj. 7 nō ibi archi. **I**dez notat Inno. de excessi. p̄ lato. tanta. i glo. vide ē hic. 7 per tex. d. c. is q̄. ptz qz irregularitas ē inducta a iure positiuo. sup quo vide s. in pn.

Ita. ista dictio est aduerbiū affirmandū vt notat ant. de coha. cleri. 7 muli. vfa ij. colū. **S**3 dictio itaqz est iunctio illa tua q̄ inferē ex pmissis. qnqz est inchoatiua. vt notat ibidē.

Ter arreptū ad papam an habeat vim

appellationis. 7 an suspēdat iurisdictionez inferioris. vide s. verbo appellation. s. appellationis vim.

Ideus non potest acquirere q̄si possessionem maritalē in mulierez christianā vt notat antho. de cau. poss. c. fina. xxx. colū. x. nūc sc̄do.

Iudeoz filij paruuli id est impuberes non possunt inuitis parentibus baptizari vt nōt glo. xxviii. q. iij. iudeoz. que dicit qz tales filij inuitis parentib⁹ nō sunt ad fidē christianā tradēdi. ergo nec baptizandi. 7 per psequens p̄ talem baptismū nullus character imprimif: quia si imprimeref ad fidem christianā seruandam compelleref. cuius cōtrariū vult illa glo. pro quo facit tex. xxiii. q. v. ad fidem. 7 facit ratio quia phibitio rē. ff. de spon. l. oratio. 7 cū qd vna via phibetur. per aliā viam non admittitur. de re. iur. cum quid. li. vj. non obstat. c. maiores. s. item q̄ritur. x. veruz. de bap. vbi patet qz ex baptismō etiāz coacto character imprimitur per quē baptisatus cōpellitur fidem christianā seruare. qz ibi loquit̄ de baptizato p regē siue de mādato regis. 7 eodē modo loquit̄. c. de iudeis. xl. dis. sec⁹ in baptizato p inferiorē. ratio est. qz iudei sūt regū 7 principū. vnde sicut rex p̄t iudeos tanq̄ sua m̄cipia dare alijs 7 in seruitutē vendere ip̄s inuitis: ita 7 poterit baptizari facere. 7 hoc determinat archi. xlviij. di. qui sincera. 7 h̄ etiā voluit sanc. Tho. de aq̄. in sc̄da sc̄de. q. x. articulo. xij. ip̄e m̄ n̄ distinguit inl p̄ncipē 7 inferiorē baptizantē. s3 archi. sic. q̄ loquit̄ p̄ xbu p̄t: nō p verbū debet. p qd̄ includit p̄tatem i p̄ncipe 7 non p̄tatem in inferiorē. ex quo seq̄tur qz p baptismuz inferioris nullus character imprimif fm eum. als non esset differētia iter p̄ncipem 7 inferiorē.

Iudex auditor palatij absoluere nō p̄t ad cautelam sine speciali cōmissione. secus i alijs delegatis. qz auditoris iurisdicio est strictissima. nota Ro. 7 clu. cxxliij. 7 vide s. xbo citatio. s. citatio quādo fit. 7 s. in verbo exceptio. 7 s. in verbo laicus. in verbo rescriptū. in xbo remissio. in xbo successor in xbo testis. in xbo iurisdicio.

Iudex auditor palatij habet iurisdictionez ordinariā in cognoscēdo. sed delegatā in sentētiando. nō Ro. 7 clu. ccccxxiiij. nō tñ habet ordinariā i cognoscēdo actu sed habitu. vt nōt Ro. 7 clu. ccccxxj. 7 clu. ccccxxij. 7 cōmissiones que sūt talib⁹ auditorib⁹ nō sunt nisi distributiones. hinc est qz. c. ip̄o iure. de rescrip. li. vj. nō habet locum in auditore in curia impetrato 7 dato. vt nōt Ro. 7 clu. ccccxxviii. 7 clu. clxx. 7 clu. ccccxxj. 7 clu. ccccxxij.

Judex auditor camere nō ē auditor nec officialis pape sed auditor camere et camerarij. ideo de appellationibus que ab extra ad se. ap. iter ponūt nō p̄t se intrmittere. q̄z ille cōmittūt i palatio aplico. nō Ro. 2. clu. cccxxix.

Judex auditor palatij cui cōmittitur causa appellationis interposite in partib⁹ vel i curia. debet ex equitate magis q̄ de rigore seruare terminos palatij solitos in p̄ma instantia sua: nisi cōstaret q̄ in p̄ncipali causa fuati fuisset. nō Ro. 2. clu. xx.

Judex in curia cui cōmittitur causa p̄ncipalis ex speciali mādato cū potestate citādi ad partes: potest statim decreta citatiōe l̄z nō executā de equitate et fm stilum cuiuslibet iudicij et in partibus inhibere. melius tamē est q̄ in eodem instrumento fiat inhibitiō cum citatiōe. nota Ro. 2. clu. xi.

Judex auditor cui ad instantiam partis cōmittitur causa quā impetrās super certo bñficio cōtra talem mouere intendit cum potestate citandi in curia et extra: potest p̄cedere sup appellatione p̄ aduersariū impetrans imposta l̄z ip̄m aduersariū non citauerit. q̄z appellatiō eū citat. nōt Ro. 2. clu. cccxxvj.

Judex auditor si causam sibi cōmissaz remittit ad cācellariā: definit in illa causa totaliter eē iudex. secus si eā remitteret alteri auditori putans eū iudicē esse: quia tunc remittens si iudex erat nō definit p̄ remissionē esse iudex. nōt Ro. 2. clu. cccxxvij.

Judex auditor nō potest in causa p̄cedere sine noua cōmissione q̄n papa dedit litteram remissionis ad partes l̄z in ea non fuerint articuli cōclusi etiam si pars velit renūciare remissioni: q̄z ex quo papa semel apposuit manū nō debet inferior se intromittere. nō Ro. 2. clu. lxxiiij.

Judex auditor si cōmittit receptionē testij in partib⁹: non p̄t ille cui auditor cōmisit: alteri cōmittere eādē receptionē etiā partib⁹ p̄sententib⁹ nō Ro. 2. clu. cccliiij.

Judex auditor sacri palatij est p̄sona egregia. deo si req̄rit in testē debet ad eū mitti p̄ iuramento. nō Ro. 2. clu. lxxxviij.

Judex auditor nō potest admittere renūciationem iuris in bñficialib⁹ sine speciali cōmissione s̄z l̄z resignationē bñficij nō pōt admittere. n̄ p̄t renūciationē litis et cause. Renūciatio talis qd̄ opef. vide Rotā 2. clu. cccliiij.

Judices auditores si sint plures q̄bus separatim cōmittit eadē causa: vni ad instantiā actoris. alteri ad instantiā rei. nec apparet cui p̄ma cōmissa fuerit (quia in talibus cōmissionibus nō ponitur data) vtrū ille p̄cedit cui p̄mo fuerit cōmissio p̄sentata: an ille qui in citādo p̄uenit p̄feratur. dic quia auditores habent or-

dinariā iurisdictionē in cognoscēdo. ideo ille debet cognoscere qui in citādo p̄uenit p. c. p. posuisti. de fo. compe. Et q̄ citatio sit necessaria quo ad partem l̄z non quo ad iudicē. nota anth. in. c. relatum. de offi. dele. vide tñ glo. i. c. vt debitus. de appel. super verbo si dicat. et quod notat anth. in. c. expedita. e. ti. et idē videtur dicendū in plurib⁹ delegatis vbi nō apparet de prioritate date. vide oīno qd̄ notat antho. in. c. j. de rescrip. xi. colum. v. h̄ erunt duo videnda.

Judex appellationis interposite p̄ electuz a denegatione p̄firmationis v̄la cassatiōe electionis ad curiā: si p̄nūciat bene appellatū: potest electū vel electionē cōfirmare: quia clemē. auditor forsan p̄cedit in dignitatib⁹ electiuis in q̄b⁹ est maius periculū q̄ in alijs. vt nōt Ro. 2. clu. cccxxvj.

Judex appellationis potest de nullitate incidēter cognoscere: l̄z de ip̄a nullitate in appellatione et cōmissione nulla fiat mētio. nota Bart. ff. de appella. l. si expressum. et Bal. in. l. p̄scriptiōe. C. si cōtra ius v̄l vti. pu. v. modo bis p̄missis. xi. colū.

Judex appellationis a grauamine si est delegat⁹ pōt de causa p̄ncipali cognoscere si p̄nūciat bñ appellatū dūmodo rescriptū non sit limitatū ad causam appellationis tm̄. nō anth. de appella. vt debet. v. opono q̄ nō cognoscatur penul. colū. Ordinari⁹ autē etiā si p̄nūciat male appellatū potest vtraq̄ parte cōsentiente vel salte appellatō d̄ causa p̄ncipali cognoscere. qd̄ est v̄z in papa vel ei⁹ legato. sec⁹ i metropolitano: nisi iudex a q̄ appellatiōi detulerit: quo casu idē i metropolitano quod i papa vt nōt ant. iur. d. c. vt debet. v. opono q̄ etiā xi. colum.

Judex appellationis cui est causa cōmissa grauaminis l̄z postea fiat alie cōmissiones q̄ p̄cedat in p̄ncipali sc̄z p̄ informationē rē. tm̄ nō p̄t vigore dictaz cōmissionū p̄cedere ad aliquem actuz nisi p̄se expedito negocio grauaminis. quo expedito si p̄nūciat male p̄cessum. tūc remittit totam causam cū cōmissionib⁹ p̄dictis ad p̄mū iudicē q̄ p̄cedet fm̄ formā p̄dictaruz cōmissionū. nō Ro. 2. clu. cccxxj. vide s̄b v̄bo rescriptū. §. rescriptum p̄ qd̄ cōmittitur causa appellationis.

Judex appellationis a diffinitiuā si videat appellationē desertam pōt nō solū eam p̄nūciare desertam s̄z etiā p̄mam sententiā cōfirmare. nota Ro. 2. clu. cccxxij. Et potest de exceptione ip̄ius desertionis incidēter cognoscere sine noua cōmissione. et cum sit p̄ncipalis et p̄iudicialis: est ante oīa de illa cognoscendus. nota Ro. 2. clu. cxxliij. p̄dicta intellige quando

vult cognoscere de desertione ante lapsus fataliū. s3 postea nō potest sine speciali cōmissio-
ne: quia tunc cum nō sit iudex in pncipali: nec
in accessorio siue incidēti. vt colligit ex nota.
per Ro. ꝑclu. ccccij. Aduerte tamē q̄ illa. cōn-
clusio non facit hāc limitationē. s3 simpliciter
vult q̄ iudex cui cōmittit causa appellationis
possit sine noua cōmissione cognoscere d̄ de-
sertione etiā p̄ lapsū fatalium secuta. ⁊ vide s̄
vbo executio. s̄ executio sentētie.

Iudex appellatiōis ea deserta desinit eē iudex.
vt nō. in clemē. si appellatiōē. de appella. i. gl.
hoc fortificat. ⁊ iudex appellatiōis p̄nūciatū-
do eā desertam: p̄nūciat se non iudicem. nota
Ro. ꝑclu. cxlvij. qd̄ p̄cedit qm̄ est deserta per
lapsū fataliū. secus si aliter. vt ptz in .s̄. p̄xi-
mo p̄cedenti.

Iudex appellatiōis iterposita a sentētia p̄ quā
iudex a quo p̄nūciauerit appellatiōē esse de-
sertam que tamē non erat deserta: debet cau-
sam remittere ad iudicēz a q̄ vulteri? i causa
p̄cedat: nō obstāte dicta sua p̄nūciatiōe erro-
nea. vt nōt Ro. ꝑclu. lxxxij.

Iudex appellatiōis a gūamie p̄t l̄fas arrestare
⁊ testes affuturos recipe p̄pter periculū. ⁊ va-
lebit etiā corā iudice a q̄ si p̄nūciat p̄ eū bñ p̄-
cessum. nō Ro. ꝑclu. lxxxvij.

Iudex mere nullitatis nō potest inhibere ne fi-
at executio sentētie que dicif transiisse i rem
iudicatā. si tamen fiat executio ⁊ agens d̄ nul-
litate obtineat: retractabit executio. nō Ro.
ꝑclu. cdxvij.

Iudex q̄ sententiā tulit ⁊ appellatiōi ab ea iter-
posita detulerit: potest cognoscere de deserti-
one appellatiōis si ei cōmittat: quia alius est
articulus a pncipali. nam sine cōmissione pōt
ad executionē sentētie p̄cedere si appellatiō
nō fuerit tempore debito p̄secuta. nota Ro.
ꝑclu. clxxxij.

Iudex a quo appellatur a gramamie si expresse
denegat apostolos petitos dāre: iurisdicōi-
onē amittit: ⁊ p̄cessus postea p̄ eū habitus nō
valebit. idē si expresse nō denegauit. tñ eos in-
fra terminū iuris nō dedit Idē si eos non de-
dit in secūdo termino p̄ eum progato l3 infra
terminū iuris sic: dū tamē debite petiti fuerit
quia al3 esset appellatiōi tacite renūciatū. et
sic non essent amplius dandi apostoli. Idem
de iure videtur quādo eos debite petitos nō
dedit in p̄mo termino: l3 postea dederit in se-
cūdo. s3 hoc nō seruat curia. nota Ro. ꝑclufi.
ccclxxxix. Idem si petenti apostolos nihil res-
pōdeat. nota glo. i. clemē. q̄uis. super verbo
aut si. de appel.

Iudex p̄dit iurisdicōnē deferēdo appellatiōi
etiā friuole. ⁊ remittēdo siue referēdo causam

superiori. nō Ro. ꝑclu. cccxlviij.

Iudex a q̄ d̄ deferre appellatiōi eōipō q̄ dāt
acta p̄ aplis reuerētib? l3 nō refert vbum
deferim? nō Ro. ꝑclu. lxxvij.

Iudex deferēdo appellatiōi a gramamie videt
a se iurisdicōnē abdicare intantū q̄ etiā de
cōsensu partiū nō pōt postea i causa p̄cedere
nisi ad eū p̄ superiorē remittat. nō Ro. ꝑclu.
ccclxxj. nā delatiōē p̄mo p̄ eū factaz reuocare
non p̄t l3 res sit integra: nisi forte iudex eēt ta-
lis q̄ p̄ simplicē querelaz adiri possit. quia tūc
p̄tes possunt ad eū adire nō obstāte delatiōe
p̄ eū facta. nō Ro. cōclu. cccxlviij. dic q̄ imo
possit de p̄sensu partiū re integra indistincte in
causa p̄cedere. vt nōt Jo. mona. archi. ⁊ Jo.
an. in nouella. in. c. cū appellatiōib? friuolis.
de appella. li. vj. ⁊ videt tex. eo. ti. sollicitudi-
nem. circa finem. ⁊ nota ibi glo. s3 quare. ⁊ gl.
sed nūquid. ⁊ idēz sentit glo. in. c. ij. de matri.
contrac. contra iter. ec. nam per hoc non dici-
tur in p̄iudiciuz superioris iudicis appellatiō-
nis progari iurisdicōi inferioris s3 dicif non
declinari. vt notat antho. in. c. sepe. ⁊ q̄ro qd̄
si ambe partes. ⁊ vide s̄. vbo appellatiō. s̄ ap-
pellatiō si tacite.

Iudex q̄ detulit appellatiōi p̄t postea p̄ aliquo-
rū dierū iteruallū statuere p̄ti certū terminuz
ad appellatiōēz p̄sequēdā. qd̄ā m̄ dixerunt q̄
b nō p̄t nisi statim b faciat cū appellatiōi detu-
lerit. vt nōt Ro. ꝑclu. cccxxj.

Iudex si appellatiōi a gūamine dat aplos refuta-
torios ⁊ assignat appellatiōi terminū ad cōparē
dū corā superiore p̄ appellatiōē p̄sequēda: p̄ ta-
lem assignatiōē termini nō deuoluitur nego-
ciū pncipale ad iudicē ad quē. nō Ro. cōclu.
ccxcix. ⁊. ex p̄missis. nec per b censet iudex de-
ferre appellatiōi cui nolle deferre declarauit
dādo refutatorios. ⁊ non p̄sumit q̄s p̄sertim
eodē instāti velle eē p̄trari? sibi. idō nō obstā-
te dicta assignatiōe poterit i causa p̄cedere qz
terminū assignauit. nō vt a se iurisdicōiēz ab-
dicaret. s3 vt terminū quē appellās de iure ha-
bebat abbreviaret. ⁊ ita videt s̄tire gl. penl.
i. fi. in. c. cū appellatiōib? friuolis. d̄ appel. li. vj.
⁊ clari? ibidē in nouella sup eadez glo. i. fi. vbi
dicit Joh. an. q̄ iudex pro refrenāda malicia
appellatis dictū terminū assignat vt terminuz
iuris restringat. vnde nō p̄t dici q̄ p̄ id appel-
lāti faueat eū a sua iurisdicōiē laxādo. ⁊ p̄ b
videt casus in. c. cordi. e. ti. li. vj. et ibi nō. gl.
⁊ vide .j. .s̄. p̄xi.

Iudex a q̄ si nō detulit appellatiōi: possit appel-
lāti assignare terminū ad appellatiōēz p̄sequē-
dam. vt nōt Inno. in. c. fi. d̄ accu. l3 Jo. an. ali-
ter sentire videt i additi. specu. i. ti. d̄ remissi.
.s̄. videmus. ⁊. vcz. ⁊ spe. idē dicit q̄ Jo. an.
k s

cuius opinio. approbat anth. et Frā. de zabo. in clemē. j. d. apel. 3 Inno. et vide s. s. pxi.

Iudex a quo appellatū est rōne grauaminis p̄t pcedere in negocio p̄ncipali statim q̄ secūd̄ iudex p̄nūciauit male appellatū et remisit causam ad p̄mū iudicē: nō obstāte q̄ a p̄nūciatione secūdi iudicis fuerit appellatū: nisi terti⁹ iudex cui sc̄da appellatio fuerit cōmissa inhibuerit. nō Ro. 2 clu. cxxxiij.

Iudex a quo appellatur ab admissiōe articulo-rū si reponit appellanti animo melius delibe-randi et postea recipit testes sup̄ articulis: valet talis receptio. qz repositio facta p̄ iudicem non est facta animo repellēdi articulos s̄z animo meli⁹ deliberādi et postea recipit testes super articulis. quem animū declarat postea testes recipiēdo. nō Ro. 2 clu. ccdxxij

Iudex q̄ p̄nūciauit in possessio suspēso petitorio: lz ab eo appelletur et causa appellatiōis cum negocio p̄ncipali alteri p̄mittatur p̄t nihilomin⁹ in petitorio pcedere corāz iudice ad quē. secus si fuisset sibi cōmissa sola causa appellatiōis absqz negocio p̄ncipali. etsi vna partiū vellet coram vno iudice in petitorio pcedere: alia in possessio corāz alio: p̄fertur causa possessio q̄z priuilegiata est. nō Ro. 2 clu. cxxvij.

Iudex qui reuocauit attemptata lite p̄dēte lz non cōdemnauerit eadem die in expensis: poterit postea p̄demnare. quod intellige quādo interlocutoria reuocans attēptata trāsuiit in rem iudicatā. quia tūc cōdemnatio expēsaru nō est nisi q̄dā executio p̄dicte interlocutorie. nō Ro. 2 clu. cxij.

Iudex in causa reuocationis attemptatorū debet simpliciter pcedere ex puro et mero officio et sine ordine solēni. nota Ro. 2 clu. xij. et 2 clu. xiiij.

Iudex p̄t pcedere sine figura iudicij in causa decimarū d̄tente iter clericos: nō inter laicos. nō Ro. 2 clu. ccccxiij.

Iudex potest de plano se informare de fama et notorio et d̄ legitimitate p̄sone. nec requiritur q̄ p̄ tribunali sedeat. nec q̄ citef ps nec q̄ deferat iuramēta testibus. nota ant. de coha. clerico. et mu. vestra. xlviij. colū.

Iudex non potest pcedere sine figura iudicij i calib⁹ non p̄missis a iure: nisi hoc faciat ex speciali cōmissione pape vel imperatoris. qz als inferior nō potest hoc cōmittere. nō glo. d̄ her. c. fl. li. vj. in fine. et in clemē. sepe. de verbo. signi. sup̄ vbo mādā.

Iudex cui ē cōmissum vt pcedat sūmarie rē. an possit sub vbo rē. etiā pcedere sine figura iudicij si petit⁹ fuit. vel si signatura simplici dicat audiat talis et iusticiā faciat: an possit sū-

marie pcedere si i cōmissiōe petitū sit. vide s̄ vbo rescriptū. s̄. rescriptū ex cuius.

Iudex cui cōmittitur causa vt pcedat sola veritate facti inspecta et terminis abbreviatis q̄ lem ordinē seruare debeat in beneficiāli et prophanis. vide Ro. 2 clu. xxxiiij. et cōclu. xcij.

Si autē ei cōmittatur vt pcedat s̄m p̄sciētiā suā. tūc p̄t pcedē et facē sic vult: nec ab eo appellari p̄t. vt nōt ant. i. c. j. i. fi. d̄ p̄stit. et nō gl. i. c. statutū. s̄. assessorē. de rescrip. li. vj. et lap. i. c. ij. de iura. calum. e. li. et vide s̄. verbo apel-latio. s̄. appellari nō potest ab his. dic q̄ lz appellatio nō operetur quo ad effectū suspēsiū operatur tamē quo ad deuolutionē vt superi or possit emendare. vt notat glo. in clemē. j. d̄ iureiur. i. vbo oneram. et idē dicit Jo. d̄ ymo. vt recitat doml. in. d̄. s̄. assessorē. et anth. in. d. c. j. et Frā. de zabo. in. d̄. clemē. j.

Iudex cui cōmissa est causa vt in ea pcedat pure et simpliciter non tenetur in p̄cessu seruare ordinem a iure civili inductū: sed pcedere debet s̄m solam equitatem iuris canonici. et ido si libellus foret s̄m rigorem i aliquo defecti⁹ poterit iudex supplere s̄m equitatem natura-lem. nota antho. de iudi. dilecti. v. nō q̄rto. et vide Bar. in extrauagati. ad reprimedā. q̄ in hac materia plene loq̄t vt ibi.

Iudex quando pcedit non vt iudex sed vt bonus vir (quia causa sibi cōmittitur vt bono vi-ro) potest vt vult ad instructionē suā se informare et non pcedere cum cause cognitiōe nec partes vocare. notat anth. de cohabi. cle. vestra. xxxviij. colū. et nō in clemē. j. d̄ offi. dele. in glo. magna. in fi.

Iudex i arbitrijs nō tenet seq̄ rigore iuris scripti. lz p̄t sequi eq̄tatē etiā nō scriptā. nō Bar. in. l. j. c. de sacrosanc. eccle. et vide ant. de cohabi. cle. c. j. v. sic oppo. q̄ imo.

Iudex an possit sine accusatore et absqz alio p̄cessu et alia p̄batiōe punire crimē cōmissuz coram eo p̄ tribunali sedente. vide s̄ vbo notorio. s̄. notoriū q̄nqz.

Iudex qui s̄m naturā cause potest sūmarie pcedere absqz iudiciario ordine: lz ordinē f̄uet nō viciatur p̄cessus. sed si p̄tes p̄dicāt. possūt appellare. nōt ant. de coha. cleri. vestra. xliij. colū. in fi.

Iudex si i via ordinaria incepit pcedere i causa in qua poterat pcedere ordine non serua-to: an possit ab illa via recedere et ex ordinem pcedere. vide clemē. sepe. de vbo. signi. su per partibus. et vide antho. de iureiur. ad nostram. in fine.

Iudex potest etiā ex officio se informare i his in q̄b⁹ sufficit sūmaria cognitiō. nō Ro. 2 clu. ccccxxiiij. potest etiā in causa ordinaria cōpel-

lere ex officio procuratorē exhibere mādātū: lz per partē nō opponat q̄ nō sit procurator. nō d̄ elec. c. f. li. vj. in glo. sup̄ v. absentia. in fi.

Iudex p̄t de facto supplere i quocūq; actu ex q̄ surgeret iudicij frustratio. idō supplet circa inepitudinē libelli. nō ant. de iudi. causaz. **Ite** supplet i oib; in q̄b; nō solū ps offendit. sed et decor iudicij. nō anth. e. ti. c. f. v. nō q̄rto q̄ in his. vide plene p̄ ant. qm̄ possit iudex de facto supplere in. c. bone. f. de postu.

Iudex p̄t de facto supplere i his q̄ sibi. vt iudici nota sunt ex testib; vel instrumētis corā eo p̄ ductis. nō Ro. p̄clu. ccl. vide q̄d nō. de postula. pla. bone. et q̄d nōt ant. de resti. spo. sol licite. in sc̄da oppo. et q̄d idem ant. pulchrenōt de p̄suetu. cū dilectus. v. sc̄do obuiat. et vide s̄b v̄bo notozū. s̄ notozū p̄batiōis si fiat.

Iudex p̄t reū p̄denare i exp̄sis etiam i libello nō petitis. nō Ro. p̄clu. cccxxij. et idē i fructibus. qz accessozij sūt. nō Ro. p̄clu. clxxxj.

Iudex q̄ p̄tem iniue ledit faciēdo seu iudicādo puni: et p̄i ad interesse tenet. sec̄ si p̄tem ledit negligēdo. nō anth. fm̄ Hosti. de puile. dilecti. et dere iudi. c. f. li. vj. in glo. faciētē. in nouella. **Cōtrariū** nōt **Bal.** in. l. mācipia. **C.** de serui. fugi. **Sz** aduerte q̄ i casib; exp̄ssis in iure tenet iudex ex negligētia parti ad iterselle in non exp̄ssis tenet ex regula generali: que dicit q̄ ex eo de quo pōt quis criminaliter puniri: pōt civiliter in factū ad interesse p̄ueniri. nō **Bar.** in. l. ff. de vari. et extraoz. cog. per b̄ dico vbi negligentia iudicis puidetur lesio de beneficio restitutiōis vt i casu. l. etsi p̄ p̄tozem. in p̄nci. et. s̄. ait p̄toz. ff. ex q̄. cau. ma. nō habet locū actio in factum cōtra iudicē: qz dicta regula generalis nō cōprehēdit casum i q̄ de alio medio specialiter esset p̄uisus. p. l. sanctio legū. ff. de penis. maxime qz remediū restitutionis nō ē iucōpatibile cuz actione in factū vt. l. in cause. ij. in p̄nci. ff. de minoz. unde nō ē verisimile q̄ legislator voluit duo remedia p̄traria inducere: vt p̄ba; p̄ rōnez tex. in d. l. sanctio legū. i fi. vide. j. s̄. iudex q̄ tulit.

Iudex dat; in curia vtz possit citare ad p̄tes si b̄ nō exp̄mit in signatura: vide s̄b verbo rescriptū. s̄. rescriptū in curia.

Iudex recipiēdo testes sup̄ articulis p̄ductis tacite admittit ip̄os articulos. nec est necessaria alia admissio. nō Ro. p̄cl. cij. et nōt glo. de offi. dele. cū p̄tingat. sup̄ v̄bo nihilomin;

Iudex nō p̄t solū reū absoluere actore nō p̄bāte. sed p̄t ip̄i actori sup̄ petitis silentiū p̄petuū imponere: lz ip̄ereus nullā petitionē dederit nō Ro. cōclu. cxvj.

Iudex ordinari; vel delegatus si p̄nunciat se iudicem competentē cum non sit: an p̄cessus

postea per eum factus valeat si non appelle/tur. vide antho. in. c. p̄terea. de dila. et d̄ offi. dele. cū olim. j. iij. colū. et in fi. apparatus. vide j. s̄. iudex q̄ p̄tendit.

Iudex si p̄nunciat se iudicē nō eē cū sit: nō desit p̄ hoc eē iudex sicut ecōtra si p̄nunciat causam ad se deuolutaz cū nō sit: nō p̄ b̄ iudex erit. nō Ro. p̄clu. lxxxij. et vide. j. s̄. iudex q̄.

Iudex aditus lz sit incōpetens sup̄ negocio p̄ncipali ita q̄ super eo p̄nunciare non possit: erit tñ iudex quo ad exp̄sas et interesse in q̄bus partem poterit cōdemnare. nota glo. fina. i. c. vlti. de rescrip. li. vj. et in. c. statutū. s̄. cum v̄o in fi. de rescrip. e. li. Et simili modo potest de fructib; quādoq; iudicare licz nō d̄ re p̄ncipali. nota Jo. an. de symo. p̄ tuas. j. super glo. fina. etsi idem iudex sup̄ p̄ncipali p̄cedat. p̄cessus ē nullus. etiā si ps nō opponat. vt nōt **Inno.** et Jo. an. in. d. c. dispēdia.

Iudex si ab initio non habuit iurisdictionez lz lite pendente supuenit: an p̄cessus prius habitus validetur. etsi potuit p̄cedere vno modo vt iudex et alio modo vt nō iudex. an acta valeāt. vide ant. de p̄scrip. cū ex officio.

Iudex qui nō admittit exceptionē ad vltiora p̄cedit: tacite exceptionē rejicit et p̄terea ab eo tanq̄ iniuste grauāte appellari potest. tex. est de libel. oblati. c. fina. et ibi nota antho. in sc̄do notabili.

Iudicis vel officialis assertioni creditur in extraiudicialibus ad eius officium p̄tinentibus nō **Inno.** de p̄ba. qm̄ p̄tra falsam. et **Bar.** in l. ambitiosa. de decre. ab oz. faci.

Iudex si citet aliquē ex priuilegio exemptum. an citatus teneatur cōparere allegaturus priuilegium. vide sub verbo citatio. s̄. citat; an teneatur.

Iudex quis dicatur competēs in causa feudali. vide sub v̄bo feudū. et vide s̄b v̄bo iudex. s̄. iudex secularis habēs.

Iudex quis ad eundus est quando petitur laudum reduci ad arbitrium boni viri: an iudex petentis vel eius contra quem petitur: vide sub verbo arbitrator. s̄. arbitratoris laudum si petitur.

Iudex quis ad eundus sit in causa restitutiōis. qz si restitutio petatur aduersus sententiā debet adiri superior iudicantis. casus est in. l. f. **C.** vbi et apud quem. possit etiaz adiri ip̄e idē qui iudicauit si ordinarius est. ff. de minoz. l. in cause. s̄. fina. si petitur aduersus contractū debet adiri iudex rei. casus est in. l. ij. eo. titu. et ita notat ibi per **Bar.** et **Bal.** Sed glo. in. l. minor autem. in principio de minoz. dicit qz sicut contra sententiā propriam quis restituit ita et contra sententiā partis. quod non puto

quia par in parē nō habet imperiū lz habeat imperiū in seipm. ff. de arbi. l. nā magistratus si aut peti restitutio ad psequēdā appellatiōnē interpositā cui tēpora sunt decursa: debet adiri iudex ad quē. l. p̄sens. C. de appel. Sed si peti restitutio ad appellatiōnē psequēdā interpositā cui tēpora sunt decursa: debet adiri iudex ad quē. l. p̄sens. C. de appel. Sed si peti restitutio ad appellatiōnē iterponēdā p̄t adiri tam iudex ad quē q̄ iudex a quo. l. j. C. si sepius i inte. re. pe. delegat. vero aduersus suā sniaz diffinitiuā nō restituit. sz aduersus suā interlocutoriā sic. in. l. fi. C. vbi. 7 q̄n 7 apud q̄s. 7 ita nōt Bar. in p̄alle. l.

Iudex qui censetur cōpetēs an actoris vel rei: vel quādo reus cui competit exceptio lz non cōuētus imploret officium iudicis ne ab actore inquietet. vide sub verbo exceptio. §. exceptionē habens.

Iudex quis dicat cōpetēs in examinatione testiū que sit ad eternā rei memoriā. vide sub vbo testis. §. testis q̄n.

Iudex si vult pcedere vt in notorio nō habēs iurisdictionē nisi in notorijs corā eo negatur notoriū: vtz possit d̄b cognoscere an notoriū sit. vide lb̄ vbo notoriū. §. notoriū si coraz.

Iudex habēs iurisdictionē ratione certe qualitatē cause. ita demū potest in eum pcedere si in libello fuit illa qualitas expressa. et sic ex deductis i libello mensuratur mete iurisdictionis. nota anth. de iudi. ceteruz. v. venio ad glo. 7 aduerte q̄ sufficit quantū ad exercitiū iurisdictionis dictam qualitates in libello deductam. sed de eius veritate dubitatur. vt ibi nō. 7 intellige quod nō. e. ti. in p̄nci. v. nō qd̄ dic. 7 fortius q̄ etiam si illa qualitas nō exprimat si tamē sub generalibus verbis libelli icludi possit: sufficit q̄ si aduersarius nō opponat. sed si in p̄ncipio opponeret contra iurisdictionem: repelleretur actor nisi in additiōe ad libellum vel in alia postea specificaret causaz imprimētē iurisdictionē. vt nō. Jo. an. 7 ant. e. c. v. venio ad scdm.

Iudex cui in certo casu est phibita iurisdictione si pcedat 7 non opponit. valet p̄cessus 7 sentētia lata p̄ euz nisi iurisdictione sibi phibita sit alteri arbitrata fm̄ hosti. qd̄ ē notabile. vt nōt anth. de iudi. ceterū. circa finē. v̄lab initio sit phibita 7 psequēl̄ limitata. vt nōt ant. de rescrip. sup̄ lris. tertiā co. v. nota. ix.

Iudex p̄tra quē opponit de incōpetētia rōne infamie vel criminis p̄t cognoscere an sit iudex. qz nō iudicat sup̄ infamiā vel crimine sz an sit iudex. vt nōt anth. de iudi. ceterum. v. venio ad scdm. vide. j. in. §. iudex q̄.

Iudex nō cognoscit an sit iudex q̄n vltra exer-

ctiū iurisdictionis agit ex aliquo comodo iudici applicando: vt q̄n agitur de pprietate alii cuius iuris vel cause deferentis iurisdictionē 7 ideo si puentus dicat se exemptū 7 iudex v̄ actor dicat eum subiectū: de hoc iudex nō cognoscit. item si data sub tali potestate iurisdictionali reuocatur in dubiū an sit potestas v̄ episcopus. 7 predicta pcedunt q̄n vltra iurisdictionis exercitiū id ad quod infertur p̄iudicium tangit iudicem 7 partes. secus si respiciat p̄iudicium tertij. 7 ideo si reuocaf̄ in dubiū an locus p̄tractus vel delicti sit i territorio iudicis punire volentis d̄ hoc cognoscere poterit: qz tale p̄iudicium tertij nō pōderaf̄ fm̄ Innoc. Si t̄m hoc casu ps recusaret eum vt suspectum vel peteret a superiore causaz ad se reuocari: forte deberet adiri. qz lz tertio nō posset p̄iudicare. t̄m verisimile ē qd̄ fouebit id quod alis defendit. lz inter alios ar. ei. qd̄ simili causa dicitur. vt notat anth. de iudi. ceterum. v. venio ad scdm.

Iudex an possit cōmittere parti officij executionis. vide antho. de iudi. c. j. v. nō tertio practicā. 7. v. examinem.

Iudex p̄t interrogare p̄t circa p̄ncipales q̄stionē. in. xj. casib. sz ex p̄ncipalē q̄stionē interrogat vbiq̄q̄ equitas suadet: 7 ante litis p̄tes. 7 post 7 etiā post cōmissionē in causa nō solū ad dubiā p̄bationē declarandā. sz etiam ad ip̄am fundandā. qd̄ ē notādū. vt nōt anth. de iudi. c. j. v. nota septimo iudicē. 7 vide oino lb̄ v. interrogationē p̄cernēti.

Iudex potest de causa pp̄ia cognoscere et iudicare: quando nō recognoscit superiorē. nota anth. d̄ iudi. cum venissent. v. opono scdo sed si superiorē recognoscit. tūc recognoscere nō potest de causa pp̄ia nec de iniuria ei p̄sonali nec familie pp̄rie nisi ex hoc insurgeret turbatio iurisdictionis. 7 hoc faceret specia aliter ad tuendā iurisdictionē vel nisi iniuria p̄sonalis sit manifesta: qz tūc magis est executor q̄ iudex. ideo recusari nō p̄t fm̄ Innoc. Cy. 7 Bar. qd̄ n̄ placet. qz etiā i notorijs sniaz ferē lz ordo iudiciari. omittat. iniuriā aut respiciētē dignitates p̄t indistincte cognoscere. vt nōt ant. e. c. v. inferior aut.

Iudex p̄t esse quilibet p̄lat. in causa ecclie sue et etiam in causa spectante ad mensam suam. potest tamē recusari saltē vt alius ei associet. qz 7 cōsanguine. eius recusat: ergo multo fortius ip̄e p̄latus. causaz autē patrimonialē nō cognoscit. nec d̄ iniuria ei p̄sonali nisi notoria sit. fm̄ Innoc. Sz d̄ iniuria tāgēte eccliaz nō cognoscet: vt si diceret q̄ ep̄s eēt symoniae. extraiudicialiter autem ad defensionē pp̄ia potest spiritualiter sentētiare ex cōmunicādo

et talis excommunicatio potest dici extrajudicialis nota anth. de iudi. cum venissent. et inferior aut. Secum Inno. dicitur quod etiam in causa ecclesie sue prelati non est iudex competens: quia in causa sua iudex esset. Hosti. dicitur contrarium ut recitat Jo. an. in. c. ex parte. de v. sig. et opini. Hosti. sequitur Bal. in. l. j. C. ne quis in sua causa.

Iudex ordinarius vel etiam delegatus qui competens erat contra aliquem: intelligitur competens etiam contra illius uniuersalem successorem preteritum ius a predecesore. si autem a predecesore ius non preterit (sicut est in succedere in ecclesia vel comitatu vel alia dignitate) tunc successor puenitur coram suo primo iudice: nisi questio esset realis hoc est tangens ecclesiam vel dignitatem et non proprium titulum in ecclesia vel dignitate. contra singularem vero successorem etiam cum vitio succedente non censetur ordinarius iudex competens. imo ipse singularis successor conveniri debet coram suo primo iudice: non coram ordinario predecesoris sui cum in re succedit quia iurisdicatio ordinaria non extenditur de una persona ad aliam nisi quatenus iure cautum reperitur. nota anth. de iudi. q. w. v. venio ad quintum. In delegatum autem contra predecesorem an potest uti iurisdictione contra singularem successorem: dicitur in. s. q. statim pri. seq.

Iudex delegatus contra unam personam potest uti iurisdictione delegata contra successores singularem rei et vitium. et sic iurisdicatio delegata restricta ex conclusione rescripti ad unam speciem actionis: transit ad aliam personam contra quam eadem actio competit in genere: sed diuersa sit in specie nota anth. de iudi. quia w. v. tertio non. Preter dicta intellige quando contra singularem successorem competit conditio ex lege si coloni. vel ex decretali sepe. secus tamen si competeret conditio ex canone reintegranda. tamen Inno. et Hostien. dicunt. quod nullo casu extenditur iurisdicatio ad singularem successorem nisi in rescripto de legationis sit clausula amoto quolibet illicito detentore. Et conclusio ad preter dicta. dicitur: successor in vicio qui sciens rem ablatam eam occupat. idem et si ignorat ablatam. scit tamen eam ad se non pertinere et eam ingredi de propria auctoritate ut not. an. e. c. v. venio ad glosam.

Iudex cui a lege tribuitur iurisdicatio super causa proprietatis: non censetur iudex super causa possessionis in quantum possessio non habet annexam causam proprietatis. et sic unus erit iudex in petitorio: alter in possessione. nec dicentur habere proprietatem iurisdictionis. quod est notandum. ut not. ant. de iudi. c. ceteris. v. venio ad glo.

Iudex aditus in reali contra aliquem tanquam possessorem quam non possidebat: sed non possit puentum con-

denare ad restituendum: potest tamen sententiam declaratoriam demum ferre pro actore. et pderit ei sententia ad executionem si postea reperiat aduersarius possidere. non aut. de iudi. dilecti. in fi.

Iudex an possit recusari quando habet preteritum procedendi appellatio remota: vide ant. de appella. pastoralis. v. colu. in fi.

Iudex non potest recusari ut suspectus quando pcedit super notorio. nota glo. in. c. j. de offi. dele. li. vj. nisi notorium esset tale quod non haberet penam certam sed arbitrariam. ut notat antho. de appel. cum speciali. v. opono quod non possit. et vide oino sub verbo notorium. s. notorium opat quod iudex.

Iudex ordinarius potest recusari etiam de iure ciuili quando est inimicus inimicitia capitali. ut notat Bal. in. l. j. C. si contra pre.

Iudex ordinarius potest recusari saltim ut alii ei associetur: quando prelati in causa ecclesie sue vel spectante ad mensam suam cognoscit. non aut. de iudi. cum venissent. v. inferior aut.

Iudex potest recusari pro parte cum qua habet litem. non solum propriam sed etiam si parti in lite alterius aduersat. non aut. de iudi. c. j. v. non secundo aduersarium.

Iudex quando est unus solus potest recusari si caput id est metropolitanus suspectus est. secus si caput non est suspectum: sed alij maiores de consilio sint suspecti: nisi caput esset ita praeuocientie quod de facili moueretur ad dicta aliorum vel nisi caput non possit iudicare sine aliorum consensu. ut notat antho. de iudi. c. j. v. opono secundo quod hec.

Iudex ordinarius potest recusari quando habet assessorum vel consultorum suspectum cuius consilium ex forma alicuius constitutionis sequi tenetur. si autem non artat ad consilium sequendum: artatur tamen ad habendum: tunc inspicitur qualitas personae iudicis: an talis sit qui ad dictum consultoris de facili mouetur vel non. ut not. ant. de iudi. c. j. v. opono secundo quod hec.

Iudex ordinarius sed sit suspectus: tamen propter eius suspicionem vicarius suus sed habeat idem tribunal non possit ut suspectus recusari. nec e contra. ut not. Bal. in. l. j. C. si quis prelati. po. hoc vltimum limitat ut non. s. s. pri.

Iudex potest recusari ut suspectus versus ad litem contestatam. non obstante quod recusans alium actum gessit coram ipso iudice. nec intelligitur pro in ipsum iudicem consentire sed petat copiam rescripti vel libelli vel cautionem dederit de stando iuri: nam pro tales actus non censetur pars renunciare exceptioni declinatorie. ut not. ant. de re iudi. in monasterium. v. opono quod post. et vide sub verbo renunciare. s. renunciare non intelligit.

Iudex sicut post litem contesta. potest recusari ex causa de nouo supueniente: ita et post pactum de

litigando corā eo pōt recusari ex causa supue-
niēte post pactū. 7 idē qñ petitur associari al-
teri ppter suspicionē 7 vtroq; casu statur di-
cto ptis dicētis se nouiter habere iudicē i du-
bitationē 7 in suspectū. vt nōr antho. de iudi.
c. j. §. opponō scđo q; hec.

Iudex subdelegat⁹ debet recusari nō coraz eo
sz corā subdelegatē qñ n̄ fuit subdelegat⁹ i to-
tū. idem si in totū 7 ē res itēgra fm Inno. Et
qñ dicat res itēgra. vide Jo. an. in addi. spe-
cu. in ti. de recula. §. ij. ad finē.

Iudex ex qbus causis possit recusari. vide i. c.
accedēs. ij. vt lite nō p̄testa. 7 de offi. delega.
cū R. §. j. 7 de appella. postremo. 7 plene per
ant. in. c. cū speciali. de appel. 7. c. legitima. eo.
ti. li. vj. i nouel. 7 p specu. i ti. de lega. §. sup̄est
Iudex delegat⁹ si est parti suspectus pōt ante
q̄ recuset alteri subdelegare: sed post recusa-
tionē nō: nisi parte p̄sentiente. et si sup recusa-
tionē pnūciatū est: tūc nō potest etiam cōsen-
tiente parte cōmittere. vt patet in tex. de offi.
dele. iudex. li. vj.

Iudex si post recusatōnē de eo factaz vel post
relationē per ipm factā p̄cedit: an valeat pro-
cessus si nō appellaret. vide sub verbo iurisdic-
tio. §. iurisdicō sic ut suspēdit.

Iudex inferior a papa nō pōt causam cōmitte-
re tractandā p̄ter ius canonicū 7 ei⁹ eq̄tatez 7
fm iuris ciuilibis rigozē. nō. ant. de iudicijs di-
lecti. §. circa intellectū.

Iudex siue sit ecclesiastic⁹ siue secularis debet
oēs causas ecclīasticas corā eo p̄tētes cogno-
scere 7 determinare fm canones. si materia est
ciuilibis tm: sequēda ē lex in foro suo: dūmodo
non inducat ad peccādū. Idem si materia est
mixta qz lex seruaf in foro ciuili 7 canon in fo-
ro canonico quādo fori sunt diuisi. nisi mate-
ria sit pia: quia tunc semp canon est seruādus
7 ideo in causis libertatis testamenti ad pias
causas pupilloz viduaz paupez 7 aliarū mi-
serabiliū psonarū: lex cōtraria canonī nō ser-
uaf. si aut fori nō sūt diuisi sz ambo in ecclīaz
vniti: vt qz ecclesia in loco habet iurisdicōez
spiritualē 7 tpalez ab initio vel ex accidētī vl
ex cōsuetudine: tunc canon seruādus ē. vt ibi
iudices seculares nō vellēt fuare canones i
materia peccati: possent p̄ ecclīasticos iudi-
dices ad hoc compelli. vt notat antho. de iu-
dici. c. clerici.

Iudex inferior nō cognoscit de p̄uilegio pape.
ideo si p̄ducat p̄uilegiū exemptiōis ad p̄iudi-
ciū pape: de illo nō iudicat inferior. Idē si ver-
titur i dubiū de ptate pape p̄cedētis an ip̄e cō-
cedere potuerit vel nō. sz si vertaf in dubium
de validitate p̄uilegiū ab eo p̄cessi siue de eius
intētū: tūc si dubiū nō est. p̄balle vt qz de eo

apparet casus apertus vel est decidibile fm
doc. opini. cōmunes: inferior pōt cognoscere
sicut videm⁹ quotidie iudices sup talib⁹ iudi-
care quādo incidēter veniūt. secus qñ p̄ncipa-
liter super hoc adiretur: qz tūc papa ē ad eun-
dus. si autēz ibi cadit p̄babilis dubitatio: tūc
si cadit circa veritatē vel falsitatē narratoz in
p̄uilegio: inferior cognoscit. Idem si dubitaf
de iure p̄uilegiati scz an sit capax p̄uilegiū. sed
si dubitatio sit solum circa p̄ba p̄uilegiū: solus
papa vel alter de eius mādato cognoscit. Et
hec vera in p̄uilegijs concessis a papa. de p̄u-
legijs autē ipi pape p̄cessis: ip̄e solus iudicat
Aduerte tamē qz lz ipse inferior nō cognoscat
de p̄uilegio 7 de disp̄fatiōe pape p̄ncipaliter
cognoscit tm extrinsec⁹ p̄secutiue ad illaz: vt si
disp̄fatum est in duobus curatis: cognoscit
an cura animaz negligatur. vt notat anth. d
iudi. cum venissent.

Iudex inferior nō p̄t cognoscere de causa q̄ se-
mel ē ad romanā curiā deuoluta. nō Ro. p̄cl.
cx. vide ofno. c. si duob⁹. de appel. 7 qd̄ ibi nō
Inno. 7 ant. vbi singularit̄ p̄dicta limitaf.

Iudex inferior si cognoscit de eo qd̄ ad solū su-
periorē spectat: snia p̄ eū lata nulla est: quia h̄
est defectus ptātis. nō anth. de iudi. cū venif-
sent. in scđa colū. in fi.

Iudex inferior cui ē attributa specialis iurisdic-
tio respectu certe p̄sone: intātum remanet iu-
dex inquātuz ē vigil in exercēda iusticia 7 in-
quātū p̄t eā exercere. sz data negligētia vel im-
potētia exercēdi ppter p̄teruitatē subditoz
deuoluit iurisdicōe ad antiquū superiorē. et
sic qñq; ex defectu subditi p̄uaf dñs iurisdic-
tionis exercitio ne iusticia periclitef. nō ant.
de iudi. ceter. §. nō q; vbi tribuif.

Iudex ordinari⁹ nō p̄t cognoscere d̄ causa cu-
ius iurisdicōe ē alteri specialit̄ attributa: qz
hoc ip̄o videt a iurisdicōe ordinarij exēpta.
h̄ est verū qñ illa specialis iurisdicōe tribuif
rōne p̄sone i quā debet exerceri. secus si respe-
ctu territorij. qd̄ ē nōbile. vt nōr ant. d̄ iudi. ce-
terū. §. nō q; vbi. 7 vide in. §. iudex ordinari⁹
an possit.

Iudex dicitur habere ordinariā iurisdicōnē
quando habet eam a lege. nō antho. de iudi.
ceterū. §. venio ad scđm. Item substitutus lo-
co ordinarij vel eius vices gerens dicitur or-
dinari⁹. nō. glo. in. l. nec q̄c̄q;. §. vbi decretū.
ff. de offi. procōsu. 7 le. 7 i. l. ij. c. de offi. ei⁹ q̄
vi. alte. opti. Et ordinaria iurisdicōe nō dat
nisi p̄ p̄ncipem. legem. vniūsitatē. vel p̄suetu-
dinē. nō Ro. p̄clu. cclxj.

Iudices si sint plures qbus lex tribuit iurisdic-
tionē: nō d̄r data cui libet in solidū sz oibus si
mul. possunt tm inter se aliq̄s eligere q̄ cogno-

scant: et eligendo delegare videntur: et illi electi partim ordinaria: partim delegata iurisdictione videntur. non. anth. de iudi. ceter. penul. colum. v. qro q pares.

Judex ordinarius an possit cognoscere de causis inferiorum iudicium ei subiectorum. et an sit locus pventioni. et an si inferior puenit: possit vetari ne pcedat. vide p Jo. an. et pleni p antho. de offi. ordi. pastoralis. in pnci. et vide aliqd p lap. in clem. s. d. reli. do. et p Bar. ff. d. iudi. l. iudicium.

Judex ordinarius non potest p se nec p alium in territorio aliene iurisdictionis etiam de p sensu prius cognoscere sicut Anno. nisi iudex illi territorij p sentiat. non. Ro. p d. c. clv. v. scdm dubium.

Judex ordinarius potest reuocare delegatum etiam post litem ptesta. ff. de iudi. l. iudicium soluit. et ibi per Bar.

Judex ordinarius non potest alteri delegare causas sibi et clerico commissam. non. ant. de iudi. decernimus. v. nunqd non possit.

Judex ordinarius non potest corrigere sententiam annulanda sicut potest reuocare sententiam nullam et de nouo pcedere. delegatus autem omnem actum eius nullum reuocare potest et de nouo facere: ppter diffinitiuam sententiam vel quod vim diffinitiuam habet. quod si nulla sit. de nouo sententiarum non potest nisi lata est super matrimonio carnali vel spiritali ut in causa beneficii: quia illa non transit in rem iudicatam. quod est verum si error et iniquitas euidenter apparet ex sententia vel ex actis. et tunc reuocari potest tam p delegatum quam p ordinarium achi error fuisse in sententia expressus. non. Ro. p d. c. cccxxxiii. Antho. dicit quod idem est sententia lata in causa beneficii quod in alijs sententijs. ut ipse nota. in. c. quiter. s. d. accu. ad fi.

Judex potest reuocare interlocutoriam etiam p quaz pnucliauit appellationem desertaz: quia talis sententia habet quod ad hoc p interlocutoria. non. Ro. p d. c. lxxxiii. et idem tenet anth. de appel. cu cessante v. colu. v. ex his decidit. Bar. dicit quod interlocutoria p quam pnucliat quis se non iudicem non possit pnuclians reuocare. Et idem in interlocutoria quod p tinet aliqd dari vel fieri. ut ipse non. ff. de re iudi. l. quod iussit. vide ibi Bar. quod plene loquitur et dicit quod omnis interlocutoria a qua est appellatum potest reuocari. nota plenissime p ant. i. d. c. cu cessante. vbi tractat de reuocatione tam diffinitiuam quam interlocutorie.

Judex delegatus non potest reuocare sententiam p nullitate rem lata: etiam si sit super nullitate alterius sententie lata. quia si talis sententia super nullitate lata: sit interlocutoria: habet tamen vim diffinitiuam nisi forte est in causa matrimoniali vel beneficii. not. Ro. c. d. c. cccxxxiii.

Judex delegatus a papa si non est in dignitate con-

stitutus sicut in forma. c. statutum. de rescrip. non valet delegatio nisi papa committeret sibi causam ut simplici clerico: et hoc expresso in rescripto. quia tunc ex certa scientia commisisse videtur. ut non. i. c. statutum. de rescrip. li. vj. in pnci. et i glo. super vbo litteraz. cu duab' glo. sequentibus. Item dicitur c. statutum. et solennitates ibi posite pcedunt quoniam delegatus vel subdelegatus causa: secus quam legatus vel subdelegatus vnus articulus cause vel mera executio. Ex hoc apparet quod dicitur. c. statutum. habet locum in excozure gre dato cuz clauisula vocatis vocandis. quia talis non est merus executor. ut non. Ro. p d. c. cccliij. Item dicitur. c. statutum. pcedit duntaxat in delegatioue que fit inter clericos: et sic non habet locum in ea quod fit inter laicos sicut Job. an. in. c. sua nobis. de appella. Et ita loquitur ant. d. iudi. decernimus. v. nunqd autem inter laicos. Item. c. statutum non habet locum si partes p sentiant quod aliter pcedatur. quod vix est quo ad loca: non quod ad personas. ut notat Ro. c. d. c. cccxxxvj. vide oino s. vbo dignitas. s. dignitas esse canonicum.

Judex delegatus a papa siue pncipe potest alteri subdelegare. ut notat Ro. p d. c. ccclix. non tamen potest passim facere hoc: sed quando maliciose vult se exponere. non. Ro. p d. c. cccxxxiiij.

Delegatus autem a delegato pncipis non potest subdelegare articulum cause cognitionem requirere: etiam partibus consentientibus. ut notat d. p d. c. ccclix. Nec potest etiam subdelegare totam causam sicut in subdelegatione sibi facta expressum sit quod possit per se vel alium de causa cognoscere. ut notat Ro. p d. c. cccxj. h. vltimu limita nisi princeps delegato suo commiserit quod subdelegatus ab eo subdelegare possit: quia idem possit ordinarius facere suo delegato. ut non. Jo. an. i. c. is cui. de offi. dele. li. vj.

Judex delegatus a pncipe sicut subdeleget et alteri vices suas committat generaliter in omnibus causis in quibus est vel erit delegatus: tamen talis subdelegatio non valet quo ad causas que non erant sibi commissae tpe subdelegationis sicut postea committantur. nota Ro. p d. c. cccxxxviii. in pnci. secus in ordinario quod iure proprio potest etiam causas et futura negocia committere expedienda. ut notat Ro. p d. c. cccxxxvj.

Judex delegatus ab ordinario ad vnā causam tantum sicut non possit illam subdelegare totam nec alii quem articulum cause cognitionem requirere. ut notat Ro. p d. c. ccclix. nudam tamen examinationem testium p eum receptorum subdelegare potest. non. Ro. p d. c. clx. possit etiam totam causam subdelegare alteri quoniam in delegatioue facta sibi expresse ad iudicium quod potest per se vel p alium de causa cognoscere. ut notat Ro. p d. c. cccliij. et aliqd tangit in conclusionem. cccxj.

Judex delegat' an possit subdelegare id qd est sibi comisum siue expediat p viam iurisdictionis siue ministerij nudi vt aliter. vide d' offi. dele. c. fi. r. e. ti. c. is cui. li. vj. r in clem. f. eo. ti. r plene p ant. in. d. c. fi.

Judex delegatus i certo loco: non pt in alio loco iurisdictione exercere nisi ptes exple sentiat. nec sufficit tacitus p'sensus. nō. Ro. p'cl. ccc'xj. vel nisi subsit causa legitima p qua nō possit in loco deputato pcedere. vt ptz i. c. statuimus. de offi. dele. li. vj.

Judex delegat' lz absoluat reū ab instantia iudicij ppter p'tumaciā actoris: tñ p b non desinit esse iudex: qñ actore cōparente possit i causa pcedere. nō Ro. p'clu. lxxvj.

Judex delegat' habēs ptātes sublegādi: si decedat añq' subdelegat' incipiat iurisdictione vti: expirat subdelegatio. nō Ro. p. ccc'xvii

Judex delegat' si moriat' añ causam finitā: nō trāsfit exercitiū iurisdictionis i successorē si delegatio fuit factā s' b noie p'po lz s' b noie dignitat' trāsfit ad successorē in dignitate. d' offi. delegati. qm abbas. vt nō. ant. de iudi. quia w. v. venio ad qntū. hoc vltimū limita nisi delegatus sit iunctus siue p'pinquus deleganti: qz tunc rōne affectionis p'sone nō respectu dignitatis videt' delegasse. vt nō. de testa. c. fi. li. vj in glo. penul. sed illa glo. loq'tur qñ negociuz qd cōmittit' p'tinet ad cōmittentē iure puato in q cadit affectio.

Judex delegatus ab archiepo: tenet' suare statuta archiepiscopi. nō. ant. de iudi. dilecti. v. circa intellectū.

Judices delegati si sint plures cū clausula q' si nō oēs rē. nō possunt duo ex eis in causa pcedere narrādo tertij corū collegaz absentē vel impeditū: etiā si hoc verum sit: nisi eis cōstet de impedimēto vel absentia p lras vel p nunciū ipius tertij. nō Ro. p'clu. ccc'xxvj. Et processus p eos aliter habitus ē nullus: nec p tertij ad glosam.

Judex ecclesiasticus pt adiri cōtra laicum qñ tangit' causa iuramenti. vel qñ agit' ad infringendū pceptū factū p'tra legē diuinā vel contra pietatē naturalē. vt si cui p'cipiat' q' filius exheredet sine causa: qz tale pceptuz nutrit peccatū. nō antho. de iureiur. qntauallis. v. oppono scdo.

Judex ecclesiastic' pt adiri ex pacto nudo. ex q lz nō oziaf formalis actio: ozitur tñ ius agēdi Et aduerte qz videt' q' tale ius possit ad iudiciū deduci absq' eo q' pueniat' ad actuz denūciationis euāgelice. vt nōt anth. d' iudi. dilecti. v. nota tertio.

Judex ecclesiastic' pt etiā inter laicos cognoscere de oi ptractu iuramēto firmato. r i oi ca-

su in quo canō dat executionē agendo vel ex/cipiendo. nō. anth. de foro cōpe. c. iij sit. v. colum. v. tertius casus.

Judex ecclesiasticus pt adiri etiā vbi cōtas canonica non suadet ius agēdi: vt qñ q's excludit' a petēdo pacto vel iuramēto: si factuz qd pponit' corā iudice est tale q' fm canonicam cōtatez mouere debet iudicis officij ad aliqd agendū in materia cōcurrēte impetratū: tunc eni lz exclusus non possit agere nec pcludere ne aliqd sibi detur pacto vel iuramēto obstāte: potest tñ aduersarij sui iniq'tatez iudici notificare. r etiā anteq' incitator r excitator offi cij iudicis intimare r pcludere vt faciat qd si bi equū videt'. r iudex hoc agere debet ne ille maneat in peccato. r cum nō possit aliter penitere nisi restituat: veniat restitutio in consequētā. r sup tali causa admittef iste intimās tanq' testis r cōputabitur in numero testium r hac via agere pōt q' nihil precise petere pōt nam lz q's iuramento excludaf a petendo. nō excludit' ab officio iudicis implozādo modo p'misso. nōt ant. de iudi. dilecti. v. lz an agēti.

Judex ecclesiasticus potest adiri p purgatione cuiuslibet peccati manifesti vt compellaf quis a peccato desistere. r poterit ipm cōpelere ad penitentiā. r in talibus pbationes recepte coram iudice seculari p'tra laicū: faciūt fidē coram ecclesiastico. pbatio autēz exceptiōnis super heresi facta coraz seculari: an faci at fidem corā ecclesiastico est in arbitrio iudicis. vt nō. anth. de iudi. at si clerici. in pnci. v. oppo. q' iunctus.

Judex ecclesiasticus cui sit remissio p aliū iudicem nō artaf stare actis factis coraz iudice remittente etiā si remittēs fuerit iudex cōpetēs fm Inno. An aut' iudex secularis artef stare actis iudicis ecclesiastici. vide ant. de iudi. at si clerici. i pnci. actis tñ factis corā iudice seculari p'tra laicū ē adhibēda fides corā iudice ecclesiastico si de eadē agat' p'tra eūdē coraz eo. vt notat anth. eo. c. in principio. v. oppono q' iunctus.

Judex secularis habens iurisdictionē ratione feudi non potest cognoscere in clericuz vasallum suum etiam de causa feudali. nota anth. de iudi. at si clerici. in pnci. v. oppono. cū gl. Sed p'tradicit glo. quā anth. p se allegat. xj. q. j. in sūma. vide s. vbo feudū. s. feudi q'stio qñ est de iurisdictione.

Judex secularis nō pōt cognoscere i clericuz d' aliquo crimie etiā si de crimine ciuilit' agat': siue cleric' pueniat' siue recoueniat': siue etiam per modū exceptionis opponatur puta q' nō possit esse testis. nō ant. de iudi. at si clerici. v. venio ad tertij.

Judex secularis potest imponere auctoritates emancipatōni quam facit pater laic⁹ de filio clerico. ⁊ qd̄ dicit q̄ actor sequit̄ forū rei. verum est quando iudicium reddid̄ inuituz. pōt tamen dicta emancipatio etiam fieri coram iudice ecclesiastico ipsius filij clerici. no. Rotā conclu. clxxij.

Judex secularis non potest cognoscere an fili⁹ sit legitimus. no. Ro. cōclu. clxxij. vide ant. de or. cog. tuā. ⁊ qui si. sunt le. latoz.

Judex secularis non cognoscit de causa iuris funerandi quādo agit actōne reali p̄ ip̄o vsu funeris. secus si agatur actōne p̄sonali int̄ laicos. vel si agat̄ de expensa circa funus faciēda vel repetenda. no. antho. de iudi. quanto.

Judex secularis sicut non cognoscit de cā spirituali p̄ncipaliter nec incidēt. ita nec de causa iurisp̄tronatus que sp̄ualis censetur. nisi ageretur actōne p̄sonali p̄ iurisp̄tronatus p̄ misso donari. quia tunc forte posset corā seculari iudice tractari. vt no. anth. de iudi. quanto. vide p̄ eum de or. cog. tuam. ⁊. oppono q̄ de incidenti.

Judex secularis potest cognoscere de iuramento an sit seruandum v̄l non. sed si est p̄bale dubium an iuramentū sit licitū ⁊ seruandū. solus ecclesiasticus cognoscit. no. io. an. de fo. compe. c. fi. li. vj. sup. glo. fi. in nouel. vide plene p̄ antho. de fo. compe. cū sit. v. colū. ⁊. terti⁹ casus

Judex secularis an possit cognoscere de causa possessoria iuris siue rei sp̄ualis. vide sub. ⁊. sp̄ualis. ⁊. j.

Judici laico possunt p̄ papam delegari non solum cause ciuiles ⁊ criminales sed etiaz sp̄uales. sed ab inferiori delegatio facta non valet in causa sp̄uali nec in criminali ad eccliam spectante. sed in ciuili sic. vt no. anth. de iudi. decernimus. ⁊. oppo. cū glo.

Judex laicus an possit excomunicare ⁊ excommunicatū absoluere. vide sub. ⁊. bo. laicus. ⁊. laicus ex cōcessione.

Judex laicus nō potest in ecclesiasticis causis eē iudex nec cōsultor. nec assessor vt eius iudicio causa tractaret̄. no. antho. de iudi. decernim⁹ in p̄n. Et quod dictū est de cōsultore. intellige quādo eius iudiciū siue consiliū p̄cise tenetur sequi iudex ecclesiasticus. als̄ secus. licet innoc. simplicit̄ dixerit laicum posse esse cōsultorem ⁊ idem dicit hostiē. de assessore. vt notat̄ p̄ antho. e. c. vlti. colū.

Judex a quo si reuocauit grauamen post tempus dandozū a apostolorū an possit in causa p̄cedere? Ro. an. sentit q̄ non. in. c. vt super. de apel. li. vj. in nouella. Idem si infra tempus reuocauit. tamen apostolos nō dedit quia reuocatio grauamis non sufficit nisi etiam den-

tur apostoli. vt no. io. an. ibidem.

Judex a quo si appellanti a grauamine responderit q̄ appellatōnem nō admittit nisi in quantum de iure tenet. habet p̄ non respondente quo ad datōnem apostolorum. no. fran. de za bo. in clemē. q̄uis. in penul. q̄sti. Ex quo seq̄tur q̄ est iurisdictione p̄uatus. nec potest ad vltiora p̄cedere s̄m glo. in. d. clemē. sup. verbo. aut si.

Judex secularis an possit cognoscere de causa vsurarū. vide plene p̄ antho. de fo. compe. cū sit. ⁊. nunqd̄ autem.

Judex cui cōmittit̄ potestas cōfirmādi an possit infirmare. ⁊ ecōuerso cui cōmittit̄ potestas infirmādi an possit confirmare. vide sub verbo libellus. ⁊. libellus si est dat⁹.

Judex ordinari⁹ non potest causam diffinire i qua excipitur de sentētia lata vel collatōne facta p̄ delegatum pape. nec etiam potest p̄ncipaliter cognoscere an delegatus iuste vel iniuste p̄cesserit. quia delegatus est maior quolibet ordinario. sed bene potest p̄ncipaliter cognoscere vtrū quis iuste vel iniuste possideat vel alius potius ius habeat. vel vtruz quis licet p̄ delegatum p̄uisus p̄pter delictum supueniens p̄uandus sit. no. io. and. de offi. dele. sup. eo. ad finem.

Judex ordinarius potest de causa cognoscere inter subiectos. non obstante q̄ illa causa pendeat in curia nisi de illa litis p̄dentia excipiat̄. vel nisi ip̄e facit litia pendentiam. ⁊ ⁊tra non comparentem nō valet p̄cessus ordinarij nedum contumacie punitiuus. sed etiaz in p̄ncipali. vt no. io. an. inno. ⁊ antho. i. c. si duob⁹ de apel. ⁊ in. c. p̄terea. de dila.

Judex quis dicat̄ competens ad cognoscēduz de surreptōe rescripti? dic q̄ ille cui rescriptū dirigitur. ⁊ nullus alius s̄m hostien. vt notat antho. de rescrip. cum contingat. sup. glo. sed qualiter. vide tamen quod no. in. c. pastoral. in p̄ncipio. e. ti.

Judicum p̄cepta ⁊ cōmissiones an se extendāt vltra tempus sue iurisdictionis. vide bar. in. l. si. ff. de penis. ⁊ in. l. fundi. ff. de acqui. po. ⁊ bar. in. l. j. c. de postu. ⁊. ff. e. ti. l. puto. ⁊. si quis. ⁊ glo. in. l. certarum. ⁊. finali. ff. de testam. i. ⁊. ⁊ hoc vero iubemus. in glo. hoc videtur. sup. ⁊. bo. impetuum. ⁊. xiiij. q. j. c. fina. i. glo. vlti. ⁊ ibi archidia. ⁊ de iure patronatus. c. cum dilectus. in glo. sup. verbo reseruādz quod hodie videtur expeditum. de offi. le. p̄sente. li. vj. vid̄ tex. ⁊ glo. ff. de iuris. om. iudi. l. ⁊ quia. ⁊. fi. ⁊ quod nō. de sen. excō. a nobis in glo. magna. in fi.

Judex delegatus p̄ ordinarium de mādato superioris vel superiore approbante an possit re-

uocari p ordinarium sine p̄sensu superioris. vlt
de sub vbo mandatum. §. iij.

Judex an possit partes litigantes compellē ad
concordiam faciendam. vide anth. de mu. pe
ti. c. j. vlti. colum.

Judex si datur vnus in p̄mis litteris postea de
tur alter in secūdis litteris ⁊ vterq; in cā. p̄ce:
dat habita noticia ambarū litterarū. cuius p̄
cessus valebit p̄mi vel secūdi? vide antho. in
c. cum. m. de consti. xxxix. colum. v. secundus
casus. Sed hunc passum egregie tangit inno.
in duobus locis. in p̄mo dicit q; aut papa i se
cundis litteris directe reuocat p̄mas. vt quia
dicit reuoco iurisdictionem p̄mi iudicis vel re
uoco cōmissionem quam sibi feci. aut reuocat
iudicem. puta quia dicit cognoscas de tali cā
non obstantibus litteris ad talem iudicem im
petratis. vel quia in secundis litteris facit ex
pressam mentōnem de p̄mis. p̄mo casu finalit̄
tenet q; licet quidam distinguant inter reuo
catōnem factam motu pp̄rio ⁊ factam ad in
stantiam partis. tñ sibi magis placet q; vtro
q; casu p̄ talem directam reuocatōnem reuo
catur iurisdictione a p̄mo iudice ip̄o iure. nec est
opus excipere. quinimo nec partes possunt i
eum consentire. ideo non valet p̄cessus ei? po
stq; sciuit se reuocatum. sed p̄cessus ante sci
entiam reuocatiōis factus. valet. quia an sci
entiam nō desinit esse iudex. secundo casu qñ
reuocatio est indirecta. non reuocatur iurisdic
tio ip̄o iure sed ope exceptōnis. Ideo nisi ex
cipiatur. valet p̄cessus p̄mi iudicis. ⁊ ita con
cludit inno. in. c. cum contingat. de rescriptis
Sed postea hunc passum latius examinās in
c. j. de excep. li. vj. sic concludit q; vbi directa
reuocatio fit motu proprio. nullo casu valz p̄
cessus p̄mi iudicis factus post noticiam reuo
catōnis. nisi de intentōne reuocantis aliqd ap
pareat. ⁊ hoc firmit̄ in. d. c. j. in glo. Hoc intel
ligunt qdam verum si hoc fiat ad nullius pe
titiōnem. vbi nō fit reuocatio ad instantiā par
tis. tunc distinguit duos casus vnus quādo
reuocatio est indirecta. alius quādo directa.
tamen in fine cōcludit idem esse in vtroq; ca
su. dicit ergo q; p̄mo casu tres sunt opiniones
Prima q; valet p̄cessus p̄mi iudicis si fiat p̄
psentem. secus si fiat contra absentem. Ratio
differentie est. quia p̄sens tacendo videt̄ litte
ris suis renunciaſſe. ⁊ hoc ponit. in. d. glo. v.
idem videtur in litteris iurisdictionalis. Secū
da opinio est q; etiam contra absentem valet
p̄cessus p̄mi iudicis si infra decem dies a tem
pore quo p̄cessum sciuit non appellauit. secus
si appellauit. ⁊ hoc dicit in. d. glo. v. quidā ta
men dixerunt. Tertia est opinio ⁊ hec magis
sibi placet. q; aut ante p̄cessum p̄mi iudicis cō

stat partem que secundas litteras impetrauit
voluisse illis vti. aut q; non voluit. aut dubi
tatur. p̄mo casu non valet p̄cessus p̄mi iudicis
secūdo casu secus. tertio casu valet p̄cessus
contra psentem sed non contra absentem. Ra
tio differentie est quia p̄sens ex quo comparu
it ⁊ non excepit. videt̄ litteris suis renūciaſſe
quia vna p̄sumptio tollit aliam. ⁊ hoc casu sal
uatur quod dixit in. c. cum contingat. vbi dic̄
exceptōnem esse necessariam quādo reuocatō
fuit indirecta. sed in absentem p̄sumitur q; litte
ris suis vti voluerit. ⁊ credēdum est ei postea
uenienti ⁊ dicenti q; vti voluit. quia nō debz
p̄sumi q; frustra laborare voluerit ad litteras
impetrandas. ⁊ hoc ponit in. d. glo. v. alij di
cunt ⁊ forte melius. secūdo casu p̄ncipali quā
do reuocatio est directa dicit idem esse quod i
tertia opinione p̄mi membri. ⁊ ita cōcludit in
dicta glo. v. item videt̄ si expresse. Ex his pa
tet q; conclusio Innocen. reducit̄ ad duos ca
sus. p̄mus est quādo reuocatio fuit p̄po motu
⁊ tunc siue sit directa siue indirecta non valet
p̄cessus p̄mi iudicis post noticiam reuocatō
nis factus. quia tunc desinit esse iudex. aliter
non. Secundus casus est quādo reuocatio fuit
ad instantiā partis. ⁊ tunc etiam siue sit dire
cta siue indirecta non valet p̄cessus p̄mi iudicis
si constat q; impetrans secundas litteras il
lis vti voluit. secus si constat q; illis vti non
voluit. vbi autem dubitatur. tunc valet con
tra psentem sed nō contra absentem. ⁊ sic in ef
fectu patet nō esse differentiam an reuocatio
sit directa vel indirecta. sed solum an sit motu
pp̄rio vel non. ⁊ semp̄ intellige de processu fa
cto post noticiam reuocatōnis. quia fact? ate
valet omni casu. Sed io. an. in. d. c. cum cōtin
gat. sup glo. sed qualiter. intellexit q; inno. vo
luit facere differentiā inter reuocatōnem dire
ctam ⁊ indirectam. vt p̄mo casu iurisdictione sit
ip̄o iure a p̄mo iudice reuocata. ita q; nō sit ne
cessaria exceptio. secūdo casu secus. ⁊ ita itel
lexit anth. dicta inno. in. c. ceterū. de rescrip.
Ipe tamē antho. in. d. c. ceterū tenet q; i vtro
q; casu siue reuocatio sit directa siue indirecta.
reuocatur iurisdictione p̄ litteras secundas ip̄o
iure. siue pp̄rio motu siue ad instantiam par
tis sint concesso. in hoc tamē est differentiā p̄m
eum. quia si motu pp̄rio. sufficit q; intimentur
p̄mo iudici a quocunq;. vbi autem ad instan
tiam partis. requirit̄ q; p̄ partem intimentur
sed io. an. in. d. c. ceterū tenet q; etiam si se
cunde littere reuocent p̄mas. tenet p̄cessus
habitus p̄ p̄mas ip̄o iure. ⁊ hoc solum differt
quia vbi ip̄o iure reuocat. non valet p̄cessus
coram p̄mo nisi partes expresse consentiant.
vbi autem ope exceptōnis. tunc sufficit q; non

opponatur exceptio. ita no. compostella. in. c. pastoralis. sup. verbo arbitros. de rescrip. Sed inno. in. d. c. cum contingat. tenet q. etiaz par-
tibus consentientibus non valet pcessus co-
ram pmo. quando littere secunde reuocant ipso
iure. vide omnino. j. s. iudex delegat.

Iudex secularis potest cognoscere an quis sit
legitimus an non. et an aliqua sit vxor vl non
et an contractus sit vsurarius vel non. quando
non est questio iuris sed facti. vt no. anth. de
or. cogni. tuam. s. opono q. incidenti. Item
etiam quando est questio iuris licet non possit
cognoscere etiam incidenter de aliqua causa
spuali vt de ipsa pnunciet. tamen reuocato in
dubium an sit spualis. potest si vult cognosce-
re summarie an sit spualis ad finem vt remit/
tat. no. e. c. ad fi.

Iudex secularis potest cognoscere de nullita-
te et validitate sententie. etiam in causa spuali
p iudicem ecclesiasticum late et coram ipso iudice
seculari pducte. quia hic non tangunt meri-
ta cause. et consequenter questio non est spualis
no. anth. in. c. tuam. in fi. de ordi. cogni.

Iudex potest incidenter cognoscere de causa
de qua pncipaliter cognoscere non potest. qd
est verum quando causa incidens non est oino
diuersa species iurisdictionis nec altioris gra-
dus a causa pncipali. als secus. ideo si iudex
habeat simplicem iurisdictionem. non progat-
ur eius iurisdictione ex incidentia ad ea q. sunt
meri et mixti imperij. no. anth. de ordi. cogni.
tuam. s. opono q. de incidenti.

Iudex delegatus sub nomine dignitatis. si mu-
tat dignitatem desinit esse iudex. et successor i
dignitate iudex erit. licet io. mona. aliter dix-
erit. no. io. an. de offi. dele. q. uis. in nouel. li. vj.

Iudex delegatus subdelegato potest reuoca-
re subdelegationem re integra. de offi. dele. q.
uis. li. vj.

Iudex delegatus sbdelegado ppetuat iurisdic-
tionem et facit desinere rem esse integram. no.
io. an. de offi. dele. si a subdelegato. lib. vj. nec
ad talem ppetuationem requiritur partis citatio
licet archidia. contra. vide io. an. e. ti. c. q. uis
li. vj. sup. glo. penul. in nouella. in addi. spec.
in ti. de recusa. s. ij. ad fi. Item decretum cita-
tionis licet citatio non sit executata facit desine-
re rem esse integram. Ido tunc morte delegan-
tis non expirat iurisdictione delegata. vt. no. io.
an. in. c. fi. de offi. lega.

Iudex aditus sup nullitate diffinitive sententie
p inferiorem late. non potest de pncipali cog-
noscere. etia articulo nullitatis expedito nisi par-
tes consentiant. no. antho. in. c. auditis. de p-
cura. viij. notabili.

Iudex q. pnunciauit in causa pncipali si officia

tur iudex appellatois potest cognoscere de ca
appellatois. equius tamen facit si delegat. im-
mo si no delegat. potest recusari vt suspectus
no. antho. de elec. q. relam. s. ad materiam de
creti.

Iudex delegatus cui post pcessum inchoatus
alter adiungitur an possit in causa pcedere mor-
tuo adiungente re integra ante q. adiunct. ali-
quid fecerit. vide io. an. de offi. dele. cum plu-
res. lib. vj. sup. s. co casu. in nouella. et quod
ibi no. domi. de sanc. gemy. qui inuice contra
dicunt. viuentibus tamen adiungente et adiu-
cto non tenet pcessus factus p pimum sine ad-
iuncto. vt no. io. an. in. d. c. cum plures. quod
intellige nisi partes consentiant coram primo
pcedere. quia iurisdictione pmi licet afficiat per
datorem adiuncti vt solus non pcedat. illa af-
fectio ex rescripto adiunctionis fauore ipetra-
tis inducta desinit et extinguitur consensu p-
tis que potest fauori suo et dicto rescripto re-
nunciare. sicut desinit et extinguitur in causa for-
tiori quando p secundum rescriptum est iurisdic-
tio a pmo in totum aduocata et postea ps
consentit coram primo pcedere. vt notatur. s.
s. iudex si datur. hic aut non aduocat sed cu
alio cumulat. quod est minus.

Iudex delegatus an desinat esse iudex morte
delegantis etiam re integra. vide sub verbo.
mandatu.

Iudex delegatus a pncipe potest sententia p
eum latam exequi infra annum. non post. de
offi. dele. querenti. et idem in subdelegato pnci-
pali. vt no. ibi antho. in fi. Sed etiaz post an-
num potest exequi si in littera delegationis sit
clausula contradictoria. vt no. s. verbo exe-
cutor. s. executoris potestas.

Iudex qui ptendit se delegatum sed funditus
nullam habet iurisdictionem. si hoc costat no
valet pcessus eius in aliqua etiam si pronun-
ciat se iudicem competentem si est dubium an
iurisdictionem habeat tamen in veritate fun-
ditus nullam. tunc si est datus p falsum rescri-
ptum non valet aliquis pcessus eius etiam si
pnunciaret se competentem. si est datus p re-
scriptum als nullum. tunc potest cognoscere de
incidenti an sit iudex. et valet eius processus
contumacie punitiuus. sed non valet expresse
in pncipali nisi expresse pnunciat se compe-
tentem quando pceditur contra absentem. se-
cus si contra presentem et de defectu iurisdic-
tionis opponentem. quia tunc pcedendo ad vlti-
riora tacite pnunciat se competentem. et tunc
valet processus etiam ante gestus confirmat
nisi inhabilitas et defectus qui opponitur red-
dat iudicem funditus incapacem. vt quia iu-
dex secularis citat clericum in causa feudali.
l 2

vel si iudex est infamis vel pupillus, vel suspectus quibus casibus non potest pronunciare se competentem, vt no. antho. in. c. p̄terea. x. quintus casus. de dila. **C**ontrarium dixit fm Inno. de infame. in. c. ceterum. x. venio ad secundum. de iudi. Sed primam partē tenet ange. in. l. ij. ff. si quis in ius voca. non ie. **P**redicta intellige quando est dubium iudici an iurisdictionem habeat. secus si certus sit eū iurisdictionem non habere. licet partibus vel alteri earū sit dubium. quia tunc non valet p̄cessus nec in incidenti nec in p̄ncipali etiā si p̄nunciat se iudicem. **E**t hec vera sunt taz in ordinario q̄ in delegato. non em̄ in p̄missis ē differentia inter ordinarium et delegatum. nisi i hoc quia ordinaria iurisdictione est magis certa et citius ingeritur dubiū in ea q̄ in delegata q̄ est minus certa. et aduerte q̄ tunc dicitur esse dubium iudici etiā quando non est onus probabile. dum tamē possit aliqua cadere opinio licet non sit vera. vnde si iudex asserit se iudicem. statim dicto suo vt ingerat dubitationes si aliqua cadat opinio quia non p̄sumitur immemor sue salutis. vt no. antho. de rescriptis. sup litteris. in. v. carta. x. ad secundū passus. et vide quod nota. circa p̄missa. p̄ bartho. ange. et bal. in. l. ij. ff. si quis in ius vo. non ie. vide. §. p̄xi. et §. si iudex q̄ p̄nunciat.

Iudex coram quo opponitur de incompetētia iurisdictionis non potest cognoscere an sit iudex. si ipse iudex est pars p̄ncipalis litigans et iurisdictione. vnde si ex officio p̄cedat nō potest cognoscere an sit iudex. quinimo etiā litigio inter partes v̄tēte sup dubio iurisdictionis si iudex locum partis assumat non potest cognoscere an sit iudex. **I**dem si non assumat locum partis et ad eum p̄tineat cōmodū sportularum fm Bar. licet specu. in hoc vltio contradicat. sed considerari debet qualitas iudicis et quantitas sportularū an verisimiliter moueret eum vel nō. vt no. antho. de rescriptis. sup l̄ris. vj. carta. x. aduerte tñ. et. §. sequē.

Iudex impetratus p̄ falsum rescriptum licet p̄nunciat se iudicem et p̄cedat in causa. non valet p̄cessus falsitate detecta. licet Bartho. aliter dixerit. vt no. antho. de rescriptis. sup litteris. vj. carta. x. p̄ p̄dicta determinat. et de dila. p̄terea.

Iudex delegatus contra quem opponit de potestate delegantis possit cognoscere an sit iudex. no. antho. de rescriptis. sup litteris. vij. carta. x. p̄dicta dicit b̄ Cal.

Iudex ordinarius vel delegatus si aditur sup appellatōne que narrat interposita cum nō sit et in causa p̄cedat. valet processus fm compo stella. quod est verum si p̄us p̄nunciauit se iudicem.

als secus fm Inno. vt no. antho. de rescriptis. sup l̄ris. vij. carta. x. p̄ p̄dicta decidit dubium.

Iudex si appellatōne deserta p̄cedat stante dubio an sit deserta. valet processus si per prius p̄nunciat se competentem. et ita p̄nunciet q̄ cōfirmet instantiam. vt quia concludit appellatōnem desertam esse et p̄cedendum esse. als si nō tollitur vterq̄ defectus ex pronūciatōne. sententia est nulla. vel propter defectum potestatis. vel quia lata sine instantia. no. Antho. de rescriptis. vij. carta. x. vidi dubitari. Sed videtur q̄ iudex p̄nunciando appellatōnem desertam non esse. consequenter p̄nunciat procedendum esse.

Iudex coram quo quis conuenit ratōe delicti in certo loco commissi vel cōtractus ibi iniiti si conuentus negat se ibi deliquisse vel contraxisse vel negat locum esse de iurisdictione ipsius iudicis. an possit de hoc cognoscere et in p̄ncipali p̄cedere. et quis habet pbare an ille qui dicit an qui negat. vide antho. de rescriptis. sup litteris. in. vl. carta.

Iudex delegatus cui committit̄ negocium simpliciter nec aditur vt personaliter exequatur si negociū est arduum et nō cōmunit̄ per alios expeditibile. non possit subdelegare quia videtur electa industria p̄sone. secus si negociū est leue. **Q**ue autē dicunt̄ negocia parua v̄l magna et per alios non expeditibilia. relinquunt arbitrio iudicis. vbi autē committit̄ negocium et adiungit q̄ p̄sonaliter exequat̄ vel aliud simile. tūc si negociū committit̄ expediendū ex officio non inter partes. non potest subdelegare si negocium est graue. secus si leue. si committitur expediendū inter partes et concernit v̄tilitatem p̄uatam. potest subdelegare partibus cōsentientibus. als non. **S**i autem concernit v̄tilitatem publicam. non potest subdelegare etiā de consensu partium. nec distinguit negocium leue a nō leui. quia v̄trobiz eadez est ratio. vt no. antho. in. c. si. §. his autem. de offi. dele. et idem dicit Jo. an. fm hosti. in. d. c. finalis. sup verbo negociū. vbi autē mandatur iudici nudum ministeriū non potest subdelegare. fallit in legato sedis apostolice. fallit etiā quando legatus subdelegat exp̄presso vel tacito cōsensu partium. et quod dicat̄ nudum ministerium. declarat antho. in. d. c. si. et io. an. super x. eligere. et sub. x. excōmunicare. sub verbo committitur. et sub verbo in hac parte. vbi plenius loquitur. et vide. §. §. iudex delegatus a papa. et §. sub verbo mandatum. §. mandatum an trāseat. et. §. verbo executor. §. executor apostolicus cui committit̄.

Iudex delegatus ad vniuersitatem causarum

si in vna cepit agnoscere in vita delegatis no expirat. vt no. bar. in. l. et q. ff. d. iu. om. iud. et anth. in. c. licz vndiq. d. of. delega.

Iudex cui comittitur aliquid expediendum si decedat anteq expediat: an successor ei? illud expedire possit? vide. j. sub verbo mandatū. s. mā datum an trāsit.

Iudex cui certū ministeriū est commissū pōt excoicāre impediētes si i commissiōe est clausula cōtradictōres rē. alias sec? cū careat iurisdicōne r excoicāre ē iurisdicōis scdm hostiē.

Sed vin. dicit etiā sine clausula pōt quādo ē in loco remoto a papa: sec? si papa ē p̄sens. et ita seruat curia scdm eū. vt no. io. an. in. c. fi. d. offi. dele. sup glo. isti quib?. vide glo. r innocē in. c. abbatē. d. rescrip. vbi tenēt q possit. vidē j. s. p̄xi.

Iudex quilibet siue sit ordinari? siue delegat? a principe v̄l inferiore siue sit subdelegat? pōt exequi sententiā suā excoicādo et interdicēdo s̄ nō possunt in possessionē mittere extra t̄mi nos siue iurisdicōis scdm inno. vt no. io. an. de offi. ordi. cum ab ecclesiariū. sup verbo malefactorēs. immo quilibz iudex etiā delegat? eo ipso q causa sibi comittit̄ potest cōtumacē ex cōmunicare vt in. c. p̄teia. de offi. dele. vide anth. de. fo. cōpe. cū cōtingat. v̄. nisi quid autē habeāt. ix. colū. vide. s. verbo excoicatio. s. ex cōmunicare possunt. vide omnino. s. s. p̄xi. r vide sub verbo laicus. s. laicus ex p̄cessiōe.

Iudex qui potest pcedere ex vno capite cōpenti in quo habet iurisdicōnem. licet pcedat ex alio capite in quo iurisdicōnem non habz putans ex illo habere. non viciat̄ p̄cessus s̄m quosdam. vt no. inno. in. c. cuz ex officij. de p̄scriptio. Hostien. tamē contra. quod intellige vt no. ange. in. l. ij. s. cōuenire. ff. de iudi. h ad uerte p̄ solutiōne cōtrarij de. l. j. s. j. ff. qd cum fal. tuto. vel cura. ad. c. cum sup. de offi. dele. quia. d. l. j. loquitur in actu qui fit inter cōsentientes. ideo si nō valet vt agitur. valz eo modo quo potest. sed. c. cuz sup. loquit̄ in actu iudiciali qui fit in inuitum. ideo si non valet vt agitur valet vt potest. r ad hoc facit quod notat inno. in. d. c. cum ex officij. r hec solutio v̄ detur melior alijs que dan̄ p glo. r docto. in d. c. sup. vide. j. s. p̄xi. r. s. s. iudex delegatus si ignorat. vide omnino antho. in. d. c. cum ex officij.

Iudex potest pcedere vt iudex sup vno articulo r vt arbiter sup alio. quādo in iudicē est factum compromissum vt in arbitruz r arbitratorem. r in dubio intelligit̄ p̄cessisse vt iudex vel arbiter vt arbitrator: put de iure meli? potuit. vt singulariter no. antho. in. c. nisi essent de p̄ben. vide. s. s. p̄xi.

Iudex non est citandus nec tenet̄ p̄cessuz suū defendere quādo p̄cessit inter partes. nisi agatur de eius pena. potest tamen si vult assistere r defendere p̄cessum suum. sed vbi ex officio p̄cessit. tunc citandus est r defendere tenetur als iudicabit̄ appellans p̄temerario appellante si non fecit iudicem citari. no. antho. de ap. cum specialiter. v̄. opono q non habeat. vidē Inno. qui in effectu concor. in. c. de cetero. in prin. de transactio. r in. c. in nostra. de p̄cur. r idem dicit ibi io. an. sup glo. fi. r archi. ij. q. vj. hoc etiam.

Iudex ordinarius cui papa aliquid mādat nō censetur in illo quod mandat̄ esse delegatus. nisi in littera dicat̄ auctoritate nostra. vel nisi dicat̄ cōmittimus vel delegamus vel simile. vel nisi apponat̄ clausula appellatiōne remota. vel aliquid aliud vltra formam iuris. vt no. io. an. de offi. ordi. licet in corrigendis.

Iudex qui tulit iniquam sententiā a qua pars lesa non appellauit. potest cōuenire ad totale interesse cause. r ad expēsas litis r cetera damna. vt no. glo. r bartho. in. l. j. ff. quod quisqz iu. r idem no. bar. in disputatiōne sua que incipit iudex p̄ imperitiam. als incipit a sententia iudicis. Idem tenet innocen. de senten. exco. sacro. in. j. colum. sup verbo curare. si autē ps appellauit r succubuit tunc iudex cōueniri nō potest. vt no. bartho. in disputatiōne predicta

Sed contrariū dicit Innocen. de offi. dele. c. pastoralis. ad finem. sup verbo iniustaz. si vero obtinuit. tunc iudex non potest cōueniri nisi si ad litis expēsas r cetera damna. si forte debitor qui in p̄ma instantia debuit condemnari est postea factus non soluendo. no. bartho. in disputatiōne predicta. vbi autē appellatio est deserta. tunc si iudex nō detulit appellatiōi potest totaliter cōueniri ac si non fuisset appellatū vt no. bartho. in disputatiōne p̄dicta. et idem no. innocen. de appella. sepe. sup verbo pemprozie. in fine. sed si detulit appellatiōi non potest conueniri nisi quo ad expēsas litis. vt notat bartho. in disputatiōne p̄dicta. r in. l. si mi nori. ff. de ammi. tuto. r in. l. iij. s. ex quibus. ff. de alie. iudi. mu. cau. fac. licet aliter consensisse videatur. ff. de appella. l. in p̄ncipio. ad finem apparatus. r idem dicit bal. in. l. obfua re. s. p̄ficisci. ff. de offi. p̄consu. r le. r. q. xx. et in ti. de pa. iura. fir. c. j. s. si quis non temerario. sup verbo iudices. licet aliter dixerit. i. l. no uissime. s. j. ff. quod fal. tu. auc. vbi autem sententia est nulla. tunc iudex non potest ad iteresse conueniri. vt no. glo. iij. in. l. fi. ff. de vari. r extraor. cog. vide. s. s. iudex qui partem ledit. non obstante. c. sollicitudinem. de appell. vbi dicunt quidam esse casum q etiam pendē

te appellatione potest iudex qui inique proceſſit conueniri ad intereſſe. quia ibi non conuenitur iudex ſuper actu a quo fuit appellatum. ſed ſup alio. quia poſt appellationem a pcedenti grauamine interpoſitam iudex excommunicauit partem. a qua excommunicatone non fuit appellatum ſed p ſimplicem querelam conuentus fuit ſup excommunicatone iniuſta. Item ibi non conuenit iudex ad aliquod intereſſe ſoluendum p eum. quia iniuſte excommunicauit. ſed ſimpliciter fuit conuentus ad finez. vt declarareſ partem non fuiſſe dicta excommunicatone ligatam. vel vt abſoluereſ ab ea. non obſtat. c. venerabilibus. §. ſed ſi excommunicatus. de ſent. excō. li. vj. vbi dicitur expreſſe q iudex iniuſte excommunicans poſſit conueniri ad penam ⁊ ad intereſſe p eum ſoluendū. quia referendo illum textū prout debet referri ad caſum immediate pcedentem. loquitur quando non fuit appellatum. ⁊ ita intelligit iohann. an. d. c. tertio reſponde. in glo. ſuper verbo in perſona. ſed etſi quis textum illuz intelligat etiam quādo appellatum fuit. non obſtat tamen. nec concludit q ad intereſſe litis conueniri poſſit iudex. ſz intelligitur ad intereſſe extrinſecum a lite ⁊ ab actu iudiciali inique p iudicem geſto in fauorem alterius partis. verbi gratia ſi excommunicatus ad inſtatiaz partis que ab excommunicatone appellauit. damnum paſſus eſt in eo q ppter excommunicatōem nō potuit debitorem ſuum conuenire qui poſtea fugit vel factus eſt non ſoluendo. ad tale intereſſe potest iudex conueniri quia partis apellate non intereſt. nec aliquod p iudiciuz pncipaliter ſibi inferitur q tale intereſſe petatur a iudice. idem in intereſſe pueniente ab eo q excommunicatus non fuit ratōne excommunicatōnis electus. vel electio ſua fuit ppter excommunicatōnem caſſata. ⁊ ſic habetur ratio. non ſolum damni ſed etiam lucri. vt no. iohann. and. in. c. ſacro. de ſen. excō. ſup vbo ad damna. in glo. j. Sed vbi agitur de intereſſe intrinſeco ipſius actus ad reuocandū ipm actum iniquuz in fauorem alterius partis factum per iudicē ad tale intereſſe non potest iudex inuitus compelli nec conueniri. ſed debet contra ptē cuius pncipaliter intereſt agi. vt eſt caſus. in. d. §. ſz ſi excommunicatus. ⁊ ſecus autem. fateor q ſi iudex velit ſpōte appropriare ⁊ cauſe aſſiſtere ⁊ pceſſum ſuum defendere. debet admitti. vt no. iohann. an. poſt archi. in. d. c. venerabilibus. in nouella. ⁊ in. c. dilectis. j. in pncipio. de reſcriptis. non obſtat. de reſti. ſpo. conqueſcente. vbi eſt expreſſum q iudex qui ſubdituz ſpoliauit beneficio ſuo potest conueniri vt rē ſpoliatam reſtituat cum fructibus perceptis.

quia ibi proceſſit ex officio. quo caſu potest conueniri. vt. d. §. ſed ſi excommunicatus. ⁊ actum. Item ibi non fuit appellatum a ſpolio. q etiaz caſu potest iudex conueniri vt dictum eſt. Item vbi iudex qui ſpoliauit retinuit p ſe. ſec⁹ ſi alteri poſſeſſionem tradidiſſet. tunc nō debet iudex conueniri. ſed ille cui eſt poſſeſſio tradita ⁊ cuius intereſt. vt ibi no. p antho.

Iudicium quādoqz ſumit p diſcretōe. quādoqz pro pena. quādoqz p inſtatia cauſe. ⁊ quando ſumitur p inſtatia tunc ſubdiuiditur. quia quoddam eſt temporale. quoddam ſpūale. ⁊ iſtorū quedam ſunt ciuilia ⁊ quedam criminalia. quedam mixta. quedam ordinaria. quedam extraordinaria. qdam ſummaria. vt no. antho. de iudi. ſuper rubrica.

Judicio tuo. quid iſta verba impotent. vide ad longuz. §. in verbo arbitrio. §. arbitrio differt.

Iuramentum an requiratur q ſcriptura ſancta tangat. an vō ſufficiat quamlibet ſcripturam tangere. vide gloſam in. c. vt circa. de elec. li. vj. ſup verbo corpora liter. ⁊ in clemen. j. ſup verbo porro. ⁊ in verbo iuramentū. de here. ⁊ vide. §. ⁊ debitor.

Juramentum tendens in p iudiciuz alteri⁹ q iurantis non eſt ſeruandū. de iureiurā. cū contingat. ⁊. c. veniens.

Jurare cenſetur ille qui dicit pmitto i fide mea quādo iuramentum eſt voluntariū. vt no. iohann. an. de iureiurā. etſi chriſtus.

Jurans non exire domū infra ſex dies. ſi interim citatur a iudice teneſ comparere nec erit piurus. quia intelligit excepta ſuperior auctoritas. no. lap. in addi. facta ad tractatū pmutatōnum frederici de ſenis. ſup. q. xxxiiij.

Juramentum licet ſit dolo vel metu vel vi preſtitum. tamen ante relaxatōnem non debet iurans contrauenire. ⁊ ſi contra facit. nō eſt audiendus quādo iuramentum eſt tale qd poſſit ſuari ſine p iudicio aime. vt no. Ro. pdu. cclxxxiiij. vide. §. iuramentū ſemp.

Juramentum non extendit ad nō cogitata. itē non extendit etiam de expreſſo conſenſu partium ad aliud q in ipſo iuramento expreſſum fuit. Ratio eſt fm hoſti. ⁊ iohann. an. quia ſolo cōſenſu iuramentū non preſtatur cū habeat certam formam que neceſſario ſuari debz. vt no. tat. an. de iureiurā. clericus.

Juramentum de non faciendū nō inualidat actum contrariū. licet contra faciens incidat in piurium. no. glo. in. c. fi. de pcura. li. vj. ⁊ idē no. in regula. q ſemel. e. li. in nouella. Itē idē tenet frede. de ſenis. conſilio. cvj. ⁊ Bar. in. l. cum pcaro. ff. de pca. hoc eſt verū in actis tē-

poralibus. secus in spūalibus. in quib⁹ id qd fit contra iuramentū est inualidū. vt no. An- tho. in. c. cum. in. de consti. ij. colum. Idē no. archi. in. c. si a sede. de pben. li. vj. Cōtrarium no. iohā. an. in. c. dilecto filio. de pben. sup x- bo iuramento.

Iurans seruare statuta ⁊ consuetudines eccle- sie. si impetrat beneficiū contra ea valet impe- tratio quādo in gratia ponit illa clausula non obstantibus statutis contrarijs iuramento fir- matis. idem si clausula illa non ponat sed gra- tia motu pprio concedit. si autem ad instātiā iurantis. tunc distinguit. vt no. Ro. conclu. cclxxij. vide. s. primo. s.

Iuramentum potest relaxari p partem cui iu- ratum est quatenus concernit eius vtilitatem no. antho. de iureiurā. qntauallis. x. oppono secundo.

Iuramentū recipit illas conditōnes. illas exce- ptōnes. illas limitatōnes. illas interpretatio- nes. quas recipit pncipale promissum vel dis- positum. vt no. anth. de iureiurā. qntauallis. x. venio ad septimū. ibi aduerte tamen.

Iuramentū non habet vim clausule derogato- rie contra bar. sed bene habet vim clausule q̄ valeat omni modo quo possit. no. anth. in. c. s. de consti. li. vj. in secūda oppositōe. ad finem

Iuramentū quando defertur in odium violen- ti vel dolosi. an sit necesse partem vocari: vidē s. xbo citatio. s. citari non oportet.

Iuramentū necessarium non defert vbi est ve- hemens suspitio contra iurantem. vt no. Ro. conclu. ccccxxv.

Iurare non tenetur quis vel referre vtruz sibi fuit pecunia mutuata quādo fuit i xitate mu- tuata. postea tamen soluta sed solutio p testes ⁊ p scripturam probari non potest. dic vt no. per pe. de an. io. de imo. ⁊ alios in. c. cupiētes in glo. super xbo malignantium. li. vj. d. elec.

Iurans soluere vel aliquid facere creditori ad certum terminū. an incidat in piurium si non facit. creditore tunc ex cōmunicato existere: vi- de. s. verbo excommunicatio. s. ex cōmunica- tus non perdit.

Iuramentum in supplementū non defertur vbi probatio p testes sit magis iudicio intellectus q̄ p corporeum sensum. no. bal. l. de sen. q̄. p eo. l. j. in fine.

Iuramentum licet validat inter virum ⁊ vxo- rem donatōne. vt no. bar. in. l. si quis pro eo. de fideiussor. ⁊ in. l. seyus ⁊ angerius. ff. ad. l. fal. tamen non validat confessionem per quaz fatef vir se ab vxore aliquid recepisse. vt no. bar. in. l. cum quis decederet. s. ticia. de le. iij. ⁊ l. aurelius. s. si. de libe. le. ⁊ bal. in. l. j. l. de inoffi. dona. quod est verum in iure ciuili. sed

de iure canonico materia iuramenti suari de- bet. vt. no. in. c. cum contingat. de iureiuran- tale iuramentū validat confessionem que als non preiudicaret. vt no. bar. in. auten. si q̄ mu- lier. l. ad velleya. ⁊ idem sentit bal. in. l. fina. l. de non nume. pecu. in penul. q. Sed cōtra- rium dicitur in. d. auten. si qua mulier. ⁊ ff. si certum peta. l. si pecunia. vide. s. verbo dona- tio. s. donatio facta inter virum. Sed distin- gue fm dñm antho. q̄ aut quis iurat simplici- ter non contrauenire. ⁊ tunc debet iuramentuz relaxari. aut iurat predicta omnia vera esse. ⁊ tunc non debet audiri veniens contra. qz de- tegit se periurum. no. antho. in. d. c. cum con- tingat. x. octauus casus. hoc intellige vbi ar- guatur dolus vel fraus eius cui iuratur quo casu qualitercūq̄ iurauit debet iuramentū re- laxari. vt no. antho. in. d. c. cum contingat. x. quartus casus.

Iuramentum licet sit reale ex parte eius cui iu- ratur ⁊ transeat ad heredes eius. tamē ex par- te iurantis est psonale. ideo ex iuramento de- functi non ligatur anima heredis ne heres i- cidit in periurium ex defūcti iuramento. vt no. anth. ⁊ io. an. in. c. veritatis. de iureiur.

Iuramentū an confirmet ⁊ validet ptractū als nullū: vide p ant. i. c. cum contingat. de iure iurā. ⁊ p bar. in. l. si q̄s p eo. ff. de fideiussor. ⁊ p fredericū de senis. p silio. xxxix. l. ⁊. clxj. Et vide oīno cōsilio. cclxxij. vbi cōcludit q̄ licet iuramentū validat contractū a lege phibituz. tamen illud iuramentum debet relaxari. quia iuramentū censet illicitū ppter legis phibitō- nem. sed hoc durum videt ⁊ contra iura dicē- tia tale iuramentū oīno suandū. vt in. c. ij. de pac. li. vj. ⁊. c. licet mheres. de iureiurā. e. li. ⁊ et c. cum contingat. e. ti. in antiquis. si em ille cui iuraf compelleret iuramentū relaxare iura p- dicta interposita. essent xbis ⁊ nō rebus. non obstat. c. debitores iūcto. c. j. de iureiur. quia ideo relaxaf ibi iuramentū qz erat sup re tur- pi. f. de vsuris soluendis. als licet lex phibeat contractū qui tamē in se non est turpis. iura- mentū sup eo prestitū relaxari non debet nisi dolus vel fraus eius cui iuratur vere vl pre- sumptiue intercesserit. qz tūc ratōe doli l'frau- dis aliqualis turpitudine adesse dicif. ⁊ ita con- cludit antho. in. d. c. cum contingat. viij. colū x. nunquid autem habeat. nec satis esset vel sufficeret q̄ statutum fingeret vel presumeret dolum vel fraudem nisi alia causa adesset sic presumendo. vt notat domin⁹ antho. in. d. c. cum contingat. licet in hoc Bal. contradicat i- auten. sacra puberis. l. si aduer. ven. vide. j. s. iuramentū debet relaxari.

Iuramentum semp debet relaxari quando ar

guitur mala lesio. **I**dem vbicunq; concludit
vere vel p̄sumptiue dolus vel fraus eius cui
iuratur. imo fm̄ quosdam iuramentum tunc
non ligat licet cautius sit q̄ relaxatio petatur
z hec vera sunt qualitercūq; iuret. vel de nō
veniendo contra. vel q̄ predicta om̄ia sunt ve
ra. vt no. antho. de iureiurā. cum contingat.
x. quartus casus. z gas. de cald. sub titulo de
iureiurā. consilio. viij. z facit quod no. bar. in
l. cum quis decedēs. §. ticio. de lega. iij. z bal.
in. l. j. c. de inoffi. dona. z in auten. si qua mu
lier. in penul. q. vide. s. §. iuramentuz licet sit
vbi autem non arguitur dolus vel fraus vere
vel p̄sumptiue. tunc distinguit aut iurauit p̄
dicta om̄ia esse vera. aut non. p̄mo casu debz
iuramentum relaxari. secūdo non. vt no. An
tho. in. d. c. cum contingat. x. octauus casus.
z aduerte q̄ iuramentum qualecūq; sit nō tol
lit p̄sumptionem doli vel fraudis. vt no. bal.
c. de legi. l. non dubium. in. xvij. oppositione
z bal. de sal. in. d. auten. si qua mulier.

Iuramentum vt relaxetur. sufficit q̄ dolus v̄
fraus intercesserit re ip̄a. licet non ex propo
sito. vt no. antho. de iureiurā. cum contingat. i
tertio notabili. z in. x. quartus casus. in fi. ap
paratus.

Iuramentum debet relaxari quādo cūq; inter
ponitur super contractu a iure prohibito. no.
Fre. de senis. cōsilio. cclxxij. p̄ quo facit q̄ ta
le iuramentū censetur turpe. vt patet. viij. di.
que contra. ibi turpe om̄iū est zc. **C**ōtrariū
determinat antho. de iureiurā. cum cōtingat.
x. nunquid autem. z. x. dicit secūdo bar. vid̄
s. §. iuramentum an cōfirmet. **C**onclude pro
veritate q̄ etiam contra iuramentū veritatis
p̄ quod quis iurat concepta in tractatu vera
esse. debet quis absolui ad finem agendi si di
cat in contractu z iuramento dolum vel frau
dem interuenisse. quia si contrariū diceremus
sequerē q̄ iuramenta dolo vel fraude presta
ta essent seruanda contra. c. cum contingat. d
iureiurā. z contra auten. sacram. c. si aduer
ven. z dare materia delinquendi z fraudes
cōmittendi z via malicijs aperiret. contra. l.
si cum lis. ff. de transact. z ex delicto z fraude
suis quis p̄m̄ium reportaret. contra legem si
ne hereditaria. ff. de nego. ges. z inuitarentur
homies ad mutuandum sub vsuris quia face
rent confici instrumēta confessionis de duplo
vere fortis. z debitor iuraret contenta in istru
mento z contracta vera esse. ad obuiandū igi
tur istis debet debitori petenti dari absolutio
a iuramento ad finem agendi z ad pbandum
dolum vel fraudem in contractu affuisse. ad
quam pbatōnem venire non potest obstante
iuramento. nisi p̄us detur absolutio a iuramē

to ad finem agendi. ideo anteq; aliquid p̄bet
de dolo vel fraude debet absolui. z ista fuit
mens oldrar. in consilio. cxix. nec potest dici
piurus qui auctoritate iuris petit absolutōem
a iuramento predicto. sed potius debet dici te
merariuz iuramentū. iuxta nō. p̄ antho. in. d.
c. cum cōtingat. x. quartus casus.

Iuramentum nō parit actōnem nec exceptōez
nisi sit iudicialiter parti z iudici indifferē p̄
stitum. vt no. bar. ff. de iureiurā. l. q̄ ex cōuen
tōne. in. p̄ncipio.

Iurans non reuocare testamentū licet possit re
uocare non obstante iuramēto. tamen si reuo
cat est periurus. fm̄ antho. **S**ed bar. dicit q̄
non est piurus. in. l. cum duobus. §. idē respō
dit. ff. p̄ socio. z vide io. an. in. d. c. dilecto. de
p̄ben. sup̄ verbo iuramēto.

Iuramentum an possit relaxari ad finem agen
di vel excipiendi parte non vocata. vide Jo.
an. in. addi. specu. sup̄ rubrica. de iureiur. in fi
ne. z antho. in. c. debitorēs. e. ti.

Iuramentū prestitum sup̄ materia que dicitur
vsuraria. nō debet relaxari nisi p̄us cōstet sal
tem summarie q̄ aduersarius est vsurari⁹ vel
q̄ instrumentum siue pmissio est vsuraria. vt
no. Fre. de senis. consilio. ccc. quez recitat an
tho. in. c. debitorēs. de iureiurā.

Iurisdicō ordinaria nō potest dari ni
si p̄ncipem. legem vel vniuersitatem
vel consuetudinem. inferior autē a p̄
cipe eam non dat. no. Ro. conclu. clxj. z vide
s. verbo exceptio. in. xbo iudex. in. xbo rescri
ptum. z in. xbo successor.

Iurisdicō nō potest progari de loco ad locuz
nisi in casibus expressis in iure. no. Ro. cdu.
ccclv. in. q̄bus autē potest iurisdicō progari
vide plenissime p̄ antho. de of. dele. p. z. g.

Iurisdicō an possit progari in causa feudali.
vide. s. verbo feudum. §. feudi questio adeo.
z. j. §. iurisdicō non potest prorogari p̄ va
fallum.

Iurisdicō quam habet domin⁹ in subiecti nō
sub ratōne nude iurisdicōnis sed respectu sb
iectōnis alterius vel tributū. non possit ad in
star clerici in alterum prorogari. fm̄ bartho.
vt no. antho. de iudi. ceterum. x. quero an in
casibus. z vide. j. §. iurisdicō non potest pro
rogari p̄ vasallū.

Iurisdicō an possit progari in iudicem q̄ iu
re phibente impetrari vel adiri nō potest. no.
antho. in. clem. j. in. fi. de rescrip.

Iurisdicō non progatur nisi p̄ expressuz con
sensum partiū. no. Ro. conclu. ccclv. **E**t quid
importat hoc verbum expresse. vide conclu. c
ccclxij. bar. sequens inno. tenet q̄ sufficit taci
tus consensus. in. l. j. in. fi. ff. de iudi.

Jurisdicção non progatur irretrocabiliter sim-
plici pacto de litigando coram non suo iudice
ideo ante litis contestata. potest penitere. tene-
tamen penitens parti ad interesse. et pro illo i-
teresse poterit conveniri coram illo iudice coram
quo litigare permisit. quia executionem pacti
destinavit in loco iudicis. et sic quasi quoad pa-
ctum videtur ibidem contraxisse sicut **Builler**. quod
est singulare dictum. quod non. **antho. de iudi.**
c. j. v. oppono q. loco. Predicta intellige nisi
pactum et promissio de litigando fiat iudici. quia
tunc precise compellitur. nec potest penitere. non.
antho. v. quando agitur de progando. e. c.
Prorogatio enim expressa in iudicis presen-
tia per hec verba. volo coram te litigare. preclu-
dit viam declinatorie. secus in tacita que fit i-
litigando. quia tunc licet valeat actus. possit
eius iurisdicção declinari vsq. ad litis contestata.
vt no. ange. in l. j. ff. de iudi.

Jurisdicção sicut suspendit per appellacionem le-
gitimam ita per recusacionem et per relationem
non. **iohan. an. de appel. legitima. l. i. vj. in nouel-**
la. Ex hoc inferitur q. processus habitus per iu-
dicem post recusacionem vel post relationem
est ipso iure nullus. et hoc tenet **Bartho.** in p-
cessu post recusacionem habito. ff. ad trebel. l.
quia poterat. et **Lap. allega. j. Idem glo. tenz**
ij. q. j. quia suspecto. in verbo canonice. et. ij.
q. vj. quoties. j. et est casus in l. j. C. si qua p-
di. po. ibi. cofestum cofestacione pposita et. li-
cet antho. aliter distinguit in. c. cum speciali.
de appella. ij. colum. Sed eius distinctio in qn-
tum intelligat facere differentiam inter iuris-
diccionem abdicatam et suspensam. non habet in
se ratonem. quia suspensio ita viciat pcessum
sicut abdicatio. cum pendente suspensione ces-
set omne exercitium iurisdiccionis nisi per con-
sentiat. vt patet de offi. dele. index. l. i. vj. et ibi
est casus de iure canonico q. sola recusatio ex
causa legitima adeo suspendit iurisdiccionem
q. quicqd postea agit iudex parte non consen-
tiente non valet quod est verum nisi iudex re-
cusacionem rejiciat tanq. factam ex causa noto-
rie falsa. et hoc exprimat et faciat scribi in actis.
vt no. **lap. in. d. alle. j. et q. dictum est q. recusa-**
tio ex causa legitima suspendit iurisdiccionem
intellige pbata veritate cause. sicut et in appel-
lacione requirit q. causa inserta pbetur.

Jurisdiccionis progatio non cadit in papam.
quia est iudex cunctorum. non. **io. and. de offi.**
delega. c. p. et g. super vltima glo. sed hoc non
videtur verum. quia non est iudex inter laicos
nisi in certis casibus. no. anth. in. c. fina. de fo-
ro compe. Potest dici q. imo habet iurisdiccionem
vniuersalem habitu etiam inter laicos. vt
patet. **ix. q. iij. cuncta per mundum. et. c. per pri-**

cipalem. sed non habet vsu suu exercitiu iu-
risdiccionis in laicos. nisi in certis casibus. et
tunc si partes non opponant q. non habeat ex-
ercitium. non dicitur iurisdicção prorogata. sed
exceptio omitti. quo casu non refert siue omit-
tatur scienter siue ignoranter. secus in proga-
tione que per ignorantem fieri non potest. vt
no. **io. an. sicut innocen. e. ti. prudentia. ij. glo.**
sup verbo non possit. sed et tunc licet non pro-
rogetur iurisdicção. progatur tamen exercitiu
iurisdiccionis. no. antho. de mu. pe. c. j. v. colu-
na. v. secundo est dubium. in fi. Q. autem papa
habeat vniuersalem iurisdiccionem habitu li-
cet non exercitio in omnes laicos. no. glo. et
io. an. de biga. in. c. nouit. de iudi. et idem no.
glo. et antho. in. c. causam que. ij. qui filij sunt
legi. in. j. oppositio. et in. d. c. nouit. carta vl.
Jurisdicção non potest progari per ignorantem
ius vel factum. quia prorogatio venit ex co-
sensu qui non potest concurrere cu. errore. s. j.
vsus et exercitium ipsius iurisdiccionis potest
etiam per illu qui errat concedi tacite omittē-
do exceptio. per quam poterat exercitiu im-
pediri. et tunc non dicitur iurisdicção progari s. j.
exceptio omitti. vt no. io. an. sicut inno. de offi.
dele. prudentiam. sup. ij. glo. sup. v. non pot.
v. sed neutra.

Jurisdicçãoalis actus est beneficia conferre. no-
tat. **io. an. ne se. vacan. c. illo. et no. glo. et an-**
tho. in. c. transmissam. de elec. Item vnu be-
neficium alteri vnire. vt patet de excel. prela.
c. sicut vnire. Item presentatos instituere. no-
tat. **Ro. conclu. cclxxx. Item electos confir-**
mare. no. fre. in tracta. pmu. q. xxvj.

Jurisdicção non potest prorogari per vasallu in-
uito domino feudi. Item quicumq. non soluz
respectu nudi exercitij iurisdiccionis. sed alit
ex toto subiectus alicui domio. non potest al-
terius iurisdiccionem inuito domino progare
no. **antho. de fo. compe. ex transmissa. et bar.**
in. l. j. s. et post operis. ff. de no. op. nucia. et vi-
de. s. s. iurisdicção quam habet dñs. et j. s. iu-
risdicção potest per laicu.

Jurisdiccionem non intelligit progare nec exce-
ptioni declinatorie iurisdiccionis renuciare q.
petit copiam libelli. ff. de iudi. l. non videt. et ibi
no. **bar. et vide. s. vbo exceptio. s. exceptio de-**
clinatoria iurisdiccionis non tollit.

Jurisdicção perpetuatur per legatum eoi. q. co-
mittit citacionem licet nodum sit executata. vt no
tat. **io. an. in. c. fi. de offi. dele.**

Jurisdicção episcopi et alioru inferioru platoz
qual et quanta sit. et an inter epum et alios pre-
latos inferiores sit locus preuentio. vel epi-
scopus preferatur. vide plene per **anth. in. c.**
cum contingat. de foro compe. et. et aliquid

per io. and. in. c. pastoralis. de offi. ordi. et sup. glo. et vide. s. verbo episcopus. et episcopus solus cum pluribus. et sequen.

Jurisdiction potest per alium iudicem progari etiam absque consensu iudicis et superioris ipsius progantis. ut no. cy. in. l. si qui ex consensu. C. de epis. au. in. v. q. quod intellige nisi progatus esset vasallus sui iudicis et ab eo ut superior haberet predia tributaria. ut no. bartho. in. l. f. et post operis. de no. ope. nu. et in. l. f. ff. de iudi. Sed et tunc de alio quod de feudo vel de retributaria litigaret. posset etiam inuito domino iurisdictionem alterius progare. ut no. ange. in. d. l. j. ff. de iudi. et quod dictum est laicum posse etiam sine consensu sui iudicis progare alterius iurisdictionem. procedit quando progat respectu eiusdem speciei iurisdictionis sub eodem genere. ut quia subditus iurisdictioni generali imperii de vno iudice subiecto imperio progat ad alium iudicem eodem modo subiectum. secus si progaret respectu diuerse speciei ut de iudice laico ad ecclesiasticum tamen hodie etiam ad ecclesiasticum fit prorogatio nisi in his que sunt supremi imperii et principibus reserua. ut no. antho. in. c. significasti. de foro compe. in criminalibus autem non fit prorogatio sine consensu sui iudicis. ut notat bal. in. d. l. si qui ex consensu. de epis. au. et vide. s. et iurisdictioni non potest progari per vasallum. Adde quod non solum laici sed etiam clerici licet non possint in alium iudicem consentire se illi per pactum subiiciendo sine licentia sui iudicis et superioris. possent tamen contrahendo unde si quis pertrahat in loco suo iudicis et superiori non subiecto. sortit forum iudicis loci contractus. quia ista est prorogatio iurisdictionis que fit a lege licet fiat ex facto hominis. ut in. c. dilecti. de fo. compe. et ibi no. ant. inno. et io. an.

Jurisdiction delegata an perpetuet ex solo decreto citationis. licet citatio non fuit executata ita quod iurisdiction non expiret ex solo decreto citationis licet citatio non fuit executata ita quod iurisdiction non expiret morte delegantis decedentis ante executionem predictam. vide. s. verbo iudex. et iudex delegatus subdelegando.

Ius appellacione iuris intelligitur diuere quod stringit. et ideo sub hoc nomine veniunt statuta etiam iuri communi contraria. licet quidam contra. unde si dicatur in aliquo compromisso vel statuto quod de iure pronunciare debeat. intelligitur de iure quod in illo loco siue in causa illa stringit siue sit ius commune siue statutum vel consuetudo. ut notat antho. de iure iura. quanta uallis. vlti. colum. et vide. s. verbo gratia. in verbo lex.

Juris appellacione venit et comprehenditur pos-

sessio acquisita. quia illa iuris est. no. Ro. conclu. lxj.

Ius supueniens post impetracionem rescripti. imo etiam post litem contestata. potest ut fiat condemnatio. no. Ro. conclu. clxxj. vide io. an. in. c. fi. ut lite pendens. sup. j. glo. et plenissime per antho. in. d. c. fi. et per bar. in. l. et an eandem. et actones. ff. de excep. rei iudic. et omnino vide Bal. in. l. ij. C. ne lite pendet. vlti. colum. et ideo dico quando cessio fit ad defensionem ubi videtur contradicere his que dicit domi. anth. in. di. c. fi. sed non contradicit. quia Bal. dicit quando supuenit ius domini. do. antho. loquitur conferendo. io. an. quando supuenit ius publicacione. primum prodest. secundum non.

Ius acquiritur in beneficio per solam collationem siue puisionem etiam ante adeptam possessionem. de pben. si tibi absentis. li. vj. et de rescriptis. gratia. e. li. et per solam acceptacionem acquiritur ius ad rem. ut notat. s. verbo acceptatio. in principio.

Ius in re et ad rem qualiter intelligatur. vide s. verbo acceptatio. in prin. et sub verbo electio. et electus non habet ius. nam ius ad rem facilius perdetur quam ius in re. et presentatus antequam instituat habet solum ius ad rem. notat Ro. conclu. clxx. et io. an. in. c. j. de insti. li. vj. in nouella. et patet ex tex. et glo. in. c. dilectis. de offi. dele.

Ius accrescendi competit filio etiam in re certa instituto. no. Ro. conclu. cccxxvj.

Ius accrescendi non potest prohiberi per testatorem inter heredes vniuersales. sed quando quod fauore posthumi prohibetur. no. Rotam conclu. cccxxvj.

Iuri offerendi et iuri deliberandi qualiter prescribatur. vide sub verbo prescriptio. et prescribi non potest contra ea. et prescribitur iuri ad cundi.

Ius canonicum seruandum est non civile in laicos in terris ecclesie subiectis. no. antho. et hosti. de app. c. si duobus. et denique.

Ius si certo respectu competit et alio respectu non. an valeat actus factus preteritum iuris competentis. vide sub verbo prouisio. et puissio facta.

Ius supueniens in personam actoris siue datoris. an confirmet ius acceptoris tam ad agendum quam ad excipiendum. vide plene per bartho. in. l. cum vir. de vsuca. vide bar. in. l. obseruare. et si. et xv. queritur. ff. de offi. pcon. et le. ubi pulchre limitat.

Ius accrescendi an locum habeat in tractibus donacionibus causa mortis et in quibuslibet dispositionibus. vide Bar. in. l. si mihi et ticio. de verbo. obliga. et plenius per eundem in. l. re-

coniuncti. de lega. iij. 7 bal. in auten. si q̄s rui-
nas. C. de sacrosanc. eccle. 7 plenius in. l. j. C.
quādo nō pe. par

Juris concursus facit pactum licitum qd̄ als
esset illicitum. vt no. ant. in. c. cum. m. de cons-
sti. xxxij. colum. 8. venio ad sextum notabile.
hoc tamen nō est indistincte verum. vt no. in
d. c. cum. m. xvj. colum. 8. venio ad tertiū no-
tabile.

Jure datur r̄soluto an resoluat ius acceptori.
vide bar. in. l. si res distracta. ff. qui. mo. pig.
vel ypo. sol. 7 in. l. lex vectigali. de pignozib?

Ius patronatus an transeat in fiscuz ex
vniuersali confiscatōe bonozū patroni
facta p̄ iudicem secularem. vide anth.
qui includit quod. no. i. clemē. pastoralis. i. fi.
dere iudi.

Jura patronatus vendi nō possunt sicut nec ce-
tera sp̄ualia. nisi cum vniūsitate. nec etiā pos-
sunt p̄mutari cū iure temporali. nec super eis
transigi. Sapit tamē ius patronatus naturā
temporalitatis quo ad effectus consecutiuos
ad ius dispensatiū eccle que dispēlat q̄ i lai-
cum cadat. hinc est q̄ tale ius transit ad here-
des etiam extraneos. 7 licet tale ius nō possit
vendi. videt̄ tamen q̄ possit donari. no. anth.
de iudi. quanto. quod est verū cum consensu
episcopi. Aliud in venditōe cui non debz epis-
copus consentire. vt no. io. an. in. c. illud. i. fi.
de iure patro. 7 patronus lz non possit dōare

Ius patronatus quod non potest singulariter
vendi. transit cum vniūsitate ex venditōe vil-
le vel hereditatis. non ex venditōe oim bono-
rum quādo venditor non est dñs ville. vt no.
inno. 7 io. an. de iure patro. ex litteris. in eccle-
siam tamen vel locū religiosum trāsit tale ius
etiam titulo singulari. tex. est. e. ti. c. vnico. li.
vj. 7 transit etiam sine consensu episcopi. no.

Ro. conclu. cccxxxij. an autem vbi tacite trā-
siret cum vniuersitate si exp̄matur transeat?
dic q̄ sic. licet io. an. dubitauerit. in. d. c. j. i no-
uella. anth. dicit contrariū in. c. ex litteris. de
iure patro.

Ius patronatus nō transit. sic in creditore etiā
cum vniuersitate quādo pigneraf villa i qua
est ius patronatus. no. glo. de re iudica. c. cuz
bertoldus. quam antho. approbat ibi ad finē.
vt no. bar. ff. de pigno. l. si is qui. l. an vsufru-
ctus. vide tex. c. ex litteris. de iure patro.

Ius patronatus potest vi consuetudis transi-
re de vno in aliud. vt no. Ro. conclu. cccclij.
in p̄ncipio.

Ius patronatus nō probatur ex longeva pos-
sessione. xl. annorum. nec ex maiori. quia ius
patronatus certis tantū modis acquiritur. et
aliud est esse patronum. aliud in possessiōe iu-

ris patronatus. p̄mum respicit petitorū. secū-
dum pouelozum. no. io. an. fm archi. de iure
patro. c. vnico. li. vj. in nouella. in fi. prime
glo. fm hoc non potest ius patronatus p̄scri-
ptōe acquiri. contra tex. c. cura. de iure patro-
natus. sed ibi non loquitur de iure patronat?
7 dicit antho. q̄ laicus potest p̄scriptōne 7 cō-
suetudine acquirere ius p̄sentandi in ecclesia.
licet p̄ illud non acquirat totum ius patrona-
tus sed partem. vt per cum no. de elec. quere-
lam. 8. nota secūdo q̄ verbum eligendi. 7. 8.
nota tertio q̄ populus non poterat. dic q̄ lo-
la possessio etiam antiqua non sufficit ad p̄-
scriptōnem sed possessio cum titulo sic. qz ius
patronatus est p̄scriptibile. vt. d. c. cura Et
hoc tenet io. an. in. d. c. vnico. sup vltima glo.
in nouella. 7 in. d. c. querelam. Et de ista ma-
teria videt̄ latius. j. in. 8. patronus. 7. patrona-
tus ius nō pbatur.

Laiicus non potest obtinere canoniam quia est b̄nificium sp̄uale. no. Ro. cōclu. cccxxvj. potest tamen habere p̄bendam. potest ergo laic⁹ esse p̄bendatus sed nō ca- nonicus. vt no. glo. de cōsti. cum. m. ferra. su- per 8bo in canonicos. quod intellige de p̄bē- da que in mera temporalitate cōsistit. de qua loquitur Ro. conclu. cccxxij. nam in sp̄ualib⁹ non habet vocem in capitulo. nec etiaz habet quotidianas distributōnes. vt no. antho. 7 e consti. cum. m. vltima carta. 8. ij. que est dife- rentia. nec etiam potest habere p̄bendā i me- nasterijs. vt ibi no. Sed dic q̄ laico potest cō- cedi p̄benda p̄ eius sustentatōe. tamen p̄ hoc non dicitur habere ius appropriatum admini- strandi. sed tanq̄ p̄curator in re sua admini- strat. vt no antho. de cau. poss. c. fi. xij. colum- na. 8. ex his insurget decisio. 7 vide. s. verbo clericus. 7 sub. 8. notarius. 7. notari⁹ laicus. **L**aiicus nō pōt aliq̄d ius sp̄uale possidē vl̄ q̄si nec acq̄rere iurisdicōz in clericū. nec p̄tātē au- diendi p̄fessiones. vt no. ant. de cau. pos. c. fi. xxv. colū. 8. ex his decidif. nam in laicū non cadūt sp̄ualia. nec respectu dominij. nec respe- ctu possessiōis. nec respectu p̄tātis iudicandi. **S**z ius patronat⁹ licz nō cadat in laicū respe- ctu p̄tātis iudicādi. t̄n respectu dominij 7 pos- sessiōis. qz nō est mere sp̄uale. 7 h̄ est pp̄t̄ dis- pensatōz eccle q̄ h̄ p̄cedit laico. sepulchri aut̄ nō pōt laic⁹ h̄re dominij. licz possideat ab eo cū sepulchri sit in cimiterio qd̄ est sacrum ius ḡ sepulchri potest dici sp̄ualitati annexz. vt no. antho. de iudi. c. quanto.

Laicus non potest habere ius eligendi nec conferendi beneficium. nisi ex dispensatione pape et quod papa concedat laico potestatem eligendi tamen ex tali electione non principia mrimoniū sed illud incipit et finit. et in confirmatione aut in consecratione que postea sequit per viros spirituales. no. an. de iudi. quanto.

Laico potest ex consuetudine vel privilegio competere iurisdicatio siue administratio temporalium ecclesie vacante sede. no. Ro. conclu. ccc. Sed etiam sede non vacante potest laicus habere uniuersalem administrationem rusticorum et ruralium bonorum ecclesie. ut si vult esse gastaldus sed non potest esse administrator uniuersalis bonorum ecclesie sub nomine officij ut vicarius vel yconomus. nec potest esse uniuersalis administrator personarum ecclesiasticarum. nec potest etiam constitui proprio nomine principalis collector et administrator spiritualium obventionum. unde decimas et oblationes colligere non posset ut illorum principalis administrator. sed nudum ministerium posset ei concedi. et ideo auctoritate inferioris a papa non potest quis laicus deputari ut habeat ius colligendi obventiones et redditus ecclesiasticos. et quod ei deputetur officium supra ecclesiam ut distribuatur redditus ad libitum in fabrica ecclesie. quando illud officium non est in ecclesia ministeriale sed principale sub quo cadit subiectio ecclesie vel nominis ecclesie. quod non contra operarios in partibus tuscie. qui colligunt redditus et legata ecclesiastica et distribuunt ad fabricam et ad libitum. sed laicus bene potest constitui procurator et syndicus ad unam particularem causam etiam ecclesiasticam et spiritualem. ex quo non habet sub nomine generalis officij. Potest etiam constitui syndicus ad causas personales ecclesiasticas. quod per hoc non videtur habere uniuersalem administrationem bonorum et personarum ecclesie in quantum tantum notatur. ut no. antho. de iudi. decernimus. si queritur an possit habere. An autem quando laicus constituitur procurator vel syndicus ad unam particularem ecclesiasticam causam et spiritualem. requiratur speciale mandatum an sufficiat generale. vide sub verbo procurator. §. procurator potest esse laicus. Adde quod per necessitatem ecclesie quando non inuenitur clericus qui conducat. potest etiam dari ad firmam cum uniuersali administratione reddituum. et cum facultate colligendi temporales et spirituales redditus. ut no. ant. d. cau. poss. c. si. xij. colū. x. ex his ergo decidit.

Laicus licet possit constitui syndicus ad unam particularem causam etiam ecclesiasticam et spiritualem. ut. s. prime dictum est. tamen non potest constitui syndicus ad alienanda bona vel iura ecclesiastica vel etiam unam rem singularem. quia

interueniret ut principalis dispositio rerum ecclesiasticarum. quod est prohibitum. ut no. ant. de iudi. decernimus. si an possit.

Laicus non potest esse vicedominus sed potest esse adiutor ecclesie. vicarius autem esse non potest. sed an possit esse notarius in causa ecclesiastica presertim spirituali. vide antho. de iudi. decernimus. vlti. colum.

Laico non potest episcopus nec papa delegare potestatem excommunicandi nec absoluedi ab excommunicatione. no. antho. de iudi. decernimus. si. concludendo. An autem possit laicus esse iudex in causis ecclesiasticis civilibus criminalibus et spiritualibus. et an saltem possit esse assessor aut consultor iudicis ecclesiastici. vide. s. verbo iudex. §. iudici laico. et §. iudex laicus.

Laicus potest auctoritate episcopi predicare. An autem possit publice disputare de fide. videtur antho. de iudi. decernimus. circa finem.

Laicus potest esse procurator ad acceptandum beneficium ecclesiasticum per domino clerico. siue sit constitutus ad certum beneficium acceptandum siue incertum. An autem possit laicus inuestiri per alio de beneficio ecclesiastico. dic quod tutius est eum esse clericum. ut no. io. an. de pben. accedens.

Laicus capiens clericum etiam delinquentem sine auctoritate sui superioris prelati. sententia excommunicationis incurrit. et licet licentiam capiendi habeat. tamen eum sine pena non percutit.

Si tamen clericus delinquens est in fuga ita quod licentia prelati haberi non potest. tunc secundum abbatem licet eum capere sine pena. Sed antho. et archi. contra. ut no. antho. de iudi. cum non ab homine. si. ad vltimum. quis autem dicatur superior per ista licentia danda. vide antho. d. c. ut fame. de sen. excō. vbi text. de hac materia loquitur.

Laicus an possit testificari contra clericum. vide sub verbo testis. §. testificari non potest regulariter. Laicus non potest recipere characterem ordinis et eius executionem. vide sub verbo ordo. §. ordinis characterem.

Laicus sicut est inhabilis ad impetrandum beneficium per viam rescripti. ita et ad presentationem de ipso fiendam per patronum. oportet enim quod impetrans vel presentatus sit clericus tempore presentationis vel impetrationis. no. antho. de iure pa. consultationibus. in secundo notabili.

Laicus ex concessione pape potest excommunicare. no. glo. xxxij. di. c. propter hoc. §. veruz. si. scribit enim. Idem no. io. an. in. c. ij. de pben. li. vj. super glo. nil di. in si. in nouel. An autem possit laicus excommunicatum absolueri. puto in dubio quod sic ex speciali concessione pape. eadem ratione qua potest excommunicare. sed cessante tali commissione dubitatur an iudex

ecclasticus laicus ordinarius vel delegatus possit excommunicatum per eum absolueret. glossa dicit quod sic. ut no. archi. lxxxvi. di. bene quidem. in fi. contrarium tenet glo. de sen. excō. canonica. et do. an. e. ti. cum illorum. et hosti. e. ti. a nobis. Szio. an. ibi dicit quod possit absolueret quo ad forum iudiciale. non quo ad penitentiale. et sic tenet idem an. in. d. c. a nobis. s. verbo excommunicatio. s. excommunicare an possint. et ibi plenissime.

Laicus an possit esse iudex consiliarius vel assessor in causis ecclesiasticis. vide s. verbo iudex. s. iudici laico. et s. sequentibus. et an possit esse vicarius episcopi. vide sub verbo vicarius. s. vicarius episcopi in temporalibus.

Legatum siue relictum omnium bonorum inducit heredis institutionem. si aliter non est heres scriptus. ut no. glo. ff. de heredi. l. i. his verbis. et vide s. s. legatum per quod.

Legatum totius hereditatis vel partis habet per uniuersali fideicommissio. per quod transeat iura active et passive. idem in legato omnium bonorum. secus in legato partis bonorum. quia illud intelligitur deducto ere alieno. no. Bar. de le. ij. l. si quis seruum. s. fi.

Legatum tacitum non operatur translationem dominij. no. bar. de le. ij. l. uxorem. s. agri plagam.

Legatum an possit fieri collegio vel templo futuro. vide sub verbo futurum.

Legata ad certum usum pium. non possunt in alium usum conuerti sine licentia pape. ut patet in cle. quia contingit. de reli. do. in tex. et glo.

Legatum speciei non minuitur ex legato quantitate. licet bona hereditaria non sufficiunt ad utrumque legatum. no. bal. de testa. mili. l. si certarum. s. fi. et s. sequenti. nisi testator expressse dicat velle quod legatum quantitatis integre prestaretur. ut no. bar. in. l. quadraginta. i. p. ff. ad. l. falcii.

Legate rei dominium. an recta via transeat in legatarium. dic quod non. si est in legato quantitate. idem in legato generis. nisi facta electione. idem in legato speciei alternative nisi facta electione. Secus in legato speciei certe. nisi est species aliena vel heredis. vel nisi esset legatum tacitum non expressum. no. bar. in. l. j. in fi. ff. de le. j. vbi autem legatur res in qua testator non habet dominium sed publicianam. dic ut ibi no. per Bartho.

In legato autem uniuersali partis hereditatis. quod illud equiparatur fideicommissio uniuersali. non transeat dominium nisi facta restitutione. secus si legatum est aliter uniuersale. ut quia legatur grex. peculium et cetera similia.

In legato vero omnium bonorum. idem est quod in fideicommissio uniuersali. secus in generali legato par-

tis bonorum. ut no. bar. et cy. in. l. j. l. cōtra ole. Legatarius habet tacitam hypothecam per legato vel alius rebus que a testatore pueniunt ad heredem non in ipsa re legata. vel dic quod etiam in ipsa habet tacitam hypothecam. non obstante quod illius rei sit dominus. quod illud dominium habet de iure speciali. no. bar. in. l. j. de le. j. In specie autem unius legata si competit alteri legatario tacita hypotheca. ut no. glo. et cy. in. l. j. l. cōmunia dele.

Legata non possunt peti nisi adita hereditate. et sic legatarius nullam habet actionem realem personalem nec hypothecam. nisi post aditam hereditatem. et si aliter aduocatus consulit. fatue agit. no. cy. in. l. j. l. cōtra dele.

Legatum per quod quis relinquit uxorem vel aliam personam dominam et usufructuaria omnium bonorum suorum filio instituto. continet ultimam dispositionem sed instituto extraneo. continet usufructum. no. bar. et bal. in. l. ticia. in. s. fi. de lega. ij. Nullo autem instituto. continet heredis institutionem. ut na. bar. et bal. in. l. licet. l. de pac. videtur s. in p. et spe. qui fi. sunt le. s. j. s. quid si quis ita. et quod ibi no. io. an. in. s. quidam autem vbi facit differentiam an alimenta relinquatur uxori. an relinquatur domina et massaria siue usufructuaria etc. ut primo casu recipiat alimentum ab herede. secundo a seipsa. quod nota.

Legatum rerum in certo loco existentium an extendatur ad res per testatorem in eodem loco post legatum factum quesitas. et an si testator legeret uxori vestes suas. veniant in legato vestes facte uxori post legatum. vide bar. in. l. si ita. ff. de au.

Legatus habet jurisdictionem ordinariam. no. Ro. p. cl. cccxxiij. et legatus de latere percurrit cum ordinario in conferendo beneficiis ad collationem episcopi spectantia iure proprio. Secus in his que ad episcopum pertinent iure deuoluto. quod illa non potest legatus etiam de latere perferre no. Ro. conclu. cccj. et vide s. in verbo. ambasciator. in. s. auctoritas. s. j.

Legatus de latere maior est episcopus. et est ordinarius in puincia sibi decreta. ideo potest statuta perpetua facere. et electos exemptos confirmare. et ecclesiam prochialem episcopi vel alteri dignitati unire ex causa rationabili. tunc non fiat unio alteri ecclesie exempte ab ordinario. quod tunc non potest sicut necius unius ecclesie alteri dat. no. Ro. conclu. cxliij.

Legatus de latere potest etiam ecclesias collegiatas unire secundum lap. licet Fre. de senis. psuluerit contrarium. sed non potest ipsas ecclesias collegiatas conferre et permutare. etiam inuitis his quorum interest. nisi sint patroni laici s. quis pl. non potest quod dio. cefan. ut no. lap. in addi. qua fecit ad tractatum p. mu. fre. q. xix. vide anth. de p. fir. vi. in. c. fi.

vbi plene ponit de p[ro]p[ri]e legati. dicit q[ue] legatus potest vnire b[en]eficia etiã resuata. sed non pot vnire hospitalia. nec eccl[esi]az habentẽ patronũ laicũ sine ipsius consensu. no. anth. de excessi. pla. c. sicut vnire.

Legatus de latere licet possit vnã eccl[esi]am alteri vnire nõ vocato rectore. non tñ potest alias siue eius bona demẽbrare. nõ vocato rectore: 7 nõ suata solennitate que requirit in perpetua alienatõe. no. Ro. conclu. cxxxv. vid[et]ur omnino fre. de senis. qui aliter loquit[ur] consilio. c. lxxxv. vbi dicit q[ue] eccl[esi]am collegiatã vnire nõ potest. imo nec simplicem capellam. si per ei[us] vnionem auferẽ ordinario ius conferẽdi. Sz io. an. in addi. spe. ti. de le. dicit q[ue] eccl[esi]ã etiã potest vnire mense ep[iscop]ali.

Legatus de latere potest b[en]eficia resuare. sz nõ dare ius ad vacaturam. nec beneficia vacatura in curia conferre. quid aut[em] de deuolutis ad sedem apostolicam. an illa conferre possit: vide de antho. in clemen. si. de offi. ordi. 7 i glo. clemen. si de b[en]eficio. de p[ro]ben. dicit q[ue] potest. vt notat. io. an. in. c. f. de offi. le. li. vj. in fi. glo.

Legatus etiam de latere non p[otes]t in genere nec in specie cuiq[ue] cõmittere nec dare potestate recipiendi resignatõnes. 7 p[ro]ferendi etiam beneficia p[ro]p[ri]is idoneis infra suam legatõe[is] cõstitutis. ne detur via ad futura b[en]eficia conferenda contra conciliũ lateran[um]. sed p[otes]t committere resignatõnem 7 ea admittit potest dare p[ro]p[ri]etatem conferendi illud b[en]eficiũ resignatum q[ui] cessat ratio p[ro]hibitiõnis. cum tunc b[en]eficiũ sit vacans nõ vacaturũ. no. Ro. p[ro]clu. ccc.

Legatus de latere licet possit facere statuta p[ro]p[ri]a. vt no. Ro. conclu. cxliij. quod debz intelligi de statutis que nõ sunt p[ro]p[ri]a ius. q[ui] statuta contra ius cõmune facere non p[otes]t. vt notat. io. an. de offi. archiep[iscop]i. in. c. fi. in glo. vl. de offi. le. c. fi. in p[ri]m[is]. Statutũ quod est in ecclesia non p[otes]t tollere. vt no. fre. in tracta. p[ro]muta. q. xxxiiij. dicit tamen lap. ibi in addi. q[ue] etiã statuens licet iurauerit statutũ. tñ ad mandatu[rum] legati facientis mentõnem de iuramento p[otes]t p[ro]trauenire sine metu p[ro]iurij. 7 sic sentit la. q[ue] legatus potest statuto eccl[esi]e derogare. sz non dicit q[ue] possit in totũ tollere.

Legatus de latere p[otes]t derogare p[ro]suetudini de optatõ. no. la. c. fi. de p[ro]sue. li. vj. Item per reseruatiõem suã p[otes]t impedire p[ro]sentatõ[rum] patroni. de iu. pa. c[um] dilectus. 7 ibi no. glo.

Legatus an possit absoluere ab excommunicatõne. vide sub x[rist]o excommunicatio. s. excommunicatus p[ro]pter iniectõnem.

Legato credi[ti] sicut 7 cardinali de his q[ue] coram eo aguntur. no. inno. de accu. c[um] dilectus. 7 vi de. s. verbo cardinalis.

Legatus natus licet sit sup[er]ior p[ro] rescriptum ad alios infra legatõ[rum] suam existẽtes vt possit ad eum appellari v[er]o ipse p[ro] simplicem q[ue]relam adiri. tñ ipse non est sup[er]ior sup[er]ius. vt no. archi. ideo a sententia sua non poterit appellari ad eũ vt ad legatũ. 7 p[ro]sequenter ratõe legatõe non dabit sibi nomen semestre ad b[en]eficia p[ro]ferenda si vt archiep[iscop]us fuit negligens. notat rota conclu. c[um].

Legatus de latere p[otes]t famam restituere in crimine in quo p[otes]t dispensare s[ecundum] bar. 7 ita limita inno. hosti. 7 archi. vt no. pe. more. in. c. f. d[omi]ni. offi. le. li. vj.

Legatus de latere potest conferre b[en]eficia ad sedem apostolicam deuoluta. vt no. io. an. in. c. f. de offi. le. li. vj. in glo. si. tamen eccl[esi]am parrochiale[m] cõmendare non potest non existenti i sacerdotio 7 etate legitima. quia dicit textus q[ue] tali nemo cõmendare p[otes]sumat. 7 illud x[rist]um nemo e[st] vniuersale negatiuũ. vt no. io. an. post archi. in. c. nemo deinceps. de elec. li. vj. in no uella. p[ro] hoc videtur q[ue] parrochiale[m] eccl[esi]ã vacantẽ p[otes]t non p[ro]mou[er]e ad sacerdotiũ nõ p[otes]t legatus conferre non p[ro]mou[er]e. quia tex. dicit q[ue] ei nullatenus conferat. vt in. c. cõmissa. s. porro. e. ti. 7 li. 7 illud x[rist]um nullaten[us] e[st] vniuersale negatiuũ. 7 equipollet verbo nullus conferat.

Legere 7 dicere equipolent. nisi legere foret de substantia. vt no. ant. de coha. cle. 7 mu. vestra. s. nõ q[ue] legere.

Legitimatio an possit fieri p[ro] inferiorẽ a p[ro]ncipe. vide. s. verbo filius. s. filij legitimi.

Lex 7 constitutio ligant post duos menses a die publicatõnis 7 nõ añ. vt in. c. f. de trans. pla. 7 no. p[ro] glo. in p[ro]mou[er]e de cretaliũ. 7 sexti 7 clem[entis]. vide plene p[ro] ant. in. c. cognoscentes. de p[ro]sti. 7 p[ro] lap. in cle. f. de elec. 7 vide omnino in clem[entis]. f. de here. in glo. sup[er] verbo probatio.

Legis vim obtinent 7 ab eodem t[em]p[or]e quo lex ligat. m[an]data generalia pape. sicut sunt regule seu cancellarie. q[ui] talia m[an]data sapiũt naturã legis. no. glo. de sen. excõ. a nob. 7 in clem[entis]. f. de vi. 7 ho. cle. Sed do. an. dicit p[ro]trariũ q[ue] tales regule non habent p[ro] lege. vt ipse no. in p[ro]hemio clem[entis]. in glo. sup[er] x[rist]o. decetero. p[ro] q[ue] facit. q[ue] de natura legis est q[ue] sit p[ro]p[ri]a 7 eterna licet q[ui]q[ue] ex causa reuocet. vt p[ro]p[ri]a in p[ro]hemio. ff. 7 dicte regule sunt temporales ad vitã p[ro]ditoris. Io. an. in regula nemo potest. f. in no uella. vlti. colũ. post p[ro]nci. dicit q[ue] regula idem est quod canon. sed tex. alit[er] dicit in. l. j. ff. d[omi]ni. iuris. 7 vide. s. p[ro]xi. se.

Lex siue cõstitutio si dicat q[ue] in vna diocesi nõ

possit esse nisi vnus subcollector. intelligit eodem tempe sed successione vni post alium remotū vel defunctū possunt esse plures. no. Ro. conclu. ccij. et idem in mādato dictate q̄ collector nō possit substituere nisi vnū subcollectorem dūtaxat in singul' ciuitatibus. no. Ro. cōdu. cclvj.

Lex siue p̄stitutio excludens indefinitue exceptionem nullitatis nō intelligit excludē nullitatem p̄cedentē ex defectu iurisdictionis q̄n exceptio totali p̄ constitutoz tollit. sec' si solū differit. qz tunc etiam si notoria sit. in p̄stitutōne includit. vt no. anth. in clemē. j. de re iudi. in glo. sup̄ vbo pendere. et vide f. sub vbo rescriptū. s. rescriptū p̄ quod mandaf.

Lex siue cōstitutio extrauagans an fuanda sit et an sententia p̄tra eam lata teneat. vide ant. de fi. instru. pastorat.

Lex siue cōstitutio penal' si aliquid exp̄sse p̄hibet p̄ quod aliud aīcedens v' p̄sequens intelligat esse tacite p̄hibitū. in tali tacito p̄bitō non hz locum pena in lege expressa si manet pena arbitraria. licet lex penal' et p̄bitiua q̄nqz ex p̄sequencia extendit quo ad penā vt no. glo. singularis. in cle. j. de cōsan. et affi. sup̄ vbo contrahere. In contrariū facit glo. in c. fi. postq̄. de elec. li. vj. sup̄ vbo mente. s. solue ex notatis in. s. p̄ri. sequen.

Lex siue p̄stitutio penal' quantūcūqz in alteri' fauorem p̄ncipalr facta sit. extendi non debet no. Ro. conclu. cclxxvj. et bal. in. l. illud. c. d. sacrosanc. eccle. Contrariū dicit glo. de elect. sciant cūcti. sup̄ vbo alios. li. vj. nisi dicaf q̄ ibi fiat extensio ad casum qui sub vbis legi cōp̄henditur fm latam significatōez fa. no. sup̄ dicta glo. in nouella. et dicit hic in fine. vel dici possit q̄ ibi est eadem ratō in casu ad quem fit extensio. Item lex penal' non extēdit ad casum etiam similem textui. de elec. statutuz. li. vj. nisi vbi eadem est ratio. qz tunc nō dicitur extensio. qz qd est ex ratōe. est ex mēte. no. io. an. de elec. si postq̄. li. vj. in glo. sup̄ vbo mente. et in. c. sciant cūcti. in glo. sup̄ vbo alios. e. ti. et li. quod est verū q̄n est oīno eadez rō. no. glo. de temp. ordi. c. j. e. li. sup̄ vbo italie. et archid. de peni. di. j. c. vulgaris. s. pene. et hoc intellige q̄n ratio siue mens pōt colligi ex vbis in. l. expressis. als secus. vt no. ant. in cle. j. de rescrip. in glo. sup̄ vbo p̄sidentes. et de ista distinctōe q̄n mens pōt colligi ex vbis in. l. exp̄ssis et q̄n non. est casus in. d. c. si postq̄. s. j. declaratur ex mente. c. cupientes. e. ti. et li. fuisset. scz q̄ electus qui fm vba. c. cupientes dicit q̄ debz venire cū iuribz et munimētis et p̄cessibz ad cām facientibz. Sed in. s. fi. d. c. si postq̄. dicit q̄. c. cupientes q̄n ab electōe appellatur

seruandum est. etiam q̄n a confirmatōne electōnis vel a puisione facta p̄ illū ad quez erat puisio ex negligentia deuoluta appellat ad se dem apo. et hoc est ex vi. proगतōis facte p̄ papam in. d. s. fi. qz nullo mō ex vbis. c. cupientes poterat iste casus cōp̄hendi. ideo ille. s. fi. non venit declaratiue sed proगतiue. et ita no. io. an. de re. iur. odia. li. vj. ad fi. in nouel. Itē de p̄missis est casus in clemē. j. iūcta glo. sup̄ vbo contrahente. de p̄sang. et affi. vbi patet q̄ ad casum qui est ex mente que ex verbis in lege vel consuetudine exp̄ssis non extenditur nec proगत lex penal' quo ad penam. nam ex verbis legis p̄hibentis matrimoniū nō potest cōcipi q̄ p̄hibeant sponsalia que sunt qd diuersum a matrimonio. tñ p̄sumit q̄ mēs fuerit etiam sponsalia p̄hibere. Et nihilominus ex ista mēte p̄sumpta non pōt dici q̄ pena ap̄posita in m̄rimonio habeat locū in spōsalibz. vt ibi patz. licet aut in materia penali exorbitati nō licet arguere ex idemp̄tate ratōis que specificē ex vbis legis non colligit. licz tñ extendere vba de stricta significatōe ad latā vbi est eadem ratio. vt singularit' no. ant. in clem. auditor. de rescrip. in glo. sup̄ vbo beneficio. Cōtra hoc tñ videt glo. in cle. j. de fo. compe. sup̄ vbo subditos. et vide sub vbo statutū penale. vide etiam f. s. lex siue cōstitutio etiaz penal' et s. sequen.

Legis mens general' et tacita. operaf sic exp̄ssa no. bal. in. l. maximū viciū. c. de libe. p̄re. qd p̄cedit in non exorbitantibz. sed in exorbitantibus non licet ex generali mēte arguere. s. solū arguit ex mente specifica que ex verbis specialiter colligit. no. ant. in cle. j. de rescrip. in glo. sup̄ vbo p̄sidentes. vide oīno bar. in. l. sed scienduz. ff. ad. l. pompey. de parri. et in. l. furti. s. fi. ff. qui notan. infa. et archi. de peni. di. j. s. vulgare.

Lex corrigens non extendit ad casus in ea nō expressos. licet sit eadem ratō. no. Bar. in. l. si vero. s. de viro. ff. solu. matri. et io. and. de re. iur. que a iure. li. vj. et de regula. cōstitutōem. c. li. et in cle. dudum. s. boni. in glo. vt patz de sepul. et in cle. vt hi qui. in glo. cathedralibus circa fi. de eta. et qua. oz. In contrariuz fac qd no. p. io. an. in. c. j. de re. pmu. li. vj. in glo. qd si non. et de rescrip. gratia. e. li. in nouel. iij. q. de p̄cura. ignorāte impetrāte et dño sciēte s. non p̄tradicit. qz in. d. c. j. et in. c. grā. grā erat expressa de qua licet arguere. vt no. io. and. in clemē. j. sup̄ vbo elegant. de elec. Secus vbi grā non est exp̄ssa in lege corrigente. et cum b̄ concordat bal. c. de sacrosanc. eccle. auf. q̄s actōnes. et quod notat Bal. in. l. p̄ diuersas. c. mandati. licet bal. videat' sensisse p̄trariuz

in autem. res que. **L.** de lega. Sed nō cōtradi-
cit. quia et ibi fuit ratio expressa. Aduerte q̄
licet ratio sit expressa. tamen ex illa nō videt̄ li-
citur arguere p̄ dictam clemē. dudū. vbi ra-
tio fuit expressa. vt patet in. d. §. huiusmodi.
¶ Verū ne. et tamen io. and. ibi dicit in glo. vt
patet ex illa clemē. non habet locū in casibus
non exp̄ssis. dicit tamen ant. q̄ in iuribus ex-
orbitantibus nō est arguendū ex idemptita-
te rationis que specificē ex verbis legis nō col-
ligit̄. quia in talibus iuribus illud non censet̄
de mente quod ex verbis specificē non sumit̄.
vt no. an. in clemē. j. de rescrip. in glo. sup̄ ver-
bo p̄sidentes. et facit quod no. p̄ eum in. d. cle-
men. vt hi qui. Aduerte tamē q̄ in talibus iu-
ribus licet extendere v̄ba de stricta significa-
tione ad latam. vt no. idem ant. singulariter i
de. j. de fo. compe. sub verbo subditos. et qd̄
idem anth. no. de iura. calū. c. ij. ¶ secūdo no-
ta hic q̄ questio. iij. colū. Sed dic q̄ in. di. c.
secūdo loquitur quādo fit extensio nō ad latā
simpliciter sed ad im̄ ppriam significationem
quod non licet. vt no. glo. d. clemē. j. de fo. cō-
peten. sub v̄bo subditos. in fi. Et q̄ ita intelle-
xerit. patz̄ ex notatis p̄ eum. de ordi. cogni. cū
dilectis. §. verum. ¶. quero an hec exceptio.
viij. colū. vide de. j. de sequest. poss. et quod
ibi no. glo. sup̄ v̄bo etiam sed dignitas. vide
omnino sub v̄bo lis. §. litigiosa res. Sed ant.
in repetitōe. c. fi. de consue. xv. carta. ¶. fallit
p̄mo. dicit q̄ constitutio exorbitans trahit ad
casum in quo est maior vel par ratio. nisi con-
stitutio sit penal' et correctoria simul. q̄ tūc nō
extendit̄ ex paritate ratiois. vide ibi plene per
euz. et idem no. glo. in clemē. vt hi qui. de eta.
et quali. in v̄bo. in eisdem. circa fi. Et vide om-
nino in. §. lex qm̄ non habet. Bar. aut̄ duo ver-
ba notabilia dicit q̄ aut vna lex aliā in totum
corrigit. et tūc non licet arguere ex paritate ra-
tionis ad casum nō exp̄ssum. in. l. corrigēte. se-
cus si in totū nō corrigat. licet limitet et distin-
guat. vt ip̄e no. ff. solu. ma. l. si constāte. in p̄n.
in. ix. q. p̄mi mēbri.

Lex exorbitans siue corrigens potest extendi
ex generali regula iuris cui licet nō est maius
que extensio appellat̄ passiuā. vt no. io. de ym-
nio. i. repetitōe. l. si v̄o. §. de viro. ff. solu. ma.
quod intellige de extensioe que fiat ad casus
q̄bus illa regula est p̄ alia iura sp̄calit' applica-
ta. vt patet in. c. ex parte. iij. de deci. als̄ secus
quia ex mente legis specifica et nō generali de-
bet lex exorbitans extendi. vt no. anth. in cle.
j. de rescrip. als̄ sequeret̄ q̄ pillā regulā gene-
ralem lex corrigens semp̄ extenderet̄ p̄ maio-
ritatem ratiois. quod est p̄tra ratioz̄ glo. et cō-
munem opinionē in autem. q̄s actōes. **L.** de

facrosanc. eccle. et vide bal. in. l. ij. **L.** de parē.
qui filii. su. dif.

Lex siue constitutio etiā penal' et odiosa si duo
parificat. quod in vno extremorum disponit.
idem in alio disposuisse censet̄. no. anth. de p̄-
ben. de multa. xiiij. colū. ¶. nota etiam q̄ i pe-
nalibus. facit. l. vt tantū. §. j. ff. de seruo cor. et
l. j. de le. j. et quod ibi no. bar. de adeq̄tōe lega-
torum et fideicommissorū. vbi dicit q̄ quando
vna res adequatur alteri. omnia iura que com-
petebant rei ad quam fit adequatio cōpetunt
etiam rei adequate. vide omnino anth. in. c. j.
de offi. vica. vlti. colū. sup̄ glo. in v̄bo curam.
et in glo. sup̄ v̄bo sacerdotium.

Lex siue constitutio declaratoria. trahit retro
ad p̄terita quādo est edita p̄ verbum t̄pis p̄-
teriti. **L.** de sacrosan. eccle. l. decernim'. et **L.**
de quadri. p. l. bene a zenone. §. quia agitur.
et iuncta glo. sup̄ v̄bo p̄ imperfectis. **S**ec' si sit
edita p̄ verbum decetero. vt no. glo. de excel.
p̄la. c. j. li. vj. et in de. j. de elec. et in p̄mio de.
in fi. magne glo. **C**essantibus autē v̄bis p̄di-
ctis. si lex declarans habet contrariā p̄suetu-
dinem p̄cedentem nō trahit retro. vt p̄batur
in. c. fi. iuncta glo. penul. de re. eccle. non alie.
et in. c. fi. de spon. duo. et ibi no. an. quod limi-
ta. vt no. p̄ eum in. c. fi. de consti. si nō habeat
contrariam consuetudinē tūc retrotrahit̄. vt
p̄bat̄. ff. de testa. l. heredes plani. §. j. et in au-
tem. de fil. ante do. instru. na. circa fi. et p̄ Job.
an. d. c. fi. de v̄bo. signi. li. vj. sup̄ glo. p̄ hec. i
nouel. in addi. spe. ti. de teste. §. nūc videndū.
¶. hoc etiam. vide bar. in. l. omnes populi. ff.
de iusti. et iur. ¶. iuxta p̄dicta quero que dicā-
tur negocia p̄terita. et vide anth. in p̄mio de
men. in glo. sup̄ v̄bo de ceteris. et de p̄sti. c. ij.
et plene p̄ hen. boyck. in. c. fi. e. ti. p̄ compos. in
c. cognoscentes. e. ti. et p̄ io. an. in. c. licz canon
de elec. li. vj. in glo. et in nouel.

Lex siue cōstitutio nō trahit ad causas iudicia
liter pendentes. fm̄ innoē. c. fi. vt lite pen. nisi
l̄ exp̄matur in lege fm̄ pe. de bel. in autem. vt
cum. de apel. in p̄n. Et licet in lege exp̄matur
q̄ ad p̄terita trahant̄. intelligit̄ de p̄teritis
sup̄ quibus nō est iudiciū inchoatum. fm̄ cō-
pos. in. c. de p̄stitu. Idem intelligit̄ de p̄teritis
non decisis fm̄ bar. in. l. omnes populi. et licz
exp̄mat̄ q̄ ad pendētia trahat̄. intelligitur de
pendentibus in causa p̄ncipali. nō in causa ap-
pellatōnis. vt no. bar. in. d. l. oēs populi. **S**z̄
io. an. concludit q̄ aut lex tractat de ordiatōe
contractus vel negocij. tunc nō trahit ad pen-
dentia. aut tractat de ordinatōe sententię vel
p̄cessus. et tunc trahitur quo ad futuros act'
vt no. de elec. licet canon. li. vj. sup̄ glo. in ver-
bo decetero. vide bar. **L.** de legi. l. leges et cō-

stitutiones. dic q opinio io. an. debet intelligi quando lex emanat sup' concernentibus merita cause. no. anth. in. c. fi. de consti. ad finē. vi. de glo. in clemen. duduz. de sepul. sup' verbo pacta. in fine.

Lex habenti clausulā derogatoriā ad futura rescripta non derogat p' contrarium rescriptum. nisi in eo fiat specialis mentio de dicta clausula. no. an. de rescrip. ceterum. 7. c. nonnulli. de consti. c. j. li. vj. 7 p' Bar. in extraua. ad reprimendam. de le. iij. l. si quis. in prin. 7 bar. 7 bal. in. l. si. c. si contra ius 7 vti. pub. et vide sub verbo clausula.

Lex si tradit canonem an debeat iudicari fm leges vel fm canones. vide sub verbo iudex. §. iudex siue sit eccl'asticus.

Lex quando loquit p' verba impatiua vt au diat 7 similia est pcepti. no. antho. de cohā. de. vestra. §. nota q' vbi canon. Idem si loq' p' verba p'cipimus. de offic. ordi. inter cetera. Idem in qualibet lege phibitua. vt patz ex tex. 7 glo. de elec. in generali. in verbo inhibe mus. li. vj. si lex non phibeat sed singulariter aliquid disposuit vl' statuit. vt no. io. and. de treu. 7 pace.

Lex siue quota legis siue canonis non est alle ganda a ius condente. 7 a iudice sententiaante nec ab aduocato allegante coram papa l' alio doctore nisi esset casus singularis deuians a cōmunibus regul. bene tamen facit aduocat' si bonas leges 7 rationes in sine reseruat. 7 ad aures solius iudicis exprimat ne aduersarius instruat ad cauillose respondendum. quia ni hil tam indubitātū quod offuscari non possit. Item consulens nō tenet allegare quotā. qm' consiliū nō exit ciuitatem. als sec'. arguens autē in scholis debet allegare quotas ad sui i structōnem. similif magister legens in cathe dra debet esse copiosus in quotis vt certificet illū cui legit. sufficit tamen allegare librum qm' certus est p' librum vel allegare rubricaz quā do certus est p' rubricā. no. ant. de cohā. cleri. 7 mu. vestra. in pma oppositōe.

Lex dioecelana differt a lege iurisdicōis. q' aut sint de vna lege 7 que de alia. vide io. an. i. c. j. de sta. mona.

Lex q' phibet antecedens intelligit etiam pro hibere consequens. no. Ro. conclu. cccij. et econuerso phibitum antecedens. 7 omne id p' quod ad consequens phibitum puenit. de pcurat. tue. de re iudica. cum q. li. vj. 7 ff. de spon. l. oratio. ad hoc vide omnino glo. in de. j. sup' verbo contrahere. de consan. 7 affi. q' pze dicta regularif limitat.

Lex vbi nō apparet determinās factū de q' agi-

tur. sufficit tunc allegare naturalē ratōz. 7 illa appellat iusticia natural' q' p lege seruanda est. ff. de execu. tu. l. scire oportet. §. sufficit. 7 ibi no. bal. 7 no. glo. de elec. quod eo. li. vj.

Legis ratio extendit de similibus ad similia. de consti. transla. 7 de transla. c. inter corporalia 7 ff. ad. l. acquill. l. illud.

Lex quāq' dura seruanda est. xix. di. in memo riam. 7 de rescrip. si quādo. 7 ff. qui 7 a qui. l. p'spexit.

Lex sp' loquit 7 continue in viridi obseruātia. c. de hereti. l. arriani. non ergo tollit simpli ceter p' nō vsum s' p' contrariū vsum. sic. ff. de legi. l. de qbus. vide anth. de de. piuga. io. et archi. xxvj. q. iij. §. possit. 7 iij. di. §. fi.

Legū correctio vitanda est. 7 q'tenus expresse lex non corrigif firma manet. de elec. cū expe diat. 7 c. p'stitutio. li. vj. c. de testa. l. sancti. 7 de ap. l. p'cipimus.

Lex nō debet v'bis imponi sed rebus 7 factis. de elec. cōmissa. li. vj. 7 c. de lega. ij. l. j.

Lex generalif loquens. generalif debet intelli gi. nec distinguere debemus vbi lex nō distin guit. de mai. 7 obe. sollicitate. de piugio. lepro. qm'. 7 ff. de sepul. vi. l. de p'cio. 7 de le. p'stan. l. j. §. generaliter.

Legis v'bis inherendum. nisi aliter de mēte cō stet. de deci. ad audientia. 7 de p'sti. trāsla. ff. de lega. iij. l. non alif. 7 de exer. acti. l. j. §. his qui nauem.

Legis verba sunt cum effectu intelligenda. vt de verbo. signi. in his. 7 de de. nō resi. relatū. 7 ff. ne q's eū q' in ius vo. l. pe. §. docere.

Legem 7 constitutōz 7 ppam sicut quis possit tollere. an 7 in parte p' eaz dispensare. vide sb verbo dispensatio. §. dispensare potest epūs contra ppriam.

Lex 7 constitutio etiam penal' loquēs in singu lari. hz locum etiam in plali 7 econūso. no. pe. mo. de offi. dele. deliberatōe. li. vj. sup' glo. in verbo cuicumq'. Io. an. de re. pmu. c. vnico. li. vj. 7 bar. ff. de nego. ge. l. iij. §. negocia.

Lex 7 constitutio penal' si aliqd addit. intelligi tur in additōibus penā repetere licet nō exp' mat. no. lap. in clemē. statutū. de elec. quod in tellige qm' addit parificādo additōz pmo statu to. sic intellige glo. 7 quod no. ant. de p'be. de multa. §. hoc idem. nam p' illud verbum idem fit parificatio quo ad oia. secus si fiat additio non tñ p' moduz parificatōis. sic intellige glo. io. an. in de. ij. in fi. de vi. 7 ho. cle.

Lex si duo parificet. qd in vno disponit 7 in alio dispositū censet. no. p' glo. 7 anth. in. c. de multa. §. hoc idem. de p'ben. 7 vide. §. §. lex si ue constitutio.

Lex qñ non habet ratõz expressam ⁊ vnica dñi
taxat ratio reddi possit. illa ratio tacita habet
p expressa ⁊ ab ea possit argui vt a causa fina-
li. notat **Bal.** in l. maximum viciu. **C.** de li.
p. ⁊ hoc nõ solũ h3 locuz in legibz cõmũibus
sed etiaz in statutis municipalibus in quibus
fit stricta interpretatio. quia arguere a tali ra-
tione non dicitur interpretatio extensiuua s3 in-
tellectiuua. vt notat **Bal.** in l. quãuis. **C.** de fi-
dei commissis. nam ratio ⁊ mens legis idẽ sũt.
l. cum ciuilitur. ff. solu. matrim. Et hoc limita
quod notat **antho.** in clem. j. de rescriptis.
vt eius dictum locum habeat quando ratõ ta-
cita non est certa ⁊ vnica. sed multiplex reddi
possit. vide omnino. s. s. lex corrigens.

Lex licet sit canonizata. si est iuri communi cõ-
traria non intelligitur approbata. quia lib de-
cretorum compilatus per gratianum. nõ ap-
paret approbatus nisi forte quo ad compilatõ-
nem ⁊ quo ad dicta sanctorum. sicut nec liber
sententiarum. vt notat **Johan.** an. in. c. ij. ad
finem. de rescriptis. ⁊ in. c. debitum. sup ver-
bo cognitam. de bigamis. Sed si lex esset per
papam in canone inserta. bene staretur illi. vt
notat **Johan.** andre. ⁊ **Antho.** in dicto. c. ij. d.
rescriptis. ideo liber qui vocatur pontificale.
autenticus est ⁊ fidem facit. quia est pro par-
te in decretalibus insertus. ⁊ per papaz appro-
batus. vt patet in clem. j. de iureiurando. ⁊
ibi no. glosa super verbo pontificali. vide om-
nino super verbo scriptura. s. scriptura noui
⁊ veteris testamenti.

Lex debet intelligi q non sonet in absurdum.
de preben. dudum. s. considerantes. in textu
⁊ glo. li. vj. ⁊ ff. de negocijs gestis. l. pompey.
scribit.

Lex dicitur fauorabilis vel odiosa. inspecto eo
super quo intendit principaliter prouidere. si
enim illud est fauorabile. dicitur fauorabilis.
si est odiosum dicitur odiosa. vt notat **Johã.**
andre. de electio. sciant cuncti. in glosa. super
verbo alios. li. vj. Idem notat ibi dominus de
sanc. ge. Idem notat glosa. ff. de conditio. in-
debi. l. qui exceptionem. in principio. Idem
notat **Bartholus.** ff. de legi. l. qd vero. Alibi
dicit **Baldus.** q statutum dicitur fauorabile
licet sit penale. quando in prohibendo est fa-
uor. vt ipse notat. ff. de legi. l. benignius. Con-
trarium dicit. **C.** de sacrosanctis eccle. l. istud
ij. colum. Sed dic vt cõcludit in l. fi. **C.** de in-
ius vocando. Et aduerte q an ratio legis vel
statuti sit fauorabilis vel odiosa. potest com-
prehendi ex probemio. vt no. **Bal.** ff. de legi.
in l. ab intestato. Adde q in dubio quantum
ad intentionem statuentis presumitur statutũ

potius fauorabile q odiosum. licet fauor sit
causa odij. puta q frater succedat fratri exclu-
sa sorore. secus videtur in statuto excludente
filiam. quia aufert dominiũ filie in potestate.
quod est odiosum. vt no. **Bal.** **C.** qui non po.
ad liber. pue. l. fi. Alibi dicit **Bal.** q pũlegiũ
in quo concurrat ratio fauoris ⁊ odij presumi-
tur odiosum. vt ipse notat in l. j. ff. de consti.
pncipis.

Lex imperialis fauorabilis ecclesijs seruanda
est. nisi per papam sit reuocata. Sed lex impe-
rialis damnosa ecclesijs non est seruanda. nisi
per papam sit approbata. vt no. **Johã.** and. in
c. fi. de solu. Statuta autem inferioris a pnci-
pe etiam fauorabilia ecclesijs non sunt recipi-
enda. nisi sint per papaz approbata. vt ibi no.
In consuetudine autem idem est quemadmo-
dum in lege imperiali. vt ibi dicit **Johan.** an.
fm **Hofli.**

Legem nemo potest imponere sibi a qua rece-
dere non liceat. nisi hoc fiat propter alteri⁹ in-
teresse. vt no. **Jo.** an. in. c. ex litteris. in prin.
de constitu.

Lex si simpliciter aliquid prohibet ⁊ nullo ca-
su vel tempore permittit. habet vim decreti ir-
ritantis ipõ iure si contra fiat. Secus si nõ ha-
beat perpetuam causam phibitõnis. vt notat
Johan. an. in clem. j. de iure patro. sup ver-
bo nullatenus. ⁊ idem dicit ibi **Fran.** de za.

Et addit ibi **Antho.** q verbum nullaten⁹ ha-
bet in se decretum irritans. dicas melius. aut
lex prohibet simpliciter aliquid fieri ⁊ nõ va-
let quod sit licet forma seruata non sit. q tunc
non dicitur habere perpetuam causam probi-
bitõnis. ⁊ ita declarat **Fran.** de zabo. in dicta
clem. j. de se. poss. ⁊ hoc sentit ibi **io.** an.

Legis verba illum recipiunt intellectum quez
verba testatoris recipiunt ⁊ econuerso. Et ra-
tio est. quia dispositio testatoris habet vim le-
gis. vt in auten. de nuptijs. s. disposuit.

Libell⁹ si p̄tineat notoriã iniusticiã. nõ
pcedit nec est admittendus. notat ant.
de coha. cleri. vestra. xl v. colum. s. ter-
tium est remediũ. ⁊ vide sub verbo sentẽtia
s. rescriptum.

Libellus an ⁊ qualis sit necessarius quãdo p-
ceditur in notorio. vide sub verbo notoriũ s.
notoriũ operat q in eo.

Libellus an requiratur in manifestis. vide s3
verbo manifestum s. manifestum non potest
excusare.

Libelli verba non debent esse supflua si possint
aliquid operari. no. **Ro.** conclu. cluij.

Libellus ponderatur ⁊ attenditur quo ad mo-
dum pcedendi. ⁊ quo ad fundanduz iudicis

potestatem. quando per partes non negatur. no. antho. de cohabita. cleri. vestra. xl viij. columna. Sed et si per partes fiant negationes et excusationes contra libellum. tamen ad modum procedendi magis attenditur libellus quam res negationes et excusationes. quia ex qualitate facti in libello deducti substantiatur iudicium. ut notat archidia. in dicto. c. vestra. xliij. columna. Aduerte tamen quod verba libelli declarantur examinantur restringuntur et ponderantur secundum conclusiones. non secundum examinationes et narrationes ipsius libelli. ut no. idem antho. de foro. compe. x. nota quinto.

Libellus licet de necessitate non debeat habere expressum nomen actionis nec de iure canonico nec de iure civili. si tamen actio inepta fuerit expressa. libellans succumbit. sed postea auditur si aptum proponit. no. an. de iudi. dilecti. Aduerte tamen quod formam libelli in actione directa obtinet si probet de utili. ut no. Ro. conclu. ciiij. circa fi.

Libellus licet debeat specificare primum nomen actionis. debet tamen habere expressam causam ex qua actio vel ius agendi insurgit. et hoc si agitur personali. sed in reali sufficit dicere. ego quod sum dominus quod omne ius in iudicium videtur deduxisse. no. antho. de iudi. dilecti. et si in reali actor in libello unam causam exprimat. super alia iudicari non poterit. ut notat antho. de iudi. ceterum. x. venio ad secundum.

Libellus si habeat causam ineptam. non potest super ea fieri condemnatoria etiam si probet causam aptam. ut si peto. x. quia michi debes quia rex est in francia. notat antho. de iudi. dilecti ultima columna. Et hoc etiam procedit si per libello respondeat. quia licet responsio valeat. condemnatio sequi non potest quando ineptitudo est patens. secus si latens. ut no. Rota conclu. xxxvi.

Libellus quid sit et quottuplex. vide glo. super verbo ignarus. c. j. de li. obla. et hosti. in summa eodem tit.

Libellus semper offerendus est iudici et per ipsum reo. ut ipse reus possit deliberare. ut. iij. q. iij. c. offeratur. Et in scriptis debet dari. ut. c. j. de libel. obla. et in autem. offeratur. et de probatione. quoniam contra. Et in principio litis. per predictum. autem. offeratur. Ar. contra. xj. q. j. si quis cum cle. illud tamen obtinet in modicis et vilibus causis ubi scriptura non requiritur. Et ar. contra de do. et contu. quod solue. ut in predicta glo. j. c. j. de libel. obla.

Libellus in quo quis petit aliquid ex testamento procedit. licet non dicat illud testamentum irritum rite factum. quia eo quod assero testamentum intelligo de valido et efficaci. no. ant. de iudi.

dilecti. ultima columna.

Libellus etiam in possessione procedit ex sola narratione absque conclusioe. maxime ubi agitur de iuribus vel confessoria vel negatoria. quod est verum in his in quibus iudex ex officio supplet. Tutius tamen est secundum hosti. petitionem porrigere. ut notat antho. de resti. spolia. in lris. ij. columna. x. nota tertio.

Libellus etiam in civilibus debet continere locum et tempus quando arguitur dolus aduersarii. vel quando agitur actione famosa. ut est actio iniuriarum. no. bal. in. l. j. de hoc interdicto. ff. ut possit. et in. l. pretor edixit. in pn. de iureiurata. et in. l. siue autem. de vi. et vi. ar. Idem si agitur de crimine licet civiliter. ut in. c. tue. de procurator. et idem no. antho. in quinto notabili. Bal. autem dicit contrarium nisi per petat exprimi locum et tempus. in. c. j. in pn. q. mo. seu. amit. s. In no. dicit idem quod antho. in. c. si. de pur. ca. per textum. in. d. c. tue. et vide. j. s. pxi. Et licet in libello criminali non teneatur actor exprime die criminis perpetrati. tamen si reus petat de die declarare. ne aliter ipsi reo auferatur defensio. ut no. bal. in. l. is qui reus. ff. de pu. iudi. et l. libellorum. de accu. Excusat tamen actor si dicat se diem ignorare. ut no. ange. in. d. l. libelloz. i. pn. Quid si de crimine excipiens specificaret locum et tempus non solum.

Libellus in actione iniuriarum civiliter intentata. non requirit illam specificatorem que requiritur quando criminaliter proponitur. et idem in qualibet alia actione ex crimine descendente civiliter mota. no. Ro. conclu. xxv. vide. s. s. pxi. Qualis autem debeat esse forma libelli in actione iniuriarum. vide bar. in. l. iniuriarum extimatio. ff. de iniuriis.

Libellum sufficit concludere presumptiue. id procedit libellus in quo narro fundum ad me pertinuisse et pertinere consueuisse. petens illum mihi adiudicari. licet non dicam de presenti ad me pertinere. quicquid dicant cy. et bar. ut no. ant. in. c. ij. de li. ob. x. venio ad secundam practicam. Idem no. Ro. conclu. cccxiiij. vide ange. in. l. j. in pn. ff. de ede. Et licet in libello non fiat mentio de presumptioe. sufficit in eo factum narrari ex cuius natura insurgit illa presumptio. ut no. bal. l. ne fil. p. pa. auf. habita x. s. reuoco in dubium. vide oino ant. in. d. c. ij. x. venio ad secundam practicam.

Libellus procedit in quo actor dicit rem aliquam ad se spectare iure dominij vel quasi. oportebit tamen quod in processu sine articulis deducatur aliqua causa ex qua dominium causetur. notat Rota. conclusionem. cccxliiij. i. fi. Et quid habeat probare porrigens talem libellum ut obtineat. vide Ro. conclu. cccxv. s. li.

bellus non dicitur generalis.
Libellus in quo fit mentio de dominio in genere. verificat etiam in utili. quia verba libelli in fauorem libellantis sunt late interpretanda. et corripit debet ex quo sequi posset condemnatio no. Ro. conclu. cliv. videtur enim actor ratione utile quod directum dominium putat sibi magis est utile deduxisse. ut no. antho. de iudi. ceteruz. v. venio ad secundum. Et vide quod no. io. an. in mercurialibus in regula. possessor. sup quarta q. in fine.
Libellus si per cessionarium datur. an in dubio videatur intentasse directam nomine cedentis. an utile nomine suo. dic fin io. q. si innitit iuri sui actoris videtur directam nomine cedentis intentasse. Si innitit iuri suo et suo dominio quod dicitur rem ad se pertinere iure dominii. videtur utile intentasse. si tamen directam expressit intentauit et probet in utili. obtinebit. ut no. Ro. p. clu. cliv.
Libellus si mentionem faciat de aliquo privilegio. instrumento vel scriptura. videtur utile intentasse. et non tenetur reus eidem instrumento vel privilegio respondere. antequam sibi illud privilegium vel instrumentum exhibeat. si tale privilegium vel instrumentum est penes actorem de quo eius iuramento stat. Predicta vera nisi tenor instrumenti exprimat in libello. vel tale instrumentum sit quod debebat esse penes conveniendum. no. Ro. conclu. xxxv.
Libellus in rei vindicatione potest formari per possessorem contra simpliciter detinentem. ubi autem non constat non detinere nec possidere debet fieri sententia pro actore si persistit in sua totali petitione quam concludit ad rei restitutionem. Sed si petit ut super parte pronunciet videlicet ut declaratur dominus debet pro eo fieri sententia declaratoria dominii si probavit se dominum. quam sententia proderit ut si postea ad quantum possessio perveniat. fiat pro eum executio. ut no. anth. de iudi. examinata. iij. colu. v. venio ad glo.
Libellus generalis admittitur super his que accessorie petuntur ad aliud principaliter petitum. ut quando petitur res ablata restituatur cum fructibus damnis et interesse. et eo casu tenet sententia generalis et incerta. no. inno. de excessi. pla. tanta. et de sepul. certificari. et hoc tenet etiam ibi io. and. de libel. obla. xij. colu. Sed contrarius tenet bar. quo ad fructus. in. l. ex diverso. §. ff. de re. vendi. dic aut quis petit rem cum fructibus aut petit rem et fructus. primo casu petuntur fructus accessorie. secundo casu principaliter. et hoc secundo casu debent fructus specificari et specificate probari. ut no. anth. de resti. spo. cum ad sedem. ij. carta. iij. columna.
Libellus pcedit in quo in genere quis petit bo-

na mobilia sibi per violentiam ablata restituatur. et non tenetur illa ante litem contestata. specificare. dummodo deducat violentiam. qua per testes probata. sufficit res ablatas probare per iuramentum. no. Ro. conclu. cliv. et etiam earum extimatio probatur per iuramentum. et hec locum habet siue deducatur violentia ablativa siue compulsiva. siue inquietativa vel turbativa. siue etiam agatur actio furti. ut no. inno. hosti. et io. an. i. c. si. quod me. cau. licet anth. ibi aliter dicat.
Libellus incertus admittitur quando in utraque parte alternatiue concludit intentionem agentis quia tunc non vagatur reus in incerto. no. glo. de excep. c. pia. li. vj. sup verbo speciem. et vide de libello alternatiuus.
Libellus potest simul continere causam nullitatis et restitutionis in integrum. sed non interdictum unde vide de conditionem ex. l. ij. c. de rescin. ven. et no. Ro. conclu. cxij. vide oldra. cum filio. cvij.
Libellus potest continere personales hypothecaria simul. ut no. io. an. de elec. querelaz. sup glo. ij. Et si est datus super personali potest ferri sententia super hypotheca. quia illa est accessoria ad personalem. ut no. ia. bu. in. l. solemus. ff. de iud. et anth. de causa poss. cum ecclesia. v. carta. in fine §. op. dicitur.
Libellus potest formari ut comprehendat plures actiones ad diversa competentes. sed si circa idem plures actiones cumulentur. tunc aut proponuntur ad idem eodem modo. aut diversa proponuntur excludit seipsum si sunt contrarie. Secus si sint diverse. ut rei vindicatio et interdictum. unde vide. Si autem proponuntur eodem modo. tunc si sunt contrarie non audiuntur proponens. Si autem non sint contrarie sed diverse. tunc de iure civiliter tenetur alteram eligere salva equitate iuris canonici. quod in pluribus casibus admittit cumulationem plurium actionum secundum hosti. ut no. io. an. de elec. querelam. sup. ij. glo. Sed aut. dicitur quod si libellus est generalis. aptus plures actiones comprehendere. potest actor ad petitionem rei interrogari ut exprimat actiones vel causas agendi. ut sciat reus an unam causam vel plures et quas actor cumulare intendit. non tamen compellitur reus alteram eligere. et licet eligat. sibi non preiudicat quando postea aliam compassibilem accumulare possit. ut no. ant. de cau. pos. pastoral. in prima opposita. vide glo. in c. nullus pluribus. de re. iur. li. vj. quod dicitur quod licet copulatiue non possunt plures actiones contrarie in origine cumulari. possunt tamen disiunctiue. Item dicitur quod plures actiones contrarie in origine cumulari possunt si tendant ad eundem finem. et possunt simul proponi. Secus si ad diversum finem tendunt. vide de Baldum. in. l. j. c. de furti. Et vide supra verbo actio. in prin. et sub verbo renunciatio. §.

renunciare videtur quis iuri. et vide *f. s. libellus in quo minor.*

Libellus non dicitur generalis quoniam ex narratis in eo concluditur certa actio. ideo procedit libellus in quo quis petit rem quam dicit ad se spectare ratione dominij nec tenet specificare ex qua causa sit dominus. non concluditur nisi una rei vendicatio. ut no. anth. in. c. si. de li. ob. v. venio ad secundam practicum. vide *s. s. libellus procedit et f. s. primo.*

Libellus generalis non debet admitti si est cum excipitur. no. bar. in. l. si mater. s. denique. ff. de excep. rei iudi. nec debet iudex ultra procedere. ut no. bar. in. l. si rem. ff. de re. ven. et si procedit. iudicium non tenet. ut no. bar. in. l. j. in pn. ff. de eden. Ratio est quia talis libellus contra quem est exceptio non valet. ut no. spe. in ti. de libel. cocep. s. iuxta. v. item nota quod si quis. et v. si ite non valet si generaliter. Et super libello inualido non potest fundari iudicium. quia ubi libellus non tenet processus est ipso iure nullus. ut no. bar. in. l. si patronus. ff. de iureiurā. Et sufficit quod reus contra libellum dicat super eo non esse procedendum cum sit generalis vel obscurus. nec est necesse quod petat libellum declarari. imo cautius facit si hoc non petat. ne aduersarium instruat ad declarationem faciendam. ut ea facta reus absoluat ut no. io. an. et ant. in. c. si. de li. ob. Et ideo no. specu. e. ti. de libel. cocep. s. si. v. cautius. Et licet reus ad ulteriora a iudice procedente non admittitur exceptio possit si vult appellare. et per viam appellatōis grauiamen iustificare. tamen et sine appellatōe potest petere se absolui. si reus postea in processu non declarauit. ut videtur velle ant. in. d. c. si. et de libel. obla. in. j. q. Sed tex. in. d. c. si. videtur velle quod sit necessaria appellatō. vnde de omnino *f. s. libellus in quo minor. et vide s. s. pri. procedit. et f. libellus in personam.*

Libellus si est pro parte aptus et pro parte ineptus. potest iudicium et sententia super parte apta fundari. ut no. io. an. de d. spon. ipu. ad dissoluendam super verbo probandum. Sed si est in totum ineptus. iudicium et sententia est nulla. de emp. et v. e. cum dilecti. Et ibi hoc sentit io. an. in verbo *friam.*

Libelli verba debent impropriari ut libellus sustineatur et potius valeat quam peat. no. ff. de verbo. obli. l. scire debemus. in pn. ad si.

Libelli loco habetur rescriptum principis. quod est verum in actionibus temporalibus secus in perpetuis. Item et in temporalibus habetur loco libelli ad actionem perpetuandam duntaxat. non quod ad ordinem processus in quo requiritur libelli oblatio et litis contestatio. no. bar. in. l. j. l. quodoli. prin. da. et vide sub verbo rescriptum in principio.

Libellus si est datus super confirmatōe sententie.

poterit iudex infirmare etiam an dato libello super infirmatōe. et conuerso dato libello super infirmatōe poterit confirmare. licet confirmatō non sit petita. dum tamen sint probata que ad confirmatōem pertineant. no. inno. de offi. et e. le. cum contingat. et de apel. oblate. Sed contrarium dicere videtur in. d. c. oblate in. g. quid ad rem. v. ei autem. ad si. Hosti. aut et io. an. et antho. limitant inno. in. c. ex questione. de resti. spo. vbi omnino vide.

Libellus alternatiuus siue disunctiuus admittitur vbi cuiusque probabiliter actor dubitat. que pars alternatiue vel disunctiue sit vera. ideo admittitur libellus in quo minor dicit tractus nullum. et si est aliquis. petit cum rescindi. eadem ratione valet libellus in quo dico sententiam nullam. et si est aliqua. peto reuocari ut iquam. ut no. inno. quem sequitur io. an. et ant. de resti. in inte. constitutus. et specu. ita dicit curiam suare in ti. de sen. excō. s. iuxta. v. si nū. quid talis libellus. pro hoc tex. et quod ibi no. io. an. et antho. in. c. cum olim. de puile. idem notat Bar. in libello in quo quis petit rem vel eius extimatōnem quando probabiliter dubitatur an res extet. in. l. sanctimus. l. de sacrosan. eccl. Idem tenet bal. in. l. diuortio. s. ob donatōes in fi. ff. solu. matri. et vide *s. s. libellus incertus et vide quod no. bal. l. de fur. l. j. in tertia oppositōe. vbi dicit contra inno. circa prestatōnem. et quod no. bar. in. l. j. s. quod autem. ff. quorū le. vbi concludit quando incertitudo procedit ex facto aduersarij admittitur libellus incertus. aliter secus. sed pro rationem videtur idem etiam si aliter ex facto rei procedit incertitudo. dummodo non sit in potestate actoris illam certificare. et hoc sentit bar. in. l. pretor. s. qd aut ff. de iureiurā. et in. l. stipulatōnes non diuiduntur. s. cellus. in fi. de ver. obli.*

Libellus si intentetur super vi turbatiua. debet actor exprimere et declarare modos tribulatiōnis si reus hoc petat. no. Bal. l. manda. l. ab anastasio. ad finem. Idem no. io. an. de pba. licet causam in. glo. magna. super verbo nū. ro plures. ad finem. Et idem Innocen. qui dicit instrumentum simulatum. quia debet exprimere modum simulatiōnis cum multi sint modi turbatiōnis. ut no. bal. in. d. l. ab anastasio. et vide *f. s. sequen.*

Libellus in quo minor dicit se lesum. et prope ea dicit et petit se restitui. non procedit nisi ad iudicem qualitatem lesionis videlicet sui facilitate vel dolo aduersarij. quia non omnis lesio dat restitutōem. non tamen requiritur quod specificet articulum in quo est lesus nisi peteret se restitui aduersus sententiam principis. ut notat Barth. et Bal. in. l. minor aut magistrat

ius. ff. de minor. Sed in libello dicit se circūscriptū. pcedit libellus etiā sine adiēctōe dicta rui q̄litatum. Reo tñ petente debet declarare ex qua cā dicat se circūscriptū. no. bar. in. l. fi. l. de in in te. resti. vide. s. s. libellus potest formari. r. s. libellus general. r. s. s. primo. Libellus pcedit in quo peto aliqd ex cōsuetudine mihi debitū. no. anth. de cens. pueit. v. colū. Sed dic plenius aut aliqd debitum ex vsu vel p̄suetudine tanti t̄pis cuius initij memoria hoim non existit. r. tunc si deduco t̄pus vt causam p̄ductiuā r. creatiuam iuris p̄cedit libellus p̄dict. r. sufficit dicere. tanto t̄pe annuatim talc quid p̄stitisse qd̄ peto a te ad illud in futurū p̄standum. vt ex antiq̄ vsu r. cōsuetudine debitum condemnari r. cōpelli. nec oportet aliquā alīā causam quare debeat in specie vl̄ genere allegare. Si aut̄ t̄ps p̄dictum deduco vt causam p̄batiuam r. declaratiuam iuris. tunc oportet q̄ alleges causā. sed sufficit eam in genere allegare. hoc mō. dico q̄ tanto t̄pe annuatim p̄stitisti. r. mihi est debitū ex legitima cā quare peto r̄c. vbi aut̄ deducit vsus r. t̄ps. x. vel. xl. annozū r. non tanti t̄pis cuius initij memoria r̄c. tunc oportet q̄ in libello cā specifices. nec sufficit causam tūc allegare i genere. vnum tñ scias q̄ intelligo nullo casu pcedit iste libellus. dico te obligatū ad .x. annue p̄standa que longo t̄pe p̄stitisti. quare peto vt p̄terita soluas r. in futuro soluere compellar. q̄ iste libellus est nimis general. no. an. in. d. c. puenit. carta. x. s. ex hoc inferē practica. q̄ aut̄ dixi causam in libello specificandā r. libellum generalem non pcedere intelligo si opponatur de generalitate r. petatur declarari. als sufficeret q̄ postea fieret in p̄secutōne specificatio r. p̄batio cause. vt no. eadez carta. s. ad secundū an causa sit allegāda. Et p̄dicta limitata quando agit̄ petitorio. quia si solo possessorio agatur nō est necesse causam in libello specificare nec in p̄secutōne pbare. sed sufficit in genere dicere censum annuū esse debitū. et se quasi possessione siue illius vsu esse spoliatūz quare petit censum siue pensionem subtractā a se restitui r. reintegrari ad p̄mum statum. vt no. an. de elec. querelā. s. nota secūdo q̄ i hoc libello. r. sufficit in hoc casu pbare solam possessionē siue vsu. vt no. in. d. c. querelam. s. nota tertio q̄ in isto libello quod est notabile. r. idem notat̄ in colū. fi. vbi vide. r. vide sub s̄bo possessoriū r. ius agendi. r. ibi ad longum. Libellus in p̄sonalibus debet h̄re expressiōnē cause remote. nec sufficit expressio cause p̄rie. quia esset nimis general. vnde si dico peto .x. que debes. vl̄ ad que mihi teneris. non procedit cum possit mltas causas excludere. ex mu-

tuo. ex vendito. r. alijs causis multis confimilibus fm̄ cy. r. pe. vt no. anth. de cens. pueniat. r. carta. s. sed est dubiū de illo libello. qd̄ intelligo si contra libellum opponat̄ de generalitate r. petat̄ declarari. als sufficeret q̄ postea in p̄secutōne specificaret̄. vt no. in. d. c. puenit. r. carta. s. ad secundū an causa sit alleganda.

Libellus in quo laic⁹ narrat ad se spectare ius eligendi in ecclesia. debet intelligi ius eligendi p̄ iure p̄sentandi. quia hoc venit sub lata si gnificatōne verbi eligere. r. verba libelli intelligunt̄ in dubio. vt potius libellans videatur deduxisse ius cuius est capax q̄ non vt notat antho. de elec. querelam. s. nota secūdo q̄ s̄bum eligendi. r. facit quod nō. in. de. f. de re. p̄muta. in. glo. penul. in. fi.

Libellus in quo peto pensionem subtractam. duo videt̄ includere. p̄mo petitiōnem pensionis vt fructus. secūdo pensionē restitutiōis ad statum iuris pensionis. vt sic stat p̄prie r. impprie. r. sic verba libelli improprian̄ vt libellus latissime intelligat̄ in fauorem actori. no. antho. de elec. q̄relam. s. no. q̄ in hoc libello. r. s. nota secūdo q̄ in libello.

Libellus in quo plura narrant̄ in diuersis orationibus. sufficit alteram ex illis probare quod icludat ad intentū actoris. Idem si plā narratur in eadem oratiōe. r. p̄stetur actor q̄ non astringit se ad probandum nisi necessaria ad victoriam. vt no. bar. ff. de re. iu. l. diui. in. p̄n. Idem dicit antho. in. c. licet causam. de. p̄ba. r. v. colum. in. verbo astringit. in. glo. Sed plenius loquitur in. c. ij. de rescrip. vbi oino vide r. idem si nulla fiat p̄testatio. sed ponitur clam sup̄ quibus omnibus r. singulis petit iusticiā fieri. quia p̄ talem clausulam videt̄ omnia dis iunctiue r. non connexe deduxisse. vt no. bal. l. de p̄ba. l. ij. Sed io. an. simpliciter dicit q̄ pluribus narratis in libello sufficit alteruz ex illis probare ex quo posset sequi cōdemnatō. vt no. in. addi. specu. in. ti. de te. ac. s. f. s. item quid si. Si tamen narret̄ sine quo libellus nō pcederet. oportet illud probare. vt ip̄e no. in. c. ex parte. de p̄uile. r. cum io. an. concoz. lap. alle. lv. vide s̄bo qualitas. s. qualitas aggrauans.

Libellus procedit in quo petitur cassari quod est nullum. quia intelligitur cassari de factō cū verba libelli sunt latissime intelligenda. notat antho. in. c. ex parte ade. de testibus. in. quarto notabili.

Liber decretorum r. liber sententiarum r. liber qui vocatur pontificale. an sint de iure canonico approbati. vide sub s̄bo lex. s. lex si sit.

Liberum quid hoc verbum importet. videtur sub verbo arbitrium.

Libera facultas aliquid agendi si concedatur a principe illi qui aliter id agere non poterat certo impedimento obstat. intelligitur princeps dicitur illud impedimentum tollere. non autem facultatem dare quod ille actus fieri possit contra ius commune. secus si nullum impedimentum obstat. quod tunc per illud verbum libera. videtur processum quod ille actus fieri possit non servatis regulis iuris civilis. vel aliter processio nihil operetur frustra sit. ut non per glo. cy. bar. et bal. in l. si quis. de inofficiosa testa. et facit quod non. bar. in l. si quis. nuntiatio. de no. ope. nu. alibi dicit bar. quod verbum libera. vel verbum plena importat quod quis sit liber ab omnibus regulis iuris civilis. in l. alio. de alimē. lega. Alibi dicit quod verba predicta importat quod quis non tenetur sequi arbitrium boni viri. in l. fideicommissa. §. si sit. §. q. de le. iij. et vide sub verbo arbitrium.

Limitata dispositio limitatum parit effectum. in agris. de acqui. re. do. et l. si. de fidei. de fidei. limito. li. xj. et no. io. an. in c. constitutus. de cura. et vide de itinere. ac. §. si quis. et si quis ergo.

Liquida probatio que dicatur. vide sub verbo probatio. §. probatio indubitata.

Litē est etiam an litis contestata. Sed cum dicitur demum post litis contestatam. secundum glo. bartho. et bal. in l. causas. de transac. et quod dicitur de causa. procedit stricto sumpto vocabulo. ut non. bal. ff. solu. matri. l. si. Sed bar. et cy. in d. l. causas quo ad lites dicuntur sumptibus est casus. in c. ex parte secundo. de verbo. signi. ubi habetur quod lis dicitur mota per litis contestata. Et idem non. ant. de excep. adversario. in tertio non dicitur. dicitur licet non dicatur lis mota nisi ex quo fuit contestata. dicitur cepta et pendens ex quo pars scit causam commissam. vel ex quo pars scit appellatorem interpositam. vel propter inquisitionem impetrandam iter arreptum ad papam. non. io. an. secundum hosti. de accu. olim. super verbo inceptum. dicit etiam antho. in d. c. ex parte. §. quod ad inducendam litis pendentiā vel faciendum re litigiosam sufficit contestatio etiam absque prestantione. dicit etiam io. an. in c. si. de offic. dele. §. quod ad iurisdictionem perpetuandam sufficit citatio esse commissam licet non sit executā. secus quod ad artandam personam citandam. quod tunc non dicitur lis incepta antequam citatio sit facta. et ideo si tractat de re artanda. ut ibi tractatur. et vide §. §. litis pendentiā inducit. et vide sub verbo renunciatio.

Litis contestatio fit per responsionem factam a reo libello actoris. etiam actore absente. vel eo presente et non contradicente. non. Ro. conclu. cccxxiiij. et fit eo ipso quod reus negat narrata per actorem. et

dicitur petita fieri non debere licet non adiciatur animo litem contestandi. imo si prestat in contrarium non valeret. non. Ro. conclu. cxx. Si autem respondens libello prestat quod hoc facit metu excommunicatois sibi comminate per iudicem. an per hoc impediatur contestatio. vide Ro. conclu. xxxvj. quicquid dicat Ro. quod prestatio in contrarium non impedit litis contestata. et per io. an. in regula. exceptioem. li. vj. et per an. in c. sollicitudinem. in fi. de appell. et melius in c. unico. de litis prestat. ubi etiam glo. idem tenet. et inno. in c. cum. m. de p. si.

Litis contestatio etiam de consensu partium non potest omitti. sicut nec libellus nec alia solennia iudicialia. non. bar. in l. si. §. quero quid si per. C. quando pro. non est necesse. de litis prestat. autem. offerat.

Litis contestatio non requiritur quando petitur que declarari incidisse in canones. si quis suadente. quod summarie in hoc procedit. et in summaris non requiritur litis contestatio. licet speculatio contra tenet. ut non. Ro. conclu. clij.

Litis prestatio non requiritur nec alius iudicialis ordo. quando agitur de nullitate statuti que potest ex ipso statuto deprehendi. secus si nullitas procedit ex aliquo defectu extrinseco et aliunde proveniente. non. Ro. conclu. cccxxiiij.

Litis contestatio non requiritur quando de nullitate sententie agitur. et nullitas notorie apparet ex actis. si autem requiritur aliam indagare et aliam probationem. tunc si nullitas principaliter intentatur requiritur litis contestatio. secus si incidenter. unum tamen scias secundum oldra. quod super nullitate que venit in appellatōne a sententia interposita. non requiritur litis prestatio. sicut nec super ipsa appellatōne. non. Ro. conclu. cccxxiiij.

Litis contestatio non requiritur in causa appellatōnis. quia nec libellus requiritur. quod est verum quando appellatus non compareat. et est contumax. secus si absens est non per contumaciam. non. Ro. conclu. viij.

Litis contestatio non requiritur in restitutōne concedenda. nec in alijs preambulis ad causas inchoandas. non. Rota. conclu. xliij. nec in restitutōne in integrum que non principaliter sed incidenter petitur per modum contradictōnis. non. bartho. ff. de iureiuran. l. nam postea. §. si minor. Idem non. io. an. in c. causa. de resti. in inte. super verbo incidere. Et idem dicit ibi antho. nec in causa restitutōnis in integrum petita propter lapsum fatalium. nec in alia restitutōne. quoniam contra incertam personam petitur etiam si principaliter petatur. Secus si principaliter et contra personam certam petitur. licet cy. et ia. et alij aliter distinguant. ut non. Ro. conclu. ix.

Litis contestatio ubi non requiritur. tunc per

actus de ill' ad quem als lite nō p̄testata p̄cedi
tur p̄ contestatōe habet. ⁊ tunc excludit̄ via
ad omēs dilatorias exceptōes. no. glo. d̄ elec.
c. j. li. vj. sup̄ v̄bo absentia. ⁊ lapus alle. cxv.
⁊ bar. in. l. nihil. **C.** de p̄cura. ⁊ anth. de p̄sti.
cū. m. ⁊. sed hic est vnū dubiū. v. colū.

Litis contestatio non requirit̄ q̄n re^o citatus
de longinq̄s partibus generalit̄ ad totaz cau
sam non comparet. no. io. an. in addi. spe. i. ti.
de cita. s. v̄iso. ⁊. item licet in die.

Litigiosa res fit q̄n est questio de p̄petate. sec^o
si de p̄p̄thecaria. no. anth. de iudi. qz verbo.
⁊. venio ad vltimū. **I**tem sec^o si de possessiōe
tantū. ⁊ tunc dicit̄ litigiosa quo ad ipam pos
sensionem. licet non quo ad p̄petatem. no. An
tho. de cōfir. vti. c. j. p̄ quod videt̄ q̄ res in p̄
mo fit litigiosa quo ad p̄p̄thecā. ⁊ vide. j. s.
litigiosa res fit q̄n agitur.

Litigiosum b̄n̄ficiū esse nō definit licet re^o ci
tatus absoluat̄ ab obf̄uatōe iudicij. s̄m inno
cen. de testi. causam q̄. ⁊ p̄ bar. in. l. litigaf. **C.**
de fruc. ⁊ liti. ex. qz p̄ citatōnem efficit̄ litigio
sum. ideo licet p̄ talez absolutōriam citatō cir
cūducatur s̄m inno. in. c. consuluit. de offi. dele.
remanet effectus causat̄. ⁊ vide bar. in. l. ij. ff.
de iudica. solui. ⁊. **C.** de liti. l. fi. ⁊. l. j. **C.** de p̄
scrip. longi. tem. vbi omnino vide. ⁊ ibi cōclu
dit si renunciat̄ liti definit ⁊ purgat̄ viciuz li
tigiosi. secus si renunciat̄ instantie litis qd̄ nō

Litigiosa res sicut nō potest alienari. ita nec pi
gnori obligari. ff. q̄ res pig. ob. po. l. j. in fine. ⁊
no. glo. **C.** e. ti. l. j.

Litigiosa res vel actio non pōt in aliū trāfferri
in specie nec in genere. vt no. iaco. de belui. in
in auten. de liti. s. q̄cunq̄. etiam p̄pter famez
vel alimentozū necessitatē. no. glo. ff. de peti.
here. l. diuus. sup̄ v̄bo familie. vide t̄n̄ circa h̄
de alimentis glo. ⁊ Bar. in auten. res q̄. **C.** de
le. ⁊ de p̄di. mino. l. ob. es. ⁊ in tractatu alimē
tozum p̄ bar. q̄ allegat̄ tex. in. l. fi. **C.** de oz. co
gni. sed ibi nō erat res litigiosa. **I**tem requiri
tur moderatio iudicis sine qua non tenet alie
natio. **E**x alia autē necessitate p̄cisa potest ref
litigiosa obligari ⁊ alienari puta quādo ad id
potest quis p̄cise compelli. vt in. l. fi. **C.** d̄ peti.
heredi. ⁊. l. alienatōnes. ff. fa. hir. ⁊ no. glo. **C.**
de liti. l. ij. nō obstat. l. ij. s. non solū. ff. de here
di. vel ac. ven. vbi videt̄ exp̄ssum q̄ actio liti
giosa transeat cū venditōne hereditatis. quia
illum tex. intelligo licet finita ⁊ lata sententia
p̄ venditore. quia sicut venditor tenet̄ actiōe
hereditaria ita ⁊ actōe in factū quam q̄siuit p̄
sententiam. si em̄ sententia lata nō esset. nullā
actōem nactus esset. ⁊ tex. p̄supponit q̄ p̄ actō
nem quam heres in iudiciū deduxit aliā actio
nem nactus sit. ⁊ sic de necessitate oportet ibi i

telligere litem fuisse finitam p̄ sententiaz in fa
uorem heredis latam. p̄ quam additur noua
actio p̄me actioni. ⁊ appellat̄ nouatio accumu
lata que p̄mam actōz nō p̄mit. sed aliaz accu
mular. **C.** de noua. l. aliam. vel si illum textuz
intelligas q̄ lis pendebar. tunc dic q̄ viciū li
tigiosi non cōstabat. quia erat de calib^o p̄mis
sis. in. l. fi. **C.** de liti. quia forte ex cā tranfactō
nis erat q̄ hereditatem venderet. als obstan
te vicio litigiosi transire nō possit. **E**t ita intel
lexit bartho. in. l. si eum hominē. in fi. ff. de fi
deiuſso. ⁊ sic concludit ibi bar. q̄ in contracti
bus auctoritate hominis non transit̄ etiā cū vni
uersitate res litigiosa. licet in vltimis volūta
tibus antiquitus transiret auctoritate legis. ⁊
trebel. non obstat. l. j. in p̄n. ff. de trebel. vbi vi
detur exp̄ssum q̄ actio que erat litigiosa. cū
defuncto trāsit in fideicommissariū vniūsalē. qz
illa est correctā p̄ dictam. l. quicunq̄. ⁊ per au
ten. nunc si heres. **C.** de liti. vel dic q̄ dicta. l.
j. in p̄n. loquitur quādo heres fuit coactus ad
ire. vnde equum fuit q̄ non tenet̄ litem cū de
functo inchoatam p̄sequi. s̄m. l. q̄cūq̄ sp̄o
te adiuit. vel dic q̄ lex quicūq̄. non loquit̄ in
fideicommissō vniuersali. sed de illo qui i re cer
ta litigiosa fuerat institutus. ⁊ hoc voluit ibi
glo. in secūda lectura. **S**ed illa lectura non vi
detur vera. quia institutus in re certa habet̄
loco legatarij. ⁊ cum legatario p̄us in. tex. di
catur sup̄fluum esse verbum p̄ hereditatē qd̄
in tex. sequit̄. si de instituto in re certa intelli
geretur. huic tamē responderi poterit q̄ non
est sup̄fluum quo ad modū delinquēdi. quia
alius est modus legandi ⁊ alius in re certa in
stituendi. **S**ed replicari possit. q̄ licet sint di
uersi in facto ⁊ modo tamē sunt idem in iuris
dispositōne alio vniuersalit̄ instituto.

Litis pendentia non finit̄ p̄ mortem alteri^o col
litigantis. imo nunq̄ finit̄ nisi p̄ sententiā s̄m
Ro. tamē glo. dicit q̄ altero ex collitigantib^o
mortuo. si nullus litem p̄sequit̄ lis extinguit̄
vt no. **R**o. conclu. cccxciij. **S**ed illa glo. q̄ est
in clemen. j. vt lite pendente. necessario debet
intelligi in non p̄sequente qui coram iudice li
ti renunciauerit ⁊ se nō velle p̄sequi dixit. s̄m
ea que no. p̄ bar. bal. ⁊ cy. **C.** de pac. l. postq̄
liti. ⁊ antho. dicit q̄ illa lex postq̄ liti. comuni
ter intelligit̄ in renunciatōne que fit in presen
tia iudicis. vt ip̄e no. in. c. cum p̄idez. de pac.
Et idem no. bar. in. l. in p̄sentia iudicis. ⁊ i. l.
non solum. s. si liberatōnis verba. ff. de lib. le
ga. als ridiculum esset dicere q̄ coipo q̄ certo
tempe pars sup̄stes litem non p̄sequit̄. lis fi
niatur. cum ad litem finiendā de iure canoni
co non sit certum tempus p̄fixum. vt patz de
iudi. venerabilis. vide. j. s. liti pendētia licz

z. s. lis finitur.

Lite pendente nibil est innouanduz ab aliqua partiū. z dicitur pendere quo ad actorem. statim quando ad eius instantiam est decreta citatio. quo ad reum quādo citatio est ei intima ta. no. Ro. conclu. lv.

Litis pendentia inducitur eo ipso q̄ quis in curia p̄ cursozem citatur ad dicendum contra cōmissionem licet non exp̄matur. de quibus in clem. ij. vt lite pen. quia illa de. non habet locum in citatōne que fit in curia sed soluz in ea que mittit̄ ad partes. vt no. Ro. cōclu. cclxij. Adde q̄ ad inualidandū gratiam lite pendente impetratam. non facta mentōe de lite. dicitur lis pendere eo ipso q̄ tempe impetratōnis reperit̄ causa commissā licet nō sit p̄cessuz ad alium actum. vt in. c. causam q̄. de testi. z ibi no. ant. post. io. an. z vide. s. in p̄n.

Litis pendentia que inducit̄ p̄ clementinaz. ij. vt lite pen. fortius p̄cedit in actore q̄ in reo. vt no. Ro. conclu. cclxxxv. z conclu. llij.

Litis pendentia an inducat̄ p̄ appellatōz extra iudicalem insinuatā parti. vide sub verbo appellatio extraiudicialis licet sit.

Lite pendente an valeat impetratio v̄ declaratio. non facta mentōne de lite. vide sub verbo declaratio. in p̄n. z vide sub verbo gratia. s. gratia impetrata pendēte lite cū pluribus. s. sequentibus.

Lite pendente nō dicit̄ innouare qui possessionem suā cōtinuat. vt in glo. in cle. ij. vt li. pen. En autē lite pēdente sup̄ aliquo iure possit̄ is cui lis mouet̄ vti iure illo quod possidet̄ v̄ q̄si sicut poterat ante litem motā. vide q̄d no. de resti. in inte. c. ij. in glo. si.

Lite pendente licet non possit̄ litigans sibi ius q̄rere a cōmuni domio partiū. nō facta mētio ne de lite. tñ potest sibi ius querere a tertio in re de qua litigat. vt no. Ro. cōclu. clj.

Litis pendentia licet quo ad litigātes nō finitur nisi p̄ sententiā fm̄ Ro. adeo etiam q̄ reo z possessore defuncto nō debet actor circa possessionez aliqd̄ attemptare. quia adhuc lis pēdet quo ad eum donec fuerit sentētia lata. vt no. Ro. conclu. cccxliij. tamen quo ad tertiuū videlicet ordinariū collatozem. dicit̄ lis finita eo ipso q̄ pars vel alius cuius interest̄ nō voluit litem p̄sequi. Et p̄pterea si beneficiū tūc vacat. illud ordinariū conferre pōt̄ licet non sit finita lis quo ad partes. casus est a contrario sensu in cle. j. vt li. pen. Et ita vult ibi Jo. an. in glo. sup̄ verbo p̄sequatur. idem tenet i. c. si hi cōtra quos. e. titu. libro. vj. in nouella. sup̄ verbo decedant. quod ḡ dicit̄ in. d. c. si hi z quos. ordinariū nō posse conferre donec lis finita fuerit contra partē. intellige ip̄a parte v̄

alio cuius interlit̄ litem p̄sequente. vt declarat̄ de. p̄dicta. z hoc etiā sentit̄ text̄. d. c. si hi. qz si nullus p̄sequeret̄. lis finiri nō posset. cuz ex officio non possit̄ iudex p̄cedere. pendētia ergo litis inducta p̄ illas nouas constitutiōes quo ad tertiuū vt nō possit̄ conferre b̄ficiū de quo inter alios litigat̄ licet in veritate vacet. est contra rigorem iuris q̄ res inter alios acta alteri p̄iudicet. ideo dixit archid. xj. q. j. quia res. sup̄ p̄ma glo. q̄ litis pendentia afficit litigantes non tertiuū. ergo cōstitutōes p̄dicte cōtra rigorem edite debent in terminis suis teneri z nō extendi. vt no. io. an. in. d. c. si hi cōtra quos. sup̄ verbo decedant. z sup̄ vltima glo. in nouel. Cum ḡ p̄dicte constitutiōes inducāt litis pendentia quo ad collateralem. aliquo litem p̄sequente. ergo nec habebunt locū nullo p̄sequente. z hoc apte declarat̄ clemē. p̄dicta que loquit̄ sub conditōe si aliquis litem p̄sequitur. de animo autē z mēte partiū q̄ nō velint litem p̄sequi. constare pōt̄ si hoc expresse v̄ in iudicio vel extra verbo dicant. p. l. labeo. de superficie. als oportet de animo iudicare p̄ pieturas. vt no. glo. in. l. fulcimus. s. j. ff. q. ex cau. i. pos. ea. z vide. s. s. litis pendētia non finitur. z s. s. lis finit̄. z s. s. lis z viciū.

Litigiosa res fit quando agit̄ de dominio. C. de liti. aut. litigiosa. z hoc verū si agat̄ de dominio rei corporalis siue de pprietate iuris in corporalis. vt no. ant. i. c. cū. m. de p̄sti. xxxiij. colū. x. venio ad octauū. z hoc casu nō valet talis rei alienatio si est volūtaria. sec̄ si est necessaria. vt ibi no. ideoz si de quasi dominio. vt no. glo. xj. q. j. qz res. z no. io. an. in. c. ecclesia j. vt lite pen. z hoc de quasi dominio siue vtili p̄pter causas b̄ficiales in quibus agens nō est dñs sed quasi dñs z p̄ dño habet. vt in. c. cum venerabilis. de excep. Sed vbi agitur de possessione rei nō fit res litigiosa. no. glo. in. c. j. de confir. vti. z bar. in. l. j. in fi. vt lite pendē. In contrariū videt̄ casus de iure canonico. i. c. ex parte. de fo. compe. Sed si agat̄ actōe p̄sonali ad rem fit res z actio litigiosa fm̄ bar. i. d. l. j. in fi. ff. de liti. Sed in. l. ij. C. e. tenet q̄ res non sit litigiosa sed actio sic. Idē tenet cy. in. d. aut. litigiosa. vbi dixit rem nunq̄ fieri litigiosam nisi agatur de dominio. Idē tenet io. an. in. c. cum. m. de p̄sti. x. venio ad octauū dicit q̄ licet res non efficiat̄ litigiosa. z p̄p̄t̄ ea non possit̄ alienari in funditus extraneum. tamen nō potest alienari in alterū ex obligat̄ ad rem tradendam. z hoc non est ex vitio litigij. sed ex vi obligatōis qua recipiēs tenet̄ rez tradere fm̄ inno. Si autem agit̄ actiōe mixta vniuersali vel particulari fit res z actio litigiosa. vt no. bar. in. d. l. j. z anth. in. d. c. si. z ibi vi

de plene per eum. et quod dictum est rem fieri litigiosam intellige quo ad litigantes non quod ad tertium. ut no. archidia. xj. q. j. quia res. su per. f. glo. Idem no. antho. in. d. c. cum. m. v. venio ad octauum. sed etiam quo ad tertium fit quasi litigiosa. ut in casu. c. f. r. ij. ut li. pen. li. vj. et in clemen. f. e. ti. que iura videlicet. c. f. r. ij. et clemen. j. intelligunt et restringunt quando litigatur de titulo beneficii. et sic de dominio siue quasi. Secus si lis esset de possessione. et ita intelligit io. an. in. d. c. ij. sup. verbo litigatur. et in. d. c. f. sup. verbo litigantibus. Hoc etiam volunt Pau. et Fran. in. d. clem. f. vbi dicunt ordinariam collationem non impediri nisi quando est principaliter questio cuius sit beneficium. An vero agitur possessorio. non principaliter sed incidenter queritur de titulo beneficii pro colore possessionis. licet lap. abbas dixerit illud. c. ij. locum habere siue agatur possessorio siue petitorio. Sed male dixit. quia textus dicit sup. beneficiis que possident litigant. et illud verbum sup. beneficiis proprie et stricte sumptum significat causam et litem sup. titulo et iure beneficii. non sup. sola possessione. quia illa non est proprie sup. beneficio nec beneficalis sed quasi. Sicut et causa possessoria rei spiritualis non dicitur proprie spiritualis sed quasi. ut no. anth. de or. cogni. cum dilectus. s. verum. v. quero an exceptio. viij. colum. et in materia exorbitanti et contra rigorem iuris. sicut est materia dicti. c. ij. ut no. io. an. ibi in nouella. verba debent intelligi proprie et stricte quando causa est omnino et mere beneficalis vel spiritualis. non quando est quasi beneficalis vel quasi spiritualis siue illi annexa sicut est causa possessoria. ut eleganter no. ant. de cau. pos. c. ij. v. nota hic quod questio. iij. colum. Non obstant. clemen. f. de sequest. poss. vbi videtur expressum quod causa dicatur esse sup. beneficio. et sic beneficalis etiam quando est in possessorio solo. et tamen clemen. loquitur in materia exorbitanti et contra iuris rigorem. quia illud ideo est. quia textus ibi exprimit quod si expressum non fuisset causam possessoriam non comprehendere. ut patet per simile eius quod ibi dixit io. an. in glosa sup. verbo est. vbi dicit quod illa constitutio prudenter expressit. etiam si dignitas vel personatus existat. quia aliter appellatione beneficii non veniret dignitas in illa materia exorbitanti et odio sa. et idem tenet ibi antho. Non obstat quod ideo anth. no. in de. auditor. sup. verbo beneficio. de rescrip. vbi dicit quod etiam in materia exorbitanti fit extensio de stricta significatione verbi ad latam. et idem vult illa glo. Idem etiam vult glo. intellecta in. d. clem. f. de sequest. cum dicit ad tollendas cauillationes. quasi dixerit quod etiam sine expressione includebat dignitas ex

vi verbi beneficii. non obstantibus cauillationibus dicentium contrarium. dic quod aliud est extendere ad latam. et hoc licet ut in glo. predicta. aliud ad impropiam. et hoc non licet quia ius est exorbitans et iudiciale tertio. ut no. io. an. in clemen. f. de foro compe. in glo. sup. verbo subditus. nam beneficium tanquam genus diuiditur in duas species. scilicet beneficium dignitate carens. et in dignitatem. beneficium ergo put est species statim stricte. et non comprehendit dignitatem. et hoc modo stricte sumitur ut in ambitiosis. ut in gratiis ad beneficia impetratis. de pben. c. finali. In non ambitiosis etiam a iure communi exorbitantibus et iudicantibus sumitur late pro genere ut comprehendat etiam dignitatem. ut in c. tua. de verbo. signi. et hoc non est extendere verbum ad impropium significatum. imo proprie dignitas continetur sub nomine beneficii pro ut beneficium est genus. et hoc est quod dicit textus in. d. c. tua. vbi generali nomine continetur. Simile est in adoptione que genus est et diuiditur in duas species. in seipam et arrogationem et put adoptio genus est. proprie comprehendit etiam arrogationem. ut patet in. l. j. r. ij. ff. de adop. Sed causa possessoria rei beneficalis siue spiritualis. non est proprie beneficalis. sed quasi. ut dicit anth. in. d. c. cum dilectus. et illa dicitio quasi notat impropietatem. ideo in exorbitantibus appellatione cause sup. beneficio vel alia re spirituali. non comprehenditur causa possessoria. quia illa non est proprie beneficalis sed quasi. ut dicit antho. in. d. c. ij. de iura. calum. et per bar. hec sua conclusio per glo. quam ipse non allegat in. d. clemen. f. de fo. compe. Sed aduerte quia magnam habet equitatem dicere. quod c. si hi contra quos. locum habeat siue agatur petitorio. et licet de rigore illa verba sup. beneficiis in tex. posita comprehendant petitorium duntaxat in materia exorbitanti vbi aliud adiectum non esset. tamen propter rationem in eodem tex. subiectam videtur quod de rigore et vi illius rationis debeat intelligi ille textus siue agatur possessorio siue petitorio. quia ratio vtriusque est eadem videlicet ut lites citius finiantur. et ne maliciose nouus aduersarius surrogetur. quod ratio patet ex illo tex. et ex nota. ibidem per ioh. an. in nouel. super glo. fi. et ita intelligere non est extendere. quia quod est ex ratione. est ex mente. ut notatur. s. verbo lex corrigens. vbi omnino vide. dic quod tunc licet arguere ex ratione ad alium casum quando est omnino eadem ratio. ut no. glo. in. c. f. de tempo. ordi. li. vj. Sed non est omnino eadem ratio quando agitur possessorio. quia in petitorio tractatur de maioris preiudicio. ut patet de cau. poss. cum dilectus. et vbi maius est periculum ibi cautius est agen-

dum et puidendum. Item ratio illius surrogacionis de qua textus ille loquitur non habet locum quando agitur possessorio dumtaxat. quia surrogaciones sunt per papam respectu iuris et tituli non respectu soli possessiois: nisi dicas quod surrogatio fit simul de utroque.

Litis contestatio non fit per obiectum exceptiois per emptorie nisi fieret animo litem contestandi vel nisi exceptio in continenti opponatur. no. bar. i. l. f. l. de litem contesta. et anth. in. c. unico. e. ti. Aduerte tamen quod omnis responsio coram papa habet per contestationem. no. doc. de confir. vti. vel inuti.

Lis licet desinat esse super principali. potest tamen subsistere super fructibus et expensis. no. ioh. a. an. de symo. p. tuas. et super litem. vlti. glo.

Litis contestatio an requiratur quod non petit pronuciari appellacionem desertam. vide et collige ex notatis super verbo sententia. §. sententia per quam pronuciatur appellacionem desertam.

Lis et vicium litigiosi purgant per renunciacionem litem. ut est casus in l. postquam liti. l. de pac. secus si instantie litem duntaxat renunciaretur. ut no. glo. et bar. in l. f. l. de prescrip. lon. tem. Et predicta procedunt in pphanis. sed in beneficiis dubitatur. quia in his Ro. dicitur litem non finire nisi per sententiam. et io. an. videtur idem velle in. c. si hi contra quos. ut li. pen. li. vj. in nouella. super verbo finita. quod exponit per sententiam et videtur tex. in. e. c. in verbo cedant. Sed dici possit rotam male dicere vel saltem ciuiler intelligendam esse videlicet litem non finire nisi per sententiam vel aliud quod sententie comparatur ut transactio. de quo est casus in. c. f. de litem contesta. li. vj. Idem in iuramento. ut no. glo. in. e. c. Idem in renunciacione litem. ut in l. postquam liti. Item finit morte vtriusque litigantium licet nulla sententia feratur. et de hoc est casus in clem. f. ut lite pend. Item si vnus moritur et aliter renunciat. ut no. io. an. in. e. clem. super verbo mori. et super verbo psequatur. per que patet rotam si simpliciter ac precise intelligatur falsum dicere et contra tex. d. clem. non obstante expositioe io. an. in. d. c. si hi contra quos. quia non negat quin et alijs modis quam per sententiam lis finire possit. non obstat tex. in verbo cedant. quia proprie intelligendo loquitur de cessione iuris. non de cessione siue renunciacione litem. per primam lis non finitur. per secundam sic. non obstat quod si dicatur quod in beneficiis non potest quis iuri cedere sine auctoritate superioris. quia verum est nisi sit beneficii litigiosum. ut no. io. an. in. c. constitutus. de apel. Item licet non potest quis beneficio etiam litigioso cedere sine auctoritate superioris. potest tamen cedere liti in presentia iudicis. et illa cessio sufficit ad litem finiendam. ut

in. d. l. postquam liti. Si quis autem diceret quod dictum. c. si hi contra quos. in verbo cedant includit etiam litem renunciacionem. tunc dico quod cum illud. c. loquitur in reo cedente non habet locum in actore. quia non est eadem ratio in utroque. ut no. io. an. in. d. c. super verbo decedat. in nouella. et quia licet esset eadem ratio. tamen quia illud c. est contra rigorem et dispositioem iuris communis in eo quod vult litem pendente in alio afficere ordinariu contra regulam. res in alios acta. et contra illud quod est ad propositum. no. archid. xj. q. f. quia res. non debet dictum c. tanquam exorbitans ad alium casum extendi per tex. de regula. constitutoem. et de re iur. que a iure. Et quod non extendatur tenet io. an. in. e. c. super verbo decedant. et super glo. fi. in nouella. Nec potest dici quod dictum. c. extendatur de reo ad actorem per clem. f. §. si verbo. e. ti. quia licet illa clem. parificet in casu decessus. ergo cum etiam. d. clem. si contra rigorem iuris communis non extendatur ad casum omissum. Fortius dico quod etiam dicta clem. expresse loqueretur in actore cedente. tamen posset dici lis finita. mortuo colligante. et possit ordinarius conferre lite pendente. phibet conditionaliter si aliquid est qui litem psequatur. ergo a contrario sensu quod est validum in iure. si nullus litem psequitur. ut quia vnus colligantium cessit et alter mortuus est. ordinarius conferre poterit. et hoc tenet io. an. in. d. de. super verbo mori. et super verbo psequatur. et in. d. c. si hi contra quos. super verbo decedant. in nouella. Sed dubium facit quia dictum. c. supponit quod altero colligantium mortuo possit contra supstitem ferri sententia. ergo videtur quod supstes cedendo liti non possit litem finire. quia sine lite et sine instantia litem ferri non potest. l. pperandum. l. de iudi. Responderi potest quod ille textus intelligitur debet quando supstes vult litem psequi. secus si vult liti cedere. quia cum ille tex. loquatur in actore supstite. certum est quod actor potest liti renunciare etiam alia parte inuita. ut no. Bal. l. de epi. et de. au. generaliter. §. quarto proponitur. In reo forte non esset idem. quia non sufficeret aduersario quod liti renunciaret. nisi etiam possessionem dimitteret. quia non dimittendo possessionem si diceremus litem finire per litem renunciacionem non esset finita contra supstitem sed pro eo propter possessionem. et tex. vult quod contra supstitem potest finire.

Litis contestatio fit ita ex ficta confessione sicut ex vera. vnde si reus in iudicio prius iussus a iudice ut libello responderet. sine rationabili causa responderi recuset. vel absens si ei destinatur libellus per nunciu cum cominatione. quod nisi respon-

deat habebitur p confesso. inducitur litis contestatio ex ficta pessione. Et ex hoc inducitur ut lris practica ad pcedendum in absentez ad dif finitiuam lite xpo non ptestata. vt no. anth. de iura. calū. cum causam. penul. colū. in fi.

Litigiosa res vel actio realis psonalis vel mixta non potest in alium transferri. z qñ dicat litigiosa. z quis sit effectus litigiosi. vide plene p antho. in. c. fi. vt lite pen. z vide. s. litigiosa res fit.

Litigiosa res non potest p aliquem ex litigantibus alienari. potest tamē possessor litigās ius in illa re acquirere. vt no. bal. in. l. ij. C. ne li. po. pa. circa finem. quod est veruz quādo possessor vellet acquirere publicianam. vide ant. in. c. fi. vt lite. pen.

Littere platorū narratiue nō pbāt narrata maxime de factis alienis. imo nec assertiue fm quosdam. no. Ro. cōclu. eccclij. v. sed retentio. z vide sub xpo sigillū.

Litteris episcopi sub sigillo sigillatis. etiaz sine tabellione z testibus dat plena fides z pbāt i his que spectant ad officium suū z que gerit i ter subditos suos extra iudiciuz vt in bñficijs resignandis z eis conferendis. Secus in iudicialibus quando pcedit vt iudex. vt no. Ro. ta conclu. xxij. z idem vult Inno. de proba. qñ contra. Et p̄dicta vera etiam in p̄cernētibus factū alienū. no. Ro. p̄clu. eccclij.

Litteris ep̄i eius sigillo sigillatis etiam sine tabellione z testibus p quas asserit resignatōez in eius manibus factam z p eum admissam z collatōem subsecutam. datur plena fides si p̄dicta sint omnino successiue eodem tpe facta. alioqñ non facerent fidem nisi de vltimo actu vt no. Ro. conclu. xxij.

Litteris episcopi vel alterius p̄lati continentibus constitutōnem pcuratoris ad causas datur plena fides etiam sine subscriptōe notarij z testibus si sint sigillate sigillo p̄lati cognito. vel pbato si sit negatum. Spec. tamē dicit q sigillum ad causas non facit fidem in alijs. vt no. Ro. conclu. clv.

Litteris episcopi sine tabellione z testibus licz eius sigillo sigillatis. nūq̄ credif in causa propria qñ est suspitio fraudis z doli. vt si episcopus p̄ apostolicū impetrantem diceret se p̄tulisse bñficiū q̄ papa vel eius executor. z b̄ seruat de stilo palatij. qz sepe est compertum q ep̄i vel eorū cancellarij anticipāt datam in fraudē. no. Rota. conclu. xxij. Et sicut ppter fraudē p̄dictam nō credif lris ep̄i. ita nec lris executoris vel nunciij apostolici. no. Ro. conclu. ccclij.

Litteris executorū cū sigillis eorū credif de p̄cessibus p eos factis. nō de collatōibus bene

fictorū. no. Ro. conclu. ccclij.

Litteris iudicis delegati cum eius sigillo creditur de subdelegatōne p eum facta. notat Ro. conclu. ccclij.

Littere apostolice si sint expedite p̄ stilum cancellarie an valeant z eis fides def? an xpo false p̄sumant. vide sub xpo rescriptuz. s. rescriptum apostolicū si est.

Littere ordinariorū narrantes actū de p̄terito (qz dicunt noueritis q̄ talem excōmunicāz vel puamus) pbant excōmunicatōz vel puationem fm cal. z anth. licet io. an. variasse videatur. vt no. do. an. de p̄ba. post cessionē. x. septimus casus. ix. colū. nam illud p̄terituz intelligif de p̄terito incontinētī z immediate. et nō de p̄terito diu ex interuallo. l. si ita stipulatus. s. grifogonus. z quod no. ibi bar. de verbo. obli. **A**duerte qz antho. in. d. c. post cessionem. loquitur de litteris narrantibus actū in quo non requirit sententia siue p̄nunciatio. secus si sententia requiratur. z ita saluat io. an. **I**tem etiā p̄teritū ex interuallo narratū in litteris ordinarij pbat p ip̄as lras q̄b nō vnuz dūtaxat sigillū. sed plura sigilla autētica sunt apposita. vt no. anth. post cal. in. d. c. post cessionem. x. sextus casus.

Littera apostolica an habeat loco tituli in bñficialibus. vide. s. verbo gratia. s. gr̄a apostolica. z s. sub xpo titulus. z ibi plene.

Locatio facta p̄ p̄latum de bonis vlt fructibus p̄latore sue ad certuz z ad modicum tempus (q̄ quantum sit reliquitur arbitrio iudicis) valet z tenet ad vitam suam etiam si dicta locatio facta fuerit sine auctozitate superioris z absqz consensu capituli. s. mor tuo p̄lato extinguit locatio ip̄o iure. si facta fuerit nomine eccle z vtiliter seruata iuris solēnitare. tunc successor tenet stare cōtractui. z hec vera in p̄lato. secus in p̄bendario siue in simplici beneficiato qui nullo casu possit p̄bendā suam vltra tempus vite sue locare. qz non habet tam liberam administratōnem sicut p̄latus. no. Ro. conclu. ccxxvij.

Locator etiam si p̄latus sit qui ad certum tpus locauit. si morif z successor petit rem locatam p̄ductor aut p̄dicit et item suscipit. an habeat locum pena legis cōductores. C. loca. dic q̄ nō. vt no. Ro. cōclu. ccxxvij. v. z ex p̄missis.

Maleficium p

prie sumptū est quod comitit faciedo nō dicendo. ideo in statutis appellatōne maleficij nō venit delictū quod fit diciedo. no. bar. ff. de penis. l.

ant facta. in p̄n. **I**dem in delicto commissio in

omittendo vel nō faciēdo. no. bar. ff. solu. ma-
tri. l. si moza. vbi in glo. pponderat. **¶** y. autes
sup rubrica. **¶** de crimi. stel. dicit in hoc disti-
guendum. aut omittens sit in vero dolo. vlt p-
sumpto. vt pmo casu veniat. secūdo nō. vide
bar. in. l. omnino delictum. de re mili. vbi dicit
q̄ est maleficiū large sed nō stricte. ⁊ sic conco-
dat cum eo qd̄ dixit in. l. aut facta.

Mandare idem est quod rogare. aliō em̄
est cum papa mādat. aliud cum p̄cipit.
licet interdum p̄cipiat p̄ verbum man-
do. vt no. io. an. de his que fi. a ma. par. ca. ex
ore. ad finem.

Mandatū diligenter est seruandū. ⁊ qui eius
formam excedit nulliter agit. de rescrip. cū di-
lecta. ⁊ de pben. cū deuotio. li. vj.

Mandatū an possit reuocari in p̄iudiciuz ter-
tij eo ignorante. vide sub x̄bo pcurator. s. p-
curatoris mandatū.

Mandatū circa iudicialia. an firmet ipso iu-
re p̄ mortem mandantis re integra vel ope ex-
ceptōnis. ita q̄ nisi excipiat valet p̄cessus. vi
de archi. xvij. q. ij. dudum. sup. j. glo. ⁊ ant. ⁊
io. an. in. c. cū venissent. de testi.

Mandatū circa iudicialia p̄ ordinariū de mā-
dato superioris factum. vel p̄ ipm̄ superiorē cō-
firmatum. non potest p̄ ipm̄ ordinariū re in-
tegra reuocari sine consensu superioris. no. ant.
de iudi. nouit. in secūdo notabili.

Mandatū si sit i forma p̄cepti nō expirat mor-
te mandantis. etiam re integra. secus si fiat in
forma simplicis cōmissionis. no. spe. ti. de le.
s. restat. ⁊. item mortuo. idem no. anth. de of-
fi. dele. relatū. Idem tenet glo. ⁊ archi. xij. q.
j. quod p̄cipitur. Idem tenet bar. ⁊ Bal. ff. de
iur. om. iudi. l. ⁊ quia. Sed io. an. aliter distin-
guit in. c. qm̄ abbas. de offi. dele. ⁊ vide quod
notat p̄ eum in. c. ad nostram. ij. in glo. nota-
bili. de iureiur. Sed p̄ opinione est tex. in au-
ten. vt nulli iudi. in. s. ⁊ hoc x̄o iubemus. col-
la. ix. licet io. an. illū. s. aliter intelligat. vide j.
s. mandatū an finiat.

Mandatū etiā circa iurisdictionalia nō finitur
morte mandantis etiam re integra. qm̄ nō fit s̄b
noie p̄prio sed sub noie dignitatis mandantis.
no. hosti. ⁊ io. an. de offi. dele. qm̄ abbas. ⁊ an-
tho. e. ti. relatū. ⁊ lap. e. ti. q̄uis. li. vj. ⁊ de re-
scrip. si gratiose. e. li. ⁊ bal. in. l. ⁊ quia. ff. de iu-
risdi. om. iudicū.

Mandatū nō expirat morte mandantis etiā re
integ. qm̄ mādat aliqd̄ fieri post mortē mādan-
tis. no. an. de offi. le. licet. ⁊. opono q̄ morte.

Mandatū nō expirat morte mandantis etiā re
integra. qm̄ mādat mera executio vel aliqd̄
aliud ex officio. no. io. an. de offi. dele. qm̄ ab-
bas. ip̄e tamen loquit̄ quādo tale mandatuz

fit habenti als administratōz. bar. sentit idēz
etiam si nō habeat administratōz in. l. fundi.
ff. de acquir. pos. vide omnino sub x̄bo gratia
s. gratia facta licet nōdum.

Mandatū nō finit̄ morte mandantis etiam re
integra. quādo i mandato dñs satisfecit per
pcuratorem releuando eū ab onere satisfecit.
si pcurator fuerit p̄sens ⁊ acceptans. vlt etiāz
si fuerit absens sed postea acceptauit mādatū
ff. de pcur. l. si defunctus. ⁊ ibi no. bar.

Mandatū circa iurisdictionalia nō finit̄ morte
mandantis. si ante mortē iudex delegat̄ decre-
uerit citatōez. licet citatio non fuerit executā.
vt no. io. an. in. c. fi. de offi. lega.

Mandatū an finiat̄ morte mandantis qm̄ man-
datur nudum ministeriū. vide io. an. in. c. fi. de
offi. dele. in glo. fi. ⁊. sed nunqd̄. ⁊ vide. s. s.
mandatum si sit in forma.

Mandatuz an trāseat ad successorem eius cui
mandat̄. si ip̄e decessit anteq̄ exequere. dic
q̄ non si fuerit sub noie p̄po directum. secus
si sub noie dignitatis. quia trāsit ad successo-
rem. vt no. io. an. post hosti. in. c. fi. de offi. de-
le. in glo. fi. ⁊ in clem. j. e. ti. glo. penul. quod
intellige nisi ex verbis cōmissionis apparē pos-
sit q̄ fuerit electa industria p̄sone. q̄ casu non
transit ad successorem etiā in dignitate. vt no.
anth. in. d. c. fi. s. fina. Ex autē fuerit electa idu-
stria p̄sone potest ex x̄bis constare expresse si
dicat q̄ p̄sonaliter exequat̄. vel tacite si dicat
de industria vel circūspectōne tua plenius cō-
fidentes p̄ apostolica scripta mandamus ⁊c.
vt io. and. in. d. c. fi. sup. x̄bo iniungit̄. et vide
omnino sub x̄bo iudex delegat̄ cui cōmittit̄.

Mandatū ad vniuersitatē causarū an expiret
p̄ mortem deleganti. vide sub x̄bo iudex dele-
gatus ad vniuersitatem causarū.

Mandās aliqd̄ fieri an dicat̄ vere vel interp̄-
tatiue facere. vide anth. qui recitat bar. in. c.
mulieres. de sen. ex. quod no. gen. in clem. j.
de vi. ⁊ ho. de. sup. x̄bo p̄sonaliter. ⁊ quod no.
fran. de zabo. in. e. cle. ⁊. q̄nto quero.

Mandatū pape delegatis licet expiret morte
legati etiam re integra. tñ ordinarius non pōt
de illa causa delegata se intromittere. quia pa-
pa manū in eadem apposuit eā delegando. vt
no. compos. in. c. capitulū. de rescrip. ⁊. quid
si execuroz. Et h̄ ibi sequit̄ io. an. ⁊ qd̄ no. bal-
dus. l. quō ⁊ qm̄ iudex. in. l. si p̄ses. ⁊ hoc ibi.

Manifestum est publica seu famosa infi-
nuatio vel p̄clamatio cōis ex certa sciē-
tia ⁊ actis actoribus nōdū iudicialiter
discussis pueniens. ⁊ ista est vera ⁊ p̄pa diffi-
nitio manifesti. no. ant. de co. cle. vestra. xx. v.
colum. ⁊. nunc venio.

Manifestū. notoriū. publicū ⁊ famosum disse-

runt. Notorium est quod fit in conspectu, populi vel maioris partis.

Manifestum est quod sit presentibus multis quod non faciunt maiorem partem populi a quibus processit fama penes maiorem partem populi. Fama est que a certo auctore insurrexit, nec requiritur quod ille auctor interfuerit facto de quo est fama. et dicitur factum coram pluribus quod sit coram decem, quod tamen intelligitur arbitrio iudicantis etiam de paucioribus. Predicta intellige de manifesto prout distinguit contra notorium et pene occultum.

Manifestum dicitur quod per duos probari potest ut no. anth. de cobra. de. vestra. xxvj. et xxvij. colum.

Manifestum non excusat a libello nec ab alio iudicio ordine obsequando, nisi ubi causa agi potest officio iudicis. no. anth. de cobra. de. et mu. vestra. xliij. colum.

Manifestum non operatur sententia nisi ipsa manifesta lata sit nulla. ut no. anth. de cobabi. de. vestra. liij. colu. et circa media. et de re iud. c. j. penul. colum.

Masculinum an concipiat femininum. vide bar. in. l. j. ff. de ver. sig. et in. l. si quis in tantum. l. unde vi. et per glo. de elec. generali. li. vj. et ibi plene per pe. more. et plenissime per archi. xxvj. q. iij. si quis suadente. et per cy. et bar. l. de ser. fugi. l. quicumque. et per pau. et anth. in repeti. clem. j. de consan. et assi. et in de. f. de elec. per pau. et gio. et io. cal. de re. eccl. non alie. si quis schyterozum. et vide omnino glo. in de. f. de regula. sup. verbo quoslibet. et quod ibi no. fran. de zabo.

Mater an possit filio stipulari. vide bar. ff. de verbo. obli. l. quod dicitur. et. qro an mater. et in. q. vlti.

Matrimonium potest contrahi etiam inter minores etate, quando vires corpori in generando supplent etatem. tex. de despo. impu. pubes. et no. glo. de elec. ex eo. li. vj. et. s. verbo confessio.

Matrimonium contrahitur etiam ex tacito consensu tex. de spon. tua. et c. tue. et c. is cui.

Matrimonium per quod actus concludatur. vide plene per ant. de presum. illud. et. quiter autem concludatur versus ad finem apparat. et in. c. ex parte. de spon. vbi omnino vide etiam per io. an. et plene per specu. in ti. de spon. in pn. vide. f. et. s. primo.

Matrimonium per verba contrahitur. pmitto sicut uxori fidem suare. et illud verbum sicut notat per petatem. non similitudinem. no. ant. de iudic. c. j. et. opono quod per verba et per quodam alia verba matrimonium contrahitur. vide plene per anth. et io. an. quod plures formas ponunt. in. c. ex parte. de spon. et de presum. illud. et vide. s. et. s. pri.

Matrimonium non censetur. sed sponsalia de futuro intelliguntur quando pubes cum impubere per verba de presenti contrahit. tenetur tamen pubes impuberem expectare donec ad pubertatem veniat. nihilominus tamen si interim cum alio pubere per verba de presenti contrahat matrimonium tenetur etiam si cum impubere iurasset contrahere. no. Ro. conclu. cccxxj.

Matrimonium licet ex aliqua causa specialiter sit per leges prohibutum. si tamen non est prohibutum per canones valet inter quoscumque. quod per apostolicam data est libera potestas matrimonium contrahendi. non tamen. an. de secum. nup. c. si. in. fi.

Matrimonium non contrahitur etiam per verba de presenti quando illa verba fuerunt iocose vel calidi plata. et hoc constat. ut no. io. an. in. c. si. de despon. impu. quia talia verba non sunt obligatoria. ff. de ac. et obli. l. obligationum suba. i. fi. et. ff. de iureiur. l. illud.

Matrimonium an possit contrahi per mulierem in ultima die. xij. annorum. vel per virum in ultima die. xiiij. annorum. vide io. an. in. c. si. de despo. impu.

Matrimonium per quod actus perficiatur precedentibus sponso salibus de futuro. vel etiam de presenti. interpretata tamen de futuro. vide io. an. et do. ant. de despon. impu. attestaciones. et. c. si. de spon. is. q. et vide. c. j. de despon. impu. li. vj.

Mendax quoniam et quibus casibus ex mendacio puniatur. vide plene per glo. in. c. nullus pluribus. de re. iur. li. vj. et per bal. in. l. j. de furtis.

Mendicantes quod dicantur. vide per lap. et fra. de zabo. in clem. j. de regula.

Mensa quod sit. et quod loca dicantur esse de mensa. vide glo. in. c. j. de rescript. sup. verbo haberet. et in. de. j. s. idem etiam de excel. pla. et per mathe. et fran. in. c. ij. de feu. et per bar. l. de bo. va. l. si vacantia. li. x. Et an si episcopus contulit alteri beneficium quod erat de mensa illo mortuo beneficium vacet. vide anth. in. d. de. j. de rescript. et vide sub verbo beneficium. s. beneficia.

Mensis quot dies intelligatur habere. vide io. an. in. c. quis. de elec. li. vj. in glo. super verbo mensam. vbi dicitur quod mensis statutus ad aliquid agendum intelligitur tot dies habere quot habet mensis in quo negocium faciendum occurrit. et si tunc quando occurrunt. aliquid dies illius mensis lapsi erant suppleantur tot dies in mense sequenti. et ita consistit suavit. ut no. ant. de excel. pla. licet. quod ibi hosti. dicat hoc esse arbitrarium et iudex potius ampliat quod artet. s. bar. potius tenet opi. io. an. in. l. cum bisexto. de ver. signi.

Meretrices si occasione meretricii committant non obligantur. ut no. bar. ff. de dona. l. affectiones. sed meretricii potest donari et

pmitti. et tenet obligatio. nisi fiat per militem
vel clericum qui miles celestis reputat. vt no
tar bar. in glo. in. di. l. affectōes. et p. cy. de do
na. inter vi. et vro. l. ij.

Metus non reddit actū p metum factuz
ipso iure nullum sed annullandū. nisi in
certis casibus quos vide p Rotam cō
dusione. ccl viij.

Metus iustus dicit inferri p iniustā ex cōmū
nicatōnem nō p iustam. qz iusta medicina est
et patientē tolerāda. no. Ro. conclu. xxxvj. Et
ideo metus ex cōmunicatōis iniuste dicitur ca
dere in constantes virū. secus si est iusta. et ita
doc. cōcor. et glo. in. c. olim. iij. de resti. spo. et i
c. cum dilecti. quod metus causa.

Metus illat⁹ debitori vt soluat nō parit actio
nem quod metus causa. quia non interest me
tum passi ex quo debitū soluit. vt no. anth. de
resti. spo. in lris. vj. colū. et o. ppono tertio.

Metus non cadit in vim expulsiua turbatiua
vel ablatiua. sed in cōpulsiva et in inquietati
ua. vt no. ff. qd me. cau. l. j. in glo. fi.

Metum iustū inducit imperiuz pncipis q̄ als
solebat tyrannice et oppressiue tractare nō obe
dientes p̄cibus vel p̄ceptis suis. no. io. and. q̄
clerici vt yo. c. fi. fi. vide bar. qui idē voluit i
tractatu de tyranno. et septimo quero. ij. colū
na. in fi. Sed in. l. j. §. onerande. ff. quarū rerū
ac. nō da. non videt requirere q̄ consueuerit
opressiue tractare. vult tamē q̄ appareat mi
nas p̄cellisse vel verba. vt ibi patet. Sed Jo.
and. in. c. j. de rescrip. li. vj. in nouel. dicit q̄ si
platus exegerit aliqua seruilia grauamina a
subditis p̄sumitur q̄ subditi potius prestite
rint ex timore q̄ ex debito. vide. j. §. metū iu
stum inducit nimia reuerētia quā habz vroz.

Metu factum non censet quod sit ab illo q̄ iu
ste captus et detentus est. Si autē est iniuste ca
ptus et detentus. tunc ad cōmodum tertij va
let quod agit. quia illius respectu nō est met⁹
Ad cōmodum x̄o detinentis non valet. nisi si
nis detentōnis nō concurrat cū fine act⁹. vt si
detentus est ad finem extorquēdi pecuniaz et
contrahit in matrimoniū. tunc matrimoniū vale
ret qz in illo concurrūt in idem. no. antho. de
spon. cū locum. Et bar. ff. de testa. l. q̄ a latro
nibus. de x̄bo. signi. l. qui negz. et quod met⁹
cau. l. qui in carcerem. Qñ autē iudex eccl̄asti
cus pōt clericū iuste carcerare. vide tex. in. c.
cum ep̄s. de offi. ordi. li. vj. Et de sen. excō. si
clericus. e. li. et c. vt fame. e. ti. et qd no. anth.
in. d. c. si clericus. in nouella. et in. d. c. vt fame
sup x̄bo et quozū.

Metus si alleget illat⁹ in loco vbi iusticia red
ditur. p̄sumptio est contra allegantem. iō gra
uatur clariori p̄batōne. nec tunc sufficit p̄ba

remetum p̄ coniecturas sed oportet luce clari
us p̄bari sicut in causa criminali. quia p̄ alle
gantē est p̄sumptio ratōne loci. no. bar. in. l.
fi. in p̄n. ff. quod me. cau. Eadem ratōne videt
idem dicenduz quādo est p̄sumptio contra al
legantem ratōne p̄sone que dicit metum intu
lisse. vt in iudice qui licet aliquē detinuerit n̄
p̄sumitur metum inferre. no. bal. in. l. si quis.
in hoc. c. de epi. et cle. Idem in iudice cū alio
contrahente. vt no. p. cy. bar. et bal. in. l. ad in
uidiam. ff. quod me. cau. et licet possit iudex i
uriari. hoc non p̄sumitur nec q̄ metū inferat
no. archi. x. v. q. vj. si sacerdoti. hoc idē volu
it io. an. fm hosti. et inno. de renū. super hoc.
sup tex. in verbo iuramentum. et sup. j. glosā.
Preterea dicimus q̄ decretū iudicis excusat
a metu. vt no. bar. in. l. j. c. de p̄di. curi. li. x.
et idem vult Jo. an. in. d. c. sup hoc. in x̄bo iu
rumentum. ideo volens probare q̄ iudex ali
quem indebite carcerauit vel ei metuz intulit
debet probare q̄ iudex consueuit talia indebi
te facere. no. bar. in. l. de pupillo. §. si quis ip
si p̄tori. de no. ope. nūcia. et in. l. j. §. que one
rande. quaruz re. ac. non da. et idem sentit io.
an. qui cle. vel vouen. c. fi. in fi.

Metus minor excusat mulierem q̄ virū. quia
leuior metus afficit constantē animū mulieris
q̄ viri. no. an. de spon. cum locū. et ibi et tex.

Metus qualiter p̄betur et qualis metus suffi
ciat ad rescindendum contractum vel actum.
vide in. c. cum dilectus. quod met⁹ cau. et per
glo. bartho. et bal. de transacti. l. interpositas
vnum tamen scias q̄ vbi est decretum iudic.
excusat a metu. no. p. glo. et bar. c. de p̄di. cu
ri. l. j. li. x.

Metus honoris dicitur iustus met⁹. vt i glo.
in. c. cum dilectus. quod metus cau. et no. per
bar. et bal. in. l. interpositas. c. de transac. fac
quod no. cy. in. l. j. et iuxta hoc quero. c. vñ
vi. ibi dicit q̄ licet insultatus possit euadē fu
giendo. si tñ talis est cui aufugere verecūdia
esset. pōt resistere et insultantem percutere si
ne pena. qz dicit ad defensionē sui honoris fa
cere. p hoc facit q̄ timor p̄dendaz rerū d̄z iu
stus met⁹. c. abbas. qd me. cau. ḡ mltomaḡ ti
mor p̄dendi honorē. qz honor ceteris reb⁹ p̄
ferēdus est. ff. si quis ob cau. re. l. iulianus. vt.
j. §. metum iustum inducit timor verecūdie.

Metus illatus in promittendo. p̄sumit p̄
seuerare in solutione si solutio fiat in continen
ti post promissionem. idem si fiat ex interuallo
in loco vbi erat qui metum intulit et cuius po
tentia continuauit. Ideo si tyrannus metuz
intulit in promittendo certo tempore suez ty
rannie. instat metus in loco in quo tyranni
dem suam exercet. secus autem si in alio loco

solutio fieret, vel tempore quo tyrannus esse cessaret. no. p. bar. et bal. in. l. ij. C. qd me. cau.

Metum iustum inducit timor pdendi bona sua, vel maiorem partem eorum, vel timor grauis damni siue iacture. vt no. glo. goffre. et Joha. an. in. c. abbas. quod me. cau. Idem no. cy. et bal. in. l. interpositas. C. de transac.

Metum inducit nimia reuerentia quam habet filius ad patrem. no. bal. in. l. interpositas. C. de transac. quod dicit Bal. verum. pcedentibus minis p patrem factis. vt ipeno. in. l. j. s. qone-rande. ff. quarum reru ac. no. da.

Metum iustum inducit nimia reuerentia quam habet vxor ad virum et clericus ad episcopum et libertus ad patronum. fm bar. et bal. quod dicit vt no. s. pri. et vide. s. s. metum iustum inducit imperium ubi de hoc.

Metum iustum inducit timor verecundie futuri euentus a natura puta si medicus infirmitatem paruum facit magnam. et ea de causa ab infirmo extorquet pmissiones illicitas. vt notat bar. et bal. in. l. interpositas. C. de transac. et vide. s. s. honoris metus.

Metum iustum inducit mine facte ab illo qui concussit minas deducere ad effectum. als secus si non concussit multa minari et pauca facere. vt notat bar. et bal. in. l. metum. C. qd me. cau.

Metum vide. s. verbo dominus.

Miles acquirit dominium rei empte p alium de pecunia sua. siue ille alius sit soluendo siue non. C. de re. vendi. l. si vt pponis. et ibi no. bar. Item no. glo. xj. q. ij. apostolicos. et de pecu. de. c. inquirendum. et vide sub verbo clericus. s. clericus coepo.

Minor. xxv. annis si agit sup beneficio debet iudex ecclesiasticus ei dare curatorem ad litem. no. Ro. conclu. cliij. et vide. s. verbo executio.

Minor. xxv. annis. maior tamen. xiiij. etiam laicus potest procuratorem constituere etiam sine consensu patris ad causas ecclesiasticas etiam spirituales et dependentes ab eis. puta ad decimas et earum fructus. et ad causam matrimonij et dotis. no. Ro. conclu. xliij.

Minor si ante sententiam appellationi renunciat statim coepo dicitur lesus. quia potest seque sententia iniusta. id potest petere se restitui. Sed si post sententiam infra tempus debitum non appellet. coepo non constat ipsum lesus nisi doceat se habere bonam causam. no. bar. ff. de iur. iur. l. nam postea. s. si minor. Sed alibi dicit bar. q. in dubio presumitur lesus. ideo restituitur ad appellandum. vt no. p. eu. in. l. fi. C. in qui. cau. in inte. resti. non est ne.

Minor non dicitur lesus coepo quod lapsus est in minoribus in quo non probauit vel allegauit. nisi saltem summarie doceat se habere illam probatorem vel allegatorem

nem. no. bar. in. l. nam postea. s. si minor. ff. de iureiurata.

Minor. xiiij. annis. maior tamen infante potest beneficium acceptare sine curatore. sed infans non. et sicut minor potest beneficium etiam sine curatore acceptare. ita et illi renunciare si renunciatio fiat in manibus superioris et cum cause cognitione. als secus. no. pe. more de iudi. si annum. li. vj.

Minor. xiiij. annis potest esse in ecclesia cathedrali canonicus. licet non habeat vocem in capitulo. vt patet de elec. ex eo. li. vj. in tex. et glo. sup verbo tua ecclesia. et de rescrip. si eo tempore. e. li. in glo. penul. et sup ea. in nouell. Et hoc tenet io. cal. et pau. de le. et io. de ligna. licet contrarium teneat hostiensis. et guiller. vt recitat domi. de sanc. gemy. d. c. si eo tempore. Et ibi plene vide p eundem que etas requirat in quolibet beneficio vel dignitate.

Minor non currunt ipso iure temporales prescriptiones nisi ille quibus iudicia finiunt. s. tunc minor restituitur. no. glo. in. l. fi. C. in qui. cau. resti. in inte. non est ne.

Minor an restituatur in beneficiis et alijs spiritualibus sicut in pphanis. vide plene p antho. de resti. spol. ex parte.

Minor si in contractu est circumscriptus et lesus. potest contra eum agi vt approbet vel reprobet tractatum. et si approbet non potest postea petere se restitui. no. Bar. ff. de ac. emp. l. iulianus. s. si quis colludente. Et idem videtur si contractus sit nullus. quia si minor conuentus approbet non poterit postea nullum dicere. ar. eius. quod no. bar. in. d. s. si quis. et inno. in. c. j. de his que fiunt a pla. sed predicta intellige si iudex confirmet. vt no. bar. in. l. si quos. C. de decurio. li. x. als secus. quia sicut contrahendo minor sibi non preiudicat. ita nec approbando. lex enim ideo resistit contractui minoris quia non habet firmum consilium. vt dicit tex. in. l. si minor. ff. de ser. expoz. que ratio ita habet locum in minore approbante sicut contrahente. ad hoc facit l. doli. s. diuisum. ff. de noua. p. hoc facit rubrica. C. si ma. fac. sine decre. fac. ali. ra. ha. p. q. s. rubricas apparet a contrario sensu quod si minor existens ratum habuerit sibi non preiudicat. Et idem puto in prelato et clerico contrahente. quod eius rati habitio non excludat ecclesiam a facultate dicendi contractum nullum si fuerit factus sine auctoritate superioris. vel petendi restitutionem si fuerit seruata sollemnitas. sed ecclesia fuit enormiter lesa. Nec obstat quod notat Inno. in. d. c. j. de his que fi. a pla. quod ipse loquitur quando contractus erat nullus ex defectu sollemnitatis consensus capituli quod non interfuit in tractu irritabat tractatum. et de plano hoc conceditur.

Minor. xxv. annis licet careat curatore si alienat rem immobilem sine iudicis decreto alienatio est nulla. quia tali contractui alienationis lex resistit propter consilium minoris parum firmum. vt pbat tex. ff. de serui. expoz. l. si minor. **E**idem pbat. **C.** de p̄di. l. non solum. et. l. si p̄dium. que iura non distinguunt an habeat minor curatorem vel nō. et exigunt iudicis decretū. imo fortius dicit bal. q̄ etiaz decretū iudicis non sufficit licet minor tutore vel curatore careat. sed debet ei tutor vel curator dari et cum eius auctoritate et iudicis decreto alienatio fieri. vt no. p eum in. l. sed si curatorem. **C.** de in inte. resti. Sed huic dicto Bal. cōtra dicit dicta lex s̄ si curatorem. in fi. vbi ptz q̄ alienatio facta p̄ minorem curatore caretē valet licet si ledat̄ detur restitutio. quod intelligit si venerit iudicis decretū. als alienatio esset ipso iure nulla. et sic non essz necessaria restitutio p iura p̄mo allegata. et rubrica. ff. de re. eo. qui sub tu. vel cu. intelligit̄ de his qui sunt sub tutela vel cura vel habitu. **E**t hoc pbat p rubricam. **C.** de p̄di. mino. sine decre. non alie. p quam rubricā patet q̄ decretū iudicis est de substantia alienationis. et p̄dicta pban̄t p ratōnem inconuincibilem. **S**i em̄ minor habēs curatorem nō possit alienare etiam cū auctoritate curatoris sine decreto iudicis. vt patz in toto titulo. de re. eo. qui sub tute. mltominus poterit alienare sine decreto ipse minor solus curatore carens. nec releuat si dicāt q̄ qm̄ curatore caret videt̄ sibi soli commissā administratio. quod concedo. non tñ alienatio sine iudicis decreto. **I**dem in glo. in. d. l. s̄ si curatorem dicit q̄ quādo minor caret curatore. tñc quasi paterfamilias videt̄. et illa dicitio quasi significat diminutionem. volēs dicere q̄ non est pfecte paterfamilias maior reputandus. quia si sic esset alienare posset etiam sine decreto nec daretur restitutio.

Minor licet rem p̄pam nō possit alienare sine decreto iudicis. tñ rem sibi obligatā potest sine decreto alienare. l. j. **C.** de p̄di. mi. et. l. magis puto. §. ij. ff. de re. eo.

Minori acquirif̄ dominium rei p̄ alium empte de pecunia ipius minoris. no. glo. xij. q. ij. apostolicos. et de pecu. cle. c. inquirendū. **E**t similiter acquirif̄ actio psonalis ex contractu per alium sup re minoris celebrato. quod est verū quando emptio vel alius contractus celebratur p tutorem vel curatorem minoris. Secus si fiat p alium. quia tunc non requirif̄ nisi i s̄ fidium illo non existente soluendo. vt no. bartho. in. l. si vt pponis. **C.** de re. v̄di. et. ff. de solu. l. filie. et quando ex facto tu. l. ij. **S**i tamē debitor qui ex contractu de re vel sup re mino

ri inuito contrahente tenebat. soluerit ip̄i contrahenti ignorans rem fuisse minoris. liberat̄ licet ille contrahens nō sit soluendo. vt est casus in. d. l. filie.

Minor etate p̄motus ad sacros ordines an sit ip̄o iure suspensus vel ab homie suspendendus. vide sub v̄bo suspensus. §. suspensus nō est.

Minor etate p̄motus ad subdiaconatū infra pubertatem habet caracterē ordinis impressū sed non ip̄ius ordinis executionem. **S**i autez teneat cōtinere. vide io. an. in. c. vnico. de cle. p̄ sal. p̄mo. et in cle. si. de tēp. ordi. in glo. ij. ifi.

Minor. pupillus et vidua et alie miserabiles p̄sone non possunt etiam p̄ rescriptum p̄ncipis trahi ad iudicium extra suū domiciliū nisi fiat in rescripto expressa mentio qualitatis p̄sone. licet in rescripto poneret̄ clausula non obstante aliqua lege. vt no. bal. **C.** qm̄ impera. i. ter pupil. et vidu. cog. l. ista.

Missa celebrari non potest in domo priuata sed in ecclā tñ celebrari debet nisi summa necessitas vrgeat. **E**t cum h̄ debeat dari licētia ab episcopo. et requirif̄ tabula consecrata. als nullatenus celebrare licet in domo p̄uata. vt patet de conse. di. j. vnicuiq̄. in tex. et glo. et in. c. sicut. et ibi no. archid̄. **E**p̄i autem habēt p̄uilegium celebrandi. et celebrari faciendi vbiq̄ in altari portatili. vt in. c. si. d̄ p̄uile. li. vj. **E**t possunt hoc p̄uilegiū alijs p̄cedere habendi altare portatile. vt no. io. an. in. c. quod nō nullus p̄uile.

Mysterium differt a ministerio. qz mysteriū scribitur p̄ y. grecum. et idem mysterium grece quod secretum latine.

Ministeriū aut̄ dicit̄ quodlibz officii dignitatis aut p̄sonatus vel aliud b̄nificiū. vt no. ant. de coha. de. vestra. f. colū. in fi.

Modus licet non seruet̄. tñ ordinatio ip̄so iure nō resoluit̄. sed potest agi cōditione ob causam ad ei⁹ resolutionem. et ad retraditeōz rei date. no. Ro. p̄clu. cccxxv.

Modū nō curam? dum tñ habeam? effectum. **C.** de insti. et substi. l. si mater. et de no. ope. nū. l. j. §. inde querif̄.

Modus an possit impleri p̄ heredem eius cui sit iniunct? et cōtra an possit impleri in p̄sōa heredis illius cui implendū erat. vide sub v̄bo conditio vel modus.

Monachus potest etiam sine mādato agere pro electione abbatis sui cōfirmāda. et pro ip̄o abbate carcerato. vel priuato relaxando et restituendo. et pro quilibz alia causa concernente vtilitatē monasterij. notat Ro. conclu. cccxxvij. et vide sub v̄bo arbitratōr. et. v̄. religiosus. p̄ totum.

Monachus an possit esse in iudicio agendo vt

defendēdo. vide anth. de iudi. intellexim^o. in fi. et vide .f. .s. monachus si est.

Monachus potest esse procurator et advocatus pro monasterio. non pro alijs. no. ant. de iureiur. qntauallis. .v. nona differētia.

Monachus quando agit pro utilitate monasterij debent ei alimenta et expense litis que debent taxari cum summaria cause cognitiōe. no. ro. conclu. cccxxvij.

Monachus non potest agere contra abbatem pro alimentis preteritis sibi subtractis. s. pro futuris sic. no. Ro. conclu. cccxxvij. *al. 305 r. nonis*

Monachi quandoque appellantur fratres. s. in nostro vulgari fratres appellamus mendicantes non habentes bona in comuni. no. ant. de iudi. causam.

Monachus si est in studio vel aliter absens ab abbate. an possit agere pro mutuo vel pro deposito pro eum facto. vel si aliter damnū vel iniuriā patitur. vide .ff. de iudi. in. l. si longius. i. glo. fi. in fi. *Et vide .f. .s. monachus an possit.*

Monacho habenti preteritum perpetuum competit interdictum etiam directū contra suū prelatū. secus in manuali seu claustrali. no. Ro. conclu. xxv.

Monachus an possit esse officialis. vide Jo. an. in. c. si. de de. egro. et pau. in clemē. vt pfectores. de regula. et no. glo. in de. et si principalis de rescrip. sup. verbo electōz.

Monachus an possit ire ad artiozem. laziozem vel parem religionē. et an requiratur licentia ab abbatē vel pape. vide quod no. pro glo. de preben. cum singula. li. vj. sup. verbo canonice.

Monachus non potest sine auctoritate pape acceptare beneficia alterius monasterij non dependentis a monasterio suo. als effici ineligibilis et inabilis ad omnia beneficia. de preben. cum singula. li. vj. nisi forte in illo monasterio non esset aliquis idoneus. vt ibi no. glo. nec potest monachus preles administrationes vel officia habere quibus cura imminet animarum etiam si pro alijs dicta cura habeat exerceri. d. c. cum singula.

Monachus potest hodie sine dispensatione de consensu abbatis prefici pro episcopum ecclesie parochiali etiam seculari. licet quidam contra. *Et idem in canonico regulari. no. ro. conclu. cclij.*

Monachū non facit habitus sed professio. de regula. porrectū. quod intellige et limita et declara vt no. pro anth. ibi. et in. c. ad nostraz. vbi plene distinguit de habitu assumpto per minores et maiores etate. vide oino tex. quod pre dicta declarat in. c. j. et c. prestitutōz. e. ti. li. vj.

Monachus siue religiosus professus non potest patronū presentari ad ecclesiam pro chialē curatā et si presentē. presentatio est nulla. licet quādam cō-

tra. Sed dici potest quod est nulla quo ad presentatum vt non admittat. sed non quo ad presentatē vt possit de negligentia siue culpa redargui si laicus est. no. Ro. conclu. cclij.

Monachi an possint retinere beneficia solita concedi clericis secularibus. vide sub verbo beneficium. s. beneficia consueta dari.

Monachus et quilibet regularis potest esse testis no. glo. in aut. de more cogitandum. coll. j. et no. glo. de testi. aut. si dicat. quam glo. ibi tenet bar. et idem tenet spec. ti. de testi. s. j. .v. item excipit quod est monachus. et clarius in .v. quod de monacho. hoc intellige quando testificatur coram iudice clerico ordinario vel delegato qui quo ad causam coram eo vertentem dicitur superior et eius auctoritate testis iurat. s. coram iudice laico non potest aliquis clericus testificari sine prelati sui licentia siue superioris vt no. inno. et io. an. in. c. j. de iura. calū. vide oino sub verbo clericus non potest aliquid.

Monial. vide sub verbo procurator.

Monitoziū. vide sub verbo preceptum. pro totū.

Mors naturalis et renunciatio pape equiparantur. no. glo. de preben. si is cui. lib. vj. et vide sub verbo procurator. s. procurator prestitutus a plato.

Mors civilis non equiparatur naturali. nisi in casibus expressis in iure. vel nisi sit eadem ratio no. Ro. conclu. cclx. et vide glo. de rescriptis susceptum. li. vj. in glo. penul. et xvj. q. j. placuit. j.

Mors pbatur pro famam sed non dies mortis. vt no. bar. in tractatu de teste. .v. mortuū. *Et aliter mors pbetur in omnibus causis. vide ibi. et pro eundem in. l. ij. s. si dubitetur. ff. quemadmodum. tes. api. et de his qui no. infa. l. genere. et l. si. et. l. solu. ma. l. si quidem. vide cy. in. d. l. si quidem. et io. an. in addi. spe. de no. cri. s. fama. .v. quod si agentis.*

Mortuus pro re publica habet pro viuo quo ad omnem effectum. quod est valde notandum. vt pbat tex. insti. de excu. tu. s. filij autem in rem sui. et sicut ibi reputatur viuus ad utilitatem patris. fortius reputabitur viuus ad utilitatem filij. quia motus et amor naturalis magis descendit de patre in filiū quam econuerso. *Et est ratio quia pars preteritis generatis filij remanet in filio. sed pro aliquo filij non est in persona preteritis. vt no. ratio. an. in addi. spe. sup. rub. de feudis. et si talis casus mortis pro re publica contingat in filio primogenito viuo preteritis descendente relicto ex eo filio talis filij primogeniti excluderet patruū in iure primogeniture. auo postea decedente. quod primogeniti sic defunctus censeret viuus ad utilitatem filij sui representantis personam suam. quod tene fixum menti.*

Motus proprius cum generali clausula non obstat. operatur quod illa generalis clausula habet vim specialis clausule derogatorie. no. la. abbas. de rescrip. quibus. r. c. si eo tempe. r. c. si propter. li. vj. de elec. cum ex eo. r. de pben. ei cui. e. li. r. de symo. iacobus. q. vl. Contrarium tenet io. de ligna. r. io. de fau. vt refert domi. in. d. c. quibus. r. c. si propter. ea ratio quia licet motus proprius surreptionez tollat tamen gratiam non ampliat. maxime ad prouidicium iuris tertio quefiti. vt no. in clemen. si romanus. de pbeno. Sed ioh. de ymo. tenet opinionem lapi. quando clausula diceret non obstantibus aliquibus pro que possit gratia impediiri vel differri. secus si illud verbum differri omittatur vt primo casu clausula operetur. r. non sit frustra. vt recitat domi. in. d. c. quibus. et. c. si propter. que distinctio prederet in expectatiuis vel alijs gratijs super incerto beneficio impetratis. Secus si super beneficio concedantur. Aliibi dicit io. de ymo. quod motus proprius cum clausula generali non obstat. statutis. tollit oia impedimenta r. obstacula a statutis ecclesie inducta r. hoc casu saluat opinionem lapi. sed non tollit impedimenta iuris communis. vt recitat domi. i. c. si. de si. pres. li. vj.

Motus proprius cum clausula generali non obstat. iustificat formam litterarum r. personam etiam impetrantem. no. lap. in. c. j. de si. p. sby. li. vj.

Alii etiam in dignitate constituta an possit habere potestatem excommunicandi r. absoluedi ab excommunicatione. vide antho. de iudi. decernimus. r. r. cludedo. Et an possit ei dari officium predicandi. vide anth. e. c. circa finem. Et vide. s. verbo ignorantia. r. ignorantia iuris.

Quatio. vide. s. verbo dispositio. r. sub verbo presumptio.

Necessitas non habet legem. de consuetu. c. quanto. r. ff. de officio p. s. l. illicitas. r. si.

Negatiua potest pbari pro confessionem r. etiam pro instrumentum. no. an. de coha. cle. r. mu. vestra. xxxiij. colu. r. venio ad tertium.

Negatiua solutionis non facte pbanda est pro euz queam deducit ad pbandam excommunicationem factam sub condicione si non soluerit. no. Ro. c. clu. cccxxv. ad si.

Negatiua an r. qualiter teneat de pbari. vide io. an. d. elec. bone. j. r. in regula. sine possessione. li. vj. in nouel. Conclude tamen quod negatiua etiam improbabilis semper est pbanda pro negantem quam fundat intentionem ipsius negantis. si-

ue negans agat siue excipiat siue replicet. nisi negatiua aliqua presumptione iuuet. Ad quod determinandum an presumptione iuuet vel quando fundat intentum alicuius. dic quod quedam est negatiua qualitatis persone. r. quedam negatiua alterius accidentis extrinseci. prima vt negatiua solennitatis actus pbari debet pro negantem. quia solennitas presumitur. fallit in certis casibus. Secunda est multiplex. quedam est negatiua qualitatis a natura vt quod quis non habeat rationem naturalem. quod non sit discretus quod non sit diligens. quod non sit bonus. r. hec sicut debent negari pro probantem. quia talis qualitas presumitur a natura inesse. nisi semel malus poneretur quia tunc in eadem specie mali se presumitur malus. Quedam est negatiua qualitatis nature corporalis. vt quod quis non sit legitimus. vel quod non sit sanus. Et similiter est probanda pro negantem. quia hec qualitas que sit naturaliter. corpori inesse presumitur. Si tamen appareat quod quis semel infirmus fuit. an presumatur nunc infirmus dubium est. Queda est negatiua qualitatis nature erga corpus tempore variabilis. vt etatis. r. in hoc idem quod statim dicam in sequenti. Quedam est negatiua qualitatis accidentalitatis ad corpus. vt quod quis non sit in aliqua scientia positua scientificus. quod non sit ordinatus. quod non sit cantor r. similia. Et tunc aut super hac qualitate est intentio cum parte a qua nihil petitur. r. hanc similiter habet negans pbari. r. hoc fortius procedit quando affirmans est in quasi possessione illius qualitatis vel saltem habet famam pro ea. aut est contentio cum iudice vel superiore a quo aliquid petitur. r. tunc affirmans tenetur pbari se habere qualitatem negatiuam. r. vbi dictum est neganti incumbere onus probandi. intellige nisi sit in quasi possessione qualitatis contrarie qualitati negare. vel nisi contra ipsam qualitatem negatam habeat famam. Tertia negatiua qualitatis accidentis extrinseci (vt quod quis non sit soluendo) non est pbanda pro negantem sed qui soluendo se asserit. indistincte se talem pbari debet nisi appareat eum aliquando fuisse soluendo. quod tunc ibi futurum presumitur. hoc notat anth. de elec. bone. j. xvj. colu. r. venio ad tertium. vide quod no. idem ant. circa legitimatores in. c. latoz. qui si. sunt le. vlti. colu. Sed ioh. an. in. c. si. de litis contesta. li. vj. in nouel. circa qualitatem legitimatis vel etatis in beneficialibus distinguendum est quod aut impetrans expressit se legitimum r. maiorem. r. sibi incumbit onus probandi. aut se eum opponit quod tacuit se legitimum r. minorem. r. tunc opponenti incumbit onus probandi. Item io. an. in regula. ifamibus. circa qualitatem legitimatis r. etatis in beneficialibus in electo con-

firmationem petente. concludit qd si talem qualitatē negans nō pbat negatiuam perdit instantiam nec cassat electio et repellit opponēs tamen affirmans nō cōsequitur affirmatiōnez electōis nisi probet qualitatez p̄dictam. et neutro pbante saltem quo ad possessionem. opinionem et famam. iudex ex officio statuet terminum parti agenti et affirmanti pbandi qualitatē p̄dictam. et si in p̄batiōe defecerit. electionem cassabit ne diu maneat ecclesia impedita. sed quid erit. si quis non petit electōis confirmatiōnem seu beneficij adiudicationem in quo p̄tendit p̄ collatiōnem sibi ius p̄fecte q̄situm et petit se in possessionem induci. et aduersarium a possessione amoueri. aduersarius ei obijcit qd nō est legitimus et neuter pbat qd sit legitimus vel illegitimus qual sentētia fereb̄.

Duto ex p̄missis possessorem et reū absoluedum. tum qz affirmans litigat cū parte a q̄ alius petit sibi possessionem. ideo fm̄ regulaz actore non pbante id quod est fundamentum intentōis sue debet reus absolui fm̄ antho. tum etiam qz non debet actor aliquid consequi nec adiudicatōem nec possessionē nisi p̄bet q̄litatez p̄dictam. fm̄ Jo. an. Et licet io. an. in d. regula infamibus dixerit negantem qualitatē p̄dictam. illud est ideo. quia negās non possidebat nec cōtra euz actū fuerat nec d̄ suo puato interesse tractabat. et consequent̄ absolutoria eadem non poterat. cuius contrarium est in casu p̄xime dicto. et vide sub x̄bo p̄sumptio. s. p̄sumi an̄ debeat q̄s dignus.

Negatiōe nō fit res dubia. quādo id quod nō est notoriū extraiudicialiter negat. Secus si iudicialiter. quia tūc fit res dubia ad cōmodum negantis nisi negās habeat cōtra se p̄sumptōnem iuris. Si aut̄ id quod notoriū est negat. tunc si negat factū tantū et nō qualitas notoriū nō fit res dubia p̄pter veritatē notoriū. Si x̄o non negat factū sed qualitas facti. s. notorium. tunc oportet qd p̄bet iudicialiter illa q̄litas. s. qd notoriū sit.

Negatiua etiam pbabilis facit rem dubiā. nō autē improbabilis. vt illa que habet cōtra se notoriū. nisi talis negatiua saltez semiplene p̄betur. quod intellige quādo talis semiplena p̄batio nō habet cōtra se euidentem causaz annexam. vt no. antho. de coha. de. vestra. xxvj. columna.

Negatiui actus non sunt tante potentie. quantē affirmatiui. no. glo. de consti. cū accessissent et inno. de fi. p̄f. veniens. et io. an. de cens. p̄uenit. et antho. de cau. poss. c. fi. xlv. columna. et ex his apparet.

Negatiua cōsuetudo qualiter p̄betur. vide io. an. et antho. in. c. iohānes. de cle. cōiuga. et bal.

in. l. de quibus. ff. de legi.

Nepotis appellatiōe non solum cōtinetur filius filij. sed etiam fratris. et sic non solum comprehenditur nepos descendens sed etiam transfuersal. no. io. an. de dec. fundamenta. li. vj. quod est notandū. Idem no. antho. de consang. et affi. c. tua nos.

Nisi. hec dictio in iudicijs et vltimis voluntatibus equipollet conditiōi si nō. Secus in contractibus. vt no. antho. de appel. p̄terea requisiti. in quarto notabili. et in x̄. oppono qd dictio. vide in additio. spec. ti. de sponsalibus.

Nominatio alternatiua valet. no. io. an. de elec. c. ij. li. vj. in. f. glo. in nouell. Et vide sub x̄bo p̄uisio.

Nominatio facta ante scrutiniū. nihil iuris tribuit nominato. sed facta in scrutinio sic. eo iaz publicato. no. glo. in. c. quod sicut. de elec. vt est tex. in. c. publicato. e. ti. vbi patet qd nomiatius in scrutinio a maiori parte potest p̄cedere qd electores compellant̄ ad electōem de eo faciendam et consequent̄ est ius sibi q̄situm et necessitate electores eū eligere. p̄dicta procedunt qm̄ nominatio fit eo casu quo in electōe seruari debet forma. c. qz tunc p̄pter. vbi aut̄ illa forma non requirit̄. tūc nominatiō deliberate facta ius tribuit et vim electōis habet. de elec. cū in iure. Et ibi hoc no. cal. et ant. et hoc casu potest saluari glo. que dicit ex nominatiōe ius acquiri nominato. xvij. q. vij. c. cōtra sanctorū. Ita etiam fuit mens inno. in. d. c. qd sicut. et. d. c. cum in iure. vbi dixit fm̄ antiq̄ tempora nullā solennitatem fuisse in electōibus necessariā. et etiam fm̄ moderna tpa idē seruari in minoribus dignitatibus et inferioribus beneficijs in q̄bus iura antiq̄ remanēt in correctā. fm̄ q̄ sufficiebat qualitercūqz constare de solis consensibus electorū in aliquem directis. Et p̄terea in istis casibus dixit antho. qd nō licet variare nominantibz. qz p̄ noiatiōnem deliberatā p̄fici electio. no. antho. in. d. c. publicato. licet io. an. ibi in. q. xix. dubitatiue tñ aliter in hoc sentire videt̄ et male. Illud aut̄ certū est qd post nominatiōz sup̄iori p̄sentatāz variare nō licet. vt no. inno. et io. an. et ant. in. c. bone. f. de postu.

Notari? si aliqd̄ narratiue dic̄ in instrumento. talia x̄ba narratiua nihil p̄bat no. Ro. cōclu. ccl. nisi exp̄mat locū. tps et testes. et se interfuisse. et se rogatus esse de ill' narratis. vel nisi illa narrata sint de facto longinquo. no. ant. de p̄ba. qm̄ cōtra. penf. carta in. f. colum. Idem no. bal. C. de testi. l. i iuramento. et vide. s. x̄bo. instrumentū. p̄ totū. et in x̄. clericus. s. clerico q̄ est in sacris.

Notari⁹ creat⁹ a papa pōt etiā in t^{ri}l iperij cōficere instrumēta. ⁊ ecōtra creat⁹ ab impatore potest etiā in terris ecclesie cōficere instrumenta. nō **Ro.** cōclu. cclix. quid de creato a rege vel vniūsitatē habēte ad hoc ptātē. dic vt dicit in xbo instrumentū. §. j.

Notariū creare pōt papa. impator. ⁊ rex non recognoscēs supiorē. Itē statutū ⁊ cōsuetudo vniūsitatē nō alteri⁹. ad hoc vide inno. et an. de fi. instru. cum p.

Notarius si vnū scribit ⁊ nūcius dicit se aliū retulisse q̄ scripsit sit cui pot⁹ credi debeat. vide sub xbo nūcius. in p̄n.

Notarius si scribit depositionē testis vno mō ⁊ testis dicat se aliū deposuisse: statur scripture notarij nisi agere cōtra testē ad penā falsi vt no. spe. in ti. de teste. §. j. ⁊. s. pone ecce iudex. ix. colum. **P**redicta itellige nisi notari⁹ esset al⁹ suspectus iuxta nōta infra sub verbo nunci⁹. in p̄n. **E**t hoc tenet exp̄sse anth. i. c. ad audientā. de p̄sc̄p. dicit q̄ etiā si agat cōtra testem ad penā falsi credit⁹ notario si testem simul cum iudice examinauit.

Notarius laicus an possit instrumēta p̄ficere in causa eccl⁹astica ⁊ spūali. dic vt no. inno. de iud. d̄cernim⁹. vlti. colū. ⁊. ca. sic. ne cle. vel mona.

Notarius nō pōt scribere cōmissionē quā sibi iudex facit ad examinandos testes. nec pōt scribere relationē ppriam citationis sibi cōmissa. licet spe. cōtrariū dixerit in h̄ vltimo. vt no. anth. in ca. j. ⁊. examinem⁹. **I**dez no. lo. an. in. c. qm̄ p̄tra. d̄ p̄ba. ⁊ bal. d̄ fi. instru. l. in exercēdis. l. iudices. ⁊. l. iurifurādī. d̄ te sti. vide bar. **C.** de iur. deli. §. sin autē dubi⁹. ⁊ p̄ eundē ⁊ bar. in. l. ex sentētia. ff. de tes. tu. ⁊ p̄ bal. in. d. l. iudices. in fi.

Notari⁹ puta excōicatus an possit instrumēta cōficere. vide s̄b. ⁊. excōicati. §. excōicat⁹.

Notari⁹ si cōtradicit instrumēto sub noi e suo scripto. dicēs se id nō scripsisse facit instrumētum vacillare. no glo. **C.** de fal. l. si q̄s decurio. in fi. **I**dē videt⁹ si dicat se falsum scripsisse vt sentit cy. **C.** de fi. instru. l. in exercēdis. i. q. ij. **S**zio. an. in addi. spe. in ti. de instru. edi. §. instrumētū. ⁊. j. videt⁹ s̄m odoff. cōclude re q̄ dictū notarij p̄tra veritatē instrumētū nihil opaf. **S**ed an dictuz ei⁹ qd̄ scripserit: an nō faciat instrumētū vacillare ē in iudic arbirio. **T**ādē remittit ad no. p̄ cy. in. d. l. i. exercēdis. ⁊ bal. in l. generaliter. **C.** de nō nu. pe. diē q̄ nō credit⁹ notario dicē se falsū scripsisse fateor qd̄ nō credit⁹ ad plenā p̄batidēz nisi secū habeat vnū testē contradicentem q̄ res aliter fuit q̄ scripta sit: q̄ casu censetur error: p̄batus ⁊ pōt corrigi. vt no. p̄ bar. in. l. fi

liberarius. de re. iur. **S**z licz ex solo dicto notarij nō p̄bet error nec falsitas instrumētū: videt⁹ tñ suspectū fieri adeo q̄ nō p̄bet nisi falsum vno teste iuuet. p̄ glo. in. d. l. si q̄s decurio. ⁊ p̄ rōnem. cy. in. d. l. in exercendis.

Notari⁹ si scripsit falsum instrumētū: s̄z nulliter quia nō facit fidē: an puniat⁹ de falso. vt de bar. in. l. si q̄s legatū. ff. de falsis.

Notarius licet rōne certi instrumētū sit de falso cōdemnat⁹: tñ illud nō p̄iudicat p̄ti volēti illo instrumēto vti. vt no. bar. in. l. denun/ cialle. §. fi. ff. de adul. qd̄ p̄cedit etiā si p̄sciuerit causam falsi cōtra notariū agitari. no. bal. **C.** de fi. instru. l. si vterū: nisi fuerit cita/ ta ad dictā causam: vt no. bar. in. l. ff. de p̄uarica. vide anth. in. c. q̄uis. de re. iudi. pe/ nulti. colum. ⁊ vlti. licz autē p̄demnatio notarij nō faciat p̄iudiciū p̄ti quo ad p̄bationem facit tñ cōtra eam quo ad p̄sumptionem. **E**t idē in teste de falso cōdemnato. vt no. bal. in. l. lucius. ff. de his qui no. infa. vbi dicit eti/ am q̄ sententiā lata sup falso instrumēto contra p̄tem nō p̄iudicat notario nec ecōuerso. vide j. §. notari⁹ si de falso.

Notarius licet sit cōdemnat⁹ ex causa que infamat: pōt tñ instrumēta cōficere: s̄z nō pōt officium tabellionar⁹ qd̄ habet in se dignitatez exercere: vt qñ notari⁹ eligi⁹ p̄ncipē ad scribendum negocia p̄ncipis. vel si ei aliq̄d officium sit ex publico iniunctū: vt q̄ sit notari⁹ ad banchum. no. bar. ff. ad. l. iuli. re. l. eadez.

Notarius si ē cōdemnatus de falso i officio tabellionar⁹ cōmissio: instrumēta postea p̄ eum p̄fecta non valerēt. **C.** de suscep. ⁊ archa. l. si aliq̄d li. x. ⁊ ita tenet glo. in. l. si q̄s ex argentiarijs. §. j. ff. de eden. **I**dem tenet bar. in. l. eadem. ff. ad. l. iul. re. **I**dē tenet bal. in. l. militibus. **C.** de testa. mili. **I**dē tenet lo. an. in ad/ di. spe. in ti. de instru. edi. §. restat. ⁊. quid si tabellio. **P**ro ⁊ cōtra facit qd̄ no. inno. de be re. fraternitatis. vbi p̄mo dicit q̄ licet notarius fecerit vnū falsum instrumētū. tñ alia instrumenta postea per eū cōfecta p̄nt dici valere. **E**t p̄mū dictū loquit⁹ in notario nō cōdēnato scdm̄ in cōdemnato. **E**t forte veri⁹ dici possit q̄ p̄mū dictū loquit⁹ etiā in p̄demnato s̄z tolerato. scdm̄ in nō tolerato. **E**t si dicat nō pōt dici toleratus ille q̄ ē cōdemnat⁹ ⁊ cuius defectus ē notoz⁹ p̄ sententiā. iux no. p̄ anth. de do. ⁊ cōtu. veritatē. ⁊. qñq̄ queritur. tertia colum. **R**ūdet⁹ q̄ imo etiā cōdemnatus tolerari pōt in officio licet p̄ executio/ nem sententiē veniret officio p̄uādus ⁊ deponendus. nisi in sententiā sit exp̄esse deposit⁹ ⁊ p̄ executioē sententiē ip̄o officio spoliatur: vt singulariter no. inno. ⁊ anth. de accu. q̄liē

ij. in glo. magna. hoc vide. §. §. proxi. Adite
 ni q. vbi notari? est de falsitate in officio cō/
 missa directe damnat? priuat exercitio offi/
 cij ipso iure. vt in. d. l. si aliqd. vbi aut notari
 us falsum cōmisit extra officiu tabellionar?
 tūc valent instrumēta p eum cōfecta. no. bal.
 C. de sum. trini. l. cūctos plos. 7 bar. in. d. l.
 eadem. **U**bi no notari? de falso p sententiā
 condēnatus in vno loco: pficit instrumēta in
 alio loco in quo dicta sententiā nō ē nota: va
 lent dicta instrumēta. vt no. bal. in. l. j. C. de
 testa. qd intellige nisi dicta instrumēta pducā
 tur contra instrumēta p̄dicta.

Notarius si de falso in officio tabellionar? cō/
 misso accusatus: pendente iudicio pficiat in
 strumenta: 7 postea ferē sententiā cōdemna
 toria de falso contra eū: instrumēta pendē
 te iudicio cōfecta licet in totū nō anihilent?
 tū eorū fides diminiuit: adeo q. tanq. suspe
 cta nō pbant nisi alijs adminiculis adiuuē
 tur. no. bar. in repetitiōe. l. barbari. ff. de of
 fi. p̄si. **F**orti? dic butri. 7 nōt etiā do. antho.
 in. c. fraternitat. de hereti. qd idem ē in instru
 mentis cōfectis: etiā ante iudiciū inchoatū.
 7 an falsitatē cōmissam. licz butrius loquat
 in notario nō tolerato. dicit tū q. toleratio n̄
 inuat cōtrariū eius qd est p sententiāz decla
 ratū: quia toleratio 7 cōis opinio nō est pro
 babilis cōtra notariū qd inducit p sententiā
 vt no. io. cal. in. c. ad pbandum de re. iudi. 7
 anth. in. c. dilectus. ij. de pben. penl. colū. in
 fi. vide. §. §. pxi. **A**dde q. sententiā lata super
 falsitate instrumēti p̄tra pducentem licet nō
 sit lata p̄tra notariū: detrahit fidei instrumē
 torum p eundē notariū postea cōfectorū: sed
 rogatorū ante. non. vt no. anth. in. d. c. fra
 ternitatis. vide. §. §. notari? licet ratione.

Notarius cause pōt recipe pductionē libelli
 7 aliorū actorū 7 iurū: et iam iudice absente
 7 valet pductio acsi corā iudice facta eēt. vt
 no. bar. C. de p̄ci. impa. offer. auē. q. supli
 catio. 7 de app. l. eos. §. fi. **C**ōtrariū tenet bal.
 i. d. auē. vt. C. de eden. l. is apud quē. 7 ter
 tio nota: nisi de mādato iudic. hec faceret. vt
 no. idem bal. in. ti. de pa. iura. fir. c. j. §. itē sa
 cramēta. vij. colū. 7 in pace cōstantie. §. i. cau
 sis. circa finez. **S**ed ibi bal. aliē dixit in. l. ait
 p̄tor. in. p̄n. ff. de iureiur. vbi distinguit inter
 acta facta: 7 de nouo fienda: dicens q. de no
 uo facta possunt corā notario pduci etiāz in
 absentia iudicis. fienda nō. **I**nno. aut 7 ho
 stien. 7 antho. simpliciter dicūt: q. notarius
 cause nō pōt aliqua acta recipe i absentia iu
 dicis nisi iudex cōmiserit sibi: tūc valet rece
 ptio acsi iudex p̄ns esset: quia omnia n̄ra faci
 mus qbus n̄ram auctoritatē impartimur. vt

no. idem anth. c. qm̄ cōtra. de pba. 7. quero
 an sufficiat. iij. colum.

Notarij duo si sint assumpti ad aliqd scriben
 dum. nō crediū vni sine collega. oportet q. q.
 vel ambo scribant: vel vn? alteri se s̄scribat
 no. bal. C. de testam. l. iurisiurādi. **E**t fac qd
 no. bar. ff. d. eden. l. si qd ex argētarijs. §. j. in
 fi. 7 in. l. j. §. si p̄les. ff. de exerci. in sc̄da opini
 one. **E**t qd no. bal. in. l. cū sententiā. C. d. sen
 ten. 7 interlo. **E**t pba? a simili in duob? iu
 dicibus delegatis quorū vn? nihil possit fa
 cere sine alio. de re. iudi. l. duo ex trib? 7 de
 offi. dele. causam matrimonij. **S**ecus in duo
 bus iudicib? ordinarijs. l. j. ff. de offi. cō. **I**te
 pbat in duobus pcuratoribus simul 7 sim
 pliciter cōstitutis: quorū vn? sine altero ni
 hil pōt. de pecu. c. si duo. li. vj.

Notarius nō pōt corrigere errozē instrumēti
 sine iudicis auctoritate qm̄ ē in iudicio pdu
 ctum vel p̄ti traditū: sed anteq. pducat vel
 parti de? pōt corrigere sine iudicis auctori
 tate. no. io. an. sup. data sexti. ad finē. i. nouel
 la. **E**t qd dicif de correctione: idez dicas de
 additione si vellet aliqd addere quod omisit
 vt no. ibidē p̄ io. an. 7 idē no. bar. 7 bal. in. l.
 impator. j. ff. de sta. homi. **V**ide io. an. in ad
 di. spe. in. ti. de instru. edi. §. instrumētū. 7. h
 nūquid cōfecto. 7 antho. in. c. ex l̄fis. de fi.
 instru. 7 bar. in. l. liberari? de iureiur.

Notari? ita pōt p̄cipe 7 scribere p̄ba instrumē
 ti in p̄ma p̄sona cōtrahētis sicut in tertia. vt
 est tex. in. c. dudū. de cōuer. cōiuga.

Notarius pōt conficere instrumentū de p̄tra
 ctu filij 7 m̄ris. nō patris in cui? est potestate
 no. bar. in. l. si pater. ad. l. cor. de fals. **S**3 pro
 vxore ipsi? notarij sic. no. bar. in. l. vxori. in
 p̄n. e. ti. **P**ro se aut nō pōt notari? instrumen
 tum cōficere: s3 p̄tra se sic. vt no. bar. in. l. im
 puberē. §. fi. e. ti.

Notarius si in actis scribat: talis testis iurat?
 sic deposuit: ex hoc nō pba? iuramentū nisi
 alicui de iuramēto cōstet. vt no. antho. de p
 ba. qm̄ p̄tra. penl. carta. j. colum. **C**ōtrariuz
 sentit bar. in. l. theopompus. de do. p̄uil. et
 bal. in. l. iurisiurādi. C. de testi.

Notari? debet scribere in vulgari que nō p̄nt
 pprie redigi in latinū. no. bar. in. l. si qd filia
 bus. ff. de testa. tu.

Notari? nō pōt carte apponere nisi signū suū
 cōsuetū. vt no. bal. ff. de testa. l. ad testamētū
 7 si signū suuz mutat: punif de falso acsi mu
 tasset nomē ppriū. vt no. bal. C. de nouo co
 di. cōpo. sup. rubrica. 7. iuxta h querif.

Notari? nō pōt alfi cōmittē signū nec s̄scrip
 onē suā. vt no. bal. ff. de testa. l. singulos. **S**3
 sic ipedit? pōt alfi cōmittē vt instrū scribat

dūmodo ipse se subscribat in fine, q̄ subscriptio
 dz eē spālis: puta ego illis p̄dicti oib⁹ ⁊ singu
 lis gesti inē talē ⁊ talē in fuit ⁊ c. nec sufficeret
 generalis. vt no. bar. in. l. diu. ⁊ s. itē senatus
 ff. de fal. Et idē no. do. antho. in. c. fi. de offi.
 dele. Bal. tenet q̄ sufficit general. C. de edē.
 aut. si q̄s in aliq. v. vlti. q̄rit. vide p̄ eū. in. ti.
 si p̄tra fa. de succe. c. j. in. pn. sup. vbo i breui.
Notari⁹ si ē rogat⁹ p̄ficere ⁊ extendere instru
 mētū ad laudū sapiētī q̄ possit sapiēs adde
 re declarare vel mutare ⁊ s̄ q̄ die debeat no
 tari⁹ scribere illa q̄ sapiēs cōsultit: vide io. an.
 in addi. spe. in. ti. de instru. edi. s. instrumen
 tū. v. si a p̄trahētib⁹. ⁊ bar. in. l. illa institutio.
 ff. de here. insti. ⁊ an. in. c. ex lris. de fi. instru.
Notari⁹ ē idone⁹ testi ad p̄bandū id de q̄ fuit
 rogat⁹ instrumentū p̄ficere. ⁊ p̄nter ad p̄ban
 dū errozē instrumentū p̄ eū cōfecti. ⁊ si vn⁹ ali
 us testi cū eo p̄currat. error sufficiens ē p̄ba
 tus. vt no. bal. in. l. si liberari⁹. de re. iur. qd̄ i
 tellige q̄n ad p̄bandū p̄tēta in instrumento suf
 ficerēt duo testes. als sec⁹. vt no. bal. in. l. im
 perator. ff. de sta. homi. **Ipe** etiā tenet ibi cō
 tra bar. q̄ notari⁹ nō ē idone⁹ testi ad p̄bandū
 errozē p̄ eū cōmissum in p̄fessioe instrumentū.
 vide tex. ⁊ bar. in. l. domicius. ff. de testa.

Notari⁹ q̄nq; appellat⁹ notari⁹ tm̄. q̄n
 q; notū ⁊ notari⁹. Notū ⁊ notari⁹ est
 qd̄ gestū ē corā p̄lo ⁊ corā iudice p̄ tri
 bunali sedēte. Notari⁹ tm̄ ē qd̄ cōstat iudici
 s; nō vt iudici. vt no. an. de coha. cle. v̄ra. xix
 colū. S; io. dic̄ q̄ licz i cōspectu iudici p̄tri
 bunali sedētī q̄s d̄linq̄t: an p̄pterea iudici vt
 iudici liquet q; iudex ad h̄ n̄ sedet. vt no. j. s.
 notari⁹ q̄nq; ⁊ vide. s. vbo. manifestū.

Notari⁹ sumit̄ equoqe. q̄nq; em̄ appellat⁹ ma
 nifestū. q̄nq; euidentē. q̄n euidentissimū. q̄nq;
 publicū. q̄nq; notū siue cognitū. q̄nq; idubi
 tatū. q̄nq; liquidū. Ex his nō q; noia p̄dicta
 sūt noia generl̄ ⁊ p̄nt̄ appropari notario ⁊ ma
 nifesto. no. anth. de coha. clerī. v̄ra. xx. colū.

Notari⁹ qd̄dā ē occultū quoddā ē pene occultū.
 ⁊ hec differūt. Occultū ē q̄n q̄s crimino
 sus ab ecclia tolerat̄. simpliciter tm̄ posset oꝓo
 sitū eē ⁊ crimē ē pbabile. no. anth. de co. cle.
 v̄ra. iiii. colū. **Ite** occultū d̄r qd̄ a nullo p̄ba
 ri p̄t. Pene occultū qd̄ ab aliq̄b⁹: paucis tm̄
 vt p̄ duos vel tres vel etiaz q̄nq; p̄bari p̄t
 vt no. an. e. c. xvj. colū.

Notari⁹ differt a fama i eo q; in notario opoz
 tet q; p̄ls v̄l maior ps fuerit p̄ns facto qd̄ no
 toziū d̄r. ita q; de eo possit vt testi p̄ corporeū
 sensum deponere. In fama aut̄ sufficit q; ma
 ior ps p̄li aliq̄d dicat licet nō asserat se fuisse
 p̄ntē illi facto qd̄ dic̄ antho. de coha. cle. ve
 stra. xxiii. colū.

Notari⁹ nō p̄t eē nisi de eo qd̄ ē verū. ⁊ p̄se
 quēter nō p̄t essenisi de p̄sentib⁹ v̄l de p̄ri
 me p̄teritū: quia nō p̄cedit nisi a sciētia certa
 q̄ de lōge p̄teritis haberi nō p̄t. Fallit quā
 do certa sciētia ē in mēte populi certitudinali
 ter resuata: sic ē de xp̄i passiōe. no. Ro. con
 clu. cccv.

Notari⁹ duo req̄rit vt dicat notari⁹: p̄mo vt
 vniūsus p̄ls vel maior ps possit eē testi: nō
 ḡ sufficit q; maior ps vicinie: s; req̄rit maior
 ps ciuitatis vel ville. Sc̄do q; plus sit ma
 gnus. non ergo sufficit populus de duobus
 vel trib⁹ tm̄: h̄ tm̄ arbitrio iudicat̄ relinq̄t qz
 nō p̄t dari certa doctrina. Aduertendū ē tm̄
 q; si factū qd̄ d̄r notari⁹ respicit totā p̄uintiā
 debz h̄ scire maior ps p̄uintie. Si respicit ci
 uitatē sufficit q; maior ps ciuitat̄ sciat. Si re
 spicit p̄ochiā: sufficit q; maior ps parrochie
 sciat. no. anth. de coha. cle. ⁊ mu. v̄ra. xxiii.
 colum.

Notari⁹ nō p̄t aliq̄d eē nisi id fiat in loco pu
 blico corā m̄ltis astātib⁹ ita q; maior ps p̄li
 illd̄ videre potuerit: illa ḡ q̄ h̄nt in domo que
 neq; de facili p̄bari p̄nt. nō p̄nt dici notoria:
 ⁊ sic q̄litas loci ondit an qd̄ dici possit notori
 um v̄l nō. Et idē d̄ q̄litate tpm̄. ideo q; de no
 cte sūt nō p̄nt dici notoria nisi sit t̄le sc̄m qd̄
 etiā de nocte potuerit corporeo sensu p̄cipi a
 maiore pte p̄li: vt son⁹ cāpane. no. anth. i. d.
 c. v̄ra. xxv. colum.

Notari⁹ p̄t qd̄ eē in vno loco: in alio loco oc
 cultuz. vt no. anth. de coha. cle. vestra. penl.
 carta. in. fi.

Notari⁹ ē qd̄ dā adiectiuū q̄litas p̄ quā rei cui
 addit̄ valde plena noticia habet. v̄m io. an.
 vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xx. colūna.

Notari⁹ nihil aliud ē q; p̄batio p̄bata. Et ē
 duplex p̄ncipaliter. s. notari⁹ facti ⁊ iuris.

Notari⁹ facti ē triplex. qd̄dam ē facti p̄tinuū.
 qd̄dā facti in p̄pellati. ⁊ qd̄dā facti trāseūti. et
 momētanei. S; r̄ notari⁹ iuri ē triplex. qd̄dā
 ē notari⁹ p̄batiōis ⁊ fidei. qd̄dā dispositiōis
 ⁊ quoddā p̄sumptiōis seu fictiōis. vt no. an
 tho. in. d. c. v̄ra. xix. colū. imo fictio ē quarta
 sp̄s. ⁊ sic q̄druplex ē notari⁹ iuri. vt no. i. e.
 c. xxvj. columna.

Notari⁹ pprie ⁊ stricte loquēdo p̄sistit in no
 tozio facti tm̄. alia aut̄ notoria scz p̄ p̄bationē
 p̄fessionē vel sententiā alicui⁹ sunt im pprie no
 tozia v̄m io. an. qd̄ ē b̄n nōnduz pp̄l statuta.
 vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxij. colum.

Notari⁹ facti ē finita ⁊ cōiter indubitata p̄ba
 tio imediata ex natura facti vel rei p̄tinuū in
 terpellati aut momētanei oclis hoim̄ aut ma
 ioris ptis ita se exhibēs q; null a tergiversati
 one celari possit: vt pote cui⁹ vniūsus p̄ls

¶ **M**aior pars ei⁹ testi eē posset. ⁊ hec ē ppria ⁊ pfecta ei⁹ diffinitio. no. anth. in. d. c. v̄ra. x̄. venio ad scdm. xx. colū.

¶ **N**otoriū facti cōtinui ē si q̄s in carceribus teneat. qd̄ est verū si carceres se exhibēt oculis hoim: secus si carceres sint occulti: qz illd̄ nō pōt eē notoriū. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxvij. colū. ⁊. venio. ad declaratiōes.

¶ **N**otoriū facti cōtinui dicūt quidā eē si q̄s teneat cōcubinā oib⁹ vicinis sciētib⁹. qd̄ nō placet. licet em̄ tenere feminā in domo possit dici notoriū qz h̄ se exhibet oculis hoim. tñ qz se cū ea copulet h̄ n̄ ē notoriū facti: qz cōiter nō exhibet se oculis hoim nisi forte q̄s nō timēs verecūdiā cognosceret eā in platea. ¶ **I**stud ḡ qz teneat cōcubinā vicinis scientib⁹ nō ē notoriū facti simpliciter: s̄ ē notoriū facti i pte in eo qz feminā publice tenet. Et ē notoriū p̄sumptionis in pte in eo qz p̄sumit eā cognouisse ⁊ cōsequēter in cōcubinā habere. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxvij. colum. ⁊. venio ad declarationes.

¶ **N**otoriū facti cōtinui dicūt qdā esse qñ q̄s p̄sequit dñm suū cui iuravit fidelitatē: qd̄ nō placet qz hoc factum nō pōt cōtinuuzeē nisi aptitudine qz iuramentū est momentaneum vñ q̄tū ad piurū h̄ nō pōt esse notoriū facti cōtinui. no. anth. in. d. c. v̄stra. xxvij. colū.

¶ **N**otoriū facti cōtinui dicunt quidā esse duz q̄s mutuat ad vsuras tenēdo altare paratuz qd̄ nō placet quia licet tenere banchum ⁊ altare paratū possit esse notoriū: tñ ipm̄ mutua re est act⁹ interpellatus nisi dicat qz ē cōtinuus aptitudine: sed h̄ nō sufficit ad notoriū quia in dando notoriū inspiciamus actū put se exhibet oculis hoim actu non aptitudine.

¶ **I**te in mutuando exigif factū hominis. ideo nō pōt etiam aptitudine esse cōtinuu nisi dicamus qz vsurarius cōcludif cōtinue ex mēte que est cōtinuata. sed hoc nō ē nisi ex p̄sumptione. quia mens se nō exhibet om̄ino. ideo h̄ exemplū de vsurario meli⁹ congruēt notorio facti interpellati vel p̄sumptionis facti cōtinui. no. do. antho. de coha. cle. ⁊ mu. v̄stra. xxvij. colum.

¶ **N**otoriū facti cōtinui est pprie puta qz quis tenet pōtem supra viā. vel qz turris alinello/ rum sit in porta rauennati. vel qz cleric⁹ in alī qua ecclia facit residētā. no. anth. in. d. c. v̄stra. xxvij. colū.

¶ **N**otoriū facti interpellati est in mutuādo vsuras. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxvij. colū.

¶ **N**otoriū facti momētanei est qñ q̄s in conspectu ppli vel maioris ptis interficif. ⁊ cū ep̄us transit de ecclia ad ecclia: qz talis transitus fit cū apparatu. Secus in trāsitu monachi q̄

occulte trāsit nisi in cōspectu ppli trāsiret. An aut̄ transitus ad eccliam curatā dicat̄ notorius dubiū est. sed illud certū est. tenendo secundā eccliam pōt eē notoriū facti cōtinui. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxvij. colū.

¶ **N**otoriū facti nō recte deducif ad finem p̄cedendi vt in notorio nisi deducat̄ notorietas tam in p̄sona facientis q̄ in ipso facto. vñ licet dicat̄ crimē notorie cōmissum: si nō dicat̄ certa persona que illud notorie cōmiserit nō habet locum materia notoriū nec possz iudex tanq̄ de notorio se informare ad p̄quirēduz quis illud delictū cōmiserit. nec sufficeret qz deducens nominaret certā p̄sonā malefactoris nisi diceret notoriū esse qz illa p̄sona malefium cōmisisset. vt no. inno. hosti. ⁊ io. an. i nouella. in. c. j. de offi. dele. li. vj.

¶ **N**otoriū si corā iudice qui nō habet cognitionem nisi de notorijs neget notoriū. potest iudex de his h̄ cogfcere an notoriū sit ne als iurisdicō sua sit elusoria ⁊ frustratoria. quia q̄ libet sup notorio corā eo cōuentus semp negaret notoriū vt suā euaderet iurisdictionez vt no. glo. in. c. j. de offi. dele. li. vj. Sec⁹ si etiā de alijs q̄ de notorijs iurisdictionē habeat quia tunc cessat rō qz iurisdicō foret totaliter elusoria. ⁊ ita saluo aliā glo. que allegat̄ p̄ cōtrario in. c. accusatus. §. sane. de hereti. li. vj. quicqd̄. no. io. an. in. c. j. in. §. notoria. d. censi. e. li. ¶ **E**t pōt dici ⁊ forte meli⁹. qz glo. in. d. §. sane. relata ad tex. loquit̄ in casu speciali fauore fidei. vt iudices ad q̄s p̄ncipalit̄ ptinet de causis fidei cognoscere ad illas intendant ⁊ nō stent occupati in alijs de q̄b⁹ ille tex. loquit̄ an sint notoriū vel nō.

¶ **N**otoriū si in iudicio negat̄: est aduertendum qz aut negat̄ factū tñ ⁊ non qualitas facti. ⁊ tunc negatione nō fit res dubia p̄pter veritatem notoriū. negatiua em̄ p̄babilis facit rem dubiam. improbabilis nō. vt illa que h̄ cōtra se notoriū nisi p̄bef negatiua saltem semiplene fm̄. ¶ **E**t cui⁹ dictū debet intelligi quando talis semiplena p̄batio nō habet cōtra se aliquā causam euidentē. alias secus. Si nō negat̄ qualitas facti tñ. tunc oportet qz iudici p̄bef notoriū esse licet negatio facti notoriū nō offuscet notoriū. Si tñ negat̄ qualitas facti ita qz notoriū ex hoc offuscat̄ quo ad iudicem vt nō possit p̄cedere vt in notorio nisi se informet pri⁹ de notorio. vt no. anth. de coha. cle. v̄ra. xxj. colū.

¶ **N**otoriū alijs s̄ nō iudici si neget notorium ⁊ aliter nō p̄bef. debet iudex reū absolvere ab instātia ⁊ postea audiet actores iuris ordine fuato. qd̄ h̄z locū qñ iudex p̄cedit tanq̄ sup notorio ad instātia ptis siue in ciuili siue ci

minali. Si aut ex officio pcedat: tunc pcessus sup notorietat dūmodo postea appareat fuisse notoriū. nō. anth. in. d. c. v̄ra. xxij. colū.

Notoriū q̄d allegant alique circūstantie excusantes: vt si dicat homicidiū ad defensionem factū vel de mādato iudicis siue iure pmittente: nō offuscat p excusatiōes p̄dictas q̄n sup eo vt notorio pcedat: allegans t̄n circūstantias p̄dictas debet admitti ad pbandū eas. **Sz** interim anteq̄ pben̄ vt in notorio pcedit iuris ordine nō v̄nato. **Et** sic nota q̄ quo ad cōsiderādū modū pcedēdi: pl̄ at tendim̄ q̄litate facti in libello deducti sup̄ q̄ substantiat iudicium q̄ negatiōes ⁊ excusatiōes allegatas. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxij. colū. ⁊. venio ad sc̄dm.

Notoriū quotienscūq̄ neget notoriū: necessaria est p̄batio ipsius qualitatis notorij. que p̄batio p̄t fieri in absentia ptis. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxij. colū. **Et** dicta q̄litas q̄ notorium dicit p̄bat p̄ duos testes sicut ⁊ fama ⁊ testamentū. oportet t̄n q̄ testes nō interrogati reddant causam notorij p̄ circūstantias facti. vt no. anth. e. c. vltima carta. in p̄n. **Sz** licet dicta q̄litas notorij sit p̄banda si negat ip̄m t̄n factū q̄d notoriū dicit siue sit p̄tinuū siue interpellatū siue momētaneū nō eget p̄batione. Sufficit em̄ in tali notorio q̄ non liquet iudici vt iudici p̄bare notoriū esse: vt q̄ tici occidit sempronij: nec exigit p̄batio q̄ occiderit. vt no. ant. e. c. xxij. colū. **Hoc** vltimū de p̄batione facti q̄ nō sit necessaria intel lige q̄ ad finem pcedendū vt in notorio: ordine nō fuato: nō q̄ ad finē diffinitiuā ferendi. quia tūc bñ requirit p̄batio ipsi facti p̄m for mam scriptā in. s. p̄oxi. sequēti. primū etiaz q̄ qualitas notorij sit p̄bāda limita p̄m ea q̄ scripta sunt. ⁊. s. notoriū facti gesti.

Notoriū facti si gestū ē nō in cōspectu iudicis requirit p̄bationē ipsi facti q̄d notoriū dicit si ip̄m factū ē recēs ita q̄ de facili mēoria habeat: nō t̄n requirit q̄ testes directe deponant de facto s̄ de p̄ntia ppli in facto. s̄ si factū ē atiquū nulla exiget p̄batio ipsi facti p̄m io. an. **In** notorio aut p̄sumptiōis fictiōis v̄l dispositionis idē put agit de p̄batiōe facti ex q̄ surgit p̄sumptio vel fictio. ⁊ in t̄n sc̄o p̄bādo fuād̄ ē ordo iuris. **Ad** aut q̄d ex facto a iure p̄sumit vel fingit. nulli subijcit necessitati p̄bandi. imo nec necesse ē q̄ iā actu deducatur siue alleget̄ cuz id iudex supplere possit. **In** notorio aut cōfessionis vel p̄bationis facte i alio iudicio. si p̄ducat cōfessio vel attestatiōes: nō exigit q̄ aliē p̄ben̄. **Et** t̄n necesse q̄ cōstet de iurisdictione illi corā q̄ facta ē con

fessio v̄l p̄batio: ⁊ q̄ cōstet eas ordinate receptas v̄l p̄sumptiue. **Et** idē in notorio sententie: saluo q̄ ea etiā p̄ testes p̄bata p̄sumitur om̄is solēnitas interuenisse. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. ⁊. p̄t sc̄o dubitari. ⁊ no. etiam in vlti. colum. **Si** v̄o notoriū facti gestū ē in cōspectu iudicis ad hoc p̄ tribunali sedentis. tunc nullā requirit p̄bationē. nec in qualitate nec in ipso facto q̄d notoriū dicit. ⁊ q̄d dictum est de notorio facti. idem de notorio p̄sumptionis ⁊ fictionis surgēte ex facto notorio. vt no. anth. in. e. c. xlvi. colū. ⁊. nunquid aut in notorijs. **Et** hec p̄cedunt in quolibet facto notorio etiam momētaneo. vt in homicidio vel iniuria in cōspectu iudicis p̄ tribunali sedentis p̄petrata. nā tunc p̄t iudex si ne alio p̄cessu ⁊ sine accusatore delinquentē cōdemnare. dū t̄n euz citet v̄l moneat ad sententiā. ⁊ hoc verū duob̄ p̄currētib̄ sc̄z q̄ iudex p̄ tribunali sedeat. ⁊ q̄ totus plus siue maior ps p̄ns fuerit ita q̄ notorium dici possit. als secus. vt no. anth. e. c. vlti. colū. **Abi** aut auctoritas surgit nō ex facto sed ex p̄fessione vel p̄batione corā iudice p̄ tribunali sedente facta ita q̄ sit notoriū cōfessionis v̄l p̄bationis an tunc iudex cōdemnare sine alio p̄cessu possit. vide in. d. vlti. colū. **Sz** aduerte p̄m io. an. nō plus sibi p̄iudicat delinquens i cōspectu iudicis etiā p̄ tribunali sedētis q̄ si in absentia iudicis delinqueret. q̄ iudex ad hoc nō sedet sed ob aliud. vt no. anth. de cōfess. c. si. viij. colū. ⁊. no. glo.

Notoriū facti gesti extra cōspectū iudicis requirit p̄bationē ipsius q̄litis notorij etiā si nō neget. q̄n illa qualitas exigit ad fundandū iudicis ptatem vt in cōseruatore. ⁊ tunc debet de qualitate se informare als p̄cessus eēt nullus. sufficit in hoc casu q̄ iudici cōstet factum p̄ncipale fore notoriū. nō obstāte q̄ cōtra id posset eē aliqua vera defensio vel excusatio allegata p̄ ptem. **Si** v̄o qualitas notorij nō exigit ad fundandū iudicis ptatem. s̄ solū exigit rōne p̄cessus extra ordinarj vt iudex p̄pter notorietatē possit via extraordinaria procedere. tūc an valeat talis p̄cessus nō habita informatione de q̄litate notorij dubium est. **Sz** cōis opinio q̄ iudex bñ facit si de notorio se informet. **Si** t̄n b̄ omittit. nihilominus p̄cessus valet dūmodo verū sit q̄ notoriū sit ⁊ b̄ postea cōstet. **Sz** distingui p̄t in ordinariū ⁊ delegatū. in delegatis attrēdi debet forma delegationis. si em̄ delegat̄ p̄supponit notoriū. valebit p̄cessus absq̄ informatione notorij. secus si mādāt sub cōditione si ē ita. **In** ordinarijs aut si p̄cedit p̄ p̄ntē. ⁊ n̄ negat notoriū. valebit p̄cessus licet iudex d

notorio se nō iformet. **Secus** si negat vel cōtra absentem pcedit. tūc sufficit q̄ iudex d̄ plano se informet licet p̄ tribunali nō sedeat t̄ pōt hoc facere etiā pte non citata. t̄ testes etiā nō iuratos recipere. nec cōtra testes admittentē alique exceptiones. **Et** sufficiēt duo ad hanc informationē faciendā. t̄ si iudex in tali notorio pcederet ex officio. sibi soli et ei⁹ dicto credere de tali informatione recepta. **Et** quod dictū est de notorio facti intellige. **In** notorio autē p̄bationis sententie t̄ cōfessionis semp̄ oportet de eis p̄stare iudici. als̄ p̄cessus nō valet. no. anth. de coha. cle. v̄ra. xl. vj. colū. x̄. nūquid autē in notorijs. quia de hoc est publica vox t̄ fama. Sufficit enim q̄ dicāt. scio q̄ hoc est notoriū quia de h̄ est publica vox t̄ fama in loco. t̄ dicat a toto populo vel maiori pte q̄ tale factū fuit in p̄ntia populi de quo plus testis fuit t̄ eē potuit. t̄ sic publica laborat fama. nec alicui tergiuersatiōni est locus. **Si** autē est factū recens vel d̄ p̄ p̄nquo loco. tunc testis nō p̄bat notoriū nisi p̄ propriū sensum assignet causam concludentem p̄sentia t̄ scientiā ppli. vt scio q̄ talis interfecit talem t̄ est notoriū quia p̄sens fui in loco t̄ vidi totū pplm̄ videre vel maiorem ptem. de quo plus totus a tota vicinia vel maior ps̄ possit esse testis. nō t̄n̄ est mirū q̄ testis directe dicat de se q̄ vidit in facti. **In** notorio etiā fictiōis t̄ p̄sumptiōis surgētis a facto notorio. oportet similiter illud factū a q̄ p̄sumptio insurgit p̄bari mō p̄missio. t̄ vbi cūq̄ testis de notorio deponit. oportet q̄ etiā nō interrogat⁹ reddat causas notorij per circūstantias facti. vt no. anth. de coha. cle. v̄ra. añpenl. penl. t̄ vlti. colū. vide etiā qd̄ no. e. c. ij. colū. x̄. potest sc̄do dubitari.

Notoriū si est de facto cōtinuo t̄ p̄manēte cōseruat p̄ seipm̄. si est de facto interpellato v̄l momētaneo. cōseruat p̄ hoim̄ memoriā dummodo assint duo qui deponere possint qualiter viderūt pplm̄ v̄l maiore ptem ppli h̄ vidisse. **Si** autē ē de facto antiq̄. tūc sufficit memoriā durare p̄ famā q̄ factū fuit in cōspectu ppli vel maiori pte p̄ntē. t̄ tunc fama cōseruat illud notoriū p̄m̄ antho. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. penl. carta. in fine.

Notoriū id ē ip̄a q̄litas notorij licet possit p̄bari pte absente. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxij. colū. t̄ etiā ip̄a pte nō citata. vt no. idē anth. e. ca. xl. vj. colū. x̄. nunq̄d autē in notorijs. qd̄ ē ex eo q̄ talis probatio ē modici p̄iudicij cū nō fiat nisi ad finē vt iudex possit tanq̄ in notorio procedere ordine iur̄ nō seruato. tamē probatio ipsi⁹ facti qd̄ notoriū dicat n̄ pōt ad finē ferēdi q̄ demnatoriā diffinitiuaz fieri pte

nō vocata qz̄ h̄ nullo iure cauet nec aliq̄s doctor dicit. t̄ q̄ h̄ diceret male diceret. qz̄ diabolicū eēt dicere q̄ vbi necessaria ē probatio illā fieri posse pte nō vocata ad penā etiā capitalē imponēdā. **Itud** em̄ eēt tollere parti defensionē q̄ de iure naturali ē t̄ auferrī non pōt p̄ legem hūanā. vt in clemē. pastoral. de re iudi. t̄ vide. j. . s̄. notoriū an excuset a citatione.

Notoriū iuris ē probatio finita p̄ mediū in iure facta aut ex facto iudicialiter discussa siue als̄ notorio a iure sumpta approbata. ficta v̄l p̄sumpta. **Et** hāc diffinitionē declara. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxv. colū.

Notoriū iuris approbationis t̄ fidei ē om̄e qd̄ liquet ex probatione testiū in iudicio facta. siue probatio sit om̄ino plena siue sit ex indicij t̄ documētis dūmō t̄n̄ sit s̄bsecuta publicatio. qd̄ t̄pat hosti. qn̄ probatio ē in tali statu q̄ p̄ eā nil opaf̄ opponit vel opponi pōt. qz̄ tūc probatio vacillat. **Si** autē opponi pōt t̄n̄ opponit. tūc probatio notoriū inducit. t̄ hec procedūt etiā in probatione facta p̄ viam exceptionis. qd̄ ē verū si exceptio plene examinē t̄ ad finē ad quē opponit. secus si summarie examinē. **Et** ideo probatio facta in iudicio summario nō inducit notoriū nisi ad finē summarij iudicij. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxvij. colū. **Rota** autē simpliciter dicit q̄ notoriū inducit p̄ probationē in iure legitime receptā. vt no. Ro. cōclu. xvj.

Notoriū iuris approbationis t̄ fidei sicut inducit ex probatione testiū ita ex probatione instrumentorum qn̄ sunt in iudicio publicata: qn̄ imo oīa iudicialit̄ acta dicūt notoria. no. antho. de coha. cle. v̄ra. xxvij. colū. qd̄ intellige qn̄ cōtra ea nil opponit put̄ prime dictuz est de teste. t̄ dato notorio p̄ncipio t̄ q̄ aliqd̄ cōstet ex actis. om̄e qd̄ ex eo sequit̄ notoriz est p̄m̄ ia. bu. vt no. antho. e. c. xxv. colū. licz̄ autē om̄e id de quo in actis iudicis constat dicat notoriū. v̄ez est q̄tū ad ip̄m̄ actū si reuocet in dubiū an ille actus fact⁹ sit. nā ex quo in iudicio sit. notoriū est ip̄m̄ actū fuisse sc̄m̄ sed t̄n̄ ille act⁹ sic fact⁹ nō inducit notoriū approbationis t̄ fidei nisi fiat cū plena cause cognitione. vt no. anth. e. c. xxvij. colū.

Notorium iuris approbationis t̄ fidei inducitur ex vera cōfessione facta in iudicio qn̄ nil opponit contra cōfessionē nec petiit reuocari vt erronea t̄ fuit sponte facta in iudicio. sec⁹ si coacte vel metu tormētōzū. t̄ metus est talis qui confessioni detrahbat als̄ secus. **Et** predicta pcedunt in p̄fessione facta in iudicio etiā summario imo etiā nullo. dum tamē nō sit nullum ex defectu iurisdictionis. vt notat

antho. in. d. c. vestra. xxx. colum. v. scdm exemplum. **P**redicta in q̄tum tangūt cōfessionem sup crimine procedunt in confessione facta in iudicio ad finem ordinarie pene instituto vel connexo. nam si de crimine esset exceptum. non transiret crimen confessatum in notorium ad finem ordinarie pene. xxxv. colū. v. venio ad quartū.

Notorium iuris approbationis et fidei inducitur ex vera confessione extra iudiciali facta in conspectu populi vel maioris part. interuentibus alijs requisitis ad validitatem cōfessionis. et tunc sufficit fidem facere de sola cōfessione absq̄ eo q̄ probetur factum cōfessatum. et hoc de confessione facta in contractibus. **I**dem si in delictis. dum tamē fiat p̄sente et acceptante procuratore fisci v̄ eo cui p̄ncipaliter interest. als cōfessio non inducet notorium approbationis et fidei. s̄ p̄sumptionis et suspicionis. quod tamen sufficeret ad condemnationem nisi cōfitemens purgaret aliter dictam p̄sumptionem. vt no. antho. in. d. c. v̄ra. xxxj. colū.

Notorium approbationis et fidei inducitur ex sententia diffinitiuā publice et plenario iudicio lata. secus si occulte ferat̄ vel in iudicio summano p̄iudicaret in plenario. qd̄ est falsū. vt no. antho. in. d. c. vestra. xxxij. colum. **E**t qd̄ dictū est de sententia publice lata. intellige si est canonica. vt no. idem antho. e. c. v. venio ad v. ceterū.

Notorium approbationis et fidei inducitur ex sententia in locutoria lata cu plena cause cognitione. no. antho. in. d. c. vestra. xxxij. columna.

Notorium approbationis et fidei inducitur ex precepto iudicis siue ex sententia p̄cepti quādo fit cum plena cause cognitione. quia tunc eq̄polleret diffinitiuē maxime si p̄cedit lit̄ contestata. no. antho. in. d. c. v̄ra. xxxij. colū.

Notorium p̄sumptionis seu fictionis est quādo ex facto notorio ius qd̄ p̄sumit violēta p̄sumptione q̄ equiualeat p̄bationi ad finē sententie ferende. vt si q̄s omnibus videntib⁹ teneat feminā suspectā in domo. ius p̄sumit q̄ cū ea coitum habeat. vel si q̄s tenet altare paratū et mutuat. ius p̄sumit q̄ mutuat ad vsuras. vel si vicinis scientib⁹ q̄s tenet v̄tractat aliquā vt vxorē vel filiā. ius p̄sumit q̄ sit vxor vel filia. no. anth. de coha. cle. v̄ra. xxxij. colum.

Notorium fictionis ē qd̄ surgit ex ficta cōfessione surgēte q̄nq̄ ex actu extra iudiciali. q̄ p̄bato iudici. iducitur ex eo notorium iuris qd̄ appellat̄ notorium fictionis. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxj. columna.

Notorium dispositionis ē q̄n ex aliq̄ notorio notorietate facti vel approbationis et fidei ius vltra p̄gredif̄ disponēdo. v̄n p̄scito q̄ aliq̄ possessio sit in limitibus parrochie. ius disponit et p̄bat q̄ ex fructib⁹ illi⁹ debent decime parrochiali ecclie. vel p̄scito q̄ q̄s sit canonic⁹ ecclie collegiate. ius disponit et p̄bat q̄ h̄zvocez in caplo in electioe. v̄l cōscito q̄ ecclia sit sita in diocesi ep̄i. ius p̄bat et disponit q̄ ep̄s h̄zibi ep̄alia. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxij. co.

Notorium sicut cadit in delictis et p̄tractibus et alijs actib⁹ affirmatiue. ita etiā cadit negatiue sup nō facto. et sic nō ens pōt transire in notorium p̄ p̄fessionē et etiā p̄ istrumētū. alif̄ autē nō factū nō pōt notorium eē imediate et directe s̄z indirecte sic. ideo pōt in notorium trāfire quē nō eē scientificū nec l̄ratū nec legitime etatis et quē nō residere et piurū eē q̄ nō ipleuit qd̄ iurauit. no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxij. colū. v. venio ad tertium.

Notorium licet opaf̄ in delictis. non t̄n opaf̄ in contractib⁹ nec in positionib⁹ q̄ in eis p̄cedat fm̄ formā notorii. sicut etiā raro in ip̄is p̄cedit fm̄ formā inq̄sitionis. fm̄ inno. et antho. in. d. c. v̄ra. xlj. co. v. tertium ē p̄ncipiū.

Notorium excusat ab excusatione bonorū et ab omī alio qd̄ fit solū ad finē certificādi. si q̄ certū ē et notorium quē nō eē soluēdo. nō requirit̄ alia excusatio. sec⁹ si nō fiat solū ad finē certificādi s̄z etiā p̄ formalitate rei. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. penl. carta. iij. colū.

Notorium opaf̄ q̄ iudex qui in crimine notorio p̄cedit nō possit vt suspectus recusari. qd̄ ē verū q̄n pena illi⁹ criminis ē a iure determinata et iudex asserit se velle illā imponere et eā nō excedere. **S**ec⁹ si pena eēt arbitraria quia posset i arbitrādo grauare. vt no. anth. in. d. c. v̄ra penl. carta. iij. colū. et de apella. c. p̄posuit. **E**t cū p̄dicta loq̄nt̄ q̄n agif̄ criminaliter ad vtilitatē publicā. secus videt̄ q̄n agif̄ ciuilit̄ ad p̄uatū comodū. **E**t vide. s̄. v. iudex. s̄. iudex nō pōt recusari.

Notorium an excuset a citatione. multipliciter variant doctores. **S**ed dic q̄ in notorio iuri. dispositionis. fictionis. vel p̄sumptionis. citatio exigitur. **I**n notorio autē facti si agatur de processu super informatioe notorii nō exigitur citatio quia hoc iudex facit ad sui instructionem vt bonus vir. **S**i ergo agat̄ de v̄teriori cognitione vel de sententia ferenda. tunc si citatio est scandalosa vel periculum ē in mora et agitur de priuatione iuris gratio si non exigitur citatio. si citatio non est scandalosa et periculum non est in mora et agitur de iure non gratioso. tunc ad testes qui recipiuntur ad cautelam ad p̄bandū id qd̄ nō

ē notoriū non requiritur citatio quia talis probatio supvacue fit. sed quo ad sententiā citatio exigitur nisi ad informationē sup notorio receptā per fuerit p̄ns. vel nisi sententia sit mere declaratoria sententia a iure late. vel nisi sententia dirigat nō ad finem alicuius certe persone cōdēnande. sed certi actus iniusti declarandi. v̄l nisi delictū in cōspectu iudicis sit cōmissum et iudex in cōtinenti eū iudicet. q̄ tūc sola monitio est pro citatiōe. **Cōclude t̄m q̄ vbi in p̄missis citatio exigitur sufficit simplex citatio. nec exigitur solēnitās pemptoria. nec triū citationū. et vbi citatio exigitur si omittat. processus est nullus. Fallit in sententia excoicatio nis et cēsure. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xxxviii. colū. cū duabus colūnis sequētibus. Adde circa id quod de nullitate processus dicitur id quod no. f. s. notoriū an impediatur. et circa hoc quod dicitur de delicto in cōspectu iudicis cōmissio: adde quod no. s. s. notoriū facti si gestū. Et vide circa omnia p̄missa quod no. s. notoriū. id est. ipsa qualitas. Et vide omnino. s. s. citatio. s. citatio nō requiritur in sententia.**

Notoriū opat̄ q̄ in eo possit procedi absq̄ solēnitate libelli et petitionis quā p̄cedi possit ex officio vt in delictis nō p̄ viam accusatio nis intentatis et in tangētibus publicā vtilitatem et vbi agit̄ de materia peccati. debent t̄m exponi capitula et factū p̄ quo citatus est p̄tra quē agit̄. et debz ei⁹ defensio audiri als sententia nō valeret. et forte sufficit id exponi sine scriptura si scripta nō petat̄. In alijs aut̄ in quibus procedit̄ ad p̄tis vtilitatem si p̄ncipaliter petunt̄ exigitur talis qualis petitō quā sufficit verbo exp̄mere et q̄ p̄ notarium scribat̄ in actis. sed si incidenter veniūt. tūc vbi iudex p̄t p̄pter notorietatē de facto sup̄plere nō exigitur aliqua petitio licet cautū sit hoc aliquā iudici verbo detegi. Et p̄dicta vera siue sit notoriū facti siue dispositionis. fictionis aut p̄sumptionis. In notorio aut̄ approbationis quod insurgit ex probatiōe iudiciali facta. exigitur libellus in prima instātia. S̄z si in alia instātia petat̄. nisi sententiā ex eisdē actis inferat̄ nō requiritur libellus quia sufficit primus. Si aut̄ noua instātia inchoat̄. necesse ē iterari libellū. In notorio aut̄ cōfessionis et sententię. si illa instātia agat̄ officio iudicis ad executionē earū nō requiritur libellus. sec⁹ si agat̄ actione in faciū. Sed in eadē instātia an exigat̄ libellus in cōfessione dubiū ē. **Aduerte t̄m q̄ licet notoriū quāq̄ excusat a libello. t̄m nō excusat a propositione cause agēdi. quod t̄m intellige vt. s. vt no. anth. in. d. c. v̄ra. xliij. colū. s. tertium est p̄ncipiū. Et vide f. s. notoriū nō excusat ab ordine. Et circa id quod**

dicitur est sententiā nō valere si rei defensio nō audiat̄. vide f. s. notoriū nō opat̄ q̄ non audita.

Notoriū opat̄ hunc effectuz q̄ si iudex videat libellum. et petitionē notorie friuolā iueniat p̄t illā rejicere. no. anth. in. d. c. v̄ra. liij. colū. na. circa medium.

Notoriū excusat a litis cōtestatione et iuramento calūnie siue agat̄ p̄ntē siue p̄absentē siue sit notoriū facti siue iuri. p̄sūptōis v̄l fictōis surgentis ex facto notorio. In notorio aut̄ probationis vel confessionis quis ordo exigat̄ i eadem instātia. Si petat̄ executio cōfessionis officio iudicis. summarius ordo exigitur si petat̄ actione in factum. requiritur ordo iuris s̄m naturā cause. Probatiōes aut̄ et attestations nō p̄nt in alia instātia produci vt p̄sint nisi lite cōtestata. no. anth. in. d. c. v̄ra. xliij. colū.

Notoriū opatur q̄ in criminali p̄t procedi p̄ inquisitionē ad penā imponendā sine accusatore et sine libello. siue crimen sit notoriū facti siue p̄sumptōis siue cōfessionis siue probationis etiā si probatio sit facta in tela siue instātia male instituta p̄pter solēnitates p̄ter respicientes dūmodo fuerit instituta ad finē pene imponēde. nā ex talibus probationibus si plene sint posset iudex vt in notorijs se fundare ad inquisitionē faciendā. q̄ quo ad iudicem tela dicit̄ satis legitima. quod ē notandum vt no. anth. de cōba. cle. v̄ra. xxxv. colū. s. venio ad quartū.

Notoriū nō excusat ab ordine iudiciario obseruādo vbi agit̄ de crimine ciuili ad p̄uatiū comodū s̄m io an. Et sic requiritur libellus et nō p̄t procedi p̄ inquisitionē. S̄z dicit̄ vbi in ciuili iudex p̄t procedere ex officio vel sup̄plet de facto. notorietas excusat als sec⁹. Tūc aut̄ ex officio procedit̄ in ciuilib⁹ quā tangit̄ puata et arguit̄ p̄ctm vel intēdit̄ finis correctiōis peccati et in materijs annexis. no. anth. in. d. ca. v̄ra. xxxvi. colū. Et p̄dicta procedūt in notorio facti manēt̄ s̄z nō in notorio facti trāseuntis. s̄z dicit̄ fuari ordo iuris. vt no. glo. et anth. post eū de vsuris cū in diocesi. Item in notorio p̄sūptōis. fictōis. v̄l dispositiōis si agit̄ de probando facto ex q̄ insurgit p̄sūptio vel factio. seruād⁹ ē ordo iuris vt no. s. notoriū si gestū. s. Et h̄ etiā voluit io. an. in. c. v̄ra. vbi dicit̄ q̄ in notorio p̄sumptōis seruād⁹ ē ordo iuris. et vide. s. s. notoriū opat̄ q̄ in eo.

Notoriū si ē tale quod excusat ab ordine iudiciario. iudex t̄m si fuat̄ ordinē n̄ viciat̄ process⁹. s̄z si p̄tib⁹ p̄dicētib⁹ ordinē fuat̄ p̄nt p̄tes appellare et est iusta cā gūaminis. vt no. do. an. tho. in. d. c. v̄ra. xliij. colū.

Notorium hoc opaf q̄ agentē possessorio re/
gularitē nō obstat pprietatis exceptō. Fallit
q̄n exceptio ē notoria siue sit notoria disposi-
tionis siue cōfessionis siue p̄bationis siue sentē-
tie. In notorio autē p̄sumptiois ē dubius. Et
p̄dicta p̄cedunt etiā si agat ad possessionem
p̄ viā attēptati. no. anth. in d. c. v̄ra. liij. colū.
v. circa media.

Notorium licet nō excuset ab exp̄sione vbi for-
malis exigit exp̄sio: excusat t̄n a formalita-
te p̄ponēdi et petendi vbi quoquo modo an-
nectit ad petitiū: sufficit em̄ qualitercūq̄ exp̄-
mas. vt no. anth. in d. c. v̄ra. xxx viij. colum.
v. scdm̄ ē p̄ncipiū. et vide duos. s. p̄ximos se-
quentes. vide etiā. s. s. notorium. nō excu-
sat appellatē.

Notorium p̄bationis si fiat iudici pendente iu-
dicio iā instituto et ex illo notorio ps senō fū-
det agēdo vel excipiēdo nō pōt iudex vi il-
lius notorii aliquid de facto supplere ad p̄ua-
tam p̄tis vtilitatē. q̄ ad mēsurā libelli et peti-
tionis dictanda ē sentētia. Fallit in papa qui
in talib⁹ supplere pōt. p̄dicta vera nisi ius cui
agens innitit sit om̄ino cōnexū ei qd̄ postea
in iudicio sit notoriū. Sed vbi nō est cōnexū
tūc iudex p̄pter hoc nō sedet et sic nō pōt di-
ci notoriū. ideo in eadē instantia nihil opaf:
sed inchoando nouaz telam et instantiam b̄n
posset iudex sup illo ex officio inq̄rere. Et qd̄
dictū est iudicē nō supplere posse in eo qd̄ nō
est petitum licet deductū et iudici notū: p̄ce-
dit nisi illud habuerit initiū pendente iudicō
vt in exp̄sō et attēptatis. vt nisi petitiū cū de-
ducto eēt ita qd̄ nō possit cōstare de vno ni-
si cōstet de alio. quo casu licet sup vno detur
petitio. p̄nūciat iudex etiā sup alio. vt no. an-
tho. in d. c. v̄ra. xxx viij. colū. et xxx viij.

Notorium p̄bationis sup quo se ps non fundat
agendo nec excipiēdo licet non opaf q̄ iudex
possit de facto supplere inq̄tū illud notoriuz
ē sep̄atum a petitis: t̄n inq̄tū esset cōnexum
posset iudex supplere defectū petiti et excepti
iuuando actoris intentionē et rei defensionē
Et ideo si ex deductis in iudicio notorie con-
stet actori funditus nullū ius agendi cōpete-
re q̄q̄ reus illi nō innitit. debz t̄n iudex reū
absoluere. Sufficit ei q̄ reus dicat actori ius
nō p̄petere: quia eius exceptio dicit̄ annexa
actori. vn̄ si cōtra agentē vti possidet̄ reus se
defendendo dicat actori ius agendi nō cōpe-
tere licet nō p̄ponat exceptiones specificas
negātes possessionē. Si t̄n ex acti notorie cō-
stet actorē nō possidere siue possessionē p̄di-
diffe: pōt iudex absq̄ alia deductōe supplere
et reū absoluere. et sufficit talia in allegationi-
bus deregī. Et cū hac moderatiōe dz intelli-

gi bar. qui dicit notorietatē nō excusari a p̄-
positione exceptionis. vt no. anth. de cōba.
de. v̄ra. xxx viij. et xxx viij. colūna.

Notorium nō operatur q̄ non audita nec ad-
missa defensione rei. sententia sit nulla licz sit
iniusta. nisi aliter constaret q̄ non fuit aliq̄li-
ter de causa cognitum. quia m̄tra possunt iu-
dicem mouere que nō patēt. Inno. tamē ali-
ter dixit. vt no. anth. in d. c. v̄ra. xl. colū. v.
in decisorijs autē. Sed cōtrariū no. s. s. noto-
rium opaf q̄ in eo. vbi dicit̄ q̄ nō audita de-
fensione rei sententia nō valet. no. antho. de
appella. sollicitudinē. in p̄n. Et de re iudi. c. f.
qd̄ p̄cedit in notorio facti. et in notorio p̄sum-
ptionis. et fictionis surgentis a facto notorio
Et idem in notorio sententie si iudex est d̄ sen-
tentia informatus licet legisse contradicant
In notorio autem probationis et cōfessionis
secus est. no. antho. in d. c. v̄stra. liij. colum-
na. v. dicebam.

Notorium opaf q̄ sup eo nō ē necesse senten-
tiā ferri q̄n notoriū hz in se inclusaz sententiā
iuri: qd̄ ē verū ad effectū iuri: s; nō ad effectus
facti imp̄mēdos et exequēdos. si ē notorium
facti sentētia req̄rit. s; nō ē necesse q̄ p̄ferat̄
in scripti et cū solennitate imo sufficit simplex
p̄ceptū: qd̄ ē verū in ciuili: s; in criminali du-
biū est. cōmuniter t̄n tenet q̄ sentētia nō req̄-
rit. qd̄ ē verū in notorio facti. s; in notorio p̄-
bationis et cōfessionis sentētia req̄rit si crimia-
liter agat. In ciuili autē i notorio p̄fessionis nō
exigit sententia s; sufficit p̄ceptū siue in eadē
instantia siue in alia cōfessio p̄ducat. In no-
torio autē sentētie nō exigit alia sentētia. imo
eēt nulla tanq̄ lata sine instātia. vt no. anth.
in d. c. v̄ra. liij. colū. v. nunquid autē. s; alibi
idez antho. dicit q̄ etiā sup crimine notorio
req̄rit sentētia licet non sit necesse q̄ ferat̄ in
scriptis. vt ipse no. de iudi. at si cleici. in p̄n.
v. vlti. ex glo.

Notorium an ipediat appellationē. dicit cal. q̄ q̄n
iudex p̄cedit in notorio: si appellat̄ qz p̄ce-
dit om̄issa citatiōe vel qz defēsioes et excusa-
tiones p̄bables nō admittit. tenet appellatō
S; reo citato et p̄batiōib⁹ recepti vbi eas re-
cipenō tenet nō audif̄ appellās. et hec proce-
dūt tam in ciuili q̄ in criminali. licet fm̄ ino.
sit dare rōnem differētie. qz maior ē rō exe-
quēdi penā delictorū p̄p̄ publicā vtilitatez
q̄ in ciuili ad cōmodū priuatū. Tu dic q̄ q̄n
appellatio sit p̄ iniaz si pena ē arbitraria vel ē
a iure def̄minata. s; illaz excedit iudex. tenet
appellatio q̄ ad oēm effectū tā suspēsiuū q̄ de-
uolutiuū. S; si pena ē a iure def̄minata et il-
lam nō excedit. appellatio nō tenet q̄ ad effe-
ctū suspēsiuum: s; q̄ ad deuolutiuū sic. qz b̄n

duoluit ad iudicē ad quē vt suspēdeat a tpe
 q̄ deliberat admittere vel q̄ mittit inhibitori
 am. **D**icit tñ inno. vnū mirabile. q̄ licz a sen-
 tentia lata in notorio nō possit appellari: tñ
 post eā executā pōt de nouo iudiciū exagita-
 ri. **E**t si p̄bet falsum q̄ notoriū fuit iudicatū
 vel saltē p̄bet nō notoriū (qđ tñ p̄bare ē dif-
 ficile) p̄m^o p̄cessus erit null^o. **E**t etiā si factuz
 in v̄tate erat notoriū s̄z suberāt excusatiōes
 icognite iudici q̄ modo p̄banf. reuocabif p̄-
 mus p̄cessus. **C**ōclu. inno. ē q̄ licet a senten-
 tia in notorio lata excludaf remediū appella-
 tionis. nō excludif tñ remediū nullitat post
 executionē factā. **E**t hec oīa p̄cedūt in noto-
 rio facti ⁊ in notorio p̄sumptiōis ⁊ fictionis
 surgēte a facto notorio. **I**n notorio aut̄ p̄ba-
 tionis planū ē q̄ audif appellās. licet io. an.
 dicat q̄ cōuict^o p̄ testes p̄tra q̄s nihil oppo-
 nit nō audif. **I**n notorio aut̄ cōfessionis du-
 bium est. **C**ōmunis aut̄ ē opinto legistarum
 q̄ tam in ciuilib^o q̄ in criminalib^o non audif
 appellās ille q̄ ē cōfessus ⁊ cōuict^o. secus si ē
 cōfessus tñ. io. an. dicit q̄ cōfessus audif ap-
 pellans si vult p̄fessionē suā excusare. taliter
 q̄ eaz nō perimat. alias secus. **T**u dic q̄ i cri-
 minali siue sit cōfessus tñ siue etiā cōuict^o et
 alleget iudicē excessisse modū in pena audif
 appellans. **I**dem si quid alleget cōtra cōfes-
 sionē ⁊ p̄tra p̄bationes q̄n ē etiā p̄uictus
 sed si nihil cōtra alleget. iudex a quo non de-
 bet deferre. pōt tñ iudex ad quem admittere
 appellationem si sibi aliqua iusta causa alle-
 getur. et tunc suspendif iurisdicctio iudicis a
 quo tempe inhibitorie misse nō ante. **I**n ciui-
 li aut̄ licet videaf eadem rō que in criminali
 tñ tutius ē indistincte tenere p̄fessum tñ ad-
 mitti ad appellandū ⁊ appellatiōē suā habe-
 re oēm effectū etiā suspēsiuū ciuilit̄ cū non
 repiat ius exp̄ssum in cōtrariū. **E**t hec vera
 in cōfessione ore pp̄rio facta. secus in cōfessi-
 one facta p̄ p̄curatorē. **E**t idē in ficta cōfessi-
 one defuncti vt a sententia lata possit appella-
 re heres: qđ qđ dixerit io. an. qđ ē notandum
In notorio at̄ snie dic q̄ si ē p̄ma i ead̄ instātia
 planū ē q̄ pōt appellari. **S**i at̄ ē snia nulla p̄-
 uocatiōe suspēsa q̄ in alia instātia p̄ducta p̄fir-
 mata ē. tūc si cōtra ip̄am p̄mā sentētiā allegetur
 nullitas vel qđ aliud tribuēs iustā defen-
 sionē audif appellans: alias nō vt no. anth.
 in. d. c. v̄ra. penl. carta. v̄. venio. ad vltimuz.
Notoriū licz regularif ipediat appellatiōez. tñ
 si in appellatiōe exp̄mat rōnabilis causa tene-
 tur iudex deferre ⁊ p̄nter executionē senten-
 tiē suspēdere. als licz teneat appellatio nō im-
 pedif tñ executio. ⁊ tūc h̄z appellatio effectū
 deuolutiū nō suspēsiuū. nisi post ibibitionē

factā p̄ iudicē ad quē no. io. an. de appella. ro-
 mana. s̄. sinaut. in glo. sup̄ v̄bo mādaf. et in
 nouella sup̄ eadē glo. li. vj. **E**t vid̄ glo. ⁊ qđ
 ibi no. io. an. in. c. q̄ p̄ntiosum. de vsuris.

Notoriū lz q̄nq̄ excludat f̄mediū appellatiōis
 tñ nunq̄ excludit remediū nullitat nec reme-
 diū restitutionis. no. anth. in. d. c. v̄ra. penl.
 carta. tertia colū.

Notoriū nō excusat appellantez a grauamine
 q̄n teneaf cām grauaminis exp̄mere ⁊ p̄po-
 nere licet sit notoria: qz notozietas licet excu-
 set a p̄batione nō tñ a p̄positione. no. anth.
 in. d. c. v̄ra. penl. carta. q̄rta colū. **E**t vid̄ om-
 nino. s̄. s̄. notoriū licz nō excuset: qđ aut̄ dica-
 tur notoriū nō excusare a p̄positione. limita-
 nisi sit notoriū ex actis apparēs. vt no. anth.
 fm pau. ⁊ la. in clemē. appellanti. de appel.

Notoriū opaf q̄ sententia in notorio lata pōt
 executioni demādari etiā nō expectato lapsu
 decendij qđ daf ad appellandū: qz cuz nō
 possit appellari: frustra differē executio. no.
 anth. in. d. c. v̄ra. penl. carta. q̄rta colū. qđ li-
 mita fm ea que no. s̄. s̄. notoriū an impedi-
 at. ⁊ s̄. notoriū licet regularif.

Nouatio fit q̄n p̄les obligatiōes coeq̄/
 les s̄nt circa idē. in q̄b^o hodie fuanda
 ē. l. fi. c. de noua. **S**ed in obligatiōib^o
 quarū vna ē p̄ncipalis ⁊ alia accessoria nihil
 innouaf p̄ illam. l. s̄z stant iura antiq̄. q̄ nō sit
 nouatio s̄z actoris electio nisi aliō exp̄sse actū
 sit. no. bar. in. l. ita stipulat^o. d̄ ver. obli. q̄rta
 carta. v̄. venio ad cōtraria. ⁊ de acti. empti.
 l. p̄dia. penl. ⁊ vlt. colū.

Nouitij vide sub v̄bo religiosus.

Nullum an sit iniquū. vide sub verbo
 sententia. s̄. sententia nulla. ⁊ ibi de b̄
 plane.

Numerus vide. s̄. v̄bo pluralis.

Nunci^o si refert citasse vel ex cōmissiōe
 iudicis fecisse: nō credif ei de cōmissiōe
 ne. ideo oportet q̄ de illis p̄stet in acti.
 nec etiā credif illi d̄ r̄ssiōe citati si forte dicat
 q̄ citat^o r̄ndit se nō velle venire. s̄z de actu ip̄
 si^o nūcij. l. de citatiōe an sibi credaf: arbitriū
 ē ex q̄litatib^o p̄sonarū ⁊ q̄ntitate p̄iudicij fm
 q̄ p̄ dictū nūcij aliq̄n admittif simplex asser-
 tio adūsarij aliq̄n exigif plena p̄batio. ⁊ si
 nūcij dicat se alif retulisse q̄ notari^o scripsit:
 in dubio credif notario nisi notari^o alif sit su-
 spect^o. no. anth. de appella. cū pati. de p̄sch.
 ad audiētā. **I**dē no. cy. ⁊ ia. d̄ arena. l. si q̄s
 decurio. **C**. d̄ fal. ⁊ io. an. i. addi. spe. i. ti. de in-
 stru. edi. s̄. restat. v̄. s̄z qđ si vn^o. **E**t vid̄. s̄. v̄
 bo nōri^o. s̄. nōri^o si scribit. ⁊ s̄. v̄bo citatō. s̄. ci-
 tatō si appet. ⁊ s̄. se. ⁊ s̄. citatō lz sit executā.
Nunci^o q̄ ex cōmissiōe sibi facta d̄z aliq̄e cita-

responsaliter: et si eum non inuenerit: ad domum
citasse non intelligit nec presumit in subsidium:
vt no. anth. in. c. cam. de dolo. iij. co. in pn. et
bar. in. l. iij. §. ptoz ait. ff. de dam. infec. Con-
trarium tenet bal. ff. de exe. tu. l. scire oportet. §.
oportet. et dic qd ita fua in practica iudicio-
rum: qz presumit qd nunci diligenter fecerit officium suum

Oblatio que fit
in oratorijs puatis et oblatioes
que sunt ad imagines in puatis
loci sitas (forte ppf aliq mira-
cula qd ibi dicunt facta) non pnt
p alios licite recipi sz pntinent ad epm. no. an
tho. in de. p. lras. de pben. et digni. et vide. s.
in xbo obedientia.

Obligatio an possit conferri in voluntate
debentis dic qd in vltimis voluntatibus
non pot conferri in libera sed in modera-
tam arbitrio boni viri. In tractibus aut nec
in libera nec in bonu viru conferri possit circa
subalia tract sed circa accidentalia sic. no.
bar. in. l. si sit. de. le. j. vide plene p bar. de
cotrahen. emp. l. in venditioe. et vide sub x-
bo debitor. p totu. et b ibi plane.

Officialis pncipis an teneat ex delicto
vicarij vel alteri officialis sui. vide. s.
xbo dñs. in pn.

Officium iudic qnqz durat qdrientio tm
vt qn e restitutoriu: et dat pncipaliter
ppter se: qnqz durat. xxx. anis: vt qn
dat loco actiois: qz tato tpe durat actio: qn-
qz durat ppetuo: vt qn dat loco exceptionis
sic exceptio e ppetua. vt no. anth. de iur iur.
qntaullis. v. quero tertio. Et vide. s. xbo
dignitas: et sub xbo. terminus.

Officium iudic qnqz e mere psonale: qnqz e i re
scripta qn eade equitas q subest pncipalez
subest sz singulari successori. no. anth. de iur-
di. qz. v. venio ad scdm. in fi.

Officio suo an dicat qd functus ita qd non pos-
sit actu iterare: si p mus actus fuerit nullus et
nullus factus. vide io. an. in. c. si copromissari
§. si x. de elec. li. vj. in glo. approbat. et sup
ea. in nouella. vide etiã qd ibi no. la.

Omnia qd dicit nihil excludit. l. pcura-
toze. l. mada. de ma. et obe. c. solite.

Omnimodo quid hoc xbus importet
vide sb xbo verba. §. xbu omnimodo.

Opinio veritati cedit in bnfacialibus.
no. Ro. cludi. clxj.

Opiniones doctoru qn sunt varie in vno pas-
su excusant illu a dolo qd altera iparuz facit
vel iudicat. no. Rotã cõclusi. cccxxij.

Opinioni vltime an standum sit: qn inno. vel
alius ples opiniones ponit. vide io. an. d pe-

nis. c. j. de senten. excõi. c. j. sup glo. vt quia.
li. vj. in nouella. et pe. moze. in. d. c. j. d penis
Bal. dicit qd illa presumit opinio doctori esse
vel iuriscõsulti que repit vltima in scriptura
vt ipse no. in ti. an apd iu. v. do. qsti. feu. de/
ter. c. j. Et presumit questio determinata pil/
la pte et opinio p qua fuit vltima allegato fa-
cta. si aliter non costet de expressa decisioe. vt
no. p bar. in. l. bona fides. ff. de peti. Ubi g in
aliqua glo. repiunt contrarie opiniones: vlti-
ma tenenda est. vt ipse no. in. l. si mañ tua. l.
de sta. defuc. Et quia i dubio vltima opinio
magistroz videf approbata. vt no. p eudẽ.
ff. de psti. pn. l. j. in fi. vt no. glo. ff. ad trebell.
l. quida filiu.

Oblatio bnfacioz an possit induci per
statutum et consuetudinem et quato tpe
inducat talis consuetudo. vide. s. ver-
bo consuetudo.

Optinere dicit bnfaciu qd non habet so-
lum re sed etiã spe. no. p glo. et antho.
in clemen. si rromanus. de preben. et
digni.

Optinere quis dicit bnfaciu: an ille qd de iure
vel de facto tenet vel iure tm vel facto tantu
vide plene in decisioib antiqs cõclu. cccxvj
et glo. in. c. j. de eo qd mit. in poss. v. obtinẽdis
li. vj. tenet qd ille dicit bnfaciu optinere qd ius
habet in bnfacio licet possessionẽ non habeat:
hoc etiã pbat tex. in. c. j. de re. iur. e. li. vbi
dicit qd bnfaciu ecclasticu non pot sine institu-
tione canonica optineri. dũ tm adsit color. vt
in. c. cum nr̄is. de con. pben. Et p tali posses-
sione cõpetit remediũ possessoriu. de restitu.
spo. in lris. et ibi no. antho. Puto aduerten-
dũ in q materia xbus optinet pferat. qz snt
subiectã materiam debent verba intelligi. l.
si vno. in pn. ff. loca. et de vsur. l. si stipulatio.
pot em talis eẽ materia i qua verbu optinet
includit possessore et iniustu et iure carente. et
talis in q nudus possessor carẽs iure non exclu-
dit sz bn includere hns ius licet possessioe ca-
reat. de pmo e casus i clemẽ. j. et. ij. de penis.
vbi dñ qd capiẽs epm vlt citatu ad curia puaẽ
bnfacis q optinet. qd itelligi dz etiã de fa-
cto optineat. ne meliori pditionis sit iustu? pos-
sessor qd iustu? p tex. de pben. eũ q. li. vj. na il-
la materia tẽdit ad penã p delicto iponẽdã:
q ita adaptat ad tenẽtẽ bnfaciu d scõ sic ad te-
nẽtẽ d iure. vt qlibz puef possessioe. De scõ
e casus i. c. pnti. de pbe. e. li. vbi refuanẽ bn-
facia q optinet veniẽtes ad curia. et ide redeũ-
tes. et j. duas dietas a curia dcedẽtes. q refer-
uatõ n e dubiu qn pphẽdat bnfacia i qb tles
dcedẽtes ius habebãt sz non possiderẽt qz ma-
teria adaptat. Reseruatio em sit vt accidẽte

vacatione p morte: solus papa de illis prouideat: que vacatio ita cōtingit si de cedēs ius habet (licet possessionē nō habeat) sic si possessionē haberet. quia in vacatiōe inducēda nō attendit possessio sed titulus. vt in clemen. .j. §. neutro. vt li. penden. sic etiā ad ius que rendū in beneficio sufficit titulus. nec requirit possessio. de con. pben. c. si. li. vj. Et p̄terea i d. c. p̄nti nō includerent bñficiā que decedēt tenebat sine titulo: qz illa p mortē possessorū vacare nō possunt z cōsequēt nō adaptant ad materiā reseruatiōis. Et idē dico in ca/ su. c. si gratiose. de rescrip. li. vj. qz ibi dispensatio facta sup bñficijs obtentis vt q̄s illa retinere possit nō obstāt si in ep̄m sit p̄motus nō adaptat nisi ad illa que de iure optinebat etiā si possessionē nō habebat: si em̄ possessio nem solā absqz canonico titulo habuisset: dispensatio haberi nō potuisset: qz p illā nouū ius nō dat sed vet̄ cōseruat et plongat: vt ibi nota.

Ordinariū remediū facit cessare extraordinariū qm̄ ordinariū puidet ip̄o iure. als secus. Itē secus qm̄ p extraordinariū vlt̄er̄ puidet. no. anth. de resti. in inte. cū ex litteris. Et idē dicit Rota. in effectu cōclu. cccxxv. de q̄ vide plenius p bar. i. l. in puinciali. ff. de no. ope. nū.

Ordinarij appellatiōe cōprehendit ep̄us tm̄ in his que p̄tinent ad officium ep̄i tm̄. no. archidia. de offi. oz. li. vj. vide anth. d. iure pa. j. notabili.

Ordo scripture suand⁹ est et ex eo licet arguere. d. elec. si q̄s iuste. li. vj. Et de pben. mādato. e. li. z est casus in. l. cuz pater. §. a te. ff. de le. ij. z ibi no. glo. z. l. quotiens. in p̄n. ff. de vsufu. z de fideiussu. l. generaliter. §. qd̄ ergo. vid̄ bar. q̄ totū hoc plene loquit in. l. ij. §. p̄us. ff. de vul. z pupil. et aliqd̄ vide p eum in. l. gall⁹. §. qd̄az recte. Et vide bal. qui circa h̄ dicit vnū notabile v̄bū in. d. l. cū pater. §. fidei cōmitto. p cui⁹ dicto est etiā casus in. l. nec em̄. ff. de soluti. Et vid̄ dñicū in. c. quia pontificali. in fi. d. offi. dele. li. vj.

Ordinis characterem recipit laic⁹ vel puer ad sacros ordines p̄motus: licet nō recipiat ordinis executionē nisi sup ea dispēsē. no. Ro. cōclu. cccxxviii. in fi. z vide. s. v̄bo bigam⁹ z sub verbo simoniacus.

Ordo iuris qm̄ de illo apparet nō attendit ordo scripture: quia mēs disponētis p̄sumitur fuisse fm̄ ordinē iuris. l. cū pater. §. fidei cōmitto de le. ij. z ibi no. bal. z. l. nec em̄. ff. d. solu. z ibi no. bar. z idē sentit in. l. gall⁹. §. qd̄a recte. tm̄ dic̄ qz pat̄ istituēdo nepotē z filiū lz

nepotē p̄mittat in ordine verborū. tm̄ intelligitur p̄mo instituēdo filiū: qd̄ ideo ē qz ordo iuris sic habz qz in successione p̄ris filius p̄fertur nepoti ex eo. Idē dic̄ anth. de rescrip. cū dilecta. viij. colū. §. veniam⁹ ad materiā: qz ergo dicit bar. in. l. ij. §. penf. d. vul. z pupil. in dubio p̄sumit voluntatē disponentis fuisse fm̄ ordinē scripture: debet intelligi qm̄ ille ordo nō est cōtra ius cōe vt. l. cū pat̄. §. a te. ff. de le. ij. als secus vt. d. l. nec em̄. de solutio.

Pacificus possessor quis dicat: vide sub verbo possessio. §. possessio qm̄ dicitur.

Pactum qz q̄s possit in soliduz cōdemnari vbi als habebat p̄uilegiū qz nō pueniet nisi q̄ten⁹ facere possit de ducto ne egat: nō valet si illud p̄uilegiū cōpetebat sibi rōne p̄sone: secus si rōne cōtractus. no. io. an. de solu. oldardus. in fi. z vide s̄b v̄bo patronus. §. patron⁹ in fundatione.

Pactū de nō edificando iure nō nocet singulari successori. Idē in pacto de nō locādo vt de locatione nō reuocāda. no. anth. de iudi. quia. §. venio ad primū.

Pactū in dubio intelligit reale z trāsit ad heredem pacificētis z p̄sumit p̄sona abiecta de monstrationis n̄ limitatiōis causa nisi sit apposita dictione taxatiua. ff. de pba. l. si pactum z de pac. l. iur̄. gen. §. pactorū. z. c. de cōtra hen. z cōmit. si. l. veterū. z no. bar. in pacto negatiuo. in. l. q̄ in futuruz. §. j. ff. de pac. Et idē no. bar. in pacto affirmatiuo. ff. de v̄bo. obli. l. si sit stipulat⁹. vbi plene videas. z bal. in. d. §. pactorū. z cy. in. d. l. veterū.

Pactū an tollat vel ei deroget p subsequens p̄uilegiū cōtrariū. vide sub v̄bo p̄uilegiū §. p̄uilegiū generaliter.

Papa nō p̄t laico delegare p̄tatem ex cōmunicādi nec absoluēdi ab excoicatione. s̄z p̄tatem elegendi z conferendi bñficiuz bñ p̄t ei cōcedere. p̄mū no. anth. de iudi. decernim⁹. §. cōcludēdo. scdm̄. no. e. ti. quāto. Et vide. s. v̄bo dispensatio. z v̄bo iudex z v̄bo lex. §. lex z cōstitutio.

Papa p̄t delegare iudici laico nō solum causas ciuiles z criminales s̄z etiam sp̄uales. no. an. de iudi. decernim⁹. §. opono. cū glo.

Pape z impatoris potestas semp̄ intelligit a generali p̄missione z iuramēto accepta. d. iur̄. reiu. z si christ⁹. z. xxij. q. j. §. vltimo q̄ro. §. ipsi nangz.

Papa p̄t dare p̄laturas z alia bñficiā ad tps̄ alij aut̄ inferiores nō. no. glo. in. c. j. de cap. mo. li. vj.

Papa potest in beneficijs conferendis omnes col-
latores ordinarios puenire et p suū decretuz
eis manus claudere. no. Ro. cōclu. iij. et con-
clu. cccxxv. et fre in tracta. permuta. q. iij. et
vide. j. s. papa cōfert.

Pape p̄tatem vide p glo. de excels. p̄la. sic vni-
re. et de trāssa. p̄la. c. j. et de offi. le. q. trāssatio
nem. Et in clemen. ij. in p̄n. de reli. domi. vbi
additur nouus casus. et p bal. C. de testa. l. si
testamētū. et auē. b. iter liberos. et C. de fide
iusso. l. eam quā. et in pace cōstantie. s. libera-
tio. et in p̄hemio vsus feudozū in. j. diuisione
et aliqua sed pauca.

Pape sentētia quid opet. vide sub x̄bo sentē-
tia in p̄ncipi. et j. s. papa nemini. et s. pape
sententia.

Pape motus p̄p̄rius et certa scientia qualiter
p̄benf. vide sub x̄bo p̄batio. s. p̄batio nō po-
test. et sub x̄bo. ḡra. s. ḡra nō pot.

Papa an possit eē scismaticus ita q̄ nō hereti-
cus. vide sub x̄bo scisma.

Papa etiā facta p̄p̄ria p̄sumit ignorare p̄p̄
multiplicitatē negociozū. de re iudi. cū olim.
ideo si cōtra illud factū aliquid agit p̄sumit
circūuentus. et est p̄sumptio iuris et de iure.
vt dicunt inno. et io. an. ibi. qd̄ est verū nisi
illud factū esset notozū in curia sicut ius scri-
ptum quia p̄sumit papā illd̄ scire. vt no. fre.
in tract. p̄muta. q. iij. Prīmū dictū procedit
maxime q̄n cōcedit ḡram vel rescriptum. vt
no. glo. de consti. c. j. li. vj. in verbo noscat.

Pape renūciatio et mors naturalis eāparant
no. glo. de p̄ben. si is cui. li. vj. Et vide s. v.
p̄curator. s. p̄stitur? p̄latus a p̄lato.

Papa in quibus nō pot̄ disp̄sare. vide. s. v.
dispensatio.

Papa si quid disponit cōtra cōciliū generale
an valeat. licet nō dicat in specie nō obstante
tali decreto cōciliij. vide sub x̄bo. ḡra. s. ḡra
facta p̄tra generale cōciliū.

Papa pot̄ derogare iuri patronatus etiā lai-
corū quia illud ius habet ex mera ḡra ipsius
pape. sed alij ordinarij hoc nō p̄nt p̄pter in-
hibitionē pape. no. Ro. cōclu. cccxxv. circa
fi. et v. octauo.

Papa eo ipso q̄ causam corā vno auditore ce-
p̄ram ad se aduocat et alteri cōmittit. videtur
p̄mo iudici inhibere. no. Ro. cōclu. xj.

Papa eo ipso q̄ cōmittit causam in curia. sta-
tim intelligit ligasse manū inferioris nō solū
ordinariorū s̄ etiā executorū apostolicorum
vt sup̄ re de q̄ facta ē cōmissio nō possint aliq̄
liter p̄uidere nec etiā rei ante p̄uise possessio-
nem tradere. no. Ro. cōclu. cccxlviij.

Papa eo ipso q̄ mandat alicui de certo bene-
ficio p̄uideri. ligate sunt manū inferioruz vt

nō possint se de illo b̄nficio aliqualiē itromit-
tere ex q̄ papa semel manū apposuit. Et b̄ ve-
rum etiam si delegatus nulliter p̄uideat. no.
inno. de excessi. p̄la. inter dilectos. facit. c. vt
nostz. de apel. hoc verū q̄n delegatus nulli-
ter p̄uidet ex suo defectu. Secus si mādatur
pape sit nullum p̄ cōditionis defectū vel aliē
vt no. inno. in. d. c. inter dilectos. in glo. ma-
gna. et alij dicūt et forte meli⁹. de p̄sump. du-
dum in glo. magna. in p̄n. Et vide. s. v. ḡra.
s. ḡra beneficalis cōcessa. et vide. s. v. bene-
ficio dicit̄ reseruatū.

Papa de plenitudine p̄tatis pot̄ nuda volū-
tate quē p̄iuare b̄nficio. no. glo. viij. q. iij. p̄
p̄ncipalem. et de religi. domi. p̄stitur? vt p̄z
ex tex. clemen. j. vt lite pen. p̄ quē tex. ita de/
cidunt pau. et antho. ibidē. et facit. c. ij. de p̄-
ben. li. vj. Sed aliā rem meā nō pot̄ papa mi-
hi auferre quia in hoc nō habet liberā pote-
statem. no. antho. in. d. clemē. j. et inno. de cō-
sti. que in ecclesiarū. et de immu. eccle. qz ple-
riqz. dicit t̄n rota q̄ papa et p̄nceps solus ha-
bet hoc ex p̄uilegio. q̄ pot̄ quē suo iure p̄i-
uare. qd̄ nō p̄nt inferiores. no. Ro. cōclu. xix
et vide sub. v. p̄nceps pot̄ dominiū.

Papa licet de equitate nō posset aliquē inui-
tum transferre. pot̄ t̄n de iure. no. glo. viij. q. j.
om̄is. et c. ep̄s. et archid. c. q. s. ecce. et io. an.
de postu. p̄la. c. fi. et in regula. qd̄ ob ḡram. li.
vj. vide sub x̄bo. p̄mutatio. s. p̄mutare b̄nfici-
cium. et s. p̄mutatio p̄latorū. et sup̄. v. p̄rela-
tus non transferē.

Papa est maior ap̄lo vel saltem par cum eo.
ideo dictū apostoli nō ligat nec stringit pa-
pam. no. Ro. cōclu. cccxxviiij. nā papa nō li-
gat concilio. vt no. io. an. in. c. hi q̄. de p̄ben.
li. vj. in nouella. vide. j. s. papa potest cōtra
apostolum.

Papa est maior cōcilio cū cōciliū ab eo aucto-
ritatem accipiat. de elec. significasti. vt notat
glo. de elec. vbi periculū. li. vj. sup̄. v. cōcilio
Idē no. glo. de capel. mo. ex p̄te. et io. mo. in
c. j. de p̄sti. li. vj. ideo posset papa statuta con-
cilij corrigere et mutare. vt no. io. an. in. d. c.
significasti. sup̄ x̄bo. robur. et d. c. vbi picu-
lum. et p̄ualet sententia pape sentētie cōciliij.
no. archid. viij. q. iij. v̄nio. nisi sint circa ar-
ticulos fidei vel circa salutē et statutū vniuer-
salis ecclesie. vt no. glo. et archid. xj. dist. sic.
Sed cōciliū nō potest reuocare statuta pape
vt no. glo. in clemen. ne rhomani de elec. i. v.
bo. inferiorē. vide. j. s. pape non est obediē-
dum.

Papa nemini subijcē nec potest etiā p̄ concilij
iudicari nisi de heresi. xl. dist. si papa. et
xxj. di. nūc at. et no. ino. d̄ x̄bo signi. ex p̄te. j.

7 io. an. de hereti. in fidei fauore. li. vj. sup. x bo. fauore. in nouella. 7 de concessio. pben. p/ posuit. super glo. nam contra. 7 de here. si no iudicaf. sed quia hereticus puatus est a iure omni potestate 7 bñficijs ecclesiasticis fm the ologos. 7 specialiter fm pe. de palude in tra ctatu suo. Et facit quod no. archid. xxiij. q. iij. dicit apls. 7 sententia rhomani pontificis pualet sententie vniuersalis ecclie dei. Sen tentia ergo ecclesie militaris pualet sententie ecclesie triumphantis. nisi rhomana ecclesia erraret quod fieri posse no credit quia deus no pmitteret. no. glo. xxiij. q. j. qd cuqz 7 ab eius sententia no appellaf. ix. q. iij. cuncta per mundu. imo stultum est que de hoc ambige re cu omnes sciant. ff. a qui. app. no licet. l. j. in pn. vide. s. x. appellatio. s. appellari non pot vide. j. s. pape no e obediendu.

Papa etia in casu quo possit ab alio iudicari no dzi ius vocari sine eius pmissioe 7 venia sicut dicim⁹ in liberto. no. anth. de iudi. cuz in venissent penl. colum.

Papa tenet hodie monarchia toti⁹ mundi et vtruqz gladiu. no tn pot legitimare ad succes sionem hereditatu. nisi in terris eius tempo rali iurisdictioni subiecti. no. Ro pclu. cxcij.

Ppape supma ptas 7 plenitudo no pot per in feriozem possideri quia illa papa habet a do mino. 7 illi⁹ inferior e incapax. no. antho. de cau. poss. c. fi. xxv. colum. x. nuc scdo. nisi pa pa illam plenitudinem ptatis pcedat. vt no. per. eudem. e. c. xlij. colu.

Ppapa si pactu vel contractu seu couentionem facit. vim legis optinet. quia fit ab habente potestatem legis condendi. C. de dona. iter viru 7 vxo. l. penl. imo fortior e qz lex. qz sup mus pnceps contractu cuz subditis suis iniru seruare tenet quia cum contractus duozu con sensu perficiat altero dissentiente no dissolui tur. no. cy. bar. 7 bal. in. l. digna vox. C. d. le gi. 7 e. tex. in ti. de natura seu. c. j. collatioe. x. 7 extra de pbat. c. j. 7 ibi. no. anth. Sed 7 le gem condendo pot papa si vult se ligare no successorem. no. io. mo. de pti. c. j. l. vj. 7 ibi vide anth. Idem tenet bal. in. l. ij. C. de sen ten. ex. 7 in pbenio vsusfeudozu. de succes sore an liget ex contractu pdecessoris. vide Cy. 7 bal. in. d. l. digna vox. 7 guill. de smore lauduno. 7 fran. in cle. j. de iuriur. tex. videf q no. in. c. innotuit. de elec.

Ppapa confert iure ordinario bñficia ad eu de uoluta per negligentia inferioru. sed non de uoluta cofert de plenitudine ptati. no. archi. 7 io. an. in nouella. in. c. fi. de cosue. li. vj. p q facit. de pben. c. ij. e. li. vide. s. s. papa potest in beneficijs.

Ppapa pot de potestate absoluta quicqd vult 7 qdiu viuit pot vnire mutare quadrata ro tundis 7 ordinare. 7 tn no licet pape aliena / re res ecclesie sine causa. no. an. de iudi. cum venissent. x. opono scdo. 7 vide qd no. per eum in cle. si rhoman⁹. de pben.

Ppapa de ptate absoluta pot esse iudex in cau sa ppria patrimoniali. sed de ordinata debz alteri comittere. 7 hoc in ciuili. s3 in causa de liciti pprii pot de ordinata esse iudex in cau sa ppria quia criminaliter a nemine iudicaf excepta heresi. In causa etia ecclie rhomane pot de ordinata esse iudex. quia quicquid di cat glo. no e dñs reru ecclie rhomane sic nec alij plati sunt dñi reru eccliesaru. no. antho. de iudi. cum venissent. x. opono scdo. Si tn papa iudicet vbi de honestate comittere de beret. tenet sententia. vt no. per eu. e. c. in fi. 7 vide glo. 7 qd ibi no. antho. de pfr. vi. cu dilecta. 7 qd no. inno. hosti. 7 io. an. in. ca. ex parte in xpo. d. ver. signi.

Ppapa no psumit aliquid facere motu pprio nec ex certa scientia. nec de plenitudine po testatis nisi hoc expmat. pmum pbat in. c. si motu pprio. de pben. li. vj. Scdz. no. io. an. de rescrip. statutu. e. li. in glo. super. x. lfaru. 7 in clem. 7 si pncipalis. e. ti. in. glo. fi. 7 i. c. porrecta de pfr. vi. Tertiu no. inno. de elec. innotuit. 7 q ad scdm de certa sciencia. vi de oldra. in consilijs suis sub rubrica de con firma. vi.

Ppapa potest esse testis in casu rhomane ecclie sic quia no est dñs reru rhomane ecclesie sed administrator sicut alij prelati. licet glo. alie dicat. vt no. antho. de iudi. cuz venissent. x. opono secudo.

Ppapa si mandat reuocari quicqd immutatu vel factu est. debet intelligi de eo quod scm e illicite 7 iniuste. no de eo quod iuste. de resti. spo. audita. ideo dixit copos. de rescrip. cam que. q si papa mandat bñficiu alicui cofe ri no obstate collatione prius alteri facta. de bet intelligi de collatione inualida no de va lida nisi specificice expsit de valida. 7 h etiam no. anth. in. c. j. de costi. li. vj. s. tertio casus. x. siliter tertia regula.

Ppapa potest in omni casu d facto supplere. no. anth. de cobra. cle. vra. xxx vij. colu. in. pn.

Ppapa si qd xbo vel scripto dicat. an pbet et an priu pbari possit. vid tex. 7 glo. d resti. cu a nobis. 7 j. sub. x. pbatio. s. pbatio no ad mittit. 7 s. pbatone no faciunt.

Ppapa no h3 iurisdictione vniusalē etia in qf. cuqz laicos. vide sub. x. iurisdictione. s. iurif. dictois progatio n cadit. 7 j. s. papa n solu.

Ppapa pot reuocare suam etia arbitralez per

laicū lata. qñ ille laic⁹ nō recognoscit sup iorē saltē de facto. ⁊ ita debet intelligi. c. exposita de arbi. vt no. fre. de senis ꝑ filio. cclxxxv. licet anth. in quodā notabili illū tex. aliter intelligat.

Pape narratiua ꝑba vel assertiua an faciant plenā ꝑbationē donec cōtrariū ꝑbef. vidē sꝑ ꝑbo ꝑbatio. ꝑ. ꝑbationē faciunt.

Papa licet nō possit vniuersalitē dispensare sup decimis nō soluēdis statuendo qꝫ null⁹ decimam soluere teneat. pōt tñ cū vno vel aliqꝫ bus laicis vel clericis ⁊ sup certib⁹ bonis dispē sare qꝫ ꝑpetua decima nō soluat. no. glo. de decimis. a nobis. ⁊ idē tenēt ibi hosti. io. an. ⁊ francis. de za. licet quidaz dixerūt qꝫ papa etiā cū vno sup ꝑ dispensare nō pōt sine causa. sꝫ ꝑ nihil importat qꝫ semp in ꝑncipe ꝑsumis causa. vt no. cy. ⁊ bal. in. l. rescripta. c. de ꝑci. impa. offe. ⁊ anth. in. c. qꝫ in ecclesiarū de cōsti. Et licet decima debeat de iure diuino nō ꝫ qꝫ papa nō dispensat. verū ē illud i totum tollendo. sed in ꝑte pōt illud moderādo ⁊ limitando. vt no. inno. in. c. que in ecclesiarum. ⁊ ꝫ voluit glo. in. d. c. a nobis.

Papa nō solum in clericis sed etiaz in laicos habet vniuersalem iurisdictionē habitu. licz non exercitio. no. glo. de iudi. nouit. ⁊ qui fi. sunt legit. cām que. ij. Et hoc tenet io. de lig. vt refert anth. in. d. c. nouit. vlti. carta. Idē tenet ant. in. d. c. cām que. in. j. oppo. Aduertat ergo laicus corā papa cōuētus qualif excipiat vt nō dicat eū nō esse iudicē vel nō habere iurisdictionē sed dicat eum nō hñe exercitiū iurisdictionis. alias inepte excipet. ⁊ excipiens inepte succūbit. l. j. ꝫ. labeo. de flu. et ibi no. bar. in. l. j. ff. de excep. Et vide omnino sub ꝑbo iurisdictionis ꝫ iurisdictionis proga/tio nō cadit in papam. ⁊ vide ꝫ. ꝫ. papa habet oēm iurisdictionē.

Pape an obediendū sit si aliquid iniustum ꝑcipiat siue sit in spūalib⁹ siue in temporalibus. vide io. an. de senten. excōi. inquisitioni. sup ꝫbo mortale.

Pape sententia si est diffinitiuā facit ius. qd ē verū si tenor ei⁹ patiat ⁊ nō sit cōtra legem in corpe iuris clausam. als secus. Itē hoc verū qñ ē lata cū cause cognitiōe ⁊ ꝑte ꝑsente. als secus. Interlocutoria ꝫbo si ē corpe iuri clausa facit ius. als nō nisi sit lata cū cause cognitiōe ⁊ ꝑtib⁹ ꝑntibus. no. anth. in. c. in causis. de re iudi. Adde qꝫ pape sentētia nō redit nulla ex omissione citatiōis. vt no. hosti. io. an. ⁊ anth. in. c. sicut vnire. de excessi. ꝑla.

Papa in causis que corā eo agūtur debet ordinē iuris seruare. de re iudi. in causis. vide oino io. an. de cōsue. cuz inf. sup. ꝫ. irritadā

⁊ de litis ꝑtesta. c. vnico.

Papa si fert sententiā cōtra aliquē quez dicit citatus ꝑsumis citatus. no. bal. in. l. j. ff. d. of. fi. ꝑfec. ꝑto. Bar. aut dicit qꝫ papa in causis corā eo vertentibus debet iudicare ꝑm cōscientiā suā. als peccaret. vt ipse no. in. l. j. c. vt que. de aduo. par.

Papa habet oēm iurisdictionez in oēs laicos qꝫ ad decidendū dubia legistarū in quib⁹ sūt varie opiniones doc. no. anth. in. c. sup lris de rescrip. iij. colū. ꝫ. nota qꝫto. ⁊ vide sꝫ. ꝫ. papa. ꝫ. papa nō solum.

Papa parū vel nihil debet facere sine cōsilio cardinaliū quāsi sint vnū corꝫ cū eo. idō qñ mittit cardinalem legatū vocat legatus d' la tere. id est. de corpe pape. vt no. hostiē. ⁊ io. an. de ꝑuile. ātigua. ⁊ que ardua sunt nō pōt papa sine cōsensu cardinalium facere ꝫ io. mo. vt no. io. an. in. c. sup eo. de hereti. li. vj. in nouella. licet io. an. non videatur hoc ibi approbare.

De consilio pape

Papa si cū alio de papatu cōtendit ⁊ quilibz se papam credit. neuter eorū potest dici scismaticus. vt no. glo. xxiiij. q. j. c. j. in glo. bec distinctio. in fi. ⁊ valent gesta ꝫ vtrūqꝫ in locis in quibus tolerant. vt no. j. q. j. didicim⁹ in glo. ij. ꝫ qua facit lex barbari⁹. quis autē tunc erit iudex in tali ꝫtrouersia. vide no. io. an. in. c. j. de renū. li. vj. in nouella.

Pape nō est obediendū si ꝑcipiat aliqd iniustum qd cōtinet heresim. vel exqꝫ vehement ꝑsumeret turbari status ecclesie vel alia mala ventura. als ꝑcepto pape etiā iniusto obediendum ē. vt no. inno. hosti. ⁊ io. an. ⁊ ant. in. c. inquisitioni. de sentē. excōi. ⁊ fac qd ibi no. anth. in. c. quāto. d. cōsuetu. Et idē dicit glo. qñ turbat vniuersalis status eccle. ix. q. ij. ꝫ ꝑncipalem. ⁊ hoc sentit io. an. de sentē. excōi. nulli. Itē nō est obediendū pape si fac vel dispēsāt vniuersaliter cōtra generalē statum ecclesie. vt no. glo. xxv. q. j. si papa. in fi. ⁊. xv. dist. sicut. vt no. glo. viij. q. j. ꝫ. his oibus auctoritatib⁹. Secus si ꝫticulariter ⁊ nō vniuersaliter facit cōtra statū ecclesie. vt no. archi. c. causa. ⁊. xxv. q. j. sunt quidam. Adū te tñ qꝫ glo. in. d. c. que ad ꝫpetuā. loquit qñ sit cōtra statutū nō cōtra statum ecclesie. sꝫ archid. bñ loquit qñ sit cōtra statum in. d. c. sunt quidam. vbi etiā dicit qꝫ vbiqꝫꝫ decolorat status ecclesie. papa nō potest id facere. sed bar. brix. dicit qꝫ papa facit ⁊ pōt dispensare contra generale statum ecclesie. licz ꝫ cōtra articulos fidei. vide. ꝫ. papa est maior cōcilio. ⁊. ꝫ. papa nemini.

Papa nō pōt impatorē deponere licet possit deponētib⁹ ꝫsentire. no. glo. xv. q. vj. c. ali⁹.

Et idē dicit ibi archi. q̄ nō pōt deponere re/
gem francoꝝ. vide io. an. in. c. ad apostolice
de re iudi. li. vj. in. f. glo. 7 sup ea nō. vbi dīc
q̄s possit dponere impatorē 7 ex q̄ cā. **I**mpa
tor aut pōt papā deponere si ad h̄ se illi subij
ciat de cōsensu cardinaliū. vt no. glo. lxxij. di
stin. in synodo. sup q̄ vide qd̄ no. archi. ij. q.
vij. nos. super. f. glo. xxv. q. f. que dicit pro 7
contra.

Papa pōt cōtra aplm dispensare. vt no. glo.
xxv. q. f. sunt quidā. alij tñ dīcūt s̄riū. vt no.
ibi archi. sup. f. glo. vbi dīc. quosdam dicere
stultū eē q̄ dicat papā cōtra aplm vel s̄ do /
ctrinā cuiuscūq̄ libri canonis dispēfare. vid̄
s̄. s̄. papa maior est aplo.

Papa sine cōcilio generali n̄ pōt tollere p̄uile
gium canonis si q̄s suadēte q̄ ad oēs clericos
s̄m abbatē. vt no. io. an. de sen. excōi. c. nulli

Papa sol⁹ vel ei⁹ legat⁹ 7 null⁹ ali⁹ pōt gene
rale cōciliū cōuocare. xvij. dist. c. f. 7. ij. 7. s̄.
huic etiā. 7. ij. di. s̄. pozro. 7. ij. q. vj. duduz
nisi papa req̄situs vt cōuocaret 7 negligeret
conuocare. 7 cause legitime adessent pp̄t q̄s
cōuocari deberet. qz tūc cardinales. 7 eis ne
gligentibus. impator; 7 vltimo alij p̄lati con
uocare possent. vt no. fran. de za. in. c. licet. d̄
electio.

Papa nō pōt ligare successorē nec sibi leges i
ponere. de elec. c. innotuit. 7 no. d̄ rescrip. li.
vj. c. fi. in glosa vltima. 7. l. de legi. l. digna
vox.

Papa in terris imperij habet iurisdictionem
tpalez habitu. s̄z exercitiū iurisdictionis habz
impator; a papa q̄ eū coronat. **I**n terris autē
ecclie habet papa iurisdictionē tpalem habi
tu 7 exercitio. no. anth. q̄ fi. sunt legit. c. p ve
nerabilē. ix. colū.

Papa an possit in terris ecclesie legitimare ba
stardos quo ad tpalia qz de spūalib⁹ non est
dubiū q̄ sic. hosti. dicit q̄ pōt etiā q̄ ad tēpo
ralia. cui⁹ opinione sequit̄ io. cal. i. c. p vene
rabilē. qui. fi. sunt legit. **I**nno. ibi distiguit
q̄ in his que sunt adhesibilia psonis puta q̄
pōt esse testi 7 iudex 7 q̄ ad honores 7 digni
tates admittat pōt papa legitimare. qz p h̄ n̄
fit alteri p̄iudiciū. s̄z q̄ ad alios effect⁹ p̄sone
nō adhesibiles 7 alteri p̄iudiciales non pōt.
vt in successione hereditatis. **I**o. an. ibidem
aliter distiguit sup glo. ij. dīcēs q̄ aut pro /
les fuit genita ex effectu nō cōiugali (qz nō fu
it cōsensus matrimoniu; cōtrahendi) 7 tunc
papa nō pōt legitimare nisi q̄ ad forū suū. ni
si in fr̄ ecclie subiectis. qz papa nō pōt suple
re p̄sensum q̄ nō fuit. **A**ut p̄les fuit genita ex
coitu 7 effectu cōiugali (qz m̄rimoniū fuit cō
tractū licet de facto obstāte aliq̄ ipedimēto)

7 tunc si matrimoniu nō potuit eē ipediēte le
ge diuina. idem qd̄. s̄. **S**i nō potuit esse i
pediēte lege canonica. 7 tūc aut papa vtitur
verbo legitimationis legitimādo matrimo
niū 7 plem. tūc valet legitimatio q̄ ad vtrū
qz forum 7 trahit̄ retro. s̄z si vtit̄ x̄bo dispen
sationis. tunc solum ad illa phibita admitti
tur p̄les in quibus est dispensatum. quia dī
spensationes sunt odiose 7 restringēde. 7 sic
sentire videt̄ io. an. q̄ talis dispēlatio n̄ op̄et̄
quo ad subditos imperij. **A**nth. aut in. d. c.
p venerabilē. xij. colū. x̄. his visis. alij disti
guit dīcēs q̄ aut papa vult legitimare dispo
nendo in radicem matrimonij. **I**n oibus isti
casibus legitimare pōt q̄ ad terras suas s̄z n̄
imperij. 7 tunc dicit̄ posse dispensare dispo
nendo in radicem matrimonij qñ dubium ē
de iure canonico an matrimoniu valet. sec⁹
si cōstet matrimonio esse nullum impediēte
lege diuina vel canonica. quia tunc nō pōt di
sponere in radicem matrimonij vt ex recto.
licet io. an. in hoc cōtradicat qñ impedimen
tum p̄cedit a lege canonica. 7 isto casu n̄ pōt
papa legitimare legitimationē reintegratiua.
sed legitimationē de nouo collatiua sic. 7 an
talem legitimationē collatiuā possit papa fa
cere in terris imperij. dicit idē dicendum eē
qd̄ dicit̄ qñ papa legitimat nō disponendo
radicem matrimonij qz nō pōt vel qz n̄ vult
quo casu qñ nō disponit̄ radicē matrimonij
dicit̄ distinguendū eē. q̄ aut vult legitimare
in terris ecclie. 7 indubitanē pōt. **A**ut in ter
ris imperij. 7 tūc aut vult legitimare sibi sup
positū vel de p̄rimo supponēdum ratiōe cle
ricatus. 7 idem qz eo legitimato 7 secuto cler
icatu. legitim⁹ ē quo ad spūalia 7 q̄ ad tem
poralia 7 q̄ ad omnia 7 vbiqz. **A**ut vult legit
mare nō suppositū nec de p̄rimo supponēduz
7 nō pōt nisi de cōsensu ei⁹ cui ē suppositus si
supiorē nō recognoscat. vel de cōsensu supio
ris si supiorē recognoscat. **S**i q̄s tñ tenere
vellet q̄ etiā sine cōsensu supioris possit pa
pa legitimare in terris imperij ex iurisdictione
progata p̄ petentē se legitimari. talis legi
timatio nō valeret nisi cōsentirent oēs illi q̄
b⁹ ex ea p̄iudiciū fieret. qz talis iurisdictione
licet voluntaria nō posset ad aliorū p̄iudiciūz
progari. **A**n at̄ illi soli possint cōtradicare q̄
bus erat ius quesitū in re ex hereditate iam
delata. an etiā illi q̄ habēt solā spem in here
ditate deferēda. dicit q̄ papa posset p̄ talē le
gitimationē p̄iudicare illis q̄ habēt solā spem
s̄z nō debet. ideo in dubio p̄sumēdū ē q̄ p̄ di
ctam legitimationē non voluit eis p̄iudicare
nisi alij exp̄mat. **B**ar. tenet ī distincte q̄ pa
pa nō pōt legitimare in terr̄ imp̄ij. in. l. j. l.

de sum. tri. in. vij. q. Et ideo dicit bar. in. l. j. de iure anu. aure. Et quod dicitur est de papa. idem intelligas de alio inferiore habente a papa potestatem legitimam ex privilegio. Unum tamen adverte quod talis habens potestatem non potest legitime ad iudicium aliorum etiam respectu spei nisi hoc in privilegio exprimat. ut no. i. d. c. p. venerabile. xvij. colu. ad fi.

Papa solus et nullus inferior potest suppressere dignitatem in ecclesia. ut no. spe. in ti. de lega. s. nunc tractem. x. penl.

Papa an possit creare notarios in terra imperii vel imperio subiectis. vide. s. x. no. i. s. j. et s. x. instrumentu. s. j.

Papa non potest imponere legem successorum quia par in pare non habet imperium. de elec. innotuit.

Pars appellacione partis intelligitur et comprehendit procurator. casus est in. c. suborta. de re iudi.

Pater ultra causas expressas in iure civili potest exheredare filium si est hereticus no. anth. de iur. iur. q. n. t. auall. s. op. pono quod parendum. et vide. s. x. notari. s. no. tarius potest coficere.

Pater in omnibus casibus in quibus potest filium exheredare. potest in illis ei alimenta denegare. fm. io. an. Si tamen ipse peniteat de peccato. tenet pacem alimentare. no. do. anth. de iur. iur. q. n. t. auall. s. op. pono quod parendum.

Pater an possit pro filio absente contrahere ita quod filio etiam naturali tamen querat actio eo ratificante. vide. s. x. absens.

Pater licet teneat alimentare filiam spuriam. non tamen tenet eam dotare nisi quatenus ex alimentis filie tali debeatur. no. bar. in. l. fi. s. si a socio. ff. de his que in frau. cre.

Pater an teneat alimentare filium egentem si filius habeat filium diuitem. vide. Cy. in. l. j. c. d. alen. libe. dic. quod pater tenet. ut no. bar. in. l. penul. de libe. ag. et ibi dicit idem quoniam quod habet patrem et auum.

Pater an possit constituere procuratorem ad emancipandum filium. et e converso an filius possit pro procuratorem petere se emancipari vel emancipationem sentire. vide sub. x. procurator. s. procurator non potest constituere pro patre.

Pater tenet filio dote uxoris recipiendi consentire et se et sua bona pro dote in eventum restituenda obligare. tenet etiam donationem propter nuptias ad equalitatem doti matrimonii assignare. et hoc verum quoniam filius accepit honestam provisionem in uxore. aliter secus. non tamen potest cogi ad utrumque simul sed duntaxat ad alterum. et ubi potest cogi sentire et se obligare. tunc e converso quod filio recipienti consentit se et bona sua obligat. no.

bar. ff. so. ma. l. si cum dote. s. transgrediamur. Pater usufructum quesitum in bonis filii vel nepotis ex filio retinet et post mortem illius vel nepotis. de bo. que li. l. quod sicut. in fi. et ibi. notat glo.

Pater an possit pacisci et stipulari filio in potestate et emancipato. vide bar. in. l. fi. si tibi. x. s. si pactum. ff. de pactis. et de opi. li. l. ut iureiur. s. liberi. et de inf. et rele. l. ij. et de. x. ob. l. quod dicit. et l. plenius. et in. l. gallus. s. quod est recte. de li. et po. ubi omnino vide. et quod ibi etiam no. p. bal. et in. l. cum pater. s. a te. de le. ij. et c. de op. liber. et c. de sacrosan. eccle. aut. si quas minas. et quoniam non pen. p. l. j.

Pater an possit stipulari filio monacho et nepotibus qui erunt post mortem suam nati et concepti. vide bar. in. l. quod dicit. de. x. ob. in an. penl. et penl. q.

Pater licet actionem iniuriarum filio competentes possit remittere secundum iura personarum. ut in. l. fed si vnus. s. filio. ff. de iur. iur. quod tamen intelligitur secundum quosdam nisi illa actio competeret ex. l. cornelia. ut ibi no. glo. tamen hodie p. l. j. c. de bo. mater. et l. fi. c. de bo. que li. pater remittere non potest quod quod ex dicta actione debet pertinere ad filium quo ad proprietatem. et patri duntaxat quo ad usufructum. Et ita tenet azo licet ibi dubio forte. c. de iniur. in summa.

Pater an possit coficere instrumentum de contractu filii. vel e converso filii de tractu patris. vide bar. in. l. si pater. ff. de fal.

Pater an possit legitimare vel adoptare filium pro procuratore. vide. s. x. filius. s. filii legitimitio. et s. filium non potest.

Patriarcha quot privilegia habet. videtur de privileg. antiq. et quod ibi no. io. an. et quod no. glo. fi. in. c. j. ut li. pen. et vide tex. lxxxix. dist. c. j. et ij. et ix. q. ij. questus. et de offi. or. duo simul.

Patronus potest recipere ab episcopo ecclesiam in qua est patronus licet ad episcopum non pertineat collatio sed institutio. no. fre. in tractatu pmuta. q. xxxij. et vide. s. verbo. beneficium. et verbo. gratia. s. gratia facta de beneficio patronali.

Patrono invito potest episcopus restituere presbyterum ad ecclesiam patronalem qua fuerat prius prius sententia a qua extiterat appellatum. no. Ro. c. clu. cccxxv. x. septimo.

Patronus etiam mortuo prius litigabat cum alio super beneficio ad quod fuerat prius prius infesse in iudicio comparere et petere declarari ius presentandi ad eum pertinere et ad usarium amovendum fore. no. Ro. c. clu. clxix.

Prius iura vendi non possunt sicut nec cetera spiritualia nisi cum universitate. nec etiam prius pmutari cum iu

ret pali. nec sup eis trāfigi. Sapi tñ ius p̄o
nat^o naturā tpalitatē q̄ ad effectus p̄secutiuos
ad ius dispensatiuū ecclie q̄ dispēfat q̄ in lai-
cū cadat. hinc ē q̄ tale ius transit ad heredes
etiā extraneos. ⁊ licet tale ius nō possit v̄di
videf tñ q̄ possit donari. no. antho. de iudi.
quāto. qd̄ ē verū cū p̄sensu ep̄i. Aliud in v̄/
ditiōne cui nō debet ep̄s cōsentire. vt no. io.
an. in. c. illd̄. in fi. de iure pa. §. patron^o licz si
possit donare.

Patronat^o ius an transeat in fiscum ex vniū/
falt p̄ficiatōe bonozū p̄roni facta p̄ iudicē se
cularē. vide anth. q̄cludit. qd̄ no. in cle. pa/
storalis. in fi. de re iudi.

P̄ronat^o ius qd̄ nō p̄t singularit̄ v̄di. tran-
sit cū vniūsitatē ex venditiōne ville vel here
ditatis. nō ex venditiōne oīm bonozū qñ v̄
ditoz nō ē dñs ville. vt no. inno. ⁊ io. an. d̄ iu
re pa. ex l̄ris. In ecclesiā tñ vel locū religiosū
trāsfit tale ius etiā titulo singulari. tex. ē. e. ti.
c. vnico. li. vj. Et trāsfit etiā sine p̄sensu ep̄i
no. Ro. ꝑclu. cccxxxij. An aut̄ vbi tacite trā
siret cū vniūsitatē si exp̄maf trāseat. dic q̄ sic
licz io. an. dubitauerit in. d. c. in nouella. an/
tho. dicit ꝑriū in. c. ex l̄ris. de iure pa.

Patronat^o ius nō trāsfit sic in creditozē etiā
cū vniūsitatē qñ pignerat̄ villa in q̄ ē ius pa
tronatus. no. glo. de re iudi. c. cū bertoldus.
qm̄ anth. approbat ibi ad finē. vt no. bar. ff. d̄
pigno. l. si is cui. §. an vsufruct^o. vide tex. ca.
ex l̄ris. de iure pa.

P̄ronat^o ius p̄t vi p̄suetudinīs trāsire d̄ vno
in aliud. vt no. Ro. ꝑclu. cccciij. i p̄n.

P̄ronat^o ius n̄ p̄bat ex longeva possessiōe. xl
annozū nec ex maiori. qz ius p̄ronat^o certū tñ
mōis acq̄rif. Et aliud ē eē p̄ronū. aliū in pos
sessiōe iuri p̄ronat^o. p̄mū respicit petitoziuz
scdm̄ possessozū. no. io. an. fm̄ archi. de iure
pa. c. vnico. li. vj. in nouella. in fi. j. glo. fm̄ b̄
nō p̄t ius p̄ronat^o p̄scriptiōe acq̄ri. ꝑ tex. c.
cura. de iu. pa. Sz ibi nō loq̄f de iure p̄rona
tus. Et dicit anth. q̄ laic^o p̄t p̄scriptiōe et
cōsuetudine acquirere ius p̄ntadi in ecclia.
licet p̄ illd̄ nō acq̄rat totū ius p̄ronat^o sz p̄tez
vt p̄ eū no. de elec. q̄relā. ⁊ nota scdo q̄ v̄bū
eligēdi. ⁊ nota tertio. q̄ p̄l̄s nō potat. dic
q̄ sola possessiō etiā antiq̄ nō sufficit ad p̄scri
ptiōē sz possessiō cū titulo sic qz ius p̄rona
tus ē p̄scriptibile. vt. d. c. cura. Et b̄ tenet io.
an. in. d. c. vnico. sup vlti. glo. i nouella. et in
d. c. q̄relā. imo ⁊ ex sola possessiōe si eēt tati
tpis cui^o nō sit mēoria p̄scribere ius p̄ronat^o.
facit. c. j. de p̄scrip. li. vj. Archi. dic q̄ ex sola
possessiōe. xl. ānoz nō p̄scribit laic^o ius p̄ro
nat^o. vt plene disputaf. lxxj. di. orator. fre. d̄
senis p̄silio. cccxxiij. die q̄ spatio. xl. ānoz n̄

p̄scribit sine titulo sz tpe cui^o ꝑriū mēoria nō
existat

P̄ronat^o ius qd̄ p̄mittit̄ laicū h̄re cū sit spūale
h̄nt illud ex singulari grā ⁊ fauore ecclie. no.
Ro. ꝑclu. cccxxxij.

Patron^o si ē pupill^o ⁊ ip̄e p̄sentat vnuz. tutor
aliū. q̄s p̄ferē? vid̄ de elec. ex eo. li. vj. in glo.
sup v̄bo. suffragiū. ⁊ vid̄ Ro. ꝑclu. cccciij. i
p̄nci.

Patrona si dedit in dotē villā cui^o rōne habe
bat ius p̄ronat^o in ecclia in ipsa villa p̄sistēte
p̄t marit^o ad quē cū vniūsitatē ville trāsuit
ius p̄ronat^o v̄l saltē fruct^o possessiōis iuris
p̄ronat^o ad eandē eccliaz vacantē p̄ntare ma
xime si b̄ dictat p̄suetudo. ⁊ si marit^o ⁊ vxoz
cōcurrāt in p̄sentādo. p̄ferē p̄ntar^o ab vxoz
no. Ro. ꝑclu. cccciij. in p̄n.

Patron^o laic^o h̄z q̄drimestre ad p̄ntandū. de
ric^o semest. tex. de iure patro. qm̄. ⁊. e. ti. c.
vnico. li. vj. Et si duo sunt p̄roni vn^o cleric^o
ali^o laic^o. q̄libz h̄z semest. no. glo. fi. i. d. c. j.

Patron^o si infra tps debitum p̄sentauit ep̄o ⁊
ep̄us nō admisit ⁊ postea p̄ntar^o renūciat iu
ri suo sibi q̄sito p̄ h̄mōi p̄sentationē. p̄t idez
patron^o aliū p̄ntare ⁊ habebit tps integrum
no. Ro. ꝑclu. cclix.

Patron^o si infra tps q̄drimestre a die vacatio
nis b̄nificij nō p̄ntet. collatio deuoluit ad epi
scopum cui currit semest. ad cōferendū nō
a tpe noticie deuolutionis sed ab vltima die
tpis q̄drimestris dati p̄rono ad p̄ntandum.
qd̄ ē verū si tpe deuolutiōis b̄nificij vacabat
de iure ⁊ de facto ⁊ ep̄s erat p̄ns in sua dio/
cesi v̄l adeo p̄pe q̄ verisimilit̄ scire potuit va
cationē b̄nificij ⁊ negligētia p̄roni nisi ep̄s al
legaret tales ⁊ tātas cās verisimiles ignorantie
sue q̄ trāsferret onus p̄badi in allegantē sci
entiā licet p̄mo dicto videaf inno. resistere.
no. Ro. ꝑclu. cclij.

Patron^o debet infra tps statutū a iure realit̄
⁊ cū effectu supiozi p̄ntare p̄sonaz noiati vel
saltem l̄ras p̄ntatiōis ei tradere q̄ supiozi ad
quē spectat institutio p̄sent eēt. no. Ro. ꝑclu.
ccvj. nec etiā sufficit l̄ras p̄ntare nisi p̄ntatus
p̄sonalit̄ se exhibeat. no. glo. in clemē. dudū
de sepul. sup v̄bo. p̄sentari. Et rō ponit i cō/
clusiōe p̄dicta. in fi. ⁊ ita tenet fran. de za. p^o
pau. in. d. clemē. dudū. ⁊ ac deinde q̄ritur in
quarto notabili.

Patron^o si p̄sonā idoneā infra tps debitū p̄
sentauit licet supiozi recusauerit p̄ntatū insti
tuere. nō p̄t p̄rono aliqd̄ iputari licet v̄lteri
us nihil agat. p̄t tñ ip̄e p̄ron^o ⁊ etiā p̄ntatus
querelā facere corā supioze illi^o ad quē perti
net institutio. ⁊ petere q̄ ei assignet tps infra
qd̄ p̄ntatū instituat. ⁊ si infra illud tps nō in

stituerit. supior instituet. pōt etiā p̄sentat^o fa-
cere cōmitti cām in palatio. ⁊ auditor p̄nūci-
ato bñficio sibi debito p̄uidebit ei f̄m formā
clemē. auditor. no. Ro. ꝑclu. ccv.

Patroni si p̄sentāt vnū vel plures licz longo
tpe lis daret cōtra p̄sentatū. vel inter p̄sen-
tatos. tñ lite pendente ep̄us nō ordinabit ec-
clesiam nisi de yconomō. nec interi currit tē-
pus patrono si forte ille quē p̄mo p̄ntauit cre-
dens eum bonū postea rep̄it indign^o. qz p̄-
pter litem pendente fuit impedit^o alium p̄se-
ntare. vbi aut̄ lis nō esset cōtra p̄ntatū v̄ in-
ter p̄sentatos s̄z inter patronos d̄ iure patro-
natus cōtendentes. tunc nisi lis finiat̄ intra
t̄pa ad p̄sentandū statuta. ep̄s ecclesiā ordi-
abit de rectore saluo iure vincētis. no. io. an. d̄
offi. or. cū nos. in. j. glo. vide lapū in. c. j. vt li-
te pen. li. vj. vide om̄ino. j. s̄. patron^o etiā lai-
cus. ⁊ s̄. patron^o si p̄ntet scien^t p̄sonā.

Patronus nō pōt p̄curatorē cōstituire ad p̄-
sentandū ad certū beneficiū vacaturū in spe-
cie. sed in genere possit cōstituire ad p̄sentan-
dū om̄ia bñficia vacatura qñ habet ius pa-
tronat^o in plib^o beneficijs. S̄z si h̄z ius i vno
tñ. nō valet cōstitutio etiā in genē ad p̄sen-
tandū nisi etiā eundē cōstituatur p̄curatorē
om̄iū negociorū suorū ⁊ habet iustā causā
constituendi puta quia se ad studiū vel lon-
gam pegrinationē absentat. no. io. an. et cal.
in. c. fi. de ꝑcess. p̄ben. Et vide sub. v. p̄cura-
tor. s̄. p̄curator generalis ad lites.

Patroni p̄sentatio quā ep̄s asserit esse factā
de illo quē instituit infra tps debitū p̄sumit̄
interuenisse si patron^o nō cōtradiē. no. Ro.
ꝑclu. ccciiij. v. sed retento. Quid si ep̄s con-
fert bñficiū qd̄ asserit in suis manib^o resigna-
tum. an resignatio p̄ hoc p̄bef. vide Ro. cō-
clu. xxv. ⁊ antho. in. c. post cessionē. v. qñtuf
casus. de p̄bationibus.

Patronus si ē clericus. ex iure patronat^o cōse-
quitur ius defendendi ecclesiam. itē ius p̄sen-
tandi. ⁊ ius ꝑcessionis ⁊ honorificētie. habz
etiā ius in subsidiū alimētandū. ⁊ hec om̄-
nia excepto iure administrādi h̄z etiā patro-
nus laicus. no. antho. de cau. poss. c. fi. xvij.
co. v. ex his decidit̄.

Patronus clericus licet nō possit variare. tñ
laicus pōt variare accumulādo ⁊ aliū p̄nta-
re. tex. ē de iure pa. cū aut̄. ⁊. c. qd̄ aut̄. ⁊ ep̄s
alterū ex duob^o successiue p̄sentat̄ eliget quē
voluerit. no. glo. in clemē. ij. de iu. pa. qd̄ de-
clarat̄. j. s̄. patron^o laic^o. ⁊ laic^o sc̄do p̄sentat-
us nō dicit̄ ꝑꝑrie variare sed accumulare.
no. io. an. in. d. c. cum autem. accumulatio tñ
p̄dicta fieri nō posset si lis sup̄ prima p̄sen-
tatione penderet. no. lapus in. c. j. vt lite pen-

dente. li. vj. quod declaratur vt. j. s̄. patron^o
etiā laicus. Et sic patronus clericus nō po-
test accumulare. ita nec collegium nec vniū-
sitas etiā laicorū ad quos vt ad vniuersos
p̄sentatio pertinet. vt dicit̄ tex. in. d. c. cuz au-
tem. vbi collegiū equiparat̄ clerico. si em̄ ille
tex. restringeret̄ ad collegiū clericorū super-
flue dixisset in collegio cum de clerico prius
dixerat.

Patronus pōt plures simul p̄sentare ⁊ ordi-
arius habz eligere. no. io. an. de iure patro. cū
autem. ⁊ est tex. in. e. clemē. ij. in. fi. quod itel-
lige in patrono laico vel etiā clerico p̄sentan-
te ex patrimonio. vt no. glo. in. d. cle. ij. super
vbo. ꝑmittim^o. ⁊ sup̄ vbo. p̄sentare.

Patroni si sint plures p̄nt inuicē cōuenire de
p̄sentando alternis vicib^o. ⁊ si alter eorū mo-
riat̄ plibus heredibus relictis. illi p̄les habē-
tur loco vnius ⁊ vnā dūtayat voces habent
in p̄sentando. tex. est in clemē. ij. de iure pa-
tronatus.

Patroni si sint plures. an possit maior ps eo-
rum p̄sentare aut p̄sentandum eligere alijs
nō vocatis. dic̄ p̄nō. si ad eos vt vniuersos
ptinet p̄sentatio. secus si ad eos vt singlos p̄-
tineat. no. io. an. de iu. pa. qñ.

Patronus si p̄sentet scien^ter p̄sonam nō ido-
neam. p̄dit ius p̄sentandi. quod deuoluitur
ad supiozem etiā si patronus sit laicus. licz
inno. videat̄ voluisse ꝑtrariū. no. Ro. ꝑclu.
ccv. Inno. etiā idem voluit etiā in laico. i. c.
ꝑꝑosuit. de fi. p̄sby. Sed io. an. tenet cōtrariū.
qz laicus nō priuat̄ iure p̄sentandi dum
modo infra quadrimestre alium idoneū pre-
sentet in. c. cuz nos. de offi. or. licet glo. ibi cō-
cordet cum Rota. vide de sup. negli. ꝑre. c. ij.

Patronus si p̄sentet scien^ter indignum vt
homicidam. illegitimum. vel alias irregula-
rem. deuoluit̄ potestas eligendi ad supiozes
ex capite malicie sed nō ex capite negligentie
quia nō negligit qui p̄sentat licet malum pre-
sentet. ideo si ignoranter malū ⁊ indignū pre-
sentauerit. potestas p̄sentandi nō deuoluit̄
ad supiozes ex aliquo lapsu tempis. Secus si
p̄sentasset omnino incapacem vt feminam v̄
ifantē. vt patet ex notatis per inno. ⁊ io. an.
in. c. cū n̄ris. de ꝑces. p̄bē. ⁊ facit qd̄ no. Ro.
ꝑclu. cclij.

Patronum faciunt dos. edificatio. fundus. ⁊
sicut patronus fit ecclesiam vel capellam de
nouo edificādo. ita etiā fit si ab alio edifica-
tam ⁊ totaliter diruptā reedificet. de iure pa.
nobis. ⁊. c. ij. vide io. an. q̄ p̄dicta declarat
in. d. c. nobis super verbo. ex eo. p̄dicta
intellige quando fiat cū auctoritate ep̄iscopi
als nullum ius patronatus acquiritur. no.

glo. 7 anth. in. c. j. de iure pa. idem no. anth. e. ti. nobis. Adde illud qd dicitur dotante ecclesie acquirere ius patronatus. verum est quod dotat eam. vt no. glo. xvj. q. vij. pie metis.

Patronus an possit eligere platum in ecclesia conuentuali vel presbyterum in capella. vide de iure pa. nobis.

Patrono an debeant alimenta si ad paupertatem pueniat. vide extra de iure pa. nob. 7. s. s. patronus si est clericus.

Patronus si est possessor castri vel ville cui ratione habet ius presentandi. an possit valide presentare. licet an nunquam presentauerit. vide sub s. possessor. s. possessor castri.

Patronus putatiuus si est in quasi possessione iuris presentandi tpe presentationis. valet presentatio. vt no. anth. de iure pa. consultationibus. v. 7. vij. notabili. nec possit presentari remoueri licet presentans nullum ius haberet et a xpo prono euictus sit. sed debet presentari vtz patronum postquam obtinuit in patronum recognoscere fm glo. vt no. anth. de elec. querela. vlti. colu. vel debet patronus verus postquam obtinuit eum presentare. no. anth. in. c. consultationibus. de iure pa. in. ix. notabili. **P**redicta itel tellige quod patronus erat bone fidei possessor no. p. glo. 7 doc. in. c. consultationibus. de iure pa. **P**redicta vera i presentatione facta an litez motam sup iure patronatus. Sed presentatio facta post litem motam. dependet a futuro euentu litis. 7 interim non debet presentatus institui. no. anth. de iure pa. ex lris. vlti. colu. **S**3

Ro. dicit quod post motam litem sup iure vel quod si possessione iuris patronatus nullus possit presentari. no. Ro. p. clu. cxxxv.

Patronus etiam laicus lite pendente in plures presentatos p diuersos presentantes se patronos non possit alium accumulare nec loco mortui alium presentare. no. lopus abbas in. c. j. vt li. pendens. li. vj. 7 lopus de castelli. alle. xxiij. 7 io. cal. in. c. j. vt li. pedere. **S**3 io. an. in. d. c. j. vt li. pedere. li. vj. in pn. i nouella sensit a xpo sensu quod possit accumulare in quadrimestri. Et hoc tenet p. more in. d. c. j. 7 dicit gas. ita consuluisse. **F**ate tur tñ gas. qd li. pen. possit patronus alium accumulare. tñ non pot loco mortui alium presentare. p. d. c. j. vt li. pen. **N**ec premissis obstat si dicatur quod imo etiam loco mortui debet patronus laicus posse alium presentare p ea que no. in. c. ij. d. p. ben. li. vj. in glo. sup. s. collatio. qz ibi loquitur de puidicio pemptiuo p quod auferret pro no ptas presentandi. qd non presumit papa voluisse facere prono laico. ne alios laicos abstraheret a fundatioe ecclesiarum. iuxta no. in. c. cum dilectus. de iure pa. **S**3 in. c. j. 7. ij. vt li. pen. li. vj. loquitur de puidicio dilatiuo. qd non tñ pon-

derat. vt no. anth. in clem. j. de re iudi. 7 vi de oino. s. s. patroni si presentant.

Patronus licet non possit donare priuato ius patronatus ecclesie sine consensu epi tñ vendere pot. vt no. io. an. in. c. illud. de iure pa. e. ti. li. vj. Et pmo casu patronus donans pdit ius patronatus. non ipso iure s3 p sententiam. vt no. cal. in. c. quia clerici. de iure pa. Et idem tenet ibi fran. de za. vide. s. s. pronar iura.

Patronatus ius libertorum forti est quod ius patronatus ecclesiarum. 7 in multis differt vnum ius patronatus ab altero. vt no. io. an. in. d. clem. ij. sup. s. libere. de iure patro.

Patronatus ius ecclesiarum licet non possit singulariter legari nec aliquis in illo in re certa heresi stitui. vt no. io. an. in. c. cum secundum. de iure pa. tñ ad heredes vniuersales transit 7 pnt illud inter se diuidere. ita quod vnus solus habeat ius patronatus in ecclesia. alter in alia. vt no. io. an. in. c. j. de iure pa. 7 in clem. ij. e. ti. in glo. sup. s. bo. libere. **P**er premissa videtur sic quod heredes i diuisione possit ius patronatus vni soli ex eis assignari. ita etiam testator possit diuidendo bona sua inter heredes vni soli ex eis ius patronatus assignare. ad hoc l. j. in pn. s. assignare. ff. de assi. liber. 7 de iure patro. c. ex in finu atione.

Patroni si sint plures 7 varient in presentando. valet presentatio facta a maiore pte patronorum etiam respectu aliorum. licet non sit facta a maiore pte oim. no. io. an. in. c. quoniam. in pn. sup. s. plurimorum. qd declara vt no. fran. de za. in clem. ij. de iure pa. **T**amen presentatum a maiore pte pot epus refutare fm inno. sed hosti. contra. vt no. io. an. in. d. c. quoniam. supra tex. ad finem.

Patroni si sint duo. pot vnus alium presentare. no. io. an. in. c. quoniam. sup. s. bo. plurimorum. de iure patro.

Patronus laicus si vnum presentet licet alius accumulare possit. tñ primo presentato ius acquiritur ex presentatione per quod potest ab ordinario petere se institui. no. io. an. in. c. cum bertoldus. super glo. iij. de re iudi. quod est verum si petat antequam accumulatus instituat postea aut petere non possit s3 posset agere de iniuria contra ordinarium. qui cum petentez institutionem an presentationem secundi repulit et non instituit. vt in. c. pastoralis. de iure pa. et 7 no. io. an. ibi. 7. d. c. cum bertoldus. nam licet patronus laicus possit variare accumulando non tñ a primo recedendo. vt no. io. an. in regula coi in mercurialibus ad fi. questionis. vide s. s. patronus clericus.

Patrono ignorati non puidicat snia lata contra presentatum per eum 7 eoduerso sententia lata

contra patronū sup iure patronat^o non p*re*iudicat p*re*sentato. vt no. glo. iij. q. vj. h. q*ue* p*er* vide anth. in. c. q*ui*s. de re iudi: scda carta. v. se / cundus casus.

Patronus in fundatione ecclesie vel donatio ne b*en*eficij p*o*t arponere pacta et onera q*ue* vult de iu. pa. p*ro*terea. et c. nob. et no. io. an. d. elec. generali. li. vj. sup v*er*bo. fundatione. q*uo*d intel lige infueniente auctoritate. vt no. io. an. de p*ro* ben. de monachis. d*um* modo pacta n*on* sint ni mis onerosa ita q*uo*d p*ro*p*ter* magnū onus censeat*ur* illicita. als secus. de c*on*secratio. di. ij. si q*ui*s d*on* g*er*it. Idē intellige de pactis inc*on*tinenti i*n* ip*sa* fundatione apposit*is*. secus si ex int*er*uallo. xvij. q. ij. el*e*terius. d*ic* q*uo*d d*ic* vt n*o*. xvj. q. ij. c. sane. in glo. si queras.

Patronus q*ui* vltimo rep*er*it in possessio*ne* p*re*sen / tandi. debet in illa tueri n*on* obstante q*uo*d ali*us* fu erit an*te* possessor nisi ille alius doceat sibi ius p*ro*nat^o c*on*petere. vt no. fre. de senis c*on*silio. ccxxxiij.

Patronus ex vna p*re*sentatione acq*ui*rit possessi onē iuris p*re*sentandi. vt q*uo*d semel fuit in posses sione p*re*sentandi p*re*sumit etiam de p*re*senti esse in possessione. nisi alteri*us* intentio sit fundata d*ic* iure c*on*i. vt si esset p*ro*terio*re* inf*er* ep*iscop*o dicentez ad ip*su*m libere spectare collationē. et patronū d*ic* centē ad ip*su*m spectare p*re*sentationē. q*uo*d t*u*c p*ro* sumit p*ro* ep*iscop*o q*uo*d sit in possessio*ne* c*on*ferendi. vt no. fre. de senis c*on*silio. ccxxxiij. v. ad id q*uo*d q*uo*d ritur. vsq*ue* ad finē.

Patronat*us* ius siue possessio iuris p*re*sentandi an possit e*ss*e penes parrochianos. dicit inno. q*uo*d n*o*. de resti. in integ. c. ij. vide archid. q*uo*d hoc plene disputat. xvij. q. vij. ortamur. et fre. de senis c*on*silio. ccxxxiij. et de elec. q*ue*relā. vide. s*ed* s*ed* patronat*us* ius n*on* p*ro*bat*ur*.

Patronat*us* ius an sit reale v*el* p*ro*sonale. vide an tho. in. c. quāto. in fine. de iudi. vbi etiā tra ctat an sit spirituale. de quo etiam tractat su per rubrica. e. ti.

Dax. vide sub v*er*bo. treuga.
Deccatū mortale potest sine veniali d*ic* mitti sed n*on* econuerso. no. in p*ro*hemio sexti. in glo. fi. in fi. Et vide sub verbo presbyter.

Deccata n*on* solū venialia s*ed* etiā mortalia pur gan*te* ex receptio*ne* sac*ra*ment*o* in b*en*eficij disposito. no. anth. de coha. cle. v*er*a. v. n*on* q*uo*d sacramēta.

Deccata fidelium purgan*te* ex ministratio*ne* sa crament*o*rum et celebratio*ne* diuinorum quā sacer dos facit. et h*ab*et verū inq*ui*ritū sint capaces vt q*uo*d n*on* sunt in mortali constituti. Inq*ui*ritū sunt in mortali c*on*stituti et n*on* d*um* c*on*triti. satis dicunt purgari ex eo q*uo*d orationib*us* et sacramētis pie credēdū ē vt disponant*ur* citi*us* ad p*ar*tā relaxā-

da et h*ab*et p*ro* viuis. p*ro* mortuis at*que* i mortali nihil p*ro*ficiunt sac*ra*menta. imo mag*is* nocēt. q*uo*d ad ip*so*s aut celebrātes si sint in mortalib*us* c*on*stituti nec peniteat. celebratio*ne* n*on* emūdan*te* a p*ar*tis. imo magis grauant*ur*. Si v*er*o c*on*tritionē habuerit et firmū habeant p*ro*positū n*on* peccādi. celebra re p*ro*fit si c*on*fessi fuerint. et absolutionē petie rint licet penitentia n*on* egerint. d*um* t*u*c intēdāt penitentia p*ro*agere. sed ante c*on*fessionē et abso lutionem celebrādo peccant. si habēt cui con fiteant*ur*. Si vero n*on* habēt. t*u*c i necessitate ce lebrare poterunt et p*ro*ficiet eis ministeriuz ad purgandum penā p*ro*ctōrū suorū. no. anth. de coha. cle. v*er*a. in. iij. oppo.

Deccat p*ro*sb*er*ter qui quondam non celebrat. nisi celebrando cesset quia se indignū reputet. et peccat mortaliter si ex negligētia non cele brat sciens q*uo*d sac*ra*menta purgāt peccata in aliis n*on* solū viuis sed etiam mortuis. Sed si desistit ex quadā leuitate. venialiter peccat. no. ant. de coha. cle. v*er*a. v. nota q*uo*d sac*ra*menta. S*ed* in. e. c. in quarta oppositione dicit q*uo*d si ex h*u*ilitate desistit quia se indignū reputat vel quia re putat se scrupulositate peccati inuolutū cum t*u*c n*on* sit. n*on* peccat. S*ed* si abstinet ex pondere p*ro*ctōrū in q*ui*bus p*ro*sistit et exire p*o*t. hic pecca ta aggrauat. Qui v*er*o ex pigritia quadā vel ex leuitate desistit. mortalit*er* peccat si ad hoc obligat*ur* ex susceptio*ne* b*en*eficij.

Deccat mortaliter q*uo*d venit c*on*tra legē. q*uo*d ē ve rū i legib*us* p*ro*ceptorū. sec*us* si n*on* in p*ro*ceptorū vt no. io. an. in. c. ij. de maio. et obe. q*uo*d aut d*ic* cat lex p*ro*ceptorū vid*et* s*ed*. v. lex. s*ed* lex q*uo*d legit*ur*

Pecunia si debet ex p*ro*tractu et postea d*ic* minuit in p*ro*dere v*el* alit*er* mutare*ur* eius bonitas i*n*trinsēca etiā an morā debito ris. tenet debitor solū de antiq*uo* moneta v*el* d*ic* noua s*ed* i*n* extimatōe antiq*uo*. et ita itelligit*ur*. de c*on*s. olim. et c. c*on* canonic*us*. Idē si pecunia de bet ex testamēto. vt no. io. an. in addi. spe. i ti. de solutio. s*ed* n*on* aliq*uo*. i fi. et oldra. in p*ro*silio xxxj. l*et* in s*er*uū faciat. ff. de au. et argē. lega. l. c*um* certū. S*ed* n*on* d*ic* dicit vt patet ex no. p*ro* bar. in. l. j. in fi. e. ti. vbi aut pecunia debet ex lege v*el* statuto sup*er*ior sufficit q*uo*d fiat solutio de pe cunia vsuali et c*on*ter curreti t*em*p*or*e h*ab*ede solutio nis. de male. c. ij. Et ita d*ic* spe. de iur*is* iur*is*. oli et q*uo*d v*er*obiq*ue* no. p*ro* glo. et d*ic* spe. ti. de solu ti. s*ed* n*on* aliq*uo*. i fi. et anth. in. c. q*uo*nto. de iur*is* iur*is*. et zen. et mathe. i cle. ij. d*ic* deci. et bal. i. l. ill*ud*. in fi. de sacrosanc. eccle. licet ibi d*ic*at ispic*er* tempus obligationis. sed melius loquitur in l. fi. in p*ro*nci. c. c*om*uni. dele. et aliq*uo*d tangit in lege. acceptam. c. de vsura. Et quod d*ic* tum est de pecunia debita ex lege vel statu to superioris. idem est si debeatur ex man*u*-

dato vlt pcepto eius. quia tunc nō respicitur tps date mādati siue rescripti sed tps fiende solutionis. vt pbat in clemē. ij. de deci. i. tex. ⁊ glo. j. ⁊ glo. sup. v. currentē. ⁊ ita tenet an / tho. in. d. c. quāto. de iurifur. licet oldra. in b̄ dicat cōtrariū ⁊ male cōstitutioe sua. ccl. vij. Sed in cōstitutione. xij. approbat qd̄ dixi qm̄ pecunia debet ex cōtractu. ⁊ eodē casu loquitur bar. in. l. pauli. ff. de solutio. ⁊ in. l. cuz qd̄ ff. si certū petat. ⁊ cy. in. l. in minoris. C. in q. cau. resti. in inte. nō est ne. 3o. an. i. addi. spe. in. d. s. nūc aliqua in fi. recitat allegatiōes ol drar. quas fecit in cōsti. ccl. vij. Sz non exp̄ mit an pecunia debet ex cōtractu vel pcepto supioris. vñ intelligā. io. an. loqui qm̄ pecu nia erat debita ex p̄tractu ne p̄tradat ei qd̄ dixit in. d. clemē. ij. de deci. sup. vbo. currētē vbi cōcludit q̄ licet tpe solutionis fiende cur reret duplex moneta antiqua ⁊ noua. pote rit debitoz soluere de qua volet. vide pau. in e. cle. vbi cōcludit q̄ si pecunia debetur ex re scripto. nō inspiciat currētia tempe date sed tpe solutionis fiende. ideo sufficit de illa sol uere que tempe solutionis currit. ⁊ idē ibi te net pe. de ancho. qm̄ pecunia debet ex rescri pto. Sed si debet ex lege generali vel statu to. tunc limitat dictū specu. vt pcedat quan do pecunia mutat ante q̄ ad penā relicti vel ad salariū debitū officiali eēt obligatio p̄tra cta. Sec⁹ si p⁹ obligationē ortā pecunia mu tare. in quo casu dic̄ inspici valorē pecunie que currebat tempe obligationis. Sed bal. dicit cōtrariū. in. d. l. fi. C. cōia dele. vid̄ omī no io. an. in addi. spe. sup. rubrica. de concel. pben. vlti. colū. ⁊ oldra. p̄silio. cl. xvj.

Pena excoicationis est maior pena que sit in ecclesia dei. no. Ro. p̄clu. xxvj.

Pena exilij non habetur d̄ iure canonico. no. antho. de iudi. cuz nō ab homine. v. nota ar. ecclesiam. Sed p̄trariū no. e. ti. v. vltimo. di cit io. an.

Pena flagelli an ⁊ p̄ que possit clerico impo ni. vide. xlv. dist. in summa. v. q. j. de raptō i archiep̄atu. de sen. excōi. vniūsitatis. ⁊. e. ti. c. si cleric⁹. li. vj. Et quot ictus debeāt dari il li q̄ flagella. vide glo. xxxv. di. c. finali. et q̄ verba habeat dicere ictus inferēs. iij. q. vj. s. porro.

Pena ē auferre nō solū ius in re s̄ etiā ad rem no. io. an. de elec. c. fi. li. vj. sup. glo. ij. i nouel la. Contrariū no. ipe de re iur. odia. e. li. ⁊ in mercurialibus. ad fi.

Pena q̄ iponit̄ ex nō facto siue ex facto nega tiue qd̄ idē ē. nō cōmittit̄ nisi p̄cedat monitō no. inno. de p̄bē. extirpāde. qd̄ limita. vt ibi no. anth. ⁊ p̄ eūdē. de elec. cū i cūcti remissioi

bus. ⁊ p̄ io. an. de elec. licz canon. li. vj. Pena decretalis auaricie de elec. li. vj. nō ha bet locū qm̄ p̄cedit cōfirmatio licet iualida p̄ pter citationē omiffaz. quicqd̄ dixerit io. an. de elec. c. fi. e. li. Rō ē qz vba decretalis auaricie nō cōprehendūt illū casum. q̄ ex mente generali eiusdē. c. q̄ in v̄bis specificatis non cōprehendit̄ nō licet arguere in materia pe nali. vt no. anth. in clemen. j. de rescrip. Itz fortius ē qz nec fuit de mente generali. c. auaricie illum casum cōprehēdere. qz tpe illi⁹. c. nō erat necessaria citatio in cōfirmatione. vt no. cōpos. e. ti. ⁊ io. an. in. d. c. fi. Sed illa solē nitas citationis postea fuit inducta p̄ nicola um tertiuū qui fuit diu post gregoriū cōdito rem dicte decretalis auaricie. vt p̄tz ex phe mio sexti. nō q̄ p̄t̄ dici de mēte gregoriū fuis se id qd̄ nō fuit suo tempe cogitatu. imo con tinue suo tpe cogitatu fuit q̄ valet confirma tio sine citatione. ⁊ mirandū est q̄ io. an. ⁊ ar chidi. b̄ nō aduerterūt. Dicta q̄ decretalis si. opaf q̄ cōfirmatio sine citatione ē inualida. sed nō opaf q̄ administrans incidat in penā qz b̄ nō dic̄ nec decre. auaricie. b̄ voluit vt ex p̄missis patet.

Pena incēdiarij que sit. vide extra de raptō. in lris. de sen. excōi. tua nos ⁊. ff. de penis. l. capitaliū. s. incēdiarij. ⁊ de incēdi. rui. nau. l. qui cū edes. Sz plene p̄ cy. in. l. data. C. de his qui. accusa. nō pos.

Pene penitentiales sunt arbitrarie. no. anth. de iudi. at si clerici. s. d̄ adulterijs. v. p̄cludo

Penas varias delictorū vide plene in glo. de offi. ordina. ad rep̄mendā.

Pena falsi an puniat̄ q̄ falsum istrumentū p̄ duxit. vide sub. v. falsum. in. p̄n.

Pena sacrilegij que sit. vide do. an. sub vbo. delictū. s. delictū sacrilegij.

Pena in lege vel statuto apposta in vnū casū an intelligit̄ repetita in additiōe facta legi v̄l statuto in aliū casum. vide sub. v. lex ⁊ cōsti tutio penalis si aliquid.

Pena adiecta p̄ dinumerationē temporū. an nua vel mēsurā p̄sumit̄. in. l. stipulanti. ff. d̄ v. obli. ⁊ archi. xij. q. ij. cū deuotissimā.

Penam excusat difficultas. vt si quis p̄misit curare q̄ tici⁹ accipiet bartā in vxorē sub cer ta pena ⁊ oēm diligētā fecit vt inuicē matri moniū p̄traherēt s̄ vterqz seu alē noluit con sentire. excusat a pena p̄p̄ hāc difficultatez no. anth. in. c. grā. de spon. Et qd̄libet iustuz ipeditū excusat a pena si q̄s nō fecit qd̄ fa cere debuit. vt ē casus in. c. significāte. de pi gno. vid̄ oīno qd̄ no. glo. i. c. iputari. de re. iur. li. vj. ⁊ qd̄ no. io. an. in. c. q̄qz. de vsur. li. vj. sup. vbo. mādauerit. in nouella.

Pene hoc verbum sumit p̄ q̄si r̄ nōt q̄n-
dam mixturā proprietatis. no. ant.
de coha. de. v̄ra. v̄. venio ad tertium.
Erinde quid hoc verbuz importet. vi
de bar. in extrauagan. ad rep̄mēdaz
sup verbo perinde.

Perius nō repellit rōne periurij ab
agendo in iudicio: nisi in q̄tū iuramē-
tuz specificē repugnet materie de qua
agit. no. anth. de iudi. intelleximus. in fi. r̄ in
v̄. idem credo. vide qd̄ idem no. anth. de ex-
cep. dilecti. v̄. quero an exceptio.

Perius ē infamis r̄ a testimonio repellitur
in om̄i causa. de testi. c. testimonium. in tex. r̄
glo. sup̄ v̄bo p̄iurij. de quo vide archid. v̄f.
q. j. quicūqz. in fi. r̄ bal. in. l. lucius. ff. d̄ his q̄
no. infā. qd̄ intellige in p̄iurio ratiōe iura-
menti d̄ futuro. sed p̄iurus rōne iuramēti de
p̄terito nō ē infamis. vt no. bal. in. l. luci^o. ff.
d̄ his qui no. infā. **I**tē etiā rōne iuramēti de
futuro tūc demū p̄iurus est infamis q̄si iura-
uit illi cum quo cōtraxit. secus si iurauit sibi
soli vel deo t̄m. vt no. p̄ glo. r̄ bar. in. d. l. lu-
cius. **E**t que sit ratio differētie p̄dictorū. vid̄
bal. in. d. l. lucius. r̄ idem est in iuramēto de
p̄nti qd̄ de p̄terito. vt no. glo. v̄f. q. j. quicūqz
dicit t̄m ibi archidi. q̄ tunc demū iuramētuz
de futuro infamat q̄n̄ habet rei obfuantiaz.
vt quia consistit in dando vel faciendo. r̄ sic
cū solennitate. als̄ secus. vide antho. in. d. c.
testimoniū. qui distinguit aliter.

Perius an sit icapax b̄nficij ecclesiastici ita
q̄ collatio vel electio sibi d̄ eo facta sit ip̄o iu-
renulla. vide goffre. r̄ cal. in. c. querelā de iu-
reiu. r̄ ex illo tex. parz in rōne sui q̄ p̄iur^o de
bet b̄nficijs suis p̄uari. goffre. dic̄ ibi q̄ nō va-
let electio sed collatio sic. de electiōe videf ca-
sus in. c. cū impositiōib^o. d̄ iur̄iu. li. v̄f. Fre.
de sentis tenet q̄ etiā collatio nō valet. vt ipse
no. p̄ silio. l. r̄ idē sentit anth. in. c. accedēs. d̄
accu. in tertio notabili. p̄ illū tex.

Perius an repellat a testimonio. vide archi.
v̄f. q. j. quicūqz. in fi. r̄ bal. in. l. luci^o. ff. de hīf
q̄. no. infā. r̄ vide. s̄. s̄. j.

Perius si deierat in eo qd̄ nō vergit in alte-
rius p̄iudiciū solū deū habet vltorē. no. glo.
v̄f. q. j. quicūqz. r̄. **L**. de re. cre. l. ij. r̄ ibi no. per
Cy. r̄ bal. r̄ p̄ butri. in. l. si cū patruo. **L**. cōia
v̄riusqz iudicis. vbi aut̄ vergit in alteri^o p̄iu-
diciū. diuisimode puniit fm̄ varietatē casuuz
de quibus loquitur **L**. r̄ bal. in. d. l. ij. de re.
credi.

Permutatio b̄nficiorū diciē fauorabil
nō odiosa. ideo in ea nō debet fieri stri-
cta interpretatio. no. fre. in tracta. p̄mu-
ta. q. xvij. r̄ vide supra verbo. b̄nficiū. r̄ j.

verbo. tempus.

Permutatio b̄nficiorū etiā cū auctoritate su-
perioris facta si valet si pactio r̄ tractat^o p̄riū
d̄ p̄mutādo p̄cesserit fm̄ hosti. r̄ io. an. d̄ re. p̄
muta. quesitū. **C**ōtrariū no. ideoz goffre. e. ti.
cū vniuersorū. vbi dicit tractatū de p̄mutan-
do posse inter p̄tes interuenire si cōtract^o p̄
eos fieri non possit cum totum a superiore de-
pendeat.

Permutare volētes licet cōuenerint r̄ p̄mise-
rint b̄nficia inuicem p̄mutare siue opam da-
re cū sup̄iore q̄ p̄mutatio fiat. si postea alte-
rum eorū peniteat. nō possit eū ali^o cōpellere
si viderit p̄mutationē b̄nficijs vtilēz. no. fre.
in tracta. p̄muta. q. xxxvij. vide j. s̄. p̄mu-
tatio b̄nficiorum.

Permutans ecclesiā debitū grauatā pōt pa-
cisci cū alio p̄mutante q̄ soluet illa debita et
grauamina. quia r̄ sine pacto ad hoc tenet.
melius est t̄m q̄ in talib^o pacti se absteat ne
fraus committat. no. fre. in tractatu p̄dic. q.
xxxix.

Permutatio b̄nficiorū etiā si sit vtilis eccle-
sie nō pōt fieri p̄ ep̄m inuitis illis quoz inter-
est. no. fre. in tracta. p̄mu. q. xliij. vide ple-
nius. q. xxx. r̄ j. s̄. p̄roxi. se. r̄ supra. p̄muta-
re volentes.

Permutare b̄nficiū nō cōpellit quis inuit^o
nisi necessitas v̄l vtilitas ecclie hoc exposcat
quo casu potest quis inuitus transferri licet
nō p̄cise sed p̄ subtractionē r̄ p̄riuationem.
no. fre. in tracta. p̄dic. q. xxv. **S**z lopus dicit
ibi in additio. q̄ p̄dicta non habēt locum in
episcopis r̄ religiof. qui velint nolint trāffer-
ri possunt. r̄ idem in curatis quia curati sunt
astricti iure publico p̄pter curā. sec^o in nō cu-
ratis. r̄ vide. s̄. p̄xi. sequē.

Permutatio p̄latorū ecclesiarū collegiatarū
licet possz fieri p̄ papā collegijs inuit^o. t̄m nō
pōt fieri p̄ ep̄m absqz p̄sensu collegiorum nisi
ep̄s ex p̄suetudine vel p̄uilegio habeat libe-
rā ordinationē ipsarū ecclesiarū. **E**t idē in le-
gato de latere qd̄ i ep̄o. no. fre. in tract. p̄di.
q. xix. **S**z lap^o ibi in addi. dic̄. q̄ legat^o etiāz
cū cōsensu collegiorū nō pōt dictā p̄mutatio-
nem facere. ep̄s sic. etiā nō infueniēte cōsen-
su collegij si ip̄am p̄mutationē facit p̄p̄ ne-
cessitatē r̄ vtilitatē eccliaz. **E**t idē si illi de col-
legio vocati p̄ ep̄m nō cōparēt. vel si compa-
rent nullā iustā cām sue p̄tradictiōis allegāt
r̄ vtilitas ecclie exposcit p̄mutatiōz fieri. **I**n
ecclijs aut̄ si collegiati p̄t legat^o p̄muta. facē etiā
az sine p̄sensu illoz q̄z i est. nisi eēt p̄roni lai-
ci s̄ q̄s p̄ si p̄t q̄s diocesan^o. si t̄m nō d̄dicant.
valet p̄mutatio. r̄ vide qd̄ no. p̄ eūdē lapū in
addi. dicti. tracta. q. xxxvij.

rationē tempore
in. l. d̄ p̄p̄tate. fi.
l. cū deo v̄l m̄i.
altas. vt si quis p̄p̄t
et bartā in v̄tate
mā fecit vt m̄i
v̄tate q̄ seu astra
ema p̄p̄t d̄ m̄i
despon. **E**t m̄i
a p̄ma si de m̄i
no. glo. l. c. p̄p̄tate
a. an. in. c. q̄s v̄tate
m̄i in. c.

Permutatio facta p ordinariū de bñficio spectante ad p̄sentationē patroni eo contempto ⁊ nō vocato. nō est nulla sed p̄sentētiā an/ nullanda si patronus contemptū suum p̄sequat̄ infra tempus quo debuit p̄sentare. s; si p̄sens fuerit p̄mutationi ⁊ contradixerit vel non consenserit. tunc est nulla si iustā causā contradictionis adducit. als̄ secus. no. Ro. cōclu. cccxv. Fre. aut̄ dicit q̄ p̄mutatio bñficiozū in quibus laicus habz ius patronatus nō potest fieri p̄ episcopū nec per legatum cōtradiceute patrono. Sed si expresse nō cōtradicat valet. Si aut̄ patronus est cleric⁹. tunc legatus potest etiam p̄mutare sine consensu patroni s̄m̄ frede. ⁊ lapū in additio. in dicto tractatu p̄muta. q. xix. ⁊ q. xxx.

Permutatio bñficiozū nō potest fieri sine consensu eozū ad quos electio. collatio. vel p̄sentatio p̄tinet. ⁊ sufficit cōsensus tacitus v̄l expressus. secus in p̄mutatione cause p̄prietatis p̄petue ipsozū bñficiozū. vt si vna ecclesia vellet vnū beneficiū cū alta ecclesia p̄mutare. quia tunc requirit̄ cōsensus exp̄ssus nec sufficit tacitus s̄m̄ lapū in addi. in. q. xix ⁊ plenius p̄ eundem. q. xxx. sufficit tñ consensus maioris ptis qñ p̄mutatio fit pro necessitate vel vtilitate ecclesie. Si aut̄ sit voluntaria. oportet om̄es cōsentire. vt patet in addi. q. xix. ⁊ no. fre. q. xx. Et qd̄ dictū est de p̄sensu maioris ptis habet locum etiam si p̄tineat ad plures vt singulos puta patronos. vt no. fre. in. e. tracta. q. xxj. Et vide. j. s. p̄mutatio bñficiozū nō pōt fieri sine auctoritate.

Permutatio bñficiozū si fuerit nulla possunt permuantes ad priora bñficia redire nō obstante resignatione p̄mutationis causa facta debent tñ hoc facere s̄m̄ quosdam cū auctoritate ordinarij ⁊ nō aliter. no. Ro. conclusi. cccxxij. ⁊ p̄clu. cccxlv. Jo. an. dicit q̄ auctoritate p̄pria si nō fuerint in culpa. Cui⁹ opinio est equior. vt no. fre. in tract. p̄dic. q. viij. Item aliter fre. distinguit q̄ si p̄mutatio fiat nulla ex pte vtriusq; possunt p̄mutates redire auctoritate p̄pria ad priora bñficia si simpliciter ignorauerint p̄mutationē nō valere. vt ipse no. in. d. q. viij. ⁊ q. iij. Idē si fuit nulla ex pte vni⁹ tñ cui fuit euictū bñficiū p̄mutatum ⁊ euictus errauit in facto p̄babilē. vt no. p̄ eum. q. ix. Idem si p̄mutans non ē euictus tñ ille qui secum p̄mutat ius nō habuit quia forte symoniacus erat vel als̄ nō habuit titulū. vt no. p̄ eū. q. x.

Permutari pōt vnū bñficiū cū plurib⁹ quādo illa plura possunt simul sine dispensatiōe teneri. als̄ secus. no. antho. de excep. cū venereabilis. ij. colū. v. uota q̄ vna.

Permutans vnū bñficiū p̄ duobus altero euicto si vult nō euictum dimittere pōt ad suum primū bñficiū regressum h̄re auctoritate superioris. no. Ro. p̄clu. lx.

Permutans vnū ex duobus bñficijs que optinet cum curato. non intelligit̄ dispensatū. vt vtrūq; scz curatū ⁊ aliū simplex quod nō p̄mutauit retineat. vt no. fre. in tracta. p̄dic. q. xvij.

Permutans vnum bñficiū curatū ex duobus que canonice optinet cuz alio curato. nō solum p̄dit id quod p̄mutat sed etiam alterū quod prius habebat. quia p̄ adeptionem tertij curati prima duo vacant nisi dispensatio intercedat s̄m̄ fre. in tractatu suo. q. xij. Sed s̄m̄ lapum in additi. nō valet etiā collatio q̄ fit de tertio bñficio. quia habētī duo curata nō potest tertij curatum conferri si prius nō renunciet primis duobus que ex dispensatione optinet. Dictū lapi est verū quando dispensatio sup̄ primis duobus fuit simplici ter facta quia tunc nō extendit̄ nisi ad duo p̄ ora. secus si dispensatio sit plenior puta q̄ in ea dicit̄ q̄ possit illa duo vel eozū alterum dimittere ⁊ alia similia recipe ⁊ tenere sic moderno tempe cōmuniter fit. In autem dispensatio circa p̄dicta possit fieri p̄ inferiores a papa. vide fre. in. d. q. xij.

Permutatio bñficiozū siue fiat auctoritate ordinarij siue auctoritate pape vel eius legati nō est necesse q̄ p̄mutantes faciant mentionē de alijs bñficijs que optinent. no. fre. in tract. p̄dic. q. xvij.

Permutatio facta p̄ papam vel ex eius speciali concessione de bñficijs reseruatis nō facta mentione de reseruatiōe. nō valet si reseruatiō erat specialis ⁊ secreta de certis bñficijs. Secus si erat generalis. ⁊ no. fre. in tracta. p̄dic. q. x. licet at̄ nō valeat p̄mutatio. valet tamē renunciatio ex causa p̄mutatiōis facta. ideo papa certificatus de speciali reseruatiōe. debet vel p̄mutationem perficere v̄l p̄mutantibus ingressum dare ad sua priora bñficia. vu no. in tract. p̄dic. q. v.

Permutatio bñficiozū nō potest fieri sine auctoritate dioecani etiam si ad eum nō p̄tineat collatio nec cōfirmatio ipsozū bñficiozū quātūcūq; interueniat auctoritas illoz ad quos p̄tinet om̄imoda p̄uisiō bñficiozū. no. fre. in tract. suo. q. xxij. nisi talez auctoritatem illi ad quos collatio p̄tinet p̄scripserint. vt no. p̄ eundem. q. xxij. ⁊ sicut p̄mutatio debet fieri in manibus dioecani ita et renunciatio que p̄mutationē p̄cedit licz ad aliū p̄tineat electio. collatio. ⁊ p̄ntatio. vt no. taf. p̄ eū. q. xxij.

Permutationi bñficiorū nō pōt vicari⁹ ep̄i au-
toritatē p̄stare: sed capl̄m sede vacāte sic: nisi
bñficia ad collationē soli⁹ ep̄i sine caplo p̄tine-
rēt. *fm Fre. in. d. tracta. q. xxvj. Szibi in ad-*
ditione q̄dā d̄r q̄ capl̄m ⁊ vicari⁹ indifferēter
possent: qz talis autoritas dependet a iurisdic-
ctione ep̄ali. vt nōt glo. in clemē. vnica. de re.
p̄muta. in q̄ iurisdictione capl̄m succedit. ⁊ vi-
cari⁹ etiam q̄ ad iurisdictionē habet idē tribu-
nal cū ep̄o. nec seq̄t: nō p̄t p̄ferre: ergo nec p̄-
mutatiōez autorisare. qz collatio sapit naturā
donatiōis ⁊ libertatis. vt nō. de p̄ben. relatū
p̄mutatio. non qz de necessitate debet permu-
tatibus cōferri. ⁊ si als fit collatio nō valet. in
cle. p̄dicta.

Permutatio bñficiorū pōt fieri ex iteruallo. etsi
bñficia p̄mutanda sint i diuersis dioecisib⁹ po-
terit p̄mo vn⁹ ep̄s bñficiū sue dioecis p̄fer-
re vni ex p̄mutantibus p̄cedēte resignatione.
⁊ inde alius ep̄s aliud bñficiū sue dioecis
alteri cōpermutanti simul p̄ferre poterit resi-
gnatione p̄cedente. possit etiā tūc p̄mutatio si
mul ⁊ eodem t̄p̄e fieri: si ambo ep̄i simul essent
vel vn⁹ eoz cōmitteret alteri vices suas. *nota*
Fre. de senis. i tracta. p̄dicto. q. ij.

Permutatio bñficiorū quando fit: necesse est
q̄ hincinde fiat ⁊ iterueniat noua collatio. nō
fre. i tracta. p̄dic. q. i. ⁊. q. xxvj. **S**i tñ ep̄isco-
pus p̄mutantib⁹ cōsentiat: cōtulisse videt. vt
nō. in eodem tractatu. q. xv.

Permutatio non reddi⁹ nulla ex eo solo q̄ ap-
pareat inequalitas in bñficijs p̄mutatis: siue
ratione reddituū siue ratione oneris: q̄a ex h̄
non probatur fraus. nō. fre. in. tractatu. p̄re/
dic. q. xl.

Permutatio nō ē si renūcio bñficio meo vt tu
habeas illud ⁊ tuū deē nepoti meo. *no. fre. in*
tracta. p̄dic. q. vlti.

Permutās suū bñficiū cum alio: statim definit
dictuz bñficiū suū possidere. ideo ei nō com-
petit interdictum vnde vi: nec conditio ex ca-
none reintegranda. *notat Ro. cōclu. lix.*

Permutās bñficiū si agit ad bñficiū p̄mutatū
nō tenet p̄bare realiter titulū eius cum quo p̄-
mutauit sz sufficit p̄bare eū possedisse bñficiū
quod p̄tali reputabaf. nō. *Ro. cōclu. cvj.*

Permutare bñficia volentes sua: non possunt
impediri per habētes facultatem optandi ex
cōsuetudine. nō. *fre. in dicto tracta. p̄muta. q.*
xxvij. licet lapius ibi in addi. aliē distinguat

Permutari possunt bñficia cōmēdata inuicē.
cū alijs nō cōmēdati sed libere p̄cessis. *nota*
Fre. in tract. p̄dic. q. xv.

Permutari possunt bñficia manualia lz ad nu-
tum sint reuocabilia. qz bñficia sūt et possunt
p̄petuo non reuocari. nō *Fre. in tract. p̄dic. q.*

xxvj. tamē ex tali p̄mutatione etiam autoritate
apostolica facta nō desunt esse reuocabilia vt
nōt. *idem Fre. q. xv.*

Permutari pōt bñficiū curatū cum nō curato.
Idē p̄petui vicarij parochialiu ecclesiaz pos-
sunt suas vicarias p̄mutare. qz talis vicaria ē
titulus canonicus ⁊ p̄petuus. nōt lapius i ad-
diti. dicti trac. q. xiiij.

Permutari pōt bñficiū cū hospitali vl̄ p̄stimo-
nio quādo illud hospitale vel p̄stimoniu cōce-
ditur clericis i bñficiū. **S**ecus si laicis cōce-
dat *fm Jo. an. Sed Fre. dicit idē etiā qñ cō-*
cedit laico vel etiā clerico lz non in bñficiū. vt
nō. in trac. p̄dic. q. xiiij. Lapius aut̄ ibi i addi.
tenet opinionez Jo. an. dices q̄ de bñficio ad
nō bñficiū est p̄hibita p̄mutatio. dicit tamē
ibi Fre. finaliter q̄ lz hospitale qd̄ nō p̄fertur
in titulū bñficij nō possit cū alio bñficio ecclesi-
astico p̄mutari. pōt tñ p̄mutari cuz alio simili
hospitali facta p̄us renūciatiōe i manib⁹ supe-
rioris q̄ cōmittet vnū vni ⁊ alterz alteri.

Permutare nō pōt habēs ius ad bñficiū cum
habēte ius i bñficio. nec etiā duo habētes ius
ad rem possūt dicta sua iura ad inuicē p̄muta-
re. *fm Fre. in. d. tract. q. xiiij. dicit tñ lap⁹ ibi/*
dem i addi. q̄ si aliqui sint canonici autorita-
te aplica lz etiā vltra numez ⁊ expectēt p̄ben-
das vacaturas: p̄nt inuicem p̄mutare canoni-
cat⁹ inter se ⁊ etiā cū alijs ad alia bñficia cum
autoritate dioecisani. Sec⁹ si expectarēt cano-
nicat⁹ ⁊ p̄bēdas. qz canonicat⁹ sub expectatio-
ne p̄bēde permulari nō p̄t qñ ē canonicat⁹ vl-
tra numerū. nō Ro. cōclu. cccxxvj.

Permutari p̄nt bñficia vbi non ē cert⁹ numer⁹
canonicorū nec distinctio p̄bēdaz. qz talia bñ-
ficia vacare nō p̄nt ⁊ i p̄mutatiōe debet vaca-
tio iteruenire. nō *Fre. i tract. p̄di. q. xxxiij.*

Permutatio nō p̄t fieri de bñficijs qñ cert⁹ nu-
mer⁹ canonicorū puta vigenari⁹ ē restrict⁹ ad
duodecim. ⁊ ordinatū est q̄ i loco decedentis
vel cedētis null⁹ substituat⁹ donec sit redact⁹
ad numez. xij. **T**ūc etiā si duo d̄ numero vige-
nario vellēt p̄mutare. nō possent donec nume-
rus sit redact⁹ ad. xij. *nota Fre. in. d. tract. q.*
xxxiiij. Si tñ illi q̄ statutū ⁊ ordinatiōez fece-
rūt p̄mutarēt: valeret fm Jo. an. lz Fre. dicit
cōtrariū lz lapius aliter distinguat in addi. in
d. tract. q. xxxv.

Permutare nō p̄nt rectores ecclesiaz ip̄as eccle-
sias q̄ sūt d̄ mensa monasterij maxie sine p̄sen-
su ip̄⁹ monasterij. nō *Fre. in. d. tract. q. xxxiij.*

Permutari sic non p̄nt canonie sine autoritate
superioris. ita nec p̄bēde nec dom⁹ assignate ra-
tione p̄bēde etiā i eadē ecclesia *fm Jo. an. ⁊ la-*
pū. lz archi. p̄tra. vt nōt lap⁹ i sine. d. tract. in
addi. Rota tamē dicit q̄ canonici possunt sine

superioris auctoritate pmutare pbedas suas
qs habet nō distinctas ab eaz fundatiōe, sed
ex diuisiōe bonoz p caplm facta tpaliter assi-
gnatas. nō Ro. p. clu. cccxli. iij. colū.

Permutatio d necessitate reqrit pmutantē eē
dñm rei pmutate vel p dño haberi. vt est ius
habēs i bñficio. q̄lz pprie non sit dñs bñficij:
tñ p dño habet. vt ē casus in. c. cū venerabil.
de excep. ff. de re. pmu. l. j. in fine.

Persona. si b̄ xbu referat in materia re-
stringibili: nō cōprehēdit collegiū nec
vniūsitatē qz collegiū ⁊ vniūsitatē nō ē
psona vera s̄ ficta. vt. l. mortuo. ff. de fideiuf.
⁊ ita tenet Jo. mona. ⁊ Jo. an. i nouella. de p-
ben. cū in illis. i. fi. li. vj. Et idem tenet Bar. ⁊
Bal. in. l. oēs p̄li. ff. de iusti. ⁊ iu. Et pbat p
ter. in. l. in hec xba. ff. de nego. ges.

Personat⁹ ⁊ psona ecclie qd sint ⁊ i quo
differāt. vide s̄. xbo dignitas.

Pertinere. b̄ xbu latissimū ē. ⁊ cōprehē-
dit tam petitoriū q̄ possessorium. nota
Ro. p. clu. ccclix. Itē nō Inno. d causa
posse. cū ecclia. ⁊ qñqz cōprehēdit dñm qñqz
possessionē. nō anth. de elec. q̄relā. x. nota ter-
tio q̄ i isto libello. ⁊ d̄ ecclia ad aliqūē p̄ti ne-
re ⁊ spectare pleno iure: eo ipso q̄ ē ad sp̄alia
tñ subiecta. vt nō. in. d. c. q̄relā. x. nota septi-
mo. h̄ ter. p̄trariū videt̄ ter. iuncta glo. in. c. cō-
questus. de fo. cōpe. ⁊ qd̄ ibi nōt antho. vide
ter. de xbo. signi. l. xbu illd̄ p̄tinere. ⁊ d̄ fi. in/
stru. c. iter dilectos. ⁊ d̄ re iudi. c. sane abbate
li. vj. ⁊ d̄ elec. c. fi. e. li. ⁊ de reli. do. c. p̄stitit⁹.

Pignori possum habere et p̄potheca
uenere rem meā qñ nō ē in pleno iure s̄
reuocabiliter mea. vt nō. p. Cy. ⁊ Bal.
in. l. reb⁹. l. de iu. do.

Placet. qd̄ importet b̄ xbu placet siue
placebit. vide s̄. xbo arbitriū.

Pleban⁹ an dicat̄ p̄latus. vide s̄ xbo
p̄latus.

Plena p̄batio q̄ dicat̄. vide s̄ xbo p̄ba-
tio. s̄. p̄batio indubitata. ⁊ qñ dicatur
plene liq̄re de causa vide textū ⁊ glo. d̄
testi. significauerūt. in fi. ⁊ de i. inte. resti. audi-
tis. ⁊ vide oino s̄. xbo liberā.

Pluralis numer⁹ i gratijs bñficialib⁹ re-
stringit̄ ad duo. de p̄ben. li. vj. is cui. ⁊
qñqz ad vnū tñ qñ sup bñficijs dispen-
sat̄ fm archid. in. c. ij. de fi. p̄f. li. vj. i verbo
plura. p̄dicta itellige nisi xba pluralis nume-
ri eēt geminata vt xbu plurima fm Jo. an.
ibidē i nouella. Idē in xbo q̄cūqz vel qd̄cūqz
talīa enī xba geminata oēm numez includūt
nō Bar. in. l. balista. ff. ad trebell. ⁊ sub talib⁹
x̄bis geminatiuis veniūt bñficia curata que
nō veniēt. nō Ro. p. clu. cxxxij. vide Jo. an.

de p̄bē. q̄uis. li. vj. sup xbo restringi. i nouel-
la. ⁊ sup xbo bñficia. ⁊ sup xbo bñficijs.

Pluralis sermo an resoluat̄ i plures singulari-
tates. vide Bar. ff. de cōdi. ⁊ demō. l. falsa. s̄.
fi. ⁊ ad trebell. l. heredes mei. s̄. cum ita. ⁊ effi
qs cau. l. si seru⁹. s̄. si plurimū. ⁊ de nego. ges.
l. ij. s̄. negocia. et per Bal. in. l. penul. l. de
impu. ⁊ ali. sub. ⁊ p glo. in. c. vt p̄uilegia. i gl.
fi. in clemē. j. de renūcia. sup verbo alios. ⁊ de
rescrip. c. ij. in. j. glo. ⁊ p archid. j. dis. oēs. ⁊ p
anth. in p̄hemio clemē.

Possessio. In iurib⁹ incorporalib⁹ nō est
vera possessio s̄ intellectualis. iter p̄trati-
ua. ⁊ impropria. quam iura qñqz apel-
lāt q̄si possessionē. qñqz intellectuālē possessio-
nē. qd̄ nō. p̄pter statuta de poss. loquētia. nō
anth. de cau. pos. c. fi. ij. colū. in p̄nci. ⁊ vidē s̄
in xbo p̄mutatio.

Possessio in iurib⁹ incorporalib⁹ acq̄rit̄ ex vno
actu affirmatiuo eius s̄ quez possessio q̄ritur.
quē actū q̄s verisimiliter alteri nō exercet nisi
ius habēt. S̄ ille actus p̄sistit in agere vt cē-
sum soluere vl̄ ad sinodū ire i signū subiectio-
nis siue pati. potiores tñ sūt act⁹ q̄ sonāt i age-
re q̄ i pati. nō ant. de cau. pos. c. fi. j. colū. Cō-
clude an sufficiat vn⁹ act⁹ vel req̄rant̄ plures
q̄ exigan̄ tot ⁊ tales act⁹ ⁊ taliū iuriū exerci-
tia q̄ p̄cludāt vtentē vti iure suo p̄ iure suo et
patiētē pati vtentē vti p̄ iure suo. vt nō. xxvij
colū. x. sc̄do in vsu. Et vide. j. s̄. possessio seu
q̄si subiectiōis. ⁊ s̄. possessio seu q̄si iuriū incor-
poraliū vt acquirat̄.

Possessio p̄t acq̄ri i p̄stationib⁹ p̄sonalib⁹ p̄p̄-
rem a p̄sona debitoris. ⁊ p̄ tali q̄si possessione
p̄t agi recuperādē. nō ant. de cau. posselli. c. fi.
na. ij. colū.

Possessio lz adaptabilis sit ad iura incorpora-
lia tñ p̄prietas nō. qz tale ius nō ē plena p̄p̄-
etas s̄ qd̄ a p̄prietate separatuz. hinc est q̄ p̄
talib⁹ iurib⁹ nō dat̄ stricta rei v̄dicatio s̄ cō-
fessoria q̄ ē in rem actio. p̄ talib⁹ tñ iurib⁹ put
applicat̄ ad rem corporalē. dat̄ qd̄ā v̄dicatio
lata i rōne iuris q̄ appellat̄ vtilis rei v̄dicatio
⁊ i totū non sapit naturā p̄fessorie q̄ est in rem
actio: cū detur ad rem corporalē. nec i totū na-
turā rei v̄dicatiōis cū detur ad ius corpora-
le fm Inno. cui⁹ dictū saluari possit itelligen-
do d̄ illa lata v̄dicatiōe q̄ p̄ iurib⁹ etiā i hoīe
cōpetit adiecta causa v̄dicationis rōne talis
iuris. nō ant. de cau. pos. c. fi. ij. colū.

Possideri nō p̄t actio nisi p̄ illuz cui cōpetit. vt
nōt Oldra. p̄silio. cccij. ⁊ Inno. de resti. spo.
in lris. ⁊ antho. de p̄scrip. auditis. vj. colū. x.
oppono q̄ nō possit.

Possessio i iurib⁹ corporalib⁹ h̄z vsū ip̄i iuris
p̄ subiecto sicut i re corporali habet ip̄az rem

p subiecto. et talis usus habetur p traditioe. ideo si usus e continuus: dicitur seruitus et possessio continua. si non e continua: appellat discontinaua. et in realibus. In Futuris autem et iuris persone de bitis: subiectus quasi possessionis e habitus usus ex reliquijs precedens usus causat. non autem de cau. pos. c. fi. iij. colum. Conclude i realibus qd ipm ius non quasi possidet immediate. sed actus qd exercet rone ipsius iuris. s3 attenda causa media: ipsum ius dicitur quasi possideri siue sit penes possidentem siue non sit. qz actus ille qd videtur exercetur rone iuris exercens vel qd preedit. non autem dicitur. spo. c. j. r. c. i. lris. xvij. colu. x. ad pmu.

Possideri an possit obligatio psonalis ad vna pstatione. dic qd possit quasi possideri p tertium quia apta est pati missionem. Item p ipsu cui competet potest dici possideri: si possideret latissime sumat p habere vel tenere. Sed si sumatur stricte pro vera possessione vel quasi: non videtur qd talis obligatio sit possidibilis: qia vltra substantiam obligationis nullus e usus qd possessioni applicari possit et que p subiecto habeat Dicit tamen bar. qd vbi subest veritas debiti videtur quis esse i possessione ppter spem vsu erigendi debitum. non ant. de cau. pos. c. fi. v. colu. in pn. Et fm pmissa itellige qd idem ant. non de resti. spo. in lris. xix. colu. x. qrit tertio. et de cess. c. puenit. v. colu. in pn. **Quidra. dicit fm Inno. qd actio et sequeter obligatio pnt possideri pillu cui vere competet non p aliu. vt ipse not. ptilio. ccxl. vij. in fi.**

Possideri an possit obligatio psonalis ad plures pstationes. legiste tenet qd no. Inno. s3 dicit. qd qda sunt pstationes psonales qd annectunt alteri iuri reali: vt pstatio census rone subiectionis. na ius subiectionis reale e vt e pstatio si delitatis respectu vasallitici iuris. vt est pstatio census rone iuris emphiteotici. et i his e dare quasi possessionem rone iuris realis cui annectitur qd possidibile e. qda sunt pstationes psonales qd non annectunt alteri iuri reali s3 trahunt in aliquid ius realiter distinctum et separatum ab ipa obligatione psonali. vt e ius decime. vt e pstatio rone pedagij vel rone collecte. et i his e etiam dare quasi possessionem: qz possessio reperit subiectu cui applicat s3 vsus illius iuris separati ab ipo iure obligationis psonalis. nec e vis additur cõcurfus vitatis illius iuris qd possidet vel no. s3 qda sunt pstationes psonales qd non annectuntur alteri iuri reali. nec trahunt in aliquid ius distinctum ab obligatione psonali. et i his non e dare quasi possessionem. s3 bñ creatur qda vsus aptus ad ptu possessionis et ad pducendum obligationis substantiam et ad pducendum obligationis causam. non ant. de cau. pos. c. fi. vj. r. vij. colu. l3 **Bar. dicit p trarium in l. ij. ff. q. bo. s3**

alio dixisse videf in l. iij. c. vnde vi. r. ff. d vi r vi ar. vide decisionem rote i antiquis qd alii seruit possideri pnt iura incorporalia qd dant in psona. velut i rem qn talia iura habent i se dnuiz vel ei pre. vt ius fututis i seruũ. ius libertit/nitatis i libertũ. ius ascripticij i ascripticum. ius monachar i monachũ. ius clericar i clericũ. ius ciuilitatis i ciuẽ. ius patrie pntis i filiũ. ius sororitatis et fraternitatis i sororem et fratrem. qz in oĩ pdictoz iurij e dare lata pprietate d iure qnta. vt vbi e dare pprietate: ibi e dare possessionem. non ant. de cau. pos. c. fi. vij. colu. x. scdo diceba.

Possideri an possint iura q debet a re rei vt sit seruitus vie itineris actus aqueductus et siles. dic qd si habent causam pntinã vel quasi: daf solus usus. qda sunt q pducunt effectũ possessionis et pscriptiois. non ant. de cau. pos. r pprie. c. fi. vij. colu. x. diceba tertio.

Possideri an possint iura incorpalia q debet a re psona. dic qd si cadat in plenas pprietate sicut e ius dominij: in h nulla e quasi possessio iuri qz ex toto dominij ius pfundit i dominio et vera possessio rei. qda sunt q cadunt in pte pprietatis sicut e usufructus et vsus. et tunc eo respectu qd e ius in re: daf vera possessio naturalis rei. eo autem respectu qd e ius usufructus vel vsus daf quasi possessio ipsius iuris: non solu s3 dñm sed etiã s3 quelibet extraneũ. l3 **Bar. dixerit ptra et male qd daf solu s3 dñm.** non ant. de cau. pos. c. fi. vij. r. ix. colu.

Possideri seu quasi pot p canonicũ ius eligendi. qz ius eligendi non pfundit in iure canonicali s3 est qd extrinsecũ et ps per se a iure canonicali cũ multi sint habetes ius eligendi qd non habent ius canonicale. et canonicus effectus non h3 ius eligendi nisi ei assignet locum in caplo. non ant. de cau. pos. c. fi. vij. colu.

Possessio pbende vel ecclie dicit esse penes bñficiatũ suo noie respectu tituli. s3 respectu bonoz ecclie vel pbende dicit noie pbende vel ecclie possideri. non **Ro. pclu. cccxl. vij. colu.**

Possessio circa ius tituli i beneficio an sit vera possessio respectu rei vel quasi possessio respectu iuris. dicitur qda qd clericus ad instar usufructuarij habet possessionem naturalem in rebus. vel quasi possessione respectu iuris tituli. Sed dic fm Inno. qd clericus in bñficio e simplex detetator corporis ecclie et reru suaz: et habet sola quasi possessionem iuris administradi. vera autem possessio reru et ecclie habet xps vel ecclia vniuersalis et pticularis. et hoc in clericis secularibus. Priores autem et alij regulares pnti si sint manuales: nullã habet quasi possessionem sed tenet vt vicarij vel vt custodes. Si autem non sint manuales s3 ppetui vt electi a capitulo

q2

vel puentu: illi habēt quasi possessionez iuris administrādi: et noie pprio possunt agere vt restituant. nō antho. de cau. pos. c. fi. xj. et xij. colū. Et tāgit etiā in. xxxij. colum. v. mibi vi def. Alibi dicit Inno. et h̄ approbat q̄ cleric⁹ habet naturalē possessionē rez ecclie noie suo et ciuilē noie ecclie. Sed hāc opinionē reprobat ant. et tenet p̄mā in. c. in lris. de resti. spo. xxxij. colū. v. ex hoc decidit. et xxvj. colū. v. venio ad vltimū. d̄ cau. pos. cū sup. iij. colū. et vide. f. s. possessio seu q̄si iuri et tituli. et s. se. Possessionē seu q̄si rerū ecclie vel iuris administrādi eas nō habēt illi q̄ ecclias ad firmā cōducūt q̄bus detur vniuersalis administratio reddituū et facultas colligēdi spūales et tēporales redditus: sed habēt nudā facultatez administrādi et nomie alieno siue sint clerici siue laici. Ideo nō q̄si possident s̄ alijs tenent. Et p̄pterea si tali facultate priuent: nō p̄nt agere possessio noie pprio. nō anth. de cau. pos. c. fi. xij. colū. v. ex his ḡ decidit.

Possessionē seu q̄si rerū p̄bende vel iuri administrandi nō habet laic⁹ cui p̄ eo ei⁹ sustentatio ne ē p̄cessa p̄benda. nec habet ius administrādi appropriatū: q̄ tale ius spūale nō cadit in laicū. s̄ tāq̄ p̄curator in re sua administrat. et sic nō q̄si possidet. nec ei⁹ p̄ssit agere possessio noie pprio. nō anth. de cau. pos. c. fina. xij. colū. v. ex his decisio surgit.

Possessio seu q̄si seruitutis q̄ a nemine possidetur non acq̄rit nec creatur ex eo solo q̄ q̄s cōprehēdat fundū dominantē. s̄ si existens i q̄si possessione seruitutis vēdat fundū dominantē et illū tradit animo trāfferendi etiā q̄si possessionem seruitutis illā trāffert. Aliud est ergo in q̄si possessione nouiter creanda: in q̄ req̄rit patētia aduersarij in seruitutis vsu. et aliud i tā formata trāfferēda. nō anth. de cau. pos. c. fi. xij. colū. v. venio ad scdm.

Possessio seu q̄si subiectiōis seu iurisdictionis i castrū ciuitati subiectū vel in capellā ecclie subiectā acq̄ritur eo ipso q̄ quis ingredit ipaz ciuitatem vel eccliaz absq̄ alio p̄ticulari exercitio iurisdictionis. q̄d est verum quando ille q̄ p̄mo dictam eccliaz vel ciuitatē tenebat erat in quasi possessione subiectiōis et iurisdictionis p̄dicte. secus si quasi possessio nondū eēt in aliquo firmata: q̄ tunc per soluz ingressum in ciuitatē vel eccliaz nō acq̄ritur quasi possessio subiectiōis castrū vel capelle. nō ant. d̄ cau. pos. c. fi. xij. colū. v. p̄ h̄ p̄cludit.

Possessio seu quasi iuris decimalis acq̄ritur eo ipso q̄ quis inducitur in fundū decimalem ab eo qui habet dictam quasi possessionē quā vult trāfferre in illuz quē inducit. Secus si in ducens non sit in quasi possessione decime: q̄

tunc sola traditione fundi nec creat nec acq̄ritur quasi possessio p̄dicta nisi vna cū traditione fundi aliquaz p̄tem decime reciperet animo acq̄rendi quasi possessionē. aliud est ergo in quasi possessione nouiter creāda. et aliud in iam formata trāfferenda. nota antho. de cau. pos. c. fina. xv. colū. v. ex his. sc̄do decidit. et xvj. colū. v. ex h̄ apparet. et nota per eundem de resti. spo. in litteris. xxxij. colum. v. p̄ h̄ determinat.

Possessio omniū bonoz ciuitatis vel castrū acq̄ritur cōprehensione vnius loci eiusdez ciuitatis vel castrū quādo apprehēditur animo apprehēdi et acq̄rendi possessionē totius. Sec⁹ i quasi possessione iuris et iurisdictionis in ciuitate vel castrū: q̄ non acq̄ritur nisi intercedat aliq̄d exercitiū particularis iurisdictionis: sciēte et patēte illo cui in iurisdictione p̄iudicat. s̄m Bart. dic q̄ solo ingressu ciuitatis vel castrū cū apparatu iurisdictionali acq̄ritur quasi possessio toti⁹ iuri et iurisdictionis. q̄ p̄ p̄minētiam illam ostendit aliq̄d tangere de iurisdictione actu et quia talis actus anectit iurisdictioni. Aduerte tñ q̄ si agat de acq̄renda quasi possessione iuris totius puincie: oportet q̄ in grediat puinciales vel p̄ncipalem ciuitatem. vbi aut ingredit ciuitatē nō in apparatu iurisdictionali: tūc si agit d̄ quasi possessione iuri de nouo creāda nō acq̄ritur solo ingressu. si d̄ iā creata trāfferēda: illa trāffert. nō antho. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex his inducit.

Possessio seu q̄si iurisdictionis acq̄ritur eo ipso q̄ iudex ponit in possessione tribunalis. q̄ i eo q̄ in apparatu ad tribunal sedet tāgit aliq̄d de iurisdictione. nō ant. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex p̄dictis puto.

Possessio seu quasi iuris administrādi i ecclia acq̄ritur eo ipso q̄ aliq̄s inducit in possessionem corporis ecclie animo acq̄rendi q̄si possessionez iuris administrādi. q̄ actus ingrediēdi ecclie iā ē coherens administrationi ecclie. ideo statim cū autoritate superioris inducit vel ingredit: incipit aliq̄d tangere de iure administrādi. quia actus ingrediēdi ecclie iā est coherens administrationi ecclie. quod cōsistit etiā in tenere. nota ant. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex his decidit.

Possessio iuri eligēdi nō acq̄ritur ex eo solo q̄ q̄s inducat in possessionē capli vel chozi. q̄ p̄ in gressum nihil tāgit de p̄te iuris eligēdi. s̄ bñ fateor q̄ ex h̄ est i q̄si possessione capli p̄ q̄d habet licētā ppria autoritate apprehēdi quasi possessionē iuris eligēdi. nota anth. de cau. pos. c. fi. xvj. colū. v. ex h̄ apparet. S̄ p̄trariū nōt ant. de resti. spo. in lris. xxxij. colū. v. ex h̄ infertur. et huic cōcor. quod nō. f. s. possessio

iuris plature.

Possessio seu quasi iuris colligendi passagium non acquiri ex eo solo quod quis ponat in possessione loci ubi passagium colligit: quod ex hoc non tangit aliquid de parte iuris colligendi passagium. non autem de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his partibus.

Possessio seu quasi iuris canonicalis vel plature non acquiri ex eo solo quod canonicus vel platus sit in ductus in possessionem fundorum et possessionum ecclesie secundum Inno. Tu dic quod si consuetudo adest quod talis inductio habeat per signum possessionis tradite: tunc transferri quasi possessio iuris vniuersalis. sed cessante consuetudine acquiri solum quasi possessio administrandi temporalia non spiritualia: quod ex eo fundum ingredi superiorem patiente vel non contradicere tangit aliquid de administratione temporalium et sic ratione proprietatis eiusdem administrationis et spiritus extendit illa quasi possessio ad omnia loca respectu temporalis administrationis: dum tamen acquirenti consistat. sed ad spiritualia non extendit. quod sunt alterius spiritus et superioris gradus: de quibus nihil tangit per ingressum predictum. non antho. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. de his decidit. Alibi dicit quod licet per ingressum fundorum ecclesie vel beneficij acquiratur possessio naturalis et civilis ipsorum fundorum naturalis nomine proprio: et civilis nomine ecclesie secundum Inno. quod tamen non approbat: tamen non acquiri quasi possessio iuris canonicalis vel plature nisi illo iure utatur vel iterueniat constitutus. ut non per anth. de resti. spo. in lris. xxij. colu. v. ex his decidit. sed per trarium teneat. Ro. ut ipse no. e. c. in lris. xxij. colu. v. quibus et tertio principaliter.

Possessio seu quasi iuris patronatus acquiri per apprehensionem ecclesie vel bonorum ecclesie. quod est verum quod ad ius administrandi et honorificetie: quod per apprehensionem tangit aliquid de administratione et honorificatione. secus quo ad ius presentandi: si non sit aliter de illo iure usus. vel nisi quasi possessio iuris presentandi iam esset creata in patronum alteri donante: quod tunc illa quasi possessio transferretur in donarium in possessionem ecclesie inductum: animo illam possessionem transferendi sciente et patiente superiore. non antho. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his decidit.

Possessio iuris patronatus ut presentacionem valider: requirit quod sit penes presentantem in limitibus actus presentacionis. per ambula ergo possessio precedens vel actum presentacionis sequens non valdat presentacionem. nec etiam illa que in limitibus presentacionis acquiri. quod vltimum verum est in possessore tamen: sed in vero patrono sufficit ad validitatem presentacionis ipsum acquirere quasi possessionem in actu presentandi. nota autem de iure pa. c. consultiōib. i. vij. nobili.

Possessio seu quasi iuris subiectionis acquiri- tur eo ipso quod aliquis inducit in possessionem ec-

clesie ut subiecte vel possessionem eius quod ingre- diendo aliquid tangit de iure subiectionis. nota antho. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his decidit.

Possessio seu quasi iuris vasallitici in vasallus acquiri domino eo ipso quod fundus tradit feudatario et ipse ingreditur animo transferendi ius vasallitici in dominum. quia aliquid tangit de iure vasallitico et subiectionis eo quod aliquid recipit a domino ut subiectus. et sic subiectio coheret traditioni fundi. nota anth. de cau. pos. c. fi. xvij. colu. v. ex his decidit.

Possessio seu quasi subiectionis acquiri et probatur ex presentacione census: saltem respectu illius census. sed quo ad alia separata non arguit subiectionem. quia actus solutionis census est equiuocus. aliquando est signum subiectionis. aliquando protectionis. aliquando exemptionis. non arguit ergo subiectionem vel eius quasi possessionem: nisi si ad limites determinate presentacionis census. Et eodem modo iste traditiones brancorum et ceriorum que sunt ciuitatibus in festiuitatibus principali- bus (cum communiter sint destinata in signum subiectionis) arguit subiectionem saltem quo ad illam traditionem: sed non arguant subiectionem aliter determinatam. quia vaga sunt cum presentatur aliquando ratione recommendationis. quandoque ratione totalis subiectionis. nisi aliud in traditione appareat. non autem de cau. pos. c. fi. xix. colu. v. nunc autem restat. et vide s. s. possessio in iuribus incorporalibus acquiri.

Possessio iuris plature vel eius iuris canonica- lis acquiri eo ipso quod quis installatur in sede principali plature vel iuris canonicalis: ut quoniam ponit ad sedendum in choro. quod est verum ex generali consuetudine sic disponente: secus de iure scripto secundum Inno. Et si consuetudo nega- re debet probari. nota antho. de resti. spo. in litteris. xxij. colu. v. quibus et tertio principa- liter. Et idem tenet Ro. ut ibi nota. Sed tu dic quod etiam de iure per actum installationis in loco principali sedis acquiri quasi possessio totius iuris plature et iuris canonicalis: dum tamen assit hic intentio installatis et installati. et facultas tradende possessionis dependet ab installate. Et ratio est. quia eo ipso quod installatus est in choro qui est locus principalis plati et canonici tangitur aliqua pars iuris administrandi ex su- perioribus. Cautum tamen est volenti concludere quasi possessionem ut probet consuetudinem. Sed si installatio canonici fieret non in loco principa- li sed in alio loco capituli: tunc quod actus sunt de- terminati ad alios particulares actus iuris ca- nonicalis ut ad ius eligendi. et similia que sunt subiecta quedam et per inferi ad ius canonica- le non acquiri quasi possessio iuris canonicalis

nisi consuetudo aliud dicat. et in hoc procederet dictum Inno. vt nō. de cau. pos. c. fi. xix. colū. & ex his scdo inferē. & vide oino s. s. possessio iuris eligēdi.

Possessio seu quasi iuris plature vel iuris canonicalis vniūsaliter acq̄rif coipso q̄ aliqua ps illi iuri tāḡif: vt qz eligat. ordinat. vel aliū actū pticularē facit: si h̄ agit vt ius vniūsale q̄ rat & aduersarius h̄ sciat. nota antho. de cau. pos. c. fi. xx. colum. & sed hic est dubiuz. vide pleni. f. s. possessio vel q̄si iuris incorporealis an acquirat.

Possessio seu q̄si si nō possit accipi in loco ad h̄ deputato (ppter violentiā forte aliquoz) an possit accipi & acq̄ri in alio loco ad h̄ nō deputato Inno. variat. Hosti. tenet q̄ sic si loc⁹ ille nō deputat⁹ ptineat ad dignitatē vel bñfi cū de cui⁹ possessiōe agit. als secus nisi consuetudo aliter se habeat. nō ant. de cau. pos. & p. c. fi. xx. colū. & s. h̄ ē dubiū. & de resti. spo. in lris. xxv. colū. & p h̄ dicit spe.

Possessio rei corporealis acq̄rif p traditionē clauū ipi⁹ rei & p traditionē ipi⁹ instrumenti de ipa re pfecti. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxj. colū. & venio ad tertiū.

Possessio seu q̄si iuriū incorporealiū vt ē ius ad ministrandi eccliam: acq̄rif in totū ex traditione clauū ipius ecclie. s; si eēt clauēs nō ecclie s; alicui⁹ possessiōis ecclie: tūc acq̄rif quasi possessio administratiōis tēporaliū tūc: nō spiritaliū nisi ex consuetudine talis actus eēt de stinatus i signū traditiōis totalis possessiōis. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxij. co. & ex his ptz

Possessio seu q̄si iuris administrandi eccliam an acquirat p inuestiturā que quandoq; fit p traditionē baculi. vel p impositionem birreti vel ānuli inuestientis v̄ inuestiti vel tertiū nō ecclie. dic q̄ quando ipa inuestitura non pcedit trāslationem ipius iuris: nō trāsserē quasi possessio sed solū creatur ius: qz sumitur tunc p collatione aut p puisione. Sed si sequatur totalē trāslationē iuris & talis actus fiat in re p̄senti: trāsserē quasi possessio si agit d̄ ea trāsl ferenda. Si autē talis actus fiat in re absentis: nō trāsserē q̄si possessio s; bñ dat licētia ingre diendi. habet tūc hodie generalis consuetudo tale eē signū possessiōis trāsl ferende: & vi consuetudinis trāsserē q̄si possessio si ē vacās siue fiat i re p̄senti siue i re non p̄senti. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxj. colū. & venio ad tertiū.

Possessio seu quasi iuris administrandi acquiritur coipso q̄ q̄s in ecclia inuestitur per actuz pulsationis campanarū vel p traditionē pan norū altaris vel alterius similis: qz per tales actus tāḡitur ps administratiōis. qd nō ē q̄n inuestitura fit p traditionē baculi vel p impo-

sitionē birreti vel ānuli nō ptinentis ad ecclesiam. nota anth. de cau. pos. c. fi. xxj. colum. & venio ad tertiū. Cōtrariū tū circa pmū dubiū dicūt dñi de rota. vide ant. de resti. spo. i lris xxiiij. colū. & q̄nq; & tertio p̄ncipaliter.

Possessio seu quasi iuris incorporealis trāsserē & acquirē per h̄ vba do & assigno tibi tale ius in re: vel talem p̄bendam. fm Inno. qd pcedit quādo illa quasi possessio iuris: p̄secutiue & accessorie venit ad trāslationē vere possessiōis ipius rei. vt q̄n in re p̄sente q̄s dicat: do & assigno tibi talem rem cū omnib⁹ iuribus & s; p̄ncipaliter ex v̄bis p̄dictis non trāsserē quasi possessio iuris p̄bendalis: qz i quasi possessiōe talis iuris non cadit traditio nec assignatio sed habet p̄ pati nisi talis assignatio fieret per iudicē. nota ant. de cau. pos. c. fi. xxij. colū. & nūc venio ad actus. & fm p̄missa intel lige qd idē nō. ant. de resti. spo. in lris. xx. colū. & venio ad scdm.

Possessio vera rei ratione iuris qd q̄s habet in re: acq̄rif p̄ p̄stitutū a possidēte factū. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxiiij. colū. & s; est dubium. & Bar. ff. de acq. pos. l. interdū. s. fi.

Possessio seu q̄si oiu; iuriū incorporealiū trāsserē & acq̄rif p̄ p̄stitutū factuz ab illo q̄ quasi possidet. Item sec⁹ si fiat ab illo q̄ nō possidet nec q̄si possidet. qz tunc agitur de possessiōe nōdū formata & nouiter creāda. Act⁹ autē cōstituti nō ē ordinatus ad possessiōē creādam s; ad creatā trāsl ferendā. vt nōt anth. de cau. pos. c. fi. xxiiij. colū. & sed est dubiū. & melius de resti. spo. cū venissent. iij. & v. colū.

Possessio seu q̄si iuris subiectionis qd habet p̄ latus in rectorē: nō trāsserē in aliū ex h̄ nisi rector p̄stituatur se alteri⁹ noie possidere & aliū in dñm recognoscat. qz rector nō possidet s; possidet. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxiiij. colum. & ex p̄dictis inferē.

Possessio seu q̄si iuris subiectionis ecclie quaz habet ep̄s trāsserē in aliū si ep̄s cōstituat se alteri⁹ noie quasi possidere. Idē in patrono existente in quasi possessiōe iurisdictionis. & sic de singulis. q̄ vera itellige q̄n quasi possessio potest alteri p̄portionari. als secus. Quid eni si clericus noie laici p̄stituatur se quasi possidere titulū beneficij vel ius eligēdi. vel pater nomine extranei p̄stituatur se eē in quasi possessiōe filiatiōis. v̄ maritus loco tertij in q̄si possessiōe iuris maritalis: nō trāsserē quasi possessio ex incapacitate suscipere debet. nota antho. de cau. pos. c. fi. xxiiij. colū. & scdo p̄ hoc decidit.

Possessio seu quasi iuri tituli beneficij quaz habet canonici vel alij beneficiati & cōpermutātes trāsserē in eos ad inuicem per constitutus

interdicta auctoritate superioris in permutatione non ant. de cau. pos. c. h. xxiiij. colū. §. scdo p hoc decidif.

Possessio vera rei trāssert in aliū p retētionez ptis iuris i ipsa re. idō si animo donādi pprietatē q̄s retineat vsufructū: trāssert veram rei possessionē quā habebat. **Sec** si non possidebat. nō ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. ē ⁊ alius actus.

Possessio seu q̄si iuris vsufruct? nō acq̄rit nec creat ex eo q̄ habens plenā pprietatē animo donādi eā retineat ptem vsufructus. qz talis quasi possessio nō p retentionē sed ex vsu pati creatur. ⁊ ecōuerso si q̄s retineat nudā pprietatem animo trāsserēdi in aliū ius totū? pprietatis vsufruct? p talē retentionez nō trāssert i illū q̄si possessionē iuris vsufruct? qz trāsser/re volēs nō habet illā in se formatā. nō ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. ē ⁊ ali? actus.

Possessio seu q̄si iuris eligēdi transferē in aliū corpō q̄ canonic? existēs in plena q̄si possessione iuris canonicalis retinet ius p̄sentādi vt trāsserat ius eligēdi vbi trāsserre pōt. ⁊ idē si existēs in q̄si possessione iurisdictionis ciuilib? ⁊ criminalis retineat ciuile vt trāsserat q̄si possessionē criminalis vel ecōuerso. qz trāssertur q̄si possessio illi? iurisdictionis quā trāsserre intēdit. Et idem si ep̄s existens in plena q̄si possessione subiectionis vel iuris ep̄alis: certam p̄te subiectionis ⁊ iuris retineat vt q̄si possessionē alteri? ptis trāsserat. ⁊ h? opaf sola retētio ptis absq̄ alio exercitio ipi? iuris. nō ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. ē ⁊ ali? actus.

Possessio seu q̄si iuriū incorporaliū ad h? vt acquiratur: requiritur capacitas illius iuris ⁊ q̄si possessionis ex pte volentis acquirere. Ideo iudeus i christianā nec pōt acq̄rere quasi possessionē maritalē. **D**inor annis nō pōt acq̄rere quasi possessionē maritalē. **H**eretic? non pōt acq̄rere q̄si possessionē eccliaz nec iuriū spūaliū. **L**aic? simpliciter non p̄t acq̄rere q̄si possessionē iuris spūalis nec iurisdictionez in clericū nec p̄tēz audiēdi p̄fessiones. nō ant. de cau. pos. c. h. xxv. colū. §. nunc secundo. et xxvj. colū. §. ex his decidif. **I**te non p̄t laic? q̄si possessionē cēsus acq̄rere in re sacra vel to talis ecclesie. vt nota. xl viij. colū. §. restat vl/ tino videre.

Possessio seu q̄si sūme plenitudinis ptātis papē non pōt acquiri p inferiorē: qz illam papa habet a domino et illius inferior est incapax.

Item nec p̄t inferior libertates: non recogno scendo imperiū in superiorē aut papam loco imperiū. ⁊ si acquirat de facto est nec potest eē iusta. nota antho. de cau. pos. c. h. xxv. colū. nunc scdo. **P**redicta intellige nisi papa vl un

perator concedat alicui facultatē aliquid agē di ex plenitudine ptātis: qz tunc illaz facultā tem exercēdo acq̄rit quasi possessionē: qz vti p iure suo ⁊ paties patif euz vti vt p iure suo vt nota. xliij. colū.

Possessio seu quasi iuris excōmunicādi potest acquiri nedū p platum sed etiā p inferiorē clericum: dū tamē habeat iurisdictionē vel saltē habeat potestatē peminētiālē in aliquos subiectos. nō ant. de cau. pos. c. h. xxvj. colū. §. ex his decidif.

Possessio seu q̄si iuriū reseruatorz ordini ep̄ali non p̄t acq̄ri p inferiorē. nō ant. de cau. pos. c. h. na. xxvj. colū. §. ex his decidif

Possessio seu quasi iuriū incorporaliū non potest acquiri nisi animo ⁊ corpus volentis acquirere intercedat. ⁊ sic est necesse ingrediēre habere animū querēdi ⁊ aliquid copozaliter exercere per qd actum tractet ppozionalē exercitio iuris. ⁊ quodlibet ius hz suos actus ⁊ tractatus extrinsecos significātes ipm ius. nō ant. de resti. spo. in lris. xvij. colū. §. nūc intrinseca.

Possessio seu q̄si vt acquirat in corporalibus: exigif vsus ppozionalis iuri cui intēditur quasi possessio. vt si q̄s vult querere q̄si possessionē iuris eligēdi: eligat. si ius p̄sentādi: p̄sentet. si iurisdictionē exercēdi: exerceat. ⁊ sic de singulis. nam si vsus esset vagus ⁊ equiuocus ad plura iura: nō argueret ad q̄si possessionem alterius. nō ergo sufficeret ad pcludendum quasi possessionē iuris eligēdi q̄ interfu erit electioni. qz potuit interesse vt p̄sultoz. vt testis. vt aduocat?. vt notarius. nō ant. de cau. pos. c. h. xxij. colū. §. scdo exigif.

Possessio quā q̄s habet in ancillā vt differat a mercēnaria: debet pbari ⁊ pcludi ex actibus tm ppozionalib? ancille. ⁊ oportet qz nō solum actus imp̄tinentes excludant sed etiā p miscui vel equoci. qd intellige fm Jo. an. nisi p cōiecturā discerni possit in quaz p̄te act? exercef. nō ant. de cau. pos. c. h. xxx. colū.

Possessio liberi hois a iure est improbata: nisi ex causa discreta ⁊ a iure permilla. et sic dicta possessio habet annexā causam pprietatis in aliquo. nō ant. de cau. pos. c. h. xxxj. colū. §. q̄nta oppositio.

Possessio seu quasi iuris maritalis iuste haberi nō potest ad partez possessorij nisi de matrimonio p̄stet saltem apparēter. nō eni exigitur vera existentia vinculi matrimonialis sed sola apparētia ex rebus rudibus ⁊ pncipalibus: scz consensus legitimi. hoc est inter personas habiles ad matrimoniū cōtrahendum lz non fit inter eos ppter aliquod impedimentuz. et qz matrimoniū sit in facie ecclesie contractuz

vel ab ecclia approbatū. alias lz possessio p̄clu-
datur: nō sufficit ad possessionē recuperande.
qz euidēter iniusta et ab ecclia reprobata. Et
ex h̄ apparet vnus casus i q̄ ad habitū q̄si pos-
sionis exigit vt q̄s p̄ iure suo vtaf. ⁊ q̄ ve-
re vel apparēter sibi aliqd̄ assit de pprietate il-
lius iuris in q̄d̄ intēdit q̄si possessio. et sic illa
q̄si possessio habet causam pprietatis ānexaz
nō antho. de cau. pos. c. fi. xxxj. colū. ⁊. quita
oppositio. Et vide sub v̄bo possessorū. §. pos-
sessorio recuperande agēti i causa matrimonia
li. cū plurib⁹. §. ibi sequētib⁹

Possessio seu q̄si iuris ⁊ tituli bñficij vt q̄ratur
exigit auctoritas ordinarij inducētis i possessi-
onē q̄n̄ agit de quasi possessiōe p̄lature vel al-
teri⁹ bñficij a canonicatu. vbi aut̄ agit d̄ q̄ren-
da q̄si possessiōe iuris canonicalis. sufficit al-
terū p̄bari de trib⁹. p̄mo qz exercuit act⁹ q̄ so-
lis canonicis p̄portionat̄ ⁊ adaptant̄: vt iter
esse electiōib⁹ cōmunib⁹ p̄tractib⁹. p̄bendā re-
cipere. stallū in choro habere. lectionē. euāge-
liū. ⁊ eplam in hebdomada sua legere. came-
ram habere solitam canonicū assignari. Sc̄do
qz exercuit actus p̄miscuos p̄portionabiles
t̄m̄ canonicis. Tertio qz p̄bet qualiter habet
tenetur. et reputat̄ p̄ canonico. et hoc sufficit
ad creādā q̄si possessiōe saltē p̄ qua dat̄ pos-
sessorū in odiū violētū. fm̄ Jo. an. Tu dic qz
si agit solū de sine q̄rende ⁊ habēde q̄si pos-
sionis iuris tituli: illa non p̄t acq̄ri nec haberi
nisi detur patiētia illi⁹ a quo pendet illud ius
trāsferre: vt collatoris vel institutoris siue in-
uestitoris. qz cū i talib⁹ iurib⁹ non cadat tradi-
tio actualis oportet qz q̄si possessio habeat ex
pati illius a q̄ pendet ius trāsferre. nō ergo iu-
re canonicali sufficeret patiētia canonicorū cū
ab eis nō depēdeat illud ius trāsferre nisi for-
te ad caplm̄ spectaret collatio. ⁊ hec vera quā
do agit de acq̄renda q̄si possessiōe totalis iu-
ris. lz si agit de acq̄sitione q̄si possessionis ali-
cui⁹ p̄tis iuris canonicalis vt de iure eligendī
vel vocē dandī: bñ sufficeret patiētia canoni-
corū a quoz p̄tate pendet illud ius transferre.
Sit ergo caut⁹ articulās. vt si itēdat p̄cludere
q̄si possessiōe respectu tituli: p̄cludat patien-
tiā illoz a q̄bus pēdet titulum trāsferre. Et ex
his p̄t qz ad habendā q̄si possessiōe iuris et
tituli bñficij: exigit qz vtens ille vtaf h̄ vt pro
iure suo. ita qz ius assit vere vel p̄sumptiue vt
colorate. ⁊ sic illa q̄si possessio habet causaz p̄-
prietatis annexā. nō ant. de cau. pos. c. fi. xxx.
colū. ⁊. lz dubiū ē. ⁊ de resti. spo. in l̄ris. ix. co-
lum. ⁊. ad hui⁹ euidentiaz.

Possessio seu q̄si ecclie ⁊ tituli in ecclia: non p̄t
acquiri sine scientia ⁊ patiētia alteri⁹ possesso-
ris vel sine patientia custodis q̄n̄ ab alio non

possidet. Est enī necessaria scientia ⁊ patiētia
p̄firmatoris ⁊ iuestitoris: sine quoz auctorita-
te nō possit iuste possidere. nō ant. d̄ cau. pos.
c. fi. xliij. colū. ⁊. venio ad tertiū.

Possessio seu q̄si iuris incorporaliū omnīū pre-
ter q̄ iuris maritalis ⁊ tituli bñficij: regularit̄
nullam habet mixturā cum pprietate: nec ha-
bet causam pprietatis annexā. ⁊ quo ad finez
sp̄ius quasi possessionis habende ⁊ querende
nō exigit vtentem vt iure suo ita qz ius
assit vere vel p̄sumptiue vel apparēter. nec
etiā qz videat̄ vt iure suo qd̄ ius ip̄e putet
adesse: sed sufficit qz sic vtaf quasi iure suo.
vt notat anth. de cau. pos. c. fi. xxxvj. colū. ⁊. i
his aut̄ iuribus. ⁊ d̄ resti. spo. in l̄ris. vj. colū.
⁊. opono q̄nto. ⁊. xvij. colū. ⁊. nūc intrinse-
ca. ⁊. e. ti. c. j. Fallit fm̄ Inno. in q̄si possessiōe
iuris personalis ⁊ actionis: qz nūc qz potest
q̄s possidere actionē nisi ille cui de iure cōpe-
tit: qz aliter nō agit nec possidet. nō ant. in. d.
c. in l̄ris. xix. colū. ⁊. requirit tertiū.

Possessio seu quasi iurū incorporaliū non cre-
atur absqz patiētia eius p̄tra quem agitur q̄ri
ip̄a quasi possessio. et hoc vbi agitur de quasi
possessione creanda. sed si agitur de creata in
aliū trāsferenda: illa trāsfer̄ absqz patiētia p̄-
dicta. vnde habens seruitutem vie in funduz
alterius: si fundū suuz cui seruitus debet̄ alie-
nat. trāsfer̄ q̄si possessiōe illius seruitutis in
emptorē lz dñs fundi seruiantis nō patiat̄: qz
illa q̄si possessio iā erat formata. Si ago no-
uiter q̄rere seruitutem vie p̄ fundum ticij: q̄si
possessionē non acquirō nisi ticius patiat̄. Et
hec vera in iuribus in q̄bus datur quasi pos-
sessio. In iuribus autē in q̄bus nō datur qua-
si possessio sed vsus t̄m̄: sufficit solus vsus ex-
pte querere intendētis: absqz patientia eius
p̄tra quem queri intendit̄. nota antho. d̄ cau.
pos. c. fi. xxxvj. colū. ⁊. nūc videndū restat.

Possessio seu q̄si q̄n̄ ē p̄caria d̄r possidēs possi-
dere noie alieno: nō p̄prio qz non possidet vt
p̄ iure suo. nō anth. de cau. pos. c. fi. xxxvij. co-
lū. ⁊. sc̄do dixi. habet t̄m̄ ip̄e p̄carīo tenens na-
turalē possessiōe. vt nōi Bar. ff. de acq̄. pos.
l. interdū. in p̄nci.

Possessio rerū corporaliū in dubio nō p̄sumit̄
p̄caria. secus i q̄si possessiōe oiuz incorpora-
lium: etiam si illa quasi possessio non sit cōtra-
ius: quia semp̄ in dubio p̄sumitur p̄caria: qd̄
ē verū si possessio est recēs: sec⁹ si sit antiq̄. ⁊ q̄
sit antiq̄ relinq̄t arbitrio iudicis. nō ant. d̄ cau.
pos. c. fi. xxxvj. colū. ⁊. sc̄do dixi.

Possessio seu quasi iurū incorporaliū non ac-
quirit̄ ex patiētia gratiosa: nisi ab vtraqz pte
agatur vt ille possideat cui patientia p̄stetur.
⁊ talis possessio dicit̄ p̄caria que durat q̄diu

gratia durat. et ideo si canonici de gratia ad/
mittunt aliquem ad eligendum vt coeligat vel in
alio actu vocem suam det: ille non acquirit qua-
si possessionem. nisi ab utraque parte agat vt ha-
beat. et tunc p tunc acquirat quasi possessio q du-
rat vt p caria q diu gra durat. non anth. d. cau.
pos. c. fi. xxxvij. colu. x. scdo dixi.

Possessio seu quasi iurium incorporaliuz vt acq-
ratur ita q non sit p caria: requiritur q ille co-
tra quem acquiratur patiatur vtentem vti vt pro
iure suo. qualiter autem constet q ita patiat. dic-
tm Inno. q non constare potest fm vnicu actu
si talis sit actus qui verisimiliter etiam vnica
vice non pmitteretur nisi ius habenti: vt actus
eligendi vel vocem in capitulo dandi vt aquaz
per fundum alienum ducendi. ideo sufficit q vno
die aquam duxerit me sciēte vt videar pati q
illo iure vtatur vt pro iure suo. **S**i actus et ta-
lis qui per modum facultatis et amicitie verisi-
militur bis vel ter pmitteretur etiam ius non
habenti sed multoties continuari non pateret
vt ire per fundum alienum et similia. tunc ex du-
obus vel tribus actibus non acquiritur quasi
possessio. **S**ed iura dicunt q acquiritur si xxx
vicibus iuerit. vbi vero est actus talis q etiaz
multoties continuatus verisimiliter pateret
etiaz ius non habenti: vt si vnus in domo epi-
scopi hospitaretur vel in domo militis recipe-
retur tunc ex multiplicatiōe talium actuum non
psumitur q quis patiatur vtentem vti vt pro
iure suo nisi ex alijs circumstantijs aliud iudice-
tur: vt si est talis qui ex debito hoc p senerat
vt quia ex causa dominij vel p relationis fue-
rat in domo subditi hospitatus. vel in domo
exempti receptus. **E**x modo etiam quandoq
constat quem pati vtentem vti vt pro iure suo. pu-
ta si ille in cuius p iudicium qd vtitur contra-
dicebat et nihilominus vtens vsus fuit. **I**te con-
stare potest p expressa verba vtentis quibus
se exprimit vti iure seruitutis ita q non ex gra-
tia sed ex debito vti intendit. et is contra quez
vtitur: nec verbo nec facto contradicat. **E**x q-
bus pcluditur q ex actibus. ex verbis. ex mo-
do et alijs circumstantijs arbitrabitur bonus iudex
et transfundet onus pbandi in alteruz. vt per
multa exempla declarat antho. de cau. pos. c. fi.
xxxvij. colu. x. nunc videndum restat. cum
tribus alijs columnis sequentibus. vide omni-
no Inno. in. c. si diligenti. de prescrip. **B**ar. au-
tem ponit exemplum d possessione iuris eligē-
di. ad qua qredam sufficit vnus actus electio-
nis. vt ipse notat in. l. j. §. hoc interdicto. ff. de
sti. ac. q. pua.

Possessio seu quasi iurium incorporaliu an ac-
quiratur vtenti ex alterius patientia inuoluta/
ria. dic q si patientia inuolutaria in se habet

voluntatem meticulosam et pusillanimitate: trans-
fertur quasi possessio in vtentem que erat forma-
ta in meticulosam. si non erat formata: creatur
de nouo in vtentem quando actus est talis qui
non pateret nisi ius habenti: lz forte hec qua-
si possessio non pferret quo ad omnia remedia
possessoria. **S**i autem patientia est ex toto in-
uolutaria vt quando is contra quem intendit
quasi possessio contradicit et facit quicquid potest
ne alter illam acquirat. vel forte non audiens
contradicere ptestatur q non consentit. tunc
Inno. quandoq dixit quasi possessionem non ac-
quiri cum appareat possessorem non habere ani-
mum deserendi. per qd concludi videtur i corpo-
ralibus violentam possessionem haberi non posse:
quia in ea creanda exigitur pati. **I**n alia par-
te Inno. dicit contrarium. **S**ed p concordia dicit
q si violenter patiens non credit vtentem vti vt pro
iure suo: non acquirit ille quasi possessionem. **S**i
autem credat eum vti vt pro suo iure: tunc si vio-
lencia infertur subiectis possidentis: non acquiritur
quasi possessio. idem si violentia infertur
ipsi possidenti. q non suspicatur se posse repel-
li ex quo quantum in se est contradicit. vel pro-
testatur vel officium superioris implozat. **S**i
si non ptestatur: possessionem perdit. et idem
si ageret de possessione creanda. quia illa cre-
aretur. et p hunc modum potest haberi violenta
quasi possessio. qd aut dictum est pstantem
non perdere quasi possessionem: intellige nisi ali-
quod actus exterior: intercedat ad demonstrandam
puationem. vt si veniens ad eligendum eijciat ex-
tra capitulum. na quantumcumque contradiceret et p-
testaretur: pderet quasi possessionem. **S**i si eiectus
non possidet. ex tali p cisa violencia non causaretur
seu crearetur quasi possessio qz h deficit pati. **S**ed
ex violentia causatiua creari possit. vt pmissa
oia p exempla. non anth. d. cau. pos. c. fi. xl. co-
x. tertio dicebat. et aliquid tangit de resti. spo. in
lris. xix. colu. x. ex pte eius.

Possessio seu quasi lz non possit acquiri i corporalibus
ex patientia violenta p cisa. verum e respectu iuris
lz non respectu rei in q rone iuris est dare natu-
rale possessionem. vt p t3 in vsu fructu et vsu bñ
possit acquiri possessio naturalis ipsi rei p vim
p cisa: lz p h non dicitur qd habere quasi possessi-
onem iuris vsu fructus. non ant. de resti. spo. in lris
xix. colu. x. ex pte ei. et vide. j. §. possessio iu-
ris vsu fructus.

Possessio seu quasi iurisdictionis in castro an ac-
quiratur expellenti violenter possessorem de castro.
dicit **B**ar. q non si iurisdictionis competebat p-
sone in castro sed remittitur ad superiorē. **T**u-
autem in h dubio tene tex. et glo. in clem. j. d. fo-
cōpe. vt not. anth. de cau. pos. c. fi. xlij. colum.
x. ex his apparet.

Possessio seu quasi iurium incorporaliu non potest acquiri sine patientia eius de cuius possessione agitur an autem exigat patientiam proprietarii vel sufficiat patientia possessoris. dic qd si quis est possessor iuris cuius quasi possessio agitur per alium quiri: sufficit illius patientia ad quasi possessionem transferendam. vt si existens in quasi possessione eligendi vel presentandi patitur alium eligere vel presentare. vel existens in quasi possessione iuris subiectionis patitur alium iure vt. Si autem quis non est in quasi possessione illius iuris sed est in possessione ipsius rei in qua intendit ius et ipsius iuris quasi possessio queri: tunc si ille rem possidet iusto titulo et bona fide ita qd habeat publicianam: sufficit illius patientia. aliter secus. Et si de plurius iudicio agitur omnium patientia exigitur. nota antho. de cau. pos. c. fina. xliij. colu. v. venio ad tertium.

Possessio iuris eligendi lz acquiratur ex eo qd aliquis patientibus canonicis eligat: tamen ex hoc non acquiratur vniuersalis quasi possessio totius iuris canonicalis cum illam dare dependeat ab instituyente: nisi canonici soli haberent ius instituendi. nota anth. de resti. spo. in lris. xxi. colu. v. dicebat scdo.

Possessio seu quasi iurium incorporaliu non acquiritur absque patientia illoz de quoz iudicio agit. et si eoz iura sunt sepata ita qd vni tamen fit iudiciu. et alterius ius saluu remaneat: tunc sufficit scientia et patientia eius cui iudicatur lz alter ignoret. vt si plebanus intendit querere quasi possessionem plebanalem in plebe alterius diocesis: sibi illo diocesano sufficit scientia plebani etiam si episcopus ignoret: qd ipsius episcopi non tangitur iudiciu lz plebani. vel si quis intret ecclesiam animo querendi quasi possessionem ecclesie et tituli lz non inris eligendi: acquiratur quasi possessio tituli etiam electozibus ignoratibus. sufficit enim possessor ecclesie scire de cuius iudicio tamen agit. vt per multa exempla notat do. ant. de cau. pos. c. fi. v. ex hoc concludit. et sequen. xliij. colu.

Possessio seu quasi subiectionis non potest alteri acquiri in iudiciu domini ex patientia et obedientia quam subiectus alteri prestat: si dominus prestat qd non intendit qd sibi iudicetur lz subiecti paterentur secundum Jo. an. Idem si non prestat: dum tamen ignoret qd subiecti domino iudicare non possunt eo ignorante secundum Anno. hec limita in domino habente quasi possessionem iuris tamen. vbi autem eius tale quod per id habetur vera possessio rei et quasi possessio iuris in re vt iure usufructus: tunc eligitur media via vt inspiciatur animus subiecti possessoris: vt si patitur ab alio apprehendi et non gerat se in aliquo subiecto pmi: perdit primus etiam ignorans quasi possessionem. Item in eo qd habet possessionem iuris tamen: si alius exercens in subiectu agit creare noua spe

ciem potestatis per quam non derogat iuri alteri: acquiratur quasi possessio ex sola patientia subiecti: in quantum non preiudicat superiori in aliquo. non ant. de cau. pos. c. fi. xlv. colu. v. ex his patet.

Possessio iuris usufructus acquiratur ex eo qd quis ingreditur in possessionem fundi in quo vult acquirere quasi possessionem usufructus: lz de ipso fundo nihil percipiat secundum Anno. vt notat ant. de resti. spo. in lris. xxij. colu. v. per hoc determinat. et vide s. s. possessio seu quasi licet.

Possessio seu quasi iuris usufructus amittitur eo ipso qd subiectus usufructuarij alteri obedientiam prestat et non gerat se in aliquo per subiecto ipsius usufructuarij. vt notat do. ant. de cau. pos. c. fi. xlv. colu. v. ex his patet.

Possessio seu quasi iurisdictionis non potest acquiri contra ciuitatem quam tyrannus occupat lz tyrannus patitur: qd non pendet a tyranno (quod non habet) ex patientia transferre possessionem secundum Bar. qd intelligo quando tyrannus est in possessione ciuitatis nondum formata quasi possessione iurisdictionis. Sed si haberet quasi possessionem iurisdictionis formatam ex patientia imperatoris vel alterius superioris a quo pendet transferre quasi possessionem: tunc illam formatam posset ex sua pusillanimitate perdere et patientiam in alium transferre. non antho. de cau. pos. c. fi. xlvj. colu. v. per hoc inferit.

Possessionem seu quasi iurisdictionis nullus potest aliquid quod ciuitate acquirere vacante imperio: cum ibi non sit persona que quasi possideat administrationem imperij a qua habeatur patientia secundum Bar. qd est fallu qd vacante imperio succedit papa in administratione. idem ex patientia pape quiri posset. qd vacante dignitate sufficit patientia custodis administrationis. vt notat ant. de cau. pos. c. fi. xlvij. co. v. tertio dic.

Possessio seu quasi iuris conferendi beneficiuz non potest per alium acquiri vacante sede episcopali: nisi capitulum succedat in potestate conferendi. qd casu ex patientia capli posset quis conferendo quasi possessionem acquirere. non ant. de cau. pos. c. fi. xlvij. colu. v. per que decidit.

Possessio seu quasi iuris improbatum non potest acquiri vt si quis diceret se esse in quasi possessione concubinatoris qd tale ius est a canone reprobatum. Idem si quis vellet acquirere possessionem meretricis iuris. non anth. de cau. pos. c. fi. xlvij. colu. v. restat vltimo.

Possessio seu quasi iurium incorporaliu totaliter acquiratur quasi exercet actus proportionabiles iuri totali et cuilibet eius parti. ideo si quis vtatur iure haustus ad fontem animo acquirendi viam et haustum: acquiratur quasi possessionem vite et haustus. Et qui vtatur iure canonicali quo ad actum captandi eligendi et vocem in capitulo dandi et iure

patronat^o quo ad actū alimētādij p̄sentādij et possessionē totius iuris canonicalis v̄l patronatus acq̄rit. nō ant. d. cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo videre.

Possessio seu q̄si iuris incorporealis an acq̄rat respectu totius iuris p̄ exercitiuz ptis eius. dic aut p̄stat de intētū exercētis q̄ voluit possessionē acq̄rere solū respectu ptis exercitate. Aut p̄stat q̄ voluit totius iuris possessionē querere aut dubitat. p̄mo casu nō acq̄rit q̄si possessio vltra quā exercēs intendat. **S**cdo casu distingue. aut agit de quasi possessione creāda aut de iā creata acq̄renda. si denouiter creāda et tūc per exercitiū in certa iuris specie acq̄ritur quasi possessio in alia specie eiusdē iuris com̄prehēsa sub eodē genere si illa alia species est eqliis vel inferioris ḡdus: nisi possessio sit illi/cita et ius nō iustificata aliquo titulo. q̄ casu tanq̄ odiosa restringit ad limites vsus et non extendit ad aliā speciem etiā minozē. Ij aut quā si possessio iusta i vna specie extēdat ad aliam speciem equalis v̄l minoris gradus. tū nūq̄ extendit ad speciem maioris gradus. qz i dispo/portionabilib⁹ de facili nō fit trāsit⁹ nisi intentio illius q̄ quē q̄rit aliud op̄et. vel nisi queli bet species maior vel minor sit vnita p̄uentio ne vel p̄tractu vel actu p̄cedendi. q̄ casu p̄ exercitiū ptis tota q̄si possessio q̄rit etiā quo ad maiorē speciem. **S**i aut agit de quasi possessione iam creata q̄renda: tūc si iusta ē et possessor volūtarie patit⁹ q̄ alter totū q̄rat: absq̄ dubio p̄ exercitiū ptis totū sub eodē genere clausū acq̄rit: qz quasi possessio tūc vnita. **S**z si q̄si possessionē volētī acq̄rere ius resistit vel si nō resistit nō tū iustificat ex sola patientia possessoris: tūc tātū quantū exercuit possidet et non plus. et idē si patientia eēt meticulosa. **T**ertio casu q̄n dubitat de intētū. stat dicto vtētis. nō anth. de cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo. cū trib⁹ sequē. colū. **E**t aliqd̄ t̄git de resti. spo. in lris. xxj. colū. v̄. dicebam scdo. et xv. colū. v̄. in oib⁹ casibus.

Possessio seu q̄si vniūsalis iurisdictionis in ciuitate acq̄rit eo ip̄o q̄ per solitas ptes ciuitatis mittit bāna: q̄ q̄cunq̄ sic fecerit talē penā incurrat. dato q̄ null⁹ incurrerit vel punit⁹ fuerit. qz eo q̄ act⁹ bāni est vniūsalis ad totū populū et plus patit⁹ ponere bannuz et patit⁹ ponentē exercere iurisdictionē. nō anth. de cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo.

Possessio rei corporealis ex vsu parti acq̄rit ex q̄libet pte q̄ non sit oino separata. **I**deo si attingo vnā ptem fundi cū intēsiōne acq̄rendi possessionē totius fundi q̄rit. Ij ingressu ptis fundi nō acq̄rit possessio alteri⁹ fūdi sub diuerso

limite p̄stituti. nō ant. de cau. pos. c. fi. xlviij. colū. v̄. restat vltimo.

Possessio rei corporealis semel habita sicut tota retinet p̄ vsū ptis. ita et q̄si possessio ptis iuri incorporealis. ideo existēs i q̄si possessioe vsu fructus: p̄ solū vsū retinet vsufructuz. et habens q̄si possessionē seruitutis actus: vtendo via retinet q̄si possessionē actus: qz vnica est possessio et p̄tigua. et tangēdo p̄tē: totū artificii aliter tetigisse videt. nō anth. de cau. pos. c. fi. xlix. colū. v̄. puto dicendum.

Possessio seu q̄si iurisdictionis vniūsalis acq̄rit p̄ exercitiū ptis ip̄ius: si ius iurisdictionis vniūsitū sit p̄uentioe vel cōtractu aut actu p̄cedēdi vt qz plato sit collata dignitas habēs iurisdictionē ciuilē. criminalē. et spūalē. volūtaria et p̄tentiosam ac merū et mixtū imperiū. aut alicui baroni sit donata iurisdictione ac merū et mixtū imperiū alicuius ciuitatis: altero illam nō possidēte q̄ donante vel p̄ferente. his enī casibus p̄ exercitiū partis iurisdictionis tota acq̄ritur. qz omnes partes et species vnite videntur. nō ant. de cau. pos. c. fi. ij. colū. v̄. h̄ve ra nisi ius. altero aut possidēte q̄ donante vel p̄ferente. his enī casib⁹ p̄ exercitiū ptis si ex sola patientia possessoris iustificat possessio alterius volētis acq̄rere: tūc exercēdo p̄tē cū intēsiōne q̄rendi totū: tota q̄si possessionē acq̄rit: si nō iustificat ex sola patientia possessoris: tūc tātū quantū exercet acq̄rit et nō pl⁹. idē si patientia ē meticulosa. nō ant. lij. colū. v̄. q̄nq̄ agit de creāda. et aliqd̄ tangit de resti. spo. in lris. xxj. colū. v̄. dicebā scdo.

Possessio seu quasi iuris canonicalis vniūsaliter acq̄ritur p̄ exercitiū partis ip̄ius iuris si p̄cessit collatio canonica⁹. idem si canonic⁹ exercet actū eligēdi vel receperit domuz alijs canonicis dari p̄suetā vel aliquē actū iur⁹ canonicalis exercet animo totū q̄rēdi: totū q̄rit qz actus sūt ptes subiectiue iuris canonicalis et non habent vt species separte sed censentur vnite vi p̄cedētis collationis canonica⁹. nō ant. c. fi. d. cau. pos. ij. colū. v̄. hec vera nisi ius et. v̄. ex his apparet. **U**bi aut collatio nō p̄cederet et aliqd̄ in caplo exercet actū dande vocis i p̄tractu: p̄ h̄ non acq̄reret quasi possessionē iuris eligēdi vel vocē dandi in electione. **E**t idēz si eēt in q̄si possessione iuris canonicalis p̄ exercitia alioz actuū q̄ electiōis: tūc enī act⁹ eligēdi nō est oino ps subiectiua iuris canonicalis cū multi sint etiā canonici q̄ non habent ius eligēdi. sec⁹ si q̄s iterfuit postulationi: quia p̄ hoc acq̄rit quasi possessionem iuris eligēdi. et ecōuerso: cuz he sint ptes coequēue et subiectiue eiusdē generis et finis scz p̄uissio nis vt nota. e. colū. lij. v̄. per hoc determinat

et. & item ex his patz. qđ aut dictū est qđsi possessionē iuris eligēdi nō acqri p exercitiū alterius partis ipsius iuris nō pcedēte collatione locū habet cū agit de possessionē creata i aliuz trāferēda. qđ casu si ex patientia possessoris iustificat possessio volētis acquirere exercendo pte acqret totā. qz quasi possessio tūc ē vnita idō si canōnicis existētib⁹ in plena qđsi possessionē iuris canonicis aliqđ postulauit eis dez canonicis patiētib⁹: acqrit sibi etiā qđsi possessionē iuris eligēdi. cū patiētia canonicorū iustificet possessio. vt nota. l.ij. colū. &. qñqz agit d creāda. &. p. b. dicit archi. Si aut qđ dictuz ē qđsi possessionē iuris eligēdi nō acqri p exercitiū alteri⁹ ptis iuris canonicis p tradicere videt qđ nō. e. c. penult. colū. &. p. b. dico qđ si qđ. vbi pcludit ingrediēs domū p̄suetā p̄ferri canonico vel aliā rem iuris canonicis sciētibus & patiētib⁹ illis ad qđ spectat trāferre ius canonicale: acqret qđsi possessionē iuris canonicis. p̄t respōderi qđ ibi nō loquit de exercitio iuris incorpōralis s̄z de ingressu incorpōrali circa quē ius q̄rit. vel dic qđ ibi debet intelligi de acquisitionē qđsi possessionis iuris canonicis quō ad aliā p̄ter qđ qđ ad ius eligēdi. qz id nō semp canonicis cōpetit vt dictū est.

Possessio seu qđsi iuris decimādi p rectorem in p̄ochiā sua vniūsaliter acqrit p vsum partis ipsi⁹ iuris. ideo si rector recipit decimaz respectu decime vini: acqrit qđsi possessionē etiā qđ ad grāz & alia decimalia: qz possessio est iusta & qz iste partes sūt subiectiue iuris decimalis & comprehendē sub eodē genere. nō ant. d. cau. pos. c. fi. l.ij. colū. &. ex his apparet. Sec⁹ si vellet qđ quasi possessionē iuris decimalis acqre re in p̄ochiā aliena: qz tūc recipiēdo decimā respectu vini: nō acqret qđsi possessionē respectu alteri⁹ speciei: qz talis possessio nō ē iusta & ei ius resistit. vel nō iustificat sola patientia possessoris. nota antho. l.ij. colū. &. per hoc dicit archidia.

Possessio seu qđsi iuris decimalis nō acqrit ex b. qđ qđs itret vel inducat in fundū decimalem nisi aliqđ noie decime inde p̄cipiat. nō ant. de resti. spo. in l̄ris. xxij. colū. &. si apprehēdit.

Possessio seu qđsi iuris patronat⁹ vniūsalit⁹ nō acqrit p exercitiū ptis. idō licz qđ tāqz patronus defendat bona ecclie vel ab ecclia alimentet: p. b. non pcludit eē in qđsi possessionē iuris p̄sentādi altero nō possidēte. nisi forte ex volūate patroni possidētis aliquē actuz ipsi⁹ iuris exerceat cū totū q̄rat. v̄t aliqđ actus p̄cesserit aptus ad trāferendū ius totale: nō do. anth. d. cau. pos. c. fi. xij. colū. &. ex his apparet. an aut ex eo qđ qđs p̄bet se eē in qđsi possessionē iur̄ p̄sentandi pcludat qđsi possessio toti⁹ iuris pa-

tronatus. vide do. ant. de elec. c. q̄relaz. &. nō scdo qđ v̄bū eligendi.

Possessio seu qđsi iuris ep̄alis vel alteri⁹ p̄latu re siue dignitatis acqrit vniūsalit⁹ p exercitiū ptis qñ p̄cessit collatio ipsi⁹ iuri altero nō possidente & exerceat act⁹ i loco sue diocesis v̄t dignitatis. idō si ep̄s i sua diocesi vel etiā vbi ē dubiū de diocesi exerceat actū crismādi: acqrit qđsi possessio toti⁹ iuris ep̄alis. nō do. anth. de cau. pos. c. fi. l.ij. colū. &. hec vera nisi ius. &. l.ij. colū. &. ex his inferf. altero aut possidēte fec⁹ vt nō. l.ij. colū. &. qñqz agit de creāda. Itē se cus si act⁹ exerceat i diocesi aliena. vt colligit ex nō. e. colū. &. p. b. dicit archi.

Possessio seu qđsi iuris incorpōralis p̄cernētis vnā rem tm̄ & totaz ip̄az rem acquirif vniuersalit⁹ respectu toti⁹ rei ex solo vsu ptis ipsi⁹ rei. & vnā rem appello habito respectu ad cōp̄hensibilitatē ipsius iuris. vt in iure ep̄ali vnā p̄ochiam vel in iure iurisdictionis vnā ciuitatem vel castrū. Si aut ius nō p̄cernit totā rem sed potest restringi ad aliquā eius p̄tē vt seruitutis vie: tūc si vsus est indeterminat⁹ in re tota ex vsu ptis rei acqrit quasi possessio iuris eūdi p̄ totā rem: s̄z ius habens cōpelli possit ire ciuili modo. S̄z si vsus ē determinatus ad certam partem rei: tūc quasi possessio restringit solum ad illam partē qua est vsus. vbi autem ius p̄cernit plures res & agit de q̄renda qđsi possessionē ipsius iuris in plurib⁹ rebus: tūc si res sunt oīno separate. qz nec respectu rei nec respectu iuris inter eas est cōiunctio aliq̄. nec acquiritur quasi possessio in se in re in qua datur iuris exercitiuz nisi forte alie res separate accederent vt subiecte vel accessorie. sed si res nōn sunt oīno separate sed iūcte saltem respectu cōtigitatis iuris & sunt contigue habitu & actu: tunc p exercitiū in vna re acqrit quasi possessio etiā quo ad alias. sec⁹ si sunt cōtigue solo habitu s̄z non actu. vt p multa exempla. nō ant. d. cau. pos. c. fi. l.ij. colū. &. nūc vltimo. cū trib⁹ sequen. colū.

Possessio seu qđsi iurisdictionis acqrit vniūsalit⁹ s̄z oēs de p̄lo p vnicū actū generalē in illo populo exercitum. nō Ro. p̄clu. cccxcix. vide j. s̄. possessio officij.

Possessio seu qđsi iurisdictionis in ciuitate vel castro acqrit in tota ciuitate vel castro eōipō qđ in aliq̄ pte ciuitatis vel castri exerceat iurisdictionē sciētib⁹ & patiētib⁹ illis de ciuitate vel castro: nisi forte iurisdictiones eēt diuise p quarteria. qz tunc l̄z exercitum in vna parte quarterij sufficeret ad qđsi possessionē querēdaz i toto quarterio. tamē nō sufficeret respectu alteri⁹ quarterij. nō ant. de cau. pos. c. fi. l.ij. colū. &. nūc vltimo restat.

Possessio seu quasi iurisdictionis adquisita i vna ciuitate vel castro no pcedit effectuz suum ad alia ciuitate vel castru: nisi forte ciuitas habe ret castra subiecta i qbus psueuit dñs pncipalis ciuitati iurisdictione exercere. vel nisi eent alia accessoria. tuc eni acqrens quasi possessio nem iurisdictionis in ciuitate vel castro: censet etiaz ee in quasi possessione iurisdictionis in ca stro 7 villa eidẽ ciuitati vel castro subiectis et alijs rebus accessorijs. nō ant. d. cau. pos. c. fi. liij. colū. 7. si agit de qreda.

Possessio seu quasi iurisdictionis lz acqrat to ta p exercitiu ptis ex eo. qz omnes partes iurisdictionis sunt ptingue 7 cõprehendunt sub hoc toto quod e iurisdictione 7 sic qui tagit par tem totu tetigisse videt: tñ exercēs iurisdictionem in vno homine vnus populi non acquirit quasi possessione in alios homines eiusde populi. qz lz omnes de populo sunt cõtiguibz eodez populo: nō sunt ptingui sub hoc toto qd est iurisdictione de qua agit queri. vnde nō datur cõtiguitas saltem actu respectu illius iurisdictionis qd agitur queri. 7 hoc verum quãdo i populo non est aliqs superior habēs iurisdictionez in oēs de p̃lo. als secus. nā si esset ibi dñs habēs exercitiu iurisdictionis in toto p̃lo 7 alter ibi exercēt iurisdictione i aliq de p̃lo illo dño sciēte qz alter exercet vt quasi possessione acquirat i toto p̃lo. tñ acqretet quasi possessio iurisdictionis i oēs de p̃lo qz vniuersalis iurisdictione iā erat vnita 7 ptingua actu in p̃lo. ideo tangēs p̃te: totu tetigisse videt. nec tuc extendit iurisdictione de p̃sona q p̃sona. qz ibi erat iurisdictione in vna p̃sona q plures cõprehēdit. 7 idō si q̃s comes habet comitatu 7 iurisdictione in comitatu 7 aliq tanq̃ comes exercet iurisdictione illo patiēte in aliquos d̃ comitatu: acqret quasi possessione iurisdictionis in toto comitatu. nō anth. de cau. pos. c. fi. colū. ante penult. 7 Ro. pel. cccxcix.

Possessio seu q̃si iurisdictionis existēt in vniūsi tate: nō opaf qz exercēs cēseaf acq̃siuisse qua si possessione i singulos vt singulos. qz alia est vniūsi tate a singulis. nō anth. d. cau. pos. c. fi. penul. colū. 7. 7 p̃ b̃ dicit Anno.

Possessio seu q̃si iurisdictionis ep̃alis quam ha bet ep̃s i certo p̃lo acq̃rit alteri in toto p̃lo eo ip̃o qz eā exercet tanq̃ ep̃s in vno de p̃lo sciēte 7 patiēte ep̃o pp̃rio. nō anth. de cau. pos. c. fi. penul. colū. 7. idē puto.

Possessio seu q̃si iuris decimalis adquisita i vna prochia nō opaf acquisitione q̃si possessionis i alia nisi sit illi subiecta vel accessoria. nō ant. d. cau. pos. c. fi. liij. colū. 7. si agit d̃ qreda. Exer cens aut ius decimale respectu vni⁹ fūdi sciētib⁹ oib⁹ 7 patiētib⁹ oib⁹ d̃ prochia si fundus

est cōis oib⁹ acq̃rit q̃si possessione totalis iurisdictionis q̃ ad oēs alios fundos. vt nō. e. colū. 7. nūc vltimo. S; si fundus e vni⁹ tñ non acq̃rit q̃si possessio iuris decimalis quo ad fū dos alioz. qz eoz pati nō intercessit. 7 b̃ veruz qñ null⁹ erat i possessione iuris decimalis. alie qñ si aliq̃ existēte in plena 7 totali q̃si possessione illi⁹ iuris alter exercet ius decimale in vno fundo sciēte 7 patiēte possessore illi⁹ iuris acq̃ret q̃si possessione etiaz q̃ ad fundos alioz qz eoz patiētia nō req̃rit. vt ptz ex nō. anpenul. colū. 7. b̃ dico qz si aliq̃s.

Possessio seu q̃si iuris eligēdi vel p̃sentādi acq̃sita p exercitiu ip̃i iuris i certa ecclia nō opatur acquisitione q̃si possessionis in alia ecclia. nisi eēt illi in q̃ factu e exercitiu subiecta vel accessoria. nō ant. de cau. pos. c. fi. liij. colū. 7. si agit de qrenda.

Possessio iuris eligēdi nō acq̃rit si q̃s eligat vel aliud faciat ignoratib⁹ possessorib⁹ illi⁹. qz nō amittūt possessione nisi eis scientib⁹ 7 de recuperatione desperatib⁹. nō anth. de resti. spo. i l̃tis. xvij. colū. 7. q̃rit tertio.

Possessio seu q̃si iuris eligēdi an acq̃rat sola patiētia exercitiū act⁹ eligēdi an etiā exigif patiētia i p̃firmatiōe vel actu quē elect⁹ agit vt p̃ latus. Tu dic qz si cōstat de volūrate habētū ius eligēdi 7 p̃mittāt aliū tanq̃ ius habentez eligere: hec sola patiētia sufficit. Idē si cōstat tacite vt qz secū eligūt 7 nō p̃stāt nec aliqd̃ oponūt. Idē si p̃stāt. tñ ille eis iuiti vel de capitulo electus eligit. si tamen illi ad quos p̃tinet ius eligēdi in cōtinenti post electionez eligerent vel electioni illius deijcientis cōtradicerēt iuditis officium implozando vel aliu actum contra electionem faciēdo possent i cōtinenti recuperare possessione. **U**bi autē act⁹ electionis fieret p̃ aliquoz tali modo qz nō eēt clarum de patiētia 7 voluntate habētū ius eligēdi. vt quia p̃ se eligit illis scientibus. et tunc cū habeant potestatem cōtradicēdi vsqz ad cōfirmationis actum vel alium per quē electus se gerat p̃ plato non intelligunt actū electionis pati illi vt ius habēti. s; qz creditur qz nihil agūt 7 expectāt b̃ detegere suo tēpore. 7 idē est in iure p̃sentādi 7 similib⁹. nō. do. ant. c. fi. colū. fi. Et fm̃ p̃missa itellige qd̃ idēz do. anth. nōt de resti. spo. in litteris. viij. colū. 7. q̃rit tertio. vbi p̃cludit sufficē qz habētes ius eligēdi patiētia eligere dato qz electio nō habuerit effectū 7 idē dicit ibi i volēti q̃rere q̃si possessione iuris p̃firmādi. qz sufficit habētes ius p̃firmādi pati cōfirmatione.

Possessio q̃ erat penes p̃latū eo defuncto non extinguit s; remanet penes eccliaz. 7 idem ṽi dēf in possessore cuiuslibet b̃nficij. 7 idō nou⁹

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible]

platus vel clericus supueniens: etiam ante ad eptam possessionem plature vel beneficij potest nomine ecclesie non suo intentare iudicium possessorium pro annua pensione predecessoribus suis soluta et non subtracta. quod limita nisi aliter illud ius percipiendi pensionem quasi possideret. non **Ro. 2du. iij. et idem non. ant. de cau. pos. cum sup. iij. colu. in fi.**

Possessio tunc acquiritur per aspectum quem tradens quod est in aspectu rei eam possidet. **Secus** si res est vacans. non **Bar. in. l. j. in pn. ff. de acq. pos. et non glo. in clemen. j. v. porro. de here. sup. vbo iuramentu.** Hoc intellige quoniam rei vacantis quis vult possessionem acquirere sine traditione alteri ad hanc potestatem habetis. **Sed** si executor habens potestatem a iudice mittendi in possessionem tradat per aspectum rem quam ingredi non potest: tunc acquiritur possessio per aspectum. **Secus** si ingredi potest. ut ibi non. **Bar. Et ita limita quod non dicitur specu. in ti. d. primo et secundo decreto. s. na. de effectu. in pn. c. et quod non dicitur anth. de resti. spo. cum venissent. v. vnu non omitto. vltima colu.** **Nec** dicat quod **Bar. loquitur** in portio pignere quod solo aspectu constituit. quoniam non potest ingressus: quasi hanc operetur fauor iudiciorum quoniam non minor est fauor et autoritas executoris pape quam inferioris iudicis. et opi. **Bar. e. valde equa et optime pbat in. l. quis ff. de bo. auto. iudi. po. et d. dam. in fec. l. si finita. s. illud. et. s. penul. In quibus potest quod tenuca que est magis meri facti quam possessio. ut non **Bar. in. d. l. j. in pn. c. acquirat per aspectum in certa traditione executoris non habetis liberum aditum ad rem: ergo per eandem rationem acquirat etiam possessio. et hoc voluit **Bar. in. d. l. j. in pn. c. in qstione** ne quam format de detentione. vbi queritur an detentio ita acquirat ex traditione executoris facta per aspectum sicut possessio quasi non dubitauerit quoniam possessio acquirat. sed de detentione dubitatur quoniam magis est facti. **Adde** limitando **Bar. quod tunc demum missus et iustus mitti in possessionem per executorum: acquirat possessionem per aspectum quoniam stetit alium quod possessionem intrare non potuit. et ita limitat **angelus in. l. cum vnus. s. fina. ff. de bo. auto. iu. po. et est casus in. c. cum pertin-gat. de dolo.********

Possessio non acquirat michi per amicum meo nomine intrate et possidete nisi ratum habeat. et ita intelligit regula. is possidet. non **Ro. 2du. cxlv.**

Possessio semel habita presumit versus ad mortem continuata: nisi contrarium probetur. non **Ro. 2cl. cxx.**

Possidere presumit qui detinet. nota **Ro. 2du. clj. in fi.**

Possidetur conditio melior est in pari causa. de **ben. c. si a sede. li. vj.**

Possessio recessus non facit presumi in beneficiis bona fide nec iustum titulum. non **Ro. 2du. iij. et Inno. c. ij. de resti. in inte.**

Possessio beneficij dicitur colorata si doceat possidens de institutione per episcopum facta: sed non doceat de presentatione ob quam fuit facta institutio. non **Ro. 2du. cxxxiiij.**

Possessio contra reservationem papalem obtenta: est meri facti et caret omni effectu et amiculo iuris sine quo in beneficiis possessio non procedit. et est inualida. ut non **Ro. 2du. xvj.**

Possessiones beneficij potest autoritate propria ingredi quicquid habens canonicum titulum **Imo. l. do. sti. et Jo. an. ut non ant. de cau. pos. c. fi. xxxv. colu. de resti. spol. in lris. xxvj. colu. v. venio ad vltimum. in fi. colu.**

Possessiones beneficij violenter ingrediens prius omni iure quod habet in eo: etiam si is quem violenter expulit occupauit iniuste. non **Ro. 2du. xvj. et 2du. cccxxiiij. Secus** si ingrediens possessio nem nullam violentiam committit: sed propria autoritate ingrediat. ut non **Ro. 2du. cccc.**

Possessio beneficij amittit eo ipso quod quis renunciat beneficio. non **Ro. 2du. cccxlv. quod est verum** in possessione iuris. secus in ea que est facti. et idem in eo qui renunciat liti et cause et iuri suo. quia retinet possessionem facti. nec ei in cuius fauorem renunciauit apprehendere possessionem propria autoritate. et si renuncians illa possessio ne que est facti spoliatur: restituitur. non **Ro. 2du. clj.**

Possessionem beneficij si quis amittit eo ipso quod cum alio beneficio permutat. ideo non agit interdictione unde vi. nec ex canone reintegranda. non **Ro. 2du. lix.**

Possessio in beneficiis potest haberi absque canonica institutione. et sic defectus proprietatis tituli non impedit possessionem nec effectum a sola possessione deriuatum. non **anth. de resti. spo. in lris. iij. colu. v. nota quod contra. licet autem ad possessionem habendam non requiratur canonica institutio: requiritur tamen colorata siue titulus putatiuus. ut non ant. in. d. c. xij. colu. v. ad huius euidentiā.**

Possessio an perdat eo ipso quod possessor permittit alium de facto tenere per annum negligendo petere vide **Jo. an. de elec. qrela. sup. vbo. de nouo. et vide quod non. de resti. spo. c. j. per anth.**

Possessio seu quasi: eisdem modis quibus acquiritur eisdem contrariis perditur. unde possessio acquisita per installationem: perditur per deinstallationem: quod est verum quando installatur per habentem ad hoc potestatem. **Si autem alius ad quem non pertinet deinstallaret: non faceret deinstallatum perdere generale possessionem dignitatis: sed illius loci tamen unde deinstallatus fuit. Secus** si esset spoliatus autoritate superioris: iuris ordine fuato. **Imo. de resti. spo. in lris. xxvj. colu. v. venio ad quartum.**

Possessio acq̄sita sine auctoritate superioris: eis/
dem modis q̄b' acq̄rit eisdē p̄trarijs p̄ditur.
nō anth. de resti. spo. in lris. xxvj. colū. v. ve-
nio ad q̄rtum.

Possessio civilis ⁊ naturalis trāssert in aliuꝝ p̄
stitutu: si p̄stituēs vtrāq; habebat. si alteraz
tū: illā trāssert quā habuit. nō Bar. ff. d. acq̄.
possel. l. interdū. §. fi. ⁊. l. de pigno. l. credito
res. v. itē q̄ro qd si in instrumēto. Si nullam
habuit s; simpliciter detinebat: oēm possessioēz
transfert si res erat vacās ⁊ a nemine possessa
Si vō alter civiliter vel naturaliter possidebat: il
lā trāssert q̄ vacans reperit. si nulla vacat nul
lam trāssert. nō Bar. e. ti. l. qd me. in p̄n. Et di
cta possessio q̄ acq̄rit ex p̄stituto: ē vera posses
sio nō ficta l; traditio facta lic. vt ibidez nō. p
Bar. Et idē dicit ant. d. resti. spo. cū venissent
iiij. colum. in fi. ⁊ vide s. §. possessio seu quasi
omniū.

Possidere dicitur q̄s vi. clam. v. p̄cario ab alio q̄n
abstulit. vel possessore absente vel ignorāte i/
trauit. vel ab eo p̄cario rogauit. nō. antho. de
p̄scrip. veniēs. v. colū. in p̄nci.

Possessionē civilē ⁊ naturalē trāssert possessor
in emptorē vel aliū a q̄ p̄cario rogat. ⁊ immedi/
ate p̄ talē rogationē trāssert naturalis posses
sio in rogātē q̄ ē noua possessio a p̄ma. q; p̄ma
erat naturalis simpliciter: ista est naturalis p̄ca
rio. nō Bar. ff. d. acq̄. pos. l. interdū. in p̄n.

Possessionē p̄cario rogās ab alio siue p̄stituēs
se ab alio p̄cario possidere: possidet naturaliter
S; p̄stituēs se alteri? noie possidere: nullo mo
do possidet. S; si in eodez instrumēto eadem
hora p̄fecto vtrūq; ponit scz p̄cariū rogatio ⁊
simplex p̄stitutio vel p̄ductio: nullā possessio
nem retinet. nec habet q̄ p̄cario rogat. Si vō
i instrumēto sic p̄tineat p̄stituens se dicti em
ptoris vel creditoris nomie p̄cario possidere
talia vba ex mēte cōtrahētū importāt p̄cariū
tū. ⁊ sic emptor vel creditor possidebat civiliter.
vēditor et debitor naturaliter: p̄cario tū.
s; vba magis apta ad p̄cariū sūt q; dicat: p̄sti
tuit se dictus venditor vel debitor a dicto em
ptore vel creditore p̄cario noie possidere. nō
Bar. ff. de acq̄. pos. l. interdū. in p̄nci.

Possessionē p̄cario rogās ab vno si postea ean
dem rem p̄cario rogat vel p̄ducit ab alio: pri
uat p̄mū tua possessioē ⁊ scdm facit possessorē.
Sec' si q̄s p̄mo se p̄stituit simpliciter alteri? no
mine possidere. deinde ab alio p̄cario rogat
vel ei? noie possidere p̄stituit. q; tūc p̄mū pos
sionē nō puat. Ratio differētie est: q; p̄mo
casu p̄cario rogās naturaliter possidebat. scdo
casu simpliciter p̄stituēs nullā possessionē habe
bat. nō Bar. de acq̄. pos. l. interdū. §. fi. ⁊. l. q̄
pignoz. ⁊ d. v. l. ca. l. cellus. v. §. pone.

Possessionē p̄cario rogās ab alio: si nō restituit
rem ei a q̄ rogauit: dicitur eū spoliare possessionē.
nō Bar. ff. de p̄ca. l. fi. ⁊ pbat in. l. colonus. d.
vi ⁊ vi arma.

Possessionē nullā retinet q̄ rem quam possidet
ab alio p̄ducit. nō Bar. ff. d. acq̄. poss. l. interdū
in p̄nci. ⁊ d. v. l. ca. l. cellus. v. §. pone.

Possessionē civilē tū habēs: si rem quā civiliter
possidet i emphiteosim dat ⁊ se noie emphite
ote possidere p̄stituit: trāssert i eū civilē: quaz
videt euz voluisse habere donec acq̄rat natu
ralē q̄ sibi cōpetitura ē p suo iure emphiteoti
co. nō Bar. ff. de acq̄. pos. l. interdū. §. fi.

Possidere dicitur creditor civiliter et naturaliter rem
sibi pignoratā quaz debitor noie ipi? credito
ris cōstituit possidere. S; si p̄cario rogauit a
creditore: tūc creditor civiliter possidet: debi
tor naturaliter ⁊ p̄cario. nō Bar. ff. de acq̄. pos.
l. interdū. in p̄nci. ⁊ de v. l. ca. l. cellus. v. §. po
ne. Si autē nō cōstituit nec rogauit s; tradidit
realiter: tūc creditor possidet. vt in. l. cū vt for
tis. §. pignoz. ff. de pigno. acq̄rit et facit fruct
suos. vt. l. si pignoz. §. si d. d. e. ti. ⁊ agit fur
ti ⁊ p̄tra debitorē. vt. e. l. si pignoz. §. j. Aut
etiā quod me. cau. vt. e. l. si pignoz. §. j. Agit
etiā interdū vnde vi ⁊ debitorē spoliāntem.
vt nō. in. e. l. si pignoz. §. si post distractuz. et
nō Bar. de p̄ca. l. fi. ⁊ eadē rōne ageret vi bo
noz raptor p̄ re mobili. Aditenduz tū est q;
possessio quā h; creditor debet eē ad cōmodū
debitori q̄ ad dominiū ⁊ v. l. ca. l. cellus. v. §. pone.

Possessionē dicitur debitor possidere non credi
tor. vt. l. sciēdū. §. creditor. ff. q̄ satisda. cogū.
⁊ ibi nō. glo. Et p̄pterea debitor rem pignera
tam vēdendo ⁊ tradēdo vel emptoris nomie
p̄stituendo: trāssert i eum dñiuz ⁊ v. l. ca. l. cellus. v. §. pone.
Et si creditor emptorē nō admitteret:
videt debitorē spoliare. p. l. colonus. ff. de
vi ⁊ vi ar. Sed liberato pignoz: debitor rein
cipit oēm possessionēz habere q̄n liberat p so
lutionē v. l. aliter ex voluntate creditoris. sec' si
p̄ aliā iuris subtilitatē. nō Bar. ff. d. acq̄. poss.
l. q̄ pignoz. ⁊ de p̄ca. l. si debitor. ⁊ h; intelli
ge q̄n liberatur debitorē rem detinente secus
putarē si res eēt penes creditore. q; l; p̄cariū
extinguat p̄ solutionē: non resoluit possessio
existēs penes creditore q̄ ē facti. ideo a iure re
solui nō p̄t s; req̄rit p̄trariū factuz. ⁊ vide. §.
pri. sequēti.

Possidere dicitur creditor rem quā debitor ei? noie
p̄stituit possidere. ⁊ p̄pterea l; debitor eā vē/
dat vt emptoris noie possideat: nō trāssert in
emptorē possessionē q̄q; transferat v. l. ca. l. cellus. v. §. pone.
di p̄ditionē. nō anth. d. resti. spo. cū venissent
penul. colum.

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

Possessio quā tenet dñs p colonū an amittat si colon⁹ non admittat emptorē q̄ a dño emit. vide bar. ff. d. vi. r. vi. ar. l. colon⁹. r. l. cū fūdū.

Possessio seu q̄si iure matrimonialis solo animo nō pdif. vel si pdif solo animo: recuperatur eo q̄ petif. nā i matrimonialib⁹ possessio ē p̄iucta. pprietati nō abdicabili nuda voluntate. sapit q̄ possessio naturā pprietatis. nō ant. de resti. spo. l. f. r. s. x. qd si vir.

Possessio civilis vel naturalis nō acq̄rit p missiōnē ex p̄mo decreto factā i psonali s̄z missus i reali v̄l hypothecaria: possessor efficit. nō bar. in. l. iij. s. fi. ff. de acq. pos. r. i hypothecaria pcedit q̄n creditor fuit missus i possessionē rei obligate quā nō possidebat. alioq̄n p imissionē ex p̄mo decreto possessionē pderet r solā detētionē q̄reret. nō bar. in. l. si q̄s. e. ti. h̄ tñ non firmat. s̄z vide p euz in. l. si finita. s. iul. de dā. infec. x. pone q̄ ipe. Et qd dictum ē i psonali pcedit etiā si imissio fiat p executionē rei iudicate. nō bar. in. l. diuo pio. s. si sup rebus. de re. iur. Contrariū sentit r meli⁹ in. l. is cui. s. q̄ seruādoz. ff. vt i pos. le. vbi distinguit inē creditorē missus i possessionē qz debitor nō defendit. q̄ missio appellat ex edicto p̄toris. r inter missum qz debitor non soluit: q̄ appellat ex rescripto imperatoris. r hec facit missum possessorē. vt ē tex. in. d. s. q̄ seruādoz. in fi. r i. s. q̄ri poterit. in. e. l. qz q̄ missio facta p executionē rei iudicate fit. qz debitor nō soluit missum possessorē. facit ad h̄ qd idē bar. nō. in. l. si pe cunie. s. fi. e. ti. r melius in. l. postq̄. s. imperator. ff. vt le. ne. ca. r ibi est bon⁹ tex. S̄z mis/ sus in psonali nullā acq̄rat possessionē: acquirit tñ detentionē custodie causa. nō bar. in. l. iij. s. ex p̄trario. i fi. ff. de acq. pos. r. l. si finita. s. iul. d. dam. infec. r ibi glo. r p̄pterea non lucrat fruct⁹. vt nōt bar. in. d. s. iul. Inno. tñ dicit qz nec detētionē acq̄rit. s̄z ē custos nō detētor. ideo poterit rei v̄dicatione pueniri. vt nō. p eū in. c. qm̄ frequēter. s. fi. vt li. nō cō testa. in glo. sup x̄bo possessionē. r idēz tenet spe. vt nōt ant. in. d. c. qm̄ frequēter. s. penul. x. nūq̄z s̄ detētorē. i fi. S̄z idē ant. in. d. c. qm̄ s. fi. i fi. iij. colū. tenet qz missus ex p̄mo decreto tñ habet nudā detētionē r nihil pl⁹ acq̄rit S̄z tex. videt dicere qz h̄z solā custodiā. in. l. is cui. in p̄nci. ff. vt in pos. le.

Possidēs p seipm̄ retinet nō solū civilē s̄z etiāz naturalē s̄z absens sit a re possessa: dū tñ non distet ab ea decē miliaria. vt nōt gl. quā bar. approbat in. l. i. i p̄nci. d. acq. pos. r l. y. in. l. l. z. e. ti. s̄z si vltra. x. miliaria distaret tūc naturalem pderet. sic debet itelligi. l. clā possidere. s. q̄ ad nūdinās. ff. e. ti.

Possidēs p colonū retinet civilē r naturalem

etiā absente colono a re possessa. l. si colon⁹. ff. de acq. pos. i. tex. r glo. r p bar. r qd d̄: d̄ colono. idē i pcuratore r q̄libet alio noie alteri⁹ detinēte. nō bar. in. l. j. s. nō aut̄ alij. d. vi. r vi ar. r videt tex. i. l. iij. s. q̄ seru⁹. r. l. fina. e. ti.

Possidēs p colonū vel aliū non pdit possessionē nē lz colon⁹ possessionēz pdat vt ali⁹ occupet. Idē si colon⁹ animo deserēdi creat. nō bar. in. l. peregre. s. q̄bus. ff. de acq. pos. s̄z lz ex defertione coloni dñs nō pdat civilē: pdit tñ naturalē. vt nōt bar. in. l. si. s. si forte. eo. ti. vbi aut̄ colon⁹ deijcit vel spōte tradit. dñs perdit vtrāq̄. nō bar. in. d. s. q̄b⁹. r do. ant. d̄ resti. spo. c. olim causā. x. opono qz r si traditio. p iij. colū. qd̄ intelligit si vere tradit. sec⁹ si fite. nō bar. in. l. q̄uis. s. j. e. ti. r de vi r vi ar. l. j. in fi. vbi aut̄ deijcit dñs nullā perdit. s̄z dñs sponte tradit vel pro alio possidere constituit vtrāq̄ perdit. nō bar. in. l. qz in eo. in p̄nci. ff. de acq. pos. r. l. j. s. nō aut̄ alij. ff. de vi r vi ar. vbi vero nec dñs nec colon⁹ deijcit s̄z colon⁹ ligat in fundo vel domo detinetur vel ab alio iussus siue imperatus metu recessit aut postq̄ alter fuerit fundum ingressus metu nō audet colon⁹ ad fundū reuerti: dñs pdit vtrāq̄. vt p̄z ex tex. r glo. r p bar. de vi r vi ar. l. j. s. nō aut̄ alij. v̄l qz ad. s. fi. Idē si colon⁹ dñm deijcit vel emptorē quē dñs iussit in possessionē ire colon⁹ sciens nō admisit vt. l. colon⁹. et l. cū fundū. e. ti. vbi ē casus. dñs aut̄ possidēs p aliū nunq̄ perdit possessionē solo animo cōstituēdo in mēte se nō velle possidere. vt nōt glo. in. d. l. peregre. s. q̄b⁹. et ibi vide p tex. et nō bar. in. l. qz i eo. in p̄nci. ff. d̄ acq̄re. pos. r nō glo. in. l. iij. s. in amittēda. e. ti.

Possessio dāda p executione sentētie dari debet corporaliter r actualiter. de re iudi. cū aliquib⁹. r. iij. q. ij. s. sed notandū. per qd̄ videt qz nō sufficiat p̄stitutū. In contrariū facit qz sufficit p executione transferre naturalez possessionē. vt. d. s. s̄z notandū. q̄ naturalis transferē per p̄stitutū ex pte p̄stuentis. r appellatur vera possessio. vt nōt bar. in. l. qd̄ in eo. i p̄nci. ff. de acqui. pos. Item p executione sufficit dare possessionē per aspectuz. vt nōt anth. in. d. c. cum aliquib⁹. ergo pari modo sufficiet dare p p̄stitutū: nisi diceret qz in aspectu iter/ uenit actus naturalis visus q̄ est vn⁹ ex q̄nqz sensib⁹ corporeis. Secus i p̄stituto: quia trāsfertur possessio iuncto actu naturali r corporali cōstituentis p quē ipe constituēs p̄mo acquisiuit sibi possessionē. vt nōt Inno. r anth. in. c. cū venissent. de resti. spo. et bar. in. d. l. quod i eo. in p̄ncipio. r vide s̄. s. possessio seu quasi omniū.

Possessio seu q̄si quā q̄s pdit ex eo qz suspicat

se ab alieno in rem possessam ingresso posse repellit acquiri: ingresso etiam ignorate. et hoc operat animus et corpus ipsius ingrediens qui fuit ab initio in possessione quenda. vt no. per glo. et Bar. in l. si estis nolit. ff. de acq. pos.

Possessio acquiri alteri p alter: no solu ex mandato pcedere s3 etiaz ex ratihabitione secuta. no Jo. an. de pbe. c. accedes.

Possessionis due sunt species duntaxat pprie loquedo. ciuillis et naturalis: q naturalis quando appellat corporalis. no Bar. ff. de acq. pos. in pnci. et l. clam possidere. s. fi. et ant. de resti. spo. olim causaz. s. oppono q et si traditio

Possessio qm dicat pacifica et qm no. vide glo. et lapum de elec. comissa. li. vi. et ant. in clem. gre. in fi. de rescrip. et p pau. ibide q dicit q pacifica possessio est qm sine cotrouersia iuris vel facti iudiciali vel extraiudiciali quis possidet Inno. dicit q illa possessio e pacifica que non turbat de facto s3 turbetur de iure. vt ipe no. de appella. pstitutus. q. in glo. ij. et idem sentit archid. et Jo. an. de pben. l3 eps. super verbo pacificam. vide decisionem in antiquis q idem sentit et du. lv. et vide oino Bal. l. de rei ven. l. ordinarij. s. deinde qro. vide antho. in c. de multa. de pben. iij. colu.

Possessio officij vel dignitatis non pbat p exercitiu actus no ptenetis ad officiu vel dignitatem de iure comuni: nisi etiaz pbetur q ille actus ad dignitate vel officiu p aliquo iure spectat. vt not Jo. an. in c. vt nrm. de offi. archi.

Possessio an pdat si seqstret penes aliu. vide lb xbo sequestru. s. sequestru possessionis

Possessio qm dicat turbata vide sub xbo actor. s. actor si egit.

Possessio an pdat p negligentia no euntis ad locu possessum: et quati tpiis negligentia req/rit. vide l. de ser. fugi. l. j. in glo. magna i fi. et ibi p Bar. et pleni p eundem in l. si de eo. s. si forte. ff. de acq. pos.

Possessor bnficij quatuncq notoriu sit euz in iuste possidere no debet amoueri d possessione sine iuris ordine. no Ro. et du. xvj. et et. clv. Et vide oino qd no. pe. moze de offi. oz. li. vij. s. qro an in traditione. vbi ponit intellectum c. licz. de pben. li. vij. s. qro an in traditione. et vide lb xbo possessio. p totu. in xbo possessoriu. p totu. et s. in xbo fruct. p totu.

Possessor etia violenter existens in qsi possessione eligedi. pferedi. vel pntadi. si eligit pferit vel pntat: electio vel collatio et pntatio tenet: si de eius violentia vel mala fide non constet. als cassatur quod p eum factuz est. nota Ro. et du. clviij.

Possessor bone fidei cui ius comune resistit an possit eligere conferre vel pntare. vide Ro.

et du. clviij.

Possessor inuasor q tam pacifice possidet an possit eligere conferre vel pntare. vide Ro. et du. clviij.

Possessor castri vel ville cui ratione habet ius pntadi ad eccliam potest pntare l3 an nu/ q pntauerat: qz castrum semp videt dictuz ius pntandi retinuisse et possedisse non obstante q sup castro fuerit guerra vel lis mota nisi lis fuisset mota sup ipo iure vel possessione pntadi. no Ro. et du. cxxxvij. Idem not ant. in c. ex lris. in fi. de iure patro.

Possessor beneficij pot copelli p suum iudicem ordinariu ostendere titulum beneficij. sed per collatorem vel institutorem beneficij cu no sit als iudex suus no potest copelli titulu ostende resi in eum vt taliter beneficiatu consensit: vt qz eum ad oculum admisit. et hoc est veruz qm vitiu est tale in quo potuit collator dispesare als non pferet patientia collatoris. et collator quolibet casu auditur si vult pbare defectum tituli. Sed si collator no consensit in eum tunc potest ipm copellere vt ostendat titulu nisi eet talis pscriptio q in collatoris trassunde ret on pbadi. no ant. de resti. spo. in lris. xij colu. s. si ergo querit.

Possessor beneficij cui ius comune resistit (vt qz duo incopatibilia possidet) potest copelli ad instantia aduersarij ostendere titulu sue possessionis. qd est veru si petes doceat aliquod de suo interesse: vt quia dicit bnficium ad se spectare. nota anth. de resti. spo. in lris. xiiij. colu. s. si qrit an ad instantia.

Possessor potest illum q rem ab eo possessam ingreditur et occupat repellere ppria autoritate siue ingressus siue occupatio fiat vi siue clam. et siue possessor puetur ciuili possessione siue no vt not Bar. in l. j. s. interditi. ff. vi possidetis. et l. j. de vi. et Inn. de resti. spo. olim causam. et ibi videtur casus in puata possessione rei inobis s3m Inno. et ff. de fur. l. si quis in fuitute. in fi. vbi loquit in puata possessione rei mobilis. Glo. et Bar. expse idem tenet in puata possessione rei inobis. in l. cum sudu ff. de vi et vi arma. In hoc casu est differentia an possessor puetur ciuili vel no. quia si puetur debet statim cum sciuit puationez repellere et iniuria ppulsare non ex interuallo vt. d. c. olim causam. et ff. de vi et vi arma. l. iij. s. cu igitur. sed vbi no puatur potest semper repellere donec ingressus naturalis occupat: quia illam occupando semper turbat dominu in ciuili. vt not glo. in l. clam possidens. s. qui ad nudinas. ff. de acquir. pos. ideo dicit iniuria incotinenti ppulsari cum ingressus tenendo naturalis semp stat in actu turbadi possessione

in civili. vt nōt Bar. in. d. .s. hoc interdictuz nisi tanto tpe possessor neglexerit recuperare naturalē q̄ p̄sumit nō pdidisse ciuilez. vt nōt Bar. in. l. si d̄ eo. s. si forte. de acquirē. pos. vi de do. antho. q̄ p̄dicta declarat ⁊ limitat d̄ resti. spoli. c. olim causam. in v. opono. Adde q̄ possidēs etiā ciuilit̄ ⁊ naturalit̄ nō pōt ppria autoritate expellere detinentē bona fi/ de l3 iniuste. dū tamē detineat iniuste a se pos sidente. vt notat Bar. in. l. s. necessario. ff. si ven. noie mulier in pos. mit. Aduerte q̄ dici potest q̄ ideo nō potest ibi detinētē ppria au toritate repellere. qz causaz habuit a muliere missam in possessionē autoritate p̄toris q̄ non potuisset per heredem ppria autoritate expel li. ⁊ ibi dictuz est quem possedisse recuperare possessionē autoritate ppria: intellige nō solū per se sed etiā p̄ alios amicos suos. vt nōt gl. in. d. l. iij. s. cum igitur. ⁊ l. cum funduz. ⁊ est tex. in. l. sed ⁊ partus. s. querit. ff. quod mer? cau. sed Jo. an. dicit q̄ tūc licz ppria autorita te expellere ingrediētē alienā possessionem quādo expellēs retinuit ciuilem. vt ip̄e nōt in addi. spe. in ti. de peti. ⁊ pos. s. j. in fi.

Possessor rei potest acq̄rere a vero domio eius dem rei dominiū ⁊ non a domino publicianā dūmodo nō sit contra possessorem sup eadem relis mota. quo casu lite penden. possit acqui rere dominiū sed nō publicianā. nō antho. in c. fi. vt li. pen.

Possessorium nō solum intelligitur int̄ tare sed etiam petitorium qui in libello narrat se canonicē institutus. nota glo. de fi. p̄sby. cōstituz. qd̄ intellige quādo illud non solū in narratiōe sed etiā in p̄clusiōe libel li deducit. als̄ secus. quia verba narrationis libelli declarāt ⁊ restringunt fm̄ vim p̄clu sionis. nota antho. de fo. compe. ex parte. j. v̄ nota h̄nto. ⁊ vide sub verbo p̄batio. et s̄. i ver bo fructus.

Possessorium non soluz intelligitur int̄tare sed etiā petitorium qui super spoliāte peti sibi iusti ciam exhiberi. nota glo. de or. cogni. cum dile ctus. in glo. hic patz. Et idē sentit glo. in. c. fi. e. ti. quod intellige quādo id fuit deductuz in narratione ⁊ p̄clusiōe libelli. Secus si cōdu sio libelli ad soluz possessorium sit restricta: l3 in narratione etiā fuerit petitorium expressuz. nisi post p̄clusiōnē ad possessorium restrictū addat̄ clausula sup̄ q̄bus omnib? peto mibi iusticiā fieri: qz tūc virtute clausule (vt nō sit frustra) intelligit̄ petitorium deductuz. Fin Cal. vt nōt ant. de or. cogni. cū dilect? ad fi. iij. colūne.

Possessorium solū nō intelligit̄ int̄tare l3 etiam petitorium q̄ deducit ius in re. nō de resti. i ite. c. ij. in glo. vti. in fi. Idē in eo q̄ petit suū titū

lām p̄firmari vel aduerse parti p̄petuū silētū imponi. vt nō. de p̄ces. p̄rebē. post electionem in glo. sup verbo p̄firmari. Idem in eo q̄ dicit rem ad se pleno iure spectare. nō Inn. d̄ elec. q̄relaz. in p̄nci. Secus forte si diceret solū spe ctare cum etiā ratione possessionis dicat̄ spe ctare. vt pater in. c. licz causam. de p̄ba. S3 si diceret rem ad se spectare vel p̄tinere de iure: tūc d̄: possessoruz et petitorium intentare. nota Bal. c. si a nō cōpe. iudi. l. si de p̄prietate. v̄ q̄ro q̄d. ⁊ v̄ sequen.

Possessorium cum petitorio int̄tatum habet hoc p̄uilegiū vt quelibz pars possit petitorium vtri usqz partis suspēdere. qd̄ est verū in causa be neficiali. S3 in causa p̄phana si nō fuit suspē sum in causa p̄ncipali nō potest in causa appel latōnis suspēdere petitorium nisi a se intentatū. nota Ro. p̄clu. cc. vide oino ant. q̄ aliter loq̄t̄ de causa pos. pastoralis. s. si vero. in. j. opposi tione. ⁊ de resti. spol. ex q̄stione. penul. ⁊ vti. colū. Item etiā in causa b̄nificiali tūc demū p̄t q̄s suspēdere petitorium vtriusqz: qñ agit p̄tra spoliātez vel mādātē: ⁊ b̄ in eoz odiū. Secus si agit p̄tra tertium vt ip̄e tertio cōpareat ratiōe sui interesse. vt nōt Ro. p̄clu. cxliij. ⁊ anth. d̄ resti. spo. in l̄ris. viij. colū. v̄. opono q̄ agēti ⁊ vide p̄clu. cccxv. ⁊ i clemen. j. de cau. pos. ⁊ vide j. possessorium cum petitorio. ⁊ s. posses soriū deducēs

Possessorium quā int̄tat simul cū petitorio nō p̄t pars aduersa petitorium suspēdere si aū suspen sionē papa apposuit manū in b̄nificio de q̄ agit p̄uidēdo de illo actori. nō Ro. p̄clu. cccxx.

Possessorio agere volēs si suspēdit petitorium vtriusqz ptis l3 p̄testet̄ q̄ nō int̄dit ab illa su sp̄sione recedere nisi hoc exp̄inat ⁊ tñ postea offert libellū i vtroqz videt̄ enī a dicta p̄esta tione recedere. nō Ro. p̄clu. cxliij.

Possessorium si simul ē cū petitorio intentatū et postea petitorium suspensū: itelligit̄ iurisdic tio iudicis suspēsa circa oia petitorium p̄cernentia t̄do corā eo nō valēt p̄batiōes postea recepte nō Ro. p̄clu. ccccx viij. ⁊ xij. do. ant. in. c. pa storalis. de cau. pos. xij. co. v̄. ex his decidit̄

Possessorio ⁊ petitorio simul int̄tato ⁊ postea petitorio suspēso si ferat̄ snia in possessorio et appellet̄ ab ea ⁊ cōmittat̄: an p̄m? iudex possit in petitorio p̄cedere vel sc̄ds. vide s̄. v̄bo iu/ dex q̄ p̄nunciauerit.

Possessorium cū petitorio ad iudiciū deductū b̄ habet p̄uilegiū q̄ petitorium suspēdi p̄t nō solū in p̄ma l3 etiā in sc̄da ⁊ tertia instantia. Et qd̄ forti? ē p̄t actor q̄ semel petitorium suspendit et postea illud reint̄tavit iterato ⁊ sepi? suspen dere eū cui tale p̄uilegiū suspēdēdi p̄cessū est i odiū spoliātis. qd̄ intellige nisi ante secūdam

suspensione foret et sup petitorio pñciatū : qz tūc ampli' suspēdi nō pt. nō. Ro. 2clu. cclxv. Et qd dictū ē de suspēione i scda instantia: pcedit qñ vtrūq; ē deuolutū ad curiā: sec' si alter dūtaxat deuolutū sit. vt nō. Ro. 2clu. cc. Possessoriu' intētās simul cū petitorio: si suspēso petitorio obtineat i pma instātia sniaz i possessorio adūsari' appellet poterit eo inuito in scda instātia ad petitoriu' redire et in eo pcedere. nō. Ro. 2clu. cccc.

Possessoriu' si simul cū petitorio fuit añ ferias inchoatū: an postea tpe feriarū possit petitoriu' suspēdi: vide de h' s. vbo ferie

Possessoriu' recuperāde pñcipalit' intentatū vt etiā cū petitorio (eo tñ postea suspēso) p̄t re/pelli p̄ exceptionē papalis reseruatiōis: q̄ ne/dū afficit titulū sed etiā possessionē. et sic p̄ dīctā reseruatiōē notorie p̄stat de nō iure agētis sine alia discussione. vbi enī obiectū d̄ non iure agētis aliquā discussione req̄reret: tūc p̄tentē restitutionē nō impediret. nō. Ro. 2clu. xvj. et qd dictū ē de papali reseruatiōe: itellīgas de speciali vel generali circa causam. Secus si generali et dubia. vt nō. eadē 2clu. in fi.

Possessoriu' recuperāde intētās succūbit si op/ponit et pbat ei' spōtanea renūciatio bñficij vel pactū de nō petēdo vel nō agēdo. vt ei' volenta possessio vel ppria p̄fessio. vel alia admīssa pbatio p̄ quā p̄stat de nō iure agētis. Et idē qñ ius cōmune ē p̄ agētē. nota Ro. 2clu. cclxxvj. et qd dictū ē d̄ renūciatiōe p̄cedit lz non appareat q̄ fuerit p̄ superiorē admīssa. vt nō. 2clu. cccxliiij. Et itellige de renūciatione facta añ spoliatiōē. qz facta p̄ nō obstat et lz bñ obstat pactū siue iuramētū d̄ nō agendo vel restitutionē nō petēdo etiā post spoliatiōē factā. vt nō. Ro. 2clu. cclxxiiij. Adūte tñ q̄ nō p̄t dici p̄stare de non iure in petitorio ad possessore' excludēdū nisi postq; i possessorio sit p̄clusū i causa. nisi diceret p̄stare p̄fessioē: qz tūc etiā ante p̄clusionē p̄t p̄stare de non iure. vt nō. do. ant. de cau. pos. c. pastoralis. i pñci. in. iij. carta. v. item ex his decidit

Possessorio recuperāde agēs p̄ spoliatē. si p̄ ea dem re p̄ueniat petitorio p̄ tertiū: non illū tertiū repello p̄ exceptionē dicēdo eū nō audieñdū donec ip̄e spoliat' ad possessionē fuerit restituit'. nō. Ro. 2clu. ccccix. et nō. ant. d̄ resti. spo. i lris. viij. colū. v. oppono q̄ agenti.

Possessorio agētis an possit opponi exceptio spoliatiōis facte p̄ tertiū vel etiā p̄ ip̄m actorē: vī de s. vbo exceptio. s. exceptio spoliatiōis: et i. s. possessorio recuperāde agi p̄t.

Possessorio recuperāde agēs succūbit: si re' p̄bat q̄ terti' possidebat tpe q̄ actor possessioēz itrauit. nō. Ro. 2clu. ccccxx. et do. ant. d̄ resti.

spo. follicite. v. oppono. cū glo. Idē si reus p̄bet se tunc possedisse: qz q̄ possessioēz p̄tinuat nō spoliat. et h' ē vez etiā in petitorio si sit p̄sūptio de iure cōmuni p̄ reū. nō. Ro. 2clu. ccl.

Possessorio recuperāde agēs necesse hz pbare in bñficialib' titulū vel colorē tituli. qd tñ magis de stilo q̄ de iure scripto receptūz ē. nota Ro. 2cl. cclxxix. Et h' p̄cedit qñ possessoriū pñcipalit' intentat'. sec' si incidēter vt qñ petitor restitutio p̄ viā attēptati. q̄ casu sufficit pbare possessionē simplicē nō coloratam. Si tñ clare et notorie p̄staret de nō iure petētis non debet audiri etiā p̄ viā attēptati. nō. Ro. 2cl. xiiij. et 2clu. cclxxviiij. et cōdu. clv. et idē notat do. ant. in. c. cū dilect'. de cau. pos. iij. colum. Qd ē vez in bñficialib' ne detur ad illa viciōsus ingressus. Sed i nō bñficialib' defect' p̄prietat' etiā notori' nō obstat petēti se ad possessionē restitui p̄ viā attēptati. vt nō. La. et do. Inno. c. ad decimas. d̄ resti. spo. li. vj. Et ad pbādū colorē tituli sufficit p̄fessio adūsarij nō. Ro. 2clu. ccccxiij. Itē sufficit instrumētū inductionis sue i possessionē. vt nō. Ro. 2cl. ccccxiij. qd itellige de inductione q̄ fit auctozitate superioris: lz collatio seu p̄uisio vel electio p̄ eū facta nō fuerit canonica. vt nō. Ro. 2cl. cclxxix. vide etiā 2clu. cclix. Qd aut' dictū ē de colore pbādo: itellige qñ agi' iter dicto vñ de vi. sec' si ex p̄ditioē ex canone reintegrāda vt nō. do. ant. de resti. spo. sepe. v. aliud ē remediū. colum. antepenl. et vide. j. s. pxi. se. et s. possessio recuperāde i bñficiali

Possessorio agēs ad aliqd i specie si nōdū ē ad epr' possessionē p̄lature vel bñficij cui' nomie agit: tenet pbare de titulo suo. nō tñ requirit ita arda pbatio si de titulo pñcipaliter ageret. Idē si possessionē ē adept' lz possessio ē recēs: qz ex recētī possessioē non p̄sumit bona fides nec iust' titul'. Et idē si lōgo tpe possedit lz ē aliq' p̄sumptio p̄ eū: vt qz parit' litem sup bñficio alioqñ sufficit lōgā possessionē et cōmunē reputationē. nō. Ro. 2clu. iij. et vide. j. s. polfessorio iudicio

Possessorio recuperāde agēs p̄ pbēda q̄ se asserit spoliatū: nō obtinet lz p̄bet stalluz i choro et locū in caplo sibi assignatū vel ei possessio/nē traditā p̄ funes campanaz vel cornu altaris: vel q̄ mādatum sit colonis vel reddituaris vt de fructib' et redditib' p̄bende sibi respōdeant: nisi p̄betur eos paruisse et aliquid soluisse vel se in possessionē fundi vel māsi ad p̄bendaz spectantē inductū fuisse: vel nisi eēt p̄suetudo ecclie q̄ dicit p̄mis modis possessio acquirif. vel nisi esset aliq's certus locus p̄bendario illius p̄bende deputatus naz per illius loci installationē siue inductionem bñ acquirif

possessio fm Anno. 7 nō Ro. 7 cl. cclxv. i pñ. 7 recitat do. ant. de resti. spo. in lris. xxiiij. colum. 7. qñq; 7 tertio pncipaliter. Cōtrarium tñ tenet idē do. ant. scz q; p actū installationis acq̄rit q̄si possessio iuris plature.

Possessorio recuperāde agēs ad p̄bēdā q̄ asserit se spoliatū. lz n̄ p̄bet se app̄hēdisse possessio/nem de oibus fundis p̄bēde: sufficit q; p̄bet se app̄hēdisse possessionē vni? quo ad hoc vt aduerfari? cōdemnet ad restitutionē etiā omniū bonorū. Secus si ageret vel tractaret de possessione adipiscēda. nota Ro. 7 clu. cclxix. 7. ex quibus.

Possessorio recuperāde agēs ad p̄bēdā q̄ asse/ rit se spoliatū: non habet necesse p̄bare q; fun/ dus cui? possessionē app̄hēdit tanq; de re p̄/ bēde spectat 7 ptineat ad ip̄am p̄bendam qz h̄ magi sapit petitorū q; possessorū. nō Ro. 7 clu. cclxix. 7. lz si ex p̄dicta

Possessorio recuperāde agi p̄t p̄tra illuz q̄ au/ toritate pp̄ria sine executiōe ingredif possessi/ onem p̄ executiōe sentētie. non tñ puat ingre/ diens iure suo si violentiā nō cōmisit. nō Ro. 7 clu. cccc. 7. lz pone.

Possessorū recuperāde an competat creditori/ misso i possessionē autoritate iudicis ex contu/ macia debitozis. videf q; sic p. l. fi. C. de p̄to. pig. lz illa. l. loquit qñ agitur petitorio p̄ypo/ thecaria. 7 ita intelligit Cy. illa. l. 7 bñ. qz cuz illa. l. sit situata in ti. de p̄to. pig. debet itelligi fm materiā subiectā q; agat iure pignoris p̄ ypothecariā. 7 ita lex fuit facta ad declaratio/ nem iuris antiqui. 7 sic p̄pignore 7 uentiona/ li dat ypothecaria ad possessionez q̄litercūq; amissam recuperādā. ita 7 p̄ptorio.

Possessorū recuperande dat̄ deiecto de ciuili/ vel naturali possessiōe nisi p̄ rebus accessorie detētis. An autē p̄ rebus pncipaliter detētis cōpetat aliquod remedium deiecto. vide do. ant. de resti. spo. in lris. ij. colū. 7. nota primo dic̄ etiā q; detētozi deiecto datur remediuz canonis reintegrāda p̄ rebus pncipaliter de/ tentis. vt notat do. ant. de resti. spo. sepe. col. antepenul. 7. notā ergo limitationē. Qd̄ aut̄ dictuz est deiecto de naturali cōpetere posses/ sorū recuperāde intellige cōtra tertū deiciē/ tem non cōtra ciuilit̄ possidētē cōtra quez licz deiciat non cōpetit deiecto possessorū re/ cuperāde. nota Bar. in. l. j. in p̄nci. 7. q̄ro que est possessio corporalis. ff. de acqui. pos. Ra/ tio est quia ciuilit̄ possidens deiciēdo natu/ raliter possidētē non dicif eum spoliare lz se in sua ciuili defendere. vt notat Jo. an. in ad/ diti. specu. in titu. de peti. 7 pos. 7. j. in fi. 7 fa/ cit qd̄ nō. p̄ glo. 7 Bar. in. l. clam possidere. ff. de acqui. pos.

Possessorio recuperāde agens in bñficialibus lz habet p̄bare titulū vel colorez tituli: sufficit obtentū possessorij aduerfariū cōfiteri actorē ius habē in bñficio lz talis p̄fessio nō p̄bet ti/ tulū ad finem adiudicādi bñficiū. nō do. an/ tho. de cau. poss. c. fi. lxxxj. colū. 7. nunq̄d au/ tem colorez. 7 ita itellige quod notat Jo. an. de eo qui mit. in pos. c. j. li. vj. in 7bo termina/ ri. in nouella.

Possessorū quādo intentaf p̄ actorē qui vult recedere: potest reus ip̄m actorē arrestare vt de curia non recedat donec respōderit articu/ lis p̄ ip̄m reum p̄ductis etiam petitorū sapi/ entibus ne pbationū copia pereat 7 angustef nō Ro. 7 clu. cclxxvij. Et idēz tenet do. anth. de causa possel. c. pastoralis. xij. colum. 7. lz est dubiuz.

Possessorio adipiscēde agēs nō audif sine titu/ lo. nō Ro. 7 clu. xxxiiij. in fi.

Possessorū recuperāde datur spoliato cōmu/ nione hominū vt reintegretur ad statum per/ sone 7 vsus. vt notat do. antho. de cau. pos. c. fina. vj. colūna.

Possessorū 7 ius agēdi dat̄ p̄ reuauatione p̄so/ ne vsus 7 suete p̄statiōis. nō do. anth. de cau. pos. c. fi. vj. colū. vide Bar. q̄ huic cōtradice/ re videf in. l. ij. ff. quoz bo. Sz alit̄ dicere vi/ def in. l. ij. 7. vnde vi. ff. 7. vi ar. vide Jo. no. 7 do. anth. in. c. q̄relā. 7 elec. vbi dicit do. ant. q; agēs tali possessorio nō tenet causā an/ nue p̄statiōis specificare nec p̄bare sed suffi/ cit dicere i genere illā p̄statiōe siue vsū id est pensionē solui 7 suetā. vt nō. in. d. c. q̄relaz. 7. nota sc̄do q; in h̄ libello. et 7. nota tertio q; in isto libello. Quot aut̄ vicib? debet esse 7 sueta p̄stari nō declarat. lz tex. dicit q; debēt eē mul/ te. 7 do. ant. dicit in. d. c. q̄relā. ad fi. q; agens possessorio debet ostēdere p̄fessionē diuti? fuis/ se solutā. 7 vide s̄. verbo libellus. 7. libell? p̄/ cedit in q̄ peto allq; p̄dictū possessorū nō est pp̄rie possessorū lz stat? qdā i quo de iure ca/ nonico q̄s ē reintegrādus. Et iste stat? non re/ cens lz longo tpe p̄tinuat? releuat ab onere p̄/ bandi causaz. nō do. ant. in. d. c. q̄relā. 7. nota sc̄do p̄acticā. 7. 7. tertio videf q; non poterit vide decisionē rote i antiq; q̄ alit̄ sentit p̄cl. ij.

Possessorio recuperāde noie pp̄rie nō possunt agere q̄ ecclias ad firmā 7 ducūt siue sint cleri/ ci siue sint laici. vt nōt do. ant. 7 cau. pos. c. fi. xij. colū. 7. ex his q̄ decidif.

Possessorio recuperāde nō agit noie pp̄rio lai/ cus eiect? de p̄benda sibi p̄ei? sustētatiōe con/ cessa. vt nōt ant. de cau. pos. c. fi. xij. colū. 7. ex his surgit decisio

Possessorio recuperāde agit etiā p̄redo anteq; 7 stet deiectū esse p̄donē. ad qd̄ detegendū nō

admittitur quis ante restitutionem. Sed si de cretum esset repelleretur. et idem si euidenter apparet possessionem iniustam. nota do. anth. de restitu. spoli. i litteris. v. colum. v. oppono secundo. et vj. colum. v. ad eius euidentiam. et Inno. in. c. constitutus. de si. presby. et no. Ro. conclu. ccc. lxx. vj. nam ad partem huius possessoris sufficit possidendum etiam in iuribus incorporeis possidere ut p iure suo licet non cre dat sciat se ius non habere. vt not. do. ant. in vj. colu. v. oppono quanto. in. d. c. in lris.

Possessorio recuperande agi potest contra spoliantem etiam si ipse prius per actorem eadem re fuerit spoliatus. nec potest actor repellere exceptione prime spoliatiois nisi scda spoliatio fuerit imediate et non ex interuallo facta post primam. nota domi. antho. de restitu. spoli. i litteris. vj. colum. v. oppono tertio. vide sub verbo spoliatus. §. spoliatio vltima. et vide §. §. possessorio agenti an possit.

Possessorio retinende non potest predo agere contra illum quem spoliavit: sed contra tertium sic. Et idem in clamdestino vel precario possessore qui non potest interdico retinende agere contra illum a quo clamdestine vel precario possidet §. contra tertium sic. nota do. ant. de resti. spo. i litteris. vj. colu. v. oppono quanto.

Possessorio recuperande agenti non potest opponi exceptio proprietatis id est dolo facis qui petis quod restituitur. es. quod est verum ex vera violentia secus si ex quasi violentia d q in. l. cum querebas. ff. de re iudi. Quando autem dicta exceptio admittitur non sufficit opponere tunc excludere proprietatem ab agente nisi etiam ipsam fundet in se excipiente et non in tertio. licet autem exceptio predicta non possit opponi a spoliantem potest tamen opponi a tertio quando ius tertij est separatim a iure spoliantis. Secus si ita conexum sit q non possit opponi quin inferatur comodum spoliantem. ideo §. mulierem possessorio repetente virum non potest tertia mulier opponere de proprietate matrimonij cum marito etiam si in continenti offert se pbaturam qz p hoc iuuaret maritum spoliante. no. do. ant. de resti. spo. in lris. vj. colu. v. oppono q agenti. et v. sequenti.

Possessorio adipiscende agenti potest opponi exceptio proprietatis id est dolo facis et c. si statim offeratur pbatio. nota do. anth. de resti. spo. in litteris. vj. colum. v. oppono q agenti possessorio obstat. secus si pbatio non offeratur statim. et hoc verum in temporalibus vel alijs a beneficialibus. vt nota. xv. colum. v. oppono q agenti.

Possessorio retinende agenti non potest opponi exceptio proprietatis. id est dolo facis et c. qz

non adaptatur cum agens retinende nihil petat quod restituitur. sit nisi forte ageret p turbatione civilis ex retentioe naturalis. quo casu quia non potest deficere molestatio nisi naturalis restituatur. et sic aliquid petit subiactens restitutioni obstat exceptio dolo facis. dummodo opponens incotinenti offert se pbaturum. Et aduerte quia non sufficit opponentem excludere proprietatem ab agente nisi eam includat i se excipiente ita q non in tertio. habet ergo lo cum dicta exceptio dolo facis quando quis est restitutus excipienti non tertio. nota do. ant. de restitu. spo. i litteris. vj. colum. v. oppono q agenti. Et quod dictum est agenti retinende non posse opponi de proprietate: limita nisi vter q litigantium se possidere contendat: quia tunc proficit oblatio et pbatio dominij vtroqz equaliter possessione pbante. vt nota. xv. colu. v. oppono q agenti.

Possessorio recuperande in beneficiali agenti incumbit onus iustificandi titulum sicut stilus curie sed satis iustificat si ostendit patientiam illius vel illorum ad quem vel ad quos spectat illud ius beneficiale transferre non apparere aliter de illegitimo ingressu vel de titulo defuncti. qz eo q patiuntur est presumptio q eorum autoritate fuit ingressus saltem q ad finem iustificandi possessionem p facultate agendi possessorio in odium violenti. et sic saluat stilus curie et dictum Jo. an. de reputatione intelligendo de reputatione illorum ad quos spectat. s. de ingressu qstat in quo nulla superioris autoritas intercessit. et qstat etiam de titulo de facto: dato q def scientia eius a quo pendet transferre et sequenter ex eius patientia datur quasi possessio: illa est quasi euidenter iniusta et non parit effectum possessorij. Idem si notorie non qstat de tituli defectu: patet tamen ingressus autoritate propria nec aliter qstat de titulo licet appareat de scientia illorum ad quos spectat. qz s. possessionem habeat intrusus est. Sed si constat de iusto et canonico titulo. tunc s. propria autoritate ingrediat: non est intrusus s. iustus possessor. Si autem ultra possessorium iudicium actor intendit finem restitutionis irrevocabilis vel intendit vt sibi possessio confirmetur: tunc oportet q de titulo plene doceat. nota do. anth. de cau. pos. c. fi. xxxij. colum. v. si autem ultra. Alibi dicit q ad partem possessorij non sufficit agentem pbare se non ingressum patiente superiore nisi aliquem actum expressum superior fecerit quem approbasset: vt admittendo eum ad osculum vel nisi antiquissima sit possessio: quia ex hoc solo coloratur: aks intrusus dicitur. et tenetur actor colorare possessionem nedum ex officio iudicis sed etiam ad instantiam partis nisi agat p viam attemptati. quo casu nullum colorem pbare

tenetur. Si tamē hoc casu clare liqueret d̄ nō iure petentis: non debet ei possessio restitui l3 iudex ex officio ppter cōtemptum possit in penam attemptātis ab eo possessionez annotare vt de illa per habentem ptātem pvideat tertio. vt nota. de resti. spo. in lris. xj. colū. x. ad hui⁹ euidentiā.

Possessorio retinende agens in beneficiāli p̄o p̄turbatione necesse habet titulū suū iustificare sicut quādo agit recuperāde put̄ prime dicitū est. nota do. ant. de cau. pos. c. si. xxxiij. colū. x. si aut̄ vltra. 7 de resti. spo. in lris. xj. colū. x. ad hui⁹ euidentiā.

Possessorio recuperāde agens repellit si opponitur exceptio pprietatis notoria notozietate iuris vt in. c. ad decimas. de resti. spo. li. vj quod singulariter limita nisi possessio actoris esset iustificata ex longa patientia aduersarij: quia talis possessio longa est apta ad partum possessorij contra notoziu. vt notat do. anth. de causa pos. cum ecclesia. xix. colum. x. oppono q̄ hec restitutio. hanc tamē limitationē nō probat ille tex. nec ibi dicitur q̄ possessio longa fuit sed potius breuis ibi ppter temporis breuitatem tē. dictam tamē limitationē intelligit do. anth. quādo agit possessorio in his q̄ sūt modici p̄iudicij. vt ipse notat in. d. c. cū ecclesia. penulti. 7 vlti. colū.

Possessorio recuperāde agēti obstat exceptio pprietatis 7 cludēs ad petitorij 7 possessorij simul. vel saltem ad solam possessionē. Idē si 7 cludit in habilitatē p̄sone ad agendū vel defectum capacitatē p̄sone respectu possessoris. **Sec⁹** si opponit̄ 7 cludit ad solum petitorij **F**allit in casu. c. litteris. de resti. spo. vbi exceptio p̄sanguinitatis in gradu p̄hibito obstat agēti possessorio in matrimoniali duobus cōcurrētib⁹: q̄ iure de malicia: 7 p̄bationes incōtinenti offerātur parate. 7 tūc admittitur exceptio: nō vt ex toto impediatur restitutionez s̄ quo ad copulam tm̄. **I**tem fallit quādo opponit̄ exceptio pprietatis notoria notozietate iuris vel notozietate cōfessionis aut p̄bationis: etiā si exigat informatio de notozio. dū tamē opponens offerat incōtinenti facere constare de notozio. nisi aliquid alleget p̄ qd notozietas offuscat. 7 hoc indistincte p̄cedit qm̄ exceptio pprietatis notoria fundat intentum excipiētis in pprietate. vbi aut̄ intentū excipiētis nō fundat: s̄ solū intentū agentis excludit: tūc agentis possessorio i beneficiālib⁹ obstat. in nō beneficiālib⁹ secus ē. **E**t qd dictum ē notoziu p̄bationis obstat: intellige qm̄ est in causa cōclusum ita q̄ amplius opponi nō p̄t. vel l3 non sit cōclusum: tamē cōtra p̄bationes factas nihil ē oppositū. **E**xceptio aut̄ pprietatis

notoria notozietate p̄sūptiois ad solū petitorij 7 cludēs: nūq̄ obstat agēti possessorio. nō do anth. d̄ resti. spo. i lris. xv. co. x. oppono q̄ agēti. **E**t qd dictū ē d̄ exceptioe notoria p̄cedit etiā si agat ad possessionē p̄ viā attēptati. **E**xceptio at̄ māifesti n̄ opat̄ id qd n̄ opat̄ notoria. vt nōt do. ant. d̄ coha. cle. 7 mu. v̄ra. l3 co. x. circa media. vide s̄. s̄. possessorio recuperāde i causa m̄rimoniali. cū trib⁹. s̄. sequē.

Possessorio recuperāde agēti 7 petitorij simul cū possessorio ducēti p̄t opponi pprietatē exceptio. p̄ tex. d̄ cau. pos. cum ecclesia lutrina. 7 ibi

Possessorio recuperāde agēti **(nō in glo. ij. p̄t opponi exceptio renūciatiois iudicialis: qz illa ē notoria. qd ē verū i beneficiālib⁹: nō aut̄ in alijs iurib⁹: qz tūc nō fūdat intentū opponētis in pprietate: nisi tali modo fieret q̄ titulū transferret. vt qm̄ renūciat 7 cedit adūsario oīa iura. nō do. ant. d̄ resti. spo. i lris. xvij. co. x. ex**

Possessorio recuperāde agēti p̄t **(bis inferē** opponi exceptio iurifurādī 7 pacti iudicialis qz notoria ē. nō do. ant. d̄ resti. spo. i lris. xvij. co. x. ex his inferē. **F**allit qm̄ agit possessorio i causa m̄rimoniali. nō do. anth. e. ti. lras. x.

Possessorio recuperāde agēti p̄t **(q̄rit glosa.** opponi exceptio rei iudicate cū opponēte. qd ē vez i beneficiālib⁹ indistincte. **I**n alijs aut̄ a beneficiālib⁹ si iudicatū sit declaratorie p̄ opponente obstat agēti possessorio. **Sec⁹** si p̄ opponente iudicatū sit: qz actor nō pbauit: qz tūc nō est notoziu de iure opponētis. **E**t h̄ vera qm̄ agit d̄ spoliatioe aū sniaz: etiā lite p̄dēte facta. nō do. ant. d̄ resti. spo. in lris. xvij. co. x. ex his inferē. 7. c. cū dilect⁹. s̄. alle. **S**z si agit de spoliatioe facta post sniaz: tūc nō p̄t opponi d̄ snia sup petitorio lata. **P**redicta p̄cedūt qm̄ intentū esset petitorij 7 possessorij diuerso tempore. sed si eodē tēpore: tunc snia in petitorio declaratorie lata semp̄ absorbet vires possessorij. 7 sola verbalis p̄nūciatio ferē i possessorio p̄p̄t exp̄sas. vt nōt do. ant. d̄ cau. pos. cū dilect⁹. ij. co. x. puto d̄ iure. **E**t quod dictum est sniaz in possessorio latā obstat agentis possessorio: limita nisi sit sententia talis que non trāsit in rem iudicatā. vt in sentētia lata i causa matrimoniali vel lata i iudicio semipleno: qz tūc nō trāsit i rem iudicatā 7 p̄sequēter nec in notoziu quo ad plenū iudiciū l3 q̄ ad semiplenū. sicut nōt ant. de resti. spo. litteras. x. querit glosa.

Possessorio agēti i beneficiālib⁹ noie ecclesie sue p̄t opponi exceptio nō canonice institutiois. qm̄ agēs nō ē p̄firmat⁹ 7 de p̄firmatioe cōstat. nō do. ant. d̄ resti. spo. i lris. xvij. colū. x. venio ad vltimū. in fi. p̄mi effect⁹.

Possessorio iudicio potest p̄latus 7 quilibet be

beneficiatus nomine ecclesie non suo agere p rebus ecclesie quas habuit ⁊ tenuit pdecessor licet ipse agens nō tenuerit. quia per mortē pdecessoris possessio nō extinguitur sed remanet penes ecclesiam. ideo p solita pēione substrata possit agi possessio nisi alius ius illō percipiēdi pensionē q̄si possideret. nō **Ro. ꝑclu. iij. ⁊ idē nōt ant. de cau. pos. c. cuꝫ sup. iij. colum. in fi. ⁊ vide in. s. sequēti.**

Possessorio vel petitorio agere non potest clericus vel prelati nomine suo p particularibus rebus ecclesie etiam si eas quandoq; habuit ⁊ tenuit sed postea fuerit spoliatus: quia non dicitur eas possidere sed ecclesia. sed ad prelaturam ⁊ quasi possessionem iuris administrandi prelaturam rectoriam seu beneficium bene potest agere nomine proprio nisi esset prelatus vel prior regularis ⁊ manualis quia ille non suo sed sui superioris nomine debet petere se restitui ad quasi possessionem iuris administrandi in qua erat ex nutu abbatis. secus si nō sunt manuales sed perpetui ⁊ electi a capitulo v̄l cōuentu: quia illi nō possunt suo nomine petere se restitui ad dictam quasi possessionem iuris administrandi. nota do. antho. de causa possessio. c. fi. xj. et. xij. columnis. In casibus autem quibus dictum est prelatum ⁊ clericum posse nomine ecclesie agere: hoc verum intellige quando est confirmatus vel prouisus per superiorē: quia prouisio habet vim confirmationis. Idem in eo cui per episcopū facta est collatio vel institutio: quia ⁊ illa tantū operatur quantū cōfirmatio seu prouisio quā do ad episcopū pertinet confirmare vel instituire. Et predicta sunt vera saluis pceptionibus ⁊ saluis priuilegijs ⁊ cōsuetudinib; quorūdam specialibus per sedem apostolicā approbatis. nota domi. antho. de restitū. spoli. i litteris. xxvj. colū. v. venio ad vltimū. vide **Ro. ꝑclu. lxxvij.**

Possessorio recuperande agenti potest opponi exceptio inficiens ius possidendi ⁊ habendi: puta si agenti ad decimas obijcitur q̄ est laic⁹ qui non potest decimas possidere. vt nōt **Jo. an. de restitū. spo. c. ad decimas. li. vj. in glo. ⁊ antho. de butrio de restitū. spoli. item cum quis. vlti. colum. quod limita fm Jo. cal. re/ spectu quasi possessionis iuris decimalis cui⁹ est incapax. sed respectu quasi possessiois fructuum decimalū quorū est capax potest agere possessorio vtili. Itē limita predicta vera in decimis post lateranē. cōcilium concessis siue possessis. sed in possessis ante: potest agi possessorio directo cuz ille possint possideri ex toleratiōe ecclie ⁊ pape. vt nōt do. ant. de ref. spo. c. ex pte. v. colū. ⁊. v. ⁊ aduerte.**

Possessorio recuperande agēti in causa matrimoniali potest opponi de seucicia viri agēti nisi puideat d remedio cautionis. nō ant. d ref. spo. lras. v. nō agenti

Possessorio recuperande agenti i causa matrimoniali potest opponi consanguinitatis exceptio duobus cōcurrētibus: q̄ opponens iuret de malicia: ⁊ pbationes in cōtinēti offerat paratas. non tamē exigitur q̄ eas habeat in sacco paratas sed sufficit q̄ longas dilatiōes nō petat. ⁊ tunc admittitur exceptio: nō vt ex toto restitutionem impediāt sed quo ad copulā dūtaxat. nota do. antho. de restitū. spoli. litteras. v. nota exceptionem. sꝫ nec quo ad copulam impeditur restitutio quādo allegat consanguinitas i gradu dispētabili. nō do. anth. fm glo. e. ti. ex trāmissa.

Possessorio recuperande agēti in causa matrimoniali non obstat exceptio pacti nec iuramentum nec sententia: sed exceptio confessionis sic. licz fm glo. nec confessio obstat. nota do. ant. de restitū. spoli. litteras. v. querit glo. ⁊. e. ti. c. ex conuisione. r. colum. v. venio. ad glosam an agēti. ⁊ s. c. ex parte. xj. colum. v. quā doq; ius non restitit. Sed in dicto. c. ex parte xij. colum. v. puto. tenet q̄ sententia obstat sicut ⁊ p̄fessio. vide s. s. possessorio recuperande agenti obstat.

Possessorio agens i causa m̄rimoniali h̄ncē pbare aliqd d titulo: qz b̄ possessorū ē mixtū habēs causaz pprietatū anexā. nō tñ exigunt ita subtiles ⁊ pōderose pbatiōes sic si petitorio agere. nō do. ant. d resti. spo. ex pte penl. colū. v. ex his decidit dubiū. sufficit q̄ p̄ probet titulū suo aspectu q̄ ad p̄ncipia extrinseca valide: q̄cqd sit d defectu intrinseco. vnde sufficit q̄ pbet dispēfationē ⁊ copulā in quātū in tēdit restitui plene etiā q̄ ad copulā. nota do. ant. d resti. spo. ex trāmissa in. j. nōbili. e. ti. c. ex pte. vlti. colū. v. qñq; ius cōe restitit. Non ḡ sufficeret pbare traductionē ⁊ spōsalia sine copula. nō do. anth. in. d. c. ex pte. v. nō q̄rto **N**ec etiā sufficēt pbare m̄rimonū ⁊ traductiōnē sine copula q̄ ad restitutionē respectu copule sꝫ q̄ ad alia sic. vt nō. i. d. c. ex pte. penl. colū. Dubitat an iteruenerit stat v̄bo dicentē iteruenerit fm Inno. vt nō. i. d. c. ex pte. xij. colū. v. qñq; pbāt spōsalia. Adūte tñ q̄ sup oia optet clādestinitatē abesse. lꝫ ḡ pbare m̄rimonū v̄l spōsalia ⁊ traductio: cum copula fuisset clādestinata nō dare possessorū. nota do. ant. in. d. c. ex pte. colū. anpenul. v. ꝑclu/ de ḡ vbi laic⁹ p̄dicta ponit nisi tale m̄rimonū clādestinatū esset ab ecclia approbatū. nō do. ant. d cau. pos. c. fi. xxxj. co. v. oppono. Et vi/ de s. v̄bo possessio seu q̄si iuris maritalis.

Possessorium recuperade sicut daf ptra spolian-
tem z s madante vel ratu habete vel ei? here-
dem: ita ptra singularē successorē in vitiū: si-
ue habeat causam a detētoze siue nō: vt quia
ppria autoritate occupauit. nō tñ daf eadem
species actōis: qz nō interdictū vnde vi sz cō-
ditio ex decretali sepe: ptra sciēter i viciū suc-
cedē. sed ptra ignorantē succedentē in vitiū
datur p dno ex canone reintegranda. nō do.
ant. d iudi. qz v. nō scdo. z v. pmo opono:
Et quo ad predicta appellat successor in vicio
nō solū q sciens rem alienā occupat sz etiaz q
ablata ignorat: sciebat tñ ad se nō ptinere. vt
nō. e. c. v. venio ad glo. z vide oino in. v. ve-
nio ad qrtū. vide etiā qd ipse nōt de resti. spo-
sepe. colū. antepenul. v. nō ergo limitationez
vbi etiā dīc qz remediū canonis reintegranda
h3 locū s ignoratē succedentē in viciū
Possessorium deducens s sciēter in viciū spolij
succedentē an possit suspēdere petitionum: vi-
det q sic. vt nōt do. ant. in. c. pastoralis. i pn.
de cau. pos. In p trariuz videt qz pūlegiū su-
spēdi inductū est in odiū spoliātis. vt i clemē.
s. de cau. pos. ergo ptra aliū nō cōpetit. Ideo
dicit rota qz ptra tertiu nō competit. vt notat
Ro. pclu. cxliiij. p h facit qz talis suspēso est
ptra ius cōmune qd vult actorē cōpelli i acti-
one quam deduxit p sistere. **E**t de litis ptesta.
aut. offerat. ergo nō debet extendi ad casum
nō exp̄sum etiā si eēt eadē ratio: p ea que nōt
Jo. an. in regula q a iure. z regula cōstitutio-
nem. li. vj. Itē nō ē eadem ratio: qz magis de
linquit spoliās qz in viciū succedēs: qd patet
qz spoliāns tenet criminaliter. l. iulias d vi. **E**
ad. l. iulias de vi. l. si qd ad se fundū: qd nō ē in
succedēte in viciū qz decre. sepe nullā crimina-
lem penā imponit ptra eū. d h est tex. in. c. fre-
quens. de resti. spo. li. vj. vbi ptz qz pūlegiuz
cōcessum spoliato vt possit excipiēdo de spo-
liatione suspēdere petitionez actoris ciuilliter
agētis donec ad possessionē rei spoliāte fuerit
restitutus zc. nō habet locum cōtra tertiu ad
quē res spoliata puenit **E**t intelligit antho.
si etiā in viciū sciēter successerit: pcludens qz
dūtaxat locū habet cōtra illū ptra quem com-
petit iterdictū vnde vi p re immobili: vel actio
vi bonoz raptorz p re mobili nō habet locum
ptra illum ptra quem cōpetit remediuz dicte
decre. sepe. vel canonis reintegranda. **E**t ita
recte intelligēdo vult ibi Jo. an. in nouel. sup
xbo destitutū. non obstat qd notat Jo. an. in
dicto. c. pastoralis. vbi dicit satis dici posse il-
lud pūlegiū suspēdendi cōpetere etiam cōtra
tertū quando arguit dolo vel delictū eius:
qz id intelligo de dolo vel delicto participato
cū spoliante: qz forte ille tertū auxiliū vel pti-

lium dedit spoliati ad finē habēdi postea rem
spoliatā. quo casu lz pprie et stricte nō fuerit
spoliato: tñ late spoliatoz dici p̄t: qz agētes et
psentientes zc. **E**t ista fuit ratio q ibi do. ant.
mouet p̄m quā debet dictū suum itelligi. non
ob. c. pastoralis. qd loquit etiā de possessorio
adipiscēdo in q nulla arguit violētia. z tñ qui
ageret tali possessorio p̄t petitoruz suspēdere
p qd videt qz suspēso nō fundet in odio vio-
lētie nec in dolo p̄uēti sz simplici pūlegio pos-
sessorij: quia respōdeo qz in quantū illud. c. in-
telligit de accumulatione possessoria suspē-
na reprobat talis itellectus p multos ppter
possessorium adipiscēdo d quo ibi loq̄tur **I**do
intelligunt illum tex. pprie de accumulatiōe
quādo agit possessorio p quam vnū iudiciuz
alteri accumulaf z adiūgitur nō autem suspē-
ditur: z sic itelligēdo nō obstat **S**ed z p̄m ali-
os q intelligunt d accumulatione suspēsiua
non ob. quia itelligūt quādo agit possessorio
adipiscēdo ptra illū cui? dol? arguit. z ita itel-
ligit ibi do. anth. qd intelligo de dolo p̄cipa-
to vt iam dixi. z vide. f. s. p̄ri.
Possessorio recuperade agēs p̄ditioe ex cano-
ne reintegrada etiā i bñficialib? nō tenet p̄ba-
re aliquē colorē tituli. z talis p̄ditio daf non
solū possessorij sz etiā detentoz q possessionez
vel detentione amisit iniuste z sine causa. nec
req̄rit qz fuit spoliat? nec qz ad possessorē pos-
sessio viciose aduenerit. nec refert qz sit media-
tus vel imediat? possessor. vt nōt do. ant. in. c.
sepe. d resti. spo. v. aliud ē remediū p̄ditionis
colū. anpenl. **E**t dicta p̄ditio h3 oia remedia
suspēsiua q h3 strictū interdictum vnde vi. et
ita parit exceptionē spoliatiōis pūlegiataz si-
cut z dictū interdictū. **N**ec cōtra agentez tali
cōditioe p̄t opponi exceptio pprietatis sic nec
ptra agentē interdicto p̄m **I**nno. z cal. vt nōt
do. anth. in. d. c. sepe. iij. colū. in fi. **A**duertat
tñ deducēs dictam p̄ditionē ex canone vt nō
narret se spoliatū sicut narrat in iterdicto vñ-
de vi: qz sic narrando se excluderet a remedio
dicti canonis put specialiter puidet nō spoli-
ato sz aliē iniuste z sine causa possessionē amit-
tētib? p̄m **L**a. vt nōt do. ant. i. d. c. sepe. v. ad-
uerte tñ ad vnū. penul. colū. h est vez si actor
dicit simplicif se spoliatū. **S**i aut narret etiaz
alia xba in qb? idudi posset non solū interdi-
ctum vnde vi sz etiā remediū canonis reinte-
grada: tūc obtineret p̄bado id qd cōcluderet
ad remediū canonis sz spoliū nō p̄baret. vt
nōt **L**a. all. l. ij. **S**ed qd dictum ē p̄ditionē p/
dictam habere remedia suspēsiua q habet in-
terdictum vnde vi: p̄tradicare videt his que
dixi in p̄mo. s. p̄cedēt. **I**tez p̄tradicit his
quendū do. ant. in. c. in lris. de resti. spo. vij.

colū. v. oppono q agēti. vbi cludit suspēſio/ nē petitorij nō habere locuz s̄ tertiū ad quem res sine dolo puenit. ⁊ videt de h̄ casus in. c. frequens. de resti. spo. li. vj.

Possessorio ⁊ petitorio p̄ actores deducto i in/ corporalib⁹ p̄ re⁹ ⁊ possessor petitoriu⁹ dedu cere p̄ viam exceptionis ad defensionē ⁊ tuiti onē sui iuris ⁊ possessionis: dicēdo ius illud i corporale nō cōpetere aduersario. qz sic negā do videt negatoria deduxisse. ⁊ i vim hui⁹ ex ceptiois sine alia exp̄ssa petitione p̄ iudex ab impetitiōe actoris absoluere. ⁊ eidē actori su per illo iure ppetuū silētiū imponere. vt est ca sus in. c. cū ecclesia sutrina. v. vey. de cau. pos. ⁊ Inno. ⁊ glo. sup̄ vbo vtraq; ps. ⁊ idē dicit ibi do. ant. ⁊ idē vult decisio Ro. cōclu. ex vj.

Sec⁹ si agat sup̄ reb⁹ corporalib⁹. qz tūc re⁹ et possessor non p̄t aliqd̄ petitoriu⁹ deducere s̄m glo. p̄dictā. sed in h̄ p̄trariū puto. nā re⁹ p̄uen tus interdicto vnde vi ⁊ rei vendicatiōe ad pos sessionē recuperandā (qd̄ in eodez libello fieri possit vt nōi Job. an. in. c. q̄relā. de elec.) p̄t reus excipiendo ad defensionē sui iuris ⁊ pos sessionis dicere se dñm ⁊ cōsequēter actori nō cōpetere rei vendicatiōē. ⁊ p̄bato p̄ eū domi nio cū cōstet de iure suo ⁊ nō de iure actoris i/ ponetur eidem ppetuum silētiū sup̄ petito rio. p. d. c. cum ecclesia sutrina. Et lz p̄ actore feratur sententia in possessorio: illa erit verba lis ⁊ sine effectu. quia sentētia in petitoria ab soluet vires possessorij. vt in. c. cū dilectus. et in. c. cum sup. de cau. pos.

Positio negativa admittit: maxime qñ est pbabilis. nō do. ant. de resti. spo. in lris. ij. colū. v. nota q̄rto.

Positioni nō tenet q̄s cū iuramēto respōdere nisi ponēs det etiā p̄ iuramentū positionē. nō Ro. p̄clu. xxxij.

Positio data in p̄ma instātia p̄ iuramētū p̄cu ratoris: p̄t per dñm in sc̄da instātia mutari ⁊ meliorari sine exp̄ssa reuocatiōe erroris. s̄ p̄t cipaliter positionē datā ab eo p̄ iuramētū va riare nō p̄t. nō Ro. p̄clu. lxxvij.

Positio si ē negativa nō p̄t negās ex illa positi one seiuuare. nec ponēs p̄t se iuuare ex nega tione. nō Jo. an. de p̄fes. c. j. li. vj. sup̄ vbo cō sessionē. in fi. in nouella. qd̄ limita nisi ponēs positionē reuocet ⁊ negatiōi aduersarij adhe reat vel ecōuerso. vt nōi Bar. in. l. post. lega tū. in p̄n. ff. de his q̄b⁹ vt indig.

Positio habet p̄ p̄fessata si p̄sens coraz iudice iustus vt respōdeat: sine rationabili causa re/ spōdere recusat. Idē si absens sit ⁊ ei p̄ nūciū mittit copia positionū: iubetq; vt infra certū terminū veniat ad respōdēdū cū cōminatōe q̄ si nō respōderit habebit p̄ p̄fesso. vt notat

anth. de iura. calū. cū causaz. penul. col. Sp̄a. aut nō req̄rit q̄ copia mittat s̄ p̄m euz sufficit q̄ absens iubeat p̄ nūciū cū cōminatōe p̄di dicta. Req̄rit tñ q̄ iudex p̄nunciet eū haberi p̄ p̄fesso vt ip̄e nō. in ti. de depoli. s̄. nono. v. verū. S̄z Ja. butri. nō req̄rit cōminatōez s̄ p̄m eum sufficit q̄ absenti mittat copia ad do mū ⁊ iubeat respōdere. vt ip̄e nō. in. l. ij. s̄. qd̄ obseruari. C. de iura. calū. ⁊ in. l. de etate. s̄. q̄ tacuit. ff. de iur. ⁊ fac. igno. S̄z do. de sanc. ge my. dicit tutiorē esse opi. glo. q̄ q̄s non habeatur p̄ p̄fesso nisi p̄sens i iudicio iustus a iudi ce respōdere recuset. vt in. c. ij. de p̄fess. li. vj. ⁊ dicit ibi Jo. de ymo. q̄ ista opinio seruatur in practica

Positio iuris cōis nō ē respōdēdū nisi sit ius cōmune exuagās. s̄z positioni p̄suetudinis vt statuti debet respōderi. vt nōi Bar. in. l. non fatef. ad finē. de p̄fessis

Postulatio si cū alia postulatione p̄cur rat ⁊ i alter ex postulatis p̄ueniāt due p̄tes ius habētū ⁊ postulatio fit ex cau sa puta p̄p̄ vtilitatē ⁊ necessitatez ecclie: ius acq̄rit postulatibus nō postulato nisi sup̄iori sit postulatio p̄sentata. ⁊ tūc etiā non agit po/ stular⁹ nisi in modū denūciatiōis admittatur p̄p̄ vtilitatē ecclie. Si vō neuter h̄z duas p̄ tes: vel h̄z s̄z nō fit ex causa: tūc non iuri s̄z grē iunittit. vbi aut duo eligunt: stat̄ maiori p̄ti ⁊ saniori. vbi vō vn⁹ eligit ⁊ alter postulat: tūc si due p̄tes p̄ueniūt i postulatu p̄ferit postula tus. als̄ p̄ferit electus. Et h̄ vera si p̄sone sint idonee ⁊ forme generalis p̄cilij obſuate. nota Jo. an. d̄ elec. scriptū. sup̄ glo. h̄ die papa fit tñ postulato iniuria si ei⁹ postulatio legitime facta ⁊ sup̄iori p̄sentata reijciē. vt nōi glo. i. c. vlti. de postu. die Frā. de zabo. q̄ iferior a pa pa nō p̄t postulatiōez reijcere sine causa. Et lz postulat⁹ nō possit petere bñficiū tāq; de iure debitū: p̄t tñ officiū iudicis implorare tāq; de bñficio q̄si debito: ⁊ si non admittit p̄t appella re: qz postulatio legitima non ē mera gr̄a: vt ip̄e nōi i demē. auditor. de rescrip. q. xj.

Postulati q̄ sūt. vide Jo. an. q̄ eos enumerat i d̄ rescrip. h̄ vbo necessitate (c. fi. d̄ pos. tē importer. vide bar. in. l. gall⁹. i p̄n. ff. d̄ li. ⁊ postu. i. l. j. d̄ vi bo. rap. ⁊ i. l. sepe. d̄ offi. p̄n. ⁊ i. o. an. i. c. j. d̄ re. iur. li. vj. ⁊ an extē/ daf ad fuf̄a. vide bar. in. l. si ita. d̄ au. ⁊ ar. le.

Prestas. vide s̄. vbo iudex

Prebenda d̄z a prebeo largō sumpto vo cabulo quia aliqd̄ p̄bet. nota Ro. con clu. ccccxxvj. Sed stricte dicitur a pre cio quod quis recipit ex labore suo non a pre beo prebes. Unde x̄sus. Non a prebendo p̄ benda iure vocatur. S̄z magis a precio cuius

amore datur. nō Ro. 7. clu. ccccxxvj. 7 vide sub verbo grā. s. gratiā habēs ad collationes 7 vide s. in xbo canonic' 7 i xbo collatio.

Prebendā pōt q̄s habere l3 nō sit canonicus. nō. Ro. 7. clu. ccccxxj. ideo in eadē ecclia pos sūt eē plures p̄bēde q̄ sit canonicorū numer'.

de p̄bē. cū in ecclia. li. vj. in tex. 7 in glo.

Prebēde appellatiōe cōprehēdit etiā sacerdotalis de ppria significatiōe. vt nōt Jo. an. de p̄ben. ei cui. li. vj. sup xbo qd possit. i nouella Et l3 p̄bēda sacerdotalis nō possit p̄ferri non existenti in etate ad sacerdotiū legitima: tamē diaconalis p̄t p̄ferri nō existēti in etate legitima ad diaconat' ordinē. vt nōt Jo. an. contra archi. in. d. c. ei cui. sup. ij. glo. in nouella

Prebenda si cōfertur an intelligat etiam cano nice collata 7 ecōuerso. vide sub xbo collatio s. collatiōe p̄bende.

Prebenda differt a canonia: qz canonia stricte loquēdo est quoddā ius spūale qd creatur ex electione 7 receptione in fratē. Ius p̄bende est quod p̄cedit ex institutione 7 officio. quia p̄pter officium datur bñficiū. Sed sumēdo large p̄bēda nil habet cōmune cū officio. hinc est qd p̄t laico p̄ferri. vt nōt do. ant. de p̄sti. cū m. vlti. carta. v. scōo q̄ est d̄ria.

Prebende si non sint distincte qualiter possint impetrari a papa 7 q̄liter per ordinariū debe ant cōferri. vide glo. in. c. fi. de p̄cel. p̄bē. li. vj sup xbo distinctio. 7 vide s. verbo gratia im petrata a papa.

Preceptum. vide s. verbo confessio. s. confessio facta corāz iudice competēte 7 s. verbo lex quando loquit. 7 s. xbo obedientia.

Preceptum an habeat vim sentētie. vide glo. que incipit. sed pone. in. c. dudum. ij. de elect. 7 in. c. ex pte. j. de xbo. sig. in glo. fi. 7. ij. q. j. i sūma. 7. xj. q. iij. in sūma. 7 qd notat Bar. in. l. nō fatetur. s. sed an isto casu. ff. de p̄cel. 7 in. l. j. c. de execu. rei iudi.

Precipere an dicat dñs qñ subditū rogat. vi/ de s. xbo dñs. s. dñs rogādo.

Preceptum an se extendat vltra tēpus iurisdī ctionis p̄cipientis. vide s. xbo iudex. s. iudi/ cium p̄cepto.

Prelatus nō succedit vt heres. quia l3 i beneficialibus sit successio nō tamē he reditaria. qz nō succedit in locū seu titu lum p̄mi defuncti. s3 ex nouo titulo siue iure nō Ro. 7. clu. cccxxvij. Prelatus tñ d̄r succes sor: prelati de functi. s3 canonic' non dicat suc cessor: alteri' canonici defuncti. nō glo. d̄ elec. qd sicut. sup xbo p̄sentire. in fi. Et vide s. verbo successor. s. successor in bñficio. Et s. i ver bo ep̄s. in xbo iudex. in xbo locatio. Et sub

xbo p̄sūptio. in xbo p̄curator. in xbo succes sor. in xbo testis. 7 in xbo renūciatio.

Prelat' succedit i iurelitis 7 cause p̄ p̄decesso rem suū inchoate. ideo p̄t eaz p̄sequi etiam si p̄decessor sub noie pprio eam mouit. nō Ro. 7. clu. cccxl.

Prelat' p̄sumit ea q̄ fecit fecisse cū p̄sensu capi tuli. nō glo. in. c. ea noscī. de bis q̄ fi. a prela. qd ē verū s̄m cōpos. qñ nō negat p̄sensum ca pituli iteruenisse nisi in his in q̄b' sufficit taci tus p̄sensus vt in alienatiōe t̄pali In his aut in q̄b' req̄rit expressus cōsensus: si actus ē ta lis qui habet in se possessiones vel quasi 7 ille q̄ allegat p̄sensum capituli est in possessione: p̄ sumitur p̄ eo si est reus. Idem si ē actor 7 pos sessio est antiqua: secus si recēs. Si aut actus non habet in se possessiones: nō p̄sumit nisi sit actus multū antiquus vel nisi sentētia lata sit nō do. ant. in. d. c. ea noscitur. vide Bar. in. l. actor. ff. rem ra. ha. 7 qd nō. s̄ sub xbo p̄sūptio s. p̄sumit solēnitas.

Prelatus an possit esse in iudicio sine consensu capituli: et cōuentus sine cōsensu p̄lati. dic vt extra de iudi. causam. Scias tamē qd p̄uent' sine p̄sensu p̄lati pōt ex maleficio cōueniri. vt ibi nō. per do. antho.

Prelatus etiā i casib' in quib' nō p̄t agere sine p̄sensu capituli: p̄t tñ p̄ capitulo impetrare. 7 ecōtra poterit cōuentus impetrare pro p̄lato l3 non possit agere sine cōsensu sui. nō do. an. i d. c. causam. de iudi.

Prelat' p̄t autorizari alienatiōi rei etiā ad mē sam suā p̄tinēti. nō do. ant. de iudi. cūz venis sent. v. inferior aut. qd p̄cedit qñ donat men se capitulari ecclie sue: qz tūc non d̄r alienare qd i eo dominio ecclie retinet l3 tūc sit qd au toritate superioris faciat. ita dicit glo. in de. ij. de re. ecclie. nō alie. sup xbo eccliam.

Prelat' sicut nō p̄t rem ecclie imobilē vel q̄ p̄ immobili reputatur (vt sunt decime) sine autoritate supioris alienare: ita nec super ea trāsigere nec amicabilē cōpositiōem facē. sed tēporalē ad ei' vitam sic. tex. de decī. ex multi plici. 7 d̄ trāfac. c. ij. c. d̄ cetero. 7. c. veniēs Et eodē modo nō p̄t de tali re cōpromissū facere ad p̄petuū p̄iudiciū ecclie. nō do. ant. d̄ arbi. cū tpe. in fi. 7 nō valet cōpromissum factū p̄ p̄ latū sup re quā nō p̄t alienare qz p̄ id cōtingē potest alienationē fieri. vt notat Jo. an. in. d. c. cū tempore.

Prelatus p̄t deponi ex notabili negligētia. qz i eo ē graue delictū. nō ant. de iudi. at si clerici. in p̄n. v. p̄ hoc p̄t3.

Prelat' tenet ex delicto officialis sui delinq̄nti i officio sibi cōmisso nisi q̄cito sciuit purgauit ei' delictū. nō Ro. 7. clu. cclxxvj.

Prelati delictum vel negligētia an noceat ec-
clesie. vide plene per do. antho. in. c. verum
de fo. cōpe.

Prelati nō sunt dñi rerū suarū ecclesiarū sed
pcuratores et administratores. no. do. anth.
de iudi. cū venissent. §. oppono scōdo.

Prelati licet sint usufructuarij i vita. tamē sūt
usuarij in morte. no. Ro. cōclu. ccxxviii. §.
sed iuxta. Tu dic q̄ prelati et clericus i bo-
nis ecclesie nō habet pprie usufructum nec
pprie suū usum. sed habet solū ius admini-
strandī tam in distribuēdo in necessitatibus
suis q̄ ecclesie q̄ pauper. et sic necessaria sibi
retinet et supflua paupibus erogare debent.
et hoc in clericis secularibus. **Regulares au-**
tem et religiosi si sint manuales et ad nutū re-
uocabiles. nedū sūt usufructuarij s; nec hnt
ius administrādi noie pprio sed noie suozū
superiorū. Si aut nō sint manuales sed ppe-
tui vt electi a capitulo vel cōuentu. tales bñ
habēt ius administrādi noie pprio. no. do.
anth. de cau. poss. c. fi. xj. et xij. colū. vide om-
nino io. cal. et fran. de za. in. c. fina. de pecul.
cleri.

Prelati appellacione pprie et stricte loquendo
cōprehēdit archieps. epus. et abbas. Item
archidiaconus qui p electionē assumit. non
qui p ep̄m instituit. Item in plebano qui as-
sumit p electionem. Sed late intelligendo p̄-
latus dicitur quilibet habēs curā animarū vel
habēs curam siue administrationē. Item vi-
carius episcopi et quilibet sponfus eccle. Qui
aut dicant prelati in ecclesijs regularib⁹. vid
do. antho. de iudi. decernimus. §. oppono q̄
aliq. et vide glo. in clem. j. de elec. sup. §. bo p̄-
latum. Adde q̄ pprie dicitur p̄latus omis ille
qui in ecclesia habet officium cū iurisdictione
vt no. do. anth. e. c. in fi. Item mendicātes qui
sunt ad nutum reuocabiles deputati vt alijs
p̄sint. p̄lati censent et in dignitate p̄ ositi do-
nec fuerint reuocati. ideo cause p̄nt eis a sedē
apostolica delegari. no. fre. in tracta. p̄muta.
q. xvj.

Prelatus licet sit absens a sua diocesi. potest
tamen beneficia conferre. tex. de p̄ben. c. sta-
tutum. li. vj.

Prelatus nō transferit inuitus nisi necessitas
vel utilitas eccleie hoc exposcat. Ideo dixit
inno. q̄ tūc p̄latus cogit cedere q̄n als peri-
culum destructionis ecclesie imminet vel ma-
gnum scandalum. dū tñ bonū cambiū alteri⁹
p̄lature vel dignitatē ei assignet. vt no. inno.
in. c. nisi cū p̄dem. sup. §. bo maliciā. de renū.
Item no. fre. in tract. p̄mu. q. xxiiij. p̄dicta i-
telligit de eq̄tate. sed de iure pōt papa inuitū
trāsferre. vt no. §. bo papa. §. papa licet.

Prelatus licet aliquibus annis recepit pens-
ionem locationis facte p eius p̄decessore. nō
pp̄terea intelligit dictam locationē ratifica-
re nisi p̄ tempe q̄ pensiones recepit. ideo illo
tempe lapso pōt rem locatam petere licet tps
locationis non sit finitum. no. Ro. conclu.
ccxxviiij.

Prelatus quādo teneat ratificare gesta p suū
p̄decessorem facta. vide Ro. p̄clu. ccxxviiij.

Prelatus etiā clericus an possit agere petito-
rio vel etiam possessorio p p̄latura vel bene-
ficio vel rebus ecclesie noie pprio vel noie
ecclesie. vide. §. bo possessoriū. §. possesso-
rio vel petitorio. et qd no. do. antho. de resti.
spo. cum olim.

Prelatus et clericus an dicant possidere vel q̄
si possidere. an solū detinere res ecclesie et ius
administrādi. vide. §. bo possessio. §. posses-
sio. circa ius tituli.

Prelatus sententialiter deposit⁹ si qd egit ap-
pellacione pendente valent gesta p eū licet po-
stea appellatio deseratur. no. glo. de appel. se-
pe. sup. §. bo rata.

Prelatus an sine capitulo vel cōuentu possit
renūciare iuri ex p̄scriptione quesito. vid sō
§. bo renunciatio. §. renunciare pōt p̄latus.

Prelatus sine capitulo recipiens pecuniaz in-
deposito vt mutuo nō obligat ecclesiam nisi q̄-
tenus p̄bet in utilitatē eccleie versam. Fallit
si recepit pecuniā intra summā cōi puidētia
id est ex ordinatione capituli cōstitutā. Si at
p̄latus cū capitulo recipiat. tūc si recipit i cer-
tam et determinatā causam nō obligat eccle-
sia nisi p̄bet in illā causam vsam. Sec⁹ si re-
cepit et nō in certam causam siue determina-
tum usum. qz tūc eo q̄ puenit ad capitulū sa-
tis p̄bat vsum. ita no. do. anth. in. c. j. de de-
posi. vij. colū. et de fideiuf. c. q̄busdā. Et
qd dicit de p̄lato recipiente sine capitulo. idē
intellige de p̄lato vel rectore eccleie nō habentē
te caplm. vt ibi no. do. anth.

Prelatus si vendit rem eccleie ob certā necessita-
tis cām licet alie solennitates interuenerunt.
nō valet alienatio nisi p̄bet p̄ciū in illā cām
versum. fm inno. in. c. j. de deposi. et no. do.
anth. ibidē. vij. colū. §. fallit q̄rto. Et idē vi-
det si vendat nō exp̄mendo certam causam.
vt no. do. anth. in. d. c. j. §. scōdo mō p̄babif.
ix. colū. et idē sentire videt in. e. c. ad fi. Pre-
dicta limita nisi emptor steterit in longa pos-
sessione rei empte. qz ex tali longa possessioe
p̄sumit oia solēnia int̄uenisse. vt p̄z ex no. p̄
eūdē do. antho. in. c. ea noscif. de his q̄ ad h.
a p̄la. Qualif aut p̄bet vsum. vid do. anth.
in. d. c. et bar. in. l. ciuitas. ff. si cer. pe.

Prelati p̄fessio nō nocet successori nec ecclesie

vt no. io. an. in. c. fi. de solu. **I**te confessio plati etiam cum capitulo in his que sunt voluntarie iurisdictionis non iudicat ecclesie. **N**on licet plar possit moderate et iuxta meritum seruitij dare alicui bono merito. vt patz de testa. ad bec. r. c. relatū. s. licet. s. ultra meritū nō pōt. vt no. io. an. in addi. spe. de q. j. tñ de bñmeritis nō stat cōfessionē suez opozter illa merita pbare. no. do. anth. in addi. spe. sup rubrica. de re. ec. nō alie. r. qd no. p glo. bar. r. bal. in. l. si donatione. **C**. de colla. **P**redicta limita nisi donatarius longo tpe stetit in possessione rei donate quo casu psumerent omnia solēnia r necessaria interuenisse. vt no. s. s. pxi. **A**d de q si platus cum caplo cōfitef se pecuniā pro vtilitate ecclesie recepisse mutuo. p talē cōfessionē de recepto pbat pcedens numeratio. l. publica. in. fi. ff. de pe. stat em cōfessionē plati r capituli in his que regulariter nō sunt phibita. sicut est pecuniā mutuo recipere. **S**ecus i his que regulariter sunt phibita vt in alienatione rei ecclesie. vt no. **L**y. r bar. in auten. hoc ius. **C**. de sacrosanc. ec. r **J**a. de bel. i auten. de nō alie. aut pmuta. re. s. si xō. r idem no. do. antho. in. c. j. de deposi. et vide infra s. plar nō possit. r s. plar nō.

Prelati cōfessio facta sine capitulo iudicat ecclesie in his in quib⁹ habet plar diuersam administrationē a capitulo nisi sint ardua. in his aut in quib⁹ nō ē diuersa administratio nō iudicat sine cōsensu capituli. no. do. antho. in. c. vlti. in fi. de pscip.

Prelat⁹ cū cōsensu capituli pōt rem ecclesie p vtilitate ecclesie pigneris obligare. nedū generaliter sed etiā specialit. vt ē tex. in aut. b ius **C**. de sacrosan. ec. sed si nō p vtilitate ecclesie fit. nō valet pigneris obligatio. r ita debet intelligi. c. abbatibus. xij. q. ij. r de re. ec. nō aliena. c. nulli. **E**t ē aduertēdū q qñ fit p vtilitate ecclesie. valet etiā sine auctoritate superior. vt no. io. an. fm egi. in. d. c. nōnulli. r idez dicit do. anth. fm hosti. in. e. c. **S**ubdit tamē forte id nō est verū ex quo talis obligatio est phibita ecclesie. **S**ed hoc dictū do. anth. saluari potest qñ obligatio pigneris fieret accessorie ad cōtractū in quo requireret auctoritas superioris. vt qñ vendit res immobilē ecclesie r emptori obligant alia bona ecclesie i casu euctionis. sed qñ in cōtractu pncipali superioris auctoritas nō requirit vt qñ pecunia per ecclesiam mutuo recipit r pea restituēda bona ecclesie obligant vt sic accessoriū reguletur fm naturā pncipal. r b mō opiniōes omniū cōcordantur.

Prelat⁹ licet nō possit rem ecclesie ppetuo alienare sine solēnitate. p̄t tñ ad tps. vt no. glo.

in. c. ij. de his q fi. a pla. r in. c. dudū. sup. s. ppetuis. de re. ec. nō alie. li. vj. qd limita quādo alienat res modica secus si magna. vt no. hosti. inno. r io. an. in. d. c. ij. **E**t idē dicit io. an. in addi. ad spe. sup rubrica d re. ec. nō alie. in fi. r vide j. s. pxi.

Prelatis etiam sine consensu capituli pōt bona ecclesie ad tps cōcedere qñ b̄ facit cā pietatis r remunerationis recepti fuitij. secus si causa locationis. vt no. la. in. c. j. de re. ec. nō alie. li. vj. **I**tem pōt sine capitulo quinquagesimā vel centesimā ptem donare loco religioso. ita tñ q ex tali donatione grauitor non ledat ecclesia fm formā. c. aplice. de dona. r vlti. de. s. s. plati confessio. r s. s. pxi.

Prelat⁹ an possit esse iudex in causa spectante ad ecclesiam vel ad mēsam suā. vel de iniuria sibi illata. vide supra verbo iudex. s. iudex potest eē quilibet.

Prelatus nō pōt donare de bonis ecclesie etiā mobilibus nisi in tribus casibus. videlicet qñ dat paupī vel loco pio siue ipsū vsuz. vel etiam diuiti iuxta meritū seruitij. quib⁹ casibus pōt platus r in vita r in morte donare. modice tñ r moderate nō ultra. vt patz de testa. ad hoc. r. c. relatū. ij. s. licet. **S**i tñ p̄suetudo eēt q etiam diuiti nullis meritis pcedētib⁹ donare possit. valeret donatio iure p̄suetudinis moderata tñ. vt in. c. ceterū. de donati. r ibi no. io. an. **I**dem no. glo. in. c. ij. e. ti. **P**redicta intellige vbi res que donat esset facta prelatis. sicut sunt fructus q̄ eo ipso q sunt recepti r reconditi sunt plati. vt no. glo. in. c. pñti. d offi. oz. li. vj. nātales fruct⁹ pōt plar tāq̄ res suas donare cui vult. vt no. do. antho. in. d. c. ceterum. vide supra s. prelatis confessio nō nocet.

Prelatus ep̄s in alienatione rei ecclesie inferioris nō pōt auctoritate p̄stare sine p̄sensu capituli ecclesie cathedral. fm inno. in. c. j. d his q fi. a pla. qd est verū fm io. cal. etiā si ecclesia inferior sit collegiata. **S**ed fran. de za. tenet ibi contrarium dicit em in. c. nouit. e. ti. in. v. q. q licet nō sit necessarius cōsensus capituli. d̄bet tñ eius cōsiliū acquiri. qd no. **S**z popi nio. inno. facit in. c. de re. ec. nō alie. r de his q fi. a pla. c. cū apostolicus.

Prelat⁹ an possit renūciare iuri dignitatis sue. vide sub verbo. renūciatio. s. renūciare potest prelatus. r s. renūciare an possit.

Depositus. an dignitas sit esse prepositum. vide sub verbo. dignitas est eē archidiaconū.

Depositura hz ordinē p̄sbyterat⁹ annerum. iō opozter q p̄posit⁹ fiat p̄sbyter als p̄uat p̄positura. vt in. c. j. d eta. r q̄li. qd itelligo qñ

pposit? e pncipal i ecclia r supra alios eiusde ecclie habet cura. r cui alij d ecclie p stare debet obediētiē r reuerentiā. vt ptz in .c. q̄. uis. de h. sig. r de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. r inno. r io. an. sup. x̄bo debet.

Perrogatiua dicit nō solū que p priuilegium sed etiā p ius scriptuz r in corpore iuris redactū cōcedit. vt ē casus in .l. assiduis. C. q̄ po. in pig. ha. Et p rogatiua pprie dicit illa que cōtra regulas iuris cōmunis cōcedit r pprie loquēdo appellat ius singulare. ff. de legi. l. ius singulare. r de p rogatiua que p priuilegia a pncipe dat. loq̄. ter. de priuile. si papa. in pn. li. vj. vide Bar. in extrana. ad repmēdā.

Presbyteri appellatione an cōprehendat clericus v̄ ecclia. vide do. anth. de coha. de. r mulie. c. v̄ra. x̄. nota q̄ materia. r vide. s̄. in x̄bo cleric. r. s̄. in x̄bo pctm. r sub in x̄bo sacerdos.

Presbyter q̄q̄ sit pollutus r criminofus. licet tñ culibet ab eo audire diuina. qz licet seipm̄ pollutat ministrādo tñ nō polluit sacramenta que alijs ministrat. Hec v̄a in p̄sbytero nō p̄sciso ab ecclia sententia iuris vel hois. Si aut sit p̄scisus non licet ab eo audire diuina. no. do. anth. de coha. de. r muli. c. v̄ra. in. iij. op. de quo plenius dicit. vt no. p̄ eū in. v. op. vbi distinguit quatuor casus. Primo qd̄ in criminofus occulto r tolerato non suspēso ab homine nec a iure. sc̄do quid in notorio suspēso. tertio quid i occulto suspēso siue p̄sciso. q̄rto qd̄ in notorio suspēso q̄ nō pōt dici toleratus ab ecclia licet toleret a p̄latis. r i ca/su q̄ liceat a tali abstinere an licet aliū ppria auctoritate audire ibi vide.

Prescriptio nō incipit nec incepta currit cōtra eccliam vacantē qz caret legitimo defensore. r ideo caplm̄ vacatē se de nil pōt cōtra eccliam siue ep̄m futurū p̄scribere. no. Ro. p̄cl. ccc. r vid̄ i x̄bo articul.

Prescribi pōt omnia iurisdictionalia. no. Ro. p̄clu. ccc.

Prescribi an possit ius p̄onatus. vide. s̄. x̄. pa. tronus. s̄. p̄onatus ius.

Prescribi an pōt decime. vide. s̄. x̄bo decima

Prescribi nō pōt q̄ alienet p̄lat. sine cōsensu capli etiā in casu licite alienatiōis. no. de re. ec. nō alie. in clemē. ij. sup. x̄bo p̄sentiente.

Prescribi nō pōt p̄siliū cū q̄s tenet cū cōsilio alteri. facere. no. glo. in dicta clemē. ij. de re. ec. nō alie. sup. x̄. p̄sentiente.

Prescribi nō pōt q̄ ep̄s sine p̄sensu capli possit vnā eccliam alteri donare vel vnire. no. glo. i. d. de. ij. d. re. ec. nō alie. sup. x̄. p̄sentiente

Prescribere pōt inferior ab ep̄o ius imponēdi

auctoritatē in p̄mutatiōib. r vn̄ōib. ad di/gnitatē v̄ iurisdictionē ep̄alē. No aut pōt p̄scribere ea q̄ p̄inēt ad ordinē ep̄alez. no. fre. de se. in trac. pmu. q. xxiij.

Prescribi nō pōt exemptio visitatiōis r correctionis p̄ decanū r caplm̄ s̄ ep̄m. etiam si dicant se in possessione h̄mōi exemptiōis r stetit tanto tpe cui. cōtrarij nō ē mēoria. Sed ali. p̄latus bñ possit in eos p̄scribere talē iurisdictionē p̄dictā. no. Ro. p̄clu. cccxxij. Cōclude q̄ exemptio. obediētia. r libertas. n̄ pōt p̄scribi extinctiue. s̄ trāslatiue sic. h̄ ē dicere q̄ p̄dicta nō possit q̄s i seipso p̄scribere p̄tra vnū vt subsit alteri. r ita debet intelligi tex. de p̄scrip. cū ex officij. d. priuile. cū olim. propter questiones. r. e. ti. c. cū p̄sone. li. vj. r ita no. oldra. cōsilio. clxx. ccl. r. cclxj. r io. cal. de p̄scrip. cū nō liceat. r do. antho. e. ti. auditis. vj. co. x̄. opono q̄ nō possit. vide. s̄. s̄. p̄scribi nō pōt libertas.

Prescribi pōt facultas eligēdi p̄ cōuersos laicos q̄ licet sint laici p̄fessione nō habitu. s̄ laici p̄fessione id p̄scribere non pōt. no. de elec. ex eo. li. vj. in glo. fi.

Prescribēs s̄ p̄uilegiū nō d̄r mala fide nec tulo carere. qm̄ p̄scribit id qd̄ cessatē p̄uilegio p̄tinebat ad eū de iure cōi. no. p̄ ino. r do. antho. de p̄fir. vti. v̄ inuti. cū dilecto.

Prescribi pōt collatio cuiuslibet beneficij etiā curati p̄ inferiorē ep̄o. qd̄ intellige de collatione simplici p̄ quā ius p̄ferē nō de autorizabili p̄ quā cura dat qz illa d̄z recipi ab ep̄o r ē i p̄scriptibil. de p̄scrip. c. cū olim.

Prescribi pōt iurisdictionē exercicādi imo etiā oia q̄ sunt meri imperij p̄ inferiores p̄scribi pōt s̄m canones. dūmō vtēs intēdit vt iure suo. nō aut p̄ vnū actū querat iurisdictionis possessio. vide Ro. p̄clu. cccxcix. vide. s̄. s̄. p̄scribi an pōt merum.

Prescriptio ichoata s̄ p̄uatū cui ecclia successit nō p̄ficiē s̄ eccliam nisi tps qd̄ restabat ad p̄scribendū s̄ p̄uatū fluat r cōputet s̄m ratā t̄pis statuti ad p̄scribēdū s̄ eccliam. vñ si s̄ p̄uatū erat p̄scriptio p̄tinua vsqz ad. v. annos q̄ sunt medietas t̄pis ad p̄scribēdū s̄ p̄uatuz p̄reliq̄ medietate p̄plēda req̄rif laps. xx. an. nozū s̄ eccliam s̄ quā nō p̄scribit nisi spatio xl. ānoz. no. cy. bar. r bal. in aut. q̄s actiōes. C. de sacrosan. ecclie. r io. an. de iure patro. e. j. li. vj. in nouella. sup. x̄bo ad p̄ntandū.

Prescriptio si s̄ p̄ntē ē ichoata p̄ q̄nquēniū r sic p̄ medietate si postea se absentat req̄rif flux. x. ānoz ad cōplēdā p̄scriptionē. qz de/cenniu ē medietas t̄pis ad p̄scribendū s̄ ab/sentē. no. bal. in auten. q̄s actiōes. C. d. sacrosanc. ec.

Prescriptio an interrumpat p obiectū excepti/ onis. vide glo. de or. cogni. cū dilect^o. sup. vbo in modū. Et q̄liter p aliū modū interrumpatur. vide bar. ff. de eo p quē fac. fu. l. fi. in pn. z. ff. de emptore. l. fi. s. fi. z. plen^o. p do. anth. in. c. illud. de p̄scrip. Et an interrupta p̄ vnū p̄sit cōtra aliū. vide Bar. in. l. cuz. q̄s. s. fi. q̄s p eo. ff. de solu. vide. j. s. p̄scriptio interrū pitur si sit.

Prescriptio interrūpit p̄ litis p̄testationē factam corā arbitro nō p̄ factam corā arbitra/ toze. no. do. anth. de iur̄iur. q̄ntauall. v. xvj. differentia.

Prescriptio p̄ ius scriptū nō p̄fici nisi spatio xl. annozū. sed si est p̄ter ius. cōplet decēnio. no. Ro. p̄clu. xlv. in pn. S; Inno. dic̄ q̄ etiā p̄suetudo que nō est p̄tra ius req̄rit p̄scri p̄tionē. xl. annozū. vt no. e. p̄clu. v. colū. dic. q̄ licet nō sit p̄tra ius. si t̄m detrahit hic in to to vel in pte iuri ecclie vel ecclesiastice p̄sone req̄rit spacium. xl. annoz. vt no. e. cōclu. v. z. vj. colū.

Prescribi nō p̄t p̄tra p̄uilegiū p̄ nō vsū. quia p̄uilegiū est ad vsū mere volūtarium no. io. an. de p̄uile. c. vt p̄uilegia. sup. glo. penulti. ad fi. z. eodē modo p̄scribit p̄ nō vsū cōtra cōsuetudinem que aliq̄d faciēdi tribu/ it p̄tatem. vt no. p̄ eum in. c. fi. in pn. de con/ sue. li. vj. in nouella. In cōtrariū videt q̄ p̄t uilegium tollit spatio. x. annozū p̄ nō vsū. vt est casus in. l. j. ff. de iudi. dic. vt no. p̄ Cy. d̄ execu. tu. l. volūtarie. vj. q. Vel melius dic fm glo. in. d. l. j. q̄ ideo ibi nō tollit p̄uilegiū z p̄scribit p̄ nō vsū. q̄ respiciebat vniūso/ rū p̄iudiciuz. Sec^o si eēt dūtaxat in p̄iudiciū aliquozum vel nullius.

Prescribi nō potest cōtra ea que p̄ modum fa cultatis competunt. no. Bar. in. l. viā publi cam. ff. de viā pub. iuri aut offerēdi bñ p̄scri bitur q̄n illud ius ē seq̄la actionis iā cōpeten tis. sec^o si sit sequela actiois cōpetiture vl̄ ex ceptionis etiā competentis. no. Bar. in. l. pi gneri. ff. de vsuca. vide ibi ange. qui aliter lo quitur.

Prescribi non p̄t libertas ex h̄ solo q̄ ille cui seruitiū debet illud nō petierit. no. Bar. i. l. filius. C. de decur. li. x. z de agri. z censi. l. cū scimus. li. xj. vide. j. s. p̄scribi nō potest ex emptio.

Prescriptio p̄ rusticā fuitutē ex solo nō vsu p̄ ficif. s; p̄ vrbānā requirit factū p̄scribent. ff. de ser. vj. p̄redi. l. hec aut iura. z rō differētie no. p̄ Bar. ibi vide. j. s. p̄scribi an possit li/ bertas.

Prescriptio in q̄ differat a p̄suetudie. vide. s. vbo p̄suetudo. s; p̄suetudo differt.

Prescriptio p̄suetudinis optādi bñficia ecclie siastica quanto tempore inducat. vide. s. v. consuetudo.

Prescriptio an querat dominiū vtile t̄m. vl̄ etiā directū. vide. s. vbo dñiū. s; dominiū directum.

Prescriptio p̄cedens ex sola z̄mera negligētia nō petētis. an locū habeat. de iure canoni co etiā si possessoz sit in mala fide. vide inno. de imu. ec. quia pleriq; z do. anth. de iu. pa. c. cura. z Bal. C. de p̄ui. l. j. z in ti. si de feu. cōtrouer. fue. inf. do. z ag. va. c. si q̄s p. xxx. v. querit hic glo. z in. l. oēs p̄li. vbi dicif cō tra Bar. Et Bar q̄ videt sibūpsi p̄ri^o in. l. se quit. s; si viā. ff. de vsuca. z in. l. oēs p̄li. d̄ iu sti. z iur̄. in. q. an statutū possit disponere cō/ tra ius diuinū. z plen^o p̄ do. anth. in. c. si di ligēti. de p̄scrip. vñ p̄cludit p̄tra inno z bar. q̄ etiā vbi nulla possessio exigif ex tpe p̄e scribētis sic q̄n p̄tra actionē p̄sonalē p̄scribit nō p̄cedit p̄scriptio in foro canonico nec ciui li rōne pacti si debitor sciuit se debitorē secus si ignorauit z vbi actio esset t̄p̄alis ex origine z natura sui. q̄ casu finito tpe p̄t op̄oni p̄e scriptio i vtroq; foro licet debitor sciuit se de bitorem. z p̄pterea fm io. an. in. c. fi. de exce pti. li. vj. in nouella nō valerēt statuta ex q̄b^o inducif p̄scripto q̄nquēniū p̄tra creditores z vide oino. j. s. p̄scribi an possit libertas con tra iura realia.

Prescribit iuri ad eūdi hereditatē spatio. xxx. annozū. Adūte t̄m q̄ licet filius sit exclusus a iure ad eūdi vt filius p̄ lapsum. xxx. annoz. t̄m infra alios. xxx. annos poterit adire vt le gitimus. vt no. bal. C. d̄ iure deli. l. licz. z ibi recitat bar. sic cōsuluisse. Ex hoc seq̄t q̄ licet filius lapso p̄mo āno decedēs infra scōm nō trāsmittat ius deliberādi vt fili^o m̄ris. t̄m trāl mittit ius deliberādi vt legim^o fm bal. ibidē q̄d ē notabilissimum.

Prescriptio nō p̄t incipe p̄tra hereditatē ia centē. no. bal. C. de iu. deli. l. licz. in fi. Adūte t̄m q̄ vbi est seruus heres ibi nō iacet heredi tas licz se nō imisceat q̄ existētia sui heredis continuat dominiū. no. p̄ glo. z bal. C. d̄ de/ posi. l. cū hereditas.

Prescribi nō p̄t vllō tpe iuri i plēdi condi tionem potestatiuz. no. Bar. in. l. pigner. ff. de vsuca.

Prescribere nō p̄t heres rem in qua defūc^o habuit malā fidem. l. cū heres. ff. de diuer. et temp. p̄scrip. z no. glo. in. l. nihil. C. p̄ hered z no. glo. ij. q. j. in p̄mis. Idē si defūc^o non habuit malā fidē sed nec habuit bonā fidē vt no. glo. in. l. p̄t plibus. de vsuca. By. aut̄ di cit q̄ licet hoc sit iure ciuili. t̄m de equitate ca

nonica p̄scribit si habet bonā fidē ⁊ vult a sei choare p̄scriptionez vt ipe no. in regula pos sessor. li. vj. Sed do. anth. dicit. q̄ etiā de eq̄ tate canonica nō p̄t. in p̄scriptione. x. vj. xx. annozū sic. ⁊ ita dicit By. intelligendū in. c. si diligenti. de p̄scrip. ⁊ vide qd̄ no. p̄ eum in c. cura. d̄ iure pa. Idē no. bal. in. l. nihil. l. p̄ herede. Opinio do. antho. nō videt̄ vera qz iura que allegat q̄ heres tenet̄ exonerare cō scientiam defuncti. loquunt̄ in herede q̄ non p̄scribit. Secus si p̄scriptionē cum bona si de compleuit. quia tunc rem p̄scriptā etiā de iure canonico retinere p̄t nec eā tenet̄ resti tuere ex supueniente scientia rei aliene. sicut nec alius qui p̄scripsisset tenere. vt no. in. c. si. de p̄scrip. p̄ do. antho. als̄ frustra eēt p̄ scripciones inducte. Item antho. loquit̄ i fo ro conscientie. secus in foro iudiciali. ⁊ ultra rōnē quā do. antho. ponit cōuincit̄ By. alia rōne. quia illa equitas canonica de qua By. loquit̄ nō repit̄ specialiter scripta in iure i p̄ sona heredis succedētis ei qui habuit malaz fidē. Standū ē ergo rigori iuris ciuilib̄ sc̄pto ⁊ equitas canonica intelligit̄ in possidēte bo na fide qui nō successit̄ habent̄ malā. Jo. an. voluit ius ciuile ⁊ canonicū cōcordare distin guendo in p̄scriptionē in qua sufficit bona fides. ⁊ illam in qua requirit̄ titulus. vt pri mo casu p̄cedat ius canonicū. sc̄do ius ciuile ita no. p̄ euz in regula. cū quis. in glo. ⁊ super ea in nouella. Sed distinctio illa tolli videt̄ ex rōne p̄ime dicta.

P̄scriptio de iure canonico procedit ex sola bona fide sine titulo etiam in rebus corpora libus. no. io. an. in. c. j. de p̄scrip. li. vj. in glo. magna qd̄ saluari potest in p̄scriptione. xl. annozū de qua loquit̄ illud. c. j. quia loqui tur de rebus ecclesie que minoz̄ tpe nō p̄scri bunt̄. licz inno. in. c. si diligenti. e. ti. dicat q̄ etiā in quadragenaria p̄scriptiōe requirit̄ ti tulus cū succedit loco p̄scriptionis. x. vel. xx. annozū. Sed inno. nō vidit̄ tex. d. c. j. vbi ho die declarat̄ q̄ in p̄scriptione. xl. annozū nō requirit̄ regulariter titulū. nisi qm̄ ius cō mune vel p̄sumptio est cōtra p̄scribentem et p̄ aduersario. vt. d. c. j. ⁊ ita dicit io. an. in re gula possessor. li. vj. Sed in p̄scriptiōe. x. vel. xx. annozū que p̄cedit in reb̄ p̄uatorū. req̄ ritur titulū etiā de iure canonico. no. anth. de p̄scrip. si diligenti. Et idem voluit io. an. in. c. illd̄. de p̄scrip. sup. iij. glo. ⁊ in rella. q̄ ad agē dum. in mercurialib̄. vbi dicit q̄ eccl̄a p̄scri bit spatio. x. annozū rem p̄uati sicut p̄uar̄ p̄ scriberet. sed p̄uar̄ nō p̄scribit sine titulo ḡ nec eccl̄a. p̄ h̄ facit qz etiā de iure canonico antiq̄ requirebat̄ titulū in p̄scriptiōe. vt dic̄

tex. in. d. c. si diligenti. ⁊ ius nouū in. d. c. j. li. vj. nō corrigi ius antiquū nisi in p̄scriptiōe. xl. annozū de qua loquit̄. ergo in alijs p̄scri ptiōib̄ minoz̄ t̄pis remanet ius antiquū ⁊ icorrectū. ⁊ vide. j. s̄. p̄scribi nō p̄t exceptiō

P̄scribit ille q̄ errat in iure. qm̄ p̄scriptio p̄ cedit ex bona fide. no. do. anth. de censi. pue nit. vlti. colū. vide plenius. j. s̄. p̄scribere volenti.

P̄scribi an p̄t ius exigēdi vectigal siue pe dagia ⁊ gabellas ⁊ alia p̄ncipi refuata. vid̄ s̄. x̄bo cōsuetudo. s̄. consuetudo exigēdi. ⁊ vide infra p̄scribi an possit ius exigēdi pe dagium.

P̄scribi nō possunt aliquo tempe illa q̄ sunt debita ab inferiori. in signū vniuersalis s̄bie ctionis. sicut est quod quis p̄stet obediētā vel q̄ visitet̄. no. do. anth. de censi. peruenit car. vlti. x̄. venio ad tertium.

P̄scriptio p̄t inchoari ab impetratiōe pri uilegiū vt ex illo titulo p̄uilegiū cū bona fide currat p̄scriptio. sed cursus inchoate p̄scri ptionis impedit̄ p̄ p̄uilegiū impetratū sim pliciter cū impetrādo simpliciter videat̄ fate ri se nō credere. rem ad se p̄tinere. no. io. an. de p̄scrip. c. veniēs. in glo. si. Adūte tñ q̄ vbi ex tenore p̄uilegiū apparet nō esse p̄cessum im petranti id qd̄ vult p̄scribere. nō p̄t ab ipe tratione ipsius p̄uilegiū p̄scriptio inchoari p̄ pter malā fidem quia cū p̄scribēs nitat̄ ex ti tulo p̄uilegiū tenore illius inspecto sp̄ ē i ma la fide. vt no. io. mo. in. c. cū p̄sone. de p̄uile. li. vj. ⁊ hoc etiā tenet̄ ibi io. an. in nouella. h̄ ē verū qm̄ x̄ba p̄uilegiū sunt clara. vbi aut̄ sunt dubia vel equoca p̄t̄ itellec̄ x̄borū ad vnā ptem p̄scribi ⁊ interpretari. no. do. anth. de p̄ scrip. c. si diligenti. in fi.

P̄scriptio interrūpit̄ ex vni co actu contra rio. nec req̄rit̄ multiplicata interrūptio. vt no. inno. ⁊ io. an. ⁊ do. anth. in. c. audit̄. d̄ p̄scri.

Interrūptio tñ quo ad vnū articulū nō ope rat̄ q̄ ad alios articulos. vt ibi no. io. an. in vl tima colum.

P̄scribi an possit q̄ b̄nficia manualia conse ranē vt p̄petua. vide sub x̄bo religiosus. s̄. religiosus nō p̄t cōsentire.

P̄scriptiōis interrūptio q̄ fit p̄ litē cōtesta. maiorē parit̄ effectū de iure canonico q̄ ciui li. quia de iure ciuili p̄petuat̄ actionē d̄umta xat. ad. xxx. annos. s̄ de iure canonico in per petuū qz litis p̄tes. facit malā fidē q̄ p̄petuo i pedit̄ p̄scriptionē. no. do. anth. de p̄scrip. c. illud. q. iij. in fi.

P̄scriptio interrūpit̄ ex supueniēte mala fi de de iure canonico cui standū est in materia pcti. Et d̄ supuenire mala fides qm̄ credit se

nō iuste tenere. **I**dem si dubitat licet de h̄ qñq̄ dubitat inno. 7 bar. 3̄ dicit. vt no. do. anth. de prescriptionibus. illud. ij. columna in fine

Prescriptio p̄tra actionē ciuile 7 p̄petuā si est odiosa curres ex sola negligētia. vt p̄scri. xxx. annozū. interrūp̄it p̄ solā citationē. 7 idez in om̄i p̄scriptiōe in q̄ nō exigif̄ titul⁹. **A**duerte tñ q̄ tunc demū p̄ citationē interrūp̄it p̄scrip̄tio qñ actor cōparuit in termino citationis vel citatio circūducif̄ 7 cōsequēter nō interrūp̄it. vt no. guil. de p̄scrip. xxx. annozū. l. sicur. 7 bal. in. l. post edictū. §. ff. de iudi.

Prescriptio aut̄ mere fauorabilis. s. triennij i reb⁹ mobilib⁹ nō interrūp̄it etiā p̄ litis cōtestationē. nisi in effectu. **E**t h̄ verū nisi infueniat talis act⁹ q̄ aliter p̄cludat malā fidē. vel ducat tenentē in dubitationē. vel libelli oblatio facta p̄ncipi. **P**rescriptio autē mixta. s. x. vel. xx. annozū nō interrūp̄it p̄ citationē solam sed p̄ litis cōtesta. vel per libelluz p̄ncipi oblatū. **P**rescriptio vero 3̄ tpales actiōes nō interrūp̄it nisi per litis p̄tes. vel per libellum p̄ncipi oblatū. **P**rescriptio 7o 3̄ actionē criminalē interrūp̄it sola libelli oblatiōe iudici facta. no. do. anth. de p̄scrip. illud. ij. ciuilib⁹ aut̄. bar. alif̄ dicit circa h̄ vltimū de criminali in. l. j. **C.** qñ. li. p̄n. da. **E**t aduerte q̄ p̄scrip̄tio. xxx. annozū 7 multomin⁹. x. vel. xx. annozū nō interrūp̄it ex solo libello p̄ncipi oblatō. vt p̄t̄ ex tex. 7 glo. in. l. sic. **C.** de p̄scri. xxx. annozū.

Prescriptio interrūp̄it ex synodali p̄clamatione. de p̄scrip. sc̄toz. 7 ibi no. do. antho. et idē no. in. c. illud. e. ti. **I**tem interrūp̄it per debitū agnitionē vel per solutionē partis debiti vel vsurarū 7 per dationē fideiussozū interrūp̄it etiā naturaliter ex perditōe possessionis rei q̄ p̄scribit̄. vt no. d. an. in. d. c. illud

Prescriptio statutaria interrūp̄it per solaz citationem que currit ex mera negligētia. vt no. do. anth. de p̄scrip. illud penl. colū. 7 idē no. bar. ff. p̄emp. l. ij. §. finali.

Prescriptio iurium incorpōraliū q̄lif̄ interrūpatur. vide do. anth. de p̄scrip. c. illud. penl. colū. 7 ex his decidit̄.

Prescriptionis interruptio si sit naturalit̄ p̄dest om̄ib⁹. sed ciuilib⁹ interruptio non p̄dest nisi interrūpenti. no. do. anth. de p̄scrip. c. illud. vlti. colū. **I**nterruptio aut̄ facta p̄ vnuz ex reis credēdi p̄dest oib⁹. 7 facta 3̄ vnuz ex reis debēdi nocet oib⁹. vt. l. fi. **C.** de duob⁹ reis. vide. §. §. p̄scriptio an interrūpaf̄.

Prescriptio sicut interrūp̄it ex supueniēte mala fide 7 scientia rei aliene. ita etiā infrūp̄it si supueniat firma dubitatio an sit res sua vel aliena. **I**dem si aliqd̄ ei ostēdit̄ vel p̄bat̄ ex q̄

verisiliter debuit vel potuit dubitare licz sp̄e dicat se nō dubitasse. vbi at̄ dubitatio eēt in p̄ncipio p̄scriptionis. tūc p̄scriptio impediretur. no. do. ant. de p̄scrip. c. si. penl. 7 vlti. co.

Prescribi licet nō possit res furtiua vel vi possessa etiā p̄ tertiuū q̄ nō cōmisit furtū vel violētiam. insti. de vsuca. §. furtiue. 7 §. q̄ autem. ptus tñ 7 fructus rei mobilis vel imobilis furtiue vel violētē possesse p̄nt vsucapi p̄ tertiuū bone fidei possessorē. ff. p̄ socio. l. penl. in p̄n. 7 ibi no. bar. **I**tem 7 ipsa res furtiua v̄l vi possessa licet nō p̄scribat̄ longo tpe. p̄scribit̄ tñ longissimo. xxx. annozū etiā p̄ furē vel violētum. no. bar. ff. de vsuca. l. sequit̄. §. fundum

S3 tex. dicit 3̄riū in. l. emptozū. §. s3 7 h̄ sup illis. **C.** de p̄scrip. xxx. annozū. **S**3 dicit̄ bar. possit saluari in p̄scriptione que heret 3̄ aliū q̄ spoliatū. **S**3 q̄qd̄ sit de iure ciuili. nō p̄t violēt⁹ 3̄ aliq̄ de iure canonico p̄scribere p̄pter malā fidē vt in regula possessor. li. vj.

Prescriptio 3̄ ciuitatē vel rem publicam in rebus incorpōtis in p̄rimoniū fisci p̄fici spatō xl. ānozū. vt. **C.** de p̄scrip. xxx. annozū. l. oēs

Fallit in reb⁹ acquisitis ciuitati p̄ hereditatē vel legatū vel donationē vel emptionē in q̄bus req̄rif̄ spatū centū annozū. **C.** de sacrosanc. ec. l. fi. **I**n reb⁹ aut̄ incorpōtis. dic̄ aut̄ sunt delata in fiscū p̄p̄ vectigal nō solum 7 sufficit q̄nquēniū. l. ij. **C.** de vecti. 7 cōmis. **A**ut̄ sunt delata p̄pter aliā cām. 7 tūc si sunt nūciata fisco. sufficit quadrienniū. l. inē q̄tuor. **C.** de diuer. 7 temp. p̄scrip. **S**i nō sunt nūciata. tūc aut̄ possident̄ cū titulo. 7 sufficiunt x. anni inē p̄ntes. 7 xx. inē absentes. l. quis. e. ti. **A**ut̄ possident̄ sine titulo. tunc requirūtur. xx. l. in om̄ib⁹. e. ti. 7 p̄dicta oia no. bar. i dicta. l. in om̄ib⁹. e. ti. 7 p̄dicta oia no. bar. i villarū p̄scribit̄ sicut 7 in reb⁹ aliozū puatoz vt no. p̄ glo. 7 bar. in. l. si finita. §. si de vecti galibus. ff. de dam. infec. **S**3 bar. postea dixit 3̄riū in. l. fi. **C.** de sacrosanc. ec. 7 h̄ tenet ibi bal. **E**t p̄ hoc facit qd̄ no. do. anth. in. c. fi nali. de iudi. vlti. colū. dic̄ etiā bar. in. d. l. fi. q̄ licet in casib⁹ eiusdē legis nō p̄scribat̄ p̄relinquētē donantē v̄l vendentē siue etiā heredem vniūsalē minori spatio centū annozū. tñ p̄ aliū singularē successorē p̄scribit̄ saltem spatio. xl. annozū p̄. d. l. oēs. vel etiā spatio. x. vel. xx. annozū. p̄. l. fi. **C.** de p̄scrip. lon. tēpo. fm̄ guil. qd̄ dicit eē notabile. **C**ōtrariū tenet bar. in. d. l. fi. **C.** de sacrosanc. ecclē. dicens in casib⁹ illi⁹. **L**idem esse in singulari successorē qd̄ in vniūfali. **S**ed aduerte ad id qd̄ dixi nō p̄scribi minori spatio. xl. annozū 3̄ res fisco siue rei publice incorpōtas. **A**3o 3̄riū tenet dicēs sufficere spatū. xx. annozū p̄ dicta. l. in

omnibus. **N**ec ob. d. l. omnes quia illa nō dicit
 q. xl. anni requirant sicut dicit q. vltra non
 durat. et ita etiam intelligit glo. in. d. l. fi. **C.**
 de sacrosanc. ec. alioqñ si dicta l. intelligeret
 q. in p̄scribēdo cōtra rem publicā req̄reretur
 spatiū. xl. annorū. sic etiā oportet eandē. l. in-
 telligi. de p̄scriptione cōtra priuatū qd nō p̄-
 ficeret minori spatio. xl. annorū. quia illa. l.
 pariter loquit de p̄scrip. cōtra ius priuatum
 et p̄tra ius publicū. et ita cōcludit a30 fons le-
 gum in summa. de p̄scrip. xxx. annorū. ad fi.
Archi. distinguit iter res fisco que sitas et res
 delatas acquirendas. xvj. q. iij. §. i. iube m̄.

Prescribi nō pōt exemptio nō soluendi deci-
 mas nisi cum titulo. de deci. dudū. nec etiam
 ius p̄cipiendi decimas nisi cū titulo. vt no. e.
 ti. c. penl. p. glo. **Q**d intellige nisi esset p̄scri-
 ptio tanti tempis cui? p̄trarij memoria nō ex-
 istit. p. c. j. de p̄scrip. li. vj. vid. omnino. §. §. p̄-
 scriptio de iure canonico. et. §. in. x. decima.
 §. decimas et ius decimādi.

Prescriptione an querat dominiū et quale. vi
 de. §. §. dominiū directū. et p. do. anth. de p̄-
 scrip. si diligētī. §. o. p̄pono q. p̄cidit. §. p. vnā
 colum.

Prescriptio an extendat de vna re vel perso-
 na ad aliam. vel de vno iure ad aliud. vid. in-
 no. io. an. et do. anth. in. c. fi. de offi. or. et d. ca.
 mo. cū dilectus.

Prescribere nō pōt p̄lat? Fuilia grauamina q̄
 exigit a subditis qz p̄sumit poti? ex timore q̄
 debito p̄stitisse. no. io. an. in. c. j. de p̄scrip.
 li. vj. in nouel.

Prescriptio an cōcurrat circa idem cū priuile-
 gio et p̄suetudine. vide sub. §. priuilegiuz. §.
 puilegiū et p̄scriptio.

Prescriptione tanti t̄pis cui? in itij non sit me-
 moria. nō acquirif ius mere p̄sonale siue ob-
 ligatio mere p̄sonalis ad annuā p̄stationez
 fiendā. sed bñ acquirif ex vsu et cōsuetudine
 p̄stationis eiusdē tempis. **A**duertat q̄ libellās
 vt nō deducat t̄ps vel p̄stationē tanq̄ imedi-
 atam causam. p̄ductiuā obligationis. s3 tan-
 q̄ p̄ductiuā cuiusdā vsus et cōsuetudinis ex
 qua consuetudine ius et obligatio p̄dicta cre-
 atur. et cōcludat illud ius cōsuetudine debi-
 tum. als succūbit. **E**t dicta cōsuetudo tāti tē-
 poris ē illa que dicit h̄re vim cōstituti priui-
 legij. **E**t hec sunt vera ius ius cōe resistat si-
 ue non. et si sint dumtaxat concessiua priuile-
 giorū siue nō. **P**redicta intellige qñ volens
 acquirere est capax illius iuris. als si icapax
 foret absq̄ dispensatiōe aplice sedis nihil ac-
 quireret ex cōsuetudine et vsu p̄dictis. **C**on-
 suetudo aut et vsus p̄stationis minoris t̄pis
 inq̄tum agit ex tali consuetudine p̄duci na-

turalem et ciuilem obligationē nihil p̄ducit.
 quia tempus non est modus inducēdi talem
 obligationem. vbi aut agit induci sola natu-
 ralis iam orta ciuili. tunc ex vnica p̄statiōe
 naturalis inducif quia ex solo p̄sensu oritur.
 vbi aut agit induci sola ciuilis iam orta natu-
 rali. tunc si ciuilis deficit fauore p̄stati vni-
 ca p̄statione ciuilis inducif. **S**i autem defi-
 cit p̄pter iuris nō assistentiam nō tamē fun-
 datam sub fauore p̄stantis. tunc regularit̄
 ex p̄statione nō inducif ciuilis. vt. l. si cer-
 tis annis. fallit in legato alimētorū vbi ex p̄-
 statione triennali ciuilis inducitur. **I**dem in
 legato ad pias causas. no. do. antho. de cen-
 si. puenit. v. vj. et vij. colū.

Prescriptio iuris incorporealis mere realis si-
 cut est seruitus que debetur a re rei si habet
 causam continuam perficitur. x. vel. xx. an-
 nis de iure ciuili. **S**ed de iure canonico exi-
 guntur. xl. anni. **S**i autem habet causam dis-
 continuam. exigitur tantū tempus cuius ini-
 tij non sit memoria licet in hoc **B**ar. contra.
Et illa dicitur habere causam continuam in
 cuius vsu non requiritur factum hominis.
Alla dicitur habere discōtinuam in cui? vsu
 factum hominis requiritur. vt est seruit? iti-
 neris. ideoqz seruitus aque ducende potest
 habere causam continuam et discōtinuam.
Continuam si ex se currat. et discōtinuam. si
 in trahenda aqua exigitur factum hominis.
 no. do. antho. de cen. c. peruenit. xj. et xiiij.
 columnis. **E**t aduerte qz p̄scriptio seruitu-
 tis habentis causam continuam procedit ex
 naturali et ciuili q̄si possessione. **P**rescriptio
 autem habentis discōtinuam causam. p̄ce-
 dit ex sola ciuili fm **B**y. et **B**ar. **S**3 fm do.
Antho. non procedit ex aliqua quasi possessi-
 one cum nulla sit continua. et p̄scriptio re-
 quirat continuam possessionez vel quasi. ideo
 in tali seruitute discōtinua non datur vtile
 interdictum vti possidetis. sicut datur in ser-
 uitutibus continuam causam habentibus.
 sed dantur specialia interdicta fundata sup
 solo vsu per que defenditur quis in statu et
 vsu suo in quo est. et ille vsus causat consue-
 tudinem quandam et ex consuetudine queri-
 tur ius. itaqz proprie loquendo talis seruitus
 dicitur quesita ex cōsuetudine p̄scripta nō
 ex p̄scriptione simpliciter. no. do. **A**ntho.
 in. d. c. peruenit. tertia carta. verbo nunc vi-
 dendum. **A**d cōsuetudinē em inducēdaz nō
 requiritur continua possessio sed sufficit qui-
 dam vsus etiam interpellatus vt ibi no. licz
 aut fuit? hñs cām discōtinuam non p̄scriba-
 tur nisi tanto tempore cui? in itij memoria ho-
 minum nō existit. et. tamen ad p̄sumendum

titulū sufficit possessio siue vsus lōgi tps. vt sentit do. anth. in. d. c. puenit. xj. carta. 7. ve nio ad scdm pncipale. **N**ec de hoc mireris qz tpe vult qz mai⁹ tps reqrat ad p̄scribēdū qz ad p̄sumendū. vt ipse no. x. carta. 7. circa tēpus dubiū facit.

Prescriptio iuri incorporeali mere reali v3 fuit ut debite a re rei nō reqrit titulū de iure canonico nec civili. **I**n alijs aut iuris a fuit utibus de iure canonico nō requirit titulū vbi p̄scribenti nō obuiat ius cōe. si obuiat. requirit titulū vel possessio tāti tps cui⁹ in itij memoria nō existit que loco tituli habet. no. do. antho. de cens. puenit. viij. colū. 7. circa scdm. **E**t qd dicit titulū requiri vbi p̄scribenti obuiat ius cōe. intellige qn obuiat et p̄sumit p̄ aduersario. **S**ecus si obuiaret p̄scribenti. nō tñ fundaret intentū aduersarij p̄sumēdo pro eo. qz tunc p̄scribens nō h3 necesse pbare titulum. vt no. do. antho. de p̄scrip. c. j. li. vj. i glo. magna ad finē. **R**eqrit tñ bonā fidē si p̄ficiat spatio. x. vel. xx. annorū. **S**i si p̄ficiat maiorē tpe. nō requirit bona fides de iure civili secus de iure canonico. vt no. xiiij. colum. 7. circa quartū. **I**tem requirit scientia et patiētia dñi 3 que volo seruitutē acq̄rere et creare. v3 si volo acq̄rere seruitutē alteri iā creatā req̄rere scientia et patiētia illi⁹ cui⁹ est seruitus vel si volo acq̄rere seruitutē iā mihi de facto creatā p̄ bone fidei possessorē quem puto dñm. sufficit sciētia illi⁹ dñi putatiui. nec req̄ritur sciētia veri dñi. omi tñ casu req̄rit qz p̄scribens qui illa seruitute v3 credat vt pro iure suo vti. et sic nō vi clam v3 p̄cario sed cogitatione dñi illa iura possideat. vt no. in. d. c. puenit. xj. colū. **E**t dicta bona fides nō p̄sumit sed eā aliter pbare oportet nisi possessor sit tanti tps cui⁹ in itij memoria nō existit vel nisi saltē longo tpe. etiā si possessio sit cōtra ius possidētis. quib⁹ casibus d iure canonico bona fides p̄sumit si alleget. **E**t qd sit longuz tps. relinquit arbitrio iudicis. pbaf tñ dicta bona fides per iuramentū ptis quia in credulitate et conscientia cōsistit. **I**tem p̄batur p̄ famā si fama erat seruitutem deberi. vel si autoz suus vel alius fidedignus dixerit esse seruitutē debitā. vel si erāt ibi aliq̄ vestigia itineris vel vie v3 aliqua alia verisimilia ex quib⁹ potuit moueri ad credendū seruitutem domitam. vt no. in. d. c. puenit. quarta carta. 7. circa quartū.

Prescriptio eoz que in priuilegio dumtaxat cōcessibilia sunt n̄ p̄ficiat nisi spatio tanti temporis cui⁹ in itij memoria non existat. no. do. antho. de cens. puenit. xj. colū. et in. vj. carta iij. colū. qnimo nec ex tanto tpe p̄ficiat vt p̄

scriptio tñ s3 vt p̄suetudo p̄scripta sic. no. in d. c. puenit. iij. carta. in. ij. colū.

Prescribi nō dicit ius eligendi q̄tōcūqz tempore quis elegerit quia hab3 discōtinuā causam. sed pp̄rie loquendo potius dicitur acq̄ri ex quodam vsu et longa consuetudine p̄scripta in qua sufficit vsus interpellatus. **I**n p̄scriptione aut requiritur possessio vel quasi continua fm hosti. vt no. do. anth. de cēsi. puenit. xij. colū. de hoc vide pleni⁹ in. 5. p̄scribi an possit ius eligendi.

Prescriptio iuris incorporealis mixti qd debetur a re persone sicut est seruitus vsus et vsu fructus perficitur spatio. x. vel. xx. annorum de iure civili. de iure canonico exigitur quadraginta. et est pp̄rie p̄scriptio non consuetudo. quia cum tale ius debeat persone. acq̄rit persona naturalem et civilem possessionem et licet habeat causam discōtinuā. tñ possessionem civilem quaz vsufructuarius quesuit solo animo p̄tinuat. et ex illa p̄cedit p̄scriptio **I**n hac p̄scriptione exigit scientia et patiētia eius cōtra que p̄scribitur quod est veruz in vsu vel in vsufructu in formādo sed in formato p̄ illuz qui putatur domin⁹. sufficit patiētia et scientia illius domini putatiui. **I**tem exigitur bona fides in p̄scriptione. x. del. xx. annorum. **S**ed in p̄scriptione. xxx. vel. xl. annorum de iure civili non requirit bona fides. de iure canonico sic. que bona fides p̄sumitur etiam ex antiquitate possessionis tāti temporis cuius in itij memoria non existat et etiam ex possessione. xl. annorū vbi ius cōmune non resistit. sed supra in. 5. p̄scriptio iuris incorporealis mere realis videlicet seruitutis dixit idem esse. etiam vbi ius resistit **I**tem exigitur titulus in p̄scribenda seruitute vsufructus. quia est pars domini et sic est grauis p̄iudicij. **S**ed in alio vsu v3 alio iure si est leuis p̄iudicij non requiritur titulus. si est grauis sic de iure civili. **S**ed de iure canonico in alijs iurib⁹ ab vsufructu si possidenti non obuiat ius cōmune. non requiritur titulus. salvo casu qui notatur in proximo. 5. **S**i obuiat eo modo quo dicitur supra. 5. p̄scriptio iuris incorporealis mere realis videlicet seruitutis. tñ si ex solo pati ex quo datur quasi possessio iustificatur possessio nō exigitur titulus in his que sunt contra ius. **S**i autem nō iustificatur possessio ex solo pati. tunc exigitur titulus vel possessio tāti temporis cuius in itij memoria non sit. et illa anti qua possessio facit p̄sumi iustam possessionem et supplet defectū tituli. no. do. anth. de cens. c. puenit. v. carta. 7. venio ad tertij p̄ncipale. vide omnino. 7. 5. p̄xi.

Prescribi an possit obligatio et prestatio annui census et quanto tempore. dic qd si pretendit census deberi ab ecclesia persone prelati ita qd magis respiciat personam prelati quam ecclesiam. prescribitur sic ius meritorium personale spatio tantis temporibus cuius in initio non est memoria. vel saltem prescribitur tanquam ius mixtum de bitum ab ecclesia et sic a re persone. et tunc sufficit spatium. x. vel. xx. annorum de iure civili sed de iure canonico exiguntur. xl. ubi autem pretenditur census deberi dignitati. tunc quia persona representat in dignitate. censetur ius mixtum in quo de iure canonico requiritur tempus. xl. annorum.

Requirit etiam titulus dato quod ius cōe non resisteret quod agit de quæredo iure ex quo surgit translatio dominij. s. pecunie vel rei in quo census prestatur nisi census esset levis et vniuersalis denarij vel alterius modice rei. quo casu titulus non requiritur vel nisi esset prescriptio tantis temporibus cuius in initio memoria non existat. quia et tunc non requiritur titulus. no. do. anth. de censu. peruenit. v. carta. x. ex his predictis plura inferunt. et eo tempore quo dixit prestationem annui census prescribi. eo tempore dico titulum census presumi si titulus allegatur. et tunc potest tempus deduci ut causa ius producat et ut causa ius probat. ut no. i. d. c. puenit. xij. carta. x. qd i. censu. Sed aduerte quod plus ibi dicit quod ad presumendum titulum annui census sufficit tempus decennij. si allegatur casus expressus a iure concessus. Nec mireris quod ipse tenet quod licet de iure canonico regulariter exigantur. xl. anni ad prescribendum. tamen sufficiunt. x. ad titulum presumendum quoniam possessori ius non repugnat ut no. in. d. c. puenit. x. car. x. circa tempus dubium facit. Qualiter autem in his debeat libellus formari. vide sub verbo libellus predictis.

Prescribi an possit ius decimarum et quanto tempore. dic qd si vnus prochianus intendit acquirere ius decimarum in persona sua ad iudicium alterius prochiani. et tunc solo tempore non acquiritur quod nullum tempus est causa obligationis personalis. et hoc in quantum agit ad decimas personales. Ad si agit ad reales. quod cum agit de acquirendo dominio rei in qua prestat decima. censetur res magni iudicij. ideo solum tempus non sufficit sed cum tempore. xl. annorum requiritur etiam titulus nisi decima esset leuissima quod casu propter leue iudicium non requiritur titulus vel nisi esset prescriptio tantis temporibus cuius in initio memoria non existat quia illa supplet defectum tituli. Si autem intendit queri ius decimarum ad preiudicium ecclesie cui debentur. tunc si contendit de decimis consistentibus in tertia prochia non in prochia prescribitur nec eius contra quem prescribitur. quia forte illi ecclesie contra quam sunt debite ex privilegio vel prescriptione tunc prescribuntur spatio. xl. annorum etiam sine titulo dummodo assit bona fides. quod licet prescribenti resistit ius cōe.

non tamen fundat intentum suum contra quem prescribitur. Et si dicas est grauis preiudicij eo quod agit de acquisitione dominij. Rñdeo quod non est grauis preiudicij perdere id quod solo privilegio et non de iure communi tenetur. Si autem prescribens intendit acquirere decimas in parrochia rectoris cui debentur de iure communi ad preiudicium ipsius rectoris et ecclesie sue et prescribenti resistit ius commune. tunc requiritur titulus nisi esset prescriptio tantis temporibus cuius in initio memoria non existat no. do. anth. de censu. puenit. v. carta. x. ex his apparet. et de iure decimarum. Quod autem deum est in prescriptione decime leuissime non requiritur titulum. no. contrarium in. d. c. peruenit. vij. carta. x. ex his apparet quid in querendo iure eligendi. Et sicut ad preiudicium rectoris et ecclesie cui debentur de iure communi non prescribitur nisi tanto tempore cuius in initio et. ita nec ex possessione presumitur titulus nisi sit tantis temporibus cuius in initio et. ut no. i. d. c. peruenit. xij. carta. x. ex his apparet discurrendo.

Prescribi an possit iurisdictio in alterius preiudicium. dic per omnia idem quod. s. pri. s. de xi in decimis. quia hoc est ius in rem debitum persone. et sic habet continuationem possessionis animo. licet in facto non sit continuum quod factum hominis in exercitio iurisdictionis exigitur no. do. anth. de censu. c. peruenit. x. ex his apparet quod de iurisdictione.

Prescribi an possit merum imperium. Bar. dicit quod non absque patientia imperatoris sine qua non potest dari possessio. Tu dic qd si sumitur imperium pro his que sunt reseruata in privilegio unius principis in signum vniuersalis dominij et potestatis que soli conueniunt imperatoribus vel ordini papali. talia non sunt quesibilia. Quedam sunt imperij quia reseruata principi communiter ad alium tamen transmissibilia. et talia sunt per inferiores consuetudine quesibilia si cum hoc concurrat quod habeant causam a principe. alias non ex quo sunt reseruata. Sed sumitur imperium magis late pro his que exercentur nobili officio iudicis principaliter ad publicam vtilitatem. Tunc aduerte quod quedam sunt ordini omnino annexa. et talia non sunt consuetudine quesibilia. si non sunt annexa ordini. tunc queruntur tempore. Quartum autem tempus et quod exigatur. dic qd si agitur de iam quesito imperio extendendo. sufficit commune tempus scilicet. xl. annorum secundum canones. et. x. vel. xx. secundum leges. Si agatur de imperio originaliter querendo vel etiam extendendo in persona cui de iure communi competit. tunc si habet titulum acquiritur communi tempore. si non habet titulum sed habet patientiam principis de qua prestat. quod non

pōt nisi de vsu ⁊ consuetudine tanti tēpōis cuius inītiū mēoria nō existat. licet ex illo pati iustificet possessio vt h̄ spāle habeat id qđ ē solo p̄uilegio p̄ncipis concessibile. Si autem nō habet patientiam p̄ncipis ⁊ hoc p̄stat. tūc cōsuetudine nō pōt imperiū queri. ⁊ sic loquit̄ bar. vbi aut̄ d̄ patientia p̄ncipis dubitat̄ tūc imperiū queri pōt vsu ⁊ consuetudine tanti tēpōis cui⁹ inītiū rē. Et tā longus vsus p̄sumit̄ iustus ex qđ nō p̄stat de opposito. An autē sufficeret patientia regis vel baronis habentis merū imperiū cōtra quē quis veller p̄scribere. Bar. tāgit ⁊ nō soluit. dic qđ nō. quia ab eo nō dependet qđ habet a se abdicare ⁊ i alium transferre. Ideo sola patientia eius non iustificaret possessionē. no. do. anth. de censu. puenit. vj. carta. ⁊. ex his infer̄. Quid i his que sunt meri imperij. de foro cōpe. cū cōtinuat. ⁊. q̄ro vbi cōsuetudo. vide. s̄. s̄. p̄scribi potest iurisdicō.

Prescribi an pōt ius exigēdi pedagiū siue vectigal. dic qđ si agit de p̄scribēdo vectigali iā formato. querit̄ cōi tpe absq; titlo habita patientia inferioris ⁊ quē p̄scribit̄ qz ex ei⁹ pati iustificat̄ possessio ⁊ agit de leui p̄iudicio. q̄a leuis p̄iudicij est p̄dere cōpetētia de iure speciali t̄m. Si agit de vectigali querēdo ⁊ creādo de nouo. tunc si habet titulum a principe sufficit cōe tps. Si nō h̄z titulū. tūc si non cōstat de patiētia p̄ncipis nec pōt queri tpe nec consuetudine. quia talis vsus clādestinus est. Si nō cōstat de ei⁹ patiētia. tūc queritur cōtinuatione tanti tēpōis cui⁹ inītiū rē. Et si dicas qđ ex qđ nō cōstat de pati hic nō h̄z possessionē ⁊ sic nō pōt querere. dic qđ id p̄cederet qđ fundaret acquisitionē ex p̄scriptione. sed si fundat ex vsu. nō exigit̄ illa patiētia. qz ex illo vsu tā longo inducit̄ cōsuetudo que loco cōstituti iuris est. no. do. antho. de censu. puenit. vj. carta. ⁊. p hoc apparet quid d̄ pedagio. Et eo casu qđ dixi ius pedagiū q̄ri tpe. dic qđ in eodē tpe p̄sumit̄ titul⁹ illi⁹ iur̄ si alleget̄. ⁊ sic illud tps pōt dici vt causa p̄cedens ⁊ nō vt causa p̄bas. vt no. in. d. c. puenit. xij. carta. ⁊. ex his apparet qđ dicēdū. vide. s̄. ⁊. consuetudo. s̄. consuetudo exigēdi vectigalia.

Prescriptio exigēdi pedagiū de aliq̄b⁹ rebus exigi consuetū nō p̄cludit qđ de alijs reb⁹ possit aliqđ pedagiū exigi. no. Bar. in. l. si publica nus. in. ff. de publi.

Prescriptio iuriū incorpaliū in his q̄ sunt grauis p̄iudicij nō p̄cedit cōi tpe absq; titulo siue resistat ius siue nō. siue aliter iustificet̄ possessio siue nō. In his autē que sunt leuis p̄iudicij p̄cedit p̄scriptio cōi tpe absq; titulo dū t̄m def hoc qđ possessio sit iusta ⁊ iustificet̄ ⁊ p̄

sumptionē aut resistantiā iuris. qz illa est causa quare exigit̄ titulus. Et dicif̄ possessio iustificari ex patientia ei⁹ ⁊ quē p̄scribit̄. quādo patientia ē in tali iure qđ pati opes qz ius trāsserre pendeat a p̄tate patientis. Queda⁹ em̄ sunt in quibus ius cōe p̄sumit ⁊ possidentem ⁊ possessionē omniū respectu iustificatio nis de iure cōi ita qđ illam nō p̄mittit nisi aliqđ iure speciali nō pendente a p̄tate eius ⁊ quē p̄scribit̄ sicut est possidere decimas in parrochia aliena. ⁊ in his nō p̄scribit̄ omī tpe absq; titulo sp̄ali. Queda⁹ sunt in quibus ius resistit ⁊ possessionē iustificat. sed aliquo casu etiā de iure cōi p̄mittit vt in casu. ⁊ tunc si p̄betur casus ille. p̄cedit p̄scriptio cōi tēpore absq; titulo quia iusta ē possessio. Et si non detur ille casus. exigit̄ expressus titulus. q̄a nō pendet iustificatio a nuda patientia eius cōtra quem p̄scribitur tunc exigit̄ qđ ille titulus p̄betur. vbi autē ex solo pati eius iustificetur quia ab eius potestate pendeat p̄tra quē p̄scribit̄. tunc alius titulus non exigit̄. Queda⁹ sunt in quibus ius possessioni non resistit ea data nec etiam eam iustificat sed solus ius nō p̄sumit. vt in seruitutibus in quibus res p̄sumit libera ⁊ titulus nō p̄sumit. Si tamen detur possessio seruitutis. ius nō resistit nec aliter possessionē iustificat. ⁊ in his p̄cedit p̄scriptio cōi tpe absq; titulo. Queda⁹ sūt in q̄b⁹ ius cōe possidēti resistit ⁊ iustificat possessionem simpliciter. vel cōtra illā p̄sumit si t̄m detur patientia illius contra quem ex sola patiētia possessio iustificatur vt qđ aliquis interfit electioni cum canonicis habentibus ius eligendi de iure ⁊ in talibus p̄sumitur cōi tempore absq; titulo. quia hoc est leuis p̄iudicij ⁊ per illud pati non p̄iudicabitur ecclesie sed solis canonicis. Et quia reperitur a iure p̄missa hec participatio iuris eligendi ideo sufficit cōe tempus ad p̄sumendū in casibus p̄dictis quia licz habeat causaz dīl cōtinuā respectu exercitij act⁹ natural. t̄m qz ius p̄tēdit̄ debitū a re persone ciuili possessione continuatur animo persone illaz acquirētis. ⁊ consequenter ex illa continua ciuili p̄cedit p̄scriptio cōmuni tempore. quod non esset si ius deberetur a re rei quia cum ibi nō debeatur persone non potest respectu animi sui possessio dici continua. Idem si actus naturalis est ibi interuallatus requiritur ad p̄scriptionem t̄m tēpus cuius inītiū rē. vt no. do. antho. de censu. puenit. vij. car. ⁊. ex his apparet qđ in q̄rēdo iure eligēdi.

Prescribi an possit ius eligēdi q̄rū ⁊ tps ⁊ qđ exigit̄ ad p̄scribēdū. dic qđ si agit q̄ri ratioe persone. nō ē quesibile s̄m inno. s̄z rōe dignitati

distingue. aut agatur quis querere totū ius eligendi abdicando illud a corpore habente p̄tatem iuris eligēdi. et nō p̄t̄ absq̄ titulo p̄scribere cōi tpe. et deficiente titulo req̄rit̄ t̄m tps cui⁹ inity rē. q̄z h̄ nō ē leuis p̄iudiciū i totū absorbere ius cōpetēs de iure cōi. Et q̄z in totū trāf̄erre ius cōpetēs a p̄t̄ate eorum quib⁹ cōpetit. et quia notoriū resistēs absorbet omnem iusticiā possessiōis que nō sit tanti tēporis cui⁹ inity rē. Si agit̄ queri ius eligēdi ab alio de iure speciali. vel consuetudine questum p̄t̄ p̄scribi cōi tpe absq̄ titulo q̄z ex toto nō resistit ius. et quia nō reputat̄ quis p̄ iudiciū abdicare qd̄ cōpetit de iure sp̄ali. Si agit̄ queri solum ius interessendi electiōi cuz alijs quibus cōpetit. p̄cedit p̄scriptio cōmuni tpe absq̄ titulo q̄z ex solo pati canonici corū possessio iustificat̄ cū ab eorū p̄t̄ate pendeat ius eligendi p̄icipare quod est leuis p̄iudiciū. et quia p̄ illud pati nō ecclie sed canonici dūtaxat p̄iudicat̄. vt no. do. antho. de censi. c. puenit. vij. carta. x. ex his apparet q̄ in querēdo iure eligēdi. tunc etiā p̄sumit̄ t̄tulus si alleget̄. vt no. in carta. xij. x. ex h̄ apparet quid in iure eligēdi. Sed postea q̄si ad finē dicti. x. di cere videt̄. q̄ licet h̄ ius in totum trāf̄erre vel etiā p̄icipare p̄petuo ad p̄iudiciū successorū vel dignitatis. nō ponderata potestate canonicorū cū eorū pati sufficit ad possessiōē tēp̄alē iustificāda. et ex illa postea creat̄ ius p̄petuū. Sz dic̄ q̄ nō cōtradicit quia illud quod ibi ad finē dicit̄ intel ligit̄ de p̄petuo iure et p̄iudicio p̄icipatiōis nō trāf̄ationis totalis iuris quia p̄icipatiō est modici p̄iudiciū etiāz in p̄sona successoris vel dignitatis ecclie. Aut p̄ illā p̄icipatiōē nullū sit p̄iudiciū. quia nō interest ecclie q̄s eligat. dūmodo electio fiat in tēpe et de p̄sona idonea. sed trāf̄erre ius in totum et abdicare etiāz a successore et dignitate. illud ē grauis p̄iudiciū.

Prescriptio libertatis cōtra fuiturē alternis tēp̄ibus constitutā nō p̄ficiat nisi sp̄acio. xx. annorum. ff. quēadmo. ser. amlti. l. si sit consti- tuta. qd̄ est verū q̄ alternatio est annorum vel mensium vel septimannarū. secus si vniuf diei vel hore quia tūc p̄ficiat̄ sp̄acio. x. anno- rum. vt. d. l. si sit p̄stituta. Et si ē de q̄nquen- nio in q̄nquēniū. vna die dūtaxat p̄ q̄nquen- nio idē est acti foret alternatis annis vel mē- sibus cōstituta. l. de fuitu. l. si. in p̄n. Et ra- tio quare tunc tps duplicatum ē q̄z p̄pter in- teruallum tēp̄is in q̄ q̄s seruitute vti nō p̄t̄ est negligentia interrūpit̄. et cū p̄scriptio liber- tatis p̄cedat ex negligentia fuitute nō vten- tis et interuallum q̄ q̄s vti nō possit diminu-

at siue interrūpat negligentia. ideo exigitur suppletio in tēpe duplicato. ita dicit do. an- tho. in. c. puenit. de censi. vij. carta. x. ex his apparet q̄ in querēdo iure eligēdi. ad fi. x. si. Que ratio non videtur bona quia idem con- cludit vbi est alternatio et interuallum dierū et horarū. et t̄m ibi duplicat̄ tēpus Ideo dic̄ q̄ ratio ē quā ponit glo. i. d. l. si sit. quia vbi ē maius interuallū est minor negligentia ei⁹ cō- tra quem p̄scribit̄. ideo maius tēpus ad p̄ scribendū exigit̄. Est t̄m aduertendum q̄ licz in p̄scribenda seruitute habente causam dis- continuam requirat̄ t̄m tps cui⁹ inity rē. t̄m in p̄scribenda libertate cōtra illam fuitutem licet talis p̄scriptio p̄cedat ex negligentia dis- continua sufficit tēpus. x. vel. xx. anno- rum. vt dicit bal. in. d. l. si. l. de fuitu. Sed do. anth. dicit q̄ ex negligentia nō vtenis sem- per est cōtinua. vt no. p. eundē in. d. c. puenit car. penl. x. venio ad scōm. qd̄ in iurib⁹.

Prescribere nō p̄t̄ ordinarius iurisdictionē in eccliam sue diocesis exemptam et pape sub- iectam nisi sp̄acio centū annorū q̄z minori tē- pore nō p̄scribit̄ contra papaz. Sz si esset ex- empta ita q̄ subiecta inferiori a papa puta ar-chiep̄o. tūc quia hoc est ius p̄sonale in re po- test p̄scribi cōi tpe absq̄ titulo. et p̄p̄ iuri cō- cursū p̄sumeret bona fides. nec obstat q̄ ha- beat causam discōtinuā q̄z ē ius p̄sonale de- bitū. et sic p̄sone cōtinue possidētū ciuilit̄ suffi- cit cōe tēpus. vt no. do. anth. de censi. c. per- uenit. vij. carta. x. si. ex his inferitur ad questū onem.

Prescribi an possit libertas p̄tra actionē et ob- ligationē p̄sonalem et que exigat̄ ad talem p̄- scriptionē. dic̄ q̄ si querit̄ an solo tpe libera- tio inducatur. et dico q̄ nē quia tēpus non est modus tollendū nec inducēdi obligatiōez Si querit̄ an tollat̄ p̄scriptione causata ex tēpe. et tunc dic̄ si est debitū vnice p̄estati- onis tollit̄ actio ipso iure sz non obligatio nisi sp̄acio. xxx. annorū. Si aut̄ debitū ē annu- um et multiplicis p̄statiōis. tunc pro quolibet anno requirit̄ vna p̄scriptio. xxx. anno- rum siue sit debitum ex cōtractu siue ex vlti- ma voluntate quicquid dicat̄ bar. et alijs. Et hec est communis opinio nisi forte esset p̄- scriptum per centum annos. quia tunc forte ius pro quibuslibet annis esset sublatum. et ad libertatem p̄scribendam requiritur bona fides de iure canonico. saluo q̄ si actio ē tē- poralis ex natura sui vt actio de dolo. finitur illo tēpore. et si est perpetua finitur sp̄acio triginta annorum de iure ciuili. vel. xl. anno- rum de iure canonico. In actionibus cōpe- tentibus ecclies nec t̄m inspiciat̄ bona vt ma-

la fides debitoris. quia tunc pprieno dicitur tolli p̄scriptionem s̄z ex natura sibi ab initio data et solo tempore et fine vite finit. Ideo adu te ad statuta (que post certum tempus excludunt creditores) quō loquantur. quia si p̄scriptionē inducunt nō poterit tolli actio absq̄ bona fide debitoris. no. do. anth. de censi. c. puenit. xij. carta. v. venio ad tertium quā tempus. et vide supra. §. p̄scriptio procedens ex sola.

Prescribi an possit libertas cōtra iura realia. dic q̄ si querit an solo tempore tollant talia iura et nō tollunt quia tempus nō est modus tollendi. Si querit an p̄scriptione cassata tempore siue nō vsu quia iura nō necant hāc p̄scriptionē sed nōsum. et dic q̄ sic. Quantuz aut tempus et que exigantur: dic aut agit de p̄scribenda libertate seruitutis anteq̄ sit cōstituta sed erat p̄missa. et tunc quia hic nō ordinatur ad tollendū ius reale quod nōdum est fm obligationē p̄sonalem ad cōstituendum seruitutē. tollit tempore quod requirit ad p̄scriptionem tempalem. de quo dixi supra p̄ximo. §. Si agit de tollenda seruitute iam cōstituta. et tunc si habet vsu tempore nō interuallatum sed paruum vt dieruz et horarum. Si aut habet interuallum mensiu vel annorum. exigit tempus duplicatū. vt si ibi interuallata nō sufficiant decē anni. in hac exigantur. xx. hec vera de iure ciuili siue seruitus habet causam cōtinuā vel discōtinuā. s̄z de iure canonico qualiscūq̄ sit seruitus. ad p̄scribendū libertatem exigunt. xl. anni. Titulus aut de iure ciuili nō requirit. s̄z de iure canonico sic. si p̄sumptio est ius cōe. Similiter de iure ciuili nō requirit bona fides quā seruitus cōtra quā p̄scribitur ex simplici nōusu p̄ditur nec aliquod factum vel quasi possessio exigit ex p̄te p̄scribentis libertatem vt cōiter continet in seruitutibus rusticis. secus in seruitute in cuius libertate querēda exigit factum hoīs vt in seruitute salicidij quia in illa requiritur bona fides. Sed de iure canonico tenetur q̄ ad hoc q̄ sit p̄scriptio requirit omni casu bona fides. q̄ indubitanter p̄cederet vbi p̄scriptio est cōtra ius cōmune. nō tamē exigit scientia vel patientia eius cōtra quem p̄scribitur quia nullo iure ciuili vel canonico hoc cauet ideo cōtra eum vtentē etiā ignorātem sibi cōpetere seruitutē currit p̄scriptio. sed ei subuenitur ex clausula generali. si qua iusta causa. et sic etiā subueniet p̄ restitutionē quā q̄s nō est vsus quia nō potuit. vt no. do. anth. de censi. c. puenit. penl. carta. v. venio ad scdm qd in iurib. Idem dicit bar. de restitutione versus p̄scriptionē ratione ignorātie. vt. l. j. §. si

quis aut. d. iti. actuz p̄ua. licet alit loquitur in. l. genere. ff. de his q̄ notant infa.

Prescribi an possit libertas cōtra iura mixta que debent a re p̄sone. dic q̄ talia iura tempore nō tollunt. Si querit an ex nōusu cū negligentia tollant. dic q̄ quedā sunt iura debita ab inferiore in signum vniuersalis subiectionis. vt in loco quis prestet obedientiaz vel q̄ visitet. et talia non p̄scribuntur. Quaedam que nō debent in signum superioritatis. sed altero iure accidentali. et talia sunt tempore quesibilia. Et o aut tempore querantur que exigantur: dic q̄ si agit de p̄scribenda libertate seruitutis vsufructus anteq̄ sit cōstituta. sed erat p̄missa. et tunc idem quod dixi de p̄sonali. Si agit de p̄scribenda libertate iuris iam cōstituti. et tunc aut illo iure vti est in mea facultate quā voluero (quia sic cōstitutū est) et tunc nō vtendo quia nō volo dicto vti ideo nō est p̄scriptibilis libertas. Si nō est in mea libera voluntate vti vel nō vti (quia sic nō est constitutum) et tunc de iure ciuili tollitur ex nōusu p̄ decenniu si nō habet vsu in teruallatum. si aut habet interuallatum. aut est ex forma iuris et certum sicut in vsufructu annuo alternis annis legato. et tunc quia in ualla faciunt diuersa iura. exigit p̄ qualibet integra p̄scriptione. Si aut ex forma conuentionis nō est interuallatum ad aliqd determinatum tempus. vnici tñ ius est. igitur exigitur vnica p̄scriptio vt patet in iure eligendi actiue et passiue et in iure p̄sentandi. et tūc tempus p̄scriptiōis incipit a die quo imminet casus electionis vel p̄sentationis faciende et ab illo tempore si nō vti illo iure vsq̄ ad decennium de iure ciuili illud perdit. De iure autē canonico exigunt. xl. anni. An autem exigantur titulus et bona fides. dic p̄ omnia vt. s. p̄xi. §. dixi in fuitute reali. Et hec vera quādo agit de p̄dendo iure competenti de iure cōmuni. Si aut de p̄dendo iure ex p̄uilegio quesito est alia materia p̄ se. de qua p̄ l. in. l. voluntarie. l. de exe. tu. et ita no. anth. de censi. puenit. carta vltima. v. venio ad tertiu quid in iuribus.

Prescribi an possit liberatio siue libertas ex titulo inhabili siue inualido. dic q̄ si illa liberatio potest alis induci solo cursu tempis. tūc si adest titulus inualidus p̄scribitur per cursuz dimidietatis illius tempis quod alis sine titulo exigebatur ad p̄scriptionem et per illū cursu titulus inhabilis confirmatur. vt patet in filiofamilias qui se liberat a patria potestate si fuit illegitime emancipatus et p̄ decennium se gessit pro sui iuris vbi alias requirerentur. xx. si absq̄ emancipatiōe se gessisset

pro emancipato. Si vero solo cursu tpsis nō possit libertas induci qz ius cōe resistit p̄scribenti r tunc p̄cedit titulus inhabilis ab eo q̄ poterat p̄tra ius disp̄sare: cōfirmat̄ titul⁹ r p̄cedit p̄scriptio p̄ sequentē patientiā. xl. an. nozū: vbi aut̄ titulus inhabilis p̄cedit ab alio tunc nullo tpe r̄firmat̄ nec p̄scribit̄. no. do. anth. de cens. puenit. penul. col. r vide. j. s. proximo.

Prescriptio an possit p̄fici ex titulo inualido siue inhabili: dic de iure canonico q̄ si titul⁹ est inhabilis errore facti et p̄ titulo reputat̄: talis titulus p̄ficiat ad p̄scriptionē r r̄firmat̄ ex cursu r possessiōe cōmunis tpsis. Si est inhabilis errore iuris: tūc in p̄scriptiōib⁹ i qui bus exigif̄ sola bona fides vt i his que sūt cōtra ius cōmune talis titulus p̄ficiat ad p̄scrip̄tionē cōi tpe p̄ficiendā qz dat bonā fidē ex q̄ causatur p̄scriptio: qz errare est esse in bona fide. In p̄scriptionibus aut̄ in quibus titul⁹ exigitur: nūq̄ titulus inhabilis cōfirmatur: nec p̄cedit p̄scriptio q̄n habitas tituli ē incerta. vbi aut̄ est dubia tunc cursus tpsis pōt operari interpretando r cōfirmando titulum: dūmodo sit tātū tps qd̄ r̄suetudinē possit inducere. no. d. anth. d. cens. c. puenit. vlti. col. et vide s. prox. s.

Prescribere volenti nō obstat error iuris probabilis. Et dicif̄ pbabilis q̄n habet originē ab intricato dubio. d. r̄sue. cū dilectus. r no. do. anth. de p̄scrip. c. si diligenti. Itē tolerabilis esset in milite quilibet error iuris. l. j. et qd̄ ibi no. p. l. y. r Bal. l. de iuris r fac. igno. Itē pbabilis et tolerabilis est etiā in nō milite q̄n ius exp̄sse non resistit sed simpliciter non assistit. quo casu nō impedit p̄scriptionē nec causat malā fidē. **P**rescriptionē aut̄ impedit et malā fidē causaret q̄n ius exp̄ssere sifteret. r hoc casu loquitur regula. qui cōtra iura l. vj. Ita no. do. antho. i. c. cura. d. iurepatro. Itē error iuris nūq̄ impedit p̄scriptiōnē q̄n in p̄scribendo sufficit bona fides sola absq̄ titulo. quod est de iure canonico quando p̄scriptio nō est cōmunis fm formā. c. j. d. p̄scrip. l. i. vj. tūc em̄ titulus (licet d. iure canonico inualidus) p̄bat bonā fidē: qz errare i iure est esse in bona fide. vt no. do. anth. in d. c. cura: et hoc firmat in. c. puenit. de cēsi. vl. col. **S**ed quid dices in p̄scriptione p̄tra ius cōmune que est tanti tpsis cuius initij memoria nō existat r i qua nō exigif̄ titulus: vt patet in d. c. j. d. p̄scrip. nunqd̄ error iuris i titulo impediret talē p̄scriptionē: videt̄ qz nō q̄a p̄scriptio tanti tpsis nō solū supplet defectum tituli sed etiā facit bonā fidē r possessiōnē iustam p̄sumi. vt no. do. antho. in d. c. puenit.

liij. charta r. liij. colū. s. s. dices. In cōtrarium facit quia eo ipso q̄ allegat titulū inualidum allegat malā fidez ab initio. s. p̄cedit p̄scriptio iuxta no. p. do. antho. i. d. c. si diligenti. i. h. et qz exigif̄ bona fides ab initio vsq̄ ad finez continuata vt no. in d. s. sed dices. et b̄ videtur veri⁹ nō obstāte qz possessio cui⁹ initij rē. facit bonā fidē p̄sumi: qz illud verū in dubio q̄n nō cōstat de iniusticia tituli. **S**it q̄ cautus qui tanti tpsis possessiōnez allegat vt nō alleget nec ostēdat titulū ab initio iniustū sed simpliciter dicat se p̄scripsisse ex iusta cā. vt no. p. antho. in d. c. puenit. v. car. s. circa tempus dubiū facit.

Prescriptio an et q̄n p̄cedat ex titulo p̄sumpto p̄ temporis lapsu iuncto vsu vl̄ nō vsu p̄scribentis. vide sub verbo p̄sumptio. s. p̄sumi an debeat ius incorporeale: cū plurib⁹. s. sequenti.

Prescribi an possit liberatō siue libertas ex titulo p̄sumpto p̄ tpsis lapsu iuncto vsu vl̄ nō vsu p̄scribentis vel eius cōtra quē p̄scribit̄. **D**ic qz q̄nq̄ deducitur tempus: et nō vsus illius tpsis ex quo liberatio p̄tendit̄ consistit i pati. et tūc si deducit̄ ad pbādā liberationez ex lucro odioso: pbatur liberatio. **A**n ad pbādū qz vsuras nō debeat. si dico qz licet sū debitor sortis: tū est iā decennij qz non solui vsuras. ex hoc p̄sumif̄ liberatio vel veri⁹ nō obligatio in vsuras. **Q**uid ergo si apparet d. obligatiōe vsurarū: nūquid p̄ lapsum decennij quo vsuras nō solui p̄sumitur liberatio ab vsuris si ipsaz allego: nihil dicit ibi do. anth. sed ex his que in fine dicent̄ videt̄ qz liberatio p̄sumatur licet in fine loquat̄ d. vsu mixto. **S**i aut̄ agit̄ de liberatione luci nō odiosi: et tunc si liberatio est leuis p̄iudicij ex lapsu decennij p̄sumif̄ liberatio allegata. secus si liberatio est grauis p̄iudicij. **N**ūq̄ vsus ad liberationē inducendaz sonat in facto positiuo. **E**xemplū. canonici pbāt se solos elegisse. x. annis. et ex hoc velint allegare qz alij d. extra collegiū nō debeant interesse et allegat̄ renūciationē iuris. et tūc aut̄ hec libertas est p̄tra ius: et nō p̄sumif̄ titulus nec liberatio nec renūciatio. **A**ut nō est cōtra ius: et p̄sumitur. **Q**uādoq̄ vsus libertatis est mixtus: partiz in nō faciendo. vt quia solui centū de feudo omni anno. x. annis et fm veritatē debebaz ducenta. volo deducere hoc tēpus ad p̄bandum causam p̄ quā nō debeā nisi centum al legando causam renūciationis vel liberationis p̄ residuo: tūc lapsu decennij pbaret̄ liberatio nisi ius cōe resisteret. no. do. antho. de cēsi. c. puenit. vlti. colū. et no. sub verbo p̄uilegiū nō p̄dit̄ per nōsum.

pro emancipato. Si vero solo cursu tpsis nō possit libertas induci qz ius cōe resistit p̄scribenti r tunc p̄cedit titulus inhabilis ab eo q̄ poterat p̄tra ius disp̄sare: cōfirmat̄ titul⁹ r p̄cedit p̄scriptio p̄ sequentē patientiā. xl. an. nozū: vbi aut̄ titulus inhabilis p̄cedit ab alio tunc nullo tpe r̄firmat̄ nec p̄scribit̄. no. do. anth. de cens. puenit. penul. col. r vide. j. s. proximo.

Prescribens rē alienā licet post cōpletā p̄scrip-
tionē supueniat scientia rei aliene: nō tenet
etiā de iure cōmuni rem p̄scriptā restituere q̄
ad forū contentiosum sed i foro cōscientie sic
no. antho. in. c. vigilantī. d̄ p̄scrip.

Prescribit possidens bona fide licet titulo sin-
gulari causam habuerit a malefidei possessore
q̄n ille cōtra quē p̄scribit sciuit rē in aliū eē
translatā. secus si ignorauerit qz tūc mala fi-
des actoris nocet singulari successori. qd̄ est
veruz in re immobili: sed in re mobili p̄cedit
p̄scriptio etiā cōtra ignorantē rē translatā.
Et procedūt predicta q̄n p̄scribens causaz
habet ab immediato malefidei possessore. Si
aut̄ causam habet ab immediato bonefidei q̄
causam habuit a mediato malefidei: tūc pos-
sidens p̄scribit indistincte siue sit res mobilis
siue immobilis. 7 siue ille cōtra quē p̄scribit
sit sciens siue ignorans. Et hec vera tam de
iure canonico q̄ ciuili. vt no. do. antho. d̄ p̄-
scrip. ff. diligenti. v. col. v. quero an mala fi-
des. et vide s̄. s̄. p̄scribi potest res.

Prescribi an possit dos vel res dotalis p̄stā-
te matrimonio vel eo soluto: vide tex. 7 glo.
C. de iure do. l. in rebus. et qd̄ ibi no. p̄ l. y.
7 Bal. 7 qd̄ no. azo. in summa. C. de iur̄ do.
v̄si. huic vtili. ad finem summe.

Prescriptio p̄cedit sine possessione q̄n p̄ pre-
scriptionē non acquir̄ res nec ius in re. sed
d̄staxat allegat̄ p̄scriptio ad ius alterius ex-
tinguendū: vel defensionē ad ius alteri⁹ ac-
quirendū: vt no. Jo. cal. de p̄scrip. cuz nō li-
ceat. 7 do. antho. e. ti. audit. vj. columna v̄.
oppono.

Presens in loco studij cēset qui ab eo-
dem loco recessit: animo tamen reuer-
tēdi et reuersus: vt no. Jo. an. de ma-
gis. c. sup̄ specula. et bar. de le. iij. l. que situz
in p̄n. 7 verbū p̄ntie siue residētiē nō debz sic
amare intelligi quin et si q̄n quis alibi diū-
tat tū p̄sens esse siue residē dicat: vt no. Jo.
an. de cle. nō resi. ex pte. ij. Et fm̄ varios tra-
ctatus quis dicat p̄ns vel absens no. glo. ff.
de p̄cu. l. p̄ns: 7 io. an. de elec. vbi periculuz
sup̄ verbo p̄sentes et absentes. in nouell. Et
ideo in materia. c. fi. de v̄. sig. li. vj. dicif̄ q̄s
cōtinue seruire et p̄ns esse licet quādoqz ab-
sit: vt no. io. an. in glo. penul. et sup̄ ea. in no-
uella. et etiā archi. ibidē. 7 vide optimū tex.
qualiter hoc v̄bum p̄tinue intelligendū sit.
ff. de libe. cau. l. paulus: alias si vt p̄ponitur
s̄. fi. 7 vide omnino bar. in. l. interdum. s̄. q̄
tiens. de publica. Et lapum alle. xl. vj. 7 vid̄
s̄. in verbo absens.

Presentatio. vide. s̄. in v̄bo ius patro-
natus: et in verbo collatio.

Presertim q̄nqz exponit p̄ tantū. vt l.
c. licet ex suscepto. d̄ fo. cō. 7 q̄nqz po-
nit p̄ maxie. sup̄ quo vide qd̄ no. io.
an. in addi. spe. in ti. de testi. s̄. j. v̄. unquid
factus.

Preses an dicat in dignitate. vide s̄. i
verbo dignitas.

Prestimonia an sint beneficia eccliaſti-
ca. vide s̄. in verbo b̄nificium.

Presumptio. Nota qz quis d̄ p̄sume-
re q̄n facit auctoritate p̄pria qd̄ nō po-
test sine alterius mandato. no. antho.
de iudi. decernimus. circa fi.

Presumere q̄nqz in malā p̄tem q̄nqz in bonā
p̄tē sonat. vide archi. in. c. statutū. d̄ rescrip.
li. vj. i v̄bo p̄sumat.

Presumptio cause siue iuris aut tituli surgēs
ex diutino vsu vel diutina p̄statione de qua
dictū est s̄. p̄xi. duobus. s̄. an sit p̄sumptio in
ris tantū. dic qz si tempus vsus inducitur vt
causa querens et p̄ducens ius sicut est in p̄-
sonalibus cuius initij nō est memoria. et q̄a
tunc materia ibi habet se nō declaratiue aut
p̄batiue sed inductiue: est p̄sumptio iuris et
de iure. 7 tenet nec admittit̄ p̄batio in p̄tra-
riū. Idē in realibus q̄n assunt comites ad p̄-
scriptionē etiā vbi t̄ps vsus opatur inducti-
ue. 7 sic figit pedes. Idē in realibus habenti-
bus causam discontinuā q̄n allegat̄ vsus et
p̄suetudo vt causa p̄ducens ex tāto tempo-
re cuius initij t̄c. licet non sint ibi comites p̄-
scriptionis p̄pter discontinuitatē vsus. vbi
autē t̄ps deducif̄ i iudicio vt causa declarās
tunc admittitur p̄batio in contrarium quia
materia se solū habet p̄sumēdo. Sit ergo
cautus ille q̄ agit. qz si possit agere d̄ducēdo
tempus vt causam deductiuā: est melius q̄
si deducat vt declaratiuā. Aduerte t̄m qz licz
stāte p̄batione t̄pis nō admittit̄ p̄batio i cō-
trariuz respectu cause siue iuris vbi tempus
deducif̄ vt causa inductia cause: respectu ip-
sius t̄pis bene admittat̄ p̄batio in cōtrariū
qz tantū tempus nō sit: vt no. do. anth. de cē-
si. c. puenit. x. charta. v̄. ad tertiuqz qualis sit
hec p̄sumptio.

Presumit qz vnica p̄statio siue solutio sit fa-
cta p̄ errore: nisi p̄bet qz debitū p̄cedat v̄ qz
soluens scienter soluit sciens se nō teneri: qz
tunc p̄sumit̄ donatō: vbi autē sunt plures p̄-
statiōes siue solutiōes facte annuatim: vbi nō
p̄sumit̄ error p̄pter pluralitatē 7 iterationē
nō etiā p̄sumit̄ donatō: qz nemo p̄sumit̄ suū
iactare. Presumet̄ qz qz facte fuerint ex legi-
tima cā alia q̄ donationis si alleget̄: no. do.
antho. de censi. c. puenit. xj. charta. v̄. sed ē
dubiuz de illo libello: s̄ intellige quādo plu

ralitas et iteratio p̄stationū p̄tinuata est sal-
tem decennio: vt no. do. antho. x. charta. x.
circa t̄pus dubiū facit.

Presumi an debeat ius incorporale reale vel
mixtū ex vsu et p̄statione decimaz in electioe
et gremio ecclesie et tunc idē p̄ omnia qd̄ i iu-
ribus mere p̄sonalibus quoz vsus sonat i fa-
ctū positiuū: d̄ quibus s̄. s̄. p̄sumi an debeat
ius incorporale qm̄ vsus talis iuris consistit
in pati ex parte illius p̄tra quē tale ius que-
ritur. **E**xemplū in seruitutibus et siue tē ha-
beat causam p̄tinuā siue discontinuā ex lōga
possessione siue vsu p̄sumit̄ titulus: et h̄ ha-
bet locū fm̄ bar. etiā in seruitute usufructus
Zu aut̄ p̄cludendo etiā alia iura a fuitutib⁹
quoz vsus p̄sistit in pati distingue lati⁹. aut
titulus deducit̄ incidenter excipiendo: et tē
ex possessione siue vsu p̄sumit̄ titulus. **A**ut ti-
tulus deducit̄ ad fauorē patientis p̄incipa-
liter lz̄ in cōsequētia possit resultare ad p̄iu-
diciū et ex possessione siue vsu p̄sumit̄ titulus
et tēdit p̄incipaliter ad incōmodū: tūc si agi-
tur de magno tūc aduerte qz̄ aut vsus sonat
in solo pati nec hz̄ annexā aliquā receptionē
ex pte patientis: et tūc ex solo vsu nō p̄sumit̄
titulus nisi sit tanti t̄pis cui⁹ initij rē. **F**allit
in trib⁹ casibus i quasi possessione m̄rimoniali
et b̄nificiali in q̄ p̄tinua possessione p̄ lōgū t̄pus
etiā ex pati p̄sumit̄ titulus. **E**t est cā qz̄ cū i b̄n-
ficialib⁹ ordinarij teneant̄ et quotidie in qui-
rāt d̄ titulis. **E**t in m̄rimoniali verisimiliter
nō patiant̄ attinentes mulieres vt teneant̄ur
p̄ p̄cubinis est magna p̄sumptio pro titulo.
Tertio fallit qm̄ possidens rē meā me patien-
te longo t̄pe soluit pensionē publicā qz̄ p̄ illā
p̄sumit̄ titulus dominij. **Q**uādoqz̄ vsus cōsi-
stens in pati ex pte eius d̄ cuius p̄iudicio agi-
tur hz̄ annexā aliquā p̄stationē receptiois et
tūc p̄sumit̄ vt in iure feudi. **S**i vasallus pos-
sideat rē vt feudale longo t̄pe a d̄no patiēte
et respondeat de feudo p̄stando seruitia. q̄ri-
tur sibi illud ius et p̄bat̄ quesitū longo tēpo-
re. et illud iō qz̄ nō erat solū pati sed etiā reci-
pere. **I**dem in illo qui rem meā me patiente
et sciente tenuit in emphiteoticū et fuitia p̄-
stitit longo t̄pe lz̄ aliter nō appareat de titulo
ex sola p̄statione pensionis p̄ longū tempus
p̄bat̄ et p̄sumit̄ titulus. **E**x p̄missis apparz̄
quid i ruralibus episcopalibus qz̄ si talia an-
nuatim expedirent̄ et ageret̄ illud ius queri
in alterius dyocesi: nā cū hoc sit cōtra ius cō-
mune p̄sumit̄ titulus ex vsu decēnij. sed req̄-
ritur tantū tempus cuius initij rē. **I**dē in iu-
re visitandi: et p̄curatorem recipiendi si age-
retur illud queri i alterius dyocesi qz̄ p̄p̄t̄ iu-

ris resistentiā ad p̄sumendū titulum exigere
tur tantū tempus cuius initij rē. **S**ecus si a-
geretur de eo querendo p̄tra tertij in dyoce-
si tertij: qz̄ tūc cū ius nō resistat p̄sumeret̄ ti-
tulus ex cōi t̄pe: vt no. do. antho. in. c. p̄ueit̄
de cēsi. xj. char. x. venio ad sc̄dm p̄incipale
Per p̄missa sentit do. anth. q̄ in fuitute vsu
fructus nō p̄sumet̄ titulus ex possessione q̄a
est magni p̄iudicij: no. p̄ eū in d. c. p̄uenit. v.
charta. x. venio ad tertium p̄incipale. **S**ed
bar. tenet q̄ ex cōi t̄pe p̄sumitur titulus in. l.
cū de in rē verbo. ff. de vsuf.

- P**resumi an debeat titulus matrimonij ex lō-
ga possessione seu quasi iuris maritalis: vide s̄.
s̄. p̄sumi an debeat ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat titulus beneficij ex longa
possessione vel quasi ipsius beneficij: vide s̄.
s̄. p̄sumi: an debeat ius incorporale reale: et
vide. j. s̄. p̄bat̄io cōis reputationis.
- P**resumi an debeat d̄nium ex eo q̄ aliquis rē
meam me patiente longo t̄pe tenuit et pensio
nē publicam soluit. vide s̄. s̄. p̄sumi an debe-
at ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat quē vasallū eē et titulū ac-
ius i feudū habere ex eo q̄ rē meam possedit
in feudū lōgo t̄pe et seruitia vt in feudo p̄sti-
tit. vide s̄. s̄. p̄sumi an deat ius incorporale
reale.
- P**resumi an debeat quē esse emphiteotā et ti-
tulū ac ius habere in re ex eo q̄ rem meā me
sciente et patiente tenuit et emphiteoticuz et
pensionē p̄stitit longo t̄pe. vide s̄. s̄. p̄sumi an
debeat ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat quē habere bonū titulus
in iuribus ep̄alibus vel in iure visitandi ex-
eo q̄ longo t̄pe illa iura exercuit et eis vs⁹ fu-
it. vide s̄. s̄. p̄sumi an debeat ius incorporale
reale.
- P**resumit̄ diuisio facta iter socios ex eo q̄ lō-
go t̄pe. s̄. decēnij tenuerūt et possederūt bo-
na p̄ diuiso. no. do. antho. de cēsi. c. p̄uenit
xj. charta. x. venio. ad sc̄dm p̄incipale: vt no
tat glo. in. l. ij. C. cōmuni diuidū.
- P**resumi an debeat mulierē dedisse viro bōa
sua in dotem eo q̄ longo t̄pe passa sit virum
illa administrare vt dotalia: et fructus annu-
atim cōuerture in oneribus m̄rimonij. vi. s̄.
s̄. p̄sumi an debeat ius incorporale reale.
- P**resumi an debeat nō debitū aut liberatio si-
ue libertas aut tacita renunciatio iuris sui ex
vsu longi t̄pis consistente in pati vl̄ in facto
positiuo: vide s̄. verbo p̄scriptio. s̄. p̄scribi
an possit liberatio siue libertas. j. r. ij. s̄.
- P**resumit̄ diuersa et duplex sūma p̄missa cū
quis p̄mittit dare. x. secus cū quis p̄stet̄ bis
se. x. recepisse qz̄ intelligit̄ de vnica et eadem

summa. quod est verum in confessione extra iudiciali in qua idem est quod in promissione fm Bar. i. l. tacitum. de n. ob. Sed ange. ibi dicit idē esse in iudiciali qđ extraiudiciali.

Presumi an debeat vnicū et idem actus vel psumi debeat multiplicatus: qñ eadē die p scripturā vltētes apparet actus qđ p aliquos dñ factus cum certa qualitate: et p aliqđ dicitur actus factus et d qualitate nil dñ. vide in no. 7 do. antho. in. c. cum iohaunes. de fi. in stru. 7 de testi. cū tu. vide. j. .s. psumi an obeat vnicū factū.

Presumi an debeat bñficiū acceptatū p expectantem eadem sub gratia ipsius expectant. alio nō pbato. vide s. n. acceptatio. s. acceptans beneficiū.

Presumit ex qualitate psonē aliquid licite factū qđ alias esset illicitū. de pben. c. nisi essent viri puidi et honesti.

Presumi an debeat vnicū factū qñ eodem loco et tpe sunt duo instrumenta sup eadez re Et an psumit error vel falsitas si pl' in vno qđ in alio ptimef. vide s. s. psumi an debeat vnicus: et vide s. in verbo instrumentuz. s. instrumenta duo.

Presumi an debeat qđ fuit in pterito: esse de pnti: vel ecōuerso. vide Bar. in. l. si cui. s. eiusdem. ff. de accusa. et. l. si priusq. iij. charta. in ver. opono. de no. ope. nuncia. et. l. de pba. l. siue possidetis: vbi clarius loquitur p Bal. in. l. spadonē. s. qđ absolutus. ff. d. ex cu. tu. et. l. j. .s. si magistratus. ff. de magif. 7 p By. in regula semel malus. Concludit p fati doc. qđ in rebus et qualitatibus qđ cōtingenter mutari pñt absq; facto eius qui illas habet vel eo inuito nō psumit de pterito in pnti. alias secus. vide. j. .pxi. s.

Presumi an debeat hodie possidere vel dñs esse qui olim possedit: vel dñs fuit. vid bar. in. l. siue possidetis. l. de pba. et ibi etiā per bal. 7 plenissime p do. antho. de resti. spo. cū ad sedē. iij. char. n. seruo obuiat.

Presumit debitor p solutionē liberatus si habeat penes se instrū obligatiōis incisum: nisi sit psona domestica creditoris qđ verisimiliter potuisset instrū surripere: vt no. glo. ff. de pac. l. postq; et bar. in. l. labeo. e. ti. 7 i. l. fullo. s. fi. de fur. 7 Cy. in. l. si de possessione. l. de pba.

Presumi an debeat testes vel notariū eē rogatos. vide bar. in. l. sciendū. de n. ob. et Bal. in. l. hac p sultissima. in pn. l. de testa. et do. antho. post innocen. in. c. j. de fide instrū.

Presumi an debeat quilibet actus iudicialis factus in absentē vel pntem: vide io. an. i ad di. specu. de emp. 7 vendi. super xpo forma

viiij. colum.

Presumit in dubio qđ sentētia est lata in absentem. no. inno. de offi. dele. c. cū in iure. et do. antho. de pba. qñ contra. vj. charta ad fi. l. cet speculatoz dicat cōtrariū: et male in ti. de platione sen. s. vt aut. n. et nota fm quosdā qz pntia est facti: et facta non psumunt nisi pbenf. l. deniq. ff. ex qui. cau. ma. vide oi no. j. .pxi. s.

Presumitur pro sententia qđ sit rite et iuste lata in pntē quando est lata in presentem nō reclamantē. secus si in absentem. no. inno. de pba. qñ contra. de offi. dele. cū in iure. Idē tenet Bal. in. l. j. l. ad velle. 7 in aut. si quis in aliquo. l. de eden. Sed alibi dicit Bar. qđ etiā si est a sententia appellatū et appellas: dicat sniam latā nō seruato iuris ordine 7 cōsequenter nō rite latā: habet appellans id p bare p pductionem actoris: et sic sentit qđ psumitur rite lata: vt ipse no. l. de appell. l. hi qui ad ciuilia: cuius p trariū dicit: 7 melius Jo. an. et do. antho. vt. j. patebit. Ratio est qz dicta psumptio surgit ex auctoritate sententie: que autoritas cessat propter appellationē que vires sententie suspendit Cal. dicit p sententia lata in pntem psumi: et idē dicit de lata in absentem: si sententia est d lōginquo. Secus si est lata de recētī: vt ipse notat in d. c. quoniā cōtra. Sed inno. alibi disti guit an snia sit lata in pntem vel absentem seu an transuerit in rem iudicatam: et tūc psumatur p ea siue sit lata in pntem siue absentem p tumacem: secus si nō trāsuit in rem iudicatam: et hoc ponit in. c. bone de elect. 7 hāc opi. sequit cōpos. in. c. in pntia. de rñu cia. Idē tenet Ro. p dlu. cclxxxix. Hosti. autē distinguit an snia sit lata de recentī: et nō psumitur p ea: secus si de longinquo: et lōgiquū appellat qñ trienniū est elapsuz in. c. cū in iure. de re iudi. sed in. c. qñ contra stat cū glo. j. que dicit qđ si acta apparent: p eis psumitur: alias nō qz nō creditur verbo iudicis Fallit in papa cui credit de actis coram eo: et hoc tenet spe. titulo d sen. pla. s. iuxta. n. sed pone qđ publicanus. Fallit etiā in legato vt no. spe. in ti. delegato. s. sequit ad finem. s. Do. antho. in d. c. qñ contra antepenul. 7 vlti. car. plenius distinguēs dicit qđ si in instrūto sententie attestat notarius lū cōtes. 7 cō interuenisse et exprimat locū tempus 7 testes vbi exigunt: et dicit se fuisse rogatū licet p tunc quo actus gestus fuit instrūmentū nō p fecerit: sed nunc alio tpe cōficiat: tē pbat illud qđ sic attestat. secus si p dicitā nō exprimat nec se rogatum dicat nisi instrūmentum esset antiquum quia tūc simplex attestat

tio etiam sine expressione predictorum pbaret. atestatio ergo notarij nō pbat acta nisi in facto de longinquo vel qñ attestat se rogatum in pteritum cum expressione loci et tps: vbi at notarius in instrō sententiē nō attestat de factis et actis. vel attestat: sed nō cū expressione p̄dicta: an tunc ex viribus solius sententiē p̄sumat p̄ actis: nec etiā post sententiā: si ab ea est appellatū vel pendet tempus ad appellandū. Secus si pendeat cā nullitatis vel restitutionis p̄tra sniam. Si autē sententia transit in rem iudicatā: tunc p̄sumit rite et iuste lata siue sit lata in p̄sentem siue in absentē cōtumacem vey vel p̄sumptum. Et vbi dictuz est p̄ actis non p̄sumi: intellige nisi p̄benf acta dep̄dita: quo casu p̄ eis p̄sumif in sententijs que nō transeunt in rem iudicatā: sic sūt sententiē censurarum. si est appellatū nō p̄sumitur pro istis. si non appellatum p̄sumif p̄ter q̄ quo ad solennitatē monitionis: q̄ non p̄sumitur nisi p̄betur: vt p̄dicta omnia p̄cludit. do. antho. in d. c. qm̄ p̄tra. Jo. an. se breuius expedit s̄m compos. dicens q̄ vbi sententia transit in rem iudicatā: vt q̄ nō fuit .ij. decem dies appellatū: v̄l fuit appellatū: sed terminus iuris vel hominis appellatiōis p̄sequende est lapsus: vel appellans in appellatiōe succubuit: p̄sumitur p̄ snia q̄ sit rite et iuste lata in p̄sentē siue abntē p̄ p̄tumaciā. s̄z o3 cōtumaciā p̄bari. vbi autē ps absens n̄ fuit cōtumax: vel a snia appellauit et pendet terminus appellatiōis p̄sequende: nō p̄sumif p̄ reititudine sententiē. Et idē dicit fran. de zabo. in d. c. qm̄ p̄tra. et cōpos. in d. c. bone. Et dicit io. an. q̄ ita seruat curia in. c. in p̄sentia de renū. et licet spe. in ti. de sen. pla. s̄. vt aut. .ij. et no. s̄m quosdā. dixert q̄ p̄ snia a q̄ nō est appellatū p̄sumatur etiā quo ad citatiōnē: et sic nō esset necesse p̄tumaciā aliter p̄bari. ipse male dixit et contra gl. penul. in. c. penul. de re iudi. quā ibi app̄obāt io. an. et do. antho. in d. c. qm̄ cōtra. vj. charta penul. colum. vbi dicit q̄ citatio nō p̄sumif immo q̄ illam allegaret p̄bare debet. s̄z alibi dixit cōtrariū p̄sumi etiā p̄ citatiōne ad sententiā audiendā: vt ipse no. in cle. pastoralis. .ij. ve rū. et .ij. oppono q̄ valeat. de re iudi. et in di. c. in p̄sentia. et dicit de hoc esse casum in d. c. bone. Sed verius est q̄ sententia et citatiō n̄ p̄sumif. c. bone loquit q̄ pars misit nunciū ad iudicem ex qua missione p̄sumitur citata. vt no. bal. et archidi. lxxxij. di. p̄posuisti. et do. antho. in. c. j. de iudi. .ij. oppono sc̄do. Et idē no. Ro. cōclu. cccxvj. vide sub v̄bo sententia. s̄. snia coiplo. et s̄. snia a qua nō est appellatū.

Presumif snia i scriptis lata si dicat i p̄ma p̄sona. nos talis iudex p̄nunciam? et. Sec̄. si dicat in tertia p̄sona. talis iudex sic p̄nunciavit: vt no. do. antho. de p̄ba. c. qm̄ p̄tra glo. penul. in p̄n. ij. colūne.

Presumi an dz p̄ actis extra iudicialib? p̄ iudicē gestis. no. io. an. de resti. spo. p̄querente qd̄ est vey in extra iudicialibus que iudicialiter geri dnt. In his autē que iudicialiter geri nō dnt: p̄sumif s̄m qualitātē p̄sone qñ gerūtur p̄ modū potestatis: vt no. do. antho. d̄ p̄ba. qm̄ p̄tra. penul. char. ad fi. Alibi dicit q̄ i extra iudicialib? p̄sumif p̄ iudice in his que spectant ad eius officiū nisi p̄bef cōtrarium vt no. p̄ eū de offi. dele. cū in iure. penul. col. et idē dicit ibi io. an. supra. j. glo.

Presumif p̄ laudo arbitri et arbitratoris q̄ iuste latū sit: nisi pendeat causa reductionis no. do. antho. de p̄ba. qm̄ cōtra penul. charta vlti. colū. et de renū. in p̄sentia. i p̄n. viij. colum. Sed io. an. in addi. spe. in ti. de arbi. s̄. sequif. .ij. itē quid si cōpromissū. xij. colū. tenet q̄ etiā pendēte reductiōe p̄sumat p̄ laudo. vide sub verbo arbitrator. s̄. arbitratorū laudū qñ petif.

Presumi nō dz p̄ iurisditiōe iudicis delegati an sniam. no. Anno. de p̄ba. qm̄ cōtra. i glo. qd̄ idē post sniam anteq̄ trāseat in rem iudicatā: vt no. inno. d̄ eo q̄ fur. or. rece. c. innotuit. sed postq̄ transit in rem iudicatā: si lata fuit in p̄sentem nō p̄tradictem nec appellantē: p̄sumif p̄ iurisditiōne: vt no. Anno. in. d. c. innotuit: et d̄ offi. del. c. cū in iure in. glo. h̄ v̄ si est lata in absente. Anno. in. d. c. cū in iure: simpliciter dicit nō p̄sumi. sed in. c. innotuit distinguit q̄ si absens tpe sententiē cōparuit an̄ litis p̄tes. deinde post litis p̄testa opposuit de nō iurisditiōe: p̄sumif p̄ ea. Si vero nunq̄ cōparuit: nō p̄sumitur nisi forte p̄ma snia fuerit p̄ sc̄dam cōfirmata. Et quod dictum ē presumi pro iurisditiōe quando sententia lata est in p̄sentem: verum est quo ad p̄iudiciū partiū: non quo ad p̄iudiciū tertij: vt nō do. antho. in. d. c. cum in iure. iij. colum. i p̄n. cl. Si tñ in instrumento sententiē esset insertus et extensus tenor cōmissionis et delegatiōis: tūc videt̄ satis de iurisditiōe constare. qz cum sententia sit de actis pōt dici p̄missio in actis registrata. cui registro dat̄ fides sic originali. nisi forte cōtrariū p̄bef. vt no. do. antho. in. d. c. cū in iure. sup. j. gl. in fi. Et idē videtur si nō totus tenor sed tanta pars inserta sit p̄ quā pateat effectus cōmissiōis. vt nō Jo. an. de p̄ba. c. qm̄ cōtra in glo. no. q̄ ex q̄ vbi omnino vide Anno. autē in. d. c. quoniā p̄tra dicit q̄ sufficit in actis scriptū esse: talis

exhibuit in actis rescriptū apostolicū cōmissiōnis. **A**libi dicit securius esse q̄ i actis scribas q̄ rescriptū fuit exhibitū iudici r̄ p̄ti. vt ip̄e no. i d. c. cū in iure ad finē. **E**t idē dicit ibi io. an. sup. sine. j. glo. **S**ed do. antho. dicit sufficere q̄ i actis scribas exhibitionē factā parte p̄sente et nō cōtradiciente: et ita fuatur vt ip̄e no. in d. c. cū i iur. penul. colum. predicta tñ intellige qñ tenor cōmissionis fuit in actis registrar̄ p̄te p̄sente r̄ nō p̄tradiciente: vt declarat io. an. **F**in **H**osti. in d. c. cuz in iure. vel qñ fuit registratus parte absente ad hoc citata: alias tale registrū nō p̄barz: vt no. io. an. i addi. specul. in ti. de rescrip. p̄senta. s. j. in fi. **E**t idē no. do. antho. in d. c. cū in iure. v. colum. ad fi.

Presumi nō d̄z quem esse p̄curatorē añ litem p̄te. nec post. ideo semp cōtra euz oponi pōt q̄ nō est p̄curator: vt no. **I**nno. de p̄ba. qm̄ p̄tra. in glo. no. etiā q̄ si in snia iudex dicit cōdemnamus talem p̄curatorē: vt no. inno. in. c. cum in iure: de offi. dele. in glo. hic videtur. **E**t idē dicit **C**y. in l. optimā. **C**. de p̄tra. hen. et cōmit. stip. **A**n aut̄ ad p̄bandū iuramentum sufficiat in actis scriptis esse: talis exhibitū suū mandatū dicit vt s̄. p̄ri. s. dictū ē circa mandatū iurisdictionis. **B**al. aut̄ dicit q̄ sp̄ añ sententiā opponi pōt q̄ nō sit p̄curator: post sententiā nō: vt ip̄e no. in. l. licet. **C**. de p̄cu. **E**t idē sentire videt̄ ange. in. l. pompo. s. rati. ff. e. ti. vbi dicit q̄ i executiōe senietie et in causa appellatiōis dicta exceptio nō admittitur: et allegat p̄ casu. l. inter quos. s. alieno. ff. de dā. infec. sed ip̄e loquit̄ qñ añ sententiā fuit p̄curator admissus cū cautōe de rato: et ita declarat seip̄m in d. s. alieno. **S**z circa p̄dicta an et qñ cōtra p̄sonam p̄curatoris possit oponi distingue: vt no. **B**ar. in d. s. rati. et in d. l. licet de p̄cura. **A**d vnū tam̄ aduerte q̄ vbiq̄m d̄r nō posse oponi p̄tra p̄sonā p̄curatoris debet intelligi p̄ cum contra quē agitur: sed p̄ dominū cuius noie agit pōt semp oponi: vt no. **B**ar. in d. s. rati. r̄ d. l. licet: r̄ **J**o. an. de rescrip. sup. l̄ris penul. colum. nisi dñs sciuisset p̄curatores nomie suo agere r̄ nō cōtradixisset. quo casu p̄sumitur dñm habuisse ratū. vt no. **I**nno. in d. c. cum in iure. in glo. h̄ videt̄. et de rescrip. ex p̄te de cani. **I**udex tñ ex officio pōt in qualibet p̄te iudicij cōpellere p̄curatorē ad exhibēdū mā datū: ne alias iudiciū fiat elusoriū: licet ad in stātiā p̄tis hoc sp̄ facere nō teneat: vt notat **J**o. an. in. c. j. de elec. li. vj. in glo. sup. verbo absentia in fi. vide s̄. verbo exceptio. s. exceptio ista: tu nō habes mandatū: et sub verbo p̄curator. s. de cuius mandato dubitat̄.

Presumit q̄ snia sit lata ex cā de qua in actis apparet: q̄ snia trāssert̄ ad acta: vt no. d. antho. de excep. aduersario in. j. oppo. et idē nō bal. **C**. quomodo et quādo iu. in. l. si vt proponis.

Primas differt a patriarcha noie: sed nō dignitate nec honore: vt p̄tz. r̄ cix. di. c. j. et. ij. **E**t. viij. q. iij. p̄questus. d̄ offi. oz. c. duo simul.

Priniceps p̄sumit ea que facit iuste facere et semp in eo p̄sumit iusta causa. no. do. antho. de p̄sti. que in ecclesiāz r̄ **C**y. et **B**al. **C**. d̄ p̄ci. impa. offe. l. rescripta r̄ vide s̄. verbo impator p̄ totum. et in v. papa p̄ totum.

Priniceps pōt dñium rei mee mihi auferre legem p̄dendo vel iurisdictionē exercēdo: no. **B**ar. in. l. si. **C**. si p̄tra ius vel vri. publi. vid̄ plenius p̄ eū in. j. p̄stitutiōe. ff. et idem tenet **B**al. ibidem: vide s̄. in verbo papa. s. papa de plenitudine. **S**i tñ priniceps tradens rem vnus credens eam esse alterius: nō trāssert̄ dñium: vt no. **I**nno. de postu. bone. ij. i glo. magna. in fi. trāssert̄ tñ causam p̄scribēdi: vt ibi no. si p̄scribens habeat bonā fidē.

Priniceps sup̄mus pōt de iure p̄tes compellere vt in eum tāq̄ in arbitriū cōpromittat. no. do. antho. de iur̄iur. c. quintaullis v. r. d̄s ferentia.

Priniceps sup̄mus pōt cognoscere de cā fiscali: licet sit p̄p̄ia. no. do. antho. de iudi. c. cuz venissent. v. opono tertio. **A**belius dicit q̄ d̄ cā fiscali cognoscit p̄curator cesaris d̄ p̄p̄ia causa cognoscit p̄curator fiscalis: vt no. p̄ eūdē e. c. j. penul. colū.

Priniceps et quilibet dñs cuius dictuz habet p̄ lege in territorio suo debet in causis coraz eo vertentibus iudicare **F**in cōscientia suam alias peccarz. vt no. **B**ar. in. l. j. in fi. **C**. vt q̄ desunt aduo. par. iudex sup.

Prinicipaliter. quid hoc verbū operet̄ vid̄ s̄. vbo lex. s. lex d̄r fauorabil. r̄ s̄b v. p̄uilegiū. s. p̄uilegiū si vno respectū.

Priozatus an sit dignitas: vide s̄. verbo dignitas.

Priuilegiū p̄ncipis cōtra eū latissime ē interpretandū. no. **R**o. p̄clu. cxv. **S**ed stricte d̄z interpretari inquātū tāq̄ p̄ iudiciū tertij. non tñ d̄z sic interpretari q̄ rece datur a verbis vel q̄ aliquid non p̄ferat: vt no. io. an. de rescrip. c. causam: r̄ de vbo. sig. olim ad fi. immo videt̄ q̄ etiā verba imp̄p̄entur et vnus tertius ledat̄: de offi. dele. sup. eo. sed ibi loquit̄ in l̄ris ad lites: vt ibi no. in no. sed in l̄ris p̄uilegiōz p̄cedit qd̄ dictuz est vt patet ex tex. de v. sig. c. fi. li. vj. iuncta glo.

sup verbo similibus: et qd sup ea no. i nouel
 la: et optime facit tex. de pben. is cui. li. vj. et
 quod ibi no. domi. sup glo. si. licet ptra b fa-
 ciat. quod no. Jo. an. in d. c. fi. sup verbo exi-
 stant. i nouella. sed p primo dicto facit quod
 no. idem io. an. in. c. qzuis. ij. de pben. e. li. su-
 per vbo decedenti. i glo. ordinaria.
 Privilegiu exorbitas dz stricte intelligi et no
 extedi nec late interpretari. de transla. l3. et ibi
 no. ant. in v. ad tertiu h o ppono.
 Privilegiu an viciet ipo iure p surreptionez:
 vide s. vbo gra. s. gra siue sit.
 Privilegiu an pdat p nousum. no. io. an. d p-
 uile. vt privilegia: et ibi no. ide p glo. r do. an-
 tho. q dicit illa glo. singulari. In cotrarium
 videt casus. ff. de nundinis. l. j. sed ibi ruder
 glo. r vide Ly. l. de execu. l. volutarie. vid
 in pxi. s. et vide omnino sup vbo pscriptio
 s. pscribi an possit liberatio siue libertas ex
 titulo psumpto.
 Privilegiu pditur vnico actu cotrario qn il-
 le actus habuit effectuz. no. Ro. pclu. c. clxj
 Sed do. antho. dicit q privilegiu exemptois
 no tollit vnico actu cotrario i. c. fi. j. colum. d
 cau. pos. Sed an privilegiu tollat p cotrariuz
 ysum. vide io. an. de costitu. cuz accessissent.
 et de pnil. de accidentibus. et vide do. anth.
 q plenius et clarius loquit in d. c. cu accessis-
 sent. et vide bonu tex. de pac. c. j. li. vj. et qd
 ibi no. p io. an. sup verbo cu p. in nouella. et
 vide Ly. in l. volutarie. l. de execu. tu. r in
 l. ij. l. de diuer. rescrip. Enu aduerte r nota
 q quicqd sit de iure quesito ex privilegio: nri
 tus quesitu ex pscriptioe non tollit p plures
 actus p rarios sed requirit lapsus. xl. anno
 ru ad psumenda tacitam renuciacione ex ac-
 tibus p rarijs. vt notat inno. et Jo. an. de p-
 uile. c. accidentibus. et do. antho. de pstiti.
 cu accessissent. in fi.
 Privilegiu coeessu pfone facilius reuocat qz
 pcessum ecclie vel loco. tex. est de rescrip. c.
 vlti. in fi. li. vj.
 Privilegiu testandi pcessum militi qui p deli-
 ctum et sententiā amiserat testamēti factionez
 intelligit pcessum iure militari etiā in iniuri-
 am filioz. licet de eis no faciat mētionē. nota
 Ro. pclu. cccxxv. v. ex pte p raria.
 Privilegiu a pncipe impetratum tacite de al-
 terius piudicio. no valet qn piudiciu est d p-
 senti. secus si ē sup spe iur futuri. no. Ro. cō-
 clu. cccxxvj. v. ij.
 Privilegiu an trāseat ad vniuersales r singu-
 lares successores actiue et passiue. vide do.
 antho. de iudi. qz. v. venio ad tertiu. r vide
 sub vbo successor.
 Privilegiatus succedens no p riuilegiato. an

possit vti suo p riuilegio. vide do. anth. d iu-
 di. qz. v. venio ad vltimū.
 Privilegiu d r qn aliqd ptra ius rescribit. tūc
 em rescriptū mutat nomē rescripti r p riuilegi-
 um appellat. no. glo. de psti. c. j. li. vj. in vli.
 noscatur.
 Privilegiu si fuit innouatū ppter periculum
 cōsumptiois ratioe vetustatis no pbat nisi
 q obtinuit innouari infra annū agat vel ino-
 uationē intinet. fm Inno. licet hosti. aliter
 dicat. no. antho. de p fir. vti. vel inutili. cum
 dilecta.
 Privilegiu primū an tollat p scdm cotrariuz
 no facta mētiōe spāli de pmo i scdo. vide s. i
 vbo clausula vbi scripsi bonas remissiones.
 Privilegiu ptra ius cōe an valeat si no habet
 clausulā. no ob. tali iure. vl no obstā. iurib-
 p rarijs. vide p do. anth. de pstiti. q i ecclia-
 rū. penul. colū. r de rescrip. c. j. iij. colū. et d
 ca. mo. c. ex pte. de psti. c. j. li. vj. v. o ppono.
 cū glo. r p inno. in dictis primis. c. Et vide
 notabile verbū qd ponit Jo. an. in d. c. j. de
 rescrip. sup. j. glo. ppe fi. vbi dicit no debē dī-
 ci cessare mēte pncipis i p riuilegio ex eo qnō
 est verisimile vno vbo velle tollere oia iura.
 qz quo ad no p riuilegiatos remanēt iura sal-
 ua. Cōdude tria vba ex dictis do. antho. in
 iuribus p dicitis an ex verbis dubitat. an p r-
 cept voluerit scribere vel statuere cōtra ius
 cōe. et tūc psumit q fm ius cōe scribē volue-
 rit. nisi adiecerit clausulā. no ob. aliqua lege
 et ita no. in. c. q i eccliaz d psti. r. c. j. d rescp.
 Aut certū ē q voluerit scribē ptra ius. r tūc
 aut illud qd cōcedit cōtra ius cōe pceditur i
 forma p riuilegiū aut in forma rescripti. h3 tam
 clausulam p riuilegiatā. primo casu nulla re-
 quiritur clausula nisi ius cōe haberet clausu-
 lam derogatoriā. ita no. do. antho. in d. c. j.
 d excef. pla. li. vj. in nouella. Secdo casu aut
 pstat q rescriptū de curia emanauit vt qz re-
 perit registratū in registro apostolico. r tūc
 nulla requirit clausula. nisi rescriptū emana-
 uerit sup his in quibus rescribens h3 liberā
 omnino ptatem. ita no. do. antho. in. c. j. de
 rescrip. et in. c. que in eccliaz. de consti. ibi
 tū pariter loquit de p riuilegio et rescripto.
 Aut no pstat q de curia emanauerit. r tunc
 psumit falsum nisi habeat clausulā no obstā
 te q expectat scda iussio. ita no. do. antho. i
 di. c. j. d rescp. r i d. c. j. de psti. li. vj. Et l3 ta-
 le rescpū qd pstat d curia emanasse firmet p
 viciū falsitatis et surreptionis et contra de-
 defectum intentionis siue voluntatis. non ta-
 men firmatur contra viciū obreptionis vt
 ipse no. in d. c. j. de consti. li. vj. et in. c. ex par-
 te. dicat q firmatur contra viciū surrep-

tionis. Et quod dictū est rescriptū cōtra ius cōmune valere etiam sine clausula nō obstāte: intellige quando illud ius cōmune est notoriū et vulgare. Secus si est singulare: maxime qñ de iure nō apparet casus exp̄ssus v̄l si apparet est singularis et cōtra oēs regulas vel qñ de iuris intellectu sunt opinioniones; vel p̄stitutio est extrauagans. quibus casib⁹ nō valet rescriptum sine clausula nō obstante. et in his casibus saluā glo. singularis in d. c. j. de cōsti. li. vj. que dicit q̄ rescripta p̄tra ius commune non valent nisi fiat mentio de illo iure: q̄ indeliberate talia rescripta fiūt: ita no. do. antho. in d. c. j. d̄ p̄sti. li. vj. Inno. autem tenet et confirmat rescriptuz p̄tinens ex toto ius alteri⁹ nō valere nisi adūciatur clausula nō obstante aliqua. l. In. c. que in ecclesiariū de cōsti. et idē dicit cōpos. ibidē. Sz hosti. et Jo. an. post eū in. c. j. in fi. de rescrip. dicunt q̄ rescriptū cōtra ius cōmune concessū debet p̄sumi suspectū: et p̄pterea principem consulendū an illud cōcesserit: et sic expectabit sc̄da iustio. p̄ tex. in auct. vt nul. ind. s̄. et hoc vere iubemus. Sed bar. in. l. fi. c. si contra ius vel vti. pu. dicit q̄ priuilegiū concessum cōtra ius cōmune si grauius ledit ius alterius nō valet: nisi habeat clausulā non obstante: vide tex. in. c. ij. de rescrip. li. vj. et qd̄ ibi no. in glo. penul. et vide omnino inno. et do. antho. in. c. veniens. de p̄scri. x. oppono q̄ p̄m priuilegium.

Priuilegiū concessum ad instar alterius priuilegiū non p̄bat nisi illud ad cuius instar sit p̄ducatur etiam si in priuilegio dicat. Item ad iudicimus q̄ omnia intelligunt ad instar cōcessa: vt no. inno. in addi. et io. an. d̄ fi. instr. inter dilectos. sup̄ verbo. et alia. In p̄trariū facit tex. et quod no. io. an. in summa in. c. abbate: de x. sig. vbi loquit̄ d̄ verbo iuxta: qd̄ idem importat quod verbū ad instar. In cōtrariū facit quod no. Bar. de x. sig. in. l. admonendi. ff. de iur̄iur. et. l. eu; qui. s̄. iustan⁹ de p̄sti. pecu. et quod no. bal. in. l. j. in fi. c. d̄ epi. et de. et in ti. q̄ olim po. feu. alie. c. j. s̄. de illo. vide tex. qui loquit̄ de hoc x̄bo ad instar in. l. oia priuilegia. c. de epi. et de.

Priuilegiatus an possit vti priuilegio contra priuilegiatū. dic vt no. Bar. in auct. quas actiones. c. de sa. san. ec. et antho. in. c. audis. de resti. in inte. ad fi.

Priuilegiū si eximit ecclesiam: intelligunt etiam canonici clerici et conuersi et p̄petuo oblati esse exempti. nō aut̄ p̄sbyter qui eiusdem ecclesie curā h̄z: nec parochiani intelliguntur exempti. sed exemptis canonicis: ipsi soli nō aut̄ eccl̄ia nec alij clerici sunt exempti. Sz econ

uerso exemptis clericis: etiā canonici sunt exempti sed nō ecclesia: vt in. c. p̄ exemptionez de priuile. li. vj. Itē si p̄ priuilegiū eximit ciuitas: intelligunt exempti habitantes in ea: vt patet ex his que no. p̄ io. an. de sen. excōi. si ciuitas. li. vj. et archi. d̄ rescrip. statutū. s̄. sed nec. e. li. et qd̄ no. bar. in. l. si finita. s̄. ex b̄ edicto. in fi. de dam. infec.

Priuilegiū p̄ qd̄ papa aliqua ecclesiam s̄b p̄tectione beati Petri recepit: an exemptionē inducat. Et p̄ que alia verba exemptio inducat. vide de priuile. si papa. li. vj.

Priuilegiū in quo papa dicit eximimus oēs eccl̄ias vestras que p̄ nos sumplerunt regulam sancti Augustini quas his durimus vocabulis expr̄imendas: nullā exemptionē eccl̄esijs exp̄ssis inducit: nisi aliter p̄bet q̄ per eos regulā sancti Augustini assumpserit: q̄a verba narratiua in priuilegio posita non p̄bant assumptionē: no. Jo. an. et archi. de priuile. si papa. li. vj. in nouella. p̄ que videt̄ qd̄ idem esset si papa eximeret omnia bona alicuius eccl̄ie ea expr̄imendo: q̄ p̄ talē narrationem nō p̄baretur bona expr̄essa esse eccl̄ie sed opt̄et̄ h̄ aliūde p̄bare.

Priuilegijs vniuersitatis an gaudeat q̄ artes vel p̄fessionē vniuersitatis actu nō exercēt. vide sub verbo vniuersitas. s̄. vniuersitatis priuilegio.

Priuilegia differunt a beneficijs. et latius interpretantur b̄nficia q̄ priuilegia. no. io. an. d̄ x. sig. olim: sup̄ glo. fi. de sen. excō. si ciuitas: li. vj. in. j. glo. ad finē in nouella. et no. bar. in. l. si finita. s̄. ex hoc edicto. in fi. de dā. infec. et de p̄sti. prin. l. fi.

Priuilegiū appellatione an cōprehendant d̄staxat priuilegia extra corpus iuris concessa etiaz illa que in corpe iuris includūt vide d̄. x̄bo clausula. s̄. clausula generalis n̄ obstān

Priuilegium impetratum sup̄ decimis nō soluendis est surreptitiū si impetrans tacuit alium esse in possessione percipiendi illas decimas. de priuile. dudum. quod est verum in decimis noualium d̄ quibus loquit̄ ille tex. secus in decimis antiquis. vt ibi no. Jo. an. Et ratio est: quia decime antique communiter reputantur p̄ aliquem posse: et sic in illis nō potest dici papa circumuentus ex taciturnitate possessionis: quod secus est in noualibus quas verisimiliter credit p̄ neminē possideri.

Priuilegiū sup̄ decimis terraz q̄s ipetrās p̄ prijs manib⁹ coleret nō soluēdis: ipetratū an lateranense p̄siliū nō valet. et ei derogatur quo ad terras post dictū p̄siliū acquisitas Sed quo ad acq̄sitas an: remanet validū: d̄

deci. c. penul.

Priuilegiū et prescriptio nō currūt circa idē s; priuilegiū et prescriptio sic: vt no. do. anth. in. c. fi. de cōsue. ix. charta. x. ex his cōcludit differentia et. Sed io. an. dicit q; priuilegiū et prescriptio nō p̄t simul deduci ex pte actori sed ex pte rei sic. vt ipse no. de reli. do. p̄stitu. tus. sup. verbo p̄scriptione. vide sub vbo ren. nunciatio. s; renunciare videt quis.

Priuilegiū generaliter p̄cessum non derogat pacto. tex. est de deci. c. ex multiplici: vt no. glo. in. c. j. de pac. li. vj. in glo. fi. Si etiā i priuilegio ponit clausula generalis: nō obstat pactis in cōtrariū factis: nō derogat pactis p̄firmatis: vt no. glo. in. de. dudū. d. sepultu. ad finē.

Priuilegiū reddit nullū et viciat ex omni sur reptioe: etiā si illa cessat. fuisse princeps p̄uilegiū p̄cessurus. no. do. antho. de rescrip. sup. lris. iij. charta. x. qd in priuilegio. et ideo in priuilegio surreptio nō hz locū distinctio d. c. sup. litteris.

Priuilegiū si vno respectu est odiosum et alio respectu est fauorabile: appellat odiosus. no. io. an. d. vbo sig. c. j. li. vj. sup. v. gl. in nouel la. Idē no. Bal. in. l. j. ff. de p̄sti. p̄nc. vide s. vbo lex. s; lex dī fauorabilis.

Priuilegia sapiunt naturā beneficialiū i hoc q; sicut lre bñficiales ex surreptioe viciat ip so iure: ita priuilegia. no. inno. de rescrip. sup. lris. idē no. do. antho. in. d. c. sup. lris. xvij. col. et io. an. in. c. ad audientia. ij. e. ti. et p̄po. in. d. c. sup. lris. Et p̄cessus p̄ executorē talis priuilegiū factus: ip̄o iure est nullus: si vt me rus executor p̄cessit: secus si ptes iudicis as sumpsit sicut etiā in bñficialibus distinguit. no. do. antho. in. d. c. ad audientia. Qualiter aut in beneficialibus distinguit: vide s. vbo grā. s; grā beneficialis quādo.

Priuilegiū an cōphendat futura: vide d̄ pui. le. qz circa. et de deci. ex pte.

Priuilegiū nō insertū in corpe iuris: nō tollit nec derogat ei p̄ trariā dispositionē in q̄ de priuilegio nō fiat mentio: qd potuit p̄nceps p̄ babiliter ignorare: vt p̄bat de p̄stitu. c. j. li. vj. in rōne sui. et ita ibi no. io. an. i nouella su per vbo statuta: qd est vez siue dicta disposi tio sit p̄stitutio etiā extrauagās vt no. io. an. in. d. c. j. sup. vbo p̄stitutōne. in nouella. siue sit alia queuis scriptura: vt no. io. an. in. c. j. d̄ rescrip. sup. ij. glo. Et idē de capel. mo. lib. vj. c. j. sup. vbo p̄suetudie. Idē no. xvij. di. qm̄. in glo. Ad h̄ facit tex. d̄ p̄scrip. c. veniēs et d̄ deci. c. ex multiplici: et. ff. ne qd in lo. pu. fi. l. ij. s; si q̄s a p̄ncipe. et. s; merito: vid̄ bonū tex. et glo. L. de silen. et decurio. l. et decurioi

bus li. xij. et qd ibi no. bar.

Priuilegiū p̄ quod papa recipit aliquos in p̄zios romane ecclesie filios qd cōferat: vide tex. de v. sig. c. j. li. vj.

Priuilegioz tres sūt ptes p̄ncipales s̄m theozicā hosti. Quedā sunt realia: quedā p̄sonalia: et quedā corporalia. Realia sunt que dā tur loco vel dignitati vel p̄sone occasione lo ci vel dignitatis: et ista sunt p̄petua. P̄sonalia sunt duplicis speciei. quedā em̄ sūt singularia. que dan̄ certis p̄sonis: exp̄ssis eoz p̄p̄ijs noibus. et ista extinguūtur cū p̄sona Quedā sūt p̄sonalia p̄muniter q̄ dan̄ pluri bus p̄sonis: eoz p̄p̄ijs noibus nō exp̄ssis: si cut est priuilegiū restitutionis in integz quod datur minoribus qm̄ ledunt. et priuilegiū vel leianū quod datur mulieribus p̄ alio fideiu bentibus: et priuilegiū macedonianū qd da tur filiū familias pecuniaz mutuo recipienti bus. Corporalia etiā sunt duplicis sp̄ei. que dam em̄ sunt corporalia singularit̄ et cōmuni ter que dan̄ alicui vniuersitati siue corpori vel collegio: sic q; quilibet de vniūsitate cor pore vel collegio p̄t illo priuilegio vti et se tu eri: sicut est priuilegiū cōcessum ordni clerica li q; clerici nō p̄t sub iudice laico cōueniri: si cut etiam priuilegia cōcessa ordinibus mino rū. p̄dicatoz. hospitalarioz. et templarioz. Quedam sunt priuilegia cōmuniter tantuz que vniuersitati siue corpori vel collegio tā tum dan̄: sic q; ipsa vniuersitas. corpus. vt collegiū p̄t illo priuilegio vti: et aliquis sin gularis de illa vniuersitate. corpore. vel col legio nō p̄t illo priuilegio vti. sicut est priuile giū: qd datur dño cōtra libertū suuz: vt nō possit p̄ueniri a liberto nisi petita licentia seu venia. illo priuilegio p̄t vniūsitatis vti cō tra libertū suū si ab eo cōueniatur: sed vn̄ d̄ vniuersitate si p̄ueniat a liberto non poterit vti dicto priuilegio. Ita distinguit hosti. in summa de priuile. s; quot sunt sp̄es. quaz dī stinctionē approbat io. an. in regula priuilegi um. in merculialiquis. in prin. solutionis q̄sti onis. et aliquid tangit in regula in iudicis. i. fi. solutionis questionis.

Priuilegia apostolica qualif̄ scribi debeāt. et in qua pte lre dñt esse longe. et que dictōnes dñt scribi extense et que abbreviate. et an vlti ma linea debeat in aliqua pte sui vacua r̄ma nere. vide arch. xv. q. ij. i summa. et specul. in ti. de rescrip. s; j. ver. et qm̄ ex forma.

Priuilegium concessum ex causā onerosa de futuro implenda: reuocari non potest illa cā impleta. quod ē singulare: vt no. Bal. post Rico. de ma. in. l. si cum mibi. ff. de dolo. in. l. omnes populi in primis recollectis.

Probatio iuris validi nō suffragat si ius inualidū deducat. de p̄ces. p̄ben. ex pte. cū ibi no. 7 no. la. alle. l. j. 7 bar. in. l. j. in p̄n. ff. de eden. et est tex. ff. de insti. l. habeat. in p̄n. 7 si mē. fal. mo. dix. l. j. 7 quod no. io. an. in. d. c. ex pte sup verbo occasione p̄cili. et. c. dilectus. e. ti. ad fi. 7 de renūcia. c. in p̄sentia. in glo. 7 vide s̄. verbo articul. 7 et in verbo fama. in vbo beneficiū. in verbo lit tera. 7 in vbo p̄sūptio. 7 sub in vbo p̄ductō.

Probatio indubitata fit q̄nq; p̄ iuramentum nō tñ est notoria. sed alibi d̄r q; indubitata p̄bationē nō facit iuramentū cū vno teste. et q̄nq; d̄r de indubitata p̄ famam 7 alia admi nacula: q̄n materia est talis in qua nō p̄t ha beri de facili plena p̄batio. Euidētissima au tem p̄batio dicit̄ notoria que constat instru mento vel testibus iudicialiter p̄ductis. Et hec d̄r etiā euidens p̄batio de qua cōstat tes tibus et attestacionibus publicatis. Dicit̄ etiā euidens de qua p̄stat inspectione littera rū p̄tra quas nulla cadit hesitatio: vel q̄n p̄ batio est in promptu et nō exigit altiozem in daginem: vel q̄n inspectiōe oculoꝝ immedi ate p̄pendit̄. Euidens p̄batio iuramenti in materia in qua nō p̄t de facili haberi plena p̄batio: vt in dependētibus a cōscientia. Et differt euidēs a manifesta qz euidens pprie dicit̄ que notoria est. Manifesta autē q̄nq; d̄r q; ex indicijis sumit̄. Q̄nq; etiā exigit ap tissima p̄batio et q̄nq; liq̄da. Et d̄r liq̄da d̄ q; p̄stat p̄batione instrumētī vel testiū. no. do. antho de coha. cle. 7 mulie. c. vestra. in scōa oppo. et vide qd̄ no. p̄ eundē in. d. c. v̄a. xix. colum. v̄si. aduertendū est.

Probatio delicti nō fit ex sola dep̄hensione in crimine: nisi quis aliter de delicto p̄ueniatur no. do. antho. de iud. cū nō ab homine. i p̄n. Sed dic̄ pleni⁹ tam in clerico q̄ in laico deli quente: vt no. p̄ eūdem. e. c. v̄. venio ad glo.

Probatio facta corā iudice seculari: an faciat fidē corā ecclesiastico 7 ecōtra: vide s̄. verbo iudex ecclesiasticus.

Probatio alterius dispositiōis siue fiat dire cte siue p̄ p̄iecturas requirit̄ omni casu eadē solēnitas 7 idem numerus testiū: sed in p̄bā da qualitate ip̄ius dispositiōis sufficit minor numerus. no. Ro. cōclu. cccxxvj.

Probatio intētionis et animi alicui⁹ qualiter fiat. vi. Ro. p̄clu. cccxxvj. 7 vide s̄. vbo ani mus 7 f. s̄. p̄batio p̄t fieri.

Probatio lz sit p̄ legem aliquo casu p̄hibita: nō intelligit̄ p̄hibita illa que fit p̄ ptis cōfes sionē. no. glo. in. l. in cōtractibus. in p̄zin. l. d̄ nō nu. pec. et ibi bal. 7 p̄ eundē. l. de iur̄ 7 fac. ig. l. cū q̄s. v̄. tertiū exemplū. 7 idē sentit

Inno. de emu. ec. qz pleriq;.

Probatio amissiōis p̄uilegiū vel instrumētī q̄ lit fiat 7 quō tenor p̄uilegiū vel instrū p̄bef p̄ testes. vide glo. et doc. de priuile. cū olim.

Probatio delegatiōis vel subdelegatiōis iu dīcū debz fieri p̄ l̄as: nō p̄ testes. no. Ro. cō clu. cccxxvj. v̄. itē dixerūt. quod intelligenti si sit p̄dituz rescriptū vel l̄a delegatiōis. no. Ro. cō. cccxxviii. v̄. circa tertiū. vide d. an tho. de offi. del. cū in iure. dīc̄ tñ archi. xcvij. di. nobilissimus. qz cōmissiōes quas papa fa cit rote viua voce vel p̄ nunciū p̄nt p̄bati p̄ testes: vide f. s̄. p̄bati p̄t mandatū: 7 s̄. p̄ batio qz quis.

Probati p̄t snia 7 appellatio p̄ testes. no. Ro. p̄clu. cccxxij. vide de testi. albericus. et Bal. l. de eden. l. is apud quem.

Probati p̄nt acta p̄ testes q̄n ille q; iudicauit habuit p̄tātē p̄cedēdi sū actis vt arbitrator no. do. antho. de iur̄iur. c. quinquauallis. v̄si. venio ad sextū. in fi. Bar. dicit̄ qz acta nō pos sunt p̄bati p̄ testes: nisi d̄ ipsi fuerit scriptu ra facta q; forte nō reperit̄: et tunc oportet te stes deponere de actis et de scriptura: vt ip̄e no. l. de arbi. l. ne in arbitrum: et. l. de fi. in stru. l. emancipatiōe. qd̄ ibi limitat bal. sec⁹ q̄n acta d̄ sui natura requirit̄ scripturā. sec⁹ si in alijs actis. et hoc tenent Inno. hosti. et io. an. in. c. q̄n p̄tra. d̄ p̄ba. vbi simplr dicit̄ acta p̄bati posse p̄ testes.

Probatio certe sciētie p̄ncipis qualiter fieri debeat. vide s̄. verbo gr̄a. s̄. gr̄a nō p̄t dici. et vide s̄. qui p̄xi. sequit̄.

Probatio gr̄e papalis licet nō possit fieri p̄ li teras: tñ qualitas gr̄e p̄t p̄bati p̄ testes: qz qz gr̄a nō possit p̄bati nisi p̄ scripturā est cō tra ius cōe: ideo nō d̄z extendi p̄ eandē ratō nē cū in p̄bando parem vim obtineāt testes et instrumenta: poterit ergo p̄bati p̄ testes: qz gr̄a de q; cōstat p̄ bullam fuit facta ex certa sciētia et qz nō est surrepticia. Fallit in certa sciētia p̄ quā quis vellz gr̄am ad bñficia fa ctam: extendere ad hospitalia: et incerti alijs casibus exp̄ssis in iure in quibus requirit̄ p̄ batio p̄ scripturā: de quibus no. Ro. cōclu. cccxxvj. Adde qz gratia inferioris a papav̄l ip̄eratore possit p̄bati p̄ testes. p̄cl. cccxxx. immo etiam gratia pape dummodo non sit motu pprio facta potest p̄bati p̄ testes: vt i c. si motu pprio a cōtrario sensu: et hoc tenet domi. d̄ sanc. gemy. in p̄hemio sexti. ad fi. su per quo omnino vide qd̄ no. sup verbo gr̄a aplica nō censet̄.

Probatio nō admittit̄ cōtra id qd̄ papa asse rit rescribendo. l. si cōtra ius vel vti. publi. l. fi. et hoc est ne papa redarguatur de men

datio: vt no. io. an. in. c. si motu proprio. de p
ben. li. vj. sup glo. fi. in nouella. **P**redicta in
tellige nisi lre dicant false: vt no. glo. d testi.
cu a nobis.

Probati non potest lfratura p testes r q quis
sciat bene legere. rstruere et catare. no. Ro.
pdu. c. cxxiiij. vbi sunt opi. pro et tra. **I**te
probat litteratura p lras ex quibus apparz
que in aliqua scientia graduatū. **P**rozes em
alicuius: eiusqz vita. nobilitas. etas. r puer
satio: debent probari p testes. no. Ro. pdu.
cdx. **S**ed bar. dicit et bene in tractatu dete
sti. s. instrumenta esse: q scientia quelibet pt
probari p testes in eadē scientia peritos.

Probatio q quis sit collector deputat p pa
pā: debet fieri p lras non p testes. **P**robatio
aut q quis sit subcollector rstitutus p colle
ctore: potest fieri p testes: no. Ro. pcl. cclvj.
v. ite dixerūt. vide s. s. probatio delegatio
nis. r. j. s. probari pt mandatū.

Probatio in quib casibus requirat scriptu
rā de necessitate. vide Ro. pdu. cclxxx. r d
cēsi. c. j. li. vj. in glo. magna. et qd ibi no. lap

Probati potest mandatū delegationis p te
stes qñ sit presenti r est mādātū sim plicis co
gnitionis. secus si est mandatū alterius acti
onis nisi illud mandatū rsonet officio d quo
pfert. no. d. antho. de offi. dele. cū in iure. v.
colū. vide Ro. pcl. cclvj. que simpliciter et in
distincte tenere videt q non possit probari:
nisi p lras. vide plene de priuile. cū olim. j. in
glo. h. r Jo. an. sup ea. vide s. s. probatio q
quis sit.

Probati pt statutū canonicor et capituli p te
stes: q scriptura non est de substantia legi vel
rstitutionis nisi forte sit statutum de longin
quo. licio. an. aliter sentiat no. Ro. conclu.
cxxxix. vide plene p Jo. an. in regula. nemo
potest. in mercuf. vide bal. C. de legi. l. in hu
manū. in fi.

Probatio potest fieri p iuramentū ptis d his
que in animo et mente sua r sistunt: qz aliter
probari non pnt. **I**do si quis impetrat rescri
ptū vel commissionē in quo asserit se non spe
rare posse psequi iusticiā i ptibus potest pro
bare dictā assertionē p propriū iuramentuz.
no. Ro. con. xl. vide j. s. pbatio p iuramētū

Probatio damnoz que principaliter petunt
fit p iuramentū si p vim r dolum illata sunt:
taxatione tamen a iudice pmissa. **S**ed si do
lus vel violentia nō interuenit debet pbari
p testes: damna vero que incidenter petunt
(quia post litis rtes. emergūt) pbantur p iu
ramentum pbaro facto siue causa ex qua dā
nū insurgit. no. Ro. pdu. cccxviii.

Probatio veri interesse qualif fiat. vide Ro.

cōdu. cccxviii.
Probatio extimationis in iure qñ non potest
aliter fieri debet iudex certā quātitatē taxa
re infra quā vel in qua pars iuret et declarat
extimationē. notat Ro. pclusio. cclvij.

Probatio rez p vim ablatarū fit p iuramētū
spoliati: pbata violētia p testes. no. Ro. cō
clu. clij. **I**dem in rebus p victū traditis vel
furto labstractis vel inquietatis. no. inno. ho
sti. r io. an. in. c. fi. quod me. cau. licet do. an
tho. ibi aliter dicat.

Probatio de auditu licet valeat in his q trās
cēdūt metham centū annoz quo ad pbatio
nē plenā: tñ etiam in his que sunt citra dictā
metham valet quo ad presumpōnem. nota
xxij. q. v. hoc videtur. **I**tem quo ad transfe
rendum onus probandi in ptem aduersam:
quod est vez quando agitur de facto alteri
us. secus si de pprio. no. la. in. c. j. de pscip.
li. vj. r vide j. s. pxi. r. s. pbatio de auditu
admittitur.

Probatio de auditu pbat spoliū in posses
sorio. quod est vez a pte que tenet rē spolia
tam de qua agit: nō de auditu ab alio: nota
Ro. pdu. cxij. **S**ed in factis antiquis suffi
cit pbatio de auditu etiaz alieno: vt no. d.
antho. de coha. cle. r mu. c. vestra. lj. colū. et
penul. charta. in fi. r de pba. cum causam. in
secūdo notabili. **E**t vide j. s. pbaf antiquū
r s. s. pxi. **N**on tñ sp est vez q ius antiquū
pbat ex fama vel p auditū: vt no. do. anth. i
c. si diligenti. de pscip. in vltimo notabili.

Probaf legitimitas p opinionē r famā vici
nie: saltem quo ad hoc vt transferat onus p
bandi in aduersariū: vt no. Jo. an. in regula
in famibus li. vj. vide do. antho. in. c. lator
qñ. sunt le.

Probaf antiquū dominiū p famam et cōmu
nem opinionem apud omnes. no. bal. C. de
epi. et cle. l. conuenticulā. penul. colum. in fi.
r vide qd ipse no. C. d sen. que pro eo quod
interē pfe. l. j. vij. colum. quod notaf p reb
et ciuitatibus antiqua dominia habentib.
no. bal. C. de pba. l. pprietatis. r vide s. s.
pbatio d auditu. r s. in vbo fama nō facit.
Qualif aut pbat dñiuz vl qñ dñiū nō anti
quū: vide bal. in d. l. pprietatis: et. e. ti. l. cum
res. r. C. de re. vē. l. iudicia. r bar. in. l. ij. ff. d
vsuca. r d. anth. de testi. cū cām. j. viij. colū.
vbi dic q sufficit testē dicē q vidit quē tātō
tpe possidere q pscipisset. et idēz vult bar.
in. di. l. ij. d vsucapi. **S**z alibi distinguit: aut
dñiū deducit p viā actiōis aut p viā excepti
onis. si p viā actionis: aut principalif aut in
cidentē: vt ipse no. ff. de condi. insti. l. quidez
in suo. **E**t an p rprofessionē partis circa domi

margin notes on the left edge of the page, partially cut off.

nium de presenti. vide tex. de trasfac. preterea. ij. de excep. venerabilis. et vtrubiq; p do. antho. 7 qd no. p glo. 7 bar. in. l. certu. §. j. ff. de p. sel. 7 p Ro. cōcl. cccxiiij.

Probatio qñ bñficiū ptineat ad collationem epi vel alterius pōt fieri p reputationē 7 alia adminicula puta p auditū q; beneficiū de q; agitur cōsuevit cōferri p talem. Item per instrumentū admissionis illius ad cuius collationē spectare dicit: psertim si impetrans habuit ad collationē epi. no. Ro. cōclu. cxix.

Probatio cōis reputationis qñ sufficiat: vide s. xbo error. §. error cōis. et plene p Inno. d. ver. sig. quid p nouale. 7. c. veniens. 7 p specu. inti. de proba. ij. pte. §. j. v. vltimo queritur. vsq; ad fi. vide omnino Ro. cōclu. cvj. et Bar. in. l. quidā in suo. ff. de cōdi. insti. ad fi. dic q; sufficit ad probandū titulū alienuz: vt no. do. antho. d. psump. illud. penul. colum. Sed ipse loquitur quando titulus alienus de dicitur incidenter ad excipiendū nō ad agēdū et hoc melius declarat p eū. s. verbo psumptio. §. psumi an debeat ius incorporale reale. et vide s. verbo beneficiū. §. beneficiū impetrans tanq; vacans p obitū.

Probati nō potest titulū bñficiū p p̄fessionem aduersarij quo ad effectū adiudicationis beneficij 7 canonizationis: sed ad effectuz restitutionis beneficij quo agens dicit se spoliatū bñ probat colorē tituli qd sufficit qñ agit possessorio: no. Ro. cōclu. ccccij. et antho. de cā pos. c. si. xxxij. colum.

Probatio facta p vnū finē nō probat p alium etiā in eodē iudicio. Ideo probatio facta in sū maria cognitione admittendi exceptionē oppositā nō prodest quo ad cōdemnationē in negocio principali fiendā. no. io. an. de resti. spo. sollicite. et idē no. do. antho. ibide in v. no. fm vtrūq; et in. f. oppo. 7 vide sub verbo testis. §. testes inducti. et. §. proxi. §.

Probatio quasi possessionis iuris incorporat nō releuat ab onere probandi propteratē ipsi iuris principalis in iudicio deductaz. no. d. anth. de cau. pos. c. si. ij. co. 7 vide omnino s. xbo. psumptio. §. psumi an debeat ius incorporale: cū plurib; §. sequen.

Probare an teneat quis omnia in articulo vlt libello deducta licet alias sufficeret deduxisse et probasse alterū: vide do. antho. in. c. ij. de rescrip. 7 vide tex. in. c. licet cām. d. proba.

Probatio an 7 qualis admittat contra p̄sumptionē: vide sub xbo psumptio. in fi.

Probationē nō faciūt in cā appellationis ea que in principali cā producta sunt: nisi etiam in causa appellationis reproducat. no. Ro. cōclu. cccxxvj. Idem tamen si repetant licet

de facto nō producat. no. Ro. p̄clu. cccxcij. Probationē faciūt et contra tertii appellatē ratione sui interesse producta in prima instātia 7 repetita in secūda. nec est necessaria noua productio. Secus si ille tertius nō veniat p viam appellationis sed p̄cipalis cōmissionis faciendo causam cōmitti p̄tra illū q; cuz illo litigauit et sententiā obtinuit que in rem iudicatā transiuit. no. Ro. p̄clu. cccxcij.

Probationē an faciant corā iudice seculari gesta corā ecclesiastico vel ecōtra. vide s. iudex. §. iudex ecclesiasticus. et. §. iudex ecclesiasticus pōt adiri.

Probatio probata. i. illa q; est in esse deducta idem est qd notoriū. no. antho. d. coha. de. et mu. v̄ra. xvij. colū. in fi.

Probatio de auditu admittit in factis antiq; no. do. antho. de coha. de. et mulie. c. vestra ij. colū. in prin. et penul. charta in fi. 7 vidē s. probatio de auditu licet. 7. §. probatio de auditu probat.

Probatio filiationis et concubinitus qualiter fiat: vide d. antho. in. d. c. vestra. penultima charta.

Probatio subiectionis qualiter fiat: vide s. verbo eps. §. episcopus fundat. et. §. episcopus probat.

Probationem plenam vel semiplenam aut iudiciū an faciat fuga eius qui aufugit anteq; accuset: vide bar. in. l. lege. ff. ad fill. et de iur iur. l. admonēdi. sed si postq; est accusat; aufugit aut stat reclusus non eūdo p terraz: tūc non facit p̄sumptionem in crimine capitali. no. bar. in. l. j. de his qui mor. sibi p̄sti. Sed si fugit postq; est carceratus: punitur de facto carcere illa pena qua puniret si delictum pro quo carceratus fuit vere comississet. no. bar. de cub. re. l. in eos. 7 ibi est tex. quod pro cedit duobus concurrentibus. f. q; carceres frangat 7 q; aufugiat. Secus ergo si de carceribus aufugeret 7 eos nō frangeret sed hostijs aptis recederet.

Probati an possit delictū p instrumentū: dicit oldra. q; sic sumendo delictum prout ē ru de factū. vt ipse no. in p̄silio. cxcvj. Sed dicit io. an. q; non nisi notarius sit rogatus p delictum vt p̄ficiat instrumentū sup eo i quo delictū committit scribendo aut contrahendo aut pasciscendo. sed circūstantie criminis bene possunt probari p instrumentū: vt ipse no. in regula. semel malus li. vj. in nouella. 7 c. ij. de v. sig. e. li. vbi vide pe. mo. Idē tenet bar. in. l. senatus. in prin. ff. ad turpil. Idē tenet bal. addens q; licz instrumentū plene non probet delictū fac tñ amminiculū in. l. sciant c. d. proba. Predicta vera qñ agit d crimie

criminaliter. **Sec^o** si civiliter. vt no. sa. d. are. 7 cy. in. d. l. sciant. **Idem** tenet bu. 7 bal. in. l. contra negantem. **L. ad. l. acquil.** 7 est casus i. c. cum ad sedem. de resti. spo. vbi patet qd de- lictum spoliatiōis pbat p instrumentum qñ agitur civiliter interdicto vnde vi. 7 hoc etiaz voluit io. an. in. d. regula. semel mal^o. vbi ge- neraliter approbat determinatōez ia. de are. li- cet specialit^r non expmat istum casum quādo civiliter agit. vide anth. de mat. 7 obe. cum in ecclesijs. 7 ibi inno. 7 hen. tenent idem qd cy. 7 idez etiam tenet archi. ij. q. vj. s. de possessio- ne. vide plenius p eum. ij. q. vij. pleriqz. vide cal. sup xbo crimen. s. ij. in repertorio.

Probatio an admittat cōtra iuramentū prestu- tum. siue sit in supplementū pstitum siue non. vide io. an. 7 doc. de tem. or. c. j. li. vj. in glosa. sup xbo affectata. 7 sup ea.

Probationem faciunt xba assertiua pape dicē- tis verbo vel scripto aliquē pcuratorē alteri^o ab eo impetrasse. talis em psumitur pcurator donec contrarium pbetur. no. glo. penul^o. in c. nonnulli. de rescrip. quam ibi tenet do. ant. **Idem** tenet fre. de senis. consilio. xcviij. **Idem** si papa in litteris suis dicat renunciatōz bene- ficij in eius manibus factā p talem pcuratorē nam psumitur pcurator. vt no. p pau. 7 zen. i. clemen. j. de pbatio. **Hoc** etiam tenet la. de ca- stel. alle. vij. 7 pbatur ex glo. d. de. j. que dic^r assertōni pape etiam de facto alieno credi. licz la. ab. in eadem clemen. dicat hoc veruz in as- sertōne motu ppo facta. secus si ad instantiaz suplicantis. quam distinctōnem reprobat la. de castel. in dicta alle. vij. dicit tamen q salua- ri potest in verbis narratiuis pape. sec^o in as- sertiuis. **Et** assertiua dicunt illa que papa as- serit vt sup illis gratiam funder. **Narratiua** que ob aliud incident^r prolata sunt. vt no. glo. sa. in. c. si papa. de puile. li. vj. **Et** hanc differē- tiam inter assertiua 7 narratiua pprie fac^r **Jo- han.** an. in. d. c. nonnulli. sup glo. penul.

Probatur furor 7 demētia p verba 7 gesta nō conuenientia homi sane mentis. ff. de tu. 7 cu. da. l. in his qui. s. diuus. 7 de cōdi. insti. l. qui- dam in suo. 7 pbato furoze vel demētia cer- to tempe. psumitur tal^r pseuerasse nisi pbetur contrariuz. vt patet. iij. q. ix. iudices. in tex. et glo. 7 bar. licet pmo videat^r dixisse contrariū in. l. ij. ff. de bo. pos. infan. vel fu. de. **Et** idem no. p glo. 7 do. ant. in. c. si. de succes. ab intel. licet iohan. an. ibi dicat valerū testimonium cuiusdam furiosi fuisse per senatozes approba- tum. quia bene disposuerat. vide **Bal.** l. qui- tel. fa. pos. l. furiosum.

Probatio p iuramentū partis 7 etiā p vniciuz testē 7 famam debet admitti qñ agit de pscia

pbanda. no. do. ant. de censi. pueit. iij. carta. x. circa qrtuz. vide. s. s. pbatio potest fieri p iuramentum.

Probatio semiplena s̄ plenā nihil detrahit ple- ne 7 pfecte pbationi. vnde vn^o testis non de- trahit fidei duozū contrariū deponentiū. no. do. ant. de testi. in nostra.

Probationis onus cui incumbit qñ gratia di- citur surrepticia ex veri taciturnitate vel falsi suggestione. vide. s. xbo grā. s. gratia si dica- tur surrepticia.

Probatio capellanatus honoris non pōt fieri p testes. quia de eo sp solet fieri scriptura. vt no. egi. de bell. conclu. cccc. nisi allegaret 7 p- baretur impedimentū quare illa scriptura ha- beri non possit. vt no. idem egi. cōclu. dlxxx. 7 tunc debēt testes de veritate deponere. nec sufficeret pbare cōem reputatōz qd esset i pos- sessione capellanatus. vt no. idem egi. conclu. dlxxx. 7 hoc verum in actore petente adiudi- catoriam. secus in reo petente absolutoriam. qz ibi sufficeret pbare cōmunem reputatōnez p quam onus pbandi s̄riū transferē in aduer- sarium. vt no. in. d. cōclu. dlxxx. in fi.

Probatioz plenam facit scriptura de archino publico pducta. quod intellige vt no. sub ver- bo scriptura. s. scriptura de archino.

Probatio q non sit memoria initiū alicuius rei vel facti qualiter fieri debeat. vide sub verbo testis ad pbandum memoriam.

Probatio ex cōmunicatiōis an fiat per litteras ordinarij dicentis **H**oueritis q talem excom- municā^o zē. vide. s. xbo lra. s. lre ordinariorz.

Probatio maioris vel minoris etatis incum- bit illi qui sup etate intentōnem suā fundat si- ue sit actor siue reus. vt no. bar. in. l. de etate. ff. de mīno. 7 do. ant. in. c. de p̄sentia. de pba.

Probare non astringit quis abilitatem p̄sone ex parte etatis vel aliter si intentōz suam fun- dat ex validitate actus. sed sufficit q simplici- ter pbet actum. nisi abilitas aliter pbetur. p- bato ergo actu p̄sumitur abilitas p̄sone saltez ad actum natural. vt no. do. anth. de pba. in p̄sentia. vij. carta. x. nota q fundans. **Quid** aut de abilitate accidentali. vide. ff. de pba. l. ab ea parte. 7 quod no. **Inno.** de eo q fur. or. rece. c. innotuit.

Processus appellatōe continet datio a- postolorū. quia apostoli sunt de p̄cessu no. **Ro.** conclu. ccclxxxix. vbi in secun- do dubio continet etiam sententia appellatōe p̄cessus. no. io. an. de appel. vt. s. li. vj. in no- uel. 7 vide. s. verbo iudex.

Processus an sit nullus qñ iudex incompetēs p̄cedit licet pars nō opponat. vide. s. xbo iu- dex. s. iudex aditus licet. 7. s. iudex si dāt.

... in. d. l. sciant. ... contra negantem. ... de resti. spo. ... de regula. semel mal^o. ... ecclesijs. ... de possessio- ne. ... in repertorio. ... de tem. or. c. j. li. vj. ... de castel. alle. vij. ... de puile. li. vj. ... de succes. ab intel. ... de bo. pos. infan. vel fu. de. ... de p̄sentia. de pba. ... de etate. ff. de mīno. ... de pba. l. ab ea parte. ... de eo q fur. or. ... de p̄cessu no. ... de appel. ... verbo iudex. ... de p̄cedit licet pars nō opponat. ... de eo q iudex si dāt.

Procesus coram non iudice habitus an valideatur si lite penden. iurisdicctio supuent. et si potuit vno mo pcedere vt iudex. alio vt non iudex. an acta valeat: vide. s. verbo iudex. s. iudex si ab initio.

Procesus habitus corā iudice in certo casu q̄ erat sibi phibita iurisdicctō an valeat si pcesse rit parte nō opponēte. vid. s. verbo iudex. s. iudex cui in certo.

Procesus factus p iudicem recusatum post reculationem an sit nullus licet ab eo non fuerit appellatum. vide. s. verbo iurisdicctio. s. iurisdicctio siue suspendit.

Procesus habitus p duos ex tribus iudicib⁹ delegatis tertio absente ex impedimēto. an valeat licet ipis pcedentibus de impedimento non constaret. vide. s. verbo iudex. s. iudices delegati si sint plures.

Procesus iudicis pcedentis fm iur̄ ordinem vbi potuerit pcedere ordine non fuato an valeat: vide. s. verbo notoriū si est tale. r. s. verbo iudex. s. iudex qui fm naturā.

Procesus executoris factus in vii gratie sur repticie an sit ipō iure nullus. vide. s. xbo ḡtia. s. gratia benefical quando.

Procurator nō dicit nec censet aliquis añ q̄ accepit mandatū. no. Ro. cōclu. cxlj. r nō dicit acceptare nisi exp̄sse cōsentiat. ita q̄ tacitus consensus non suffic̄ fm leges. sed fm canon es sic. vt no. Ro. concl. ccij. r vide. s. in verbo abbas. in xbo episcop⁹. s. ep̄s nō potest esse. r in verbo erroz. Et sb̄ in verbo religiosus. s. religiosus non potest. i xbo ratificatio. r in xbo testis.

Procurator constitutus p reum ad causas dūtaxat ad rromanā curiā deuolutas pōt comparere in causa que tempe dicte constitutōnis erat de speciali mandato pape in curia cōmissa. no. Ro. concl. xix.

Procurator constitutus p appellatū ad causas dūtaxat ad romanā curiam deuolutas. ita de mum pōt in causa dicte appellatōis cōparere. si añ dictam constitutōz fuerat dicta appellatō intimata appellato. v̄ saltem ipius appellatōnis causa de mādato pape in curia commissa. nisi in pcuratorio diceret q̄ pstituit eū pcuratorem in oibus causis motis r mouēdis ad romanā curiam deuolutis. qz tūc possit cōparere etiā si post constitutōz fuerit appellatio commissa vel intimata. no. Ro. concl. xix. r vide s. xbo appellatio.

Procuratoris mandatū finit. lata s̄ eum snia i pma instātia r appellatōe ab eo interposita. ni si in pcuratorio esset pstitutus etiā ad appellationē psequendā. quo casu si mandatū in pte statione receptit. nō solū pōt sed tenet appella-

tionem pseq. no. Ro. cōclu. xxj. r vide. s. pcurator simpli. r. s. pcuratori mādātū ad agē

Procurator cōstitutus ad oēs instātia (dum. as cause. si pma instātia finita. dñs aliū pcuratorem pstituit sine ptestatōe q̄ citra reuocatōnem aliorū hoc faciat. intelligit̄ reuocat̄ etiā si in pma instātia fuit litem ptestatus. dummodo dicta reuocatio facta ad noticiam ipius procuratoris vel iudicis puenit. no. ro. concl. xxj.

Procurator licet post litē ptes. in pma instātia non pōt reuocari inuitus sine cā. valet tamen reuocatio si non p̄dicat. r tunc sententia cū eo lata nō tenet quādo ad ipm r iudicem reuocatio puenit siue dicta reuocatio fuerit expressa siue tacita. puta aliū constituendo v̄ cause assilendo sine ptestatione q̄ citra reuocatōnez hoc faciat. no. Ro. concl. xxj. r vide. s. pcurator licet efficiat.

Procurator substitut⁹ nō intelligit̄ reuocatus licet post litem ab eo ptestataz substituens ad mandatū iudicis respōderit articul̄ aduersarij qz compulsus respondit. sec⁹ si voluntarie respondisset. no. Ro. concl. cccvj.

Procurator pstitut⁹ a plato vel alio p eccl̄a v̄ bñficio suo. sicut reuocat̄ p mortem pstituenti etiā post litem ptes. p procuratorem. ita etiā reuocat̄ si constituens renūciat. deponat. vel transerat. quia eadem est ratio. Gesta autem p talem pcuratorem reuocatū an ratificari possint. vide Ro. cōclu. cxlij.

Procurator pōt pstitui p clericum eccl̄e etiā añ litem cōtesta. ad agendū p rebus r iuribus eccl̄e. vt no. spe. in ti. de procura. s. ij. v. quid si canonicus. r idem no. io. an. in. c. cum olim. de testi. Et dicit io. an. in addi. in. d. v. quid si canonicus. r ita determinat̄ doc. bononiē.

Procurator q̄ vnū substituit. aliū postea substituyendo. p̄mū substitutū tacite videt̄ reuocare etiā si in pma substitutōe dixerit r ptestatus fuerit p aliquā compitōz quā faceret q̄ eū reuocare non intendit. qz aliud est cōparē r aliud est substituere. no. Ro. cōclu. cxvij. Et aduerte q̄ etiā si in ptestatione dixerit q̄ p aliquē actum quē faceret reuocare nō intēdit nisi de reuocatōe exp̄ssam fecerit mentōz. tñ alterum pstituēdo p̄mus reuocatus esset. qz pstitutio secūdi appellat̄ exp̄ssa reuocatio p̄mi. vt notat glo. quā signanter no. bar. r ange. in. l. añ litē ff. de pcura. Et aduerte qz illa glo. loquitur i reuocatōne q̄ fit p dñm. ex eo q̄ ipse in iudicio cōparuit r p seipm cām egit. tñ q̄ ratōe illa dē exp̄ssa reuocatio. eadē ratōe vidē idē dicēdū de reuocatōe que fit qñ dñs aliū pcuratorem ad eandem cām pstituit. ad quod facit. c. qd̄ i iuste. de procura. in xbo reuocat̄. In p̄mū tñ

faciat. glo. in clem. f. de renū. sup verbo quōlibet. sed p̄mum tenet ange. in. d. l. ante litem. Item aduerte qualiscūq; sit protestatio si ex interuallo fiat actus contrarius p̄testationi. videt̄ a p̄testatōe recessum nisi p̄testatio expresse se refert ad futurū actum. puta si contineret me in futurū sic facere. Secus si illud verbum in futurū omittat̄. quia tunc intelligeret de actu qui fieret in continēti post p̄testatōez nondū ex interuallo. vt no. p. bu. bar. et Bal. L. de pac. l. pacta nouissima. sed bar. in. l. non solum. §. morte. de no. ope. nūci. non videtur differentiā facere an expr̄matur in futurum v̄l non. sed sufficit q̄ verba p̄testatōis sint concepta in tempe futuro.

Procurator substitutus si est litem p̄testat. nō potest reuocari p̄ substituentē nisi eo casu quo reuocaret dñs p̄stitutū a se. no. Ro. p̄clu. c. lxxij.

Procuratores si sint plēs et quilibet eorū insoludum cū potestate substituēdi et vnus substituat vnū in p̄ma. et alter alterū in secūda. poterit substitutus p̄mi substituentis p̄cedē in tertia instantia. nō obstāte substitutōe secūdi. q̄a non potuit substituendo nec alif reuocare suū collegam nec ei p̄stitutū. no. Ro. p̄clu. c. lxxij.

Procurator licet efficiat dñs litis p̄ litem p̄tes. et consequent̄ nō possit inuitus reuocari. v̄z est in illa instantia. sed ea p̄ sententiā finita potest statim reuocari. ita q̄ nō poterit appellare nec appellatōez p̄sequi. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij. vide. s. §. p̄curator licet post litem.

Procurator constitutus ad certā cām etiaz cū potestate appellandi et appellatōez p̄sequēdi. intelligit̄ tacite reuocatus eo ip̄o q̄ lata sententiā contra p̄curatorem qui fuerit litem contestatus dñs appellauit. et nouos p̄curatores ad p̄secutōnem appellatōis simpliciter cōstituit. no. Ro. cōclu. c. cclxxij.

Procuratores si quis constituat plēs ad negocia et iudicia in eodem p̄curatorio. et postea cōstituat alios solū ad iudicia cum reuocatione omnium aliorū suorū p̄curatorū sub quocūq; forma p̄ eum p̄stitutorū. videt̄ p̄ talem generalem renunciatōez reuocasse dūtaxat p̄curatores ad iudicia p̄stitutos. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij.

Procurator habens mandatū substituēdi. reuocandi et reassumēdi. licet substituēdo trāsferrat totaliter potestātē suam in aliū et exp̄sse protestetur se nō velle v̄terius de cā intrōmittere. tñ re integra pōt onus p̄curatōis reassumere et in causa p̄cedē p̄pter formam mādātū. no. Ro. cōclu. c. lxxij.

Procurator hñs mandatū substituēdi et substitutū reuocandi. si substituit et postea in cā p̄cedit. videt̄ substitutū tacite reuocasse. Si tñ substitutus post hanc tacitam reuocatōez ali

quid egit. pōt substituens ratum habere. Secus si ip̄m expresse reuocasset et inhibuisset ne p̄cederet. no. Ro. cōclu. c. lxxij. vide oino ange. in. l. dispensatorem. in fi. ff. de solu.

Procuratoris mandatū an possit reuocari i p̄iudicium tertij. eo ignorante? dic q̄ nō in cōiudicialibus. sed in p̄iudiciū reuocantis. sic. ff. p̄ socio. l. sed et forius. §. f. vt no. glo. in. cle. f. de renū. que allegat optima iura. et quod no. fo. an. in. c. cum abbas. de offi. dele. et an in iudicialibus sufficit reuocatōem puenire ad noticiam iudicis vel aduerse partis. vide de p̄cura. in nostra. et c. mādato.

Procurator si postq̄ est reuocatus aliqd̄ egit anteq̄ ei reuocatio intimesc̄. an valeat qd̄ egit. vide glo. optima iura allegantē in clem. f. de renuncia.

Procurator sp̄cialiter p̄stitutus ad certam causam nō censet̄ reuocatus ex eo q̄ dñs postea alium generaliter cōstituat ad omnes causas. no. Ro. cōclu. c. cclxxvij.

Procurator cōstitutus cum p̄tate substituēdi. si substituens re integra decedit anteq̄ substitutus onus p̄curatōis acceptet (viuente tñ dño) p̄ hoc nō extinguit mandatū substituti. quia nomie dñi substitutus dicit̄ et dñs viuut. Secus si p̄curator nullam habuit substituenti auctoritatē siue potestates a dño sed a lege puta q̄ post litem p̄ eum contest. substituisset. quia tunc ip̄o mortuo re integra mandatū substituti extinctū esset. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij.

Procurator qui post litem cōtest. aliu substituit tenet causam p̄sequi si substitutus moriet̄ vel recedat. no. Ro. p̄clu. c. cclxxij.

Procurator habens mandatū substituēdi si alium p̄sentem et consentientem substituat cuz clausula donec duxerit ad se reuocandū et postea substituens in causa p̄cedat. processus valet. no. Ro. cōclu. c. cclxxij.

Procurator substitutus p̄ p̄stitutum habentē ad id speciale mandatū. censet̄ a dño constitutus. no. Ro. cōclu. c. lxxij. Et si dicta substitutio fiat ante litem contesta. sine sp̄ciali mādato nō valet. no. Ro. cōclu. c. cclxxij. qd̄ est verū in p̄curatore ad lites p̄stituto. S; p̄curator. i. negociorū gestor habet potestātē a lege etiaz an litem cōtest. nō solum vnū sed etiam plēs substituēdi. no. Ro. cōclu. c. lxxij. in p̄n.

Procurator substitutus pōt post litem per euz p̄tes. aliū substituere. q; factus est domi? litis vt no. Ro. cōclu. c. lxxij.

Procurator cōstitutus ad certam causam substituēdi generaliter in omnibus causis in quibus est procurator si substituat nō admittitur substitut? ad dictā certā cām nisi doceat substituētem acceptasse onus p̄curatōis an sub-

stitutionem predictam. no. Ro. cōclu. cxl.ij.
Procurator substitutus p defensorē post satisfactationem de iudicatū soluendo vel de ratū habendo p ipm defensorē pstitam. debet admitti etiam an litem ptes. qz p talem satisfactationem fuit factus dñs litis. quod est verū i causis civilibus z pphanis. Secus in criminalibus mixtis vel bñficialibus z alijs spūalibus in quibus non habet locum cautio seu satisfactio p̄dicta. vt no. Ro. cōclu. ccccij. v. sed vey vide bar. in. l. solutōz. ff. de solu.
Procurator si est admissus in causa criminali valet p̄cessus cum eo factus. p̄t tñ impediri fiendus excipiēdo q̄ p̄curator nō debet admitti nisi sit in causa conclusum. quo casu non possit excipi si venit ferenda absolutoria. no. Rota. conclu. cxl. vj.
Procurator admittit̄ in causa inq̄sitōis super crimine ordinis executōis. Admittit̄ etiaz defensor sine mādato. Secus si crimē impediāt ordinis executōnem post p̄niam pactā. z fm inno. nō solū p̄curator sed z defensor sine mādato admittit̄ pro reo in causa inq̄sitōis super crimine. no. Ro. cōclu. ccccij.
Procurator z etiā defensor sine mandato admittunt̄ in q̄libet causa sup crimine civilē mota. Et dicit̄ civil̄ etiam q̄n agit ad p̄uatōz bñficij p̄pter crimen. qz tal̄ p̄uatio nō est directa pena criminis. qd̄ p̄tz qz etiam nō habenti ali quod bñficiū p̄t p̄ca criminis imponi. als sequeret̄ q̄ carentes bñficijs possent impune delinquere. no. Ro. conclu. ccccij. z est tex. in. c. tue. de p̄cur. z in. c. sup. his. d̄. accu. vide. f. s. p̄xi. ex parte rei. z vide. s. vbo civil. s. ij.
Procurator cū mādato in oibus casib⁹ in q̄b⁹ admitteret̄ p̄ actore agendo. in eisdem casib⁹ admitteret̄ defensor sine mādato reū defendendo. tenet̄ tñ defensor cauere de iudicatū soluēdo vel de ratum habendo. no. ro. p̄clu. ccccij.
Procurator sine mandato licet sit p̄iuncta p̄sona nō admittit̄ etiam cū cautioe de rato. q̄n causa est tal̄ que nō recipit extimatōz de interesse. vt sunt cause bñficiales. vt no. Ro. p̄clu. ccccij. potest tñ cōiunctus p̄ cōiuncto corā executore apostolico intercedere ad grām purificandam. no. Ro. p̄clu. cclxxxv. An aut̄ possit bñficiū acceptare sine sp̄ali mādato. ibi vide. Ro. an. dicit̄ q̄ non in. c. si tibi absenti. si bro. vj. sup. iij. glo.
Procurator p̄t in causa criminali cōstitui per reuz in carceribus cōstitutū. imo etiā sine mādato potest a quolibet defendi. secus si sit in libertate. no. Ro. p̄clu. cxcvj.
Procurator potest cōstitui p̄ cōiunctam personam ad agendū z defendendū p̄ iuncto. no. Ro. p̄clu. cxcvij. qd̄ est verum in cā p̄phana

non in cā bñficiali etiam si offerat cautōz de rato. no. Ro. p̄clu. cxxxvij.
Procurator sine mādato nō admittit̄ pro coniuncta p̄sona in casibus sp̄ale mādātū requirētib⁹. no. bal. in. l. exigendi. C. de p̄cura. nisi illa cōiuncta p̄sona sit minor z furiosa. vt no. bal. in. l. patri p̄ filio. in. p̄n. ff. de mino.
Procurator sine mādato nō admittit̄ amicus p̄ amico. licet cy. dicat cōtrariū. vt no. domi. antho. in. c. cum. m. de p̄sti. xij. colū. v. secundum sentit̄ glo. z de rescrip. ex pte decanij. v. colū. ad fi. vbi omnino vide.
Procurator etiam sine mandato p̄t int̄mare appellato appellatōz in causa bñficiali interpositam. quia sufficit qualitercūq̄ ad eius noticiam puenit. licet archi. dicat contrariuz. no. Rota. cōclu. cxvij.
Procurator etiā potest esse sine mādato quilibet clericus p̄ defensa z recuperatōe rerū ecclesie. etiam alijs p̄dicentibus. no. Rot. conclu. ccccxxvij. vide. f. s. p̄xi. Sed cū mandato p̄t clericus esse p̄curator etiaz p̄ laico. vt no. ab. z do. antho. in. c. p̄ venerabilem. in. j. notabili. qui filij sunt legi.
Procurator p̄t esse canonic⁹ p̄ canonico. etiā sine mandato ad petendū absolutōnem ab ex cōmunicatōis sententia. fm inno. qd̄ est verū quādo petit̄ absolutio simpliciē. secus forte si ad cautelā. no. Ro. conclu. cccc vij. Ro. anth. dicit̄ q̄ canonicus nō agit p̄ canonico sine mādato. sed si habet mandatū operat̄ q̄ si canonicus als nō esset idoneus p̄curator (vt quia religiosus) efficit̄ abilis p̄pter mandatū. vt ipe no. in. c. cum. m. de cōsti. v. secundū sentit̄ xij. columna.
Procurator potest constitui a p̄lato z a caplo p̄ omnibus mēbris z suppositis suis. nō p̄ nō subiectis. no. Ro. cōclu. cccc vij.
Procurator nō potest declarare animū domini sui sine speciali mādato. no. ange. in. l. si q̄s intentōne. ff. de iudi.
Procurator general̄ non p̄t agere. sed req̄rit speciale mandatū. no. bar. de ver. obli. l. si stipulatus fuerim. in. p̄n. no. Ro. cōclu. ccclij.
Procurator p̄t cōstitui p̄ moniales habentes aliquod bñficiū sine administratōne in monasterio vel extra ad instar aliorū religiosorum. possunt etiam cōstituere p̄curatores in causa electōnis. z nomine suo z nomine monasterij. no. Ro. conclu. cxv. vj.
Procurator sine speciali mandato sicut nō p̄t sit renūciare exceptōni p̄emptorie ita nec dilatorie. tempis. vt no. bar. in. l. si. in. p̄n. de his q̄ in frau. credi. z vide oino. f. in. s. p̄xi. z vide do. ant. q̄ de dilatorijs dicit̄ p̄xi. in. c. j. vti te nō cōtes. vj. colū. v. venio ad p̄mu. m.

Procurator non pot sine mandato speciali iurisdictionem progare nisi habeat generale mandatum. vt no. inno. de offi. dele. cum olim. f. Et licet procurator omiserit opponere exceptionem declinatoriam fori et dñs sciuerit. tamē gesta non valēt ppter defectū iurisdictionis. vt no. io. an. in. d. c. cū olim. et sup glo. iij. dicit tñ bar. q. procurator habens generale mandatum pot remittere declinatoriam fori. qz tal remissio nō est donatio. ideo venit sub generali mandato. vt ipse no. in. l. fina. i. pñ. ff. de his q in frau. cre. qd nō placz qz lz tal remissio nō sit dōatio tñ qz p eam progatur iurisdiction. nō pot procurator id facere sine spēali mandato fm io. an. et inno. vbi. s. Et vide. s. xbo iurisdiction non potest progari p ignorantem. et. s. iurisdictionis progari nō potest. Adde q licet procurator nō possit iurisdictionem progare. si tñ iudex p nunciat se competentē cū nō sit. potest procurator ommittere appellare a dicta pñciatione et valebit omnis pcessus iudicis. no. d. ant. de offi. dele. cū olim. f. in fi. Potest etiā procurator renūciare exceptioni dilatorie nō pemptorie. no. d. ant. vt lite nō ptes. v. venio ad primum vj. colū. et vide. s. s. pxi. et. s. procurator non potest renūciare.

Procurator sine spēali mandato non acqrit possessionem dño nisi sequat rā habitio in tempore abili. no. Ro. cōclu. cclxxvij. Contrariuz tenet bar. in. l. qui mihi donatū. ff. de dona. vi de inno. de pñdō. accedens. vbi tenet io. an. idem. Sufficit tñ fm hosti. ibi qz habeat mandatum ad recipiendū oia bñficia licet in specie nullum bñficiū expmāf. vide de pñdō. si tñ bi absentis. in glo. iij. li. vj.

Procurator ad matrimoniū p̄trahendum non pot aliqs esse sine spēali mandato. s3 ad agēdū in causa matrimoniali sufficit generale mandatum. no. Ro. p̄clu. cclxxvj. Contrariuz no. la. in hoc. ij. in cle. nō potest. de pcura.

Procurator sine spēali mandato licz nō possit impetrare rescriptū ad iudices extra curiam. potest tñ etiā sine vllō mandato impetrare iudicem in curia. qz tal impetratio est poti⁹ quedam distributio. no. Ro. cōclu. clxx. Ita ratio pcederet in rescripto impetrato ad iudicē rote. nō ad aliū.

Procurator qñ constituit p̄ excomunicatuz in casu p̄misso an requiraf spēale mandatuz. vi de. s. verbo excomunicatio. s. excomunicat⁹ in omnibus.

Procurator potest esse laicus in causa bñficiali. nec requirif qz in tali causa habeat speciale mandatū sed sufficit generale. no. Ro. cōclu. cclxx. Contrariū no. la. in hoc secūdo. in cle. nō pot. de pcura. Cū pmo dicto p̄cordat do.

ant. de iudi. decernim⁹. v. sed qñ an potest.

Procurator ad agendū et defendendū et etiam quilibet procurator simpliciter constitutus pot pro dño suo criminaliter citato allegare causas rationabiles absentie et impedimentoꝝ. qz venire nō potuit psonaliter licet ad excusandū seu excusationes proponendū non fuit specialiter cōstitutus. no. Ro. cōclu. cccij.

Procurator general in curia comparens si petat inducias ad cōsulendum dñm absentem. debet audiri qñ fuit constitutus ante causam cōmissam et citatoꝝ decretam. qz tunc psumit informatus et instructus a dño. no. Rota. cōclu. cclxxvij.

Procurator eius qui fuit in partibus psonaliter citatus licet sit in curia et habeat spēale mādatum sed illud nō pducit. pot s̄ eius pncipalem procedi p̄ audientiam cōtradictaruz. no. Rota. cōclu. clxxij.

Procurator simpliciter cōstitutus ad causas intelligit. f. ciuiles nō criminales. nec etiā ad ciuiles que requirūt spēale mandatū vt matrimoniales et bñficiales. no. la. in cle. nō potest. de procura.

Procurator generaliter cōstitutus ad oēs causas intelligit nō solum cōstitutus ad p̄sentes et exortas sed etiā ad futuras. no. Ro. cōclu. cccxxvj. Et cōstitutus ad causas p̄sentes et nō futuras. pot interuenire etiā in causis ortum habentibus post mandatū. no. Ro. p̄clu. cclxxij.

Procurator rei licet sit specialiter constitutus in causa quam h3 cum actore ipm nominando. tñ intelligit sufficiens mandatū h̄re etiā quo ad surrogatum in causa et ad causam in locum actoris defuncti. vt no. Ro. cōclu. cccxxvj. vi de. s. procurator si est p̄stitut⁹ certā psonā.

Procurator cōstitutus in causa bñficiali s̄ certam psonā illa defuncta lite penden. si tertius comparet resumens litem p̄ suo interesse. nō valebit processus agitatus inter illū tertium et dictum procuratoꝝ. no. Ro. cōclu. clxxvj. vi de. s. procurator si est constitutus cōtra certam psonam.

Procurator habens mandatū ad agendum et defendendū ac crimina et defectus in psonam et formam opponendū. licet crimina et defect⁹ in procuratorio nō specificent. nihilomin⁹ potest in specie de quolibet crimine et defectu excipere. Secus in procuratorio ad appelladuz ab alicuius electōe p̄uisione v̄l postulatione facta vel fienda. qz in illa requirif specificatō criminum et defectuū. no. Ro. cōclu. cclxxvj. vid omnino do. anth. de rescrip. nonnulli. s. sunt et alij. v. quero qua pena.

Procurator general ad lites et negocia nō pot p̄sentrare ad bñficiū qd est de iure patrona-

nus domi. no. cal. in. c. fi. de concess. pbeno. An autem possit patronus constituere procuratores ad presentandum ad beneficiu vacaturum. vide. s. xbo patronus. s. patronus no potest procura.

Procurator simpliciter constitutus ad agendum defendendum si succubito tenet appellare. sed non appellacionem prosequi nisi esset constitutus etiam ad appellacionem prosequendam. notat Ro. conclu. cclxviij. vel nisi esset constitutus etiam ad appellandum. quo casu tenet prosequi et omnia facere que in mandato p eum acceptato continentur. vt no. Ro. pclu. cclxij. vide. s. s. procuratoris mandatū finitē lata rē.

Procuratoris mandatū est stricti iuris. ideo non extendit nisi ad personas et causas in eo expressas. no. Ro. conclu. clxxvj. extendit tamē ad consecutiva et incidentia etiam exigētia speciale mandatū. no. do. antho. de rescrip. nonnulli. s. sunt et alij. x. quero qua pena. vbi omnino vide. et vide. s. s. procurator si est constitutus contra certam.

Procuratoris mandatū quantūcūq; generale non intelligit continere nisi licita. ideo vi talis mandatū non potest procurator in iudiciū dñi aliquid illicitū attemptare. no. Rota. conclu. lxxviiij. et omnino vide la. in. c. eum qui. de preben. li. vj.

Procuratoris factum vel non factum an noceat domino. vide plene p do. antho. in. c. j. vt lite non contestata.

Procurator si aliquis agit pro id quod est sibi commissum dño sciente et non contradicente cū posset contradicere. p iudicat domino. no. do. anth. de iudi. ceterū. x. quid si dñs. vlti. colū. et facit quod no. inno. de rescrip. ex parte decani. et de offi. dele. cum in iure. vide omnino do. anth. q aliter dicit in. d. c. ex pte decani. x. tertio oppono hoc limita in his que procurator coram iudice com petente agit. als secus. nec videtur tunc dominus ex taciturnitate iurisdictionem prorogare. no. io. an. de offi. dele. cū olim. j. sup glo. liij.

Procurator si in contractu p eum facto procuratorio nomine domini enormiter ledit dominū forte poterit dñs petere illum contractū ratōne dicitur lesionis reduci ad arbitrium boni viri. no. ant. de iure iur. c. qntauallis. x. venio ad. v.

Procuratores si sunt plures constituti simul s; non infolidum et cum vno ex illis alijs non opponentibus pcedatur valebit processus in causa beneficiali. quia iudex illum cū quo processit elegisse videtur. no. Ro. cōclu. cclij.

Procurator a minore constitutus si in iudicio comparet et cū eo procedit valet processus. no. Ro. conclu. clxx.

Procurator constitutus a filiofamilias sine con

sensu patris potest p emancipato filio agere i iudicio. qz constitutio non fuit nulla licet p non consenserit. no. Ro. cōclu. lxx.

Procurator vnus et idem potest constitui a duobus volentibus inuicem sua beneficia pmutare ad ipsa resignanda et pmutanda. no. fre. in praeta. pmuta. q. xxxvij.

Procurator licet non sit admittendus quando aduersarius petit qz pncipal veniat ad opponendum factū et ad respondendū tanqz legalior et qui melius nouit veritatem. vt. l. si actor malit. ff. de pcura. et. l. si. C. e. tamē si pncipal est i discreta psona non tenetur venire sed potest p procuratorem facere. et hoc vult. c. pastorat. de iudi. qd singularitē limitat leges pdictas.

Procurator si ab initio est admissus vsq; ad litem contestat. an postea possit repelli si non doceat de mandato saltem ex officio iudicis. vide quod no. de elec. c. j. li. vj. in glo. sup xbo absentia. et vide. s. xbo exceptio. s. exceptio ista.

Procurator non potest ex mandato quantumq; latissimo aliquid agere p quod id quod dñs specialiter fecit vel fieri mandauit impediat vel reuocetur. ff. man. l. si hominē. et ibi bar. Et idē dicit glo. clxxvj. q. vj. tempa. hoc limita nisi procurator habeat generale mandatū cum libera vt no. inno. de offi. dele. cū olim. j. i glo. penl.

Procurator non potest constitui p excommunicatum ad recipiendū absolutōnem ab excommunicatōe. sed bñ potest constitui ad litē agendam siue agendam sup absolutōe petenda vel petita. no. do. anth. de iudi. c. intellexim.

Sed inno. dicit qz ex causa potest procurator interuenire ad petendum absolutōz a sententia excommunicatōis a snia suspēnsionis vel interdicti potest etiam sine causa. vt ipse no. de sen. ex. cum desideres. et vide. s. xbo excoicatio. s. excoica

Procurator tenet iurare de calūnia. (Cuius pot. nia. non solū in aiā dñi s; etiam in aiāz propam qz ipse potest malignari. nam et si dñs iurass; etiam ipse iurare tenet. no. Ro. pclu. cclxxx.

Procurator constitutus ad causam tenet satisfaccōnarijs casu de eorū solario qñ pncipal est absens a curia. etiam si procurator recipiat onus ad sibi tuendū dūtaxat. no. Ro. cōclu. cccxj.

Procurator agēs nomine clientuli sui ad certā pbenadā s; tertiu possessore. an intelligat renunciare iuri quod iure proprio sibi competebat in ipsa pbenada. vide sub xbo renunciatio.

Procuratoris mandatū qñ requirit speciale. an sit necesse illā specialitatē exprimi i diuiduo puta ad iurādū sic vel sic vel ad petendū restitutōz aduersus talē sniam vel pscriptōz. an xbo sufficiat qz in genē dicat ad iurādū et restitutōz petendum. vide bar. ff. de dona. l. fili. in pnci. vide glo. in cle. j. de renuncia.

Procurator potest gesta per alium suo nomine per litteras confirmare non tacite. no. ro. p. l. c. ccccxxxv.

Procurator licet sit admissus et non est ut procuratorem sine littera lata. tamen dominus cuius causa agit se potest opponere quod non fuit procurator. no. bar. ff. de procuratoribus. l. pomponius. §. rati. et l. licet. et anth. in c. cum in iure. de officio. dele. vide oino. §. xbo. presumptio. §. presumi non debet quod esse procurator.

Procurator inabilis sicut non potest per substitutionem in iudicio comparere. ita nec alium substituere. licet mandatum substituendi habeat. quod est verum quoniam causa in abilitatis ita respicit actum substitutionis sic agendi. ut in religioso quod habet intendere preterlatum a quo distrabitur ita substitutione sicut agendo licet non tanto tempore. Secus in excoicatio quod licet non possit in iudicio per alio agere. potest tamen substituere et habere. no. do. ant. §. pba. c. post cessionem. vl. colu.

Et licet in actu substitutionis per litteras possit procurator excoicatus quod religiosus. tamen in actu iudiciali comparandi certo casu plus potest religiosus quod excoicatus. quia in casu cui potest religiosus etiam ut procurator constituitur comparere. excoicatus non. ut no.

Procurator habens mandatum ad recipiendum pecuniam mutuo. non potest pro altero se mutuo recepisse. no. bar. ff. si cer. pe. l. ij. in fi. l. de nouari. l. non abstulit. et bal. in l. falsus. l. §. de furto. et ange. in l. si ita stipulatus. §. grifogon. de verbo. obli. et io. an. in addi. spe. in ti. de teste. §. f. §. sed pone egi. in fi. h. intellige quoniam confessio allegata ut spes tractatus quod etiam per confessionem absque numeratione potest mutuum trahi. Sed cum mandatum non comprehendit illam substantiam. non potest procurator intendere trahere. Sed si confessio allegata ut spes perbatonis. credo quod tractatus mutuus teneat itaque perbatum per confessionem et erit mutuus ex numeratione tractatus quod numeratio per confessionem perbatum. per tex. ff. de po. l. publica. in fi. et l. si ex cautioe. §. quanto quod. l. de non nu. pe. §. ibi loquitur in domino. secundus in procuratore. et ita distinguit io. an. i. d. §. §. pone. non ob. quod no. bar. in l. si debitor. ff. de noua. vbi dicit quod habens mandatum ad solutionem recipiendam. non potest pro altero se solutum esse. et tamen confessio allegata ut spes perbatonis. quia illud dicitur bar. debet intelligi secundum legem quam allegat quoniam constat quod proter se recepisse nihil recepit sed confessionem a quo donandi fecit. quod casu quod in mandato non venit donatio. talis confessio non per iudicat. et ita loquitur. l. §. si mutua. ff. si quod in frau. patro. qua. l. bar. allegat. Sed vbi non constat. non presumit quod animo donandi procurator confessus fuit. Valeret igitur confessio et per iudicat domino. aliter sequitur quod si procurator pecunia nullo presentem recepit. non possit bonam fidem agere. l. si fideiussor. §. quod dicitur. et l. quod muci. ff. man. Et eodem modo runderi possit ad id quod no. bar. i. l. a diuo pio. §. si emptor. ad fi. de re iudi. vbi dicit quod executor datus ad vendendum non potest pro altero se recipisse. sed debet stare de

reali numeratione. In procuratore tamen cesari non fisci dixit bar. in prius quod possit vendere et proter preteritum recepisse. ff. de iure fisci. l. si procurator. §. si. §. 3. opi. bar. approbat indistincte. d. ant. in c. si cautio. ad fi. de fi. instru. Sed prius opinionem quod sufficiat confessio quoniam non apparet quod facta sit a quo donandi. tenet bar. de salu. in l. ij. in fi. ff. si cer. p.

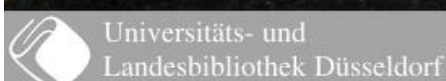
Procurator generalis non potest remittere exceptioem emptoria nec dilatoria. quia talis remissio sapit donatioem. Sed non venit sub generali mandato. sed declinatoria fori remittere potest. ut no. bar. i. l. si. in pn. ff. de his que in frau. cre. circa pnci. vide quod no. inno. de officio. dele. cum oli. §. vbi dicit quod licet procurator generalis possit renuciare perbatum super exceptioem emptoria vel dilatoria tamen ipse exceptioem non potest renuciare nisi habeat generale mandatum cum libera. et vide do. ant. in c. §. vt li. non potest. Sed autem dicit bar. procuratorem generale posse renuciare declinatorie fori. non videtur verum ut no. §. §. procurator non potest sine specialis mandato iurisdictionem progare. vide anth. in c. §. vt li.

Procurator confessio vel contumacia aut non est dolus an noceat domino. vide plene per do. ant. in c. §. vt li. non potest. per cy. in l. §. de confessio. et per Jo. an. in addi. spe. in ti. l. de confessio. §. postremo. §. si non sit per procuratorem. iij. colu.

Procurator non certificatur de mandato per litteras aut per litteras vel per nunciu per prius dominus. non potest officium procuratoris exercere. nec sufficeret eum certificari per extraneum. no. fran. de za. in de. non potest. in fine de procuratoribus. vide in spe. e. ti. §. §. §. §. quod si procuratorum. et quod no. ibi io. an. in addi. et in c. is que. ti. li. vj. i. nouel. et copos. de elec. in c. statuim. in glo. quod si procurator. in fi. vide oino domi. de sanc. geni. in d. c. is que. vbi allegat vna notabilem decisionem dicentem quod gesta per procuratorem non certificatum de mandato. valeret si in mandato est clausula de rato.

Procurator faciens actum si non dicit an suo vel procuratorio nomine facit. vtrum intelligitur nomine proprio. vel procurator fecisse. vide do. ant. de p. cu. m. vj. colu. et per bar. i. l. §. §. nunciatio. ff. de noua. ope. nunci. et in l. p. morte. §. §. ff. quod ex facto.

Procuratores si sint plures dati sine clausula insolidum. vnum solus non admittitur nec eligi potest per iudicem ad causam persequendam. nisi causa sit spiritualis in qua iudex potest vnum eligere et valet quod per illum fit. vbi autem est clausula insolidum. quilibet admittitur. et quod per molite testatur. ille solus persequitur. nec tunc admittitur collega nisi in substitutione dictum sit quod non sit melior conditio occupantis. quod casu ita demum admittitur collega si ille qui est litis testatur noluit vel non potuit persequi. vel alium non substituit. Et vbi in casibus predictis collega est admissus non potest quod litem testatus fuit ad persecutioem reuerti. nisi ille collega noluit vel non potest persequi. nec potest collega dare substitutum cum non sit domus litis

de procura. c. si duo. li. vj. et ibi no. vide oino ad limitatōz p̄dictōz qd̄ no. io. and. in. c. in noie domi. de testi. vbi dicit q̄ datis plurib⁹ p̄curatoribus cū clausula q̄ nō sit melior cōditio occupantis. licet lis contestet p̄ vnū tamē valet quod sit p̄ alium si dñs vult q̄ valeat et alia pars fuit p̄sens. secus si fuit absens. vbi autē alia pars vult q̄ valeat et domin⁹ non vult q̄ valeat. tunc dñs exauditur. alia pars nō. quia reus favorabilior est et propter clausulam p̄dictam. vbi aut̄ vtraq; pars cōsentit q̄ valeat tunc nullum est dubiū. **I**dem dicit bal. quo ad p̄mum dictū in. l. si qñ. **L.** de testi.

Procuratores ad lites si dan̄ p̄les. et quilibet eorū licet non dicat̄ insolidum. censet̄ q̄libet i solidum cōstitutus. vt no. bal. in. l. plurib⁹. ff. de procura.

Procurator non potest renūciare appellatiōni no. bal. in. l. si. **L.** de temp. appel. vide. s. s. procurator non pōt sine speciali mandato iurisdicōnem. **S**ed aduerte quia tex. in. d. l. si. loq̄ de appellatōe interponenda. sed tunc cōclude si nō potest renūciare interponende multominus interposite.

Procurator nō potest cōstitui p̄ patrē ad emācipandum filiū. s̄ ip̄emet debet emācipare. filiū autem bñ potest cōstituere procuratorem ad petendū se emancipari et ad consentiendū emancipatiōni. nam et absens pōt emācipari. dum tñ postea cōsentiat emancipatiōni. **L.** de eman. libe. l. iubemus. p̄ hoc qd̄ dicit̄ de p̄sensu. facit tex. in. aut. q̄. mo. na. effi. sui. s. generaliter. sed glo. in. d. l. iubem⁹ vidē dicit̄ q̄ ignorans nō potest emancipari. vide **Bar.** in. l. p̄ mortē. s. fina. ff. de adop. et l. gallus. s. forsitā de liberl et posthu. et ff. de adoptio. l. neq; absens. et d. l. post mortem. s. fina.

Procurator ex pte rei sine mādato admittit̄ inuito actore si vult satisfidare de iudicatū solūdo. vide **bar.** ff. de solu. l. solutōz. et de p̄cura. l. suum quoq; s. publice. et de procurato. sine mandato ex pte actoris. vide **bar.** in. l. non solum. s. si. e. ti. et vide. s. s. procurator et etiā defensor.

Procuratoris mādātū an et quādo finiat̄ morte mandantis. vide. s. vbo mandātū.

Procurator de cuius mādato dubitat̄ licet admittat̄ añ litem p̄testa. cū cautōe de rato et p̄talem cautōz in p̄sona secūda legitime. s̄ est verum in incidentib⁹. nō quo ad merita. ideo post litis p̄tes. poterit s̄ euz oppōnt ad merita q̄ nō sit p̄curator. **E**t sic legitimatio illa opabitur vt admittat̄ ad discutiendū iudiciū vsq; ad merita. et vt si sentētia s̄ eū ferat̄ sibi p̄iudicet. nō ad p̄iudicium dñi. nec etiā valebit ad p̄iudicium illius q̄ succubuit. dño ratū nō habente. eo ratum habente sic. fm **bar.** **S**3 cō

clude fm do. anth. q̄ si ex sentētia ferenda s̄ p̄curatorem nō est bñ cautum litiganti. poterit etz cōpelle ad futura. **S**ec⁹ si ē plene cautum. vt quia totale suum interesse potest consequi a dño. ita no. do. anth. de cōsti. cum m. vbi dicit **bu.** xj. colū. **S**ed **bar.** aliter loquit̄ in l. pōpōn. s. rati. ff. de procura. et vide. s. verbo exceptio. s. exceptio ista.

Procurator sine mandato admittit̄ cū cautōe de rato p̄ cōsorte eiusdem litis. dum tamen sit al̄s abilis ad procurandū et natura cause patitur procuratorē admitti. et tunc demū dicuntur cōsortes litis qñ inter eos est cōmunitas actōnis et obligatiōis vt duo coheredes. et qñ est cōmunitas litis. vt qz ambo agunt in eodē libello. secus s̄ si in diuersis libellis sepatim agerent. vel sepatim vt rei responderēt. no. d. antho. de p̄stitu. cū m. s. sed aduertam⁹. liij. columna.

Procurator si est cōstitutus s̄ certam p̄sonam in aliq̄ causa et generalit̄ in omni alia cā. illa generalitas restringit̄ et intelligit̄ de causis s̄ p̄sonam motis vs̄ mouendis. vt no. **Bar.** in. l. q̄ habet. s. si. de tute. et p̄ tex. l. quod dicit̄. in p̄nci. que immediate sequit̄. p̄ quo facit qz noua p̄sona nunq; subintelligit̄. l. si ita stipulatus. s. s. grifogonus. d̄ vbo. obli. **E**t facit qd̄ dicit̄ de impetrante bñficiū tanq; vacans p̄ resiḡtionem tertij. siue quouis mō ex p̄sona eiusdē tertij. vt no. la. in. c. susceptū. in p̄nci. de rescrip. li. vj. et vide. s. s. procuratoris mandatū ē strictiuris. et s. procurator rei licet sit. cum. s. se.

Predicta intellige nisi lis que mouet̄ s̄ nouā p̄sonam esset necessaria tanq; p̄ambulū et antecedens ad litē mouendam s̄ p̄sonam in instrumēto mādati specialiter nominatam. no. **bar.** in. l. ad legatum. ff. de procura.

Procurator exp̄sse cōstitutus ad aliqua spēale mādātū exigētia et generalit̄ ad quis alia q̄ requirunt speciale mandatū. dicit̄ insufficiens p̄curator etiam ad maiora exp̄ssis. et hoc opatur illa dicitio queuis. vt no. do. antho. in. de. s. de re iudi. quod nota. quia fm eum limitat̄ cle. non potest. de procura.

Procuratoris mandatū ad agendū vs̄ defēdēdum finit̄. finita lite p̄ sententiā si fuit spēalit̄ cōstitutus ad illā cām. secus si fuit generalit̄ cōstitutus ad lites p̄sentes et futuras et mādātum acceptauit simpliciter. vt no. **bar.** ff. de solu. l. si procurator meus.

Procuratores si sint plures cōstituti insoliduz cum clausula q̄ nō sit melior conditō occupantis. vno litē p̄testante. nō possit ali⁹ ad causas venire nisi pus litē p̄testatus fuit mortuus absens vel impeditus vs̄ nolit causam p̄seq. vt i. c. si duo. de procura. li. vj. vs̄ nisi p̄cesserit i cā pte aduersa p̄sente et non s̄dicente. vt no. an.

in. c. in noie domi. de testi. Sed do. anth. in b
ultimo sentit ibi contrariū p. d. c. si duo. de p-
cura. Sed pro io. an. facit tex. que ipe allegat
ff. e. ti. l. filius. §. veterani.

Procurator si nō doceat de mādato tenet par-
ti 3 quam egit vel 3 quam defendit ad inter-
esse. vt no. bar. in. l. pompon. §. rati. ff. de pro-
cura. 7 in. l. licet. l. e. ti. 7. ff. si cer. peta. l. ciui-
tas.

Procurator cōstitutus ad agendū videf taci-
te constitutus etiam ad defendēdum. Et si cō-
stitutus sit ad agendū dūtaxat nō dicit idone-
us procurator 7 potest repelli p conuentū. no-
tat bar. in. l. suum quoq. §. ait p̄tor. ff. de pro-
cura. sed talis exceptio debet opponi an litem
cōtestatā. qz postea nō potest opponi. vt notat
bar. in. l. pōpon. §. rati. in fi. e. ti.

Procurator non potest cōstitui p dñm ad ma-
numittendum suum. vt no. bar. in. l. p̄ mor-
tem. §. fi. ff. de adop. 7 in. l. gallus. §. forsitan.
de liber. 7 posthu. 7 idem no. d. ant. in. c. p̄ ve-
nerabilem. q. fi. sunt le. xiiij. colū.

Procurator an possit cōstitui ad legitimanduz
filiū tam ex pte filij q̄ ex parte p̄ris. vide. s. v̄
bofilius. §. filij legitū.

Procuratores duo sunt quozū vnus in vno in-
strumento alius in alio instrumēto eadem die
pfecto constituti sunt. si nō apparet ex illis in-
strumentis qd̄ ex illis instrumentis p̄cesserit.
inuenit se impedist 7 nullus p̄t dici p̄cura-
tor. vt no. oldra. consilio. j. quod limita nisi in
altero dūtaxat ex instrumentis predictis esset
clausula referuatiua citra reuocatōz aliorum
procuratorū p̄us constitutorū. qz tunc illd̄ in-
strumentū quod habet dictam clausulā cense-
tur vltimū 7 valet vtrūq. 7 censef quilibz ha-
bere mandatū insolidū. vt no. io. an. in addi.
specu. in ti. de procura. §. ratōne aute 3 forme
7. item q. licet.

Produccens instrumentū non potest re-
uocare productōnem. no. do. anth. de
fi. instru. imputari. 7 vide. s. verbo. in-
strumentū.

Produccens instrumentū cum p̄testatōe q̄ p-
ducit ea parte que facit pro eo 7 non vltra. iu-
natur ex p̄testatōe vt habeat pro nō produ-
cto in his que faciunt 3 eum. quod est verū i
instrumento confecto de actu alterius. secus
si sit de actu ip̄ius produccentis. no. Ro. con-
clu. cclxxiiij. Idem no. do. ant. de excep. cum
venerabil. viij. colū. in p̄n. v̄. nūquid aut. vbi
dicit q̄ tunc iuuat p̄testatio q̄n instrumentuz
est cōfectum ad petitiōnez aduersarij. sec̄ si ad
petitiōz produccentis.

Produccens falsum instrumentū scienter non
solum pena falsi punif sed etiam causam p̄dit
no. do. anth. de excep. cum venerabilis. v. co-

lum. v̄. oppono q̄ cōtra. 7 de rescrip. olim. ad
fi. Et quod dictum est q̄ causam perdit est ve-
rum in puato agente pro re sua. secus in prela-
to agente pro re ecclesie nisi totum capitulum
consentiret productioni. vt no. do. antho. e. c.
xiiij. columna. in fi.

Produccens instrumentū non potest de falsita-
te impugnare nisi aduersarius illud de falsita-
te impugnet 7 viam sibi aperiat. Fallit in fa-
uore ecclesie. sed si velit ip̄m impugnare tāq̄
non solenne vel dicere q̄ non probat id ad qd̄
ip̄m produxit. potest. no. do. anth. de excep.
cum venerabilis. v. colum. v̄. oppono q̄ cōtra
hoc vltimum. de non solenni intellige quādo
produccens instrumentū non dedit expressum
articulum de contentis in instrumēto. sed sim-
pliciter produxit instrumentū ex qua produ-
ctio ne insurgit tacita confessio. sed si expresse
dicat. confiteor contenta in instrumēto esse ve-
ra. 7 pro probatione det articulum de conten-
tis in instrumento. tūc si instrumentum repro-
batur de falso p̄ aduersarium. nō nocet tacita
confessio produccenti coherens productōni in-
strumenti. nec etiam expressa sub cōmemoza-
tione instrumēti facta. Secus si confessio vel
articulus fieret de contentis in instrumento.
nulla facta mentōne de instrumento. vbi v̄o
instrumentum reprobat nō vt falsum s̄ vt nō
solenne. tunc p̄duccenti instrumentū nocet cō-
fessio siue sit tacita siue expressa. quādo scien-
ter produxit. Sed si p̄ errorem etiam iuris nō
nocet etiam tacita cōfessio sed expressa. sic eti-
am si ad instrumentū se referat 7 sub eius cō-
memoratione fiat. nisi contra ip̄am expressam
confessionem sententia lata sit. In casibz aut̄
in quibus dixi confessionem produccenti noce-
re. aduersario instrumentū reproban te. mltō
magis nocebit si nō reprobat. no. hoc. do. an-
tho. de excep. cum venerabilis. vj. colum. v̄.
ad secundum. Et vide. s. v̄bo error. §. error
cōfessionis. 7 vide bar. in. l. post legatū. ff. de
his quibus vt indig.

Producta in causa principali an probet in cau-
sa appellatiōnis ratione sui interesse. vide. s.
verbo probatio. §. probationem non faciunt
7. §. sequenti.

Produccens instrumentum an videatur tacite
confiteri etiam illa que in instrumento narra-
tiue non dispositiue continentur. vide. s. ver-
bo error. §. error confessionis. 7 in decif. Ro.
conclu. cclxx.

Prohibitio vide. s. verbo lex.

Proprietas nō est adaptabil̄ ad iura in
corporalia licet ad ip̄a iura sit adapta-
bilis possessio seu quasi. vt no. do. ant.
de cau. posses. c. fi. iij. colū. 7 vide. s. verbo do-
minium.

Prorogatio intelligit fieri cum omnibus qualitatibus rei progate. quod est verum in qualitatibus dependentibus a potestate prorogatum. non in dependentibus a facto tertij. no. d. anth. de ap. c. preterea. ij. et vide. s. verbo iurisdicatio.

Prorogatio termini differt a noua assignatione. no. bar. ff. de dam. infec. l. iij. in pn. et de pe. l. i. in reb. s. j. et plene no. ro. conclu. cccxxv. ad fi.

Protestatio que fit alteri ut ei aliquid intrometur an debeat fieri cum instrumentum publico plecto vel tradito ei cui fit intimatio. vide tex. in cle. causam. de elec. et bar. ff. de po. l. si quis inficiat. et si cui pl. q. p. le. fal. li. le. esse dica. et de no. ope. nu. l. j. s. j. et plenissime p. eu. in. l. non solum. s. morte. e. ti. et vide omnino tex. et glo. C. de rei vendi. l. fundum. et vide s. h. producat. s. producendo instrumentum cum protestatione.

Protestatio contra factum statim secuto facit actum irritum non valere. secus si fiat actus ex interuallo. quia tunc videtur a protestatione recessus. ut no. bar. i. l. que aliena. s. celsus. ff. de acq. re. here. quod est verum nisi quando protestatio refert se expressse ad futurum actum puta si contingeret me in futurum tale quod facere. Secus si illud verbum in futurum omittatur. ut no. p. bu. bar. et Bal. in. l. pacta nouissima. C. de pac. Sed bar. alibi videtur velle quod licet verbum in futurum non exprimat in protestatione. si tamen ipsa protestatio incipiat per verba sonantia futurum tempus. puta si contingeret me tale quod facere etc. quia tunc protestatio operatur etiam quo ad actum ex interuallo factum. ut ipse no. in. l. non solum. s. morte. de no. ope. nu. l. i. et idem videtur velle. d. c. cum in ferrariensis. de p. sti. et vide p. eundem. de litis p. tes. c. j. penul. car. in. fi. vide. s. s. procurator. que vnum circa fi. in verbo procurator.

Protestatio sufficit se facere. nec tenetur quis protestationem siue interpellationem iterare. ut no. bar. i. l. ticia seyo. s. vsuras. de le. ij. et l. moza. in pn. de vsu. p. quod infert quod ubi instantia cause certo tempore limitatur nisi per actorem non steterit. sufficit ut dicatur per actorem non stetisse quod actor se requirat iudicem ut ferat sententiam. Bal. tamen dicit quod hic non sufficit vna requisitio siue protestatio. ut ipse no. i. d. s. vsuras. et h. marie in firma instantia appellationis. in aut. ite si appellat. C. de temp. ap.

Protestatio necessaria est quod fiat tempore impedimenti si quis vult per pedimentum se excusare. unde quod dicit quod propter tempestatem maris fuit impeditus venire. necesse habet probare quod iuit ad mare volens transire. sed non potuit impeditus ex tempestate. non enim sufficeret impedimentum maris fuisse. nisi quis ostenderet diligentiam suam quod forte etiam impedimentum non fuisset tamen ire neglexisset. no. bar. i. l. ij. s. quod diximus. ff. si quis cauti.

Protestatio contra factum si cum ea gesto si ordinatur

ad detrahendum totale factum. put sonat in facto quia protestatur quod factum habeatur pro non facto. talis protestatio non iuuat. Idem si ordinatur ad tollendum totalem sensum facti prout sonat in iure quando factum et sensus facti dependet a libera potestate protestantis. ut adire hereditatem sed si factum tantum dependet a voluntate protestantis. et sensus facti dependet a iure. Et dicitur pendere a iure quando quis procedit presumendo vel fingendo seu disponendo. tunc si protestatio est iusta causa vestita. ut si putator vel alius dans operam rei licite adhibita diligentia que exigitur protestatur cauere. cum iuuat protestatio. Si non est iusta causa vestita sicut si interficiens homines protestatur quod non dolo facit. non iuuat protestatio Si vero factum et sensus facti dependent a voluntate protestantis et alterius. ut contrahere profiteri et similia. tunc si factum geritur cum parte consentiente protestationi vel non contradicente. iuuat protestatio. Idem si protestatio non fit cum parte principali. dum tamen sit iusta causa vestita. non iuuat protestatio. nisi ubi factum est dubium. sicut est assumptio habitus. ubi autem protestatio ordinatur ad detrahendum partem substantialem facti. tunc si factum dependet a voluntate protestantis tantum. iuuat protestatio. ut si lego usufructum detracto vsu. quia vsus est pars substantialis fructus. non valet legatum. et valet protestatio. quia legatum dependet a voluntate protestantis. Sed si factum dependet a potestate protestantis et alterius. tunc si factum geritur cum parte principali cuius voluntate etiam factum et sensus facti dependet et protestationi consentit. iuuat protestatio. et factum non valet. ut si traho in frumum sub protestatione ut plene euit. secus si per tacet et non consentit. quia tunc protestatio non valet et factum id est in frumum non valet. Si autem factum non geritur cum principali parte sed cum alio eius nomine recipiente. et tunc etiam dato consensu eius cum quo geritur non iuuat protestatio et valet factum. ut si ingrediar monasterium et protestor ut mihi liceat habere proprium. non iuuat protestatio. quia ibi non est per principalis consentiens cum qua vinculum professionis contrahitur quod principaliter contrahitur cum deo. licet in consequentiam obligetur abbatem recipientem vel superiori. ubi vero protestatio ordinatur in detractum alicuius consecutiui ad factum. et illud consecutiuum dependet ex parte soli protestantis. iuuat protestatio. Secus si dependeat ex parte alterius. nisi ille aliter tacite vel expresse consentiat. que dicitur consentire eo quod non dicitur quo casu protestatio iuuat ut patet in constituto in sacris que non artatur ad votum continet licet tacite obligetur non accipere uxores de nouo Si tamen in ipsa susceptioe ordinis sacri protestetur quod non vult continere. tacite ordinatur protestatio iuuat. quia continentia non est pars substantia-

lis ordinis sed consecutiva in orientali Si vero consecutivum dependet non a potestate protestantis vel alterius partis sed iuris tantum quod est quando ius procedit in consecutivo disponendo fingendo vel de iure presumendo. tunc protestatio non iuvat. ut si quis recipitur in canonicum. consecutivum iuris est quod canonicus habeat prebendam. protestatio ergo ordinata ad tollendum iuris consecutivum (ut quod prebendam non habeat cum se facultas obtulerit) non iuvat protestantem. quia ab eius non dependet potestate sed iuris hoc consecutivum impedire. Et predicta vera in actibus extrajudicialibus. In judicialibus vero protestatio tendens ad detrahendum iuris consecutivum ad factum non iuvat protestantem sed facit ipsum ut contrarius repelli nisi protestationi renunciet. ut no. do. anth. de constit. cum m. xxij. col. v. venio ad quintum passum. ubi autem protestatio ordinatur ad detrahendum partem sensus facti. ut quia factum est talis nature quod potest multipliciter intelligi. tunc si factum et sensus facti dependent a potestate protestantis. iuvat protestatio. nam facere sumptus propter funus vel in alimentis potest dupliciter intelligi. quod facit causa pietatis. quod facit animo repetendi. vel quod faciat animo ad eundem hereditatem si est heres institutus si protestetur quod faciat animo repetendi et non ad eundem. iuvat protestatio. Si dependet a potestate eius et alterius. tunc iuvat protestatio si fiat parte presente et tacente vel consentiente vel etiam contradicente. ut si protestetur quis parte presente quod respondit animo non litem contestandi. iuvat protestatio. quia hoc respondere est dupliciter intelligibile. unum est iudicium informativum. aliud litem contestandi. hec protestatio impellens factum ad alterum ex intellectibus iuvat protestantem. ut no. do. anth. in d. v. venio ad quantum passum. in fi.

Protestatio precedens factum et facto contraria. si ordinatur ad tollendum factum prout sonat in facto. non iuvat. ut si mandavero tibi ut vulneres talem et protestor quod non occidas eum. non iuvat protestatio si ex vulnere homicidii sequitur. ubi autem protestatio ordinatur in detractionem totalis sensus facti vel partis substantialis facti. tunc si tale factum et talis sensus facti dependent a potestate eius et alterius et geratur factum cum principali. tunc si factum hoc in se intellectu dubium. iuvat protestatio. ut si quis protestetur quod talis femina quam in domo tenere disposuit vult eam tenere in concubina. hoc factum dubium est cum possit sonare matrimonium et concubinitum. Et idem in ingressu religionis quando fit presumptio habitus. quod istud factum est dubium sed si factum est certum et hoc non sensum certum. tunc protestatio non iuvat nisi is cui fit protestatio expresse consentiat. nec sufficit tacitus consensus ut si quis protestetur se velle aurum vel argentum in horreo suo recipere nec de eis se velle tenere. tunc potest recipere. ista protestatio non iuvat. dato quod fuerit facta parti a qua postea recipitur quia videtur recipiendo a protestatione recedere. et hoc verum nisi protestatio esset iusta causa vestita. quo casu per contrarium factum etiam ex intervallo non tolleret protestatio nisi cessaret causa legitima dato quod pars expresse non consentit protestationi nisi factum adeo esset notabile quod absorberet omnem presumptionem cause. unde in stante metu quis protestetur quod quicumque actum vel verba que proferat etiam apta ad matrimonium contrahendum protestatur quod non intendit consentire quia hoc facit metu. tunc stante metu dato quod pars cum qua postea contrahitur ignoraverit. valet protestatio et non matrimonium nisi interuenerit copula. quia copula est tantum presumptio quod absorbet omnem metum procedentem nisi probetur iniustus metus. Si autem factum et sensus facti dependent a potestate eius et alterius et geritur actus non cum parte principali cum qua vinculum mittitur sed cum tertio tunc autem si protestatio est iusta causa vestita. iuvat. aliter non. ut patet in ingressu religionis qui non geritur principaliter cum parte recipiente ingressum sed cum deo. non iuvat protestatio etiam cum consensu recipientis facta nisi metus interuenerit in ipso ingressu. ubi vero protestatio precedentis tendit ad detractorem alicuius consecutivi ad factum. tunc si consecutivum non dependet a potestate protestantis sed iura. non iuvat protestatio. nam recipere in canonicum dependet ex potestate recipientis si procedat protestatio qui recipit sed non animo ut habeat prebendam. non iuvat protestatio quia fit super non dependentibus a potestate protestantis. Si consecutivum dependet ex potestate eius et alterius iuvat protestatio si consentiat is cui preiudicatur. aliter non. puta caupo eo quod tenet cauponam obligatur ad recipiendum hospites nisi subsit causa et ex receptione tenetur de omnibus illis illatis. facta est protestatio per cauponem quod non intendit tenere de ibi impositis. hoc protestatio non dependet a parte sua. quia dispositio iuris est obligatur de receptis. tamen quod potest preiudicare sibi renunciando iuri suo. si protestationi consentit sibi preiudicat. et oportet quod expresse consentiat. aliter tacendo habet per preiudicatum. ubi autem protestatio tendit ad detrahendum particularem sensum facti. ut quod factum est multipliciter intelligibile. tunc si regulariter sensus facti non dependet a parte protestantis. non iuvat protestatio. si dependet a parte eius tamen iuvat si dependet a potestate eius et alterius.

statio non iuvat nisi is cui fit protestatio expresse consentiat. nec sufficit tacitus consensus ut si quis protestetur se velle aurum vel argentum in horreo suo recipere nec de eis se velle tenere. tunc potest recipere. ista protestatio non iuvat. dato quod fuerit facta parti a qua postea recipitur quia videtur recipiendo a protestatione recedere. et hoc verum nisi protestatio esset iusta causa vestita. quo casu per contrarium factum etiam ex intervallo non tolleret protestatio nisi cessaret causa legitima dato quod pars expresse non consentit protestationi nisi factum adeo esset notabile quod absorberet omnem presumptionem cause. unde in stante metu quis protestetur quod quicumque actum vel verba que proferat etiam apta ad matrimonium contrahendum protestatur quod non intendit consentire quia hoc facit metu. tunc stante metu dato quod pars cum qua postea contrahitur ignoraverit. valet protestatio et non matrimonium nisi interuenerit copula. quia copula est tantum presumptio quod absorbet omnem metum procedentem nisi probetur iniustus metus. Si autem factum et sensus facti dependent a potestate eius et alterius et geritur actus non cum parte principali cum qua vinculum mittitur sed cum tertio tunc autem si protestatio est iusta causa vestita. iuvat. aliter non. ut patet in ingressu religionis qui non geritur principaliter cum parte recipiente ingressum sed cum deo. non iuvat protestatio etiam cum consensu recipientis facta nisi metus interuenerit in ipso ingressu. ubi vero protestatio precedentis tendit ad detractorem alicuius consecutivi ad factum. tunc si consecutivum non dependet a potestate protestantis sed iura. non iuvat protestatio. nam recipere in canonicum dependet ex potestate recipientis si procedat protestatio qui recipit sed non animo ut habeat prebendam. non iuvat protestatio quia fit super non dependentibus a potestate protestantis. Si consecutivum dependet ex potestate eius et alterius iuvat protestatio si consentiat is cui preiudicatur. aliter non. puta caupo eo quod tenet cauponam obligatur ad recipiendum hospites nisi subsit causa et ex receptione tenetur de omnibus illis illatis. facta est protestatio per cauponem quod non intendit tenere de ibi impositis. hoc protestatio non dependet a parte sua. quia dispositio iuris est obligatur de receptis. tamen quod potest preiudicare sibi renunciando iuri suo. si protestationi consentit sibi preiudicat. et oportet quod expresse consentiat. aliter tacendo habet per preiudicatum. ubi autem protestatio tendit ad detrahendum particularem sensum facti. ut quod factum est multipliciter intelligibile. tunc si regulariter sensus facti non dependet a parte protestantis. non iuvat protestatio. si dependet a parte eius tamen iuvat si dependet a potestate eius et alterius.

tunc si ptestatio consonat iuri cōmuni vel saltem non contradicit. iuuat ptestatio si actus fiat in continenti post ptestationem. secus si ex interuallo. vnde si protestor q̄ non animo litē ptestandi respondeo sed animo iudicem informandi et statim post respondeo. iuuat ptestatio. etiam si pars aduersa non consentiat. Sed si ex interuallo respondeo. p̄sumor oblitus ptestationis et actum fecisse in sensum i quo potentius sonat et put ab alijs est intelligibilis. Si vero id quod est ptestatum est cōtra ius cōmune. et tunc dato q̄ dependeat a p̄tate alterius. protestatio nō iuuat nisi illi expressus detur consensus. no. d. anth. de cōsti. cum. m. v. venio ad secundū articulū. xxvij. colū.

Protestatio subsequens factuz p̄ria facto put sonat in facto nil operat. sed sic contrariat facto put sonat in sensum iuris. tunc si factuz et sensus facti dependent a p̄tate ptestantis. iuuat ptestatio. vnde si lego. postea in solēni voluntate ptestor q̄ nō feci animo legandi. iuuat ptestatio. Si sensus facti nō dependet ab eius potestate sed iuris. vt si vulnero hominem. postea ptestor q̄ hoc non feci dolo nec animo delinquendi. nō iuuat protestatio. Si dependet a potestate eius et alterius nō iuuat protestatio nisi ps aduersa exp̄sse cōsentiat. vbi autē ptestatio ordinat ad detrahendū partē substantialem facti. tunc in dependentibus a potestate ptestantis iuuat protestatio si pars est diuidua. secus si indiuidua. vñ si lego vsufructuz postea detraho fructū. iuuat protestatio. quia fructus sepabilis est ab vsu. Si lego vsufructum. postea detraho vsu. nō iuuat protestatio. q̄ vsus inseparabilis est a fructu. Si nō dependet a potestate eius. nō iuuat protestatio. Idem si dependet a potestate eius et alterius nisi ille alter expresse cōsentiat. vbi vero ptestatio ordinat ad detractōez alij cuius cōsecutui ad factū. tunc quod. s. p̄ totū. Vbi autē ptestatio ordinat ad detractōez alicuius sensus facti tunc in dependentibus a p̄pria voluntate iuuat protestatio eius. et alterius nō iuuat nisi intercedat consensus alterius. Idem et fortius si a neutrius potestate dependet. vt no. do. anth. de cōsti. cū. m. iij. colū. v. venio ad vltimū articulum.

Protestatio q̄ p̄ quēcunq̄ actū quem q̄s facit coram alio nō intendit in eum vt iudicem consentire nec eius iurisdictionez prorogare si fiat añ et postea ex interuallo fiat actus non iuuat protestatio. Idem si cautus q̄ sp̄ in q̄libet actu repetas protestatōez. als p̄ vnum actū ex interuallo a protestatōe factū videt a ptestatōe recessum. no. do. ant. in. c. cum. m. de p̄sti. xxxj. colū. v. p̄ hoc patet qd̄ operet.

Protestatio quam q̄s facit in fine articuloz q̄ nō astringit se ad probandū nō necessaria s̄z solum illa que sibi sufficiant ad victoriz esse. iuuat protestantem etiam si ps aduersa cōtra dicit quia simul fit in actu et dependet a potestate protestantis se astringere vel non. vt no. do. ant. cum. m. de p̄sti. xxxj. colū.

Protestatio que fit in fine libelli saluo iure addendi vel minuendi nō iuuat. quia hoc addere vel diminuere nō dependet a potestate sua nisi sicut ius p̄mittit. Et idem si canonicus p̄testatur q̄ extrinseci existentes in quasi possessione ita demū vocē habeant qui habēt iuris proprietatem quia nō iuuat protestatio nisi ps aduersa cōsentiat. vt no. do. ant. in. c. cum. m. de consti. xxxij. colū. v. p̄ hoc patet quid de ptestatōe.

Protestationū materiam vide plene in regula in generali libro. vj. in mercu.

Prothocollum siue breuiatura notarij nō facit fidem si nō habet et signū et subscriptionem tabellionis. nec sufficē signū poni in principio quaterni vel p̄scrip̄tōz cuiuslibet. sed oportet cuiuslibet rogatōni signuz apponere et subscriptionem fm̄ ia. de arena. vt no. cy. in. l. contractus. C. de fi. instru. Et idē tenet spe. et no. bar. ff. de testa. in. l. lucius. qd̄ intellige nisi cōsuetudo aliter se habet. vt notat bar. in. l. ad testiu. §. si q̄s ex testibus. ff. de testi. vel nisi dicta etiam breuiatura auctoritate iudicis publicetur. vt no. bal. in. d. l. contractus. in. p̄n. quod fieri potest quādo notarius qui breuiatura scripsit est mortuus fm̄ hostiē. vt no. io. an. in. c. cum. p. tabellio. de fi. instru. super verbo p̄fecerit. et sup̄ verbo. redacta. Et b̄ verum quādo breuiatura est in mundū redacta et nullū ibi viciū apparet. vt no. bal. in. l. fideicomissa. §. quotiens. de le. iij. vide do. anth. in. c. cum. p. tabellio. de fide instru. et bar. in. l. gallus. §. idem credēdū. de li. et posthu. et io. an. in addi. specu. in. ti. de fi. instru. §. ostensio. v. quid si abbreviatura. vbi tractat q̄ possint in breuiatura extendi. Io. an. circa p̄mū ponit opinio. pro et contra. in addi. specu. in. titu. de instru. editio. §. videndum. v. et nota. q̄ tabellio cogendus est. vbi recitat nico. tenere q̄ prothocollum non facit fidem tanq̄ scriptura incompleta et imperfecta. quod intellige nisi auctoritate iudicis fuerit exemplatum. p. d. c. cum. p. tabellio. et ita dicit do. anth. i. fi.

Prothocollum si discrepat ab instrumēto. stādum est prothocollo tanq̄ matrici scripture. vt notat glosa. in autenti. de tabel. §. fi. et bar. tolus in. l. semp̄ronius proculo. de le. ij. vide omnino do. anth. in. c. cum. p. tabellio. de fide instru. v. qd̄ si abbreviat nra.

Provisio superioris habet vim electionis et confirmationis. no. do. anth. dere sti. spo. in litteris. xvj. colum. x. venio ad vltimu. et no. in. c. j. de elec. li. vj. in glo. iij. et archi. in. c. cum in illis. s. j. de pben. e. li. qd est verum quando eodem iure spectat ad euz electione et confirmatio. secus si in diuerso iure. vt no. de elec. vt circa. e. li. in glo. ij. et archi. lxiiiij di. in synodo. et io. mo. et archi. in. d. c. j. d. elec. et copostell. de elec. cum inter canonicos. vbi omnino vide. Item in inuestitura quaz facit p-latus. quia loco confirmatonis habetur. vt no. compos. de elec. transmissam. et vide. s. verbo collatio.

Provisio late comprehendit nominatonem. postulationem. presentationem et collationem. no. glo. in clemen. fi. de elec.

Provisio facta de beneficio p-textu iuris quod non competit. non valet. licet ex alio capite ius puidendi competere. no. hosti. io. an. et do. antho. de cõcessi. pben. dilectus. ad fi. et facit qd no. io. an. ex parte ascensus sup verbo occasio ne cõcessi. quod intellige nisi auctoritate vtriusq; iuris tam competentis qm non competentis p-uisio fieret. quia tunc valeret p ea q no. io. an. de renu. in p-sentia. in glo. nota q et.

Publicum in quo differt a manifesto. vide de. s. verbo manifestum.

Publica utilitas est p-ferenda p-riuate. l. de publ. l. utilitas. li. xij. et in auf. de re. et ea que pa. s. qobrem. colla. iij. et. l. si ptra ius vel vti. publi. l. fi.

Publice aliquid factum qualiter intelligat. vide glo. in clem. j. de sepul. sup vbo publice.

Publicatio alicuius rei si fieri debet in ciuitate castro vel villa vt verisimilit puenire possit ad noticiam illorum quorum interest. fienda est altero ex octo modis siue in altero ex octo locis. qm sex ponit io. an. videlicet pmo in publica mis-sa populosa. secundo in loco vbi sunt fm ones tertio in loco vbi sunt nudine siue mercata. vt no. io. nn. in de. causam. de elec. sup vbo solē-niter. quarto in loco vbi p-dicatur verbū dei. vt no. glo. in clemen. j. de fo. cõpe. sup vbo ad diuina. qnto vbi fit forū. vbi sunt ples officia les et mlti astantes. vt no. glo. i. de. j. de sepul. sup vbo publice. sexto in loco vbi sunt publice puetōes. vt no. io. an. in. c. illa. de elec. in glo. mag. ad fi. septio in loco p-sueti p pconē alta vo-ce pclamātē. vt in. c. cū in tua. q ma. accu. pos. octauo p affixiōz sc̄ptuē ad valuas vel muros eccle vlt alteri loci vbi solet pplus conuenire. ff. de insti. l. et si pupill. s. p-scribē. Et generali-ter potest fieri dicta publicatio in quolibz alio actu p populum frequētato. vt no. io. and. in dicta clemen. causam. de elec.

Qualitas ag-

Qualitas aggrauans penam delicti si ru-it in accusatōe omissa. an pē-dente iudicio poterit addi? vel eo per sententiam finito poterit ratōne illius qualita-tis nouum iudicium inchoari. vide Bar. l. se-natus. ff. de accu. et in. l. denunciaste. s. quid tamen. de adulte. et bal. et ange. in. l. in delicti. s. si detracta. ff. de noxa. et vide. s. vbo. iudex.

Qualitas non stat sine subiecto. et fundamēto sublato tollitur qualitas. de constitu. c. cuz ac-cessissent.

Qualitas fm quod tempus inspicienda sit. vi-de bar. in. l. satis. l. de agri. et censi. li. xj. vbi dicit de qualitate primogeniture. et Bar. l. de nup. l. imperialis. s. his illud. vbi dicit de qualitate militie.

Qualitas adiecta verbo debet intelligi fm tē-pus verbi. ideo requiritur q illo tempore qli-tas affit. nec sufficeret q ante vel post illud tē-pus adesset. l. in delictis. s. si extraneus. ff. de nox. et l. iij. de au. et ar. le. et no. bar. in. l. ticius ff. de testa. militari.

Qualitas aggrauans penam delicti deducta i-accusatione vel inquisitione. si non probetur nulla potest sequi damnatio licet delictum p-betur. vt no. l. y. et ia. de are. in. l. ij. de proba. et Jo. an. in addi. specu. super rubrica. de ac-cusa. Sed Bal. in dicta. l. ij. dicit q cōtrariū seruatur et melius. Bar. autez aliter distiguit in. l. denunciaste. s. quid tamen. ff. de adulter. vbi dicit q predicta procedunt quando qua-litas non probata facit cessare actōem siue ac-cusatōnem propositam. vel quādo alterat fa-ctum sine crimine. ita q facit videri aliō factū qm sit intentatum. secus si factum non alterat. quia tunc potest fieri cōdematio qualitate de-tracta. dum tamen detrahatur pendente iudi-cio. et idem tangit Bar. in. l. quid ergo. s. pēa grauior. ff. de his qui no. infra. et in. l. edita. l. de eden. Sed quid ecōtra si dicta qualitas ag-grauatiua pene fuit in accusatōne vel inquisi-tione omissa sed in processu probata. an pote-rit p-dēnatio fieri fm q-litatez pbatā? dic q sic vt no. io. an. in addi. p-dicta. vide. s. vbo libel-lus. s. libellus in quo.

Qualitas posita in pncipio medio vel fine dis-positōnis an referat ad oia pcedētia et sequē-tia. vide. s. vbo clausula. s. clausula posita.

Quamdiu est aduerbiū tps. no. d. ant. de cobra. de. et mu. c. vltra. ij. colū.

Quamq; sumis p iunctōe adūstatiua. et ponit p q̄uis. nisi ponat im ppe. no. do. ant. de cobra. de. et mu. vfa. ij. colū.

Marginal notes on the left edge of the page, partially cut off. Some legible words include: "si in...", "p...", "ad...", "in...", "de...", "et...", "quod...", "si...", "ut...", "quia...", "quia...", "quia...", "quia...", "quia..."

Questores elemosinarum nō debent ad questuandum admitti nisi habeant lras applicas vel dio cesani. de pe. 7 re. cū ex eo. 7 nō sufficit lras applicas hñe nisi fuerint p dyo cesanū diligent examiate. vt in de. fl. e. ti. Questores debēt esse modesti 7 discreti 7 nō in tabnis nec alijs locis incōgruis hospitari. vt d. c. cum ex eo. nec debent formā suarū lfaruz excedere. als grauitur puniunt. vt in. d. c. si d here. vt officii. §. compescendi. li. vj. Et si falsum habitū portāt puniunt. de puil. c. tuarū. Questores nō possunt aliquē eis resistentē vel parere nolentem citare nec cōstringere. s3 simpliciter possunt exhortatiue charitatiua subdia petere 7 indulgentiā quam habent exponere. de pe. 7 re. c. j. li. vj. d. c. vt officii. §. compescendi. de hereti. e. li.

Quin imo quō debz scribi 7 q̄t modis capitur. vide archi. in. c. tibi. de rescript. lib. vj. in. v. quin immo. 7 sunt due dictiones.

Ratificatio si

fiat post ipus quo debuit act⁹ geri p dñm. licz nō va leat ad fauorē. valet tñ in his que tendūt ad p̄iudicium ratificantis. no. rota cōclu. ccccxij. valet etiaz

ad fauorē in casu posito. in se. §. 7 vide. s. ver bo appellatio.

Ratificatio appellatōis interposite p aliū noie ratificantis 3 quem absentem fuit snia lata. pōt fieri infra. x. dies a die interposite appella tōnis. fm inno. Sed fm cōpos. 7 archi. pōt fi eri infra. x. dies a die scientie. no. io. an. d elec. c. j. li. vj. sup glo. sed nunqd. in nouell. Idem tenēt ibi cōpos. 7 archi. 7 idē dicit oldra. consi lio. cxxxviij. nō solū exp̄sse sed etiam tacite q̄c qd eius pcurator gessit vltra fines mandati. An aut̄ eo ip̄o q̄ dñs scit pcuratorē excessisse mandatū 7 non 3 dicit videat ratificasse? vid̄ Ro. conclu. ccccx. 7 ant. de rescrip. ex pte de can. v. oppono tertio. 7 vide. s. verbo pcura tor. §. procurator: si aliqd agit 3 id. Adde q̄ si pcuratori limitato dñs mittit iura p̄cernētia materiā in pcuratorio non cōphensam 7 pcurator illa iura produxit. vide dñs tacite rati ficasse p̄us gesta p pcuratorē in materia p̄dcā no. Ro. pdu. xix. vide la. in. c. eū q̄. de p̄ben. libro. vj.

Ratificari an possint gesta p pcuratorē exp̄sse vel tacite reuocatū. vide. s. xbo pcurator: ha bens mandatū substituendi 7 substitutū reuo candi. 7 vide. §. xbo ratificare pōt p̄lar⁹. 7 vi de oino ange. in. l. disp̄satorē. in fi. ff. de solu.

7 vide. §. ratificare pōt dñs.

Ratificare videt̄ q̄s appellatōz ab alio suo no mine interpositā si appellās p̄sens fuit 7 nō cō tradixit. maxime si postea illā appellatōez p̄se cutus fuit. no. Ro. cōclu. ccccxvij.

Ratificare possum fm canones etiā qd nomie meo nō est gestū. vt no. glo. magna. in fi. de res. spo. cum ad sedem. qd est verū qñ id quod ratifico factum fuit ad p̄iudicium. 7 ita no. io an. in regula. ratū. de regu. iur. li. vj.

Ratificare pōt p̄latus gesta p procuratorē sui p̄decessoris. si pcurator: illa gessit noie ecclesie secus si nomine pp̄rio p̄decessoris. no. Rota conclu. cccx.

Ratificare an videat̄ p̄lar⁹ locatōz p̄decessori recipiendo aliq̄ tpe locatōis pensionem. vide s. xbo p̄latus. §. p̄latus licet.

Ratificare an possit p̄latus tractum q̄ ab initio fuit nullus. vide. s. verbo minor. §. minor: si in contractu.

Ratificari pōt 7 cōvalidari ex supueniēti p̄sen sensu qd ab initio fuit nullū. Fallit in electōe i q̄ certa forma requirit. no. io. an. in. c. j. dere. ec. nō alie. li. vj. sup glo. si p. in nouel.

Ratificatio actus nulli operat̄ vt ex nunc licet nō vt ex retro. no. io. an. de regu. iur. nō firma tur. li. vj. in glo. 7 in nouel. vide glo. in. c. cuz vos. de his que fi. a p̄la. sine p̄sen. ca. In con trariū videf̄ tex. q̄ operet̄ ex retro. in. l. licet. ff. de iudi. vide omnino do. anth. in. c. cū con suetudinis. de cōsue. vbi cōcludit q̄ operatur ex retro qñ actus fuit aliquo respectu valid⁹. als nō. 7 idem cōcludit bu. 7 bar. in. l. obfua re. §. fina. ff. de offi. procō. 7 le.

Ratificare p̄nt ptes attestatōnes inualidas et nullas. fm inno. quod est verū qñ sunt nulle. alif̄ q̄ p defectū iurisdicōnis siue p̄tatis iudi cis recipientis. no. ro. cōclu. cccxlix.

Ratificari non potest a supioze sententia lata p illum qui processit vt delegatus eius cū nō esset. no. glo. ff. de iudi. l. licet. sed dominus be ne potest ratificare sententiam latam pro eo q̄ vt procurator eius litigauit cum non esset. vt no. Bar. ibi.

Ratificari an possit p tertium iudicem proces sus habitus per duos ip̄o tertio eorum colle ga absente. vide. s. verbo iudex. §. iudices de legati si sint plures.

Ratificatio non trahitur retro in p̄iudicium iuris alterius medio tempore quesiti. no. bar. ff. rem ra. ha. l. interdum. §. j. 7 de soluti. l. cuz x. §. j. vide quod no. bar. ff. de adulterijs. l. si vxor. §. si quis. 7 bal. in. l. fi. l. ad maced.

Ratificatio licet trahatur retro quo ad actus pendētes. sec⁹ q̄ ad actus medio tpe p̄fectos 7 cōsummatos. vt no. bar. in. l. si indebitū. §.

si procurator. ff. rem ra. ha. Et idem in fictioe. vt no. do. ant. in. c. pterea. de appell. Et aduerte qd etiā in iudicium ratificantis nō trahit retro quo ad actus medio tpe pfectionis. vt est casus in. c. gratia. de rescrip. li. vj.

Ratificare potest dominus gesta a falso pcuratore. non solū ad iudicium sed etiā ad fauorem ratificatis. vt no. glo. et bar. in. l. si iter. ff. de ex. et idem no. bar. in. l. si tutor. C. qui. cau. in inte. resti. non est. §. hociure. licet cy. et pe. ibi dicant qd ad fauorem ratificari non potest. Bal. dicit qd etiā ad fauorem ratificari potest nisi ratificans sit in mora. vt ipse no. ff. de iudi. l. licet. Ange. aut in. d. l. licet. dicit qd tūc valet ratificatio ad fauorem quādo sententia fuit lata contra absentem non contumacem. et consequenter est nulla ex defectu solennitatis. videt §. ratificari an possint gesta.

Reconuentio non habet locum in agente possessore recuperande nisi reconueniatur de alia spoliatioe. no. Rota conclu. xv. et est tex. in. c. si. de or. cog. vide textum qui p̄dicta limitat in. c. frequens. de rescrip. lib. vj. vbi dicit qd ita demū repellitur conuentio p̄ obiectum spoliatioe. si obijciēs p̄bat spoliatioem infra. xv. dies. et ita etiā no. do. anth. de cau. pos. cum dilectus. vj. colum. §. opono qd non in continenti. debz etiā dicta exceptio opponi ante litis contest. vt no. i. eadem colū. §. opono qd exceptio dilatoria. Que autē sit forma excipiendi. vide do. Antho. in. d. c. si. §. opono secundo. iij. colum. et vide. §. vbo clericus nō pōt reconueniri.

Reconuentio qm̄ et in quibus causis fieri possit vide plenissime p̄ do. ant. in. c. j. de cau. pos. et p̄ bar. in. aut. et consequent. et l. cum papa. C. quomō et quādo iu.

Regula an habeat vim legis. vide. §. in verbo lex. §. legis vim.

Religiosus an possit transire ad strictiorē laxiorē vel parem religionē sine licentia pape vel sui superioris v̄ conuēt? vide glo. de p̄ben. cum singula. §. fina. li. vj. et vide. §. in vbo monachus. p̄ totū.

Religiosus an possit agē possessorio vel petitorio noie p̄prio. vide antho. de rescrip. cū dilecta. penulti. et vl. colū. et vide. §. vbo possessio circa ius. et §. vbo possessorium. §. possessorio vel petitorio agere nō pōt.

Religiosi p̄pe non appellant illi nouitij qui nō sunt professi nechnt vocē in caplo. no. glo. de elec. ex eo. li. vj. sup. vbo tacite.

Religiosi si sint manuales et absqz cā et ex euidenti malicia remouent p̄ superiorē. pnt iplo rare officij iudicis sicut vni qm̄ male tractant a dominis. licet hoc non recipiat apud ytalij/

cos qui cū talia bñficia manualia cōmittūt exp̄munt qd eis liceat nuda voluntate reuocare. no. do. anth. de cau. pos. c. si. xij. colum. §. qd de prioribus.

Religiosus autē qui p̄ conuentum ad p̄oratus eligitur et p̄ superiorē confirmat censet perpetuus non manual. ideo non reuocat nisi ex iusta causa et manifesta. vt in. c. monachi. d. sta. mona. et ibi no. io. an. vide omnino. §. vbo bñficiū. §. bñficiū manuale.

Religiosus qui electōni de eo facte cōsensit de licentia sui superioris potest sine alia licentia superioris dictam electōz p̄sequi et pro ea agere et procuratores cōstituere. qz abbas dādo monacho licentiā consentiendi. videt dare licentiā p̄sequendi. no. glo. in cle. si religiosus. de procura. in verbo constituere. sicut et si dat licentiā qd possit stare in scholis. videt dare licentiā qd possit accusare et agere cōtra impedientem eū stare in scholis. no. glo. de accu. ex parte. in vbo alios. Et his sequit qd si papa p̄uidet monachis de beneficijs videt eis licentiā dare qd pro illo assequēdo possint agere. et procuratores constituere p̄ iura allegata in glo. p̄dicta.

Religiosus non potest procuratores constituere. nec constitui vt procurator vt mandatū recipiat et exequat sine licētia sui immediati superioris. nisi pro consorte eiusdē litis in casibz in quibus regulares siue religiosi ad iudicij admittunt. vt in cle. si religiosus. de procura.

Item potest quilibet religiosus cōstitui pcurator in omni causa p̄cernēte vtilitatē sui monasterij. Quinimo in cōcernentibus vtilitatē amici v̄ mōasterij sui. vt no. inno. in. c. cū. i. et a. de re iudi. Licet autē regularit̄ non possit religiosus procuratorē cōstituere sine licentia superioris. fallit quando vult p̄latum suum denunciare siue accusare vel de electōe sui p̄lati agere vel pro consorte eiusdem litis. vel si contra eum inquirat et generaliter vbi potest perse agere. potest pcuratores constituere. als secus. vt no. inno. et do. antho. in. d. c. cum. i. et a.

P̄dicta vera in religioso claustrali. secus in prelato qui semp potest procuratores constituere et constitui. superioris licentia non acq̄sita. vt no. glo. in. d. cle. si religiosus. Ratio est quia quo ad amministrandū alteri nō subest. Per hoc sequit qd quilibet religiosus habēs amministratōz licet nō sit p̄lat. pōt libere procuratorē p̄stituere. no. fran. de zabo. in. cle. p̄dicta. in. vj. oppositōe. vide. §. vbo possessoriū. §. possessorio v̄ petitorio. et vide. §. §. se.

Religiosus non pōt consentire electōi de se facte extra monasterij vel ecclesiam suā sine licentia superioris. de elec. si religiosus. li. vj. Qd

Vertical marginal notes on the left side of the page, including fragments like "si procurator", "Ratificare", "Reconuentio", "Regula", "Religiosus", "Religiosi", "Religiosi si sint manuales", and "Religiosus non potest".

est verū qñ electio fit a maiore parte capli vel conuentus vel saltem media parte . secus si a minozi . quia tunc etiam de licētia supioris cō sentire nō potest . vt in .c. quozūdā . e . ti . 7 li . 7 ibi no . io . an . in nouell . Sed puisioni facte p papam . puto monachū consentire posse sine licētia abbatis . quia papa prouidendo monacho quem scit monachū facit in bñficio manuali ppetuum p illa vice . siue emancipat monachum ab abbate quo ad hoc q non potest i uitus ad claustrū reuocari . vt no . io . an . de of fi . ordi . li . vj . in nouel . in pn . 7 de elec . cū inter .

R . sup . ij . glo . Et pari ratiōe puto q mōach⁹ potest sine licētia abbatis a papa bñficiū impetrare . 7 consequē etiam ad impetrandus procuratorem constituere . quia quod pōt p se . potest p alium . vt . s . pxi . s . Nec p b q nō pos sit inuitus ad claustrū reuocari dicif fieri contra votum 7 substantiā regule sui monach⁹ siue cōtra obediētia . qz quo ad alia remanet sub obediētia . vt no . inno . 7 io . an . in de . fina . qui de . vel vo . Ex his puto beneficiū manuale posse 7 debere ex cōsuetudine pscripta conferri vt ppetuū . nec dicē p scribi cōtra obediētiam in genere vt ex pmissis ptz . sed dicetur status bñficiū mutari . quod fieri pōt spacio . xl annozū . vt est casus in .c. cū de bñficio . de preben . 7 dig . li . vj . 7 facit qd no . do . ant . de p fir . vti . vel inuti . porrecta ad si . vbi dicit bñficiū ppetuum posse ex cōstitutiōe fieri tpale . ergo 7 econuerlo poterit tpale ppetuum fieri ex cōstitutiōe vñ cōsuetudine que vim pstitutiōnis obtinet . 7 vide oīno . s . pbo bñficiū . s . bñficiū manuale . 7 s . bñficia māualia lz p papā .

Religiōsi mendicantes non possunt eis relicta petere iure actōnis . pnt tñ officio iudicis . no . bar . in . l . qntus mucius . de au . 7 ar . le . hoc intellige de relictis quozū nō sunt oīno icapacel

Religiōsi sunt fratres hospital sancti iohānis ierosolimitani . licet laici sint . de sen . excō . c . canonica . 7 ibi no . do . anth . Quidam tamen laici sunt 7 qdam clerici . vt no . glo . de pbo . signifi . c . j . li . vj . sup pbo p soluant . 7 ibi expmūtur pūilegia ipozum fratrum .

Religiōsus an possit esse iudex delegat⁹ dic q sic si est in dignitate . vt pōt conuentual . secus in claustrali . vt in de . 7 si pncipal . de rescrip . 7 ibi no . p glo . fran . de zabo . 7 do . antho .

Remissio nō potest dari ad ptes ad probandū articulos licet iudex eos ad miserit ad pbandū in curia 7 ex . qz tal remissio p̄tinet ad papā nisi iudex h̄ faciat d̄ voluntate vtriusq; partis . no . Ro . conclu . x . 7 vi de . s . verbo iudex .

Remissio postq̄ est data ad partes non pōt iudex in causa pcedere sine noua cōmissiōe . etiā

si partes velint renūciare remissioni . qz exq̄ papa semel apposuit manū . nō debet inferior se intromittere . no . Ro . cōclu . lxxij .

Remissio ad partes p testibus pducendis si ē data in p̄ma instantia . non debet irritari in secunda sup nouis articulis etiam admissibilibus ne aperiaf via fraudibus . no . Ro . 7 clu . cxx . Sed si in p̄ma instantia nō fuit petita . pōt peti in secūda . no . Ro . cōclu . cccc .

Remissio nō est danda qñ cōstat de calumnia petentis . no . Innocen . de p̄ces . p̄benō . c . post electōnem .

Remissio ad partes nō est danda p exceptiōibus dilatorijs . nec p alijs pambulis vel incidentibus aut emergentibus in causa . sed p exceptiōibus pemptorijs . puta contra testes . vel aliter vbi causa periret si exceptio nō p̄baretur . bene est danda remissio . no . Ro . cōclu . cxxij .

Idem no . io . an . de excep . c . j . li . vj . sup glo . intelligas . in nouel . 7 de apel . c . j . in prin . vbi dicit . io . an . fm hosti . q si post litem contestata . opponit contra appellatē q nō appellauit . ista censet pemptoria . 7 sup ea debz remissio dari qz pimit libellū 7 contenta in eo . Idē dicit specu . in exceptiōe nullitatis contra sententiam vel alium actum . 7 in omi casu vbi agitur de magno piudicio . vt ip̄e no . i . ti . de dila . s . j . 7 . fi . 7 s̄lir de excep .

Remissio ad partes licet nō sit dāda sup articulis pbandis dūtaxat p scripturā . tamen si qui sint pbandi p scripturam . aliqui p testes . dāda est . no . Ro . 7 clu . cxxij .

Remissio ad ptes licz nō sit danda p instrumentis pducendis . si tamen signa . sigilla 7 notarius instrumenti pducti negent . p ill pbandis est danda remissio . no . Ro . 7 clu . cxxij .

Remissio non datur ad excomunicatōnez probandam p testes extra curiam . no . io . an . de rescrip . c . j . li . vj . sup glo . quid si . ad finem . in nouella . quod intellige quādo excommunicatio opponitur in vim dilatorie . secus si in vim pemptorie . vt no . s . s . remissio ad partes nō est danda p excep .

Renunciatio de beneficio per spoliatus non valet . sed si fecit pactum de non agendo interdicto vnde vi . bene obstat postea agere volenti . fm Innocen . vt no . Rota conclusionē . cxxciii . 7 vide . s . pbo appellatio . s . appellatio si est interposita . in verbo beneficium . in verbo capitulum . 7 in pbo . possessio .

Renunciatio beneficij facta p metum . valet ip̄so iure . sed potest rescindi officio iudicis vel actōe . qd metus causa . Fallit quādo renūciatio fit p captoz 7 detentoz seculariū potestati no . Ro . conclu . ccl viij .

Renunciatio beneficii symoniacae facta non valet. ipso iure. sicut nec collatio ipsius beneficii symoniacae facta tenet. non. inno. de re. pmu. cum vniuersorum. et archid. s. q. s. ordinationes. Et dicitur symoniacae renunciari quoniam renunciatur hoc expresso quod alteri transferatur. ut non. glo. d. of. dele. ex pte. s. Sed si hoc non exprimat licet in mente agatur. non est symonia. non. inno. d. symo. si tibi renunciatio beneficio ut tu nepoti vel amico meo renuncies tuo. non. io. an. d. re. pmu. c. s. li. vj. sup. verbo sua. in nouel.

Renunciare intelligitur primo beneficio quod secundum incompatibile cum primo acceptat. nisi postquam secundum diu pacificam possessionem adeptus fuerit. non. io. an. de rescrip. in nra. Et sicut ex assecutione secundi incompatibilis tacite renunciatur primo. ita etiam fortius renunciatur liti et cause super primo mote. etiam si i assecutione secundi expressis pretestetur quod non intendit renunciare iuri nec liti super primo in inno. et no. io. an. in. d. c. in nra. licet possit in contrarium. Sed d. anth. ibi tenet oppositum. in no. plus dicens quod talis pretestatio viciosa et reprobata operatur quod non licet assecutione secundi et nihilominus per illam assecutionem pacificam perdit ius quod habebat in primo. ita dicit d. ant. i. d. c. i. nostra. vlti. colu. Sed aduerte quod sicut per assecutionem pacificam secundi tacite renunciatur primo et liti super eo mote. ita etiam per eum stetit quominus possessionem assequeret. non. io. an. i. dicto. c. in nostra.

Renunciare non potest quis beneficio ecclesiastico nec iuri spirituali sine auctoritate superioris. secus in pphanis et temporalibus. non. Ro. conclu. ccxciiij. Sed in beneficiis valet quicquid renunciatio etiam sine auctoritate superioris. ut si quis renunciatur electioni auctoritate confirmatione. ut no. io. an. de rescrip. in nra. et hoc verum quo ad preiudicium renunciantis. sed quod ad preiudicium superioris non. ut no. io. an. de elec. c. si electio. li. vj. in glo. sup. verbo renunciatur. Item valet renunciatio si electioni aut eius collationi quis renunciatur auctoritate acceptet. vel etiam si post acceptationem renunciatur beneficio in controuersia. ut no. io. an. de app. p. substitutus. Aduerte quod ibi io. an. loquitur in electione per quam non queritur ius in re. Sed dicit quod licet in electione loquatur. tamen de eius mente colligitur ibi quod in alio titulo per quem queritur ius in re idem sit. quod patet. quod dicit quod si non est ius plenum et pacificum potest illi renunciare etiam in absentia superioris. licet quod sit plenum sed non pacificum. renunciari poterit. Quod intelligitur d. ant. verum quoniam probabile dubium est an ius habeat. secus si certum sit quod ius habet licet lite patiat. ut no. do. anth. de renu. q. i. dubijs. Item valet renunciatio sine superiore. vide plene quo ad expressam renunciationem an valeat sine au-

toritate superioris. et cuius auctoritas requiritur. quod no. anth. in. d. c. q. i. dubijs. et quo ad tacitam renunciationem vide io. an. i. regula mutare. li. vj. i. nouella. et vide. s. xbo beneficii. s. beneficii non vacat. et s. beneficii non potest.

Renunciare an possit quis sine auctoritate superioris beneficio quod obtinet titulo colorato sed non vero. vide per glo. et doc. de renun. in fi.

Renunciatio liti et cause in beneficiis absente superiore licet non abdicat a se ius beneficii nec per hoc vacet beneficii. tamen si vult postea agere super eodem beneficio. obstat exceptio sicut si fecisset pactum de non petendo siue de non agendo. non. Ro. co. ccxciiij. vide. s. s. p. s. Sed do. antho. in. c. cuz pridem. de pac. dicit. quod tunc valet renunciatio liti et cause quoniam fit in presentia iudicis et dicit quod ita contra intelligitur bar. in. l. non solum. s. liberationis. d. libe. le. Sed inno. et hosti. dicunt in. d. c. cum pridem. quod valet renunciatio liti facta etiam parte absente. et hoc propter odium liti. ut no. io. an.

Renunciatio liti et cause non intelligitur renunciatio iuri. quod est verum in beneficiis et spiritualibus nisi talis renunciatio fieret coram superiore ad quem pertinet institutio et destitutio beneficii. Secus in pphanis et temporalibus in quibus renunciatio liti et cause intelligitur renunciatio iuri. secus si simpliciter liti renunciatur. et valet renunciatio facta in absentia partis. non. Ro. conclu. ccxciiij. et vide. s. s. p. s.

Renunciatio simpliciter facta parte absente non preiudicat renuncianti. secus quoniam renunciatio fit per pactum non simpliciter. non. do. anth. de iur. iur. c. quatuor uallis. v. venio ad septimum. Innocentius tunc dicit quod per renunciationem etiam absentibus parat exceptio. in. c. veniens. de renuncia. et vide ibi do. anth. Sed aduerte quod inno. loquitur quoniam renunciatio valet. quod presentia facta est. quo casu etiam alijs absentibus predest. et ita intellexit ange. in. l. labeo. ff. de iur. iur. vide inno. et antho. i. c. cum pridem. d. pac. Archid. vj. q. s. quod periculo sum. Sed Ro. dicit quod renunciatio simpliciter facta parte absente valet. ut no. Ro. co. ccxciiij. vide etiam per glo. c. lxxv. do. anth. i. c. cum pridem. de pac. dicit. quod si est facta renunciatio in presentia iudicis licet parte absente: valet. quod presentia iudicis reputat personam partis.

Renunciatio facta parte presente et acceptate habet vim pacti. ut no. d. ant. de iur. iur. c. quinta uallis. v. venio ad septimum.

Renunciari non potest iuri futuro nisi renunciatio deducatur in pactum. ideo appellatio future non potest renunciari etiam post suam. nisi per pactum secundum canonistas. Legiste dicit quod si fiat in iudicio. valet etiam parte absente. sed extra iudicium non valet nisi ambe partes paciscant. vel vna i

pñtia alterius. no. Ro. cō. cclxxv. Sz. d. an
tho. simplr dicit q̄ valet renūciatio in. c. q̄n
taualis. v. decima dñtia. de iur̄iur̄. Rō est
quia iudex eligitur a sup̄iore et iurat. 7 p̄ eo
presumitur. vt ipse no. e. c. ver. venio ad se
primū. Bar. dicit q̄ p̄ pactū nō valet. i. l. cū
anterioribus. s. fi. l. de tem. app. sine pacto
nō valet nisi in iudicio fiat: vt idē bar. no. in
l. j. ff. a q̄. app. nō li. 7 idē dicit do. anth. d̄ ap
pel. pastoralis. in prin. iij. col. in fine. vide in
no. i. c. veniēs. de renūci.

Renūciare iuri suo cuiuslibet licitū est. d̄ regu.
iur̄. ad aplicā. 7. j. q. vij. q̄piculosum. Exci
piunt tamē multi casus i quibus nō pōt q̄s
iuri suo renūciare. quos exprimit io. an. i. d.
c. ad aplicaz. Et adde qd̄ no. do. anth. i. c. si
diligenti. de fo. cōpe.

Renūciare nō pñt ptes ordini substāiali iu
dicij. sicut est litis ptes. in casibus i quib⁹ ser
uandus est ordo iuris. no. Ro. 7 clu. lxxxv.
vide io. an. in. c. fi. in. v. gl. d̄ re iudi. li. vj. in
cle. sepe. in glo. fina. de ver. sig. et do. anth. i
illa glo. 7 tradicentē. i. c. d̄ causis. d̄ of. dele.

Renūciare nō pōt quis priuilegio ne cōueni
atur nisi inq̄tum facere pōt. si illud priuile
giū cōpetit rōne p̄sone. secus si ratione con
tract⁹. no. io. an. de solu. odard⁹ cleric⁹. i. fi.

Renūciatio tacita priuilegiū an inducat p̄ cō
trariū vsū et quāto tēpore: vide. s. verbo
priuilegiū. s. priuilegiū p̄ditur.

Renūciare nō intelligit̄ exceptiōi reclinato
rie qui petit copiā rescripti vel libelli. vel q̄
dedit cautionē de stādo iuri. no. do. anth. d̄
re iudi. c. inter mōasteriū. v. oppono q̄ post
7 ē casus in. l. nō videt̄ in iudicē. ff. de iudi.
7 vide. s. verbo exceptio. s. exceptio declia
toria iurisdictionis nō tollit̄.

Renūciare nō intelligit̄ iuri suo ille qui vt p̄
curator alterius litigat 7 obtinuit rem i qua
ipse p̄curator ius habere p̄tendit. nōt. Ro.
7 clu. cccxcvij. Quod intellige q̄n p̄curator
tunc ignorabat ius sibi p̄petere: vt ex eadez
7 clusione colligit̄. secus q̄ si sciēter. Et idēz
in aduocato qui si sciēter p̄ alio aduocat sup
per re i qua ius habet: iuri suo renūciasse vi
det̄. vt no. anth. de trāfac. ex l̄ris.

Renūciare videt̄ testis iuri sibi p̄petēti in re
sup qua inter alios p̄trahitur. 7 ipse vt testi
adhibet̄. quod p̄cedit q̄n nō solum ē testis
sed etiā actor p̄stans sciēter auctē p̄tractui.
vide anth. de trāfac. ex l̄ris.

Renūciatio iuri. liti. 7 cause: licet nō sit audiē
dus sup re de qua p̄ncipaliter agebat. ta
men qz pōt eius interesse rōne fructuū 7 ex
p̄faz sup illis audiendus est. no. 3o. an. de
symo. p̄ tuas. ibi sup vl. glo. sed 3o. an. loq̄

iur de tertio cui⁹ interfit. nō de renūciante.
Renūciare pōt p̄latus iuri ex p̄scriptiōe q̄sito.
de resc̄p. veniēs. 7 ibi no. anth. in. xv. nōbi.
qd̄ limita 7 declara vt no. ibi p̄ eū i vlti. co
lū. dic q̄ ibi intercessit auctas sup̄ioris a q̄
fuit priuilegiū impetratū. p̄ qd̄ inducit taci
ta renūciatio iuris ex p̄scriptiōe quefiti. 7 vi
de. j. s. renūciare an possit.

Renūciare videt̄ q̄s iuri sibi p̄petēti ex p̄scri
ptiōe vel aliūde: q̄n illud ius quod habet p̄
priuilegiū impetrauit. no. io. an. de p̄scrip.
veniēs. in glo. vlti. quod limita nisi illd̄ ius
quefitū esset dubiū. vel nisi p̄ priuilegiū vbe
rius 7 amplius p̄uideat. vt no. io. an. de p̄
uile. cū p̄sone. sup glo. vlti. li. vj. in nouella.
Aduerte q̄ io. an. in. d. c. veniēs. nō dicit q̄
renūciare videt̄: sed q̄ impetrās priuilegiū
fateri 7 credere videt̄ rem ad se nō p̄tinere.
Sed dic q̄ illud fateri includit tacitā renū
ciationē. An aut̄ p̄ talē p̄fessionē dñium per
dat̄: vide bal. l. de iur̄. 7 fac. igno. l. cū fal
sa. v. vltius q̄ro. Q̄ autē q̄s nō videat̄ re
nūciare p̄mo iuri 7 titulo ex impetratiōe se
cū di. facit qd̄ no. p̄ doc. i. c. post electionē. d̄
p̄cel. p̄ben. vbi dicunt 7 tex. probat q̄ quis
pōt vt i duplici titulo p̄ quē p̄dat̄ ei ius in
bñficio p̄petere. Et idē dicit ia. de castel. i al
leg. vl. et cal. i p̄silijs sub ti. de elec. p̄sli. vj.

Rūderi pōt q̄ videt̄ nō copulatiue s̄z disiu
ctiue: vt si ex p̄mo tuuari nō pōt: tuuet sc̄do
Et sic cū hoc p̄stat q̄ videat̄ renūciatū pri
mo ex impetratiōe sc̄di 7 iuuabit ex sc̄do. qd̄
p̄cedit q̄n p̄m̄ erat inualidū. sed si validuz
erat: tūc an ex ipetratiōe noua simplr facta
videat̄ p̄mo iuri renūciatū: dubiū ē. Credo
q̄ sic p̄ tex. in. d. c. veniens. vbi videt̄ casus
qd̄ ē vez si sciuit. sec⁹ si ignorauerit primuz
ius sibi p̄petē. p. l. m̄r decedēs. l. de inof. te
sta. Sit q̄ cautus allegās tacitā renūciatiōz
vt deducat sniaz. Sz huic cōtradicit dictuz
c. post electiōz. vbi sciēs p̄mā collatiōz sibi
facta: nō censet̄ illi renūciasse acceptādo se
cundū. sed potest vtrāq̄ simul 7 simpliciter
deducere. 7 ita intelligit̄ io. an. illū tex. in. c.
nullus pluribus. d̄ re. iur̄. li. vj. p̄ quo facit
l. 7 tra maiores. l. de inof. testa. licet ibi lo
quat̄ in medijs cōtrarijs nō simul sed in di
uersis instantijs p̄positis. tñ illa lex p̄bat q̄
electio vnius nō inducit tacitā renūciatiōz
alteri⁹. qz tendūt ambo ad eundē finē: vt q̄s
reddat̄ intestat⁹ et ei succedat̄ ab intestato.
7 illā. l. allegat̄ ad hoc io. an. i. c. vt q̄s duae
de elec. li. vj. in nouel. i. v. suffragio. sup glo.
si em̄. 7 vide. s. verbo actio. in prin. et. s. v.
priuilegiū. s. priuilegiū 7 p̄scriptio.

Renūciari an possit exceptiōi simlariōis: vi

de. s. verbo simulatio. s. simulationi.

Renunciare an videat qd iuri suo si longo tpe stetit quo illo iure vltus nō fuit vlt passus fu it aliū ptra illud ius vti. vide. s. vbo p̄scri/ ptio. s. p̄scribi an possit liberatio siue liber/ tas ex titulo p̄sumpto. vide. s. vbo p̄uile/ giū. s. p̄uilegiū nō p̄dit p̄ vltus.

Renunciare an possit p̄lat⁹ iuri dignitati sue? dic qd sic in p̄iudiciū eius. si p̄iudiciū ē in se/ parabile a p̄iudicio ecclesie vel dignitatis nō possit. no. anth. in. c. cuz venissent. de in/ sti. i. penul. 7 vl. col. vide. s. s. renūciare pōt p̄latus. Itē p̄latus etiā cū toto p̄uētū nō po/ test renūciare alicui iuri ecclesie in p̄iudiciū ipsius ecclesie. 7 ipsemet p̄latus q̄ renūciauit 7 iurauit: pōt p̄trauenire noie ecclesie nō no mie suo. vt no. inno. 7 io. an. de p̄uile. c. acce/ dētibus. 7 do. anth. d̄ p̄sti. cū accessissent. 7 i. d. c. cū venissent. Pōt tū renūciare p̄latus p̄bationibus p̄petētibus ecclesie. vt no. an/ tho. de celi. cū olim. 7. sexto nō.

Renunciari nō pōt etiā cū iuramēto. l. si vnq̄. C. de reuo. dona. vt no. bar. in. l. ticia seyo. s. impator. dele. ij. 7 bal. i. l. j. C. d̄ inof. do/ na. 7 io. an. i. addi. spe. in. ti. de instru. edi. s. porro. v. itē nota.

Renunciari nō pōt p̄uilegio miserabilib⁹ p̄so/ nis p̄cesso miseratiōis intuitu. vt no. p̄ glo.

Rē. qm̄ impe. inter pu. 7 vi. l. vnica.

Replicatio. vide. s. verbo actor.

Rep̄saliē an et qm̄ sint licite. vide tex. i. c. j. de iniur. li. vj. 7 qd̄ ibi no. io. an. 7 quod no. p̄ eundē in regula. nō debz e. li. in mercur.

Reprobatio. vide. s. verbo instrū.

Rescriptū habet loco libelli i summa/ rijs causis: vt in bñficialib⁹. sec⁹ i alijs causis fm̄ hosti. vt no. ant. d̄ resc̄p. et vide. s. vbo libello. s. libelli loco. et. s. vbo p̄batio. s. p̄batio pōt fieri p̄ iuramentū.

Rescriptū an viciat licet plura capitula nar/ rent quoz aliqd̄ falsū ē. dūmō ex veris pos/ sit sequi effect⁹ 7 cōclusio. no. Ro. p̄clu. lxij. An aut̄ sufficiat altez ex narratis p̄bare? vi de ant. in. c. ij. de resc̄p. et vide oīno p̄ eū i. c. exhibita. de iudi. 7 Archid. j. dis. oēs. dic qd̄ si apparet sup̄ q̄bus narratis fundet se pa/ pa: sufficit illa vera. Nec obstat qd̄ alia nar/ rata sint falsa. vt no. lapus alle. xxiiij. 7 ideoz dicit ant. in. d. c. exhibita. in fi.

Rescriptū si est impetratū sup̄ cā possessiōis sine dictione taxatiua p̄bēdit etiā cām pro p̄rietatis. vt no. Ro. p̄clu. ccclxxix.

Rescriptū p̄ qd̄ p̄mittit cā appellatiōis a q̄ uamine includit etiā p̄missiōē negocij prin/ cipalis in euentū quo bñ appellatū p̄nunci/

etur. no. ant. de app. vt debitus. 7. op. sc̄do tū. colū. vide. s. vbo iudex appellatiōis cui. **R**escriptū generaliter impetratū ad lites: in telligit de p̄ntib⁹ 7 exortis. nō de futuris p̄ datā resc̄pti. no. Ro. conclu. cccxcvj. Et si ē impetratum ad lites p̄ntes 7 futuras nō p̄ bēdit illas i q̄bus cepit ius p̄petere post resc̄ptū. vt no. Ro. p̄clu. cxliij. et alibi dicit qd̄ resc̄ptū impetratū sup̄ futuris causis nō va let. vt no. Ro. p̄clu. ccv.

Rescriptū impetratū sup̄ re in q̄ impetrās nul/ lū ius hēbat tpe impetratiōis valet. 7 suffi/ cit impetratū qd̄ ei ius supueniat etiā post li/ tē p̄tes. no. Ro. p̄clu. cxvj. qd̄ ē vez si supue/ niret ius ex cā que p̄debat tpe impetrati re/ scripti. als sec⁹. Sed ecōtra si tpe impetrati resc̄pti ius p̄petebat licz postea desierit cō/ petere: resc̄ptū valet. vt no. do. ant. d̄ resc̄p. sup̄ lris. in penul. colum. ad fi.

Rescriptū p̄ quod dat̄ p̄tās citādī certā p̄sonā cū clausula 7 om̄s sua interesse putā. opat̄ qd̄ iudex virtute illi⁹ clausule pōt citare quē/ libet cui⁹ putat interesse. no. Ro. cō. ccccj.

Rescriptū si ē impetratū p̄ aliquos nomina/ tos non adiecta clausula 7 quoscunq̄ alios si noiati p̄ueniant 7 nomiuet alios tanq̄ do/ minos in iudicio non poterit p̄ alios domi/ nos p̄cedi vi talis resc̄pti: maxime si obijci/ atur. no. Ro. p̄clu. lxvij.

Rescriptū si ē impetratū p̄ vnū cōtra plures. 7 impetrās succumbit: non pōt vn⁹ ex ill⁹ plu/ rib⁹ altez ex eis p̄uenire vi eiusdē resc̄pti. qz nullus ex eis obtinuit illud resc̄ptū con/ tra aliū. no. Ro. p̄clu. c.

Per resc̄ptū impetratū p̄ clericū nō pōt p̄ue/ niri laicus p̄pter diuilitatē p̄fessiōis. no. io. an. i. c. sedes. d̄ resc̄p. i vbo maior. i nouella.

Rescriptū si est impetratū p̄tra vnū an possit alius tertius veniens ad cām p̄ suo interesse vti eodē resc̄pto. no. Ro. p̄clu. c.

Rescriptū licet p̄ncipaliter non extendatur ad alias p̄sonas q̄ p̄tra quas impetratū est tū extendit ad singularē successiōē rei 7 vi/ cij eius p̄tra quē impetratū ē. no. do. ant. de iudi. quia. w. v. nō tertio. qd̄ intellige quā/ do contra successorē competit p̄ditio ex. l. si coloni. vel decre. sepe. secus si tm̄ cōpeteret p̄ditio ex canone reintegranda. vt no. idem anth. e. c. 7. venio ad glo. in fi. Et vide om/ nino quod no. p̄ eundē in 7. venio ad quin/ tū. 7 vide. s. verbo iudex. s. iudex ordinari/ us vel etiā delegatus.

Rescriptū impetratū p̄tra vnū in p̄sonali si/ ue in reali transit in successorē eius vniuersa lem qm̄ causa est sui natura transmissibil. als/ secus. vt in causa bñficiali. in cā usufructus

7 in causa delicti 7 similibus. **Ex** quo p[er] q[ui] Rescriptu[m] impetratu[m] p[er] a vsurariu[m] sup vsuris restituendis: tr[an]sit in heredem eius. no. antho. de iudi. q[ui] w. v. venio ad quintu[m].

Rescriptu[m] impetratu[m] p[er]tra vicegerentes alterius: no tr[an]sit i dominia cui[us] vices gerebant no. anth. de iudi. q[ui] w. v. venio ad quintu[m].

Rescriptu[m] impetratu[m] contra eum qui no erat i Rerum natura tempe date rescripti: no exte[n]ditur ad eius heredem. q[ui]n immo 7 si erat in rerum natura sed decessit ante q[ui] fuit vi rescripti p[er]uentus: no poterit heres eius ex illo rescripto p[er]ueniri. no. antho. de iudi. q[ui] w. v. venio ad glo. Sed licet in p[ri]mo casu no valeat rescriptuz p[er]tra heredem: forte t[ame]n valebit p[er] eo. vt no. e. c. v. venio ad quintu[m]. **Ite[m] rescriptu[m] impetratu[m] p[er] eo qui no erat in rez natura tpe date rescripti: no extendit ad eius heredem. vt no. anth. de rescrip. significauit. vi de d[omi]nis plene p[er] io. an. in regula. is q[ui] in ius de regu. iu.**

Rescriptu[m] impetratu[m] sp[irit]ualiter co[n]tra aliq[ui]s cu[m] clausula generali sub qua in genere includebant alij: no porrigit ad successores illo[rum] q[ui] sub illa clausula includebant. Fallit i successore qui est p[re]latus ecclesie q[ui] sub clausula includebat. q[ui] t[ame]n clausula illa sub cui[us] virtute poterit admistrato[rum] ecclesie p[re]decessor[um] conueniri: transit in successore[m]. Ratio e[st]. quia rescriptuz siue eius clausula fundat sup ecclesia que eade[m] rem anet. no. do. ant. de iudi. q[ui] w. v. venio ad quintu[m].

Rescriptu[m] impetratu[m] pro vel p[er]tra vna ecclesia t[em]pore vnius p[re]lati: transit ad successores q[ui] rescriptu[m] fundat sup ecclesia que eade[m] remanet licet amistrato[rum] mutet. no. anth. de iudi. quia w. v. venio ad quintum.

Rescriptu[m] directu[m] ep[iscop]o alicuius ecclesie s[ed] no mine dignitatis: ipso mortuo re integra pot[est] exeq[ui] p[er] eius successore[m] electu[m] 7 p[er]firmatu[m]. licet no p[re]secratu[m]. q[ui] tale rescriptu[m] intelligit poss[et] us directu[m] dignitati q[ui] ordini. no. ro. q. xlv.

Rescripta sunt stricti iuris. ideo verba rescripto[rum] p[re]sertim in b[en]eficialibus exte[n]di non debent. no. Ro. q[ui] clu. ccdxvi. Ad hoc vide q[uo]d elegater no. inno. p[ro]p[ri]o. 7 io. an. i. c. sup lris. de rescrip. 7 no. Ro. q[ui] clu. ccdxxix. Dicunt t[ame]n quida[m] q[uo]d rescripta equipant[ur] p[er]stitutiob[us] ac decret[is] 7 sententijs: 7 q[uo]d ex illis licitu[m] sit arguere ad rescripta. Sed Inno. 7 hosti. p[er]tra nisi rescriptu[m] def[er] ad p[er]sultatiob[us] vel nisi deci dat. no. ant. de iudi. q[ui] w. v. venio ad glo. dic q[uo]d rescripta ad lites debent stricte intelligi vt reducant ad ius co[m]mune 7 illud min[us] ledat de rescrip. cam que. Sed vbi no sunt contra ius co[m]mune debet latissime interpretari: salua t[ame]n p[ro]p[ri]etate verbo[rum] 7 me[n]te ma[n]dat[is]. vt no. In no. eo. ti. sup lris. i glo. sup verbo in coi for/ ma. ad quod facit q[uo]d no. io. an. de offi. dele. cu[m] olim. j. in glo. v[er]o iudices. licet in p[ri]u[ile]giu[m] faciat d[omi]n[u]m rescrip. significate. 7. c. rudolphus. et q[uo]d no. io. an. fm abbat[em] 7 vinc[em]. i. d. c. significate. in glo. ex hoc generali. sed pot[est] dici q[uo]d ibi p[ro]p[ri]etas verbo[rum] no patit. vide omnino bal. in. l. p[re]scriptione. l. si co[n]tra ius vel vti. pu. colum. x. v. modo his p[re]missis.

Rescripta sunt co[m]m[un]ia vtriq[ue] p[ar]ti. ideo re[sp]o[n]d[et] potest vti rescripto in p[ar]te p[ro] actor[is]: etia[m] cu[m] clausula p[ro]iudiciali 7 co[n]uer[so]. no. Ro. q[ui] cl. ccdxxxij. 7 hoc potest etia[m] inuito actore. no. Ro. con. eade[m]. 7 etia[m] an p[re]sentatione. no. Ro. conclu. ccccxij. 7 hec p[re]cedit etia[m] si rescriptuz sit impetratu[m] noie actor[is] p[er] no habentem ma[n]datuz ab eo q[ui] rescriptu[m] impetret ad auditor[em] rote fm quosda[m]. q[ui] auditor etiam sine p[er]missio[n]e habet iurisdictione[m] salt[em] habitu: vt ibide[m] no. Sed hosti. 7 do. an. tenent q[uo]d an vsq[ue] rescripti pot[est] impetras illi renu[n]ciare inuito ad uersario. vt not. do. anth. de rescrip. sup lris. vij. coll. licet inno. finaliter teneat p[er]trariu[m] i c. ex p[er] questione. de resti. spo.

Rescriptu[m] in quo ps petit cam p[er]mitti cu[m] p[ar]te p[re]cedendi summarie et de plano et terminis no seruatis: si signet[ur] audiat et p[re]cedat summarie 7 c. censet oia in ea petita p[er]cessa si nihil cancellet. no. Ro. con. lxxiiij.

Rescriptu[m] si dat potestatem p[re]cedendi sola facti veritate inspecta et terminis abbreviatis: quale tunc ordinem habet iudex seruare i beneficialibus et p[ro]phanis: vide Ro. conclu. xxxiiij. 7 con. xcij. 7 vide ant. de iudic. dilecti. v. no quarto. vbi loquit[ur] de rescripto p[er] q[uo]d mandaf p[re]cedi pure 7 simpliciter. 7 dicit q[uo]d sufficit p[re]cedi fm equitate iur[is] canonici.

Rescriptu[m] ex ei[us] signatura mandaf p[re]cedi summarie 7 c. intelligit sub illo xbo 7 c. dare potestatem p[re]cedendi etia[m] sine figura iudicij si in rescripto hoc e[st] petitu[m]. Si aut[em] signatura rescripti siue p[er]missionis dicat. audiat tal[is] 7 faciat iusticia[m]: tunc no pot[est] etia[m] summarie p[re]cedere. h[ic] i p[er]missione petitu[m] sit. no. Ro. q. cccxix.

Rescriptu[m] in curia p[er]cessuz no intelligit dare p[ar]te[m] citandi ad partes si ca non erat als ad curia deuoluta: nisi hoc sp[irit]ualiter dicat in signatura. no. Ro. con. xix.

Rescriptu[m] si p[er]mittit p[ar]te[m] citandi p[er] edem i curia 7 loci circ[um]uicis affigendu[m]. n[on] sufficit q[uo]d executio fiat in vno loco vicio. s[ed] requirit q[uo]d fiat ad min[us] in duobus. q[ui] pluralis locutio 7 c. no. Ro. con. lxxvj.

Rescriptuz p[er] q[uo]d ca vni p[er]missa co[m]mittit alteri: intelligit ca[usa] a p[ri]mo iudice aduocare licet h[ic]

Rescriptu[m] impetratu[m] p[er]tra vicegerentes alterius: no tr[an]sit i dominia cui[us] vices gerebant no. anth. de iudi. q[ui] w. v. venio ad quintu[m].
Rescriptu[m] impetratu[m] contra eum qui no erat i Rerum natura tempe date rescripti: no exte[n]ditur ad eius heredem. q[ui]n immo 7 si erat in rerum natura sed decessit ante q[ui] fuit vi rescripti p[er]uentus: no poterit heres eius ex illo rescripto p[er]ueniri. no. antho. de iudi. q[ui] w. v. venio ad glo. Sed licet in p[ri]mo casu no valeat rescriptuz p[er]tra heredem: forte t[ame]n valebit p[er] eo. vt no. e. c. v. venio ad quintu[m].
Rescriptu[m] impetratu[m] sp[irit]ualiter co[n]tra aliq[ui]s cu[m] clausula generali sub qua in genere includebant alij: no porrigit ad successores illo[rum] q[ui] sub illa clausula includebant. Fallit i successore qui est p[re]latus ecclesie q[ui] sub clausula includebat. q[ui] t[ame]n clausula illa sub cui[us] virtute poterit admistrato[rum] ecclesie p[re]decessor[um] conueniri: transit in successore[m]. Ratio e[st]. quia rescriptuz siue eius clausula fundat sup ecclesia que eade[m] rem anet. no. do. ant. de iudi. q[ui] w. v. venio ad quintu[m].
Rescriptu[m] impetratu[m] pro vel p[er]tra vna ecclesia t[em]pore vnius p[re]lati: transit ad successores q[ui] rescriptu[m] fundat sup ecclesia que eade[m] remanet licet amistrato[rum] mutet. no. anth. de iudi. quia w. v. venio ad quintum.
Rescriptu[m] directu[m] ep[iscop]o alicuius ecclesie s[ed] no mine dignitatis: ipso mortuo re integra pot[est] exeq[ui] p[er] eius successore[m] electu[m] 7 p[er]firmatu[m]. licet no p[re]secratu[m]. q[ui] tale rescriptu[m] intelligit poss[et] us directu[m] dignitati q[ui] ordini. no. ro. q. xlv.
Rescripta sunt stricti iuris. ideo verba rescripto[rum] p[re]sertim in b[en]eficialibus exte[n]di non debent. no. Ro. q[ui] clu. ccdxvi. Ad hoc vide q[uo]d elegater no. inno. p[ro]p[ri]o. 7 io. an. i. c. sup lris. de rescrip. 7 no. Ro. q[ui] clu. ccdxxix. Dicunt t[ame]n quida[m] q[uo]d rescripta equipant[ur] p[er]stitutiob[us] ac decret[is] 7 sententijs: 7 q[uo]d ex illis licitu[m] sit arguere ad rescripta. Sed Inno. 7 hosti. p[er]tra nisi rescriptu[m] def[er] ad p[er]sultatiob[us] vel nisi deci dat. no. ant. de iudi. q[ui] w. v. venio ad glo. dic q[uo]d rescripta ad lites debent stricte intelligi vt reducant ad ius co[m]mune 7 illud min[us] ledat de rescrip. cam que. Sed vbi no sunt contra ius co[m]mune debet latissime interpretari: salua t[ame]n p[ro]p[ri]etate verbo[rum] 7 me[n]te ma[n]dat[is]. vt no. In no. eo. ti. sup lris. i glo. sup verbo in coi for/ ma. ad quod facit q[uo]d no. io. an. de offi. dele. cu[m] olim. j. in glo. v[er]o iudices. licet in p[ri]u[ile]giu[m] faciat d[omi]n[u]m rescrip. significate. 7. c. rudolphus. et q[uo]d no. io. an. fm abbat[em] 7 vinc[em]. i. d. c. significate. in glo. ex hoc generali. sed pot[est] dici q[uo]d ibi p[ro]p[ri]etas verbo[rum] no patit. vide omnino bal. in. l. p[re]scriptione. l. si co[n]tra ius vel vti. pu. colum. x. v. modo his p[re]missis.
Rescripta sunt co[m]m[un]ia vtriq[ue] p[ar]ti. ideo re[sp]o[n]d[et] potest vti rescripto in p[ar]te p[ro] actor[is]: etia[m] cu[m] clausula p[ro]iudiciali 7 co[n]uer[so]. no. Ro. q[ui] cl. ccdxxxij. 7 hoc potest etia[m] inuito actore. no. Ro. con. eade[m]. 7 etia[m] an p[re]sentatione. no. Ro. conclu. ccccxij. 7 hec p[re]cedit etia[m] si rescriptuz sit impetratu[m] noie actor[is] p[er] no habentem ma[n]datuz ab eo q[ui] rescriptu[m] impetret ad auditor[em] rote fm quosda[m]. q[ui] auditor etiam sine p[er]missio[n]e habet iurisdictione[m] salt[em] habitu: vt ibide[m] no. Sed hosti. 7 do. an. tenent q[uo]d an vsq[ue] rescripti pot[est] impetras illi renu[n]ciare inuito ad uersario. vt not. do. anth. de rescrip. sup lris. vij. coll. licet inno. finaliter teneat p[er]trariu[m] i c. ex p[er] questione. de resti. spo.
Rescriptu[m] in quo ps petit cam p[er]mitti cu[m] p[ar]te p[re]cedendi summarie et de plano et terminis no seruatis: si signet[ur] audiat et p[re]cedat summarie 7 c. censet oia in ea petita p[er]cessa si nihil cancellet. no. Ro. con. lxxiiij.
Rescriptu[m] si dat potestatem p[re]cedendi sola facti veritate inspecta et terminis abbreviatis: quale tunc ordinem habet iudex seruare i beneficialibus et p[ro]phanis: vide Ro. conclu. xxxiiij. 7 con. xcij. 7 vide ant. de iudic. dilecti. v. no quarto. vbi loquit[ur] de rescripto p[er] q[uo]d mandaf p[re]cedi pure 7 simpliciter. 7 dicit q[uo]d sufficit p[re]cedi fm equitate iur[is] canonici.
Rescriptu[m] ex ei[us] signatura mandaf p[re]cedi summarie 7 c. intelligit sub illo xbo 7 c. dare potestatem p[re]cedendi etia[m] sine figura iudicij si in rescripto hoc e[st] petitu[m]. Si aut[em] signatura rescripti siue p[er]missionis dicat. audiat tal[is] 7 faciat iusticia[m]: tunc no pot[est] etia[m] summarie p[re]cedere. h[ic] i p[er]missione petitu[m] sit. no. Ro. q. cccxix.
Rescriptu[m] in curia p[er]cessuz no intelligit dare p[ar]te[m] citandi ad partes si ca non erat als ad curia deuoluta: nisi hoc sp[irit]ualiter dicat in signatura. no. Ro. con. xix.
Rescriptu[m] si p[er]mittit p[ar]te[m] citandi p[er] edem i curia 7 loci circ[um]uicis affigendu[m]. n[on] sufficit q[uo]d executio fiat in vno loco vicio. s[ed] requirit q[uo]d fiat ad min[us] in duobus. q[ui] pluralis locutio 7 c. no. Ro. con. lxxvj.
Rescriptuz p[er] q[uo]d ca vni p[er]missa co[m]mittit alteri: intelligit ca[usa] a p[ri]mo iudice aduocare licet h[ic]

ex pte no dicat: dumo i rescripto fiat metio de pma pmissione. al's rescriptu no valeret. no. Ro. co. lxij. si tu pma pmissio fuisset de p'sen su ptiu facta. vt pz de rescp. cetez. i fi. **Et** an p'mu rescriptu delegatiōis intelligit reuocatu p scdm ad eundē vel aliū iudicē impetratuz vide de resti. spo. audita. vbi ē singularitex. de of. dele. ex lris. de rescp. c. pastorat. c. cuz ptingat. de app. vt debet. i glo. fz nundqd. z vide oino. s. vbo iudex. s. iudex si dicat.

Rescriptu p qd pmissif in cā in eodē statu q erat corā pmo iudice: valet. licet stat' cāe specialitē nō exprimaf. nisi p talē pmissionē aduocaf cā a pmo iudice: quo casu vel debet spāliter expmi status cause vel debet expmi clausula p'sueta cui' cāe statū dignemi h're p exp'sso. no. Ro. con. c. cxix. vide j. s. rescriptu p quod causa ab vno.

Rescripta si sint plura ad diuersos iudices d eadē cā facta: q's eoz in cognoscēdo pferendus sit. vel ille cui p'us fuit rescriptu suū pntatū: vel ille q in citādo puenit: vide. s. verbo iudex. s. iudices auditores.

Rescriptu pcessū in pma instātia sup articulo obiectiuis z male specificat: admittēdis nō ob statū. lapsu f'mini dati ad articulandū. nō exp tēdit ad scdam vel terciā instātia. cū in eis pōt de iure cōi pbari nō pbatū i pma instātia. z hoc vey nisi articuli nō possēt alio mō specificari qz negatiui. tūc em i scda z etia in stātis p'lap'sū terminoz pbari pnt dū tū sint i termino reproducti. no. Ro. cō. lxxxix.

Rescriptu si p'tinet quē posse citari vltra duas dietas: an possit citari vltra qtuoz. z an possit q's citari ad curiā vltra duas dietas non facta mētiōe p'clij vel p'iuilegij p'tarium disponētis. vide. s. vbo citatio. s. citatio vltra. z s. sequenti.

Rescripti verba declarant. examinat. restrin/gunt z pōderant f'm p'clusionē: nō f'm nar/rationē ipsius. no. ant. de fo. ppe. ex pte. v. nota quinto.

Rescripti interpretatio nō ē actus iudicialis fz extraiudicialis. no. Ro. cō. clxx.

Rescriptu impetratū sup futuris appellatio nibus nō valet. z si rescriptu p quod cā ap/pellationis p'mittit statim post appellatiōz interpositā pntetur: an surrepticiū dicatur? vide Ro. p'clu. ccv.

Rescriptu ad lites si ē obrepticiū: ē ipso iure nullū. no. de rescp. cū dilecta. z ant. e. ti. sup lris. ix. z xj. colū. Sed si sit surrepticiū z eti/am dolo p'is impetratū: nō est ipso iure nullū sed ope exceptiōis annullādū. no. Ro. p. cccxlvij. Idē no. anth. de rescp. sup lris. v. qnto nota. z de dila. c. p'iteca. v. q'r' casus.

z de rescrip. c. ad audientia. ij. **Et** licz de surreptione excipiat: lites p'testatio nō impeditur. no. Ro. p'clu. cclxxij. qz tale rescriptu etiā tribuit iurisdictionē. no. Ro. p'clu. ccccxj. nisi surreptio esset i iurisdictione. vt no. io. an. de fi. p'sby. c. j. li. vj. in nouel. ad fi. z bal. in l. p'scriptione. c. si p'tra ius vel vti. pu. **Et** p'di cta vera i rescripto p'mo loco pncipaliter impetrato circa iurisdictionē tribuēdā. Si aut post iurisdictionē attributā impetra' rescriptu sub aliquo articulo vel p'ticularitate gratiā p'tinēte. vel etiā impetra' p'mu rescriptum p'tinēs grāz vel executionē vel aliud negociū qz p'cessionē iurisdictionis: tūc si illd ē surrepticiū nō valet. vt no. inno. de of. deleg. c. ex lris. **Idē** in qlibet rescripto p qd iurisdictionē ab alio aduocaf z alteri tribuit. vt not. io. an. f'm inno. z hosti. i. d. c. ex lris. **Idē** tenet la. i quolibet rescripto gratiofo i. c. j. de lit' p'tel. li. vj. z io. an. i. d. c. ij. de fi. p'sby. ad finē in nouel. li. vj. **Cōtrariū** tenet inno. d rescp. cetez. z de hoc dic vt ibi no. ant. de fo. ppe. ex pte b. z vide oino. s. verbo grā. s. grā si ue lit. **Et** qn rescriptu dicit surrepticiuz: cui incūbit onus pbādi. vel impetrati vl' excipi enti: vide. s. verbo grā. s. grā si dicit.

Rescriptu ad lites surrepticiū valet si aduersarius p'sentit. vel de surreptione nō excipit no. domi. de sanc. gemy. in. c. ab eo. d appella. li. vj.

Rescriptu si continet errozē in nomine ei' cōtra quē impetra' dū tū p alias circūstātia p'ter de p'sona: valet p'cessus p'tra eū factus no. Ro. p'clu. cccix.

Rescriptu viciā ppter falsam latinitatē. nisi possit illa latinitas saluari p aliquā figuram sicut fit qnqz vbi casus ponit p casu. no. do. anth. de iudi. c. j. v. venio ad glo. vel nisi viciū latinittatis sit dubitabile z nō euidēs. qa tunc fit interpretatio p rescripto. vel nisi forte rescriptu p camerā z nō p cancellariā expeditū sit. no. do. anth. de rescrip. ad audientiam. j. **Dicit tamē rota q illud. c. et dicta exceptio latinittatis false nō habet locū in rhomana curia.**

Rescriptu etiā gratiofū nō viciā ex defectu l're vel syllabe aut dictionis vel oratiōis. dū modo p'phendat intellectus pape. f'm In/ no. z io. an. licet hosti. distinguit inter rescriptu p'tentiosum z gratiofū. no. do. anth. de fi. instru. ex parte.

Rescriptum apostolicū propter rasurā in loco non suspecto non viciā. sed in loco suspecto sic. z quis sit locus suspectus: arbitrium est. no. antho. de fi. instru. ex litteris. i prin. z in fine.

Rescriptū abzalsū nō in rñsione pape s; i nar-
ratione facti: nō censet viciosum si rescriptuz
ē alterius pfirmatorū: ita q; de veritate ap-
pareat ⁊ de pfirmato. secus si rasura sit in re
scpto originali ⁊ collatio: nisi correctio ap-
pareat facta ex eadē manu. vel nisi ex pcedē
tibus ⁊ sequentib; colligat veritas. no. ant.
in. c. ex lris. in vlti. colum.

Rescriptū abzalsū i loco suspecto etiā i syllab
vel mima lra censet viciosū: licet secus eēt si
illa lra vel syllaba esset omiffa. no. do. anth.
in. d. c. ex lris. ad finē.

Rescriptū apliū si est contra ius vel stllū
cācellarte: psumit falsū. ideo lre talis rescri-
pti nō sunt admittēde. no. anth. de fi. instru.
quod sup bis. i qnto notabili. ⁊ talis psum-
ptio ē sufficiēs ad pdemnandū de falso: etiā
quo ad penā criminalē. no. ant. de pfirm. vti.
vlti. c. pōrecta. i. ij. nobi. ⁊ vide ibi io. an.

Rescriptū tollēs totale ius licz i dubio presu-
mit falsū. ideo expectat scōa iussio. no. an. d
of. dele. ex parte. ij. in. v. notabili.

Rescriptū p qd mandaf procedi nullis excep-
tionibus admissis: intelligit de dilatorijs
tm. ⁊ si impetrās velit eū ad pemptozias ex-
tēdere: psumit falsū. ideo expectat secunda
iussio nisi de ptraria volūtate pape pset. de
qua dicif p stare si sūt oēs exceptiones speci-
ficat: vel aliqbus specificat ē subiecta clau-
sula generalis. no. anth. de offi. dele. ex pte.
ij. i. j. oppo. ⁊ i. iij. notabili. Ibi etiā i eodē
iij. notabili dicif. q; exceptiōes q; ppetūt de
iure gentiū nō pnt tolli p rescriptū. secus in
exceptionibus de iure positivo inducti. Ad
qd facit qd no. glo. i. cle. j. de immu. ec. sup
bo infectis. ⁊ qd no. io. an. i. c. p venerabilē.
q; si. sunt le. sup. ij. glo. ad fi. Sed aduerte q;
licet rescriptū nō possit exceptiones iuris gē-
tiū in totū tollere: pōt tñ eas differre p. l. qñ
ens. C. de prec. impe. offe. ad quod facit qd
do. anth. no. in cle. j. de re iudi. sup glo. in x/
bo pendere. vide omnino p eum in .c. item
cū quis. de resti. spol. ⁊ vide. s. verbo lex. s.
lex siue pstitutio excludens.

Rescriptū pcessum ptra ius cōe p inferiorē a
papa an valeat. vide do. anth. de psti. q; i ec-
clesiaz. ad fi. Sed etiā pcessum p papaz sine
clausula nō obsātibus iuribus ⁊c. an vale-
at: vide do. anth. in. d. c. que i ecclesiaz. i vlti.
colū. ⁊ de rescrip. c. j. iij. colū. et de capel.
mo. c. ex parte. ⁊ de cōsti. c. j. li. vj. x. oppo.
cū glo. ⁊ p inno. i eisdē locis pter q; i sexto. ⁊
vide. s. xbo pūlegiū. s. pūlegiū ptra ius.

Rescriptū qd pōt iure cōi accommodari: in du-
bio est intelligendū fm ius cōe. nisi pset de
p traria volūtate pape. no. anth. de of. dele.

ex pte. ij. i. vj. nobili. i. j. oppo. imo intellectus
rescripti etiā p reuolutionē clausulaz debz re-
duci ad ius cōe vt ipm nō ledat. d rescrip. cāz
que. ⁊ ibi no. do. anth. de accu. qualif ⁊ qñ.
p hoc facit tex. ⁊ glo. de of. dele. sup eo. vbi
videt casus.

Rescriptū si ē tale q; in eo aliqd addaf p ius.
mutat nomē rescripti ⁊ dicif pūlegiū. no. glo.
de psti. c. j. li. vj. sup xbo noscat. in fi.

Rescriptū si ē p vnā partē impetratū sup cō-
firmatione snie: poterit pars aduersa vt eo-
dem rescripto ad sniam infirmandā. ⁊ econ-
uerso si rescriptū est obtentū sup infirmatio-
ne: poterit iudex pfirmare. no. inno. de app.
oblate. ⁊ de of. dele. cū ptingat.

Rescriptū p quod causa ab vno iudice aduo-
cat ⁊ alteri pmittit: censet surrepticiuz. nec
reuocat primū nisi in eo fiat mentio de ipō p
mo ⁊ de pncipalibus ptribus eius ⁊ de pro-
cessu ⁊ eius qualitate ⁊ de clausulis notabi-
libus in eo positus si qua notabilis ē. sic esset
clausula appellatiōe remota. vt no. anth. de
rescriptis. ceterz. ad fi. vide. s. s. rescriptum
p qd pmittit. ⁊ s. rescriptū p qd cā vni.

Rescriptū iusticie ē surrepticiū licet i eo nō si-
at mētio de pūlegio ptra quē interpretaf. se-
cus in rescripto gratie. no. io. an. de rescrip.
cū ordinē. in verbo indulfit.

Rescriptuz si est falsum: pcessus eius vigore
factus ē ipso iure nullus. Idē si ē obreptici-
um. idē si est nimis generale. idē si peccat i la-
tinitate. idē si patif defectū forme a iure da-
te. Idē si sit impetratū p excōicatū. no. ant. i
c. ad audientia. ij. de rescrip. iij. coll. Idem
no. bal. in rescripto falso. i. l. pscptione. C. si
ptra ius vlti. pu. x. septio qñ. Quid autē
si ē surrepticiū: vide. s. s. rescriptū ad lites.

Rescriptuz p quod pmittunt cause inter ali-
quos vertentes: pphēdit cās tā criminales
q; ciuiles. vt no. spe. ti. de rescrip. pntatione
s. racione forme. v. itē q; est questio. et Jo.
an. ibidē. in addi. An autē si actum sit crimi-
naliter possit etiā agi ciuilitate corā eodē iu-
dice. vide io. an. in. c. dispendia. e. n. sup v.
ad diuersos. li. vj. in nouel.

Rescripta ad lites sunt ppetua. nec finiuntur
anno. l. ij. C. de diuer. rescrip. nisi aliud rescrip-
tū p aduersam partē sub eadē re ad aliū iu-
dicē impetretur. ⁊ primū impetrās dolo vel
negligētia nō fuit vsus suo primo rescripto in
fra annū. qd qualiter intelligaf. vide anth.
in. c. plerūq;. de rescrip. et bal. i. d. l. ij. C. de
diuer. rescrip.

Rescripta an derogent pūlegijs non facta
mentionē de illis. vide anth. in. c. j. de rescrip.
x. venio ad tertiū passum.

Rescriptū si mētio
facit in illa potu
re iudex cognoscit
no. l. c. ad hoc sup
Rescriptū sup cō
si impetratū
pōtē. vel ita
habet illa collatio
de iure domi. de iure. g
app. ij. l. c. p pmi v
con. c. q; raris op. p
Rescriptū p quod mēdat
pōtē opponere vel qui
nō pōtē pōtē citari. v
pōtē nō opponerit. se
nū. pmo nō pfirmat.
Idē dicit do. anth. l. c. ⁊
B. Videre qd dicit
B. s. verbo oble
Referatō an sit
B. ediosa. vide. s. s.
mou facta in dicit
Referatō qñ dicit esse
alis. de iure no. p. d. a
gaur q; illa dicit general
feta ⁊ noua. vt in exte
Cū autē cā referatōnis
veriguar pōtē dicit
vt cā dictione vob
bus castus. et ita vlt
intellecta. vel dic q; v
nānē centri spāte qu
die. q; dicit sit p
deleg. l. m. singulari
papari vna referatō
generalis quo ad accē
pōtē spāte. q; erit
vltiō pōtē dicit q; r
extraxit ad regimē si
legitō vltiō ē erit fm
venunt referatōne
re cōtē de vacatōne in
tra cū p mōtē dicit q; d
bit. vltiō de ca. vltiō h
pōtē. l. vj.
Referatō qñ facit p
nif eius mōtē. sicut i
se. ap. vt pōtē ter. de r
ibi hoc no. io. an. pōtē
nel. B. s. no. gen. in exte
Referatō facta p reg
cū tpe duratura. dicit
biter. de of. le. pūti. i
dom. de sanc. geny. ⁊
facta vt dicit q; dicit d
tingit mōtē dicit

Rescriptū si mādat alicui vt de tali cā cogno-
scar: an illā possit diffinire? vide q̄ sic. qz de
q̄ re iudex cognouit rē. vt no. io. an. fm In
no. i. c. ad hoc. sup. vbo audire. de of. archi.
Rescriptū sup. cā appellationis ē surrepticiū
si impetrās tacuit terminū dādoz aplozum
pēdere. vel si tacuit fminū post datos apo-
stolos sibi assignatū ad appellationē pseqn-
dū. vt no. domi. de sanc. gemy. i. c. ab eo. de
app. li. vj. Circa primū vide rotā in antiq̄s
con. ccccl. q̄ varias opi. ponit.

Rescriptū p̄ quod mādat citari qui volūt et
p̄nt se opponere vel qui se opponunt. an vi
talis resc̄pti p̄nt citari illi qui an datā resc̄p-
ti se nō opposuerūt. sed post datā se oppo-
nūt. Inno. nō p̄firmat. Hosti. dicit q̄ non. r
idē dicit do. anth. i. c. dilecti. de excepti.

Residere q̄s dicat? vide sub vbo p̄ns.
r. s. verbo absens.

Reservatio an sit cēsenda fauorabil v̄l
odiosa. vide. s. vbo gr̄a. s. gr̄a pprio
motu facta in bñficialibus.

Reservatio q̄n dicat esse generalis vel speci-
alis. dic vt no. ro. p̄clu. cccxxiiij. Ex q̄ colli-
gitur q̄ illa dicat generalis cuius cā ē mani-
festa r notoria. vt in extrauagāti. ad regimē
Quā autē cā reservationis ē secreta r pbabili-
ter ignorari p̄t: tūc dicat reservatio sp̄alis.
vt i casu decisionis rote r in omnib⁹ alijs sibi
bus casibus. et ita vult decisio p̄dicta recte
intellecta. vel dic q̄ decisio vult illā reserva-
tionē cēnsi sp̄alē que fit p̄ regulas p̄tra ius
cōe. qz q̄quid fit p̄tra ius cōe dicat sp̄alē. ff.
de legi. l. ius singulare. poterit tñ p̄ regulam
pape fieri vna reservatio p̄tra ius cōe q̄ erit
generalis quo ad acceptionē verboz. tñ ap-
pellabit sp̄alis. qz erit p̄tra ius cōe. Et licet
decisio p̄dicta dicat q̄ reservationes p̄tēte in
extrauagāti ad regimē sunt generales: intel-
ligendo de illis q̄ erāt fm ius cōe. qz ibi plu-
res narrant reservationes que etiā erāt de iu-
re cōi: vt de vacātibus in curia vel etiam ex-
tra curiā p̄ mortē illoz qui ad curiam venie-
bāt. vel de ea recedebāt fm formā. c. p̄nti. d̄
p̄ben. li. vj.

Reservatio quā facit papa dispositiōi sue: fi-
nis eius morte. secus si reservat dispositioni
se. ap. vt pbat tex. de resc̄p. si gr̄ose. lib. vj. r
ibi hoc no. io. an. post archi. sup. vj. glo. i no
uel. Idē no. zen. in extraua. suscepti.

Reservatio facta p̄ regulas pape suo dumta-
tat tpe duratura. finitur morte pape. vt pro-
bat tex. de of. le. p̄nti. in prin. li. vj. r hoc no.
domi. de sanc. gemy. Ratio ē. qz dispositio
facta vt duret q̄diu disponēs viuit. finit et
extinguit morte disponētis. de deci. c. ex m̄

tiplici. Et nimir. qz actus nō operant vltra
intentionē agentium. ff. si cer. pe. l. non om-
nis. in prin. r de ac. r ob. l. obligationū sub-
stantia. eo em ipso q̄ papa fecit regulas suo
dūtaxat tempore duraturas: apparet d̄ mē-
te pape fuisse q̄ eo moriente extinguant re-
gule r reservationes ac alie dispositiones p̄
eum inducte. quia si contrariū voluisset. tē-
porales regulas nō fecisset. nō obstat q̄ be-
neficiū semel reservatū r affectum semp̄ re-
manet reservatū r affectū. nec reservatio tolli
tur nisi p̄ prouisionem papalem postea sub-
secutam. vt no. Ro. conclu. clxxvj. r cōclu.
ccij. r probatur in. c. si eo tempore. de elec. li.
vj. cū similibus. quia illud verum quādo re-
servatio fuit similiter facta sine temporis p̄-
finitione. r ita loquitur decisio. r. c. si eo tē-
pore. sec⁹ si fuit tpe limitata. qz tūc finit finit-
to tpe. qz ois dispositio limitata limitatū p̄-
ducit effectū. ff. de acq. re. do. l. i agris.

Responso debet coaptari interroga-
tioni. r fm interrogationem intelligi
de fi. instru. c. inter dilectos. s. cete-
rum. r ibi not. do. Antho. quod est verum:
quando responsio fit simpliciter. als secus.
vt no. Bar. in. l. j. s. si quis simpliciter. ff. d̄
ver. obliga.

Restitutio in integz ad appellandū a
sentētia que transiuit in rē iudicatam
nō dat p̄batis etiā impedimētis alle-
gatis. nisi petens se restitui doceat aliqualiē
d̄ suo interesse. puta qz ius habeat i re de q̄ lis
erat. no. Ro. p̄clu. lxxxiij. r vide. s. vbo ec-
clesia. s. ecclesia restituit.

Restitutio i integz nō dat aduersus tres sen-
tētiās p̄formes interlocutorias v̄l diffiniti-
uas. nisi p̄mo petēs restitutioz doceat sūma-
rie de aliq̄ noua cā p̄pter quā sit verisim̄ ipm
fore lesū. r an nō debet audiri. no. Ro. r. xj.
Sed aduerte qz videf p̄clusio intellexisse d̄
causa noua. i. nouiter p̄posita. nō aut de no-
uie exorta. seu de qua nō fuerit antea dispu-
tatū. quod patet. qz p̄ se allegat. quod no. in
no. i. c. cū ex l̄fis. r ibi inno. p̄cludit cām lesi-
onis posse p̄bari etiā ex antiq̄s actis vt si di-
ctā conclusionē intelligas de causa q̄ als tra-
ctata nō fuit. tūc intelligenda est fm legem r
glo. quā allegat. que lex fm om̄s doc. nō fa-
cit differentiā an sit vna snia vel due v̄l tres
p̄tra quas restitutio petat. Sed differentiā
fit in p̄sona sententiātis an sit p̄nceps vel in-
ferior. primo casu necesse est cām lesionis in
specie exp̄mere. sc̄do casu sufficit dicē i gene-
re se lesum. als colorate peteret restitutionē.
Quod aut dicit glo. in eadē. l. restitutioz de a-
ri ex noua cā cōtra res bis iudicatas: debet

intelligi qñ scda snia fuit derogatoria resti-
tutionis. 7 post fuit lata sup negocio pñci-
pali. 7 sic pma cā fuit intērata de iure cōi. se-
cūda de iure spāli. 7 ita loquit̄ tex. i. l. j. 7. ij.
¶ Si sepe. i. inte. ref. pe. que tex. alle. illa glo.
ad dictū suū pbanduz. Ideo debet intelligi
fm illuz tex. vbi aut̄ vtraq; snia lata eēt sup
negocio de iure cōi intētrato. tūc ptra eos da
ref̄ minori 7 ecclesie restitutio ex lesione; eti-
am sine causa. vt est casus in. c. cuz ex lris. d.
restit. in integ. 7 ita tenet io. an. 7 do. ant. i. d.
c. h. e. ti. in. iij. oppo.

Restitutio i integz qñ petif aduersus senten-
tiā vel contractū debet iudex priusq; partez
admittat ad cām summarie nō p disputatio-
nē se informare an colorate petif restitutiōz.
si tñ hoc nō opponat̄ ante litis ptes. nō pote-
rit postea opponi. no. Ro. con. clxxxvj. 7 vi
de. j. s. restitutio qñ petif dūtaxat. Predi-
cta sunt vera qñ restitutio petif incidenter.
sed si petif pñcipaliter: nō req̄rit̄ aliqua sū-
maria informatio. s; oīno debet admitti pe-
titio fm hosti. no. io. an. 7 do. ant. i. c. cā. d. re-
sti. in integ.

Restitutio i integz si intērat̄ aduersus sniaz
cuius executio petif: tenet̄ petēs executiōz
p̄stare cautionē. de qua i. c. suscitata. si est su-
spectus de dilapidatione vel de pauprate.
secus si sit soluēdo. Itē hz locū cautio predi-
cta qñ petif executio sup re pñcipali i iudi-
cio deducta 7 pdemnata. secus si petaf sup
expensis tñ. in qbus petēs restitutionē fuit
pdemnat̄ p sniam absolutoriā i pñcipali iu-
dicio p aduersario larā. Et cautio p̄dicta dz
peti 7 p̄stari corā excozore 7 nō corā iudice
de restitutione cognoscēte. qd̄ qualif̄ intelli-
gi debeat vide Ro. p̄clu. ccccxxvj. 7 vide. s.
verbo executio. s. j. 7. ij.

Restitutio i integz aduersus tres snias diffi-
nitivas 7 etiā aduersus pbationes in prima
instātia omiffas: dat̄ infra q̄driennū cōpu-
tādo a die tertie snie non a die prime. nec ab
ultima die termini ad pbandū assignati. li-
cet inno. 7 io. an. 7 archi. videāf̄ aliter dice-
re qñ petitur restitutio aduersus pbatiōes
omiffas. vt no. ro. p̄clu. clx.

Restitutio i integz ex clausula generali. cōpe-
tit̄ ignorāt̄ aduersus p̄scriptionē corpaliuz
7 incorpaliū. no. ant. de cēsi. puenit. vi. car.
x. nūqd̄ aut̄ exigit̄. 7 bar. in. l. j. s. si q̄s autē.
ff. de iti. actuz p̄riua. licet aliter dicat̄ i. l. ge-
nero. ff. de his q̄ no. infra.

Restitutio i itegz ex clausula generali nō ha-
bet locū i casibus i qbus d̄ alio remedio etiā
p actionē de dolo spāliter ē p̄uisū. vt elegan-
ter nōt̄ bar. ff. de dolo. l. j. s. pompo. refert̄.

Et vide. s. verbo iudex. s. iudex qui partē.
Restitutio 7 res pñt̄ sil̄ peti. 7 sic rescindēs et
rescisoziū pñt̄ i eodē libello accumulari i eue-
tū restitutionis pcedēde. 7 vtrūq; p̄t̄ eadem
snia terminari. no. Cy. ex q̄. cau. ma. l. fi. Et
bar. in. l. nā postea. s. si mior. ff. d̄ iur̄ iur̄. 7 in
no. 7 io. an. 7 do. ant. in. c. cū ex lris. de resti.
i integ. vide bar. in. l. si exp̄ssum. de appel.

Restitutio qñ incidēt̄ petif an requirat̄ cō-
testationē litis. vide. s. verbo lis. sed eundē
habet effectū siue petaf̄ pñcipaliter agēdo
siue incidenter excipiēdo. vt no. io. an. 7 do.
ant. de iudi. c. exhibita.

Restitutio corā q̄ iudice petēda sit: vide. s. v-
bo iudex. s. iudex q̄s adēndus sit in cā.

Restitutio qñ petif dūtaxat vt p̄s audiat̄ vt
ad pducendū iura aut testes admittat̄: non
requiritur libellus nec lit̄ p̄testatio nec ple-
na pbatio. sed sufficit q; pars petens aliq̄e
colozez habeat. q; incolorate restitutio peti
nō debet. no. inno. de resti. i. inte. c. ij. in v. in
stituimus. 7. c. cū ex lris. sed qñ petif vt sen-
tētia vel p̄tractus rescindat̄. tūc libellus re-
quirif̄. no. bar. de resti. i integ. l. diuus. Itē
plena pbatio requirit̄. quod ē vez in senten-
tia vel cōtractu nō executis. Sed qñ contra
sniam executā vel contractū executuz petif
restitutio: tūc debet fieri plena pbatio 7 ple-
na cāe cognitio. vt no. inno. i. d. c. cū ex lris.
i glo. j. sup vbo ecclesias. 7 vide. s. s. ij.

Restitutio ita dat̄ minori 7 ecclesie lesis con-
tra plures snias conformes sicut contravnā
ff. de renū. l. minor autē. et de resti. in inte. c.
cum ex lris.

Restitutio datur minori 7 ecclesie ad appel-
landum a snia que apparet ex acti inique la-
ta: si nō fuit appellatū ab ea. Si autem snia
nō apparet ex actis iniqua. sed dicat̄ minor
vel ecclesia se lesos. q; pbationes habuit et
habet quas añ sniam facere potuit 7 non fe-
cit: tūc restituit̄ ptra sniam ad totam causaz
vt no. bar. in. l. ij. C. si sepius i inte. resti. pe.

Ratio p̄mi dicti est. q; contra sniam que cō-
stat ex actis iniqua. poterat minor vel eccle-
sia se iuuare p̄ remediū ordinariū appellati-
onis. dz q̄ ad istud remediū ordinariū resti-
tuit̄ si id negligēt̄ omiffit. nō aut̄ debet con-
tra sniam restitui. q; illud ē remediū extraor-
dinariū. Cōtra hoc facit quod no. bar. in. l.
diuus. ff. de i. resti. et. l. minor autē. s. j.
7. l. minor viginti q̄q; annis. ff. de mīo. vbi
dicit̄ minozē restitui contra sniam q̄ apparet
ex actis iniqua. Sed secūdo casu licet resti-
tueretur ad appellandū 7 in causa appella-
tionis facere possit pbatiōes q̄s omiffit in p̄-
cipali. nō satisficeret rōni nisi ptra sententiaz

restituatur. qz licet restituere ad appellanduz. tñ ptra se maneret pma snia que cōputabit p vna. sed si ptra illā restituat p nulla pputa bit / r oportebit tres alias ferri ptra minores v' ecclesiā vt dicat succubuisse. vt no. io. an. in. c. h. de resti. in inte. Quia gñ sniam fuit lesus in pbationib' omittēdis. quas si fecit / set sniam ptra se nō reportasset: ideo equū ē vt aduersus sniam restituatur in statu i quo erat ante sniam.

Restitutio i integz pōt peti agēdo r excipiēdo. vt no. bar. r bal. in. l. nā postea. s. si mior ff. d. iuriur. r pbat in. l. pompon. s. si fili. ff. de inof. tes. Et eundē hz effectū si petat exci piēdo. quē habet si petat agēdo. vt no. Jo. an. r do. an. in. c. exhibita. de iudi.

Restituī ignorās aduersus p̄scriptionē qñ pbabiliter ignorauit ius sibi p̄petere. r pro p̄trea nō fecit diligentia in agēdo. Idem si sciuit. s. iusto impedimēto agē nō potuit. vt no. s. vbo p̄scriptio. s. p̄scribi an possit libtas p̄ iura realia. ad fi. vbi omīno vide.

Reus dicit r nō actor ille q̄ vt tertius p̄paret p suo interesse. no. doc. de ex cep. cū inter. hoc limita vt no. do. an. tho. e. ti. dilecti. r vide. s. verbo editio. r i vbo actor.

Reus cui p̄petit exceptio licet nō sit p̄uētus. an possit implorare officū iudic' ne ab acto re inq̄retet: vide. s. vbo. exceptio. s. exceptio nem habens.

Reus p̄uēt' reali sup eadē re pōt agere r pe tere se dominū rei quam possidet declarari. no. glo. ff. de pba. l. certa. vide oino. s. vbo possessoriu. s. possessorio r petitorio p acto rē. r. s. in verbo actor. s. j.

Reus an pluribus exceptiōibus p̄trarijs vti possit. vide plene p dy. i regula. nullus plu ribus. p bar. l. nemo. ff. de excep. p bal. i. l. j. de fur. dic q̄ reus sustinet allegās p̄tra ria n̄ tñ pbās p̄traria. vt no. bal. i. l. sc̄pture i fi. l. de fi. instru. r io. an. i. c. iputari. e. ti.

Rex appellat ille q̄ ē fili' regis. no. glo. rxiij. q. j. c. fi. qd̄ intellige spe s3 non re vt ibi no. archi.

Regnū nō debet nec deferē p successionē sed p electionē: nisi p̄suetudo sit in contrariū. vt no. Archi. viij. q. j. c. moyses. Et ista cōsue tudo est in omnibus regnis p̄ter q̄s in regno imperij. vt no. archi. Idē no. io. an. de sup. neg. pla. c. ij. li. vj. sup glo. qz debebat. r su per tex. in verbo iuris regni. in nouel.

Rex si dicit illū contra quē fert sniam esse ci tatū: p̄sumitur citatus. vt no. bal. in. l. j. ff. d̄ offi. p̄fec. p̄to.

Rigor exponit. i. subtilitas. nā ius. ri

gor r disp̄satio differūt. vt no. antho. de re sti. spo. in lris. ij. colum.

Rumor qd̄ sit: vide. s. verbo fama.

Sacerdotis

appellatione an p̄phen da' cleric'. vide do. an. tho. de coha. cle. r muli. c. v̄ra. v. nota q̄ iura. et vide sub verbo testis. s. testimoniuū sacerdotis. r s. in verbo presbr. p totum.

Sacerdos an debeat reuelare delicta alioz q̄ p modū confessiōis r pnie sibi illa p̄palar ut r an si nō reuelat puniat' pena inducta ptra nō reuelātes. vide de pe. r re. omnis. s. fi. et quod ibi no. p glo. r archi. de exce. pla. c. d̄ lectus. r quod ibi no. p glo. r io. an. r hosti. r. xxiij. q. v. hoc videt.

Sacramēta qd̄a sunt necia. i. sine quib' hō saluari nō pōt. Quedā volū taria sunt. de q̄bus no. p glo. de tranf ac. veniēs. Q̄bus aut liceat dicta sacra si ne pctō recipe: vide plene p an. d̄ coha. cle. r mu. c. v̄ra. i. iij. r. v. op. r vide. s. vbo p̄sbr.

Sacrilegiū qd̄ modis possit p̄mitti. et q̄ sit ei' pena. vide an. i sūmario. sup ru br̄. d̄ imu. ec. vide inno. de sen. excō. c. cū p causa.

Saluiscōduct'. vide sub v. securitas. Cādālū vt vitē ius cōe relaxat: non tñ debet vitari qñ ex vitatiōe tali de us offendere. vel pctm̄ pmitteretur. vt no. glo. de renūci. nisi. s. p graui. et Jo. an. de offi. le. c. j. li. vj. sup verbo. scandala. i nouella. r vide glo. de iureiurā. c. qui scan dalizauerit. et quod no. Jo. an. in. d. s. pro graui. super glo. prout Gregorius. Et vide glo. in. c. ij. de tempo. ordi. super verbo mul titudo. r quod nōt Fran. de za. in. cle. j. d̄ im muni. ec. ver. nota in eo quod dixi: vbi om nino vide.

Scienti an sit denūciatio siue intima tio faciēda. vide in. l. q̄ vxori. s. qd̄ ergo. ff. de adulte.

Scientia certa pape plus opat' q̄ ppri' motus. vt no. s. vbo grā. s. gratia si ē impetrata lite p̄deñ. Et qd̄ opes r q̄ liter p̄betur: vide. s. verbo grā p quā papa. r i verbo papa nō p̄sumit. r i verbo p̄batio s. p̄batio gratie papalis.

Scientia certa principis expressa in lris suis operat' q̄ intelligit id facere ex plenitudine potestatis. vt sentit glo. magna. in fine. in. c. ad hec vnus. de rescrip. vt no. bal. i. l. eos l. de appel.

Scientia principis certa opatur q̄ p̄tra ei⁹ di/ spositionē ex certa scia factā non potest alle/ gari viciū surreptionis. no. glo. i. c. ij. de fil. p̄sby. Idē tenet Ro. p̄clu. cccvj. nec etiā de/ defectus p̄sumptus excludit cū error sit p̄trari/ us certe scie. 7 dato vno p̄trarioꝝ remouet̄ reliquū. Et p̄pterea dixit inno. in. c. ij. de cō/ fir. vti. q̄ p̄tra id quod papa ex certa scia fa/ cit nihil vltorius opponi p̄t. dicit etiā in. c. j. de transac. in glo. penul. q̄ si papa ex certa scia quid p̄firmat: intelligit̄ supplere non so/ lū solemnitate sed etiā subam. Bar. dicit i. l. p̄ficiunt̄. §. codicilli. ff. de iure codi. id qd̄ fa/ cit princeps ex certa scia: credit̄ esse ver. nec debet in dubiū reuocari. Ex hoc sequit̄ q̄ il/ la verba ex certa scia habēt vim clausule de/ rogatorie sp̄alis: nō obstante tali lege vel di/ spositione p̄ria. no. glo. de of. dele. ex pte. ij. 7 ē tex. ff. de execu. tu. l. idē vulpianus. 7 ibi no. bar. qd̄ no. inno. de ver. sig. cū olim. vbi dicit q̄ rescriptū impetratū lite pendē. si cō/ cedit̄ ex certa scia: valet. licet nō sit mētio de lite. 7 sic hēt vim clausule nō obsta. litis pē/ dētia. Idē dicit io. an. ibi. 7 in. c. fi. vt li. pē. 7 facit qd̄ no. idē io. an. de rescrip. nonnulli. sup glo. vt si alter. tñ videt̄ velle q̄ tunc hēt vim sp̄alis clausule derogatorie qñ exprimi/ tur generalis clausula nō obsta. i. p̄riuz 7 c. vt ipse Archi. no. xxv. q. ij. i. summa. ad finē licz ipse loq̄t̄ ibi de p̄uilegio p̄cesso p̄ ius cōe/ Sz si p̄cedit̄ vnū p̄uilegiū p̄ aliud p̄uilegiū: dicit archi. ibidē q̄ si p̄mā hz clausulā deroga/ toriā: nō valet scdm. etiā ex certa scia factuz nisi d̄ p̄mo specialē faciat mentionē. Hof. dicit q̄ n̄ requirit̄ sp̄alis nec generalis. i. c. nō/ nulli. d̄ rescp̄. quod dicit bal. vez qñ nō agi/ tur de iure alteri auferēdo. als̄ illa verba ex certa scientia non habent vim clausule dero/ gatorie. vt ipse no. i. p̄hemio vsus feudoꝝuz. v. quero in corp̄alibus. Sz alibi dicit Bal. q̄ clausula ex certa scia nil opat̄ nisi i his d̄ q̄bus p̄sumit̄ principē h̄re sciam. vt ipse no. in. l. fi. C. que sen. re. nō pos. vide Ro. conc. cccxvij. que dicit q̄ si papa ex certa scia ali/ quid p̄firmat: intelligit̄ supplere defect⁹ so/ lenitatis nō substantialitatis: nisi p̄firmatio facta fuerit cū cause cognitione vocata pte. ad hoc p̄cordare videt̄ io. an. post inno. i. c. ij. in prin. de p̄fir. vti.

Scholaris si debet in iure examiari et licētiari vel doctorari tria req̄runt̄. p̄ mo q̄ p̄ntes p̄ doctores q̄ iurent eū eē idoneū ad examē subeundū. sc̄do q̄ examie/ tur 7 approbet̄ p. vij. doctores ad min⁹. Etio q̄ p̄ supiorē studiū 7 vniūstatis. s. cācellari/

um licētia def. vt no. bar. in. l. mḡfos. C. de p̄fes. 7 me. li. xj. Et idē tenet io. an. circa nu/ mez. vij. i. c. j. de cele. mis. i. glo. vl. Et d̄ hoc nūero ē tex. in. l. si quis. C. de p̄fes. et medi. Et idē tenet fran. de za. in. cle. ij. i. prin. d̄ ma/ gif. in. ij. q. vbi ponit̄ plura alia necessaria vt q̄s examinef. 7 inter cetera ponit̄ q̄ examen fiat in loco vbi ex p̄uilegio vel p̄suetudine p̄nt iura legi. p̄ tex. in. p̄hemio. ff. §. hec autē tria volumina. 7 de cle. nō resi. c. tue.

Scriptura p̄uata p̄t facere fidē aucte p̄suetudis. nō statuti s̄m hosti. vt no. io. an. de fi. instru. cū p. Idē dicit̄ d̄ con/ suetudine nico. de ma. 7 vide. s̄. verbo p̄sue/ tudo. §. p̄suetudo facit̄ scripturā. 7 bal. post eū. C. de fi. instru. sup rubrica. ad fi. Jo. an. i. addi. spe. i. ti. d̄ fi. instru. §. nūc dicēduz. v. p̄uatoꝝnm. ad fi. 7 ant. e. ti. c. ij. v. decimus casus.

Scriptura p̄uata parte absente facta an p̄/ iudicet̄ scribenti: vide s̄. verbo p̄fessio. §. cō/ fessio facta parte absente.

Scriptura p̄uata siue sit apodissa siue episto/ la siue liber rationū. an faciat plenā probati/ onem vel semiplenam vel p̄sumptionez p̄ scribente vel contra eum. vide p̄ bar. i. l. nu/ da ratio. ff. de doñ. 7 in. l. admonēdi. de iur/ iur. 7 in. l. scripturas. C. q̄ po. i. pig. ha. et in/ aut. 7 si p̄tractus. C. de fi. instru. et do. ant. i. c. ij. e. ti. 7 quem effectū pariat vide p̄ eundē anth. in. c. si cautio. de fi. instru.

Scriptura p̄uata debitoris licet non sit per partes vel p̄ testes subscripta: si ē antiqua fa/ cit semiplenā probationē contra scribentem vt no. io. an. in addi. spe. in. ti. de instru. edi. §. nūc dicēdū. v. quid si p̄ducēs. 7 idē no. do. ant. in. c. ij. de fi. instru.

Scriptura p̄uati creditoris in libro rationū suaz facit semiplenā probationez p̄ eo si est defunctus 7 fuit bonus homo. vt no. Bar. in. l. admonēdi. de iur/ iur. 7 idē no. anth. i. c. ij. de fi. instru.

Scriptura in qua quis p̄fitef̄ debitū sine cā. si producens talem scripturā allegat̄ causaz sc̄ptura cū allegatione cause facit semiplenā p̄bationez cause. quod ē notabile. vt no. an/ tho. in. d. c. si cautio. de fi. instru.

Scriptura in columna vel lapide scripta. an faciat plenam fidem. vide glo. 7 doc. in. c. cū causam. de proba.

Scriptura producta ex archio publico facit plenam fidem. vt no. glo. in. c. cum causā. de p̄ba. quod ē vez qñ ille qui p̄est archino cōfitef̄tur eam de archino esse. 7 ei sint impo/ sita p̄ manū p̄uētuariē. signa p̄sucta. vt no. glo. in. c. ad audientiā. de p̄scrip. 7 in auten.

ad hec i lectura antiq. **L.** de fi. instr. immo etiā requirit q̄ talis scriptura que ē i archino sit scripta manu notarij publici. licet nō habeat signū nec subscriptionē notarij nec alias solēnitates: dū tñ appareat d̄ manu notarij scripta. vt no. bar. in auf. ad hec. **L.** de fi. instr. i lec. noua. dicit tñ bal. post nico. d̄ ma. q̄ talis scriptura de archino pducta non facit fidē extra locū vbi ē ⁊ custodiē archinū. nec inter alias psonas eidē loco nō subiectas vt no. p̄ eū de fi. instr. sup rubrica. i fi. **I**dē no. io. an. in spe. i ti. de fi. instr. ⁊ nūc dicen dū. ⁊ priuatoz. ad fi. **E**t idē dicit anth. i. c. ij. e. ti. v. octau. casus. vide qd̄ no. io. an. p̄ hosti. i. d. c. cū causam. sup. j. glo. in fine. ⁊ p̄ do. anth. ibidem.

Scriptura noui ⁊ veteri testamēti ⁊ eplē pauli ⁊ libri aristotelis et ypocratis cēsent scripture publice ⁊ autēticę. qz longis t̄pibus a singulis vt publica ⁊ autētica sunt seruata. ideo p̄ eas p̄bat q̄ a dictis autoribus p̄celserunt. qd̄ ē v̄z quo ad psonas inter quas sic sūt seruate: nō quo ad alias psonas illi loco i quo seruate sūt nō subiectas. vt not. nico. de ma. ⁊ bal. post euz. **L.** de fi. instr. sup rubrica. ad finē. ⁊ io. an. i addi. spe. i ti. de fi. instr. ⁊ nūc dicendum. ⁊ priuatoz. ad fi. ⁊ do. anth. i. c. ij. e. ti. vide do. anth. de excep. cū venerabilis. v. oppo. ⁊ tra p̄missa. viij. colū. ⁊ octau. casus. **S**ed bar. quē ange. sequit i. l. j. ff. si cer. pe. dicit q̄ scripture nō ap probate a papa vel impatore sunt duplicis generi. quedā em̄ sunt enūciatiue: vt libri hīstoriales seu cronice ⁊ siles. ⁊ istis credē debemus si antiq̄ nostri crediderunt sicut alijs scripturis. vide glo. de istis cronicis ⁊ legendis i p̄ma p̄stitutiōe. ff. ⁊ hec aut̄ tria. sup. ⁊ bo. v. bibus. quā null. alleget. **Q**uedaz sunt scripture q̄ p̄cedūt determinādo ⁊ disponēdo: ⁊ tūc si i studijs obseruant vt libri aristotelis ⁊ ypocrati: illis standū ē. **S**i aut̄ nō obseruant i studijs nisi p̄ rōnem p̄cludāt: illis standū nō est nisi rō v̄rgeat. dici pōt q̄ dicta aristotelis sūt de iure approbata. vt. l. si p̄r. ff. de solu. **I**dez i dictis ypocratis. vt. l. si septimo. ff. de sta. ho. **S**ecus i dictis ⁊ gilij ⁊ aliorū poetaz. vt i. l. instantū. ⁊ si euz. ⁊ in. l. se. ff. de re. du. ⁊ ibi no. gl. vide Bal. ibi i. d. l. septimo. **Q**uid de libro decretorū ⁊ de libro sniaz. ⁊ de libro q̄ appellat̄ pontificalis. vide s̄. i. verbo lex. ⁊ lex licet sit.

Secundū. hec dicitio qd̄ importet: vide s̄. verbo iuxta.

Securitas an dāda sit et cū fideiussore vel aliē qm̄ q̄s timet se ab alio posse of fēdi. vide cy. i. l. denūciam. **L.** d̄ his

q̄ ad ec. ⁊ fu. ⁊ p̄ spe. i ti. de pigno. ⁊ sepe. ⁊ qd̄ si timeo. ⁊ ibi p̄ io. an. i addi. et p̄ bar. i. l. illicitas. ⁊ ne potētiores. ff. de of. p̄fec. v. ⁊ l. q̄ bona. ⁊ si q̄s iusta. ⁊ si q̄s qz. de dā. in fec. ⁊ p̄ bal. i. d. ⁊ ne p̄ potētiores. ⁊ i. l. ff. d̄ of. p̄cu. ce. ⁊ p̄ ange. i. d. l. q̄ bona. ⁊ ceterū. **S**ecuritas q̄ saluiscōduct. appellat̄ an dāda sit delinquēti. ⁊ si data ē an debeat seruari. vide cy. i. l. p̄nti. in. q. vlti. **L.** de his q̄ ad ec. ⁊ fugi. ⁊ in auf. de impu. ⁊ neq̄ aut̄ homi cidis. in tex. ⁊ glo.

Senes an possint artari vt citati psona liter p̄pareant. vide s̄. i. verbo citatio. ⁊ citatus psonaliter.

Sententia p̄ncipis plenū ius p̄fert nec alijs ammicul. eget fm̄ hosti. ⁊ no. do. ant. d̄ re iudi. cū bertold. iij. colū. ⁊ oppono q̄ snia. ⁊ vide s̄. v̄bo iudex. in v̄bo executio. i. v̄bo instrū. ⁊ i v̄bo restitutio.

Snia diffinitiuā quot ⁊ q̄b. modis impugnetur p̄ viā inq̄tatis. ⁊ q̄bus p̄ viā nullitatis. v̄ de i. forma sententie diffinitiuę. i. glo. j. folio lxxiiij.

Snia excōicatiois siue iusta siue iniusta valet ⁊ ligat. qd̄ ē v̄z qm̄ fert ab ordiario. **S**z si a delegato ⁊ iniuste: ē nulla ipso iure fm̄ inno cē. ⁊ Archid. no. **R.** o. p̄clu. xxxvj.

Snia excōicatiois lata post appellationē legitimā ē nulla ipso iure. **S**z an appellationē licet p̄deret t̄ps appellādi valet mero iure. id̄ eget iudicis absolutiōe. ⁊ sic nō reuocat p̄ viā attemptati. no. **R.** o. conclu. ccclxij.

Snia excōmunicatiois ⁊ snia absolutoria ab excōicatione lata nō vocata parte vel iur. oz dine nō seruato an valeat: vide s̄. v̄. citatio. ⁊ citatio ptis sicut.

Snia suspensiois ⁊ interdicti an valeat si mo nitio nō precedit. vide s̄. verbo citatio. ⁊ citatio partis sicut.

Snia que censet nulla potest tolli ad cautelā. no. **R.** o. p̄clu. cccxvij.

Snia excōicationis suspensionis ⁊ interdicti est interlocutoria. no. glo. ij. q. j. in summa. ⁊ pp̄rie nō est snia. vt no. Archid. di. xvij. c. fi. ⁊ i quatuor differūt ab alijs sentētij. vt no. Archid. xj. q. ij. nemo.

Sententia excōmunicatiois nunq̄ transit i rē iudicatam quin possit excōmunicat. semper p̄queri q̄ excōmunicatio fuit iusta. no. do. an. de sen. excōmunicatiois. sacro. in gl. sup. ver. satisfacere. in fi.

Snia missionis i possessionē ē interlocutoria. vt no. glo. ij. q. j. in summa.

Sentētia reuocationis attemptatoz est interlocutoria. ⁊ habet vi diffinitiuę. vt no. **R.** o. p̄clu. lxxij. ⁊ p̄clu. xcvi. **Q**uod ē v̄z quā

do attēptatio facta ē sup possessione rei de q̄ agif. no. **Ro. conclu. cix.** Et dicta interlocutoria habet p̄ mera interlocutoria quo ad. c. cordi. sed habet p̄ diffinitiva quo ad cle. appellati. vt no. **Ro. 2clu. xiiij.** vide oino in. s. snia lata in possessorio solo.

Snia p̄ quā p̄nunciat appellatiōē desertaz est interlocutoria. habet tñ vim diffinitive. no. **Ro. 2clu. cccc. vj.** hoc vez quo ad cle. appellati. s̄z nō quo ad. c. cordi. no. **Ro. cōclu. xiiij.** Itē habet vim diffinitive quo ad obseruationē terminoz. no. **Ro. 2clu. lxxxiiij.** S̄z aduerte q̄ vbi dictū est eā h̄re vim diffinitive. vez est qñ p̄nunciat sup desertione appellatiōis ab interlocutoria vel grauamie nisi forte illa interlocutoria in q̄ fuit appellatū h̄ret vim diffinitive. no. **Ro. cō. ccccix.**

Snia lata sup ineptitudine libelli est interlocutoria. no. do. ant. in. c. ad dissoluendū. de despon. impube.

Snia p̄ quam iudex p̄nunciat se iudicē est interlocutoria. h̄t tñ vim diffinitive. ideo nō potest p̄trario imperio reuocari. no. anth. d. of. dele. significātibz. hoc veruz nisi fuerit appellatuz. qz tunc reuocari p̄t. vt no. do. an. de app. cū cessante. iij. colum. Et est decisio rote sic incipien. Item si a p̄nunciatione. vbi ponit notabilis limitatio ad. c. significātibz p̄alle.

Snia p̄ quam p̄nunciat appellatiōē nō potuisse interponi ē interlocutoria. sed si p̄nunciat bñ iudicatū z male appellatū. ē diffinitiva. vt no. in clemē. fi. de appel. i. glo. iij.

Snia lata ab obseruatione iudicij ē interlocutoria. no. **Ro. cō. lxvj.** habet tñ vim diffinitive quo ad cle. appellati. sed non quo ad. c. cordi. vt no. **Ro. con. xiiij.** Itē habet totaliter vim diffinitive qñ interponit finē p̄trouerse. quod est qñ ferē ex causa habente p̄petuā cāz absolutiōis v̄l p̄hibitiōis. vt si q̄s absoluit qz soluit. v̄l qz occisus poterat ipone occidi. vel qz obstabat alia p̄petua z pemptoria. vt no. bar. in. l. ticia. ff. d. accu. z bal. in. l. p̄perandū. s. siquidē. C. de iudicē. Et si causa nō exprimit i snia. p̄sumit lata ex illa de qua i actis apparet. no. bal. C. quō et qñ in. l. si vt p̄ponis. in fi. z do. antho. d. excep. c. aduersario. in. f. oppo.

Sententia absolutoria ab obseruatione iudicij in contumaciā actoris nō potest ferri nisi precedat trina monitio p̄ audiētā. no. **Ro. conclu. lxvj.**

Snia lata sup exceptiōe pemptoria vel p̄iudiciali licet sit interlocutoria habet vim diffinitive. no. **Ro. 2clu. ccccix.** z no. glo. in clemē. fi. de appel. S̄z ita demū habet vim dif-

finitive si declarat exceptiōz obstare. vt no. glo. in cle. p̄dicta. Quod dictū est sniam latā sup exceptiōe pemptoria vel p̄iudiciali interlocutoriā esse. limita illud vez qñ post illā sniam expectat ab eodē iudice diffinitio p̄ncipalis cause. Secus si talis snia ferat a iudice corā quo non expectat alia snia. sicut qñ iudex eccl̄asticus p̄nunciat sup illegitimitate incidēte ad causā p̄titiōis hereditatis p̄ncipaliter mote corāz iudice sc̄lari. qz tūc ē diffinitiva. fm fre. de se. vt no. do. ant. in. c. tua. de or. cog. v. ex his decidi p̄t. vj. colū.

Snia lata sup nullitate p̄cessus habet vim diffinitive. no. **Ro. 2clu. cccxxiiij.** Et hoc ē verū si p̄ illā p̄nunciat sniaz ab alio diffinitive latā esse nullam. no. **Ro. 2clu. cccxxiiij.**

Snia lata i possessorio solo que primo fuit qñ primo fuit accumulātū p̄titiōz nō ē diffinitiva. no. do. anth. sup rubrica. de re iudi. Ideo ex illa p̄tra p̄titiōz lata in bñficiāli nō poterit peti sequestri fieri. z ita singulariter limitat cle. f. de sequef. pos. q̄ dicit sequestrū fieri ex diffinitiva in p̄titiōz lata. q̄ debet intelligi qñ est lata i possessorio absq̄ p̄titiōz ab initio intētrato. illa em̄ bñ est diffinitiva. Et idē puto in possessorio etiā incidēter p̄ viā attēptati deducto. qz causa attēptatoz nō minus p̄uilegiata ē. imo magi q̄ interdictū v̄l vi p̄ncipaliter intentatū. Et quod al̄s dicit sniam reuocatiōis attēptatū esse interlocutoriā. licet habeat vim diffinitive. vez est qñ attēptatū est sup alio q̄ sup possessione.

Sed snia reuocatiōis attēptati sup possessione ē diffinitiva. qz in possessorio lata nō minus q̄ si lata esset sup interdicto v̄l vi. p̄ tex. z glo. i. cle. p̄dicta. vbi dicit exp̄sse q̄ snia in possessorio lata ē diffinitiva. nisi forte dicat illud vez quādo possessoriū deducit sine p̄titiōz p̄ncipaliter. se cus si incidēter. qz tunc interlocutoria censetur. ar. eoz. que no. do. anth. sup rubrica p̄dicta. sed plenius z elegāter distinguit d̄ iudicē. c. fi. vbi glo. in fi. colligit. z vide oino. s. s. snia reuocatiōis.

Snia interlocutoria p̄ lapsū decēdij trāsit in rē iudicatā. no. **Ro. 2clu. xiiij.** Alibi dicit q̄ snia interlocutoria nō h̄ns vim diffinitive nūq̄ trāsit in rē iudicatā quo ad iudicē. vt no. **Ro. 2clu. ccccix.** z idē no. glo. antepenul. in c. fi. de appel. li. vj. Ideo p̄t iudex eā quādocunq̄ vult reuocare. quod limita nisi interlocutoria sit p̄ duas alias snias p̄firmata vt no. glo. in cle. fi. e. tit. in v. sup eadē. in fi. **Sentētie appellatiōe in dubio intelligit de diffinitiva.** no. ff. qñ appel. sit. l. f. s. biduum z de testi. c. cū causā. z no. bal. ff. d̄ iur̄. s.

iusurandi. et ad pecunias. §. fi. et ideo sub nomine sententiæ non venit sententiæ excoicationis. vt no. la. in. c. vt aiaru. de costi. li. vj. qz in loco tutoria e. vt no. s. §. sententiæ excoicationis.

Sententiæ p quã pnuñciat male appellatũ vel appellationẽ defertã. si vltra nõ dicit nõ cõfirmat sententiã a q̄ fuit appellatũ si alis erat nulla. no. do. antho. de appella. dilecto. et glo. in de. si appellationẽ. in glo. fi. de appella. Et qd no. de sen. excõi. li. vj. in. c. licet. et vide io. an. in nouella. et in addi. spe. de sentẽ. pla. §. iux. et nõ quid libellus.

Sententiã lata p mortuũ nõ valet. sed p eo sic. si añ mortẽ citat fuit et iudex mortẽ igravit. no do. anth. de iudi. qz. w. et venio ad glo. Sz bar. dicit q nõ valet p mortuo nec cõtra eũ. ff. de re iudi. l. in summa. §. fi. nisi lis fuisset eo viuo cũ pcuratore suo contestata. vt ipse no. in. l. ij. ff. que sen. sine apel. rescin. et tunc sententiã debet formari nõ p defunctũ neqz p pcuratorẽ defuncti. sz p pcuratorẽ vt pcurator hereditat. vt heredis. vt no. bal. C. de pcur. l. nulla e. vel p pcuratorẽ olim a tali cõstitutũ si em̄ ptra eum ferat pcuratorio nõie defuncti. nõ valet. vt no. idetz bal. C. de sen. et in glo. om. iudi. l. i. et qro mortuo.

Sententiã in reali ius nõ dat sed detegit. no. antho. de resti. in integ. cum ex lris. et qro an. et idem no. ibidẽ in glo. q pzi. ppe fi. in. c. cõtingit. de do. et pti. in. ij. glo. ad fi. Idẽ tenet bar. in. l. pompon. §. iussu. ff. de acquir. poss. Idẽ io. an. de cõces. pben. c. j. vbi dicit q sententiã iniusta abiudicatoria in bñficialib' nullum ius nec titulũ cõfert in bñficio. Idẽ tenz do. anth. in. c. ad petitionẽ. de accu. vid glo. fi. in sti. de offi. iudi.

Sententiã in reali licz p reũ q nõ possidet non possit ferri condemnatoria ad restituendum põt tñ ferri declaratoria dominũ p actore. q pficiet ei si postea repiat reũ possedisse. no. anth. de iudi. dilecti. in fi.

Sententiã psertim excoicationis lata ex causa euidenter iniusta e ipso iure nulla. vt no. per glo. et anth. de sentẽ. excõi. p tuas. et e tex. i. c. venerabilis. §. fi. e. ti. li. vj. vid. §. pxi. et vi de oino antho. in repetitiõẽ. c. ab excoicato. de rescrip. vbi pleni' loquit.

Sententiã lata ex falsa cã in facto nõ in iure. ñ viciat ipso iure sz e opus restitutiõẽ. no anth. de resti. in integ. cũ ex lris. et nõ. xij. et si in falsa cã e adiectũ vbi p̄cipue. nihilomin' retrectat si ex alia cã sustineri nõ põt. vt no. idem antho. e. c. et nota. ix. Sz io. an. dicit sententiã ex falsa causa vel ex iure nõ suffragate la/ tam nõ valere. vt ipse no. de pces. pbe. ex pte sup vbo occasiõẽ cõcilij. nisi causa vbi vltius

suffragãs admisceat. vt no. p eũ de renũ. c. i pñtia. in glo. nota q. vide bar. q̄ distinguit inter falsam causam i iure vel in facto. in. l. si is ad quẽ. ff. de acquir. here. vide etiã. s. §. pxi. et vide do. anth. in repetitiõẽ. c. ab excoicato de rescrip. et c. in pñtia. et opono. q. si appa/reat. de renũci. vbi plene distinguit. Sed io. an. videt sequi distinctionem Bar. in. d. c. j. in pñtia.

Sententiã lata expresso iuri errore e nulla qñ de illo iure apparet casus legis. secus si ex iuris similitudine vel rone casus decidit. et idẽ qñ lex e multiplici' intelligibil'. no. anth. de ap/ pel. cũ spali. et qro q sũt. et vide qd no. p eundem. de costi. c. j. li. vj. ij. colũ. et de re iudi. c. j. vbi pleni' dicit. et in repetitiõẽ. c. ab excoicato de rescrip. et vide. §. pxi. et §.

Sententiã semp debet retrectari qñcũqz error vñiñtas recolligi põt ex actis ac si error fuisset in sententiã exp̄ssus s̄m inno. et io. an. qd e singulare. no. Ro. p̄clu. cccxxxvj. qd e vez in sententiã lata in matrimonio carnali vel sp̄rituali vt in causa bñficiali. qz nõ trãsit in rez iudicatã. no. Ro. p̄clu. cccxxxvj. h̄ limita et intellige qñ sententiã expresse refert. sz ad acta vt no. do. anth. de re iudi. cũ bertold. x. col. et qnr' casus. et an tũc et qñ dicat sententiã cõtinere manifestũ siue exp̄ssum iuris errorem vide i. d. c. cũ bertol. et p eũd. in. c. qm̄. §. d. pba. carta. vlti. penl. colũ. Et vide om̄ino. i. c. cleric'. de iur̄iur. et de fri. et male. frañnitatis de re iu. c. j. et de renũ. in pñtia. et s. pxi. et vi de om̄ino bar. et bal. in. l. j. C. de er. cal. et i. l. cũ pbatũ. ff. de re iudi.

Sententiã in bñficialib' licet trãseat in rem iudicatã quo ad ptem. nõ tñ q ad iudicez quin possit ex officio nouas pbatidões et iniuste detinentẽ destituere. Itẽ nec trãsit in rem iudicatã q ad ptem qñ p viã denũciationis eũ gelice possit denũciare. Et ita anth. concoz/ dat opi. cõtrarias in. c. ad petitionẽ. de accu. Sz plenissime vide p eũ in. c. ad audiẽtiã. ij. de rescrip. penl. et vlti. colũ.

Sententiã nõ põt ferri general' et incerta. f. fe/ rẽdo eã in genere ptra om̄es quozũ interest. no. Ro. p̄clu. ccccj.

Sententiã põt ferri in genere condemnatoria sup fructibus q veniũt accessorie ad rem petita pncipaliter. nec e necesse q declarẽ qñtitas nec extimatio ipsozũ qz poterit i execu/ tione declarari. no. Ro. p̄clu. xxvj.

Sententiã interlocutoria lata pte nõ citata. an valeat. vide. s. vbo citatio. §. citatio nõ req̄ritur ad interlocutoriã.

Sententiã si narrat delegatiõẽ iudicis et alia acta iudicij. an illa pben' p solũ instrumẽtũ

suū. vide. s. xbo instrumētū. s. instrumētuz
sentētie. r. j. s. sententia coipso.
Sentētia an cui p̄iudicaret acta. vide. s. xbo.
acta p̄batozia.
Sentētia an req̄rat̄ in notorio facti vel cōfessi
onis aut p̄bationis siue sententie. vide. s. x.
notoriū. s. notoriū opaf q̄ sup eo.
Sentētia lata sup crimine ex ficta cōfessioe an
infamet. vide. s. xbo p̄fessio. s. p̄fessio ficta.
Sententia declaratoria nō req̄rit etiā q̄ ad ele
ctionē collationē vel puisionē faciendā d̄ bñ
ficio q̄ q̄s ē ip̄o iure puat̄. licz req̄rat̄ q̄ ad ex
ecutionē r̄ possessionē puato auferēdā. vt p̄
in. c. licet eps. d̄ p̄ben. li. vj. in tex. r̄ glo. r̄ ita
tpa qd̄ no. archi. de penis felicis. li. vj. r̄ io.
an. de homici. c. p̄ humani. r̄ de here. cū fm̄
e. li. in nouella.
Sentētia lata cōtra minorē absentē r̄ defensū
ualet in reb̄ ecclesiasticis licz nō in p̄phanis
no. glo. de resti. spolia. ex pte m.
Sentētia absolutoria potest ferri p̄ absente eti
am in causa criminali. no. Ro. p̄clu. c. l. vj.
Sentētia absolutoria vel ifirmatoria p̄t ferri
peo cōtumaciter absente. no. Ro. conclusio.
clxxxix.
Sententia p̄sumif̄ lata ex causa de q̄ in acti ap
paret quia sentētia refer̄ ad acta. no. do. an
tho. de excep. aduersario. in. j. oppo. r̄ bal. C
quō r̄ q̄ in. l. si vt p̄ponis. j.
Sentia absolutoria p̄t ferri p̄ excōicato p̄
curatorē se defendēte. s. ad iudicatoria non.
no. Ro. p̄clu. clxxxix.
Sententia lata sicut nō ualet cōtra nō citatuz
vel furiosum. ita nec pro eo. no. Anth. de iu
di. causam.
Sentētia lata p̄ falsa istrumta ē nlla. no. Ro.
p̄clu. cccxxx.
Sententia nulla ē iniqua quia omne nullū est
iniquum. no. inn o. de offi. dele. cū p̄tingat. r̄
anth. de excep. c. dilecto. vlti. colū.
Sententia si fer̄ sup pte nō sup toto. nō valz
q̄ iudiciū tenet sup toto. sec̄ si teneret super
pte tñ. vt no. bar. ff. solu. ma. l. si cōstāte. s. si
nali. Et dicta x̄a q̄ iudiciū ē sup vno caplo
dūtayat. secus si sup diuersis. qz tūc valz sen
tentia sup vno licz nō ferat̄ etiā sup alio. vt
no. bal. C. si adū. rem iudi. l. j. r̄ ff. famil. bir
cis. l. in b̄ videf̄. vide plenissime p̄ anth. in. c.
cū inē vos. dere iudi.
Sentētia cōdemnatoria in pte absqz dictione
taxatiua nō opaf̄ tacitā absolutioez in alia
pte. no. bal. in. l. j. C. si aduer. rez iudi. nisi pe
titio eēt generalis certa q̄ntitate nō exp̄ssa vt
ibi no. p̄ bar. r̄ p̄ inno. r̄ do. anth. dere iudi.
cū inē. vide archi. xij. q. ij. si quos. r̄ spe. in ti.
de sen. pla. s. qliter. x. qd̄ si peto. quē recitat

io. an. in. d. c. cū inē. in glo. vlti.

Sentētia ualet in q̄ iudex dicit qd̄no reum si
actor p̄bauit fm̄ inno. vt no. anth. d̄ iuriur.
q̄ntauallis. penl. colū.

Sententia debet esse p̄formis libello. d̄ symo.
licet hely. S. r̄ q̄nq̄ sup nō petito in libello
tolerat̄ sentētia. vide. s. xbo iudex. s. iudex
p̄t reum.

Sententia p̄tra notoriū an valeat. vide. s. x.
notoriū. s. notoriū opaf q̄ sentētia s. Et de
lata s̄ manifestū. vide. s. x. manifestū. s. ma
nifestū nō opaf̄.

Sententia coipso q̄ apparet lata etiā si de ipsa
p̄ testes tñ apparet p̄sumif̄ solennit̄ lata nec
ē opus q̄ aliter p̄ben̄ interuenisse ea de qb̄
in sententia sit mentio. no. do. anth. de coha.
cle. r̄ mult. c. v̄ra. li. j. colū. in. q. an factum qd̄
notoriū d̄ sit p̄bādū. in fi. ipsi. q. vide. s. x.
instrumētū. s. instrumētū siue si narrat. r̄. s.
xbo p̄sumptio. s. p̄sumif̄ p̄ sentētia.

Sententia lata sup eo qd̄ fuit deductū in iudi
cio per actorē in modū cause. vl̄ sup eo qd̄ fu
it deductū p̄ reum excipiendo. an pariat ex
ceptionem rei iudicate si postea id̄ p̄ncipalit̄
in alio iudicio petat̄. dicit do. anth. q̄ nō nisi
sup deducto p̄ modū cause vel exceptiois sit
erit lis cōtesta. vt ip̄e no. d̄ cau. poss. cū eccle
sia futrina. x. oppono q̄ sup. vel nisi de dicta
exceptione fuit plene cognitū vel discussuz r̄
s̄ excipientē p̄nunciatū qui postea ad eundē
finē agit sup eo qd̄ excipit. no. p̄ eūdē de ex
cep. c. aduersario. possit dici q̄ si ferat̄ senten
tia declaratoria r̄ p̄demnatoria p̄ actore. no
cet reo p̄. l. finat̄. s. fi. ff. de nego. gest. r̄. l. fū
dum. ff. de excep. secus si ferat̄ absolutoria p̄
reo. vt. ff. de excep. l. fed si añ. Rō differētie ē
qz absolutoria nō declarat ius alicui p̄tuz.
sed declaratoria sic. vide bar. ff. de excepti. l.
fundum. r̄ de. v. ob. l. q̄ rome. s. duo frēs. x
bo. in. v. oppo. r̄. C. de ordi. iudi. l. j. r̄. ff. d̄ ex
cep. rei iudi. l. duob̄.

Snia lata etiā p̄uentu sine p̄lato vl̄ p̄ p̄lato
sine cōuentu q̄n alē sine altero nō potuit eē in
iudicio nō valer. no. anth. de iudi. cām. Sed
sentētia lata s̄ abbate solū vel cōuentū soluz
ualet licet abbas r̄ cōuent̄ simul fuerint litē
p̄tes. fm̄ inno. no. Ro. p̄cl. ccj.

Sentētia licet sit lata s̄ abbate r̄ uentū siml̄
r̄ abbas r̄ puēt̄ simul appellat̄. p̄t tñ ab
bas sol̄ r̄ diuisim appellatioez p̄seq̄ r̄ petere
q̄ p̄ eo ferat̄ sentētia absolutoria actore non
p̄bante. no. Ro. p̄clu. ccj.

Sententia nō valet sine p̄batiōib̄ fm̄ io. an.
licet bal. s̄. vt no. do. anth. de coha. cle. r̄ mu
lie. c. v̄ra. xxxij. colū. S. fm̄ inno. sentētia la
ta in summarijs r̄ notorijs nō auditi defensio

nibus rei ē nulla. Auditis autē defensionib⁹
s; nō admittis pbatōib⁹ sup eis. tenet sentē
tia in summarijs licet nō in plenarijs. qđ ē no
tabile dictū. sed etiā in summarijs nō tenet si
appellet a nō admisione fm hosti. Et in casi
bus in quib⁹ dictū ē sententiā tenere. intelli
ge nisi constet omnem causē cognitionē fuisse
exclusam. no. anth. in. d. c. v. rā. xlv. col. v. in
deciſorijis autē. vide plenius p eum in. c. ecclā
sanctę marie. de consti.

Sententia lata p excōicato an valeat. vide s.
xbo excōicatio. s. excōicat⁹ si p se.

Sententia lata sup iure coherēte psonę vl' que
psonā afficit. facit ius quo ad oēs. no. glo. d
apel. pastoralis. in glo. fi. Et idē no. do. ant.
ibidem. Et idē voluit glo. de testi. c. testimo
nium. in glo. penl. 7 idem etiā no. ibi anth. in
penl. colū. vide. s. pri. se.

Sententia lata inter ptes an faciat ius quo ad
omnes. vide plene p do. anth. in. c. quis. d re
iudi. 7 in. c. causam que. qui si. sunt le. 7 vide
s. s. pri.

Sententia lata cōtra sententiā etiā p appellati
onem nō suspensam valet. 7 si de pma senten
tia oppositū nō fuit. vt no. glo. 7 inno. 7 ant.
de re iudi. c. inter monasteriū. licet io. an. ibi
dicat cōtrariū. Et opini. inno. tenēt bu. bar.
7 bal. in. l. j. C. qñ puo. nō ē neces. Itē valet
scđa cōtra primā qñ primā ē nulla. vt no. per
glo. 7 etiā in. d. c. inter monasteriū. 7 in. l. ad
monēdi. ff. de iuriur. 7 hoc tenēt ino. 7 io. an.
in. d. c. inter monasteriū. vidē circa pmissa qđ
no. anth. in repetitiōe. c. ab excōicato. de re /
scrip. 7 in. c. cū dilecta. e. ti. vbi plenissime lo
quit de isto articulo. Itē valet scđa qñ ferē
sup noua instantia. vt no. bar. in. l. j. C. qñ p
uo. nō est ne. Sed do. an. dicit qđ etiā in alia
instantia nō valet scđa s; primā qñ pma fuit
iudici. vt iudici nō. vt ipse no. in. c. cū in. de cō
sti. xxxix. col. v. nō h dictū cōpos.

Sententia lata cōtra testem de falso nō p iudi
cat pducēti. nec sententia lata ptra pducen
tem instrumentū qđ sit falsum p iudicat nota
rio qui id scripsit. licet etiam idē notari⁹ sen
tentiā sup falsitate instrumēti latā scripserit.
no. antho. in. c. quis. de re iudi. penl. 7 vlti.
colū. Idē no. Bar. in. l. lucius. ff. de his qui
no. infami.

Sententia inter ptes lata licet alijs ignoranti
bus p iudicet quo ad plenū p iudiciū. facit tñ
ptra eos semiplenā pbatōnē que sufficit ad
iuramentū deferenduz. no. do. ant. d re iudi.
c. quis. v. colum.

Sententia si est ferenda de cōsilio alteri⁹ 7 nō
apparet cōsiliū datū nisi p iudicis assertionez
nō valet sententia. quia nō psumit cōsiliū

datū. no. bal. in. l. vnica. C. nel. in vna. e. qđ
causa tertio prouo.

Sententia lata p pbatōnē a iure improbatāz
est ipō iure nulla. de purg. vulg. c. ij. 7 no. an
tho. de pba. qm ptra. ad fi. 7 bal. in. l. liberto
rum. C. de testi.

Sententia excōicatiōis quib⁹ casib⁹ nulla sit.
vide glo. de sen. excōi. li. vj. 7 tex. de apel. si
duob⁹. in pn. vbi dicit qđ sententiā excōicatiō
nis lata p nō iudicem qđ tñ credebatur iudex.
valet.

Sententia an debeat formari cōtra dñm vl' p
curatorem. vide p glo. 7 anth. in. c. querelaz
de procura.

Sententia nulla nō optinet auctoritatē rei iu
dicatę. C. qñ puo. nō ē ne. l. j. 7 ij. q. vj. si qđ
appellat. s. sententia. nec meretur habere no
men sententię. vt est casus in clemē. postoraz
x. vt agif. de re iudi.

Sententia lata sine causē cognitionē ē nulla et
psumit iudicē nō cognouisse de causā quan
do post litis ptestationē ante paucos dies p
nūciauit 7 sententia ē nulla tanqđ subito lata
vt no. bar. in. l. platam. in fi. C. de sen. 7 inf
lo. qđ est verū qñ fuit lata in absentem secus
in pntem nō reclamantē. vt no. do. antho. de
pba. qm ptra. vlti. carta. in. j. colū. 7 lap⁹ al
le. xxvij.

Sententia a qua nō est appellatū vel si ē apel
latum nō ē facta psecutio. licet p ea psumit
qđ sit rite 7 iuste lata. tñ si s; illā psumptionez
opponit qđ nō rite. i. nō fuato ordine iudicio
rum sit lata admittit pbatō. qđ pōt fieri trib⁹
modis. pmo p pductionē actorū in qđb⁹ non
apparet lis cōtestata vel ali⁹ ordo suar⁹ ē. et
sic illa negatiua pbat⁹ p inspectionē actoruz.
vt no. io. an. in. c. ad sedē. in fi. de resti. spo. et
in. c. qm s. sup vlti. glo. de pba. 7 in additi.
spe. in ti. de sen. plati. s. vt aut. x. 7 nota. Se
cūdo pbat⁹ p ptes p fessionē. Tertio p testes
qđ acta viderūt. vel eis infuerūt. no. anth. in
d. c. qm s. vlti. car. j. colū. Si autē opponat s;
sniaz nō respectu ordinis nō fuati s; respectu
iniusticię qz iudex verū debitorē absoluit. vl'
nō verū debitorē p dēnat. tūc an 7 qñqđ admit
tat pbatō. dic qđ si vult pbare iusticiā p cō
fessionē ptes. admittit qz talis pbatō admit
ti dz etiā s; p sūptionē iur. 7 de iure. Idem si
vult aliter notorie oñdere de iniqtate noto
ria. qz ex h reddif snia nulla. Si autē vult p
bare iusticiā p acta qđ pducit. tūc si acta sint
pducta de volūtate ptiū 7 ex illis apparet ex
pressā iusticiā vt qz ē p dēnatoria 7 in acti
apparet instrm solutiōis pductū dz snia rre
ctari. Sec⁹ si ex acti nō pstat de expressā iusti
cia licz ex eis nō colligat iusticiā qz potuit iu

dex ex alijs se mouere. Et p̄dicta v̄a q̄n sen /
 tentia exp̄sse nō refert ad acta. vbi autem ad
 acta se exp̄sse refert. tūc licet inno. variauerit
 dic q̄ si iudex in sententia asserit aliqd̄ ex acti
 pbatur. dz snia retractari qz h̄ colligi p̄t ex
 acti. sec̄ si asserat nō pbatū. qz q̄nta fides sit
 testib⁹ adhibēda. residet in pectore iudicātis
 potuit em̄ aliquā vacillationē vl̄ aliud erga
 p̄sonā testis videre ex q̄ nō adhibuit ei fidem
 Si v̄o ps vult pbare iusticiā p̄ alias pbato
 nes q̄ p̄ acta. tūc si p̄ faciēdas nō admittit s̄z
 p̄ factas pte nō p̄tradicitē admittit q̄ntū vl̄
 tra in iusticiā sit in dubiū reuocatū de iurib⁹
 sententie disputabilē. tūc si corā iudice apel
 lationis nō debet nec p̄t admitti postq̄ sen
 tentia trāsuit in rem iudicatā qz nō fuit apel
 latū vel qz nō fuit absolutio p̄secuta. ille non
 est cōpetens iudex nisi ptes progauerint iu
 risdictionē. vl̄ ip̄e p̄nūciauerit se iudicēz vel
 appellationē nō desertā. S̄z si corā ordinario
 vel alio sup̄ h̄ iurisdictionē habētē de iniusti
 cia disputef. tūc pbatiōes facte pte nō cōtra
 dicente debēt admitti ⁊ sentētia retractari q̄i
 p̄sumptio snie succubat vitati s̄rie iā patefa
 cte. ⁊ qz pbatiōes trāsuerūt in notoriū. vñd̄
 ex q̄ stat de notoria iniusticia. admittit pro
 batio ⁊ s̄ iur̄ p̄sūptionē ⁊ de iure. vt no. do.
 anth. in. d. c. qm̄ s̄. in carta. fi. vide. s̄. v̄. p̄e
 sumit p̄sententia.

Sentētia cassata tāq̄ nulla. cassat ⁊ p̄firmatio
 vicio snie ex p̄firmatiōe nō sublato. ⁊ q̄n viti
 um pariformiter ad p̄firmatiōē ē exclusum
 no. anth. de testi. ex pte ade. ix. nobili.

Snia lata pp̄rie ⁊ sine cause cognitiōe ē nulla
 ip̄o iure. vt no. i. dem. postoral. v̄. ne ḡ. de re
 iudi. In s̄riū facit q̄ nō ip̄o iure sit nlla s̄z ve
 niet cassanda. de resti. in integ. cū ex l̄tis. ⁊ ibi
 no. anth. in. vij. nobili. ⁊ bar. tenet q̄ nō ē nul
 la in. l. platā. ⁊ de sen. ⁊ inflo. ⁊ q̄ dicant̄ eē
 de cause cognitiōe. vide ibi plene p̄ eū. ⁊ ple
 nius p̄ anth. in. c. eccl̄a scē marie. de p̄sti.

Snia an debeat ferri in die citatiōis. vid̄ āge.
 in. l. ⁊ post edictū. ff. de iudi.

Snia p̄ quā iudex p̄nūciat restituēdū eē. opa
 tur effectū. acti iudex dixisset restituimus. vt
 no. bal. in. l. fund⁹ q̄ lucij. ff. de rescin. ven.

Snia lata s̄ absentes nō valet si nō apparet ad
 cui⁹ instātia lata sit. secus si lata sit v̄traq̄ pte
 p̄nte. vt no. bal. in. l. f. l. q̄ defunt aduo. par.

Separatorū sepata ē rō. idō de vno ad
 aliud nō inferē. no. d̄ offi. ordi. dilcūs
 ⁊. l. de p̄dicillis. le. iij. ⁊. ff. de mino. l.
 pompon. ⁊ no. Ro. p̄clu. ccccxxvj.

Spulcrū an possit eē in dñio laici. ⁊ ad
 quē iudicē spectet recoḡscere d̄ iure se
 pulcri siue funeradi. vid̄ s̄. v̄. laic⁹. s̄. j

⁊ i. v̄. iudex. s̄. iudex seculari n̄ recoḡscit. Et an
 q̄s possit in aliena prochia sepeliri. vid̄ de se
 pul. per toum.

Sequestrū factū s̄ possessore bñficij p̄
 pter sniam in p̄ma instātia s̄ eū latā n̄
 reuocat licet in sc̄da instātia optineat
 p̄mā sniaz infirmari. s̄z expectat̄ finalis victo
 ria cause. no. Ro. p̄clu. cccc. in p̄n. S̄z si in p̄
 ma instātia fuit snia p̄ possessore lata licz po
 stea s̄ eū ferat snia in sc̄da instātia. nō p̄pre
 rea sit sequestrū. vt no. io. an. in addi. spe. i. ti.
 de sequel. poss. sup̄ rubrica.

Sequestrū possessionis ⁊ fructuū fiti cā bñfici
 ali statim lata p̄ma snia p̄ petitorē cōtra pos
 sessorē. sec̄ si ferat̄ tñ p̄tra possessores. nō tñ
 p̄ petitorē. Itē tūc fit dictū sequestrū q̄n agi
 tur de titulo bñficij vel de ei⁹ possessiōe. sec̄
 si agit ad puationē. Itē sec̄ si possessor q̄ in ti
 tulo succubuit triennio pacifice possidisset.
 Itē fit dictū sequestrū nō obstante q̄ tertius
 appeller p̄ interesse. no. Ro. p̄cl. cccxxij. Et
 qd̄ dictū ē sequestrū fieri q̄n agit de possessi
 one. simpliciter limita ⁊ intellige. vt no. s̄. v̄.
 snia. s̄. snia in possessorio solo.

Sequestrū vbi ē sciendū. an obmittat p̄ oblati
 onē ⁊ p̄statiōē cautiōis ⁊ regulare ē q̄ sic. vt
 l. si fideiussor. s̄. q̄ satisfda. cogū. ⁊ no. de iudi.
 c. examinata. s̄. ij. glo. Fallit in casu de. f. d̄ se
 quef. pos. c. fi. Et vbi sequestrū nō simplici
 pmittit s̄z p̄ncipalit̄ ⁊ p̄cipue cū adiectiōe pe
 narū ⁊ ex causis. ⁊ ita no. io. an. in addi. spe. i
 loco p̄alle.

Sequestrū possessionis si sit de volūtate p̄tū
 possessor p̄dit possessiōē ⁊ trāsit in sequestrū
 secus si fiat ex necessitate p̄ iudicis p̄ceptum.
 vt no. bar. in. l. interesse. ff. de acqu. poss. ⁊ io.
 an. in. c. examinata. de iudi. ⁊ idem dicit ibi
 do. anth. vj. colū. v̄. sc̄do dicit glo. P̄redcā i
 tellige nisi iudex exprimat in p̄cepto q̄ vult
 possessiōē trāsferre in sequestrū. vt no. in di
 ctis iuribus.

Seruitus p̄t p̄stitui ⁊ creari sola vo
 luntate p̄stituētis. etiā sine vlla q̄i pos
 sessione sic etiā p̄t trāsferri pp̄ietas
 absq̄ vera possessiōe. dū tñ aliq̄ traditio inf
 ueniat. vt no. do. anth. de cau. poss. c. fi. xiiij.
 colū. v̄. venio ad sc̄dm articulū.

Seruit⁹ vie si nō est determinata in certa parte
 fundi seruiētis. dicit̄ cōpetere in toto fundo
 ⁊ qlibet ei⁹ pte. p̄t tñ ille cui fuit⁹ debet cō
 pelli ire ciuili mō. vt nō vadat p̄ mediū segetis
 vel vinee. vel etiā officio iudicis compelli
 p̄t vt ad certā pte fūdi viā terminet. no. do.
 anth. de cau. pos. c. fi. liij. colū. v̄. nūc vltimo
 restat.

Seruitutē vie h̄ns ad p̄les fūdos vtendo illa

ad vñū fundū intelligit ea vti respectu alioꝝ
quib⁹ fuit eadē debet. no. do. anth. de cau.
poss. c. fi. penl. colū.

Seruit⁹ qñ debet ⁊ op⁹ ē aliq̄ rfectiōe. q̄s te/
neat illā refectionē facere an dñs p̄dij seruiē
tis vel dñantis: vide bar. in. l. ij. §. ap̄d labe
onē. de aqua plu. arcē.

Seruitutes reales an p̄ eis dent remedia pos
sessoria ⁊ q̄lia: vide s̄. in. §. p̄ scriptio. §. p̄ scri
ptio iuris icorpalis mere real⁹ videlz fuitur.

Seruit⁹ qñq̄ p̄ legē inf̄positā ip̄o iure. puta si
q̄s habeat arēā in q̄ fruct⁹ trituranē v̄eto au
xilante ⁊ hñs fundū vicinū velit in suo edifi
care p̄ q̄d edificū v̄etus auferē. p̄t̄ domin⁹
arēe p̄hibere ne edificet si aliūde ad arēā v̄e/
tum h̄re nō p̄t̄. ⁊ ē sp̄ale illo casu rōne fructu
um colligendozū. vt ē casus fm̄ **Cy. Bar. et**
bal. in. l. fi. in. fi. C. de fuitu.

Seruus p̄t̄ implorare officiū iudic̄ cō
tra dñm eū absq̄ causa male tractantē
no. do. anth. de cau. poss. c. fi. xij. colū.

Seruo nō ē q̄ ex m̄re libera ⁊ patre suo nat⁹ est
q̄: part⁹ sequit̄ v̄trez q̄ ad libertatē vel fuit
tutē. **C. de rei vendi. l. ptū. S. q̄ ad munera**
⁊ honores seq̄ p̄ditionē p̄ris. vt no. io. an. i
c. fi. ff. ad municip. ⁊ p̄bat. ff. de sena. l. libe
ros. in. tex. ⁊ glo. Fallit q̄ ad libertatē ⁊ fuit
tutē. qñ p̄suetudo ē in f̄riū. vt in. c. penul. de
piug. seruo. Itē fallit in nato ex seruo rei pu
blicē. C. de fuit. rei pub. na. l. ij. Itē fallit i na
to ex p̄re cēsito ⁊ m̄re nō cēsita. q̄: talis sequi
tur p̄ditionē p̄ris ⁊ cēsitus reputat̄. l. diffini
uimus. C. de agri. ⁊ cēs. li. xij. ⁊ no. glo. in. l.
ne diutius. e. ti. ⁊ idē no. bar. in. dicit. ll. ⁊ fac
l. cū satis. §. j. e. ti. Censit⁹ tñ nō ē seruo sed li
ber licz ad certa onera sit astric⁹. vt. l. iij. e. ti
tu. ⁊ ibi no. bar. Itē fallit in nato ex p̄re muri
lego vel conchilegulo. nā ⁊ ille seq̄ p̄ditionēz
p̄ris. nō m̄ris. l. fi. C. de murile. e. li.

Seu. an ista dictio p̄iugat v̄l disiungat
vide tex. ⁊ do. anth. de au. ⁊ argen. le.
l. si q̄s ita. ⁊ ibi p̄ bar. ⁊ in. l. si is q̄ cen
tum. §. vtrū de re du. ⁊ p̄ io. an. in. c. ij. d̄ of.
vicař. li. vj. in nouella.

Sicut. hec dictio qñq̄ denotat om̄imo
dam similitudinē. qñq̄ nō. vt no. do. an.
tho. d̄ iudi. q̄: w. §. p̄mo opono. ⁊ vi
d̄ s̄. §. iuxta q̄: illi equipari p̄t̄. eq̄pollēt ista
sicut ⁊ iuxta fm̄ gr̄amaticālē sensum.

Sigillū qd̄ dicat̄ autenticū. vide **Ro.**
p̄clu. cl. vj. ⁊ vide. s̄. §. l̄ra.

Sigilla autētica si sint plura eidē litte
re app̄esa augēt vim p̄batiōis ⁊ faciunt scri
pturā p̄bare q̄ alias ex vno sigillo dumtaxat
p̄bare. ⁊ op̄anf̄ p̄bationē act⁹ p̄teriti in l̄ra
narrati q̄ alias nō p̄barex ex vno sigillo dū /

taxat. no. antho. post cal. de p̄ba. c. p̄ cessio
nem. §. sextus casus. v. colū.

Silicet. ista dictio nō solū ē declarati
ua s̄ restrictiua. no. glo. ⁊ bar. in. le. ij.
ff. ad legē ac. ⁊ defun. instruc. l. q̄situz.
§. penl. Cōtrariū tenet glo. q̄ nō restringit i
l. cū ita. §. fi. de le. ij.

Symonia ē si renūcio tibi bñficiū meuz
vt tu nepoti vel amico meo renuncies
tuū. no. io. an. de re. pmu. c. j. li. vj. sup
x̄bo sua. in nouella. Itē symonia ē si renūcō
bñficio meo h̄ exp̄sso vt alteri cōferat. sec⁹ si
tacite in mente agat. no. glo. de offi. dele. ex
pte. j. ⁊ inno. de symo. tua. Qñ autē sola men
talis ⁊ tacita volūtas symoniā inducat. vide
io. an. de symo. c. fi. vide. s̄. §. susp̄sus.

Symoniaca qd̄a sunt q̄: p̄hibita. hec sunt illa
que p̄ p̄stitutiones ecclē symoniaca facta sūt
Quedā v̄o sunt p̄hibita quia symoniaca. et
hec sunt illa que ex veteri ⁊ nouo testamento
symoniaca erāt. vt vendere sacramēta ⁊ inf̄
ista ē magna differētia. vt no. bar. de offi. de
le. ex pte. j. in glo. ij. ⁊ inno. de symo. tua. in
glo. fina.

Symoniaca renūciatio an valeat. vide. s̄. §.
renunciatio. §. renunciatio bñficiū symoniace
Symoniac⁹ ē ab om̄i officio ⁊ bñficio ecclesia
stico deponēdus. tex. de p̄f̄. cū sup. An au
tem symoniacus in bñficio recept⁹ p̄ symonī
am acq̄rat titulū vel dicat̄ intrusus. ⁊ an pos
sit renūciare illi bñficio sine licētia pape. vid̄
glo. de renūci. §. pp̄f. S̄ dic̄ q̄ symoniacus
in bñficio recepto est ip̄so iure p̄riuat⁹ illo bñ
ficio. seu veri⁹ nullū titulū in eodē bñficio ac
quirit qñ symonia fuit p̄ eum cōmissa. Sec⁹
si per alium eo ignorāte. quo casu titulū acq̄
rit ⁊ nō p̄riuat̄ ip̄so iure s̄ ē p̄riuat⁹. vt no.
anth. in. d. c. nisi. in. p̄n. vide. §. §. symoniac⁹
in bñficio symoniace.

Symoniac⁹ in bñficio recepto an ⁊ p̄ quē pos
sit disp̄fari ad idē bñficiū vide glo. de re /
nunci. c. post translationē. §. rursus. ⁊ ibi ple
ne p̄ io. an.

Symoniac⁹ in bñficio recepto symoniace iha
bilis est ad om̄ia bñficia optinēda nisi disp̄e
setur cū eo. vt no. cōp̄of. io. an. ⁊ do. anth. in
c. penl. de elec. Sec⁹ si recipiēs bñficiū symo
niace nō ē symoniacus. vt qñ ab alio eo igno
rante fuit symonia p̄missa. q̄ casu etiā ad alia
bñficia habil⁹ ē. nō ad id qd̄ symoniace adept⁹
fuit q̄: in illo requirit̄ disp̄fatio. vt col
ligit̄ ex no. p̄ io. an. ⁊ antho. in. c. de symoni
aco. de symo. vide s̄. symoniac⁹ est.

Symoniac⁹ in vno bñficio symoniace recepto
licet sit susp̄sus q̄ ad aliud vt in eo nō ammi
nistret. tñ quo ad alia bñficia non symoniace

prius recepta nō est suspensus qñ in illis pos-
sit ministrare. vt no. io. an. d. symo. p. tuas. ij.
Symoniacus notori⁹ in bñficio recepto est su-
spensus a iure. s; symoniae occult⁹ nō est su-
spensus a iure. s; suspēdend⁹. vt no. io. an. d.
symo. p. tuas. ij.

Symoniacus in ordine recepto nō solū est su-
spensus ab illo ordine s; etiā ab alijs ordini-
bus nō symoniacē recepti. r sic pdit executio-
nem oim ordinū r pñter amministrazioneē tpa-
liuz. q̄ licz sint ples ordines. vnū tñ ē ordints
sacrm. no. io. an. de symo. p. tuas. ij.

Symoniacus in ordine suscepto licz sit suspē-
sus ipō iure q̄ ad se r q̄ ad alios. sec⁹ tñ est in
symoniaco in ordine pferēdo. no. io. an. d. sy-
mo. p. tuas. ij. **Q**ualit̄ aut̄ talis cōferēs suspē-
dat. vide p. eū. r p anth. in. d. c. p. tuas. ij.

Symoniacus in ordine suscepto ē inhabil⁹ ad
oia bñficia nisi dispēset cū eo. r in b̄ pōt ep̄s
dispensare etiam ad dignitatē optinendam.
vt no. glo. de elec. c. penl. r ibi vide p. do. ant.

Symonia in spūalib⁹ cōmittit̄ nō solū qñ ali-
qđ tpaie deducit̄ p pactū s; etiā qñ deducit̄
p pditionē vel modū vt no. anth. de p̄sti. cuz
m. xxxij. co. v. venio ad sextū nōb̄le.

Symonia nō cōmittit̄ qñ in spūalib⁹ deducit̄
p pactū illud qđ erat de iure cōi debitū. qz cō-
kursus iuris facit licitū qđ alias erat illicituz
Idē si erat debitū ex cōsuetudine. statuto. v̄l
p̄uilegio. dū tñ sit applicabile ad aliquē actuz
piū v̄l cōmutabile in vtilitatē spūalē r publi-
cam. secus si puatā. no. anth. de p̄sti. in. c. cuz
m. xxxij. col. v. venio ad. vj. notabile.

Symoniā nō cōmittit̄ q̄ p re spūali quā artat
vis statuti nō pacti ad aliqđ tpaie p̄standuz
qz licet statutū in se sit iniqū. tñ nō iducit̄ sy-
monia. vt no. anth. in. c. cū m. de cōsti. xxxij.
colū. v. venio ad sextū notabile Sz archi. d. i
cit̄ p̄riū qñ illud p̄standū venit p̄uertēduz in
puatos vsus. vt no. in. d. v. in fi.

Symoniā nō cōmittit̄ q̄ pecuniam dat ne bñfi-
cio suo spoliē vel ne in bñficio sine cause co-
gnitiōe violētā patiat̄. sec⁹ si spoliatus pecu-
niam dat vt bñficiū recuperet. qz illud nō ē ve-
xationē redimere s; possessionē recuperare fm
q̄sdam. vt no. io. an. post inno. in. c. ad aures
sup̄ x̄bo redimat̄. de symo. dicit tñ io. an. ibi
sup̄. j. glo. q̄ nō licz aliqđ dare p re spūali eti-
am ad redimendū vexationē. qñ pōt haberi
recursus ad supiorē r ab eo cōseq̄ iusticiā. ni-
si piculum vel damnū imineret ex dilatione
Sz alibi dicit io. an. post hosti. in spūalib⁹ li-
cet aliquid dare p vexationē redimēda qñ b̄
fit p cōpositionē inueniēte auctoritate supe-
rioris. vt ip̄e no. in. c. dilectus. j. de symo. sup̄
v. pmisit **I**dē dicit̄ ibi sup̄. j. gl. q̄ ad r̄dimēdū

vexatiōz nūq̄s l; aliqđ dare p iure q̄redo s; p
iure q̄lito p̄uādo sic. r idēz dicit̄ ibi do. ant.
q̄ etiā addit̄ q̄ p habēda absolutione a sentē-
tia excōicatiois nō licet aliqđ dare si sentētia
sit aliqua licet iniusta. sec⁹ si ē nulla. **I**nno. c.
aut̄ in. c. ij. de trāfac. dicit̄ q̄ in spūalib⁹ licita
ē trāfactio dum nō def̄ ex vtraq; pte spūalez
nō tpaie. **I**dē qñ petif̄ ecclā iure pp̄ietat̄. se-
cus si petat̄ in titulū. qz tūc nō licz transigere
etiā si hinc inde def̄ spūale s; cōpositio bene
pōt interuenire. ita tñ q̄ q̄ h; ius renūciat si
ne aliq̄ datione. **A**ddit̄ ibi do. anth. q̄ quan-
do agit̄ de recuperādo iure ecclie deperdito
qđ spectabat ad eccliam de iure cōi. licet illo
casu trāsigere r aliqđ dare etiā sine auctori-
tate superioris. per. c. j. de pac. li. vj.

Symonia ē si renūcio bñficio meo p aliq̄ tpa-
li mibi dato. de pac. cū p̄idē. r ibi no. inno.
Simpliciter. b̄ x̄bū exponit̄ id est pu-
re r sine p̄ditōe. vt i. l. j. s. si q̄s simplif̄
de ver. obli. r ibi no. **B**ar.

Simulatio qualif̄ p̄bet̄. vide omnino
Bar. r **B**al. in. l. pacta nouissima. **L**.
de pac. r in. l. mltum. **L**. si q̄s alteri v̄l
sibi. p. bar. in. l. post p̄tractū. ff. de do-
na. vide. j. s. simulatio si allegat̄.

Simulationi renūcians nō pōt de simulatiōe
excipere. no. bal. ff. de p̄di. l. sub p̄ditione. cir-
ca finē. qđ ē verū qñ renūciat ex interuallo.
secus si in cōtinenti tempe p̄tract⁹ renūciat.
no. bar. in. l. nemo pōt. de le. j.

Simulatio si alleget̄ p tertiū q̄ ledere ex con-
tractu simulato pōt p̄bari p̄iecturas. sec⁹ si
alleget̄ p p̄trahentē. no. bal. in. l. emptiōe. **L**.
plus va. qđ agi. q̄ qđ simu. p̄ci.

Simulatio p̄sumit̄ qñ alienās diu retinuit pos-
sessionē rei alienate r de p̄senti repif̄ posside-
re nec constitutum tollit̄ p̄sumptionem simu-
lationis. ff. quib⁹ mo. pig. vel ypo. sol. l. sicut
s. supuacuū. hoc verū qñ terti⁹ simulationē
allegat. sed ipse alienans non potest p̄tra illū
cui alienat hanc simulationem allegare si p̄-
cariū intercesserit. vt no. bal. i. l. j. **L**. de nup.
vbi dicit̄ q̄ quia per constitutionem precarij
mutatur causa possessionis excluditur p̄sum-
ptio simulationis. **F**allit̄ quādo talia fierent
inter prohibitos vel vergerent in p̄iudiciū
terti⁹. **E**t idem dicit̄ ange. in dicto. s. supua-
cuum vbi dicit̄ esse casum. **Q**uinimo si preca-
rium nō intercesserit nō potest cōtra cōtrahē-
tes cum eo hanc simulationem allegare si di-
cat eam in fraudem factā vt se defenderet a
tyranno. v̄l ex alia causa honesta. vt no. bar.
in. l. post contractum. ff. de dona. **S**i tamē di-
cat vtrūq; s; simulationē simulatam r i frau-
dem factam. optinebit. vt no. **B**ar. in. l. ius /

iturandum quod ex conventionē. §. si. cum. l. se. ff. de iur. iur. quod est verum si id dicat intentionem suam coadiuvando. secus si illam fundando vt ibi declarat. **P**redicta intellige quādo alienans possedit presente et sciente illo cui alienauit. secus si eo absente vel ignorante. **Q**uid em̄ si statim post alienationē empro: se absentauit et diu absens stetit. vel qd si paulo post decessit et ei minor heres successit ignorans. tunc ex possessione diutina non presumit simulatio. vt no. **Bar.** in. d. l. post cōtractum. **Bal.** autez alibi dicit indistincte qd venditor licet rem venditam diu possideat nō potest allegare simulationē p̄tra emptorē cum actio ex empto duret. xxx. annis. ergo p̄ possessionē mediū tempis nō p̄sumit simulatio. vt ipse no. in. l. iij. **L.** plus va. rē.

Simulata p̄sumit actionis cessio ex quatuor. **P**rimo qm̄ p̄ tempe vendit et p̄ tempe donatur. **S**ecundo qm̄ minor p̄cio vendit. nā in eo qd plus valet p̄sumit simulatio habita in p̄fide ratione expensarū iudicij. **T**ertio qm̄ titulus cessionis nō cōtinet in instrumēto. **Q**uarto qm̄ in instrumēto nō cōtinet vera p̄cij numeratio sed numeratiōis p̄fessio. et h̄ fm̄ **Bar.** **S**z p̄trariū dicit **bal.** in. l. iij. **L.** neli. po. et ibi dicit qd cōiter h̄ seruat p̄suetudo. **E**t vbi dcm̄ ē cessionē p̄sumi simulatā. intelligas h̄ veruz qm̄ actio p̄ncipaliter cedat. **S**ecus si cedat in cōsequentiā alteri cōtractus. **I**tem intelligas qm̄ cessio fit ad agendū. **S**ecus si ad defendenduz vt no. **bal.** in. d. l. iij. **L.** ne li. po. vid̄ **bar.** in. l. p̄ diuersas. et l. ab anastacio. **L.** manda. vbi plenius loquitur. et ibi etiam **Bal.** plenissime loquitur.

Simulatio nō pot̄ allegari nec opponi p̄ ptem que intravit cōtractū vel aliū actum esse vtz vt no. **do.** anth. in. c. cū p̄tingat. de iur. iur. **N.** octau. cap. et facit qd no. **bal.** **L.** de nō nu. pe. in. l. si. in pen. q. licet in p̄rium facit qd ipse no. **L.** ad vell. aut. si q̄ mulier. **N.**bo pone er / go qd vtr.

Sine. hec dictio ē p̄positio p̄uatiua. qm̄ qd in stat̄ inclusiue. **E**t dicit qd si inserit orationi negatiue includit affirmatiuā si inseritur orōni affirmatiue p̄uat. qm̄ qd ē verbum. vt no. **anth.** de coha. cle. et mulie. c. v̄ra ij. colum.

Sisma nō pot̄ esse sine heresi nisi in sūmo pontifice. si duo crearent et quibet p̄cederet ecclesiam ap̄ se esse. vt no. **gl.** xxxv. q. j. c. j.

Schismatici an sint ipso iure ex cōdicati. vide supra verbo hereticus. §. heretici sunt ipso iure.

Socius habens cum alio domum communē refectione indigentes potest in-

uito socio recusante ad refectionē cōferre. totam domum reficere cōmuni nomine. et nisi infra quatuor menses post refectionē factā soluat consocius partem refectionis sibi cōtingentem. dominium sine p̄tis acquiritur ipso iure socio qui reficit si hoc acceptat. sed si mallet partem expense facte in refectione habere potest illam petere et totū interesse conseq̄. ff. pro socio. l. cum duobus. §. idem respondit. ij. **L.** de edi. pua. l. sicut pponis. vide omnino ange. in. l. inter quos. in p̄ncipi. ff. de damno infec.

Socij si sint plures vnā mercantiā vel negociationem exercentes an vnus ex actu et cōtractu alterius obligetur in solidum vel pro pte vel in nullo. vide **bar.** in. l. eadem. ff. de duore. in. vj. et vij. q. et in. l. nemo ex socijs. ff. pro socio. et **Ly.** **Bal.** **L.** si cer. pe. l. cum te. vide etiam **Bal.** in. l. si socius. **L.** si cer. pe. et d. l. ne / mo. et in additione facta ad tractatum **Bar.** de duobus fra. **N.** sed an quādo fratres. **E**t an socius potest agere ex contractu socij. vid̄ **Jo.** an. de excessi. prelato. dilecta. vltima columna.

Species vide. §. **N.**bo genus.

Spiritualia nō recipiunt extimationez nec interesse. no. **Ro.** cōclu. xxxv. iij. **I**deo cōtra impedientē nō pot̄ agi ad infesse no. **Ro.** p̄clu. xvij.

Spiritualis causa an dicat̄ illa que agitatur per sola possessione rei spūalis. videt̄ qd non. vt no. **anth.** de iudi. c. ceterū. **N.** venio ad gl̄. **S**ed dicit vt no. p̄ eum. e. ti. super rubrica. **C**larus dicit qd causa possessoria sup̄ iure spūal̄ nō est p̄prie spūalis sed q̄si spūalis. no. **anth.** de ordine cogni. cum dilectus. §. verū. vij. colūna. **N.** quero an hec exceptio. **I**deo ī materia exorbitati. appellatiōe cause spūalis v̄ sup̄ re spūali p̄prie et stricte intelligit̄ de causa que est sup̄ iure spūali nō sup̄ possessione illius iuris. no. **anth.** de iur. ca. c. ij. **N.** nota qd questio. iij. colum. qd notat̄ ad intellectū. c. si is contra quos. vt li. pen. li. vj. **A**libi dicit **do.** **anth.** qd causa possessoria rei spūalis dicitur spiritual̄ sicut et petitoria in. c. si. **N.** oppo / nit glo. j. de iudi. **S**ed **io.** an. fm̄ archi. dicit qd nō est mere spūalis. in. c. frequens. de resti. spo. super verbo ciuilibus. in nouella. li. vj. vide ibi. **do.** de sancto ge. qui tenet p̄. p̄ tex. d̄ prescrip. causam.

Spirituale dicitur ius patronatus fm̄ suam naturam originariam: licet ex incidenti dispositione ecclesie cadat in laicum. et ab aliq̄bus appellatur ius annexum. notat **do.** **Anthoni.** de iudi. super rubrica. et lopus in. ca. quāto. e. ti.

Spūalia mere 7 essentialiter sunt aia. grā. 7 virtutes. Quedā sunt spūalia sz nō mere quia nō ppter se sz ppter aliud vt sunt vasa ordina / ta ad sacrificiū. iura ordinata ad creandū bñ ficia. talia em̄ sunt spūalia qz ordinata sūt ad finē spūalem vt in finē aie ad sustentādū mys teria sacra in fructū aie ad virtutes 7 grās cō sequēdas. 7 hec intrin magis dicunt spūalia in q̄tū magis appropinquāt fini rei spūalis. 7 ideo ius eligendi qz pncipiat matrimoniū in ter eligentē 7 electū. magi dicif spūale q̄ ius patronat⁹ qd̄ tm̄ pparat psonā cuz q̄ p̄trahi debet. vt no. anth. de iudi. c. quāto.

Spūalis causa an differat specie a causa ciuili vide s̄. in verbo ciuilib.

Spoliat⁹ si intēdit qz spoliāns cōdem / neē ad fructus a tpe spoliationis non sufficit sibi pbare qz spoliās domū in / trauit 7 hostia fregerit nisi etiā pbet qz ipi p / sone spoliāte vel ei⁹ familie in domo existen / ti fuerit violētia facta qz pōt eē qz dom⁹ erat vacua. 7 sic nulla censet⁹ violentia facta. no. Ro. 7 clu. clv. Et vide s̄. xbo expēse. In x / bo libell⁹. In xbo possessio. In xbo p̄batio 7 in xbo renūciatio.

Spoliatio 7 violētia vltima semp añ om̄ia est purganda. ideo reus vt spoliatur cōuentus pōt excipe p̄tra actorē post lites p̄test. qz ipse actor eū eadē re vltimo spoliāuit et petere qz vltimū spoliū purgef p viā attemptati. no. Ro. 7 clu. clxxx.

Spoliare dicif qd̄ denegat mibi restituere rem quā habz a me p̄cario. no. Bar. ff. de p̄reca. l. finali.

Spoliatio vltima purgat primā qñ vltima fit a p̄mo spoliatore. sec⁹ si a tertio. Itē tūc pur / gat primā qñ vltima fit ex interuallo. secus si incōtinenti f̄m cal. vt no. anth. de oz. cogni. c. fi. x. oppo. p̄mo. ij. colū.

Spoliat⁹ ab actore possessione rei in q̄ se sen / tentiā reportauit an possit agere inf̄ dicto vñ vi 7 actorē spoliāntē. vide s̄. in xbo executio / 7 executio sentētie si pars.

Spoliare nō dicif nec vim i ferre qui expellit ingredientē rem ab ipso expellente possessaz sz dicif possessionē suā defendere. vt no. Jo. an. in addi. spe. de pe. 7 po. 7 j. in fi. vide om̄i no s̄. xbo possessor illum pōt.

Spoliat⁹ nō debet restitui qñ ex restitutione scandalū sequeret. vt no. glo. iij. q. j. in sūma 7 hosti. in summa d. resti. spo. 7 in casibus. 7 p̄bat in. c. inf̄ sollicitudines. de pur. ca. 7 i. c. iij. de accusa.

Sponsalia nō p̄trahunt p h̄ xba pro / mitto qz te desp̄sabo. sz p h̄ xba p̄mit to qz accipiā te in vxorē. vt no. io. an. i

c. si inter. de spon. 7 vide s̄ in xbo m̄rimoniū / Tatum⁹. h̄ xbu denotat noui iuri p / mulgationē. no. anth. de iudi. decerni / mus. in fi.

Statum hūanū dz fm̄ varietatē tēpo / rū variari. vt de restitutioe in itegruz cū ex lris. Et vide s̄. in xbo clausula. / In xbo grā. In xbo lex. In xbo legar. 7 j. / in xbo x̄t. In xbo carcer 7 s̄lib⁹.

Statuta nō pnt fieri p caplin ecclie cathedral sine p̄sensu ep̄i. Sz capitula aliarū ecclesiaz possent facere statuta cū p̄sensu suoz p̄lato / rū ep̄o irrequesito. Inno. tm̄ dicit p̄riū. sz dicv̄ no. Ro. 7 clu. clxij. in fi.

Statutū ecclie si nō ē autorizatū p ep̄m nullas vires hz. no. fre. de se. i tracta. pmu. q. xxxv nō em̄ valet statutū si nō ē p supiorē p̄firma / tū. no. bal. in pace constantie. 7 in caus. vlti. columna.

Statutū capituli si est p ep̄m p̄firmatum non pnt statuentes illd̄ reuocare sine p̄sensu ep̄i. no fre. in tracta. pmu. q. xxxv. Sz statutum aplica auctoritate cōfirmatū bñ pōt reuoca / ri p statuentē. de p̄sti. cū accessissent. 7 no. in / no. 7 io. an. in. c. p̄mo. de his q̄ sūt a ma. par. ca. 7 pau. in clemē. j. de regula. Et p̄dicta ve / ra nisi in p̄firmatiōe eēt apposita clausula de / creti. vt no. i. c. dilci. d̄ p̄bē. 7. c. cū accessisset.

Statutū ecclie q̄ sit iuratū. si tm̄ statuētēs re / cipiūt canonicū ultra formā statuti. valet re / ceptio qz vidēt recipiētēs statutū tacite re / uocare fm̄ io an. nec sunt piuri fm̄ pau. licet / archi. 7 fre. 7. vt no. idē fre. i trac. pmu. q. xx / xv. Sz la. i addi. ibidē alif̄ distinguit. vide d̄ / h̄ plenissime p an. i. c. j. d̄ his q̄ sūt a ma. p. c.

Statuta 7 ius cōe pnt fieri p p̄clium vacante aplica sede. no. archi. l. vj. di. c. porro. 7 sentit / inno. de sac̄. ite. vñ nō. c. fi. Et vide. io. an. in / addi. spe. sup̄ rubrica. d̄ p̄sti. An aut̄ p̄ aliu in / feriorē a papa possit tale statutū fieri. vid̄ io. an. de of. archi. i. c. fi. i vlti. glo. 7 de of. le. c. / fi. in p̄n. Et vid̄ ant. de p̄sti. q̄ in eccliaz. ad fi. / 7 de p̄sti. cū m. vij. colū. x. nota qz canonici. / Et vide s̄. x̄ ep̄s. 7 ep̄s pōt facere.

Statutū ep̄i etiā cū consensu capituli factum qz ab interlocutorijs appellari nō potest non valet. vt no. io. an. de appel. c. fi. li. vj. i nouel / la. Item si p̄hibet appellari a diffinitiuā. no. / bal. L. si p̄tra ius vel vti. pub. l. p̄scriptioe. 7 / in pace constantie. 7 in causis. vlti. colum. et / Bar. in. l. j. in fi. ff. a quibus appel. nō licet. et / in. l. oēs ppli. de iust. 7 iur. vbi vide p̄ eū. vi / de. 7. 7. statutū inferiorum.

Statutum de optando p̄bendam potest fie / ri p ep̄iscopū. no. do. anth. de p̄sue. c. fi. xxvj / col. xbo p̄clude. Et vide s̄. xbo p̄suetudo et

statutum optandi.

Statutum an possit facere q̄ scriptura puata si-
dem faciat. vide s. x. scriptura. in pn.

Statutum an p̄t dare ptatem legitimādi nō ha-
benti. vide s. x. fili. s. filij legitimij.

Statutum an possit tollere legitimā iure nature
debitā. vide By. 7. 10. an. in reglā indultū. li.
vj. 7. bar. in. l. ticio centū. s. ticio gayo. ff. d. cō
di. 7. demō. vbi tenet q̄ sic. Et idē tenet Cy.

L. de nup. l. sanctim. Bal. dicit q̄ p̄t minu-
ere 7. limitare. s. nō in totū tollere. vt ipse no.
in. c. j. de feu. co. 7. in aut. nūc aut. L. de epis.
7. de. s. alif loq̄ in. l. cuz lege. vbi oino vide
de epi. 7. de.

Statutum si dicat aliquē haberi p̄ ciue v̄l p̄ ind
acti ciuis esset. an talis gaudere possit oibus
p̄uilegijs 7. iurib' q̄b' veri ciues. vide bar. in
l. si marit. ij. s. j. ff. de adul. 7. in. l. si is q̄ pro
emptore. de vsuca. vide j. s. statutū nō extē
dit. vide oino bal. in. l. siue possidet. v. vlti.
mo quero. L. de pba. 7. in. l. iij. s. hec vba. ff.
de nego. ges. Et j. sub vbo vba. s. verba fa-
cientia.

Statutum penale q̄tūcūq; in alteri' fauorē pn-
cipaliter factuz sit extendi nō debet. no. Ro.
7. clu. c. lxxvj. An autē statutū exorbitās extē-
dat saltem de silib' ad sitia. vide bal. in. l. pa-
trib'. L. d. pa. q̄ si. distrax. 7. l. mācipia. d. ser.
fugi. 7. l. si q̄s nō dicā rape. L. de epis. 7. de. 7.
bar. in. l. furti. s. si. de his q̄ nōn. infra. 7. bar.
7. bal. L. de fur. l. si q̄s fuo. Et vide. s. v. lex
siue p̄stitutio penalit. s. s. se.

Statutorū interpretatio an possit fieri p̄ illos q̄
statuta fecerūt. vide do. anth. de iudi. cū ve-
nissent. v. nunquid.

Statutorū vba debēt stricte itelligi q̄n ex stri-
cta significatione restringit tertij p̄iudiciū
S. si ex stricta significatione ampliaret ter-
tij p̄iudiciū. tūc debēt latissime itelligi ne
tertio p̄iudicēt. vt no. anth. mirabilif de con-
sue. cū dilect'. v. nō mirabile.

Statutū v̄gens in ecclā de certa p̄bēda nō cō-
ferēda nisi actualit' in sacerdotio cōstitutū tol-
lit p̄ grām aplicā sup illa p̄bēda impetratā
p̄ illū q̄ nō erat in ordine sacerdotij dūmodo
tpe acceptatiōis 7. p̄uisiōis sibi facte fuit i ta-
litate q̄ infra annū p̄t p̄moueri. 7. h̄ proce-
dit vi clausule hodie in gratijs aplicis ponit
p̄sue. p̄ quā omnia statuta in p̄trariū sunt s̄b
lata vel saltē dilata. hoc limita in statuti ge-
neralib' oia bñficia ecclē respiciētib'. secus i
statuto sp̄ali sub certo bñficio edito. qd nō tol-
litur p̄ dictā generalē clausulā. s. op' ē q̄ d̄ ip-
so stat sp̄alis mētio. 7. ac limitationē limita in
statuto in p̄ma fundatiōe certi bñficij p̄ fūda-
tionē apposito. cui papa nō intēdit p̄ genera-

les clausulas derogare ne aliq̄s retrahatur a
fundatione bñficiozū. Sec' i statuto facto eti-
am de certo bñficio p̄ ordinariū vel p̄latū Et
p̄dicta oia p̄cedūt in gratijs specialib' in quib'
bus dicte clausule derogatorie statutorū ap-
poni p̄sueuerūt. Secus in gratijs cōib' q̄ si-
unt in forma pauperū in q̄b' dicte clausule nō
ponunt. Adūte etiā circa p̄dicta ad intellcū
c. si p̄ paupib'. de p̄ben. li. vj. an statutū req̄-
rat sacerdotium actu vel habitu. vbi v̄o ac-
ceptans tpe acceptatiōis nō eēt in vltia etate
legitima. ita q̄ infra tps debitū p̄moueri nō
posset. tūc acceptatio nō valēt etiā si p̄ gratiā
statuto derogare q̄ ius cōe obstatet cui per
generalem clausulā nō itelligit derogatum
q̄cqd dixerit io. an. 7. no. Ro. 7. clu. iij.

Statutum tollēs modū p̄cedendi s̄m eq̄tatē ca-
nonicā 7. reducēs illud ad rigorē iuris ciuilib'
nō valet. p̄ qd acceptari p̄t q̄ non valet sta-
tutū p̄ qd disponit nō posse agi in foro cano-
nico ex pacto nudo vel iuramēto. vel q̄ testa-
mentū cū duob' vel trib' testib' non habeat
executionem. S. bñ valet statutū cām s̄sumā-
riā reducēs ad plenariā. qz hoc nō ē p̄tra iu-
ra canonica. no. do. anch. de iudi. dilecti. v.
circa intellectū. p̄dicta v̄a de iure canonī
co. sed de iure ciuili valeret statutū in primo
casu. vnde statutum q̄ actio debeat exprimi
in libello valet s̄m ius ciuile. no. e. c. penulti.
colum.

Statuta laicorū an cōprehēdāt clericos ad fa-
uorem ipsozū clericorū. vidē pe. mo. in. c. si. d̄
offi. dele. li. vj. in pn.

Statutū iuratū an possit reuocari p̄ statuētes
vide. s. vbo dispensatio. s. dispēlare p̄t epi
scopus p̄tra papam.

Statutū inferioris a principe prohibens ap-
pellari non valet quia est de referuatis prin-
cipi. l. j. in si. ff. a qui. appel. non li. 7. no. bar. in
l. omnes populi. de iusti. 7. iure. vide distin-
ctionem quam ibi facit in tertia. q. principa-
li. Et Bar. in. l. de consuetudine. ff. de legi. 7.
de pace constantie. s. in causis. 7. Jo. an. in. c.
fina. de appella. lib. vj. in nouella. Et idem in
consuetudine. vt no. Bal. L. si contra ius v̄l
vti. pub. l. p̄scriptiōe. viij. colū. vide s. s. sta-
tutū episcopi

Statuta qualem interpretationem recipiant.
vide ple. per Bar. in. l. oēs p̄li. 7. io. an. an re-
gula. p̄ possessore. in nouella.

Statutū q̄ quis possit p̄ debito carcerari va-
let. licet. By. contradicat. vt no. bar. ff. de cō-
di. 7. demō. l. ticio centū relicta.

Statutum disponens de crimine in casu ac-
cusationis an habeat locum si p̄cedit p̄ inq̄-
sitionē. vide Bar. in. l. querelā. L. d̄ fals'. 7. i

l. nō solū. §. q̄q̄. ff. de iur. et p̄ ange. in repe. l. si valentia. vlti. colū. C. de bo. va. li. x.

Statutū nō extendit ad casum fictū q̄n fictio ē simplex. secus si est iuncta p̄uilegio puta si singas quē eē talē et q̄ vti possit p̄uilegio eorum qui sunt vere tales. no. bal. de p̄ba. l. siue possidetis. §. sed q̄ro an p̄uilegiati. et Jo. an. in. c. fi. de p̄sue. li. vj. sup. v. p̄ alios. in nouella. dicit etiā ibi io. an. q̄ dispositū in casu nōo habet locū in his que nō sūt p̄ ius. quod nota. t̄i b̄ videt cōtra. l. iij. §. hec p̄ba. ff. de nego. ges. vide om̄ino domi. de sanc. gemy. i. d. c. fi. Et vide. s̄. p̄bo absens in fuitio legati. vide s̄. §. statutū si dicat. et s̄. p̄bo absens. §. j. et ij. vide bal. in. l. iij. §. hec p̄ba. ff. de nego. ges. Adde q̄ statutū in cāu nōo extendit ad fictū q̄n ius equipat casum fictū vero. vt no. domi. de sanc. gemy. et in. d. c. fi. et no. glo. in. c. susceptū. de rescrip. li. vj.

Statuta laicorū disponētia circa subam v̄l solennitatē vel accidētia m̄rimoniū an valeant vide io. an. de hereti. statutū. j. li. vj. in nouella. et plen̄ p̄ do. anth. in. c. j. de spon. Et vid̄ bal. qui dicit cōtra io. an. in. l. oēm. C. ad turcul. ad fi.

Statutū cōcernēs comodū singulorū q̄ tranſiit in cōtractū nō est reuocabile nisi cōsenti ant. quod est verū quo ad nō subiectos. sed q̄ ad subiectos pōt etiā eis inuitis reuocari qd̄ maxime verū est q̄n causa obligationis ē solo statuto inducta. quo casu sicut illd̄ ius positū p̄ statutū inducit. ita p̄ p̄trariū statutum reuocaf. no. anth. de cōsti. cū m. viij. colū. §. nota diligenter.

Statutū q̄ debitor possit se tueri p̄scriptione q̄nquēn̄ si p̄ illud tps. creditor nō petijt. nō valet nec fūādū ē maxime in foro ecclesiasti/co siue canonico. no. io. an. in. c. fi. de excep. li. bro. vj. in nouella. et vide. s̄. verbo p̄scriptio. §. p̄scriptio p̄cedens.

Statutū inducēs symoniā non valet. et q̄n symoniā inducit. vide do. anth. in. c. cū m. d̄ cōsti. xxxij. colū. §. venio ad sextū notabile.

Statutū laicorū factū in fauorē ecclesiarū et clericorū an valeat et liget clericos. vide s̄. p̄bo p̄suetudo. §. p̄suetudo laicorū.

Statutū si remouet oēm exceptionē an nihil/ominus possit aliq̄ exceptio opponi v̄l saltem iudicis officiū implorari vel via denunciatiōnis euāgelice agi? vide bar. in. l. j. §. ij. ff. qd̄ vi aut clam. et do. ant. in. c. cū q̄s. de resti. spo. et de offi. dele. ex pte. ij. et vide s̄. §. rescriptū. §. rescriptū p̄ qd̄ mandaf.

Statutū loquēs de legitimo nō apprehēdit legitimatū illegitime natū si legitimatō ē col/latiua vel dispēsatiua. Si aut̄ est restitutiua.

tuncti talis legitimatio fit de iure cōi ex viribus matrimonij subsecuti veri v̄l opinati cōphendit in statuto. sec̄ si legitimatio fiat ex rescripto. vt no. do. antho. in. c. per venerabilem. qui fi. sunt le. xxiij. colum. vide omnino. §. p̄roxi.

Statutū loquēs de filio cōprehēdit etiā filius naturalē tm̄. s̄z nō incestuosum. Et naturalis dicit̄ pp̄rie natus ex cōcubina retēta in do/mo licet ex cōi vsu loquēdi ql̄ibet nar? ex soluto et soluta dicaf naturalis. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. q̄ fi. sunt le. sup. rubrica. et idez no. do. anth. in. d. c. p̄ venerabilē. e. ti. xxvij. colum. Bar. aut̄ sentit indistincte q̄ ql̄ibet filius cōprehēdaf. q̄ pater et filii? sunt nomina nature. et ita naturalē ē nar? filii? ex incestu si cut ex cōcubina. vt ip̄e no. in. l. fi. C. de. §. si/gni. et in. l. tutelae. ff. de capi. dimi. Bar. aut̄ sentit q̄ null? filii? cōprehēdit nisi natural et legitim?. vt no. p̄ eū in. l. filii. ff. de his q̄ sunt sui vel alieni iur.

Titulus curie p̄ iure fuand? ē. no. Ro. p̄clu. cccxxij. et no. glo. in. c. j. de sum. trini. et si. ca. li. vj. et est tex. in. c. licet. et in. c. q̄ graui. de cri. fal. et de consti. c. ex l̄ris.

Stipulatio facta alteri licet non valet nec ei aliqd̄ acquirat. si t̄i q̄s stipulat sibi noie alteri? directa actio querit̄ stipulati et vtilis est ei cur? nomine stipulat. no. glo. de p̄cura. constitutis. et vide glo. de vsur. q̄q̄. li. vj. sup. p̄bo possit acquirere. et j. q. vj. quotiens cordis ocul?. que videt. velle q̄ de equitate canonica alteri p̄ alterum acquirat. cui p̄cordat Ro. p̄clu. cccij. do. antho. dicit q̄ glo. i. d. c. quotiēs p̄cedit vt agi possit via denunciatiōnis euāgelice. sed nō iure ordinario. vt no. p̄ eum in p̄hemio decre. in p̄n. sup. glo. in. §. fuus. vbi plene declarat an alteri p̄ alterum acquirat. Jo. an. dicit q̄ alteri absenti nō acq̄rit ius nec actio nemine p̄ eo recipiēte nisi interueniat nunci? v̄l ep̄la vel nisi aliquo p̄ eo recipiente sequat̄ ratiba bitio vt ip̄e no. in addi. spe. in titu. de cessi. §. p̄nter. in p̄n. et vide s̄. §. absens.

Subiectio qualif p̄bef. vide s̄. §. ep̄s. §. ep̄s fundat. Et. s̄. in. p̄bo cēsus. in p̄nci.

Surrogat? in litē et ius qd̄ defuncto tēpore obit? sui cōpetebat quolibet. itel ligit̄ surrogatus etiam ad possessionē quam defunctus habuit licet expresse hoc nō adijciatur in surrogatione. q̄ possessio q̄siti iuri est no. Ro. p̄clu. lxxj.

Surrogatū sapit ei? naturā in cui? locū surrogat. vt li. pen. eccl̄ scēa marie. et ff. si q̄s cau. l. iij. §. si q̄ iniuriarū.

Subtilitas cauilliosa ⁊ vana reprobat
Subtilitas autē rōnabilis ad intellcū
iurū cōmēdat. no. anth. de iudi. dile-
cti. ⁊. oyo. q. subtilitas.

Successor vniuersalis nō causans ius
a p̄decessore vt successor in dignitate.
an possit ⁊ debeat vti iure p̄decessoris
tam actiue q̄ passiue. vide plene p̄ anth. d. iu-
di. q. w. ⁊. venio ad p̄mū. ⁊. venio ad se-
cū. ⁊. venio ad quartū. Et vide. s. ⁊. bo
exceptio. In ⁊. bo istātia. In ⁊. bo iudex. In
⁊. bo pactū. In ⁊. bo priuilegium. Et in ⁊. bo
rescriptum.

Successor vniuersalis vel singularis an possit cō-
ueniri corā eo q̄ poterat p̄decessor. vid̄ plene
p̄ do. anth. de iudi. q. w. ⁊. venio ad primū
Et vide. s. ⁊. bo iudex. ⁊. iudex ordinari⁹ vel
etiā delegatus.

Successor vniuersalis vel singularis an patia-
tur eandē executionē sentētie vel alteri⁹ iuri
quā pati poterat p̄decessor. vide. s. ⁊. execu-
tio. ⁊. executio sentētie pōt fieri. ⁊. ⁊. se.

Successor in bñficio d̄functi licz succedat i be-
neficio. nō succedit in iure qd̄ cōpetebat defū-
cto. sed illud ius extinguit cū nouū ius in p/
sona successoris incipit ⁊ creat. no. io. an. i. c.
sibi ⁊. q. vt li. pendē. in nouel. sup. vlti. glo.
li. vj. ⁊. de p̄bē. si tibi absentī. sup. ⁊. nō acqui-
rat. e. li. in. nouella. vid̄. s. ⁊. p̄lar. in p̄n. ⁊. c.
ex pte. vbi ponit zen. sup. ⁊. interim. i. nouel.
⁊. in spe. ti. de sen. ⁊. nūc de effectu. in fi.

Summaria cognitio qualē ordinē iudī-
cij req̄rat ⁊ an in eo sit necessaria litis
cōtesta. vide. s. ⁊. lis. ⁊. litis contesta.
nō req̄rit qñ petit quē. vide. s. ⁊. iudex.

Super hec dicitio qñq̄ deseruit rei ⁊ ex-
ponit p̄ de. qñq̄ p̄pter vl̄. qñq̄ no-
tat gradū. qñq̄ locū. no. anth. d. ordi-
⁊. c. fi. in p̄n. qñq̄ sumit p̄ desup. vt no. an
tho. de ref. spo. in l̄ris. in p̄n.

Spect⁹ de fuga d̄r ille q̄ nō possidet i
mobilia in loco d̄licti. no. io. an. d. sen.
excōi. si clericos. sup. ⁊. ne fugiat. lib.
vj. in nouella. Et vide. s. ⁊. bo debitor. ⁊. de/
bitor nō censet.

Suspens⁹ ē ip̄o iure om̄is notori⁹ ho-
micida vel notori⁹ heretic⁹ vel notori⁹
p̄ctōr q̄ tale p̄ctm̄ cōmisit qd̄ etiā post
penitētiā pactā impedit ordinis executionez
no. io. an. de symo. p̄ tuas. ij. ⁊. vide. s. in. ⁊.
cleric⁹. ⁊. cleric⁹ qñ dicat suspens⁹. cū mult.
⁊. sequētib⁹. vide etiā in. ⁊. excōicat⁹. In ⁊.
bo sententia. ⁊. in. ⁊. symoniacus.

Suspens⁹ an sit inhabil⁹ ad bñficia optinen-
da ⁊ p̄uef obtent⁹ a bñficio. Et plura alia de
suspens⁹. vide in. ⁊. clericus.

Suspensionis appellatiōe in dubio intelligit̄
q̄s suspens⁹ ab officio. vt no. do. ant. d. iudi.
atq̄i clerici. in p̄n.

Suspens⁹ em̄ varie sunt spēs. vt no. glo. in
de. cupiētes. de penis. ⁊. ibi vide.

Suspens⁹ ab ingressu ecclie nō solū intelligit̄
phibitus in suo ordine in ecclā ministrare s̄
nec debet in ecclā cū alijs ministratib⁹ inter-
esse. pōt tñ p̄ ecclā trāsire ⁊ extra in suo of-
ficio diuina celebrare. no. inno. de sen. excōi.
sacro. in. ⁊. ingressum. pōt etiā iurisd̄cōnalīa
exercere. vt no. p̄ glo. ⁊. anth. in. d. sacro.

Suspens⁹ an p̄dit fruct⁹ bñficiozū suorū durā
te suspens⁹. vide antho. de eta. ⁊. q̄li. cū bo-
ne. ⁊. de appel. pastoral. ⁊. verū.

Suspens⁹ an in dubio intelligat̄ p̄petua vel tē-
poralis. ⁊ si limitata ē respectu certe p̄sone an
cessante cā finiat̄ suspens⁹. vide inno. ⁊. io. an.
in. c. sic. de coha. cle. ⁊. muli. ⁊. anth. in. c. cum
bone. de eta. ⁊. q̄li. ⁊. de ⁊. sti. ex l̄ris.

Suspens⁹ nō est ip̄so iure ab executione ordi-
nis q̄ an etatē legitimā pmouet ad ordinē. s̄
est ab hoīe suspendendus. vt patet ex tex. ca.
nō ē cōpos. d. tem. oz. ⁊. ibi no. io. an. ⁊. do. an
tho. Idē archi. lxxvj. di. placuit.

Tantum ⁊ dū
taxat licz he d̄cōnes taxatiue
ponāt in. l. tñ extēdūt etiā ad
alios casus siles ⁊ iute aliaruz
legū. vt no. p̄ glo. ⁊. bar. l. de
p̄di. minor. l. ob es alienum.

Temp⁹ futurū verificat̄ etiā in p̄sen-
ti. de. ⁊. signi. l. ⁊. bñ optebit. ⁊. no. gl.
in cle. s. sup. ⁊. noticia. de p̄ces. p̄ben.

Et p̄ns qñq̄ etiā respicit p̄teritū ⁊ futurum
vñ dixit inno. illū ⁊. sū. P̄ns p̄sum p̄nti nō
tenet vsū. ⁊. no. Ro. p̄clu. xix. Et vide s̄ ⁊.
bo terminus. p̄ totum.

Tps nō solū anni ⁊ mēs s̄ etiā dīci. delicti et
p̄tract⁹ tenef actor exp̄mere si re⁹ petat ne al̄s
sibi defensio auferat. no. bar. ff. de accu. l. li-
bellox. ⁊. d. pub. iudi. l. is q̄ re. Ad ē vez eti
am si ex delicto ciuilib⁹ agat. vt no. s. ⁊. libel-
lus. ⁊. libell⁹ etiā i ciuilib⁹. Et si de crimie ex-
cipiat p̄tra testē vl̄ aliē. an excipiens teneat
specificare locū ⁊ tps delicti. vid̄ Jo. an. de
purg. cano. c. fi. ⁊. c. p̄ntiū. de testi. li. vj. i no-
uella. sup. glo. nota pro.

Tps qñ n̄ ē p̄sc̄ptū ad aliqd̄ agēdū cēset actū
vt fiat q̄p̄mū pōt. ff. d. p̄trahē. emp. h. veditō
s̄ tex. aliē videt̄ velle i. l. q̄ si nolit. ⁊. si quid
ita. ff. de edili. edic. vide bar. ff. de. ⁊. obli. l. si
q̄s arbitrato. ⁊. q̄ro q̄to tpe.

Temp⁹ an cōputet̄ de momēto ad momētum
vide sub. ⁊. termin⁹. ⁊. termini dies.

margin notes on the left edge of the page, partially cut off.

Tempus an dat e rescripti vel pntationis patroni v'l collationis bñficij inspiciat quoad qualitates impetrantis vel pntati: vide. s. v. bo beneficii. s. beneficii impetrat.

Tertius an possit executione snie ptra aliud late impedire. vide. s. verbo executionis. s. executionis snie late. Et vide. s. vbo reus. i. prin. et i. vbo exceptio. s. excipe.

Territorii qualiter sumat. vide glo. i cle. ne romani. s. sane. de elec.

Terminus licet sit ex gra dar' post alios plures terminos ad eundem actum exercendum assignatos. pot ps monita omnia illa in ultimo termino facere q potuisset in primo. no. Ro. co. cccxxv.

Terminus si assignet hodie ad sniam audendam debet iudex expectare vsq ad ultimam horam termini. no. bar. in. l. liber ho. s. decem de ver. ob.

Terminus si dat ad soluendum hodie no pot creditor agere nisi i fine diei. vt si dicat. promitto tibi hodie dare. x. Sec' si apponat solutioni. puta pmitto tibi decem que hodie soluam. vt no. bar. in. l. liber ho. s. decem. s. v. ob. Itz secus in termino vltiori qz hodie. vt si pmittat dare in kalendis februarij. qz tunc no pot peti nisi in fine kalendaz. vt patet in tex. et glo. in. d. s. decem. et facit. l. si decem cuz petiero. e. ti.

Terminus si e assignatus vt an. xx. dies aliqd fiat: viciesimus dies includit in termino et sic intelligit an vicesima die completam. idem si dicat infra. xx. dies. no. io. an. d. appel. p. tercia. ij. sup verbo infra. xx. dies.

Terminus si est datus hoc mo q aliqd infra ipm terminum ppareat v'l qd aliud faciat. potest quolibet die pendente termino pparere vel facere. Secus si dicat q i termino ppareat v'l faciat. qz tunc vltima die pparere v'l facere debet. vt i cle. quis. de appel. in glo. no quia. et vide omnino qd ibi no. do. anth. et no. bar. in. l. qui an kalendas. ff. de ver. ob. et vide. s. pr. s.

Termini dies an coputentur in termino ita q si at coputatio de momento ad momentum: dicim bu. q si iudex dixit do tibi triu diez terminum: no coputatur. Sed si dicat ad tres dies. tunc coputantur. vt no. bar. in. l. j. ff. si quis cautio. p primo dicto est casus in. c. solet. de sen. excō. li. vj. vbi p3 fm Archid. et io. an. i nouel. q i termino octo diez tibi dato a lege no coputatur dies termini. Sed do. anth. in cle. sicut appellatione ad fine. de app. distinguit. q aut terminus statuitur p dictionem notantem extremitatem. vt ab hinc vel ab hac hora: et coputatur. Aut p dictionem q denotat ex

trema minima. et tunc idem est si nulla dictio notans extremitatem apponatur. quo casu dicit q si statuit terminus ad tollendum privilegium speciale contra ius. tunc coputatur. Si statuit ad aliud. refert. aut cursus termini ordinatur ad fauorem et coputatur. Aut ordinatur ad odium. et tunc secus. hec vera nisi ius aliud exprimat. qz tunc in casibus suis standum est ei quod ius determinat. sed predicta intelligunt in dubio. nec ob. q idem do. anth. no. in. c. sup eo. ij. in fi. de appella. vbi dicit regulariter coputari terminum de momento ad momentum nisi ius exprimat contrarium. quia illud recipit limitationem quam cursus termini ordinatur ad fauorem. et ita loquitur. c. sup eo in termino dato iudici ad causam finiendam. Secus quam cursus termini ordinatur ad odium et ad penam. vt in termino dato parti ad appellationem prosequendam p cuius lapsum tollit ius defensionis. de quo loquitur cle. sicut. Sed io. an. dicit q aut terminus statuitur tempore. aut a tali die. primo casu coputatur de momento ad momentum. secundo casu non vt no. p eum in addi. spe. in ti. de dila. s. j. v. sed pone. vbi aut terminus non statuitur a tali tempore nec a tali die sed simpliciter datur terminus octo dierum. no computatur de momento ad momentum nec dies termini computatur in termino. vt no. io. an. in. d. c. solet. licet decisio rote aliter dicat conclu. cccij. bal. etiam alii dicunt. d. ap pel. l. eos. s. sinaut. vbi vide.

Terminus prosequende appellationis non currit pendente copromisso de consensu partium facto. Secus in termino appellationis interponende. fm pau. Terminus autem datus parti ad testes examinandas non currit. no. Ro. co. clu. cccxlvi.

Terminus appellationis prosequende non currit ei qui agit sup attemptatis imo etiam tps extinctionis fiende sup attemptatis post sententiam latam. est de fatalibus subducendis. Et predicta procedunt in eo qui optinet sup attemptatis secus si succubuit. quia tunc sibi met impedimentum prestat. idem tempora ei currunt. no. Ro. clu. xcix.

Terminus siue tempus de consecrandis episcopis quod est trium mensium post electionem et confirmationem. non currit nisi ab habita pacifica possessione bonorum administrationis. dumtaxat. vt patet in tex. et glo. de elec. cum in cunctis. et. e. titu. ca. comissa. li. vj.

Terminus quatuor a iure statuitur volentibus agere de contemptu quia in permutatione collatione vel electione beneficii. non fuerunt vocati. vide fre. de senis in tracta. permuta. q. xxxj.

Terminus assignatus a iure ordinario ad co

feredū bñficia ad ei' collationē iure ppo vel deuoluto spectantia: qñ incipiat currere: vide s. xbo eps. s. eps qñ. r. s. eps ad que.

Terminus assignatus a iure ad pbandū exceptiōem excōmunicatiōis iudicialit' oppositiō qñ incipiat currere: vide s. xbo excōmunicatio. s. excōmunicatus cū petit.

Termin' statut' ad exceptiōes opponendas lz sit elapsus: p hoc nō pcludit' via implozan di officiū iudicis vt imponat' silētiū actori cōtra que exceptio ppetebat lz in termino apposta nō fuerit. no. Bal. C. d rei vē. l. domū. et vide bar. in. l. j. s. ff. qd vi aut clā. An vero p' lapsus t'mini possint oppōi exceptiōes or te p' terminū: vel etiā añ lz postea ad noticiā p' tis deuēte: vide s. xbo exceptio. s. exceptio

Termini si nō sint debite ser- uati r' mādaf' auditori q' oēs terminos debite nō fuatos repetat. j. octo dies: illi dies intelligit' vtiles nō p'ntui. no. Ro. cō. cxxxv.

Terminus omnis post litē r' test. dat' cēsetur pemptori' etiā si non expmas. r' iō lapso t'mi nō ad excipiendū dato: nō pōt ampl' excipi nisi p' viā restitutiōis: vl' nisi ps iuret exceptiōnē d' nouo ad ei' noticiā puenisse. no. Ro.

Termino ad pbādū dato ela- pso: lz nō admittat' pbatio p testes admittit' in p' instrā et scripturas qz illa nō reqrūt tra etiū t'pis lōgū. no. Ro. p. c. xxxj. immo etiā postqz est cōclusum in cā pnt d' eqtate rote p duci instrā etiā i cā pphana. no. Ro. cō. clx.

Sz nec p'ntū est si terminis fuatis recipiant etiā testes sup nouis articul' p'ntētib' r' admittibilib'. no. Ro. cōcl. cccxxxv. vide plene p do. antho. in. c. lz causam. de pba.

Termino ad pducēdū instrā dato elapso: pos sūt nihilomin' instrā p duci si ius adusarij n̄ ē lesum. no. io. an. i. de. sepe. s. r' qz positiōes sup xbo. non obstañ. d. x. sig. Sz et si lesum sit: p duci pnt pēdēte alio termino ad testes i p'tibus p remissionē pducēdos assignato vt exp'sse dicit tex. i. d. s. et qz positiōes.

Termino ad articulādū dato elapso in cā p- pbana r' mere ciuili dñt admitti articuli q' sē d' iure dātis dūmō denf' añ p'clusionē: et lz ē d' stilo curie fm eqtate: sed d' iure forte aliud esset. no. Ro. cō. xcviij. Sz i cā criminali etiā am ciuilit' mota nō dñt admitti articuli ex pte actoris. sec' i bñficialib' r' m'imonialib' in qb' possit pcedi sine figura iudicij. Ex pte aut rei i oi cā dñt admitti articuli dūmō sint mere defensorij. i. tēdētes ad absolutoriā nō ad adiudicatoriā obtinēdā: et dūmō denf' in termino ad excipiēdū dato puta i t'mino ad dicēdū ptra articulos actoris. Et longior d' esse termin' q' daf' reo ad dicēdū p articulos

qñ ille q' daf' actori ad articulādū. Et si reus differt vsqz ad p'clusionē ad articulādū nō d'z audiri: qz p'sumit' calūniose b' facē: no. Ro. Termin' articulādū elapso.

Termin' articulādū elapso. p. c. xxxj. nō dñt admitti obiectiui nisi i v'm spālis commissiōis: q' si i p'ma instātia cōcedaf' p articul' obiectiuis r' male specificatis admittēdis dū mō alias sint pbabiles lapsu termini nō obstañ: nō extēdit' dicta commissio ad scōam vel tertiā instātia vt i eis p' terminū possit pbaf' tñ i eoz terminis pōt de iure cōi pbare nō p bāta in p'ma instātia. Et h' vera nisi articuli nō possēt alio mō specificari vt qz negatiui: qz tūc etiā i scōa instātia r' tertiā p' eoz terminos pbari poterūt: dū tñ in termino sint reproducti. no. Ro. cō. lxxxix.

Termin' quilibet si assignat' i curia cēset pem ptozi'. si ex curiā: distiguif' an sit vn' vl' trin' r' an cū p'numeratiōe vel sine. no. anth. de excep. c. pastoralis. x. quero an pcedat.

Terminus qñ assignat' ad exceptiōes pponē das et i termino opponit' vna exceptio: interī q' illa discutit' nō currit t'ps ad pponēdū aliā p'me p' trariā si pbabili rōne credit' p'mā si bi cōpetere. no. Bal. C. de inoffi. tel. l. j. maiores. Et idē dicit ibi in psequēte causam nē litatis snie q' interim nō currit sibi t'ps appellādū: sup q' vide s. xbo appellatio. s. appellā di tempus.

Testamentū valet d' iure canonico si fi- at p'nte p'sbytero p'ochie testatoris et duob' alijs testib': no. io. an. d' testa. c. cū eēs: qd' limita nisi testm fiat ad pias causas: q' casu valz i p'ntia duoz testiu etiā sin p'sbytero: vt no. io. an. in d. c. cū eēs: et i. c. re latu. e. ti. Do. antho. in d. c. cū eēs: dicit q' de rigore etiā sine p'sbytero valet cū duob' testibus idoneis etiā ad nō pias cās. d' p' suctudine p'riū fuaf' fm eū. Spe. in ti. d' instru. cdi. s. c. pēdiōse. x. itē p' ius canonicū. r' p'mam opi. Sed addit q' si essent quatuor testes sin p'sbytero: valere testm in oi cā etiā nō pia Et ita p'sulutt' io. cal. sup rubrica de testa. p' silio viij. r' tenēt doc. p'fati q' b' ius canonicū etiā i foro seculari in terris ecclie s'biectis fuatur Testm p't incipe a tacita vulgari si institutus deccedat p' mortē testator'. Idē si deccedit eo viuō r' p' ea testator statū morif': sec' si diu vixit p' mortē instituti: vt no. bar. i. l. j. ff. d' vul. r' pu. Qd' limita i vulgari tacita p'tera i pupillari scā ab his xbo si hēs erit r' i pupillari etate decesserit. Sec' si tacita illa p'ditōe si hēs erit fiat s'bstitutio s' illa p'ditōe si in pupillari etate decesserit: qz tal' s'bstitutio nō ē p'pe pupillari. s' p' pēdiōsa p'phēdēs et vulgare d' p' prio significato: tē em nō d' vulgari tacita s'z

exp̄ssa: r p eaz oi casu p̄t testatorz succedi: vt no. bar. i. l. p̄cib². penl. char. iij. col. C. d̄ impu. et alijs s̄stitui.

Testm̄ p̄mū h̄ns clausulā derogatoriā tollit: p̄ sc̄dm lz de illa clausula nō faciat sp̄alē mentionē. no. io. an. d̄ excels. pla. c. j. li. vj. Et dic̄ h̄ac esse modernā opi. quā etiā tetigit i. c. j. d̄ p̄sti. e. li. r i regula q̄d sel. r h̄ac t̄z bal. C. d̄ legi. l. h̄uanū. r d̄ testa. aut. h̄ inf libos: q̄d fa- tes bar. vey q̄n nō ē nisi vnū testm̄ p̄cedēs vl timū. alias sec² vt ip̄e no. in. l. si q̄s i p̄n. testi: de. l. iij. Idē q̄n vltimū est iuratū vel in actis insinuatū: vel sit p² lapsū decēnū a tpe p̄zioris testi: vel q̄n ex aliqua p̄iectura apparet testatorē voluisse p̄mū reuocare: vt no. bal. C. d̄ testa. l. sancim²: s̄z fre. i. p̄st. xl. vj. t̄z q̄ n̄ sufficit reuocare p̄mū nisi in sc̄do fiat m̄c̄tō saltē i genere d̄ clausula derogatoria i p̄mo posita vide archi. iij. q. ij. vltima volūtas: et fran. i. cle. j. de sepul. r spe. i. ti. de instru. edi. s̄. com. p̄ediose. v. quid si in p̄mo.

Testm̄ an debeat h̄re testes rogatos r an p̄su manē rogati. vide s̄b i x̄bo testi. s̄. testi testi.

Testamenta si reperiant̄ duo eadē die p̄fecta nec apparet q̄d sit p̄us vel posteri² cui stādus sit: vide archi. xij. q. ij. vltima volūtas. r ple ne p̄ bar. in. l. j. ff. d̄ bo. pos. fm ta. r p̄ io. an. i. c. pen. d̄ rescrip. li. vj. i. j. gl. r sup ea i nouel.

Et vide oīno s̄ i x̄bo p̄curator. s̄. p̄curator.

Testm̄ i q̄ filio aliq̄d relinq̄t **C**res duo. alio titulo q̄ institutōis nō valet q̄ ad extraneos: s̄z inf̄ liberos valet: n̄ vt testm̄ s̄z vt d̄ lūtas intestati quā iudex i diuidēda h̄editate suabit maxie si testm̄ h̄eat clausulā si non valet iure testi valeat iure codicilloz: q̄d est nouū dictū dici et s̄ oēm opi. no. anth. d̄ test. rainūcius. ix. col. v. ad sc̄dm.

Testis depositio siue dictū poti² intelligit̄ fm ius vulgatū q̄ fm iur̄ intellectū. no. do. antho. d̄ coha. cle. r mu. c. v̄ra vlti. char. i. j. colū. vide s̄. x̄bo citatio et in x̄bo conclusio.

Testis si deponit p̄ x̄ba iur̄ in casu p̄misso et interrogat² q̄s eū docuerit dicat q̄ aduocat² p̄tis vel ps: nō pbat qz apparet s̄bornat² ma x̄ime si didicit p² causam motā. sec² si añ vel etiā p² s̄z ab alijs didic̄. no. anth. i. d. c. v̄ra vl

Testis lz i p̄ncipali dicto vl i **C**ri. char. i. p̄n. cā seu rōne dicti nō debeat deponē p̄ x̄ba iuris: si tñ data certificatiōe ex sensu corporeo postea interrogat² s̄mittat p̄ x̄ba iur̄ de essentia ei² q̄d deponit: pbat no. do. anth. in. d. c. v̄stra: vlti. char. in. p̄n.

Testis cui² dictū nō pbat nō assignata cā (q̄a x̄bū ē equocū) tenet cām assignare lz d̄ ea nō interroget: als̄ dictū suū nō valz. no. antho.

in d. c. v̄stra: vlti. char. j. colū.

Testis si deponit nō assignata cā: de q̄ nō fuit interrogat² r quā ad p̄bationē dicti sui assignare debuit etiā nō interrogat²: p̄t reuocari r repeti. no. anth. in. d. c. v̄ra. vlti. char. in. j. colū. Ad h̄ fac̄ q̄d no. inno. i. c. p̄ tuas de testi. i eo q̄ dicēs quē p̄scripsisse r nō interrogatus nihil dixit de titulo p̄t repeti: sed p̄trariū dicit io. an. in. c. fraternitatis. e. ti. iij. vj. q.

Testis si dicat quē eē infamatū penes graues r bonos: pbat si illos noiat etiā si nō interroget d̄ noib²: qz nō testis s̄z iudex h̄z iudicare q̄s sit bonus r ḡuis. vt no. do. anth. d̄ renū. sup h̄. vj. col. et io. an. d̄ accusa. cū opteat su per x̄bo nō s̄bito. r. c. q̄lit. ij. sup x̄bo honestis. S̄z inno. dic̄ ibi nō esse necesse q̄ eos nominet. Cōtrariū tñ dixit in d. c. cū opteat: et illud tuti² ē r suaf²: vt ibi no. p̄ do. anth. in. v. q̄ro. vj. col. r vide do. anth. in. c. cū cām. j. de testi. v. nunquid aut̄ indifferenter.

Testis si dicat q̄ talis legit: alter testis q̄ talis dixit: pbat qz legē r dicē eā pollēt: nisi legere foret d̄ s̄ba. no. anth. i. d. c. v̄ra. v. nō q̄ legē.

Testes deponētes d̄ auditu alieno sufficiēter pbat i factis antiq̄s i q̄b² d̄ facili memoria n̄ retinet. no. io. an. in. d. c. v̄ra. l. j. col. r i penl. char. i. si. r vid̄ s̄. x̄bo pbatō. s̄. p̄batio d̄ au

Testis an possit deponē p̄ scripturā **C**outu. vide spe. i. ti. d̄ testi. r bar. i. l. theop̄p². d̄ do te p̄le. r Bal. C. d̄ testi. l. iur̄iur̄. Et vid̄ j. s̄.

Testes q̄n examināt **T**estis si nō deponit. ad eternā rei memoriā sup aliq̄ exceptiōe vl defensiōe d̄nt examinari p̄ illū iudicē q̄ cōpetēs esset si actor agēt. q̄d ē notandum: vt no. do. anth. de iur̄iur̄. v. venio ad quartum.

Testes recepti ad eternā rei memoriā añ litis p̄te. p̄pter piculū mortis vl absentie: nō p̄bāt nisi j. annū agat q̄ illos recipi fec̄. no. antho. de p̄fir. vti. vel inuti. cū dilecte.

Testes affuturi valitudinarij vel morituri pos sūt recipi añ litē p̄te. et sup articul² nō admittis obiectis vl forte nūq̄ admittēdis. no. ro. cōclu. ccdxxvij.

Testis etiā nō affuturoz receptio sup articul² exp̄sse nō admittis valet i materia at̄p̄tato rū r i cā b̄n̄ficiāli: dū tñ articuli sint d̄ iure dā tis r termini alias p̄sueti sint fuati: no. Ro.

Testes duo pbat̄ testm̄ factū. no. C. cl. c. j. anth. d̄ coh. cle. r mu. c. v̄ra. penl. charta. i. ff.

Testes etiam iurati et p̄te nō vocata p̄nt recipi sup fama et sup notorio r sup legitimitate p̄sone. nec s̄ tales testes eē admittūf: nec ali que exceptiones. no. antho. in. d. c. v̄ra. xliij. colū. Et vide s̄. in verbo notorij. s̄. notorij quottenscunq̄.

Testes nō iurati lz nō faciāt plenā p̄bationē:

Testis si deponit nō assignata cā: de q̄ nō fuit interrogat² r quā ad p̄bationē dicti sui assignare debuit etiā nō interrogat²: p̄t reuocari r repeti. no. anth. in. d. c. v̄ra. vlti. char. in. j. colū. Ad h̄ fac̄ q̄d no. inno. i. c. p̄ tuas de testi. i eo q̄ dicēs quē p̄scripsisse r nō interrogatus nihil dixit de titulo p̄t repeti: sed p̄trariū dicit io. an. in. c. fraternitatis. e. ti. iij. vj. q.

Testis si dicat quē eē infamatū penes graues r bonos: pbat si illos noiat etiā si nō interroget d̄ noib²: qz nō testis s̄z iudex h̄z iudicare q̄s sit bonus r ḡuis. vt no. do. anth. d̄ renū. sup h̄. vj. col. et io. an. d̄ accusa. cū opteat su per x̄bo nō s̄bito. r. c. q̄lit. ij. sup x̄bo honestis. S̄z inno. dic̄ ibi nō esse necesse q̄ eos nominet. Cōtrariū tñ dixit in d. c. cū opteat: et illud tuti² ē r suaf²: vt ibi no. p̄ do. anth. in. v. q̄ro. vj. col. r vide do. anth. in. c. cū cām. j. de testi. v. nunquid aut̄ indifferenter.

Testis si dicat q̄ talis legit: alter testis q̄ talis dixit: pbat qz legē r dicē eā pollēt: nisi legere foret d̄ s̄ba. no. anth. i. d. c. v̄ra. v. nō q̄ legē.

Testes deponētes d̄ auditu alieno sufficiēter pbat i factis antiq̄s i q̄b² d̄ facili memoria n̄ retinet. no. io. an. in. d. c. v̄ra. l. j. col. r i penl. char. i. si. r vid̄ s̄. x̄bo pbatō. s̄. p̄batio d̄ au

Testis an possit deponē p̄ scripturā **C**outu. vide spe. i. ti. d̄ testi. r bar. i. l. theop̄p². d̄ do te p̄le. r Bal. C. d̄ testi. l. iur̄iur̄. Et vid̄ j. s̄.

Testes q̄n examināt **T**estis si nō deponit. ad eternā rei memoriā sup aliq̄ exceptiōe vl defensiōe d̄nt examinari p̄ illū iudicē q̄ cōpetēs esset si actor agēt. q̄d ē notandum: vt no. do. anth. de iur̄iur̄. v. venio ad quartum.

Testes recepti ad eternā rei memoriā añ litis p̄te. p̄pter piculū mortis vl absentie: nō p̄bāt nisi j. annū agat q̄ illos recipi fec̄. no. antho. de p̄fir. vti. vel inuti. cū dilecte.

Testes affuturi valitudinarij vel morituri pos sūt recipi añ litē p̄te. et sup articul² nō admittis obiectis vl forte nūq̄ admittēdis. no. ro. cōclu. ccdxxvij.

Testis etiā nō affuturoz receptio sup articul² exp̄sse nō admittis valet i materia at̄p̄tato rū r i cā b̄n̄ficiāli: dū tñ articuli sint d̄ iure dā tis r termini alias p̄sueti sint fuati: no. Ro.

Testes duo pbat̄ testm̄ factū. no. C. cl. c. j. anth. d̄ coh. cle. r mu. c. v̄ra. penl. charta. i. ff.

Testes etiam iurati et p̄te nō vocata p̄nt recipi sup fama et sup notorio r sup legitimitate p̄sone. nec s̄ tales testes eē admittūf: nec ali que exceptiones. no. antho. in. d. c. v̄ra. xliij. colū. Et vide s̄. in verbo notorij. s̄. notorij quottenscunq̄.

Testes nō iurati lz nō faciāt plenā p̄bationē:

facit tñ p̄sumptionē qñ sunt graues p̄sone
no. do. antho. de puile. cū olim. j. in vltio no
tabili: 7 in. v. glo. iij. oppo. vide. j. s. testes re
cepti parte.

Testes nō dñt regularit̄ de necessitate esse ro-
gati nisi in certis casib⁹ i iure exp̄ssis. no. ro.
2cl. ccl. vj. Idē no. ant. i. c. ex pte i fi. de spō.

Testes testi ad p̄ias causas p̄diti nō req̄runt̄
rogati: no. bal. C. de sacrosan. ec. l. j. i fi. Idē
i testō int̄ liberos p̄dito: vt no. gl. i. l. fi. i fi. C.
de p̄di. Et idē tenet bal. auē. qd sine. C. de te
sta. Secus i testib⁹ testi militis: vt p̄z in. l. di
uus. ff. de testa. mili. 7 l. pamphilo. s. p̄posi
tū. de le. iij. Et no. glo. relata ad tex. q̄ loq̄t etiā
l. milites. et illa glo. relata ad tex. q̄ loq̄t etiā
de testō inter liberos videt̄ p̄tra glo. dicte. l.
fi. de p̄di. nisi dicas q̄ glo. i. l. milites loq̄tur
fm antiq̄ iura añ. s. ex imp̄fecto in. l. hac cō
sultissima. C. de testa. S3 de iure canonico n̄
req̄rit̄ q̄ testes testi sint rogati: vt no. antho.
de testa. cum esses.

Testes testi nō p̄sumunt̄ rogati nisi se subscri
pserunt. vel nisi notari⁹ dicat p̄ntib⁹ talib⁹ te
stib⁹ 7 c. nā sub illo x̄bo 7 c. includit̄ rogatio
vt no. bal. C. de testa. l. hac p̄sultissima. i p̄n.
vide bar. in. l. sciendū. de x̄. ob.

Testi an p̄sumat̄ citar̄ eoip̄o q̄ se p̄ntat ad te
stificadū. vid̄ s. x̄bo citatio. s. citati p̄sumit̄

Testis pōt deponere de facto suo etiā negatio
qñ de ipso facto nō agit̄ ad comodū vel incō
modū testis: vt no. io. an. i regula sine posses
sione. li. vj. in solutiōe. q. ibi posite. qd est ve
rū qñ testis nō est affectionat⁹ ad factū: nota
do. ant. de elec. p̄ inquisitionē. x̄. no. q̄ testi
ficati hoc: nisi alij testes h̄ri nō possent qz tūc
etiā testis affectionat⁹ admittit̄ i subsidiū: vt
no. glo. de elec. cū dilecti sup̄ x̄bo et si tres. et
idē t̄z ibi do. anth. in x̄. sc̄do oip̄ono. S3 io.
an. in addi. spe. in ti. de testi. s. oppositōis. x̄.
sed pone q̄ administrator: dicit q̄ testi nō ad
hibet̄ fides si deponit de facto suo ex q̄ possz
sibi ascribi laus vel vituperiū. et ita do. ant.
p̄sultit̄ i arbitratore p̄silio. xxvj. Bal diē q̄
lz nō agat̄ de cōmodo ip̄ius testis in cā qua
deponit. Si tñ i alia pōt certitudinalit̄ como
dū p̄seq̄: repellit̄ vt suspect⁹: puta in eo q̄ de
ponit se vsuras soluisse alicui s̄ quē vsurari
um agit̄ p̄ aliū: et p̄stitutio synodalis dispo
nit q̄ p̄bato aliq̄ vsurario p̄ testes etiā singu
lares: oēs p̄ctus sui p̄sumant̄ vsurarij: tūc ei
testes de p̄prio facto deponētēs nō p̄bāt ni
si prestent̄ q̄ ex eoz testimonio nō velint ali
qd ius acq̄rere. vt notat Bal. in. l. dictatib⁹.
C. de testa.

Testis q̄ si alias viua voce deponeret censere
tur inhabilis et suspect⁹: puta p̄iunct⁹ vel p̄

soneta pōt esse testis in inst̄ro et amminicula
tur fidem inst̄ri. et sic vox mortui plus opat̄
q̄ viua qd est mirabile: vt no. antho. d̄ trans
act. ex l̄ris. x̄. sed vt exp̄diā.

Testes ab vna pte p̄ducti dñt examinari fm
interrogatoria p̄ aliā pte data 7 a iudice ad
missa. aks eoz dicta nō p̄bāt fm hosti. io. an.
et do. antho. de testi. cū cām. Et qualia inter
rogatoria fieri debeāt: vide glo. in. c. p̄sentii
e. ti. li. vj.

Testis an videat̄ renūciare iuri qd hz i re sup
qua inter alios p̄trahit̄ et ipse vt testis adhi
bet̄: vide s. x̄bo renūciatio. s. renūciare vi
detur testis.

Testis ad p̄bandū memoriā extare vel nō ex
tare qualit̄ debeat deponere. vide inno. d̄ x̄.
si. veniēs. li. vj. 7 in. c. qd p̄ nouale. e. ti. i an
tiquis. Et p̄clude. vt no. io. an. i d. c. qd p̄ no
uale. 7 in. c. j. d̄ p̄scri. li. vj. i gl. fi. 7 plenissime
p̄ spe. i ti. de p̄ba. s. j. x̄. vl. q̄rif vsq̄ ad fi. s.
In. l. ij. s. idē labeo. ff. de aq̄ plu. arcē. Adū
te tñ q̄ optet̄ testem sup̄ h̄ deponentē eē eta
tis. liiij. annoz. vel saltē q̄ añ. xl. annos quo
adire incipit q̄ deponit fuerit doli capax. Et
optet̄ si id sup̄ q̄ deponit sit tale qd p̄. xl. an.
p̄rimelapsus possit p̄bati de visu illorū. xl.
annorum. et de auditu illorū p̄cedentium
deponere debet. vt si q̄s vult probare posses
sionē suā et p̄decessoz suoz cui⁹ inity non sit
memoria. no. la. in. c. j. d̄ p̄scrip. li. vj. Et ē rō
fm eū qz p̄batio tāti t̄pis iō admittit̄ d̄ audi
tu qz difficillima est. s̄ cū facile sit p̄bare pos
sionē. xl. an. de visu. d3 p̄ illo t̄pe d̄ visu p̄
bare 7 p̄ anteriori de auditu.

Testes p̄ducti corā arbitratore i figura tñ iu
dicij faciūt fidē corā iudice fm butri. qd non
placet do. anth. qz factū arbitratoz nō ē iu
diciale vel quasi. vt no. do. anth. de iure iur̄.
quintauallis. x̄. xiiij.

Testis si dicat p̄mo se nihil scire. postea ex inf̄
uallo recedēs dici se recordari 7 deponit. vl
tima depositio nō valet. secus si statim reuer
teret̄ 7 se: orrigeret. no. Ro. p̄clu. cclxxxj.

Testes p̄ducti i possessorio si deponunt aliqd
sup̄ eo qd petitoriū suspēsū p̄cernit non p̄
bant illud. qz ex̄ materiā de q̄ agit̄ 7 sup̄ eo su
per q̄ iurisdic̄tio iudicis est suspēsā deposue
rūt. no. Ro. p̄clu. cccc viij.

Testes inducti ad vnū finē nō p̄bāt ad aliū fi
nē. ideo publicatō p̄moz nō impedit p̄ducti
onē alioz vel etiā eoz: idē. qz fit ad aliū finem
lz tendāt ad idē factū p̄bandū. no. antho. de
testi. veniens. ij. 7 de testi. spo. sollicite. vide
bar. in. l. ij. s. j. ff. vi bo. rap. 7 vide s. x̄bo p̄
batio. s. probatio facta ad vnū finē. 7 vide. j.
s. p̄xi. se.

ad confessionem et ipsam penam. sufficit testimonium soli? sacerdoti et etiam sine iuramento. *fm ar chi. licz hosti. requirat iuramentum. no. ant. de testi. c. testimonium. bal. tenet qd testimonium sacerdoti no pbat in iudicio. l. de epi. in aut. armigeretes. qz no scit vt ho sz vt de. de of. or. si sacerdos no possit nec debeat h testifi- cari nec pbare nisi de voluntate pstrati. vt no. io. an. d renuci. lectei. f. gl. p q fac d peni. di. vij. sacerdos. z qd ibi no. io. an. p hosti. vid ter. xxi. q. v. s. h videt incident.*

Testes in ca criminali deberet p iudice cae ex aminari. nec pot examinatio alteri committi. *l. de fi. instru. aut. ap d eloquentissimu. licz d p sruerudine fuef p riu. vt no. io. an. d fideius so. pstitur. sup glo. penl. Si tm testes sunt in alia prouincia pot etia de iure alteri examiatio comitti. vt no. p ia. d are. z bal. in. d. aut. apud eloquentissimu.*

Testificari no pot fideiussoz: p pncipali sup co tractu in q fideiussoit etia si pncipal sit soluend. *no. io. an. in addi. spe. in ti. de teste. s. j. h. qd d fideiussoz. de q tangit p bar. z bal. in. l. si cui legef. s. fi. de le. j. z p ant. d testi. insup.*

Testi semel examinatus an possit iterum repeti sup eisdem articulis etia p publicatione. *vid plene p do. anth. in. c. p tuas. de tes. z. c. cu clamoz*

Testis licz possit ee fraf p z frem. tm inuitul no copellit z eu testificari. *no. bar. ff. d testa. l. q testameto. s. qcuqz. qd e veru in ciuili. vt no. g. ff. d testi. l. iulia. qua approbat ia. d are. l. y. z bal. in. l. ij. paretes. l. e. ti. Et idē tenet glo. iij. q. v. c. j. Illa. tm glo. facit p z archi. etia approbat g. accur. z tenet etia frem i ciuili no copellit. vt ipe no. iij. q. iij. s. nuq lege iu lia in dicioz. licet spe. in cotrariu dicere vide tur in ti. de teste. s. j. s. nunqd fraf. Et idē videt ibi tenere io. an. in addi. s. hosti. i sum ma de testi. co. s. j. dicit ita demu eu cogeduz si alie pbari n p r. Do. anth. i suma. e. ti. s. ite plone. tenet qd no copellit in criminali. s. i ci uili nihil dicit. dic q in criminali nihil pot p fre testificari. no. hosti. z anth. d of. dele. insi nuante. In ciuili aut an testificari possit. dic plene. vt no. in. l. paretes. l. de testi. z p glo. iij. q. v. c. j. de of. dele. cu canonic in g. ij. z p do. ant. in. c. cu oporteat. glo. ij. vbi tam i ci uili qz in criminali loquit.*

Testificari an possit familiari p dno cu q mo = raf. *vide glo. insti. de testa. s. i testib. z bal. l. i. etia. l. e. z in. l. q testameto. s. qcuqz. ff. de testa. z inno. z io. an. de testi. c. ex lris. et ho sti. z do. anth. c. insinuante. de offi. dele. z spe. in ti. de teste. s. j. h. ite excipit q e domestico z vide. s. testes familiares. vbi h dclarat.*

Testes de vna casata siue pentela no pnt te /

stificari p sorte eade casata offenso in locis vbi e psuetudo q offensa facta vni de genere reputat oib alijs de illo gene facta. sic e i ita lia. vt no. l. y. in. l. j. l. d rap. vir. Ro e qz vi derent in re ppria testificari.

Testes an possint ee clerici monachi z alij re / gulares. *vid s. h. monach. s. monach. z qli libet regularis.*

Testis falsum depones in ca criminali punif pena talionis. *l. j. ff. e. ti. ad. l. cor. d sica. Idē no. bal. in. l. psbyteri. de epi. z de. Sed alibi dicit q aut deponit falsum in causa capitali z punif lege cornelia de sica. Aut in ca no ca pitali z punif. l. cornelia. de falsis. vt no. per eu in. l. z si legib. l. si z ius vl vti. pub. z. l. ij. l. de re. credi.*

Testi si falsum deposuit sz nullit ita q dictum ei no valet. *an de falso puniaf. vide bar. ad l. cor. de fal. l. si qs legatu. l. oclude tm q fal / sum siue pturū no verges in alteri p iudici um. solu deu hz vltore. no. gl. vj. q. j. qcunqz Idē no. bal. in gl. in. l. ij. l. de re. credi. z ia. bu. in. l. si cui patruo. l. co. ytri. iu.*

Testis criminofus no debet interrogari de fo cjis criminis nisi in certis casib spalib ppter enormitatē criminis. *q no. p gl. in. l. fi. l. de accusa. Et si interroget in casib in qb inter rogari no debz. no facit etia iudiciu sufficiēs ad tortura. no. l. y. in. d. l. fi.*

Testes recepti pte absente z no vocata licet n faciāt plenā pbationē. *faciūt tm psumptionē Et idē de testib int alios recepti. vt no. glo. z bar. in. l. res hereditarias. ff. de cri. xpila. heredi. Et de scdo vide bar. in. l. si qs liberta tē. ff. d peti. heredi. Et vid s. s. testes non iu rati licet.*

Testi coipso q dicit aliqd no credibile vel no verisile e suspect. *vt no. bal. l. de testi. l. te / stiū. penl. col. p q fac tex. ff. d testi. l. iij. s. j. et l. ob crimē. s. fi. vide. s. s. testes depones ex.*

Testi qm e suspect dz interrogari etia sup ex / trinsec no pcernitib negociu de q agit pu / ta an tps eet serenū vel nebulosum. *Et dz iu dex oib modis laborare talē testes accipe p aliqs p rietates. vt no. inno. de testi. cu cam. sup. h. tpe. Et idē no. glo. iij. q. iij. s. ite in te stibus p siderandū.*

Testi si in vno dicit falsum no credit sibi i ali = q. qz depositio testi fundaf sup iurameto qd e indiuisibile. *no. bal. ff. si cer. pe. l. certi codi tio. s. qm. v. col. qd e verū qm metis circa sb stantialia cē. Seco si sup extrinsec metiaf. vt no. inno. d here. frnitat. Et idē no. oldra. co silio suo. xxxvij. Et h de extrinsec limita qm testi no e suspect. alias si suspect eet etiaz si sup ill metiedo reiteret ei testimoniu per id*

... ad confessionem ...
... testimonium ...
... sacerdoti ...
... iuramento ...
... fm ar chi. ...
... licz hosti. ...
... requirat iuramentum. ...
... no. ant. de testi. ...
... c. testimonium. ...
... bal. tenet qd ...
... testimonium sacerdoti ...
... no pbat in iudicio. ...
... l. de epi. in aut. ...
... armigeretes. ...
... qz no scit vt ho sz ...
... vt de. de of. or. ...
... si sacerdos no possit ...
... nec debeat h testifi- ...
... cari nec pbare nisi de ...
... voluntate pstrati. ...
... vt no. io. an. d ...
... renuci. lectei. f. gl. ...
... p q fac d peni. di. ...
... vij. sacerdos. z qd ...
... ibi no. io. an. p ...
... hosti. vid ter. xxi. ...
... q. v. s. h videt ...
... incident.

qd no. inno. de testi. cū causā. sup. x. tpe. **I**te si testis nō est suspectus limita dcm inno. i. c. fraternitas qñ testis iuravit simpliciter dicere veritatem sup articulis vñ sup cā. qz tñc intelligit dū taxat iurat sup pñtē in articulis vñ sup facto de q pñcipaliter agit vel sup ei coherētib. licz q sup extrinsecū mētiat nō ē piur. no. inno. d. accu. in qñsitōis. **E**t idē no. bal. in. l. si duo patrū. s. idē iul. ff. d. iur. iur. **S**ec⁹ igit si testis iuravit dicere veritatem sup oib⁹ de qb⁹ infroga/bif. q casu si infroget sup extrinsecū t mētiat nō valēt dicta p eū p mēdatium. s. an sic. vt no. bal. sup rubrica. **L**. si p̄trouer. fue. d. iue/sti. **E**t qñ testis dicatur suspect⁹ vide. s. s. te/stis coipso.

Testis si nō deponit vbo s. p scripturā p euz iudici traditā nō valet ei⁹ testimoniū. no. io. an. in. c. j. de testi. **B**ar. dicit q valet nisi pe/taf q viua voce deponat. in. l. theopompus de dote ple.

Testis coipso q pducit videt ps pducēs ei⁹ psonā approbare t eo vti. ideo postea ei⁹ per sonā reprobare nō licet post q ei⁹ testimonio vti nō velit. no. io. an. in addi. spe. in ti. de te. s. sepe. x. qd si eū. **I**dē tenet ia. de are. t pe. vt notat **L**y.

Testē p me pductū nō possum rōne psonē impugnare si q me pducat siue in eadē cā siue i alia siue in eandē psonā cū q pmo litigabā siue p aliā. nisi cā pp̄t quā volo testē repellere t q nūc adest respectu psonē testē pducētis nō adest respectu alteri⁹ psonē cū q pri⁹ litigabā. vt si q te pduxit in testē p̄rem ticij t postea in alia cā tici⁹ pducit q me eūdē patrem suū. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. de testi. s. sepe. x. qd si pduxit testē ifamē. t de excepti/oni. venerabil. in glo. qñ dicat. x. s. t. h. **I**tez p̄dicta limita nisi cā de nouo supuenerit. vt **L**. de testi. l. si qñ testib⁹. t ibi no. p glo. **L**y. t bar. t bal. vel nisi pducēs testē q me corru pit illū testē. vt. d. l. si qñ. t no. spe. in. d. s. sepe. x. qd si pduxit testē.

Testē q me pductū si ei⁹ depositionē p me factam accepto nō possum postea si q me pducas ei⁹ psonā impugnare. qñ ex tali depositione victoriā optinui quā alias nō optinuisse sec⁹ etiā si sine alia depositione optinuisse. vt no. io. an. in addi. spe. in ti. d. teste. s. sepe. x. qd si eum. **I**dē no. do. anth. de testi. pñtiū. x. oppo. cū glo. vbi etiā dicit q si testē q me pductū in vna cā nō ipugnauit rōne psonē cum possem ipugnare. tñ potero si p̄tra me itera/to etiā in alia cā pducas ipugnare. fm **B**a. bal. t h. etiā no. spe. i. d. s. sepe. x. qd si pdu/xi p̄tra te. qd videt pmo dicto p̄trariari. s. si p̄tradit qz pmo cāu exp̄sse approbauit. scdo ca

tu tacui nō approbādo nec improbādo. **T**estē p̄tra me pductū si ei⁹ psonā ipugnauit p me aliqd deponat. ei⁹ depositio mihi nō pdest si in ipugnatiōe p̄stiti. **S**ec⁹ si simpliciter sui p̄testat⁹ vt mihi liceat p̄tra testē excipere. tñ postea nihil excepti. **A**liud ē em p̄testari q volo excipere. t aliud q liceat excipere. fm ino. in. c. pñtiū. de testi. qd qualiter intelligēdum sit vidē ibi plene p do. ant. penf. t vlti. col. **E**t licet ibi ip̄e t io. an. dicat q inno. voluit facē differētiā inf̄ p̄testantē in genere de excipiē/do p̄tra testes t p̄testantē in specie velle op̄ponere criminaliter tñ nō ē verū q illā differētiā faciat s. dū taxat differētiā facit inf̄ p̄testantē vt ei liceat excipere t inf̄ p̄testantem q vult excipere. qz pmo casu nō declarat voluntatem suā p̄cise q velit excipere. scdo casu sic. t il lo scdo casu nō refert scdm eū an dicat qñ in genere p̄testor q volo excipere q sunt crimiosi **T**estes reprobari nō admittunt nisi semel a qualibet p̄tiū. t sic post scdam reprobariōz cuiusqz parti p̄tingat nō admittit vlti⁹ re/probatio p testes. qd est verū in testib⁹ re/p̄batorijs cōtra dicta. vt no. io. an. t do. anth. in. c. p̄sentū. de testi.

Testes idonei sunt pater t mater ad gubernā dum m̄rimoniū p filiū vel filiā p̄tractum. nisi p̄pter potentiā vel excellentiā alteri⁹ p̄iugū testimoniū sit suspectum. puta quia vir quēz pater t mater mulieris testificat⁹ cū filia cōtraxisse excedit in diuitijs vel nobilitate generis vel potētia amicorū vel honore. qz forte ē iudex vel doctor vel cōsiliarius alicuius magni viri. vt patet in. c. sup eo. ij. de testi. vñ nisi filius aut filia dicat cū filio alicui⁹ pri⁹ cōtraxisse vel vorū emisisse. vel opponat de spi rituali cognatiōe. vt no. spe. in ti. q ma. accu. pos. x. in cā aut criminali. **Q**d aut dicit spe. p̄rem t m̄rem nō esse idoneos qñ duo contēdunt quorū vn⁹ dicit se pri⁹ altero cū muliere cōtraxisse. intellige qñ ille p quo mat⁹ t p̄ mulieris deponerēt excederet aliū in diuitijs nobilitate potentia vel honore. qz tñc h. lo. cum rō dicti. c. super eo. als secus eēt ar. c. su per eo. **H**ost. dicit q arbitrariū eēt an p̄dicti sint testes idonei. vt no. do. ant. p. cū in. d. c. super eo. io. an. dicit fm tan. q licet vir mulierē excedat in diuitijs nobilitate. potētia vel honore. tñ si pater t mat⁹ sunt valde honesti admittunt in testes. vide tex. de his q ma. ac cu. pos. c. vident. vide. s. x. familiares.

Testis non potest repelli ratione persone nisi tēpore quo pducit excipiat vt fiat p̄testatio de excipiēdo. vñ nisi noua causa superueniat. vñ nisi iuret postea q malicie cā nō excipit de testi. c. p̄sentū. t ibi. no.

[Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off]

Testes duo digniores pferunt cetum testibus vltimo
liberius deponentes. no. hosti. io. an. 7 ant.
Testes deponentes ea que sunt i. c. nra. de testi.
iuri com consona: ceteris deponere verisimilioza
que deponunt p trariuz ceteris deponere verisimilia.
no. io. an. 7 do. an. i. c. i nra. de testi. io
p mi pferunt scdis. vt no. io. an. 7 an. i. v. car.
tj. colu. v. nota scdo q ceteris paribus.

Testes p traria deponentes si sint numero pares
7 pnt p multiplicatioz acti 7 concordari: dnt ad
7 cordia reduci: no solu vt falsitate euitent s
etia vt pbet vrutq actus. Sed si sut dispares
stat maioritati numeri vel aucti. no. do. an.
i. c. cu tu. de testi. Predicta pcedunt i testibus a
diuersa pte pductis. vbi autem ab eade pte p
ducti 7 p traria. tuc fm legistas licet 7 cor
dent vt falsitas euitet. tm no pbant. S3 hoc
dictu legistaz saluat qn eent duo testes du/
tarat sibi p traria. qz tuc nullus p se pfe/
ctat p batione facit. sec si essent plures. qz tuc
ita ceducere ad 7 cordiaz vt pbarer ac si a
diuisa pte pducti essent. fm io. an. 7 fre. d se.
7 no. do. an. i. dic. c. uz tu. Et adute q dicta
7 cordia pot fieri etia de vno teste ad seipm:
vt ei dicta ad 7 cordia reducant nedu vt fal
sitate euitet. s etia vt pbet taq vn testis. vt
no. an. i. d. c. cu tu. vide. j. s. testis vnus.

Testes duo p traria qru vn dicit aliter fu
ille pnt 7 ille alter negat: debet iudex eos
rone suspitiois inq rere. vt no. bal. i. l. testiu
L. de testi. 7 vide qd ipse no. i. l. heredes pa

Testes si p traria depo. Cla. i. pn. ff. de testi.
nit stat maiori numero nisi auctas minoris
nueri sit tata q excedit maiore numez q ca/
su stat maiori aucti reiecto maiori numero. vt
no. hosti. io. an. 7 do. an. i. d. c. in nra. d testi.
hoc intellige nisi numerus sit duplo maior. q
casu numerus pferer aucti maiori. p tex. d elec.
si qn. li. vj. Et ita dicit io. an. i. d. c. i nra. i fi.
vbi aut testes sut oino pares vel rone nueri
vel auctis. vel vno cu alio poderato. tuc p/
ferer snia p reo si stat qd sit reus. Fallit i qz
tuoz casib in qbus snia ferer p actore. quos
no. glo. i. d. c. i nra. Fallit etia i pluribus alijs.
qs ponit spe. i. ti. de teste. s. postq. v. s. qd si
tot sunt. 7 s. penl. Unu tm scias q vn testis
no detrahit duob 7 riu deponentibus. qz se
miplena pbatio no detrahit pfecte pbatioi.
vt no. do. ant. in. c. i nra. 7 bal. in. l. admoner
di. s. quero qd si actor. ff. de iur iur. vide qd
no. p eu. l. l. i. prin. de ven. inspi.

Teste me pductu no possu post ei publica
tione impugnare rone p sone nisi iure q non
ex malicia pcedo p tra eu. vel nisi pbet q ea q
depono ad mei noticia post publicatoz pue
nerit. de testi. pntiu. Et hoc q de nouo ad

mei noticia puenerit. pbat p iuramentuz.
vt no. p glo. 7 do. ant. in. d. c. pntium.

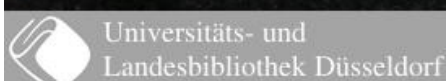
Testis vnus 7 ide si sibi ipsi p traria in eade
instatia vel i diuisis. 7 in eadē psonas vt in
ter alias 7 i iudicio nullo 7 aliq sumario vel
pleno. vel i iudicio 7 extra an pbet i aliquo.
vide plene p ant. de testi. cu i tua. penul. 7 vl
ti. colu. et p bar. ff. de fal. l. eos. i. pn. vide. s.

s. testes p traria deponentes. i. fi. 7 vide. j. s.
Testis q semel in ca deposuit an pos. pr. se.
set iter repeti vt pmo dicto addat vel ipsuz
declaret aut corrigat: vide p do. ant. d testi.
cu clamoz. 7. c. p tuas 7. c. cu ca. vl. colu. vbi
dicit q si scda vice p trariuz dicit ei qd pma
vice dixit: no valet qd vltima vice deposuit
nisi pma attestatio fuisset nulla. Idē dic ibi
glo. 7 spec. i. ti. de testi. s. j. v. qd si idē testi. 7

Testes familiares pducunt licet i alijs. v. se.
a mrimonialib repellendi sut taq domestici.
l. etiā. L. de testi. 7 ibi no. p cy. 7 bal. et idem
no. bal. in. l. q testō. s. q cunq. ff. de testa. tm i
ca mrimontali sut testes idonei si als sut ho
neste p sone: dumo no sunt filij vel serui pdu
ctis. vt no. inno. 7 io. an. i. c. i lris. de testi.
qd dictu intelligo in ca mrimontali. qz de il
la loquit illud. c. i lris. licet inno. generalit i
qlibet ca loq videf. 7 ita etia generalit loqf
bar. sequēs inno. i. d. l. etiā. Sed tex. illi. l.
facit p tra. In mrimonialibus aut spale e q
domestici admittat. naz i illis admittit p r
m r qui sut domestici. vt pzi. c. ij. sup eo. d te
sti. Forti q admittent familiares defuncti
domestici pducētis. qz p r 7 m r maiorez hnt
affectione ad filia vel filiu q familiares ad
dum vel dnaz. vide. s. s. testes idonei sut p r
Unu tm no q licet familiares non pnt testi/
ficari p dno pnt tm testificari iter seipos fm
nico. de ma. 7 bal. in. d. l. etiā. In p trariu fa
cit qd no. inno. i. c. insinuāte. de of. dele. sed

Testes oēs ceteris ad hoc vide. j. s. pr. se.
idonei q non repiunt a iure spaliter phibiti
ff. de testi. l. j. Per b dicit inno. q lz i dādis
iudicib si dñs e suspect: oēs de familia pos
set dici suspecti. tm aliud e i testibus. qz licet
dñs sit suspect vel ratioe p sagnitatis vel
alia. tm failiares sui n pnt dici suspecti. qa b
no e de iure cautu. 7 qz minor suspitio repel
lit iudicē q testē. Et rō e. qz plures inueniū/
tur iudices q testes. ita no. inno. i. c. insinuā
te. de of. dele. p que etia dicit pcurator n sit
idone testis tm ca in q fuit pcurator. tm fami
liares sui sunt idonei. ita no. bal. ff. d testa. l.

Testis dicif falsu testificari. Testō. s. qcuq.
no solu qn falsu expmit s etiaz qn vez tacet
qd pcedit qn iuravit dicere veritate sup in
rogatis. tuc demū tacēdo dicif falsus si fuit

interrogatus. d. accu. cñ dilecti. 7 no. ant. de
 rescrip. sup lris. ij. col. in fi.
Testis psoneta nō p̄pellit̄ inuit̄ testificari ni
 si vtraq; pte volēte. s̄ volēs admittit̄ si vna
 ps p̄sentit̄. licet alia p̄tradicat. vt no. i. aut.
 d. testi. s̄. qm̄ nō. in. j. glo. Et b̄ tenet bal. **C.**
 d. testi. l. oibus. **Cō**trariū tenet glo. q̄ nō ad-
 mittat̄ nisi vtraq; pte volēte. i. aut. d. instru.
 cau. s̄. i. his. d. testi. c. j. 7. c. rhomana. li. vj. 7
 hoc tenet bar. ff. d. iure fi. l. differre. s̄. idē de-
 creuerūt. Et i hanc ptē decliat io. an. i. c. di-
 lectoz. d. testi. co. motus rōne quā ponit ac/
 cur. i. d. s̄. vez. qm̄. in. glo. magna. Et hāc p-
 tē firmat io. cal. 7 ant. i. d. c. dilectoz. **A**dūte
 tñ q̄ si p̄ alios testes p̄bari nō pōt. qz forte
 nō interfuerūt aliȳ admittit̄ psoneta i substi/
 diū. vt no. d. ant. in. c. dilecti. d. elec. 7 i. c. cū
 a nobis. d. testi. vl. colū. vide oīno qd̄ no. io.
 an. i. addi. spē. i. ti. d. testi. s̄. j. s̄. pone. **S**i
 crimine symonie spāliter ē statutū q̄ media/
 tor siue psoneta admittat̄ i testē etiaz altera
 pte inuita si ciuilit̄ agat. 7 psoneta nulluz
 emolimentū exinde p̄cipiat. vt est casus i. d.
 c. j. d. testi. li. vj. p̄ quem tex. p̄cludi videt̄ q̄
 cū in illo casu sit spālē p̄pter detestatiōez cri-
 mis q̄ i alijs casibus nō admittit̄ altera pte
 inuita. distingui tñ d̄z in alijs casib; q̄ aut p-
 soneta p̄ducit̄ p̄ illā partē q̄ stat p̄tractu v̄
 alio actu i quo fuit mediator. 7 tūc nō debet
 admitti pte altera inuita cui⁹ fauore repellit̄
 p̄pter suspitiōz que ē p̄tra psonetā q̄ affectat
 valere p̄tractū i quo fuit mediator. **S**ecus si
 p̄ducit̄ in testē p̄ illū qui stat p̄tra p̄tractuz.
 qz tūc cessat dicta rō suspitiōis. vt no. gas. d.
 cal. i. d. c. dilectoz. 7 ista etiā fuit mēs io. an.
 in. d. c. dilectoz. s̄. sed pone.
Testes validudarij vel senes aut debiles vel
 paupes nō p̄nt p̄pelli venire ad p̄ntiā iudi/
 cis ad testificandū. s̄ d̄z iudex ad eos mittē i
 domo sua examinādos. Et paupes dicūt q̄
 nō hūt ad suā familiā sustentādā nisi ex opi-
 bus 7 labore suo. vñ nō sufficeret q̄ p̄ducēs
 eū i testē vellet dare sibi expēsas victus. q̄a
 p̄ hoc familia sua nō sustētaret. vt no. d. an.
Testes a iure p̄uilegiati **D** testi. c. q̄ testiū.
 vt nō p̄pellāt̄ inuiti testificari: p̄nt p̄pelli i b̄
 fidū si aliūde v̄itas p̄bari nō pōt. no. ant. in.
 c. j. d. testi. co. d. iure canonico. fec⁹ d. iure ciuī
 li. vt no. glo. ff. d. testi. l. inuiti. s̄ ius canōicū
 fernādū ē p̄pter pctm̄ qd̄ incurrit q̄ veritatē
Testiū verba que nō p̄nt p̄prie redi/ **T**acet.
 gi i latinū debēt p̄ notariū scribi i vulgari. vt
 no. bar. ff. d. testa. tute. l. si q̄s felicibus.
Testes q̄liter debeāt deponere ad p̄bandū te
 norē in s̄i vel alterius scripture. vide io. an.
 7 do. an. in. c. cū olim. d. p̄uileg. 7 aliquid p̄

bar. in. l. j. ff. si cer. pe.
Testis deponēs aliqd̄ p̄sc̄p̄isse nō pbat. licet
 nō interrogat̄ nō exp̄mat possessiōz et bonā
 fidē q̄ i p̄sc̄p̄tiōe req̄rit̄ 7 ex q̄bus p̄sc̄p̄tiō cō
 plet̄. no. io. an. 7 do. an. in. c. frañnitat. d. te-
 sti. **I**dē no. inno. ibi. 7 i. c. p̄ tuas. e. ti.
Testis q̄ petit se deponi p̄ teste i p̄tractu d̄ re
 sua int̄ alios celebrato an sibi p̄iudicet. vide
 qd̄ no. ff. d. pig. ac. l. gayus. et i. c. dilectos. d.
Testis q̄ reputat sibi ad honorē **C** i. instru.
 victoriā cāez p̄ditōz ad dedec⁹: ē suspect⁹ 7
 repellēd⁹. vt no. io. an. d. testi. rhomana. li.
Testib; publicat̄ nō solū ē ad/ **C** i. nouel.
 empta facultas p̄ductis p̄bādī p̄ testes sup
 eodē articulo: s̄ etiā p̄ti p̄tra quā p̄ducunt̄ ē
 adempta facultas p̄bādī sup d̄irecto. vt p̄tz
 d. testi. cū venissēt. 7 ibi no. d. ant. qd̄ intelli/
 go qm̄ sunt publicati simplr̄ vel vtriq; p̄ti. se
 cus si vni p̄ti tñ. vide. j. p̄ri. s̄.
Testib; publicatis nō licet alicui p̄ti testes d̄
 nouo p̄ducere q̄q̄ nō appareat q̄ sint testi-
 ficata didicita: nisi publicatio facta fuerit p̄-
 te ignorāte vel inuita. no. io. an. i. c. p̄stituti.
 ij. d. testi. sup vlē. glo. vel nisi inter publicati
 onē 7 p̄ductionē fuerit ita modicū interual-
 lū q̄ nō potuerit ps didicisse testificata. vel
 nisi ps 7 notari⁹ iurauerint q̄ nō fuerūt testi-
 ficata didicita. als ex sola publicatiōe presu-
 mit̄ ps p̄ns 7 nō p̄tradicēs cui publicatio fa-
 cta ē testificata didicisse. no. d. ant. in. c. fra-
 ternitatis. d. testi. in. car. iij. s̄. secundus ter-
 minus. vide. s̄. s̄. p̄xori.
Testis pubes fact⁹ an possit testificari de his
 q̄ impubes vidit. dic vt no. p̄ gl. bar. 7 bal. i.
 l. ad testiū. s̄. j. ff. d. testi. 7 pleni⁹ p̄ io. an. l. ad
 di. spē. i. ti. d. teste. s̄. j. s̄. nūqd̄ fact⁹ pubes.
Testis si in iudicio vnū dicat. 7 extra iudiciū
 dicat p̄trariū. qd̄ iur' sit d̄ dicto ipsius: an et
 q̄ valeat vel fals⁹ reputari debeat: vide bar.
 in. l. eos. in. p̄zin. ff. d. fals⁹. 7 do. ant. i. c. cū in
Testificari an possit vn⁹ d̄ vnū **T**ua. d. testi.
 sitate p̄ ipsa vniuersitate vel p̄ aliquo qui sit
 eiusdē vniuersitatis: vide io. an. i. c. cū nūci-
 us. d. testi. 7 bar. i. l. instantū. s̄. vniuersitat. d̄
 re. di. et i. spē. i. ti. d. teste. s̄. j. s̄. nūqd̄ i cā.
Testificari an possit p̄lat⁹ 7 q̄libet d̄ p̄uētū v̄
 d̄ capitulo in cā ecclie. vide in spē. in. ti. d. te/
 sti. s̄. j. s̄. s̄. nūquid rector. 7 io. an. i. c. insup
 e. ti. 7 idē d̄ iur' iur. c. 7 si xp̄s. in. fi. 7 i. c. p̄nti-
 um. sup verbo eisdē. e. ti. li. vj. Et vide om-
 nino vnū verbū quod ponit anth. i. c. cū nū-
 cius. in. fi. j. co. d. testi. 7 quod plene no. in. d.
 c. insup. Et vide. s̄. s̄. testis pōt esse p̄lat⁹.
Testificari an possit vasallus p̄ dñō vel econ-
 uerso. vide spec. in. ti. d. teste. s̄. j. s̄. sed nūqd̄
 vasallus. 7 quod ibi no. io. an. 7 in. s̄. quid si

videtur. et alia hinc
 per glo. 7 quod no. do.
 in. vide. s̄. s̄. testificari
 Testificari non potest
 7 vniuersitate 7 vniuersitate
 super. testis
 Testis primo excommunicatus
 tñ in iudicio non receptus
 est q̄ d̄p̄lat̄ p̄ p̄m̄
 vide ant. d. regula. si qu
 quilibet. Bal. dicit q̄ v
 p̄tra constitit. s̄. de iur
 Testes regulariter nō p̄
 stant. s̄ illi i certis cal
 te nō contel. 7 d. vel. cu
 us casus. vt ibi no. Bal.
 Testes regulariter reci
 cum in causa ecclie facti
 fidē in foro ecclie. vt n
 ant. in. c. licet. ne cler. v
 Testes b̄ficii ac
 s̄ iur' 7 p̄stantiōe
 q̄mō p̄ mandati
 d̄do. Et ex q̄ p̄p̄tob
 eo p̄dicit̄. cū ex h̄ilo
 q̄cā vniuersitatē ecclie
 q̄ licet iur' p̄stat nō
 p̄stat iur' h̄ilo. co
 de p̄uētiōe nō est t̄
 immediate. s̄ ē quod
 p̄ducendū p̄ collati
 nullus iur' h̄ndi. 7 i
 tu 7 p̄ticiā sed nō act
 d. c. in nostra. in. p̄zin. 7
 usq. io. xxi. que incipi
 verbo q̄ s̄. q̄a apoli
 Testes q̄ dic
 ob excommunicato. s̄. q̄
 Testis q̄ no. testis
 q̄ licet i. s̄. ant. nota. q̄
 7 quod iur' no. ant. no.
 Testis si mori
 iur' 7 p̄stantiōe
 indante. vide. in
 fi. 7 bal. ff. de. l. vni
 in. c. cū in p̄stantiōe
 Testis q̄ p̄
 famulatus licet iur'
 d̄p̄uētiōe. s̄. i.
 Reus p̄ndi
 des. nō licet m
 po. an. d̄ iur' iur'
 q̄rari in addi. spē. in
 mbica in fi.
 Et ratio qualis

veditore. 7 d' alie. iudi. mutā. cau. fac. c. ij. su per glo. j. 7 quod no. do. ant. i. c. insup. d' testi. vide. s. s. testificari potest subditus.

Testificari an pōt legatarius in cā testamenti 7 venditor 7 donator p emptore vel donatario. 7 socius p socio: vide do. antho. in. c. in super. de testi.

Teste primo examinato 7 eius depositioe extensa si notarius in receptione scōi testis dicat q' deposuit put prim' an valeat receptio vide anth. d' regula. si quis. 7 io. an. d' ver. signi. nihil. Bal. dicit q' valeat. vt ipse no. in pace constātie. s. die lune. ij. colum.

Testes regulariter nō pnt recipite nō cōte/ stata. Fallit i certis casibus. vt i. c. qm. vt li te nō contes. 7 d' tes. cum olim. vbi addit ali/ us casus. vt ibi no. Anth.

Testes regulariter recipi nō pnt p iudicē lai cum in causa ecclesiastica. nec recepti faciūt fidē in foro ecclesie. vt no. hosti. io. an. 7 do. ant. in. c. sicut. ne cleri. vel mona.

Titulus bñficij acq̄rif p collatiōz pui/ siuā 7 trāslationē totalis iuris in bñfi/ cio: nō p mandatū d' pferēdo vel pui/ dēdo. Lra ergo apostolica p quam de bñfi/ cio puidetur. cū ex stilo curie sit de substantia grē: ē titulus bñficij effectiue nō pseruatiue. q' licet lra pdatur nō pditur titulus: dūmō pbetur lram fuisse confectaz. sed lra mādati de puidēdo nō est titulus bñficij mediate vt immediate. s. ē quoddā pambulū ad tituluz pducendū p collationē vel puisionē virtute illius lre fiendā. 7 sic pōt dici titulus habi tu 7 potētia sed nō actu. fm cal. 7 do. anth. i. d. c. in nostra. in prin. d' rescrip. 7 zen. i extra uag. io. xxij. que incipit sedes. Et vide. s. in verbo grā. s. grā apostolica.

Toleratus q̄s dicat 7 qm: vide. s. ver bo excōicatio. s. excōicatio pōt aliqd. Et vide qd notāter dicit inno. d' accu. qualiter. ij. d. item nota q' snia. i glo. magna 7 quod ibi no. do. antho.

Tortura si semel ē facta an possit quis iter torqueri nō supuenientib' nouis iudicijs. vide cy. 7 bal. C. de questi. l. fi. 7 bar. ff. e. ti. l. vnus. s. j. 7 io. an. et do. an. in. c. cū in pteplatione. d' regu. iur.

Transactio pprie sumpta nō potest re scindi licet sit iniqua. no. an. d' iuriur. q̄ntauallis. s. scda differētia.

Treuga pendēte licet tu mihi damnū des: nō licet mihi tibi dānū dare. no. do. an. d' iuriur. puenit. ij. s. io. an. d' c' p' trariū in addi. spe. in ti. d' treu. 7 pace. sup rubrica. in fi.

Turbatio qualif fieri dicat. vide. s. d'

bo actor. s. actor si egit. dic q' q̄tuor modis q̄s pō: turbari in possessione vt sic obtineat i interdicto vti possidetis. Primo qm aduer sarius se possidere p̄tēdit. vt. l. si duo. in pn. ff. vti possi. Scdo si aduersarius licz se possi dere nō asserit: impedit tñ vez possessore ne fructus ex re possessa p̄cipiat. vt in. c. dudū d' deci. Tercio si aduersarius iactat sibi ius p̄petere 7 possidentē nullū ius h̄re. 7 p̄pter talia verba nō repit verus possessor labora tores q' velint terrā laborare. vt in. l. vim fa ciat. ff. d' vi 7 vi ar. fm primū intellectū glo. 7 no. bar. ff. vti possi. l. j. s. hui' autē interdī cti. Quarto si possessor dicēs se in possessio ne turbari p alium agat contra illum. 7 ille i iudicio se opponit. q' sic opponendo videt dicere actorem nō possidere. 7 contra eū tur bar in possessione. Et licet alia turbatio nō p̄cedat: illa sufficit vt actor obtineat. vt no. lapus alle. xlv. 7 bar. in. l. si prius. ff. de no. ope. nūci. in x. oppono. 7 compos. in. c. mān datum. d' rescrip. Sed bar. 7 compos. loquū tur qm agit sup iure nō sup possessore. Et vi de. s. verbo actor. s. actor si egit.

Terpiditine suā allegās nō dz audiri d' doñ. int' vi. dilectos. de q' dic vt ple ne no. p bar. i. l. iusurādū qd ex p̄uē tiōe. s. fi. ff. d' iuriur. vide inno. i. c. lū. d' pba.

Terpius eūcitur q̄ nō admittitur ho spes. de iureiur. que admodū. vt no. Ro. p̄clu. clv.

Tutor pōt p̄promittere i arbitratorez d' re pupilli ambigua 7 non liq̄da. no. bal. C. d' trāsac. p̄ses. si tñ res de q' cō promittit ē immobilis: nō valet p̄promissū sine decreto iudicis. vt no. bal. C. d' pac. l. pa ctū curatoris. 7 in. l. j. C. si aduer. trās. et idē no. glo. 7 bar. ibidē. Idē dicit do. anth. d' re sti. i integ. c. constitutus.

Tutor an teneat satidare rē pupilli saluā fo re. 7 si datus sit p inquisitionē: vide. s. ver bo curator tenet. Nā iura loquētia de tuto re habēt ex mēte legis locū i curatore. vt di cit tex. i. l. q' neq. ff. de rebus coz.

Tutrix an possit eē pauia sicut pōt m̄ 7 auis vide. s. verbo auus. s. j.

Tutor si p eū cui de iure deferē successio pu pilli nō petiē infra annū dari pupillo priua tur ille cui successio deferē omni hereditate ipsius pupilli decedētis in pupillari etate. s. alij sequētes in gradu nō priuant hereditate. licet post lapsū anni nō petāt infra aliū se quentē annū turore dari. vt no. bal. i. l. preci bus. C. de impub. 7 alijs libti. 7 idē no. bar. i. l. ij. s. vidēdū. ff. ad tercul. vide tex. C. c. ii. l. matres. 7. C. de legi. here. l. sciant.

Variatio an

sit licita. vide de elec. si cō
promissarius. §. si no. li.
vj. i glo. approbat. et sup
ea i nouel. 7 qd no. la. ibi.
vide etiā i cle. j. de renūc.

Vasall' q' negat se i feudū tenē pdit ius
feudi si qd hz fm inno. vt no. d. an. d
iudi. c. ceterz. v. venio ad glo. i fi. 7 v.

Vasall' si alienat feudū etiā venio ad scdm.
decimaz sine psensu rectori ecclie i q' tenet i
feudū: puať iure suo licet psensus epi intue
nerit. no. inno. 7 io. an. i. c. cū aplica. d' his q'

Uctigalia an possint longa si. a pla.
psuetudie deberi 7 pscribi: vide. s. v
bo psuetudo. §. psuetudo exigēdi.

Uctigalia 7 pedalia pnt imponi p ciues exi
gēdi inf seipos. 7 ab ipsis tantū nō ab extri
secl. qz idē ē d' pncipi refuat. no. do. an. d' cē
si. c. pueit. vj. car. v. p h' apparet qd d' peda/

Uel d' dictio altnatiua qmz poif
pid ē. vt no. glo. i. l. ij. ff. ad. l. aquil.

Unditor q' sub pditiōe vēdit si p eum
stat q' min' pditio impleat pōt pueni/
ri actiōe ex eo ptractu ac si eēt pditio

Unditor q' sub pditiōe vēdit si p eum
impleta. Itē pōt agi pscrip'ti vbis vt d' facto
vēditio fiat. l. labeo scribit mibi bibliothecā
ff. de p'rahē. emp. p'ima actio ozif ex ficti
one. l. cōa ex p'itate. Et videť mirabile q' ex
p'ctu noiato oziať actio pscrip'tis vbis. s' illaz
declara vt no. bal. sup rubrica. C. e. ti. Et vi
de. s. vbo debitor. §. debitor si ē obligat' ad

Unditor vendens rē ex cui' fructib' de
cima de iure cōi debeť. s' de psuetudine illi'
puicie cōiter nō soluunt. necesse hēt i instrō
vēditionis ponere illā clausulā. salua ei' cō
ditiōe cui dicta res sbiecta ē. l. q' ex fructib'
ei' debeť decimē tali ecclē rē. Alioq'n tene
ret emptori de inesse. q' clausula nō ē ncētia
si decime de psuetudine soluerēť. qz tūc illa
clausula d' iure subintelligerēť. vt no. spe. in
ti. de emp. 7 ven. §. j. v. nōnunq̄.

Uerba narratiua lz pbēt p narratē: nō
pbāt ptra aliū. no. Ro. 2. cclxx. Sed
nec p narratē plene pbāt qm incidentē
ob aliud 7 nō ppē se pncipalit' dicta sūt. no.
do. an. d' succes. ab intel. cū dilect'. et vide p
eū de pba. post cessionē. v. vj. casus.

Uerba narratiua pape in lris suis: an faciāt
plenā pbatiōez: vide plene p ia. de cas. alle.
vj. 7 j. §. vba narratiua pape. vide. s. vbo
pbatio. §. pbationē faciūt verba.

Uerba enūciatiua instrī pferētia ad vtilitatē
eius d' quo i instrō dispositiue et pncipaliter
agif. licet illud enūciatū pbent ad finē vali/

ditatis ei' de q' pncipaliter agif. tñ nō pbāt
illud enūciatū si de eo incident' ad validita
tē alteri' seu pncipaliter i iudicio disceptef.
sic nō bliter limita. l. optimā. vt elegāter no.
do. an. de psūp. illud. i. ij. nōbili. i. ij. colū. i
fi. 7 in. c. fi. de succes. ab intel.

Uerba enūciatiua instrī faciūt plenā fidē qm
factū enūciatū ē de longinquo. qm tūc vbis
enūciatiuis dat' fides sic fame. In facto aut
recēti faciūt aliquale psumptiōz. no. d. ant.
d' pba. qm ptra. penul. car. i prin. ij. colū. v.
puto tñ q' sola. vide pleni' p eū in. c. fi. d' suc
ces. ab intel. ij. car. v. ad declarationē.

Uerbū rōne adiūcti recipit intellectu quē als
nō recipet. tex. ē de dolo. l. j. §. nō fuit aut. et
inno. 7 bar. 7 io. an. in cle. si rhoman'. de p/
bē. i glo. quo ad viciū. 7 de p'uile. si papa. li.

Uerba geminata oēm nume
rū includūt. 7 sub eis veniūt q' i simplicib' v
bis nō veniūt. no. io. an. de fi. psby. c. ij. lib.
vj. i vbo plura. i nouel. et no. Ro. 2. cclxxj.
7 no. bar. i. l. balista. ff. ad trebell. Adūte qm
bar. loquit' qm verbo generali adijcīt dictio

Uerba ista arbitrio tuo vl iudicio geminata
tuo qd importēt. vide. s. vbo arbitriū

Uerba que sunt de se clara nō ē sumēda alia
mētis p'ectura. no. Ro. cō. cclxxvj. vide. s.
verbo. declaratio debet fieri.

Uerbū tēporis futuri verificaf etiā in psenti
ff. d' ver. signi. l. verbū oportebit. vt no. glo.
in clemē. j. de concess. pben. sup verbo noti
cia. 7 etiā verba pteriti tēporis qmz verifi
cant' in pnti. no. do. anth. de pba. post cessi
onē. v. septim' casus. ix. colum. Et vide. s.
verbo tempus.

Uerba vniuersalia restringūtur ad subiecta
habilia. no. da. antho. d' coha. de. 7 muli. c.
vestra. v. nota q' verbū. vide quinquagin
ta modos restringendi verba generalia. q's
ponit Jo. an. in regula. in generali. lib. vj. i
mercuriali.

Uerba simpliciter plata ciuili modo sunt in
telligenda: vt ab eis excludant' iniustū 7 ini
quū. no. anth. de iureiuř. qntauallis. v. op'
po. q' p eundē.

Uerba tempozis pteriti posita in lris vel in
strumētis an intelligi debeant de pterito:
diu ex interuallo vel de pterito in cōtinenti
7 immediate: vide. s. verbo lra. §. littere or
dinariorum.

Uerba denotātia fictionē 7 impropriatē si
ponant' i. l. iuxta id quod pōt esse ver' fm p
prietatē 7 veritatē magis dicunt' verba ve
ritatis exp'ssua qm fictionē vel impropria
tē significātia. no. bar. ff. de vsuca. l. si is q' p
emptore. v. car. v. querendū ē etiā. in fi.

Verba facientia mentione de aliq debent itel
ligi de illo qd ē naturaliter fm ius cōe tale. n̄
de illo qd ē tale ex p̄uilegio vel fictione. vt. l.
fi. l. de his q̄ ve. eta. impe. r̄ ibi no. Bal. Et
vide s. n̄. statutū. s̄. statutū si dicat. r̄ s̄. n̄. di
spensatio. s̄. dispēsat̄ nō ē idē.

Verba generalia an cōprehēdāt p̄sonā loquē
tis. vide. s̄. n̄bo gen̄. s̄. generalis fmo.

Verba ista. pleno iure spectat r̄ ptinet. qd im
portent. vide do. anth. in. c. cōquest̄. de fo.
ro cōpe. r̄ in. c. querelā. n̄. nota septimo hūc
textū. de elec. r̄ no. gl. de p̄uile. abbates. li. vj

Verbū om̄imode siue om̄imodā iurisdictionē
qd importet. vide do. anth. in. c. cōquest̄. de
foro cōpe. r̄ in. cle. f. e. ti. in glo. sup̄ n̄bo om̄i
modam.

Verbū proius adiectū n̄bis sonātib̄. nō in
ducit canonē late sententie nec p̄uationē ip̄o
iure. no. anth. de rescrip. sup̄ l̄ris. ij. colū. n̄.
nota q̄ v̄ba.

Verba p̄ iocū plata nō inducūt obligationez.
l. obligationū subam. in. fi. ff. de ac. r̄ ob. r̄. l.
illud. ff. de iur̄iur̄.

Verba narratiua pape motu pp̄rio plata fa
ciunt plenā p̄bationē donec p̄riū p̄bef. no.
la. in. cle. f. de p̄ba.

Verba d̄bēt referri ad ea d̄taxāt ad q̄ p̄nt cō
grue adaptari. l. f. s̄. lex falcidia. ff. ad. l. fal. r̄
no. bar. ibi. r̄ in. l. l̄ris scriptura. s̄. fi. de. l. f.

Verba sequētia declarāt p̄cedētia r̄ econuer/
so. l. si fū pluriū. in. fi. de. l. f. r̄ l. heredes pa
lam. s̄. r̄ si notā. ff. de testa.

Verba exp̄ssa que tacite inerāt nihil opant̄ ni
si aliter exp̄mant̄ q̄ insint. v̄ nisi insint ex vo
luntate nō ex necessitate. vt no. bar. r̄ bal. i. l.
hec n̄ba. de. l. f. vide anth. in. c. p̄ntia. de p/
ba. xij. colū. n̄. sex̄ casus.

Critas an opinioni p̄ualet. vide. s̄. n̄
bo opinio.

Vicari⁹ siue official⁹ ep̄i etiā si noie alio
appellet̄ vt vicedomin⁹ ē ordinarius.
no. Ro. p̄clu. ccclxj. Et d̄r iudex ordinarius
ad vniuersitatē causarū dar⁹. no. Ro. cōclu.
cccxlj. Et h̄z iurisdictionē ordinariā habitu
etiā si nunq̄ sederet p̄ tribunali. vt no. Ro.
p̄clu. ccclv. id nō ē necē p̄bare de ei⁹ p̄tate p
l̄ras nisi ab aliq̄ p̄tū negē ei⁹ p̄tās. r̄ tūc suf
ficet p̄bare q̄ p̄ tali reputat̄. vt no. Ro. p̄cl.
xlv. Et vide s̄. in n̄bo dignitas. s̄. dignitas
ē cē vicariū. In. n̄. d̄ns. In n̄bo laic⁹. r̄ in n̄
bo prelatus.

Vicari⁹ ep̄i h̄z v̄nū r̄ idē cōhistoriū cū ep̄o. no.
Ro. p̄clu. cccxlj. h̄ verū q̄ ad iurisd̄cōnalia
r̄ in his q̄ sunt fori cōtentiosi. in alijs sec⁹. licz
ḡnō possit b̄nficia cōferre sine sp̄ali mandato
q̄ illud ē volūtariū iurisd̄ictōis p̄t̄ t̄n p̄nta

tos ad b̄nficia istituere. qz illd̄ ē necessarie iur
isdictionis. no. Ro. p̄clu. ccclxx. r̄ eadē rōne
p̄t electos p̄firmare. vt no. fre. de se. in trac.
pmu. q. xxvj. vide om̄ino s̄. n̄bo iurisd̄ictio
s̄. iurisd̄ictionalis actus.

Vicari⁹ ep̄i q̄tūcūq̄ sit in sp̄ialib⁹ generalis
t̄n nō p̄t b̄nficia cōferre sine sp̄ali cōmissiōe.
r̄ tūc si a collatione vicarij appellet̄. appellabi
tur ad ep̄m qz vicari⁹ nō p̄cludit vt vicarius
s̄z vt sp̄alis cōmissari⁹. r̄ q̄ sit differētia int̄ v̄
caritū ep̄i in sp̄ialib⁹ deputatū cū iurisd̄cōe r̄
sine iurisd̄cōe. vide Ro. p̄cl. ccclv. Et vica
rio nō habenti am̄inistratiōz tēporaliū nō p̄t
ep̄s cōmittē p̄tate b̄nficia p̄ferēdi. no. Ro. cō
clu. ccclxxx. Adde qz etiā b̄nficia deuoluta q̄
per cap̄lm vacate sede p̄ferri p̄nt. si p̄t vica
ri⁹ ep̄i p̄ferre sine sp̄ali cōmissiōe. no. pe. mo
re in. c. finali. de offi. vica. li. vj.

Vicari⁹ ep̄i tūc p̄t b̄nficia cōferre q̄n data est
sibi potestas cōferendi om̄ia b̄nficia genera
liter r̄ indefinite. Secus si daret p̄tatem con
ferendi certū b̄nficiū vacaturū. quia tunc nō
valet cōtra concilium lateran̄. S̄z b̄n potest
ep̄s ei cōmittere p̄tatem p̄ferendi certū b̄nfi
cium vacās. no. Ro. p̄clu. ccclxxx.

Vicarius ep̄i nō potest quē beneficio destitu
ere nec permutatibus beneficia auctoritatez
p̄stare. no. fre. in tracta. permu. q. xxxvj. S̄z
quedā additio ibi posita dicit qz imo p̄t au
torizare quia talis auctoritas pendet a iurisd̄
dictione ep̄ali. vt no. glo. in. cle. f. de permu.

Et vicari⁹ q̄tū ad iurisd̄cōem habet idez tri
bunal cum ep̄o. Si t̄n vicari⁹ habet speciale
mandatū ad destituendū inuitos. per h̄ con
cluderet̄ p̄tās recipiendi resignationē. r̄ tūc
nō esset dubiū qz posset permutatib⁹ autozi
zare. vt no. in addi. p̄redcā. vt vide. s̄. n̄. per
mutatio. s̄. permutationi.

Vicarius ep̄i licz ex sua generali potestate nō
possit per inquisitionē punire crimina r̄ deli
cta. p̄t t̄n ex suo mero officio r̄ etiā implora
to de crimine inquirere. r̄ illum quē crimino
sum inuenerit remittere ad ep̄m puniendum
no. Ro. p̄clu. lxij. Itē p̄t ad instantiā parti
punire. vt no. io. an. de offi. vica. licet. li. vj.
in nouella. Cōtrariū dicit hosti. qz etiā ex spe
ciali cōmissiōe ep̄i nō p̄t vicari⁹ de crimie ac
cusati cognoscere nec diffinire. qz nec ep̄s nō
p̄secrat̄ licet sit elect⁹ r̄ cōfirmat̄ p̄t talia fa
cere. vt in. c. ex frequentibus d̄ insti. r̄ archi.
xcv. di. peruenit. r̄ recitat la. in. d. c. licet. vbi
tamē dicit fm spe. contrarium seruari. r̄ hoc
tenet inno. in. c. transmissam. de elec. vbi dic
qz cognoscere r̄ punire de crimine est iurisd̄i
ctionis non ordinis. r̄ contra id quod facere
potest ep̄iscop⁹ confirmat̄ licz nō sit p̄secra

margin notes on the left edge of the page, including phrases like "polita in hie vob", "videtur ad subiecta", "notā de r̄ mal. c.", "vide quinquages", "r̄ba generalia. de", "general. lib. vj. i", "nulli modo sunt", "vidant iustitū r̄ n̄", "i. q̄ntaualia. d̄ op", "polita in hie vob", "debent de p̄sent", "re p̄tate in cōm", "verboli. s̄. d̄", "omē r̄ impo", "med p̄t̄ d̄ r̄ fm p", "ep̄iscop̄i r̄ v̄", "nō n̄ impo", "d̄ r̄ v̄ d̄ h̄ p", "r̄ n̄ d̄ iust. iust.

Unio sicut pot fieri mense epali vel abbatiati de rectoria prochia ecclie. ita et multo forti de perpetua vicaria prochialis ecclie: no. Ro. conclu. cclxiii.

Unio eccliaz fit tribus modis. qd vide notater p gl. i. c. j. ne se. va. et xvj. q. j. et tps qd litas. et vide gl. in de. p lras. de pben. sup xbo ecclie

Unio vni ecclie facta alteri ecclie (fias. lz forte opet q ordinario aufert ecclie vnite collatio: no in aufert sibi eiusde ecclie subiectio: nec obediencia siue correctio. no. Ro. co. cxliij. imo nec videt auferr collatio: p tex. in c. ij. d. relig. do. et i. c. fi. d. fir. vti. Sz fre. d. se. i. xi. cxv. sentire videt q collatio aufertur.

Unio vlt dimembatio ecclie qm fit: an debeat rector ecclie citari: vide s. i. xbo citatio. s. citatio rectoris.

Unio qm fit de duobus bnficijs et no apparet an sil eque pncipalit sint vnita vel altez vt accessozii sit alteri tanq pncipali vnitu: psumit i dubio illud pncipale qd est magi dignu. no. do. anth. i. de. p lras. de pben. Itē ex denoiatione iudicat qd est pncipale et qd ē accessozium. vt no. glo. in d. de. p lras. q denoiato pt apparere p libros anti quos rationu in custodia publica inuētos fm zen. ibidem.

Unio pt pbari p testes deponētes q duo bnficia etiā incopatibilia fuerit tanq vnita possessa p rātu tps q no ē memoria i sūu: vt no. io. an. i. regula q s iura. li. vj. i mercu. ad finē hostie. i. sūma d sup. neg. pla. s. qd modis dicit q vnio si pbat p diuturnitatē tps. xl. an. qno sufficit ad vnionē pbādā: vt no. guil. de mon. lau. i. exuag. execrabilis. vij. colū. v. s. nūquid depēdentes. Sz bn sufficit tps cui p trarij memoria no existit. et bn etiā voluit hosti. in d. s. qd modis. i. fi. vbi remittit ad no. p eū i sūma de cēsi. s. qd cēsus. et i. x. qd g. s. et q dictū tps sufficit.

Universitas est nomē iurū nō psonaz nec rez. vt no. inno. de sen. excō. gūe. p pterea glo. apellat vnūsitatē iuris in l. frat a fratre. ff. de pdi. inde. vide s. xbo psecut. vt no. bar. ff. de rei vē. l. j. s. p hāc. et de impē. i. re. do. fac. l. qd dē in pñ. et est tex. d. xbo. si. l. hereditatis appellatio. et l. pecunie. s. hereditat. et vide s. xbo ppls p totū.

Universitas quedā est psonaz tantū: vt ppls collegiū. et similia. quedā rerū tantū vt grex quedā rez et psonaz: vt hereditas: peculū: dos: pmoniu: et similia: no. bar. ff. de impē. in re. do. fac. l. qd. dē in pri. et sup rubrica. ff. so. ma. Itē castrū. villa: in quibus quis habet honore districtū et iurisdictionē vniversitas appellat. vt no. Inno. et Jo. an. de iur patro. ex litteris.

Universitas a generalitate differt qz tractus sup genere celebrat censet vnitus sup qualibet re ipsius generi. secus in cōtractu super vniversitate celebrato: vt p3. ff. de edi. edict. l. itaqz et l. se. vt no. gl. e. ti. cū eiusdē. et vide cy. l. qres pig. ob. pos. l. fi. et bar. ff. de au. et arg. le. l. si ita.

Universitas qualif sumenda sit vt locū habeat id qd dē quedā cū vniversitate trāsire qd se pncipaliter nō transirent: vide Inno. et io. an. de iure pa. ex lris. et bar. ff. de puileg. cre. l. auffidius. et bar. in l. j. ff. de offi. et cui mā. est iuris. et in l. edicto. ad fi. l. d. edi. edic. di. adria.

Universitas pt in vno residere. vt patet in c. vnico ne. se. va. li. vj. et ff. qd cuiusqz vni. nō l. j. qd limita vt no. bar. d. le. j. l. si grege. imo retinet nomē vniversitatis etiā si nulla res i hereditate pmanerit. ff. de sta. li. l. si heredi decem. et de peculio. l. peculū. s. penul. et de xbo. sig. l. hereditatis appellatio.

Universitas nō pt excōicari. qualif aut cōtra eā fiet executio: vide Inno. de sen. excom. c. graue.

Universitas et collegiū qm et p quē possit i negligētia pstitui. Et an vnus vel plures possint alios de vniversitate in negligētia pstituere ita q illis negligentibus veire possint pntes vnus vel plures ad actū ad quē erāt alij vocati pcedere. Et q hora dnt vocati cōparere: vide plene p do. anth. de elec. cū a nob olim. v. venio ad scdm. vij. colū.

Universitas et caplm si pstituit sindicū licz in instrō nō exprimat noia singuloz: sed dicitur talis vniversitas vel capitulū constituit talem sindicum: valet cōstitutio si est appositum sigilluz vniversitatis vel capituli. et hoc operatur auctoritas sigilli. no. io. an. in addē spe. in ti. de findi. s. j. v. quid si in aliq. Idēz si nō est sigillū: sed apponitur nomen decanū. vt si dicatur decanus et capitulū constituunt et. nam talia pcuratoria admittit rhomana curia. no. Jo. an. de his que fi. a prela. quanto Bal. indistincte dicit q non est necessaria expressio nominum. ita no. ipse in pace cōstātie. s. damna. vide Bar. in l. j. de albo scri. q distinguit inter vniversitatē magnā et puam vt pmo casu expmi debeant. scdo nō. vide ol dra. p silio suo. xcix.

Universitatis maior pars siquid facit alijs nō vocatis: nō valet: vt no. Bar. in l. nulli in fi. ff. qd cuiusqz vniuer. no.

Universitas vel collegiū si non habet rectorem debet conuocari p antiquiorem in collegio. et si vocati non vadunt potest procedi ad actum ad quem vocati sunt. vt no. inno.

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible]

de ma. 7 obe. c. f. 7 bar. l. l. f. ff. de al. scri. nisi alteri de psuetudie data eet p'ras puocandi. no. do. an. i. d. c. de ma. 7 obe. Cessante at co suetudie data v' statuto no videt q' p' vnum possit vniuersitas vel collegiuz puocari nisi sit maior dignitate v' ordine vt eps: vt sentire videt: ant. de elec. cu a nob oli. v. venio ad pmu. vii. colu. 7 v. venio ad scd3. ix. col. Et si oes sint pes no pt eoz maior ps aliaz ptem puocare nisi vocates sint due ptes toni vni uersitati vel collegij: vt no. ibide do. anth.

Vniuersitas qn pgregat dnt vocari oes maiores. xvij annis siue sint masculi siue femie. et tutores minoru 7 filij familias hirates seoz sum a pre. no. Anno. d. noui. ope. nuci. cuz ex

Vniuersitas tuc demu te- **Vniuersitas** i. si. nee ex delicto p oes de vniuersitate v' maiore pte commisso: qn pcessit cois eoz deliberato d committedo illud delictu. als si delibatio cois no pcessit: tenent vt singuli no vt vniuersi. fm bar. i. l. aut facta. s. ff. de pe. q' p h allegat tex. i. l. sp. s. si i sepulcro. ff. qd vi aut cla. 7 gl. i. l. aliud. s. referf. de reg. iur. Tu dic q' etiaz si no pcessit delibatio tenet vniuersitas eo ipso q' oes de vniuersitate vel maior ps fec: q' i du bio noie vniuersitati fecisse ceter 7 intelligit. 7 iste et tex. i. d. s. referf. 7. ff. de municipa. l. qd maior. Nec aliq iure cauet q' tal coicatio p'ci liu reqrat. no obsta. s. si i sepulcro: q' ibi loquit i plurib' delinquentib' q' no pstituebant als vniuersitate. qd p' ex tex. q' dic q' si coicatio p'cilio deliquit: qlibet tenet insolidu. q' se q' q' no faciebant als vniuersitate: q' forte erat de vniuersitatib' diuersis. vel si erat de vna: non erat maior ps vni' vniuersitati: si ei fuisset oes v' maior ps vniuersitati: falsuz dicet text' que libet eoz insolidu teneri: q' null' eoz singulari rit i ipa vniuersitas tenet. p. l. sic. s. ff. qd eu iuscuz q' vniuersi. 7. l. intaru. s. vniuersitati. ff. d. re. di. No ob. glo. in. d. s. referf q' dic q' si vocata vniuersitate p tuba v' capana v' voce p'conia maior ps aliqd fac: tota vniuersitas fecisse videt: q' non p'pterea includit q' sine vlla vocatioe si maior ps aliqd fec tota vniuersitas fecisse no videt: bn fateoz q' vocato e euides signu q' noie vniuersitati fit qd agit. 7 euidetius signu e qn coicatio pus p'cilio id agit. de q' coicatioe p'ciliu loq' gl. i. l. si q' i tatar. C. vni. i. vj. q. Et si dicat q' fm pmissa si erit dare casu q' illi d vniuersitate delinquat vt singuli qn sut maior ps vniuersitati. Rndet q' imo si ipi dicat se id fac p'po noie 7 no noie vni uersitatis. Aut g' expmūt q' noie vniuersitatis agūt. aut q' noie p'po. aut nihil expmūt. Pri mo casu planu est q' vniuersitas tenet. scdo q' singuli delinquentes. tertio cau eo ipso q' maior

ps fec: noie vniuersitati fecisse videt. 7 ad ipm qd factu est referf. 7 iste est tex. in. d. s. refer tur. 7 i hac pre declinat gl. i. d. l. sicut. s. j. te nedo vltima opinionone q' p' ceter esse opinio glosatoru. 7 illa teneda e vt no. bal. in. l. si ma mater tua. C. de sta. defunc.

Vniuersitas tota tenet ex delicto maior p'ris tenet etia ex delicto officialium qs elegit. vt no. io. an. d. simo. dilectus. ij. ad fi. Pre tenet ex delicto vni' d vniuersitate si id ratu hz: vel si noiata no emendet v' emedari faciat. nota io. an. d. sen. ex. grauē. Et pmo cau qn maior ps delictu fit executio p'ra oes etia q' delicto p'senserūt: ne alias p'pter difficultate p'batio nis delictu maneat impunitu. fm hosti. Jo. an. 7 do. antho. i. d. c. dilect'. Cui' p'ru dicit bar. i. l. aut facta. s. ff. de pe. vide fran. d. ja bo. in. clemē. j. in. s. ciuitas. de pe. li. vj.

Vniuersitas p'vilegio no gaudet etia intulati: nisi arte et p'fessionē vniuersitati actu exerceat io scholares 7 doctores studioz no gaudent p'vilegio vniuersitati studij nisi actu legat 7 stu deat. no. bar. i. l. q' sb p'textu. C. de sacrosan. ec. 7. l. j. C. de collec. 7 carta. li. xj. Et vltra il los tex. optie fac. C. de epi. 7 de. l. generalit. 7 de aduo. diuer. iud. l. p' hac. vide bar. in. l. pe. ff. de testa. mili. 7. ff. de pe. l. facta. s. ipus 7 bal. i. aut. hita. vbi se q' i tex. scholaribus.

Vniuersitas an possit agere p' iniuria v' dānis fuoz vel ciuiu seu subditoz sibi illat: vide s. xbo dñs. s. j. 7 vide. s. s. vni uersitas si e diuisa qz forte **sitas ciuitati** vna ps expulit alia: an illa q' est intra vel illa q' est ex possit statuta facere vel syndicu obligare: vide bar. in. l. oes populi. iij. col. v. q' ro scdo. de iusti. 7 iur. 7 i. l. si q' a fine. s. j. de le. j. 7 bal. i. ti. q. mo. seu. amit. c. j. in pn. v. po ne ciuitas. et de pace 7 eius vio. c. j. in pn. sup verbo q' tali excessu.

Vniuersitas ciuitati castri vel ville 7 etia qui libet de vniuersitate pot agere p' his sciendis q' ad honore vniuersitatis tendit: lz in vtilitate alterius vergat: vt patz in legato relicto pauperib' vel puellis maritadis: qz honore ciuitatis q' paupes no vadat mendicando. 7 puelle no vadat hincinde vagando. l. in ciuitatib'. in pn. 7. l. si illud delictu. d. le. j. 7 ibi no p' bar. 7 bal. Idē no. bar. i tractatu aliuoz.

Volo. hoc verbum importat libera voluntatem. Ideo si datur mihi factas eligendi quem volo: possum eligere in dignuz. secus si electio conferatur in arbitrium meum: quia intelligitur arbitrio boni viri. Idē si mihi def facultas eligedi quem dignu putauero. no. bar. d. le. ij. l. cu qdā. 7 ple ni' i exua. ad repmēdā sup xbo videbif. vbi

at dat alicui liba ptas: no intelligit q possit aliqd face ꝛ iura scripta vt no. p glo. 7 anth. i. c. j. d. offi. or. 7 vide s. xbo arbitrii.

Volo. p b xbu volo esse heres inducif aditio hereditat. Sꝛ si dico volo eligere talē p hoc no iserf electio nisi pceserit deliberatio: no. bar. de le. f. l. fm electionē. et p bal. in. l. cunctos plos. de sū. tri. 7 plenissime p do. anth. in. c. ex lris. f. de spon.

Dr. Qui hnt vocē in caplo 7 q nō: vi de i. de. ij. d. eta. 7 quali. 7 i. de. fi. e. ti. i. glo. intelligo. dic tñ q voces non hnt minores. xiiij. annis. masculi 7 monachi: nec pueri laici in ecclis regularibꝛ vel monaste riijs. de elec. ex eo li. vj. in tex. 7 gl. sup verbo tacite. Sed in hospitalibꝛ 7 locis vbi nō sūt: nisi pueri laici: illi hnt vocē 7 pnt sibi elige re magistrū 7 rectorē: vt no. in d. c. ex eo. i. gl. sup verbo clericis. Idē etiā i locis in qbꝛ sūt pueri clerici et laici: si est ꝛsuetudo ꝛscripta qz etiā pueri laici admittūtur: vt no. in glo. fi. Femine vero p fesse hnt vocē in. c. stati cū sunt. xij. an. de elec. indēnitatibꝛ. I. p. in. li. vj.

Vocē nō hnt in electiōe impuberes. excōicati suspēsi. irregulares. et nō ꝛstituti i sacris: vt no. io. an. de elec. qz ppter: sup xbo debent. Voces duas ꝛt q s hre i caplo eod. qñ hz duo bñficia i ecclia: q si essēt duoz: qlibet eoz ha bēt vnā vocē. no. io. an. 7 ant. d. re iu. cū oli.

Quā si q s fac d intrādo religionē vnā lz nō dicat quā: cogit vnā ex approba tis intrare: fm io. an. i. c. ex pte. d. cēsi.

Dq. an h dicitio stat exclusiue vꝛ iclu siue. vide io. an. in. c. j. d. ordi. cogni. 7 Ly. in. l. a colligato. L. d. nup. vide ar chi. i. c. si qtiōse. d. res cp. li. vj. sup xbo vsqz.

Sufructuariꝛ an vere possideat: vide s. xbo possessio. s. possideri an possit.

Surarius manifestꝛ dꝛ ille q corā no tario etiā exiudicialit ꝛstet. se vsura rii. no. do. antho. de coha. cle. 7 mult. c. vꝛa. xxxj. co. 7 est gl. in. c. qz qz. d. vsur. li. vj.

Vsurariꝛ n̄ agit ꝛ vsurariū. d. vsur. qz frustra

Vsurarius si ē clericꝛ: suspēdit a bñficio optē to: 7 repellit ab optinēdo: d. ꝛmo est casus in c. ꝛterea. d. vsur. ibi tñ loqitur d. vsurario ma nifesto: nō desistente. De scdo est casus in. c. inē dilectos: in ꝛn. de excels. ꝛla. ibi tñ loquit d. vsurario manifesto. Itē vsurariꝛ ꝛmoue ri nō dꝛ. xl. vij. di. c. j. 7 statim deponi pōt: vt no. glo. xiiij. q. iij. clerici.

Vsurariꝛ ē ipō iure infamis: vt no. p gl. Ly. et bal. in. l. improbū. L. ex qui. cau. infra. irro. lz bu. dicat ibi q nō est ipō iure infamis: lz ꝛ infamiam infamat. Et infamis inhabil est ad di gnitatē: vt i regula infamibꝛ li. vj. de re iud.

vt no. bal. de vsurario infame in. d. l. impro bū. vñ lz dicat de vsurario manifesto: idē vi de et etiā i nō manifesto: cū 7 ille infamis sit. 7 idē bal. et Ly. dicūt i. e. l. vbi dicunt q cū ho die ois vsura sit ꝛhibita: 7 ꝛnr sit iprobū se nus. qlibz vsurariꝛ ē infamis siue sit maifestꝛ siue nō. Et ita dꝛ itelligi. c. inē dilectos. d. ex cels. ꝛla. qd loqit de vsurario manifesto. 7 lz audiat maxie. Et qd ibi dꝛ collationē vsura rio de dignitate factā irritādā. dꝛ expōi. i. ir ritā nunciandā. et ita dixit hosti. ibi.

Vxor si adulteriū ꝛmittit. dotē 7 dona tionē ꝛꝛ nuptias ꝛdit. 7 eas vir luē tur. Sꝛ si vir de adulterio nō excipiat siue nō accusauit. nō poterit hēs eiꝛ ꝛ mulie rē dotē vel donationē ꝛꝛ nuptias repetētē de adulterio excipe. no. anth. i. c. plerūqz de dona. inē vi. 7 vꝛ. 7 Bar. i. l. rei. iudicate. s. heredi. x. mozis. ff. so. ma.

Vxori acqꝛit dñiuz rei empte de pecunia sua p viz. si vir nō ē soluēdo. alias secus. vt no. bar. i. l. si vt ꝛponis. L. de rei vē. Sꝛ gl. xij. q. ij. aplicos. dic simplꝛ dñiuz acqꝛi vxori. et idē dic gl. i. c. in qꝛēdū de pecul. cle. et vid ibi

Vxori nō debēt aliṃta (io. an. 7 do. anth. ab heredibꝛ viri viro mortuo. vide s. verbo alimenta q miserationis.

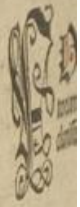
Sanctio est con stitutio pena vallata. vt dicit arch. in. ca. statutum. de rescrip. li. vj. in xbo sanctionem.

- N**oscere forte voles q s sculpsit hoc opꝛ ere
- P**resserit has chartas quisue caracteribus
- N**e mirere: licet tersum mendisqꝛ solutum.
- I**mmune et vicis: hoc opus inuenias.
- I**lle quidem kessler Nicolaus: littore rheni.
- C**arbs dedit insignem cui Basilea domū.
- I**lle inqꝛ impensis q nunqꝛ (crede) pepercit.
- L**ector amice: dabit his liber ille fidem.
- H**ic etem secreta. obstrusaqꝛ palladis arce.
- F**ortia iura ois legulus inueniet.
- C**operiet ꝛns quicquid quesisse necesse est.
- A**bsenti qꝛuis nomē vbiqꝛ gerat.

Idibus Martij Anno salutis octuagesimo octauo supra millesimū quaterqꝛ cētesimum.

[Marginal notes on the left side of the page, partially obscured and difficult to read.]

Königsstraße

Ca
po

fr. Arnold
in Colonia
154

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF